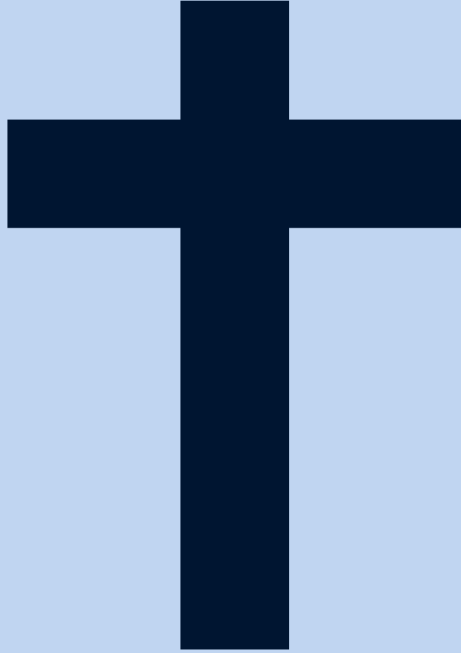

Ra 'da'yonhogui
nangue ma Hmuhæ ra
Jesucristo

New Testament in Otomi, Eastern Highland (MX:otm:Otomi,
Eastern Highland)

Ra 'da'yonhogui nangué ma Hmuh_u ra Jesucristo
New Testament in Otomi, Eastern Highland (MX:otm:Otomi, Eastern Highland)

copyright © 1974 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Eastern Highland

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomí, Sierra [otm], Mexico

Copyright Information

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Eastern Highland

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

eed5311a-6154-516f-aead-3829b2989366

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	50
SAN LUCAS	79
SAN JUAN	128
HECHOS	165
ROMANOS	211
1 CORINTIOS	232
2 CORINTIOS	253
GÁLATAS	266
EFESIOS	273
FILIPENSES	280
COLOSENSES	285
1 TESALONICENSES	290
2 TESALONICENSES	294
1 TIMOTEO	297
2 TIMOTEO	303
TITO	307
FILEMÓN	310
HEBREOS	312
SANTIAGO	327
1 PEDRO	332
2 PEDRO	338
1 JUAN	342
2 JUAN	347
3 JUAN	348
JUDAS	349
APOCALIPSIS	351

MATEO

Ran ho ma'da'yo bi 'yo't'a ra Mateo

Yám bombøta ra Jesucristo

¹ Guehna n'da ra søcuã i ja ua im ma to'o yú ngrpa bøta ra Jesucristo. Nu'a n'da ra Abraham nε man'da ra David nε xun ngu mi'da gätho yú ngrpa bombøta ɸ.

² Nu ra Abraham bim 'bɸ a n'da rá ts'unt'ɸ ngue ra Isaac. Nu ra Isaac xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Jacob a. Nε nu ra Jacob xø bim 'bɸ yú ts'unt'ɸ. Nu'a n'da ra Judá a nε'ɸ yún 'yohɸ. Nε gue'ɸ bi xandgahe ɸ dyɸ jã'i israelgähe, dyɸ judíohe.

³ Nε nu ra Judá bim 'bɸ i yoho yú ts'unt'ɸ. N'dam'bɸi thoho yoho. Nu'a n'da ra Fares. Nu'a man'da ra Zara. Nε nu'a rá mbe ɸ rá thuhu ra Tamar a. Nε nu ra Fares bim 'bɸ a n'da rá ts'unt'ɸ ngue ra Esrom. Nε nu ra Esrom, xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Aram a.

⁴ Nε nu ra Aram bim 'bɸ a n'da rá ts'unt'ɸ ngue ra Aminadab. Nε nu ra Aminadab, xø bim 'bɸ a n'da rá ts'unt'ɸ, ra Naason a. Nε nu ra Naason, xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Salmón a.

⁵ Nu ra Salmón xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Booz a. Nε nu ra Booz, rá mbe a ra Rahab. Nε nu ra Booz xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Obed a. Nε nu rá mbe ra Obed, ra Rut a. Nε nu ra Obed xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Isaí a.

⁶ Nε nu ra Isaí xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra David a. Nε nu ra David gue'a bin ts'ut'abi a. Nε nu ra David xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Salomón a. Nε nu rá mbe ra Salomón, gue'a xí du rá ndø rá thuhu Urías.

⁷ Nε nu ra Salomón xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Roboam a. Nε nu ra Roboam xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Abías a. Nε nu ra Abías xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Asa a.

⁸ Nε nu ra Asa xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Josafat a. Nε nu ra Josafat xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Joram a. Nε nu ra Joram xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Uzías a.

⁹ Nε nu ra Uzías xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Jotam a. Nε nu ra Jotam xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Acaz a. Nε nu ra Acaz, xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Ezequías a.

¹⁰ Nε nu ra Ezequías xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Manasés a. Nε nu ra Manasés,

xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Amón a. Nε nu ra Amón, xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Josías a.

¹¹ Nε nu ra Josías, xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ ra Jeconías a, nε'ɸ yún 'yohɸ. Nε gue'ɸ yɸ pa bi ts'ix ɸ ma mi israelhe dyɸ judíohe bɸ ja ra häi Babilonia. Bi zix yún sɸihɸ.

¹² Nε nubɸya nu ra Jeconías bin xand bɸ ra häi Babilonia a, nε'a rá ts'unt'ɸ ngue ra Salatiel. Nu ra Salatiel xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Zorobabel a.

¹³ Nε nu ra Zorobabel xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ ra Abiud a. Nε nu ra Abiud xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Eliaquim a. Nε nu ra Eliaquim xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Azor a.

¹⁴ Nε nu ra Azor xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Sadoc a. Nε nu ra Sadoc xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Aquim a. Nε nu ra Aquim xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Eliud a.

¹⁵ Nε nu ra Eliud xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Eleazar a. Nε nu ra Eleazar xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Matán a. Nε nu ra Matán xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra Jacob a.

¹⁶ Nε nu ra Jacob xø bim 'bɸ rá ts'unt'ɸ, ra José a. Gue'a rá ndø ra María a. Nε gue'a rá mbe ra Jesús a, ngue ra Cristo a bɸya, rá thahni Ojã.

¹⁷ Nε gue'ɸ gätho yám bombøta ra Jesucristo ɸ. Mbɸdi tho ra Abraham, ná 'dε'magoho a ra David. Nε xø bim 'bɸ mi 'dε'magoho yám bombøta nε gue'ɸ yɸ pa bi ts'ix ɸ Babilonia. Nε xø bim 'bɸ mi 'dε'magoho, ná 'dε'magoho a ra Cristo bɸya.

Nu'a bin ja 'bɸ mim 'bɸ ra Jesucristo

¹⁸ Nε nu'ɸ mim 'bɸ ra Jesucristo, nu'a rá mbe ngue ra María bi 'yän'na ra José, nε ya in nde din thät'ui, ɸε nu'ɸ hin ním 'bɸmi, ya bi hnu ngue in hãt'ɸhni ra María, ɸεgue bi nεqui zεhε rá t'ɸhni nangue rá Hogandãhi Ojã.

¹⁹ Nε nu ra José bɸya bi bɸni hanja bin hãt'ɸhni a ra María. ɸεgue ra hocjã'i a ra José nε him mi nde di yãp'a ra María bɸ 'bɸ ra zε'mi ɸεgue bi bɸni da hyεtho.

²⁰ Nε nu ra José, nu'ɸ ngubɸ mim bɸni, bi 'uì n'da ra t'ì 'bɸ min ɸɸ rán ngunse, bi nu rãm 'bɸhni Ojã bi 'yɸmbi:

—Nu'i, hague José, rãm bom'beto i ra David, xun ho 'bɸ gam 'bɸmi a ra xisu, nguetho nu ra 'uere dim 'bɸi, dim 'bɸi nangue rá Hogandãhi Ojã a.

21 Nε dim 'b_u a n'da rá ts'ant' _u ra María, gui xip rá thuhu ra Jesús. Nu'a ra Jesús nam b_oni ngue da y_ani gátho y_á mijudíoh_u, y_u israel, nangue y_á ts'oqui _u, bi 'yεmp'a rám 'b_ehni Oj_a a ra José 'b_u min _aha.

22 Nguetho maya'b_u thofo bi zán Oj_a a ra María 'b_u mi man'a ra p_ongahy_a ngue bi 'yεna:

23 N'da ra hmute ngue hin jam'b_u n'dandj bi zo a n'da ran 'yoh_u, nε din h_at' _uhni.

Nε nu'a rá t' _uhni dim 'b_ui da t'εmbi ra Emanuel, bi 'yεn'a ra p_ongahy_a maya'b_u.

Nε nu'a ra Emanuel in nde da ma: “Dí 'b_uhmb_u Oj_a.”

24 Janangue'a nu'b_u mi hyax b_uya a ra José, bi 'y_ot'e 'b_e'a bi xi a rám 'b_ehni Oj_a, nε 'b_ex bi zin'a ra María.

25 Pε him 'b_exque nju_antho bim 'b_uhmi, ja gue'b_u bim 'b_uh rá ts'ant' _u ra María. Nε nu ra José b_uya bi xih rá thuhu ra Jesús a ra t' _uhni bim 'b_ui.

2

Nu' _u 'da y_un 'yoh_u bi d_ande ra Jesús 'b_u min 'uere

1 Nε nu ra Jesús b_am 'b_up_u ra hnini Belén guerp_u ra h_ai Judea. Nε min ts' _ut'abi b_u ja a ra xεqui a ra Herodes, nε mí z_am b_u ra d_ahnini Jerusalén. Nε bi z_om b_u Jerusalén 'da y_un 'yoh_u ngue y_á 'b_efi mí hand y_u s_o. Nε nu' _u bí nεxp_u mbe ní b_ox ra hyadi _u.

2 Nε nu'b_u mi z_om b_u Jerusalén bi 'y_an'd_u 'b_up_u:

—Hap_u i 'b_ucua a rá hmuts' _ut'abi y_u judío ja bim 'b_ui, bi 'yεn' _u. Nguetho dán nuhe n'da ra s_o nj_am'b_u dá nuhe n'dandj. Nε gue'a ra hmεpya bi 'yurcahe ngue ya bim 'b_ui, nε bá εhmbe ya ga th_andehe a, bi 'yεn' _u bi nu ra s_o.

3 Nε nu ra ts' _ut'abi Herodes, nu'b_u mi sifi 'b_e'a bi man' _u y_un 'yoh_u bi z_om b_u, bi hyonya thofo nangue a ram hma ngue bim 'b_uh man'da ra ts' _ut'abi. Nε gátho 'b_up_u Jerusalén bin su nguetho im b_eni: “Masque i ja 'b_e'a din ja ya,” εn _u.

4 Nε nu'a ra ts' _ut'abi Herodes b_uya bi zon'd_u y_u hmumb_aj_a nε' _u y_u x_anbate nija, bi 'y_anni hap_u im man y_á s_ocua y_u p_ongahy_a dim 'b_u a rá hmuts' _ut'abi y_u judío, ngue ra Cristo.

5 Nε nu' _u bi 'yεmbi:

—Guep_u Belén ra h_ai Judea dim 'b_ui, nguetho gue'a bi man ra p_ongahy_a 'b_u maya'b_u 'b_u mi hma ngue,

6 Nu ra hnini Belén b_u ra h_ai Judea, ra t' _uhnini a, pεgue din ja tengu n'da ra d_ahnini

nguetho guerp_u dim 'b_up_u ra Hmu di jamansu ma t' _uhni y_u j_a'i israel, i εn Oj_a, bi 'yεn'a ra p_ongahy_a maya'b_u, bi 'yεn' _u y_u mb_aj_a.

7 Nu'b_u mi mbenc' _u y_u mb_aj_a nε y_u x_anbate nija, nu ra Herodes bi zon'd_u bi nu ra s_o, pε njon mi ndepe da nu 'b_u mam bá ts'i. Nε nu'b_u mam bá ts'i b_u 'b_uh ra Herodes, bi 'y_anni:

—Ma nj_am'b_u bi nεqui a ra s_o, bi t'εmp' _u.

8 Nε nu'b_u mi xifi, nu ra Herodes b_uya bi 'yεmp' _u bi nu ra s_o:

—Ní mb_ah_a b_u Belén, gui hyomhb_u hap_u bim 'b_u a ra 'uere, nε nu'b_u g_a t_imh_b hap_u i 'b_ui, gua εhmbe gui xij_u, nεc_a ga mba ga th_ande a, bi t'εmp' _u bi nu ra s_o. Pε hinga gue'a mim b_en a.

9 Nε nu' _u y_un 'yoh_u b_uya bi mba da hyoni hap_u bim 'b_u a ra 'uere, nε x_o bi nεqui mah_on'a a ra s_o xpí nu b_u y_á h_ai. Nε i 'bet'o a. Nε nu'b_u mi z_om b_u Belén, bin s_aya a ra s_o b_u din 'yε't'ui a ra ngu nub_u mí 'b_u a ra 'uere.

10 Nε nu' _u y_un 'yoh_u 'b_u mí nu bin s_aya a ra s_o, bin johya y_á mb_ai b_uya.

11 Nε bi y_ut'ambo, bi nu a ra 'uere nε ra María rá mbe. Nε bin d_anyahmu, bi d_ande a ra 'uere. Nε 'b_exque bi xo't' y_á 'b_eni bá tu, nε bi un y_un t'unni a ra 'uere ngue εmme x_un ngu di muui. Bi unna n'da ra oro, nε rá ndεga ra za bi unni, nε n'da ra 'yεthi y_uman'u.

12 Nε nu'b_u min _a _u y_un 'yoh_u ngue bi nu ra s_o, Oj_a bi 'yut'a n'da ra t' _i ngue nu'b_u bi mbengui hin dí mba b_u bí 'b_uh ra Herodes. Janangue'a n'danni n'da ra 'yu bi hy_ax 'b_u mi mbeng b_u y_á h_ai b_uya.

Ra Jesús bi ts'ix b_u Egipto

13 Nε nu'b_u mí mba _u y_un 'yoh_u b_uya, n'da rám 'b_ehni Oj_a bi xi a ra José 'b_u min _aha:

—Dami ndants'i. Dami six'a ra 'uere nε a rá mbe. Gui' dahmb_u, ni mb_ah_a b_u ra h_ai Egipto nε gam 'b_uhmb_u b_u 'da y_u pa. Nε

him 'bex gua pengüi, jague'bu dá xi'aui gua pengüi. Nguetho nu ra Herodes da hyon'a ra 'uere, ne nu'bu da dñi da hyo, bi 'yemp'a rá m 'behni Oja a ra José.

14 Ne 'bex bi ndanc'a ra José a ra xui a. Bi zix a ra María ne rá t'uhni, ne bi mba bu ra häi Egipto. Him bi døm 'be da hyats'i.

15 Ne bäm 'buru Egipto jague'bu mi du ra Herodes, ja bá penc'u buya. Ne bin ja 'be'a bi man Oja maya'bu, bi 'yena: "Gan zohn'na ma t'uhni bu Egipto," i en Oja, bi 'yena rá pøngahya.

Ra ts'ut'abi Herodes bi manda dí ho yu t'uhni

16 Ne nu ra Herodes emme bin cue ngue ya bi thät'i, nguetho nu'u yan 'yohu bi nu ra sø hin í mbeng bu 'bu mi dñ'a ra t'uhni. Janangue'a bi mben'ndu yá dofai ngue da hyo yu 'uere bu Belén ne yu hnini i hänbu. Ne gátho u yu t'uhni hinga na pe'ts'a nyojeya gátho bi hyo. Nguetho bi man u yan 'yohu, ya mbe má nyojeya ya bi nequi a ra sø.

17 Ne nu'a bin ja, maya'bu thoho bi man a ra pøngahya ra Jeremías ngue ngubu din ja 'bu mi 'yena:

18 Bin ja n'da ran ts'oni bu ra hnini Ramá, nts'edi bi mbah yá xisu yu judío, bin zoni ne him bi 'yø a bi xi u bi hyurpa yá mbai, nguetho emme im ben'u yá t'uhni bi thopi, bi 'yena ra Jeremías 'bu maya'bu.

19 Ne nu'bu mi du ra Herodes buya bi 'ui man'da rá m 'behni Oja a ra José 'bu min xui, bu ra häi Egipto.

20 —Dami ndants'i. Dami six a ra t'uhni ne a rá mbe. Dami penju bu ra häi Israel, nguetho ya bi du u mí nde xtá hyo a ra t'uhni, bi t'emp'a ra José.

21 Ne nu ra José buya bi hyax ra 'yu ní mba bu ra häi Israel 'bu mi hyats'i, ne bi zix a ra t'uhni ne'a rá mbe ra t'uhni bi zits'i, ena xtán zøm bu ra xequi Judea.

22 Pe nu'bu mí 'yø a ra José ngue in ts'ut'abi bu ra Arquelao, bi zu da zøm bu mahøn'a, nguetho nu ra Arquelao rá ts'unt'u ra Herodes a. Ne'a xí 'ui xø bi bëm buya, ngue'a hin da mba bu Judea. Janangue'a í mba bu ra xequi Galilea buya.

23 Ne bi mba dim 'buru ra hnini Nazaret. Janangue'a bin ja 'be'a xmán t'o'ti bu ja yá

søcuá yá pøngahya Oja, gue nu ra Jesús da t'ëmbi ra mengu Nazaret.

3

Bi man rá m hma Oja bu ja ra dapo ra Xuua Nxixya

1-2 Ne nubuya nu ra Xuua Nxixya bi du'mi bi xih yu ja'i ne bi 'yena:

—Dami päh nin 'yomfënihu nguetho ya mi ts'utho di manda ua rá ts'edi Oja, bi t'ëmb yu ja'i.

Ne mí 'buru ja ra dapo bu ra xequi Judea 'bu min yahu yu ja'i a ra Xuua.

3 Ne nu a ra Xuua gue'a bi man ra pøngahya Isaías maya'bu ngue bi ma ba xhe, 'bu mi 'yena:

N'da ra ja'i din ya bu ja ra dapo ne da 'yena: "Damin sähu ga simhbu ra Hmu mi ts'utho da zøcuá,

dami hoc ni mbaihu ga tømhbü xän ho," da 'yena, bi 'yena a ra Isaías maya'bu.

4 Nu yá he ra Xuua ám 'be yá xingu yu camello, ne midín gat'u yu xifani, ne mi sa yu t'axi ne mi si yu t'afi t'asa dapo.

5 Ne nu'bu mi du'mi bi man rá m hman a ra Xuua, bi mba u yu mengu bu Jerusalén, bi zøm bu 'buh ra Xuua, ne yu mengu bu ra xequi Judea, ne'u mi 'buru hänbu ra dätthe Jordán, ngue nde da 'yøde 'be'a da man'a ra Xuua.

6 Ne nu ra Xuua bi xixyaba u to'o bi 'yømanho 'be'a bi ma, ne bin juanni nangue yá ts'oqui. Ne xän ngu bi xixyaba bu ja ra dätthe Jordán.

7 Ne xän ngu ma ngurpihe dyu israelhe, dyu judíohe, bi zøm bu mí 'bäh ra Xuua ena din xixya u. Nu'u 'da yu fariseo u, ne u 'da yu saduceo u. Ne nu ra Xuua buya bi 'yemp'u:

—Nu'ahu tengu'bu ni menihu yu pozu nguetho gyu tontohu. To'o bi xi ahü gua xhmbu ua ngue gua 'dahmbu bu ja ran unbi xän u tho, bi 'yena.

8 Ha guím bëmhbü da zä gan yamhbü 'bu hin gui 'yøthu a rán säui u to'o bi päh yá mbai, bi t'emp'u ma ngurpihe.

9 Pe hin din ja ran 'yets'i ni mbaihu ngue gui 'yemhbü: "Nugähe yá t'uhnigähe ra Abraham, ya hin gan nuhe ran unbi," hingui sä gui 'yemhbü, nguetho nehya yu do i 'bongua da zä din ja'i ngue da 'yembi yá

t'uhni ra Abraham 'bɛ gue'a da nde Ojɔ da 'yɔt'e, bi 'yɛn'a ra Xuua.

¹⁰ Nɛ nu'a ra aza ya mahoqui xɛn ho ngue da 'yɛx ɛ yɛ za hingui ho yɛn dɔt'ä, nɛ da thɔspɛ ja ra sibi din zɔ. Nɛ nu'ahɛ tengu'bɛ gyɛ zahɛ ngue hingui ho yɛn dɔt'ä, bi t'ɛmp'ɛ yɛ fariseo nɛ yɛ saduceo.

¹¹ Nɛ xɔ bi xi ɛ mi'da:

—Nugä dí xixyɔ ahɛ nangue ra dehe 'bɛ ya gá päh ni mbɛihɛ, pɛ nu'a man'da ba ɛhɛ, dí hoc'ahɛ nangue rá Hogandɔhi Ojɔ tengu'bɛ n'da ra sibi. Nɛ nu'a, man'da i ja rá ts'edi xinda guecä. Hin dí sɛcä tengu a, i ɛn a ra Xuua.

¹² Nɛ da 'yɔt' ran juɛnbi, tengutho 'bɛ i pa ma hoqui yɛ jɛ, ngue n'danni i pa m'be'ts'i ɛ yɛ jɛ nɛ n'danni da t'ɛn ɛ yɛ häi. Nɛ nu ɛ yɛ häi da t'upɛ ja ra sibi njɛm'bɛ i huɛt'i, bi 'yɛmb yɛ jɛ i a ra Xuua.

Bin xixyɔ ra Jesús

¹³ Nɛ nubɛya bi nɛxpɛ ra häi Galilea ra Jesús, bi zɔm bɛ ja ra dɔthe Jordán guerpɛ ja ra dɔpo bí 'bɛh ra Xuua. Bi zɔm bɛ ngue bi nde din xixyɔ a ra Jesús.

¹⁴ Pɛ nu ra Xuua him mi ndehma di xixyɔbi ra Jesús, nɛ bi 'yɛmbi:

—Pɛ nu'i guí ɛna ga xixyɔ i, pɛ go man sä'be go gui xixyɔgui, bi 'yɛn'a ra Xuua.

¹⁵ —Pɛ nuya xɛn ho 'bɛ gui xixyɔgui, nguetho i jatho ga ɔthɛ 'bɛ'a bi man Ojɔ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

—Da nde 'bɛ, bi 'yɛn'a ra Xuua bɛya.

¹⁶ Nɛ nu'bɛ mi gua a bin xixyɔ ra Jesús nɛ bi bɔx bɛ ja ra dehe, 'bɛx bi nu ngue bi xoh mahɛts'i, nɛ bi nu bá cɔh rá Hogandɔhi Ojɔ tengu n'da ra t'azɛ, bi zɔpɛ mí 'bä a ra Jesús.

¹⁷ Nɛ 'bɛx bi t'ɔ a n'da ra nde bí 'yɛh mahɛts'i, bi 'yɛna:

—Nuna guehna ma Ts'unt'ugä na, ngue ɛmmɛ dídi huɛcä nɛ dí numanho, bi 'yɛn Ojɔ.

4

Bi mba nts'ä a ra Jesús nangue ra zɔthu

¹ Nɛ nu rá Hogandɔhi Ojɔ bɛya 'bɛx bi zixpɛ ja ra dɔpo, in ndepe da mba nts'ä a ra Jesús nangue ra zɔthu.

² Nɛ nyote pa nɛ nyote nxui bim 'bɛpɛ ja ra dɔpo, nɛ him bin sihme, nɛ ɛmmɛ bin tumanthuhu maha.

³ Nɛ nubɛya, bi zɔm bɛ a ra zɔthu ngue da zɔp rá mbɛi ra Jesús. Nɛ bi 'yɛmbi:

—Nu'bɛ majuɛni rá Ts'unt'ɛ i Ojɔ, dami japi dim hmɛ yɛ do i 'bongua nɛ gui si, bi 'yɛn'a ra zɔthu.

⁴ Nu ra Jesús bi dɔti:

—Hin ga ɔt'ä a, bi 'yɛna. Nguetho mán t'ot'i bɛ ja rá m hman Ojɔ, hinga hɔnt'a ra hmɛ dám 'bɛh yɛ jɛ i pɛ nɛ a gätho i ma Ojɔ, bi t'ɛmp'a ra zɔthu.

⁵ Nu ra zɔthu xɔ bi zixpɛ Jerusalén a ra Jesús, nɛ bi 'yɛxpɛ magɔts'i rá 'bet'e ra dɔnija.

⁶ Nɛ bi 'yɛmbi:

—Nu'bɛ majuɛni gue'e rá Ts'unt'ɛ i Ojɔ, damin säqui nɛ gui so nɛ häi, Nɛ Ojɔ ba pɛhn yám 'bɛhni mahɛts'i ngue da mbäx'i i nɛ da bɛnt'i i, nɛ hin hapɛ gui 'uaqui nangue yɛ do, tengutho im mam bɛ ja rá m hman Ojɔ, bi 'yɛn'a ra zɔthu, bi t'ɛmp'a ra Jesús bɛya.

⁷ Nu ra Jesús bi 'yɛna:

—Hɔha, gue'a i hmam bɛ, pɛ nɛ a i hmam bɛ, ngue “Nu Ojɔ ma Hmuhɛ njongui sä da zä a ngue da bɔ 'bɛ majuɛni da 'yɔt'a im man'a,” bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁸ Nɛ xɔ man'dandɔ bɛya, bi zix mahɔn'a ra zɔthu a ra Jesús bɛ rá nyɔ n'da ra t'ɔhɔ xɛn hɛts'i, nɛ bi 'yuti gätho na ndoho ra ximhäi nɛ gätho 'bɛ'a xɛn ho i ja bɛ ja yɛ hnini.

⁹ Nɛ bi 'yɛmbi:

—Gätho ga 'da a ya 'bɛ'a dá ut'i i 'bɛ gan dɔnyahmu gui thɔndegui, bi t'ɛmp'a ra Jesús, bi 'yɛn'a ra zɔthu.

¹⁰ Nɛ bi dɔh mahɔn'a ra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Nu'i grá zɔthu, dami 'dagui nanguecä, nguetho nu rá m hman Ojɔ i ɛna: “Hɔnt'a Ojɔ ra Hmu ga thɔndehɛ nɛ ga ɔrpahɛ rá 'bɛfi a,” bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹¹ Nɛ nubɛya bi 'da'a ra zɔthu bɛ 'bɛh ra Jesús, nɛ bá ɛh yám 'bɛhni Ojɔ bi zɔpɛ mí 'bɛ a ra Jesús bɛ dɔpo nɛ bi 'uɛn a.

Ra Jesús bi dɔmp rá 'bɛfi bɛ ra xɛqui Galilea

¹² Nɛ bi bɔm bɛ ja ra dɔpo a ra Jesús bɛya. Nɛ nu'bɛ mí bɔm bɛ, bi 'yɔde ngue bi jot'a fädi ra Xuua nxixyɔ. Janangue'a bi mbengda bɛ ra häi Galilea. Guerpɛ ra hnini Nazaret bim 'bɛpɛ mahɔn'a.

13 Pɛ hinga nya'a bim 'bɔpɛ nɛ bi mba bɔ ra hnini Capernaum, nubɛ ra ndendɔdehe guɛpɛ ra xɛqui yá hâi mam bombɔtahe ra Zabulón nɛ mam bombɔtahe ra Neftalí.

14-15 Nu'bɛ mi zɔm bɛ a ra Jesús bin ja 'bɛ'a bi 'yo't'a ra pɔngahyá Isaiás maya'bɛ ngue din ja bɛ ra hâi Zabulón nɛ ra hâi Neftalí, i hânɛ ra dɔdehe, 'danguadi ra dɔthe Jordán, ngue nɛ a i t'ɛmbi Galilea, guɛpɛ 'bɛ ɛ i thɔnde yá ojɔzɛhɛ. Nɛ bi 'yɛn'a ra pɔngahyá ngue:

16 Nu yɛ ja'i mi 'bɔpɛ tengu'bɛ i bɔpɛ ja ra 'bɛxui, nɛ i ja bɛ ran dɔte, pɛ nuya bi nɛqui n'da ran nɛqui ngue di yot'i,

bi 'yɛn'a ra Isaiás 'bɛ maya'bɛ. Nɛ gue'a bin ja 'bɛ mi zɔm bɛ ra Jesús.

17 Nɛ nu ra Jesús bi dɛ'mi bi mam bɛ râm hma nɛ bi 'yɛna:

—Dami pâh nin 'yomfɛnihɛ nangue yɛ ts'oqui, ngue da zâ di manda ua rá ts'ɛdi Ojɔ bi zɔcua guí 'bɛhmbɛ, bi 'yɛmb yɛ ja'i a ra Jesús 'bɛ mim 'bɔpɛ.

Goho yɛ mbahuɔ bi dɛn'na ra Jesús

18 Nɛ n'da ra pa mí 'yo bɛ ja ra ndendɔdehe a ra Jesús nubɛ ra hâi Galilea, nɛ bi nu yoho yɛn 'yohɛ din 'yohɛ zɛhɛ ɛ. Nu'a n'da ra Simón, gue'a ra Pedro a. Nɛ nu man'da ra Andrés. Nɛ nu'ɛ yɛ mbahuɔ ɛ, nɛ mi ɛnxit'ɔ bɛ ja ra dɔdehe.

19 Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Ba tɛngauí, guí xihmbɛ yɛ ja'i da 'yɛc'yɛigui, tengu thofo bɛ gní theui yɛ huɔ guí ɔt'ui, bi 'yɛmp'ɛ.

20 Nɛ 'bɛx bi hyɛpɛ yá xit'ɔ nɛ bi dɛn'na ra Jesús.

21 Nɛ bi thopɛya bin 'yo mi ts'ɛ a ra Jesús, nɛ bi nu mi yoho yɛn 'yohɛ din 'yohɛ zɛhɛ ɛ, nɛ nu n'da ra Jacobo, nɛ nu man'da ra Xuua, gátho yoho yá ts'ɛnt'ɛ ra Zebedeo ɛ. Nɛ mín 'yohɛ a rá ta mi hu bɛ 'bɛn yá mbosa, mí 'uɛt yá xit'ɔ. Nɛ xɔ bi xi ɛ da dɛnni mahɔn'a.

22 Nɛ 'bɛx bi zopɛ rá ta nɛ'ɛ yá mbosa, 'bɛx bi dɛn'na ra Jesús bɛya.

Ra Jesús bi xânbi xɛn ngu yɛ ja'i

23 Nɛ nu ra Jesús mí 'yo gátho ra hâi Galilea nɛ mí xânba ɛ yɛ ja'i bɛ ja yɛ nijɔ nɛ bi ma 'bɛpɛ dí manda ua rá ts'ɛdi Ojɔ. Nɛ midí hoc yɛ hyɛnni ngue 'bɛ'a gâ ní gɛhɛ mí hɛmp'a n'da ngu n'da.

24 Nɛ gátho yɛ ja'i bɛ ra xɛqui Siria bi 'yɔde 'bɛ'a ɔt ra Jesús, nɛ bá thunba ɛ yɛ hyɛnni ngue 'dahma 'dan'yo yɛn ɛ mí hɛmbi nɛ'ɛ mín 'yohɛ yɛ zithu, nɛ'ɛ zɔnt'a mi sândɔte 'da yɛ ora, nɛ'ɛ xí ts'a rá ja'i, nɛ gátho bi hoc'a ra Jesús.

25 Nɛ xɛn ngu yɛ ja'i bi dɛn'na ra Jesús. Mín numanho da dɛnthoho yɛ ja'i nangue 'bɛ'a bi 'yɔt'e. Nu'ɛ 'da yɛ mɛngu bɛ ra xɛqui Galilea, nɛ ɛ 'da yɛ mɛngu bɛ ra xɛqui Decápolis, nɛ'ɛ 'da mí 'bɔpɛ Judea, nɛ'ɛ 'da mí 'bɔpɛ 'danguadi ra dɔthe Jordán, nɛ'ɛ 'da mí 'bɔpɛ ra hnini Jerusalén. Gátho bi zɔm bɛ mi 'bɛ a ra Jesús.

5

Ra Jesús bi mba bɛ ja ra nyuni

1 Nɛ nu ra Jesús 'bɛ mi nu yɛ ja'i ɛmmɛ xɛn ngu bi zɔpɛ, nɛ bi ndɛx bɛ ja ra nyuni nɛ mí hupɛ. Nɛ'ɛ yá xâdi bɛya bi zɔm bɛ mí hudi, 'darpɛ mi huhmbɛ.

2 Nɛ bi xânba ɛ.

Nu'ɛ i hɔn rán jɔpi Ojɔ

3 Nɛ bi 'yɛmp'ɛ yá xâdi ra Jesús:

—Nu'ɛ to'o pɔsɛ hingui ho yá mbɛi bɛ na nu Ojɔ nɛ da hyon Ojɔ di zɛdi, nu Ojɔ da zimanho bɛ di manda rá ts'ɛdi, janangue'a majɔpi ɛ bɛya.

4 Nɛ nu'ɛ tu yá mbɛi, Ojɔ da hyurpa yá mbɛi, janangue'a majɔpi ɛ.

5 Nɛ nu'ɛ im bɛni i cose hâi, da hyɔn a ra hogahâi bi man Ojɔ di unni, janangue'a majɔpi ɛ.

6 Nɛ nu'ɛ i humbi da 'yɔt' ran ho, Ojɔ di japi da 'yɔt'e xɛn ho, janangue'a majɔpi ɛ.

7 Nɛ nu'ɛ di huɛc yá mijɔ'ihɛ, xin di huɛc Ojɔ ɛ, janangue'a majɔpi ɛ.

8 Nɛ nu'ɛ n'dat'a im bɛni, dim 'bɛhmbɛ Ojɔ ɛ, janangue'a majɔpi ɛ.

9 Nɛ nu'ɛ ɔt' ran hocpate, nu Ojɔ da 'yɛmbi yá t'ahni ɛ, janangue'a majɔpi ɛ.

10 Nɛ nu'ɛ i nu ran ɛnbi nangue ran ho i ɔt'e, da yɛrpɛ di manda rá ts'ɛdi Ojɔ ɛ, janangue'a majɔpi ɛ, i ɛn'a ra Jesús.

11 Nɛ gan johyahu 'bɛ i ɛ'ts'ahu yɛ ja'i nɛ i then'nahɛ nɛ i xi ahɛ yɛ fɛhni 'bɛ guí tɛngahu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

12 Nɛ da hyu ni mbɛihɛ, gan johyahu, guim bɛmhɛ ngue 'dat'a ran ɛnbi guín nuhɛ ɛ yɛ pɔngahyá mam 'bɛt'o, nɛ i ja 'bɛ'a

din 'da ah_u ngue am 'be'ts'i mahęts'i, bi 'yęn'a ra Jesús.

Ra u ua ja ra ximhäi

13 —Nu'ah_u gy_u u_h hap_u 'b_uh y_u ja'i, nguetho nu'a ra u di hoqui 'be'a i pa njapi, ne ngutho ah_u guídí hoj_u y_u ja'i, i ęn a ra Jesús. Pe nu'b_u bi 'b_uh rá ts'edi ra u, ya hin'y_u 'be'a sä dí hoqui, janangue da mba ma bunt'i thoho b_u häi. Dami jamansuh_u hin din ja b_u gui 'y_uth_u tengu a, bi 'yęmp'u y_u xädi ra Jesús.

Ran nequi ua ja ra ximhäi

14 Ne bi 'yęn'a ra Jesús:

—Nu ah_u gy_un nequih_u b_u 'b_uh y_u ja'i, bi 'yęmp'u y_u xädi. Dami jaf_u da hnu a ran nequi. Tengü n'da ra hnini i ja b_u ja rá ny_u ra t'øhø, am 'batho x_un ho ngue hin'y_u 'be'a i juti.

15 Ngutho n'da ra sibi, hingui sä da mba ma c_ut'i b_u ja ra huada 'b_u da mba ma søque, i jatho da t'ęxp_u m'batho, janangue'a di yot'i gätho 'b_up_u.

16 Ne ngutho gui 'y_uth_u ngue tengü'b_u gy_u sibi_u ęmm_u di hyärp_u i 'b_uh y_u ja'i. Janangue'a da hnut'ah_u x_un ho nin t'øt'eh_u, ne u da 'yęspa Oj_u ma Tah_u 'b_up_u mahęts'i u b_uya, bi 'yęmp'u y_u xädi ra Jesús.

Ra Jesús bi 'yurcah_u 'be'a nam bøn'u y_un t'ędi ra Moisés

17 Ne xø bi 'yęn'a ra Jesús:

—O guím bęmh_u ngue ga 'becä y_un t'ędi bi man ra Moisés ne 'be'a bin xänbate u y_u pøngahy_u, pe bá ęcä ngue ga ut'ah_u 'be'a maju_uni nam bøn u.

18 Maju_uni dí xi ah_u, gätho 'be'a nt'o't'i b_u, ne xínga n'da u ngue hin din ja, 'b_u guexta'a i jatho ra ximhäi ne mahęts'i.

19 Janangue'a madí ts'utho maha a ram hma ngue hingui nde da 'y_urpa ra güenda n'da, ne i xi u mi'da ngue din jab_u da 'y_ut'e, pe zi ts'utho rá ts'edi di nequi b_u bí ja rá ts'edi Oj_u b_u mahęts'i 'b_u. Pe nu'u di ja'ts'i gätho u mam b_u ja rá m hma Oj_u, ne i xi u mi'da ngue din ja b_u da 'y_ut'e, ne man'da x_un ngu rá ts'edi di nequi b_u bí ja rá ts'edi Oj_u, bi 'yęn'a ra Jesús.

20 Ne gue'a dí xi ah_u a, nde'b_u man'da x_un ho gui 'y_uth_u xinda gue ma ngarpih_u y_u fariseo ne y_u xänbate nija. Nguetho

nu'b_u hin gui 'y_uth_u x_un ho, njam'b_u da zä gui c_uth_u hap_u di manda rá ts'edi Oj_u, bi 'yęmp'u y_u xädi ra Jesús.

Ra Jesús bi ma hingui ho ra cuę

21 Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yęna:

—Gue'b_u go maya'b_u bi sih mam bombøtah_u ran t'ędi ngue im ma: “O guí hęcpah_u rá te ni mija'ih_u, ne nu to'o da hyęcpa rá te rá mija'iuu, i jatho da ts'anba rá muui a bi 'y_ut'e,” bi t'ęmp'u.

22 Pe i jagä man'da ga xi ah_u, ngue nu'b_u 'bo'o di cuęp rá mija'iuu nangue'a bi 'yørpe, ngue im bęni di co'ts'i, guehma da nu ran ts'embi. Ne nu'a to'o da xih ra ts'ore b_u ja rá hmi rá mija'iuu, da ts'ixp_u 'b_uh y_u ngarp_u da ts'embi. Ne nu to'o ęmm_u then rá mija'iuu dí mba b_u ja ran ts'embi ngue ra sibi njam'b_u i huęt'i, bi 'yęn'a ra Jesús.

23 Janangue'a nu'b_u guí pähä b_u ja ra nija ngue guí ęna gui thandeh_u Oj_u, pe nu'b_u gá sømhb_u b_u ne 'bex gá bęmh_u 'be'a xquín xihmi ni mija'ih_u,

24 gua peng thoh_u ne 'be gui mba b_u i 'b_u a ni mija'iuu gam punbau_u, ja da zä gui thandeh_u Oj_u b_uya, bi 'yęn'a ra Jesús.

25 Ne nu'b_u guí pämb_u ja 'be'a guidín xihmb_u n'da ni mija'ih_u, pe gan hocpa zehęh_u, ne hin gui tømhb_u da ts'ix ah_u b_u 'b_uh y_u ts'ut'abi. Nguetho nu'b_u gui sømhb_u b_u,

26 guehma da jo ah_u ne hin da hyęc'a thoh_u ra zę'mi jague'b_u gui unhd_u ra mbeti hangü da 'y_u ah_u, ne xínga n'da centavo da nde gui 'yęspah_u, bi 'yęn a ra Jesús.

Ra Jesús bi 'yęna hingui ho ran 'yomt'ęni

27 Ne man'da bi xih y_u xädi ra Jesús:

—Nu man'da ran t'ędi maya'b_u i ęna: “O guí øth_u ran 'yomt'ęni.”

28 Pe i jagä man'da ga xi ah_u, ngue nu'b_u n'da ran 'yoh_u da hyant'a n'da ra xisu, ne im bęn'a n'da ran 'yomfęni x_un ts'o nangue a, madague'b_u bi bęntho, tengü'b_u ya bi 'y_ut' ran 'yomt'ęni b_u rá mbui a b_uya, bi 'yęn a ra Jesús.

29-30 Janangue nu'b_u i ja a i ut'ah_u ra ts'oqui, pe gui sãmzehe ni mbuih_u madague'b_u guím bęmh_u ęmm_u x_un u 'b_u gui 'yęsh_u. Tengü'b_u xquí hy_ua n'da ni däh_u ne xquí 'yęmh_u b_u ma'ueni ne xquí n'dadä

thohohu, uague tengu'bu xquí hye'a nin 'yeihü ne xquí 'yemhbü bü ma'ueni ne xquí n'da'ye thohohü. Pe man'da xün ho guin nuhu nangué gá 'behmbü yu ts'oqui, xinda gue'bu xquí 'yøthü yu ts'oqui ne xquí 'behmbü ran ho mazai bü ja ra sibi.

Ra Jesús bi 'yëna hin da hyeh rá xisu n'da ran 'yohü

³¹ Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yëna:

—Ne a bi mam 'bü maya'bü gue: “Nu'bu n'da ran 'yohü in nde da hyeh rá xisu, i jatho da 'yøt'a n'da ra søcuá din xummi.”

³² Pe i jagä man'da ga xi ahü, ngue hingui sä da hyeh rá xisu n'da ran 'yohü gue'bü hingui øt' ran 'yomt'ëni a ra xisu. Nguetho nu'bu bi hyeh rá xisu n'da ran 'yohü, di japi da 'yøt' ran 'yomt'ëni a ra xisu 'bü bi hyegui ne dim 'bühmi man'da ran 'yohü. Ne 'bü n'da ran 'yohü dim 'bühmi n'da ra xisu bi thegui, ra 'yomt'ëni a, bi 'yëna a ra Jesús.

Nte ga ndønbahü rá thuhu, bi 'yëna ra Jesús

³³ —Ne guí pähmbü ran t'ëdi mí hmam 'bü maya'bü ngue i ëna: “Pe nu'bu gá ndønbahü rá thuhu Ojä, guehma guí jä'ts'a gá mamhbü.”

³⁴ Pe nuya i jagä man'da ga xi ahü, bi 'yëna ra Jesús. Hin'yü 'be'a i sä guí ndønbahü rá thuhu 'bü ja a guí xihmbü ni mijä'ihü ngue guín ndefü da 'yëc'yëi a guí xihmbü. Hingui sä guí ndømhbü Ojä, pe ngutho hingui sä guí ndømhbü mahëts'i, nguetho nu bü mahëts'i bí ja bü rá ts'edi Ojä.

³⁵ Ne xingui sä guí ndømhbü ra ximhäi, nguetho necua i ja ua rá ts'edi Ojä. Ne xingui sä guí ndømhbü ra hnini Jerusalén, nguetho rá hnini rá Thahni Ojä a.

³⁶ Ne xingui sä guí ndømhbü ni yähü, nguetho 'dat'a Ojä bi zän'na, ne xinga n'da ni xtähü sä guí sänzehëhü gue'bü xün t'axi o gue xüm pothi da gohi.

³⁷ Pe nu'bu ja a guí xihmbü ni mijä'ihü, “da zä,” ga ëmhbü 'bü da zä, “hin da zä,” ga ënthohü 'bü hin da zä. Pe gätho mi'da yäm hma bí nexpü ja rán 'yomfëni ra zïthu, bi 'yëna ra Jesús.

Bi 'yëna ra Jesús hin ga cos'hü 'bü ja a da t'ørcahü

³⁸ Ne xø bi 'yëna ra Jesús:

—Nu'ahü gá 'yøhmbü 'be'a bi sih mam bombøtahü ngue: “Nu'bu n'da ra jä'i di ts'onba rá dä rá mijä'iuü, pe ne a da mba ma ts'onbi rá dä. Ne nu'bu rá ts'i da 'yøcpe, ngutho ne'a xin da t'øcpa rá ts'i.”

³⁹ Pe nuya i jagä man'da ga xi ahü ya, ngue nu'bu 'bü a n'da in nde di ün'nahü, pe o guí sühmbü a. Ne nu'bu 'bo'o da mber'ahü 'danguadi ni hmihü, guí unhdü man'da nguadi da mber'ahü.

⁴⁰ Ne nu'bu 'bo'o da zix ahü bü 'büh ra zë'mi ngue da gän'na ni pahniü, pe ne a ni cotohü guí unhdü.

⁴¹ Ne nu'bu i si ahü guí tuspahü rá 'beni n'da ra jä'i n'da ora, xün ho 'bü nyo ora guí tuxhü a rá 'beni.

⁴² Ne hønt'a go to'o da 'yä ahü 'be'a i honi, dami unhdü. Ne nu'bu 'bo'o da mip'ahü 'bü ja a guí pës'hü, pe xün ho 'bü guí unhdü, bi 'yëna ra Jesús.

Ga huëc man sühü, bi 'yëna ra Jesús

⁴³ —Ne a n'da ram hma maya'bü i ëna: “Dami huëc ni amigohü ne guí cpä nin sühü,” mí t'ëna'ahü.

⁴⁴ Pe i ja man'da ga xi ahü, ngue guí huëc nin sühü, gan yämanhohü ü man yu ts'ore nangué ahü, ne guí 'yørpahü ran ho to'o di üc'ahü. Ne dami 'yäfü rá mate Ojä ü to'o i numan'ü ahü ne ü di ün'nahü, bi 'yëna a ra Jesús.

⁴⁵ Ne nu'bu ngübü guí 'yøthü, 'da'angu gá 'yøthü a ma Tahü 'bëpü mahëts'i ngue bá pënh ra 'ye ne ra hyadi. Pe hinga hønbe 'bü yu hocjä'i gue i so ra 'ye ne ra hyadi, pe nerpü i 'büh yu ts'om'bäi, bi 'yëna.

⁴⁶ Pe nu'bu hønt'ü to'o di huëc'ahü guidi huëjü, 'be'a gue gá tähmbü 'bü ngübü gá 'yøthü. Pe ne n'dat'a gá 'yøthü ü yu ziyate hyäcahäi.

⁴⁷ Pe ha guí ëmhbü xün ho guí øthü 'bü hønt'ü ni cuhü guidi zënguahü. Nu'bu guin jahü bü, 'da'angu guí øthü ü i thände yü ojä zëhë.

⁴⁸ Pe nde'bü xün hotho guí 'yøthü, nguetho xün hotho Ojä ma Tahü bí 'bëpü mahëts'i, bi 'yëmp'ü yü xädi ra Jesús.

6

Hin ga øthü ran 'yëts'i 'bü dí øthü yün t'øt'e xün ho

1 Nε man'da bi man ra Jesús, bi 'yεmp'α mi 'bαpα:

—Pε nu'bα guí øthα rá 'bεfi Ojα, hin gui 'yøthα da 'yεs'a ni mija'ihα, nguetho hin te di 'da ahα ma Tahα 'bαpα mahεts'i 'bα din jabα gui 'yøthα, bi 'yεn'a.

2 Nε nu'bα guín nde gui fäxhα n'da ra hyoya, hin gui 'yøthα ngue da nu ahα yα ja'i, tengu øt'α di yorpa a im bεni 'bα di un'na n'da ran t'unni yα hyoya, ngue di um bα ja yα nija o guerpα ja yα 'yu ngue in nde da 'yεspa yα ja'i 'bε'a i øt'e. Majuαni dí xi ahα, ya hønt'a ran 'yεts'i bi dαha 'bα ngubα i øt'e, bi 'yεna.

3 Pε nu'bα i ja a guí nde gui unhdα n'da zi hyoya, nde'bα hin gui xihmbα α mi'da 'bε'a gá 'yøthα.

4 Nε man'da xαn ho 'bα hin njon da nu 'bε'a guídí unhdα, pε go da nu Ojα ma Tahα, nε i ja 'bε'a din 'da ahα bαya, bi 'yεn'a ra Jesús.

Hingui yoho guim bεmhβα 'bα guí yqhα Ojα

5 Nε man'da dí xi ahα:

—Nu'bα guí yαhα Ojα, o guí øthα tengu i øt'α di yorpa a im bεni, bi 'yεn'a ra Jesús. Nu'α, i 'bāpα ja yα nija nεpα ja yα xo'yu, εna i yαhα Ojα pε hønt'a ran 'yεts'i im bεni. Majuαni dí xi ahα, hønt'a ran 'yεts'i bi dαha nangue 'bε'a i øt'e.

6 Nε nu'bα guí yαhα Ojα gui mbähā bα njon da nu ahα, pε Ojα ma Tahα go i nu ahα nε di 'da ahα 'bε'a guí äfα a, i εna.

7 Pε hinga guexta'a ram hma gui mamhbα ngue nte ní mba tho 'bα guí yαhα Ojα, tengu i øt'α tεn yá oja zεhε. Nε sä im bεni i ø'a Ojα 'bε'a im ma 'bα xαn ngu i xifi.

8 Nε o guí øthα tengu i øt'α, nguetho nu Ojα ma Tahα ya i pαdi 'bε'a gätho guí homhbα gue'bα hinga ná äfα, i εna.

9 Pε guim bεmhβα 'bα guí yαhα Ojα 'da yαm hma tengu dí xi ahα ngue:

Nuya ma Ta ahe guí 'bαpα mahεts'i. Da hnumansu ni thuhu.

10 Nε dín ndehe din ja ua n'dihi ni ts'edi ngue di manda ua.

Nε da t'øt' ua ni pähä ua ja ra häi tengu tho i t'ørpα mahεts'i.

11 Nε dami 'daje ran ts'ihmε dí homhbe ra pa i jabα ya.

12 Dami punga ma ts'oquihe, tengu thoho bα na punbahe α i ørcahe ran ts'o.

13 Nε o guí hεgahe da daje ran ts'o, pε dami yαnje nangue ran ts'o.

Nguetho nu'i gra hmuts'ut'abi, gä di manda ua ja ra häi ni ts'edi, nε i ja ni ts'edi mixte njām'bα da guadi gätho yα pa mazai.

Nε hønt'a dí xi'ahε ya.

14 Nguetho nu'bα gadí punbahα yá ts'oqui ni mija'ihα, ngutho da 'yøt'ahα Ojα ma Tahα 'bαpα mahεts'i, di pun'na ni ts'oquihe.

15 Pε nu'bα hin gadí punbahα ni mija'ihα, nε ahα hin di pun'nahα Ojα ma Tahα 'bαpα mahεts'i 'bα, bi 'yεn'a ra Jesús.

Hin gui 'yuhmbα 'bα guí εt' yαn ts'ihmε 'bα guín yqhα Ojα

16 —Nε nu'ahα, nu'bα guí nde gui 'yεt' nin sihmεhα n'da ora ngue guim bεmhβα Ojα, o guí øthα tengu øt'α di yorpa a im bεni. Nu'α i ut yα ja'i 'bε'a øt'e, nde'a dí hnumanho, pε hønt'a ran 'yεts'i bi dαha nangue 'bε'a bi 'yøzεhε, bi 'yεn'a ra Jesús.

17 Pε nu ahα, 'bα guí εt' nin sihmεhα ngue guím bεmhβα Ojα, pε gan 'yomanhohα tengu'bα ya gán sihmεhα.

18 N'dahma njon da bādi 'bε'a gá 'yøthα gue gá 'yεt' nin sihmεhα, nε hønt'a Ojα ma Tahα i nu ahα 'bε'a gá 'yøthα, nε i ja 'bε'a di 'da ahα bαya, bi 'yεn'a ra Jesús.

Gui hyomhbα 'bε'a dí nεcmanho bα mahεts'i

19 Nε man'da bi man ra Jesús, bi 'yεna:

—Hin gui muns'hα 'bε'a gdám mεmbetihα ua ja ra ximhäi, nguetho nuua i 'bαh yα zu'uε ngue di ts'oni 'bε'a gätho guí pεs'hα, nε ja'bα da boxjua, nε ja'bα da bε ahα yα bε.

20 Pεgue gui hyoni gui xαnthα 'bε'a dí hnumanho ahα bα mahεts'i. Nguetho hin te dim 'bεpα, hin da yαrpα yα bε ngue da bε ahα 'bε'a guí pεs'hα bα, nε hin da boxjua, nε njo'o bα yα zu'uε ngue di ts'oni.

21 Nguetho hønβα i ja ním pε'ts'i n'da im bεn rá mbαi n'da. Nu'bα guecua ja ra ximhäi i ja 'bε'a i pε'ts'a n'da, hønt'ua im bεn a n'da, nε nu'bα guerpα mahεts'i, guerpα im bεn a n'da 'bα, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ran nεqui ní mbαi n'da

22 Ne xø bi 'yɛna:

—Ne nu'bu hønt'a xun ho guím bɛmhbu ne guí øth, din ja ah, tengutho 'bu n'da ra ja'i xun ho rá dá, i handi xun ho ran nequi, din jabu ni mbuihu.

23 Pe nu'bu hinga gue'a guím bɛmhbu, sä guí ɛmhbu i ja ah ran nequi, pegue xum 'bexui thoho ni mbuihu, tengutho 'bu n'da ra ja'i ngue hingui ho rá dá, ne xum 'bexui thoho bu i handi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Hin di yoho yá hmu n'da

24 Ne xø bi 'yɛna:

—Ne hingui sä dim 'bu i yoho yá hmu n'da ra 'yɛhe. Nguetho nu'bu yoho yá hmu i 'bu a n'da, nu'a n'da da numanho, ne nu'a man'da hin da numanho. Uague nu'a n'da da hyumbi dim pɛhmi a, pe nu'a man'da da zocpa thoho rá 'bɛfi a. Janangue'a hingui sä yoho yá hmu da den'na n'da. Hingui sä da 'yɛmp Oja rá Hmu 'bu i numanho u yu mbeti, nguetho tengu'bu rá hmu a ra mbeti, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Oja di jamansu yá 'yɛc'yɛi

25 —Janangue'a dí xi ah, hin go guim bɛnsɛhu 'be'a gui sihu ngue gdám 'buhmbu, ne xín guim bɛmhbu 'be'a gui hyehu. Pe guim bɛmhbu ngue man'da di muui ni tehu xinda gue u nin ts'ihmɛhu, ne man'da di muui ni ja'ihu xinda gue u ni hehu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

26 Dami nuhu yu doja i 'yo hønbu go hapu, ne hin'yu yá huahi, ne xín te i pɛ'ts'i, pe dí xi ah, nu Oja ma Tahu bí 'buru mahɛts'i gátho i 'ujn u. Ne nu ah, man'da di mu ah xinda gue u yu doja, bi 'yɛn'a ra Jesús.

27 Ne ha guím bɛmhbu man'da nya'a gam 'buhmbu ua ja ra ximhäi 'bu ɛmme guím bɛndumbuihu 'be'a gátho guidí 'bɛhmbu.

28 Ne hanja ɛmme go guím bɛnsɛhu nangue ni hehu. Xøgue ts'atho guí ɛc'yɛih, bi 'yɛn'a ra Jesús. Pe dami nuhu yu døni i ja bu dapo, ne nu'bu hingui dim pɛfi ne xíngui di hoc yá he.

29 Pe dí xi ah, man'da mahotho yu døni xinda gue a rá he ra ts'ut'abi Salomón ngue mí he 'bu mi ja rá ts'edi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

30 Ne ngubu bi 'yøt'a Oja nangue yu døni, mahotho nám pa ya, ne nixudi da mba nts'equi ne da t'udi. Janangue'a guim

bɛmhbu, man'da xun ho da 'yøt'ahu Oja xinda gue u yu døni, bi 'yɛn'a.

31 Janangue o guí ɛmhbu: “Be'a hmaha ga sihu.” Uague: “Be'a hmaha ga hehu.”

32 Nguetho nu'bu i thande yá oja zɛhe, gue'a zai i hon'bu, pe nu'ahu i 'buru ni Tahu bu mahɛts'i, ne i paði 'be'a gá guidí 'bɛhmbu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

33 Janague'a nu ah, m'bet'o thoho gan umhu di manda ah rá ts'edi Oja, ne gui hyomhu n'da ra hogambu nangue rá pähä Oja, ne nubuya di 'da ah 'be'a gátho gui hyomhu.

34 O guím bɛndumbuihu, o guí ɛmhbu: “Be'a da zä ga øth 'bu nixudi.” Pegue gui tømhu, 'be nixudi ja gui pämbu buya 'be'a da zä gui 'yøth. N'da pa ngu n'da pa i ja 'be'a din ja, bi 'yɛn'a ra Jesús.

7

Ra Jesús bi ma hingui ho ran yapi

1 —“Nuna bi 'yøt' yu ts'oqui,” hin gui 'yɛmhbu, n'dahma hinga gue'a dí ts'ɛp'ahu a, bi 'yɛngähe ra Jesús.

2 Pe nu'bu guidí yafu u mi'da ngue guím bɛmhbu hønse ah xun ho ah, pe Oja hin da numanho ah 'bu. Ne 'da'ingu da 'yøt'ahu Oja tengu gá 'yøpahu u gá yafu, bi 'yɛna.

3 Hanja bi zä gá nurpahu ra zi häi i o rá dá ni mijá'ihu, ne hin go guí pämbu i o ra xecza ni däh. In jabu ní nequi ni ts'oquihu.

4 Ne ha da zä gui xihmbu ni mijá'ihu: “Mba ga hap'a ra häi o ni dá,” sä gui 'yɛmfu, ne go man'da xun ndoho ra xecza i o ni däh.

5 ɛmme guidí yorpahu a guí øth. Pe nde'bu m'bet'o gan hoju nangue yu ts'oqui guidí hosehu, janangue'a da zä gui hyamp'ahu ra häi o rá dá ni mijá'ihu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

6 O guidí unhdu a xun ho u yu fo'yo, ndetho da za ah. O gue'bu guidí unhdu a di muui u yu ts'adi, ndetho da nem bu häi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nu'bu ja da t'äp'a Oja di uni

7 Ne xø bi 'yɛmp'hu:

—Dami 'yafu Oja 'be'a guí homhu, ne nu'a di 'da ah.

8 Nguetho nu'a to'o da 'yädi, Oja di un'na bi 'yäpi. Ne nu'a to'o ja a i honi, di und Oja a i

honi. Ne nu'a to'o da hyoni da socpa n'da ra goxthi njut'i thoho, Oja da xocpa a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

9-11 Pɛ nu'ahɛ madague'bu gyú ts'om'bäihɛ, xíngá n'da ahɛ guidí unhdɛ ra do ni t'uhnihɛ 'bu i ä'ahɛ ra hme, ne xíng ra c'ɛyá guidí unhdɛ 'bu i ä'ahɛ ra huá, pɛ hont'a xɛn ho guidí unhdɛ ni t'uhnihɛ. Ha maguet'a Oja ma Tahɛ 'bɛpɛ mahɛts'i ngue hin di 'da ahɛ xɛn ho 'bu ja a guí äfɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

12 Ne nu'bu guí nde da 'yot'ahɛ ran ho ni mijá'ihɛ, nde'bu guí 'yɔrpahɛ ran ho. Gue'a nam bɔn'a rán t'ɛdi ra Moisés ne rám hma yɛ pɔngahyá maya'bu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

N'da ran t'uti nangue ra goxthi ne yɛ 'yu

13-14 Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu'a ní yut'a n'da bu ja ra te mazá, tengu'bu n'da ra goxthi xɛn ts'ít'i, uague n'da ra t'ɛ'yɛ, ne hingui ngu yɛ já'i i numanho da thopɛ. Pɛ dami hyomhbɛ guí cuthɛ bu. Nguetho nu'a ra goxthi xɛn ndoho ne ra dɛ'yɛ ní zix a n'da bu ja ran ɛnbi mazá, ne xɛn ngu ɛ yɛ já'i i numanho da thopɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nda'a ɛ yɛ hyäte pɔngahyá

15 —Pɛ gam fähmbɛ nangue yɛ hyäte pɔngahyá. Nu'bu i sɔm bu guí 'bɛhmbɛ, sä ot'e tengu'bu yɛ dɛ'yo ngue xɛn ho, pɛ nu yá mbɛi tengu'bu n'da ra zate.

16 Ne da zä guí pähmbɛ yɛ hyäte pɔngahyá nangue yán t'ot'e i ot'e, tengu thoho yɛ za da bɔ a n'da nangue yán dät'ä i zɛpɛ. Nguetho hin din zɛpɛ ja n'da ra za n'da ran dät'ä 'bu hinga gue'a rá za a.

17 Pɛ nu ra za xɛn ho i zɛh yán dät'ä xɛn ho, ne ngutho ra za hingui ho i zɛh yán dät'ä hingui ho.

18 Nguetho nu'a ra za xɛn ho hin da zä din zɛpɛ yán dät'ä ngue hingui ho, ne ngutho a ra za hingui ho hin njám'bu da zä din zɛpɛ yán dät'ä xɛn ho.

19 Ne nu yɛ za hingui ho ɛ yán dät'ä, da mba nt'ets'i ne da t'udi.

20 Janangue'a da zä guí pähmbɛ ɛ yɛ hyäte pɔngahyá nangue 'bɛ'a da 'yot'e, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nda'a ɛ di manda rá ts'edi Oja

21 Ne xɔ bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Ne sä ɛna yá hmuju ɛ 'da, pɛ hin da yɛrpɛ di manda rá ts'edi Oja ɛ. Pɛ hont'ɛ majuañi i ot' rá pähä ma Ta mahɛts'i da yɛrpɛ ɛ.

22 Ne nu'bu bi zɔn ra pa ran juañbi 'bu rán zegui, xɛn ngu da mbarqui da 'yɛngui: “Ma Hmu, nugähe dá mamhbe a nim hma, ne nangue ni thuhu dá hómhbe thi yɛ zítu, ne nangue ni thuhu xɛn ngu yɛn t'ot'e mixte dá othe,” da 'yɛngui.

23 Pɛ nugä ga ɛmp'ɛ: “Njam'bu dá pɔ ahɛ. Dami 'uehmbɛ ua ja ma hmigä, gyɛ ts'om'bäihɛ,” ga ɛmbi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Hont'a go to'o in nde da 'yɔ a dí ma, bi 'yɛn'a ra Jesús

24 —Pɛ nu'a to'o i øh ma nde ne i ot'a ma pähägä, i ot'e tengu bi 'yot'a n'da ran 'yohɛ ngue mí ja rán 'yomfɛni ne bi hyø a n'da rá ngu bu ja n'da ra dongu xɛn juañi.

25 Ne bin ja n'da ra dɛ'ye, ne ɛmme xɛn ngu yɛ dehe bi 'yugui, ne bá ɛh ran dɛhi xɛn ndoho mí nde xtí yot'a ra ngu. Pɛ him bi yot'a, nguetho nu'a ra ngu mí hɔpɛ ja ra dongu xɛn ho.

26 Pɛ nu'a to'o i ø'a dí ma ne hingui ɛrpa ra güenda a, i ot'e tengu bi 'yot'a n'da ran 'yohɛ ngue ra 'yambɛi, ne bi hyøh rá ngu bu mi ja n'da ra 'bomu.

27 Ne bin ja n'da ra dɛ'ye ngue bi 'yuh yɛ dehe, ne ran dɛhi xɛn ndoho, ne bi yot'a rá ngu. Ne ɛmme nts'utho bin ja bɛya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nu yɛ já'i bi numanho rán xädi ra Jesús

28-29 Ne nu'bu mi gua a bi ma ra Jesús 'bu mí hyupɛ ja ra nyuni, nu yɛ já'i mi huhmbɛ bu bi hyonya ɛ.

—Haguen ja i xänbi xɛn ho, ne hinga ngubɛ i xängahɛ ma xänbatehɛ bu ja ra nijá, bi 'yɛn'ɛ yɛ já'i.

Nguetho nu'bu mi xänba ra Jesús, bi 'yuti ngue mi ja rá ts'edi xɛn ho a.

8

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohɛ mi hɛmb ra t'axca'ya

1 Ne nu'bu mi gua a bi man ra Jesús, ne bi gapɛ ja ra nyuni bɛya, ne ɛmme xɛn ngu yɛ já'i mí numanho da dɛnthoho mahøn'a.

² Nε bá ε'a n'da ran 'yoh_u ngue mi hεmb ra t'axca'ya. Bin danyahmu b_u mí 'bäh ra Jesús, nε bi 'yεmbi:

—Gra Hmu, nu'b_u ni pähä, da zä gui 'uec'i ts'_u ran _u dí hεmbi.

³ Nε nu ra Jesús b_uya bi uat rá 'yε bi dädi nε bi 'yεmbi:

—I jagä ra pähä ngue 'bex da zä i. Dami yäni.

Nε nu'b_u mí 'yεmbi, 'bexgue bi yän'a ran 'yoh_u.

⁴ Nε nu ra Jesús b_uya bi hεcpa a ran 'yoh_u njon da xifi to'o a bi japi bi yäni, nε bi 'yεmbi:

—Ní mba b_u 'bäh y_u mbäjä da nu i ngue ya bi yän i, nε gui un'na n'da ra 'bøts'e tengu i man yän t'εdi ra Moisés, bi 'yεn'a ra Jesús.

Nε ja bi thop_u ra hnini Capernaum b_uya.

Ra Jesús bi hocpa rá 'yεε n'da ra hmudof_ui

⁵ Nε nu'b_u mí zøm b_u ra hnini Capernaum a ra Jesús, 'bex bá ε a n'da ra hmudof_ui ra mεngu b_u Roma, nε bin c'at'ui nε bi 'yär ra mate,

⁶ bi 'yεmbi:

—Nu'í grá Hmu, nu n'da ma 'yεε i 'bεm b_u ja ma ngu, i ts'a rá jä'i, hingui sä di 'yäni, εmme x_un 'doni, bi 'yεmbi.

⁷ Nε nu ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Ga mba b_u ga hoqui.

⁸⁻⁹ Pε nu ra hmudof_ui b_uya bi 'yεmbi:

—Hingui jatho gui mba b_u ja ma ngu, grá Hmu, nugä hin dí s_ucä tengu e nε hin drá judiógä. Pε dí pädi ngue i ja ni ts'edi zεε, ngue nu'b_u guim ma da yäni, nε 'bexgue da yäni, bi 'yεna. Tengu thohogä bin 'dac'i ts'_u man t'εdi, nε nu'b_u i ja 'bε'a dí xi _u ma dof_ui nε'_u ma 'yεε, 'bexgue 'dahmantho in ja. Nε ngutho i, da zä guim mantho ua nε 'bexgue da yam b_uya, bi 'yεn'a ra hmudof_ui.

¹⁰ Nu'b_u mí 'yøh ra Jesús 'bε'a bi man a ra hmudof_ui, bi hyonya thoho nε bi xi _u min 'yoh_u:

—Majuäni dí xi ah_u, njam'b_u xtá t_ungä n'da ma mεnguh_u y_u jä'i israel dy_u judióh_u ngue xtám b_udi i ja ma ts'edi x_un ho tengu na ran 'yoh_u, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹¹ Guim bεmh_u a dí xi ah_u, x_un ngu y_u jä'i ngue gätho na ndoho ra ximhäi, ngue him ma mijudío_uh_u, da 'yεc'yεigui nε da

y_urp_u di manda rá ts'edi Ojä, 'darb_u dim 'bühmb_u ma ngurpa bombøtah_u ra Abraham, nε ra Isaac nε ra Jacob.

¹² Pε x_un ngu ma mijudío_uh_u ngue yän säh_u xtán y_urp_u, pε man'da go da t'εntr_u ja ra 'bexui _u, nε din zom b_u nε din guxp_u y_u ts'i, bi t'εmp'_u y_u jä'i 'b_u mi 'yεn'a ra Jesús.

¹³ Nε nub_uya bi t'εmp'a ra hmudof_ui:

—Ní mba ni ngu, ya bin ja a gäm ma nguetho gá 'yεc'yεi i ja ma ts'edi, bi 'yεn'a ra Jesús.

Nε 'bexgue bi yän a rá 'yεε b_uya.

Ra Jesús bi hocpa rá suto ra Pedro

¹⁴ Nε nu'b_u mí mbenc'a ra hmudof_ui b_uya, xø bi tho a ra Jesús, bi zøm b_u rá ngu ra Pedro. Nε bi nu 'bεm b_u rá oi a rá suto ra Pedro, mi hεmb ra pa.

¹⁵ Nε nu ra Jesús b_uya bi bεndba rá 'yε, nε 'bex bi bøn a ra pa mi hεmbi. Nε bi ndanc'a ra xisu b_uya, bi hyonba ra hme a ra Jesús nε _u mín 'yoh_u, nguetho ya bi yän'a ra xisu b_uya.

X_un ngu y_u hyεnni bi hoc'a ra Jesús

¹⁶ Nε nu'b_u min xui b_uya x_un ngu y_u jä'i bá ts'i b_u mi 'bäh ra Jesús ngue min 'yoh_u y_u z_uth_u. Nε hønt'a n'dare bi man ra Jesús, 'bexgue gätho bi hyøn a thi _u y_u z_uth_u, nε bi hoc'_u y_u hyεnni.

¹⁷ Gätho bin ja 'bε'a bi man a ra pøngahy_u Isaías maya'b_u ngue din ja 'b_u mi 'yεna: “Da du zεε 'bε'a gätho x_un hεi dín nuh_u, nε da nuse 'bε'a gä man _u dí hεmf_u,” bi 'yεn'a ra Isaías 'b_u maya'b_u.

Yoho y_un 'yoh_u εna da dεn'na ra Jesús

¹⁸ Nε nu'b_u mín nu ra Jesús ngue εmme x_un ngu y_u jä'i mi 'bäp_u, bi 'yεmp'_u y_u xädi:

—Masque x_un ho 'b_u ga thohmb_u 'danguadi ra dādehe, bi 'yεna.

¹⁹ Nε nu n'da ra xänbate nijä bi 'yεmbi:

—Xänbate i, dín nde ga tēn'ni i høn_u go hap_u gui mba, bi 'yεmp'a ra Jesús.

²⁰ Nε bi dā a ra Jesús nε bi 'yεmbi:

—Pε nu y_u haho i ja y_u ngu nε y_u doja i ja hap_u da 'yoi. Pε nugä ngue dán jä'igä ua ja ra ximhäi, hin'y_u ma ngungä ua, bi 'yεmthoho ra Jesús.

²¹ Nε xø bi 'yεn'a man'da ra jä'i min 'yoh_u b_uya:

—Ma Hmu, dami tɔcpi ts'ɯ, 'bɛ ga äcä ts'ɯ ma ta nɛ ga tɛn'na bɯya, bi 'yɛmbi.

²² Bi dɔ'a ra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Tɛnga maha, nu'ɯ xɯn du da 'yä ɯ 'bɯpɯ, tengu'bɯ nɛ ɯ xɯn du ɯ, bi 'yɛna.

Ra Jesús bi säyaba ran dɔhi nɛ ra t'øthe

²³ Nɛ nu'bɯ mi gua'a man ra Jesús bɯya, 'bɛx bi hyu bɯ ja ra mbosa nɛ bi mbähä yä xädi, dí mba bɯ 'danguadi ra dɔdehe.

²⁴ Nɛ bi mbɯ'a n'da ran dɔhi ts'edi bi 'yɛn ra dehe, nɛ ɛmmɛ di thoni yɯ t'øthe, bi dons i ts'ɯ ra dehe a ra mbosa. Pɛ nu ra Jesús mí ɔha, him bi 'yɯrpa ra güenda 'bɛ'a midí ja ra dehe.

²⁵ Nɛ bi 'yä ɯ yä xädi nɛ bi 'yɛmbi:

—Gra Hmu, dami nuhu, guin yɔnje, nguetho ya in nde ga tonthɯ mbo ra dehe, bi 'yɛmbi.

²⁶ Nɛ nu ra Jesús bi dɔdi:

—Hanja, ha ɛmmɛ zi ts'utho guí ɛc'yɛigahɯ ngue i ja ma ts'edi, nɛ guín suhɯ.

Nɛ nubɯya bi ndanc'a ra Jesús nɛ bi xi a ran dɔhi ngue din hɛ nɛ ra dehe, nɛ 'bɛxgue bin hɛ bɯya.

²⁷ Nɛ nu'ɯ yɯn 'yohɯ bɯya bi hyonya thoho 'bɛ'a bi 'yøt'a ra Jesús.

—'Bɛ'a di 'yɛt'ui na ran 'yohɯ, nguetho nɛ ran dɔhi i ø'a i xifi, nɛ ra dehe i ø'a i xifi, bin 'yɛmzɛhɛ ɯ.

Ra Jesús bi hoc'iyoho yɯn 'yohɯ min 'yohɯ yɯ zìthu

²⁸ Nɛ nubɯya bi zøm bɯ 'danguadi ra dɔdehe bɯya, nguɛpɯ ra xɛqui Gadara. Nɛ 'bɛx bá ɛpɯ yoho yɯn 'yohɯ ngue min 'yohɯ yɯ zìthu, nɛ mán ts'utho ɯ, tengutho ɯ yɯ zate. Mí 'bɯpɯ ja yɯn 'yägüi ɯ, janangue'a nu yɯ ja'i i su da thopɯ hãnbɯ ja ran 'yägüi. Nɛ 'bɛx bá ɛ'ɯ yɯn 'yohɯ bin c'athɯ a ra Jesús, nɛ bi mbafi:

²⁹ —'Bɛ'a gní 'yɛcua gra Jesús, rá Ts'unt'ɯ i Ojɔ. Ha cpí 'yɛhɛ guí ɯngahe, nɛ hinga na søn ra pa guí ɯngahe, bi 'yɛn yɯ zìthu min 'yohɯ ɯ yɯn 'yohɯ.

³⁰ Nɛ hinga yatho bɯ mi 'bɯ i 'da yɯ ts'ɯdi.

³¹ Nɛ nu'ɯ yɯ zìthu bɯya bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Nu'bɯ guín nde guí hyønje thi, dami 'daje ran t'ɛdi ga cɯthe nɯ 'yo yɯ ts'ɯdi, bi 'yɛn'ɯ:

³² —Ni mbähä, dami cɯthɯ nɯ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nɛ nu yɯ zìthu bɯya bi bøm bɯ ja rá mbái ɯ yɯn 'yohɯ, nɛ 'bɛxgue bi yɯrpa 'bɯh yɯ ts'ɯdi. Nɛ nu yɯ ts'ɯdi bɯya bin tihi nɛ bi gɔpɯ ja ra nguani, him bi zä bin säya, nin uɛm bɯ ja ra dehe, bim 'bɛpɯ.

³³ Nɛ nu'ɯ mi fä ɯ yɯ ts'ɯdi bɯya, 'bɛxgue bi mba n'dihi bɯ ja ra hnini, nɛ nu'bɯ mi zøm bɯ, bi mam bɯya ngue 'bɛ'a bin ja nangue ɯ yɯn 'yohɯ min 'yohɯ yɯ zìthu, nɛ nangue ɯ yɯ ts'ɯdi.

³⁴ Nɛ bá ɛh yɯ mɛngu bɯ ra hnini bɯya, bi zøpɯ 'bäh ra Jesús, nɛ nts'edi bi 'yäp ra mate ngue da mbengui, nguetho him bi numanho 'bɛ'a bi 'yøt'a.

9

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohɯ xí ts'a rá ja'i

¹ Nɛ nu ra Jesús bɯya, xø bá hu mahøn'a ra mbosa, bá peng bɯ 'danguadi ra dɔdehe. Bi zøm bɯ ra hnini mi 'bɯi.

² Nɛ bá thunba bɯ man'da ra hyɛnni mahøn'a, ngue n'da ran 'yohɯ bá 'yox ra 'beza nguetho midí ts'a rá ja'i. Nɛ 'bɛxgue mí pɔ a ra Jesús mí ɛc'yɛi ɯ ngue i jase rá ts'edi, janangue'a bi 'yɛmp'a ra hyɛnni:

—O te guím bɛni n'yø, nguetho ya dá pun'na ni ts'oqui, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³ Nɛ nu'ɯ 'da yɯ xãnbate nijɔ bɯya, nu'bɯ mi 'yøde 'bɛ'a bi man ra Jesús, 'bɛx bi bɛn ɯ:

—Nuna ran 'yohɯ hingui ho i øt' na, ha hinga hønt'a Ojɔ sä di punba n'da, mi ɛnɛ ɯ.

⁴ Pɛ nu ra Jesús 'bɛx bi bɔdi 'bɛ'a mim bɛn'ɯ yɯ xãnbate nijɔ, nɛ bi 'yɛmp'ɯ:

—Hingui ho guím bɛmhɯ mbo ni mbaihɯ, ngue guí ɛmhɯ hingui ho 'bɛ'a dá øt'ä, bi 'yɛna.

⁵⁻⁶ Ha guím bɛmhɯ nte ní mbatho dá xicä ran 'yohɯ, ngue rá ts'oqui ya dá punbi. Ha guím bɛmhɯ man'da xqui pɔhmbɯ i ja ma ts'edi 'bɯ ga xifi da ndants'i, din 'yo. Pɛ nuya ga ut'ahɯ ngue i ja man t'ɛdigä ua ja ra häi ga punba yä ts'oqui yɯ ja'i, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yɛmp'ɯ.

Nɛ xø bi 'yɛmp'a ran 'yohɯ i ts'a rá ja'i bɯya:

—Dami ndants'i, cax ni fidi, ní mba ni ngu, bi 'yɛmbi.

7 'Bex bi ndanc'a ran 'yohu mi ts'a rá ja'i, bi mba rá ngu.

8 Ne nu'bu mín nu yu ja'i 'be'a bi 'yot'a ra Jesús, bin su ne bi 'yɛspa Oja nangu a n'da ra ja'i bin t'un'na ran t'ɛdi ngue di punba yá ts'oqui yu ja'i.

Ra Mateo bi den'na ra Jesús

9 Ne nu'bu mi bøm bu ra Jesús, bi thopu mi hucá bu dí hacá ra renta, drá hyaçahäigä ngue drá Mateo, ne bi 'yɛngui:

—Dami tɛngui.

Ne nubuya dá ndangui ne dá tenni.

10 Ne nubuya 'darbu dán sihmegähe ra Jesús yá xädigähe a ya. Ne bi zøm bu xun ngu yu ziyate hyaçahäi ne yu ts'om'bäi, 'darbu dá huumbe bu dán sihmehe.

11 Ne nu yu fariseo buya, ngue im beñi hõnse xun ho, 'bu mi nu 'be'a bi 'yot'a ra Jesús, bi 'yängähe ngue yá xädigähe buya:

—Hanja in jabu ni xänbathu 'darbu i sihmehu yu ziyate hyaçahäi ne yu ts'om'bäi, bi 'yɛn'u.

12 Nu'bu mí 'yot'a ra Jesús 'be'a bi man u, bi 'yɛmp'u:

—Hingui honi to'o da mbäx u im beñse xun zaqui tengu ahü, pe hõnt'u i pãse xum bõca i honi to'o da mbäx u tengu ya i nde da dengui, bi 'yɛmp'u.

13 Ní mbähä bán xähmbu bu ja ni søcuähu 'be'a nam bõn'a rá m hma Oja ngue i ɛna: “Pe nugä man'da dí numanho 'bu gui 'yothu ran huçcate xinda gue u yu 'bõts'e guidí 'daju,” i ɛn Oja, i ɛm bu ja yá søcuä Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús. Ne nugä him bá ɛcä gan zon'du im beñse xun ho, pe bá ɛcä gan zon'du i paði hingui ho, janangu da zä di päh yün 'yomfɛni, bi 'yɛn'a ra Jesús, bi 'yɛmp'u yu fariseo.

Ra Jesús bi ma nda'a ní pa da 'yɛ't' yün sihme yá xädi

14 Ne n'da ra pa buya bi zøm bu 'buh ra Jesús yá xädi ra Xuua Nxixyã, ne bi 'yänni:

—Hanja dí ɛ't'ähe man ts'ihme, ne yu fariseo, pe nu ni xädi hingui ɛ't' yün ts'ihme u, bi t'ɛmp'a ra Jesús.

15 Ra Jesús bi man'a n'da ran t'uti 'bu mi daði, bi 'yɛmbi:

—Pe nu'u i 'bupu ja ran thäti hin da du yá mbui, nguetho 'bupu a ran 'yohu din thäti. Pe da zõn ra ora da ts'ispa a ran 'yohu, ne ja da 'yɛ't' yün ts'ihme buya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

16 Pe nu'a din xä u ma xädigä hin da bõmanho 'bu ne'a ram hma maya'bu da den ya, bi 'yɛna. Tengutho 'bu n'da ra 'ya'bõ't'e 'bu dí 'bõ't'a ra 'bõ't'e ma'da'yo, hin da bõmanho, ne nu'a ra 'bõ't'e ma'da'yo di ts'on a ra 'ya'bõ't'e.

17 Ne tengutho i ot' yu ja'i 'bu da xit' ra gui'uva ma'da'yo bu ja ra 'yambot'asɛi, da fõ'a ne dim fäni. Janangu i xit'a ra gui'uva ma'da'yo bu ja ra mbot'asɛi ma'da'yo, ne hin da fõgue ne hin dim fäni, bi 'yɛn'a ra Jesús, bi 'yɛmp'u yá xädi ra Xuua.

Ra Jesús bi xoxa n'da ra hmute xí du, ne bi hoc'a n'da ra xisu mi hɛmb ra mbäji

18 Ne nu'bu mí yähu u, 'bexgue bi zøm bu n'da ra ngurpi bu ja ra nija, ne bin danyahmu bu mí 'bäh ra Jesús ne bi 'yɛmbi:

—Bi du n'da ma t'ixu, 'yõrqui ts'u ra mate ga mbɛ gui cax ni 'yɛ, ne da dambɛni.

19 'Bex bi mba a ra Jesús, bi den'na bi du rá t'uhni. Ne gätho dá mbäcähe dyu xädigähe.

20 Ne nu'bu má mbähmbe bu 'yu, hin da ná sømhbe bu ja rá ngu a ra ngurpi, bi zuje n'da ra xisu ngue ná 'de'mayo njeya min 'youi ra mbäji. Bi hyän bu rá xutha ra Jesús ne bi därpa rá nyäni rá pahni.

21 Nguetho mí ɛnse ra xisu: “Go hõntho ga thärpa rá pahni, ya da yängui.”

22 Ne nu'bu mí därpa rá pahni ra Jesús a ra xisu, 'bex bi nyɛ a ra Jesús, bi nu a ra xisu ne bi 'yɛmbi:

—Damin johya gra xisu, ya bi yän i nguetho gá 'yɛc'yɛi i ja ma ts'ɛdi, bi 'yɛmbi. 'Bexgue gue'a ra ora bi yän'a ra xisu buya.

23 Ne bi tho a ra Jesús buya, dá søngähe bu rá ngun'a ra ngurpi, ne mí 'bupu yu mbɛ'bida ne xun ngu yu ja'i mi 'bupu ngue mí ɛna xtá 'yäh ra hmute xí du.

24 Ne bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Dami pømhbü thi, nguetho nuna ra hmute him bi du, ne i ätho, bi 'yɛmbi.

Pe bin thetho u yu ja'i 'bu mi 'yot'a bi xifi, nguetho mi pa u ya xí du ra hmute.

25 Ne nu'bu mi bõn'u yu ja'i buya, bi thopu mbo mi 'ben a ra hmute ra Jesús, ne bi

bendba rá 'ye 'bex bi ndanc'a n'dihi ra hmute.

²⁶ Nε gátho na ndoho ra xεqui b_u bi 'yø _u y_u ja'í 'be'a bin ja.

Yoho y_u xädä bi hoc'a ra Jesús

²⁷ Nε bi bøm b_u rá ngu ra ngurpi a ra Jesús. Nε bi denni yoho y_u xädä, nε i mba't' b_u ní mba:

—Dami huεgä'be, gram bom'βeto i ra David, bi 'yεmbi.

²⁸ Nε bi zøm b_u ja ra ngu a ra Jesús, bi den'nd_u y_u xädä. Nu ra Jesús bi 'yänni:

—Ha guí εc'yεiui i ja ma ts'εdigä ngue ga xoc'a ni däui, bi 'yεn a ra Jesús.

—Dí εc'yεi'be ngue i ja ni ts'εdi, gra Hmu, bi 'yεn _u y_u xädä.

²⁹ Nu ra Jesús b_uya bi därpa yú dä nε bi 'yεmbi:

—Din ja tengu a gá 'yεc'yεiui, bi 'yεmbi.

³⁰ Nε 'bex bi xo _u yú dä. Nε nu ra Jesús b_uya bi hεcpa _u yan 'yoh_u, bi 'yεmbi:

—Njon gui xihmi 'be'a dá øt'au.

³¹ Pε høntho bi bøm b_u y_u xädä, 'bex bi xih y_u ja'í 'be'a bi 'yørpa ra Jesús.

Ra Jesús bi xocpa rá nde n'da ra gore

³² Nu'b_u mi bøn _u y_u xädä, xø bá ts'inba man'da ran 'yoh_u a ra Jesús. Midí goreba n'da ra zı̄thu min 'youi.

³³ Nu ra Jesús b_uya bi hyønba thi ra zı̄thu min 'youi a ra gore, 'bex bi nyä a b_uya. Nu y_u ja'í b_uya bi hyonya thoho 'b_u mi nu a bin ja, nε bi 'yεna:

—Hinjam'b_u xtá nuh_u ua ja ma häih_u ra Israel tengu dí nuh_u ya, bi 'yεn _u.

³⁴ Pε nu _u y_u fariseo sä i εna:

—Nuna ran 'yoh_u i høn a thi y_u zı̄thu nangue rán t'εdi bi un'na rá hmu y_u zı̄thu, sä i εn _u.

Bi huεc y_u ja'í ra Jesús

³⁵ Nε nu ra Jesús nzäi mi pa b_u ja y_u hnini nε min xänbate b_u ja y_u nija, nε mim mam b_u ran ho ma'da'yo ngue 'bεp_u ní manda rá ts'εdi Oja. Nε midí hoqui høn't'a go man _u mi hεmb y_u ja'í.

³⁶ Nε bi huεc' _u y_u ja'í a ra Jesús nguetho mi 'b_ui tengu'b_u y_u de'yo 'b_u njon midí jamansu, i 'yodumb_ui thoho.

³⁷⁻³⁸ Nε bi 'yεngähe ngue yú xädigähe:

—Majuani dí xi ah_u, x_un ngu y_u ja'í i 'b_ui ngue di dáp rá mb_ui Oja 'b_u 'bo'o da xifi nangue'a, pε hingui ngu i 'b_ui ngue da xifi. Nde'b_u gui 'yäf_u Oja di un ra 'bεfi mi'da da mbäx'a rá 'bεfi. Tengu'b_u i ja n'da ra huähi x_u 'yot'i, nε hingui ngu y_u mbεfi, nε da 'yäp'a ra mehuähi mi'da y_u mbεfi 'dahma da xoc'a n'dihi, bi 'yεn'a ra Jesús.

10

Nu ra Jesús bi zänni 'de'mayoho yú xädi

¹ Nε nu ra Jesús b_uya bi zängähe dí 'de'mayoho gähe yú xädigähe, nε bi 'daje rán t'εdi ga hømhbε thi y_u zı̄thu nε ga hoje 'be'a gä nın _u i hεmb y_u ja'í.

² Nε nugähe 'de'mayoho bi zängähe, m'bet'o ra Simón, gue'a ra Pedro, nε'a ra Andrés rán 'yoh_u a ra Pedro. Nε ra Jacobo nε a ra Xuua rán 'yoh_u a ra Jacobo, ngue gätho yoho yú ts'unt' _u ra Zebedeo _u.

³ Nε ra Felipe, nε ra Bartolomé, nε ra Tomás, nεcä dra Mateogä ngue min hācähäigä, nε ra Jacobo rá ts'unt' _u ra Alfeo, nε ra Lebeo ngue gue'a rá thuhu ra Tadeo;

⁴ nε ra Simón t'εmbi ra cananista; nε ra Judas Iscariote, gue'a xí dä a ra Jesús. Nε guecähe 'de'mayoho bi huangähe ra Jesús.

Bi mbεn'd_u yú xädi da mamp'a rá m hma

⁵ Nε nu'b_u mí zängähe dí 'de'ma yohogähe bi 'yεnje:

—Nuya hin gui mbähä b_u i 'b_u _u him ma mijudío_u, dy_u israelh_u. Xínga guerp_u ra xεqui Samaria gui mbähä.

⁶ Pε nuya gui mbähä b_u 'b_u _u ma mεnguh_u y_u israel. Nu' _u i 'b_ui tengu y_u de'yo bi 'bεh ra 'yu in nde xtán donsp_u ja ran dāte.

⁷ Nε nub_u hap_u gui mbähä gui 'yεmf_u: “Damin umhb_u ya ngue di manda ah_u rá ts'εdi Oja,” bi 'yεngähe ra Jesús.

⁸ Gui hoj_u _u i hεmp'a ra t'axca'ya, nε høn't'a go man _u i hεmb y_u ja'í, nε gui xoxh_u _u xøn du, nε gui hyømhb_u thi y_u zı̄thu in 'yoh_u 'da y_u ja'í. Nε nu'b_u gui 'yøth_u _u, hin gui 'yäh nın zäbih_u, nguetho hin dá pä ah_u a ma ts'εdigä, bi 'yεngähe ra Jesús.

⁹ Nε hin te ma mbeti gui hyäxh_u 'b_u gá mbähä, bi 'yεngähe.

¹⁰ Nε xín ni tu'døzä gui tuxh_u, nε høn't'a ni he gui heh_u nε høn't'a ni thı̄xfani gui 'y_uth_u,

ne hin'yü 'be'a gui hyaxhü, nguetho nubü gui sømhbü i ja nin t'ëdi ngue da zimanho ahü ü.

11 Ne nu'bü gá sømhbü bü ja yá hnini ma mi israelhü gui 'yänhdü hapü 'bü a n'da ran 'yohü ngue ra hocjä'i ne nu'a gátho yü jä'i i numansu a. Ne guerpü gam 'bühmbü bü, jague'bü gui thohmbü bü man'da ra hnini mahøn'a, bi 'yëngähe ra Jesús.

12 Nu'bü gá sømhbü bü ja rá ngu, gui zenguahü, gui 'yäfü rán jäpi Ojä nangue'a.

13 Ne nu'bü rán säui a da 'yøt'ahü ü yü mængü bü hapü gui sømhbü, Ojä di un rán jäpi gá 'yäfü büya. Pe nu'bü hin'na, tengutho 'bü nte gamí 'yäfü.

14 Ne nubü hapü gui sømhbü, nu'bü hin da zimanho ahü ne hingui nde da 'yømanho a guí xihmbü, dami pømhbü bü ne gui huajü yü bøhäi ni guahü. Nu'a nam bøn'a gui sohmbü bü ü.

15 Ne majuäni dí xi ahü, nu yü mængü bü i ja n'da ra hnini hin da zimanho ahü, pe nu'bü bin ja ra pa ran juänbi, man'da ëmmë xün ü tho da nu, xinda gue'ü mí 'büpü maya'bü bü ja ra hnini Sodoma ne ra hnini Gomorra, bi 'yënje a ra Jesús.

Yün ünbi da nu yá xädi ra Jesús

16 Ne xø bi 'yëna:

—Nuya hønübü go hapü ga pen'nahü, ëmmë di ün'nahü ü 'büpü, tenguthoho yü zate di ünba yü de'yo. Damim fähmbü tengu yü c'ëya ne gui 'yøthü tengu øt' yü t'azü, hønt'a ran ho gui 'yøthü.

17 Ne gam fähmbü, nguetho nu yü jä'i di dä ahü bü 'büh yü ngärpi bü ja yü nija, ne da mbëp'ahü.

18 Ne da zix'ahü bü 'büh yü zë'mi ne yü ts'üt'abi, nguetho guí ëc'yëigahü, pe hinga ndetho da zix ahü bü. Nguetho nu'bü da zix ahü bü, da zä gui xihmbü yü zë'mi ne yü ts'üt'abi nangue ma thuhugä, n'dahma ne ü yü judío ne ü i thände yü ojä zëhe da 'yøde nanguécä.

19 Ne nu'bü da ts'ix ahü bü 'büh yü ts'üt'abi, o guí hädumbühü 'be'a guim mamhbü o gue'bü da zä gan yähü uague hin'na, nguetho Ojä di 'da ahü ran 'yomfëni 'be'a gui mamhbü 'bü bi mba ma juän'ni ahü.

20 Nguetho hinga guesë ahü gan yähü 'bü bi mba ma juän'ni ahü, pe gue'a rá Hogandähi Ojä ma Tahü din yä, bi 'yëngähe ra Jesús.

21 Ne dim 'bü i 'da di däse yün 'yohü da mba ntho. Ne nu'ü 'da di däse yá ts'ünt'ü bü 'büh ra zë'mi da tho. Ne dim 'bü i 'da yü ts'ünt'ü di yäp zëhe yá ta ngue da tho. Ne din jabü da t'ørpa ü i ëc'yëigui, bi 'yën'a ra Jesús.

22 Ne gátho na ndoho ra ximhäi da ts'an ahü nangue guí têngahü, pe nu'bü gui hyäthü gue'bü go ran zëgui, gui taha gan yähmbü büya, bi 'yën'a ra Jesús.

23 Ne nu'bü n'da ra hnini di üc'ahü, dami 'dahmbü bü, ne gui mbähä bü man'da ra hnini büya. Ne majuäni dí xi ahü, hin gní täthü gátho yü hnini Israel gui xihmbü rám hma Ojä ne gui 'dahmbü, 'bü bá pengä.

24-25 Ne tengu thoho n'da ra xädi hin da t'ëmbi xün ho 'bü him bi t'ëmbi xün ho rá xänbate; ne hin da hnumanho n'da ra 'yëhe 'bü him bi hnumanho rá hmu. Ne din jabü da 'yøt'ahü, hin da numanho ahü yü jä'i, tengu thogui him bi hnumanhogui, ne i t'ëngui drá zithü, bi 'yën'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma hønt'a Ojä da ts'u

26 —Janangue'a hin gui suhü 'be'a da 'yøt'ahü yü jä'i, guehma gui mamhbü a dí xi ahü. Hin gui cømhbü a.

27 Nu'a dí xi ahü ua njonguin nu, dami mamhbü bü 'büh yü jä'i, ne nu'a dí xi ahü njongui øde, dami mbahmbü bü ja yü hnini, da t'ørpü 'be'a gátho dá xi ahü ya, bi 'yëngähe ra Jesús.

28 Ne o guí suhü ü in nde da hyo ahü, hin'yü yá ts'ëdi ne'a ni mbühü di juat'ahü. Man'da xün ho 'bü gui suhü a Ojä, ne hønt'a i sä di ün'na ni jä'ihü ne ni mbühü bü ja ran ünbi mazäi, bi 'yëngähe ra Jesús.

29-31 Janangue 'yo guí hädumbühü, guim bëmbü yü doja i 'bä bü ja yü täi, hingui ngu dí muui, pe nu'ü xinga n'da da du 'bü hin rá pähä Ojä da du. Janangue'a guim bëmbü, hin'yü 'be'a din ja ahü 'bü hin rá pähä Ojä din ja. Nguetho man'da di mu ahü bü na nu Ojä xinda gue ü yü doja, ne i pädi gátho nangue ahü. Janangue'a hin gan suhü, bi 'yëngähe ra Jesús.

Da ma to'o ten ra Jesús

³² —Nε gätho to'o da mam bu 'buh yu ja'i ngue i tengä, necä gam ma bu 'buh ma Ta nubuh mahets'i nangue u.

³³ Pε nu'a to'o din cøm bu i 'buh yu ja'i nanguecä, necä xin ga cøm bu bi 'buh ma Ta bu mahets'i, bi 'yengähe ra Jesús.

Ra Jesús bi ma da ts'u u to'o da denni

³⁴ —Nε hin guim bεmhbu ngue bá εcä da zeh yu sui, pε man'da din ja yu sui nanguecä.

³⁵⁻³⁶ Nu yu 'yεc'yεi da ts'upu ja rá nguse, nu'bu hing yu 'yεc'yεi 'buru. Nu yun 'yohu din sahmbu yú ta, nε nu yu xisu buya din sahmbu yú mbe nε u yú cä, nangue u hingui εc'yεigui, bi 'yεna.

³⁷ Pε nu'bu n'da ra ja'i man'da im bεn'a rá ta nε rá mbe xinda guecä, hin ga εmbi ngue rá hmugui. Nε nu'bu n'da ra ja'i man'da im bεn'a rá ts'unt'u nε rá t'ixu xinda guecä, ngutho u hin da zä ga εmbi ngue rá hmugui, bi 'yεn'a ra Jesús.

³⁸ Pε nu'bu 'bo'o εna i tengui nε hingui hät' yun unbi da t'ørpe, necä xin ga εmbi rá hmugui.

³⁹ Nε nu'a to'o da zu da thaçpa rá te nanguecä, da mba ma unbi bu ja ran däte rá te a, pε nu to'o hin da zu da thaçpa rá te nanguecä, hin da mba ma unbi bu ja ran däte a, bi 'yengähe ra Jesús.

Ra Jesús i man yun t'unni

⁴⁰ Nε xø bi 'yεn'a ra Jesús:

—Nu'a to'o da zimanho ah, necä xin bi zimanhogui, nε'a bá pengä xim bi zimanho a.

⁴¹ Nε nu'a to'o da zimanho n'da rá pøngahya Oja nangue a ra 'befi i øt'e, 'da'angu ran ho din t'unui a ra pøngahya. Nε nu'bu 'bo'o da zimanho n'da ra hocja'i nangue a ran hocja'i i øt'e, 'da'angu ran ho din t'unui a.

⁴² Nε nu'bu n'da ra ja'i i ja 'be'a di un'na n'da ma xädigä ngue'a i tengui, madague'bu hont'i ts'u ra dehe di unni, pε nε a i ja 'be'a din t'unni ngue man'da xun ho, bi 'yεn'a ra Jesús.

11

Ra Xuua Nxixya bi manda dí änni to'o a ra Jesús

¹ Nu'bu mi gua a man ra Jesús buya, bi mbengähe dí 'de'mayohogähe. Nε n'danni

bi mbase ra Jesús buya. Bi mba bin xänbate bu mi'da yu hnini bu ra häi Galilea.

² Nε mi ofädi ra Xuua Nxixya, nε bi sifi 'be'a gätho bi 'yøt'a ra Cristo, janangue'a bi mben'ndu yoho yú xädi a ra Xuua. Nε nu'bu mi zøm bu 'buh ra Jesús,

³ bi 'yänni:

—Ha gue'e gra Cristo, gra Thahni i Oja, ngue mi hma ba εhe, uague ga thoqui ga tømhu, bi 'yεn'u yú xädi ra Xuua.

⁴⁻⁵ Nu ra Jesús buya bi 'yεmp'u yú xädi ra Xuua:

—Ni mbe bu, gui xihmi a ra Xuua 'be'a gätho guí øhmi, bi 'yεmbi. Dami xihmi 'be'a guín nuui, ngue nu yu xädä bin zø yú dä ya, nε'u yu dogua i 'yo, nε'u mi hεmb ra t'axca'ya ya bi yan u, nε'u yu gogu ya i øhnahya ya, nε'u 'da xøn du i pa nsots'i, nε yu hyoya i si a ram hma ngue 'beru dí m pø u.

⁶ Majapi u to'o hin di u't' yú mbui nanguecä, bi 'yεn'a ra Jesús 'bu mi 'yεmp'u yú xädi ra Xuua.

⁷ Nε nu'bu mi mbenc'u yú xädi ra Xuua, nu ra Jesús bi xih yu ja'i 'be'a øt' ra Xuua, nε bi 'yεmbi:

—'Be'a guí mbähä guin nuhu bu ja ra dapo 'bu mi 'buru ra Xuua. Ha gá mbähä gbá nuhu n'da tengu ra xithi i εn ran dahi.

⁸ Uague gá mbähä gbá nuhu n'da ran 'yohu mahotho rá he mí he. Pε guí pahmbu to'o mahotho yú he i 'buru ja yu ngunts'ut'abi u.

⁹ Uague gá mbähä gbá nuhu n'da rá pøngahya Oja. Majuani ngue gán nuhu n'da rá pøngahya Oja, nε nu'a, man'da xun hets'i rá ts'edi a xinda gue'u gä mi'da yu pøngahya.

¹⁰ Nguetho gue'a ra Xuua a mí hmam bu ja rá m hman Oja maya'bu 'bu mí 'yεna:

M'bet'o ga pεhna n'da ran 'yohu ngue mam 'behni

da xih yu ja'i ngue da døp'e'e xun ho, bi 'yεn Oja, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹¹ Majuani dí xi ah, njon mí 'buh man'da ran 'yohu man'da xun hets'i nangue a rá 'befi bin t'unni xinda gue a ra Xuua. Pε hont'a go to'o din uni ngue di manda rá ts'edi Oja, madague'a hingui hets'i rá 'befi din t'unni, pε man'da xtán hets'i bu dí nεqui, xinda guepu ni nεqui a ra Xuua ya, bi 'yεna.

12 Asta gue'bu mi damp' rá 'befi ra Xuua ne guehya, i honi da yurpu di manda rá ts'edi Oja yu ja'i. Ne nu'u i humbi i honi, da dāha da yurpu, bi 'yēn'a ra Jesús.

13 Ne gue'a bi man u yu pōngahya maya'bu u bin ja, ne mí em bu ja yún t'ēdi Oja, ne gue'u mí man u 'bu hín nim 'buh ra Xuua.

14 Ne nu'bu guí ēc'yēi a dí xi ahū, gui pāhmbu ngue tengu'bu da gue a ra Elías a ra Xuua, ngue gue'a ra Elías guí tōmhbu ngue mí 'buh maya'bu.

15 Ne nu'bu 'bo'o i ja rá zagu di jamansu a dí m mangā ya, bi 'yēn'a ra Jesús.

16 Ga xi ahū 'be'a guí ōthū ya, ngue nte guí urpahū ra güenda. Guí ōthū tengu i ōt' yu t'uhni 'bu in ēni. Din suse u, ne i xih yú mit'uhnihu:

17 “Dá pixt' mam 'bixt'i pē hin gá 'urpahū ra güenda, ne hin gán nēhmbū,” i ēn'u 'da. “Pē nugāhe dá pē'be n'da ra 'bei ngue tengu'bu xōn du n'da, pē nte gá bēmhbu ne hin gán zombhu,” i ēn'u mi'da yu t'uhni.

18 Ne ngutho guí ōthū, hin gá 'urpahū ra güenda a ra Xuua, ngue him mi ho yún sihme ne him bi zi ra vino, pē gá 'yēmdahū in 'youi ra zīthu.

19 Pē nugā, dán ja'igā ua ja ra ximhāi, xūn ho man ts'ihmē 'bu n'dandī ne ma ts'it hegā, pē xínga guecā guí urcahū ra güenda. Pē guí xijū yu fehni, guí ēnjū: “Nuna ran 'yohū ran zāthu ne ra mihni na, ne yú amigo yu ts'om'bāi ne yu ziyate hyācahāi,” guí ēnjū. Pē Oja i pađi 'be'a xūn ho da 'yōt'e ngue bi zānga'be, bi 'yēn'a ra Jesús.

N'da ram hma nangue ran unbi da nu yu ja'i him bi pāh yú mbūi

20 Ne man'da ram hma bi man ra Jesús nangue yu hnini bu bi 'yōt'e xūn ngu yún t'ōt'e mixte. Nguetho nu yu ja'i bu, njām'bu bi nde bi pāh yú mbūi, madague'a bi nu yún t'ōt'e mixte. Ne bi 'yēn'a ra Jesús:

21 —Huēhi maha ahū gyū mēnguhū bu ra hnini Corazín ne ra hnini Betsaida, nguetho nu'bu xcá ōt'ä yūn t'ōt'e xcá ut'ahū bu ja ra hnini Tiro ne ra hnini Sidón, xtán du yú mbūi nangue ran ts'o mí ōt'u ne xtí pāh yú mbūi u.

22 Janangue'a nu'bu bi zōn ra pa din ja ran juānbi, man'da xūn u tho ran unbi gui

nuhu xinda gue u 'buru Tiro neru Sidón, bi 'yēmbi.

23 Ngutho ahū gyū mēnguhū ra hnini Capernaum. Masque guí ēmhbu man'da xūn hēts'i rá ts'edi ni hninihu xinda gue u mi'da. Pēgue hin'na, guehma da mba ma juadi ahū. Nguetho nu'bu xcá ōt'ä yūn t'ōt'e mixte bu ra hnini Sodoma tengu dá ōrpu ja ni hninihu, hin xtán guadi nangue ra sibi, nguetho xtím pāh yún 'yomfēni yu mēngu bu, ne guexta'a di jat'a ra hnini ya.

24 Pē guehma majuañi dí xi ahū, 'bu bin ja ran juānbi, man'da xūn u tho ran unbi gui nuhu, xinda gue a da nu yu mēngu bu ra hnini Sodoma, bi 'yēn'a ra Jesús.

Ra Jesús i hurpa rá mbūi n'da

25 Ne nubūya nu ra Jesús bin yaui Oja ne bi 'yēna:

—Ma Ta i, gra Hmu mahēts'i, ne gra Hmu ua ja ra häi, jamadi ya ngue gá japi him bi ba'a ram hma nangue ni ts'edi u im bēnsē ja yún 'yomfēnise, pē gá japi bi bađi nangue'e u i hon'a'i, tengu yu t'uhni ngue hin te i pađi.

26 Ne gue'a gá 'yōt'e ma Ta i, ngue gue'a gá numanhose guí ōt'e, bi 'yēn'a ra Jesús 'bu min yaui Oja rá Ta.

27 Ne xō bi 'yēmp'u yu ja'i buya:

—Gātho 'be'a i ja, bi 'dacā ma Ta. Ne njon da baqui xūn ho, hinda hōnt'a ma Ta i paqui. Ne njon da bađi xūn ho ma Ta, hinda hōngdā ngue rá Ts'ant'ugui dí pačā a, ne u ngue ma pāhā ga japi da bađi, bi 'yēn'a ra Jesús.

28-30 Ne nu'bu gá yāhmbū ne gán xōmbūihu nangue 'be'a gātho guí ōthū, ba ēhmbū gui tengahū, ne nugā ga hut'a ni mbūihu. Ne nu'a ra 'befi dí 'da ahū hingui hēi a, tengu'bu dí huthū ran thuyā dín hyanbahū ya. Ne nugā dí set ma mbūi ne hin'yū ran 'yēts'i ma mbūi, ne ga xān'nahū ngue njabū gui 'yōthū, ne ga hut'a ni mbūihu, bi 'yēn'a ra Jesús.

12

Ra Jesús bi 'yuti nda'a man'da xūn ho xtā 'yōt'u yu fariseo

1 Ne nu'a n'da ra pa mi 'yo a ra Jesús bu ja yu huāhi. Necāhe dá mbāhmbe yú xādigāhe a, 'bu ra pa ran ts'āya. Dá ndehmēhe ne dá tūje 'da yu trigo. Dá tēnt' ma 'yēhe u yu trigo ne dá sahe.

² Nu yu fariseo bi nu 'be'a dá øthe ne bi 'yemp'a ra Jesús:

—Nu ni xädi bi 'yøt'a hin xtá 'yøt'e, nguetho bi 'yøt'a n'da ra 'befi ra pa ran ts'äya, 'bu mi duc yu trigo.

³ Ne bi dā'a ra Jesús, bi 'yembi:

—Ha hin gán nuhu bu ja ni søcuahu, ngue ne a ra David bi mbeſta a rán t'edi Oja 'bu mi mbähä u 'da, ne bin tumanthuhu, má hin'yü 'be'a da zi u.

⁴ Janangue'a bi yarpu ja rá ngu Oja, bi zi u yu 'bøxthume him mi sä da zi u, pe hønt'u yu mbäjä mi si u. Pe hin guí emhu bi 'yøt' ra ts'oqui ra David, bi 'yæn'a ra Jesús.

⁵ Uague hin guím bemhu 'be'a mam bu ja rán t'edi ra Moisés nangue yu mbäjä 'bupu ja ra nija, ngue ne'bu ra pa ran ts'äya i øt' yú 'befi. Pe hing ra ts'oqui a i øt'e, nguetho gueru ja ra nija dim pefi.

⁶ Ne nugä dí xi ahü, man'da xun hets'i ma ts'edigä xinda gue ra nija, hanja guí emhu bi 'yøt' ra ts'oqui ma xädigä, bi 'yembi.

⁷ Pe nu ahü hin guí pahmbu 'be'a nam bøn'a im ma bu ja rá hman Oja ngue i ena: “Nugä man'da dí nde din ja nin huçatehu, xinda gue guí hyohü yu zu'uç ngue guí pøscahu,” i en Oja, bi 'yæn'a ra Jesús. Nu'bu xquí pahmbu 'be'a nam bøn'a, hin xcami yafu u hin'yü yú ts'oqui, bi 'yæn'a ra Jesús.

⁸ Ne nugä guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, drá hmu, ne i ja man t'edi ga mangä 'be'a da 'yøt' yu ja' i ra pa ran ts'äya, bi 'yembi.

N'da ran'yohü ra mbedi rá 'ye bi hoc'a ra Jesús

⁹ Ne bi thoh puya ne bi yarpu ja ra nija.

¹⁰ Ne nu yün saihu a ra Jesús mi nde xtán dīnba n'da ra ts'oqui ngue mi sä xtí yapi, ne bi t'emp'a ra Jesús:

—Ha da zä da mba ma hoqui a ra pa ran ts'äya n'da ra hyenni, uague hin'na, bi 'yæn'u. Nguetho mí 'bupu n'da ran 'yohü ngue ra mbedi rá 'ye.

¹¹ Ne bi dā'a ra Jesús:

—Ha i 'bu a n'da ahü ngue nu'bu ni de'yohü da dāpu ja ra hyähäi gue'bu ra pa ran ts'äya, ha hin guí juxhu.

¹² Ha má guet'a n'da ra ja' i ngue hin da zä da t'ørpa ran ho 'bu ra pa ran ts'äya. Ne nu'a, man'da di muui xinda gue yu de'yo, bi 'yæn'a ra Jesús.

¹³ Ne nubuya, bi 'yæn'a ra Jesús:

—Dami juan ni 'ye, bi t'emp'a ran 'yohü.

Ne bi juan buya. Ne 'bex bi gohi xun ho tengu man'da rá 'ye xun ho.

¹⁴ Ne nu yu fariseo emme bin cuu buya. Bi bøm bu ja ra nija, bi nyase u 'be'a dí zä da hyo ra Jesús.

Maya'bu bi hma 'be'a bi 'yøt'a ra Jesús

¹⁵ Ne nu'bu mi bæn'a ra Jesús 'be'a mi nde xtá 'yørpa u yu fariseo, bi bøm bu buya, bi mba n'danni, ne emme xun ngu yu ja' i bi numanho da denthoho. Ne gätho midín hyenni bi hoc'a ra Jesús.

¹⁶ Ne bi xi u njon da xifi to'o a bi hoqui.

¹⁷ Ne nu'a bi 'yøt'a ra Jesús ngue njon bi ndepe da xifi, bin theui a mi hma maya'bu 'bu mi 'yæn'a ra pøngahya Isaiás:

¹⁸ Nuna guehna ma 'yehögä dá huahni ngue emme didí huçä ne i hurca ma mbai, ga un ma Hogandahi

ngue da xi u i thande yú oja zehü, nangue ran juanbi ga øt'ä 'bu ran zegui ra pa.

¹⁹ Ne hin din sate a ne xín dim mbatho, ne hingan ts'edi din ya hapu din 'yo.

²⁰ Ne nu'u in ja tengu'bu ra xithi bi domp' ran dahi, da xots' i mahøn'a.

Ngutho u in ja tengu n'da ra sibi mi ts'atho da huçzehü, di japi ngue da de xun ho mahøn'a, asta gue'bu bi zøni dim hmu xun ho ua ja ra ximhäi, ne din jabu da 'yøt'e.

²¹ Ne gätho yu ja' i 'dahma 'dan'yo bu na ya da domp' ran ho da 'yørpa u, i en Oja, bi 'yæn'a ra Isaiás maya'bu.

Gue'a bi ma nangue ra Cristo rá Thahni Oja.

Bi t'embi n'youi rá ts'edi ra zithu a ra Jesús

²² Ne n'da ran 'yohü min 'youi ra zithu ne mi xädä ne mi gore, bi ts'ixpu 'bu a ra Jesús, ngue di hoqui. Ne 'bexgue bin zø yú dä, ne bi nyä buya.

²³ Nu'u gätho bi nu 'be'a bi 'yøt'e bi hyonya thoho u, ne bi 'yæna:

—Masque guehna mi man u yu pøngahya, ngue rá m bom'бето ra David, ngue rá Thahni Oja, bi 'yæn'u yu ja' i.

²⁴ Ne nu yu fariseo 'bu mi 'yøde 'be'a i man yu ja' i, bin cuu u, bi 'yæna:

—Nuna ran 'yohu na i høn a thi yu zithu nguetho in 'youi rá ts'edi a yá hmu, sä ãn'.

25-26 Ne 'bex bi bā'a ra Jesús 'be'a mim bēn' yu fariseo ne bi 'yēmp'.

—Pe him majuañi guí mamhbu, nguetho nu ra zithu hin da zä din susehu yám fäts'ihu. Nu'bu din suse din juase yá ts'edi u 'bu, tenguthoho 'bu n'da ra ts'at'abi din heque ne din tunhd u yám fäts'ihu, di 'bese yá ts'edi 'bu. Ne ngutho n'da ra hnini o gue n'da ra ngu 'bu din heque, pe gä dim 'be u.

27 Nu'ahu guí emhbu dín 'yo'be rá ts'edi ra zithu, janangue'a i sä dí høn a thi yu zithu, sä guí emhbu. Pe xi'bu da gue'a dí ot'ä, ha in jabu u guí xānbahu 'bu i høn a thi yu zithu u. Ne guese u i ut'ahu ngue him majuañi a guí mamhbu, bi 'yēn'a ra Jesús.

28 Pegue rá Hogandahi Oja dá høn a thi yu zithu ne dá ut'ahu ngue ya di manda rá ts'edi Oja ua guí 'bahmbu, bi 'yēmp'.

29 Ne tenguthoho n'da ran 'yohu 'bu i 'buru ja rá ngu, hin njongui sä da yurpu 'bu hinga m'bet'o da mba nthurpi yá 'ye, ne nuya sä da yurpu ne da hyaspi 'be'a gätho i ja bu. Dín jagä bu, him mí sä xcá mispa yu zithu 'bu hin xcá tapä u yá hmu, bi 'yēn'a ra Jesús.

30 Ne nu'a to'o hingui numansugui, man sai'be a. Ne nu'a to'o hingui ot' ma 'befi i di japi dim 'be u mi'da, bi 'yēn'a ra Jesús.

31 Janangue'a dí xi ahü, hont'a go má ts'oqui ne hont'a go má ts'ore da man a n'da, i sä da mba ma punbi, pe nu'bu i man ra ts'ore nangue rá Hogandahi Oja n'da, ya hin da zä da mba ma punbi n'da 'bu.

32 Pe dí xi ahü, nu'bu 'bo'o da man ra ts'ore nanguecä, dán ja'igä ua ja ra ximhäi, pe i sä da mba ma punbi a. Pe nu'a da man ra ts'ore nangue rá Hogandahi Oja, pe hin jam'bu da mba ma punbi a, bi 'yēn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'da'anguui a rá mbui n'da a rán t'ot'e n'da

33 —Pe nu'bu xun ho ran t'ot'e ngue dá høn a thi u yu zithu, nde'bu guí numanhoju 'bu, nguetho guí 'yēmfu xun ho ra za gue'bu xun ho rán dät'ä. Pe nu'bu hingui ho yún dät'ä guí 'yēmfu hingui ho ra za 'bu. Nguetho nu yún dät'ä i zupu da bā a n'da nda'a ní za a, bi 'yēn'a ra Jesús.

34 Nu ahü, tengu'bu yá meni ahü yu pozü. Hague dán zä guí mamhbu n'da ra nde xun ho 'bu xun ts'otho ahü. Nguetho nu'a i yupu rá mbui n'da, gue'a i pøn rá nde n'da, bi t'ēmp' yu fariseo.

35 Nu'a ran 'yohu i yuh ran ho rá mbui, hont'a xun ho im ma, pe nu'a ran 'yohu xun ts'o, hont'a im ma, nguetho xun yuh ran ts'o rá mbui.

36 Ne dí xi ahü ngue nu'a ra pa din ja ran juñbi, gätho yu ja'i da mba ma juñbi nangue a him bin 'yomfēni 'be'a í mba a bi man u.

37 Ne nangue yu hma gá mamhbu dí ts'an'nahu ran unbi 'da ahü ne dí mba ma thogue 'da ahü, bi 'yēn'a ra Jesús.

Ra Jesús nte ma hmēpya bi 'yu 'bu mi t'äp yu hmēpya

38 Ne nubuya, bi t'ēmp'a ra Jesús, bi 'yēmp' 'da ma ngurpihe yu fariseo ne yu xānbate niñä:

—Gra xānbate, dami 'yurcahe n'da ra hmēpya ngue'bu majuañi Oja bi 'da'a ni ts'edi.

39 Bi dā'a ra Jesús:

—Nu'bu xø 'uegue nangue Oja ne xun ts'o yá mbui, gue'a i äh yu hmēpya u. Pe hin da t'ut yu hmēpya u, pe hont'a n'da ra hmēpya da t'uti, tengu bi 'yot'a ra Jonás.

40 Ngue tengu thoho ra Jonás, hyu pa ne hyu xui bi 'yo bu mbo rá foho n'da ra dāhuä, ne ngutho din jacä guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, hyupa ne hyu xui ga o bu 'bu u xun du, bi 'yēn'a ra Jesús 'bu mi 'yēmp'.

41 Ne dí xi ahü, nu'bu mí 'buru ra dāhnini Nínive 'darbu gam 'bāhmbu u 'bu bin ja ran juñbi 'bu ran zegui, ne da 'yut'ahu i ja ni ts'oquihu. Nguetho nu'bu 'bex bi päh yá mbui 'bu mí 'yø a bi man a ra Jonás, pe nu ahü xø hin guín nde guí päh ni mbuihu nangue'a dí mangä. Ne nugä, man'da xun hēts'i ma ts'edi xinda gue ra Jonás, bi 'yēn'a ra Jesús.

42 Ne'a ra xisu min ts'at'abi bu Sur, 'darbu gam 'bāhmbu a 'bu bin ja ran juñbi 'bu ran zegui. Ne da 'yut'ahu ngue i ja ni ts'oquihu. Nguetho nu'a yatho bá ãhe ngue mi nde da 'yø a 'be'a bi man a ra ts'at'abi Salomón nangue ran 'yomfēni bi un Oja, pe nu'ahu hin guí nde guí 'yøhmbu a dí mangä. Pe nugä man'da i ja rá ts'edi mam hmangä

xinda gue ra Salomón, bi 'yεmp'u yu fariseo a ra Jesús.

Nu rá mbui n'da da yut' ra zithu mahøn'a b'u hin da bεn Ojɔ

⁴³ —Pε nu'a ran ts'o guidí hohu, din ja ahü tengu bi 'yøt'a n'da ra ja'i min 'youi n'da ra zithu. Nε bi bøn a ra zithu, bin 'yo bu ja ra 'yönhäi, mí honi hapu din säya pε him bi dñi hapu din säya. Nε bi mbeng bu ja rá mbui ra ja'i bu bá nets'i.

⁴⁴ “Man'da xun ho 'bu ga peng bu bá nets'i,” bi 'yεnse a ra zithu. Nε nu'bu mi mbeng büya, bi zøm bu ja rá mbui a ra ja'i mahøn'a, nε bi nu tengu'bu n'da ra ngu ngue män joqui bu rá mbui, nε njom mí 'bεpu nguetho him bin zam bu rám hman Oja.

⁴⁵ Nε xø bi mba büya bá si mí yoto yá minzithuhü ngue man'da εmme xun ts'o i øt'e, nε bi yarpü, bin säya bu rá mbui a ra ja'i. Nε man'da εmme xun ts'o bi 'yøt'a ra ja'i büya. Nε gan jahü bu, bi 'yεmp'u yu ja'i a ra Jesús.

Nda'a u i din cuhu ra Jesús

⁴⁶ Nε nu ra Jesús mi yahü yu ja'i 'bu mi zøm bu a rá mbe nε yán 'yohü. Bi zøm bu ja ra ngu mí 'bui. Pε him bi yarpü, bim 'bätho bu thi, mi nde xtín yaui a rá ts'unt'ü.

⁴⁷ Nε nu'ü 'da büya bi xi a ra Jesús:

—I 'bäcua thi ni mbe nε nin 'yohü, nε in nde gan yahü 'na, bi t'εmp'a ra Jesús.

⁴⁸ Nε bi dɔ a ra Jesús:

—Ga xi ahü to'o a ma mbe nε to'o u man 'yohü.

⁴⁹ Nε bi 'yut'ü yá xädi büya:

—I 'bäcua ya ma mbe nε ma cu, bi 'yεna.

⁵⁰ Nguetho hønt'a go to'o i øt' rá pähä ma Ta bí 'bεpu mahεts'i, gue u man 'yohü u, nε gue'ü man ju u, nε gue'ü ma mbe u, bi 'yεn'a ra Jesús.

13

Rán t'uti ra mbomhmudä

¹ Nε nubüya bi bøn'a ra Jesús bu ja ra ngu mí 'bui, nε bi mba nín hupü ja ra ndendeja.

² Nε εmme bim peti bu yu ja'i, janangue'a nu ra Jesús bi ndexpü ja n'da ra mbosa nε bi hyu bu. Pε hingui 'yo a ra mbosa, bá copu ndenthe.

³ Nε bi xänba u yu ja'i, bi xi i 'da yun t'uti. Nε nu'a n'da ran t'uti bi mam bu, bi 'yεna:

—N'da ra mbomhmudä bi mba bu huhi.

⁴ Nε nu'bu mi mbon yu hmudä, nu'ü 'da bi zo bu ja ra 'yu, nε bá εh yu doja bi za u.

⁵ Nε nu mi'da yu hmudä bi zo bu ja yu 'bodo, 'bexgue bi bøts'e nguetho hingui pidi ra häi.

⁶ Pε nu'bu mambá pøx ra hyadi 'bexgue bi 'yot'ü nguetho him mi ja yu 'yu xun ho.

⁷ Nε nu mi'da yu hmudä büya bi zo bu ja yu 'bo'uñi, nε bi bøx'ü yu hmudä. Pε nu'bu min te yu 'uñi büya bi go'mi, nε bim 'bedi.

⁸ Pε nu'ü 'da bi zo bu ja ra hogahäi, nε bin ja xun ho u. Nu 'da bi ndø'a n'da ciento, nε nu'ü 'da bi ndø'i hyate, nε 'däte ma 'det'a bi ndø u 'da.

⁹ Pε nu'bu i ja ni zaguhü, dami jamansu 'be'a dí xi ahü, bi 'yεmp'u yu ja'i a ra Jesús.

I än'du yá xädi ra Jesús hanja i xih yun t'uti yu jq'i

¹⁰ Nε dá xihmbe ra Jesús büya, dá εmfe:

—Hanja gní xänba yun t'uti yu ja'i, nε hingui pɔ u 'be'a nam bøn u, dá εmfe.

¹¹ Nε nu ra Jesús bi darcahe büya, nε bi 'yεnje:

—Nu ahü bin ja ahü gá pahmbü a njom mi pah mam'bet'o 'bεpu ní manda rá ts'edi Oja, pε nu'ü mi'da, him bin japi da badi, bi 'yεngähe ra Jesús.

¹² Nε tengu thoho a ram hma i εna: “Nu'a i ja, man'da xun ngu din t'unni, nε nu'a zi ts'ütho i ja, nε'a i ja da thänba a,” gan jahü bu. Nu'ü i honi da badi, man'da xun ngu da badi. Pε nangue u hingui honi da badi, nε a zi ts'ü mi padi da thänba u.

¹³ Janangue'a yun t'uti thoho dí xi u, nguetho i øde pε εna gue'bu him bi 'yøde, nε i nu pε tengutho 'bu hin te xtá nu; him bi yut' yá mbui a dá xifi, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹⁴ Nε majuani i man'a ra pøngahya Isaías nangue u 'bu mi 'yεn'a:

Gui 'yøhmbü pε hin gui pahmbü 'be'a gá 'yøhmbü.

Nε gui nuhü pε hin gui pahmbü 'be'a nám bøn'a guin nuhü.

¹⁵ Nguetho nu ni mbuihü εmme xam mεtho, nε njam'bu gui 'yøhmbü, tengu'bu njot'i ni guhü,

ne njam'bu gui nuha, tengu'bu guidí ts'ant'
ni däh,

ne hin jam'bu i sä da bæn ni mbuihu ngue
dim pädi nanguie ran ts'o, ngue ga
nyan aha,

i en Oja, bi 'yæn'a ra pøngahya Isaiás 'bu
maya'bu, bi 'yæn a ra Jesús.

16 Pe nu'ahu majari aha nguetho i nu ni
däh ne i øh ni guha, bi 'yengähe ra Jesús.

17 Majuani dí xi aha emme xan ngu yá
pøngahya Oja ne xan ngu yu ja'i ngue 'dat'
Oja mim bæni, mí nde xtá nuna gátho gui
nuha ya, pe him bi zä bi nu; ne emme mí
nde xtá 'yøhna gui øhmba ya, pe him bi zä bi
'yøde, nguetho him mí zøn ra ora xtám baði,
bi 'yengähe dyu xädigähe ra Jesús.

'Be'a rán theui a ran t'uti ra mbomhmudä

18 —Ne nuya ga xi aha 'be'a nam bøn'a rán
t'uti a ra mbomhmudä, bi 'yengähe ra Jesús.

19 Ne nu'a to'o bi sih ram hma ngue di
manda ua rá ts'edi Oja, ne him bi baði 'be'a
nam bøn'a, in ja tengu u yu hmudä bi zo bu
ja ra 'yu, ne 'bex bá ξ'a ra zithu bi hyax a ra
hmudä bi thupu ja yá mbui u.

20 Ne nu'u yu hmudä bi zo bu ja yu do,
tengu'bu n'da ra ja'i emme di johya 'bu ja bi
'yø a ram hma, pe maxøts'e thohe.

21 Ne hinga gátho mbo yá mbui, nguetho
hin'yu yá 'yu xan ho, ne go zi ts'u din unbi
nanguie a ram hma, 'bexgue da 'uegue.

22 Ne nu'a ra hmudä dá xi aha bi zo bu
ja yu 'uini, nam bøni tengu n'da ra ja'i bi
'yø a ram hma, pe hønt'a emme im bæni ra
ximhäi ne ra mbeti ngue i hä't'i, jananguie'a
bi japi bim 'be a ne hin te bin ja rá 'bæfi Oja
nanguie'a ra ja'i tengu a.

23 Pe nu'a ra hmudä dá ma ngue bi zo bu
ja ra hogahäi, nam bøni tengu u i ømanho a
ram hma ne i paði 'be'a yán thehu a, ne din te
xan ho u ne da ndøgue tengutho yu hmudä,
ngue nu'u 'da bi ndø'a n'da ciento, ne'u 'da bi
ndø a hyäte, ne u 'da bi ndø a 'däte ma 'det'a.

Rán t'uti ra hmudä xan ho ne a hingui ho

24 Ne nu ra Jesús buya bi xih mi'da yan
t'uti u yu ja'i, ne bi 'yæmbi:

—Nu'bu bi 'yøt' ran ts'ut'abi Oja, in ja
tengutho 'bu n'da ra ja'i bi du a n'da yu
hmudä xan ho bu ja rá huahi.

25 Pe nu'bu mín xui ne gátho bin aha, bi
mba a rán sæiui ne 'darbu bi duhmi a n'da yu

hmudä hingui ho bu ja rá huahi, ne bi mba
baya.

26 Ne nu'bu mí bøx buya, bi bøx'u xan ho
ne u hingui ho, 'darbu bi bøts'e.

27 Ne nu'u yá 'yæhe buya bi mba bi xi u yá
hmu: “Nu yu hmudä gá tupu ja ra huahi,
xan ho 'bu gmi tuhu, haru bi nequi u yu
hmudä hingui ho,” bi 'yæmbi.

28 Ne nu u yá hmu buya bi 'yæmbi: “Ne
masque n'da man sæi'be bá æhe bi ts'onga
ma huahi,” bi 'yæna. “Ha ga xathu u yu paxi
hingui ho,” bi 'yæn'u yá 'yæhe buya.

29 Ne nu yá hmu bi 'yæmbi: “Hin'na, hin
da zä gui mbähä gui xathu u yu paxi hingui
ho, nguetho xøhma ts'ærpu thohe ne u xan
ho gui xathu.

30 Man'da xan ho gui hyethohu 'darpu din
te, ja gue'bu bin ja ran sofo. Ne nubaya ga xi
u yu mbæfi ngue nu'u hingui ho di peti ne da
'yudi, ne nu u xan ho buya da mbæ'ts' bu ja
ma ngu,” bi 'yæn u yá hmu, bi 'yæn'a ra Jesús.
Ne guehna man'da ran t'uti bi mam 'bu
mi xi u yu ja'i.

Rán t'uti rá hmudä ra mostaza

31 Ne man'da ran t'uti bi man'a ra Jesús ne
bi 'yæna:

—Ne tengu n'da rá hmudä ra mostaza bi
dupu ja rá huahi n'da ra ja'i. Ne zi ts'atho
a, emme man'da zi ts'u xinda gue u mi'da yu
hmudä.

32 Pe nu'bu bin te ne man'da xan ndoho
bu ni nequi, madague'bu ra c'ani thohe, pe
i te tengu'bu n'da ra za guepu da zä da 'yøt'
yá 'bafi yu doja bu ja yá 'yæ. In jabu rá ts'edi
Oja bu ni nequi ngue di manda ua, bi 'yæn'a
ra Jesús.

Rán t'uti rá íxi ra hocjuni

33 Ne man'da ran t'uti bi ma ra Jesús ne bi
'yæna:

—Ne tengu ra íxi 'bu din jap'a ra hocjuni,
ne gátho bi nden a ra jøni buya. In jabu rá
ts'edi Oja bu ni nequi ngue di manda ua, bi
'yæna.

Maya'bu bi ts'änni da man yan t'uti a ra Jesús

34 Ne ngubu bi 'yøt'a ra Jesús, hønt'u yan
t'uti bi 'yut'u yu ja'i 'bu mi xänbi.

35 Ne gue'a bi man'a ra pøngahya maya'bu
ngue din ja 'bu mi 'yæna:

Ga utä yu ja'i yun t'uti,
Ga xänba a njon mi pađi asta gue'bu go mi
mbu ra ximhäi,
i ɛn Oja, bi 'yɛn'a ra Isaías 'bu mim pøngahya.

*'Be'a rán theui a rán t'uti ra hmudä xun ho
ne'a hingui ho*

³⁶ Ne nubuya bi xi u yu ja'i a ra Jesús ngue
da mbengui. Ne nu'bu gätho mí mba u, bi
mba ra Jesús bu ja ra ngu. Ne dá tendähe
buya. Ne nu'bu mí hyupu ja a ra ngu, dá
änhde:

—Dami xije ts'u 'be'a nam bøn'a ran t'uti
gá ma nangue ra hmudä hingui ho bi dupu
rá huəhi a ran 'yohu, dá ɛmfe.

³⁷ Ne bi 'yɛngähe ra Jesús buya:

—Nu'a nam bøni ngue yu hmudä xun ho
u dí tucä, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi.

³⁸ Ne nu a ra huəhi nam bøni gue'a ra
ximhäi. Ne nu'a ra hogahmudä nam bøni
gue'u di manda rá ts'edi Oja u. Ne nu'a ra
hmudä hingui ho nam bøni yu ja'i ngue rá
mbeti ra zithu.

³⁹ Ne nu a rán saui a rá mbeti ra huəhi
ngue bi dupu yu hmudä hingui ho, gue'a ra
zithu a. Ne nu'a ran sofo nam bøni rán zegui
ra pa. Ne nu'u yu mbefi da xoqui nam bøni
ngue yám 'behni Oja mahɛts'i.

⁴⁰ Ne tengu thoho u yu hmudä bi bøts'e
ngue hingui ho ne bi mba ma munts'i ne bi
mba nt'udi, din ja bu 'bu ran zegui ra pa.

⁴¹ Nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi,
'bu rán zegui ra pa ga pen'du mam 'behni di
peti gätho nangu yu ja'i ra ximhäi. Ne gätho
u bi 'yøt' ran ts'o da thøn a thi, ne u gätho
midí parpa yú mijä'ihu da 'yøt' yu ts'oqui.

⁴² Ne da thøspu ja ra sibi njam'bu i huɛt'i,
gueru din zoni ne din guxt' yú ts'i bu.

⁴³ Ne nubuya, nu'u to'o i øt' rá pähä Oja,
di nec thoho tengu ra hyadi bu di manda
rá ts'edi ma Tahu mahɛts'i. To'o gätho ja
yú zagu, di jamansu a dí m mangä ya, bi
'yɛngähe ra Jesús.

Rán t'uti a ra mbeti man t'agui

⁴⁴ Ne man'da ran t'uti bi man'a ra Jesús,
bi 'yɛna:

—Nu n'da ran 'yohu bi dñn'a n'da ra mbeti
bu mbo ra häi ngue ɛmme di muui a. Ne bi
gäru mahøn'a. Ne midí johya, ne bi mba
buya da mbä 'be'a gätho mi pe'ts'i gueru bi
zä bi dän'a ra xequi a gueru bi dñn'a di muui,

ngue mi pađi man'da da dađi bu. Ne din
jabu gui 'yøthu ngue ɛmme gui hyomhu
ngue di manda rá ts'edi Oja, bi 'yɛn'a ra
Jesús.

Rán t'uti a ra do ɛmme di muui xum hmadi

⁴⁵ Ne xø bi 'yɛna:

—Nu n'da ra pøhø ngue mi honi da dän
yu do i thim bu mbo ra dehe xum hmadi di
muui.

⁴⁶ Ne nu'bu mí dñn a n'da man'da ma-
hotho xinda gue'u gä min nu mam'bet'o, bi
mbä 'be'a gätho mí pe'ts'i ne bi dän'a ɛmme
mahotho buya. Ne din jabu gui 'yøthu ngue
ɛmme gui hyomhu ngue di manda rá ts'edi
Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús.

*Rán t'uti n'da ra xit'q án t'ei bu ja ra
daqdehe*

⁴⁷ Ne man'da bi man'a ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu'a ní 'yøt' ran ts'ut'abi Oja, in ja
tengu n'da ra xit'q ngue i pa nt'ei bu ja ra
daqdehe, ne i the hønt'a go ní huə i 'beru
mbo ra dehe.

⁴⁸ Ne nu'bu ya bi yu'a yú xit'q yu mbahua,
da gux buya, da mba nín hupu ja ra ndenthe
ne da huan'du yu huə xun ho da 'yaru ja yú
'bøts'e ne nu'u hingui ho buya di bent'i.

⁴⁹⁻⁵⁰ Ne din jabu 'bu rán zegui ra pa, 'darbu
dim 'bähmbu yu ts'om'bäi u xun ho bi 'yøt'e.
Ne nu yám 'behni Oja mahɛts'i da huan'du
yu ts'om'bäi ne da 'yentru ja ra sibi njam'bu
i huɛt'i, gueru din zom bu u ne din guxt' pu
yú ts'i, bi 'yɛngähe ra Jesús.

*Mahyoni a mi pezhe ne'a xø bi dñn
ma'da'yo*

⁵¹ Ne nu'a ra Jesús buya bi 'yɛngähe yú
xädigähe:

—Ha guí paħmbu a dí xi ahu ya.

—Haha, ma Hmu, ya dí paħmbe a guím
ma, dá ɛmbähe a.

⁵² Ne xø bi 'yɛngähe buya:

—Nu'u midín xäh ram hma maya'bu, ne
a ram hma ma'da'yo da hyumbi din xädi,
ngue 'beru ní manda rá ts'edi Oja, hin te di
'beh rán xädi u buya, ne da zä da xänba u
mi'da. Din ja tengu'bu n'da ra ja'i i ja 'be'a i
pe'ts'i ngue gä mahyoni. Ne'a bi zocpa yám
bombøta ne'a bi dñnse. Janangue'a hin te di
'be u 'beru ja rá ngu, bi 'yɛngähe ra Jesús.

Y_u mēngu b_u rá hnini zehē him bi 'yēc'yēi rá ts'edi ra Jesús

53 Nε nu'b_u mi gua'a bi man ra Jesús b_uya bi b_om b_u.

54 Nε bi mba b_u rá hnini zehē ngue Nazaret. Nε bin xäp_u ja ra nijä, nε nu y_u jä'i b_uya bi hyonya thoho 'bε'a bi 'yöt'a, nε bi 'yεna:

—Hap_u bí hyä rán 'yomfēni na, ngue da zä da 'yöt'a i öt'e.

55 Ha hinga guehna rá ts'ant'ü ra yaxi na, ngue i 'b_ucua rá mbe í María. Nε nu yän 'yoh_u ra Jacobo nε ra José nε ra Simón nε ra Judas.

56 Nε u yän ju dí 'b_uhmb_u ua. Pε hap_u bí hyä a ran 'yomfēni na, bi 'yεn u yá mēnguh_u.

57 Nε him bi numanho a ra Jesús. Pε nu ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Gätho y_u jä'i in jab_u. Nub_u ja yá hnini zehē hin da hnumanho n'da rá pōngahyā Ojä, xínga gue'ü i 'b_up_u rá ngu da numanho, bi 'yεn'a ra Jesús.

58 Janangue'a hingui ngu y_un t'öt'e mixte bi 'yörp_u, ngue him bi 'yēc'yēi u 'b_up_u.

14

Ra Xuua Nxixyā bi thecpa rá 'y_uga

1 Nε min ts'üt'abi b_u ra xequi Galilea a ra Herodes. Nε nu'b_u mi sifi 'bε'a gä bi 'yöt'a ra Jesús 'b_u min 'yo b_u, bi 'yεn'a:

2 —Masque ra Xuua Nxixyā a, bi dambēni b_u 'b_u u xän du, janangue'a i ja rá ts'edi xän ho i öt' yän t'öt'e mixte, bi 'yεm b_uya.

3-5 Nguetho guesε a ra Herodes bi hyo a ra Xuua Nxixyā. Bin cuε a ra Herodes 'b_u mi sifi ngue hingui ho a bi 'yöt'e ngue bi zinse a rá 'bεpo, nu'a ra xisu mi 'b_uhmi a ra Felipe 'b_u mi sin'a ra Herodes. Nε nu'a ra xisu, ra Herodías a. Nε bi 'yεn'a ra Xuua: “Hingui ho gá 'yöt'e ngue gá sinba rá xisu a nin 'yoh_u,” bi t'εmp'a ra Herodes. Bin cuεtho ra Herodes b_uya bi got'a fädi a ra Xuua nε bi manda dí tu't'i con y_u cadena. Nε mim bēni xta hyo a ra Xuua, pε him bi hyo nguetho mi su din cuε y_u jä'i, ngue nu y_u jä'i mi pädi rá pōngahyā Ojä a ra Xuua.

6 Pε nu'b_u mi zōn ra pa bin ja rá ngopa a ra Herodes 'b_u mi dät ra jeya mahōn'a, bi 'yöt'a n'da ran ts'ihmε nε bin nε a rá t'ixu a

ra Herodías. Nε bi numanho a ra Herodes a ran hnei bi 'yöt' b_uya.

7 Nε bi 'yεmp'a ra hmute: “Dami 'yädi 'bε'a gätho gui nde gui 'yäqui. Majuāni dí xi i, ga 'da i 'bε'a gätho gui 'yäqui,” bi 'yεn'a ra Herodes.

8 Nε nu'a ra hmute b_uya bi 'yä a rá yā ra Xuua Nxixyā ngue di o ra mbohi, nguetho gue'a xí xi a rá mbe a da 'yäp'a.

9 Nε bi du rá mbai a ra Herodes b_uya, him mi ndehma da hyo a ra Xuua, pε hin'y_u 'bε'a sä da 'yöt'e nguetho ya xí xifi di unni 'bε'a gä da 'yäpi, nε ya xí 'yōh y_u jä'i di unni 'bε'a gätho da 'yäpi.

10 Nε bi manda b_uya ngue da mba ba thecpa rá yā ra Xuua Nxixyā b_u ja ra fädi, nε ba jät'a n'da ra mbohi din t'un'na ra hmute.

11 Nε nu'b_u min t'unni bi dεn a ra mbohi bi un'na rá mbe b_uya.

12 Nε nu yä xädi ra Xuua b_uya, bá tunba a rá ngøc'yēi b_u ja ra fädi, bi 'yäg_ui. Nε bi mba b_uya bá xi a ra Jesús ngue ya bi du ra Xuua.

Bi 'uñ'i cüt'a mahuqhi y_un 'yoh_u ra Jesús

13 Nε nu ra Jesús 'b_u mí 'yōde bi du ra Xuua, 'bex dá mbähmbe dá huhe b_u ja ra mbosa mí nde xcá sōmhbe b_u 'danguadi, mí εna xcám 'busehe n'da zi ora. Pε nu'b_u mi pä u y_u jä'i ngue dá mbähmbe b_u a ra Jesús, nε u bá nεxp_u ja yá hnini bi dengähe, bin 'yogua thoho gätho b_u ja rá nyāni a ra dādehe.

14 Nε nu'b_u má çähmbe b_u ja ra mbosa a ra Jesús, xän ngu u y_u jä'i xí zōm b_u. Nε εmme bi huεc'ü b_uya nε bi hoqui hōnt'a go to'o mí ü.

15 Nε nu'b_u min de b_uya dá εmbähe a ra Hmu:

—Ya bin de ya, nε njongui 'b_ucua ja ra xequi ua, dami xih y_u jä'i da mba b_u ja y_u hnini nε da däm b_u 'bε'a da zi, dá εmbähe a.

16 Nε bi 'yεn'a ra Jesús:

—Pε hingui jatho da mba, pε guesε ah_u dami 'uñmh_u, bi 'yεngähe.

17 Nε dá thähmbe b_uya:

—Pε hin'y_u 'bε'a da zi, nε hōnt'i cüt'a y_u hmε i ja ua nε yoho y_u huä, dá εmfe b_uya.

18 —Bá çäh_u ua, bi 'yεn'a ra Jesús.

19 Nε bi xih y_u jä'i ngue din säya b_u ja y_u t'ei, nε bi hyān u cüt'a y_u hmε nε yoho y_u huä. Bi ndøs' mahęts'i nε bi 'yäp rán jäpi Ojä, nε bi xεm b_uya nε bi 'dacähe dá darpähe y_u jä'i.

20 Gätho bin sihmε ɥ yɥ ja'i nε bin niya nε bi bong mi'da yɥ xεqui bi yu'i 'dε'ma yoho yɥ 'bɔts'e.

21 Nε nu'ɥ gätho bin sihmε í jua'i cɥt'a mahuahi ɥ yɥn 'yohɥ, nε hin njon bi mbeh yɥ xisu xinga gue yɥ t'ɥhni.

Bin 'yo maxɔts'e ra dɔdehe a ra Jesús

22 Nε nubɥya, bi xije ga mbähmbe ngue ga 'daxhe ra dɔdehe mahɔn'a. Dá huhe a ra mbosa dá mbähmbe bɥya. Go bi gose bɥ a ra Jesús, bin 'yɛhmɥ yɥ ja'i.

23 Nε nu'bɥ mi mba ɥ yɥ ja'i bi ndezehε bɥ ja ra nyuni nε bi nyɔui bɥ Oja. Bá hazehε bɥ a.

24 Nε nu'bɥ má mbähmbe ngue dá huhe ra mbosa, 'bɥ mi zɔm made ra dehe, bi zeh ran dahi nε εmme bin ja yɥ t'øthe, nε ts'edi midí cos'a ra mbosa.

25 Nε nu'bɥ ya mbe mí ts'utho da hyats'i, nε 'yo a ra Jesús bɥ maxɔts'e ra dehe ngue da zɥ'a ra mbosa.

26 Nε nu'bɥ mambá εpɥ ra Jesús, nε i 'yo bɥ maxɔts'e ra dehe dá handähe bɥya, ba εpɥ nε hin dí pähmbe ngue gue'a. εmme dán suhe nε dá mbahmbe:

—Ba εhnɥ n'da ra ánima, dá εmhbe.

27 Nε bi darcähe a ra Jesús:

—Dami hyuthɥ nzambɥi, o guín suhɥ, guecä, bi 'yεngähe.

28 Nε bi dɔt'a ra Pedro bɥya:

—Nu'bɥ gue'e ma Hmu i, dami jaqui nεcä dan 'yo maxɔts'e ra dehe nε ga sɔm bɥ guí 'bäi, bi 'yεn'a.

29 —Ba εcua, bi 'yεn'a ra Jesús, bi t'εmp'a ra Pedro bɥya.

Nε nu'a ra Pedro bɥya bi gapɥ ja ra mbosa nε bi dɥ'mi bin 'yo maxɔts'e ra dehe ngue in nde da zɔm bɥ bí 'bä a ra Jesús.

30 Pε bi nu ngue εmme nts'edi ran dahi nε 'bex bin su bɥya, nε bi dɥ'mi bi dont'a mbonthe. Nε nts'edi bi mbah pɥya:

—Ma Hmu, dami yɔngui, bi 'yεna.

31 Nε 'bex bi bɛndba rá 'yε a ra Jesús bɥya.

—Hanja ts'utho guí εc'yεi ngue i ja ma ts'edi nε 'bexgue gá su 'be'a gán nu, bi 'yεmp'a rá hmu.

32 Nε nu'bɥ mi hyu ra mbosa a ra Pedro nε ra Jesús bɥya, 'bex bin hε a ran dahi.

33 Nε nugähe mí huhmbe bɥ mbo ra mbosa dán dɔnyahmuhe bɥ mí 'bä a ra Jesús nε dá εmfe:

—Majuani maha, gue'e rá Ts'unt'ɥ i Oja, dá εmfe.

Bi hoc'ɥ yɥ hyɛnni bɥ ra hnini Genesaret a ra Jesús

34 Nε dá thohmbe bɥya dá sɔmhbe bɥ 'danguadi ra dehe bɥ mi ja ra xεqui Genesaret.

35 Nε nu'ɥ yɥ ja'i mi 'bɥpɥ, 'bɥ mi nu bi zɔm bɥ ra Jesús, 'bexgue bi mbɛnh ra nde hɔnbɥ go hapɥ ja yɥ hnini ngue ya mí 'bɥpɥ ra Jesús. Nε bá ts'inbi gätho yɥ hyɛnni bɥ mí 'bɥcähe a ra Jesús.

36 Nε bi 'yäh ra mate ɥ ngue bi därpa rá nyani rá pahni ra Jesús, nε 'bex bi yɔn ɥ bɥya.

15

Ra Jesús bi ma 'be'a di ts'onba rá mbɥi n'da

1 Nε nubɥya bá ε i 'da ma ngarphe ngue yɥ fariseo nε yɥ xänbate niya. Bá nεxpɥ Jerusalén ɥ, nε bi 'yän'na ra Jesús:

2 —Hanja ɥ ni xädi hingui tɛn yán t'øt'e mam bombøtahɥ nε him 'bε i xɥt'yε 'bɥ i sihmε, bi 'yεn'ɥ.

3 Bi dɔ a ra Jesús nε bi 'yεmbi:

—Pε nε ahɥ guí fεsthohohɥ rán t'εdi Oja 'bɥ guí homhbɥ guí 'yøt' nin t'øt'e zehεhɥ, bi t'εmp'ɥ yɥ fariseo.

4 Nguetho i mam bɥ ja rá m hman Oja: “Gui numansu ni ta nε ni mbe.” Nε a i mam bɥ ngue: “Nu'a to'o san rá ta nε rá mbe i jatho da tho,” bi 'yεn'a ra Jesús.

5 Pε nu ahɥ, 'dan'yo thoho guí mamhbɥ, ngue guí εmhɥ xɥn ho 'bɥ di yɔpɥ Oja a mi ja ngue xtá mbäx'a rá mbe o gue rá ta n'da ran 'yohɥ. Nε hin gá xihmbɥ ngue him bi numansu rá ta 'bɥ ngubɥ bi 'yøt'e.

6 Gá 'yεmhɥ nte ní mba tho yán t'εdi Oja 'bɥ guím bεnse nin t'εdihɥ, bi 'yεn'a ra Jesús, bi t'εmp'ɥ yɥ fariseo.

7 Pε εmme guidí yorpahɥ a guím bεmhɥ, bi 'yεmp'a ra Jesús. Majuani bi man Oja bɥ ja rá sɔcuɔ ra Isaiás 'be'a guí øthɥ ngue bi 'yεna:

8 Nuya yɥ ja'i ya i εsqi nanguε yá nde, pε maxɔts'e thoho nε hinga gätho yá mbɥi.

9 Ne säti thoho 'b_u i thandegui, nguetho hont'_u yún t'edi zehē i xänba _u mi'da, i en Oja, bi 'yēn'a ra Isaías 'b_u maya'b_u, bi 'yēn'a ra Jesús.

10 Ne nub_uya, nu ra Jesús bi zon'd_u y_u ja'i: —Dami 'yøhmb_u 'be'a dí xi ah_u janangue'a gui p_uhmb_u 'be'a nam bøn'a.

11 Hinga gue'a i ts'i di ts'onba rá mb_ui n'da, pē gue'a ní bøm b_u rá nde n'da, bi 'yēn'a ra Jesús.

12 Ne dá mbähmbe b_u mi 'bäh ra Jesús. —Nu'_u y_u fariseo bi bēman'_u a gám ma, dá emfe.

13 Ne bi dāh ra Jesús, bi 'yēna: —Hont'a go 'be'a ma paxi him bi 'yēzehē ma Ta, i jatho da mba nsat'i.

14 Nte guim bēmhb_u nangue _u nguetho tengu'b_u i xädä _u, ne ena da 'yut' ra 'y_u yá mixädäh_u. Ne nu'b_u n'da ra xädä i six'a rá mixädäui, thambēni tho gätho yoho da zo b_u ja n'da ra hyähäi, bi 'yēngähe ra Jesús 'b_u má emfe.

15 Nu ra Pedro b_uya bi xi a ra Jesús: —Dami xije nangue a ran t'uti gá ma mahē'b_u, 'be'a nam bøn'a, bi 'yēmbi.

16 Ne bi dā'a ra Jesús: —Ha ne ah_u xingui ts'_u guí p_uhmb_u 'be'a nam bøn'a dí xi ah_u, bi 'yēna.

17 Ha hin guí p_uhmb_u nu 'be'a da zi n'da, da y_urp_u ja rá nde ne da mba b_u ja rá foho, ne hingui zām b_u, bi 'yēngähe.

18 Pē nu 'be'a gätho da bøn b_u ja rá nde n'da í nēxp_u rá mb_ui ne gue'a di ts'on'a n'da.

19 Nguetho guerp_u mbo rá mb_ui n'da ni nēx'_u y_u ts'on'yomfēni, ran thodu, ran 'yomt'ēni madague'b_u bin thät'a n'da o hin gana din thät_i, ne y_um fē, ne y_u fehni, ne y_un ts'ante, ne gue'_u gätho ní nēxp_u rá mb_ui n'da _u.

20 Ne gätho _u gue'_u ní ts'om'bäi n'da ra ja'i _u. Pē nu'b_u bin sihmē ne him bi 'yøt'a ran t'øt'e ngue din xät'yē, hinga gue'a dán ts'on'a, bi 'yēngähe ra Jesús.

N'da ra xisu hin rá mēnguh_u a ra Jesús bi 'yēc'yēi a rá ts'edi ne bi yān'a rá t'ixu

21 Ne nub_uya dá pømhbe b_u a ra Jesús dá mbähmbe b_u ja rá xēqui ra hnini Tiro ne ra hnini Sidón.

22 Ne dán c'athe n'da ra xisu ra mēngu Canaan, hing ra israel a. Ne ts'edi bi mbafi, bi 'yēmp'a ra Jesús:

—Gra Hmu, rá m bom'beto i ra David, din ja nin huēcate nangue ma t'ixu in 'youi n'da ra zithu ngue emmē di unbi.

23 Nu ra Jesús bi thotho, tengu'b_u him bi 'yø a bi xifi. Nugähe b_uya dá xihmbe ra Jesús:

—Dami 'yørp_u ra mate a ra xisu, janangue'a da mbengui, ne i mbafi i tēngah_u.

24 Nu ra Jesús b_uya bi 'yēna: —Nu Oja bá pēngui ga ørp_u rá 'bēfi ngue hont'_u ma mēnguh_u y_u israel ga jamansu, nguetho i 'b_ui tengu y_u dē'yo bi 'bēh ra 'y_u, bi 'yēna.

25 Pē nu ra xisu bi zøm b_u 'bäh ra Jesús bin dānyahmu ne bi 'yēmbi:

—Gra Hmu, dami zēqui. 26 Pē nu ra Jesús bi 'yēmbi: —Hingui ho 'b_u n'da ran 'yoh_u da hyänba rá hmē yá t'ähni, go di un'd_u y_u t'ä'yo, bi 'yēmbi.

Ngub_u bi xifi nguetho hing ra israel a ra xisu.

27 Bi 'yēn'a ra xisu b_uya: —Majuq_uni guím ma gra Hmu, pē nē'_u y_u t'ä'yo i si y_u xēca hmē 'bom b_u ja ra 'bimēxa ngue i hē _u yá hmu.

28 Ra Jesús b_uya bi 'yēmp'a ra xisu: —Gra xisu, emmē guí ēc'yēi xän ho a ma mate. Janangue'a din ja a gá 'yädi, bi 'yēmbi.

Ne 'bexgue gue'a ra ora bi yān'a rá t'ixu.

Bi hoc mi'da y_u hyēnni a ra Jesús

29 Ne nub_uya nu ra Jesús bi bøm b_u. Dá mbähmbe b_u ja ra ndendädehe b_u Galilea ne dá texhe b_u ja ra nyuni, ne bi hyup_u a ra Jesús.

30 Ne xän ngu y_u ja'i bi zøm b_u mi hudi, ne bá ts'inba y_u dogua, ne y_u xädä, ne y_u gore, ne y_u do'yē, ne xän ngu mi'da y_u mbēdi ne y_u hyēnni bá ts'inba b_u mi hu'a ra Jesús. Ne nu ra Jesús b_uya gätho bi hoc'_u.

31 Ne nu y_u ja'i bi hyonya thoho 'b_u mi nu bin yā y_u gore ne bin 'yo _u mí dogua ne bi yān'_u mi do'yē, ne bin zø yá dā _u mi xädä. Ne nu'b_u mi nu 'be'a bi 'yøt'a ra Jesús, bi 'yēspa

Oja, ngue ma Ojahe dy_u israelhe. Ne hyu pa dán degähe b_u y_u ja'i.

Bi 'uñ'i goho mahuqhi y_{uñ} 'yoh_u ra Jesús

³² Ne nu ra Jesús bi zongahe bi 'yengähe:

—Emme dí_m bengä y_u ja'i i 'bucua nguetho ya ná hyupa i 'bucua ne hin'y_u 'be'a da zi y_u. Ne nu'b_u ga xifi da mba b_u y_u ngu, masque hin da hyät'i da zom b_u ja y_u ngu, bi 'y_{uñ}'a ra Jesús.

³³ Ne dá emhbe b_uya:

—Pe hin hap_u ga t_umh_u ra hme ga unhnd_u y_u ja'i, nguetho emme x_{uñ} ngu i 'bucua, ne njongui 'bucua ngue ga tämf_u ra hme, dá emfe.

³⁴ —Hangu guí h_uh_u ra hme th_u, bi 'y_{uñ}'a ra Jesús.

—Yoto thoho y_u hme ne zi yoho y_u t'_uhu_u, dá emfe.

³⁵ Ne nu ra Jesús bi xih y_u ja'i din säya b_u häi.

³⁶ Ne bi hy_{uñ}'_u y_u hme a ra Jesús ne y_u hu_u, ne bi 'y_up r_{uñ} ja_upi Oja nangue _u bi hy_{uñ}i. Nub_uya, nu ra Jesús bi x_{uñ} y_u hme ne y_u hu_u ne bi dargähe ngue ga unhde y_u ja'i b_u mí hudi.

³⁷ Ne gätho _u mí 'b_up_u bin sihme _u ne bin niy_u, ne bi bongui yoto y_u 'b_uts'e 'b_u mi niy_u.

³⁸ Ne goho mahuqhi _u y_{uñ} 'yoh_u bin sihme, ne njom bi mbeh y_u xisu ne y_u t'_uhni.

³⁹ Ne nu ra Jesús b_uya bi xih y_u ja'i da mbeng y_u ngu. Ne nu'b_u mí mbeng y_u ja'i b_uya dá mbähmbe mahon'a a ra Jesús, dá huhe ra mbosa mahon'a ngue ga s_umhbe b_u ra xequi Magdala.

16

Y_u ng_urpi y_u judío bi 'yäh mi'da y_u hmepy_u

¹ Ne nu'b_u ma s_umhbe b_u, bi zom b_u 'da ma ng_urpihe ngue y_u fariseo ne y_u saduceo, in nde da zäp rá mb_ui a ra Jesús, bi 'y_uembi:

—'Yurcahe n'da ra hmepy_u ngue ga p_uhmb_u majua_{uñ} Oja bá p_{uñ}'ni i, bi 'y_{uñ}'_u.

² —Pe nu'eh_u, bi 'y_{uñ}'a ra Jesús, guí nuh_u x_{uñ} theni y_u güi 'b_u x_{uñ} de ne guí emhb_u b_uya ngue din hyadi 'b_u bi hyats'i.

³ Ne nu'b_u guí nuh_u ts'utho x_{uñ} theni y_u güi 'b_u xudi, guí emhb_u din d_u'ye b_uya. Emme guidí yorpa_u a guím b_uemhb_u. Hanja ngue guí p_uhmb_u 'be'a nam b_{uñ}'_u y_u

güi guí nuh_u ne hin go guí p_uhmb_u 'be'a nam b_{uñ} y_u hmepy_u guí nuh_u ya, bi 'y_{uñ}'a ra Jesús.

⁴ Nu ah_u guí 'b_uhmb_u ya, gue ah_u gy_u ts'om'b_ui_h, x_ucá 'uehmb_u b_u rá 'yu Oja, ne sä guí ähmb_u ra hmepy_u ya p_u hin da t'ut'ah_u ra hmepy_u. Pe h_{uñ}t'a ra hmepy_u da t'ut'ah_u tengu bi 'y_ut'a ra Jonás maya'b_u, bi 'y_{uñ}'a ra Jesús bi 'y_uemp'_u y_u fariseo. Ne x_u dá mbäcähe a ra Jesús b_uya.

Ra Jesús bi xih y_u xädi di jamansu nangue rá íxi y_u fariseo

⁵ Ne nub_uya dá penje mahon'a 'danguadi ra d_udehe a ra Jesús. Ne dá pumb_unihe a ra hme nz_ui mí sihe ngue min 'youi ra íxi.

⁶ Nu ra Jesús b_uya bi 'y_{uñ}'a: —Damim f_uhmb_u nangue y_u íxi y_u fariseo ne y_u saduceo, bi 'y_{uñ}'a.

⁷ Ne dá ens_uhe:

—I man na ya ngue him bá h_uh_u ra hme.

⁸ Ne nu ra Jesús bi b_udi 'be'a dá b_uemhbe ne bi 'y_{uñ}'e:

—Hanja guí emhb_u: “Hin'y_u ra hme ga sih_u.” Pe ts'utho guí _uç'y_uei_u.

⁹ Ha gá pumb_uni_h 'b_u má 'u_ungä goho mahuqhi y_{uñ} 'yoh_u ngue h_{uñ}t'i yoto y_u hme ne yoho y_u t'_uhu_u, ne bi bong thoho yoto y_u 'b_uts'e y_u hme.

¹⁰ Ne'b_u má 'u_uñ'i c_ut'a mahuqhi y_{uñ} 'yoh_u ngue h_{uñ}t'i c_ut'a y_u hme mi ja, ne x_{uñ} ngu y_u 'b_uts'e bi yu 'b_u mi bongui.

¹¹ Hanja hin gá p_uhmb_u 'b_u má xi ah_u nangue y_u íxi y_u fariseo ne y_u saduceo, p_u hin nangue _u y_u hme dá xi ah_u, bi 'y_{uñ}'a.

¹² Ja dá p_uhmb_u b_uya 'be'a nam b_{uñ}'a bi xije ra Jesús. Dá p_uhmb_u ngue gue'a y_{uñ} xädi y_u fariseo ne y_u saduceo, ne hinga gue'a nju_untho ra íxi bi ma.

Ra Pedro bi ma to'o a ra Jesús

¹³ Ne nub_uya dá mbähmbe ra Jesús b_u ra xequi Cesarea, gu_up_u min ts'ut'abi ra Felipe. Ne bi 'y_ungähe dy_u xädigähe ra Jesús:

—'Be'a im b_{uñ}'_u y_u ja'i ngue to'ogä, ngue guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'y_{uñ}'a.

¹⁴ Dá th_uthe b_uya:

—Nu' _u'da y_u ja'i im b_{uñ}'e gue'e gra Xuua Nxixy_u, ne nu' _u'da im b_{uñ}'e ngue gue'e gra Elías mí 'b_uh maya'b_u. Ne nu' _u'da im b_{uñ}'e gue'e grá Jeremías ngue maya'b_u x_{uñ} du,

uague man'da rá pøngahya Oja, i en'u, dá emfe baya.

¹⁵ Nu ra Jesús baya bi 'yängähe:

—Xi'ahu, 'be'a guím bëmhbä ngue to'ogä.

¹⁶ Ra Simón Pedro baya bi dätì:

—Gue'e rá thahni i Oja ngue ra Cristo, rá Ts'unt'u i Oja i 'bui.

¹⁷ Ra Jesús bi 'yëmbi:

—Majapi i gra Simón, rá ts'unt'u i ra Jonás, nguetho nu'a gá ma hinga n'da ra ja'i bi bën'ni i, pegue Oja ma Ta bí 'bäh mahëts'i bi bën'ni i.

¹⁸ Pë n'e'a dí xi i, nu'i gra Pedro, nu'a ni thuhu nam bøni gue ra do. Nguetho tengu 'bä da gue'e gra dongu guerpä dí mbäh rán ngu Oja, nangue'e ga dämä ga pet'u da 'yëc'yëigui. Nè hin'yä 'be'a da zä di jua u, xing ran däte, bi 'yën'a ra Jesús.

¹⁹ Nè ga 'da a n'da nin t'ëdi ngue gui xih yä ja'i 'bëpä dí yät'a n'da bä di manda Oja. Tengu'bä ga 'da a n'da ran sogui ngue gui xocpä di manda rá ts'ëdi Oja. Nè nu'a gui 'yëmbi hingui ho ua ja ra ximhäi, nerpä mahëts'i da t'ëmbi hingui ho a. Nè ngutho a gui 'yëmbi xän ho, nerpä mahëts'i da t'ëmbi xän ho a, bi 'yën'a ra Jesús.

²⁰ Pë nubaya, nu ra Jesús bi hëgähe hin ga mamhbe bä 'bäh yä ja'i ngue guesë a rá Thahni Oja, ngue ra Cristo.

Ra Jesús bi ma da tho në da dambëni

²¹ Nè nu'a ra pa a, bi däm'i bi xije jatho da mba bä Jerusalén di ünba bä u ma ngärpihe, ngue yä dác'yëi në yä mbäjä në yä xänbate nijä. Nè bi xije da tho në da dambëni 'bä ná hyupa.

²² Nè nubaya bi zixpä ma'ueni a ra Pedro në bi zäi, bi 'yëmbi:

—O guidí japi da bënt'i i, damin yäni, bi t'ëmp'a ra Jesús, bi 'yën'a ra Pedro.

²³ Nè bi dät'a ra Jesús:

—Dami pøni gra zïthu. Ní mba, nguetho guí engui hin ga øt'ä a bi zän Oja. Hin'yä nin 'yomfëni tengu im bën Oja, pë hønt'a im bën yä ja'i guím bëni, bi 'yën'a ra Jesús, bi t'ëmp'a ra Pedro.

²⁴ Nè nubaya, bi 'yëngähe:

—Pë to'o gätho in nde da dengui i jatho hin da bën'a rá pähä zehë në da hyät yän ünbi madague'bä da tho.

²⁵ Nguetho nu'a to'o di huëczehë rá te, da mba ma ünbi rá te bä ja ran däte, pë nu'a to'o hingui su da thäcpä rá te nanguecä, da dïn'a ra te mazäi a.

²⁶ Pë nu'bä n'da ra ja'i, madague da 'yøt'e rá mbëti 'be'a gätho i ja ua ja ra ximhäi, pë nte ní mbatho 'bä him bi pøh rá te. Nguetho njo'o n'da ra ja'i da zä da guzëhë rá te, bi 'yën'a ra Jesús.

²⁷ Nguetho nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, në din jagä rá ts'ëdi ma Ta bä mahëts'i 'bä bá pengä mahøn'a, në gätho yäm 'bëhni ban 'yohe 'bä bá ëcä. Nè i ja 'be'a ga undä nangue 'be'a bi 'yøt'a n'da ngu n'da yä ja'i.

²⁸ Majuäni dí xi ahä, hinga gä gní tuhä 'bä bi däm'i di manda ma ts'ëdi ua, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yëngähe ra Jesús.

17

N'da ran t'uti bi 'yøt' ra Jesús

¹ Nè nu'bä mi tho i 'dato pa nu ra Jesús bi zix ra Pedro në ra Jacobo në ra Xuua, rán 'yohä ra Jacobo, në bi mbähä bä ja ra t'øhø.

² Nè nu'bä mí zøm bä, bim pä'a ra Jesús. Nu rá hmi bi hyät'i tengu'bä ra hyadi, në nu rá he bi t'axqui tengu'bä ran nëqui.

³ Nè nu'ä ma mixädihe min 'yohä, bi nu bi zøm bä ra Elías në ra Moisés, bin yähä ra Jesús.

⁴ Nè nu ra Pedro baya bi 'yëmp'a ra Jesús:

—Gra Hmu, xän ho ngue dí 'bähmbe ua, në ga hócähe hyu yä t'ängu. Nu n'da gam 'büsë, nu n'da dim 'bäh ra Moisés, në nu'a man'da dim 'bäh ra Elías, bi 'yën'a ra Pedro.

⁵ Pë nu'bä mí yä ra Pedro, bi nëqui n'da ra güi di fëxni, ngue bi go'bä, në bi 'yø'a n'da ra nde bin yä bä ja ra güi: “Guehna ma Ts'unt'ugä na, ëmme dídi huëcä na në dí numanho. Dami 'yøhmbä 'be'a i xi ahä.” Gue'a bi man'a ra nde bi 'yøpä.

⁶ Nè nu'bä mí 'yø a ra nde u ma mixädihe 'bex bin danyahmu bä häi në bi nyetho nguetho bin su u.

⁷ Nè nu ra Jesús baya bi mba bä mín danyahmu u në bi 'yëmbi:

—Dami ndanjä, o guín suhä.

⁸ Nè nu'bä mi ndøx'ä baya njom bi nu, pë hønt'a ra Jesús mí 'bäpä.

9 Nε nu'bu mam bá εpu 'yu bu ja ra t'ohø buya, bi 'yεn'a ra Jesús:

—Nuya njon gui xihmbu 'be'a gá nuhu bu, jague'bu dá thambεnigä bu 'bu u xøn du, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi t'εmp'u.

10 Nε nu ma mixädihe buya bi 'yänni:

—Hanja i εn'u yu xänbate nijä ngue m'bet'o thoho ba penc'a ra Elías, ne ja ba ε'a rá Thahni Ojä ngue ra Cristo buya, bi 'yεn'u.

11 —Majuani im ma ngue m'bet'o ba εh ra Elías di hoqui gätho.

12 Pε dí xi ahü, ya bi zøh ra Elías ne njon bi badi ngue gue'a. Pegue bi mba ma unbi ne bi mba ma ucpü, ne ngutho da t'orcä ya, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yεn'a ra Jesús.

13 Ja bi bā u ma mixädihe buya gue tengu'bu ra Elías a ra Xuua Nxixya.

Nu ra Jesús bi hoc'a n'da ra sändäte

14 Nε nu'bu mi zøm bu 'buh yu ja'i, bi zøm bu n'da ran 'yohu bu mí 'bäh ra Jesús, ne bi 'yεmbi:

15 —Gra Hmu, dami 'yørqui ts'u ran huçcate a ma ts'ant'u, jant'a thoho i sändäte ne hønbu go i so 'bu xø 'yagui. Ja'bu i so bu ja ra sibi, ne ja'bu i so bu ja ra dehe, hønbu go hapu 'yo 'bu xøn zändäte.

16 Nε bá sigä bu mi 'bu u ni xädi, pε him bi zä bi hyaçpa a ran u in 'youi, bi 'yεn'a ran 'yohu.

17 Nε bi 'yεn'a ra Jesús:

—Gyü ts'om'bäihü, hin guí εc'yεihü Ojä xun ho. Hangu yu pa ga tøp'a thoho ahü ngue gui 'yεc'yεigahü, bi 'yεn'a ra Jesús. Bá si ni ts'ant'u guím ma, bi t'εmp'a ran 'yohu.

18 Nu'bu mi zøpu buya, nu'a ra Jesús bi zü a ra zıthü min 'youi, ne bi xifi da bøni. 'Bex bi yan'a ra ts'ant'u buya.

19 M'bejua buya bin yañu u ma mixädihe a ra Jesús nubü däm 'busehe.

—Hanja him bi zä dá høngähe thi a ra zıthü min 'youi a ra ts'ant'u, bi 'yεn'u.

20 Bi dā a ra Jesús ne bi 'yεna:

—Him bi zä gá hyømhbü thi ra zıthü, nguetho ts'utho guí εc'yεihü. Man'da zi ts'utho ni t'εc'yεihü xinda gue n'da rá hmudä ra c'u ngue εmmε zicue. Nε nu'bu da zøni gui 'yεc'yεihü tengu n'da rá hmudä ra

c'u, da zä gui xihmbü n'da ra t'ohø: “Dami 'uegue gui thän nu n'danni,” gui 'yεmfü, ne da 'uegue. Hin te gui hyεmfü 'bu majuani gui 'yεc'yεihü. Gätho xun hēi i sä gui 'yøthü, bi 'yεnje.

21 Pε nu'bu 'da'u yu zıthü tengu min 'youi a ra ts'ant'u, xun hēi da hyøn a thi u, pε hønt'bu εmmε häh rá mbüi din yaui Ojä ne da 'yε't' ran ts'ihmε n'da, da zä da hyøn a thi u, bi 'yεngähe ra Jesús.

Ra Jesús bi ma mahøn'a da tho ne da dambēni

22-23 Nε nu'bu män 'yohe bu ra häi Galilea, bi 'yεnje mahøn'a a ra Jesús:

—Nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, dan dägä bu 'buh yu ja'i ngue da thogä. Pε ga thambēni 'bu ná hyu pa, bi 'yεn'a ra Jesús. Nε εmmε bi du ma mbüigähe buya.

N'da ran t'änni to'o i jut ra mbeti nangue ra nijä

24 Nε nu'bu má sømhbe bu ra hnini Capernaum a ra Jesús, bi t'εmp'a ra Pedro:

—Xi ni xänbatehü, ha hingui jut'a ra mbeti dí haxähe nangue ra nijä, bi t'εmbi.

25 Bi dā a ra Pedro buya:

—Hähä i jut'i, bi 'yεmp'u.

Nε nubüya nu'bu mi yarpü ja ra ngu xín säya a ra Jesús, 'bex bi t'än'na ra Pedro:

—'Be'a guím bēni gra Simón, ha ne'u yú t'uhni yu ts'at'abi i jut'a ra mbeti ua ja ma häihü, uague hønt'u yu ja'i thoho, bi 'yεn'a ra Jesús.

26 Bi dā a ra Pedro:

—Nu'u yu ja'i thoho.

—Janangue'a hin män zähma'be ga jut'ä 'bu hingui jut'u yú t'uhni yu ts'at'abi, bi 'yεn'a ra Jesús.

27 —Pε ni mba bu ja ra dādehe, gui hyu'ts'a n'da ra huä, ne gui xemba rá nde. Gui tım bu n'da ra mbeti, ngue'a xøt'a ga jut'ui a ra cota a ra nijä, n'dahma hin da bεman'u u i hax ra mbeti, bi 'yεn'a ra Jesús.

18

Ra Jesús bi ma to'o xtän hęts'i bu dán nu Ojä

1 Nε xø dá änhde a ra Jesús:

—Xiya, to'o man'da xun hęts'i rán t'ędi bu na hnu bu di manda rá ts'edi Ojä, dá εmfe.

² Nu ra Jesús b_uya bi zohna n'da ra t'uhni n_e bi g_uts'i bi mbämp'ä made,

³ n_e bi 'y_enje:

—Majuani dí xi ah_u, nde'b_u gui päh ni mbuih_u gui cohmb_u tengu'b_u gy_u t'uhnih_u, nu'b_u hin'na hin gui sä gui c_uth_u b_u di manda rá ts'edi Oj_a 'b_u, bi 'y_enje.

⁴ N_e nu'a to'o da gohi tengu'b_u ra t'uhni n_e da 'y_ot'e ngue hin'y_u rá ts'edi, gue'a xtán h_ets'i rán t'edi b_u na hnu b_u di manda rá ts'edi Oj_a.

⁵ N_e nu'a to'o da numanho n'da ra t'uhni nangue ma thuhugä, nam b_oni bi zingä b_uya, bi 'y_engähe ra Jesús.

Y_un t'uh't'ate i ja ua

⁶ —P_e nu'b_u 'bo'o di japi da 'ue a n'da ra t'uhni ngue i _ec'y_eigui, x_un _utho ran _unbi da nu. Man'da x_un _u xinda gue'b_u da t'erpa ra doj_uni rá 'y_uga n_e da th_or_pu ja ra d_adehe, bi 'y_en'a ra Jesús.

⁷ —Nhu_ecate ah_u nangue y_um 'b_epate x_un ngu da t'ot'ah_u. Guehma gui nuh_u _u, p_e í hu_ehi maha to'o di 'b_ep'ah_u, bi 'y_ena.

⁸ P_e nu'b_u guí _emhb_u gue'a ni 'y_eh_u o gue ni guah_u di 'b_ep'ah_u gui 'y_oth_u ra ts'oqui, p_e x_un ho 'b_u gui hy_ej_u gui 'y_emhb_u b_u yatho. Nguetho man'da x_un ho 'b_u dan 'datho ni guah_u o gue dan 'datho ni 'y_eh_u 'b_u gá mba b_u ja ra te maz_ai, xinda gue'b_u di yoho ni 'y_e o gue di yoho ni gua n_e gui mba b_u ja ra sibi nj_am'b_u da hu_et'i.

⁹ N_e ngutho 'b_u guí _emhb_u gue'a n'da ni d_ah_u di 'b_ep'ah_u gui 'y_oth_u ra ts'oqui, p_e x_un ho 'b_u gui hy_ahmb_u gui 'y_emhb_u b_u yatho. Nguetho man'da x_un ho 'b_u dan 'datho ni d_ah_u 'b_u gui c_uth_u b_u ja ra te maz_ai xinda gue'b_u di yoho ni d_ah_u n_e gui mba b_u ja ra sibi nj_am'b_u da hu_et'i, bi 'y_en'a ra Jesús.

Ran t'uti nangue ra de'yo bim 'bedi

¹⁰ —Dami jamansuh_u a guí _oth_u. Hin gui 'y_oth_u tengu'b_u nte di muui _u zicue, nguetho dí xi ah_u nu y_um 'b_ehni Oj_a di jamansu _u, n_e z_ai i 'b_ur_pu ja rá hmi ma Ta b_u mah_etsi _u y_um 'b_ehni.

¹¹ Nguetho nugä, ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bá _ecä ngue ga ny_anba y_u te _u x_om 'bedi nangue y_u ts'oqui, bi 'y_en'a ra Jesús.

¹²⁻¹³ —'B_e'a guím b_emhb_u bi 'y_ot'a n'da ran 'yoh_u ngue mí si n'da ciento y_u de'yo. N_e

bim 'b_e a n'da. Ha him bi hyon'a bim 'bedi. P_e bi zop_u _u goho 'däte ma 'de'ma g_uto b_u mi sapaxi _u, bi mba bi hyon'a bim 'bedi. N_e nu'b_u mi d_ini, man'da bin johya nangue'a, xinda gue'_u mi'da ngue him bim 'bedi.

¹⁴ In jab_u ma Tah_u bí 'b_ur_pu mah_ets'i, in ndepe xinga n'da dim 'bedi, madague'a hin te di muui b_u na hnu, bi 'y_en'a ra Jesús.

N'da ran hocpi nangue y_u 'y_ec'y_ei

¹⁵ N_e man'da ram hma bi man ra Jesús, bi 'y_engähe:

—Nu'b_u n'da ni cuh_u b_u ja ram p_eti, 'b_u hinga gue'a da 'y_ot'e e, gui xi 'b_u guí 'b_us_eui, janangue'a da b_adi hingui ho a bi 'y_ot'e e, bi 'y_engähe ra Jesús. N_e nu'b_u bi 'y_omanho a gui xifi, ya gá t_aha gá hocpa rá mb_ui a ni cu.

¹⁶ P_e nu'b_u hingui _urpa ra güenda a gá xifi, gui six man'da o gue mí yoho y_u cu din testigo nangue'a guí mammi.

¹⁷ P_e nu'b_u guexta'a him bi 'y_urpathoho ra güenda a guí mammi mah_on'a, gui mam b_u ja ram p_eti b_uya. N_e nu'b_u him bi 'y_urpa ra güenda a 'b_e'a gá xihmb_u b_u, p_egue gui 'y_oth_u tengu'b_u hin ni cuh_u a b_uya, bi 'y_engähe ra Jesús.

¹⁸ —Majuani dí xi ah_u, nu 'b_e'a guí _emhb_u hingui ho ua ja ra ximhäi, n_er_pu mah_ets'i i t'_em_bi hingui ho a. N_e ngutho a guí _emf_u x_un ho, n_er_pu mah_ets'i i t'_em_bi x_un ho a, bi 'y_engähe ra Jesús.

¹⁹ —N_e nu'b_u guí yohmi 'b_u n'dat'a guím b_em_mi 'b_u ja a guí ähui ma Tah_u 'b_ur_pu mah_ets'i, nu'a di 'da aui a gá 'y_ahui.

²⁰ Nguetho nu'b_u dim p_eti nangue ma thuhugä 'da, madague'b_u yoho o gue hyu, p_egue dí 'b_a i nde b_u, bi 'y_en'a ra Jesús.

²¹ N_e bi 'y_an'na ra Pedro:

—Gra Hmu, xi'b_u ja 'b_e'a da 'y_orca n'da ra ja'i, hangu y_u nidi ga punbi. Ha x_ot'a yoto nidi, bi 'y_en'a ra Pedro.

²² Bi d_a a ra Jesús:

—Hinga h_ont'i yoto nidi, p_e nde'b_u thocpa tho gui punbah_u, bi 'y_en'a ra Jesús.

N'da ran t'uti a him bi punba rá mimb_efui

²³ —Janangue'a dí xi ah_u, nu'a nán ts'_ut'abi Oj_a, i _ot'e tengu bi 'y_ot'a n'da ra ts'_ut'abi 'b_u mi 'y_urpa ra güenda hangu in dupate y_um f_ats'ih_u.

24 Nε nu'b_u mi nu rá sɔcuɔ, 'bexgue bi manda ba ts'i a n'da ngue min dupate y_u millone thoho.

25 Pε nu'a ra ja'i, hin'y_u 'be'a mi ja ngue xtán zä xtán gut'a min dupate. Nε nu ra ts'ut'abi b_uya, mi nde xtá mbä a, nε yá t'uhni, nε rá xisu mí 'b_up_u ja rá ngu, nε 'be'a gä mi pε'ts'i, ngue da gut'a ndupate.

26 Nε nu'a ran 'yoh_u b_uya bin danyahmu nε nts'edi bi 'yäp ra mate a rá hmu: “Gra hmu, tɔcpi ts'ɔ, jante tho ga jut'i i.”

27 Nu rá hmu b_uya bi huɛc'a, nε bi punba a rán dupate nε bi thøh p_uya.

28 Pε nu'b_u mi nεxp_u, bin c'at'ui n'da rá mimbefiui xí hmit'i ts'ɔ ra mbɛti. Nu'a xí mba ma thøgue b_uya, 'bexgue bim bent'ate, bi bendba rá 'y_uga a bin c'at'ui, nε bi 'yɛmbi: “Curca a ma mbɛti guí tuc ya,” bi 'yɛmbi.

29 Nε nu'a rá mimbefiui b_uya bin danyahmu nε nts'edi bi 'yäp rá mate, bi 'yɛmbi: “Tɔcpi ts'ɔ, jante tho ga jut'i i,” bi 'yɛmbi.

30 Pε nu'a xí mba ma punbi him bi dø'mi, bi got'a fädi, ɛmbi din ofädi jague'b_u da gut'a in dupate.

31 Nε nu yá mimbefiui b_uya ɛmme bi bendumb_u 'be'a bi 'yøt'a xí mba ma punbi, nε bi mba bi xi a rá hmu 'be'a bi 'yøt'a.

32 Nu yá hmu b_uya bi manda bá ts'i a ran 'yoh_u mahøn'a nε bi 'yɛmbi: “Gra ts'om'bäi, nugä dá pun'ni i 'b_u gmí 'yác ra mate, madague'a x_un ngu guí tuqui.

33 Nde'b_u nε'e xqui huɛc'a ni mimbefiui,” bi 'yɛn'a rá hmu.

34 ɛmme bin cue a rá hmu, bi manda da jot'i gue'b_u go bi gut'a gätho y_u millone min dupatesε, bi 'yɛn'a ra Jesús, 'b_u mi man a ran t'uti.

35 Din jab_u da 'yøt'ah_u ma Tah_u 'b_up_u mahɛts'i 'b_u hin gui punbah_u ni mija'ih_u ngue gätho ni mb_uih_u, bi 'yɛngähe ra Jesús.

19

Man'da ram hma nangue ran hyɛgui

1 Nε nu'b_u mi gua'a man ra Jesús, bi bøm b_u Galilea, bi hyax ra 'yu ni mba b_u ra xequi Judea, 'danguadi ra dæthe Jordán.

2 Nε x_un ngu y_u ja'i bi denthoho nε bi hoqui x_un ngu y_u hyɛnni.

3 Nε nub_uya, bi zøm b_u'da ma ngurpihe ngue y_u fariseo, b_u mi 'bäh ra Jesús. Mí honi 'be'a dí yäpi, nε bi 'yɛmbi:

—Ha sä da hyeh rá xisu n'da 'b_u madí ts'ut'ho 'be'a da 'yøt'e, bi 'yɛn'ɔ.

4 Nu ra Jesús bi dæti:

—Ha hin gá nuh_u b_u ja rá m hman Ojä, ngue'b_u rá mbædi thoho ra ximhäi bi zän Ojä n'da ran 'yoh_u nε n'da rá xisu.

5 Nε i mam b_u: “Nu n'da ran 'yoh_u him man da dæn'na rá ta o rá mbe 'b_u dim 'b_uhmí rá xisu, pε dim 'b_uhmí da gohi tengu'b_u n'dan ja'itho,” i ɛm b_u ja rá m hma Ojä.

6 Janangue'a nu'b_u n'da ran 'yoh_u i 'b_uhmí rá xisu, pε hingui yonja'i b_u na hnu, n'datho. Nε nu'a bi zän Ojä, dim 'b_u tengu'b_u n'dan ja'itho, pε hin njon da bɛni din hyɛgui, bi 'yɛn'a ra Jesús, bi t'ɛmp'ɔ y_u fariseo.

7 —Hanja gní 'yɛnje, nε nu ra Moisés bi ma da t'øt'a n'da rá sɔcuɔ ran xuni 'b_u da hyeh rá xisu n'da ran 'yoh_u, bi 'yɛn'ɔ y_u fariseo.

8 Xø bi 'yɛn'a ra Jesús b_uya:

—Gue'a bi 'yo't'a ra Moisés, nguetho ɛmme x_um mε ni mb_uih_u. Pε nu'b_u rá mbædi ra ximhäi him mín jab_u.

9 Nε dí xi ah_u, nu'b_u n'da ran 'yoh_u bi hyeh rá xisu nε him mi 'yomt'ɛni a rá xisu, pε nu'b_u bin thæt'ui man'da ra xisu a ran 'yoh_u, ya i 'yomt'ɛni a b_uya. Nε nguetho 'b_u n'da ran 'yoh_u din thæt'ui n'da ra xisu bi thegui, nε a ra 'yomt'ɛni a b_uya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

10 Nε nub_uya, dá ɛmbähe ra Jesús:

—Nu'b_u hingui sä da hyeh rá xisu n'da, man'da x_un ho 'b_u hin din thæt'a n'da 'b_u.

11 Ra Jesús bi 'yɛna:

—Pε hinga gätho da zä din jab_u, pε hønt'ɔ bi zän Ojä din jab_u.

12 Nguetho i 'b_u i 'da ngue him bim 'b_uh rá xisu nguetho y_u mbædi gue'b_u go mim 'b_ui. Nε nu'ɔ mi'da y_un 'yoh_u him bim 'b_uh yá xisu nguetho bi mbocpa ɔ yá hmu. Nε nu'ɔ mi'da, yá pähä zehε him bim 'b_uh rá xisu nguetho gue'a í ts'änni ngue hin dim 'b_uh rá xisu, ngue nte di hɛni nangue rá 'bɛfi Ojä mahɛts'i da 'yøt'e. Nu'a to'o da bɛn'na ram hma na, gue'a da b_ua, bi 'yɛn'a rá Jesús.

Ra Jesús bi 'yär rán japi Oja nangue'ü yu t'uhni

¹³ Ne nubaya bá ts'inba 'da yu t'uhni bu mi 'buh ra Jesús, ngue'a mi hndepe da dospa yá yá yu t'uhni, ne da 'yär rán japi Oja nangue ü yu t'uhni. Nugähe büya, dá hecpähe ü yá ta ü yu t'uhni ngue hin da thopü 'bä a ra Jesús.

¹⁴ Pe nu ra Jesús bi 'yenje:

—O guí hecpahü yu t'uhni ngue him ba thocua, pe dami jafü ba thocua, nguetho nu'ü to'o di manda rá ts'edi Oja, tengu'bu yu t'uhni ü, bi 'yena.

¹⁵ Ne bi dospa yá yá yu t'uhni büya ne bi 'yär rá mfäts'i Oja. Ne nu'bu mi jua a bi 'yot'a ra Jesús, dá pöngähe bu büya.

N'da ra membeti bi nyqui ra Jesús

¹⁶ Ne man'da ra ts'unt'ü bi mba bu 'bä a ra Jesús ne bi 'yena:

—Hoga xänbate i, 'be'a nin ho da zä ga ot'ä ngue ga tängä ra te, bi 'yena.

¹⁷ Ra Jesús bi 'yemp'a:

—Ha guím bëni 'be'a guí ma ngue guí engui xän hogui, nguetho hönt'a xän ho a Oja. Pe nu'bu guín nde gui tün ra te, dami jä'ts'ü yan t'edi.

¹⁸ —Nda'a nín t'edi, bi 'yena ra ts'unt'ü.

¹⁹ Bi dā'a ra Jesús:

—O guí hācpa rá te ni mijā'iui, o guí 'yomt'eni, ne o guím pē, ne o guí man yu fehni, ne gui numansu ni ta ne ni mbe, ne gui huēc ni mijā'iui tengu'bu da guesē i, bi 'yena ra Jesús.

²⁰ —Gätho ü xtá jä'ts'i gue'bu go mán t'uhni, 'be'a man'da di 'bedi ga ot'e, bi 'yena ra ts'unt'ü.

²¹ Nu ra Jesús bi 'yemp'a:

—Nu'bu guí nde gui tün ra te, ní mba bá pä 'be'a gätho i ja i, ne gui darpa yu hyoya a rá muui 'be'a gätho gá pä, ne din ja'a man'da di muui bu mahets'i büya, ne nubaya ba ēhe gui tengui.

²² Pe nu ra ts'unt'ü 'bu mí 'yø a bi xifi, emme bi du rá mbui, nguetho emme xän ngu 'be'a gä mi ja, ne bi mbeng thoho büya.

²³ Ne nu a ra Jesús büya:

—Majuani dí xi ahü, bi 'yena, xän heí da yurpü di manda rá ts'edi Oja n'da ra membeti.

²⁴ Dami 'yøhmbü mahøn'a. Man'da hingui heí da yat'a ra camello bu ja rá gu ra 'yofani,

xinda gue'a n'da ra membeti da yurpü di manda rá ts'edi Oja, bi 'yenje.

²⁵ Ne dá hyonya thohohe 'bu má øhmbe bi ma ra Jesús. “To'o maha da zä din yäni,” dán 'yem zehēhe büya.

²⁶ Bi hyercähe ra Jesús ne bi 'yenje:

—Hin da zä da 'yøzehē yu jä'i, pe nu'a Oja hingui hēmp'a da 'yørpü ü jä'i.

²⁷ Nu ra Pedro büya bi 'yemp'a ra Jesús:

—Gra Hmu, nugähe dá socähe gätho 'be'a mí pets'ähe ne dá ten'nahe, 'be'a maha ga tīmhe ya.

²⁸ Ra Jesús büya bi 'yenje:

—Majuani dí xi ahü, 'bu bin ja ma'da'yo mahets'i ne ma'da'yo ra ximhäi, din ja ma ts'edi mixte, ga hupü ja ma mēxa ga øt' ran ts'ut'abi, nugä ngue dán jä'igä ua ja ra ximhäi. Ne ahü guí 'de'mayoho ahü, 'darbü ga huhmbü, ga comhbü ma ts'edigä, ne'ahü ga juānbahü ma mi israelhü dyu judíoü, bi 'yengähe ra Jesús.

²⁹ Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yena:

—Nu'a to'o bi zoh rá ngu, o gue rán 'yohü o gue rá ju, o gue rá ta o gue rá mbe, o gue rá xisu o gue yá t'uhni bi zogui ngue bi dengui, o gue rá huāhi, da dāha man'da xän ngu xinda guet'a n'da ciento nidi, ne a ra te mazāi da hyäni, bi 'yengähe ra Jesús.

³⁰ Pegue nu'ü im bëni i 'bet'o dim 'bejua ü. Pe nu'ü t'ēmbi i 'bejua, dim 'bet'o ü, bi 'yengähe ra Jesús.

20

N'da ran t'uti bi 'yot'a n'da ra me'befi

¹ Ne man'da ran t'uti bi man ra Jesús, bi 'yena:

—Nu'bu bi 'yot' ran ts'ut'abi Oja, din ja tengu bi 'yot'a n'da ran 'yohü mí ja ra dāhuāhi. Midi 'yonba yu mbefi 'bu xudi thoho.

² Ne 'bex bi xifi hangu da gu't'i, ne bi mba bu ja rá huāhi ü büya.

³ Nu'bu mbe guto xudi, xø i 'yo bu hnini a ra me'befi mahøn'a, ne bi nu 'da yan 'yohü mi 'yotho bu ne bi mben bu ja rá huāhi.

⁴ “Ní mbähä, gam pēhmbü, ga jut'ahü hangu dí nde ahü gui tāmhbü,” bi 'yēmbi. Ne bi mba ü büya.

⁵ Ne nu'bu mi hyuxyadi, xø 'yo bu ja ra hnini mahøn'a ra me'befi ne bi mbenh mi'da

b_u rá huáhi. Ne'b_u mi z_on'a hyu nde, x_o bi mb_enh mi'da.

⁶ Ne'b_u mi z_on a c_ut'a nde, x_o 'yo b_u mah_on'a ne bi nu b_u mi'da y_u ja'i: "Hanja ngue xcán dethoh_u," bi 'y_embi.

⁷ "Nguetho njon bi xije ra ' b_efi," bi 'y_en'x. Ne bi 'y_emp'x: "Ní mbähä b_u ja ma 'b_efigä gam p_ehmb_u b_u, ga jut'ah_u hangu dín ndegä ga jut'ah_u," bi 'y_embi.

⁸ Nu'b_u min de b_uya nu ra m_e'b_efi bi xi a rá ng_urpa mb_efi: "Dami zon'd_u y_u mb_efi, m'bet'o gui jut'x m'bejua bi z_oni," bi 'y_emp'a.

⁹ Ne nu'b_u mi mba nju't'i x_u xi z_om b_u ja ra huáhi 'b_u c_ut'a nde, bin ju't'i tengu'b_u gä ra pa xtím p_efi.

¹⁰ Ne nu'b_u min ju't'x bi mb_umxudi ra 'b_efi, bi b_eni ngue man'da xtán d_aha x_un ho xinda gue'x n'da ora tho bim p_efi. P_egue 'da'angu bi d_aha.

¹¹ Janangue'a bin c_ue x_u 'da

¹² Ne bi 'y_emp'a ra m_e'b_efi: "Hanja ngue 'da angu gä jurcahe x_u m'bejua bi z_oh_o, ne ts'utho bim p_ex. P_e nugähe, gätho ra pa däm p_ehmb_e, madague'a x_um pa ra hyadi," bi 'y_embi.

¹³ P_e bi d_ati, bi 'y_emp'a n'da mí 'bäp_u: "Xi'e n'y_o, nte man ts'o dá øt'e e. Ha hinga gue'a dá xi i dá jut'i i.

¹⁴ Dami hyän'a nin zäbi, ní mba. Nugä, i ja ma pähä 'da angu ga jut'ah_u x_u rán z_egui bi z_oh_o.

¹⁵ Ha hin'y_u man t'xdi ga øt'ä a dín nde ga øt'ä nangue ma mb_eti, uague guí s_eya nguetho dá ørpa ran hocj_a'i n'da," bi 'y_en'a ra m_e'b_efi b_uya, bi 'y_en'a ra Jesús 'b_u mi man a ran t'uti.

¹⁶ Ne ngub_u din ja 'b_u bin ts'ut'abi Oj_a. Nu'x m'bejua dim 'bet'o x, ne nu'x 'bet'o dim 'bejua x. X_un ngu bi zonhd Oj_a, p_e hinga gätho bi huahni, bi 'y_engähe ra Jesús.

X_o bi ma mah_on'a ngue da du ne da d_amb_eni ra Jesús

¹⁷ Ne nu'b_u mi ts'utho ga s_omhb_e b_u Jerusalén, dí 'yohe b_u ja ra nguani. Ne bi g_ugähe b_u ma'ueni ts'x a ra Jesús, dí 'd_e'mayohohe, ne bi 'y_enje:

¹⁸ —Nuya ga mbähä b_u Jerusalén. Nu'b_u dá s_omhb_u b_u, da mba ma dägä b_u 'b_uh y_u hmumbäjä ne y_u xänbate nij_a, ngue da hyogä, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi.

¹⁹ Ne di dägä b_u 'b_u x_u him ma mijudíoh_u, ne din thengui ne da th_excä ne di cuarcä b_u ja ra za, ga tu b_u, ne da t'ägui. P_e nu'b_u ná hyupa ga th_amb_engigä, bi 'y_engähe ra Jesús.

Rá mbe ra Jacobo ne ra Xuua bi 'yäp rá mate ra Jesús nangue y_u ts'ut'x

²⁰ Ne nu'a rá mbe ra Jacobo ne ra Xuua, ngue y_u ts'ut'x ra Zebedeo x, bin d_anyahmu b_u ja a rá gua ra Jesús, in nde 'b_e'a da 'yäpi.

²¹ Ne nu ra Jesús bi 'y_embi:

—'B_e'a guí nde ga øt'e e, bi 'y_embi.

—Dami 'y_orca ra mate ngue nu'b_u gui 'y_ot' ran ts'ut'abi, 'da xtí hyut'x ma t'uhni, bi 'y_en'a ra xisu.

²² Bi d_a a ra Jesús:

—P_e hin guí p_adi 'b_e'a nam b_on'a gä 'yäqui.

Ne bi 'yän'na ra Jacobo ne ra Xuua:

—Ha guí x_una ne'aui gui hyät'ui gui nuui ran x_umbi tengu gan nugä, bi 'y_en'a ra Jesús.

Ne bi d_a x_u b_uya:

—Häha, ga hät'be.

²³ —Majuäni maha, ne'aui gui nuui ran x_umbi tengu gan nugä, p_e hingui sä ga 'da'a ran t'xdi guí ähmi. P_e gue'a ma Ta di un rán t'xdi to'o in ndepe 'da xtí hyutho 'b_u dán ts'ut'abigä, bi 'y_en'a ra Jesús.

²⁴ Ne nugähe dí 'd_et'agähe b_uya dán c_ue 'b_u má øhmbe a 'b_e'a bi man x_u yoho.

²⁵ Ne gä bi zongahe ra Jesús dí 'd_e'mayohohe, ne bi 'y_enje:

—Nu'x y_u ts'ut'abi ua ja ra ximhäi i øt' y_u 'y_ehe to'o gätho di manda, ne tengu'b_u magues_e y_u ts'edi x.

²⁶ P_e nu'ah_u hinga gue'a gui 'y_oth_u a. P_egue gan 'y_ehe thohoh_u nangue x mi'da 'b_u guí nde din ja ni ts'edih_u.

²⁷⁻²⁸ Ne nu'ah_u 'b_u guín nde gam 'bet'oh_u, gui 'y_oth_u ngue hin'y_u ni ts'edih_u ne gan 'y_ehe thohoh_u, tengu thohogä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, him bá x_ecä dam hmugä, p_e bá x_ecä dan 'y_ehegä ne ga dä ma te gan yänba y_u te y_u ja'i, bi 'y_enje ra Jesús.

Yoho y_u xädä bi hoc'a ra Jesús

²⁹ Ne nu'b_u x_o má n_exhe b_u ra hnini Jericó, x_un ngu y_u ja'i bi d_entho na ra Jesús.

³⁰ Ne mí hup_u yoho y_u xädä b_u ja ra nden'yu. Nu'b_u mí 'y_ode mba b_u ra Jesús, bi mbafi:

—Grá Hmu, rám bom'бето i ra David, dami huεgä'be, bi 'yεn'ya yu xädä.

³¹ Ne nu yu ja'i min 'yohu ra Jesús bi hecpa u yu xädä. Pe man'da bi mba u, bi 'yεm mahøn'a:

—Grá Hmu, rám bom'бето i ra David, dami huεgä'be, bi 'yεn'ya.

³² Nu ra Jesús buya 'bu mí 'yø a man u yu xädä, bi 'yänni:

—'Be'a guín nde ga øt'aui, bi 'yεmp'ya.

³³ Nu'ya bi ðati:

—Grá Hmu, xoga ma dä'be, bi 'yεn'ya.

³⁴ Emmε bi huεc'a ra Jesús u, bi ðarpa thoho yú dä, 'bex bi xoh yú dä ne bi ðen'na ra Jesús buya.

21

Yu ja'i bi 'yεspa a ra Jesús 'bu mí yarpu Jerusalén

¹ Ne bi zøm bu ja ra ndehnini Betfagé, nubu ja ra nyuni Olivos, ne him ma yabu ra hnini Jerusalén. Nu ra Jesús buya bi mben'ndu yoho ma mixädihe,

² ne bi 'yεmbi:

—Ní mbe nu ja ra t'ahnini, guehnu gua tømmi n'da ra buru in 'youi rá bási. Bá xocui, ne bá siui ua u.

³ Nu'bu da t'εn'aui 'be'a gui jahui, “Nu'a ra hmu da hyøn'i ts'u ne 'bexgue ba sin'a thoho'be,” gui 'yεm thohoui, bi 'yεn'a ra Jesús.

⁴ Ne guehna bi man ra pøngahya maya'bu ngue ðin ja 'bu mí 'yεna:

⁵ Gui 'yεmfu yu mεngu bu Jerusalén:

“Dami nuhu ya ba εcua ni hmuts'ut'abihu, ne hin ðin 'yεts'i, ba hyux'a n'da zi buru thoho

bán 'youi rá bási,” gui 'yεmfu,

bi 'yεn'a ra pøngahya maya'bu.

⁶ Nu ma mixädihe buya bi mba ne bi 'yøt'a bi xih ra Jesús.

⁷ Ne bá si ra buru ne'a rá bási, ne bi gäspa yú coto ne bi hyux'a ra Jesús buya.

⁸ Ne nu yu ja'i Emmε xøn ngu u bi ðenni ne bi mbøh yú coto bu ja ra 'yu ne yú pahni, ne yú paxi yu za bi mbøcpa bu ngue da thopu ra Jesús. Ne bi 'yεt'inde ra Jesús.

⁹ Ne nu'ya i 'bet'o ne'u bim 'bejua bi mbuñ na thuhu buya, bi 'yεna:

—Mixte thoho rá ts'edi rám bom'бето ra David. Ne xøn ngu rán japi in 'youi, nguetho

bá εhe nangue rá thuhu Oja, ra Hmu. Mixte thoho Oja mahεts'i, bi 'yεn'ya yu ja'i bu ní mba.

¹⁰ Ne nu'bu bi yarpu Jerusalén ra Jesús, gätho mi 'bupu ja ra hnini bi hyonya thoho, ne bi 'yän'ndu mín 'yohu ra Jesús:

—To'o nín 'yohu na, bi 'yεn'ya.

¹¹ —Guehna ra pøngahya, ra Jesús, ra mεngu Nazaret bu ra häi Galilea, bi 'yεn'ya bi t'änni.

Bi hyøn a thi u mimpä bu ja ra nijä ra Jesús

¹² Ne nu'bu mí zøm bu Jerusalén a ra Jesús bi yarpu ja rá ðanija Oja, bi hyøn a thi gätho u mí mimpä bu ne'u mín täi bu. Ne bi ndønra yú mεxa u midí päh yu mbeti, ne bi bantpa yän thuts'i u mí pä yu ts'aha, ne bi 'yεmp'ya:

¹³ “I thø a ma ngu ngue da mba nthandegä bu,” i εn Oja, i εm bu ja rám hma. Pe nu'ahu gä 'yørpadahu tengu'bu ra hyädo guepu nín 'yän'ya yu be, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹⁴ Ne nu'bu mí 'bupu ja ra ðanija, xø bi zøm bu mí da yu xädä, ne'u mí dogua. Nu ra Jesús bi hoc'u buya.

¹⁵ Pe nu yu hmumbäjä ne yu xänbate nija him bi numanho yän t'øt'e bi 'yøt'a ra Jesús bu. Ne bin cue 'bu mí 'yø a bi man'u yu t'ahni 'bu mí 'yεna: “Majapi rám bom'бето ra David,” bi t'εmp'a ra Jesús:

¹⁶ —Ha hin guí ø'a 'be'a man yu t'ahni ngue i ε'ts'i i, bi t'εmp'a ra Jesús.

—Dí øcä a i man'u, bi 'yεn'a. Pe xi ahü ha hin guím behubu a i mam bu ja rám hma Oja ngue i εna:

Gá japi bi bømanko a i man

u yu t'ahni 'bu i ε'ts'i i,

bi t'εmp'a Oja 'bu mí t'εmbi, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹⁷ Ne bi zotpu u yu hmumbäjä ne yu xänbate, dá mbäcähe a ra Jesús, bán oxähe bu ja ra hnini Betania.

Ra Jesús bi japi da 'yot'a n'da ra za

¹⁸ Ne nu'bu mí hyax buya, xø dá pengähe a ra Jesús bu Jerusalén. Ne bin tumanthuhu bu 'yu.

¹⁹ Ne bi nu n'da ra za bu ja ra nden'yu, bi mba εna da ðcpa n'da rán ðät'ä. Pe hønt'u yú paxi mi ja. Ne bi 'yεn'a ra Jesús:

—Nuya, njam'bu ðin züh nin ðät'ä ya.

Ne 'bexgue bi 'yot'a ra za buya.

20 Nu'b_u mán nuhe bi 'yot'a ra za, dá hyonya thohohe ne dá änhde ra Jesús:

—Hanja í 'yot'a n'dihi ra za, dá emfe.

21 Bi dâ'a ra Jesús:

—Majuani dí xi ah_u, nu'b_u gui 'yεc'yεigah_u x_un ho, ne n'dat'a guim bεmh_u a rá ts'edi Ojâ, hinga hont'a dá øt'ä sä gui 'yøth_u, pe sä gui 'yøth_u man'da x_un hεi. Sä gui xihmb_u n_u ra t'øhø: “Dami 'uegue guin hyøzεhε b_u ja ra dejâ,” gui 'yεmf_u, ne da 'ueh p_uya.

22 Ne nu Ojâ di 'da ah_u 'bε'a gâ guí äf_u 'b_u n'dat'a guim bεmh_u a rá ts'edi Ojâ, bi 'yεngähe ra Jesús.

Bi t'än'na ra Jesús to'o bi un rán t'ēdi

23 Ne nu'b_u má sømhbe b_u Jerusalén, xø bin xänbate b_u ja ra dänijâ a ra Jesús. Ne xø bi mba b_u y_u hmumbäjä ne mi'da ma ng_uripihe, ne bi 'yän mahøn'a:

—Hanja gní 'yøt'a njab_u. To'o bi 'da'a nin t'ēdi, bi 'yεn'.

24-25 Bi 'yεn'a ra Jesús b_uya:

—Necä ga än'nah_u to'o bi un rán t'ēdi ra Xuua ngue bi 'yøt' ran xixyâ. Hague Ojâ uague y_u jâ'i. Nu'b_u gui xij_u, necä ga xi ah_u to'o bi 'dacä man t'ēdi b_uya, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ne bin 'yεmzεhε u y_u hmumbäjä ne y_u xänbate nijâ:

—“Bε'a gue ga xihmb_u, nguetho nu'b_u ga εmf_u, “Ojâ bi un rán t'ēdi a ra Xuua,” ne da 'yεna: “Hanja hin gâ 'yεc'yεih_u thâ.”

26 Ne nu'b_u ga εmf_u, “y_u jâ'i thoho bi un rán t'ēdi ra Xuua,” pe da z_uj_u y_u jâ'i 'b_u, nguetho im bεn u ngue rá pøngahyâ Ojâ a ra Xuua, bin 'yεmzεhε u.

27 Janangue'a bi 'yεmp'a ra Jesús:

—Hin dí p_uhmbe, bi 'yεntho u.

Nu ra Jesús b_uya bi 'yεna:

—Xinga guecä ga xi ah_u to'o bi 'dacä man t'ēdi ga øt'ä a dí øt'ä, bi t'εmp'.

Ran t'uti a yoho y_u ts'unt' u bi sih ra 'bεfi

28 Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yεna:

—Nu n'da ran 'yoh_u mí 'b_u i yoho yá ts'unt' u. Ne bi 'yεmp'a n'da rá ts'unt' u: “Ní mba b_u huähi, bäm pεfi,” bi 'yεmbi.

29 Ne bi dâ'a rá ts'unt' u: “Hin'na, hin ga mba,” bi 'yεntho. Pe m'bεjua bin 'yomfεni ts' u ne bi mba bim pεfi.

30 Ne'a man'da rá ts'unt' u bi xifi da mba mahøn'a. “Häha, ga mba,” bi 'yεna. Pe him bi mba, bi 'yεn'a ra Jesús.

31 Ne xø bi 'yän'nd_u y_u xänbate nijâ:

—Nuya, dami xiqui nanguie ran t'uti dá xi ah_u, nda'a ní ts'unt' u ngue njuantho bi 'yøt'a rá pähä rá ta, bi 'yεn'a ra Jesús.

Nu' u bi dâti:

—Masque nu'a ra ts'unt' u him mi nde da mba 'b_u ra mbädi, gue'a njuantho bi 'yøt'a rá pähä rá ta, bi 'yεn'.

Ne nub_uya bi 'yεn'a ra Jesús:

—Guehma majuani dí xi ah_u, nu y_u ziyate hyaçahäi ne y_u xisu 'yomt'εni, man'da da y_urp_u di manda rá ts'edi Ojâ, pe nu ah_u hin gui c_uth_u b_u.

32 Nguetho nu'b_u mi xi'ah_u a ra Xuua Nxixyâ, bi xän'nah_u a ra 'yu x_un ho, ne nu ah_u hin gâ 'yεc'yεih_u. Pe nu y_u hyaçahäi ne y_u xisu i 'yomt'εni, man'da go bi 'yεc'yεi u ne bi päh yá mbäi. Ne nu'b_u gmí nuh_u u, ne guexta'a hin gâ nde gâ päh ni mbäih_u, bi t'εmp' u y_u hmumbäjä ne y_u xänbate nijâ.

Rán t'uti y_u ts'om'bäi mbεfi

33 Ne bi 'yεm mahøn'a ra Jesús:

—'Yøhmb_u ts' u man'da ran t'uti ga xi ah_u. Mí 'b_u a n'da ran 'yoh_u mi ja rán uändät'ä, ne bi føt't'e, ne bi hyø a n'da ra ngu guerp_u da themp' y_u guindät'ä. Ne bi mbä'ma n'da ra jado x_un hεts'i, da ndex' u da nu rá häi.

Ne nub_uya bi hmit yá häi u 'da y_u mbεfi, ne bi nde bi mba n'danni a ran 'yoh_u b_uya.

34 Ne nu'b_u mi ts'utho din ja y_un dät'ä, bá pεhn'i 'da yá 'yεhε da duspa u yün dät'ä, nguetho gue'a án yähu a, ngue di un'ni ts' u 'bε'a da bøm b_u.

35 Pe nu' u y_u mbεfi bi bεnt' u yám 'bεhni a ra hmu. Nu'a n'da bi mbεmthoho. Nu'a man'da bi hyotho. Ne nu'a man'da, bi hyøta dotho a.

36 Ne xø mahøn'a, bá pεhn mi'da x_un ngu yá 'yεhε ngue xtan duspa yün dät'ä a rá mbeti ran uändät'ä. Pe nu' u y_u mbεfi xø bi bεnt mahøn'a 'b_u mi zøp_u u, ne 'da'angu bi t'ørpe tengu bi t'ørpa u mbädi bi zøp_u.

37 Ne nub_uya bá pεn'na rá ts'unt' u zεhε a rá mbeti ra huähi. Bi bεni: “Masque da numansu na ma ts'unt' u.”

38 Pe nu'b_u mí nu ba εp_u rá ts'unt' u, nu y_u mbεfi xø bi bεn' u: “Nuna, rá ts'unt' u zεhε, da

gohmi ra häi na 'b_u bi du rá ta. P_e mbähä ga hoh_u, janangue ga coseh_u ra häi b_uya.”

³⁹ N_e bi bent b_uya, bi zixp_u ma'ueni n_e bi hyo, bi 'y_en'a ra Jesús.

⁴⁰ Nu ra Jesús bi 'yän'nd_u mí 'bäp_u:

—Xi'b_u da mbase na ra hmu, 'be'a da jap'ü yá mbefi 'b_u, bi 'y_emp'ü.

⁴¹ Bi d_u b_uya:

—Masque da hyo ü yá mbefi, nguetho _emm_e y_u ts'om'bäi ü, n_e nu rá häi b_uya di hmit'ü i p_udi da gu't'a ra renta 'b_u bi z_on ra pa da gu't'i, bi 'y_en'ü.

⁴² N_e x_o bi 'y_em b_uya:

—Ha njäm'b_u gá nuh_u b_u ja rá m hma Oj_u a ram hma i _ena:

Nu'a ra do bi bant'ü y_u g_udo 'b_u mi hyøh ra ngu,

gue'a ra do man'da mahyoni, tengu thoho y_u guangu.

Gue'a bi zän Oj_u a,

n_e gui hyonya thohoh_u,

i _em b_u rá m hma Oj_u, bi 'y_en'a ra Jesús.

N_e gue'a i mam b_u nangue a rá Thahni Oj_u ngue ra Cristo.

⁴³ Janangue'a dí xi ah_u, Oj_u him bi numanho a gá 'yøth_u n_e da thän'nah_u a ra 'befi b_u di manda rá ts'edi Oj_u, din t'un'd_u mi'da ngue da 'yøt'manho a ra 'befi gmí øth_u.

⁴⁴ N_e nu'a ra do bi mba ma bant'i, tengu'b_u n'da ra xindo i ti b_u ja ra 'y_u. N_e hønt'a go to'o da d_ung b_u ja ra do, din t_uni, n_e hønt'a go to'o da z_e'ma ra do, 'bexgue da 'y_et'i, bi 'y_en'a ra Jesús.

⁴⁵ Nu'b_u mi 'yø'a bi man a ra Jesús, bi b_u ü y_u fariseo n_e y_u hmumbäjä, gue gues_e ü bi 'yøt'ü bi sifi.

⁴⁶ N_e mí nde 'bexgue xtám bent'a ra Jesús, p_e him bi bent'i, nguetho mi su ü y_u jä'i, ngue mi _en'ü, rá pøngahy_u Oj_u a ra Jesús.

22

N'da ran t'uti ngue ran th_uti

¹ N_e x_o bi thoqui bi xänba y_u jä'i nangue y_un t'uti thoho bi man a ra Jesús, n_e bi 'y_emp'ü:

² —Nu'a ní manda rá ts'edi Oj_u, i t'øt'e tengu bi 'yøt'a n'da ra ts'ut'abi. Nu'a ra ts'ut'abi bi zän'na n'da ra ngo 'b_u min th_uta n'da rá ts'ant'ü.

³ N_e bi mb_en'd_u yám 'behni ngue ba sinba yá amigo, p_e him bi nde bá _eh_e.

⁴ N_e x_o bi mb_ehn mi'da, bi 'y_em_i: “Dami xihmb_u ma amigo ba _eh_e, nguetho ya dá hoc ran ts'ihm_e. Dá manda bi tho 'da man d_uni x_un zaqui n_e ya gätho mahoqui, i _en'a ra hmu, gui 'y_emf_u.” N_e gue'a bi man ü yám 'behni.

⁵ P_e him bi 'y_urpatho ra güenda ü yá amigo, n_e bi mba da hu_uhi a n'da, nu man'da bi mba b_um p_utho,

⁶ n_e nu'ü mi'da bi bent thoho yám 'behni n_e i thenthoho n_e bi hyo ü.

⁷ Nu'b_u mí 'yø a bin ja, _emm_e bin c_ue ra ts'ut'abi b_uya, bi mb_enh yá dof_ui bá ho ü y_u hyote n_e bi 'yump'a yá hnini.

⁸ N_e bi xih mahøn'a ü yám 'behni: “Nuya him bá _e'ü ma amigo nguetho hing yän säh_u ba _eh_e.

⁹ Ní mbähä b_u ja y_u 'y_u n_e gbá sih_u ua hønt'a go má jä'i gba t_umhb_u b_u, nguetho ya ma hoqui 'be'a da zi ua ja ran th_uti.”

¹⁰ Nu yám 'behni b_uya bi mba b_u ja y_u 'y_u n_e bá p_en b_u ja ran th_uti to'o gätho bin c'ath_u b_u, p_e hinga mf_udi 'b_u y_u ts'om'bäi o gue y_u hocjä'i 'da. N_e bi yup_u ja rá ngu ra ts'ut'abi y_u jä'i.

¹¹ N_e nu ra ts'ut'abi b_uya bi y_ur_p mbo da nu ü y_u jä'i bi zø m b_u. N_e bi nu n'da ran 'yoh_u ngue him mi he ü yá he i the 'b_u in ja n'da ran th_uti.

¹² N_e bi 'y_en'a ra ts'ut'abi b_uya: “Xi'i grán 'yoh_u, hanja gá c_ut'ua n_e hin gui he yän säui da the ua ja ran th_uti,” bi 'y_em_i. P_e nu ran 'yoh_u him bi zä bi d_uti.

¹³ N_e bi 'y_emp'ü yá 'y_eh_e ra ts'ut'abi: “Dami turpah_u yá gua na ran 'yoh_u n_e yá 'y_e, n_e gui 'y_enth_u b_u ja ra 'b_exui. Din zom b_u n_e din guxp_u yá ts'i ü,” bi 'y_en'a ra ts'ut'abi, bi 'y_en'a ra Jesús.

¹⁴ Nguetho x_un ngu i ts'ohni p_e hinga gä yän säh_u ngue da y_ur_p, bi 'y_ena.

N'da ran t'änni nangue ra renta bi t'än'na ra Jesús

¹⁵ N_e nub_uya bi mba ü y_u fariseo. N'danni bá ny_us_e ü, bi hyoni 'be'a dí _ecpa ra Jesús ngue di y_upi.

¹⁶ Janangue bi 'b_ehn p_u 'b_uh ra Jesús ü mi'da yá mifariseoh_u, n_e mi'da ma

ngarpihe mi ten'na ra ts'ut'abi Herodes. Nu'b_u mi zom b_u, bi 'yɛn'ɛ:

—Grá xänbate, dí pähmbe gätho majuani guím ma, bi 'yɛmp'a ra Jesús ɛ. Nɛ guí u a majuani rá 'yu Oja, nɛ hin guí su 'b_u da hnumanho i ogue hin'na, bi 'yɛn'ɛ.

17 Pɛ dín ndehe gui xije ts'ɛ 'bɛ'a guím bɛni. Ha din theui yán t'ɛdi Oja ngue dí juthe ra renta a ra ts'ut'abi Roma in ts'ut'abi ua, uague hin'na.

18 Pɛ nu ra Jesús bi badi 'bɛ'a mim bɛn'ɛ ngue in nde da dñi 'bɛ'a dí yapi. Janangue'a bi 'yɛmbi:

—ɛmmɛ guidí yorpah_u a guím bɛmh_u. Hontho guí nde gui sägdah_u.

19 Xi ni mbeti gní jut ni rentah_u, ga nugä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Bi un'na ra mbeti baya.

20 Nɛ nu'b_u mi nu a ra mbeti, bi 'yɛn'a ra Jesús:

—To'o rá hmi na i cuat na ra mbeti, nɛ to'o rá thuhu mán t'o't'i ua, bi 'yɛn'a ra Jesús.

21 —Rá hmi ra ts'ut'abi Roma nɛ rá thuhu a, bi 'yɛn'ɛ.

Nu ra Jesús baya bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu'a rá mbeti ra ts'ut'abi gui unhd_u a. Nu'a xin rá mbeti Oja, gui unhd_u Oja a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

22 Nɛ nu'b_u mí 'yø a bi man ra Jesús, bi hyonya thoho ɛ ngue mi nde xti yapi. Nɛ xø bi mbatho ɛ.

N'da ran t'änni gue'b_u bi dambɛni ɛ xøn du

23 Nɛ m'bejua baya xø bi zom b_u 'da ma ngarpihe ngue y_u saduceo. Nu'ɛ him mi ɛc'yɛi ngue da dambɛni ɛ xøn du, nguetho mí ɛn'ɛ, nu rá mbai n'da, ma zä dim 'bɛ 'b_u bi du. Nɛ nu'ɛ bi 'yän'na ra Jesús, bi 'yɛmbi:

24 —Xänbate i, dím bɛnthohe ran t'ɛdi bi man ra Moisés, ngue nu'b_u da du n'da ran 'yoh_u, 'b_u 'bäh rá xisu, nɛ hin ním 'b_u a n'da rá t'uhni 'b_u mi du, nu'a rán 'yoh_u dín thätui a rá xisu a ra du, nɛ nu'b_u dim 'bäh rá mbadi t'uhni, da t'ɛmbi rá t'uhni a xí du.

25 Pɛ mí 'bucua yoto yän 'yoh_u midín 'yoh_uzɛhɛ ɛ. Nu'a ra mbadi n'yoh_u bin thätui n'da ra xisu, pɛgue bi du n'dihi a ran 'yoh_u. Nɛ hin ním 'bäh yá t'uhni 'b_u mi du, janangue'a bi zinba rá xisu a rán 'yoh_uzɛhɛ.

26 Pɛ nɛ'a guexta'a bi du n'dihi, nɛ hin ní dñtho rá t'uhni a ra xisu 'b_u mi du.

Janangue'a xø bim 'bähmi a man'da rá mbegue. Nɛ bin ja gue'b_u go mi dät'i bim 'bähmi gätho ɛ yá mbegue a ra xisu.

27 M'bejua baya nɛɛ ra xisu bi du, bi 'yɛn'ɛ.

28 Nuya, dami xije 'bɛ'a din ja 'b_u majuani da dambɛni ɛ xøn du, ngue guí mamhb_u. Nda'a nín 'yoh_u da 'yɛmbi rá xisu a ra xisu, nguetho gätho yoto bim 'bähmi, bi 'yɛmp'a ra Jesús 'b_u mi denthoho ɛ.

29 Bi dät'a ra Jesús:

—Nu ah_u guidí 'bɛthoh_u, nguetho hin guím bɛmh_u 'bɛ'a mam b_u ja rá t'ohni Oja, nɛ xín guí pähmb_u rá ts'ɛdi Oja.

30 Nu'b_u bi dambɛni ɛ xøn du, ya him man ja ran thäti, pɛgue dim 'batho tengu yám 'bɛhni Oja mahɛts'i, bi 'yɛn'a ra Jesús.

31-32 Nɛ nangue'a ram hma ngue da dambɛni ɛ xøn du. Ha hin gá nuh_u b_u ja rá t'ohni Oja 'bɛ'a bi ma nangue ɛ ma ndu mbombøtah_u 'b_u mi 'yɛna: “Nugä drá Ojägä, nu ra Abraham nɛ ra Isaac nɛ ra Jacob, i ɛc'yɛigui,” bi 'yɛn Oja. Ngub_u im ma nguetho guexta'a i 'bäh yá mbai ɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

33 Nɛ nu'ɛ y_u jä'i 'b_u mí 'yø a bi man ra Jesús, bi hyonya thoho a bi xifi 'b_u mi xänbi.

Ra Jesús bi ma nda'a nín t'ɛdi man'da mahyoni

34 Nɛ nu mi'da ma ngarpihe ngue y_u fariseo, 'b_u mi nu hin'y_u man'da sä da man'ɛ y_u saduceo, bin 'yänzɛhɛ 'bɛ'a mí sä ngue dí yap'a ra Jesús.

35 Nu'a n'da ra xänbate nangue ɛ y_u fariseo baya, bi 'yän'na ra Jesús:

36 —Xänbate i, bi 'yɛna, nda'a rán t'ɛdi Oja hnɛhi thoho ga øt'ähe.

37 Bi dā a ra Jesús baya:

—Nu'a ran t'ɛdi i ɛna: “Gam bɛmh_u Oja ngue gätho ma mbai_u, nɛ gätho ma jä'ih_u, nɛ gätho man 'yomfɛnih_u.”

38 Guehna ran t'ɛdi i 'bɛ'to na, nangue ɛ gä mi'da yän t'ɛdi.

39 Nɛ'a ɛna: “Dami huɛc ni mijä'ih_u tengu b_u gní huɛczɛhɛ ni jä'ih_u.” Guehna ná yoho ran t'ɛdi guexta'a mahyoni na.

40 Nɛ nu'b_u gá 'yøth_u ya yoho yän t'ɛdi, tengu'b_u gá jäsh_u gätho yän t'ɛdi ra Moisés

ne yám hman yá pøngahya Oja, bi 'yæn'a ra Jesús.

To'o rá 'y a ra Cristo

⁴¹ Ne guexta'a mi 'bäp y fariseo,

⁴² ne bi t'emp' y büya:

—'Be'a guím bëmhb, to'o rá 'y a ra Cristo, rá Thahni Oja, bi 'yemp' y, bi 'yæn'a ra Jesús.

Bi dā y y fariseo büya:

—Nu rá Thahni Oja, rá m bom'betto ra David a, bi 'yæn'.

⁴³ Ne xø bi 'yæn'a ra Jesús:

—Pe ne gues ra David bi 'yembi rá hmu a ra Cristo 'b hin ním 'bai, nguetho bi 'yæna:

⁴⁴ Nu Oja bi 'yemp'a ma Hmu:

“Hyucua ja man 'yæi ga conhui ma ts'edi gue'bu go dá tapä gätho y man saih nguetho gui manda y büya,” bi t'emp'a ma Hmu, bi 'yæn'a ra David, 'b mi bænba rá Hogandahi Oja 'be'a bi ma.

⁴⁵ Hanja i embi rá hmu ne xin rá m bom'betto a rá Thahni Oja, nguetho ra Cristo, bi 'yæn'a ra Jesús, bi 'yemp'.

⁴⁶ Ne hin 'yæ' be'a bi zä dí dāti, janangue'a him man'dandī bi zä da 'yän'nd y fariseo büya.

23

Bi man ra Jesús 'be'a nam bøn'a øt' y fariseo ne y xänbate nija

¹ Ne nu ra Jesús bi xi y y jā'i, necähe büya:

² —I ja yän t'ædi da xän'nah y yän t'ædi ra Moisés y y xänbate nija ne y fariseo.

³ Dami 'yøhmb 'b i xän'nah y, pe hin gui 'yøth tengu yän t'øt'e i sänzeh, nguetho 'dan'yo thofo gä mi'da i øt'e.

⁴ Ne xøn hæi i xi ah gui 'yøth, tengu'bu n'da ra 'beni xøn hy i xi ah gui tuxh, pe nuse' xingui ts' in nde da 'yøt'a i sän zeh.

⁵ Ne hønt'a i honi da hnumanho yän t'øt'e i ørp 'buh y jā'i. Janangue'a di cuat yä dæ yän t'ædi Oja nguetho xøn ndoho ne i pä't' yä 'yæ, ne emme di ho di hoc yän zädi yä nyampahni.

⁶ Ne emme di ho rá mbädi din sihme b i t'øt' yän ts'ihme; ne di ho da mip ja ran thuts'i mahoqui bu ja ra nija.

⁷ Ne emme di ho da t'æspa 'b din zenguete. Ne i honi da t'embi yä xänbate y. Høntho in nde da hnumansu.

⁸ Pe nu ah o gui ndeh da t'æn ah gy xänbateh, nguetho høngdä ni Xänbateju nguetho drá Thahnigä, ne nu'ah guidín cuh, bi 'yængähe ra Jesús.

⁹ Ne hin gui 'yemfu ni tah 'da y i 'bucua ja ra häi, nguetho nu'a ni Tah bí 'bäp mahæts'i a.

¹⁰ Ne xín gui ndeh nguetho da t'æn ah gy hmuh, nguetho guetho drá Thahni Oja nguetho ra Cristo, ni Hmuju.

¹¹ Nu'a to'o din 'yæhe thofo nanguetho yä mijä'ih, pe gue'a man'da xtän hæts'i bu dá nu Oja a.

¹² Nguetho nu'a i øt'e nguetho xøn hæts'i, man'da zi cue bu dá nu Oja a, pe nu'a i øt'e nguetho hingui hæts'i, pe man'da xtän hæts'i bu dá nu Oja a, bi 'yæn'a ra Jesús.

¹³ Ne nubäya bi 'yemp' y xänbate nija ne y fariseo:

—Huæhi maha ah, gy xänbateh bu ja ra nija, ne gy fariseoh, emme guidí yorpah a guím bëmhb, nguetho gä xihmb y mín nde xtän yarp di manda rá ts'edi Oja, nguetho xquí 'yuth ra 'yu, pe ne tengu'bu gä corpa zehh ra goxthi, nguetho 'dan'yo thofo gä xänbah. Nese ah hin da zä gui cæth bu, bi 'yæn'a ra Jesús.

¹⁴ Huæhi maha ah, gy xänbateh ne gy fariseoh, emme guidí yorpah a guí øth. Sä nya'a guí yæh Oja bu ja yä ngun y xisu xøn du yä ndø, nguetho guí emhb guí äf rá m fäts'i Oja y, pe ne guí hæspah 'be'a bi zopa yä ndø. Janangue'a man'da xøn ætho ran ænbi gui nuh.

¹⁵ Huæhi maha ah, gy xänbateh ne gy fariseoh, emme guidí yorpah a guí øth. Säti thofo gän 'yoh hønba go hap ne yatho gä mbähä, nguetho gä sømhba bu 'b y i thænde yä oja zeh, nguetho gä xihmb da den'na nin xädih. Pe nu'a to'o bi den'nah man'da gä jaf bim 'bedi, ne 'da gdí mbäh bu ja ran ænbi mazai, bi 'yemp'.

¹⁶ Huæhi maha ah, gy ngærpih, pegue tengu'bu gy xädah ne guí xihmb y guí xänbah: “Nu'bu ja 'be'a bi ma n'da ra jā'i, ne bi ndønba rá thuhu ra nija, hingui jatho di jā'ts'a,” guí emfu. “Pe nu'bu bi ndønba a rá

oro i ja b_u ja ra nija, i jatho di ja'ts'a bi ma," guí ɛmh_u.

17 Gy_u 'yamb_uih_u ne gy_u xädä_h. Guí ɛmh_u man'da di muui ra oro xinda gue ra nija, pɛgue hin'na maha nguetho gue'a ra nija ní t'ɛmbi x_un ho a ra oro i ja b_u, bi 'yɛn'a ra Jesús.

18 Ne guí ɛmh_u: "Nu'b_u ja 'be'a bi man a n'da ra ja'i, ne bi ndønba rá thuhu ran ts'äya b_u ja ra nija, guí ɛmh_u hingui jatho di ja'ts'i. Pɛ nu'b_u bi ndønba rá thuhu ran t'unni i høxp_u ja ran ts'äya, ya ra ts'oqui a b_uya 'b_u him bi ja'ts'i," guí ɛmh_u.

19 Gy_u 'yamb_uih_u, tengu'b_u gy_u xädä_h. Guí ɛmh_u man'da di muui ɛ y_u 'bøts'e i ja b_u xinda gue ran ts'äya. Pɛgue hin'na maha, gue'a ran ts'äya ní t'ɛmbi x_un ho ɛ y_u 'bøts'e bí ja b_u.

20 Nguetho nu'a bi ndønba rá thuhu ran ts'äya b_u ja ra nija, hinga hønt'a ran ts'äya, pɛ gätho í ndønba rá thuhu 'be'a gätho høxp_u.

21 Ne nu'a to'o bi ndønba rá thuhu ra nija, hinga hønt'a ra nija bi ndønba rá thuhu, pɛ ne a rá thuhu Oja bi ndønbi, nguetho rá ngu Oja a ra nija.

22 Ne'b_u n'da bi ndønba rá thuhu mahɛts'i, pɛ hinga høn b_u mahɛts'i bi ndøni, pɛ ne a rá thuhu Oja bi ndønbi, nguetho bí 'b_up_u Oja b_u mahɛts'i.

23 Huɛhi maha ah_u gy_u xänbath_u ne gy_u fariseoh_u, ɛmmɛ guidí yorpah_u a guí øth_u. Hin njam'b_u gá pumbɛnih_u gá hyaxh_u b_u ja ra nija a ná 'det'a yá 'yɛthi y_u t_uh_u bi bøxp_u ja ni huqih_u, tengu bi man ra Moisés, pɛ gá pumbɛnih_u ɛ y_un t'ɛdi man'da mahyoni, ngue i ɛna: "Da gdí numanhoh_u ni mija'ih_u, ne din ja nin huɛcateh_u, ne guí 'yɛc'yɛih_u Oja." Guehya nde'b_u man'da gan ɛhya guí 'yøth_u, madague'b_u guí thoqui guí 'yøth_u ɛ mi'da.

24 Pɛ gá 'yøth_u tengu'b_u gám fähmb_u ngue xínga n'da ra 'uɛ i sä di uqsh_u 'b_u ja a guí sih_u, pɛ nu'a go ra fani ne man'da go hin gá nuh_u 'b_u gmí tuth_u a, nguetho hin guí pa_umb_u nda'a nín t'ɛdi man'da x_un ndoho.

25 Huɛhi maha ah_u gy_u xänbath_u ne gy_u fariseoh_u, ɛmmɛ guidí yorpah_u a guím bɛmh_u. Gá 'yɛmh_u x_un hotho ah_u, pɛ gá 'yøth_u tengu'b_u n'da ra baso bi mba m'berpe b_u maxøts'e, pɛ hinga nɛp_u mbo.

Ne tengu'b_u n'da ra mbohi høn b_u ní ndi a häi bi 'berpe, ne guín jah_u b_u nguetho ɛmmɛ i yuh ni mb_uih_u nangue ram fɛ ne ran ts'iyate.

26 Gy_u xädä_h, nde'b_u guí 'yøth_u tengu'b_u nɛp_u mbo bin sät'i n'da ra mbohi, ne ma-juqani xtán ho ah_u b_uya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

27 Huɛhi maha ah_u gy_u xänbath_u ne gy_u fariseoh_u, ɛmmɛ guidí yorpah_u a guím bɛmh_u. Ne guín jah_u tengu'b_u ra jado b_u ja ran 'yägüi ngue x_un t'axi maxøts'e, ne mahotho, pɛ nub_u mbo, yup_u y_u do'yodu ne gä mi'da x_un xätho.

28 Guín jah_u b_u. Nub_u na nu ah_u y_u ja'i, ɛna x_un ho ah_u. ɛmmɛ guidí yorpah_u a guím bɛmh_u ne ɛmmɛ yuh ran ts'o ni mb_uih_u, bi 'yɛn'a ra Jesús.

29 Pɛ í huɛhi maha ah_u gy_u xänbath_u ne gy_u fariseoh_u. Guidí yorpah_u a guí øth_u. Gá hocpah_u yá jardon'yägüi ɛ yá pøngahya Oja maya'b_u bi hyo nim bombøtah_u, nɛ'ɛ yá jardon'yägüi ɛ guí ɛmf_u y_u hocja'i gá hocpah_u.

30 Ne sä guí ɛmh_u: "Nu'b_u di 'b_uhmb_u ɛ 'b_u mi hyo yá pøngahya Oja ɛ mam bombøtah_u, ne xcá uth_u ngue hingui ho a bi 'yøt'e, ne xcá 'uethoh_u," guidín 'yɛmf_u.

31 Janangue'a gadín juanzeh_u ya ngue yá 'y_u ah_u y_u hyote.

32 Dami juahmb_u a ra 'bɛfi bi 'yut'ah_u nim bombøtah_u, bi 'yɛn'a ra Jesús.

33 Tengu'b_u gy_u poz_uh_u. Hin da zä guí 'dahmb_u b_u ja ra sibi njam'b_u i huɛt'i.

34 Nguetho, nu'b_u ba pɛn'nah_u ma pøngahya ne ma xänbate, hin guí simanhoh_u ɛ, guí hyoh_u ɛ 'da, ne guí cuath_u b_u ja ra za ɛ 'da, ne guí fɛhmb_u ɛ 'da b_u ja ni nijah_u. Ne ɛmmɛ guí ɛcpadah_u ɛ 'da 'b_u i 'yo b_u ja ni hninih_u.

35 Ne nangue a guí 'yøth_u, tengu'b_u gá hyoseh_u ɛ gá y_un hocja'i bi tho gue'b_u go rá mb_udi ra ximhäi, 'b_u mí tho ra Abel ngue man ra hocja'i ne asta gue'b_u mi tho a ra Zacarías, rá ts'ant'ɛ ra Berequías, gá hyoh_u b_u ja rá goxthi ra nija.

36 Majuqani dí xi ah_u, tengu'b_u ni ts'oqui zeh_u ɛ gä y_un thote i jatho ya, ne da ts'an'nah_u ran ɛnbi nangue ɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús, bi t'ɛmp'ɛ y_u xänbate nija ne y_u fariseo.

Bi huɛc'ɥ yɥ mɛngu Jerusalén ra Jesús

³⁷ Nɛ nubɥya bi xi a n'da ram hma ɥ yɥ mɛngu bɥ Jerusalén, bi 'yɛmbi:

—ɛmmɛ díɥ bɛn ahɥ gyɥ mɛnguhɥ Jerusalén. Nzai guí hohɥ yɥ pɔngahya, nɛ guidí bat'adohɥ mi'da ba pɛn'nahɥ Oja. Nɛ xɥn ngu yɥ nidi díɥ bɛngä xcá pɛt'ahɥ xcá jamansu ahɥ, tengu'bɥ n'da ra sumfɔ di pɛt yú t'ɥhni nɛ i comp' rá hua, pɛ nu'ahɥ, hin gá ndehɥ xcá ja ahɥ bɥ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³⁸ Dami nuhɥ ya, nu ni hninihɥ tengu'bɥ ya njongui 'bɥpɥ ya,

³⁹ nguetho hin gui nuju mahɔn'a jaque'bɥ bi zɔn ra ora ba pengä ua nɛ gui 'yɛscahɥ. “Majapi a ba ɛhɛ nangue rá thuhu ma Hmuhɥ Oja,” gui 'yɛnjɥ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

24

Bi ma ra Jesús da guah ra danija

¹ Nɛ nubɥya, nu ra Jesús 'bɥ mi bɔm bɥ ja ra danija, dá utähe 'bɛ'a gä mí ja bɥ ja ra ngu.

—Mahotho ua, dá ɛmfe.

² Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛnje:

—Guí nuhɥ ngue mahotho i ja ua, pɛ gätho da mba nso't'i, nɛ xínga n'da ra do din tɔcua ngue hin da mba ma juadi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

M'bet'o din ja yɥ hmɛpya 'bɥ ran zɛgui

³ Nɛ dá nɛxähe dá mbähmbe bɥ ja ra nyuni Olivos. Nɛ ní mipɥ ra Jesús dá ändähe 'bɥ njom mí øde, yú xädigähe:

—Dín ndehe gui xije nda'a ní pa din ja a gám mam bɥ ja ra nija. 'Bɛ'a ní hmɛpya din ja 'bɥ guá pengui mahɔn'a nɛ'bɥ ran zɛgui ra pa, dá ɛmfe bɥya.

⁴ Nɛ bi 'yɛngähe ra Jesús:

—Damim fähmbɥ 'dahma njon da hyä ahɥ.

⁵ Nguetho xɥn ngu yɥ hyäte ba ɛhɛ da 'yɛna: “Nugä, guécä, rá thahnigä Oja, drá Cristogä,” da 'yɛn ahɥ. Nɛ xɥn ngu da hyät'ɥ nangue ra fehni da man ɥ.

⁶ Nɛ nu'bɥ gui 'yɔhmbɥ ngue din ja yɥ sui, o gue'bɥ gui 'yɔhmbɥ i ja bɥ ja 'da yɥ hnini ya, pɛ o guín suhɥ, nguetho jatho din ja ɥ. Nɛ nu'bɥ bin ja ɥ, xínga gue'bɥ rán zɛgui'bɥ.

⁷ Nguetho da ndants'ɥ 'da yɥ ts'ɥt'abi din sahmbɥ ɥ yú mi ts'ɥt'abihɥ, nɛ da ndanc'ɥ 'da yɥ hnini din sahmbɥ mi'da yɥ hnini.

Nɛ xɥn ngu yɥ nidi din ja ra thuhu, nɛ ra dɛgɛhɛ, nɛ din ja yɥ 'yɛmhäi bɥ ja yɥ xɛqui ua ja ra ximhäi.

⁸ Pɛ nu'ɥ, yú mbɛdi thoho yɥn ɥnbi din ja ɥ.

⁹ Nɛ da mba ma dä ahɥ nɛ da ts'ix ahɥ ngue din ɥn'nahɥ, nɛ da tho ahɥ 'da ahɥ. Nɛ gätho yɥ ja'i da zan ahɥ nguetho guí tengahɥ.

¹⁰ Nɛ nu'ɥ 'da mí ɛc'yɛigui, m'bejua da 'uesɛ. Nɛ guesɛ ɥ di dá ɥ ma 'yɛc'yɛi da mba ma ɥnbi.

¹¹ Nɛ dim 'bɥi xɥn ngu yɥ hyäte pɔngahya nɛ xɥn ngu yɥ ja'i da hyät'ɥ.

¹² Nɛ nangue a ran ts'o xtá ngu, him ma din ja yɥn huɛcate ɥ 'da.

¹³ Pɛ nu'a da hyät'i gue'bɥ go ran zɛgui, da dɛha dim pø a.

¹⁴ Nɛ gätho na ndoho ra ximhäi da hma 'bɛ'a da zä dí yɥrpɥ di manda rá ts'edi Oja n'da. Nɛ gätho yɥ ja'i 'dahma 'dan'yo bɥ na ya da sifi, nɛ nubɥya, gue'a ra pa ran zɛgui a bɥya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁵⁻¹⁶ Nu ra pɔngahya Daniel maya'bɥ bi ma ngue din ja n'da ran ts'o di ts'oni gätho. Janangue'a nu'bɥ gá nuhɥ da mbɛdi din ja bɥ ja ra danija a, dami 'dahmbɥ bɥ ra xɛqui Judea, ní mbähä bɥ ja yɥ dɛpo. Nguetho nts'utho ran ɥnbi din jabɥ.

¹⁷ 'Bex gui mbähä. Nu'bɥ gdi tɔhmbɥ bɥ maxɔts'e ra tɔcangu, hin gui cɥthɥ mbo ra ngu ngue gui hyɛxhɥ 'bɛ'a di ja bɥ. Dami 'dathohɥ.

¹⁸ Nɛ nu'bɥ gdi 'bähmbɥ bɥ ja ni huɛhɥ, hin 'bɛ gui mbähä bɥ ni ngumhbɥ ngue gba cɛ ni xi'yohɥ. Dami 'dathohɥ.

¹⁹ Huɛcate ɥ yɥ xisu in hat'ɥhni ɥ yɥ pa ɥ, nɛ'ɥ i 'bɥh yú 'uɛre, nguetho xɥn hɛi thoho da 'da ɥ.

²⁰ 'Yäfɥ rá mate Oja hinga gue'ɥ yɥ pa xtan sɛ din ja ahɥ ran 'dagui, nɛ xínga gue'bɥ ra pa ran ts'äya, nguetho i man ɥ yɥn t'ɛdi hinga yatho gan 'yohɥ a ra pa ran ts'äya.

²¹ Dami 'yäfɥ rá mate Oja, nguetho nu'a ran ɥnbi din ja, hin jam'bɥ n'dandɛ xɔn ja gue'bɥ go rá mbɛdi ra ximhäi. Nɛ nu'bɥ ya bin ja, hin man'dandɛ din ja a ran ɥnbi tengu a.

²² Nɛ nu Oja da zänba thoho ɥ yɥn ɥnbi din ja nangue a di huɛc'ɥ xí huahni. Nu'bɥ hin'na, njon da bongui.

23 Nu' u yu pa u, “Dami nuh u a, i 'bäcua ra Cristo,” da 'yēn ah u. Ne nu' u mi' da da 'yēn ah u: “Dami nuh u i 'bähna ra Cristo.” Pe o guí εc'yēih u.

24 Nguetho xun ngu yu hyäte dim 'bui, sä da 'yēn' u: “Guecä, rá thahni Oja, drá Cristogä,” sä da 'yēn' u. Ne xun ngu da 'yēna ngue dim pōngahya nangue Oja, ne da 'yōt' yu hyonya nt'ōt'e ne yu hmēpya ngue da nde da hyät yu ja' i. Ne da hyoni 'be' a da zä dí hyät' u xí huahn Oja.

25 Nuya gätho dá xi ah u guerp u da zä gui pāhmbu 'be' a din ja.

26 Janangue nu' bu da 'yēn ah u: “Ní mbähä, bí 'bäp u ma' ueni a ra Cristo,” da 'yēn' ah u, pe o guí pähä. O gue da 'yēn' ah u: “Bá cuth u a, i 'bäcua ra Cristo,” da 'yēn' ah u, pe o guí cuth u bu.

27 Nguetho nu' bu bá pengä ua mahōn' a, nugä ngue dán ja' igä ua ja ra ximhäi, dan jagä tengu rán nequi ra huēi ngue dam 'bathogä gätho ra ximhäi.

28 Ne tengu i ōt' yu pada, emme di peti bu 'ben u xun du, din jabu a ran ts' embi din ja bu 'bu u yu ts' om' bäi.

Bu bá pengra Jesús

29 Ne xō bi thoqui bi man ra Jesús ne bi 'yēna:

—Nu' bu bin ja a ran unbi büya, him man di nec ra hyadi ne ra zana, nu' u yu sō 'bup u mahēts' i da dāgui. Gätho bí ja bu mahēts' i gä di 'beh yá ts' edí u.

30 Ne nubüya di nequi bu mahēts' i ra hmēpya nanguecä ngue dán ja' igä ua ja ra ximhäi, ne gätho yu hnini ua ja ra ximhäi din su. Ne da nugui ba εcä bu ja yu güi, dan 'yo' be ma ts' edí tate thoho, mixte thoho, bi 'yēn' a ra Jesús.

31 Ne nts' edí din ya ra thuxi. Ne ba penhdä yüm 'behni Oja di peti gätho u bi huahn Oja, gä na ndoho ra ximhäi.

32 Guim bēmhb u 'be' a dí ōth u a ma häih u dyu israelh u, ngue nu' bu dí nuh u bi mbüdi dim pūh yü mbui 'da yu za, ya dí pāhmbu mi ts' utho ba ep u yü pa ra pa' ye.

33 Ne ngutho 'bu guín nuh u bin ja gätho ya yun unbi dí xi ah u, gui pāhmbu büya ngue mbe rán zegui.

34 Ne majuani dí xi ah u, di 'butho ua 'da ah u 'bu bi mbüdi din ja.

35 Nu ra ximhäi ne mahēts' i da zōni da gua u, pe nu' a mam hmangä njām' bu da gua a.

36 Pe njongui pādi nda' a ní pa din ja a dí m angä ya, xínga gue' u yüm 'behni Oja mahēts' i ne xínga guengä rá Ts' unt' ugä Oja dí pādi, pe hōnt' a Oja ma Ta i pā a ra ora din ja.

37 Ne tengu thoho bin ja 'bu mí 'buh ra Noé, ngutho din ja 'bu bá pengä mahōn' a, nugä ngue dán ja' igä ua ja ra ximhäi.

38 Nu yu pa u ngue' bu mi ts' utho din ja ra dāmbunt' i, nu yu ja' i mi 'buhmbu ra Noé hōnt' a ran ts' ihmē mim bēni ne hōnt' a ran thāti mí honi, gue' bu go mí yurpu ja ra mbosa ra Noé.

39 Ne him bi 'yurpa ra güenda a bi sifi ngue din ja ra 'ye, jague' bu mi mbuh ra 'ye, ne bi yuh ra dehe ua ja ra häi ne gätho bi gua u. Ne din jabu 'bu bá pengä mahōn' a, guecä dán ja' igä ua ja ra ximhäi.

40 Ne dim 'bu i yoho yun 'yohu bu ja a ra huāhi, nu' a n' da da mba nts' its' i ne man' da da ts' op u.

41 Ne' bu di cum bu ja n' da ra ngu yoho yu xisu, nu' a n' da da mba nts' its' i ne nu man' da da ts' op u.

42 Janangue' a dí xi ah u, o guí tonspah u ra t' aha, nguetho hin guí pāhmbu 'be' a ní ora ba ε a ni hmuh u.

43 Nu' bu n' da ran 'yohu xtām bādi nda' a ní xui xtán yurpu yu bē bu ja rá ngu, xtín äthā, xtán dō' mi, ne hin xtá japi xtá nyurpu ja rá ngu ngue da bēpi 'be' a i ja bu. Pe hingui pādi 'be' a ní pa, janangue' a i tō' mi gätho yu pa.

44 Janangue' a dí xi ah u, damin sähu nguetho ts' urpu thoho ga sōcä, guecä dán ja' igä ua ja ra ximhäi, ngue ra ora njongui tōcpä ga sōcä, bi 'yēn' a ra Jesús.

Rán t'uti ra hogambefi ne ra ts'om' bäi mbefi

45-46 Ne xō bi 'yēna:

—Dami 'yōth u tengu' bu gyu hogambēfi h u. Nu' a ra ngarpambēfi 'bu xun ho i ōt' e, ne nu' bu da mba n' dānni rá hmu da zop u ja rá ngu, da 'yōt' e tengu' bu i 'buse bu rá hmu. Ne nu' bu bá penc' a rá hmu, bi nu bi jamansu rá 'befi, ne xun ngu ran japi da nu a büya.

47 Majuani dí xi ah u, nu' a ra ngarpambēfi, man' da din t' un ra ts' edí, ne 'be' a gätho i pe' ts' a rá hmu di jamansu a.

48 Pɛ nu'bɛ ra ts'om'bäi a ra ngɛrpambɛfi, nɛ im bɛni ngue him 'be ba penc'a rá hmu,

49 nɛ di ɛnba yá 'yɛhɛ nɛ i tɛnthoho yɛ mihni,

50 ts'ɛrpɛ thoho ba penc'a rá hmu n'da ra pa ngue hingui pɔ a ra ngɛrpambɛfi.

51 Nɛ nubɛya din t'un'na n'da ran ɛnbi xɛn ɛtho, nɛ n'dat'a ran ɛnbi da nuhɛ ɛ di yorpa a im bɛni. Nɛ din zom bɛya nɛ din guxtrɛ yá ts'i bɛ ja ran ɛnbi mazai, bi 'yɛn'a ra Jesús.

25

N'da ran t'uti nangue yɛ hmute xtí hyɛn yɛn thɔti

1 Nɛ xø bi 'yɛna:

—Nu'bɛ bi 'yøt' ran ts'ɛt'abi Oja, din ja tengu bin ja 'bɛ min ja n'da ran thɔti. Nu'a to'o gá bin sä, bi thopɛ mbo, pɛ nu'ɛ him bin sä, bi gopɛ thi ɛ. Nu'bɛ min ja ran thɔti, 'dɛt'a yɛ hmute bi mba, ɛna xtín hyɛmhɛ ɛ din thɔti. Nɛ bá the yá bombilla mi tøm'ma ran 'yohɛ din thɔti.

2 Pɛ nu'ɛ cɛt'a yɛ hmute yɛ 'yɔmbɛi ɛ, nɛ nu'ɛ mi cɛt'a bin 'yomfɛni ɛ.

3 Nɛ nu'ɛ yɛ 'yɔmbɛi him bi dux man'da ra sibi ngue xta xirpa yá bombilla 'bɛ bin the a po bɛ.

4 Pɛ nu'ɛ bin 'yomfɛni, bi dux yá sibi ngue da xirba rá bombilla 'bɛ bin the a po bɛ.

5 Nɛ nu'a ran 'yohɛ him 'be bi zøm bɛ. Nɛ nu yɛ døm'mate bi zɛh ra t'ɔha ɛ.

6 Nu'bɛ made ra xui bi 'yø a n'da ra nde bi 'yɛna: “Ya ba ɛcua ran 'yohɛ, ndanshɛ, ba thɔhmbɛ,” bi 'yɛna.

7 Gätho bi ndang bɛya nɛ bi hoc yá sibi ɛ.

8 Pɛ nu'ɛ yɛ 'yɔmbɛi, bi 'yɛmp'ɛ bin 'yomfɛni: “Daje ts'ɛ ni sibihɛ nguetho i nde da huɛt ma bombillahe,” bi 'yɛn'ɛ.

9 Pɛ bi dɔ ɛ bi dux yá sibi: “Hin da zä, nguetho nu'bɛ ga 'da ahe go da huɛt' ma sibihɛ 'bɛ. Pɛ xɛn ho 'bɛ gui mbähä gba tämhɛ.”

10 Pɛ nu'bɛ mi mba ba tän ra sibi, 'bexgue bi zøm bɛ a ran 'yohɛ din thɔti. Nɛ nu'ɛ yɛ hmute bi dux yá sibi bi yɛrpɛ mbo ngue da nu ra ngo ran thɔti, nɛ 'bex bi mba njut'i ra goxthi bɛya.

11 Nɛ nu'bɛ mi zøm bɛ ɛ xí mba bá tän ra sibi, bi nu ngue njut'i tho ra goxthi, nɛ bi

mba ɛ, bi 'yɛn'ɛ: “Gra hmu, grá hmu, dami xoqui,” bi 'yɛn'ɛ.

12 Pɛ nu'a ra hmu bi dɔt'ɛ: “Hin dí padi to'o ahɛ,” bi 'yɛmbi, nɛ him bi xocpi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

13 Nɛ bi 'yɛnje ra Jesús bɛya:

—Gue'a dí xi ahɛ, nde'bɛ gan äthɔhɛ nguetho hin guí pɔhmbɛ a ra pa ba pengá ua, guecä dán jɔ'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bɛ mí 'yɛngáhe.

N'da rán t'uti yɛ 'yɛhɛ bi ts'ocpa ra mbeti

14 Nɛ man'da ran t'uti bi man ra Jesús, nɛ bi 'yɛna:

—Nu'bɛ bi 'yøt' ran ts'ɛt'abi Oja, da 'yøt'e tengu bi 'yøt'a n'da ran 'yohɛ 'bɛ mi zon'ndɛ yá 'yɛhɛ, bi 'yän'na rá mbeti xí zocpi. Nguetho nu'bɛ mí mba n'danni n'da ra häi, bi zon'ndɛ yá 'yɛhɛ da zocpa rá mbeti.

15 Nu n'da rá 'yɛhɛ bi zocpa cɛt'a mahuɔhi ngue di pɛpi; nɛ nu man'da, yo mahuɔhi bi zocpa a; nɛ nu man'da bi zocpa n'da mahuɔhi. Bi unni hangu xøt'a di pɛpi n'da ngu n'da. Nɛ bi mba bɛya.

16 Nɛ nu'a bi unni cɛt'a mahuɔhi, bi pɛpi nɛ bi dɔh mi cɛt'a mahuɔhi.

17 Nɛ'a bi unni yomahuɔhi, yomahuɔhi xø bi dɔpi.

18 Pɛ nu'a bi un'na n'da mahuɔhi, bi mba bá cät'a häi a rá mbeti xi un'na rá hmu.

19 Nɛ him 'be bá penc rá hmu. Pɛ nu'bɛ mi zøhø bi zon'ndɛ yá 'yɛhɛ mahøn'a ngue da nu 'bɛ'a xí 'yøt'ɛ.

20 M'bet'o bi zøn'a xín t'unni cɛt'a mahuɔhi, nɛ bi dɔp'a rá hmu cɛt'a mahuɔhi ngue rá mbeti zɛhɛ rá hmu. Nɛ xø bi un'na xí dɔha ngue mi cɛt'a mahuɔhi, nɛ bi 'yɛmbi: “Grá hmu, i ja ua ni mbeti, nɛhna cɛt'a mahuɔhi dá tɔha,” bi 'yɛmbi.

21 “Xɛn ho,” bi 'yɛn'a rá hmu. “Nu'i grá hogambɛfi,” bi t'ɛm bɛya. “Xɛn ho gá 'yørpa a ts'ɛtho dá 'da i, janangue'a ga 'da i man'da xɛn ngu ya. Bá thocua mbo 'dat'ua dan johyau,” bi 'yɛn'a rá hmu.

22 Nɛ xø bi zøm bɛ man'da xí unni yo mahuɔhi, nɛ bi 'yɛna: “Grá hmu, i ja ua ra mbeti gá 'daqui, nɛhna mi yomahuɔhi dá tɔha i ja ua,” bi 'yɛmp'a rá hmu.

23 Nɛ nu'a rá hmu bɛya bi 'yɛmbi: “Xɛn ho, grá hogambɛfi, xɛn ho gá 'yøt'e,

madague'bu hingui ngu dá 'da i, nuya man'da xun ngu ga 'da i. Bá thocua mbo 'dat'ua dan johyauí," bi 'yɛmbi.

²⁴ Pɛ nu'bu mí zøm bu a xi hyan'a n'da mahuahi, bi 'yɛmp'a rá hmu: “Grá hmu, mí paçä ngue hin'yü nin huçcate ne nzai guí honi 'bepu gdí hyanba rá mbeti yu ja'i ne gui hyanba yú huahi u 'da.

²⁵ Janangue'a dá pes' thoho a gá 'daqui, dí su gui suqui 'bu xcá 'betho, ne i ja ua ni mbeti gá 'dac ya,” bi 'yɛna.

²⁶ Ne nu'a rá hmu buya bi 'yɛmbi: “Grandodanhyei, hingui ho gá 'yøt'e ngue hin gá pep'a ra mbeti.

²⁷ Nu'bu guí paði ngue dí numanhogä ga taçä, sä xquí hmi a ra mbeti ne xtán dah rán zäbi, ne hin xtím 'beh puya,” bi 'yɛn'a rá hmu.

²⁸ Ne bi 'yɛmp'u mi'da yú 'yɛhe mí 'bäpu: “Hyanba na ra mbeti, dami un'na bin t'unni 'dɛt'a mahuahi.

²⁹ Nguetho nu'a bim pɛfi xun ho, man'da xun ngu din t'unni. Pɛ nu'a him bim pɛfi, pɛ da thanba a zi ts'u mí pɛ'ts'i.

³⁰ Ne nuna ra ts'om'bäi mbɛfi na, bá høthü bu ja ra 'bexui guerpü din zom bu ne din guxtpü yú ts'i,” bi 'yɛn'a ra hmu buya, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bu mi man na ran t'uti. Ne njabu din ja 'bu bi 'yøt'a ran ts'ut'abi Oja.

Ran t'uti nangue ran ts'ɛmbi da t'ørpa yu ja'i

³¹ Ne bi 'yɛm mahøn'a ra Jesús:

—Nu'bu bá pengä, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, dam mixtegä, dan ts'ut'abigä; dan 'yohe yám 'behni Oja ne ga hupü ja ma mexa ngue din ja ma ts'edi xun ho.

³² Ne dim pɛti gätho yu ja'i gä na ndoho ra ximhäi bu ga hucä. Ne gätho ga huan'du tengu øt'a n'da ra mbände'yo, ngue n'danni ga fä'bu yu dɛ'yo ne n'danni ga fä'bu yu dɛnzu.

³³ Ne nu yu dɛ'yo ga fämp'u ja man 'yɛi ne nu yu dɛnzu ga fämp'u ja ma gaha.

³⁴ Ne ga ɛmp'u dim 'bäpu man 'yɛi: “Ba ɛhmbu ua, bi jap'ahu Oja. Ga 'da ahü ra ts'edi án ts'änni ngue gui hyamhbu gue'bu go rá mbudi ra ximhäi,” ga ɛmp'u.

³⁵ “Nguetho gá 'dajü ra hme 'bu mán tumanthuhu; ne gá 'dajü ra dehe 'bu mán

tuthe; ne gá säyagahu 'da ahü 'bu mán 'yo bu n'danni ni hninihü.

³⁶ Ne gá 'dajü ma he 'bu gmí nuhü hin'yü ma hegä; ne gá nuc 'bu mán hyɛnni, ne gá zenguagahu 'bu mán ofädi,” ga ɛmp'u, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³⁷ Ne da 'yɛnc'u: “Grá Hmu, 'be'a ní pa dá øt'ahe a guím ma. Hin dí m bɛmhbe ngue gán tumanthuhu n'dandü ne gamá 'uín ahe. Ne hin dí m bɛmhbe ngue gán tuthe ne xcá 'da ahe ra dehe.

³⁸ Ne hin dí m bɛmhbe 'bu xcamá säya ahe, ne xcá 'da ahe ni he.

³⁹ Ne hin dí m bɛmhbe 'bu gamán hyɛnni o gue gamán ofädi ngue xcá nu ahe,” da 'yɛngui.

⁴⁰ Ne nugä drá hmuts'ut'abigä, ga ɛmbä u buya: “Majuani dí xi ahü, nu'a ran ho gá 'yørpahü n'da ma cuhü, madague'a nte di muui bu na hnu, pɛ gucä gá 'yørcä a,” ga ɛmp'u buya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴¹ —Ne nubuya, nugä drá hmuts'ut'abigä, ga ɛmp'u 'bäpu ja ma gaha: “Dami 'uehmbu ua ja ma hmi, ní mbähä bu ja ra sibi njam'bu da huɛt'i, nguepu dá sänni din zø a ra zĩthu ne u yú mizĩthuhü.

⁴² Nguetho dán tumanthuhu ne hin gá 'uínju, ne dán tuthe, ne hin gá sithegahu,

⁴³ ne hin gá säyagahu 'bu mán 'yo bu n'danni, ne hin te má he gá 'dajü 'bu gmín nuhü hin'yü ma hegä; ne hin gá nugui 'bu mán hyɛnni, ne hin gbán nujü 'bu mán ofädi,” ga ɛmp'u.

⁴⁴ Ne nu'u da 'yɛngui: “Grá hmu, 'be'a ní pa dá nu ahe ngue gán tumanthuhu o gue gán tuthe o gue gán 'yo bu n'danni ra hnini. Ne 'be'a ní pa dá nuhe hin mí he ni he; o gue xquín hyɛnni o gue xcamín ofädi,” da 'yɛn'u.

⁴⁵ Pɛ nugä drá hmuts'ut'abigä, ga ɛmp'u buya: “Majuani dí xi ahü, n'da ma cu madague'a nte di muui bu na hnu, 'bu hin gá 'yørpahü ran ho, necä hin gá 'yørcahü ran ho,” ga ɛmp'u.

⁴⁶ Ne nu u buya da nu ran unbi mazai. Pɛ nu'u bi 'yøt' ran ho din ja ra te mazai u, bi 'yɛn'a ra Jesús.

26

Nu yu ngurpi bi ma da bent' ra Jesús

1 Nε nu'bu mi gua a bi man ra Jesús, bi 'yεngähe:

2 —Nuya man yopa thoho di 'bedi ngue din ja ra dāmpeti a ran dābaxjua, nε nubuya da mba ma dägä ngue da mba ma cuatigä bu ja ra za, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yεngähe ra Jesús.

3 Pε nu'u ma ngurpihe ngue yu hmumbäjä, nε yu xānbate nija, nε yu dāc'yei, bim peti bu mbo rá mbä't'i rá ngu ra Caifás, nu'a mi hmumbäjä a ra jeya a.

4 Nε bi nyase u, bi ma nda'a ní fehni da xi a ra Jesús ngue da bent'i da hyo.

5 Nε bi ma, 'be da gua a ra dāmpeti, ja da tho a. Nguetho bi zu din junthu yu ja'i mi 'yo bu ja ram peti.

N'da ra xisu bi hocpa rá ngoc'yei ra Jesús

6 Nε nu'bu mi mbeng bu ra hnini Betania a ra Jesús, bi zom bu ja rá ngu a ra Simón mí hεmb ra t'axca'ya mam'bet'o.

7 Nε bi hyupu mi ja a rá mexa a, εna din sihme. Bi zom bu n'da ra xisu mí tu n'da ra xaro xam hmadi, án t'ot'e ra do ra alabastro. Nε mi po bu ra 'yεthi yuman'u, nε'a εmme di muui a. Nε nu'bu mi zom bu a ra xisu bu i hudi, bi xo'ts'a rá 'yεthi bi xispa rá ya ra Jesús.

8 Nε dán cuehe 'bu mán nuhe 'be'a bi t'orpa ra Jesús, nε dá εmhbe:

—Ndetho bi xispa ra 'yεthi,

9 xun ho 'bu xta 'bä, xtá mba ma darpi yu hyoya a ra mbeti, dá εmhbe buya.

10 Nε bi ba'a ra Jesús 'be'a dá bεmhbe, nε bi 'yεnje:

—Hanja gní unbahu rá mbui na ra xisu, nε xun ho 'be'a bi 'yørque.

11 Nu yu hyoya nzai gam'bahmbu ua u, nε hont'a go má pa da zä gui fāxhu u. Pε nugä hin dan zangä ua, bi 'yεngähe ra Jesús.

12 Nuna ra xisu bi hoga ma ngoc'yei 'bu mi xiscä ra 'yεthi, ngue da mba nt'äguigä bu ja ran 'yägüi.

13 Nε majuani dí xi ahü, hōnbu go hapu da hman a rán ho ma'da'yo Oja, nehna da hman na bi 'yörca na ra xisu, n'dahma hōnbu go hapu da fēn'a, bi 'yēn'a ra Jesús.

Nu ra Judas bi ma di dä ra Jesús

14 Nε nubuya, nu'a ma mixädihe ra Judas Iscariote, bi mba bi nyahu yu hmumbäjä

15 nε bi 'yεmbi:

—Hangu gui 'daju ngue ga dä ahü ra Jesús, bi 'yεmp'u.

Nε 'bexgue bi unni 'däte ma 'det'a yu mbeti ngue ra t'axi buya. Nε xø bi mbeng bu 'bu a ra Jesús buya.

16 Pε εmme mí honi 'be'a ní ora da zä dí dä a ra Jesús.

Rán ts'ihme ra Hmu

17 Nε nu'a rá mbudi pa ra dāmpeti nangu ran dābaxjua 'bu zai dí sihe a ra hme hinguin 'youi ra íxi, ngue dyu judiohe, dyu israelhe, dá änhde ra Jesús yá xädigähe:

—Hapu guin nde ga hoje a rán ts'ihme ram baxjua ga sihu ya, dá εmfe.

18 Nε bi xi u yoho ma mixädihe a ra Jesús, nε bi 'yεmp'u:

—Ní mbε bu ja ra hnini Jerusalén nε gui xihmi a ran 'yohu, gui 'yεnui: “Nugä, ya mi ts'utho da zøn ma ora, nε dí nde ga si rán sihme ram baxjua bu ja ni ngu, nε u ma xädigä, i εn'a bá pengähe,” gui 'yεnui.

19 Nε bi 'yot'a bi xi u buya, nε bi hoc'a rán zibde a ram baxjua u buya.

20-21 Nu'bu mín de buya, dá sōmhbe bu Jerusalén, 'darpu dán sihmehe bu ja ra mexa ra Jesús, nε bi 'yεnje:

—Majuani dí xi ahü, i 'bu a n'da ahü ngue gui daju, bi 'yεnje.

22 Nε εmme bi du ma mbuihe, nε n'da ngu n'dagähe dá εmfe:

—Grá hmu, ha guengä ga dä i, dá εmfe n'da ngu n'daje.

23 Nε bi da a ra Jesús:

—Gue'a dí com'be ma mbohi ua dí sihmehu, gue'a di dägä a, bi 'yεm buya.

24 Guecä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, da t'orcä 'be'a gätho i mam bu ja rám hma Oja ya, pε í huēhi maha a ran 'yohu ngue nu'a di dägä. Man'da xun ho 'bu hin xtím 'bu a, bi 'yēn'a ra Jesús.

25 Nε bi da'a ra Judas buya:

—Xānbate i, ha guecä.

—Haha, gue'e, bi 'yεmp'a ra Jesús.

26 Nε nubuya bi huac'a ra hme ra Jesús nε bi 'yāp rán japi Oja, bi xem buya, bi darcähe a.

—Dami sihu na, guehna nim bōni ma ngoc'yei na, bi 'yεnje.

27 Nε bi dεc'a ra vaso mi po rán gui ra uva baya, bi un ra jamadi Oja mahon'a, nε bi 'daje a ra vaso, bi 'yεnje:

—Gátho dami sihu,

28 guehna nam bōni, ma jigā ngue bi hoc'a ra 'da'yo 'yu bi 'yōt'ahū Oja na. Nε dim fāni dí punba yá ts'oqui yū jā'i.

29 Nε dí xi ahū, him man'dandī ga sigā ra guindāt'ā jague'bu bi zōn ra pa ga sihu ma'da'yo bu di manda rá ts'edi ma Ta, bi 'yεngāhe ra Jesús.

Ra Jesús bi bādi din cōn'a ra Pedro

30 Nε dán tuhmbε a ra thuhu nε dá mbāhmbε bu ja ra nyuni Olivos baya.

31 Nε bi 'yεngāhe ra Jesús mahon'a:

—Dí pađi, nu'bu ni xui, gátho gui soga thohohū, bi 'yεngāhe ra Jesús. Nε gue'a nt'o't'i bu ja rām hman Oja, i εna: “Ga ho ra mbāndε'yo nε din 'uεxt'ū yá dε'yo baya,” i εn Oja, bi 'yεn'a ra Jesús.

32 Pε nu'bu dá thāmbεnigā, ga mbagā bu Galilea ní tīn ahū bu, bi 'yεngāhe ngue yá xādigāhe.

33 Nε bi 'yεn'a ra Pedro:

—Madague'bu gátho da 'uegue pε nugā, hin'nagā, bi 'yεn'a.

34 Bi dā a ra Jesús:

—Majuāni dí xi i, guet'a ra xui i jabaya ná hyundī xquí cōnc 'bu bi mbah ra ōni.

35 Nu ra Pedro bi dāti mahon'a:

—Madague'bu 'darpū ga tuui, pε njām'bu ga cōn'i, bi 'yεna.

Nε n'dat'a gátho dá mamhbe ngue hin ga 'uehmbε u ma mixādihe.

Ra Jesús bi du rá mbūi bu ja ra nuāndāt'ā Getsemaní

36 Nε nu'bu má sōmhbe bu ra nyuni Olivos, dá cūthe a ra Jesús bu ja ra nuāndāt'ā mí εmbi Getsemaní.

—Dami huhmbū ua ya, ga mbagā ua njongua ts'ū, da nyā'be Oja ma Ta, bi 'yεnje.

37 Nε hyu u ma mixādihe bi zits'i, bi zix'a ra Pedro nε'ū yoho yá ts'ant'ū ra Zebedeo. Nε εmme man'da bi du rá mbūi a ra Jesús.

38 Nε bi 'yεmp'ū ma mixādihe min 'yohū:

—εna da fōh ma mbūi a ra dumbūi, εna ga tugā. Dami tōcpahū, 'dat'a dan āthāhū, bi 'yεmp'ū.

39 Nε xō bi dām mi ts'ū ra Jesús bu mi huhmbū u, nε bin dānyahmu bu, bi nye'ma hāi, bi nyāui Oja, bi 'yεmbi:

—Ma Ta i, nu'bu da zā, dami japi hin gan nugā a ra mbohi xcá sānni; pε hin dín nde ma pāhā zεhe pε hōnt'a go ní pāhā zεhe gui 'yōt'e, bi 'yεmp'a Oja.

40 Nε bá peng bu mí hu u xí zopū baya, nε mí ā u. Nε bi 'yεmp'a ra Pedro:

—Ha xínga n'da zi ora xquí sεthū a ra t'āha, ngue 'bε xcán hyūmhbu ts'ū.

41 Damin āthāhū nε gui nyāhū Oja, guerpū da zā hin hapū gui tājū 'bu bi ts'ā ahū ya, nguetho nu ní mbūi n'da i ja ra pāhā nangue Oja, pε nu ní ngōc'yēi n'da xūn güent'i thoho.

42 Nε ná yondī baya bi mba bi nyāui Oja mahon'a:

—Ma Ta i, nu'bu ya hin da zā ga socā a xcá sānni, pε hōnt'a ní pāhā zεhe gui 'yōt'e, bi 'yεn'a ra Jesús.

43 Nε xō bi mbeng bu mi 'bu u ma mixādihe. Xō mí ātho 'bu xō mi zōm bu mahon'a, nguetho εmme mí nde t'āha u.

44 Nε xō bi zopū u mahon'a, ya ná hyundī baya bi mbengui di nyāui Oja, nε guexta'a bi ma.

45 Nε xō bi mbeng bu mí 'būh ma mixādihe mahon'a, nε bi 'yεmbi:

—Nuya, 'da'angutho 'bu gán āhmbū ya o hin'na, nguetho ya bi zōn ra ora da mba ma dāgā bu 'būh yū ts'om'bāi, guecā dán jā'igā ua ja ra ximhāi.

46 Dami ndanshū, ga mbāhā ba nuhū ya ba εcua ngue di dāgā, bi 'yεmp'ū.

Bi fent'a ra Jesús

47 Nε guexta'a mí yāhū u ma mixādihe 'bu mi zōm bu a ra Judas, n'da ma mixādihe dí 'dε'mayoho gāhe. Nε bán 'yohū xūn ngu yū jā'i ba hyā yá juai nε yū ts'āza. Nε gue'ū yām 'behni yū hmumbājā nε yū dāc'yēi, ma ngarpa judíohe.

48 Nε nu'a di dā ra Jesús bi xi a n'da ran t'uti da 'yōt' 'bu bi zōm bu: “Nu'a ga sūs 'bu dán zεngua'be, gue'a guim bεnthū a,” bi 'yεn'a ra Judas.

49 Janangue'a nu'bu mí zōm bu 'bā a ra Jesús, bi 'yεmbi:

—Xūde ya 'bu, grā xānbate, bi 'yεmbi.

Nε bi zūspa rá 'yogū baya.

50 Nε bi dɑ'a ra Jesús bɥa:

—Xi'e n'yø, ha gue'a gní 'yε a.

Nε nu'ɥ mi'da bɥa bi hyām bɥ 'bä a ra Jesús nε bi bent'i.

51 Nε nu'a n'da ma mixädihe min 'yohɥ ra Jesús, bi c'os' rá juai nε bi zεcpa rá gu a rá 'yεhe ra hmumbäjä.

52 Nε bi 'yεn'a ra Jesús bɥa:

—Dami pe'ts'a ni juai bɥ ja rán t'o. Nu'ɥ din tuhni nangue ra juai, nε'ɥ dí du ra juai ɥ, bi 'yεmp'a.

53 Ha guí εna hin xtan zä ga äp'a rá m fáts'i Ojä ma Ta nε ba penhua 'de'mayo munts'i yúm 'behni da yängui, bi 'yεmp'a n'da ma mixädihe.

54 Pε nu'bɥ da gue'a xcá mangä a, Hague dán zä ga jä'ts'ä a bi man rá t'ohni Ojä, ngue 'be'a i jatho din ja, bi 'yεn'a ra Jesús.

55 Nε bi 'yεmp'ɥ yɥ jä'i bɥa:

—'Be'a guí homhbɥ ua ngue guí hɥ ni juaiɥ nε ni zahɥ. Ha guí εmhɥ drá bεgä, nε nya'a thoho dá xän'nahɥ bɥ ja ra danijä nε njam'bɥ gá bendgahɥ bɥ, bi 'yεmp'ɥ.

56 Pε gue'a din ja a tengu bi man'ɥ yá pøngahyá Ojä 'bɥ maya'bɥ, bi 'yεn'a ra Jesús.

Nε nugähe bɥa dyɥ xädigähe, 'bexgue dá 'dahmbe, dá sohmbe bɥ ra Hmu.

Bi juqnbä a ra Jesús ɥ yá ngɥrpi yɥ judío

57 Nε bi bent'a ra Jesús, bá si bɥ 'bɥh ra Caifás, ngue ra ngɥrpa mbäjä. Nε ya xím peti gätho ma xänbate nijähe nε yɥ dɥc'yεi, ma ngɥrpihe dyɥ judíohe.

58 Nε bi den'na ra Pedro bɥa pegue a ná 'bejua thoho, bi zøm bɥ ja rá ngun'yu a ra hmumbäjä bɥ hapɥ xí zøn'a ra Jesús. Nε 'darbɥ bi hyuhmbɥ ɥ yɥ asmayo, ngue in nde da nu a da t'ørpa a ra Jesús.

59 Nε nu'ɥ yɥ hmumbäjä nε yɥ dɥc'yεi nε gä mi'da ma ngɥrpihe dyɥ judíohe, dyɥ israelhe, mi hon'a n'da ra fehni ngue da zä dí yäp'a nε da hyo.

60 Pε guehma nte bi dɥnbi, madague'bɥ xɥn ngu ɥ bin juqnni, bi 'yεmbi majuqni ɥ yá fehni. Nε m'bejua bɥa, bi zøm bɥ yoħo yɥn 'yohɥ din testigo,

61 nε bi 'yεn'ɥ:

—Nuna ran 'yohɥ na bi 'yεna: “Nugä da zä ga xo't'ra danijä nε man hyupa thoho da zä ga høe mahøn'a,” bi 'yεna, bi 'yεn'ɥ bin juqɥ bɥ.

62 Nε bi ndanc'a ra hmumbäjä bɥa bim 'bäi, bi t'εmp'a ra Jesús:

—Hanja hin guí thəti 'be'a i man ya yɥn 'yohɥ.

63 Pε nu ra Jesús bin heθho. Nε bi 'yεn'a ra hmumbäjä bɥa:

—Nangue rá thuhu Ojä mahεts'i, dami xije 'bɥ majuqni gue'e grá Thahni, grá Cristo, rá Ts'unt'ɥ i Ojä, bi t'εmp'a ra Jesús.

64 Bi dɑ a ra Jesús bɥa:

—Gue'a gám ma. Nε dí xi ahɥ, guin nujɥ, guecä dán jä'igä ua ja ra ximhäi, dam mix-tegä ga com'be rá ts'edi Ojä təte thoho rá ts'edi. Nε guin nujɥ 'bɥ bá çäçä mahεts'i mahøn'a, ba εcä bɥ ja yɥ güi, bi t'εmp'a ra hmumbäjä.

65 Nε nu ra hmumbäjä bɥa, bi dɥnse rá pahni. Nam bøni εmbi hingui εspa Ojä ra Jesús nangue'a bi ma. Nε bi 'yεna:

—Nuna ran 'yohɥ na, bi man ra ts'ore nangue Ojä. Him man ga homhbɥ yɥ tes-tigo. Nε gätho gahɥ dá øhmbɥ a bi ma.

66 'Be'a guí ndehɥ ga øthɥ ya, bi t'εmp'ɥ yá mingɥrpihɥ.

Bi dɑ ɥ:

—Nuna i ja rá ts'oqui, i jatho da du, bi 'yεn'ɥ.

67 Nε nubɥa, 'dahma 'dan'yo bi t'ørpa ra Jesús. Bi zox ɥ 'da, bi mbe'mi ɥ mi'da, bi mbenpa rá hmi ɥ mi'da,

68 bi 'yεmbi:

—Nu'bɥ majuqni grá Thahni i Ojä, ngue ra Cristo, dami xije to'o bi mbe'p'i i.

Nε εmmε bi denthoho.

Ra Pedro bi gøn'a ra Jesús

69 Nε nu ra Pedro mi hupɥ thi bɥ ja ra ngun'yu, nε nu n'da ra xisu rá 'yεhe ra hmumbäjä, bi mba bɥ hu a ra Pedro, bi 'yεmbi:

—εna nε'e gmín 'yohɥ na ra Jesús ra mεngu Galilea, bi 'yεmp'a ra Pedro.

70 Nε bi dɑ'a ra Pedro, bin cøni:

—Hin dí pädi, bi 'yεn'a.

Nε gätho ɥ mi 'bɥpɥ bi 'yø a bi man ra Pedro.

71 Nε nu'bɥ mi nde da bøn'a ra Pedro, bi nu man'da ra xisu bɥa nε bi 'yεmp'ɥ mí 'bɥpɥ:

—Nuna ran 'yohɥ na min 'youi ra Jesús, ra mεngu bɥ Nazaret, bi 'yεn'a ra xisu.

⁷² Nε xø bin cøn'a ra Pedro:

—Majuani dím mangä ngue hin dí pãcã a ran 'yohu guím ma, bi 'yemp'a ra xisu.

⁷³ M'bejua baya nu u 'da mi 'yo bu, bi mba bu 'bãh ra Pedro, ne bi 'yembi:

—Majuani maha, ne'e gmín 'yohu a, mfaði thoho ni ndehu ne 'da'angu bu gna yãhu a, bi 'yemp'a.

⁷⁴ Nε nts'edi bi mam baya ne bin juanni, bi 'yena:

—Ojã i pãdi majuani hin dí pãcã a ran 'yohu guí mamhu, bi 'yena ra Pedro.

Nε 'bexgue bi mbah ra tamfø buya.

⁷⁵ Nε nu ra Pedro buya, ja bi bæn'a xí man a ra Jesús 'bu mi 'yembi: “Dí pãdi hin ní mbah ra tamfø 'bu na hyundi xquí cøngui.” Nε bi nexpu buya ne emme bin zoni, xun u bi bæn'i nangu a bi 'yøt'e.

27

Ra Jesús bi mba ma dã bu 'bãh ra ts'ut'abi Pilato

¹ Nε nu'bu mi hyax buya, gãtho yu hmumbãjã ne yu dãc'yei, ma ngurpihe dyu judíohe, dyu israelhe, 'da'angu bi bæn'i ngue di dã ra Jesús bu 'bu a ra ts'ut'abi, ngue da hyo.

² Nε án thu't'i 'bu mi mba ma dã bu 'bu a ra Poncio Pilato, ra ts'ut'abi bu a.

Bi zut rá 'yuga ra Judas

³ Nε nu'a ra Judas xí dã a ra Jesús, 'bu mi 'yøde 'be'a bi man u ma ngurpihe ngue da hyo a ra Jesús, bi mba buya bi cospa a 'dãte ma 'det'a yu mbeti ngue ra t'axi xí un'ndu yu hmumbãjã, bi bæn'i 'be'a bi 'yøt'e.

⁴ Nε bi 'yena ra Judas:

—Hingui ho hma a dá øt'e. Dã fãnba rá ji n'da ran 'yohu hin'yã rá ts'oqui, bi 'yemp'u yu hmumbãjã.

Pε nu'u bi dãti:

—Him ma güendagãhe 'be'a gá 'yøt'e. Ya guí pã'a guím bense bu, bi 'yena yu hmumbãjã.

⁵ Bá en bu ra mbeti bu ja ra nijã a ra Judas buya, ne bi mba bá sut rá 'yuga bu ja ra ndehnini.

⁶ Nε nu'u yu hmumbãjã bi hyax'a ra mbeti ne bi 'yena:

—Hingui sã ga pes'hua na ra mbeti ngue dim pãcua mahøn'a, nguetho rán jut'iuí ra

ji na, bi 'yena, ne gue'a i mam bu ja man t'ẽdih.

⁷ Nε bin 'yãnni 'be'a di jap'a ra mbeti. Nε bi bæn'i da dãmba n'da xequi rá häi a ra 'yøt'ats'øe, guepu da t'ãh yu 'damhnini 'bu da du bu.

⁸ Nε asta guetya ní huti “rá häi ra ji” a ra xequi bu.

⁹ Nε nu'a bin ja, maya'bu bi man'a ra pøngahyã Jeremías ngue din ja 'bu mí 'yena ngue: “Da thãx i 'dãte ma 'det'a yu mbeti ngue ra t'axi, rá muui a ra jã'i. Gue'a bi man u yu mengu israel ngue di muui.

¹⁰ Nε bi dãnba rá häi a ra 'yøt'ats'øe, ngubu bi xicã ra Hmu,” bi 'yena ra Jeremías 'bu maya'bu 'bu mí ma.

Ra Pilato bi juq̃nba a ra Jesús

¹¹ Nu'bu mim 'bãpu ja rá hmi ra ts'ut'abi Pilato, bi 'yemp'a ra Jesús:

—Ha gue'e grã hmuts'ut'abi yu judío, bi t'ẽmbi.

Bi dã a ra Jesús:

—Gue'a guím ma.

¹² Nε nu'bu mi yap'u yu hmumbãjã ne mi'da ma ngurpihe a ra Jesús, pε hin te i tãtho a ra Jesús.

¹³ Nu ra Pilato bi 'yemp'a ra Jesús:

—Ha hin guí ø'a i man'u di yap'i i, ne hin guí thãti.

¹⁴ Pε nu ra Jesús guexta'a hin te bi ma. Nε emme bi hyonya thoho ra ts'ut'abi, him mí pãdi 'be'a sã da bæn'i.

Bi hma da mba ma cuati bu ja ra pont'i ra Jesús

¹⁵ Nε nu ra ts'ut'abi nzãi midi thø a n'da ra ofãdi 'bu ra pa ra dãmpeti ran dãbaxjua. Midi thø'a to'o bi huan'ndu yu jã'i.

¹⁶ Nε mi o bu n'da ran 'yohu í Barrabás, gãtho mi fãpu 'be'a mí øt'a.

¹⁷ Nu ra Pilato buya bi 'yãn'ndu bim peti bu:

—To'o guí ndehu ga xocpah ya. Ha gue ra Barrabás uague ra Jesús ngue nu'a ẽmbi ra Cristo, bi 'yemp'u.

¹⁸ Ngubu bi ma nguetho mi pãdi yu zeyã u yu yapate.

¹⁹ Nε nu'bu mi hupu ja ran ts'embate ra Pilato, bi mbenpa ra nde a rá xisu bi 'yembi: “Hin te guí 'yørpa a ra hogan'yohu, nguetho

má xui dá 'uì n'da ra t'ì nts'utho nangue a," bi 'yemp'a ra nde bi mbēni.

20 Pε nu yu hmumbäjä ne u yu dāc'yēi, bi 'bēp'u yu jā'i da 'yāpi go da mba ma thøgue a ra Barrabás, ne go da mba ntho a ra Jesús.

21 Ne bi 'yän mahøn'a a ra ts'at'abi:

—Nda'a guín ndehu ga thøcä, bi 'yemp'u yu jā'i.

Ne bi dā u baya:

—Gue'a ra Barrabás gui thøgue, bi 'yēn'a.

22 Ne bi dā a ra Pilato baya:

—Xi'a ra Jesús εmbi ra Cristo, 'bē'a ga ørpä a thä.

Gätho bi 'yēn'u 'bup:

—Dami cuatp ja ra pont'i a.

23 —Pε hin te mán ts'o dá tñba na, bi 'yēn'a ra Pilato.

Pε nts'edi bi dā u:

—Dami cuatp ja ra pont'i.

24 Min nu ra Pilato baya ngue hingui sä dim päh yu mbēi yu jā'i, pε man'da bin junthu u. Janangue'a bi manda bá thunba ra dehe baya, bin xat'yε bu yu hmi yu jā'i, ne bi 'yēm baya:

—Ne nugä hin ma ts'oquigä rán dāte da nu na ran 'yohu hin te in dupate, pε go ni ts'oqui zehhu, bi t'emp'u yu jā'i.

25 Ne bi dā u yu jā'i baya:

—Häha, madague'a i 'yose ma güendahe a rán dāte na ran 'yohu, necähe ne mam bom'betohe dim 'bu 'bu niya'bu, bi 'yēn'a.

26 Nu ra Pilato baya bi xocpa a ra Barrabás, ne bi manda dífei a ra Jesús baya. Ne bi manda da mba ma cuati bu ja ra pont'i.

27 Ne nu yu dofui baya bi zix'a ra Jesús bu mí ja yu ngun'u yu dofui bu ja ra ngunts'at'abi. Ne gätho yu dofui mí 'bup bim peti, midi fäts'a ra Jesús.

28 Ne bi mbøcpa rá he baya ne bi het'a n'da ra he xun jupoi tengu mi he yu ts'at'abi.

29 Ne nts'edi bi huspa n'da ra corona tengu mí hu'ts' yu ts'at'abi, pεgue ran thenni thoho bi 'yørpe, janangue'a ám 'be ra 'yu'ujni a ra corona. Ne bi un'na n'da ra tøhø rán 'yēi tengu mí hä yu ts'at'abi. Ne bin danyahmu bu ja rá hmi ne bi 'yēmbi: “Grá hmuts'at'abi yu judío.” Ne bi 'yēns' yu biba, pεgue ran thenni thoho bi 'yørpe.

30 Ne bi ts'ots'i, ne bi hyänba a rá tøhø ne bi mbärpa rá yä.

31 Ne nu'bu mi gua'a bi 'yuspi bi mbøcpa a ra he xí het paya, bi het'u yu hese mahøn'a. Ne bi zix baya ngue di cuatp ja ra pont'i bu ndehnini.

Bi cuatp ja ra pont'i ra Jesús

32 Ne nu'bu mi ts'atho da bøm bu ja ra hnini, bin c'athu bu n'da ran 'yohu ra mēngu bu Cirene, í Simón a. Ne bi t'ørpa ra ts'edi da duspa rá pont'i ra Jesús.

33 Ne bi zøm bu ja ra nyuni εmbi Gólgota baya. Nu'a ra Gólgota in nde da ma “ra t'øhø nyaxmu” a.

34 Ne nubaya bi un'na n'da ra vino mauaspi ra 'yēthi xun ju. Nu'bu ya mí zä a ra Jesús, him bi nde bi zi.

35 Ne nu'bu mi jua a bi cuatp ja ra pont'i baya, nu u yu dofui bi 'yøt'a n'da ran taha nangue rá he ra Jesús. Gue'a bi man'a ra pøngahya maya'bu ngue din ja 'bu mi 'yēna: “Da mba ma dat'i a ma he nangue n'da ran taha da 'yøt'e.”

36 Ne mi hupu yu dofui mi fädi.

37 Ne nubá rá yä a ra pont'i bi mba nt'o't'i bu ram hma bi ma 'bē'a í ts'emba a ra Jesús, bi 'yēn'a ra t'ohni: “Nuna ra Jesús na, rá hmuts'at'abi yu judío na.”

38 Ne bi mba ma cuatih ra Jesús yoho yu bε, 'da a n'da yu pont'i. Ne bi 'bämp'u ja rán 'yēi a n'da ne bi 'bämp'u ja rá gaha a man'da.

39 Ne nu yu jā'i mi thopu, bi zani,

40 ne bi 'yēmbi:

—Nu'i guí εna gui xo't' ra dānijä ne xø man hyupa thoho gui hyøh mahøn'a, 'bē'a guí øt' ya thä. Nu'bu majuañi gue'e rá Ts'unt'u í Ojä, dami çpu ja ra pont'i, gan yänse, bi 'yēn'u.

41 Ne'u yu hmumbäjä bi 'yuspi ne yu xänbate nijä, ne yu fariseo, ne yu dāc'yēi, gätho ma ngarpihe, din 'yemp'u:

42 —Bi yänba yu te u 'da, pε hingui sä din yänse ya. Pε nu'bu majuañi da guehna ma hmuts'at'abih, dyu israelhu, sä xtán gase bu ja ra pont'i ne xcá εc'yēihu baya.

43 Bi ma, i εna í tøp'ma rá m fäts'i Ojä, da zä da yän a Ojä ya 'bu, nguetho ya bi ma, guese rá ts'unt'u Ojä na, bi 'yēn'u 'bu mi 'yuspi.

44 Ne'u yu bε 'darbu bi guat'u bi zan a ra Jesús.

Bi du ra Jesús

⁴⁵ Nε nu'bu mi hyuxadi buya bim 'bexui ra häi, ne jague'bu hyunde bi nequi mahon'a.

⁴⁶ Nu'bu mi ts'utho da zøn a hyunde, nts'edi bi mbah ra Jesús, bi 'yena:

—Elí, Elí, lama sabactani, bi 'yena ngue ra nde ra arameo.

Nu'a nam bøni: “Ma Oja i, ma Oja i, hanja gá hyega thoho,” bi 'yena.

⁴⁷ Nu'bu mi 'yø'a bi man ra Jesús 'da yu ja'i mi 'bäp, bi 'yena:

—Nuna ran 'yohu na, i mba't'a ra pøngahya Elías, mí 'bu 'bu maya'bu.

⁴⁸ Nε nu'a n'da mí 'bäp 'bex bi mba bá ha n'da xna ra fanjo, bi darp ja ra vino ne bi ndøcta n'da ra xithi, ne bi 'uasp a ra Jesús, embi da zi.

⁴⁹ Nε bi 'yēn'u mi'da mí 'bäp:

—Dami hyehmbu. O te guidí unhd. 'Be gan nuhu 'bu ba xh ra Elías da yani, bi 'yēn'u.

⁵⁰ Nε xø bi mbafi nts'edi mahon'a ra Jesús, ne 'bex bi du buya.

⁵¹ Nε nu'a ra ora a buya, nu'a ra 'bø't'e mi ndam bu man'da mbo ra danija bá fup magats'i bi xet'i ne 'bexgue bi zøt'a häi. Ne bi 'yan ra häi buya, ne bi fø'i 'da yu do hønbu go haru.

⁵² Nεp ja yun 'yāgui bi føh yu jado. Ne nu'bu mi dambeni ra Jesús, bi bøx u 'da yu 'yēc'yēi xi du, bi dambeni bu ja yun 'yāgui u,

⁵³ bi mba bu ra hnini Jerusalén u ne bi nu u 'da yu ja'i u xi du. Pε hinga gätho yu pa.

⁵⁴ Nε nu'bu mi du ra Jesús, ne nu'a ra hmudofui mí fä a ra Jesús, ne'u mi'da min 'yohu, 'bu mi nu di 'yan ra häi, ne'u gä mi'da bin ja, emme bin su u, ne bi 'yēn'u:

—Majuani maha, rá Ts'unt'u Oja na ran 'yohu.

⁵⁵ Nε mí 'bäp njombu ts'u 'da yu xisu ngue man yam fäts'ihu a ra Jesús 'bu man 'yohe bu ja ra 'yu, 'bu mambá nexhe bu Galilea. Mi 'bäp u, nguetho mi nde da nu 'be'a da t'ørpa ra Jesús. Nε nu'u bi nu 'be'a gä bin ja.

⁵⁶ Nε nu'a n'da mi 'bäp, ra María Magdalena a; ne'a man'da ra María mi 'bäp, ngue rá mbe ra Jacobo ne ra José; ne nu man'da ra xisu mi 'bäp, gue'a rá mbe ra

Jacobo ne ra Xuua, yu ts'unt'u ra Zebedeo u; ne'u mi'da yu xisu mi 'bäp.

Bi mba nt'āgui a ra Jesús

⁵⁷⁻⁵⁸ Nε nu'a ra José, n'da ra membeti bu ra hnini Arimatea, bi mba bu 'buh ra Pilato 'bu mi ts'utho da yah ra hyadi. Bi 'yādi da 'yācpa rá ngøc'yēi ra Jesús, nguetho mi ēc'yēi a. Nε bi manda ra Pilato buya din t'unni.

⁵⁹ Nu ra José buya bi duspa rá ngøc'yēi a ra Jesús ne bi mbärpa n'da ra 'bø't'e xun ho.

⁶⁰ Nε bi gärp ja rán 'yāgui zeh a ra José. N'da ra hyado xí manda xí mba nthēqui. Nu'bu mi gua'a bi gärp, bi juasp n'da ra xindo xun hu bu ja rá goxthi ra hyado, ne bi mba buya.

⁶¹ Nε mi hupu ra María Magdalena, ne man'da ra María mi hupu ja rá goxthi ra hyado.

Yu dofui bi mbäh ran 'yāgui

⁶² Nε nu'bu mi hyax a ra pa ran ts'āya buya, xudi thoho bi mba u yu hmumbäjä ne yu fariseo, bá nu ra Pilato,

⁶³ ne sä bi 'yēmbi:

—Ma ts'ut'abi ahe, dá bēmhbē man'da bi man'a ra hyāte 'bu him maní du, bi 'yena: “Nu'bu ná hyupa ga thāmbēni bu 'bu u xøn du,” bi 'yena.

⁶⁴ Janangue'a xun ho 'bu gui pēhni to'o da mbäh ran 'yāgui an hyupa, xøhma ba x u yu xādi 'bu bin xui da gcpa a rá ngøc'yēi, ne da 'yena bi dambeni buya. Man'da xun ts'o ra fēhni tengu a, xinda gue a bi mansē 'bu mí 'bui, sä bi 'yēn'u yu hmumbäjä ne yu fariseo.

⁶⁵ Bi dā a ra Pilato buya, bi 'yēmbi:

—Sixhu u n'dan ne'ts'i ni dofui dá 'da'ahu. Dami cothu xun ho bu ja rá goxthi a ra hyado, ne njon da zā da xo'ti.

⁶⁶ Nε bi mbähä u yu mbäjä ne yu fariseo, bi got'i xun ho a ra hyado ne bi mēpya, ne bá peng buya, bá copu yu dofui ngue da mbädi.

28*Bi dambeni ra Jesús*

¹ Nε nu'bu ya mi thoh ra pa ran ts'āya, xø rá mbädi ra semana, bi mba mxudi thoho u yoho yu xisu. Nu'a n'da ra María Magdalena ne'a man'da ra María. Nu'bu mí nets'i ní mba bu bí ja a ra hyado.

² Nε nu'bu mí mba u, 'bexgue nts'edi bi 'yān ra häi mahøn'a. Nguetho bi 'yøt'a rá m 'behni Ojā xí zøp'u 'bu mí 'uec'a ra do mi juaxpu ja rá goxthi ra hyādo.

³⁻⁵ Nε nu'a rá m 'behni Ojā di fexni tengu n'da ra huei. Nε nu rá he buya, xun t'axi tengu n'da ran nequi. Nε nu'u yu dofui 'bu mín nu a rá m 'behni Ojā emme bin su, bi fet'i, ne nte sä da 'yøt'e, tengu'bu xi du. Nu'a rá m 'behni Ojā, mi hup'u ja a ra do xí 'ueque, ne bi 'yemp'u yu xisu 'bu mi zøm bu:

—O guín suui. Dí pađi ngue guí hommi a ra Jesús xí cuatpu ja ra pont'i u.

⁶ Pε njo'oua, bi mba nsots'i tengu mi ma. Ba thohmi gui nuui ua mí 'beni, bi 'yēn'a rá m 'behni Ojā 'bu mi 'yemp'u yu xisu.

⁷ Nuya, ní mbe 'dahmantho, gui xihmi yú xādi: “Bi dambēni bu 'bu u xøn du ya,” gui 'yēnui. Nε nde'bu gātho ahū gui mbähā bu Galilea ne gueru guin c'athu bu. Nε gue'a bá εcā ua ngue ga xí aui, bi 'yemp'a rá m 'behni Ojā mahęts'i.

⁸ Nε bi bøm bu ja ra hyādo u yu xisu, bin su ne xim midi johya. Bin tihi, bi mba bá xi u yú xādi ra Jesús 'be'a bi sifi.

⁹ Nε bi zpu 'yu a ra Jesús u yu xisu.

—Xihats'i, bi 'yemp'u.

Nu yu xisu buya bin danyahmu ne bi hup'u yú gua, bi dānde buya.

¹⁰ Nε bi 'yēn'a ra Jesús:

—O guín suui, ni mbe ba xihmi u ma cuhu, ní mbähā bu Galilea, ja nín tımhbu bu, bi 'yēn'a ra Jesús.

Ra fehni bi man yu dofui

¹¹ Nε nu'bu mí mbenc'u yu xisu, ne'u yu dofui mí fāh ran 'yāgui bi mba bá xi u yu hmumbājä 'be'a gātho bin ja.

¹² Bim peti yu hmumbājä buya, ne yu daç'yei. Bi ma 'be'a da zā da 'yøt'e. Nε nubuya xun ngu ra mbeti bi un'ndu yu dofui

¹³ ne bi 'yemp'u:

—Gui 'yemhbū: “Bá ε u yú xādi 'bu min xui 'bu mán aħmbe, bi bep'a rá ngøc'yei,” gui 'yemhbū, bi 'yemp'u.

¹⁴ Nε nu'bu da 'yø'a ra ts'ut'abi ngue gán aħmbū, ne da 'yēna da zu ahū, nugāhe dan yahe ga fāx ahe, bi 'yēn yu hmumbājä 'bu mi 'yemp'u yu dofui.

¹⁵ Nε bi hyān a ra mbeti u yu dofui buya. Bi mba da 'yøt'a bi sifi. Nε nu'a ra fehni bi man u, xun ngu bi 'yεc'yei u ma mijudíohe dyu israelhe. Nε guexta'a ra fehni i man u.

Yú xādi ra Jesús bi un yūn t'ēdi da mamp'a rá m hma

¹⁶ Nε dá mbähmbe bu ra häi Galilea buya, dí 'de'ma'da gāhe, yú xādigāhe ra Jesús. Nε dá sømhbe bu ja ra nyuni xí xije ra Jesús dan c'athe bu.

¹⁷ Nε nu'bu má nuhe, dá εspahe a, pε nu'u 'da him mi εc'yei gue gue'a.

¹⁸ Nε bi hyām bu dí 'bähmbe a ra Jesús ne bi 'yēnje:

—Gātho ra ts'edi bin 'dacā ga manda gātho ra ximhäi ne mahęts'i, bi 'yēnje.

¹⁹ Janangue'a ní mbähā ya hønbu go hapu 'buh yu jā'i gā na ndoho ra ximhäi, gui xihmbū da 'yεc'yeigui. Nε nu'u to'o di dācā yú mbūi, gui xixyābahū nangue rá thuhu ma Ta, ne nangue rá thuhu rá Ts'unt'u, ne rá thuhu rá Hogandāhi Ojā.

²⁰ Nε gui xānbahū da 'yøt'e 'be'a gātho dá xi ahū. Nε guim bēmhbū dín 'yohū gātho yu pa asta gue'bu da guah ra ximhäi, bi 'yēngāhe ra Jesús buya.

MARCOS Ran ho ma'da'yo bi 'yo't' ra Marcos

Nu ra Xuua Nxixya bi ma mi ts'utho da zoh ra Hmu

¹ Ja ua rá mbudi ran ho ma'da'yo nangu'e'a ra Jesucristo, rá Ts'unt'u Oja.

² Bin ja a mán t'o't'i 'b_u maya'b_u b_u ja rá sɔcuə Oja 'b_u mí 'yɛna:

Nugā ga pɛhn'na n'da mam 'bɛhni dim 'bɛt'o b_u gni mba.

Nu'a da xih y_u ja'i da dɔp'e'e, bi 'yɛmp'a rá Ts'unt'u.

³ Ne'a ra pɔngahya Isaías bi ma nguehna rām 'bɛhni 'b_u mi 'yɛna ngue:

N'da ra ja'i dín ya nts'edi b_u ja ra dapo ngue da 'yɛna:

“Damin sáhu ga simhb_u ra hmu mi ts'utho da zɔcuə,

Dami hoc ni mbuih_u ga tɔmh_u xɛn ho,” da 'yɛn a mam 'bɛhni, i ɛn Oja, bi 'yɛn'a ra Isaías.

⁴ Ne gue'a ra Xuua bi 'yɔt' ran xixya b_u ja ra dapo bi man Oja maya'b_u. Nu ra Xuua bi xih y_u ja'i dín xixya to'o di pāh yán 'yomfɛni nɛ da mba ma punbi yá ts'oqui b_uya.

⁵ Gātho y_u ja'i mi 'b_up_u ra xɛqui Judea, nɛp_u ra dāhnihi Jerusalén, bi zɔm b_u i ɔt' ran xixya ra Xuua. Ne nu'u 'da bi pāh yán 'yomfɛni nɛ bi mam b_uya ngue hingui ho 'bɛ'a xí 'yɔt'e. Ne bi mba ma xixyaba b_u ja ra dāthe Jordán u b_uya.

⁶ Nu ra Xuua mí he n'da ra mbapahni án t'ɔt'e ngue yá xingu y_u camello nɛ mi ja rán gūt'i ra xifani. Ne hɔnt'u y_u t'axi nán sihme nɛ ra t'afi t'asa dapo.

⁷ Ne bi 'yɛna:

—Ba ɛp_u n'da man'da ja rá ts'edi xinda guecā, hín dí sɛcā tengu a.

⁸ Nugā xtá xixya ah_u nangu'e ra dehe thoho, pɛ nu'a di 'da'ah_u rá Hogandāhi Oja, bi 'yɛmb y_u ja'i a ra Xuua.

Bi mba ma xixyabi ra Jesús

⁹ Ne nu y_u pa bi 'yɔt' ran xixya ra Xuua, bi nɛxp_u ra hnini Nazaret ra Jesús, ngue ra xɛqui Galilea. Ne bi zɔm b_u ra Jesús bin

xixya'a b_uya b_u ja ra dāthe Jordán. Gue'a ra Xuua bi 'yɔt' ran xixya.

¹⁰ Ne nu'b_u mí bɔxp_u ja ra dehe b_uya 'bɛx bi nu bi xoh mahɛts'i nɛ bá çāh rá Hogandāhi Oja, tengu n'da ra t'az_u, bi zɔp_u 'bāh ra Jesús.

¹¹ Ne bi t'ɔ a n'da ra nde mahɛts'i bi 'yɛna: —Ma Ts'unt'u i, dadí huɛc'i i nɛ dín nu-manho i, bi 'yɛn a ra nde.

Nu ra Jesús bi ts'äp rá mbui b_u ma'ueni

¹² Ne nub_uya nu rá Hogandāhi Oja 'bɛx bi bɛnbi da mba b_u ma'ueni a ra Jesús.

¹³ Ne nyote pa bim 'b_up_u nɛ nyote xui. Ne nu ra zīthu ra Satanás bi zāp rá mbui a ra Jesús gātho y_u pa bim 'b_up_u, nɛ mí 'b_uhmb_u b_u y_u zate. Pɛ bi mbāx'u yám 'bɛhni Oja mahɛts'i a ra Jesús 'bɛ'a gā bi nu b_u.

Nu ra Jesús bi dū'mi bi man a rām hma b_u ja y_u hnini

¹⁴ Ya xí jot'a fādi ra Xuua Nxixya 'b_u mi bɔm b_u ra Jesús b_u ra xɛqui Judea, bi mba b_u Galilea. Ne bi mam b_u ran ho ma'da'yo ngue 'bɛp_u dí manda rá ts'edi Oja n'da.

¹⁵ Ne bi 'yɛmb y_u ja'i:

—Mi ts'utho da zɔn ra pa di manda ua rá ts'edi Oja, dami pāh nin 'yomfɛnih_u, damin unseh_u di manda ah_u Oja 'dahma dín ja ah_u ra te ma'da'yo. Gue'a bi man a ra Jesús 'b_u mí 'yɛmp'u y_u ja'i.

Ra Jesús bi zohni goho y_u mbahuə

¹⁶ N'da ra pa mi 'yo b_u a ra Jesús b_u ndendādehe t'ɛmbi Galilea. Ne nub_uya bi nu a ra Simón n'youi rán 'yoh_u i Andrés a, mi ɛnxit'ā b_u ja ra dādehe u, ngue yá 'bɛfi y_u mbahuə u.

¹⁷ Ra Jesús bi 'yɛmp'u:

—Ba tengau i ga ja aui gui xihmi y_u ja'i da 'yɛc'yɛigui tengu thoho b_u gní theui y_u huə ngub_u guí ɔt'ui, bi 'yɛmp'u.

¹⁸ 'Bɛx bi hyɛp_u yá xit'ā b_uya nɛ bi dɛnni.

¹⁹ Ne xɔ bi thogui bin 'yo mi ts'u nɛ bi nu a ra Jacobo n'youi rán 'yoh_u i Xuua a, gātho u yoho yá ts'unt'u ra Zebedeo u. Mi hub_u ja yá mbosa u, midi hoc yá xit'ā.

²⁰ Ne xɔ bi xifi da dɛn'du. 'Bɛx bi dɛn'du b_uya bi zop_u rá ta b_u ja ra mbosa u b_uya nɛ yá mbɛfi.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohu min 'youi ra zithu

21 Ne nubaya nu ra Jesús bi yuthu bu ja ra hnini Capernaum u xí tenni. Nu ra pa ran säya mí carpü ja ra nijä ne mi xänba bu yu jä'i.

22 Ne nu'u büya, emme bi hyonya thoho 'bu mí 'yø a bi man ra Jesús, nguetho bi xänbi xun ho ne hinga ngubu mí man u ma xänbate sehe ngue dyu israelhe, dyú judíohe. 'Bex gue bi badi ja rán t'edi ra Jesús.

23 Ne mi 'buru n'da ran 'yohu n'youi ra zithu ne nts'edi bi mbah püya, bi 'yena:

24 —'Be'a guí nde gui 'yørcahe grá Jesús, grá mengu Nazaret. Ha gui juaje ya. Dí pađi gue'e rá Thahni i Oja gue xun hotho, bi 'yena.

25 Pe nu ra Jesús bi damhya ra zithu, bi 'yembi:

—Daman he, dami pøm bu ja rá mbui na ran 'yohu, bi 'yembi.

26 Nu ra zithu büya nts'edi bi huä'ts'a ran 'yohu, nts'edi bi mbafi, ne bi bøm büya.

27 Gätho bi hyonya thoho u 'buru ne bin 'yemzehe u:

—'Be'a nam bøn'a dí nuhu ya. 'Be'a ni 'da'yonxädi na, nguetho i ja rán t'edi na i sah yu zithu ne i su u, bin 'yemzehe u.

28 Ne 'bexque 'dahmantho bi hmam bu gätho ra häi Galilea 'be'a bi 'yøt'a ra Jesús.

Bi hoc'a rá suto ra Simón a ra Jesús

29 Nu'bu mi bøm bu ja ra nijä a ra Jesús bi mbähä ra Simón, ne ra Andrés, ne ra Jacobo, ne ra Xuua. Bi zømhbü bu rá ngu ra Simón.

30 Ne nu'a rá suto ra Simón 'bem bu rá oi, i hemb ra pa. Ne bi si a ra Jesús.

31 Ne bi nu bu i 'ben'a ra xisu büya, bi benba rá 'ye ne bi xots'i. 'Bex bi bøn a ra pa, hin haru xun'u, ne 'bex bi zä bi hoc yän sihme büya.

Ra Jesús bi hoqui xun ngu yu hyenni

32 Ne nu'bu mí yah ra hyadi gätho u mi u bá ts'inba a ra Jesús bu mi 'bui, ne u min 'yohu ra zithu bá ts'inbi.

33 Bim peti bu ja ra goxthi gätho yu jä'i 'buru ja ra hnini.

34 Gätho na ngu yu hyenni bi hoqui, ne bi hyønba thi yu zithu min 'yohu u 'da. Ne nu

yu zithu, emme mi ndehma da ma to'o a ra Jesús, pe nu ra Jesús him bi japi din yä u.

Nu ra Jesús bi xänba yu jä'i bu ra xequi Galilea

35 Ne nu'bu mi ts'utho da hyax büya, bi ndants'a ra Jesús bi bøm bu ja ra hnini, bi mba bu ma'ueni bin yäui Oja.

36 Ne nu'bu mi hyats'i xun ho büya, bi mba ra Simón da hyoni, ne'u mi'da mi 'buhmbu bi mbähä da hyomhbü ra Jesús.

37 Pe nu'bu mí düm büya, bi 'yembi:

—Mbähä bu ja ra ngu nguetho gätho yu jä'i hon'a bu mahøn'a, bi 'yembi.

38 —Hin'na, pe man'da xun ho 'bu ga mbähä bu ja mi'da yu hnini, neru ga mangä bu mam hmam bu, nguetho gue'a bá ecä ua a, bi 'yæn'a ra Jesús.

39 'Bex bi mbähä büya, bin 'yo gätho ra häi Galilea, bi man rá m hman Oja bu ja yu nijä ne bi hyøn'a thi yu zithu mín 'yohu 'da yu jä'i bu bi thogui.

Bi hoc'a n'da ran 'yohu mi hemb ra t'axca'ya

40 Ne bi zøm bu n'da ran 'yohu bu 'bäh ra Jesús, i hemb ra t'axca'ya. Bin danyahmu, bi 'yöp ra mate, bi 'yena:

—Nu'bu ni pähä da zä gui hogui ts'u, bi 'yembi.

41 Bin yeh rá mbui ra Jesús, bi dä'a ra hyenni, ne bi 'yemb büya:

—I jagä ra pähä da yän'a ya, bi 'yembi.

42 'Bex bim 'be'u yu 'ya mi hemb.

43-44 Nu ra Jesús büya, nts'edi bi həcpi ne bi 'yembi:

—Nuya, njon gui xifi 'be'a dá øt'e'e. Ni mba, bán 'yupu 'buh ra mbäjä, gui un bu n'da ra 'bøts'e i man rán t'edi ra Moisés da hyäxpu n'da 'bu ya bi yän ra t'axca'ya, ne da fađ büya ngue bi zä i, bi 'yembi.

Ne bi xifi da mba büya.

45 Pe nu ran 'yohu 'bu mi bøm bu bi mbudi emme mma. Ne bi xih yu jä'i 'be'a xí t'ørpe. Jannangue'a nu ra Jesús ya him bi zä da yarpu ja yu hnini ne 'yotho bu ma'ueni nguetho emme bi muns yu jä'i 'bu i carpü ja ra hnini. Pe guehma xun ngu yu jä'i mi zøm bu haru mi 'yo ngue høn bu go haru ni nets'i.

2

Bi hoc'a n'da ra ja'i mi ts'a rá ja'i

¹ Nu'b_u mi tho i ts'ü 'da y_u pa bi y_ut mahøn'a b_u Capernaum ra Jesús. Nu'b_u mí 'yøh y_u ja'i ngue 'b_up_u ja ra ngu,

² 'bexque x_un ngu bi zøm b_u y_u ja'i gue'b_u go mi yup_u mbo ra ngu n_up_u thi. Nu ra Jesús b_uya, bi xih rá m hman Oj_a u y_u ja'i.

³ N_e nub_uya, bi zøm b_u 'da y_un 'yoh_u i tu n'da ra hy_unni ngue mí ts'a rá ja'i. Goho ma 'yoh_u u y_un dute.

⁴ N_e hingui sä da thop_u 'b_uh ra Jesús nguetho mi d_u b_u y_u ja'i. Janangue'a bi xø'ts'a n'da x_uqui ra 'be't'e, bi çamp'ü a ra hy_unni con rá 'beza.

⁵ 'Bex bi b_uh ra Jesús ngue mi p_u u ngue i jase rá ts'edi, n_e bi 'y_ump'a ra hy_unni b_uya:

—Nu'i, n'yø, ni ts'oqui ya x_um pun'ni i, bi 'y_umbi.

⁶ N_e nu'ü 'da y_u xänbate nija, mi hup_u. N_e nu'b_u mí 'yø'a 'be'a i man ra Jesús,

⁷ bi 'y_unse mbo y_u mb_ui n'da ngu n'da: "Xina, hanja ni man na tengu na. P_e hingui numansu Oj_a na, njo'o n'da ra ja'i da zä di punba y_u ts'oqui n'da, hinda hønt'a Oj_a," bi 'y_unse y_u mb_ui u.

⁸ P_e nu ra Jesús 'bexque bi b_utho 'be'a mb_uen u, n_e bi 'y_ump'ü:

—Hanja ngub_u guím b_umhb_u mbo ni mb_uih_u.

⁹ Ha guím b_umhb_u ngue nte ni mba tho a dá xicä na ran 'yoh_u ngue rá ts'oqui ya x_um punbi. Ha guím b_umhb_u man'da x_uqui p_uhmb_u ngue i ja ma ts'edi 'b_u ga xifi da ndants'i, da g_ux rá fidi din 'yo.

¹⁰ P_e nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ga ut'ah_u ya i ja man t'edi ua ja ra häi ngue ga punba y_u ts'oqui n'da ra ja'i, jan-nangue'a ga japi din 'yo na ran 'yoh_u ya, bi 'y_uen a ra Jesús.

N_e nub_uya, bi 'y_ump'a mí ts'a rá ja'i:

¹¹ —Nu'i, dí xi i, ndants'i, ç_ux ni fidi, ni mba ni ngu, bi 'y_umbi.

¹² Nub_uya, 'bex bi ndants'i, bi g_ux rá fidi, bi bøm b_u i ja ra ngu. N_e bi nu u gätho mi 'b_up_u. N_e bi hyonya thoho u. Jannangue a bi 'y_uspa Oj_a u b_uya n_e bi 'y_uen u:

—Nj_um'b_u xtá nuh_u tengu a bin ja ya, bi 'y_uen u.

Nu ra Leví 'bex bi den'na ra Jesús

¹³ M'b_uejua b_uya xø bi mba mahøn'a b_u ja ra ndendahe a ra Jesús. N_e mi søm b_u y_u ja'i n_e mi xänba b_u u.

¹⁴ Nu'b_u mi thop_u 'b_u a ra Leví, i hup_u ja rá m_exa gue'a ra hy_uçahäi a. Nu'a ra Leví rá ts'unt'ü ra Alfeo a. Nu ra Jesús b_uya bi 'y_umbi:

—Ba tengui.

'Bex bi ndants'a ra Leví b_uya, bi den'ni.

Jesús bin sihm_u y_u ts'om'bäi

¹⁵ N_e bin sihm_u ra Jesús n_e y_u xädi b_u ja rá ngu a ra Leví. 'Darp_u bin sihm_u 'da y_u ziyate hy_uçahäi n_e mi'da y_u ts'om'bäi. X_un ngu mi 'b_up_u nguetho x_un ngu u ya xí 'y_uç'y_ui a.

¹⁶ N_e nu'ü 'da ma xänbatehe b_u nija, y_u fariseo u, n_e nu'b_u mi nu ra Jesús n_e y_u xädi sihm_u u y_u ziyate hy_uçahäi n_e y_u ts'om'bäi n_e bi 'y_ump'ü y_u xädi ra Jesús:

—Hanja ngub_u øt' ni Hmuh_u. Hingui ho øt'a ngue i sihm_u y_u ziyate hy_uçahäi n_e y_u ts'om'bäi, bi 'y_uen u.

¹⁷ Nu'b_u mí 'yøh ra Jesús 'be'a bi man u, bi 'y_ump'ü:

—Nu'ü im b_unse x_un zaqui hingui honi to'o da mbäts'i, hinda hønt'ü i p_use in zäman'ü i honi to'o da mbäx u. N_e nugä bá çcä ga fäx u i p_udi ja y_u ts'oqui, him bá çcä ga fäx u im b_unse y_u hocja'i, bi 'y_uen a ra Jesús.

Ran t'änni nangue u ε't' yän sihm_u

¹⁸ Nu'ü y_u xädi ra Xuua Nxixy_u n_e y_u xädi y_u fariseo mí ε't' yän sihm_u u. N_e bi zøm b_u u 'da b_u mí 'b_uh ra Jesús ngue bi 'yänni n_e bi 'y_umbi:

—Hanja hingui ε't' yän sihm_u u ni xädi n_e i ε't' yän sihm_u u y_u xädi ra Xuua n_e y_u xädi y_u fariseo, bi 'y_uen u.

¹⁹ Ra Jesús bi xi'a n'da ran t'uti ngue ran th_uti 'b_u mi d_ut'ü, bi 'y_umbi:

—P_e nu'ü i 'b_up_u ja ran th_uti hin da du y_u mb_ui nguetho 'b_up_u a ran 'yoh_u din th_uti. Hin da 'y_uena ngue hin din sihm_u u.

²⁰ P_e da zøm ra ora da ts'ispa a ran 'yoh_u n_e ja da 'y_uç't' yän sihm_u b_uya, bi 'y_uen a ra Jesús.

²¹ N_e nu'a din xä u ma xädigä hin da bømhanho 'b_u n_e'a ra nyomhma da den ya, tengu thoho ra naxca 'bøt'e hin da zä di

'bøt'a ra 'ya'bøt'e nguetho da xε tho ho mahøn'a.

²² Nε nguetho a ra vino ma'da'yo hin da zä da sirpυ ja ra 'yambot'asεi nguetho nu'a ra vino ma'da'yo da dυn 'bυ da sirpυ nε dim fän a ra vino bυya, gätho 'da dín ts'ontho bυya. Nu'a ra vino ma'da'yo i pa nsi't'i bυ ja yυ mbot'asεi ma'da'yo, pi 'yεn'a ra Jesús 'bυ mí dādi.

Bi t'εmbi i øt' ra 'befi yυ xädi ra Jesús a ra pa ran ts'äya

²³ Nε nu'a ra pa ran ts'äya bi mbähä yυ xädi ra Jesús, bi thopυ ja n'da rá huāhi yυ trigo. Nu yυ xädi bυya i toc yυ trigo bυ bi thogui.

²⁴ Nu yυ fariseo bi nu 'bε'a bi 'yøt' yυ xädi ra Jesús nε bi t'εmp'a ra Jesús bυya:

—Hanja ngubυ i øt' ni xädi hυ ya nε i ma man t'εdihυ hin dam pεhmbυ a ra pa ran ts'äya, bi 'yεn' yυ fariseo.

²⁵ Pε nu'a ra Jesús bi 'yεmp'υ:

—Ha hin guí nu bυ ni søcuāhυ ngue nε ra David bi mbεsta rán t'εdi Ojā 'bυ n'dandj 'bυ min tumanthuhu bυ bin 'yo nε min 'yohυ.

²⁶ Janangue'a bi yυrpυ ja rá ngu Ojā nε bi zihυ bυ yυ 'bøxthuhmε. Pε him mi sä xtán zi nε hønt' yυ mbäjä i sä da zi nε. Nε nu ra Abiatar, ra hmumbäjä bυ a, bi 'yεmp'υ.

²⁷ Nε xø bi 'yεna:

—Í ts'än'na ra pa ran ts'äya nguetho bi ndep yυ jā'i hin ε dín unbi, hin í ts'änni ngue da mba nts'upi.

²⁸ Nε nugä ngue dán jā'igä ua ja ra ximhäi, drá hmugä nε i ja man t'εdi gam mangä 'bε'a da 'yøt' yυ jā'i ra pa ran ts'äya, bi 'yεn a ra Jesús.

3

Bi hoc'a n'da ran 'yohυ him mi sä di juān rá 'yε

¹ Nε nu ra Jesús bυya bi yυrpυ ja ra nijā mahøn'a. Nε mí 'bυrpυ n'da ran 'yohυ him mi sä di juān rá 'yε.

² Nε mi 'bυrpυ 'da di axttho ra Jesús 'bυ di hocpa rá 'yε ran 'yohυ. Nε nu'bυ da nu di hocpi di yāp pυya nguetho ra pa ran ts'äya a.

³ Pε nu ra Jesús bi 'yεmp'a ran 'yohυ:

—Ndants'i, gam 'bähnυ made i 'bυh yυ jā'i, bi 'yεmbi.

⁴ Nε nubυya, bi 'yän'dυ 'bυrpυ nε bi 'yεmp'υ:

—Dami xijυ ya 'bε'a xυn ho da t'øt' 'bυ ra pa ran ts'äya. Ha da t'øt'a n'da ran ho uague da t'øt'a n'da ran ts'o. Ha xυn ho 'bυ da yānba rá te rá mijā'iui n'da, uague xυn ho 'bυ da hyācpa rá te rá mijā'iui n'da.

Pε nu' yυ hin' yυ 'bε'a sä dí dāti.

⁵ Nu ra Jesús bi hyanman' yυ jā'i bυya nε bi zøt rá mbυi nguetho hin' yυ ran hocjā'i nε. Nubυya bi 'yεmp'a mi nε rá 'yε:

—Dami juān ni 'yε.

Nε 'bex bi juān rá 'yε bυya, bi gomanho.

⁶ Bi bøn yυ fariseo bυya nε in cue. Bin yāhυ mahøn'a nε yūn sūihυ ngue mi tεn ra Herodes, nε mí hon nε 'bεrpυ dí hyo a ra Jesús.

Xυn ngu yυ jā'i bim pεti bυ ja ra dādehe mahøn'a

⁷ Nu ra Jesús bi 'uegue bi mbähä yυ xädi bυ ja ra dādehe nε xυn ngu yυ jā'i mi 'bυrpυ ra häi Galilea bi dεntho.

⁸ Nε yυ mεngu bυ ja ra häi Judea, nεrpυ ra hnini Jerusalén, nεrpυ ra häi Idumea, nεrpυ 'danguadi ra Jordán, nεrpυ ra xεqui Tiro nε Sidón, bi 'yø nε 'bε'a gätho bi 'yøt'a ra Jesús. Janangue a gätho bi zøm bυ mi 'bυ a.

⁹ Nε nu ra Jesús bi 'yεmp'υ yυ xädi:

—Damin sähυ, guí jomhbυ n'da ra t'υmbosa nυ ja ra dehe, bi 'yεmp'υ.

Ngubυ bi xifi nguetho i nu man'da man'da ní zøntho yυ jā'i nε nu'bυ bin dυ bυ yυ jā'i da hyuxpυ ja ra mbosa ra Jesús bυya.

¹⁰ Nguetho ya xí hoqui xυn ngu yυ hyεnni, janangue a din tøntho nε yūn zāman' nε in nde da bεnba rá pahni ra Jesús ngue mi pā nε, høntho ga thärpa tho ho rá pahni 'bex gue da yāngui, mi εn' nε.

¹¹ Nε nu' min 'yohυ ra zīthu bin dānyahmu bυ 'bυh ra Jesús nε mbafi, εn nε:

—Nu'i gue'e rá Ts'unt' nε i Ojā, bi 'yεn nε.

¹² Pε nu ra Jesús nts'εdi bi hεcpa nε nguetho hingui ndepe gue' yυ zīthu dí bā nε yυ jā'i gue gue'a rá Ts'unt' nε Ojā a.

Ra Jesús bi huahni 'dε'mayoho yυ xädi

¹³ M'bejua bυya bi guam bυ ja ra nyuni a ra Jesús. Nubυya bi zohn'dυ 'da yυ xädi nε nu' bi mba bυ 'bυh ra Jesús nε bυya.

¹⁴ Nε nubυya bi huahn'dυ 'dε'mayoho, bi zänni din 'yohυ ngue da zä da mbεhni da xih yυ jā'i rām hman Ojā.

15 Nε bi un yá ts'edi di hoc y_u hy_εn_{ni} nε da hy_on a thi y_u z_ith_u n'yoh_u 'da y_u j_a'i.

16 Bi zánna ra Simón, nε bi zánbi dí huti ra Pedro a.

17 Nε ra Jacobo nε'a ra Xuua rán 'yoh_u na ra Jacobo. Gätho yoho yú ts'unt'_u ra Zebedeo ya. Nε bi zánba yán sopathuhu Boanerges, i nde da ma tengu n'da ra ngäni.

18 Nε'a ra Andrés bi zänni, nε ra Felipe, nε ra Bartolomé, nε ra Mateo, nε ra Tomás, nε man'da ra Jacobo ngue rá ts'unt'_u ra Alfeo, nε ra Tadeo, nε man'da ra Simón, t'εmbi ra cananista.

19 Nε ra Judas Iscariote gue'a di dä a ra Jesús. Nε nu'b_u mí gua'a bi un yá ts'edi _u, bá εh yá ngu.

Bi t'εmbi in 'youi rá ts'edi ra z_ith_u a ra Jesús

20 Nε xø bi zø_m b_u x_un ngu y_u j_a'i mahø'n'a xø him mi pongui din sihmε ts'_u ra Jesús nε yá xädi.

21 Nu'b_u mí 'yø _u yá mēni ra Jesús 'bε'a gätho i øt'a, εmbi in gät'i, nε bá ε _u bi zø_m b_u 'b_uh ra Jesús i nde da zits'i.

22 Nε nu y_u xänbate nijä xpí 'yε a Jerusalén, sä εn _u n'youi ra z_ith_u ra Jesús, nε εn _u nangue rá ts'edi yá hmu ra z_ith_u gue'a ní zä i høn a thi y_u z_ith_u ra Jesús, sä bi 'yεn _u y_u xänbate nijä.

23 Nu'b_u mí b_uh ra Jesús 'bε'a bi man _u, bi zon'd_u b_uya nε bi xih y_un t'uti da b_udi hinga gue'a man _u. Bi 'yεmp'_u:

—Hin da zä a ra z_ith_u din s_usεh_u yá minz_ith_uh_u, nε xtí 'bεtho rá ts'edi.

24 Tengu n'da ra ts'ut'abi b_u ja ra hnini hingui sä da hyä rá ts'edi 'b_u din s_usεh_u _u yá j_a'i.

25 Nε ngutho n'da ra ngu 'darp_u 'b_uhmb_u yá ts'unt'_u n'da ran 'yoh_u da guasε _u 'b_u hinga 'dat'a im bēni.

26 Ngutho _u y_u z_ith_u 'b_u xtín s_usεh_u yá hmu, xtan guasε _u 'b_u hinga 'dat'a im bēn'_u, bi 'yεn'a ra Jesús.

27 Nε xø bi xih man'da ran t'uti nangue 'bε'a bi 'yørpa ra z_ith_u, bi 'yεmbi:

—Njon da zä da y_urp_u ja rá ngu n'da ran 'yoh_u i ja rá ts'edi gue'b_u hinga m'bet'o da thu't'i. Pε nu'b_u ya bi thu't'i, hingui hēi da th_usp_i 'bε'a gätho i pēs' p_uya, bi 'yεn a ra Jesús.

28 Pε majua_{ni} dí xi ah_u hønt'a go ma ts'oqui bi 'yøt' y_u j_a'i da mba ma punbi 'b_u da hyon ra punbi, nε hønt'a go ma ts'ore bi ma.

29 Pε nu'_u to'o im man ra ts'ore nangue rá Hogand_uhi Oj_u njam'b_u da zä da mba ma punbi _u, da nu ran _unbi gätho y_u pa maz_ui, bi 'yεn a ra Jesús.

30 Ngub_u bi xih y_u xänbate nijä ra Jesús nguetho bi 'yεn'_u hinga gue'a rá ts'edi rá Hogand_uhi Oj_u in 'youi ra Jesús, ngue mi høn a thi y_u z_ith_u.

Ra Jesús i εmbi rá mbe nε yán 'yoh_u _u i øt' rá pähä Oj_u

31 Nε nub_uya bá εsε rá mbe ra Jesús nε yán 'yoh_u. Pε mí 'bätho b_u thi nguetho him bi zä bi y_ut'a mbo. Nε bi xi _u 'bäp_u mbo:

—Xihmi ts'_u ra Jesús ngue dín zohndähe ua thi, bi 'yεmp'_u.

32 Nε nu'_u 'darp_u mí huhmb_u ra Jesús bi 'yεmp'_u b_uya:

—'Bäp_u thi ni mbe nε nin 'yoh_u, i hon a i 'na.

33 Nu ra Jesús b_uya bi dät'_u:

—Ga xi ah_u te'o a ma mbe nε man 'yoh_u.

34-35 Nε bi hyant'_u 'darp_u huhmb_u b_uya, nε bi 'yεna:

—'B_ucua ya ma mbe, nε man 'yoh_u, nguetho hønt'a go te'o da 'yørpa rá pähä Oj_u, gue'a man 'yoh_u a, nε gue'a man ju a, nε gue a ma mbe a, bi 'yεmp' b_u mi d_udi.

4

Ran t'uti ra mbomhmudä

1 Nε xø bi xänba y_u j_a'i mahø'n'a b_u ja ra ndendädehe a ra Jesús. Nε εmme x_un ngu y_u j_a'i bim pētih_u b_u. Janangue'a bi y_urb_u ja ra t'ambosa bi d_un i ts'_u b_u ja ra ndenthe. Nu y_u j_a'i bi gop_u ndenthe b_uya.

2 Nu ra Jesús b_uya x_un ngu y_un t'uti bi xih y_u j_a'i 'b_u mí xänbi, nε bi 'yεna:

3 —'Yøhmb_u ts'_u ran t'uti ga xi ah_u ya. Nu'a n'da ra u_uhi bi mba bá pon y_u hmudä.

4 Nε bi zo 'da b_u 'yu. Nub_uya bá εh y_u doja bi jua'a nts'a y_u hmudä xí zo b_u.

5 Nu'_u mi'da y_u hmudä bi zo b_u ja y_u ndaxnado nε ts'utho ra häi b_u. Janangue'a 'bex bi bøxa n'dihi.

6 Pε nu'b_u mam bá pøx ra hyadi 'bex bi 'yot'_u nguetho hin hap_u sä da mba yá 'y_u.

7 Nu'ɥ mi'da bi zo bɥ ja yɥ dɔpo, bi bɔts'e pɛgue bi gom' yɥ dɔpo, nɛ nte bi ndø'ɥ.

8 Pɛ nu'ɥ mi'da bɥya bi zo bɥ ja ra häi xɥn ho. Bi bɔts'e nɛ bin te, nɛ bi ndøgue. Nu'ɥ 'da 'däte ma'det'a bi ndøgue, nu'ɥ 'da hyɔte, nu'ɥ 'da n'da ciento bi ndøgue ngue n'da 'bäi, bi 'yɛn a ra Jesús.

9 Nɛ xø bi 'yɛmp'ɥ yɥ ja'i:

—Hønt'a go to'o ja yú zagu bi 'yø a dá ma, bi 'yɛmbi.

Hanja i xih yɥn t'uti yɥ ja'i a ra Jesús

10 Nu'bɥ mi 'bɥɛɥ 'de'ma yoho yú xädi ra Jesús nɛ'ɥ mi'da yú 'yɛc'yɛi, bi xifi da xi ɥ 'bɛ'a na mbøn a ran t'uti bi ma.

11 Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɥ bɥya:

—Gue'ahɥ bi ja ahɥ gui pɔhmbɥ a him mam fɔdi mam 'bet'o ngue 'bɛpɥ ní manda rá ts'edi Ojɔ. Pɛ nu'ɥ yɥ ja'i thoho gue'ɥ da sänba yɥn t'uti,

12 madague da nu pɛ hin da 'yørpa masu 'bɛ'a da nu, nɛ madague da 'yøde pɛ hin da bɔdi 'bɛ'a ní mba a, nɛ hin da bɛni di päh yú mbɥi ngue da hyon ra punbi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Rán theui a ran t'uti a ra mbomhmudä

13 Nɛ xø bi 'yɛmp'ɥ mahøn'a:

—Nu'bɥ hin gui pɔhmbɥ 'bɛ'a na mbøn'a ran t'uti dá mangä, ha da zä gui pɔhmbɥ gätho mi'da ga xi ahɥ 'bɥ.

14 Nu'a na mbøn'a dá mangä, nu'a ra uähi que'a bá man rá m hman Ojɔ hønɥ go hapɥ.

15 Guehya bi zo bɥ ja ra 'yu na mbøni bi 'yømanho rá m hman Ojɔ ya. Pɛ nu ra zɪthu 'bex bi japi bi pumbɛni a ram hma bi sifi.

16 Ximangutya bi zo bɥ ja yɥ ndaxnado na mbøni bi 'yøh ram hma nɛ bin johya.

17 Pɛgue hinga gätho rá mbɥi bi bɛni. Janangue'a nu'bɥ bi nu yɥn ɛcri nɛ yɥn ɛnbi nangue rá m hman Ojɔ him bi hyät'i, 'bex gue bi zu nɛ bi 'uegue.

18 Nɛ nuya bi zo bɥ ja ra dɔpo na mbøni bi 'yømanho ram hma

19 pɛ ɛmmɛ di ho ra ximhäi nɛ ra mbeti i hät'i, nɛ di ho da 'yøt' yú pähä zɛɛ. Tengu'bɥ bi gomba ram hma, nɛ hin di japi din te yú mbɥi.

20 Pɛ nuya bi zo bɥ ja ra häi xɥn ho, na mbøni bi 'yømanho rá m hman Ojɔ, bi hyani, nɛ bin te yú mbɥi xɥn ho, nɛ bi xant'a ram

hma xɥn ho, tengutho yɥ hmudä, gue bi ndø'a 'däte ma'det'a ɥ 'da, nɛ hyɔte ɥ 'da, nɛ n'da ciento ɥ 'da, bi 'yɛmp'ɥ yú xädi 'bɥ mi xifi 'bɛ'a na mbøn'a ran t'uti bi ma.

Gätho him mam fɔdi da zøni da fɔdi

21 Nɛ xø bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Nu'a mam hmangä nts'änni gätho yɥ ja'i da 'yøde, tengu n'da ra nyot'i nts'änni di yot'i gätho bɥ mbo ra ngu, hingan ts'änni da mba ma cɥt'i bɥ ja ra 'bihuanza o ra 'bit'ots'i.

22 Nguetho gätho 'bɛ'a him mam fɔdi da zøni da fɔdi, nɛ gätho 'bɛ'a him midí nɛqui da zøni da hnu.

23 Hønt'a go to'o ja yú zagu bi 'yø a dá ma.

24 Nɛ nu'a di jamansu a i øde da bɔdi xɥn ho nɛ Ojɔ di japi man'da xɥn ngu da zøni da bɔdi. Pɛ nu'a hin ɛ di jamansu a i øde, pɛ nɛ'a zi ts'ɥ mi pɔdi dim 'bɛdi, nɛ tengu ni t'ɛni gnán ɛmhɥ gue'a dí t'ɛn'nahɥ, nɛ man'da mbongui thoho din 'da ahɥ.

25 Din ja ahɥ tengu ram hma i ɛna: “Nu'a xɥn ngu i ja man'da xɥn ngu din t'unni pɛ nu'a ts'utho i ja man'da da thänba a.”

Rán t'uti ra hmudä i te

26-27 Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɥ mahøn'a:

—Nuya di manda ua rá ts'edi Ojɔ madague'bɥ hin di nɛqui, tengu thoho n'da ra hmudä 'bɥ bi du a n'da ran 'yohɥ, madague'bɥ hingui nu hague ám bɔts'e pɛgue i pɔdi da bɔts'e, nte im bɛntho.

28 Nguetho nu'a ra häi dí tɛɛ yɥ thuhu a. Nu'bɥ bi mbɔdi bi bɔts'e, yɥ paxi thoho, m'bejua bɥya da ndøh yú dɔxi, nɛ nubɥya din thɔ ɥ.

29 Nɛ nu ran 'yohɥ bɥya da xoqui nguetho bi zøn ra ora da 'bɛ'ts'i, bi 'yɛn a ra Jesús. In jabɥ rá ts'edi Ojɔ ngue di manda ua nɛ njongui nu hague na te.

Ran t'uti rá hmudä ra mostaza

30 Nɛ man'da ran t'uti bi xih yú xädi ra Jesús mahøn'a, nɛ bi 'yɛmp'ɥ:

—'Bɛpɥ dá bɛmhɥ hague di manda ua rá ts'edi Ojɔ. Ga xi ahɥ n'da ran t'uti nangue'a.

31-32 In ja tengu n'da rá hmudä ra mostaza i pa m'boni, nɛ ɛmmɛ zicue tho, ɛmmɛ man'da zicue xinda gue mi'da yɥ hmudä, pɛ man'da i te xɥn ngu yú 'yɛ, xinda gue gä mi'da yɥ paxi nɛ xøgue sä da 'yøt' yú 'bafi yɥ doja bɥ ja yú xaha. Njabɥ rá ts'edi

Oja b_u ni nequi ngue di manda ua, bi 'y_en'a ra Jesús.

Hanja bi xih y_un t'uti u y_u ja'i

³³ Ne x_un ngu mi'da y_un t'uti bi xänba y_u ja'i a ra Jesús 'b_u mi xänbi tengu ya i hmangua, pe h_ont'u hingui h_ei b_u dá fädi bi xifi.

³⁴ Ne nte bi xih mi'da y_um hma, h_ont'u y_un t'uti bi xifi. Pe nu'b_u mi 'b_us_eh_u y_u xädi bi xih p_uya 'b_e'a na mb_on'u y_un t'uti bi mam b_u 'b_uh y_u ja'i.

Bi xifi din h_e ran d_ahi ra Jesús

³⁵ Nu'b_u mín de b_uya nu ra Jesús bi 'y_emp'u y_u xädi:

—Nuya ga thohmb_u n_u 'danguadi ra d_adehe, bi 'y_emp'u.

³⁶ Ne nub_uya bi xih y_u ja'i da mbeng b_u y_u ngu. Nu y_u xädi b_uya bi 'yon a ra mbosa mi huh_u ra Jesús, bi mbähä b_uya. Ne x_un ngu mi'da y_u ja'i bi d_en_ni ngue bi hyuse y_u mbosa u.

³⁷ Ne nu'b_u ya i 'yo b_u ja ra dehe ne nts'edi ran d_ahi bin ja, ne bi d_onts' ra dehe ra mbosa ne mi ts'utho xtán yudi.

³⁸ Pe nu ra Jesús mi hunh ra huhni, ne mi a_ru ja ra mbosa. Nu y_u xädi bi 'y_a ra Jesús ne bi 'y_embi:

—Xänbate i, ha nte guím b_eni ne nde ga tuh_u, bi 'y_emp'u.

³⁹ Bi ndants'a ra Jesús b_uya ne bi 'y_emp'a ran d_ahi ne a ra dehe:

—Daman h_e, bi 'y_embi.

'Bex gue bin h_e ran d_ahi ne ra dehe b_uya him mam bi 'y_ani.

⁴⁰ Nub_uya, bi 'y_emp'u y_u xädi:

—Guín suh_u nguetho ts'utho guí ϵ c'y_eigah_u.

⁴¹ Nu y_u xädi b_uya bi zu a ra hmu, ne bi hyonya thoho a bin ja. Bin 'y_emz_ehe n'da ngu n'da u:

—'B_e'a di 'y_et'ui na ran 'yoh_u, ne ya 'bex gue in h_e a ran d_ahi ne ra dehe di h_ecp_i.

5

Ra Jesús bi hy_onba thi y_u z_ithu a ra m_engu b_u Gadara

¹ Nub_uya nu ra Jesús ne y_u xädi bi z_om b_u 'danguadi ra d_adehe nub_u ja ra häi Gadara.

²⁻⁶ Ne mi 'b_up_u n'da ran 'yoh_u min 'youi y_u z_ithu. Nu'a mí z_am b_u ja ran 'y_agui, ne njo'o

to'o mi sä da z_am_i nguetho g_a i x_ecthoho y_u cadena mi pa nth_at'i. X_un ngu y_u n_idi bi thurpa y_u 'y_e ne y_u gua nangu_e y_u cadena, pe g_atho i x_ecthoho. Njon mi sä di h_ecp_i. G_atho ra pa ne ra xui mi mbap_u ja ra d_apo o gu_ep_u ja ran 'y_agui, ne midi ϵ nba z_ehe nguetho mi h_ez_ehe rá ja'i nangu_e y_u do. Nu'b_u mí b_om b_u ja ra mbosa a ra Jesús ne y_u xädi, 'bex bá ϵ a ran 'yoh_u bin c'ath_u, bí 'y_ep_u ja ran 'y_agui, bin d_anyahmu b_u 'b_ah ra Jesús, bi d_ande,

⁷ ne nts'edi mbafi, bi 'y_ena:

—'B_e'a guí nde gui 'y_orcahe grá Jesús, rá Ts'unt'u i Oja mah_ets'i. Nuya dí ä a ra mate hin gui ϵ ngahe,

⁸ bi 'y_en'u y_u z_ithu 'b_u mi sifi da b_om b_u rá mb_ui ran 'yoh_u.

⁹ Ne nub_uya nu ra Jesús bi 'y_an'n_u y_u z_ithu:

—'B_e'a ní thuhu, bi 'y_embi.

—Ma thuhu “N'dan nets'igähe” ne ϵ mme x_un ngu g_ahe, bi 'y_ena.

¹⁰⁻¹² Ne nts'edi dí ä a ra mate gue'b_u ga p_omhb_e hin gui p_engahe b_u n'danni i ja y_u häi, dami 'y_orcahe ra mate gui p_engahe n_u 'b_uh y_u ts'adi ga c_uthe n_u, bi 'y_en'u. Nguetho hinga yatho mí 'yo u y_u ts'adi x_un ngu, mi sapaxi b_u.

¹³ Nu ra Jesús ya bi un ran t' ϵ di da y_urp_u 'b_uh y_u ts'adi. Nu'b_u mí y_urp_u ya 'bex bán tih y_u ts'adi bá c_ap_u ja ra nguani u 'bex bi y_urp_u ja ra dehe u, ne g_a bi du b_u u b_uya. Mb_e yo mahu_ahi i jua u.

¹⁴ Nu u y_un 'yoh_u midi jamansu y_u ts'adi, 'bex bi 'da 'b_u min nu 'b_e'a bi 'y_ot'u y_u ts'adi. Bi mba bá mam b_u ja ra hnini n_ep_u hu_ahi a bin ja. 'Bex bi mba y_u ja'i b_uya da nuse u 'b_e'a bi man u y_u mbädi y_u ts'adi.

¹⁵ Nu'b_u mí z_om b_u, bi nu i hup_u a ran 'yoh_u madí ϵ nba ra z_ithu, ya xí z_a ne i he rá zi pahni. ϵ mme bi mbidi y_u ja'i b_uya.

¹⁶ Nu'u xí nu y_u ts'adi, x_o bi xifi x_un ho y_u ja'i mah_on'a 'b_e'a xín ja.

¹⁷ Ne nub_uya, nu y_u m_engu b_u ϵ mme bi 'y_ap ra mate ngue 'bex gue da b_on a ra Jesús b_u ja y_u häi u.

¹⁸ Bi mba da ndex ra mbosa a ra Jesús b_uya. Ne nu'a ran 'yoh_u xí ϵ nba ra z_ithu ϵ mme i nde da d_en'na ra Jesús gue 'darp_u din 'yoh_u.

19 Pε nu ra Jesús him bi un ran t'ɛdi nε bi hεcpi.

—Ni mba bε ni ngu, nε gui xi ε nim 'bɛihε ran ho bi 'yɔt'a Ojɔ ra Hmu ngue bi huɛc'a i, bi 'yεmp'a ran 'yohε.

20 Nu'a min 'youi ra zɪthu bɛya, bi mba rá ngu. Bi dε'mi bi mam bε gátho ra xεqui Decápolis 'bε'a xí 'yɔrpa ra Jesús. Nε gátho ε bi xifi bi hyonya thoho ε.

Ra Jesús bi 'yá'a rá t'ixu ra Jairo nε bi hoc'a n'da ra xisu mi hεmb ra mbeji

21 Nε nu'bε ya mi zɔn ra Jesús bε ná 'danguadi ra dɛdehe, εmme xɛn ngu yε jɔ'i bim pɛti bε ndenthe mahɔn'a guerpε bin sáya ra mbosa.

22 Bi zɔ'a n'da rá ngɛrbi ra nijɔ i Jairo a, bin dɛnyahmu bε ja rá gua ra Jesús.

23 Nε εmme bi 'yáp ra mate, bi 'yεmbi:

—'Yɔrqui ts'ε ra mate ga mbähä ba cäx ni 'yε ma t'ixu nguetho εmmei, janangue'a da yɔni nε hin da du, bi 'yεmbi.

24 Nu ra Jesús bi mbε bɛya, nε xɛn ngu yε jɔ'i bi dɛn'ndε, xɔgue bin dε bε ni mba ε.

25 Nε bi zɛrε 'yu n'da ra xisu ná 'dε'mayon jεya mi hεmb ra mbeji.

26 εmme xí nu ran εnbi nangue xɛn ngu yε 'yɔthebate xí 'yɔthe. Xi juadi gátho rá mbeti mi ja, nε xingui ts'ε bi dɪts'i, xɔgue man'da εmmei.

27 Pε nuya i hon a ra Jesús nguetho xí 'yɔ'am man yε jɔ'i ngue di hoqui hɔnt'a go 'bε'a man ε. Janangue nu'bε mi zɛdi 'bex bi yɔt'i nde bε ní mba ε, bi dárpa rá xɛthapahni ra Jesús bɛya.

28 Nguetho mí εnse ra xisu, “Hɔntho ga thárpa rá pahni, ya da yɔngui,” mi εna.

29 Nε nu'bε mi dárpa rá pahni ra Jesús 'bex bin hε a rá mbeji mí hεmb bɛya. 'Bex bi bɔ a ra xisu ngue ya bi zä xɛn ho.

30 'Bex bi bɔh ra Jesús ngue bi hoc'a n'da ra jɔ'i rá ts'edi 'bε mí dárpa rá pahni. Janangue bi nyε'a ra Jesús, bi hyɛt'ε yε jɔ'i min 'yohε nε bi 'yεna:

—To'o bi dárca ma pahni, bi 'yεna.

31 Nu yá xädi bɛya bi 'yεmbi:

—Guín nuhma εmme dε ua yε jɔ'i, “To'o bi dárca ma pahni,” nε guí εna.

32 Nu ra Jesús i tɔ'mi da manse to'o xí dárpa rá pahni.

33 Nε nu ra xisu bɛya, bin su nε di fet'i nguetho pɔ a xí t'ɔrpe. Nε bi mba bε 'bäh ra Jesús bin dɛnyahmu bε ja rá hmi nε bi xifi gátho 'bε'a xí 'yɔt'e.

34 Nu ra Jesús bɛya bi 'yεmbi:

—Nu'i grá zi xisu, bi zä i nguetho gá 'yεc'yεigui. Ni mba da hyu ni mbɛi, him man di εn'a a gmi hεmbi.

35 Gátho na yɔi a ra xisu 'bex bi zɔrε mi'da yε jɔ'i bí 'yεrε ja rá ngu a ra Jairo, bi t'εmp'a ra Jairo:

—Nu'a ni t'ixu ya bi du. Sāti thoho man'da gadi pah na ra xänbate.

36 Pε nu ra Jesús 'bε mí 'yɔ a bi man'ε, bi 'yεmp'a ra Jairo bɛya:

—O di tu ni mbɛi, hɔntho gui 'yεc'yεi ngue majuɔni i ja ma ts'edi, bi 'yεmp'a.

37 Guehma bi thoh pɛya nε njom bi japi da dɛnni. Hɔnt'a ra Pedro, nε ra Jacobo nε ra Xuua rán 'yohε ra Jacobo, bi xifi da mbähä bε rá ngu ra Jairo.

38 Nu'bε mi zɔm bε ja rá ngun a ra Jairo bɛya, bi nu ngue i zon'ε yε jɔ'i 'bɛrε, nε εmme di mbahni na ts'oni.

39 Bi yɛrε mbo ra Jesús bɛya, bi 'yεmp'ε 'bɛrε:

—Hanja εmme gadi hɪhε na ts'oni. Nuna ra hmute hɪngui tu pεgue i áha.

40 Nu'bε mi 'yɔh yε jɔ'i 'bε'a bi man a, bi den thoho bɛya. Nu ra Jesús bɛya, bi 'yεmp'ε yε jɔ'i:

—Dami pɔmhε thi, bi 'yεmbi.

Hɔnt'a rá ta nε'a rá mbe ra hmute xí du nε yá xädi, bi yɔthε ra Jesús bε 'bεn a ra hmute.

41 Nu'a ra Jesús bɛya bi bεnba rá 'yε a ra hmute nε bi 'yεmbi:

—Talita cumi, bi 'yεmbi. I nde da ma: “Nu'i grá hmute dí xi i, dami ndants'i.”

42 Nu'a ra hmute bɛya 'bex bi ndants'i nε bin 'yo. 'Dε'mayon jεya mi pɛ'ts'a. Nu'ε bi yɔthε mbo bi hyonya thoho.

43 Nu'a ra Jesús bɛya nts'edi bi 'yεmp'ε:

—Njon gui xihmbε 'bε'a dá øt'ä, bi 'yεmp'ε. Nε nubɛya bi 'yεmp'a ra Jairo:

—Dami 'uɪn na ni t'ixu ya, bi 'yεmbi.

6

Ra Jesús bi zɔm bε rá hninizεhε

1 Bi bɔm bε ra Jesús bɛya, bi mba bε ja rá hnini zεhε Nazaret. Bi mbähä yá xädi.

² Ne nu'a ra pa ran ts'äya, bi mbähä yá xädi b_u ja ra nijä. Nu ra Jesús b_uya bi xänba b_u y_u ja'i. Nu b_u mi 'yøh y_u ja'i a bi man'a ra Jesús, bi hyonya thoho ne din 'yεmzεhε u:

—'Be'a nin xädi im man na. 'Be'a ni ts'edi i ja na, ngue i sä i øt' y_un t'øt'e mixte na.

³ Ha hinga guehna ra yaxi na, rá ts'unt'u ra María. Ne yán 'yoh_u ra Jacobo, ne ra José, ne ra Judas, ne ra Simón, ne u yán ju dí 'b_uhmb_u ua, bi 'yεn u.

Ne bi u't' yá mb_ui zεhε u.

⁴ Janangue'a nu'a ra Jesús bi 'yεmp'u:

—Gätho yá pøngahyá Ojä i hnumansu, pe høn_u ja rá häizεhε ne p_u 'b_uh yá meni, ne p_u ja rá nguse hingui hnumansu b_u, bi 'yεn'a.

⁵ Ne hingui ngu y_un t'øt'e bi 'yørp_u ngue xtá 'yut rá ts'edi. Hønt'u zi yoho y_un zäman'u bi gäx rá 'ye bi japi bi yän'u.

⁶ Ne bi hyonya thoho a ra Jesús nguetho him bi 'yεc'yεi u ngue i ja rá ts'edi u yá menguh_u. Ne nub_uya bi mba b_u ja y_u t'uhnihni jomb_u Nazaret, ne bi xänba b_u u y_u ja'i.

Bi mbεhn'd_u 'dε'mayoho da mamp'a rám hma

⁷ M'bejua b_uya bi xi u 'dε'mayoho yá xädi ngue da mba b_u ja y_u hnini. Ne 'da i yoho bi zänni, ne bi un yá ts'edi da hyøn'a thi y_u zı̄thu in 'yoh_u u 'da y_u ja'i.

⁸⁻⁹ Ne bi xi u nte da hyax 'b_u bi mba u. Hønt'a n'da ra tøhø da hyats'i n'da ngu n'da u. Ne hønt'u y_u thı̄xfani da 'yut'i. Xı̄ng y_un ju'døzä, xı̄ng y_un zedi da hyats'i, xı̄ng ra mbeti, ne xın da gax u yojo'ts'i yá pahni.

¹⁰ Ne man'da bi 'yεmp'u:

—Høn_u go hap_u da mba ma säya ah_u 'b_u gá sømhb_u b_u ja y_u hnini, gam 'b_uhmb_u b_u gue'b_u go gá nexh_u b_u.

¹¹ Ne nub_u hap_u gui sømhb_u ngue hin da zin ah_u ne hin da 'yømanho a gui mamhb_u, dami pømhb_u b_u, dami huaj_u ra häi ja ni xı̄nguah_u, ra hmεpya ngue gui sohmb_u b_u u. Ne majuani dí xi ah_u, nu'a ra hnini hin da zin ah_u, man'da xən ngu ran unbi da nu a 'b_u bi zøn ra pa ran juanbi, xinda gue'a ra hnini Sodoma ne ra hnini Gomorra, bi 'yεmp'u yá xädi.

¹² Ne bi bøm b_u 'dε'mayoho b_uya, bi mba. Høn_u go hap_u bin 'yo bi xih y_u ja'i di päh yán 'yomfεni nangue y_u ts'oqui bi 'yøt'e.

¹³ Ne bi hyøn a thi xən ngu y_u zı̄thu mín 'yoh_u 'da y_u ja'i ne xən ngu y_un zäman'u bi gox ra aceite ne bi japi bi zä u.

Rán dı̄te ra Xuua Nxixyq

¹⁴ Mı̄ ø a ra ts'ut'abi Herodes ngue mí man y_u ja'i 'be'a mí øt'a ra Jesús b_u mí 'yo, ne bi 'yεmb b_uya:

—Masque gue'a ra Xuua Nxixyq a bi dambεni, janangue'a i øt y_un t'øt'e ngue i uh rá ts'edi, bi 'yεna.

¹⁵ Pe nu'u 'da y_u ja'i, mi εna:

—Ra Elías a ra Jesús.

Ne nu'u 'da i εna:

—Ra pøngahyá tengu mi 'b_uh maya'b_u.

¹⁶ Pe nu ra Herodes 'dat'a im ma, bi 'yεna:

—Gue'a ra Xuua Nxixyq a ngue dá manda da ts'εcpa rá 'yuga, masque bi dambεni, bi 'yεn a ra Herodes.

¹⁷⁻¹⁸ Nguetho guesε ra Herodes bi mbεnh'd_u bá bent ra Xuua, bi du't'i ne bi got'a fädi. Nguetho in cue ra Herodes 'b_u mí t'εmbi hingui ho a bi 'yøt'e ngue xí zin a rá 'bεpo. Ne nu'b_u mí zin'a ra xisu, mi 'b_uhmı̄ a ra Felipe. Ne nu'a ra Felipe, rán 'yoh_u zεhε a ra Herodes. Ne nu ra xisu i Herodías a. Ne gue'a ra Xuua Nxixyq bin yaui ra Herodes, bi xifi hingui ho a bi 'yøt'e. Him bi 'yømanho ra Herodes b_uya, janangue bi manda dí cot'a fädi ra Xuua Nxixyq.

¹⁹ Ne a ra Herodías bin cue ne εmme honi 'bεp_u dí hyo a ra Xuua. Pe him 'bex bi zä bi hyo.

²⁰ Nguetho nu ra Herodes mi pädi ra hocjä'i a ra Xuua, ne bi xi u y_u mbängoxthi njon da japi da yørp_u ngue di unba ra Xuua. Ne nu ra Herodes, ja'b_u di manda bá ts'inba ra Xuua ngue i nde da 'yø i ts'u rám hman ra Xuua. Ne bi 'yømanho tho madague'b_u hinga gätho i pädi 'be'a nam bøn'a i man ra Xuua.

²¹ Nu'b_u mi zøn ra pa rá ngopa ra Herodes, nu ra Herodías b_uya bi dı̄ni 'bεp_u dí hyo ra Xuua b_uya. Bi 'yøt'a n'da ra dānsihme ra Herodes bá si yám fäts'ih_u, ne yá hmudofui ne'u y_u ngarpi b_u ja ra häi Galilea.

²² Nu'b_u min sihme u bi yørp_u rá t'ı̄xu ra Herodías, bin neεε a ra hmute. Nu ra Herodes ne u gä mi huhmb_u b_u εmme bi numanhop rán hnei ra hmute.

—Nuya gui 'yäqui 'bɛ'a guí nde gui 'yäqui, nugä ga 'da i, bi 'yɛmbi.

²³ Nɛ xø bi 'yɛmbi:

—'Yɛc'yɛi Ojå majuani ga 'da i 'bɛ'a gui 'yäqui madague a gui 'yäc made gätho 'bɛ'a dí pɛ'ts'ä, bi 'yɛmbi.

²⁴ Nu'a ra hmute bɛya bi bøni nɛ bi 'yän'na rá mbe ngue ra Herodías, bi 'yɛmbi:

—'Bɛ'a sä ga äpi, mbe.

Nu'a rá mbe bɛya bi 'yɛmbi:

—'Yäp'a rá yå ra Xuua Nxixyå.

²⁵ Bi mbenga n'dihi ra hmute bɛya bi 'yɛmp'a ra Herodes:

—Dí nde 'bexque guehya gui 'dac'a rá yå ra Xuua Nxixyå, gui cärca ra mbohi, bi 'yɛmbi.

²⁶ Nu ra Herodes bɛya bi du rá mbai 'bɛ mi 'yø a bi man a ra hmute, pɛ hingui sä 'bɛ'a da mam bɛya nguetho hupɛ ja ran sihmɛ ɛ xí 'yøde 'bɛ'a bim ma ngue ya xi ma majuani di unni 'bɛ'a da t'äpi.

²⁷ Janangue a guehma bi mbɛnhna n'da ra dofai bá hanba rá yå ra Xuua.

²⁸ Nu'a ra dofai bɛya bi mba bá sɛcpa rá yå ra Xuua nubɛ ja ra fädi nɛ bá cät'a n'da ra mbohi, bi unna ra hmute bɛya. Nu ra hmute bɛya, bi unna rá mbe a rá yå ra Xuua. Nɛ gue'a bin ja 'bɛ mi du ra Xuua Nxixyå.

²⁹ Nu'bɛ mí 'yøh yé xädi ra Xuua ngue bi ts'ɛcpa rá yå, bá ɛ ɛ, bi duspa rá ngøc'yɛi nɛ bi mba bi 'yäpɛ ja ran 'yägui bɛya.

Bi un ran ts'ihmɛ cät'a mahuahi a ra Jesús

³⁰ Nu'bɛ jam bá pɛnc ɛ yé xädi a ra Jesús, bi xifi 'bɛ'a gätho xí 'yørpɛ bin 'yo, nɛ bi ma 'bɛ'a gätho bi mam bɛ 'bɛh yɛ ja'i 'bɛ mi xih rá m hman Ojå ɛ.

³¹ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Ga mbähä ts'ɛ nɛ n'danni ngue dan säyahɛ ts'ɛ nɛ, xøhma guí yähmbɛ, bi 'yɛmp'ɛ.

Nguetho xɛn ngu yɛ ja'i i søm bɛ, ní mba nɛ ní 'yɛhɛ, nɛ xíngui ts'ɛ im bongui din sihmɛ ɛ.

³² Janangue a bi hyu ra mbosa ɛ im bɛni da zøm bɛ ma'ueni ɛ guerpɛ da zä dim 'bɛsɛ ɛ.

³³ Pɛ xɛn ngu mi'da yɛ ja'i bi hyant'a ra mbosa bɛ ni mba nɛ bi badi i hu bɛ ra Jesús. Nɛ bá nɛxpɛ ja yé hnini ɛ, nɛ ɛmmɛ bin ti

ɛ nɛ 'yogua thoho nɛ m'bet'o bi zøm bɛ da zø'n'a ra mbosa.

³⁴ Nu'bɛ mi gah ra mbosa ra Jesús nɛ yé xädi, bi nu xɛn ngu yɛ ja'i ya xí zøm bɛ, nɛ bi huɛc'ɛ ngue in ja tengu yɛ dɛ'yo njo'o di jamansu. Nɛ 'bex bi dɛ'mi bi xih yɛ ja'i rá m hman ra Jesús mahø'n'a asta gue'bɛ go mín de.

³⁵⁻³⁶ Nu'bɛ mín de bɛya bi t'ɛmp'a ra Jesús:

—ɛmmɛ bin de ya, nɛ hinga nan sihmɛ yɛ ja'i, dami pɛnpɛ ja yɛ t'ɛhnini ya da dän yɛ hmɛ bɛ nguetho ma'ueni ua nɛ hin'yɛ 'bɛ'a da zi, bi 'yɛn'ɛ yé xädi.

³⁷ Pɛ nu'a ra Jesús bi 'yɛna:

—Gue'ahɛ gui 'uimhbɛ yɛ ja'i, bi 'yɛmbi.

Nɛ bi 'yɛn'ɛ yé xädi:

—Pɛ ha guí ɛnje gua tämhbe yociento ra hmɛ ngue ga unhde yɛ ja'i da zi, bi 'yɛn'ɛ.

³⁸ Nu ra Jesús bɛya bi 'yɛmp'ɛ:

—Bá nuhɛ bɛ hangu yɛ hmɛ ja bɛ.

Nu'bɛ mí badi, bi 'yɛmbi:

—Cät'a mhɛ nɛ yoho yɛ huå ja ua, bi 'yɛn ɛ.

³⁹ Nɛ bi xih pɛya:

—Dami xihmbɛ yɛ ja'i din säya nɛ i ja yɛ 'bot'ɛi.

⁴⁰ Nɛ 'darpɛ bi hyu ɛ n'da ciento, nɛ 'darpɛ bi hyu ɛ mi yote ma 'dɛt'a, nɛ njabu bi 'yøt'e gätho ɛ mi'da.

⁴¹ Nu'bɛ mi gɛn'ɛ cät'a yɛ hmɛ nɛ ɛ yoho yɛ huå ra Jesús, bi ndøs mahɛts'i, bi 'yäp rán japi Ojå nɛ bi xɛn'ɛ yɛ hmɛ. Nɛ ɛ yɛ huå bɛya. Nubɛya bi un'dɛ yé xädi di darpa yɛ ja'i.

⁴² Gätho bin sihmɛ ɛ 'bɛpɛ nɛ bin niyå xɛn ho ɛ.

⁴³ Nɛ nu'bɛ mi jua'a bi pɛt'ɛ bi bongui, 'dɛ'mayo 'bøts'e bi yudi.

⁴⁴ Nɛ nu'ɛ bin sihmɛ cät'a mahuahi ma 'yohɛ ɛ.

Ra Jesús bin 'yo maxøts'e bɛ ja ra dædehe

⁴⁵⁻⁴⁶ Nu ra Jesús bɛya bi xih yé xädi m'bet'o da mba ɛ da zøm bɛ ra hnini Bet-saida, nɛ bi yɛt'a n'dihi bɛ ja ra mbosa ɛ bɛya. Nu ra Jesús him 'bex gue bi mba nɛ nu'bɛ mín 'yɛhmbɛ gätho yɛ ja'i, bi ndexpɛ ja ra nyuni bin yäui Ojå bɛ.

⁴⁷ Nu'bɛ mín xui, ya i 'yo bɛ ra mbosa bɛ made ra dehe. Nu ra Jesús mi 'bɛtho bɛ bán ts'ogui.

48 Ne nu'bu mí hyant'u 'be'a øt'u yá xädi, bi nu ngue xan hëi bu ni 'yon yá mbosa nguetho di costa'a ran dahi a ra mbosa. Ne nu'bu maguembu da hyax puaya bá eh ra Jesús bu ní mba yá xädi, ba 'yo maxøts'e ra dehe. Ne nu'bu mi zädi ðna da mi'ts'a ra mbosa.

49-50 Nu'u yá xädi 'bu mi nu bi bën u: “N'da ra du i mba bu,” ðn'u. Ne emme bi mba u nguetho bin su. Nu'a ra Jesús bi 'yemp'u:

—Guecä o te guím bëmhbü. Damin jøhyahu, bi 'yemp'u.

51 Ne bi ndexpu ja ra mbosa buaya. 'Bex bin hë ran dahi, ne emme bi hyonya thoho yá xädi 'bu mi nu 'yo maxøts'e ra dehe ra Jesús, ne bin hë n'dihi ran dahi.

52 Bi hyonya thoho nguetho him bi bën i 'be'a bi nu 'bu mi 'uñ'i cut'a mahuahi yun 'yohu bu ndenthe, nguetho hingana paði xan ho u.

Ra Jesús bi hoc'u yun zäman'u bu ja ra xequi Genesaret

53 Ne bi zøm bu 'danguadi ra dadehe buaya, nubu ra häi Genesaret, bi zopu yá mbosa.

54 Nu'bu mi gapu ja ra mbosa, gätho yu ja'i bi baði gue gue'a ra Jesús.

55 Ne nu yu ja'i buaya 'bex bi mba bá si yu hyenni, bi zixpu da thoh ra Jesús. Mi oxpu ja yá 'beza 'da, hønbu go hapu ní nets'i. Ne nu'bu mi thopu ra Jesús bu ja yá häi u,

56 hønbu go hapu bi thogui, o gue yu t'uhnini o gue yu dahnini, o gueru ma'uenu yu hnini, ya xí 'bom bu yun zäman'u. Ne gätho bu bi thogui bi si a ra Jesús: “Mada hønt'a ni pahni ga thät'i i,” bi t'ëmbi. Ne hønt'a go to'o bi därpa rá nyampahni 'bex bi zä buaya.

7

Ra Jesús bi ma nda'a dí ts'onba rá mbüi n'da rajq'i

1 Ne bi nexpu Jerusalén 'da yu fariseo ne yu xänbate nijä, bi zøm bu mi 'buh ra Jesús.

2 Ne bi nu u 'da yá xädi ra Jesús i sihme ne hin nin xu'ye tengu rán su'ye bi zänzehe yun t'ëtizehe u. Ne bi 'yëmbi øt ra ts'oqui u.

3 Nguetho nu'u yu fariseo ne gätho mi'da ma mijudíohe emme i tenda'u yun t'ëdi yu dác'yei. Ne nu'bu hin nin xu'ye tengu man yun t'ëdi, ya hin din sihme 'bu.

4 Ne ngutho 'bu xpá mbenga täi, him 'bex gue i sihme, 'be din xu'ye xan ho tengu yun t'ëdizehe i ten'du. Ne man'da xan ngu yun sut'i i ten'du, tengu yun t'ëdi yu dác'yei. Yun sut'i ngue yu tasa, ne yu xaro, ne yu t'ëgui, ne yüm 'be't'e yu t'ots'i.

5 Janangue nu yu fariseo ne yu xänbate nijä bi 'yänna ra Jesús:

—Hanja u ni xädi hingui ten yun t'ëdi yu dác'yei ne i sihme ne hin nin xu'ye, bi 'yemp'u.

6 Bi dah ra Jesús, bi 'yemp'u:

—Nu'ahu yoho nin 'yomfënihü, bi 'yemp'u. Ne majuanu bi man ra Isaías nangueehu 'bu mim pøngahya, bi 'yëna:

Nuya yu ja'i nangue yá nde i escagui, pe maxøts'e thoho, hinga gätho mbo yá mbüi im bëngui.

7 Säti thoho i escagui nguetho hønt'u

yun t'ëdi zehë i xänba u mi'da, i ðn Ojä, bi 'yën a ra Isaías, bi 'yën a ra Jesús.

8 Gue'a gá 'yøthu a nguetho gá hyehmbu yun t'ëdi Ojä ne gá tenhdu yun nt'ëdi zehë yu ja'i nangue yun sut'i yu xaro, ne yu tasa ne xan ngu mi'da guí øthu, bi 'yemp'u.

9 Ne man'da bi xi u, bi 'yemp'u:

—Ne hønt'a ram fë'ts'i guí øthu nangue yun t'ëdi Ojä, tengu 'bu nte di muui, nguetho hønt'u nin t'ëdi zehëhu guí nde guí tenhdu.

10 Gue'a gní festahu rán t'ëdi Ojä bi xi a ra Moisés a guí øthu, nguetho nu a ra Moisés bi 'yëna: “Gui numansu ni tahu ne ni mbehü” Ne man'da ram hma bi ma: “Nu'a to'o da zan rá ta o gue rá mbe, jatho da tho a.”

11-12 Pe nu'ahu 'dan'yo thoho guí mamhbu ngue guí emhbü hing ra ts'oqui 'bu bi yarba Ojä a mi ja ngue xtá mbäx a rá mbe o gue rá ta n'da ran 'yohu. Ne hin gá xihmbu ngue him bi numansu yá ta 'bu ngubu bi 'yøt'e.

13 Gue'a gní combahu rám hman Ojä a, nangue ni t'ëc'yei zehëhu guí xänbahü mi'da yu ja'i. Ne xan ngu mi'da guí øthu, bi 'yemp'u yu fariseo a ra Jesús.

14 Ne nubaya bi zohni gätho yu ja'i bi 'yemp'u:

—Dami 'yøhmbu, gätho ahü, ne dami pahmbu na ga xi ahü ya.

15 Hin'y_u 'be'a da y_urp_u mbo rá mb_ui n'da, gue di ts'onba b_u, p_egue nu'a ní b_om b_u ja rá mb_ui n'da gue a dí ts'onba rá ja'i n'da a.

16 H_ont'a go to'o ja y_u zagu bi 'y_o a dí m_angä, bi 'y_emp'_u y_u ja'i a ra Jesús.

17 N_e bi 'uep_u 'b_uh y_u ja'i a ra Jesús, bi mbähä y_u xädi b_u ja ra ngu. N_e nub_uya bi 'yän'd_u y_u xädi:

—'Be'a gue na mb_on'a ran t'uti gá ma.

18 N_e bi 'y_emp'_u y_u xädi b_uya:

—Ha n_e ah_u hin guí p_ahmb_u a dá mangä. Ha hin guí p_ahmb_u hin'y_u 'be'a da y_urp_u mbo rá mb_ui n'da, gue hinga gue'a dí ts'onba b_u a.

19 Nguetho nu'a 'be'a gätho i si n'da, hin din z_am b_u rá mb_ui n'da, p_e da mba b_u rá foho n'da n_e da thotho a, bi 'y_en a ra Jesús.

Ngub_u bi man ra Jesús i ndepe da fädi ngue x_un ho 'be'a gätho i ja ua ngue da zi n'da.

20 N_e mi ξ n'a ra Jesús:

—Nu'a ní b_om b_u rá mb_ui n'da ra ja'i, gue a dí ts'on'a n'da a.

21 Nguetho nub_u ja y_u mb_ui y_u ja'i ní b_om b_u gätho y_u ts'on'yomf_eni, n_e'b_u i 'yomt' ξ ni thoho n'da, n_e'b_u di 'yomt' ξ niba n'da ra xisu n_e i 'b_uh rá xisu, n_e'b_u i h_acpa rá te rá mija'iui.

22 N_e'b_u σ t' ram f_e, n_e'b_u σ t' ran ts'iyate, n_e'b_u nz_ai σ t' ran ts'o, n_e'b_u i häte, n_e'b_u ra 'y_asä o gue ran ts' ϵ ya, o gue y_un c' α te, o gue y_un 'y ϵ ts'i, o gue'b_u i σ t'e tengu 'b_u hin'y_u rán 'yomf_eni n'da.

23 Gue'_u gätho ní b_om b_u y_u mb_ui y_u ja'i n_e gue'_u ní ts'onba y_u mb_ui y_u ja'i _u, bi 'y_emp'_u y_u xädi ra Jesús.

N'da ra xisu ngue hing y_u judío bi 'y ϵ c'y ϵ i ra Jesús

24 Nu'b_u mi jua a bin y_ah_u y_u xädi a ra Jesús, bi mbähä b_u ra x ϵ qui y_u hnini Tiro n_e Sidón. N_e nu'b_u mi d_ini hap_u din säya bi nde ngue njon da b_adi, p_e nj_am'b_u bi zä bin 'y_agui.

25-26 Nguetho 'b_ex bi z_om b_u n'da ra xisu mi 'b_u a n'da rá t'ixu min 'youi ra z_ithu. Bi z_om b_u ngue ya xí 'y_ode nangué rá ts' ϵ di ra Jesús. Nu ra xisu, hin ma mijudíohe a, ra m ϵ ngu b_u ra x ϵ qui Sirofencia. Bin d_anyahmu b_u ja rá gua ra Jesús n_e nts' ϵ di bi

'y_ap ra mate ngue da hy_onba thi a ra z_ithu in 'youi a rá t'ixu.

27 Nu'a ra Jesús bi 'y ϵ mbi:

—Hin nin säui ga σ t'a a guím ma nguetho him ma m ϵ nguh_u. Tenguthoho b_u ja n'da ra ngu hin rán säh_u rá mb_udi da t'ín _u y_u t'_u'yo, y_u mb_udi _u go y_u t'_uhni, bi 'y ϵ mbi.

28 Bi d_a a ra xisu b_uya:

—Maju α ni guím ma, gra Hmu, p_e n ϵ '_u y_u t'_u'yo i sip y_u x ϵ ni y_u ts' α nt'_u i h ϵ p_u 'bim ϵ xa.

29 Nu'a ra Jesús bi 'y ϵ mp'a:

—X_un ho ngue ngub_u gá b ϵ ni, janangué nu ra z_ithu min 'youi ni t'ixu ya bi b σ ni. Ni mba ya.

30 Nu'b_u mi z_om b_u rá ngu bi nu a rá t'ixu 'b ϵ m b_u ja rá oi, ya xí 'ue a ra z_ithu b_uya.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yoh_u i gogu n ϵ i 'bare

31 N_e bi b_om b_u ra häi Tiro a ra Jesús bi thotho b_u ra hnini Sidón, n ϵ p_u y_u hnini ra häi Decápolis, n_e bi z_om b_u ja ra d_adehe Galilea mah σ n'a.

32 Bá ts'inba n'da ra gogu n ϵ i 'bare, bi t' α p ra mate ra Jesús da dospa rá y_a a.

33 Nu'a ra Jesús bi zixa ra gogu b_u ma'ueni ts'_u nguep_u njongui 'b_uh y_u ja'i, n_e bi d_imba rá saha b_u ja y_u zagu, n_e nu rá j_ini bi gospa rá ja_u.

34 N_e nub_uya, bi nd σ ts' mah ϵ ts'i a ra Jesús n_e bin g α 'ts'i n_e bi 'y ϵ na:

—Efata, bi 'y ϵ n a ra Jesús.

Nu'a i nde da ma: “Dami xoqui.”

35 N_e 'b ϵ x bi xoh y_u zagu, n_e bi xoh rá nde n_e bin y_a x_un ho b_uya.

36 Nu ra Jesús b_uya nts' ϵ di bi xifi njon da xifi 'be'a bi 'y σ rpe. P_e nu'b_u mi sifi hin da ma p_e man'da bi ma.

37 N_e gätho _u bi xifi ϵ m μ ϵ bi hyonya thoho _u, n_e bi 'y ϵ n'_u:

—X σ gue x_un ho tho gätho i σ t'a ra Jesús. Di jap y_u gogu da 'y σ hnahy α n_e di japi din y_a y_u gore, bi 'y ϵ n _u.

8

Ra Jesús bi un ran ts'ihm ϵ u goho mahu α hi

1 Nu'_u y_u pa _u, x_un ngu y_u ja'i bim peti mah σ n'a b_u ma'ueni mi 'b_uh ra Jesús, n_e nte mi ja b_u 'be'a da zi, nguetho ma'ueni b_u. Janangué a bi zohn'd_u y_u xädi ra Jesús n_e bi 'y ϵ mp'_u:

2 —Nhuɛcate tho y_u ja'i nguetho ná hyupa dí 'b_uhmb_u ua ya, nɛ hin'y_u da zi.

3 Nɛ nu'b_u ga pɛnp_u y_u ngu y_u ja'i ngue ban sihmɛ b_u masque da güent ra thuhu b_u 'yu nguetho nu'ɛ 'da yab_u bá nets'i, bi 'yɛn a ra Jesús.

4 Bi d_u y_u xädi b_uya:

—Ma'ueni ua, hap_u da zä da th_un a da zi ya 'b_ucua.

5 Nu ra Jesús bi 'yän'd_u:

—Hangu y_u hmɛ guí c_uh_u, bi 'yɛmp'ɛ.

—Yotomhmɛ, bi 'yɛn ɛ.

6 Nu ra Jesús b_uya bi xifi da hyup_u häi y_u ja'i. Nɛ bi hy_un ɛ yotomhmɛ bi 'y_äp ra jamadi Oja nɛ bi xɛm b_uya, bi un'd_u y_u xädi di darpa ɛ y_u ja'i i hup_u.

7 Nɛ y_u t'uhua mi c_u ɛ, bi japi nɛ bi un'd_u y_u xädi b_uya bi darpa y_u ja'i hup_u.

8 Gätho bin sihmɛ ɛ nɛ bin niya x_un ho. Nɛ nu'b_u mi mba ma pɛti ɛ bi bongui, bin ja yoto 'b_ots'e.

9 Nɛ nu'ɛ bin sihmɛ mi jua'i goho mahuahi. Nɛ nub_uya, bi xih y_u ja'i da mba y_u ngu.

10 Nɛ bi y_urp_u ja ra mbosa ra Jesús b_uya nɛ y_u xädi, bi z_om b_u ra häi Dalmanuta.

Y_u fariseo i äp ra hmɛpya a ra Jesús

11 'Bex bi z_om b_u y_u fariseo b_uya bi zä ra Jesús 'b_u majuani Oja bi un rá ts'ɛdi nɛ bi 'y_äp y_u hmɛpya mahɛts'i.

12 Pɛ nu ra Jesús bin ga'ts'i, bi du rá mb_ui nguetho guexta'a hingui ɛc'yɛi gue ja rá ts'ɛdi, nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

—Hanja ngue guexta'a guí äj_u y_u hmɛpya. Majuani dí xi ah_u hin te ma hmɛpya ga ut'ah_u ya.

13 Nɛ bi zop_u ɛ b_uya, bi mba bi y_urp_u ja ra mbosa mah_on'a ɛ, bi mba b_u 'danguadi.

Y_u xädi ra Jesús bi xifi di jamansu nanguue y_un xädi y_u fariseo

14 Pɛ nu y_u xädi ra Jesús bi pumbɛni him bi hy_ux ra hmɛ. Nɛ h_ont'a zi n'dam hmɛ mi o b_u ja ra mbosa.

15 N'da ran t'uti bi xih y_u xädi ra Jesús nɛ bi 'yɛmbi:

—Dami jamansuh_u nanguue rá íxi y_u fariseo nɛ rá íxi ra Herodes, bi 'yɛmp'ɛ.

16 Pɛ y_u xädi b_uya sä bin 'yɛmzɛhɛ n'da ngu n'da ɛ:

—Masque i xij_u nguetho him bá h_uh_u ra hmɛ.

17 Pɛ nu ra Jesús 'bex bi baði ngue him mi p_u ɛ ngue gue'ɛ y_un t'ot'e y_u fariseo nɛ'ɛ mi tɛn ra Herodes bi xifi, nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

—Ha gue'a gnín 'yänhd_u a, ngue nte bá h_uh_u ra hmɛ. Hin gadin 'yomfɛnih_u, x_um mɛ tho ni mb_uih_u.

18 Ja ni d_uh_u nɛ hin guím bɛmh_u 'bɛ'a gá nuh_u, ja ni zaguh_u nɛ hin guím bɛmh_u a gá 'y_ohmb_u.

19 Nɛ nu'b_u má xɛngä c_ut'a y_u hmɛ dá japi bin x_undi janague bin niya x_un ho c_ut'a mahuahi dá 'u_ungä, ha'mi 'b_ots'e y_u xɛqui gá pɛth_u th_u.

Nɛ bi 'yɛn ɛ:

—'Dɛ'mayo 'b_ots'e.

20 Nɛ nu'b_u má xɛngä yoto y_u hmɛ dá japi bin x_undi janague a bin niya x_un ho goho mahuahi dá 'u_ungä, ha'mi 'b_ots'e gá pɛth_u y_u xɛqui th_u.

Nɛ bi 'yɛn'ɛ:

—Yoto 'b_ots'e.

21 —Ha guexta'a hin guí p_uhmb_u a dí m mangä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ra xädä b_u ra hnini Betsaida

22 Nu'b_u mi z_om b_u ra hnini Betsaida ra Jesús nɛ y_u xädi, 'bex bá ts'inba n'da ra xädä, nɛ bi t'äp ra mate da dädi.

23 Nu ra Jesús b_uya bi benba rá 'yɛ ra xädä nɛ bi zix b_u ma'ueni ts'ɛ ra hnini. Bi zorpa y_u dá nɛ bi därpa y_u xidä, nɛ nub_uya bi 'yän 'b_u in nu ts'ɛ ran nɛqui.

24 Nɛ nu'b_u min hannu ra xädä bi 'yɛna:

—Dín nugä y_u ja'i ya, ɛna y_u za, pɛ i 'yo, bi 'yɛna.

25 Nɛ bi därpa y_u dá mah_on'a nɛ bi japi bi nu x_un ho ran nɛqui b_uya.

26 Nɛ nu ra Jesús b_uya bi mbɛnp_u rá ngu bi 'yɛmbi:

—Hin gui mba b_u hnini nɛ njo'o to gui xifi nanguue a dá ot'e'e, bi 'yɛmp'ɛ mí xädä.

Ra Pedro bi ma gue gue'a rá Thahni Oja a ra Jesús

27 Nɛ nu'b_u mi b_om b_u ra hnini Betsaida a ra Jesús nɛ y_u xädi, bi mbähä b_u ja y_u hnini ra xɛqui Cesarea Filipino. Nu'b_u mi mba b_u 'yu bi 'yän'nd_u y_u xädi nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

—'Be'a i man yu ja'i nanguecä, bi 'yæn'a ra Jesús.

²⁸ Ne nu'u bi dätì:

—Èn u 'da yu ja'i gue'e grá Xuua Nxixya. Ne nu'u mi'da i èn u gue'e grá Elías. Ne mi'da i èn u, gue'e 'da u yu pøngahya mi 'buh maya'bu, bi 'yæn u yá xädi.

²⁹ Nu ra Jesús bi 'yänzehè yá xädi mahøn'a:

—Xi ah, 'be'a guí mamhbu nanguecä.

'Bex bi dā a ra Pedro, bi 'yēmbi:

—Nu'i gue'e grá Cristo, rá Thahni i Oja, bi 'yæn'a.

³⁰ Ne nu'a ra Jesús bi hecua yá xädi ngue hin da ma to'o a.

Bi man ra Jesús nangué rán dātezehè

³¹ Nu ra Jesús bi dū'mi bi xi u yá xädi 'be'a da t'ørpe ngue gue'a bin ja'i ua ja ra ximhäi a, ne bi xi'u ngue hin da numanho ma ngurbihe yu dāc'yēi, ne yu ngurba mbäjä ne yu xänbate nija, ne bi xi u jatho da nu xun ngu ran unbi ne da tho, ne da dāmbēni 'bu ná hyupa.

³² Ne bi xifi xun ho 'be'a da t'ørpe, hin'yū 'be'a bi gøn'dū. Pē nu ra Pedro bi zixmanhē ne bi hecpi, bi 'yēmbi:

—Njon gui japi da bent'i i, damin yañi, bi 'yēmbi.

³³ Nu ra Jesús bi hyand bu mi 'bäh mi'da yá xädi 'bu mi 'yēmp'a ra Pedro:

—Dami 'uegue nangué ma hmigä grá zīthu Satanás. Nu'i hingui sä guim bēni tengu im bēn Oja, hōnt'a guim bēn a guin nu ua ja ra ximhäi, bi 'yēmbi.

³⁴ Nu'a ra Jesús buya bi zohn'dū yu ja'i ne yá xädi ne bi 'yēmp'u:

Hōnt'a go to'o i nde da dengui, hin da zän zehè 'be'a da 'yōt'e ne da hyät yun unbi madague da tho, ne da bēni tengu dīm bengä.

³⁵ Nguetho nu'u to'o i su da du nanguecä, pē gātho yu pa da nu ran unbi mazāi u, pē nu'u hingui su da du nanguecä ne nangué mam hmangä, gātho yu pa mazāi dim 'bu u.

³⁶ Hin'yū 'be'a xun ho da nu u yu ja'i 'bu xtí peti gātho 'be'a i ja ua ja ra ximhäi, ne hōnt'a ran unbi mazāi da nu u.

³⁷ Hin'yū 'be'a sä da 'yōt'a n'da ra ja'i ngue da 'yēna di pōse rá te, bi 'yæn a ra Jesús.

³⁸ Ne xø bi 'yēna:

—Ne nu'a to'o i pē'ts' rá sä nanguecä ne nangué mam hmangä bu 'bu u hingui èc'yēi Oja, nēcä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, xin ga èmbi ma t'uhni 'bu rán zegui ra pa a, 'bu bá pengä mahøn'a. Ne din jagä rá ts'edi ma Ta bu mahēts'i ne gātho yām 'behni ban 'yohe 'bu bá ècä mahøn'a, bi 'yæn a ra Jesús.

9

Ra Jesús bim pä a n'da ora bu ja ra nyuni

¹ Ne man'da bi xi u, bi 'yēmbi:

—Majuñi dí xi ah, 'bu i 'da ah ngue hin gni tuh bu bi dū'mi di manda ua rá ts'edi Oja.

² Nu'bu mi tho'a n'dato pa xim man ra Jesús na, bi zixa ra Pedro ne'a ra Jacobo ne ra Xuua bu ma'ueni bu bí ja n'da ra t'øhø xun hēts'i. Nu'bu mí zøm bu, bi nu yá xädi bim pä'a ra Jesús.

³ Ne rá pahni bim pädi bi fexni, ne èmmè bi t'axqui xinda gue'u gātho mi'da t'ēmbi xun t'axi.

⁴ Ne bi nequi bu ra Elías n'youi ra Moisés, bin yañu ra Jesús, mi 'buh maya'bu u.

⁵ Nu ra Pedro buya bi xih ra Jesús:

—Ma xänbate i, xun ho ngue gātho dí 'buhmbu ua ya, bi 'yēna. Ga hømbe hyu yu t'ungu. N'da'e ne n'da Moisés, ne n'da Elías, bi 'yēna.

⁶ Ngubu bi ma nguetho him mi pädi 'be'a bi ma nguetho èmmè bi mbidi.

⁷ Ne nubuya, bá èh yu güi bi gomp'u mi 'bä u ne bi 'yø a n'da ra nde u ngue bin ya bu ja yu güi, bi 'yēna:

—Guehna ma Ts'unt'u èmmè dadí huèqui, dami 'yømanhøhu 'be'a da man na, bi 'yæn a ra nde bin ya.

⁸ Ne nu'bu min hanni u yá xädi ra Jesús, njon mam bi nu, hōnt'a ra Jesús bi nu i 'bärp.

⁹ Ne nu'bu mi gäp ja ra t'øhø, bi 'yēmp'u yá xädi ngue njo'o to da xifi 'be'a xi nu bu, jague'bu bi dāmbēnise a ra Jesús gue nu'a bin ja'i ua ja ra ximhäi a.

¹⁰ Janangué a bi bēntho a ram hma bi sifi ne him bi ma. Ne bin 'yänzehè ne bin 'yēmp'u:

—Be'a ní mba a ram hma bi ma ra Jesús ngue da dāmbēni.

¹¹ Ne bi 'yän'na ra Jesús u buya:

—'Be'a ní mba a i man y_u xänbate ni_{ja} ngue jatho duam 'bet'o ra Elías ne m'bejua ra Cristo, bi 'y_embi.

¹² Mi d_a a ra Jesús, bi 'y_emp'ü:

—Maju_{ani} im man _u, bam 'bet'o ra Elías di hoqui gätho 'be'a ja ua. Ne ha guím b_emh_u 'be'a man rá_m hman Oj_a ngue din ja b_uya, ngue da z_oh man'da din ja'i ua ja ra ximhäi, da nu x_un ngu ran _umbi ne da t'_embi nte di muui.

¹³ Pe dí xi ah_u ngue bi z_ocua a gue bi thocpa rá 'befi ra Elías, ne bi 'y_orpe gätho mí nde_e y_u ja'i da 'y_orpe, tengu nt'o't'i nangue a, bi 'y_ena.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ra t'uhni min 'youi ra zithu

¹⁴ Ne nu'b_u mi z_op_u 'b_uh mi'da y_u xädi bi nu n'da munts'i y_u ja'i ngue madi the'ts'ü. Ne nu'ü 'da y_u xänbate ni_{ja} ngue madin junth_u y_u xädizehe ra Jesús.

¹⁵ Gätho y_u ja'i mi 'b_up_u bi hyonya thoho 'b_u min nu ba _ep_u ra Jesús ne bin 'y_emp'ü: “Be'a din ja ya.” Ne 'bex bin tih_i bi mba bí zengua.

¹⁶ Ne nu ra Jesús bi 'yän'd_u ne bi 'y_emp'ü:

—'Be'a gue gnín junth_u, bi 'y_emp'ü.

¹⁷ 'Bex bi d_a a n'da ran 'yoh_u mín 'yoh_u y_u ja'i:

—Xänbate i, nugä bá sigä ua n'da ma ts'unt'ü ngue in 'youi ra zithu di japi i gore.

¹⁸ Ne h_onb_u go hap_u i sits'i, ne i hu_a'ts'i, ne i p_on y_u f_ugui rá nde b_uya. Ne di cuxt' y_u ts'i ne di b_ocabi. Ne dá xi _u ni xädi b_uya gue da hy_onba thi ra zithu pe him bi zä, bi 'y_en'a.

¹⁹ Nu'a ra Jesús bi 'y_emp'a:

—Nu'eh_u guexta a hin guí _ec'y_eih_u 'be'a dí xi ah_u. Ha'mi pa ngue ga t_op'a thoho ah_u ngue gui 'y_ec'y_eigah_u. Nu'a ni ts'unt'ü ba singa ya, bi 'y_en'a ra Jesús.

²⁰ Bá ts'i b_uya. Nu'a ra zithu 'b_u mi nu ra Jesús 'bex bi dexa häi ra ts'unt'ü min 'youi. Ne nu'b_u mi zo b_u häi din d_an b_uya, ne i p_on y_u f_ugui rá nde.

²¹ Nu ra Jesús bi 'yän'na rá ta ra ts'unt'ü:

—Man jam'b_u bi mb_udi.

Bi d_a a rá ta ra ts'unt'ü b_uya:

—Bi mb_u 'b_u min t'uhni.

²² Ne x_un ngu y_u n_idi di japi i ap_u ja ra sibi ne_pu po ra dehe 'b_u i 'yo b_u, i nde dí du

a. Nu'b_u da zä, dami z_ec'be gui hu_ega'be, bi 'y_embi.

²³ Nu ra Jesús bi d_adi:

—H_ah_a, nu'b_u guí _ec'y_ei gue i ja ma ts'edi. Gätho din ja a da nde n'da ra ja'i 'b_u i _ec'y_ei i ja rá ts'edi Oj_a, bi 'y_embi.

²⁴ Nu'a rá ta ra t'uhni 'bex bi d_ati nts'edi:

—Maju_{ani} dí _ec'y_ei pe dami jaqui man'da ga _ec'y_ei x_un ho, bi 'y_ena.

²⁵ Ne min nu ra Jesús, man'da ni z_otho y_u ja'i, janangue a 'bex bi hy_on a thi ra zithu min 'youi ra ts'unt'ü, bi 'y_embi:

—Grá gore zithu ne grá gogu, dami p_om b_u ne him man gui curp_u rá mb_ui na ra ts'unt'ü, bi 'y_embi.

²⁶ Ne nu'a ra zithu bi mbafi ne nts'edi bi hu_as_pa rá ja'i ra t'uhni, ne bi b_om b_uya. Nu'a ra t'uhni bi gohi tengu 'b_u xi du. Ne x_un ngu _u _ena: “Bi du.”

²⁷ Pe nu'a ra Jesús bi benba rá 'y_e, ne bi xots'i, ne bim 'bäh ra t'uhni b_uya.

²⁸ Ne bi mbähä y_u xädi ra Jesús b_u ja ra ngu b_uya. Nu'b_u mi z_om b_u bi 'yän b_u ma'ueni ts'ü:

—Hanja him bi zä dá h_omhbe thi ra zithu min 'youi ra t'uhni, bi 'y_en'ü y_u xädi.

²⁹ Ne nu ra Jesús bi 'y_emp'ü:

—Nuna ra zithu tengu na, hin da zä gui hy_omh_u thi 'b_u hinga m'bet'o gui 'y_et' nin sihmeh_u ne _emme gan y_ah_u Oj_a, bi 'y_emp'ü y_u xädi ra Jesús.

Ra Jesús im ma mah_on'a rán d_ate

³⁰ Nu'b_u mi b_om b_u ra Jesús ne y_u xädi, bi mbähä b_u Galilea, ne nu ra Jesús njom bi ndepe da b_adi ngue i 'yo b_u.

³¹ Nguetho mí xänba y_u xädi ne mí _embi:

—Nugä nque dán ja'igä ua ja ra ximhäi, da mba ma dägä b_u ja y_u 'y_e y_un 'yoh_u ne da thogä. Ne nu'b_u dá tu, ga th_amb_enigä 'b_u na hyupa.

³² Pe nu y_u xädi him bi b_adi 'be'a nam b_on'a bi ma ne mí su da 'yänni.

Nu'a i nde dim 'bet'o din 'y_ehe thoho a

³³ Ne bi z_om b_u Capernaum b_uya. Ne nu'b_u mi z_om b_u ja y_u ngu, nu ra Jesús bi 'yän 'd_u y_u xädi:

—'Be'a gnín junth_u b_u 'yu.

³⁴ Ne him bi d_a _u nguetho xin junt p_u 'yu, xin 'yänni nangue'a to'o dim 'bet'o.

³⁵ Nu'bu min säya ra Jesús,

—Bá thambu ua, bi 'yemp'u 'de'mayoho yá xädi. Ne nubuya bi 'yemp'u:

—To'o nde di ngurbi da 'yot'e ngue dim 'bejua thoho ne din 'yeh nangu gätho u mi'da, bi 'yēn'a ra Jesús.

³⁶ Ne nubuya bi japi dim 'bä inde n'da ra t'uhni, ne bi dospa rá xixi ne bi 'yemp'u:

³⁷ —Nu'a te'o i simanho n'da ra t'uhni nangu ma thuhugä, necä i simanhogui. Ne nu'a to'o i simanhogui, hinga hōngdä i simanhogä a pe ne'a Ojä bá pengä ua i simanho a, bi 'yēn a ra Jesús.

Nu'a i ten rá ts'edi ra Jesús rām fäts'iu i a

³⁸ Nu ra Xuua bi 'yemp'a ra Jesús:

—Xänbate i, xtán nuhe n'da ran 'yohu i ndøn'na ni thuhu 'bu i høn a thi yu zithu in 'youi 'da yu jä'i, ne dá hecpahe, nguetho hin dín 'yohu.

³⁹ Pe nu ra Jesús bi 'yemp'u:

—Nde'bu hin xqui hecpahu nguetho hin di c'aman'ugä to'o ot' yan t'ot'e mixte nangu ma ts'etigä.

⁴⁰ Ne nu'a to'o i 'bai ngue him man saihu, gue'u mam fäts'ihu u.

⁴¹ Hōnt'a go te'o di 'da ah ts'u ra dehe ngue i pädi guí tengahu, majuani dí xi ah i ja 'be'a di un Ojä a nangu ran ho bi 'yot'ahu, bi 'yēn a ra Jesús.

Nu'a da 'yot' ran ts'o xun ngu ran unbi da nu a

⁴² Ne xø bi 'yēn'a ra Jesús:

—Hōnt'a te'o di 'be'pi da 'yot' ran ts'o n'da ra t'uhni i ec'yēigui, xun uho ran ts'embi da nu a. Man'da xun u xinda gue'bu da thurpi rá 'yuga bu ja ra do ngue ra jani xun hyu, ne da t'en bu mbonthe ja ra dejä.

⁴³ Nu'bu ni 'yeh di ja ah gui 'yothu ran ts'o, xun ho 'bu gui 'yothu tengu 'bu gui hyejü. Madague gan do'yehu pegue gui tĩmbu ra te mazai, xinda gue'bu di ja yoho ni 'yeh ne gui nuhu ran unbi mazai gueru ja ra sibi njam'bu i huēt'i.

⁴⁴ Xun uho guin nuhu bu 'bu, tengu tho 'bu i sa a ni ngøhu yu zu'uē, ne njam'bu din hē a dí zapi gätho yu pa, ne tengu 'bu n'da ra sibi njam'bu da huēt'i.

⁴⁵ O nu'bu ni guahu di ja ah gui 'yothu ran ts'o, xun ho 'bu gui 'yothu tengu 'bu gui hyejü. Madague gan doguahu pegue gui

tĩmbu ra te mazai xinda gue'bu di ja yoho ni guahu ne gui nuhu ran unbi mazai.

⁴⁶ Xun u tho guin nuhu bu 'bu, tengu tho n'da ra du ngue 'buh yá zu'uē sap yá ngø ne njam'bu din hē a ni zapi gätho yu pa, ne tengu 'bu n'da ra sibi njam'bu da huēt'i.

⁴⁷ O nu'bu ni dāhu di ja ah gui 'yothu ran ts'o, xun ho 'bu gui 'yothu tengu 'bu gui hyahmbu. Madague gan 'dadä thohohu, pegue gui cuthu bu di manda rá ts'edi Ojä, xinda gue'bu di ja yoho ni dāhu ne gui nuhu ran unbi mazai.

⁴⁸ Xun u tho guin nuhu bu 'bu, tengu tho n'da ra du ngue 'buh yá zu'uē sap yá ngø ne njam'bu din hē a ni zapi gätho yu pa, ne tengu 'bu n'da ra sibi njam'bu da huēt'i.

⁴⁹ Gätho ahu din ja ah yun unbi 'dahma gui pømanhohu, tengu tho u yu 'bøts'e din t'un Ojä i pa ma japi ra u ngue da bømanho.

⁵⁰ Nu ra u xun ho. Pe nu'bu bi 'be'rá ts'edi ya hin'yu 'be'a sä dín hoqui. Ne ngutho ahu o guidi jafu gui 'behmbu ran ho i ja ah. Pe guim 'bømanhohu ni mija'ihu.

10

Ra Jesús bi ma njon da hyeh rá xisu

¹ Nu'bu mam bá epu Capernaum ra Jesús bi zøm bu ra xequi Judea, ne bin 'yo bu rá nyani ra häi Judea nepu 'danguadi ra dæthe Jordán. Bi mbuh yu jä'i bim peti mahøn'a bu mi 'bäh ra Jesús, ne bi xänbi mahøn'a tengu nzai mi øt'e.

² Ne nu'bu mi zøm bu yu fariseo, bi 'yän 'bu da zä da hyeh rá xisu n'da ran'yohu, nguetho inde da dĩnbi 'be'a dí yap'a ra Jesús.

³ Nu'bu mi dæ a ra Jesús:

—'Be'a mam bu ja rán t'edi ra Moisés nangu ran hyegui.

⁴ Bi dæ'u yu fariseo buya:

—Nu ra Moisés bi ma ngue nu'bu n'da ran 'yohu in nde da hyeh rá xisu, da t'ørpa ra søcuq ngue ran xuni.

⁵ Nu'bu mi dæ a ra Jesús bi 'yemp'u:

—Nangu'e'a xam me ni mbaihu janangu'e a gue a ran t'edi bi man ra Moisés a.

⁶ Pe nu'bu rá mbudi ra ximhäi, Ojä bi zänna n'da ran 'yohu ne rá xisu.

⁷ Janangu'e a nu'bu n'da ran 'yohu da zin a n'da ra xisu him man i 'yo rá güenda rá ta o gue rá mbe,

8 pɛgue dim 'bʰhmi rá xisu nɛ din ja tengu 'bʰ n'dan ja'itho. Nu mam 'bet'o mí yonja'i, pɛ nu'bʰ bi zini din ja tengu 'bʰ n'dan ja'itho.

9 Nɛ nu'ʰ di pɛnba Oja ʰ, njon da zä di xunba ʰ, bi 'yɛn a ra Jesús.

10 M'bejua bi zom bʰ ja n'da ra ngu nɛ bi 'yän'dʰ yá xädi:

—'Be'a nam bøn a gám ma, bi 'yɛn ʰ.

11 Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ʰ:

—Gätho te'o da hɛh rá xisu nɛ da zim man'da, nu'a ɔt' ra 'yomt'ɛni a.

12 Nɛ ngutho n'da ra xisu 'bʰ da hɛh rá ndø nɛ da zim man'da ran 'yohʰ nɛ'a ɔt' ra 'yomt'ɛni a, bi 'yɛn a ra Jesús.

Nu ra Jesús i numanho yʰ t'ʰhni

13 Nu'ʰ da yʰ ja'i bi zix yá t'ʰhni bʰ 'bʰh ra Jesús, i ndepe da dospa yá yá. Pɛ nu yá xädi bi hɛcpa ʰ ngue hin da zix yʰ t'ʰhni bʰ 'bʰh ra Jesús.

14 Nu'bʰ mi nu ra Jesús 'be'a bi 'yɔt' yá xädi bin cuɛ bʰya, nɛ bi 'yɛna:

—Dami jafʰ yʰ t'ʰhni ba thocua, 'yo gui corpahʰ bʰ, nguetho hɔnt'ʰ to'o da gohi tengu n'da ra t'ʰhni ngue din unse di manda rá ts'ɛdi Oja, da yʰrpʰ di manda rá ts'ɛdi Oja ʰ.

15 Majuʰni dí xi ahʰ, nu'bʰ hin gui cohmbʰ tengu n'da ra t'ʰhni hin da zä gui cʰthʰ bʰ di manda rá ts'ɛdi Oja 'bʰ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

16 Nɛ nubʰya i thɛx'ʰ yʰ t'ʰhni nɛ bi dospa yá yá nɛ bi 'yäp rá m fäts'i Oja nangue ʰ.

Ra mɛmbeti ts'ʰnt'ʰ bi si a ra te mazai

17 Nu'bʰ mi bøn'a ra Jesús bʰ mí 'bʰi, 'bex bá ɛ a n'dihi n'da ra ts'ʰnt'ʰ. Bi zʰpʰ 'yu, bin danyahmu bʰ ja rá gua ra Jesús nɛ bi 'yɛmbi:

—Hoga xänbata i, 'be'a ga ɔt'ä ngue din jagä ra te mazai, bi 'yɛn a.

18 —Ha guím bɛni 'be'a guím ma ngue guí ɛngui xʰn hogui. Nguetho hɔnt'a Oja xʰn ho.

19 Ha guí pʰ ʰ yán t'ɛdi Oja ngue i ɛna: “O guí 'yomt'ɛni, o guí hɛcpa rá te ni mijá'iui, o guím pɛ, o guí man yʰ fɛhni, hin gan siyate, nɛ guí numansu ni ta nɛ ni mbe, nɛ gue'a man yʰn t'ɛdi a,” bi 'yɛn a ra Jesús.

20 Nɛ bi dʰ a ra ts'ʰnt'ʰ bʰya:

—Xänbata i, gätho yʰn t'ɛdi dá ɔt'ä gue'bʰ go man t'ʰhni gä.

21 Nu ra Jesús ɛmmɛ bi huɛc 'bʰ min hyɛtui nɛ bi 'yɛmbi:

—I ja a man'da di 'bedi gui 'yɔt'e. Ni mba, bá pä 'be'a gätho i ja i, nɛ gui darpa yʰ hyoya ni mbeti bʰya. Nɛ din ja a 'be'a m'be'ts'i bʰ mahɛts'i gue di muui. Nɛ nubʰya ba ɛhɛ gui tɛngui, nɛ gui hyät' yʰn ʰnbi madague gui tu, bi 'yɛmbi.

22 Pɛ nu ra ts'ʰnt'ʰ bi du rá mbai 'bʰ mi 'yɔ a bi man a ra Jesús nguetho ɛmmɛ ra mɛmbeti a. Janangue a bi 'uetho.

23 Nu ra Jesús bi hyant'ʰ gätho mi 'bäpʰ nɛ bi xih yá xädi bʰya:

—ɛmmɛ xʰn hɛi n'da ra mɛmbeti da yʰrpʰ di manda rá ts'ɛdi Oja, bi 'yɛna.

24 Nɛ nu yá xädi bi hyonya thoho a bi man ra Jesús. Pɛ nu ra Jesús xø bi 'yɛmp'ʰ yá xädi mahɔn'a:

—Ma zʰ t'ʰhni ahʰ, xʰn hɛi da yʰrpʰ di manda rá ts'ɛdi Oja n'da 'bʰ i hu rá mbai nangue ra mbeti.

25 Man'da hingui hɛi ra camello da yʰrpʰ ja rá zagu ra 'yofani, xinda gue n'da ra mɛmbeti da yʰrpʰ di manda rá ts'ɛdi Oja, bi 'yɛmp'ʰ.

26 Nɛ xø man'da bi hyonya tho ʰ yá xädi nɛ bin 'yɛmzɛhɛ ʰ:

—To'o maha da zä da dɪn a ra te mazai 'bʰ, bi 'yɛn ʰ.

27 Nu ra Jesús bin hyɛthʰ yá xädi nɛ bi 'yɛmp'ʰ:

—Hingui sä da dɪnɛ ra te mazai n'da ra ja'i pɛ nu Oja gätho da zä da 'yɔt'e, bi 'yɛn'a ra Jesús.

28 Nu ra Pedro bʰya bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Nugähe, gätho 'be'a mi jaje xtá sohmbɛ nɛ dá tɛn'nahe.

29-30 —Majuʰni, ɛn a ra Jesús, nɛ dí xi ahʰ ya, hɔnt'a go to'o bi zoh rá ngu, o gue yá cu, o gue rá ta, o gue rá mbe, o gue rá xisu, o gue yá t'ʰhni, o gue yá häi, ngue da dengui, pɛ ɛmmɛ man'da xʰn ngu din ja ngue yá ngu, o gue yán 'yohʰ, o gue yán ju, o gue yá mbe, o gue yá t'ʰhni, o gue yá häi, xinda gue ʰ gätho mi ja mam 'bet'o, pɛ nɛ'ʰ yʰn ʰnbi da nu, nɛ da nu ran ho gätho yʰ pa mazai 'bʰ rán zɛgui ra pa.

31 Nɛ xʰn ngu ʰ mi 'bet'o dim 'bejua nɛ nu'ʰ mi 'bejua dim 'bet'o ʰ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma mahøn'a rán dqtε

³² Nu'bu mi mba bu 'yu Jerusalén ra Jesús, xøn ngu yu ja' i bi denni. Nu ra Jesús mi 'bet'o, min 'yohu yú xädi, ne mí 'bejua yu ja' i. Ne min su u yú xädi, midi hyonya thoho u ngue nde da mba bu Jerusalén ra Jesús. Ne nu ra Jesús bi zix bu ma' ueni ts' u yú xädi nde da xifi 'be' a da t'ørpe.

³³ Ne bi 'yεmp' u:

—Nuya ná mbähä bu Jerusalén. Ne nugä ngue dán ja' igä ua ja ra ximhäi, da mba ma dägä bu 'buh yu ngurpa mbäjä ne' u yu xänbate nija, ne da 'yørcä ran juanbi u ngue ga tu, ne di dägä bu 'bu u him ma mijudíohu.

³⁴ Ne da mba nthengui ne da mba m'be' migui, ne da mba nts'ots' igä, ne da thogui. Pe nu'bu ná hyupa ga thambenigä, bi 'yεmp' u yú xädi.

Äh ra mate ra Jacobo ne ra Xuua

³⁵ Nu ra Jacobo ne ra Xuua, yú ts'unt' u ra Zebedeo, man' da bi hyäm bu mí 'bäh ra Jesús ne bi 'yεmbi:

—N' da ra mate dí nde ga ä' a' be.

³⁶ Ne nu ra Jesús bi 'yεmp' u:

—'Be' a guí nde ga øt' aui.

³⁷ Ne bi 'yεmp' u buya:

—Dí nde' be 'darpu ga huhmbu ngue ' da xtá hutho' be bu ja ni mexa 'bu gán ts' ut' abi, bi 'yεmbi.

³⁸ Ne nu ra Jesús bi 'yεmp' u:

—Nu' aui, hin guí pähmi 'be' a nam bøn' a guí ähmi. Ha da zä ne' aui guí säui ran unbi ga sägä. Ha da zä ne aui guí hyät' ui ra dumbu ga hät' ä.

³⁹ —Da zä, bi 'yεn u.

Ne nu ra Jesús bi 'yεmp' u:

—Majuani, nu ran unbi ga sägä guí säui a, ne nu a ra dumbu ga hät' ä ne aui guí hyät' ui a.

⁴⁰ Pe hinga gue' a man t' εdigä gam mangä to' o dan hyuhmbe bu ja ma mexa. Pegue gue' a Oja di un ran t' εdi to' o xan zänni, bi 'yεn a ra Jesús.

⁴¹ Nu'bu mi 'yø u yú mixädihu 'be' a bi man ra Jacobo ne ra Xuua, bi mbudi bin cue u.

⁴² Janangue' a nu ra Jesús bi 'yεmp' u gätho 'de' mayoho yú xädi buya:

—Nu' u i ja yú ts' εdi ua ja ra häi εmme xøn he i ørpa u to' o di manda u, ne εmme din 'yεx' u.

⁴³ Pe nu'ahu hinga ngubu gui 'yøthu. Pe hønt' a go to' o da nde din ja rán t' εdi xøn ho, pegue jatho din 'yεhe ngue gätho mi' da.

⁴⁴ Ne nu'bu 'bu a n' da ahu ngue i nde dim 'bet' o, pegue din 'yεhe thoho ngue gätho mi' da.

⁴⁵ Tengu thohogä, ngue dán ja' igä ua ja ra ximhäi, him bá εcä ngue dam hmugä, pe bá εcä ngue dan 'yεhe thohogä, ne ga dä ma te gan yanba yú te yu ja' i, bi 'yεn' a ra Jesús.

Ra Jesús bi hoc' a ra xädä i Bartimeo a

⁴⁶ Ne mi thopu ja ra hnini Jericó ra Jesús ne yú xädi, n' yohu xøn ngu yu ja' i. Ne mi hupu nden' yu n' da ra xädä rá thuhu ra Bartimeo, rá ts'unt' u ra Timeo. Mí äh ra mbeti a.

⁴⁷ Ne nu'bu mi 'yøde ngue gue' a ra Jesús ra mengu Nazaret ní mba bu, bi mba' t' i, bi 'yεmbi:

—Hague Jesús, rám bom' beto i ra David, dami huεgui, bi 'yεna.

⁴⁸ Pe nu yu ja' i bi hecpi, bi xifi din he. Pe nu' a ra xädä man' da nts' εdi mbafi:

—Rám bom' beto i ra David, dín ja a nin huεcate nanguecä, bi 'yεna.

⁴⁹ Nu ra Jesús bim 'bäh puaya, bi zonhna ra xädä. Nu yu ja' i mí 'bejua bi xi a ra xädä:

—Dami ndants' i, gan johya, nguetho in zon' na i ra Jesús, bi 'yεmp' u.

⁵⁰ Bi tonts' a rá coto ra xädä buya, bi ndants' i ne bi mba bu mi 'bäh ra Jesús.

⁵¹ Nu' a ra Jesús bi 'yεmp' a:

—'Be' a guí nde ga øt' a i.

Ne nu ra xädä bi 'yεmbi:

—Xänbate i, dí nde guí xoga ma dä.

⁵² Ne nu ra Jesús bi 'yεmbi:

—Ni mba, bi zä i nguetho gá 'yεc' yεigui, bi 'yεna.

Ne 'bex bin zø yú dä ne 'bex bi den bu ni mba ra Jesús.

11

Bi hyux ra buru a ra Jesús ne bi t' εspi

¹ Ne mi ts' utho da zøm bu Jerusalén ra Jesús ne u mín 'yohu. Bin 'yo bu hämbu ra hnini Betfagé ne ra hnini Betania, he rpu ja ra nyuni Olivos. Ne nubuya bi mbehn' du yoho yú xädi ra Jesús.

² —Ni mbe nu njon nu bí ja ra hnini ne nu'bu gá sømmi, guí tømmi bu n' da ra buru

nthət'i ngue njo'o to xí hyux'a n'dandj, ne gua xoc pəya ne gua siui ua.

³ Ne nu'bu da t'ɛn'au: "Hanja ngubə guí ɔt'ui," bu da t'ɛn'au, guí 'yɛnui: "Nu'a ra Hmu i honi ne xø ba si'be ua mahøn'a," guí 'yɛnui, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴ Ne bi mba buya, ne bi dɪm bu a ra buru, nthət'i bu ja ra goxthi nguəpə i thoh ra 'yu. Ne bi xoc bu buya.

⁵ Nu'bu mi bubu bi 'yɛn'au:

—'Be'a guí ɔt'ui bu, hanja guí xocui ra buru.

⁶ Nu'bu yə xädi bi dət'au ne bi xifi tengu xi xih ra Jesús.

—Dami sixui bu, bi t'ɛmp'au yə xädi buya.

⁷ Bá ts'inba a ra buru a ra Jesús buya ne bi mbøh yú coto bu bá si ra buru, ngue bi gəspi ne bi hyuxa ra Jesús buya.

⁸ Ne'au yə ja' i bi mbøh yám 'bexøts'e pahni bi ximba bu 'yu, ne nu'au mi'da yə ja' i bi xec yə paxi ne bi mbøcpa bu ja ra 'yu.

⁹ Nu'au mi 'bet'o bu ní mba a ra Jesús, ne au mi 'bejua, gätho i mba au bi 'yɛn'au:

—Majəpi a bá pənhd Oja, bi 'yɛn au.

¹⁰ Din ts'ut'abi a tengu tho ma mbombøtahe ra David. Mixte rá ts'edi Oja, bi 'yɛm bu ní mba au.

¹¹ Bi yəthə bu Jerusalén ra Jesús buya. Ne bi yərpə ja ra dənija, ne bi nu 'be'a gätho i t'ørpə ne bi bøm buya nguetho ya bin de. Bi mba bu ra hnini Betania ne au 'de'mayoho yú xädi bi mbähä.

Ra Jesús him bi numanho ra za him mi zəh yú ndät'ä

¹² Nu'bu mi hyax buya bi bøm bu Betania ra Jesús, bi mbeng bu Jerusalén. Ne bin tumanthuhu bu 'yu a.

¹³ Ne mi hant'a n'da ra za ja yú paxi, bi mba da nu bu i zəpə yú ndät'o. Pə nu'bu mi zøm bu, nte bi dɪm bu, hønt'au yú xi nguetho hinga gue'au yə pa i zəh yú ndät'o, ne säti tho ja yú xi.

¹⁴ Nu ra Jesús buya bi 'yɛmp'a ra za:

—Njam'bu to da zi mahøn'a au ni ndät'o, bi 'yɛmbi.

Ne bi 'yøh yú xädi a bi man ra Jesús.

Ra Jesús bi hyøn a thi au yə mbä ne au yə däi bu ja ra dənija

¹⁵ Ne bi thopə Jerusalén ra Jesús ne yú xädi. Ne bi yərpə ja ra dənija mahøn'a. Ne bi

hyøn a thi gätho yə mbä ne yə däi mi 'bupə. Ne bi ndønba yú mexa yəpə pəmbeti ne yän thuts'i yə mbät'azə.

¹⁶ Ne njon di japi da thopə nija bu i tu yú 'beni.

¹⁷ Ne bi 'yɛmp'au yə ja' i buya:

—Ha hinga nt'o't'i bu ja rá søcuə Oja ngue bi 'yɛna: "I thø a ma ngu nguəpə da dəndegui gätho yə ja' i 'bucua ja ra ximhäi," i ɛn Oja, bi 'yɛn a ra Jesús. Pə nu'ahə, xcá 'yørpahə tengu bu rá hyədo nguəpə nin yən au yə bɛ, bi 'yɛmp'au buya.

¹⁸ Bi 'yø au yə xänbate nija ne yə ngəpə mbäja 'be'a xí man'a ra Jesús, ne i honi hague dán zä da hyo, nguetho bin su bu mi nu gätho yə ja' i madi hyonya thoho nangue a 'be'a bi xänba ra Jesús.

¹⁹ Nu'bu mín de bi bøm bu a ra Jesús bu ja ra dənihni Jerusalén ne yú xädi. Bi mbähä bu ra hnini Betania mahøn'a.

Bi 'yot'a ra za

²⁰ Nu'bu mi hyax buya bi thoh mahøn'a bu 'bä a ra za ngue mi ɛna xtän zip yän dät'o ra Jesús. Nu'bu mi nu'au, ya xí 'yot'i gätho yú 'yə.

²¹ Nu ra Pedro buya bi bɛn a xí man ra Jesús ne bi 'yɛmbi:

—Xänbate i, ne nunə ra za gá 'yɛmbi him man'dandj da ts'ip yän dät'o ne ya xø 'yot' ya, bi 'yɛn a ra Pedro.

²² Ne nu'bu mi dəh ra Jesús, bi 'yɛmp'au:

—Dami 'yɛc'yəihə ngue gätho da zä da 'yøt' Oja a xən həi.

²³ Janangue'a nu'bu ya gá xihmbə n'da ra t'øhø da 'uegue din hyøzəhə bu ja ra deja, din ja a gá mamhbə bu hingui yoho guim bɛmhə, ne guí pəhmbə majuəni gätho sä da 'yøt' Oja a xən həi.

²⁴ Janangue'a dí xi ahə ngue nu'bu ja a guí äfə Oja, dami 'yɛc'yəihə ngue di 'da ahə a guí äfə ne din ja a buya.

²⁵ Ne nu'bu guí yəhə Oja him man guim bɛmhə a bi 'yøt'ahə ni mijə ihə, gam punbahə ne'a Oja di pun'nahə buya.

²⁶ Nguetho nu'bu hin gadim punbahə ni mijə ihə xinga gue'a ni Tahə bí 'bupə mahɛts'i di pun'nahə, bi 'yɛmp'au yú xädi ra Jesús.

Ran t'änni nangue rán t'ɛdi ra Jesús

27 Bi zøm bꝰ Jerusalén ra Jesús nꝰ yá xädi, nꝰ xø bi zøm bꝰ ja ra dꝰnija. Nꝰ nu yꝰ ngꝰrpa mbäjä bi zøm bꝰ mi 'bäh ra Jesús, n'yohꝰ yꝰ xänbate nija nꝰ yꝰ dꝰc'yꝰei.

28 Nu'ꝰ bi 'yän'na ra Jesús:

—To'o bi 'da a ran t'ꝰdi gui 'yøt'a guí øt'e.

29-30 Nꝰ nu ra Jesús 'bꝰ mi dꝰdi bi 'yꝰna:

—Necä ga än'nahꝰ to'o bi un rán t'ꝰdi ra Xuua Nxixyá, hague Ojä uague yꝰ jä'ithoho. Nꝰ nu 'bꝰ gá xijꝰ, necä ga xi ahꝰ to'o bi 'dacä man t'ꝰdi bꝰya.

31 Nu'ꝰ bin 'yꝰmzꝰhꝰ ꝰ bꝰya:

—Xi'bꝰ ga xihmbꝰ ngue gue'a Ojä bi un rán t'ꝰdi, nꝰ da 'yꝰnjꝰ: “Hanja hin gá 'yꝰc'yꝰeihꝰ thꝰ,” da 'yꝰnjꝰ bꝰya.

32 Nꝰ nu 'bꝰ ga ꝰmhꝰ yꝰ jä'i thoho bi un ran t'ꝰdi ra Xuua, pꝰ hingui sä ga xihmbꝰ tengu a, bi 'yꝰn ꝰ, nguetho gätho yꝰ jä'i mi ꝰspa ra Xuua nꝰ bi 'yꝰc'yꝰei ngue rá pøngahyá Ojä a.

33 Nꝰ nu 'bꝰ mi dꝰ ꝰ yꝰ xänbate nija nꝰ ꝰ gätho min 'yohꝰ,

—Hin dí pꝰhmbe, bi 'yꝰntho ꝰ.

Nu ra Jesús bi 'yꝰmp'ꝰ:

—Xinga guecä ga xi ahꝰ to'o bi 'dacä man t'ꝰdi, bi 'yꝰn'a.

12

Rán t'uti yꝰn ts'ombꝰfi

1 Nu ra Jesús 'bꝰ bi dꝰ'mi bi xi a n'da ran t'uti nꝰ bi 'yꝰmp'ꝰ:

—Nu n'da ran 'yohꝰ bi 'yøt'a n'da ra nuꝰndät'o, nꝰ bi føt'e nꝰ bi 'ya'ma n'da ra hyähäi guepꝰ da 'yøt'a n'da ran thꝰ'ma guindät'o, nꝰ bi hyø a n'da ra jädo xꝰn hꝰts'i da ndex ꝰ da nu rá häi.

Nꝰ bi hmit'ꝰ yꝰ mbꝰfi a rá häi ngue dim pꝰpꝰ, nꝰ bi mba n'danni a ran 'yohꝰ.

2 Nu'bꝰ bi zøn ra pa din ja ꝰ yꝰn dät'o, bá pꝰhna n'da rá 'yꝰhꝰ ba tu a xí mamhbꝰ di unni.

3 Pꝰ nu'ꝰ yꝰ mbꝰfi bi bent'a ra 'yꝰhꝰ, nꝰ bi mbꝰ'mi nꝰ bi mbꝰnthoho bꝰya nꝰ nte bi unni.

4 Nu rá mbꝰti ra nuꝰndät'ä bá pꝰhn man'da rá 'yꝰhꝰ bꝰya. Pꝰ nꝰ'a bi mba ma bat'a do a, nꝰ bi mba ma unba rá yá, nꝰ bi zantho, nꝰ xø bi mbꝰnthoho bꝰya.

5 Nꝰ bá pꝰhn man'da, nꝰ xø bá tho a. Nꝰ xꝰn ngu mi'da bí 'bꝰhni. Nu'ꝰ 'da bi unba thoho nꝰ nu mi'da bi hyo.

6 Mi 'bꝰ a n'da rá ts'unt'ꝰ a rá mbꝰti ra nuꝰndät'o nꝰ ꝰmmꝰ di huꝰc'a. “Nu yꝰ mbꝰfi masque da numansu ma ts'unt'ꝰ,” bi 'yꝰnꝰ, nꝰ bá pꝰn'na bꝰya.

7 Pꝰ nu ꝰ yꝰ mbꝰfi 'bꝰ mi nurpa a rá ts'unt'ꝰ, bin 'yꝰmzꝰhꝰ ꝰ: “Nuna, guehna da gohmi ra häi 'bꝰ bi du rá ta. Mbähä ga hohꝰ nꝰ nubꝰya ma mbꝰti zꝰhꝰhꝰ ra nuꝰndät'o,” bin 'yꝰmzꝰhꝰ ꝰ.

8 Nꝰ bi bent'i nꝰ bi hyo nꝰ bi 'yꝰm bꝰ ma'ueni bꝰ ja ra nuꝰndät'o, bi 'yꝰn'a ra Jesús 'bꝰ mi man a ran t'uti.

9 —Nuya guim bꝰmhꝰ 'bꝰ'a da 'yøt'a rá mbꝰti ra nuꝰndät'o, bi 'yꝰmp'ꝰ. Guehma ba ꝰꝰ nꝰ da hyo ꝰ xí hmit'a rá nuꝰndät'o nꝰ di un ra nuꝰndät'o ꝰ mi'da, bi 'yꝰn a ra Jesús.

10 Ha hin gán xähmbꝰ rá t'ohni Ojä ngue i ꝰna:

Nu'a ra do bi bꝰnt'ꝰ yꝰ gädo,

gue'a man'da mahyoni tengutho bꝰ ná thon yꝰ guangu.

11 Gue'a bi zänd Ojä,

hanja gní hyonya thohohꝰ,

ꝰm bꝰ rá m hman Ojä, bi 'yꝰn a ra Jesús.

12 Nu yꝰ ngꝰrba mbäjä nꝰ'min 'yohꝰ, bi nde da bent'a ra Jesús nguetho bi bꝰdi ngue go yán t'uti ꝰ nangue a bi man ra Jesús, pꝰgue bi zutho din cuꝰ yꝰ jä'i, janangue him bi bent'i. Bi mbatho ꝰ bꝰya.

Ran t'änni nangue ra renta im man ra ts'ut'abi Roma

13 Nꝰ bi 'bꝰnpꝰ 'bꝰh ra Jesús ꝰ mi'da yꝰ fariseo nꝰ ꝰ 'da ma ngꝰrpihe mi tꝰn'na ra ts'ut'abi Herodes. Bi 'bꝰhni ngue da 'yän'na n'da ran t'änni nꝰ nu'bꝰ hinga gue a da ma, 'bꝰx gue di yꝰpi.

14 Nu'bꝰ mi zøm bꝰ bi 'yꝰn ꝰ:

—Xänbate i, dí pꝰhmbe gätho majuꝰni guím ma nꝰ njon guí su, nguetho hin guí ørpa masu a man yꝰ jä'i nꝰ guí xänba a majuꝰni rá m hman Ojä ꝰ yꝰ jä'i. Dín nde gui xije, ha din thꝰui yán t'ꝰdi Ojä 'bꝰ dí øthꝰ ngue dí juthꝰ ra renta im man ra ts'ut'abi bꝰ Roma in ts'ut'abi ua, uague hin'na. Ha xꝰn ho 'bꝰ ga thoqui ga juthꝰ uague hin'na, bi 'yꝰn ꝰ.

15 Pɛ nu'a ra Jesús mi paði høntho i nde da dɪnbi 'bɛ'a dí yǎp'a, janangue a bi 'yɛmp'ɛ:

—Hanja gní 'yǎngahɛ, xi'a ni mbɛti gní juthɛ ra renta im man ra ts'ɛt'abi, gan nugä.

16 Nɛ bi un bɛya.

—To'o rá pøte nɛ rá thuhu i cuat na ra mbɛti, bi 'yɛn a ra Jesús.

Nɛ nu'ɛ bi 'yɛn ɛ:

—Rá pøte nɛ rá thuhu ra ts'ɛt'abi Roma i cuat na.

17 Mí daɥ ra Jesús nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu'a rá mbɛti ra ts'ɛt'abi Roma, gui un'na. Nu'a xin rá mbɛti Ojǎ gui un'na Ojǎ a, bi 'yɛmp'ɛ.

Nɛ nu'ɛ bi hyonya thoho nangue a bi man'a ra Jesús.

Ran t'ǎnni nangue ɛ da dǎmbɛni

18 Nɛ bá ɛ ɛ 'da yɛ saduceo bɛya ngue mi ɛn ɛ njo'o to da dǎmbɛni. Nɛ bi 'yǎn'na ra Jesús, bi 'yɛmbi:

19 —Xǎnbate i, nu'a n'da ran t'ɛdi bi man'a ra Moisés i ɛna, ngue nu'bɛ da du n'da ran 'yohɛ nɛ njo'o rá t'ɛhni 'bɛ bi du, nɛ nu'a rán 'yohɛ zɛhɛ da zinba a rá xisu a rán 'yohɛ bi du. Nɛ nu'a rá t'ɛhni dim 'bɛi da t'ɛmbi rá t'ɛhni a xí du.

20 Nɛ mi 'bɛ i yoto yǎn 'yohɛ i din 'yohɛ zɛhɛ ɛ. Nɛ nu'a ra 'bɛt'o n'yohɛ bi zin'a n'da ra xisu, nɛ nu'bɛ mi du njo'o yá t'ɛhni.

21 Janangue'a nu a rán 'yohɛ a bi du bi zin a ra xisu mahøn'a. Nɛ'a bi du a, nɛ xinga gue a bim 'bɛh yá t'ɛhni a. Nɛ ná hyu ngutho.

22 Nɛ gǎtho ɛ yoto ma 'yohɛ nɛ 'dat'a ra xisu bi zini, nɛ xinga n'da mím 'bɛh yá t'ɛhni 'bɛ bi du ɛ. Nɛ nɛɛgui nɛɛ ra xisu bi du.

23 Nuya dami xije nu'bɛ majuǎni da dǎmbɛni yɛ jǎ'i, nda'a nin 'yohɛ dim 'bɛhmi ra xisu, nguetho gǎtho yoto bim 'bɛhmi, bi 'yɛn ɛ yɛ saduceo.

24 Mí daɥ ra Jesús nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu'ahɛ 'dan'yo thoho guí mamhbɛ nguetho hin guím bɛmhɛ 'bɛ'a mam bɛ ja rá t'ohni Ojǎ xín rá ts'ɛdi Ojǎ guí paɥmbɛ.

25 Nu'bɛ bi dǎmbɛni ɛ xɛn du him man ja ran sini bɛ pɛgue dim 'bɛtho yɛ jǎ'i tengu yám 'bɛhni Ojǎ 'bɛpɛ mahɛts'i.

26 Nɛ nu'a ram hma ngue da dǎmbɛni ɛ xɛn du, majuǎni a nɛ guin nuhɛ bɛ ja

rám hman Ojǎ ngue nu'bɛ min yǎui Ojǎ ra Moisés bɛ ja ra t'ɛza bi 'yɛmbi: “Nugä drá Ojǎgä, nu ra Abraham nɛ ra Isaac nɛ ra Jacob ngue nim bombøtahɛ, i ɛc'yɛigui,” bi 'yɛn Ojǎ.

27 Ngubɛ bi ma nguetho guexta'a i 'bɛh yá mbɛi ɛ. Pɛ hin guím bɛmhɛ, nguetho 'dan'yo thoho guí mamhbɛ, bi 'yɛn a ra Jesús.

Rán t'ɛdi Ojǎ man'da ja ts'ɛditho

28 Nu'bɛ min yǎhɛ yɛ saduceo ra Jesús, mi 'bɛpɛ n'da ra xǎnbate nijǎ bi 'yøde 'bɛ'a bi man ra Jesús nɛ bi bǎdi ngue xɛn ho a bi ma. Janangue'a bi 'yǎnni:

—Nda'a rán t'ɛdi Ojǎ ngue man'da ja ts'ɛditho ga øthɛ, bi 'yɛn'a.

29-30 Bi da'a ra Jesús:

—Nu'a rán t'ɛdi Ojǎ man'da jats'ɛditho ga øthɛ, gue'a ran t'ɛdi ngue i ɛna: “Dami 'yøhmbɛ gyá jǎ'i israelhɛ, nu'a Ojǎ ra Hmu, n'datho a. Nɛ guim bɛmhɛ a nangue gǎtho ni mbɛihɛ, nɛ gǎtho ni tehɛ, nɛ gǎtho nin 'yomfɛnihɛ, nɛ gǎtho ni ts'ɛdihɛ,” i ɛn rá t'ohni Ojǎ. Pɛ guehna ran t'ɛdi man'da ja ts'ɛdi tho ga øthɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

31 Nɛ 'da'angutho ui ná yoho ran t'ɛdi ga øthɛ i ɛna: “Gui huɛc ni mijǎ'ihɛ tengu bɛ gnin huɛc zɛhɛhɛ,” i ɛn rá t'ohni Ojǎ. Guehya yǎn t'ɛdi man'da ja ts'ɛditho ga øthɛ xinda gue ɛ mi'da, bi 'yɛn a ra Jesús.

32 Nɛ nu'a ra xǎnbate nijǎ, bi 'yɛm bɛya:

—Xǎnbate i, majuǎni xɛn ho guím ma, ngue høn't'a n'da Ojǎ i 'bɛi nɛ njo'o man'da tengu a. Nɛ ja ts'ɛdi tho da bɛn Ojǎ n'da ngue gǎtho rá mbɛi, nɛ gǎtho rá te, nɛ gǎtho rán 'yomfɛni, nɛ gǎtho rá ts'ɛdi,

33 nɛ di huɛc rá mijǎ'iuu tengu bɛ nin huɛczɛhɛ n'da. Man'da ja ts'ɛditho da 'yøt'a n'da ɛ xinda gue ɛ gǎtho yɛ 'bøts'e nɛ yǎn t'unni dí mbøspa Ojǎ n'da, bi 'yɛn a ra xǎnbate nijǎ.

34 Nɛ nu ra Jesús 'bɛ mí 'yø a bi man ra xǎnbate nijǎ bi bǎdi ngue n'dat'a Ojǎ im bɛni janangue a bi 'yɛmbi:

—Nu'i ts'ɛtho di 'bɛ i ngue da zǎ gui cǎrpɛ di manda rá ts'ɛdi Ojǎ, bi 'yɛmp'a.

Nɛ nubɛya njom man'da bi zǎpi da 'yǎn mi'da yǎn t'ǎnni.

To'o gue rá Ts'ɛnt'ɛ a ra Cristo

35-36 Ne mí xänba yu ja'i a ra Jesús bu ja ra danija, ne bi 'yemp'u:

—Hanja en u yu xänbate nija ngue nu ra Cristo rá m bom'betto ra David a, ne xim mi embi rá Hmu 'bu hin ním 'bui, nguetho mi en'a ra David:

Nu'a Oja bi 'yemp'a ma Hmu:

“Dat'ua ga huhmi ga conhui ma ts'edi gue'bu go dá tapä nin sühü ua ja ra ximhäi ne gui manda u büya,”

bi t'emp'a ma Hmu, bi 'yén a ra David 'bu mí bänba rá Hogandähi Oja nangue 'be'a da 'yot' ra Cristo.

37 Guesé ra David bi 'yembi rá Hmu a ra Cristo. Hague nja pe ne rá m bom'betto a, bi 'yén a ra Jesús.

Pe nu yu ja'i, bi 'yømanho gätho a bi man ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'be'a i øt'u yu xänbate nija

38 Ne bi thoqui bi xänba yu ja'i a ra Jesús bi 'yemp'u:

—Gam fähmbu nangue a i xi ahü yu xänbate nija, nguetho hønt'a ran 'yets'i i øt'u ne di ho da hye yu pahni xu mba gueru i 'yo, ne di ho da mba ma zengua bu ja yu tai,

39 ne di ho da hyux bu ja yu thuts'i xun ho bu ja yu nija, ne di ho yu mbadi din sihme bu ja yu sihme u,

40 ne i haspi 'be'a gätho bi ts'ocpa u yu xisu xøn du yu ndø, ne sä nya'a thoho in yähu Oja ngue i nde da t'embi xun ho tho yu mbui. Man'da xun ngu ran unbi da nu ya, bi 'yén'a ra Jesús.

Ran t'unni man'da di muui bu na nu Oja

41 Ne mi hupu ra Jesús bu mí ja ra huada gueru i pa njät'i ra mbeti rán t'unni Oja. Ne in nu bu i cät' ra mbeti u yu ja'i bu ja ra huada. Ne bi nu xun ngu yu membeti bi thopu ngue xun ngu ra mbeti bi gärpü ja ra huada n'da ngu n'da u.

42 Ne bi zøm bu n'da ra hyoya xisu xi du rá ndø, ne bi gät'i yocentavo thoho.

43 Ne nu'bu mi nu a bi 'yot'a ra xisu büya ne bi 'yemp'u:

—Majuani dí xi ahü nuna zü hyoya xisu man'da xun ngu di muui a bi gärpü ja ra huada xinda gue'u gätho mi'da.

44 Nguetho gätho u mi'da bi gät'a i pongui, pe nuna ra xisu madague i hyoya na, pe bi

gät'i gätho mi pe'ts'i, bi 'yemp'u yu xädi a ra Jesús.

13

Ra Jesús bi ma ngue da mba nso't'i ra danija

1 Nu'bu mi bøm bu ja ra danija ra Jesús ne yu xädi, nu'a n'da bi 'yén'a:

—Xänbate i, hyandi ts'u nu ra nija, emme xu ndoho yu do n'yohu ne emme mahotho.

2 Mi däh ra Jesús ne bi 'yemp'u:

—Guin nuhu ngue mahotho ne emme ndoho yu do, pegue da zøn ra pa da so't'i, bi 'yemp'u.

Yu hmepya ngue rán zegui

3 Ne nu'bu mi zøm bu ja ra nyuni Olivos, bi hyupu ra Jesús, he't ra danija. Ne hønt'u yu xädi mi 'bühmbu bu. Ne nubüya ra Pedro ne ra Jacobo ne ra Xuua ne ra Andrés:

4 —Nda'a ní pa da mba nso't'i ra nija gä xije, bi 'yén u. Nda'a ni hmepya da hnu 'bu din ja a guim ma, t'emp'a ra Jesús.

5 Mi dā a ra Jesús ne bi 'yemp'u:

—Gam fähmbu njon da hyä ahü,

6 nguetho xun ngu ba xhe ngue sä da 'yena: “Nugä, guecä drá Cristogä,” da 'yén'u. Ne xun ngu u da hyät'i.

7 Ne nu'bu gui 'yøhmbu yu sui ne'bu da hma ngue din ja yu sui, o guin suhu nguetho jatho din ja u. Pe nu'bu din ja u xinga gue'bu ran zegui 'bu.

8 Nguetho nu yu ja'i bu 'da yu häi din sühmi yu mija'ihu. Ne nu 'da yu ts'ut'abi din sühmbu yu mits'ut'abihu, ne din ja yu 'yänhäi, ne xun ngu yu nidi din ja ra thuhu ne yun 'yo'ts'i. Ne guehya yu mbadi yun unbi ya, bi 'yemp'u.

9 Ne xø bi 'yén'a:

—Ne gam fähmbu njon di 'uec'ahü bu ja rá 'yu Oja, nguetho da mba ma dä ahü bu ja ran juänbate, neru ja yu nija ma mijudíohu da 'ber'ahü, ne nangue gui ec'yéigahü da ts'on'nahü bu 'buh yu ts'ut'abi, neru 'buh yu dät's'ut'abi ngue da ts'ep'ahü. Ne xun ho 'bu din jabu ne gue'a dí zä gui xihmbu mam hmangä u.

10 Pe m'bet'o thoho da mba nsifi gätho yu ja'i 'bucua ja ra ximhäi ran ho ma'da'yo dí pø u.

11 Nε nu'bu da zix ah_u di dä ah_u bu 'buh ra ts'ut'abi, pe him 'be gui hyonsehu 'be'a gui mamhbu 'bu da mba ma juan'ni ah_u, nguetho nu'bu bi zøn ra ora da t'an'nah_u, hont'a rá Hogandahi Oja da zä di bεn'nah_u 'be'a gui mamhbu.

12 Nε nu n'da ran 'yoh_u di manda da tho rán 'yoh_u, nε nu'a rá ta di manda da tho rá ts'ant'u. Nε da ndants'u yú ts'ant'u din tunhd_u u yú ta nε yú mbe nε di manda da tho rá ta nε rá mbe 'da yu ts'ant'u.

13 Nε gätho yu ja'i da zan ah_u nangue a gui εc'yεigah_u. Nε nu'u to'o gätho da hyät yun unbi gue'bu go rán zεgui, gue u dim pø u, bi 'yεmp'u.

14 Nε bi thoqui bi xi u:

—Ba ε a n'da ra ts'edi xun ts'o ngue di ts'oni gätho. Ngub_u bi man ra Daniel gue rá pøngahya Oja. Nε nu'bu gá nuh_u dim 'bäp_u guerp_u hin rán säui dim 'bäi, dami 'dahmb_u gyú mεnguh_u bu Judea, gui mbähä bu ja yu t'øhø guin 'yämhb_u bu. Nu a to'o da nu ra søcuä i ja ua, da 'yε't'ambui na.

15 Nε nu'bu bin ja a, to'o i 'bäp_u goxthi hin da yarp_u mbo rá ngu, hin da bεni ja 'be'a 'be da hyäts'i, 'bex gue da 'dagui.

16 Nε nu'a to'o 'bäp_u ja yú huahi hin da mbeng bu ja yú ngu ngue ba cä yú coto, 'bex gue da 'datho bu.

17 Huεcate u yu xisu in hät'uhni nε u 'buh yú 'uere yu pa u.

18 'Yäfu rá mate Oja ngue hin din ja ah_u ran 'dagui 'bu yu pa xun se xøhma hin da zä gui 'dahmb_u.

19 Nε nu'u yu pa u, din ja xun ngu yun unbi hin jam'bu n'dandä xøn ja gue'bu go rá mbudi ra ximhäi. Nε nu'bu ya bin ja, him man'dandä din ja yun unbi tengu u.

20 Pe nangue u yú 'yεc'yεi, Oja di japi hingui ngu yu pa din ja yun unbi, nu'bu hin'na njon xtam bongui, bi 'yεn a ra Jesús.

21 Nε bi thoqui bi ma, bi 'yεna:

—Nε nu'bu da si ah_u: “Dami hyanth_u, 'buca ra Cristo ya, rá Thahni Oja,” da t'εn ah_u. O gue da t'εn'ah_u: “Ba nuh_u 'bäp_u ra Cristo ya, rá Thahni Oja,” da t'εn ah_u, pe o gui εc'yεih_u.

22 Nguetho xun ngu dim 'bu u yu hyäte Cristo nε yu hyäte pøngahya da 'yøt' yu hyonya nt'øt'e nguetho i nde da hyät yu

'yεc'yεi gue bi huanh Oja, 'bu da zä da hyät'u.

23 Pe nde'bu gam fäseh_u nguetho ya dá xi ah_u 'be'a gätho din ja m'bejua, bi 'yεn a ra Jesús.

Nu'a din ja 'bu bi zøcua mahøn'a ra Jesús

24 Nε xø bi 'yεmp'u yú xädi a ra Jesús:

—Nε nu'bu ya bi guah yun unbi, nu a ra hyadi di 'beh rá ts'edi nε ra zana him man ja rán nεqui.

25 Nε nu yu sø da dägui. Nε gätho mi'da di 'beh yú ts'edi u gä bí ja bu mahεts'i, di 'yani.

26 Nε nubuya da hnugui ba εcä ua ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ba ogä bu ja yu güi, dan 'yo'be xun ngu ma ts'edi nε dam mixte xun ho.

27 Ga pen'du yäm 'behni Oja mahεts'i buya, di pet'u gätho xtä huahni guecua gätho na nguni ra ximhäi, bi 'yεn'a ra Jesús.

28 Nuya da zä gui pähmbu 'be'a gue nin t'uti i ut'ah_u 'da yu za. Nu'bu bi bøx yú 'dogui u yú 'yε gui pähmbu mi ts'utho din ja ra hyethe buya.

29 Ngutho 'bu ya bin ja gätho u dá xi ah_u, gui pähmbu ngue mi ts'utho ba pengä ua mahøn'a buya, bi 'yεna.

30 Majuani dí xi ah_u di 'butho ua 'da ah_u 'bu bi mbudi din ja a dí xi ah_u.

31 Mahεts'i da guadi, nεcua ja ra häi, pe nu'a mam hmangä hin jam'bu da gua a.

32 Pe nu'a ra pa a, njongui pädi 'be'a ní ora din ja a dí m mangä, xinga gue u yäm 'behni Oja 'bäp_u mahεts'i, xinga guecä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi dí pädi. Hont'a Oja ma Ta i pädi, bi 'yεn a ra Jesús.

33 Nε xø bi 'yεna:

—Thocpa thoho gan nuhmbu tengu'bu hin gui tonspahu ra t'aha. Nε xinga n'da zi ora gui pumbεnih_u Oja nε thocpa thoho gan yah_u a, nguetho hin gui pähmbu nda'a ni pa ba pengä mahøn'a.

34 Tengu n'da ran 'yoh_u bi mba yatho bi zoh rá ngu, bi un yün t'εdi yú 'yεhe ngue di jamansu bu, n'da ngu n'da bi xi a da 'yøt'e. Nε bi xi a ra mbängoxthi ngue hin di tonspa ra t'aha.

35 Nε ngutho dí xi ah_u, dami tømhb_u tengu 'bu gan äthah_u nguetho hin gui pähmbu 'be'a ní pa ba pengä ua, o gue'bu bin de, o gue'bu

made ra xui, o gue'bu bi mbah yu øni, o gue'bu bi hyats'i.

³⁶ Nguetho hin guí p̄hmbu nda'a ni ora ba ξcä, xi'bu ba ξcä ne ga t̄n ah̄u bu gdi āhmbu.

³⁷ Ne nu'a dí xi ah̄u, ngutho dí xicä gätho mi'da: "Dami t̄mhbu," bi 'yemp'u yú xädi a ra Jesús.

14

Yu ngurbi yu judío i nde 'bex gue da bent'a ra Jesús

¹ Ne man yopa da dät ra pa 'bu mi b̄en a xí 'yøt' ma mbombøtahe bu Egipto dyu judíohe. Nu yu ngurpa mbäjä buya ne yu xänbate nijä bi b̄eni 'be'a ni fehni da xi a ra Jesús gueru da zä da bent'i ngue da hyo.

² Ne bin 'yemzhe u:

—Hinga gue a ra pa ra d̄ampeti gam benthu ne xøhma din cue yu jä'i, bi 'ȳen u.

N'da ra xisu bi naspa ra 'ȳethi rá yq ra Jesús

³ Ne mi 'buru ra Jesús bu ja rá ngu ra Simón bu ja ra hnini Betania. Gue'a ra Simón mi h̄emb ra t'axca'ya 'bu mam 'bet'o. Ne nu'bu mi sihme bu ra Jesús bi zøru n'da ra xisu i tu n'da ra xito nt'øt'e ngue ra do'yaxi, mi po ra 'ȳethi emme yuman'u a, ne xun ngu di muui a. Bi xecpa rá nde buya ne bi naspa rá yq ra Jesús.

⁴ Nu'u 'da mí 'buru, bin cue u buya ne bi 'ȳen u:

—Hanja bim 'betho ra 'ȳethi ne xum hmadi di muui.

⁵ Mi sä xtä 'bä xtin t'un yu hyoya a hyu ciento rá muui a ra 'ȳethi, bi 'ȳen u.

Ne bi numan'u ra xisu u.

⁶ Ne nu ra Jesús bi 'yemp'u:

—Hanja guín jah̄u bu, o guidi pahmbu ra xisu nguetho xun ho bi 'yørcä na.

⁷ Nu'ah̄u thocpa thoho gam 'buhmbu yu hyoya ne hønt'a go ma pa da zä gui fäxhu u. Pe nugä hinga thocpa thoho dam 'buhmbu.

⁸ Bi 'yørcä ra xisu a mi sä da 'yøt'e, bi hoga ma ngøc'ȳei ngue da t'ägä bu ja ran 'yägüi.

⁹ Majuani dí xi ah̄u gue hønbu go hapu da hman ran ho ma'da'yo gätho na ndoho ra ximhäi, nehna bi 'yørcä ra xisu da hman na, 'dahma ne'a da f̄en a, bi 'ȳen'a ra Jesús.

Ra Judas im ma di dä a ra Jesús

¹⁰ Nu'a ra Judas Iscariote buya, ngue'a n'da yú xädi ra Jesús, bi mba bu 'buh yu ngurpa mbäjä bi xifi di d̄ap'a ra Jesús.

¹¹ Ne bi hyu yú mbui u yu ngurpa mbäjä ne bi xifi di un ra mbeti. Ne bi mbenc'a ra Judas buya mi honi jam'bu di dä a ra Jesús.

Bin sihmeu ra Hmu u yú xädi

¹² Nu rá mbudi ra pa ra d̄ampeti ngue ran d̄abaxjua i ts'i ra thuhme hin'yu rá ix̄i, ne i ho ra t'ud̄e'yo. Ne nu yú xädi ra Jesús bi 'ȳembi:

—Hapu guí ndeje ga hoje ran ts'ihme ra mbaxjua ga sihu, bi 'ȳen u.

¹³ Ne nubuya bi xi u yoho yú xädi:

—Ni mbe bu ja ra d̄ahnihni Jerusalén, ne nu'bu gá nuui bu n'da ran 'yohu i tu n'daxaro ra dehe gui tenui bu da zøni.

¹⁴ Ne nu'bu gá sømhbu gui 'ȳenui a ra mengu bu: "Nu'a ra Hmu bá pengähe ngue ga än'nahe hapu i ja a ra cuarto ngue ga sihe ran ts'ihme ra mbaxjua," gui 'ȳenui.

¹⁵ Ne nu'a buya da 'yut'aui n'da ra cuarto i ja bu magats'i xun ndoho ne mahoqui. Guepu ja gui hocui bu a ran sihme ga sihu, bi 'ȳen'a ra Jesús.

¹⁶ Bi mba yú xädi buya ne bi zøm bu ja ra d̄ahnihni Jerusalén ne bi d̄im bu gätho 'be'a xi sifi. Gätho bi hocpu 'be'a da zi bu 'bu bin de, ne bi mbeng bu 'buh ra Jesús buya.

¹⁷ Nu'bu min de ts'u, bi mbähä ra Jesús 'de'mayoho yú xädi buya.

¹⁸ Gätho bin sihme u. Ne nu ra Jesús bi 'yemp'u:

—Majuani dí xi ah̄u, dí sihmeu ua n'da gue di dägä, bi 'yemp'u.

¹⁹ Nu yú xädi buya bi du yú mbui, n'da ngu n'da bi 'yänni:

—Ha guecä, bi 'ȳen'u.

²⁰ Ne nu'a ra Jesús bi d̄at'u:

—Go gue'a n'da gue gue'ah̄u guí 'de'mayoho ah̄u gue dí comh ma mbohi'be.

²¹ Majuani nugä ngue dán jä'igä ua ja ra ximhäi, ga tugä tengu nt'o't'i nanguecä. Pe í hūxi maha a ran 'yohu ngue di dägä. Man'da xun ho 'bu hin xtim 'bu a, bi 'ȳen a ra Jesús.

²² Gätho na sihme u bi hyac man'da ra hme ra Jesús, bi un ra jamadi Ojä, bi xeni ne bi darpa yú xädi buya.

—Dami sih_u na. Guehna nam bøn'a ma ngøc'yēigä na, bi 'yēmp'u.

²³ Nε bi dεc'a ra vaso mi po a nzai mi si u. Bi un ra jamadi Oja nε bi un'da b_uya, bi zi n'da ngu n'da u.

²⁴ —Guehna tengu 'b_u ma jigä na, i øt' ra 'da'yo nhogui, dim fäni dí yänba yú te y_u ja'i 'b_ucua ja ra ximhäi.

²⁵ Majuani dí xi ah_u, hin ga si man'da ra gui uva ja gue'b_u bi zøn ra pa ga si ma'da'yo b_u di manda rá ts'edi Oja, bi 'yēn a ra Jesús.

Jesús bi badi gue a ra Pedro da gøn'a

²⁶ Nε bin tu a n'da rá thuhu Oja u b_uya. Bi bøm b_u mi sihme u nε bi mba b_u ja ra nyuni Olivos.

²⁷ Nε nu ra Jesús bi 'yēmp'u yú xädi:

—Nu'ah_u dí pacä ngue gui 'dahmb_u, gui sogah_u nán xui ya, tengu nt'o't'i b_u ja räm hman Oja i εna: “Ga ho ra mbändε'yo nε din 'uεxt'u yú dε'yo,” i εm b_u ja rá t'ohni, bi 'yēna.

²⁸ Pε nu'b_u dá thambεnigä dan tīmhb_u b_u Galilea, bi 'yēmp'u yú xädi a ra Jesús.

²⁹ Nu'a ra Pedro bi 'yēn'a:

—Madague a gätho da 'dah ya 'da, pε nugä hin ga soc'i'i.

³⁰ Nu ra Jesús bi da'a b_uya:

—Häha, dí pacä 'bε'a gui 'yøt'a ra xui jab_uya, ná hyundi xqui cøngä 'b_u bi mbah ná yondi ra øni, bi 'yēn a.

³¹ Pε nu'a ra Pedro man'da nts'edi bi 'yēn'a:

—Nugä hin ga cøn'a i madague'b_u 'darp_u ga tuui, bi 'yēmbi.

Nε 'da'angu bi ma gätho u mi'da yú xädi b_uya.

Ra Jesús i tu rá mbai nε gue'a ra ora da nu yun nbi a

³² Nε bi yarp_u ja ra nuadøni Getsemani guerp_u ja ra nyuni Olivos. Nu ra Jesús b_uya bi 'yēmp'u yú xädi:

—Hyuhmb_u ua gätho ah_u, 'bε dán yagä'be Oja ua nan jongua ts'u, bi 'yēn'a.

³³ Nε nub_uya bi zixa ra Pedro, nε ra Jacobo, nε ra Xuua. Nε nu ra Jesús εmme bi hyundumb_u nε bin su.

³⁴ Nε bi 'yēmp'u:

—εmme tu ma mbai, εna da hyog ra dumb_u. Gui cohmb_u ua nε gan äthah_u, bi 'yēmp'u.

³⁵ Nε bi mba b_u njom b_u ts'u. Bin danyahmu b_u ja ra häi bin yaui Oja, gue'b_u da zä hin da nu ran nbi a da nu.

³⁶ Nε bi 'yēna:

—Ma Ta i, hin te gui hēmbi, gätho da zä gui 'yøt'e. Dami 'uegä a ran nbi. Pε hin dín nde gue gue'a ma pähä zεε ga øt'ä pε gue'a go gui nde da t'øt'e, bi 'yēna.

³⁷ Nε bi mbeng b_u xi go u hyu nε bi 'yēmp'a ra Pedro:

—Hague grá Simón, ha gui äha. Ha hingui sä xquin äthä n'da ora.

³⁸ Damin äthah_u nε gui 'yäf_u Oja ngue gui serbah_u 'bε'a di bēn'nah_u ra zīthu. Nu rá mbai n'da ja ra pähä nangue ran ho, pε nu rá ngøc'yēi n'da xun güent'i a, bi 'yēn a ra Jesús.

³⁹ Nε bi mbeng mahøn'a ra Jesús bin yaui Oja nε guexta'a bi xifi.

⁴⁰ Nε nub_uya bi mbeng b_u bá co u hyu nε bi dīm b_u i äha nguetho εmme mí ndet'äha u. Janangue nu'b_u mi zo u hingui pädi 'bε'a dí dā u.

⁴¹ Ná hyundi bán yaui Oja, 'b_u mam bá pengb_u bá co u hyu, nε bi 'yēmp'u:

—Ähmah_u ya, damin säyah_u ya, bi 'yēn'a. Nuya bi zøn ra ora ngue da mba ma dägä b_u 'b_uh y_u ts'om'bäi, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi.

⁴² Dami ndansh_u, ga mbähä dan c'ath_u a di dägä, ya häntua, bi 'yēmp'u yú xädi a ra Jesús.

Ra Jesús bi bent'u yün süh_u

⁴³ Gätho ná yah_u yú xädi 'bex bi zøm b_u ra Judas, gue'a n'da rá xädi. Nε xun ngu y_u ja'i bi zix'a, mi hä yú juai nε y_u ts'ät'εgui. Nε gue'u yám 'behni y_u ngarpa mbäjä nε y_u xänbate nijä nε y_u dæc'yēi.

⁴⁴ Nε nu'a ra Judas ya xí xi u: “Nu'a ga səspa rá 'yogu gue a ra Jesús a, 'bex guim benth_u b_uya nε gui sixh_u, nε hin gui thøhmb_u,” xi 'yēmp'u min 'yoh_u.

⁴⁵ Janangue a nu'b_u mi zøp_u mi 'bäh ra Jesús:

—Xänbate i, xänbate i, bi 'yēmbi.

Nε bi zəspa rá 'yogu.

⁴⁶ 'Bex bi bent p_uya.

⁴⁷ Nε 'bex bi c'o'ts' rá juai a n'da min 'yoh_u ra Jesús nε bi zεcpa rá zagu rá 'yεε ra dambäjä.

48 Nε nu ra Jesús bi 'yεmp'ε bi bent'i:

—Ha guí εmhε drá bεgä ngue guá hεhε ni juaihε nε ni zahε ngue gui bentcahε.

49 Gätho yε pa däm 'bεhmbε, dá xän'nahε bε ja ra dänija nε hin gá bentcahε bε. Pε ja xi jabε thoho, ngue din ja a nt'o't'i bε ja rá m hman Ojä ngue mi hma din ja, bi t'εmp'ε yám 'bεhni yε mbäjä.

50 Pε nu'ε yá xädi bεya gätho bi 'dagui, bi zopε a ra Jesús.

Ra ts'unt'ε ngue bi 'dagui

51 Hønt'a n'da ra ts'unt'ε bi dεn'na 'bε mi ts'ix a ra Jesús, dim pä't'a ra the'bø't'e, nε mí εn ε nε'a xtám bent'a.

52 Pε nu'a hønt'a ra the'bø't'e bi bentpa a, nε bi 'dah pεya nε bin 'yo máxci bε ní mba.

Ra Jesús bi mba ma dä bε 'bεh yε mbäjä

53 Nu'bε mi mba ma dä bε 'bεh ra dambäjä, bim pεti ε ma ngurbihe ngue yε ngurpambäjä nε yε dác'yεi nε yε xänbate nija.

54 Nε nu ra Pedro bin tet'i, i 'bejua thoho bε ni mba, gue'bε go mi zøm bε mbo rá mbä't'i rá ngu ra dambäjä, nε bi hyuhmbε bε ε yε asmayo nija, bin taspihε ε.

55 Nu yε ngarba mbäjä nε gätho ε mi'da i øt' ran juanbate, mi honi to'o da ma xæn ho 'bεpε dí yáp'a ra Jesús ngue da hyo, nε madague'a xæn ngu ε bin yä pε xinga n'da ε bi ma njuantho.

56 Xæn ngu bi man yε fehni pε him bin tñ yám hma.

57 Xø bi ndants'ε 'da mahøn'a bi zänba man'da ra fehni ε, nε bi 'yεn ε:

58 —Nuna ran 'yohε bi ma nε bi 'yεna, “Nugä ga yø't' ra nija ua, nt'øt'e yá 'yε yε ja'i, nε nu'bε ná hyupa ga høcä n'da ngue hinga nt'øt'e yá 'yε yε ja'i,” bi 'yεnna ran 'yohε, nε nugähe dá øhmbe 'bε mí 'yεnna, bi 'yεm bεya.

59 Pε xinga gue'ε bin tñ ε yám hman ε.

60 Pε nu ra Jesús bin hεtho. Njo'o to bi dätì.

61 Nu'a ra ngurpa mbäjä bi 'yän mahøn'a: —Ha gue'e grá Cristo. Ha gue'e rá Ts'unt'ε i Ojä nuixte rá ts'edi.

62 Nu ra Jesús bi dätì:

—Guecä, nε guin nujε, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ga com'be rá ts'edi Ojä madä rá ts'edi. Nε guin nujε 'bε bá pengä, ba εcä bε ja yε güi, bi 'yεn'a ra Jesús.

63 Pε nu'a ra dambäjä bi dænse rá pahni, εmbi hingui εspa Ojä ra Jesús nangue a bi ma. Nε bi 'yεm bεya:

—Ya hin ga homhε mi'da yε testigo,

64 nε dá øhmbe ya ngue hingui εspa Ojä na ran 'yohε. 'Bε'a guí mamhε ga ørpahε ya, bi 'yεn a ra dambäjä.

Nε gätho 'da'angu bi man ε ngue di un ran ts'εmbi ngue da hyo.

65 Nu'ε 'da bεya bi zox'a ra Jesús, nε bi gorpa rá dä, nε bi mbe'mi nε bi 'yεmbi, “Grá pøngahya, man ya, to'o bi mbe'p'a'i,” bi 'yεn ε. Nε nu yε asmayo bε nija εmme bi mbεmp'a rá hmi.

Ra Pedro bi gøn a ra Jesús

66 Nu'bε mim 'bäpε ra Pedro bε mbo ra mbä't'i, bi thopε n'da ra xisu ngue rá 'yεhe ra dambäjä.

67 Nε bi nu'a ra Pedro din taspì, bi hyε't'i nε bi 'yεmbi:

—Èna nε'e gmín 'yohε ra Jesús ra mεngu bε Nazaret, bi 'yεmp'a ra Pedro.

68 Pε nu'a ra Pedro bin cøni.

—Hin dí pädi 'bε'a nam bøn'a guím ma, bi 'yεn a ra Pedro.

Nε bi 'uegue bi mba bε hänt ra goxthi. Nε bi mbah ra tamfø bεya.

69 Ná ya'a ts'ε bεya xø bi thopε ra 'yεhexisu bε 'bäh ra Pedro, nε bi 'yεmp'ε 'bεpε:

—Nuna ran 'yohε, min 'yohε ε mi tεn'na ra Jesús.

70 Pε nu'a ra Pedro bin cøni mahøn'a. Ná ya'a ts'ε bεya, guesε ε mí 'bεpε mi 'bäh ra Pedro bi 'yεn ε:

—Majuqni guín 'yohε ε nguetho grá mεngu Galilea nε 'da igu bε gná yähε ε, bi t'εmp'a ra Pedro.

71 Nu'a ra Pedro bεya bi 'yεmp'ε:

—Nu'bε him majuqni dí xi ahε, Ojä da zegbä, janangue dí xi ahε, hin dí päcä a ran 'yohε guí mamhε, bi 'yεn a.

72 'Bex bi mbah ná yondì ra tamfø bεya. 'Bex bi bεn a ra Pedro 'bε'a xí xih ra Jesús ngue xí 'yεmbi: “Dí päcä ngue ná hyundì xqui cøngä 'bε bi mbah ná yondì ra øni,” xí 'yεmp'a ra Jesús. Nε nu'bε mi bεn a xí 'yøt'e, bi du rá mbεi ra Pedro nε 'bex bin zoni.

15

Ra Jesús bi mba ma dä b̄ b̄h ra ts'ut'abi ra Pilato

¹ Nu'b̄ t'x̄xudi tho, nu ȳ nḡarba mbäjä n̄ ȳ d̄ac'ȳei n̄ ȳ x̄änbate nij̄ä n̄ ḡätho ̄ mi'da ma nḡarbihe dȳä judíohe, bin ȳäse ̄. N̄ nub̄ya bi zix a ra Jesús ngue di d̄äp'a ra Pilato. Bin th̄t' 'b̄ mi zits'i.

² N̄ nu ra Pilato bi 'ȳän'na ra Jesús:

—Ha gue e grá hmuts'ut'abi ȳ judío, bi 'ȳemp'a.

Bi d̄ä a ra Jesús:

—Gue'a guím ma, bi 'ȳena.

³ N̄ nu ȳ nḡarpa mbäjä ̄mm̄e bi ȳäpi.

⁴ Janangue a nu ra Pilato bi 'ȳän'na ra Jesús mah̄n'a, bi 'ȳembi:

—Hanja hin ni th̄tya i di ȳäpi'i. N̄ x̄än ngu 'be'a ḡätho i xi'i, bi 'ȳembi.

⁵ P̄ nu ra Jesús guexta'a him bi d̄ät'a ra Pilato. Janangue'a nu ra Pilato bi hyonya thoho.

Ra Jesús bin t'un ran ts'embi ngue da du

⁶ Nu'a ra pa ram peti ra mbaxjua, z̄ä di th̄ a n'da ra ofädi ra Pilato h̄ont'a go nda'a da man ȳä j̄ä'i.

⁷ N̄ min ofädi n'da ran 'yoh̄ i Barrabás, 'darp̄ mi ofädih̄ ̄ 'da'ingu bi 'ȳoth̄ ngue bin hote ̄, bi d̄äm'ma n'da ra s̄äi.

⁸ Nu'b̄ mi z̄oh̄ ȳä j̄ä'i x̄än ngu b̄ mi 'b̄h ra Pilato, nu' ̄ bi xih ra Pilato di th̄cpa n'da ra ofädi tengu nz̄ä bi 'ȳöt' 'b̄ ra pa ram peti.

⁹ Janangue a nu ra Pilato bi 'ȳemp'̄:

—Ha gue'a ni hmuts'ut'abih̄ gȳä israelh̄, gȳä judíohe, ga th̄c'ah̄, bi 'ȳemp'̄.

¹⁰ Nguetho mi p̄h̄ ra Pilato di s̄eya thohoba ra Jesús ȳ nḡarpa mbäjä 'b̄ mi d̄äp'a.

¹¹ P̄ nu ȳ nḡarpa mbäjä bi parpa ȳä j̄ä'i gue'a ra Barrabás da 'ȳäh ȳä j̄ä'i.

¹² Nu ra Pilato x̄ bi 'ȳemp'̄ mah̄n'a:

—Xina ni hmuts'ut'abih̄, gȳä israelh̄, gȳä judíohe, 'be'a ga ̄rp̄ä na b̄ya, bi 'ȳen'a.

¹³ Nu ȳä j̄ä'i b̄ya nts'edi bi 'ȳen̄:

—Go gui cuarp̄ ja ra pont'i na ra Jesús.

¹⁴ P̄ nu ra Pilato bi 'ȳemp'̄:

—'Be'a gue man ts'o x̄ä 'ȳöt'na, bi 'ȳemp'̄.

N̄ nu' ̄ ȳä j̄ä'i man'da nts'edi bi 'ȳen̄:

—Go cuarp̄ ja ra pont'i na, bi 'ȳen̄.

¹⁵ Nu ra Pilato bi nde da 'ȳörpa rá pähä ȳä j̄ä'i, janangue guehma go bi th̄cpa a ra

Barrabás. N̄ bi manda da mba m'bei a ra Jesús n̄ da mba ma cuati b̄ ja ra pont'i.

¹⁶ Nu ȳä dof̄äi b̄ya, bi zixa ra Jesús b̄ mbo guep̄ ja ȳän säya ȳä dof̄äi, n̄ bi zo ̄ ḡätho ȳä mindof̄äih̄ 'b̄p̄.

¹⁷ N̄ bi mba ma hete n'da ra pahni x̄än j̄epoi a ra Jesús ngue tengu he ȳä ts'ut'abi, n̄ nts'edi bi mba ma huspi n'da ra corona á m'be ȳä 'ȳä'uñi nguetho bi den thoho.

¹⁸ N̄ bi zengua ̄ n̄ bi 'ȳenspa ȳä biba ̄: “Damim 'b̄manho gra hmuts'ut'abi ȳä judío,” bi 'ȳemp' 'b̄ mi denthoho.

¹⁹ N̄ bi d̄espa rá ȳä ȳä za n̄ bi zots'i, n̄ bin d̄anyahmu, ̄na i th̄nde p̄egue bi denthoho.

²⁰ Nu'b̄ mi jua'a bi denni bi tonsa a ra pahni x̄än j̄epoi n̄ bi het'a rá pahni zeh̄. Bi ḡuc p̄ya ngue bi zits'i da 'd̄öm'p̄ ja ra pont'i.

Ra Jesús bi mba ma cuati b̄ ja ra pont'i n̄ bi du

²¹ N̄ nu'b̄ mi mba b̄ 'yu, bin c'ath̄ ra Simón, ra m̄engu b̄ Cirene, rá ta ra Alejandro n̄ ra Rufo, bi 'ȳä huāhi a. N̄ nu ȳä dof̄äi b̄ya bi 'ȳörpa ra ts'edi a ra Simón da duspa rá pont'i a ra Jesús.

²² N̄ guep̄ ja ra nyuni Gólgota ní ts'ixa ra Jesús. Nu'a Gólgota in nde da ma “ra Nyuni Ȳäxmu.”

²³ N̄ nu'b̄ mi z̄öm̄ b̄, bin t'un ra vino ngue ma ūants'i n'da ra 'ȳēthi x̄än ju a ra Jesús. P̄ nu'a him bi zi a.

²⁴ N̄ nu'b̄ mi 'd̄öm'p̄ ja ra pont'i b̄ya, nu ȳä dof̄äi bi 'ȳöt'a n'da ran t̄aha ̄ nangue ȳä he ra Jesús ngue i nde da b̄ädi nda'a ní 'b̄t'e da ḡaxa n'da ngu n'da.

²⁵ Ḡäto xudi 'b̄ mi mba n'd̄' mi b̄ ja ra pont'i a ra Jesús.

²⁶ N̄ mán t'o't'i b̄ ja ra pont'i a í ȳäp'a bi 'ȳena, “Rá hmuts'ut'abi ȳä judío na,” ̄m̄ b̄.

²⁷ N̄ bi mba ma cuatih̄ ra Jesús yoho ȳä b̄. 'Da a n'da ȳä pont'i. N̄ bi 'b̄äm'p̄ ja rán 'ȳei a n'da n̄ bi 'b̄äm'p̄ ja rá ḡaha a man'da.

²⁸ N̄ nuna bin ja, mi mam̄ b̄ ja rá t'ohni Oj̄ä maya'b̄, bi 'ȳena: “Da t'ēmbi ngue 'da'anguui ̄ ȳä d̄ädits'ouqui a.”

²⁹ N̄ nu ȳä j̄ä'i bi thop̄, bi ̄cpi n̄ bi denthoho, bi 'ȳembi:

—Ha hinga gue e gá ma ngue gui xo't' ma nij̄ah̄ n̄ hyupa tho gui hyōh mah̄n'a.

³⁰ Sä gui çap̄a ja ra pont'i ya 'b̄a, n̄e gan ȳanse, bi 'ȳembi.

³¹ N̄e ximangutho bi man ɥ ȳa nḡurba mbäjä bin 'ȳemp'ɥ:

—Nuna, bi ȳanba ȳá te ɥ 'da, p̄e hingui sä din ȳanse ya.

³² Gan nuh̄a ra Cristo, rá hmuts'ɥt'abi ȳa judío 'b̄a ba çap̄a ja ra pont'i, gan nugāh̄a, n̄e ga ɛc'ȳeih̄a b̄aya, bi 'ȳem 'b̄a mi denthoho. N̄e ɥ mi cuath̄a b̄a, bi ɥcpa ra Jesús.

Bi du ra Jesús

³³ Nu'b̄a mi z̄on a huxhyadi b̄aya bim 'b̄exui gātho ra häi, ja gue'b̄a mi z̄on a hyunde bin n̄equi mah̄on'a.

³⁴ N̄e nu'a ra ora a ɛ x̄o i huxhyadi, nts'edi bi mbah ra Jesús, bi 'ȳena:

—Eloi, Eloi, lama sabactani, bi 'ȳena. Nde da ma: “Ma Ojä i, ma Ojä i, hanja x̄cá hȳega thoho.”

³⁵ Nu'b̄a mi 'ȳo ɥ 'da 'b̄ap̄a, bin 'ȳemp'ɥ:

—Nuna, nzo a ra Elías, bin 'ȳemp'ɥ.

³⁶ N̄e bán ti a n'da mí h̄a n'da tengu ra fanjo xí 'yot'i, bi fosp̄a ja ra vino x̄an ju, n̄e bi nd̄oct'a n'da ra xithi. Pi ūaspa ra Jesús ɛmbi da zi, n̄e bi 'ȳemp'ɥ min 'yoh̄a:

—P̄e 'b̄e ga undä na, ga nuh̄a 'b̄a da z̄oh ra Elías di tongui, bi 'ȳemp'ɥ.

³⁷ P̄e nu'a ra Jesús nts'edi bi mbafi n̄e 'bex bi du.

³⁸ N̄e nub̄a mbo ra ð̄anij̄a 'bex gue bin x̄engui nde ra 'b̄o't'e mi ndam b̄a. Bá f̄ah magats'i n̄e bi z̄otah̄ai a bin x̄eni.

³⁹ N̄e nu'a rá h̄mu ȳa dof̄ai, mi h̄ɛt'a ra Jesús bi mba 'b̄a mi du, n̄e bi 'ȳena:

—Majuani nuna ran 'yoh̄a na, rá Ts'unt'ɥ Ojä na, bi 'ȳen a ra hmudof̄ai.

⁴⁰ N̄e mi 'b̄ap̄a 'da ȳa xisu b̄a ma'ueni ts'ɥ, mi hant'a ra Jesús. Nu'a n'da ra Salomé a, n̄e nu'a man'da ra María, ra m̄engu Magdala, n̄e nu'a man'da ra María, rá mbe ra Jacobo n̄e ra José.

⁴¹ Guehya ȳa xisu mi t̄en ra Jesús 'b̄a mi 'b̄ap̄a Galilea n̄e mi f̄ats'i. N̄e ɥ mi'da ȳa xisu bi ð̄en 'b̄a mi mba b̄a Jerusalén, mi 'b̄ap̄a.

Jesús bi mba nt'ägui

⁴²⁻⁴³ N̄e ya bin de, n̄e mim b̄eni da 'ȳäcpa n'dihi rá nḡoc'ȳei ra Jesús nguetho mi ts'ɥtho da ð̄u'ma ra pa ran ts'äya, n̄e nu ra pa ran ts'äya njongui sä da t'ä a.

Janangue a nu ra José ra m̄engu Arimatea, bi hyut'anzamb̄ai bi mba bán ȳaui ra Pilato, bi 'ȳäp a rá nḡoc'ȳei ra Jesús. Nu ra José n'da rá nḡurbi ȳa jä'i israel, p̄e gue'a n'da majuani mi ɛc'ȳei Ojä n̄e mi t̄om'ma ra pa di manda ua rá ts'edi Ojä.

⁴⁴ Nu ra Pilato bi hyonya thoho 'b̄a mi sifi bi du ra Jesús. N̄e nub̄aya bi mb̄ehna n'da ba si a rá h̄mu ȳa dof̄ai ngue da 'ȳän 'b̄a majuani ya bi du.

⁴⁵ N̄e nu'b̄a mi man a rá h̄mu ȳa dof̄ai gue bi du, nu ra Pilato bi 'ȳemp'a ra José:

—Da z̄ä gui tuxa rá nḡoc'ȳei ra Jesús 'b̄a.

⁴⁶ Nu a ra José b̄aya, bi ð̄än a n'da ra 'b̄o't'e n̄e bi mba bi tongba rá nḡoc'ȳei ra Jesús, n̄e bi mbant'a ra 'b̄o't'e xi ð̄ai n̄e bi c̄u't' p̄a ja n'da ra hȳado gue ran 'ȳägui xí mba nth̄equi b̄a ja n'da ra t'umba'ye. N̄e bi juaspa n'da ra x̄indo x̄an ndoho b̄a ja rá goxthi ran 'ȳägui.

⁴⁷ N̄e nu'a ra María, ra m̄engu b̄a Magdala, n̄e man'da ra María ngue rá mbe a man'da ra José, bi nu hap̄a bi jät'i.

16

Bi ð̄amb̄eni ra Jesús

¹ Nu'b̄a mi thoh ra pa ran ts'äya, nu'a ra María ra m̄engu b̄a Magdala, n̄e ra María rá mbe a man'da ra José, n̄e man'da ra xisu ngue ra Salomé, bi ð̄än ȳa 'ȳethi ngue ȳaman'u ngue da mba b̄a ja ran 'ȳägui da gспа rá nḡoc'ȳei ra Jesús, tengu man t'ot'ehe dȳu judíohe.

² N̄e nt'ɥxudi ð̄a ndomingo 'b̄a mi b̄ox ra hyadi bi mba b̄a ja ran 'ȳägui ɥ b̄aya.

³ N̄e bin 'ȳemz̄eh̄e ɥ:

—To'o da z̄ä di 'uec'a ra do bí juaxp̄a ja ra hȳado, bi 'ȳen ɥ.

⁴ N̄e nu'b̄a mi z̄om b̄a bi nu b̄aya, ya ma 'ueque a ra do, ngue x̄an ndoho.

⁵ N̄e nu'b̄a mi ȳarp̄a ja ra hȳado b̄aya, bi nu n'da ran 'yoh̄a mi hup̄a rá hyo ngue rán 'ȳei ra hȳado, mi he n'da ra pahni x̄an t'axi. N̄e nu'ɥ ȳa xisu bin su 'b̄a mi nu.

⁶ P̄e nu'a, bi 'ȳemp'ɥ:

—O guín suh̄a. Dí p̄acä guí homhb̄a ra Jesús ra m̄engu Nazaret, ngue bi 'd̄om'p̄a ja ra pont'i, p̄e bi ð̄amb̄eni a, njo'o ua ya. Damí nuh̄a ua mí 'b̄eni, bi t'emp'ɥ ȳa xisu.

⁷ N̄e x̄o bi 'ȳena:

—Pε nuya ni mbähä gui xihmbu ra Pedro ne'u mi'da yú xädi ne gui 'yεmfu gui tımhbü bu Galilea a ra Jesús tengu tho bi xi ahü," bi t'εmp'u yu xisu.

⁸ Ne nu'u yu xisu buya 'bex bi bøn'a n'dihi bu ja ran 'yägüi ne bá ε u, εmme di fet'u nguetho bin su, ne njo'o to min nde din yähu ngue bin su.

Ra Jesús bin tımmi ra María Magdalena

⁹ Nu'a ra Jesús bi dambęni 'bu xudi thoho ndomingo. M'bet'o thoho bin tımmi ra María ra męngu bu Magdala, ngue gue'a xí hyønba thi yoto yu zıthu.

¹⁰ Ne nubuya bi mba a ra María, bá xip'u yú xädi ngue bi dambęni a ra Jesús, ne mí zon'u ngue tu yú mbui, ngue bi du ra Jesús.

¹¹ Ne nu'bu mi 'yøde ngue bi dambęni ne bi man a ra María ngue bi nuse, pε him bi 'yεc'yei u.

Ra Jesús bin tımhbü yoho yú xädi

¹² Nubuya bin tımhbü mi yoho yú xädi a ra Jesús bu 'yu, 'dan'yo ts'u bu án nu u.

¹³ Ne nu'u, bi mba u buya, bá xi u mi'da ngue xø bi nu mahøn'a, pε ngutho him bi 'yεc'yei a bi man u.

Ra Jesús bi xi u yú xädi da mamp'a rám hma 'bu mí ndex mahęts'i

¹⁴ Rán zεgui thoho bin tımhbü gätho 'de'ma'da yú xädi ra Jesús. Mi hupu ja ra mεxa u. Ne bi zu u nguetho him bi 'yεc'yei a xi sifi ngue bi dambęni a.

¹⁵ Ne nubuya bi 'yεmp'u:

—Ni mbähä gätho na nguini ra ximhäi, gui mamhbü ran ho ma'da'yo. Hønbu go hapu i 'buh yu jä'i gui xihmbü.

¹⁶ Nu'a to'o da 'yεc'yei ne din xixya, gan yänba rá te a. Pε nu'a hin da 'yεc'yei, da nu ran unbi gätho yu pa mazai a.

¹⁷ Ne nu'u to'o da 'yεc'yεigui xun ngu yu hmεpya ga japi da 'yøt'u. Nanguε ma ts'edigä da hyøn a thi yu zıthu in 'yohu 'da yu jä'i, ne din ya 'dahma 'dan'yo yu nde,

¹⁸ Ne nu'bu da bent'u yu pozu nte da ja u, ngutho 'bu da zi ra 'yęthi ngue ran dęte, nte da ja u. Ne di japi da yän u yun zäman'u 'bu da gäspa yú 'yε, bi 'yεmp'u yú xädi a ra Jesús.

Bi ndex mahęts'i a ra Jesús

¹⁹ Ne nu'bu mi gua a bi xih yú xädi, bi ts'ix bu mahęts'i a ra Hmu, ne 'darpu ní conhui rá ts'edi Oja.

²⁰ Nu'u yú xädi bi mba buya bi man rám hman Oja hønbu go hapu bi mba. Ne nu ra Hmu bi japi da zä da ma xun ho ne bi japi da 'yøt' yu hmεpya 'dahma da 'yεc'yei yu jä'i yám hman u. Ne høn't'a dí xi ahü ya.

LUCAS

Ran ho Ma'da'yo bi 'Yo't'a ra Lucas

'Be'a í 'yo't' rá sɔcuq ra Lucas

¹ Dí pɔcä xən ngu yə ja'í bi 'yo't' yə sɔcuq ngue í man'a bin ja 'bɛ mím 'bɛcua ja ra ximhäi ra Cristo.

² Nu'ɛ bi 'yo't'ɛ, tengu thoho bi xāngahɛ ɛ bi nuse 'bɛ mi 'yɔt' rá 'bɛfi ra Cristo, nɛ tengu thoho bi man'ɛ hɔnbɛ go hapɛ.

³ Nɛcä dra Lucasgä dí o't'na ra sɔcuq ngue im man'a bin ja, nɛ dí pɛn'na í, Hague Teófilo, ma amigo í xən ho. Nɛ dá änzehɛ yə ja'í to'o bi nu 'be'a gä bin ja. Nɛ ɛmmɛ dá hongä 'be'a nt'o't'í gä mi'da yə sɔcuq, janangue'a da bɔmanho 'be'a dí o't'ä.

⁴ Nguetho dín nde gui pɔdí xən ho ngue majuqni a bi sän'na í.

Rám 'behni Ojə bi ma dim 'bɛh ra Xuua

⁵ Nu'ɛ yə pa min ts'ut'abi ra Herodes bɛ ja ra xɛqui Judea, mi 'bɛpɛ n'da rá mbäjä yə judío, ra Zacarías a. Madim pɛhmbɛ n'dan nɛts'í yə mbäjä bi dɛm'ma ra mbäjä Abías. Nu'a ra Elisabet, rá xisu ra Zacarías, gue'a n'da rá m bom'bɛto ra Aarón a, ngue ra hmumbäjä maya'bɛ.

⁶ Nu'a ra Zacarías nɛ ra Elisabet, gätho yonjä'í, Ojə bi numanho ɛ, nguetho xən ho yú mbɛi, nɛ mi ɔt'e gätho yán t'ɛdi Ojə.

⁷ Nu ra Elisabet nɛ ra Zacarías, xən dɔc'yɛi ɛ nɛ xínga n'dandj mi 'bɛh rá t'ɛhni a ra Elisabet.

⁸⁻⁹ Nɛ nu'bɛ xɔn zɔn ra pa dim pɛpɛ ja ra dɔnijə ɛ n'dan nɛts'í yə mbäjä bi dɛ'ma ra Abías, janangue'a madim pɛpɛ ra Zacarías. Nɛ zəi mi thahna n'da ra mbäjä, ngue da yɛrpɛ man'da mbo ra dɔnijə da 'yuh yə xiza yəmanho. Nɛ gue'a ra Zacarías bi mba nthahni ngue da yɛrpɛ mbo.

¹⁰ Nɛ xən ngu yə ja'í mi 'bäpɛ thi mi yəhɛ Ojə 'bɛ ra ora bi 'yuh ra xiza ra Zacarías.

¹¹ Nɛ 'bɛx bi zɔ a n'da rá m 'behni Ojə bɛ mi 'bäh ra Zacarías. Nɛ mi 'bäpɛ rá hyo rán 'yɛi ra mɛxa guɛpɛ mí uh yə xiza.

¹² Nu'bɛ mi nu a bɛya, ɛmmɛ bin su nɛ hingui pɔdí 'be'a da bɛni.

¹³ Nɛ nu'a rá m 'behni Ojə bi 'yɛmbi:

—O guín su Zacarías, nguetho bi 'yɔ Ojə 'bɛ'a guí äpi, nangue ni xisu ra Elisabet din hət'ɛhni nɛ dim 'bɛ a n'da rá ts'unt'ɛ, nɛ gui xip rá thuhu dí Xuua.

¹⁴ Nɛ gan johya nɛ ɛmmɛ da hyu ni mbɛi, nɛ xən ngu yə ja'í din johya 'bɛ bim 'bɛi.

¹⁵ Nguetho Ojə di un ra 'bɛfi nuixte a. Nɛ nu'a, hin da zi ra vino xínga gue'a ra sɛi, nɛ din 'youi rá Hogandəhi Ojə gue'bɛ go bim 'bɛi.

¹⁶ Nɛ nu'a rá 'bɛfi da 'yɔt'e, gue'a dí japi xən ngu yə ja'í israel di päh yán 'yomfɛni nɛ da 'yɛc'yɛi Ojə ra Hmu.

¹⁷ Nɛ nu'a ni t'ɛhni bam 'bɛt'o a 'bɛ bá ɛh ra Hmu mahɛts'í, nɛ din ja rá ts'ɛdi tenguthoho ra pɔngahyə Elías, nɛ di japi din hocpahɛ yú t'ɛhni ɛ yə ja'í. Nɛ nu'ɛ nzəi hingui ɔde 'be'a pa nsifi, di japi da 'yɔde. Nɛ nangue rá m hman ra Xuua di päh yán 'yomfɛni yə ja'í n'dahma da zä da zimanho ra Hmu 'bɛ bá ɛhɛ, bi t'ɛmp'a ra Zacarías 'bɛ min yəui rá m 'behni Ojə.

¹⁸ Nu ra Zacarías bɛya:

—Hague dán zä ga pɔcä a guí xiqui nguetho xtán dɔc'yɛigä nɛ'a ma xisu, bi 'yɛna.

¹⁹ Nu rá m 'behni Ojə bi 'yɛmp'a bɛya:

—Nugä dí Gabriel nɛ dí 'bäcä bɛ ja rá hmi Ojə, nɛ Ojə bá pɛngä gue ga xi a ran ho din ja ahɛ.

²⁰ Pɛ nuya, gan gore ya, nguetho hin guí ɛc'yɛi a dí xi í. Nuya hin da zä gan yə astague'bɛ go bin ja a dá xi a í, nguetho gätho din ja a dá xi a í, bi 'yɛn'a rá m 'behni Ojə.

²¹ Nu yə ja'í mi 'bäpɛ thi, mi tɔ'ma ra Zacarías, nɛ him mi pə'ɛ hanja him 'bɛxque pɔni.

²² Nɛ nu'bɛ mi bɔm bɛ ra Zacarías hingui sä din yə, hɔnt'a bi uənda rá 'yɛ. Nu yə ja'í bi bəh pɛya ngue bi nu n'da ran t'uti bɛ mbo.

²³ Nɛ nu'bɛ mi guah yə pa dim pɛpɛ ra Zacarías bi mba rá ngu bɛya.

²⁴ Nɛ bin hət'ɛhni ra Elisabet, nɛ nubɛya hin hapɛ í mba an cɛt'a zəna, bim 'bɛtho bɛ rá ngu. Nɛ bi 'yɛna:

²⁵ “Xən ngu rá mate bi 'yɔrcä Ojə, nuya him man da zangä yə ja'í nguetho dim 'bɛ'a n'da ma t'ɛhni ya,” bi 'yɛnsɛ.

Rám 'behni Ojã mahëts'i bi ma dim 'buh ra Jesús

26 Nu'buh mi tho i cut'a zãna, nu'a Ojã bi mbëhn mahøn'a a ráám 'behni ngue í Gabriel. Bi mbëhn puh ra hnini Nazaret bu ra xëqui Galilea.

27 Nu'a, bi zøm bu mi 'bu a ra María. Nu ra María xínga n'dandí bin yaui n'da ran 'yohu, pë ya mi än'na ra José, n'da ráám bom 'beto ra ts'ut'abi David a.

28 Nu ráám 'behni Ojã bi zengua, bi 'yëmbi:

—Nu'i María ya bi 'yõt'a n'da rá mate Ojã në guín 'youi a. Pë man'da bi jãp'a Ojã xinda gue'u gãtho mi'da yu xisu, bi 'yëmbi.

29 Nu'a ra María 'bu mi nu ráám 'behni Ojã, bin su në bin 'yomfëni 'bë'a ním bøn'a bi sifi.

30 Nu ráám 'behni Ojã bi 'yëmp'a buya:

—O guín su María nguetho guín 'youi rá mate Ojã,

31 në dim 'bu'a n'da ni Ts'unt'u në gui xip rá thuhu ra Jesús.

32 Në nu'a, din ja rá ts'edi në da fãdi ngue rá Ts'unt'u Ojã tãte thoho rá ts'edi. Në nu'a Ojã di japi din ts'ut'abi tengu ráám bombøta ngue ra David.

33 Në di manda yu jã'i israel gãtho yu pa në hin jãm'bu da guah rá ts'edi a, bi 'yën'a ráám 'behni Ojã.

34 Nu ra María bi 'yën'a:

—Hague dán zã din jabu në hin jãm'bu dán yã'be n'da ran 'yohu, bi 'yëna.

35 Pë nu ráám 'behni Ojã bi 'yëmp'a:

—Nu rá ts'edi rá Hogandãhi Ojã di ja i gui tñ ni t'uhni, në nu'a dim 'bui, rá Ts'unt'u Ojã a.

36 Në'a ni mëni ra Elisabet xun dãc'yëi a, pë dim 'bu a n'da rá ts'unt'u. N'dato zãna ya i hã'a rá t'uhni në mi ën yu jã'i ngue hin jãm'bu da dñ rá t'uhni.

37 Nu Ojã gãtho sã da 'yõt'a, hin'yuh 'bë'a gue hingui sã da 'yõt'e, bi 'yën'a ráám 'behni Ojã.

38 Nu'a ra María bi 'yën'a:

—Nugã rá 'yëhëgã Ojã, nu'bu gue'a in nde Ojã, da 'yørque gãtho guím ma, bi 'yëna.

'Bex bi mbeng mahëts'i ráám 'behni Ojã buya.

Ra María bi mba bí zengua ra Elisabet

39-40 Nu'a ra María buya, 'bex bi mba bí zengua yú mëni mí 'bupuh ja yu nyuni bu ra

xëqui Judea, gue'a ra Zacarías në rá xisu ra Elisabet.

41 Në nu'bu mi mba ma zengua ra Elisabet, 'bexque bi 'yãn'a rá t'uhni mí o rá mbui. 'Bex bin 'youi rá Hogandãhi Ojã ra Elisabet buya,

42 në bi 'yëna:

—Ojã man'da bi jãp'i i María, xinda gue'u mi'da yu xisu. Në nu'a ni ts'unt'u dim 'bui, majãpi a.

43 Pë xun ngu ra mate gã 'yørque ngue gã zenguagui, nguetho gue'e rá mbe a ma Hmu.

44 Në dí pãdi gue'e rá mbe a ma Hmu nguetho nu'bu má øcã nin zengua, 'bex bin johya a ra t'uhni o ma mbui në bi 'yãni.

45 Bi jãp'a Ojã nguetho gã 'yëc'yëi a bi xi i, në majuãni da 'yõt' Ojã a bi xi i, bi 'yën'a ra Elisabet, bi 'yëmp'a ra María.

46 Nu ra María buya bi 'yëspa Ojã në bi 'yëna:

Ëmmë dí ëspa Ojã ma Hmu,

47 në din johya ma mbui nangue Ojã mam pørpate.

48 Nguetho Ojã bi bëngã ngue dra hyoya 'yëhëgã, në gãtho yu jã'i da 'yëngui dá tñgã rá mate Ojã.

49 Xun ngu ran ho bi 'yørca Ojã madã rá ts'edi, në xun hotho a.

50 Në da nu rá yëmbui to'o gãtho da nùmansu a.

51 Nu Ojã nuixte tho yán t'øt'e, bi 'berpa yú ts'edi u din yëzëhe ngue im bënë jase yú ts'edi.

52 Në bi 'berba yú ts'edi yu ts'ut'abi, në go bi un yú ts'edi yu jã'i thoho.

53 Në bi japi da bã u to'o i honi da bãdi, pë nu'u to'o him bi hyoni da bãdi bi japi di 'bë'u.

54 Në nu Ojã bi mbãxcahu ya ngue dyu jã'i israelgãhu,

ngue bi 'yënjü yú t'uhnigãhu a, në him bi pumbëni a ran ho bi ma da 'yørcahu.

55 Pë bi 'yõt'e tenguthoho bi si a ra Abraham ta t'ørcahu,

yám bom'betoju, gãtho yu pa mazãi, bi 'yën'a ra María 'bu mi 'yëspa Ojã.

56 Në nu'a ra María hyuzna bi gopu rá ngu ra Elisabet, m'bejua bi mbeng bu rá nguse.

Bim 'buh ra Xuua Nxixyã

57 Nε bi zøn ra pa dim 'bɛ a rá ts'unt'u ra Elisabet.

58 Nε gätho yá meni ne yá mænguhɛ bin johya 'bɛ'a bi 'yørpa Ojɔ a ra Elisabet, ne bi zøm bɛ rá ngu bi zengua a.

59 Nu'bɛ mi gua'an hyɔto pa xím 'bɛ a ra t'uhni, bi mba nts'its'i da thecua rá xifani. Nε gätho ɛ mi 'bɛpɛ, bi ma da hyɔnba rá thuhu rá ta ngue dí Zacarías.

60 Pɛ nu rá mbe bi ma ngue hin da zä, pɛgue jatho da hyux rá thuhu ngue dí Xuua.

61 Nε gätho mi 'bɛpɛ bi 'yɛna:

—Pɛ njo'o n'da ni menihɛ í Xuua, bi 'yɛmbi.

62 Nε nu'u, bi uɔn yá 'yɛ, bi 'yän'na rá ta: “Bɛ'a rá thuhu a ni t'uhni,” bi 'yɛmbi.

63 Nu rá ta bɛya bi 'yäh ra söcuɔ ne bi 'yo't'a n'da ram hma ngue bi 'yɛna: “Dí Xuua a ma t'uhni.”

64 'Bex bi zä bin yɔ mahøn'a ra Zacarías bɛya, ne bi 'yɛspa Ojɔ a.

65 Nε bi hyonya thoho gätho mi 'bɛpɛ. Nε gätho yɛ jɔ'i mi 'bɛpɛ ja yɛ nyuni a ra xɛqui Judea bi 'yø a bin ja.

66 Nε gätho bin 'yomfɛnise 'bɛ'a da 'yøt'a ra t'uhni, nguetho Ojɔ bi jɔpi.

Bi 'yɛspa Ojɔ ra Zacarías 'bɛ mim 'bɛh rá t'uhni

67 Nε bin 'youi rá Hogandɔhi Ojɔ ra Zacarías, ne bim pøngahyɔ a, bi 'yɛna:

68 ɛmmɛ dí ɛspa Ojɔ ra Hmu nguetho bi bɛnjɛ
dyɛ jɔ'i israelgähɛ, dyɛ judíoɦɛ, ngue da yɔnjɛ.

69 Nε nanguehna ma t'uhni bim 'bɛi, janangue'a dí pɔdi him ma ya'a ba pɛnga mam pørpateɦɛ i ja rá ts'edi, rá m bom'beto ra ts'ut'abi David a.

70 Gue'a bi bɛnba Ojɔ ɛ yá pøngahyɔ maya'bɛ thoho,

71 ngue bi ma da yɔnjɛ nangue man sɛihɛ, ne nangue gätho ɛ i numan'ɛjɛ.

72 Pɛ nu Ojɔ bi huɛc'ɛ mam bombøtahɛ, ne him bi pumbɛni ran ho mi ɛna da 'yørcahɛ.

73 Nε majuɔni da 'yøt' Ojɔ a bi xih mam bombøtahɛ ra Abraham,

74 ngue bi xifi da yɔnjɛ nangue ɛ man sɛihɛ, ne hin ga su ga thɔndehɛ a Ojɔ bɛya.

75 Janangue da gohi xɛn ho ma mbɛihɛ bɛ dá nu a Ojɔ, ne ga øthɛ ra hogam'bɛi bɛ ja rá hmi.

76 Nε nuna ma t'uhni, da 'yɛmb yɛ jɔ'i rá pøngahyɔ Ojɔ mahɛts'i, ne da xih yɛ jɔ'i di päh yän 'yomfɛni, da dø'ma ra Hmu.

77 Nε da xi ɛ da mba ma punbi yá ts'oqui, ne da mba nhyɔni.

78 Gätho da 'yøt' Ojɔ nguetho di huɛgahɛ ne ba pɛngahɛ ra Hmu ngue guesɛ rán nequi ma mbɛihɛ.

79 Nε gue'a di yørpa yá mbɛi ɛ i 'bɛpɛ ja ra 'bɛxui

ne i 'yo bɛ ja rá 'yu ran dɔte, ne da zixpɛ ja ran nequi, bi 'yɛn'a ra Zacarías 'bɛ mim pøngahyɔ.

80 Nε nu rá t'uhni, ngue ra Xuua, bin te mán zaqui ne bin te rá mbɛi nangue Ojɔ. Nε nu'bɛ min te, bim 'bɛpɛ ja ra dɔpo asta gue'bɛ go bi zøn ra pa bi dɛmp' rá 'bɛfi bi xi Ojɔ, guepɛ 'bɛh yá mi'israelhɛ.

2

Bim 'bɛ'a ra Jesús

1 Nu'bɛ mím 'bɛh ra Jesús, gue'ɛ yɛ pa bin ja ra dɔpede bi 'yøt'a ra hmuts'ut'abi ngue ra Augusto César.

2 Nε gue'ɛ yɛ pa bin ts'ut'abi ra Cirenio bɛ ja ra xɛqui Siria, ne gue'ɛ yɛ pa ja bi dɛ'mi bi 'yøt' ra pede ɛ.

3 Gätho yɛ jɔ'i bi mba bɛ ja rá hnini zɛɦɛ yám bombøta ngue da thuspa bɛ yá thuhu.

4 Janangue nu ra José bi nɛxpɛ ja ra hnini Nazaret ngue ra xɛqui Galilea, ne bi mba bɛ ja ra hnini Belén ngue ra xɛqui Judea, nguetho guepɛ rá hnini a rá m bombøta a ra José, ngue ra David.

5 Nε bi mba da thuspa bɛ rá thuhu. Bi mbɛ a ra María rá xisu. Pɛ nu'a ra María ya min hɔt'uhni a.

6 Nε nu'bɛ mi zøm bɛ ja ra hnini Belén, bi zøn ra pa dim 'bɛh rá t'uhni bɛya.

7 Nε bim 'bɛ a rá mbɛdi ts'unt'ɛ a ra María ngue ra Jesús. Nε bi mbant yɛ bazu, ne bi cärpɛ ja rán ts'adethɔ yɛ fani bɛ ja ra ngumfani, nguetho hin'yɛ bɛ din säya bɛ ja n'da ra ngu.

Yám 'bɛhni Ojɔ bi xih yɛ mbändɛ'yo ngue bim 'bɛh ra Jesús

8 Nu'a ra xui a baya, mi 'bup häntho ra hnini Belén 'da ya mbände'yo, madí ja-mansu yá de'yo.

9 'Bex bi nu n'da rá m 'behni Oja, ne bi yorp rán nequi Oja b 'bui, ne emme bin su'.

10 Pe nu'a rá m 'behni Oja bi 'yemp'.

—O guín suh, nguetho bá ecä ga xi ah n'da ram hma gue di ja ah gan johyah gyá jã'ihua ja ra ximhäi.

11 Nu b ra hnini Belén, ngue rá hnini ra David, ja bim 'bua nim pørpateh, gue'a ra Cristo ra Hmu bi ma ba pen'nah Oja.

12 Ne nu'b gá tĩmhba n'da ra 'uere xí järp ja rá yänza ya fani m'bant'i ym 'bahni, gue'a gdí pãhmba a baya, bi 'yẽn'a rá m 'behni Oja 'b mi 'yemp' ya mbände'yo.

13 'Bex bi nequi n'dan nets'i yám 'behni Oja, bi 'yẽspa Oja ngue bin tuhu, ne bi 'yẽn'.

14 Nuijxe rá ts'edi Oja mahẽts'i.

Oja da hyurpa yá mbui gãtho u i 'bucua ja ra häi, hõnt'a go to'o da hyãn'a rá mate, bi 'yẽm 'b min tuhu.

15 Ne bi mbeng mahẽts'i yám 'behni Oja baya. Ne nu' ya mbände'yo bin 'yemp' baya:

—Ga mbähä b ja ra hnini Belén, ga nuh a bin ja ngue bi jaj ra Hmu ga pãhmb.

16 Bi mba n'dihi u baya, ne bi dí m b a ra María ne ra José ne ra 'uere. Ne nu'a ra uere mi o b ja rá yänza ra fani.

17 Ne nu'b mi nu' ya mbände'yo baya, bi mam b a xí xih rá m 'behni Oja nanguie ra t'uhni bim 'bui.

18 Ne gãtho u bi 'yø'a bi man' ya mbände'yo, bi hyonya thoho.

19 Pe nu'a ra María, bi bẽm b mbo rá mbui 'be'a gãtho bin ja.

20 Ne nu ya mbände'yo bi mbeng baya, ne bi 'yẽspa Oja, ngue gãtho bin ja' 'be'a gãtho bi sifi, ne xí nu.

Bi mba ma dãpi Oja a ra 'uere Jesús b ja ra dãnijã

21 Nu'b mi gua'an hyãto pa xím 'bui, bi thecua rá xifani ra 'uere, ne bi thuspa rá thuhu dí Jesús, ne ngue'a xí xih rá m 'behni Oja a ra María 'b hin ní hyã rá t'uhni.

22 Ne nu'b mí gua'a ra pa nts'ãnni da dø'ma ra María, tengu bi man yún t'ẽdi ra Moisés, ya i sä da mba b ja ra dãnijã b

Jerusalén. Ne bi zixa rá t'uhni u ngue di dãp Oja.

23 In ja b bi 'yøt'e nguetho ne'a i mam b ja rán t'ẽdi ra Moisés, ngue: “Gãtho ya mbui ts'ant' da mba ma dãpi Oja,” i em b ja yãn t'ẽdi.

24 Ne bi hyãxa n'da ra 'bøts'e b ja ra dãnijã tengu bi mam b ja rán t'ẽdi ra Moisés ngue i ẽna: “Yoho ya t'az uague yoho ya ts'ãha ngue da hyo b ja nijã to'o im 'buh yá t'uhni.”

Nu ra Simeón i thex ra 'uere Jesús

25 Ne mi 'bup Jerusalén n'da ran 'yohu i Simeón, ra hocjã'i a, mi numansu Oja ne mi tø'ma ra pa ngue da mba nhyãni u ya jã'i israel, ne min 'youi rá Hogandãhi Oja a.

26 Nu rá Hogandãhi Oja bi bẽnba ra Simeón gue hin da du asta gue'b go da nu'a rá Thahni Oja ba pehni ngue ra Cristo a.

27 Ne nu'a rá Hogandãhi Oja bi bẽnbi da zøm b a ra Simeón b ja ra dãnijã 'b mi zøm b rá ta ne rá mbe di dã'a ra Jesús.

28 Nu ra Simeón bi dexa ra 'uere ne bi 'yẽspa Oja baya, bi 'yẽna:

29 Ma Hmu i, pe hin te dí m bẽngã 'b ga tugã ya,

nguetho dá nugã na gá xiqui ngue ga nugã, ni 'yẽhẽgã.

30 Nuya dá nusegã mam pørpatehe,

31 ngue gá sãnni ngue da yãnba yá te u to'o da bãh na.

32 Nuna di japi da nu ran nequi u hing ya judío,

ne gue'a dí t'ẽscahe dyã jã'i israelgãhe, dyã judíohe, bi 'yẽn'a ra Simeón 'b mi dexa ra 'uere Jesús.

Bim pøngahyã ra Simeón 'b mi nu ra Jesús

33 Nu ra José ne rá mbe ra Jesús bi hyonya thoho 'be'a bi man ra Simeón nanguie'a ra 'uere.

34-35 Nu ra Simeón baya, bi 'yãp Oja da 'yẽnsa rán japi ra José ne ra María, ne bi 'yẽna:

—Nuna ra t'uhni 'b din dãn'yohu nts'ãnni xãn ngu u yá mi'israelh dim 'bedi 'b hin da numanho. Pe nu' to'o da numanho da yãn'a. Guehna dí fãdi 'be'a im bẽm b mbo yá mbui n'da ngu n'da ya jã'i. Ne nu'i María,

gui nu ra dumbui xan u tho ngue 'be'a da t'orpa na ni ts'unt'u, bi 'yɛn'a ra Simeón.

Nɛ'a ra Ana bim pɔngahyaq 'bu mi nu ra Jesús

³⁶ Nɛ'a n'da ra dɔc'yɛi xisu ngue í Ana mi 'buɾu ja ra dɔnija, nɛ'a xin rá pɔngahyaq Oja a. Nu'a, rá t'ixu ra Fanuel a, rá m bom'beto ra Aser ngue n'da rá ts'unt'u ra Israel. Nu ra Ana, nu'a nyoto jɛya bim 'buhmi rá ndø nɛ 'bex bi du.

³⁷ Nɛ bim 'buɛ goho 'däte ma goho njɛya, ya xan dɔc'yɛi a. Nɛ nu ra Ana, mi zam bu ja ra dɔnija a. Min yaui Oja ra pa nɛ ra xui, nɛ ja yu pa him mi sihmɛ 'bu i thande Oja.

³⁸ Nu'bu min yaɥu ra Simeón ra María nɛ ra José, bi zøm bu ra Ana, nɛ 'bex bi xi Oja jamadi 'bu mi nu'a ra 'uere, nguetho bi baɔi gue yú yaɥte u. Janangue'a bi 'yɛmp'u to'o mi tøm'p' yú yaɥte ngue ya bi zøh ya.

Bi mbenc'a ra José bu ra hnini Nazaret nɛ rá xisu

³⁹ Nu'bu mi 'yøt'u gätho mi man rán t'ɛdi Oja ngue da 'yøt'e, nu ra José nɛ ra María bi mbeng bu ja ra hnini Nazaret bu ja ra xɛqui Galilea.

⁴⁰ Nɛ nu'a ra t'ahni bin te mán zaqui a, nɛ mi ja rán 'yomfɛni xan ho. Nɛ ɛmmɛ bi jɔp Oja a.

Dɛ'mayon jɛya pɛ'ts'a ra Jesús 'bu mi mba bu ja ra dɔnija

⁴¹ Nu ra José nɛ ra María zaɔi n'dandɔ n'da jɛya i pa bu ja ra hnini Jerusalén da nu ra dɔmpɛti ngue ran dɔbaxjua.

⁴² Nɛ nu'bu mi mbe'ts'a 'dɛ'mayon jɛya ra Jesús, bi mbähä bu ja ra hnini Jerusalén ngue da nu ra dɔmpɛti bu.

⁴³ Nu'bu mi gua'a ram pɛti, bi mbeng bu yú ngu yu ja'i. Nɛ nu'bu mi mba bu 'yu ra José nɛ ra María, him mi pa'u ngue bá copu a ra Jesús.

⁴⁴ Pɛ mim bɛni min 'yohu yú amigo. Nɛ n'dapa bin 'yo bu ja ra 'yu. Nɛ nu'bu mín de bin säya buya, nɛ njo'o bu ra Jesús. Nɛ nu rá mbe nɛ rá ta bi 'yän'du yú amigo: “Ha gbán 'yohu a ra Jesús,” nɛ'u yú meni bi 'yänni.

⁴⁵ Pɛ him bi dɔni, janangue'a bi mbeng bu Jerusalén, bi hyom bu.

⁴⁶ Nɛ ná hyupa buya ja bi dɔm bu ja ra dɔnija. Mi 'buhmbu bu yu xänbate nija. Nɛ

nu'a ra Jesús mi øde 'be'a mi man'u nɛ bi 'yän yun t'änni 'be'a bi 'yøde.

⁴⁷ Nu yu xänbate nija buya bi hyonya thoho nangue gätho 'be'a mi pa'a ra Jesús.

⁴⁸ Nɛ nu'a rá mbe nɛ ra José, bi hyonya thoho 'bu mi nu i yaɥu yu xänbate. Nu'a rá mbe bi 'yɛmbi:

—Ts'unt 'u, hanja in jabu gá 'yørca'be, nguetho nu'a ni ta nɛcä ɛmmɛ dá hon'a'be nɛ mi tu ma mbui'be.

⁴⁹ Nu ra Jesús bi dɔdi:

—Pɛ nde'bu hin xquí hyongüi, nguetho guí paɥmi ngue jatho ga øt'ä rá 'bɛfi ma Ta.

⁵⁰ Pɛ nu'u, him bi baɔi 'be'a nam bøn'a bi man'a.

⁵¹ Pɛ nu'a ra Jesús 'bex bi mbähä bu ja rá ngu bu ra hnini Nazaret, nɛ nzai mi øt'a i pa nsifi. Pɛ nu'a rá mbe mim bɛntho bu ja rá mbui 'be'a gätho bin ja.

⁵² Nu ra Jesús, in te rá ja'i nɛ in te rán 'yomfɛni. Nɛ gätho yu ja'i mi numanho a nɛ'a Oja mi numanho a.

3

Xuua Nxixyaq bi du'mi bi man rá m hma Oja bu ma'ueni

¹⁻² Nu'bu ná 'dɛ'ma cut'a njɛya in ts'ut'abi ra hmuts'ut'abi Tiberio, nɛ bin yaui Oja ra Xuua bu ja ra dɔpo mi 'bui, bi xifi di dɔmp'a rá 'bɛfi. Nɛ gue'a ra Xuua rá ts'unt'u ra Zacarías a. Nɛ guet'a ra jɛya bin ts'ut'abi ra Poncio Pilato bu ja ra xɛqui Galilea, nɛ n'dat'a ra jɛya bin ts'ut'abi a ra Felipe bu ja ra xɛqui Iturea nɛ ra xɛqui Traconite. Nu'a ra Felipe ngue rán 'yohu ra Poncio Pilato. Nɛ guet'a ra jɛya a bin ts'ut'abi ra Lisantias bu ja ra xɛqui Abilinia. Nɛ 'dat'a ra jɛya mi ngurpa mbäja ra Anás nɛ ra Caifás bu Jerusalén.

³ Nɛ nubuya, bi dɔmp' rá 'bɛfi ra Xuua Nxixyaq, bin 'yo bu n'danguadi ra dɔthe Jordán nɛ bi xih yu ja'i di päh yán 'yomfɛni nangue yú ts'oqui, n'dahma da mba ma punbi. Nɛ bi xifi dɔn xixyaq buya.

⁴ Nɛ guehna ra Xuua bi man'a ra Isaías 'bu mi 'yɛna:

N'da ra ja'i dɔn ya bu ja ra dɔpo nɛ da 'yɛna: “Dami päh nin 'yomfɛnihu, ga simhbu ra Hmu mi ts'utho da zøcua.

Dami hoc ni mbuihu, ga tømhbü xan ho.

⁵ Tengu y_u mbothäi ne y_u t'øhø din juani tengu n'da ra 'yu i pa ma hoqui, hingui ndaxni, i uen_{tho}, din ja b_u ni mbuih_u.

⁶ Ne gätho y_u ja'i da nu'a ram pørpate ba pend Oja," da 'yena, bi 'yēn'a ra Isaías.

⁷ Ne bi zøm b_u y_u ja'i b_u 'b_uh ra Xuua ngue in nde din xixyā u. Ne nu ra Xuua bi 'yemp'u:

—Nu'ah_u tengu tho_{ho} 'b_u gyá pozah_u, ne guí enseh_u hin guin nuh_u rá muui ni ts'oquih_u 'b_u gan xixyāh_u, ne hin gui hoc ni mbuih_u.

⁸ Pe nte di muui 'b_u guí emhb_u gán yamhb_u ngue ya nim bombøtah_u ra Abraham. Pe nehya y_u do i 'bongua mi sä xtá 'yena yá t'uhni ra Abraham gue'b_u gue'a xtán nde Oja a.

⁹ Ne nu'a to'o gätho him bi päh yán 'yomfēni nanguē yá ts'oqui, tengu'b_u y_u za ngue hingui ho yán dät'o. Ne nu rán ts'onza Oja ya mahoqui x_un ho ngue da 'yex'u y_u za hingui ho yán dät'o, ne da thøsp_u ja ra sibi din zø, bi 'yēn a ra Xuua.

¹⁰ Nu y_u ja'i b_uya, bi 'yēn'u:

—'Be'a sä ga øt'ähe 'b_u, bi 'yemp'a ra Xuua.

¹¹ Nu ra Xuua bi dät_i:

—Nu'a to'o i ja yoho yá pahni, di un'na n'da to'o hin'y_u rá pahni. Ne nu'a to'o i ja 'be'a da zi, di unni ts'u a to'o hin'y_u da zi, bi 'yēna.

¹² Ne'u 'da y_u hyaçahäi xí zøm b_u ngue in nde da mba ma xixyābi, bi 'yän'd_u:

—Xänbate i, 'be'a sä ga øt'ähe.

¹³ Nu ra Xuua bi dät_i:

—'Yo guí huspah_u man'da ra renta, pe hønt'a i man rán t'ēdi ra häi gui hyaj_u.

¹⁴ Ne'u 'da y_u dofui bi 'yänni:

—Necähe, 'be'a sä ga øt'ähe, bi 'yēn'u.

Nu ra Xuua bi dät_i:

—O guí haçuah_u ra mbeti y_u ja'i nanguē ni ts'edizeh_u. Ne o gadí yafu n'da ra ja'i 'b_u guí pahmb_u him majuani a guí mamhb_u. Ne hin guim b_uemhb_u ngue man'da emme x_un ngu gui tahmb_u, pe hønt'a nin zäbi gui tahmb_u, bi 'yēn'a ra Xuua.

¹⁵ Ne x_un ngu u ngue mi tø'ma ra Cristo mim b_unse u ngue embi ra Cristo a ra Xuua.

¹⁶ Pe nu'a ra Xuua bi 'yemp'u:

—Nugä dí xixyā ah_u ngue ra dehe tho_{ho}, pe ba ē'a n'da ja rá ts'edi xinda guecä, hin dí sacä tengu a. Nu'a di hoc'ah_u nanguē rá Hogandähi Oja tengu'b_u xtí hoc'ah_u ra sibi.

¹⁷ Ne da huahn'd_u y_u ja'i tengu 'b_u i pa nt'ei y_u trigo. Nu rá xi dí 'uec ran dahi, ne nu y_u trigo da mba m'be'ts'i, pe nu yá xi da t'up_u ja ra sibi njam'b_u i huēt'i, in jab_u da 'yøt' 'b_u bi huahn y_u ja'i a ra Cristo, bi 'yēn a ra Xuua.

¹⁸ Ne x_un ngu mi'da y_um hma bi xi u y_u ja'i nanguē ran ho ma'da'yo.

¹⁹ Pe nu ra Xuua bi dämhyā ra ts'ut'abi Herodes nguetho nu ra Herodes bi zin'a rá 'bepozeh_e, ngue rá xisu ra Felipe, í Herodías a ra xisu. Ne hinga hønt'a pe x_un ngu mi'da y_un ts'o bi 'yøt'a, jananguē bi dämhyā.

²⁰ Pe nu ra Herodes man'da x_un ngu rá ts'oqui bi 'yøt'e nguetho bi got'a fädi a ra Xuua.

Ra Jesús bin xixyā

²¹ Nu'b_u mi xixyāba y_u ja'i a ra Xuua, ne'a ra Jesús bi mba b_u, bin xixyā.

²² Ne nu ra Jesús 'b_u mi yāui Oja, 'bex bá xoh mahēts'i ne bá cā a rá Hogandähi Oja tengu n'da ra t'az_u, ne bi zoxp_u ja rá ja'i ra Jesús. Ne bi t'ø'a n'da ra nde mahēts'i bi 'yēna:

—Nu'i ma Ts'unt'u i, emme dadí huēc'i i, ne dí numanho i, bi 'yēn Oja.

Nu'u yām bombøta ra Jesús

²³ Nu ra Jesús mi pe'ts'a n'däte ma'det'a njeyā 'b_u mi dämp' rá 'befi ua ja ra häi. Nu y_u ja'i mim b_uni rá ts'unt'u ra José a ra Jesús. Ne nu ra José rá ts'unt'u ra Elí a.

²⁴ Nu ra Elí, nu'a rá ta, gue'a ra Matat a. Nu ra Matat, nu'a rá ta gue'a ra Leví a. Nu ra Leví, nu'a rá ta gue'a ra Melqui a. Nu ra Melqui, nu'a rá ta gue'a ra Jana a. Nu ra Jana, nu'a rá ta gue'a ra José a.

²⁵ Nu ra José, nu'a rá ta ra Matatías a. Nu ra Matatías, nu'a rá ta ra Amós a. Nu ra Amós, nu'a rá ta ra Nahum a. Nu ra Nahum, nu'a rá ta ra Esli a. Nu ra Esli, nu'a rá ta ra Nagai a.

²⁶ Nu ra Nagai, nu'a rá ta ra Maat a. Nu ra Maat, nu'a rá ta, ra Matatías a. Nu ra Matatías, nu'a rá ta ra Semei a. Nu ra Semei, nu'a rá ta ra José a. Nu ra José, nu'a rá ta ra Judá a.

²⁷ Nu ra Judá, nu'a rá ta ra Joana a. Nu ra Joana, nu'a rá ta ra Resa a. Nu ra Resa, nu'a rá ta ra Zorobabel a. Nu ra Zorobabel, nu'a rá ta ra Salatiel a. Nu'a ra Salatiel, nu'a rá ta ra Neri a.

²⁸ Nu ra Neri, nu'a rá ta ra Melqui a. Nu ra Melqui, nu'a rá ta ra Adi a. Nu ra Adi, nu'a rá ta ra Cosam a. Nu ra Cosam, nu'a rá ta ra Elmodam a. Nu ra Elmodam, nu'a rá ta, ra Er a.

²⁹ Nu ra Er nu'a rá ta ra Josué a. Nu ra Josué, nu'a rá ta ra Eliezer a. Nu ra Eliezer, nu'a rá ta ra Jorim a. Nu ra Jorim, nu'a rá ta ra Matat a.

³⁰ Nu ra Matat, nu'a rá ta ra Leví a. Nu ra Leví, nu'a rá ta ra Simeón a. Nu ra Simeón, nu'a rá ta ra Judá a. Nu ra Judá, nu'a rá ta ra José a. Nu ra José, nu'a rá ta ra Jonán a. Nu ra Jonán, nu'a rá ta ra Eliaquim a.

³¹ Nu ra Eliaquim, nu'a rá ta, ra Melea a. Nu ra Melea, nu'a rá ta, ra Mainán a. Nu ra Mainán, nu'a rá ta ra Matata a. Nu ra Matata, nu'a rá ta, ra Natán a.

³² Nu ra Natán, nu'a rá ta, ra David a. Nu ra David, nu'a rá ta, ra Isaí a. Nu ra Isaí, nu'a rá ta, ra Obed a. Nu ra Obed, nu'a rá ta, ra Booz a. Nu ra Booz, nu'a rá ta ra Salmón a. Nu ra Salmón, nu'a rá ta, ra Naasón a.

³³ Nu ra Naasón, nu'a rá ta ra Aminadab a. Nu ra Aminadab, nu'a rá ta ra Aram a. Nu ra Aram, nu'a rá ta ra Esrom a. Nu ra Esrom, nu'a rá ta ra Fares a. Nu ra Fares, nu'a rá ta ra Judá a.

³⁴ Nu ra Judá, nu'a rá ta ra Jacob a. Nu ra Jacob, nu'a rá ta ra Isaac a. Nu ra Isaac, nu'a rá ta ra Abraham a. Nu ra Abraham, nu'a rá ta, ra Taré a. Nu ra Taré, nu'a rá ta ra Nacor a.

³⁵ Nu ra Nacor, nu'a rá ta ra Serug a. Nu ra Serug, nu'a rá ta ra Ragau a. Nu ra Ragau, nu'a rá ta, ra Peleg a. Nu ra Peleg, nu'a rá ta, ra Heber a. Nu ra Heber, nu'a rá ta, ra Sala a.

³⁶ Nu ra Sala, nu'a rá ta, ra Cainán a. Nu ra Cainán, nu'a rá ta ra Arfaxad a. Nu ra Arfaxad, nu'a rá ta, ra Sem a. Nu ra Sem, nu'a rá ta, ra Noé a. Nu ra Noé, nu'a rá ta, ra Lamec a.

³⁷ Nu ra Lamec, nu'a rá ta, ra Matusalén a. Nu ra Matusalén, nu'a rá ta, ra Enoc a. Nu ra Enoc, nu'a rá ta, ra Jared a. Nu ra Jared, nu'a rá ta, ra Mahalaleel a. Nu ra Mahalaleel, nu'a rá ta ra Cainán a.

³⁸ Nu ra Cainán, nu'a rá ta ra Enós a. Nu ra Enós, nu'a rá ta ra Set a. Nu ra Set, nu'a rá ta ra Adán a. Ne nu ra Adán, bi zänd Oja a.

4

Ra Jesús bi nu rán ts'äte ra zïthu

¹ Nu ra Jesús bi nexpa ja ra dæthe Jordán ne min 'youi rá Hogandahi Oja. Ne nu'a rá Hogandahi Oja bi bænbi da mba bæ ma'ueni bæ ja ra dapo.

² Ne nyote pa ne nyote xui bim 'bæpa ja ra dapo ra Jesús. Ne bi ts'äp rá mbæi, bi zä'a ra zïthu. Ne xingui ts'æ bin sihme gätho yæ pa bim 'bæpa, ne bin tumanthuhu bæya.

³ Ne bi 'yæn'a ra zïthu:

—Nu'bæ majuani gue'e rá ts'ant'æ Oja, dami japi dim hme ra do 'bengua, bi t'æmp'a ra Jesús.

⁴ Nu ra Jesús bi dæti:

—Nt'o't'i bæ ja rá m hman Oja: “Hinga hont'a ra hme dím 'bæh yæ ja'i pæ ne'a gätho i man Oja,” bi t'æmp'a ra zïthu. Ne him bi 'yot'a bi sifi.

⁵ Pe nubæya, nu ra zïthu bi zix a ra Jesús bæ ja n'da ra t'øhø xan hets'i, ne bi 'yuti hapæ gätho 'bæ'æ ja yá ts'edi yæ ts'æt'abi ua ja ra häi,

⁶ ne bi 'yæmbi:

—Gätho guí nu ya ga 'da'a'i, nguetho ma mbetigä. Ya bin'daqui ne sä ga unni to'o gätho dín nde ga unni.

⁷ Ne nu'bæ gan danyahmu bæ ja ma gua ne gui thandegui, ga 'da a i gätho guín nu ya, i æn'a ra zïthu.

⁸ Nu ra Jesús bi dæti:

—“Hont'a Oja, ra Hmu, ga thandehæ ne ga ørpahæ rá 'bæfi a,” i æm bæ ja rá m hman Oja, bi 'yæn'a ra Jesús.

⁹ Nubæya, nu ra zïthu bi zix mahøn'a a ra Jesús bæ ra hnini Jerusalén, ne bin tøpæ magats'i thoho ra danija. Ne bi 'yæmbi:

—Nu'bæ majuani gue'e rá ts'ant'æ i Oja, damin säqui, gui sonæ häi, ne hin hapæ gui 'uaqui,

¹⁰ nguetho nt'o't'i bæ ja rá m hman Oja: Nu'a Oja ba pæn'dæ yám 'behni da mbäx'i i.

¹¹ Ne da bent'i i ne hin hapæ gui 'uaqui, i æm bæ ja rá t'ohni Oja, bi 'yæn'a ra zïthu.

¹² Nu ra Jesús bi dæti:

—Pε ne'a i mam bε ngue: “Nu Ojā ma Hmuhε njongui sä da zä'a ngue da bā 'bε majuaņi da 'yøt'a im man'a,” i εm bε ja rá t'ohni Ojā, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹³ Nu'bε mi gua'a bi man yán ts'äte ra zı̄thu, bi 'uepıya, bi zo'a ra Jesús 'da yε pa.

Ra Jesús bi dımp' rá 'bεfi bε ja ra xεqui Galilea

¹⁴ Nu ra Jesús bi mbeng bε ja ra häi Galilea, min 'youi rá Hogandāhi Ojā. Ne gātho yε jā'i mi 'bıpı bi 'yø'a i øt' ra Jesús.

¹⁵ Ne bi xänba yε jā'i bε ja yε ni jā, ne gātho bi numanho a.

Nu ra Jesús bi mba bε ja ra hnini Nazaret guerpı bin te

¹⁶ Nu ra Jesús bıya bi mba bε ja ra hnini Nazaret, guerpı bin te. Nu ra pa ran säya bi mba bε ja ra ni jā tengu zāi mi ørpı hapı mí 'yo. Ne bim 'bāi ngue da neħ rām hman Ojā.

¹⁷ Ne bin t'un'na rá søcuā bi 'yo't'a ra pøngahıya İsaías, ne bi tants'a ra søcuā guerpı i εna:

¹⁸ Nu'a Ojā bi 'yεncä rá Hogandāhi nguetho bi huangä ne bá pεngä ga xih yε hyoya ran ho ma'da'yo.

Bá pεngä ngue ga hurpa yá mbıi to'o i ja yε dumbıi.

Ne ga xocua ε to'o xí bent'a ra zı̄thu tengu'bε i ofädi ε.

Ga xocpa yán 'yomfıni yε jā'i ne da bā'a majuaņi rá 'yu Ojā ε.

Ne ga japi him man zä ran ε ε di unba yá hmu.

¹⁹ Ne ga xih yε jā'i ngue bi zøn ra ora da 'yørpı rá mate Ojā ε, i εm bε ja rá søcuā ra İsaías guerpı bi neħ ra Jesús.

²⁰ Nu ra Jesús 'bε mi gua'a bi neħ ra søcuā, bi mbants'i, bi uni da 'be's' mahøn'a ra søcuā. Ne bi hyuh pıya ngue da xi ε 'be'a mí mam bε. Ne gātho yε jā'i mi 'bıpı ja ra ni jā bi hyεt'a ra Jesús.

²¹ Nu'a bi 'yεna:

—Nu'a dá necä ya, mi mam bε ja rá søcuā ra İsaías ngue mi ma din ja, ne bin ja a ya, nguetho dí 'bcä ua, bi 'yεna.

²² Ne gātho yε jā'i bin yamanho nangue ra Jesús ne bi hyonya thoho nguetho mahotho a bi man ra Jesús bε ja ra ni jā. Ne εn'ε:

—Hanja ngubε i øt'e, εn'ε nguetho im bεni gue ra Jesús rá ts'unt'ε ra José.

²³ Nu ra Jesús bıya bi 'yεmp'ε:

—Masque guí nde gui xijı a ram hma i εna: “Grá 'yøthebate, damin hoczeħε,” masque guí nde gui xijı a, nguetho guím bεnseħı, hin dí øt'ua ja ma hnini zeħε ε yın t'øt'e nuıxte tengu dá øt'ä bε ja ra hnini Capernaum, bi 'yεna.

²⁴ Majuaņi dí xi ahı, n'da rá pøngahıya Ojā hingui hnumansu bε ja rá häizeħε.

²⁵ Njabı bi 'yøt' ra pøngahıya Elías 'bε maya'bε. Xın ngu yε xisu xí du yá ndø mi 'bıi ngue yá mijudıohı, gue'bε him bin 'ye hyu jıya made, ne bin ja ra thuhu bε.

²⁶ Pε him bi mbäx'a n'da ra xisu xí du rá ndø bε ja rá häizeħε, pεgue bi 'ben bε ra hnini Sarepta guerpı ra häi Sidón, da mbäx a n'da ra xisu mi 'bıpı, bi 'yεna.

²⁷ Ne ngutho bi 'yøt' ra pøngahıya Eliseo, guexta'a xın ngu yá mijudıohı mi hεmb ra t'axca'ya, pε xınga n'da bi hoc'a ra pøngahıya ngue yá menguzeħı, hønt'a ra hmudofıi Naamán, ra mengu bε ra häi Siria, bi hoqui, bi 'yεn'a ra Jesús.

²⁸ Ne nu'bε mi man'a ra Jesús a bi ma, nu yε jā'i mi 'bıpı ja ra ni jā εmme bin cuε bıya.

²⁹ Ne bi ndants'ε bi bent'a ra Jesús ne bi zıxpı mayā ra nyuni, im bεni da hyøm bε ja ra mba'ye.

³⁰ Pε nu'a ra Jesús bi tho in de bε 'bıh yε jā'i, ne bi zopı ε, ne hin te bin jap'a.

Bi hoc'a n'da ran 'yohı min 'youi ra zı̄thu a ra Jesús bε ja ra ni jā

³¹ Ne nu'a ra Jesús bi mbeng bε ja ra hnini Capernaum bε ja ra häi Galilea, ne i xänba yε jā'i 'bε ra pa ran säya.

³² Ne gātho yε jā'i bi hyonya thoho nangue rán xädi a, nguetho ra Jesús bi 'yuti xın ho ngue mi ja rán t'ędi gue'bε mi xänbi.

³³ Nu n'da ra pa mi 'bıpı ra Jesús bε ja ra dāni jā ne mi 'bıpı n'da ran 'yohı min 'youi ra zı̄thu, ne εmme nts'edi bi mbafi, ne bi 'yεna:

³⁴ —Gra Jesús, ra mengu Nazaret, 'be'a guí nde gui 'yørcähe, ha gui juaje ya. Nugä dí pęcä to'o i, rá Hogam 'bεhni Ojā i.

³⁵ Ne nu ra Jesús bi 'yεmbi:

—Damin hε ne gui pøm bε ja rá mbıi na ran 'yohı.

Ne nu'a ra zı̄thu nts'edi bi hyømıa häi ran 'yohı bε 'bāh yε jā'i ne bi bøm bε rá mbıi

ran 'yohu baya, pe hin haru bi unba ran 'yohu.

³⁶ Ne bi hyonya thoho yu ja'i 'be'a bin ja na ran 'yohu. Ne bin 'yemzehe n'da ngu n'da: "Be'a ni ts'edi i ja na ran 'yohu ne i sa i hon'a thi yu zithu," bin 'yemzehe u.

³⁷ Ne bi t'ode gätho ra xequi bu 'be'a bi 'yot'a ra Jesús.

Ra Jesús bi hocpa rá suto ra Simón Pedro

³⁸ Nu ra Jesús baya bi bom bu ja ra nija, bi mba bu ja rá ngu ra Simón Pedro. Ne nu'a rá suto ra Simón Pedro, xun u, nts'edi ra pa mi ja. Ne bi si a ra Jesús ngue xun u a ra xisu.

³⁹ Nu ra Jesús bim 'bäpu mi 'ben'a ra hyenni, ne bi ma ngue da bon'a ra pa. 'Bex bi bon'a ra pa, hin haru xun u baya. 'Bex bi ndants'a ra xisu ne bi hoc ran sihme, bi 'ujn'u.

Nu ra Jesús bi hoqui xun ngu yu ja'i

⁴⁰ Ne nu'bu mí yuh ra hyadi, gätho yu hyenni bi ts'ixpu 'buh ra Jesús. Ne 'bex bi yan'u yu hyenni 'bu mi mba nthädi n'da ngu n'da u, bi dä'a ra Jesús.

⁴¹ Ne yu zithu min 'yohu 'da yu ja'i bi japi da bon'u. Ne nts'edi i mba'u, i en'u:

—Nu'i, rá Ts'unt'u i Oja, bi t'emp'a ra Jesús.

Pe nu ra Jesús him bi japi din ya nguetho mi pa'u gue ra Cristo a ra Jesús.

Nu ra Jesús bi man rá m hma bu ra xequi Galilea

⁴² Ne nu'bu mi hyax baya, t'axuditho bi mbase bu ma'ueni ra Jesús. Nu yu ja'i bi hyoni gue'bu go mi dini, ne him min nde'u da mba ra Jesús.

⁴³ Pe nu'a ra Jesús bi 'yemp'u:

—Nugä jatho ga mbagä mi'da yu hnini, ga mam bu ran ho ma'da'yo, ga xih yu ja'i 'beru ni manda rá ts'edi Oja ua, jananjabu bá pengä Oja, bi 'yena.

⁴⁴ Ne bi thopu ja mi'da yu hnini ja ra xequi Galilea baya, ne bi mam bu rá m hma bu ja yu nija.

5

'Da yu mbahuq bi jap'a ra Jesús xun ngu bi de yu huq

¹ Ne man'da ra pa, ra Jesús mi 'bäpu ja ndendahe Genesaret. Ne emme mi du bu

yu ja'i in nde da 'yohu rá m hman Oja, ne hingui sä bu dim 'bä'a ra Jesús.

² Ne bi nu, i hõpu yoho yu mbosa hin te i ja bu mbo. Ne bi zo'u yu mbeti bu ndenthe gue'bu mi mben yu xit'a.

³ Nu'a n'da, rá mbeti ra Simón Pedro, ne bi hyu'a ra Jesús. Ne bi xi'a ra Simón da gon'i ts'u ra mbosa. Ne nu yu ja'i bim 'bäpu ndenthe u. Nu ra Jesús bi xänba u yu ja'i baya.

⁴ Ne nu'bu mi gua'a bi man ra Jesús bi 'yemp'a ra Simón:

—Dami tham bu xun he ra dehe, ne gui 'yem bu ni xit'a. Guepu da zä gui the yu huq.

⁵ Pe bi 'yena ra Simón:

—Xänbate, gätho ra xui däm pehmbe ne hin te dá thehe yu huq, pe nu'bu guim ma, ga emhbe mahon'a, bi 'yena.

⁶ Ne bi 'yem baya, ne xun ngu bi de yu huq gue'bu go mi mbadi bin tun yu xit'a.

⁷ Ne bi xi'u yu mimbahuq di ze'i ts'u. Ne bi yuts'i gätho yoho yu mbosa, ne in nde da dom bu mbo ra dehe yu mbosa nangue nän huq yu huq.

⁸ Ne nu'bu mi nu ra Simón Pedro 'be'a bin ja, bin danyahmu bu ja rá gua ra Jesús, ne bi 'yembi:

—Dami 'ue'i ts'u nanguecä nguetho nugä drá dädits'oquigä, bi 'yena ra Pedro.

⁹ Ngubu bi ma nguetho bi hyonya thoho ngue xun ngu yu huq bi de.

¹⁰ Ne'a ra Jacobo ne ra Xuua ngue yu ts'unt'u ra Zebedeo, bi hyonya thoho u. Ne nu'u mi comhu rá 'befi a ra Pedro. Pe nu ra Jesús bi 'yemp'a ra Simón:

—O guin su ne nuya gui du'mi gui hyon yu ja'i to'o da 'yec'yegui, bi 'yembi.

¹¹ Ne nu'bu mí zom bu ndenthe u yu mbosa baya, bi den'na ra Jesús.

Nu ra Jesús bi hoc'a n'da mí hemb ra t'axca'ya

¹² Nu n'da ra pa mi 'bäpu ja n'da ra hnini ra Jesús. Ne'a n'da ran 'yohu mi 'bäpu, mi hemb ra t'axca'ya gätho rá ja'i. Ne nu'a ran 'yohu 'bu mi nu a ra Jesús, 'bex bim 'bemfo bu ja rá gua ra Jesús, ne bi 'yap ra mate ran 'yohu ngue in nde da yani, bi 'yembi:

—Ma Hmu i nu'bu guin nde, da zä gui jaqui da yangä.

¹³ Nu ra Jesús bi dät ne bi 'yembi:

—Nugä, dín nde ngue 'bex da zä i. Nuya bi yän'a ya, bi 'yëmbi.

'Bex bi zä'a ran 'yohu büya.

14 Nε nu ra Jesús bi hεcua a ran 'yohu gue hin da mam bu 'buh yu ja'i, pε da mam bu 'buh yu mbäjä. Nε bi 'yëmbi:

—Ní mba bu 'buh yu mbäjä, gui 'yöt'a rán t'ëdi ra Moisés ngue da 'yöt'a n'da 'bu bi yän'a ra t'axca'ya, n'dahma da bah yu ja'i ngue majuani bi yän'i, bi 'yën'a ra Jesús.

15 Pε nu'u yu ja'i guemhma mi ma hönbu go hapu ja yu hnini 'be'a gätho øt'a ra Jesús, nε man'da xun ngu bi mba bu mi 'bui ngue da 'yøse u 'be'a i man'a, ngue in nde dín hocpa yán u i hεmp'i 'da'u. Nε xun ngu bi hoc'a ra Jesús, madague'a hont'a go mán u mi hεmp'u.

16 Nu'a ra Jesús büya mi pa bu ma'ueni gueru hingui 'buh yu ja'i, dín yäui Ojä.

Nu ra Jesús bi hoc'a n'da mi ts'a rá ja'i

17 Nu n'da ra pa bi xänba yu ja'i ra Jesús. Nε mi 'buru 'da yu fariseo nε 'da yu xänbate nijä, xp'i 'yε'u hönbu go hapu i ja yu hnini bu ra xεqui Galilea nε ra xεqui Judea, neru ra dahnini Jerusalén. Nε nu'a ra Jesús bi 'yut'u ngue min 'youi xun ngu rá ts'edi Ojä 'bu mi hoc yun zäman'u.

18 Nε bi zøm bu 'da yun 'yohu, bá tu n'da ran 'yohu xun u, mi ts'a rá ja'i a, ox ra 'beza. Nε min nde xtán yurpu mbo 'buh ra Jesús.

19 Pε εmme du yu ja'i bu ja ra goxthi, nε hin hapu sä dí yut'i. Janangue'a bi zix ra däregehe bu maxøts'e ra ngu, nε bi xospa rá 'bet'e nε bi ca'ma ran 'yohu bu made i 'bä'a ra Jesús. Nε ox ra 'beza 'bu mi çamp'u.

20 Bi bah ra Jesús büya gue i εc'yεi xun ho u yun 'yohu gue i ja rá ts'edi a, 'bu mi nu'a bi 'yöt'u. Janangue'a bi 'yεmp'a ra däregehe:

—Amigo, ya ma punbi ni ts'oqui, bi 'yëmbi.

21 Pε nu'u yu fariseo nε yu xänbate nijä bin 'yεmzehe u: “Hanja na ran 'yohu ngue εna da 'yöt'a i øt' Ojä, nε ya εna sä di punba rá ts'oqui n'da ra ja'i. Hingui numansu Ojä na,” bi 'yεmp'u yu xänbate nε yu fariseo.

22 Pε nu'a ra Jesús i pädi 'be'a im bεn'u, nε bi 'yεmp'u:

—Hanja in jabu guím bεmhbu.

23 Ha guím bεmhbu ngue nte ní mbatho dá xicä ran 'yohu, ngue rá ts'oqui ya xum punbi. Ha guím bεmhbu man'da xqui pämhbu ngue i ja ma ts'edi 'bu ga xifi da ndants'i, dín 'yo.

24 Pε ga ut'ahu ngue i ja man t'ëdi ua ja ra häi ga punba yá ts'oqui n'da ra ja'i, ngue ga japi dín 'yo na ran 'yohu, guecä gue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yën'a ra Jesús.

Nε nubuya bi 'yεmp'a mí ts'a rá ja'i:

—Dami ndants'i, gui çax ni fidi nε gui mba ni ngu, bi t'ëmbi.

25 'Bex bi ndants'a ran 'yohu bi çax rá fidi nε bi mba rá ngu, nε bi 'yεspa Ojä bu ní mba. Nε gätho yu ja'i mi 'buru bi nu 'be'a bin ja.

26 Nε gätho bi hyonya thoho u, nε bin su, bi 'yεspa Ojä nε bi 'yën'u:

—N'da ran t'øt'e nuixte dá nuhu ra pa jabu ya, bi 'yën'u yu ja'i.

Ra Jesús bi xih ra Leví da denni

27 M'bejua büya, bi bøm bu ja ra ngu ra Jesús, nε bi thopu mi hu'a ra Leví, gueru mí hac rán ju't'i ra häi, nguetho ra hyaçahäi a. Nε nu'a ra Jesús bi 'yεna:

—Dami tengui, bi t'εmp'a ra Leví.

28 Nu ra Leví büya, 'bex bi ndants'a, bi zopu gätho mi ja nε bi den'na ra Jesús.

29 Nε nu'a ra Leví büya, bi 'yöt'a n'da ran sihme xun ndoho bu ja rá ngu, ngue bin sihme bu ra Jesús. Nε bi zøm bu ja ran sihme xun ngu yu hyaçahäi nε xun ngu mi'da yu ja'i, 'darpu bin sihmehu ra Jesús.

30 Pε nu'u yu fariseo nε yu xänbate nijä bi 'yεna:

—Hanja gni sihmehu yu dädits'oqui nε yu ziyate hyaçahäi, bi t'εmp'u yá xädi ra Jesús.

31 Nu ra Jesús bi xi a n'da ran t'uti 'bu mi dät'u:

—To'o i 'buh mán zaqui hingui hon'a to'o da 'yøthe, pε hont'a to'o xun u i hon'a da 'yøthe.

32 Nugä ma 'befigä ngue ga xih yu dädits'oqui di päh yán 'yomfēni. Pε nu'u to'o εnε mahoqui yá mbui, nε hingui sä ga zε'u, bi 'yën'a ra Jesús.

Bi t'än'na ra Jesús hanja him bi 'yεt' yán sihme yá xädi

33 Nε bi t'εmp'a ra Jesús:

—Nu yá xädi ra Xuua Nxixya nzaï ε't yán sihme 'bη i yaui Oja, ne'η yá xädi yη fariseo, pe nu ni xädi hin jam'bη ε't yán sihme. Hanja ngue in jabη, bi 'yεmbi.

³⁴ Nu ra Jesús bi dāti:

—Pe nu'η i 'bηpη ja ran thaṭi, hin da du yá mbηi nguetho 'bηpη a ran 'yohη din thaṭi. Hin da 'yεna ngue hin din sihme η.

³⁵ Pe da zōn ra ora da ts'ispa a ran 'yohη, ne ja da 'ye't' yán sihme baya, bi 'yεn'a ra Jesús.

³⁶ Ne xō bi xih man'da ran t'uti, ngue da 'yuti hingui sä yá xädizehe ra Jesús da den'na ran yonxädi, ne bi 'yεmp'η:

—Njo'o n'da ra ja'i da xen ma'da'yo rá pahni ngue da mbørba rá 'yapahni, nguetho nu'bη da mbørba a, hin da bōmanho ne di ts'ontho a ma'da'yo.

³⁷ Ne njo'o to da xirpη ra 'yaxfani mbot'asēi ra vino ma'da'yo, nguetho nu'bη bin hogui, da fōh ra 'yaxfani baya. Ne dim fān ra vino ne di ts'on'a ra 'yaxfani, gātho dim 'bēdi.

³⁸ Nu'a ra vino ma'da'yo da sirpη ma'da'yo ra xifani, ngue hin dim 'bēh ra vino, ne xín din ts'on'a ra xifani.

³⁹ Ne to'o in zāi i si ra nyomvino, pe hingui nde a ra vino ma'da'yo, nguetho man'da xη cūhi ra nyomvino, εn'η. Guín jahη bη ngue hin guí numanhohη man xädigä, bi 'yεn'a ra Jesús.

6

Nu ra Jesús bi ma 'be'a da t'ōt' ra pa ran säya

¹ Nu n'da ra pa ran säya, nu ra Jesús ne yá xädi bi thopη ja n'da ran uātrigo. Nu η yá xädi bi duc'i 'da yη trigo. Bi dēnt yá 'ye'η yη trigo, bi za baya.

² Ne nu'η 'da yη fariseo bi 'yεmp'η:

—Hanja in jabη guí øthη, nguetho i mam bη ja man t'ēdihη hingui sä gui 'yøthη ra 'bēfi a ra pa ran säya, bi 'yεn'η.

³ Nu ra Jesús bi dāti:

—Ha hin guí pāhmbη 'be'a mam bη ja rá sōcuā Oja ngue ne'a ra David bi mbesta man'da rán t'ēdi Oja, ne'η min 'yohη, nu'bη mi tumanthuhu.

⁴ Nu'a ra David bi yarpη ja rá ngu Oja ne bi zi yη thuhme rán t'unni Oja oxpη ja

ra mēxa, ne bi un'dη min 'yohη. Ne hōnse yη mbäjä i sä da zi η. Pe hin guím bēmhbη ra ts'oqui bi 'yøt'a ra David ne yān 'yohη nguetho xηn ho bi 'yøt'η, bi 'yεn'a.

⁵ Ne man'da bi man'a ra Jesús, bi 'yεna:

—Ne nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, dra Hmugä, ne ja man t'ēdi ga mangä 'be'a da 'yøt' yη ja'i ra pa ran säya.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohη mi mbēdi rá 'yε

⁶ Ne xō man'da ra pa ran säya, nu ra Jesús bi xänba yη ja'i bη ja ra nijā. Ne mi 'bηpη n'da ran 'yohη ra mbēdi rán 'yei.

⁷ Ne'η 'da yη xänbate nijā ne 'da yη fariseo mi 'bηpη, mi tōmthoho, in nde da nu 'be'a da 'yøt'a ra Jesús ra pa ran säya, nguetho in nde di yāp'a.

⁸ Pe nu ra Jesús i pādi 'be'a im bēn'η. Ne bi xi'a ran 'yohη mi ja rá mbēdi'yε:

—Ba εcua, damim 'bācua da nu'a yη ja'i, bi 'yεmbi.

Ne 'bex bi mba bη ran 'yohη.

⁹ Nu ra Jesús bi 'yεmp'η baya:

—'Be'a i mam bη ja man t'ēdihη, nda'a xηn ho ga øthη. Ha i mam bη ga øthη ran ho uague ran ts'o ga øthη ra pa ran säya. Uague i man bη gan yānbahη rá te n'da uague i mam bη ga jafη da du n'da a ra pa ran säya, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹⁰ Nubaya, nu ra Jesús bi hyēt'η yη ja'i, ne bi 'yεmp'a ran 'yohη:

—Dami juān ni 'ye.

Nu'a ran 'yohη bi juān rá 'ye, ne bin hogui xηn ho.

¹¹ Pe nu yη fariseo ne yη xänbate nijā emme bin cue'η ne bi hyoni 'be'a sä da 'yørpa ra Jesús.

Ra Jesús bi huahn'dη 'de'mayoho yá xädi

¹² M'bejua baya bi mba bη ja n'da ra nyuni ra Jesús, haxa in yaui Oja.

¹³ Nu'bη mi hyats'i bi zohn'dη yá xädi ngue i ja a da xifi mahøn'a. Ne bi huahni 'de'mayoho din 'yohη ngue yá 'bäihη.

¹⁴ Ne nu'η bi huahni, gue'a ra Simón t'ēmbi ra Pedro, gue'a rá thuhu bi xih ra Jesús a. Ne'a ra Andrés, rán 'yohη a ra Simón, ne ra Jacobo, ne ra Xuua, ne ra Felipe, ne ra Bartolomé.

15 Nε ra Mateo, nε ra Tomás, nε man'da ra Jacobo rá ts'unt'α ra Alfeo, nε ra Simón Zelotes,

16 nε ra Judas rán 'yohα ra Jacobo, nε ra Judas Iscariote, gue'a xí dā'a ra Jesús 'bα m'βejua. Nε gue'α bi huan'na ra Jesús α ngue yú 'bāihα.

Xαn ngu yα jα'i bi xānba a ra Jesús

17 Nubαya, nu ra Jesús nε yú xādi bi gαpα ja ra nyuni nε bin thehα xαn ngu yα jα'i bα xαn juαni, bí nεxpα yα hnini ra xεqui Judea, nεpα ra dāhnini Jerusalén, nεpα ndendādehe, guepα i ja ra hnini Tiro nε ra hnini Sidón. Nε nu'α, bi zøm bα ngue in nde da 'yøde 'bε'a man ra Jesús, nε nu'α mi'da bαya, in nde da mba ma hoqui α. Nε nu ra Jesús bi hoc'α.

18 Nε xαn ngu α min 'yohα ra zijthu bi zøm bα, nε nu'a ra Jesús bi hyøn'a thi α.

19 Nε gātho α min nde da dārpa rá jα'i ra Jesús, nguetho gātho yα hyεnni bi hoc'a nangue rá ts'edi.

Ra Jesús bi ma to'o din johya nε to'o da nu ra dumbαi

20 Nε nubαya, nu ra Jesús bi hyεt'α yú xādi nε bi 'yεmp'α:

—Gui hyoyahα, pε ya gá cuthα bα di manda rá ts'edi Ojα janangue'a majαpi ahα.

21 Nε guí tumanthuhuhα, pε Ojα di ja ahα guí tūmhβα a guí homhβα, janangue'a majαpi ahα.

Nε guí sāhα ra dumbαi ya, pε Ojα da hyut'a ni mbαihα, janangue'a majαpi ahα.

22 Nε ngutho 'bα i san ahα yα jα'i, nε'bα i 'uegue nangue ahα, nε'bα di c'aman'α ahα, nε'bα da ndøm mants'o ni thuhuhα ngue guí tεngahα, guecā ngue dán jα'igā ua ja ra ximhāi, guemhμα majαpi ahα.

23 Gan johyahα, da hyu ni mbαihα 'bα din jabα da 'yøt'ahα yα jα'i, nguetho ngutho bi t'ørpa α yα pøngahyα mam'bet'o, nε i ja 'bε'a din 'da ahα ngue am 'bε'ts'i mahεts'i, bi 'yεn'a ra Jesús.

24 Nε xø bi 'yεmp'α:

—Pε í huεhi maha ahα gyα mεmbetihα ngue hønt'a ni mbeti guím bεmhβα, nguetho ya hin guin nuhα man'da ran johya njām'bα da guadi.

25 Nε í huεhi maha ahα, ngue guí εmhβα hin te gadí 'bεhmbα, pεgue gan tumanthuhuhα.

Í huεhi maha ahα, ngue ja nin johya zεhεhα, nguetho m'βejua da du ni mbαihα.

26 Í huεhi maha ahα ngue gātho i manho nangue ahα yα jα'i. Bin jabα yα hyāte pøngahyα bi numanho gātho yα jα'i, bi 'yεn'a ra Jesús.

Dami huεc nin sαihα, bi 'yεn'a ra Jesús

27 Pε dami 'yøhmbα na ga xi ahα ya, bi 'yεn'a ra Jesús:

—Gui huεc nin sαihα nε gui 'yørpa ran ho α to'o i numan'α ahα.

28 Nε dami 'yāp Ojα da mbāx'α di c'aman'α ahα, nε gui 'yāp Ojα da 'yεnsπα rán jαpi α di αn'nahα.

29 Nε nu'bα n'da da mbεp'a ni 'yoguhα, gui 'bāt ni hmihα da mbεp'a man'da nguadi ni 'yoguhα. Nε nu'bα n'da da gαn'na ni cotohα, nε'a ni pahni gui unhdα.

30 Dami unhdα 'bε'a gātho da 'yā ahα, nε nu'a da thān'nahα hingui 'yāhmbα.

31 Nu'bα guí ndehα da 'yøt'ahα ran ho ni mijā'ihα nde'bα guí 'yørpahα ran ho.

32 Pε nu'bα hønt'α di huεc'ahα guí huεjα, hin te di muui a 'bα, 'da'angu gá 'yøthα α him mahoqui yú mbαi.

33 Nε nu'bα hønt'α bi 'yøt'ahα ran ho guí ørpahα ran ho, hin te di muui 'bα, nguetho in jabα øt'α him mahoqui yú mbαi.

34 Nε nu'bα hønt'α guí pāhmbα i jut'i guí hmit ni mbetihα, hin te di muui 'bα, nguetho gue'a i øt' yα ts'om'bāi, di hmit yú mits'om'bāihα ngue im bεni da mba ma cospi rá mbeti.

35 Pε dí xi ahα, dami huεc nin sαihα, nε gui 'yørpahα ran ho α, nε gui hmithα madague'a guí pādi hin di cos'ahα. Nu'bα ngubα guí 'yøthα, gue'a nám fādi gue yú t'uhnι ahα Ojα. Nε i ja 'bε'a di 'da ahα Ojα bαya. Nguetho gue'a i øt' Ojα, gātho i ørpa ran ho madague'a hin da 'yεn'α: “Jamadi Ojα.” Nε gātho i ørpa ran ho madague yα ts'om'bāi α.

36 Dami huεc ni mijā'ihα tengutho bα í huεc'ahα Ojα ma Tahα, bi 'yεn'a ra Jesús.

Hin gui 'yεmhβα bi 'yøt' yα ts'oqui α mi'da yα jα'i

37 Nε man'da bi man'a ra Jesús, bi 'yεna:

—“Nuna bi 'yøt' yu ts'oqui,” hin gui 'yemhba, ne hin da t'en'ahá gá 'yøthá yu ts'oqui 'bá. Ne 'yo gadí yafu ni mijá'ihá ne hin da zep'ahá Ojá, pε gam punbahá ne Ojá di pun'nahá báya.

³⁸ Dami un'dá 'bé'a i hon ni mijá'ihá, ne Ojá man'da xun ngu di co'ts'ahá ne dim fons thoho a di 'da ahá xinda gue'a gadí un ni mijá'ihá. Nguetho da 'yøt'ahá Ojá tengu guí ørpahá ni mijá'ihá, bi 'yεn'a ra Jesús.

³⁹ Ne xø bi xi'a n'da ran t'uti, bi 'yεna:

—Hingui sä n'da ra xädä da 'yut ra 'yu rá mixädäui, ts'arpá thoho da dápá ja ra hyε u. Ne ngutho n'da ra já'i hingui sä da 'yut ran ho rá mijá'iuu 'bá hingui pæse ran ho.

⁴⁰ Ne ngutho n'da ra xädi, man'da hingui ngu pädi xinda gue'a rá xänbate, ne nu'bá bi juah rán xädi, 'da'ingu i pähmi a. Nu'bá ts'útho i pä'a ra xänbate ne ts'útho i pä'a rá xädi.

⁴¹ Ne hingui sä gui mamhba nangue to'o i ja zú ts'á ran ts'o 'bá xun ts'o ni mbáihá.

⁴² Hanja gní 'yemhba gui zehmbá u mi'da yu já'i di hoc yá mbái, ne εmme go xun ts'o ni mbáizehéhá. Jatho 'bé gui hoczehé ni mbáihá, ja da zä gui zehmbá u mi'da, bi 'yεn'a ra Jesús.

Nangue rán dät'o dí fq'a ra za

⁴³ Ne man'da bi man'a ra Jesús ngue bi 'yεna:

—Nu n'da ra hogaza hingui sä din zéh yán dät'o ngue hingui ho. Ne ngutho a n'da ra za hingui ho, hingui sä din zéh yán dät'o xun ho.

⁴⁴ Nu yán dät'o i zerpá, gue'a ctí pähmbá 'bé'a ní za a ra za, nguetho hingui sä din zéh yán dät'o ngue yu higo bá ja ra 'uínza. Ne xín din zéh yun dät'o ngue yu uva bá ja yu t'ax'ujni.

⁴⁵ Ngutho n'da ra já'i xun ho rá mbái, i øt' ran ho tengu i ja bá mbo rá mbái. Ne ngutho n'da ra ts'om'bái i øt' ran ts'o tengu i ja bá mbo rá mbái, nguetho gátho a i ja bá mbo rá mbái n'da, gue'a ní bøn rá nde n'da a, bi 'yεn'a ra Jesús.

Rán t'uti u i øt'a man ra Jesús ne'u hingui øt'e

⁴⁶ Ne xø bi 'yεn'a ra Jesús:

—Hanja gní 'yεnjá ni hmujá ne hin gui øthá 'bé'a dí xi ahá.

⁴⁷ Ga xi ahá rán t'uti u i øt'a dí mangä.

⁴⁸ Nu'u, i øt'e tengu bi 'yøt'a n'da ran 'yohá bi hyø'a n'da rá ngu, ne xun hé bi 'yamp' ra hái ngue da mbämp'u yu jádo. Ne nu'bá mam bá éh ra mboxthe, nte bi jap'a ra ngu, nguetho mbo bim foxa ra jádo.

⁴⁹ Pε nu'u i øh ma nde ne hingui øt'a dí mangä, rán t'uti u tengu n'da ran 'yohá bi hyøh rá ngu ne bi 'yεx maxøts'e yu jádo, ne nu'bá mambá é'a n'da ra mboxthe, 'bex bi yøt rán ngu báya, bi 'yεn'a ra Jesús.

7

Ra Jesús bi hocpa rá 'yεhé n'da ra hmudofái

¹ Ne nu'bá mi gua'a man'a ra Jesús, bi mba mahøn'a bá ja ra hnini Capernaum.

² Ne mi 'báru n'da ra hmudofái, ra mεngu bá Roma a. Ne xun'u n'da rá 'yεhé, nde da du. Ne nu'a ra hmudofái εmme madi huεc'a rá 'yεhé.

³ Ne nu'bá mi 'yøde 'báru ra Jesús bá pehni 'da yu ngarbi bá ja ra hnini ngue da zix'a ra Jesús di hocpa rá 'yεhé.

⁴ Ne nu'bá mi zøm bá 'báru ra Jesús, bi 'yáp ra mate da mba, ne bi 'yεmbi:

—Dín nde gui 'yørcáhe ra mate gui mba, nguetho nu'a ra hmudofái ra hocjá'i a,

⁵ ne εmme di huεgahá ngue dyu judío'há. Ne nu'a bi guzehé a í thøh ma nijá'há, madague hing ra judío a, bi 'yεmbi.

⁶ Nu ra Jesús bi mbähá, ne nu'bá mi ts'útho da zøm bá ja rá ngu a ra hmudofái, pε nu'a ra hmudofái bá pehni 'da yá amigo mahøn'a, din c'athá a ra Jesús, da 'yεmbi:

—Hingui jatho gui søm bá ja ma ngu, nguetho nugä hin dí sucä tengu i,

⁷ xíngui sä ga éna ga mba gan yáui, ne hin drá judiógä. Pε dí pädi ngue i ja ni ts'édizehé, ngue nu'bá guim ma da yáni, ne 'bex gue da yáni.

⁸ Tengu thohogä bin 'dac'i ts'á man t'édí, ne nu'bá i ja 'bé'a dí xi u ma dofái, ne'u ma 'yεhé, 'bexgue 'dahmantho in ja. Ne ngutho i, sä guim mantho bá guí 'bái ne 'bexgue da yán báya, bi 'yεn'a ra nde bá pehna ra hmudofái ngue bi man'u yá amigo.

⁹ Nu ra Jesús bi hyonya thoho 'bá mi 'yø'a bi man'u yun 'yohá ngue bá pehna ra

hmudofai, ne bin yɛgui bi xi'ɛ mí tenni, ne bi 'yɛna:

—Xínga n'da ma mijudíohɛ dá tɪngä ngue i ɛc'yɛi i ja ma ts'edi tengu a ran 'yohɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús. Nuya bin ja a bi 'yäqui, bi 'yɛna.

¹⁰ Ne bi mbeng bɛ ja ra ngu ɛ yá amigo a ra hmudofai bɛya, ne bi nu'a rá 'yɛhɛ ra hmudofai ngue ya xí zä.

Nu ra Jesús bi xox rá ts'unt'ɛ n'da ra xisu xí du rá ndø

¹¹ Man'da ra pa bɛya, ra Jesús bi mbähä yá xädi bɛ ja ra hnini Naín. Ne xɛn ngu yɛ ja' i mi tenni.

¹² Ne nu'bɛ mi zøm bɛ ndehnini, ba ɛpɛ yɛ 'yägüi, ba tu rá ts'unt'ɛ n'da ra xisu xí du rá ndø. Ne njo'o man'da rá ts'unt'ɛ. Ne xɛn ngu yɛ ja' i min 'yohɛ yɛ 'yägüi.

¹³ Ne nu ra Jesús 'bɛ mi nu a ra xisu bɛya, bi huɛc'a ne bi 'yɛmbi:

—O guí zoni, ɛn'a.

¹⁴ Ne nubɛya, bi dä'a ra huada mi o ra du a ra Jesús ne bim 'bä'ɛ yɛn dute. Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a ra du bɛya:

—Grá ts'unt'ɛ, dami ndants'i, bi 'yɛmbi.

¹⁵ Ne nu'a xí du 'bex bi ndants pɛ ja rá huada ne bin yá. Nu ra Jesús bɛya, bi xi'a rá mbe da zits'i.

¹⁶ Ne gätho yɛ ja' i mi 'bäpɛ bin su, ne bi 'yɛspa Ojã ɛ.

—Nuya, n'da ra pøngahyã nuixte dí 'bɛhmbɛ ua, ne Ojã da yãnjɛ ya, yá ja'igähɛ Ojã ya, bi 'yɛn'ɛ.

¹⁷ Ne gätho yɛ ja' i mi 'bäpɛ, nɛpɛ ra xɛqui Judea, bi ma 'bɛ'a bi 'yøt'a ra Jesús.

Ra Xuua Nxixyã bi mbɛhni 'da da 'yänni to'o a ra Cristo

¹⁸ Ne bi si'a ra Xuua Nxixyã 'bɛ'a bi 'yøt'a ra Jesús, bi man ɛ yá xädi.

¹⁹ Janangue'a nu ra Xuua bi zon'dɛ yoho yá xädi ngue da mbɛn bɛ 'bɛh ra Jesús ne da 'yänni: “Ha gue'e ra Cristo mi hma ba ɛhɛ, uague ga thoqui ga tømhbɛ,” gui 'yɛnui, bi 'yɛn'a ra Xuua.

²⁰ Ne nu'bɛ mi dɪn'a ra Jesús ɛ yám 'bɛhni ra Xuua, bi 'yɛmbi:

—Nu'a ra Xuua Nxixyã bá pengä'be nguetho in nde da bãdi gue'bɛ gue'e ra Cristo i hma ba ɛhɛ, uague ga thoqui ga tømhbɛ, bi 'yɛn'ɛ.

²¹ Ne 'bex bi hoc'ɛ 'da yɛ hyɛnni a ra Jesús bɛya, ne bi hyøn'a thi yɛ zɪthu ngue mín 'yohɛ 'da yɛ ja' i, ne bi xocpa yá dä yɛ xädä.

²² Ne nubɛya, bi 'yɛmp'ɛ yá xädi ra Xuua:

—Ní mbɛ ya, gui xihmi ra Xuua 'bɛ'a gá nuui ua, ne 'bɛ'a gá 'yøhmi ya. Gui 'yɛnui: “Nu yɛ xädä i nu ran nɛqui ya, ne yɛ dogua i sä i 'yo ya, ne nu'ɛ mi hɛmb ra t'axca'ya bi yãn'ɛ ya, ne yɛ gogu i øhnahyã ya, ne'ɛ xí du bi ndants'i, ne yɛ hyoya i ø'a ran ho ma'da'yo ya.

²³ Din johya ɛ to'o i ɛc'yɛi xɛn ho, ne hin di ɛt' yá mbɛi ɛ,” gui 'yɛnui, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁴ Ne nu'bɛ mi mbenc'ɛ yám 'bɛhni ra Xuua bɛya, nu ra Jesús bi ma 'bɛ'a øt' ra Xuua, ne bi 'yɛmp'ɛ yɛ ja' i:

—Nu'bɛ gá mbähä bɛ ma'ueni ngue gá nuhɛ ra Xuua, 'bɛ'a gá bɛmhɛ ngue gua nuhɛ bɛ. Ha guá nuhɛ n'da ran 'yohɛ xɛn güent'i tengu n'da ra xithi i ɛn ran dahi.

²⁵ Uague gá nuhɛ n'da ran 'yohɛ mi he ra pahni xɛm hmadi. Pɛ nu'ɛ, 'bäpɛ ja ra ngunts'ɛt'abi ɛ.

²⁶ Uague guá nuhɛ n'da rá pøngahyã Ojã. Majuãni a gá nuhɛ, ne hinga hønt'a n'da rá pøngahyã Ojã, pɛ nu'a, xɛn hɛts'i rá ts'edi xinda gue'ɛ mi'da yɛ pøngahyã.

²⁷ Gue'a ra Xuua i hmam bɛ ja rá søcuã Ojã, gue i ɛna:

Nugä, ga pɛhn'na n'da mam 'bɛhni dim 'bɛt'o bɛ gní mba, da xih yɛ ja' i da døp'e xɛn ho, i ɛm bɛ ja rá m hman Ojã, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁸ Xínga n'da ra ja' i mi 'bɛi ngue nuixte rá 'bɛfi tengu ra Xuua. Pɛ nu'a to'o dim 'bäpɛ di manda rá ts'edi Ojã, nu rá 'bɛfi da 'yørpɛ madague'a ts'ɛtho, pɛ man'da nuixte a xinda gue'a ra 'bɛfi i øt' ra Xuua ya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁹ Ne nu yɛ hyãcahäi ne mi'da yɛ ja' i xí xixyãba ra Xuua Nxixyã, 'bɛ mi 'yø a bi man ra Jesús, bi bã'ɛ xɛn ho i øt' Ojã.

³⁰ Pɛ nu yɛ fariseo ne yɛ xänbate nijã, ngue him bi nde'a ran xixyã bi 'yøt' ra Xuua, him bi numanho'a bi nde Ojã da 'yørpɛ'ɛ.

³¹ Ne xø bi 'yɛn'a ra Jesús:

—'Bɛ'a nín t'uti ga xi ahɛ ngue gui pãhmbɛ 'bɛ'a guí øthɛ.

³² Guí øthæ tengu øt' yæ t'æhni 'bæ in æni ne i æmp'æ yú mit'æhniæ: “Nugähe, dá pæhmbe ra 'bida pæ nu'ahæ hin gán næhmbe,” æn'æ 'da. Næ xø æn'æ mi'da bæya: “Pæ nugähe, dá pæhmbe yæ thuhu tengu'bæ xæn du n'da, ne nu ahæ hin gán zomhbæ,” æn'æ mi'da.

³³ Næ nguetho guí øthæ tengu øt' yæ t'æhni, ngue nu ra Xuua Nxixyá bi zøcua, næ him bin sihmæhæ yæ ja'i næ xím bi zi ra vino. Pæ nu ahæ gá 'yæmdahæ in 'youi ra zïthu.

³⁴ Pæ nugä, ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, næ bá æcä næ dí sihmæhe yæ ja'i, næ nu ahæ sä guí ænjæ drá hyægugä næ drá mi-hnigä, næ guí ænjæ dín amigogähe yæ ziyate hyaçahäi næ yæ ts'om'bäi.

³⁵ Pæ nu'bæ majuæni i ja rán 'yomfæni n'da, da bædi to'o æ ngue majuæni bi un rán 'yomfæni Oja, bi 'yæn'a ra Jesús.

Nu ra Jesús bin sihmæ bæ ja rá ngu n'da ra fariseo í Simón

³⁶ Næ n'da ran 'yohæ mí tæn rán xädi yæ fariseo, bi xi'a ra Jesús din sihmæ bæ ja rá ngu. Næ bi mbähä ra Jesús bæya, din sihmæ bæ.

³⁷ Næ nu'a n'da ra xisu ra 'yomt'æni a, næ nu'bæ mi 'yøde 'bæpæ ra Jesús, bi yærpæ mi hu a ra Jesús, i tu n'da ra xito án t'øt'e ra do alabastro, mi po ra 'yæthi yæmanho, xæm hmadi di muui.

³⁸ Næ nu'a ra xisu mi hupæ ja rá gua ra Jesús, næ mi zoni. Janangue bi mboxpæ ja rá gua ra Jesús a rá guidä, næ bi ducua rá gua yú xtä, næ æmme zæspa rá gua ra Jesús, næ bi xispa rá gua ra 'yæthi yæmanho.

³⁹ Næ nu'a ra mængu bæ, 'bæ mi nu 'bæ'a i øt'a ra xisu, bi bænsæ: “Him majuæni rá pøngahyá Oja a ra Jesús,” nguetho æmbi hingui pædi ra 'yomt'æni a ra xisu.

⁴⁰ Nu ra Jesús bæya, bi 'yæmp'a:

—Nu'i grá Simón i ja'a ga xi'i.

Nu ra Simón bi 'yæna:

—Gra xænbate, dami xic 'bæ.

⁴¹ Nu ra Jesús bæya, bi xih ra Simón n'da ran t'uti, næ bi 'yæmbi:

—Mi 'bæ a n'da ran 'yohæ zai di hmih ra mbæti. Næ mi 'bæ'a n'da ran 'yohæ bi hmiti cæt'a ciento, næ man'da bæya bi hmiti yote ma'dæt'a thofo.

⁴² Næ nu'æ gätho yoho hin'yæ 'bæ'a dí co'ts'a ra mbæti xí mba ma hmiti. Janangue nu'a

xí hmih ra mbæti bæya, bi punba thofo æ. Dami xic ya, Simón, nda'a man'da da bæ'n'a ra mate bi t'ørpe, bi 'yæn'a ra Jesús.

⁴³ Nu ra Simón bi dah pæya, næ bi 'yæna:

—Masque gue'a ran 'yohæ min dupate xæn ngu, man'da da bæ'n'a ra mate bi t'ørpe, bi 'yæna.

—Majuæni a guím bæni, bi 'yæn'a ra Jesús.

⁴⁴ Nu ra Jesús bæya, bi hyæt'a ra xisu næ bi 'yæmp'a ra Simón:

—Guí nu na ra xisu 'bæcua, nu'bæ má cæt'ua ja ni ngu xíngui ts'æ gá 'dac ra dehe gue xcá pe't'ä ma gua, pæ nu ra xisu i hucua, rá guidä í mbercä ma gua næ yú xtä í dugä ma gua.

⁴⁵ Pæ nu'i, hin gá sæsca ma 'yogu ngue xquí zænguagui, pæ nuna ra xisu him bin hæ a ní zæasca ma gua.

⁴⁶ Næ nu'i, hin gá cosca ma yä ra aceite, pæ nuna ra xisu i hucua, bi xisca ma gua ra 'yæthi yæman'u.

⁴⁷ Guehna dí xi a i na, xæn ngu rá ts'oqui na ra xisu næ xæn ngu rá punbi ya, janangue æmme im bængä na. Pæ nu'æ im bænsæ ts'ætho ra punbi i honi, man'da ts'ætho im bængä æ, bi 'yæn'a ra Jesús.

⁴⁸ Næ nubæya, bi 'yæmp'a ra xisu:

—Ya ma punbi ni ts'oqui ya, bi 'yæn'a ra Jesús.

⁴⁹ Næ nu'æ i sihmæ bæ bin 'yæmzæhe æ:

—To'o nín 'yohæ na, gue i æna sä di punba yú ts'oqui n'da, bin 'yæmzæhe æ.

⁵⁰ Pæ nu ra Jesús bi 'yæmp'a ra xisu:

—Gá 'yæc'yæigui, janangue ya ma punbi ni ts'oqui ya. Ní mba ya næ gan johya, bi 'yæmbi.

8

Yæ xisu bi mbäxa ra Jesús

¹ Nu'bæ mi tho'i 'da yæ pa, nu ra Jesús bi mbähä 'de'mayoho yú xädi bæ ja yæ hnini, næ bi mam bæ 'bæpæ ní manda rá ts'ædi Oja.

² Næ bi mbähä a ra Jesús 'da yæ xisu xí hoc 'bæ mí æ, næ'æ 'da xí hyønba thi yæ zïthu min 'yohæ, næ'a ra María ra mængu bæ ra hnini Magdala, gue mín 'yohæ yoto yæ zïthu 'bæ mi hoc'a ra Jesús.

³ Næ'a ra Juana, rá xisu ra Chuza, n'da ran 'yohæ im hmu bæ ja rá ngu ra ts'æt'abi Herodes. Næ'a ra Susana, næ xæn ngu mi'da

y_u xisu bi mbähä, mi fäx'a ra Jesús ne yá xädi nangue yá mbeti zehε.

Rán t'uti ra mbomhmudä

⁴ Ne x_un ngu y_u ja'i bi nεxp_u i ja mi'da y_u hnini, ne bim pεti b_u 'b_uh ra Jesús. Ne nu'a ra Jesús bi xi'a n'da ran t'uti, bi 'yεmp'ε:

⁵ —Nu n'da ran 'yoh_u bi mba b_u ja rá huähi bá pom b_u y_u hmudä. Nu'ε 'da y_u hmudä bi zo b_u ja ra 'yu, ne nu y_u ja'i bi nεm b_uya ne y_u doja bi za.

⁶ Ne 'da'ε y_u hmudä bi zo b_u ja y_u ndax-nado, ne nu'b_u mi bōts'e 'bex bi hmanc'a n'dihi, nguetho hin'y_u ra dehe b_u ja y_u do.

⁷ Nu'ε mi'da y_u hmudä bi zo b_u ja y_u 'u_ini, ne nu'b_u mi bōts'e, bi gom' y_u 'u_ini ε, ne him bin te.

⁸ Ne'ε 'da y_u hmudä bi zo b_u ja ra hogahäi ne bin te x_un ho b_u, ne bin x_undi, x_un ngu bin ja, bi 'yεm 'b_u mi man ran t'uti.

Nu'ε i ja yá zagu, bi 'yø'a dá ma, bi 'yεmp'ε y_u ja'i ra Jesús.

Hanja bi xih y_un t'uti y_u ja'i a ra Jesús

⁹ Nu'ε yá xädi, bi 'yän'na ra Jesús:

—'Be'a nam bōn'a ran t'uti gá ma.

¹⁰ Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'ε:

—Nu'ah_u, Ojä bi ja ah_u gui p_uhmb_u 'ber_u ní manda rá ts'edi. Pε nu'ε mi'da, dí xih y_un t'uti ε, nguetho in nu yá dá pε hingui p_udi 'be'a in nu, ne i ja yá zagu, pε hingui p_udi 'be'a i øde, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'be'a nam bōn'a rán t'uti ra mbomhmudä

¹¹ —Nuya, ga xi ah_u 'be'a nim bōn'a ran t'uti dá mangä. Nu'ε y_u hmudä, ra hmεpya rá m hman Ojä ε.

¹² Nu'ε bi zo b_u ja ra 'yu, ra hmεpya ε to'o bi 'yøh rá m hman Ojä, pε nu ra z_ithu bi japi 'bex bi pumbεni, ne him bi zä bi 'yεc'yεi ngue da mba nhy_uni.

¹³ Ne nu y_u hmudä bi zo b_u ja y_u do, ra hmεpya ε to'o bi 'yøh rá m hman Ojä ne bin johya 'da y_u pa. Pε him bi gop_u mbo yá mb_ui rá hman Ojä ne nu'b_u bi zä ra z_ithu ε, 'bex bi 'ueh p_uya.

¹⁴ Ne nu'ε y_u hmudä bi zo b_u ja y_u 'u_ini, ra hmεpya ε to'o bi 'yøh rá m hman Ojä, pε hōnt'a bi bεni 'be'a dí hyuse yá mb_ui, ne 'be'a i ja ua, ne 'be' a bi numanhose, hinga xøt'a

din te b_u yoho y_u hmudä, ne nte bin ja a ra hoga hmudä.

¹⁵ Ne nu'ε y_u hmudä bi zo b_u ja ra hogahäi, ra hmεpya ε to'o bi 'yøh rá m hman Ojä, ne bi mbεs'p_u mbo rá mb_ui, ne bi xi'ε mi'da y_u ja'i, ne x_un ngu mi'da bi 'yεc'yεi nangue'ε, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ran nequi hinga nt'agui

¹⁶ Ne man'da ran t'uti bi ma ra Jesús, bi 'yεna:

—Xínga n'da ra ja'i di sōc y_u bombilla ngue da go'mi, o gue da mbøxp_u 'bit'ots'i, pε da 'yεxp_u m'batho ngue di nεc b_u mbo ra ngu.

¹⁷ Ngutho mam hmangä. 'Be'a gätho dí xi a zεhεh_u, pε jatho gui xihmb_u mi'da y_u ja'i, janangue'a din ja ran nequi yá mb_ui.

¹⁸ Dami jamansuh_u x_un ho 'b_u guí øhmb_u mam hmangä, nguetho nu'b_u guí øhmb_u x_un ho, sä guí p_uhmb_u x_un ho a mam hmangä. Pε nu'ε to'o hingui øde x_un ho, di pumbεni a z_u ts'ε bi 'yøde, bi 'yεmp'ε yá xädi ra Jesús.

Ra Jesús bi ma to'o rá mbe ne yá cu

¹⁹ N'da ra pa bi mba b_u rá mbe ne'ε yá cu ngue da nu'a ra Jesús. Pε him bi zä da nu nguetho εmme d_u y_u ja'i b_u mi 'b_ui.

²⁰ Ne bi si'a ra Jesús i 'bäp_u thi rá mbe ne yá cu, in nde da nu a.

²¹ Nu ra Jesús bi d_uti, bi 'yεna:

—Nu ma mbe ne ma cu, gue'ε to'o i øh rá m hman Ojä, ne øt'a i mam b_u, bi 'yεn'a ra Jesús.

Nu ra Jesús di japi din hε ran d_uhi ne ra dehe

²² Nu'a ra Jesús n'da ra pa bi hyu n'da ra mbosa, bi mbähä yá xädi, ne bi 'yεmp'ε:

—Ga mbähä b_u 'danguadi ra d_udehe, bi 'yεna. Ne 'bex bi mba b_uya.

²³ Pε nu'b_u i 'yo'a ra mbosa b_u ja ra dehe, bin ä'a ra Jesús. Ne εmme nts'edi ran d_uhi bi 'yεn'a ra dehe, gue'b_u go mi mbo ra dehe b_u mbo ra mbosa, nts'utho a bin ja.

²⁴ Pε nu'ε yá xädi, bi 'yents'a ra Jesús:

—Xänbate i, xänbate i, nde da goguah_u ra dehe, bi 'yεmbi.

Bi ndants'a ra Jesús, bi hεcua ran d_uhi ne ra dehe, bin hε'ε b_uya, ne x_un ho ra dehe b_uya.

25 Nu ra Jesús bi 'yεmp'ε yá xádi:

—Hanja, ha zε ts'utho guí εc'yεigahε.

Pε nu'ε yá xádi bin su, nε bi hyonya thoho. Nε bin 'yεmzεhε ε:

—'Bε'a din 'yεt'ui na ran 'yohε, nε ya 'bexque in hε'a ran dahi nε ra dehe di hεcpi, bi 'yεn'ε.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohε min 'youi ra zithu

26 Nε nu'bε min hε ran dahi, bi thopaya, bi zøm bε ja ra häi Gadara, din hyant'ui bε 'danguadi ra häi Galilea.

27 Nε nu'bε mi gá'a ra Jesús bε ja ra mbosa, bin c'at'ui n'da ran 'yohε ra mεngu bε, min 'yohε yε zithu a. Nε nu'a ran 'yohε, him mí he rá he, nε him mi 'bεpε ja rá ngu, pε mi 'bεpε ja yεn 'yägüi.

28 Nε nu'bε mi nu'a ra Jesús bεya, 'bex bin danyahmu bε ja rá gua nε nts'εdi bi mba'a ra zithu:

—Nu'i Jesús, rá ts'ant'ε i Ojá nuixte, 'bε'a guí 'yørcähe ya. 'Yørcähe ts'ε ra mate, o gadí εngahe,

29 bi 'yεn'a ra zithu 'bε mi xifi da bøm bε rá mbai ran 'yohε.

Nguetho na ya'a thoho bi εnba ran 'yohε nε i xεcta yε cadena i pa thu't'i, nangue rá ts'εdi ra zithu, nε i sixpε ma'ueni mahøn'a.

30 Nu ra Jesús bi 'yänba rá thuhu a ran 'yohε.

—Dí n'dan nεts'igähe, bi 'yεm 'bε mi dadi. Nguetho min 'yohε xεn ngu yε zithu.

31 Nε nu'ε yε zithu bi 'yäp ra mate ra Jesús hin da 'yεntrε harε bí nεts'i, nguεpε ja ra mba'ye xεn hεtho nε nts'utho.

32 Nε mi 'bεpε xεn ngu yε ts'εdi mi sihme bε.

33 Nε nu yε zithu bi bøm bε ja rá mbai ran 'yohε nε bi yεpε 'bεh yε ts'εdi. Nε gätho yε ts'εdi 'bex bin tihi, bin gøxpε ja ra nguani, gätho bi zo bε dehe, bim 'bεdi.

34 Nu'ε yεn 'yohε mi fäh yε ts'εdi, 'bex bi 'dah paya 'bε mi nu 'bε'a bi 'yøt'ε yε ts'εdi. Bi mba bε ja ra hnini nεpε ja yε huahi, bi ma 'bε'a bin ja.

35 Nε xεn ngu bi mba bε, ba nuse 'bε'a bin ja. Nε bi nu'a ran 'yohε min 'yohε yε zithu, mi hupε ja rá gua ra Jesús, mi he rá he. Ya xí yam bεya. Nε gätho yε jå'i bin su 'bε mi nu 'bε'a bi t'ørpa ran 'yohε.

36 Nε nu'ε yε jå'i in 'yohε a ra Jesús, 'bε mi hoc'a ran 'yohε, bi xi'ε m'bεjua bi zøm bε 'bε'a gätho bi 'yøt'a ra Jesús.

37 Nε gätho mi 'bεpε ja ra häi Gadara bi 'yäp ra mate nguε hin din 'yo bε ja ra xεqui a, nguetho εmme min su gätho ε. Janangue'a nu ra Jesús, bi hyu ra mbosa mahøn'a nε bi mbähä yá xádi bεya.

38 Nu'a ran 'yohε min 'yohε ra zithu, εmme in ndehma da dεn'na ra Jesús. Pε nu'a ra Jesús him bi japi da mba. Pε bi 'yεmbi:

39 —Ní mba ni ngu nε guí mam bε 'bε'a bi 'yøt'a'a Ojá.

Nε nu'a ran 'yohε bi mba rá ngu bεya, nε bi mam bε rá hnini a ran ho bi 'yørpa ra Jesús.

Nu ra Jesús bi xoxa rá t'ixu ra Jairo, nε bi hocpε 'yu n'da ra xisu mi hεmb ra mbeji

40 Nu'bε mi mbeng bε ra Jesús 'danguadi ra dadehe, εmme bin johya yε jå'i nguetho xεn ngu mi tøm'p'ε.

41 Nε 'bex bi zøm bε 'bεh ra Jesús a ra Jairo, n'da ra ngεrpi bε ja ra nija, nε bin danyahmu bε ja rá gua, nε bi 'yäp ra mate da mba ra Jesús bε ja rá ngu.

42 Nguetho høn't'a n'datho rá t'ixu mi 'bai, nguε 'dε'ma yonjεya mi pε'ts'i, nε in nde da du. Nε nu'bε mi mbähä ra Jesús, εmme dε bε yε jå'i bε ní mba.

43 Nε nu'bε mi mba bε 'yu, hin ní zøm bε ja rá ngu ra Jairo, bi zε'a n'da ra xisu mí hεmb ra mbäji, nguε 'dε'ma yonjεya mi hεmp'a ran ε.

44 Pε nu'a ra xisu bεya bi därpa rá nyampahni bε ja rá xεthä ra Jesús, nε 'bex bin hε'a ran ε mi hεmbi.

45 'Bex bi 'yän'na ra Jesús:

—To'o bi därca ma pahni, bi 'yεna.

Pε gätho ε mi 'bäpε bi 'yεmbi: “Njom bi dä'i.” Nε'a ra Pedro nε mi'da yá xádi bi 'yεmp'a:

—Hanja gní 'yεna 'bo'o bi dä'a i, nε εmme i dε yε jå'i bε gní mba, bi 'yεmbi.

46 Pε nu ra Jesús bi 'yεmp'ε:

—Pε dí pädi nguε n'da ra jå'i bi däqui nguetho ma ts'εdigä in ho'a, bi 'yεna.

47 Nε nu'bε mi bå'a ra xisu hingui sä din cøni, εmme bin su, nε di fet'i, nε bin danyahmu bε ja rá gua ra Jesús, nε bi xifi

'be'a í dádi. Ne bi 'yɛna ngue 'bex bi yam 'bɔ mi dádi.

⁴⁸ Nu ra Jesús bi 'yɛmthoho:

—Grá xisu, bi zä bi yan'i nguetho gá 'yɛc'yɛi i ja ma ts'ɛdi. Ní mba ya ne da hyu ni mbai, bi 'yɛmbi.

⁴⁹ Ne yaui ra xisu a ra Jesús 'bɔ mi zòm bɔ 'da yá 'yɛhɛ ra Jairo xí nɛxpɔ ja rá ngu, ne bi 'yɛmbi:

—Nu ni t'ixu ya bi du'a, säti thoho guí pah na ra Hmu, bi t'ɛmp'a ra Jairo.

⁵⁰ Pɛ nu'a ra Jesús mi øde 'be'a bi man'a, ne bi 'yɛmp'a ra Jairo bɔya:

—O guín su, pɛ dami 'yɛc'yɛi ne din nu'a ni t'ixu, bi 'yɛmbi.

⁵¹ Ne nu'bɔ mi zòm bɔ ja rá ngu a ra Jairo bɔya, nu ra Jesús him bi japi da tho'a mbo yɔ ja'i bɔ 'ben'a ra hmute xí du. Hønt'a ra Pedro ne ra Jacobo ne ra Xuua, ne rá mbe ne rá ta ra hmute bi thopɔ.

⁵² Ne mi 'bɔpɔ xɔn ngu yɔ ja'i mi zoni ngue xí du'a ra hmute. Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—O guí zomhbɔ nguetho hingui tu na, i aθho na, bi 'yɛn'a.

⁵³ Pɛ nu yɔ ja'i bi den'na ra Jesús nguetho mi paði ya xí du'a ra hmute.

⁵⁴ Nu'a ra Jesús bi bentpa rá 'yɛ ra hmute ne bi 'yɛmbi:

—Nu'i grá hmute, dami ndants'i.

⁵⁵ Ne 'bex bi ndants' pɔya, bin ja rá te, bim 'bɔi mahøn'a.

Nu ra Jesús bi 'yɛna:

—Dami 'uimmi na ni t'ixuui ya, bi t'ɛmp'a rá ta ne rá mbe.

⁵⁶ Nu rá ta ne rá mbe bi hyonya thoho ngue bi dambɛni rá t'ixu. Pɛ nu'a ra Jesús bi xifi njon da xifi 'be'a bin ja.

9

Nu ra Jesús bi mbɛhni 'dɛ'mayoho yá xädi da mamp'a räm hma

¹ Nu ra Jesús bi zohn'dɔ 'dɛ'mayoho yá xädi ne bi un yún t'ɛdi ngue da hyøn'a thi yɔ zithu in 'yohɔ 'da yɔ ja'i, ne di hocua yɔn ɔ i hɛmb yɔ ja'i.

² Ne bi mbɛhn'dɔ yá xädi din 'yo bɔ ja yɔ hnini bɔ, ne da mam bɔ 'bɛpɔ ní manda rá ts'ɛdi Oja, ne di hoc yɔn zäman'a.

³ Ne bi xi'ɔ hin te da hyats'i, ne hin da hyax rá tøhø xing ra mbɛti xinga gue mi'da yá pahni. Da mbatho.

⁴ Ne bi 'yɛmp'a:

—Hønt'a to'o rá ngu bɔ guí cɔthɔ, gam 'bɔhmbɔ bɔ gue'bɔ go gá thohmbɔ bɔ ja man'da ra hnini.

⁵ Ne nu'bɔ gá cɔthɔ bɔ ja 'da yɔ hnini ne hin da 'yømanho yɔ ja'i bɔ 'be'a guí mamhbɔ bɔ, ne 'bex guí pømhbɔ bɔ ja yɔ hnini ne guí huajɔ rá häi i pät ni mbonguahɔ, ra hmɛpya ngue guí zohmbɔ bɔ ɔ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁶ Nu yɔ xädi bɔya bi mba hønɔ go hapɔ ja yɔ hnini ne bi mam bɔ ran ho ma'da'yo. Ne bi hoc yɔ hyɛnni.

Nu ra Herodes bi ma bi hyɛcpa rá 'yɔga ra Xuua Nxixyɔ

⁷ Ne mí ø'a ra ts'ɛt'abi Herodes 'be'a gätho i øt'a ra Jesús, ne bi hyonya thoho. Nguetho nu'ɔ 'da yɔ ja'i bi bɛni gue'a ra Xuua Nxixyɔ a, gue bi ndants' mahøn'a.

⁸ Nu'ɔ mi'da bi bɛni gue gue'a ra Elías a ra Jesús, uague man'da rá pøngahyɔ Oja ngue bi dambɛni.

⁹ Pɛ nu'a ra Herodes bi 'yɛna:

—Nugä dá manda bi thɛcpa rá 'yɔga ra Xuua Nxixyɔ, janangue'a dí paði hinga gue'a ra Xuua a guí mamhbɔ. Pɛ to'o maha a, bi 'yɛn'a ra Herodes.

Janangue ɛmmɛ min nde da nuse a ra Jesús.

Nu ra Jesús bi 'uɔn'ɔ cɔt'a mahuaqi yɔ ja'i

¹⁰ Nu yá xädi bɔya bá peng bɔ xí 'bɛhni, ne bi xih ra Jesús 'be'a bi 'yøpɔ bin 'yo. Ne nu'a ra Jesús bɔya bi mbäsehɔ yá xädi bɔ ja ra hnini Betsaida.

¹¹ Pɛ nu'bɔ mi bɔ'ɔ yɔ ja'i hapɔ ní mba a ra Jesús, bi dɛnni. Ne nu'a ra Jesús bi zomanho ɔ 'bɔ mi zädi, ne bi xi'ɔ bɔya 'bɛpɔ ní manda rá ts'ɛdi Oja, ne bi hoc'ɔ gätho yɔn zäman'a.

¹² Pɛ nu'bɔ mi ts'ɛtho da yɔh ra hyadi, gätho ɔ 'dɛ'mayoho yá xädi ra Jesús bi xifi da 'yɛt' yɔ ja'i, da mba bɔ n'danni ja yɔ hnini, din sihmɛ bɔ ne bá opɔ 'bɔ bin xui. “Nguetho hin'yɔ 'be'a da zi ua ma'ueni,” ɛn'ɔ.

¹³ Pɛ nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a yá xädi:

—Pɛ nu'a zehɛhɔ guí 'uimhbɔ.

Nu'ɔ yɔ xädi bɔya bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Pε hōnt'ɥ cət'a yɥ hmε nε yoho yɥ t'ahuɥ i ja ua. Pε hinda hōn 'bɥ ga tāmhbε mi'da yɥ hmε, sã ga 'uĩmhbe gãtho yɥ jã'i i 'bɥcua bɥya.

14 Nguetho mbε cət'a mahuɥhi mi 'bɥpɥ yɥn 'yohɥ. Nu'a ra Jesús bɥya bi xi'ɥ yú xãdi di japi 'da n'danni da hyu'i yote ma 'dɛt'a yɥ jã'i.

15 Nε bi hyu pɥ ya gãtho tengu xi xifi.

16 Nε nu'a ra Jesús bi hyɥn'a ra hmε nε yɥ huɥ, bi ndøs' mahɛts'i, nε bi jãp'ɥ. Nε bi xeni bi un yú xãdi di darpa ɥ yɥ jã'i.

17 Nε gãtho na ngu yɥ jã'i bin niyã nε bi bong thoho, 'dɛ'mayo 'bøts'e bi mbes'ɥ yú xãdi.

Nu ra Pedro bi ma gue'a ra Jesús ra Cristo

18 N'da ra pa bin yãseui Ojã ra Jesús, min 'yohɥ ɥ yú xãdi. Nu'bɥ mi gua'a bin yãui Ojã, bi 'yãn'dɥ yú xãdi:

—'Bɛ'a man yɥ jã'i nanguecã, 'bɛ'a im bɛn'ɥ to'ogã.

19 Nu yú xãdi bi 'yɛmp'a:

—Nu'ɥ 'da i ma gue'e grã Xuua Nxixyã. Nε nu'ɥ mi'da i ma gue'e gra Elías, nε nu'ɥ mi'da i ma gue'e man'da ra pøngahyã mi 'bɥh maya'bɥ ngue bi dambɛni, bi 'yɛn'ɥ.

20 Nε nu'a ra Jesús bi 'yãnzehε yú xãdi:

—Pε xi ahɥ, 'bɛ'a guĩm bɛmhɥ to'ogã.

Nε nu'a ra Pedro bi 'yɛmbi:

—Nu'i gra Cristo rá Thahni i Ojã, bi 'yɛmbi.

21 Nε nu'a ra Jesús bɥya bi hεcpa yú xãdi njon da xifi to'o a.

Nu ra Jesús bi man rán dɔte

22 Nε bi 'yɛmp'ɥ:

—Nugã ngue dán jã'igã ua ja ra ximhãi, i jatho ga nu ran ɥnbi xɥn ngu. Nu ma ngɥrpihɥ yɥ dɔc'yɛi nε yɥ ngɥrpa mbãjã nε yɥ xãnbate nijã hin da 'yɛc'yɛigui. Nε nu'ɥ da hyogã ɥ, pε ná hyu pa ga thãmbɛnigã nε dam 'bɥi mahøn'a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

23 Nε man'da bi xi'ɥ yú xãdi, bi 'yɛmp'ɥ:

—To'o gãtho in nde da dengui da hyeh rán t'ɛdi zehε nε da hyät yɥn ɥnbi n'da pa ngu n'da pa, madague da tho. Nε da bɛni tengu dímbɛngã.

24 Pε nu'bɥ 'bɥ a n'da im bɛn rá te, nε i su da nu yɥn ɥnbi, pε da nu ran ɥnbi mazãi a.

Pε nu'a hinguim bɛn rá te madague da tho 'bɥ da dengã, di pøh rá te a.

25 Hin te di muui n'da ran 'yohɥ 'bɥ da 'yøt'e rá mbeti 'bɛ'a gã i ja ua ja ra ximhãi, 'bɥ hin da dɥn'a ra temazãi.

26 Nε nu'a gãtho to'o i pɛs' rá sã nanguecã nε nangue mam hmangã, nεcã hín ga ɛmbi ma t'ɥhni ɥ 'bɥ bá ɛcã ua nε gan 'yohe yú hoga m'bɛhni Ojã mahɛts'i, nε din jagã rá ts'edi Ojã ma Ta, nugã ngue dán jã'igã ua ja ra ximhãi.

27 Pε majuɥni dí xi ahɥ, 'bɥcua 'da hin da nu ran dɔte asta gue'bɥ go di dɥ'mi di manda rá ts'edi Ojã ua ja ra ximhãi.

Ra Jesús 'dan'yo bɥ í nequi bɥ ja ra t'øhø

28 Mbε ná hyãto pa bɥya, ra Jesús bi mbähã bɥ ja n'da ra nyuni ra Pedro, ra Jacobo nε ra Xuua, ngue din yãui Ojã.

29 Nε nu'bɥ min yãui Ojã a ra Jesús, 'dan'yo bɥ í nequi a rá hmi nε nu rá pahni ɛmmε xɥn t'axi, di fɛxni a.

30 Nε 'bex bi nequi bɥ ra Moisés nε ra Elías bin yãhɥ ra Jesús, mi 'bɥh maya'bɥ ɥ.

31 Nε bi hyãrpɥ n'da ran nequi hapɥ mi 'bã ɥ. Nε nu'ɥ bi mamhbɥ 'bɛ'a da t'ørpɥ 'bɥ bi tho bɥ Jerusalén a ra Jesús.

32 Pε nu'a ra Pedro nɛ'ɥ min 'yohɥ bi zɥh ra t'ãha ɥ, pε nu'bɥ min nuhu bi nu di hyãrpɥ n'da ran nequi bɥ 'bãh ra Jesús nε ra Moisés nε ra Elías.

33 Nε nu'bɥ ma guerpɥ da mba ra Moisés nε ra Elías, nu ra Pedro bi 'yɛna:

—Ma Hmu i, ɛmmε xɥn ho ngue dí 'bɥhmbɥ ua ya, ga høcãhe hyu yɥ t'ɥngu, 'da'a n'da ni mbetiɥ. Nu'i, nε ra Moisés nε ra Elías, bi 'yɛna.

Pε him mim bɛn'a mi man'a.

34 Nε nu'bɥ mi 'yɛn'a ra Pedro, 'bex bá çã n'da ra güi bi go'ma ra Moisés nε ra Elías, nε ɛmmε bin su'ɥ yú xãdi ra Jesús.

35 Nε bi t'ørpɥ n'da ra nde bɥ ja ra güi ngue bi 'yɛna:

—Nuna ma ts'ɥnt'ɥ dadí huɛcã na, dami 'yøhmbɥ 'bɛ'a i man na, bi 'yɛn'a ra nde.

36 Nε nu'bɥ mi gua'a bi man'a ra nde bɥ ja ra güi, nu yɥ xãdi bi nu 'bãse bɥ ra Jesús. Nε nu'ɥ yɥ xãdi, njom bi xi'ɥ 'bɛ'a bi nu'ɥ.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ra t'ɥhni min 'youi ra zĩthu

37 Nu'bu mi hyax buya, bi garu ja ra nyuni ra Jesús ne'u hyu yá xädi min 'yohu. Ne xun ngu yu ja'i bin c'athu ra Jesús.

38 Nu n'da ran 'yohu nts'edi bi mbafi:

—Xänbate i, nurqui ts'u ma ts'unt'u nguetho hønna zu n'datho dí si.

39 Ne ja'bu im bent ra zithu ne emme di unba a, i texa hai, ne emme mbafi, ne di fet rá ja'i, ne i soh yu fuguí. Ne zai di ja bu ra zithu.

40 Ne dá xi'u ni xädi di hoqui, pe nu'u him bi zä bi hoqui, bi 'yén'a ran 'yohu.

41 Nu ra Jesús bi 'yemp'u:

—Nu'ahu guexta'a hin guí ec'yehu 'be'a dí xi'ahu. Ham'mi pa ngue ga töp'a thohohu ngue gui 'yec'yegahu.

Ne xø bi 'yemp'a ran 'yohu buya:

—Bá si ua ni ts'unt'u.

42 Ne nu'bu bá si ra ts'unt'u, bi bent mahøn'a a ra zithu, bi dexa häi ne nts'edi bi unbi. Pe nu'a ra Jesús bi xi'a ra zithu da bøn'i, ne bi hoc'a ra ts'unt'u buya. Bi xi'a rá ta da zix buya.

43 Ne gätho yu ja'i bi hyonya thoho a rá ts'edi Oja.

Ra Jesús bi ma mahøn'a rán däte

Ne guexta'a i yu yu ja'i ne i ma 'be'a gätho i øt'a ra Jesús. Nu ra Jesús buya, bi 'yemp'u yá xädi:

44 —Dami 'yøhmbu xun ho a dí xi'ahu ya, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, da mba ma dägä bu 'buh yu ts'om'bäi, bi 'yembi.

45 Pe nu'u yá xädi him mi pädi 'be'a nam bøn'a i man'a ra Jesús, nguetho Oja hin ní japi da ba'u, ne bi zu da 'yän'na ra Jesús 'be'a nam bøn'a bi man'a.

Ra Jesús bi 'yut yá xädi nda'a dim 'bet'o

46 Nu'u yá xädi bin junzehe u nangu'e'a to'o dim 'bet'o.

47 Ne nu'a ra Jesús mi pädi 'be'a mim bøn'u, ne bá si n'da ra t'uhni bi mbämp'u i 'bäi,

48 bi 'yemp'u yá xädi:

—Hønt'a go to'o da zimanho n'da ra t'uhni tengu na ngue i ec'yegui, necä bi zimanhog 'bu ya bi 'yøt'a. Ne to'o bi zimanhogä nam bøn'i bi zimanho ma Ta. Ne nu'a to'o i øt'e ngue nte di muui, gue'a dim 'bet'o a, bi 'yén'a ra Jesús.

Nu'u hingui saju, ma amigohu u, bi 'yén'a ra Jesús

49 Nu ra Xuua buya bi xi'a ra Jesús, bi 'yembi:

—Nugähe dá nuhe n'da ran 'yohu bi ndøn'na ni thuhu 'bu mi hyøn'a thi yu zithu, ne dá hecuahe nguetho him man 'yogähe a ran 'yohu.

50 Pe nu'a ra Jesús bi 'yembi:

—Nde'bu hin xquí hecuahe, nguetho nu'u hingui saju ma amigohu u, bi 'yembi.

Nu ra Jesús bi dämhyä ra Jacobo ne ra Xuua

51 Ne ya mi ts'utho da zøn ra pa da mba mahets'i ra Jesús. Ne bi nde bi mba bu Jerusalén, madague i pädi da mba ma unbi bu.

52 Nu'bu mi mba bu 'yu, bi xifi da tho'u 'da yá xädi, da hyonbi haru din säya. Ne nu'u yá xädi buya, bi yarpu ja n'da ra hnini bu ra xequi Samaria.

53 Pe nu yu ja'i bu hinguin ndepe din säya bu'a ra Jesús, nguetho him bi numanho ngue ní mba ba nu ra dämpeti bu Jerusalén.

54 Ne nu ra Jacobo ne ra Xuua emme bin cue 'be'a bi man yu ja'i bu buya. Ne bi 'yemp'a ra Jesús:

—Ha guín nde ngue ga mandagä'be ra sibi ba çah mahets'i, ne din zø'u gätho 'bucua, bi 'yén'u.

55 Pe nu ra Jesús bi dämhyä u yá xädi buya, gue hingui ho a im bøn'u.

56 Ne bi thopu man'da ra hnini buya.

Hyu yun 'yohu ena da den'na ra Jesús

57 Ne nu'bu mi 'yo bu 'yu ra Jesús bi 'yén'a n'da ran 'yohu:

—Ma Hmu i, nugä ga ten'ni i hønbu go haru guí mba, bi 'yembi.

58 Nu ra Jesús bi 'yemp'a:

—Nu yu haho i ja yá oi bu ja yu hyädo, ne yu doja i ja haru din säya u, pe nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, hin haru i jase ma oigä ua, bi 'yembi.

59 Nu ra Jesús buya, bi 'yemp'a man'da ran 'yohu:

—Dami tengui, bi 'yembi.

Pe nu'a ran 'yohu bi 'yem buya:

—Grá Hmu, 'be ga äcä ma ta 'bu bi du.

60 Nu ra Jesús bi 'yembi:

—Pε gue'ɥ hingui ja ra te ma'da'yo, da 'yã'ɥ xøɗ du. Pε nu'i gui tɛngui, gui xih yɥ ja'i 'bɛpɥ ní manda rá ts'edi Oja.

61 Xø man'da ran 'yohɥ bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Ma Hmu i, dín nde ga tɛn'ni i, pɛ 'bɛ ga mbagã bɥ ma ngu dan 'yɛ'be ma ta nɛ ma mbe.

62 Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Gãtho to'o ɛna da dɛngui nɛ im bɛn'a bi zogui, hing yán sãhɥ bɥ di manda rá ts'edi Oja ɥ. Nu'a i øt'ɥ tengu øt'a n'da ran 'yohɥ 'bɥ i hɛnhã nɛ in yɛh rá xɥthã, hingui uɛntho yá the i hɛqui.

10

Ra Jesús bi mbɛn'dɥ hyɥte ma'dɛt'a bɥ ja yɥ hnini

1 Nubɥya nu'a ra Jesús bi huan'dɥ hyɥte ma 'dɛt'a yá xãdi nɛ bi mbɛhni 'da'i yoho bɥ ja yɥ hnini guɛpɥ da thosɛ ra Jesús.

2 Nɛ bi 'yɛmbi:

—Tenguthoho 'bɥ ya xø 'yo't'a n'da ra huɥhi, pɛ zɥ yonja'i tho ɥ yɥ xofo, xɥn ngu ɥ yɥ ja'i da 'yɛc'yɛi, pɛ go zɥ yoho thoho ɥ da xifi. Dami 'yãfɥ Oja ra Hmu ba pɛnh mi'da yɥ mbɛfi da xih yɥ ja'i da 'yɛc'yɛi.

3 Bɛx gui mbãhã ya, nɛ nugã dí pɛn'nahɥ tengu'ɥ yɥ dɛ'yo 'bɥ da mba bɥ 'bɥh yɥ zate.

4 Nɛ o guí hɥx ni mbɛtihɥ, xín ni buxahɥ, xín gui cɥxhɥ ná yopare ni thixfanihɥ, gui mbãthohɥ nɛ hinga nya'a gui zɛnguahɥ yɥ ja'i bɥ 'yu.

5 Nɛ nu'bɥ guí cɥthɥ bɥ ja n'da ra ngu ngue di säya ahɥ a ra mɛngu bɥ, gui zɛnguahɥ, nɛ gui 'yãfɥ Oja da 'yɛnsa rán jãpi a ra mɛngu bɥ.

6 Nɛ nu'bɥ in nde rán jãpi Oja a ra mɛngu bɥ, da gohmi a rán jãpi Oja 'bɥ, pɛ nu'bɥ hinguin nde, nte da gohmi 'bɥ.

7 Nɛ nu'bɥ gá sɔmhɥ bɥ ja n'da ra hnini, gam 'bɥhmbɥ bɥ hapɥ rá mbɛdi da mba ma säya ahɥ. Hin gui päpɥ gam 'bɥhmbɥ. Nɛ gui sihɥ 'bɛ'a gãtho dín 'da ahɥ, nɛ hin gui pɛs' ni sä gui sihɥ nguetho gue'a guí tãhmbɥ a ngue guí xihmbɥ rá m hman Oja ɥ. Nɛ njo'o n'da ra mbɛfi ngue hin da mba njut'i.

8 Nɛ hønt'a go má hnini nguɛpɥ da ts'in ahɥ, gui sihɥ 'bɛ'a gãtho di 'da ahɥ yɥ ja'i.

9 Nɛ gui hoc'ɥ yɥn zãman'ɥ i 'bɥpɥ, nɛ gui xihmbɥ yɥ ja'i ngue mi ts'ɥtho di manda rá ts'edi Oja ua.

10 Pɛ hønt'a go nda'a má hnini gui cɥthɥ, nɛ nu'bɥ hin da zin ahɥ yɥ ja'i bɥ, gan 'yohɥ bɥ ja ra hnini, nɛ gui 'yɛmfɥ yɥ ja'i:

11 “Nugãhe dí huɥc ma guahe ra fonthãi ua ja ni hninihɥ, ra hmɛpya ngue ga sogae ua. Pɛ gui pähmbɥ ɛna xtí manda maha ua rá ts'edi Oja,” gui 'yɛmfɥ ɥ.

12 Nɛ dí xi ahɥ, nu'bɥ bi zøɗ ra pa ran juɥnbi, man'da xɥn ɥ tho ran ɥnbi da nu'ɥ, xinda gue'ɥ mi 'bɥpɥ ja ra hnini Sodoma, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bɥ mi 'yɛmp'ɥ yá xãdi.

Da ts'ãnba rá muui yá ts'oqui ɥ him bi 'yɛc'yɛi ra Jesús

13 Í huɥhi gãtho ahɥ guí 'bɥhmbɥ bɥ ja ra hnini Corazín, nɛ gãtho ahɥ guí 'bɥhmbɥ bɥ ja ra hnini Betsaida, nguetho ya gá nuhɥ yɥn t'øt'e nuixte dá øt'ã nɛ hin gá päh nin 'yomfɛnihɥ. Nu yɥ ja'i mi 'bɥpɥ ja ra hnini Sidón nɛ'ɥ mi 'bɥpɥ ja ra hnini Tiro, nu'bɥ xtã nu'ɥ yɥn t'øt'e nuixte gá nuhɥ ya, xtí päh yán 'yomfɛni ɥ, nɛ xtã hye yɥ pahni tengu yɥ 'døzã nɛ xtã 'yɥx yɥ 'bospi yá ja'i, ra hmɛpya ngue ɛmmɛ tu yá mbɛi nangue yá ts'oqui ɥ.

14 Nɛ nu'a ra pa rán juɥnbi Oja, nu ahɥ man'da da zãn'nahɥ ran ɥnbi xinda gue'ɥ mi 'bɥpɥ ja ra hnini Tiro nɛpɥ ja ra hnini Sidón.

15 Nɛ ahɥ guí 'bɥhmbɥ bɥ ja ra hnini Capernaum, gnín 'yɛxhɥ a ngue guí ɛmhɥ guí sɔmhɥ bɥ mahɛts'i, pɛ hin'na, pɛ guɛpɥ ja ran ɥnbi mazãi gui mbãhã, bi 'yɛn'a ra Jesús.

16 Nɛ bi 'yɛmp'ɥ yá xãdi bɥya:

—Nu'ɥ i øh ni ndehɥ, tengu'bɥ ma ndesɛgã bi 'yø'ɥ. Nu'ɥ to'o hin da zin ahɥ tengu tho'bɥ him bi zingã'ɥ, nɛ nu'ɥ him bi zingã, xím bi zin'a ma Ta bá pɛngã, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Bá pɛnc'ɥ hyɥte ma 'dɛt'a xí mbɛn'na ra Jesús

17 Nu'bɥ mambã pɛnc'ɥ hyɥte ma'dɛt'a yá xãdi a ra Jesús bɥ bi mbɛhni, ɛmmɛ bin johya ɥ. Nɛ bi 'yɛmp'ɥ:

—Grá Hmu, hinga hõnt'u yun zäman'u dá hoje pe ne'u yu zithu dá hõmhbe thi 'bu má ndõmhbe ni thuhu, bi 'yẽmbi.

¹⁸ Nu ra Jesús bi 'yẽmp'u baya:

—Dá nugä rá hmu yu zithu 'bu gmí tafu, bi mba häi tengu ra huẽi 'bu xun gäi, bi 'yẽna, ne ya dá 'da ahẽ ra ts'edi gui tafu rá ts'edi man sũihẽ.

¹⁹ Pe madague gui nes'hẽ yu pozu bu gui thohmbu, ne yu mbozu, pe nte da ja ahẽ.

²⁰ Pe hin gan johyahẽ ngue bi zä guí hõmhbu thi yu zithu, pe nu'a gdín johyahẽ ngue bi zin ahẽ Ojã ne bi hyux ni thuhuhẽ bu mahẽts'i, bi 'yẽn'a ra Jesús 'bu mi 'yẽmp'u yú xädi.

Bin johya ra Jesús

²¹ Nubaya nu rá Hogandahi Ojã bi japi emme di johya ra Jesús, ne bi 'yẽna:

—Díẽ'ts'a i nguetho gá japi bi ba'a ni ts'edi u i hon'i, tengu yu t'uhni ngue hin te i pađi, ne hinga gue'u im bẽnse ja yun 'yomfẽnise gá japi bi ba'u. Ne gue'a gá 'yõt'e ma Ojã i, ngue gue'a gá numanhose guí øt'e, bi 'yẽmp'a Ojã.

²² Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yẽna:

—Gätho i ja a ma Ta bi 'daqui. Ne hõnse ma Ta i paçã xun ho ngue rá Ts'unt'ugã, ne hõnsegã rá Ts'unt'ugã dí paçã xun ho a ma Ta, ne'u to'o ga japi da ba'a, bi 'yẽn'a ra Jesús.

²³ Ne bi 'yẽmp'u yú xädi:

—Gan johyahẽ ngue guín nuhẽ a dí øt'ä ya.

²⁴ Majuani dí xi ahẽ, xun ngu yú põngahyã Ojã ne xun ngu yu ts'ut'abi mi 'bui, mi nde da nu'a guín nuhẽ ya, ne da 'yø'a guí øhmbu ya, pe him bi zä, bi 'yẽmp'u yú xädi ra Jesús.

Rán t'uti a ran 'yohu bi huẽc rá mijã'iui

²⁵ Ne bi zõm bu 'buh ra Jesús n'da ra xãnbate nijã, im bẽni da zã'a ra Jesús, ne bi 'yãnni:

—Xãnbate i, 'be'a sä ga øt'ä n'dahma din jagã ra te mazãi, bi 'yẽna.

²⁶ —Be'a mam bu ja yun t'edi ra Moisés, bi 'yẽn'a ra Jesús.

²⁷ Nu'a ra xãnbate nijã bi 'yẽna:

—I mam bu: “Gam bẽmhbu Ojã ra Hmu ngue gätho ma mbuihẽ ne gätho ma tehẽ, ne gätho ma ts'edihẽ, ne gätho man 'yomfẽnihẽ, ne ga huẽc ma mijã'ihẽ tengu

bu nan huẽc zehẽhẽ,” i ẽn rán t'edi Ojã, bi 'yẽn'a ra xãnbate nijã.

²⁸ Bi da'a ra Jesús baya:

—Majuani guí ma. Nuya gui 'yõt'u ne din ja'a ra te mazãi, bi 'yẽmbi.

²⁹ Nu ra xãnbate nijã mi pařu mbo rá mbui ngue hinga gue'a mí øt'e, ne bi 'yẽmthoho:

—Pe to'o ma mijã'i'be ga huẽcã, bi 'yẽn'a.

³⁰ Ne nu'a ra Jesús bi xi'a n'da ran t'uti ne bi 'yẽmbi:

—Nu n'da ran 'yohu mi 'yo bu ja ra 'yu, bí neřu Njerusalén ní mba bu Jericó. Ne nu'a 'da yu bẽ bi gorpa'yu ne bi unba'a ran 'yohu, ne gätho u yú pahni mi he bi gařpi ne'a rá mbeti. Ne bi zopu nden'yu a ran 'yohu baya, ẽna da du.

³¹ Ne bi thopu n'da ra mbãja, ne bi nu'a ran 'yohu 'bem bu pe bi mbãcthoho.

³² Ne'a man'da ran 'yohu, ra mbefi bu ra nijã a, bi thopu, bi nu'a ran 'yohu 'bem bu, ne'a bi mbãcthoho tengu bi 'yõt' ra mbãja.

³³ Pe nu'a n'da ran 'yohu, ra mangu Samaria, 'bu mi thopu baya, bi nu mi 'bem bu a ran 'yohu, ne bi huẽc'a.

³⁴ Ne bi xispa ra aceite ne ra vino bu xí ts'erbi, ne bi mbantpa ra 'bø't'e. Ne bi 'yẽxa rá fani baya, bi zixpu ja n'da ra ngun'oi ne bi jamansu'a.

³⁵ Ne nu'bu mi hyats'i, bi thopu ní mba, ne bi zocpi ts'u ra mbeti a ra mangu bu, ne bi xifi di jamansu'a ran 'yohu, ne da gurpa rá gasto 'bu hin dí gua'a 'bu bá peng bu ní mba, bi 'yẽn'a ra Jesús 'bu mi man ran t'uti.

³⁶ Nubaya bi 'yãn'na ra xãnbate nijã:

—Xiya, nda'a nín 'yohu bi 'yõrpa ran huẽcate rá mijã'iui.

Bi da'a ra xãnbate nijã:

³⁷ —Nu'a bi mbãts'i.

Nu ra Jesús bi 'yẽmp'a baya:

—Ní mba din jabu gui 'yõrpa ni mijã'ihẽ, bi 'yẽmbi.

Ra Jesús bi mba bá nu'a ra Marta ne ra María

³⁸ Ra Jesús ne'u yú xädi mi 'yo bu ja ra 'yu ní mba bu ja ra hnini Jerusalén, ne bi zõm bu ja n'da ra hnini guẽpu 'bu'a n'da ra xisu í Marta a. Ne nu'a ra Marta bi xi'u din säya bu ja rá ngu.

³⁹ Nε mi 'bupɛ n'da rá juhue í María. Nu'a mi hupɛ i yá ra Jesús, bi 'yø'a bi man'a.

⁴⁰ Pε nu'a ra Marta, xɛn ngu ra 'bɛfi i øt'e. Nε bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Ma Hmu'i, ha hin guí ɛrpa ra güenda 'bɛ'a øt' ma cu, nde'bɛ guí xifi di zɛqui, bi 'yɛmbi.

⁴¹ Nu ra Jesús bi dɛt'a:

—Ma zɛ Marta, ɛmmɛ guím bɛn'a ni 'bɛfi.

⁴² Pε n'datho a mahyoni xɛn ho, nε gue'a bi huan'na ra María, nε njon di 'uecpa'a mam hmangä i øde, bi 'yɛn'a ra Jesús.

11

Ra Jesús bi xänba yá xädi din yáhu Oja

¹ N'da ra pa bi 'ue'a ra Jesús nε bin yáui Oja. Nε nu'bɛ mi gua'a bin yáui Oja, n'da rá xädi bi 'yɛmbi:

—Ma Hmu'i, dami xängahe dan yáhe Oja tengu thoho ra Xuua bi xänba yá xädi.

² Nu ra Jesús bi 'yɛna:

—Ngubɛ guí mamhbɛ 'bɛ guí yáhu Oja:
Ma Ta ahe,
Da hnumansu ni thuhu
Nε dín ndehe dín ja ua n'dihi ni ts'ɛdi ngue di manda ua.

³ Nε dami 'daje ra hmɛ dí homhbe ra pa i ja bɛ ya.

⁴ Dami punga ma ts'oquihe tengu thoho bɛ na punbahe ɛ i ørcahe ran ts'o.

O guí hɛgähe da daje ran ts'o,
pɛ dami yáñje nangue ran ts'o, guí 'yɛmhɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁵ Nε xø bi xih man'da ran t'uti ɛ, bi 'yɛna:

—Xi'bɛ n'da ran 'yohɛ xtí mba bɛ rá ngu n'da rá amigo, made ra xui, nε xtá 'yɛmbi: “Hmiqui ts'ɛ hyun thuhmɛ,

⁶ nguetho nu'a n'da ma amigo ja bi zøm bɛ ja ma ngu, nε hin'yɛ 'bɛ'a ga unni da zi,” xtá 'yɛmbi.

⁷ Nε xi'bɛ xtá 'yɛmp thoho: “Yo gadí paqui, nguetho ya án thɛ't'i ma ngu nε ya dá ohmbe gätho ma t'ɛhni, nε hingui sä ga ndants'i ngue ga 'da'i,” xtá 'yɛntho.

⁸ 'Bɛ'a hmaha xtá 'yøt'a ran 'yohɛ 'bɛ. Nu'bɛ hingui pɛs' rá sä di thoqui da 'yäpi, nε guehma da ndants'a rá amigo nε di un'na bi 'yädi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁹ In ja bɛ 'bɛ guí yáhu Oja, guí thoqui guí 'yäfɛ nε sä thocua thoho guí hyámhbɛ.

Thocua thoho guí hyomhbɛ nε thocua thoho da zä guí tɛmhɛ. Thocua thoho guí zohmbɛ nε Oja da xoc'ahɛ.

¹⁰ Nguetho gätho to'o da 'yädi da hyani, nε gätho to'o da hyoni, da dɛni, nε gätho to'o da zofa da xocpi, bi 'yɛna.

¹¹⁻¹³ Nε nu ahɛ madague gyá ts'om'bäihɛ, xínga n'da ahɛ gadí unhdɛ ra pozɛ ni t'ɛhnihɛ 'bɛ i ä ahɛ ra huá, nε xíng ra mbozɛ gadí unhdɛ 'bɛ i ä'ahɛ ra do'øni, pɛ hønt'a xɛn ho gadí un ni t'ɛhnihɛ. Ha maguet'a Oja ma Tahɛ 'bupɛ mahɛts'i ngue him ba pɛn'nahɛ rá Hogandahi 'bɛ guí äfɛ a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Bi t'ɛmp'a ra Jesús in 'youi ra zɛthu

¹⁴ Nε mi 'bupɛ n'da ran 'yohɛ hingui sä din yá, nguetho madi goreba ra zɛthu. Nε nu ra Jesús bi hyøn'a thi ra zɛthu nε bin yá ran 'yohɛ bɛya. Nu yɛ jä'i ɛmmɛ bi hyonya thoho.

¹⁵ Pɛ nu'ɛ 'da bi 'yɛna:

—Nuna ran 'yohɛ sä i høn'a thi yɛ zɛthu, nguetho gue'a rá hmu yɛ zɛthu bi un rán t'ɛdi na, sä ɛn'ɛ 'da.

¹⁶ Nε nu'ɛ mi'da bi zä ra Jesús 'bɛ ya majuañi Oja bi un rá ts'ɛdi, nε bi 'yáp ra hmɛpya mahɛts'i.

¹⁷ Pɛ nu ra Jesús mi pɛrpa yán 'yomfɛni n'da ngu n'da'ɛ nε bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu'bɛ din heczɛhe yɛ jä'i 'bupɛ ja n'da ra hnini, nε ba ɛh yán sɛihɛ, hin da zä din tunhdɛ yán sɛihɛ 'bɛ. Da mba ma juadi ɛ. Nε nguetho ɛ 'bupɛ ja n'da ra ngu, 'bɛ din sɛsɛ ɛ dim 'bɛdi.

¹⁸ Nε nguetho rá ts'ɛdi ra zɛthu, ha da zä din sɛsɛ ɛ ngue di 'bɛh yá ts'ɛdi, nε sä guí ɛmhɛ, ngue'a rá ts'ɛdi ra zɛthu a ná høn'a thi yɛ zɛthu ɛ.

¹⁹ 'Bɛ'a ni ts'ɛdi guí ɛmhɛ i ja ni xädihɛ 'bɛ i høn'a thi yɛ zɛthu. Guesɛ'ɛ i ut ahɛ ngue him majuañi guím mamhbɛ.

²⁰ Nugä dí høn'a thi yɛ zɛthu nangue rá ts'ɛdi Oja, gue'a ctí pɛhmbɛ ngue ya di manda rá ts'ɛdi Oja ua guí 'bɛmhɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²¹ Nε man'da ran t'uti bi ma, nε bi 'yɛna:

—Nu'bɛ 'bɛ'a n'da i ja rá ts'ɛdi nε i ja 'bɛ'a däm fädi xɛn ho bɛ ja rá ngu, hin te da ja.

22 Pε nu'bu da zom bu n'da ngue man'da i ja rá ts'edi ne da dapi, da hyamba a nám fädi ne da duspi 'be'a gätho i ja bu ja rá ngu büya.

23 Nu'a to'o hinga 'da'ingu dí mam'be, man sui'be a. Ne nu'a to'o hingui ot' ma 'befi, di japi dim 'be'u mi'da.

Rán t'uti ra zithu bá peng bu ja rá mbui n'da ra ja'i

24 Ne man'da ran t'uti bi ma, bi 'yena:

—Nu'bu bi bom bu ja rá mbui n'da ra ja'i ra zithu, bin 'yo bu ja ra 'yohäi, bi hyoni haru sä dim 'bui, ne nu'bu him bi dini, bi bense ba peng mahon'a haru mi 'bui.

25 Ne nu'bu mi zom bu, bi nu njongui 'buru, ne ma hoqui xun ho.

26 Ne nubuya, bi mba bá hom mi yoto yu zithu man'da xun ts'o xinda guese'a bin honte, ne gätho bim 'buhmbu bu. Ne nu'a ra ja'i büya, bi gohi man'da xun ts'o xinda gue'bu mi 'buru n'datho ra zithu, bi 'yena ra Jesús 'bu mi man ran t'uti. Din ja bu u hinga gätho rá mbui i ec'yei.

Ran japi majuani

27 Gätho na ya ra Jesús ne bi da'a n'da ra xisu, bi 'yena:

—Majapi'a ra xisu bi te'e, bi 'yembi.

28 Pε nu ra Jesús büya bi 'yemp'a:

—Pε ne'u man'da majapi gätho to'o i oh rám hman Oja ne i ot'a gätho i mam bu, bi 'yembi.

Yu ts'om'bäi bi 'yäh yu hmepeya mahets'i

29 Bi munts'u yu ja'i bu 'bäh ra Jesús, ne nu ra Jesús bi xi'u man'da ram hma, ne bi 'yemp'u:

—Nu'ahu gui 'buhmbu yu pa ja bu ya, gyä ts'om'bäihü, gui äju ra hmepeya mahets'i, pe hin te ma hmepeya da t'ut'ahu, pe hont'a n'da ra hmepeya da t'ut'ahu tengu bi 'yot'a ra Jonás.

30 Ne gue'a ra hmepeya bi 'yot' ra Jonás, bi bah yu ja'i bu ja ra hnini Nínive majuani Oja bí mbeh'n'na. Ngutho ahü, sä gui pahmbu majuani bá pengä Oja 'bu gá nuhu 'be'a din jacä, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yena.

31 Ne dí xi ahü, nu'a ra xisu min ts'ut'abi bu Sur, 'dat'a gui ndans'hu a 'bu bin ja ran juanbi 'bu ran zegui. Ne da 'yut'ahu ngue i ja ni ts'oquihü. Ngutho nu'a yatho bá xhe

ngue mín nde da 'yø'a bi man'a ra ts'ut'abi Salomón nangue rán 'yomfeni bi und Oja, pe nu ahü, hin guín nde gui 'yøhmbu a dí mangä ngue dí 'buhmbu ua. Pε nugä man'da i ja rá ts'edi mam hmangä xinda gue ra Salomón, bi 'yena ra Jesús.

32 Ne xø bi 'yena:

—Ne'u mi 'buru ja ra hnini Nínive 'dat'a gui ndans'hu u 'bu bin ja ran juanbi 'bu ran zegui, ne da 'yut'ahu ngue i ja ni ts'oquihü, nguetho nu'u 'bex bi päh yä mbui 'bu mí 'yø'a bi man'a ra Jonás, pe nu ahü, xø hin guín nde gui päh ni mbuihü nangue ni ts'oquihü. Ne nugä, man'da xun hets'i mam hmangä xinda gue ra Jonás, bi 'yena ra Jesús.

Nu'a dá pahmbu rán nequi Oja

33 Ne xø bi 'yena ra Jesús:

—Pε njon di søc'a n'da ra sibi ngue da go'mi, uague di c'ut' pu ja ra huada. Pε i tixpu ja ra mbøxasibi, ndepe di yot'i gätho to'o ba xhe.

34 Gue'a ni dähü di ja ahü gui hyanthu ran nequi. Nu'bu xun ho ni dähü, gui hanthü xun ho ran nequi, ne nu'bu hingui ho ni dähü, xum 'bexuitho bu gui hanthü.

35 Ne ngutho ni mbuihü di ja ahü gui pahmbu rán nequi Oja. Nu'bu i hon ni mbuihü rán ho Oja, i ja ahü ran nequi 'bu, nu'bu hin'na, sä gui emhbu i ja ahü ran nequi, pe hont'a ra 'bexui i ja ahü.

36 Ngutho hont'bu guín ndehü bu ni mbuihü, di 'uec'ahu ra 'bexui a Oja ne di 'da ahü rán nequi, ne nubuya gui 'yøthu tengu'bu gyä sibihü ne gui 'yuthü mi'da rá 'yu Oja, tengu ra nyot'i di yorpu ní mba n'da, bi 'yena ra Jesús.

Nu ra Jesús bi xi'u yu fariseo ne yu xänbate nijä maxøts'e thoho i yä'u

37 Ne nu'bu mi gua'a man ra Jesús, n'da ra fariseo bi xih ná ts'ihme a ra Jesús, ne bi mba bin sihmehü.

38 Ne nu ra fariseo bi nu him bin xu'ye ra Jesús, tengu i man yän t'edizehe yu fariseo, ne bi hyonya thoho.

39 Pε nu'a ra Jesús bi 'yemp'a:

—Nu ahü gyä fariseohü, gui pethü xun ho ni ja'ihü, pe guexta'a xun ts'o ni mbuihü.

Hønt'a ran ts'iyate guím bɛmhbu, gyá ts'om'bäi thohohu.

⁴⁰ Xøgue, xam me tho ni mbuihu. Nu Oja i paði 'be'a gadí jafu ni ja'ihu, pe ne'a ni mbuihu i paði 'be'a im beñi, nguetho Oja gätho bi zän'du, bi 'yena.

⁴¹ Pe nu'bu gui huɛc ni mija'ihu ne gui fäxhu, da fah pɛya mahoqui ni mbuihu.

⁴² Í huɛhi maha ahɛ, gyɛ fariseohɛ, nguetho guí haxhu bu ja ra nija a ná 'det'a yú 'yɛthi yɛ tuhɛ bi bɔxpɛ ja ni huahihɛ, pe go hin gá 'yøthɛ a man'da in nde Oja ngue 'da xquín numanhohɛ ni mija'ihu ne xquí huɛju ɛ. Guehya nde'bu man'da gui 'yøthɛ, madague'bu gui thoqui gui 'yøthɛ ɛ mi'da.

⁴³ Huɛhi maha ahɛ, gyá fariseohɛ, ɛmme guí homhbɛ ngue da hnumansu ahɛ bu ja ra nija, ne gadí hohɛ yɛn zɛngua 'bu gui 'yohɛ bu ja ra täi.

⁴⁴ Í huɛhi maha ahɛ, nu'ahɛ tenguthoho n'da ran 'yägüi hingam faði, ne nu'a da thopɛ hin da baði o bu xu 'ya. Ngutho ahɛ, im beñ yɛ ja'i ngue xɛn ho ahɛ, pe him majuani.

⁴⁵ Ne mi 'bapɛ n'da ra xänbate nija, ne bi 'yena:

—Nu'i grá Jesús, gra xänbate i, ɛmme gadí ɛnga ma mbuihe a gá ma, bi 'yɛmbi.

⁴⁶ Bi dat'a ra Jesús:

—Ne ahɛ, gyɛ xänbatehu, í huɛhi maha ahɛ, nguetho ɛmme xɛn heí a gá hyuspahɛ yún t'ɛdi ra Moisés ngue guí xihmbɛ yɛ ja'i da 'yøt'e, pe nuse ahɛ xingui ts'ɛ guí øthɛ a guí xihmbɛ da 'yøt'ɛ.

⁴⁷ Í huɛhi maha ahɛ, guí hocpahɛ yá jaðon'yägüi ɛ yá pøngahya Oja bi hyo'ɛ nim bombøtahɛ, ngue guí nde da 'yɛn'ahɛ yɛ ja'i xɛn ho ahɛ.

⁴⁸ Pe gue'a gní 'yuhmbɛ ngue guín numanhohɛ yún t'øt'e ɛ nim bombøtahɛ, bi hyo'ɛ yá pøngahya Oja ne go gadí hocpahɛ yá jaðon'yägüi bi 'yo ɛ.

⁴⁹ Pe nu Oja i paði 'be'a gätho din ja, janangue'a bi 'yena: “Ga pehdä ɛ ma pøngahya, ne'ɛ mi'da da mam mam hmanã. Nu'ɛ da da tho, ne nu'ɛ da da t'ethoho,” bi 'yɛn Oja.

⁵⁰ Janangue'a gue'a ctí nuhu rán ts'ɛmbi Oja nangue gätho yá pøngahya Oja ne yám

'behni bi mba ntho gue'bu go rá mbadi ra ximhäi.

⁵¹ Nu rá mbadi ra Abel bi tho asta gue'bu ne'a ra Zacarías bi tho bu mbo ra ðanija, tengu tho ho 'bu ni ts'oquihɛ a gätho í tho'ɛ yá pøngahya Oja, ne gue'a dí ɛn'nahɛ a.

⁵² Í huɛhi maha ahɛ gyá xänbatehu, guí pahmbɛ 'be'a nam bøn'a rá hman Oja pe hinga gue'a guí xänbahɛ yɛ ja'i. Him majuani guí tenhdɛ a ne hín gadí jafu da ðen'du in nde da ðenni, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁵³⁻⁵⁴ Ne bi bøm bu ra Jesús buya. Pe nu yɛ xänbate nija ne yɛ fariseo ɛmme bin cuɛ, ne xø bi ð'mi ɛmme bi 'yän yɛn t'änni, ngue i honi 'berɛ dí yap'a ra Jesús.

12

Ra Jesús bi ma 'be'a din ja to'o i mam maxøts'e thoho

¹ Ne bim peti bu 'buh ra Jesús xɛn ngu yɛ ja'i, ne ɛmme din tønthoho. Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ yá xädi:

—Gam fähmbɛ nangue yá ixi yɛ fariseo ngue hin gui tenbahɛ yán t'øt'e, ɛna xɛn ho bu na hnu ɛ pe n'dan'yo tho ho im beñ yá mbui.

² Hin gui 'yøthɛ tengu'ɛ nguetho gätho 'be'a im bɛm bu mbo rá mbui n'da, da faði. Madague'bu ɛn'ɛ njon da baði, pe guehma din c'a yá ts'oqui.

³ Ne gätho a i man'a n'da bu njongui øde, da hmam bu 'buh yɛ ja'i. Ne gätho i mam mant'agui n'da bu ja rá ngu, da fapɛ 'buh yɛ ja'i, bi 'yɛmp'ɛ yá xädi ra Jesús.

Gui suhu Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús

⁴ Ne xø bi 'yena:

—Nu'ahɛ, ma amigo ahɛ, o guí suhu ɛ in nde da hyo ahɛ. Nu'ɛ, sä da hyo'a ni ja'ihu pe hin'yɛ 'be'a man'da i sä da 'yøt'e.

⁵ Ga xi ahɛ to'o a gui suhu. Dami suhu Oja nguetho nu'a, i sä da hyo ahɛ ne i ja rá ts'edi da 'yɛnt'ahɛ bu ja ran ɛnbi mazai. Majuani dí xi ahɛ, jatho gui suhu Oja.

⁶ Ne njom man'da gui suhu. Guim bɛmhbu yɛ doja, ts'atho di muui, hønt'a zɛ yocentavo di muui ɛ cɛt'a ndoja, pe guexta'a i pa mfɛni ɛ, Oja im beñɛ.

⁷ Ne nu ahɛ man'da di mu ahɛ xinda gue yɛ doja bu ní beñ Oja, ne asta i paði hangu na ngu i ja ni xtahɛ. Janangue'a o guín suhu.

To'o hingui su da ma nangué ra Jesús

8 Nε man'da bi man ra Jesús, bi 'yεna:

—Majuani dí xi ahε, gátho to'o hingui su da mangua ja ra häi gue i paqui, nugä, ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ga mam bε ja yá hmi yám 'behni Oja, gue dí paçä ε.

9 Pε nu'a to'o da gøngä ua ja ra häi, nεcä ga cøngä bε mahεts'i a.

10 Nu'a to'o di c'aman'ugä nguecä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, sä da mba ma punbi 'bε da bεn'a bi ma. Pε nu'ε to'o di c'aman'ε rá Hogandahi Oja, hin'yε rá punbi ε.

11 Nu'bε pa ma yapi'ahε nε da ts'ix ahε bε 'bεh yε ngurpi ja ra nijä o guerpε 'bεh yε zε'mi nε yε ts'ut'abi, pε o εmme guím bεmhε 'bε'a sä gui mamhbε 'bε da mba ma juanni ahε,

12 nguetho nu'bε gám 'bähmbε bε ja rá hmi ε, nu'a rá Hogandahi Oja 'bex di bεn'nahε gui mamhbε, bi 'yεn'a ra Jesús.

Rán t'uti ra mεmbeti bi bεnε 'bε'a da hyoni

13 Nε nu'bε min ya'a ra Jesús, mi 'bä inde bε 'bεh yε ja'i n'da ran 'yohε, nε bi 'yεmbi:

—Xänbate i, dami xih man 'yohε da xεgäts'ε ra häi bi zoh ma ta'be.

14 Nu ra Jesús bi 'yεna:

—Nu'i, grán 'yohε, hin dra zε'migä ngue ga øt'ä a guí ma, bi 'yεmbi.

15 Nε xø bi 'yεmp'ε 'bεpε:

—Dami jamansu ni mbεihε hin din ja ahε ran 'yεya. Nguetho hinga gue'a i ja n'da dám 'bε'a n'da, madague'a xεn ngu i ja.

16 Nε nubεya, bi xi'a n'da ran t'uti, nε bi 'yεmp'ε:

—Mi 'bε'a n'da ran 'yohε ra mεmbeti. Nε nu'a rá häi εmme xεn ho, nε xεn ngu 'bε'a gátho bin ja bε.

17 Nε nu'ε yá ngumpε'ts'i, εmme bi yudi nε bi bongthoho 'bε'a mi ja bε ja rá huahi. Nε nu'a ran 'yohε bεya, bi bεni 'bε'a sä da 'yøt'e.

18 Nε bi bεnε: “Nuya, ga xo't' ma ngumpε'ts'i nε ga høh mi'da xεn ndoho, n'dahma din ja hapε ga pε'ts'ä 'bε'a gátho i jagä.

19 Nε nubεya, dam 'bεtho, hønt'a dí hyu ma mbεi ga øt'ä,” bi 'yεnε ran 'yohε.

20 Pε nu'a Oja bi 'yεmp'a: “Nu'i, hin guí paði 'bε'a guím ma, nguetho nán xui ya guí tu. Nε to'o hmaha da gohmi 'bε'a gátho guím bεni gui hyonε,” bi 'yεmbi, bi 'yεn'a ra Jesús.

21 Ngubε din ja gátho yε 'yεya, ngue'a hønt'a i ja ua ja ra ximhäi im bεni, pε hinga gue'a rá mbeti dí yanba yá te ε, bi 'yεn a ra Jesús.

Nu Oja di jamansu yá t'εhni

22 Nε nubεya, bi 'yεmp'ε yá xädi:

—'Yo εmme gui hyadumbεihε 'bε'a gui sihε nε 'bε'a gui hyehε.

23 Nε man'da xεn ho guim bεmhε ni tehε xinda gue nin sihmεhε, nguetho man'da di muui ni tehε, nε'a ni ja'ihε man'da di muui xinda gue ni hehε.

24 Damin 'yomfεnihε ts'ε 'bε'a i øt' yε ca. Nu'ε, hingui øt' yá huahi nε hin te i pε'ts'i 'bε'a i honi, pε nu Oja di jamansu'ε. Pε man'da di jamansu ahε Oja xinda gue yε doja, nguetho man'da di mu ahε.

25 Nte sä gui tñsehε, xinga gue nin sihmεhε, xinga gue ni hehε, xinga gue ni tehε, gue gam 'bεhmbε ua nya'a thoho.

26 Janangue'a hin gui hyadumbεihε ε nte di muui.

27 Dami nuhε yε døni. Hin te má 'bεfi i øt'e, pε guehma i te. Nε nu'a ra ts'ut'abi Salomón mi he rá pahni mahotho nε xεm hmadi. Pε nu yε døni man'da mahotho xinda gue rá pahni mi he ra Salomón.

28 Nu'a Oja di jamansu yε døni nε di japi din te, madague n'da pa thoho i døni. Xi ahε, ha hin guím bεmhε ngue man'da xεn ho di 'da ahε Oja. Xøgue ts'utho guí εç'yεihε.

29 Janangue o guí hädumbεihε 'bε'a gui sihε n'da pa ngu n'da pa,

30 nguetho nu'ε hingui εç'yεi Oja, gue'a i øt'ε. Pε nu'ahε ni Tahε 'bεpε mahεts'i i paði 'bε'a gátho guí homhbε.

31 M'bet'o thoho guin unsehε di manda ahε rá ts'edi Oja, nε nubεya di 'da ahε Oja 'bε'a gátho guí homhbε, bi 'yεn'a ra Jesús.

To'o di mεmbeti bε mahεts'i

32 Xø bi 'yεn'a ra Jesús:

—O guín suhε, madague'a hingui ngu ahε, nguetho i hu rá mbεi Oja ngue ya guí 'bεhmbε bε di manda rá ts'edi.

³³ Dami päh_u 'be'a i ja ah_u, gui unhd_u y_u hyoya, ne din ja ah_u x_un ngu b_u mahçts'i. Nub_u, nte dim 'ber_u ne njam'b_u din thegue, hingui sä n'da ra b_e da yarp_u, xinga gue'u y_u zu'u_e.

³⁴ Nu'b_u guecua ja ra ximhäi i ja 'be'a pe'ts'a n'da, hont'ua im b_en'a n'da, ne nu'b_u guerp_u mahçts'i, guerp_u im b_en'a n'da b_u, bi 'y_en'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma da thø'mi x_un ho

³⁵ Ne xø bi 'y_en'a ra Jesús:

—Dami tøgbah_u ne gan säh_u tengu'b_u i sø ni sibih_u.

³⁶ Tengu i øt' y_u 'y_ehe 'b_u i tøm'b_u yá hmu da mbeng b_u xín sihme b_u ja ran thät_i, n'dahma 'bex da xocpa n'dihi 'b_u bi zofo.

³⁷ Emm_e din johya _u bi dø'mi, nguetho da xi'_u da hyup_u ja rá mexa, go gues_e'a ra hmu din 'y_ehe b_uya, gue da 'u_in'_u yá 'y_ehe.

³⁸ Din johya _u bi dø'mi madague'a made nxui uague t'uxuditho 'b_u bi zøh ra hmu.

³⁹ Nu n'da ran 'yoh_u 'b_u xtám b_udi 'be'a ní pa da yarp_u ra b_e b_u ja rá ngu, xtán dø'mi, hin di japi da f_epi 'be'a pe'ts'i. P_e hingui p_adi 'be'a ní pa da yarp_u ra b_e, janangue i tøm'i gätho y_u pa.

⁴⁰ Ngutho ah_u gui tøgbah_u nguetho hin guí p_ahmb_u 'be'a ní ora ba pengä, nugä gue dán j_a'igä ua ja ra ximhäi, bi 'y_en'a ra Jesús.

Rán t'uti y_u 'y_ehe x_un ho ne'a hingui ho

⁴¹ Nu'a ra Pedro b_uya, bi 'yänni 'be'a bi man ra Jesús, bi 'y_embi:

—Ma Hmu i, ha høngdähe guí xije ran t'uti, uague gätho _u mi'da guí xifi.

⁴² Nu ra Jesús bi d_ati:

—Nu'a ra 'y_ehe x_un ho, nzai i øt' rá 'befi x_un ho, ne di manda b_u ja rá ngu rá hmu, ne di darpa yá mi'y_eheh_u. Ne nu'b_u bi zøn ra ora din sihme ts'_u yá mi'y_eheh_u, i 'u_ini x_un ho.

⁴³ Ne nu'a ra 'y_ehe, da d_in'a rá hmu b_u dim p_eh 'b_u bi zøhø, da nu ran johya a b_uya.

⁴⁴ Nguetho majua_{ni} dí xi ah_u, nu rá hmu di un man'da ra 'befi gue di manda b_uya 'be'a gätho i pe'ts'i.

⁴⁵ P_e nu'b_u n'da ra 'y_ehe im b_ense him ba ç'a n'dihi rá hmu, ne di d_a'mi di _unba

yá mi'y_eheh_u, madague y_u xisu o gue y_un 'yoh_u, ne i sihmezehe ne i mihni,

⁴⁶ ts'arp_u tho ho ba çh rá hmu ne bi d_in'a rá 'y_ehe b_u hin di jamansu rá 'befi, ne da z_u'a rá 'y_ehe b_uya. Ne da hyøn'a thi, ne da 'y_embi nte rán j_aui a. Ne da mbenp_u ba nu ran _unbi b_u 'b_uh mi'da guexta'a him bi 'yøt'a xí sifi, bi 'y_en'a ra Jesús.

⁴⁷ Ne man'da ran t'uti bi xi'_u, ne bi 'y_emp'_u:

—Nu n'da ra 'y_ehe 'b_u mi b_udi 'be'a in nde rá hmu, ne him bi 'yøt'e, p_e x_un _u tho ram fei din jap'a.

⁴⁸ P_e nu'a n'da ra 'y_ehe 'b_u hingui p_adi 'be'a in nde rá hmu, ne him bi 'yøt'a i nu-manho rá hmu, p_e ts'atho ram fei din jap'a. Nu'a to'o bin japi da b_udi x_un ngu, jatho da 'yøt'e x_un ngu. I jatho da 'yøt'e n'da ngu n'da hangu na ngu bin japi da b_udi, bi 'y_en'a ra Jesús.

Din ja y_un heque

⁴⁹ Ne xø bi 'y_en'a ra Jesús:

—Nugä bá çcä, p_e hinga gätho y_u j_a'i da numanhogui, janangue din s_u'u 'da. P_e guexta'a hinga nan ja x_un ho.

⁵⁰ M'bet'o ga nu x_un ngu y_un _unbi, ne nu'b_u bi zøn ra pa din ja'a dí m ma, n'da ran _unbi x_un _utho ga nugä b_uya. Ne x_un ho 'b_u ga nu n'dihi.

⁵¹ P_e o guí çmh_u din h_e y_u s_ui gue bá çcä ua, p_e man'da din ja y_u s_ui.

⁵² Nuya din hec y_un 'yomf_eni _u 'b_urp_u ja n'da ra ngu. Tengu'b_u hyu'_u 'b_urp_u da dengui, yoho _u hin da dengui.

⁵³ Ne din hec y_un 'yomf_eni y_un 'yoh_u ne din s_uhmb_u yá ts'_unt'_u nanguecä. Ne y_u xisu din s_uhmb_u yá t'_ixu ne din s_uhmb_u yá ts'_ihu_e, hinga 'da'angu da b_emh_u, bi 'y_en'a ra Jesús.

Nu y_u j_a'i him bi b_a'a rá hm_epya ra Jesús

⁵⁴ Ne xø bi 'y_en'a ra Jesús:

—Nu'b_u guí nuh_u n'da ra güi ní bøxp_u ní y_uh ra hyadi, guí çmh_u din 'ye, ne din 'ye b_uya.

⁵⁵ Ne nu'b_u guí nuh_u ba çh ran d_ahi b_u sur, guí çmh_u xtám pa ra pa b_uya, ne xtám pa b_uya.

⁵⁶ Maxøts'e tho guím mamh_u, guí p_ahmb_u 'be'a din ja ra pa, p_e ne hin guí

paḡhmbu 'be'a ní hmɛpya guí nuhu ya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Damin hocpazehɛ nin sɛihɛ

⁵⁷ —Hanja ngue hingui sä gan 'yomfɛni 'be'a xɛn ho gui 'yøthɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁵⁸ Nu'bu 'bu'a n'da da zix ahɛ bu 'buh ra zɛ'mi in nde di yap'ahɛ, nu'bu gá mbe bu 'yu, gan hocuazehɛ bu 'yu. Nu'bu hin'na, guehma gui sòmmi bu 'buh ra zɛ'mi, nɛ di manda da jo ahɛ.

⁵⁹ Nɛ hin da zä gui pòmhbɛ bu asta gue'bu go gá juthɛ gätho bi zänni gui juthɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

13

Hnehitho di päh rán 'yomfɛni n'da

¹ Nɛ bi si'a ra Jesús 'be'a xí t'ørpa 'da yu mɛngu bu Galilea nɛ bi t'ɛmbi:

—Nu'a ra Pilato bi manda dí ho'ɛ 'da nu'bu mim bøx yá 'bøts'e bu ja ra danijá Njerusalén, bi 'yɛmbi.

² Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Ha guím bɛmhbu man'da i ja yá ts'oqui ɛ to'o bi mba ntho xinda gue'ɛ mi'da yá mɛnguhɛ.

³ Pɛ hin'na maha. Pɛ dí xi ahɛ, ngubɛ dín ɛn'nahɛ. Gui nuhu ran ts'ɛmbi mazá 'bu hin gui päh nin 'yomfɛnihɛ.

⁴ Nɛ'ɛ 'de'ma hyáto bi du bu Siloé 'bu mi yøt' ra jado, ha gui ɛmhbu man'da mi ja yá ts'oqui ɛ xinda gue'ɛ mi'da 'bu Jerusalén.

⁵ Hin'na maha, nɛ ngutho ahɛ guin nuhu ran ɛnbi 'bu hin gui päh nin 'yomfɛnihɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra hmɛpya ra za him bin zɛh yán dät'o

⁶ Nɛ nubɛya, bi xi'a n'da ran t'uti, bi 'yɛna:

—Mi 'bu'a n'da ran 'yohɛ mi ja n'da rá huɛhi. Nɛ bi 'yɛt'a n'danza ra higo. Nɛ mi pa ran 'yohɛ da nu 'bu di zɛpɛ yán dät'o, pɛ xínga n'dandj bin zɛh yán dät'o ra higo.

⁷ Janangue bi zon'na rá mbɛfi bu ja rá huɛhi nɛ bi xifi da 'yɛxa ra za: “Nuya, ná hyu jɛya ya ngue dí tø'mi din ja yán dät'o na ra za, pɛ hin te i zɛdi. Dami 'yɛx ya, ndetho í sɛnba yá dehe ra häi a ra za,” bi 'yɛmbi.

⁸ Pɛ nu'a rá mbɛfi bi 'yɛna: “Dím 'bäpɛ man'da jɛya, ga zɛnsɛpa ra häi bu rán dɛi, nɛ ga ponbä xɛn ho yu häi.

⁹ Xøhma din zɛh yán dät'o buya. Pɛ nu'bu hin din zɛdi, ga ɛxä 'bu,” bi 'yɛn'a ra mbɛfi buya, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bu mi man'a ran t'uti.

Nu'a ra Jesús bi hoc'a n'da ra mbɛdi xisu

¹⁰ N'da ra pa ran säya buya, min xänbate bu ja ra nijá ra Jesús.

¹¹ Nɛ mi 'bäpɛ n'da ra xisu ngue ná 'de'ma hyáto jɛya madí ɛnba ra zjthɛ, him madi japi di juan rá jã'i.

¹² Nɛ nu'bu mi nu'a ra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Grá xisu, ya bi zä ni jã'i ya, bi 'yɛmbi.

¹³ Nɛ bi mba nthädi ra xisu buya, bi dä'a ra Jesús, 'bex bi juan rá jã'i a buya. Nɛ nu'a ra xisu bi 'yɛspa Ojã.

¹⁴ Pɛ nu'a ra ngurpi bu ja ra nijá ɛmme bin cuɛ nguetho bi nu ra Jesús bi hoc'a n'da ra jã'i ra pa ran säya. Nɛ bi 'yɛmp'ɛ mi 'bu:

—Nts'änni 'dato pa gam pɛhmbɛ n'da semana, nɛ gue'ɛ yu pa gua ɛhmbɛ ngue din hoc'ahɛ ua, pɛ hinga gue ra pa ran säya gua ɛhmbɛ da mba ma hoc'ihɛ ua, bi 'yɛn'a ra ngurpi bu ja ra nijá.

¹⁵ Nu ra Jesús bi 'yɛna:

—Xi ahɛ, ha hin guí xoju nin danihɛ nɛ guí sixhu bu ja ra dehe madague ra pa ran säya.

¹⁶ Nɛ mi 'bäcuɛ n'da ra xisu rá m bom'βeto ra Abraham, ná 'de'mahyáto njɛya madi ɛnba ra zjthɛ tengu'bu án thu't'i, nɛ guí ɛmhbu hingui ho ngue dá xocpá a nangue rá ts'edi ra zjthɛ, nguetho ra pa ran säya ya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁷ Bin hɛtho ɛ yán sɛihɛ ra Jesús buya, nɛ bi mbɛs' yá sä. Pɛ nu'ɛ yu jã'i bin johya 'bu mi nu yɛn t'øt'e nuixte bi 'yøt'a ra Jesús.

Rán t'uti ra hmudä ra mostaza

¹⁸ Nɛ xø bi 'yɛn'a:

—'Bɛ'a ní hmɛpya sä ga xi ahɛ ngue ga ut'ahɛ 'bɛpɛ ní manda rá ts'edi Ojã ua.

¹⁹ Nu'a, tengu rá hmudä ra mostaza. Zɛ ts'ɛ 'bu xɛ 'boni, pɛ nu'bu xɛm bøts'e, i te tengu n'da ra za, nɛ yu doja i øt' yá 'bafi bu ja yá 'yɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti rá íxi ra thuhmɛ

²⁰ Nɛ xø bi 'yɛna:

—'Bɛ'a man'da ra hmɛpya sä ga xi ahɛ ngue ga ut'ahɛ 'bɛpɛ ní manda rá ts'edi Ojã ua.

²¹ Nu'a, tengu ra íxi 'b_u din jap'a ra j_uni, nε gátho bi nden'a ra j_uni b_uya, bi 'y_εn'a ra Jesús.

Ran t'uti ra goxthi x_un ts'it'i

²² Nu ra Jesús i 'yo ra 'yu ní mba b_u Jerusalén, nε bi xánba y_u ja'í b_u ja y_u hnini bi thogui.

²³ Nε nu'x da y_u ja'í bi 'yänni:

—Ha hin ε ngu'x y_u ja'í dim pøhø, gue da mba nhyani, εn'x.

²⁴ Nu'a ra Jesús bi d_uti:

—Nu'a ní y_ut'a n'da b_u mahεts'i, tengu n'da ra goxthi x_un ts'it'i. Dami hyomhb_u gui c_uth_u b_u, nguetho dí xi ah_u, da zø_n ra ora x_un ngu da nde da y_ur_up_u, pε ya him man zä.

²⁵ Nguetho da zø_n ra ora da gut ra goxthi ra Hmu, nε dim 'bäp_u thi x da da zo'a, da 'yεmbi: “Ma Hmu i, dami xogahe.” Pε nu'a ra Hmu da 'yεmda'x: “Hin dí p_u ah_u,” da 'yεmbi.

²⁶ Nε nu'x da 'yεn'x: “Pε dán sihmεh_u, nε gá xängahe b_u ja ma hninihe,” da 'yεmbi.

²⁷ Pε nu'a ra Hmu da 'yεna: “Pε dí xi ah_u, hin dí p_u ah_u, ní mbähä b_u, hin da zä gui c_uth_u ua, gyú ts'om'bäih_u,” da 'yεmthoho x.

²⁸ Nε εmme da bεndumb_u x b_u dim 'bäp_u thi b_u di manda rá ts'edi Oj_u. Nε din zom b_u di cuxt' p_u yú ts'i x nangue ran x_umbi da nu b_u. Nε da hyant'a ra Abraham 'b_ur_up_u mbo, nε ra Isaac, nε ra Jacob, nε gátho mi'da yú pøngahy_u Oj_u,

²⁹ nε da hnu x x_un ngu mi'da y_u ja'í ngue bi nεxp_u gä na ng_uni ra ximhäi i hup_u di manda rá ts'edi Oj_u.

³⁰ Nε dí xi ah_u, to'o εna i 'bet'o ua, dim 'bejua b_u x, nε nu'x t'εmbi i 'bejua ua, dim 'bet'o b_u x, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ra Jesús min nde xtí huεc'x 'b_ur_up_u Jerusalén

³¹ Nu'b_u mi man'a ra Jesús, bi zø'i 'da y_u fariseo nε bi 'yεn'x:

—Nde'b_u gui pø_n'a n'dihi ua di manda rá ts'edi ra Herodes, nε in nde da hyo'a i.

³² Bi d_u'a ra Jesús:

—Nu ra Herodes ra hyäte a. Ní mbähä gui xihmb_u ngue nuya nε nixudi ga thoqui ga øt' ma 'bεfi, ga høn'a thi y_u z_uth_u, nε ga

hoc y_u hyεnni b_u ga thogui. Nimani b_uya ga juacä ma 'bεfi, gui 'yεmf_u, bi 'yεmbi.

³³ Nuya, nε nixudi, nε nimani dan 'yogä, i jatho ga søm b_u Jerusalén, nguetho guep_u i tho b_u yú pøngahy_u Oj_u, bi 'yεn'a ra Jesús.

³⁴ Nε εmme bi du rá mb_ui ra Jesús nangue'x i 'b_ur_up_u Jerusalén, nε bi 'yεna:

—Nu ah_u gy_u mεnguh_u Jerusalén, gui hoh_u yú pøngahy_u Oj_u, nε gadí bat'adoh_u x bí pεn'nah_u Oj_u. Hangu y_u pa dá nde ga jamansu ah_u tengutho n'da ra c'x'øni i comp' yú b_usi 'b_u x_un de, pε nu ah_u hin gá ndeh_u.

³⁵ Nuya njon da mbäh ni hninih_u nε hin din ja ah_u rán j_upi Oj_u. Nε dí xi ah_u, hin gui nuj_u mahøn'a jague'b_u bá εcä mahøn'a. Nε nu'b_u gá nuj_u, gui 'yεnj_u: “Maj_upi a bá εhε nangue rá thuhu ra Hmu,” gui 'yεnj_u, bi 'yεn'a ra Jesús 'b_u mi 'yεmp'x y_u mεngu b_u Jerusalén.

14

Nu'ara Jesús bi hoc'an'da x_un nden rájq'i

¹ Nu n'da ra pa ran säya, bi mba bán sihmε b_u rá ngu n'da ra ng_urpa fariseo a ra Jesús. Nε gátho i 'b_ur_up_u ja ran sihmε εmme bi dø'mi da nu 'bε'a da 'yøt'a ra Jesús.

² Nguetho mi 'b_ur_up_u n'da ran 'yoh_u x_u nden rá ja'í.

³ Nε nu'a ra Jesús bi 'yän'd_u y_u fariseo nε y_u xänbate nij_u b_uya:

—Ha din theui y_un t'εdi 'b_u di hoc'a n'da ra hyεnni 'b_u ra pa ran säya, εn'a.

⁴ Pε xinga n'da'x bi d_ut'a. Nu ra Jesús b_uya, bi hoc'a ran 'yoh_u nε bin 'yεhmi.

⁵ Nε nub_uya, bi 'yεmp'x y_u fariseo nε y_u xänbate nij_u:

—Xi'b_u n'da ah_u, 'b_u xtan däh nin d_unih_u ogue ni buruh_u b_u ja ra hy_uh_ui a ra pa ran säya, ha hin gui j_uxh_u madague ra pa ran säya, bi 'yεn'a ra Jesús.

⁶ Pε xinga n'da bi zä bi d_udi.

Ra Jesús bi ma hin da hyoni din nuixte zεhε n'da

⁷ Nu ra Jesús b_uya, bi nu'x 'da i hon yán thuts'i, in nde 'darp_u da hyuhmb_u x i pa nt'εspi b_u ja ran sihmε, nε bi 'yεna:

⁸⁻⁹ —O gui homhb_u ngue 'darp_u gui hyuhmb_u x ja yú ts'edi, nguetho nu'b_u 'darp_u gui huhmb_u x, xi'b_u da zøm b_u n'da

ngue man'da da t'ɛspi, nɛ da xi ahɯ ra mɛngu bɯ, “Gui ndanjɯ nguetho rán sãui da hyupɯ na,” da 'yɛn'ahɯ. “Bá huhnɯ,” da 'yɛn'ahɯ, nɛ ɛmmɛ gui pɛs' ni sãhɯ bɯya.

10 Man'da xɯn ho gui hyuxhɯ bɯ ma'ueni ts'ɯ 'bɯ gá cuthɯ bɯ ja ran sihmɛ, nɛ nu'bɯ bi nu ahɯ ra mɛngu bɯ, da xi ahɯ: “Amigo ahɯ, ba ɛhmbɯ ua, gui hyuxhɯ ua man'da xɯn ho,” da 'yɛn'ahɯ. Nɛ gãtho'ɯ 'bɯpɯ da numanho ahɯ bɯya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

11 Nguetho gãtho'ɯ din 'yɛzɛhɛ, da zɔn ra pa da go'ahãi. Pɛ gãtho to'o hin din 'yɛzɛhɛ, da zɔn ra pa da t'ɛspi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

12 Nɛ xɔ bi 'yɛn'a ra Jesús, bi 'yɛmp'a ra mɛngu bɯ:

—Nu'bɯ gui 'yɔt'a n'da ran sihmɛ, o gui zon'dɯ ni amigo, xínga gue'ɯ ni cu, xínga gue'ɯ ni mɛni, xínga gue'ɯ yɯ mɛmbɛti guin tɔt'am'buihɯ, nu'ɯ, m'bejua da zix'i i gan sihmɛ, tengú gá 'yɔrpe.

13 Pɛ nu'bɯ gui 'yɔt'a n'da ran sihmɛ, dami zon'dɯ yɯ hyoya, nɛ yɯ mbɛdi, nɛ yɯ dogua, nɛ yɯ xädä,

14 nɛ di jãp'ahɯ Ojã bɯya. Nguetho nu'ɯ, hin da zã di co'ts'a'i 'bɛ'a gá 'yɔrpa ɯ. Pɛ Ojã di co'ts'a 'bɯ bi zɔn ra pa da xox'ɯ yá 'yɛc'yɛi xɯn du, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti ra dɔnsihmɛ

15 N'da ran 'yohɯ mi sihmɛhɯ bɯ, 'bɯ mi 'yɔ'a bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Majãpi gãtho to'o din sihmɛ bɯ di manda rá ts'ɛdi Ojã, bi 'yɛn'a ran 'yohɯ.

16 Nɛ nu'a ra Jesús bi xi'a n'da ran t'uti nangue'ɯ to'o njuãntho din sihmɛ bɯ di manda rá ts'ɛdi Ojã, nɛ bi 'yɛmp'ɯ:

—Mi 'bɯ'a n'da ran 'yohɯ bi 'yɔt'a n'da ra dɔnsihmɛ, nɛ ɛmmɛ xɯn ngu ɯ bi xifi din sihmɛ bɯ.

17 Nɛ nu'bɯ mi gua'a bi hoc ran sihmɛ, bi mbɛn'na rá 'yɛhɛ da xi'ɯ 'bɛx ba ɛhɛ.

18 Pɛ gãtho ɯ bi ma hingui sä da mba. Nu n'da ran 'yohɯ bi 'yɛna: “Nugã ja dá tängã n'da ma huãhi, jatho ga mba ba nugã. Dami pungagui, hingui sä ga mba,” bi 'yɛn'a n'da.

19 Nɛ nu'a man'da ran 'yohɯ xɔ bi 'yɛna: “Nugã ja dá tängã cút'a pare yɯ mbãndãni, jatho ga säpi ga pɛpi, dami pungagui, hingui sä ga mba,” bi 'yɛn'a man'da.

20 Nɛ xɔ man'da bɯya bi 'yɛna: “Ja dá singã n'da ma xisu nɛ hingui sä ga mba bɯ,” bi 'yɛn'a.

21 Nu'a ra 'yɛhɛ bɯya, bi mbɛngbɯ ja rá ngu'a rá hmu, nɛ bi xifi 'bɛ'a gãtho bi man'ɯ yɯn 'yohɯ. 'Bɛx bin cue'a rá hmu bɯya, nɛ xɔ bi mbɛnh mahɔn'a ngue da mba n'dihi bɯ ja yá 'yu ra hnini, nɛ ba si'ɯ yɯ hyoya, yɯ mbɛdi, nɛ yɯ xädä, nɛ yɯ dogua da ðim bɯ, ba ɛhɛ din sihmɛ.

22 Nubɯya, nu ra 'yɛhɛ bi 'yɛmp'a rá hmu: “Bɯcua ya bá sigã ya, pɛ him bi yuh ni ngu.”

23 Nu rá hmu bɯya, bi 'yɛmbi: “Ní mba bɯ ma'ueni ts'ɯ ra hnini, nɛ dami 'yɔrpa ts'ɛdi ba ɛ'ɯ hɔnt'a go to'o gui tɔm bɯ 'yu, da yuh ma ngu.

24 Pɛ xínga n'da ran 'yohɯ rá mbɛdi dá zohndä da zi na man sihmɛgã,” bi 'yɛn'a rá hmu, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bɯ mi man na ran t'uti. Bi ma nangue'ɯ t'ɛmbi hin yán sãhɯ, pɛ man'da go da yãrpɯ di manda rá ts'ɛdi Ojã ɯ.

Da nu yɯn ɯnbi to'o da ðɛn'na ra Cristo

25 Nɛ xɯn ngu yɯ jã'i mi tɛn bɯ 'yu ra Jesús. Nu ra Jesús bɯya, bi nyɛgui nɛ bi 'yɛmp'ɯ:

26 —To'o gãtho in nde da ðɛngui, jatho man'da xɯn ngu da bɛngã xinda guɛpɯ nam bɛn'a rá ta o gue rá mbe, ogue rá xisu, ogue yá t'uhni, o gue yá cu. Jatho man'da da bɛngã xinda guɛpɯ nín huɛczɛhɛ. Nu'bɯ hin'na, hin da zã da ðɛngui.

27 Nɛ to'o gãtho hin da hyät yɯn ɯnbi, ngue i su da tho 'bɯ da ðɛngui, hin da zã da ðɛngã ɯ.

28 Nɛ 'bɛ gan 'yomfɛnihɯ ts'ɯ 'bɯ gui hyãthɯ gui tɛngahɯ, tenguthoho n'da ran 'yohɯ 'bɯ da 'yɛna da hyøh rá ngu.

29 M'bet'o din 'yomfɛni 'bɛ'a da 'yɔt'e, nu'bɯ hin'na, ts'ãrpɯ thoho hinga xɔt'a dí jua'a rá ngu. Nu yɯ jã'i bɯya da ðɛnthoho,

30 nɛ da 'yɛn'ɯ: “Nuna ran 'yohɯ bi ðɛ'ma rá ngu, pɛ hinga xɔt'a bi juadi,” da 'yɛn'ɯ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

31 Nɛ ngutho n'da ra ts'ut'abi 'bɯ i 'bɯ'i 'ðɛt'a mahuañi yá dofãi, pɛ m'bet'o din 'yomfɛni 'bɯ da zã din tunhui a man'da ra ts'ut'abi 'bɯ'i 'ðãte mahuañi yá dofãi.

32 Nɛ nu'bɯ im bɛni hingui sä da ðãpi, pɛ da mbɛhna n'da rá m 'bɛhni da 'yãn 'bɯ da zã din hocpadahɯ.

³³ Ne ngutho ah_u, pe jatho 'be gan 'yomfɛni_u 'b_u da zä gui 'ye'ts' ni pähä zeh_u, ne him man guim bɛmh_u 'be'a i ja ah_u, janangue da zä gui tɛngah_u b_uya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Hingui ho ra u 'b_u di 'beh rán ho

³⁴ Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu ra u mahyoni a, pe nu'b_u di 'beh rán ho, hin'y_u 'be'a din hogui.

³⁵ Ne nte da mbɛfi, xínga gue ra häi sä di hoqui, ne da mba ma bant'i thoho. Guín jah_u b_u 'b_u hin'y_u nin hoh_u, bi 'yɛn'a ra Jesús.

15

Ran t'uti ra de'yo bim 'bedi

¹ N'da ra pa, x_un ngu y_u hyaçahäi ne mi'da y_u ts'om'bäi bim pɛti b_u, da 'yøde 'be'a i man'a ra Jesús.

² Janangue'a nu'x_u y_u fariseo ne y_u xänbate nijä bi c'aman'x_u ra Jesús, ne bi 'yɛn'x_u:

—Hingui ho øt'na ran 'yoh_u, nguetho i y_uh_u ne i sihmɛh_u y_u ts'om'bäi, sä bi 'yɛn'x_u.

³ Ne nu'a ra Jesús bi xi'a n'da ran t'uti, ne bi 'yɛmp'x_u:

⁴ —Xi'b_u n'da ran 'yoh_u i 'b_u'a n'da ciɛnto y_u de'yo, ne xtim 'be'a n'da, ne hønt'x_u goho 'däte ma'de'ma g_uto di 'b_up_u, 'be'a da 'yøt'a. Ha hin da zop_u goho 'däte ma'de'ma g_uto, ngue da mba ba hon'a bim 'bedi gue'b_u go bi ðini.

⁵ Ne nu'b_u bi ðini, da gäx rá xixi, din johya b_uya.

⁶ Da duxp_u ja rá ngu, da zon'd_u y_u amigo, ne'x_u din tøt'am'b_uih_u, ne da 'yɛmp'x_u: “Dan johyah_u ya, nguetho dá tɛngä na ma de'yo bim 'bedi,” da 'yɛmp'x_u.

⁷ Ngutho b_u mahɛts'i, ɛmme di johya x_u bí 'b_up_u 'b_u bi päh rán 'yomfɛni n'da ra dädits'oqui ua ja ra ximhäi. Man'da di johya nangu'e'a, xinda gue'x_u mbɛni hingui dim 'bedi, ngue ɛna hin'y_u y_u ts'oqui, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti n'da ra xisu bi 'beh rá mbeti

⁸ Ne man'da ran t'uti bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Ne ximangutho n'da ra xisu mi ja 'det'a y_u mbeti ne bi 'be a n'da, pe 'be'a hmaha da

'yøt' ra xisu b_uya. Ha hin di søc rá sibi ne da goc rá ngu, da hyoni gue'b_u go bi ðini.

⁹ Ne nu'b_u bi ðim b_uya, da zon'd_u y_u amigo ne'x_u din tøt'am'b_uih_u, ne da 'yɛmbi: “Dan johyah_u nguetho dá tɛngä ma mbeti dá 'beä,” da 'yɛmbi.

¹⁰ Ngutho x_u y_um 'behni Ojä bí 'b_up_u mahɛts'i, ɛmme di johya 'b_u bi päh rá mb_ui n'da ra jä'i ua, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti n'da ran 'yoh_u bi huɛc rá ts'ant'x_u

¹¹ Ra Jesús bi ma man'da ran t'uti 'bɛp_u ní huɛgah_u Ojä ne bi 'yɛna:

—Mi 'b_u'a n'da ran 'yoh_u yoho y_u ts'ant'x_u mi 'b_ui.

¹² Nu'a ná yoho rá ts'ant'x_u bi 'yɛmp'a rá ta: “Dami 'dac ya 'be'a guím bɛni gui soga 'b_u gá tu,” bi 'yɛmbi. Janangue nu'a ran 'yoh_u b_uya, bi unni 'be'a gätho in ndepe da gohmi'x_u y_u ts'ant'x_u.

¹³ Mi tho'i ts'x_u y_u pa b_uya, bi hyäxa bin t'un'na to'o xí 'yäh ra erencia, ne bi mba. Bi mba n'danni ra häi, yatho, ne 'bexque 'dahmantho bi jua'a bi hyäts'i, nguetho bi 'yøt'e 'be'a bi numanhosɛ.

¹⁴ Gätho bi juadi, xíngui ts'x_u nte bi 'yɛgui. Ne guep_u ra häi xí zøni bin ja n'da ra dät_u, ne xíngui ts'x_u 'be'a da zi.

¹⁵ Pe nub_uya bi hyon ra 'bɛfi ra ts'ant'x_u. Ne nu n'da ran 'yoh_u, ra mɛngu b_u, bi xifi di jamansup y_u ts'adi.

¹⁶ Pe njon bi 'uɛn'a ra ts'ant'x_u ne in nde da zi'a mi si y_u ts'adi, nguetho ɛmme tumanthuhu.

¹⁷ Ne nu'b_u mi thoh y_u pa, bin 'yomfɛni b_uya, bi bɛni: “Nub_u ja rá ngu ma ta, mbongui thoho 'be'a da zi y_u 'yɛhɛ, ne nugä dí sägä ran unbi ngue hin'y_u ga sigä ua.

¹⁸ Pe man'da x_un ho 'b_u ga pengä ne ga xi'a ma ta: “Nu'i ma ta'i, nugä dá øt'ä ram fɛ'ts'i nangu'e ne nangu'e Ojä,

¹⁹ ne him man sä'be gui 'yɛngui ni ts'ant'x_ugä ya. Gui 'yɛngui ni 'yɛhɛthohogä ya, ga ɛmbi,” bi 'yɛnɛ a ra ts'ant'x_u.

²⁰ 'Bex bi mba b_uya bi hyäx ra 'yu í mba b_u 'b_uh rá ta. Pe nu'b_u mi ts'atho da zøñ rá ngu, 'bex bi hyant'a rá ta ngue ba ɛp_u, ne ɛmme bin johya, bi huɛc'a rá ts'ant'x_u. Bin ti'a rá ta, bin c'at'ui b_u 'yu, bi hyäfi ne bi z_us_upa rá yogu.

21 Pɛ nu'a ra ts'ant'u bi xi'a rá ta: “Nugä, dá øt'ä ram fɛ'ts'i nangue'e nɛ nangue Oja. Nɛ him man sä'be gui 'yɛngui ni ts'ant'ugä ya,” bi 'yɛmbi.

22 Pɛ nu'a rá ta, bi xih yú 'yɛhɛ: “Dami hethu ra pahni man'da xɛn ho, nɛ dami cärpahu n'da ram fo'yɛ rá xä, nɛ gui 'yɛrpahu yú zapato.

23 Nɛ ba sihu ra t'undani xɛn zaqui nɛ gui hyohu, gui hoju ran sihme nɛ dan johyahu.

24 Nguetho nuna ma ts'ant'u tengu'bu bi du, pɛ nuya, tengu'bu bim 'bui mahøn'a. Bim 'bedi pɛ nuya dá tɪn ya,” bi 'yɛn'a rá ta. Nɛ 'bex bin ja ran sihme.

25 Pɛ nu'a ra 'bet'o ts'ant'u mi 'yo bu huahi, nɛ nu'bu mi mba bu ja rá ngu, i øh ra 'bida nɛ ran johya mi ja bu ja rá ngu rá ta.

26 Nɛ nu'a, bi zohn'na n'da rá 'yɛhɛ bi 'yänni: “'Be'a i ja bu ja rá ngu ma ta,” bi 'yɛmbi.

27 Nɛ nu ra 'yɛhɛ bi 'yɛmbi: “Nu'a nin 'yohu bi zøhø, nɛ ni ta bi hyo ran dani xɛn zaqui, bi 'yøt'a n'da ran sihme xɛn ndoho. Nguetho bin johya ngue ya bá penc'a nin 'yohu,” bi 'yɛmbi.

28 Pɛ nu'a rá mbudi ts'ant'u bin cuɛ nɛ him bi nde bi yɛrpə mbo ra ngu. Nɛ nu'a rá ta bi bøni, bi 'yørpa ts'edi da yɛrpə mbo.

29 Pɛ nu rá ts'ant'u bi 'yɛmp'a: “ɛmme xɛn ngu yu jɛya dá øt'ä ni 'bɛfi nɛ xinga n'dandj dá fɛsthoho a gá xiqui. Nɛ hin jam'bu xcá 'dac'a n'da ra t'uchibo ngue dan sihmehe ma amigo.

30 Pɛ nu'bu go mi zø'a ni ts'ant'u bi juat'a ni mbeti nɛ xɛn ts'o bi 'yøt'e, 'bex gá hyo ra t'undani xɛn zaqui,” bi 'yɛmbi.

31 Pɛ nu'a rá ta bi 'yɛmbi: “Pɛ ma zu ts'ant'u i, thocua thoho dí 'buhmi ua, nɛ gätho 'be'a i jagä, gätho ni mbeti.

32 Pɛ xɛn ho 'be'a dá øt'ä nguetho nu nin 'yohu tengu'bu ya xí du nɛ i 'bui mahøn'a, nu'a bim 'bedi pɛ ya dá tɪmhbu,” bi 'yɛn'a rá ta, bi 'yɛn'a rá Jesús 'bu mi man ran t'uti.

16

Ra nt'uti ra ngarpa 'yɛhɛ hinga gue'a bi 'yøt'e

1 Nɛ xø bi ma man'da ran t'uti a ra Jesús, nɛ bi 'yɛna:

—Mi 'bu'a n'da ra mɛmbeti, nɛ mi si n'da rá ngarpa 'yɛhɛ bi xifi di manda 'be'a gätho i pɛ'ts'i. Pɛ bi si'a ra mɛmbeti hingui ho øt' rá ngarpa 'yɛhɛ nguetho i haczɛhɛ 'be'a i ndese.

2 Janangue'a bi zon'na rá 'yɛhɛ nɛ bi 'yɛmbi: “Dá øcä hingui ho'a guí øt'e. Nuya, dami däqui hangu din theui ma 'bɛfi nguetho ya him man gam pɛcua,” bi 'yɛmbi.

3 Nu'a ra 'yɛhɛ bi bɛm buya 'be'a da 'yøt'e. Bi 'yɛnse: “Nuya him man zä dam pɛcua ya, nɛ hingui sä dam peh na huahi, nɛ dí pɛ'ts' ma sä ga ätho ra mbeti, 'be'a hmaha ga øt'ya,” bi 'yɛnse.

4 Bi bɛm buya 'be'a da 'yøt'e n'dahma dim 'buh yú amigo di zɛ 'bu hin'yə rá 'bɛfi.

5 Nɛ nu ra ngarpa 'yɛhɛ bi zon'də to'o i tup'a rá hmu. Nɛ bi 'yän'na n'da hangu in dupate.

6 Nɛ bi dɔti, bi 'yɛna: “N'da ciento dambot'ɛgui ra aceite dí tupi.” Nɛ nu'a ra 'yɛhɛ bi 'yɛmbi: “Dami ts'on ni søcuə nɛ gui 'yo't' ma'da'yo gui hyuxpə ngue hønt'a yote ma'det'a yu dambot'ɛgui guí tupa ma hmu,” bi 'yɛmbi.

7 Nɛ xø bi 'yän'na man'da ran 'yohu hangu xø in dupate a. Nu'a bi dɔti: “N'da ciento t'eni ra trigo dí tupi.” Nɛ nu'a ra 'yɛhɛ bi 'yɛmbi: “Dami päh ni søcuə, nɛ dami hyuxpə goho 'däte t'eni thoho guí tupi.”

8 Nɛ nu'bu mi pə'a rá hmu 'be'a bi 'yøt' rá 'yɛhɛ, bi 'yɛmbi: “ɛmme guí pədi 'be'a sä guí 'yøt'e ngue din jase 'be'a gätho gui hyoni,” bi 'yɛn'a rá hmu. Nu yu jä'i 'buh ya, ɛmme i pədi da hyät' yú mijə'ihu n'dahma da dɔse. Pɛ nu'u i 'yo bu ja ran nɛqui, hingui pədi da 'yøt'e tengu na, bi 'yɛn'a ra Jesús.

9 Nɛ dí xi ahɛ ngue nu ra mbeti di ts'onba rán 'yomfɛni u 'da, pɛ da zøn ra pa ngue hin te di muui a, pɛ nu ni mbetihu xɛn ho 'bu gui fäxhu yu jä'i, nɛ dim 'buh ni amigohu ngue 'darpə gnim 'buhmbu bu mahɛts'i.

10 'Bu'i 'da zu ts'utho i ja da 'yøt'e, pɛ i pədi di jamansu a, janangue'a mfədi da bədi di jamansu 'bu di ja xɛn ngu 'be'a da 'yøt'e. Pɛ 'bui 'da zu ts'utho i ja da 'yøt'e, nɛ hingui pədi di jamansu a, janangue mfədi ngue hin da bədi di jamansu 'bu di ja xɛn ngu 'be'a da 'yøt'e.

11 Nu'b_u hingui p̄adi di jamansu 'be'a i ja ua ja ra ximhāi, ne xín da b̄adi di jamansu rá 'befi Oj̄a.

12 Ne nu'b_u hingui p̄adi di jamansu a hin rá mbeti zehē, njon da zā di un'na njuāntho rá mbeti 'b_u.

13 Njo'o n'da ra jā'i sā dim 'b_u'i yoho yá hmu, nguetho nu'a n'da ra hmu hin da numanho a, ne nu man'da di huēc'a. Uague da 'yōrpa rá 'befi a n'da ne da zocpada b_u rá 'befi a man'da rá hmu. Ngutho n'da ra jā'i hingui sā da 'yēmbi rá hmu a Oj̄a 'b_u ēmme di ho ra mbeti, bi 'yēn'a ra Jesús.

14 Nu y_u fariseo ēmme di ho ra mbeti _u, ne nu'b_u mi 'yō'a bi man ra Jesús, bi dentho.

15 Pē nu'a ra Jesús bi 'yēmp'a:

—Nu ah_u gyá fariseoh_u, guí øth_u 'be'a ní numansu ah_u y_u jā'i, pē nu Oj̄a i p̄adi 'be'a i ja b_u mbo ni mbāih_u. Ne nu'x gātho im bēnse y_u jā'i ngue di muui, pē hin te di muui b_u na nu Oj̄a _u, bi 'yēn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma din theui _u y_un t'ēdi a rá ts'ēdi Oj̄a

16 —Nu mam 'bet'o gán xāhmb_u yán t'ēdi ra Moisés, ne gán xāhmb_u 'be'a bi 'yō't' y_u pōngahyā maya'b_u, bi 'yēmp'a. Pē nu ra Xuaa Nxixyā bi d_u'mi bi man ran ho ma'da'yo ne bi ma 'bep_u ní manda rá ts'ēdi Oj̄a. Ne x_un ngu y_u jā'i ya i øt'ra ts'ēdi da y_urpa di manda rá ts'ēdi Oj̄a.

17 Pē madague'a, pē xínga n'dant'ohni dim 'be'x y_un t'ēdi. Nu ra ximhāi ne mahēts'i da guadi, pē hin dim 'be'x y_un t'ēdi, bi 'yēn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma hingui ho ran hyegui

18 —Ne nu'a to'o da hyeh rá xisu ne da zim man'da, ra 'yomt'ēni a. Ne nu'a to'o da zin'a ra xisu bi thegui, ne gue'a dín 'yomt'ēni a b_uya, bi 'yēn'a ra Jesús.

Ran t'uti ra membeti ne ra hyoya í Lázaro

19 Ne bi ma man'da ran t'uti ra Jesús, bi 'yēna:

—Mi 'b_u'a n'da ra membeti ne mahotho rá pahni x_um hmadi a mi he, ne ēmme mi 'b_umanho b_u ja rá ngu, tengu tho ho 'b_u i ja ra ngo.

20 Ne i 'b_u'a n'da ra hyoya, ēmme mi sā ran _ubi, í Lázaro a. Ne gātho rá jā'i mi ja y_u 'ya. Ne mi hup_u ja rá goxthi ra membeti,

21 ngue mim bēni da zi 'be'a da hyep_u ja rá mexa a ra membeti. Ne nu'x y_u xā'yo bi decpa yá 'ya b_u i hudi.

22 Bi zōn ra pa bi du'a ra hyoya. Ne nu yám 'bēhni Oj̄a bi zixp_u mahēts'i nguēp_u 'b_u'a ra Abraham. Mbejua b_uya bi du'a ra membeti.

23 Ne nu'b_u mi du'a ra membeti b_uya, ēmme bi nu ran _ubi b_u bi mba.

Ne bi ndōts'e, bi nu yab_u bí 'b_u'a ra Abraham ne ra Lázaro 'darp_u bí 'b_uhmi.

24 Nu ra membeti bi mbafi, bi 'yēmp'a ra Abraham: “Nu'i mam bombōta i Abraham, dami huēgui ts'_u, ba penhua ra Lázaro da d_ut'ra dehe rá xā, da dārca ma jāni, nguetho ēmme di _ung na ra sibi i ja ua.”

25 Pē nu ra Abraham bi 'yēmp'a: “Nu'i, mam bom'beto i, dami bēn'i ts'_u 'be'a gá 'yōt'e 'b_u gmi 'b_urpa ja ra ximhāi. Gātho x_un ho 'be'a mi ja i, pē nu'a ra Lázaro hōnt'a ran _ubi bi nu b_u. Pē nuya din johya ua ra Lázaro ya, pē go hōnt'a ran _ubi guí nu ya.

26 Ne man'da dí xi'i, hingui sā n'da da nexua da zōrpa guí 'b_ui, nguetho i ja inde n'da ra mba'ye x_un ndoho. Ne nu'i hingui sā gua nexp_u guí 'b_ui guí sōcua, nguetho i cot'a ra mba'ye b_u,” bi 'yēn'a ra Abraham.

27 Nu ra membeti xō mahōn'a bi xi'a ra Abraham: “Pē nu'b_u hin da zā ba penhua, pē guí pen'na ra Lázaro b_u ja rá ngu ma ta da xi'x 'b_urpa 'be'a dí sägä.

28 Nguetho i 'b_urpa cat'a man 'yoh_u, ne dí ndepe ne'x da zōm b_u guí 'b_uhmi 'b_u bi du, ne him ba ēcua ja ran _ubi,” bi 'yēn'a.

29 Pē nu ra Abraham bi 'yēmp'a: “Nub_u 'b_uh nin 'yoh_u, i ja b_u rām hman ra Moisés ne yá pōngahyā Oj̄a, i sā da 'yōx_u 'be'a i man'x.”

30 Pē nu ra membeti bi 'yēn'a: “Pē nu'i ma ta Abraham, hinga xōt'a rām hman ra Moisés ngue da 'yō'x man 'yoh_u, pē nu'b_u da ndants'a n'da x_un du ngue da xifi, da 'yō 'b_u.”

31 Pē nu ra Abraham bi 'yēmbi: “Nu'b_u hin da 'yārpa ra güenda 'be'a i man ra Moisés ne yá pōngahyā Oj̄a, xín da 'yārpa ra güenda 'b_u da ndants'a n'da x_un du,” bi 'yēn'a ra Abraham, bi 'yēn'a ra Jesús 'b_u mi man ran t'uti.

17

Xun daxqui ra ts'oqui

1 Nu'a ra Jesús bi xih yá xädi, bi 'yemp'u:

—Hin'yü n'da ra pa hin da ts'ä a ni mbuihü gue i nde di 'bep ahü gui 'yøthü ra ts'oqui. Pë ndumbüitho da nu'a to'o di japi da 'yøt' yü ts'oqui rá mija'iuui.

2 Dí xi ahü, to'o di japi da 'yøt' ran ts'o n'da hinga na te rá mbüi, man'da xun ho 'bü xtín tharpa n'da ra dojüni rá 'yüga ne xtá t'entpü ja ra dejä, xinda gue'bü xti japi xta 'yøt' ran ts'o a n'da hinga na te rá mbüi.

3 Dami jamansu 'bë'a guí øthü. Nu'bü 'bü'a n'da ni mija'ihü bi 'yøt'ahü ran ts'o, dami xihmbü hingui ho'a bi 'yøt'ahü. Ne nu'bü da 'yømanho a guí xihmbü, damim punbahü 'bü.

4 Ne nu'bü yoto nidi n'dapa da 'yøt'ahü ran ts'o, ne n'dandj ngu n'dandj da 'yá ahü ra punbi, dami punbahü gätho, bi 'yën'a ra Jesús.

Gätho xun hëi sä da 'yøt'a n'da 'bü i ëc'yëi xun ho

5 Nu'ü yü xädi bi 'yëm büya:

—Grá Hmu, dami jaje ga ëc'yëihe xun ho, bi 'yemp'a ra Jesús.

6 Nu'a ra Jesús bi 'yemp'u:

—Madague'a ëmmë zü ts'ütho gui 'yëc'yëigahü, tengü bü ni nequi rá hmodä ra c'u, sä gui xihmbü ra za 'bäcua da 'uegue dí m 'bäpü ja ra dejä ne da 'ueh püya. Hin'yü 'bë'a xun hëi 'bü gui 'yëc'yëigahü, bi 'yën'a ra Jesús.

Hin ga ëmfü xun ho dí øthü 'bü dí øthü'a i siju

7 —Nu'bü n'da ran 'yohü 'büh rá 'yëhe di jamansup yá de'yo uague dim pëpü rá huähi, ne nu'bü bin de bá ëpü ja rá ngu büya, ha da sifi din sihmë.

8 Pë hin'na, pë da sifi di hocpa rán sihmë rá hmu, ne nu'bü bi niyá, ja din sihmë ra 'yëhe büya.

9 Nu'a ra 'yëhe 'bü bi 'yøt' rá 'bëfi bi xih rá hmu, hingui t'ëmbi “jamadi gá 'yörca ma 'bëfi,” hingui t'ëmbi, ngue ya ra 'yëhe thoho.

10 Ne ngütho ahü 'bü gá 'yøthü rá 'bëfi Ojä, gui 'yënthohü büya: “Hin nte dá øthe ngue dí hnumanhoje, nguetho hönt'a bi xije Ojä dá øthe,” gui 'yëmhü, bi 'yën'a ra Jesús.

Ra Jesús bi hoqui 'dët'a yün 'yohü mí hëmb ra t'axca'ya

11 Nu'a ra Jesús 'bü mi 'yo bü ja ra 'yu ní mba Jerusalén, bi tho inde bü ja yün yäni yü xëqui Samaria ne Galilea.

12 Ne nu'bü mi ts'ütho da yut'a n'da ra hnini, ba ëpü 'dët'a yün 'yohü i nde din c'athü ra Jesús. Gätho mi hëmb ra t'axca'ya ü. Ne nu'ü yün 'yohü yabü ts'ü bim 'bäi ne nts'ëdi bi mbafi, bi 'yën'u:

13 —Nu'i Jesús, grá xänbate i, dami huëgahe ts'ü, bi 'yëmbi.

14 Nu ra Jesús 'bü mi nu'ü büya, bi xi'ü da 'yut yá jä'i ü yü mbäjä. Ne nu'bü mi mba ü, nu'a ra Jesús bi japi bin hoc yá jä'i bü ní mba.

15 Ne nu n'da, 'bü mi bädi bi zä rá jä'i, 'bex bá peng bü 'bäh ra Jesús ne nts'ëdi bi 'yëspa Ojä.

16 Bin danyahmu bü ja rá gua ra Jesús, bi 'yäp ra jamadi nguetho bi yän'a. Ne nu'a, ra mëngu Samaria a, hing rá mijudíohü ra Jesús.

17 Pë nu ra Jesús bi 'yëna:

18 —Ha hinga gue'ü 'dët'a dá hoqui. Harü i 'bü'ü mi guto. Ha hingui sä ba ë'ü 'da xti un ra jamadi Ojä. Pë hönna n'da ran'yohü hing ra judío bi bën'a ra mate bi 'yörpa Ojä, ne im bënse ü mi'da ngue ëna i pä Ojä ü, bi 'yëna.

19 Ne xø bi 'yemp'a ran 'yohü:

—Damim 'bäi, ní mba ya. Bin yän'a ya nguetho gá 'yëc'yëi gue i ja ma ts'ëdi, bi 'yën'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'bë'a di ja bü di manda rá ts'ëdi Ojä

20 Nu'ü 'da yü fariseo bi 'yän'na ra Jesús:

—'Bë'a ní pa di manda ua rá ts'ëdi Ojä, bi 'yën'ü.

Nu ra Jesús bi 'yemp'u:

—Hin da fá 'bü bi manda rá ts'ëdi Ojä ua.

21 Hingui sä n'da da 'yëna: “Guecua di manda ua rá ts'ëdi Ojä,” xingui sä n'da da 'yëna: “Guembü di manda rá ts'ëdi Ojä bü,” njon da zä da 'yëna, nguetho guëpü ja ní mbüi n'da di manda rá ts'ëdi Ojä, bi 'yën'a ra Jesús.

22 Ne nubüya, bi 'yemp'ü yá xädi:

—Da zøn ra pa ëmmë guin ndehü ba pengä, nugä ngue dán jä'igä ua ja ra ximhäi. Pë di 'bëtho yü pa ba pengä.

23 Pɛ nu'ɯ 'da da 'yɛn'ahɯ: “Guecua i 'bɯcua ya,” da 'yɛn'ahɯ. Nɛ nu'ɯ mi'da da 'yɛn'ahɯ: “Guembɯ i 'bɯpɯ a.” Pɛ 'yo guí øhmbɯ 'bɛ'a da man'ɯ.

24 Nguetho nu'bɯ bá pengä, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, di nɛqui tengu ra huɛi ngue di hyät'i gätho na ngɯni ra ximhäi.

25 Pɛ m'bet'o thoho ga nugä xɯn ngu ran ɯnbi, nguetho yɯ ja'i 'bɯcua ya, hin da 'yɛc'yɛigui.

26 Nu'a ra pa ba pengä, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, nu yɯ ja'i dim 'bɯi da 'yøt'ɯ tengu bi 'yøt' yɯ ja'i mi 'bɯhmbɯ a ra Noé.

27 Nu'ɯ yɯ pa mi 'bɯ'a ra Noé, gätho yɯ ja'i mi øt'e 'bɛ'a mi numanhosɛ, mi sihmɛ, mi mihni, nɛ mi sin yá xisu, nɛ gue'a mi øt'ɯ gätho yɯ pa gue'bɯ go mi zøñ ra pa bi yɯt ra dɯmbosa ra Noé. Nɛ bin da'ye bɯya, bi go'mi gätho ra häi a ra dehe, bi du gätho yɯ ja'i mi 'bɯi. Din jabɯ da 'yøt' yɯ ja'i 'bɯ bá pengä.

28 Nɛ tengu bi 'yøt' yɯ ja'i yɯ pa mi 'bɯ'a ra Lot, nɛ ngutho da 'yøt' yɯ ja'i dim 'bɯ 'bɯ bá pengä. Gätho yɯ ja'i bi 'yøt'e 'bɛ'a mi numanhosɛ da 'yøt'e, bin sihmɛ, bim mihni, bim pä, nɛ bin täi, bi 'yøt' yá huɔhi, bi hyøh yá ngu.

29 Gue'bɯ go mi zøñ ra pa bi bøn ra Lot bɯ ja ra hnini Sodoma, nɛ bá çah mahɛts'i ra sibi ma uɯnspi ra azufre, bi juah ra hnini, nɛ gätho mi 'bɯpɯ bi du bɯya.

30 Nɛ din jabɯ da 'yøt' yɯ ja'i 'bɯ bi zøñ ra pa gua pengä.

31 Nɛ to'o i 'bäpɯ maxøts'e ra zets'angu, hin da yɯpɯ mbo rá ngu ngue da hyäts'i 'bɛ'a ja bɯ, da mba tho. Nɛ gätho to'o dim pɛpɯ ja rá huɔhi, hin ba peng bɯ ja rá ngu.

32 Dami bɛmhbɯ ts'ɯ 'bɛ'a bi 'yøt'a rá xisu ra Lot 'bɯ mi sifi da 'da'ɯ, nɛ man'da bi bɛnse rá ngu, nɛ gue'a í du'a bɯya.

33 Nɛ gätho to'o in nde da yɯnsɛ rá te, da nu ran ɯnbi mazai a. Pɛ gätho to'o hin da bɛni da yɯnsɛ rá te, din ja ra te mazai a.

34 Nu'bɯ bi zøñ ra ora gua pengä, di apɯ yoho bɯ ja rá oi, nu'a n'da da ts'ix'a, nɛ nu'a n'da da gopɯ.

35 Nɛ nu'bɯ yoho yɯ xisu 'darpɯ i jɯni, nu'a n'da da ts'ix'a, nɛ nu'a man'da da gopɯ.

36 Nɛ nu'bɯ yoho yɯn 'yohɯ i 'yo bɯ ja yá huɔhi, nu'a n'da da ts'ixa, nɛ nu'a man'da

da gopɯ, nɛ hønt'a to'o da 'yɛc'yɛi, da ts'its'i, bi 'yɛn'a ra Jesús.

37 —Grá Hmu, hapɯ din ja'a guím ma, bi 'yɛmp'ɯ yá xädi.

—Nubɯ hapɯ di pɛti yɯ pada, gui pɔhmbɯ gue di 'bom bɯ xɯn du, bi 'yɛn'a ra Jesús.

18

Ran t'uti ra xisu nɛ ra zɛ'mi

1 N'da ra pa, bi xi'a n'da ran t'uti yá xädi ra Jesús, ra hmɛpya jatho thocua thoho din yaui Oja nɛ hin din xømbɯi da 'yädi gue'bɯ go din ja 'bɛ'a ädi.

2 Nɛ bi 'yɛna:

—Mi 'bɯ a n'da ra zɛ'mi bɯ ja n'da ra hnini, him bi numansu Oja xínga gue yá mija'ihɯ.

3 Nɛ mi 'bɯpɯ n'da ra xisu xí du rá ndø. Nɛ thocua thoho mi søm bɯ nɛ mi äpi da mbäts'i nangue rán sɯiui i 'bɯi.

4 Nɛ him 'be bi 'yɯrpa ra güenda 'bɛ'a bi man ra xisu a ra zɛ'mi. Jague'bɯ min xømbɯi nɛ bi 'yɛnsɛ: “Nugä, hin dí numansu Oja, xínga gue'ɯ yɯ ja'i.

5 Pɛ ɛmmɛ di pac na ra xisu, masque ga øt'ä 'bɛ'a in nde n'dahma hin di thoqui da zøcua ngue di xuhnanyagui,” bi 'yɛnsɛ ra zɛ'mi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

6 Nubɯya, bi 'yɛmp'ɯ yá xädi:

—Dami bɛmhbɯ 'bɛ'a bi 'yøt'a ra zɛ'mi. Madague ra ts'om'bäi.

7 Dí xi ahɯ, man'da da 'yø'a Oja 'bɯ gui hyumbi gui 'yäfɯ rá m fäts'i ngue yá t'ɯhni ahɯ a. Nu'a Oja hingui tø'mi 'bɛ din xømbɯizɛhɛ a.

8 Pɛ dí xi ahɯ, 'bexque da mbäx ahɯ 'bɯ gui äfɯ rá m fäts'i. Janangue'a gui 'yäfɯ Oja di zɛt'a ni mbɯihɯ, nɛ hin da du ni mbɯihɯ ngue him 'be ba pengä ua. Nɛ nu'bɯ bá pengä nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ga tɯn ahɯ bɯ guí ɛc'yɛigahɯ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti n'da ra fariseo nɛ ra hyaçahäi

9 Nɛ xø bi xih man'da ran t'uti ɯ im bɛni xɯn hosɛ, nɛ i numan'ɯ ɯ yá mija'ihɯ. Nɛ bi 'yɛna:

10 —Yoho yɯn 'yohɯ bi mba bɯ ja ra dɯnija, din yaui Oja. Nu'a n'da ra fariseo, nɛ nu'a man'da ra hyaçahäi.

11 Nu'a ra fariseo, bim 'bäi ne bin ya, bi 'yena: "Jamadi Oja, nguetho nugä xingui ts'u xun ts'o ma mbui, nugä hin drá siyategä, ne hin drá hyategä, ne hin drá 'yomt'xenigä tengu'u gätho mi'da. Jamadi ngue nugä hin dí øt'ä tengu øt'na ra hyaçahäi i 'bäcua.

12 Nugä zai dí øt' man sihme yondj n'da semana, ne dí un'a ná 'det'a a dí tah pu ja ra nijä," sä bi 'yena ra fariseo 'bu min yaui Oja.

13 Pe nu'a ra hyaçahäi, n'danni ts'u mi 'bäi, ne i su da ndøts' mahets'i, bi hye'mahäi, ne emme tu rá mbui. Ne bi 'yemp'a Oja: "Ma Oja i, din yeh ni mbui, nguetho drá dädits'oquigä," bi 'yena ra hyaçahäi.

14 Pe dí xi ahä, nu'a ra hyaçahäi ya xí punba Oja 'bu mi mbeng bu ja rá ngu. Pe hin'na a ra fariseo, guexta'a xun ts'o rá mbui 'bu mi bøm bu. Nguetho to'o din 'yets'i, gue'a dín unba u. Pe gätho to'o hin din 'yets'i, gue'a dí t'ës pa u, bi 'yena ra Jesús.

Ra Jesús bi jqp yu t'uhni

15 N'da ra pa, nu 'da yu ja'i bá si yá t'uhni bu 'buh ra Jesús ngue da mba nthädi u yá t'uhni. Pe nu'bu mi nu'u yá xädi 'be'a øt' yu ja'i, him bi japi da ts'ix u yu t'uhni bu 'bä'a ra hmu, bi däm yhä tho ho u.

16 Pe nu'a ra Jesús bi zon'du yu t'uhni ne bi 'yemp'u yá xädi:

—Dami jafu ba thocua ya yu t'uhni, o gadí hecuahä, nguetho gätho to'o da yarpu di manda rá ts'edi Oja, jatho 'be da gohi tengu n'da ra t'uhni.

17 Dami 'yøhmbu 'be'a dí xi ahä: Jatho gui 'yøthu tengu'bu gyú t'uhnihä 'bu guí øc'yehä. Nu'bu hin'na, hin gui cäthä bu di manda rá ts'edi Oja, bi 'yena ra Jesús.

N'da ra membeti i yqui ra Jesús

18 Ne nu'a n'da rá ngurpi yu judío, bi 'yän'na ra Jesús:

—Grá hogaxänbäte, 'be'a sä ga øt'ä ngue din jagä ra te mazai.

19 Bi dah ra Jesús:

—Ha guím bæni 'be'a guím ma ngue guí øngui xun hogui, nguetho hønt'a Oja xun ho.

20 Guí paði 'be'a i mam bu ja yun t'edi ngue i øm bu: "O guí 'yomt'xeni, o guí hodu, o guím

pe, o guí man ra fehni, ne gui numansu ni ta ne ni mbe," i mam bu, bi 'yena ra Jesús.

21 Nu ran 'yohu bi dät'i:

—Gätho dí øt'ä u gue'bu go mán t'uhnigä, bi 'yena ran 'yohu.

22 Ne nu'a ra Jesús'bu mi 'yøde 'be'a bi ma, bi 'yemp'a:

—Gadí 'be'i ts'u. Ní mba, gui pä gätho 'be'a i ja i, ne gui darpa yu hyoya. Gua øh pu ya, gui tengui. Ne nubäya, xun ngu din ja i bu mahets'i, bi 'yena ra Jesús.

23 Pe nu'a ran 'yohu 'bu mi 'yø'a bi man ra Jesús, emme bi du rá mbui, nguetho emme ra membeti a.

24 Nu'a ra Jesús 'bu mi nu bi du rá mbui a ran 'yohu, bi 'yena:

—Xun hej yu membeti da yarpu di manda rá ts'edi Oja.

25 Man'da hingui hej n'da ra camello da yarpu ja rá gu ra 'yofani, xinda gue'u yu membeti da yarpu di manda rá ts'edi Oja, bi 'yena ra Jesús.

26 Ne nu'u yu ja'i 'bäpu bi 'yena:

—Pe nu'bu in jabu, to'o maha da zä dim pøhø 'bu, bi t'emp'a ra Jesús.

27 Nu'a ra Jesús bi dät'u:

—Nu'a Oja sä da 'yøt'a hingui sä da 'yøzehe yu ja'i, bi 'yena ra Jesús.

28 Nu'a ra Pedro büya, bi 'yembi:

—Nugähe, gätho a mi jaje dá sohmbe ne dá ten'nahe.

29-30 Nu ra Jesús bi 'yena:

—Guehma dí xi ahä, gätho to'o bi zoh rá ngu, ogue rá xisu, ogue yá cu, ogue rá ta, ogue rá mbe, ogue yá t'uhni, ngue bin unse di manda rá ts'edi Oja u, Oja di unni man'da xun ngu xinda gue'a mí ja. Pe ne'a ra te mazai büya, bi 'yena ra Jesús.

Xø bi ma mahøn'a rán däte ra Jesús

31 Nu ra Jesús, bi zixpu ma'ueni gätho 'de'mayoho yá xädi, ne bi 'yemp'u:

—Dami 'yøhmbu ya. Ga mbähä bu Jerusalén, ne din ja bu 'be'a gätho bi man yu pøngahya maya'bu nanguecä, ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi.

32 Nu yu ja'i di dägä bu ja rá ts'edi u hing yu judío, ne nu'u da dengui, ne di c'aman'ugui, ne da zoxqui.

³³ Nε da mbεgbä, nε da hyogä. Pε ná hyu pa bɥya ga ndants'i mahøn'a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³⁴ Pε nu'ɥ yú xädi, him bi bɔdi 'bε'a nam bøn'a bi man ra Jesús. Nguetho njo'mitho yún 'yomfɛni ɥ.

Nu'a ra Jesús bi hoc'a n'da ra xädä mi haxta'a mi

³⁵ Nε mi 'yo bɥ häntho bɥ ja ra hnini Jericó a ra Jesús, nε mi hupɥ nden'yu n'da zɥ xädä mi haxta'a mí si.

³⁶ Nε nu'bɥ mi 'yø'a ra xädä ngue xɥn ngu yɥ jɔ'i mba bɥ, bi 'yänni 'bε'a øt'ɥ.

³⁷ Nε bi sifi mba bɥ ra Jesús ra mɛngu Nazaret.

³⁸ Nε nu'a ra xädä bɥya, nts'ɛdi bi mbafi, bi 'yɛna:

—Nu'i gra Jesús, rám bom'beto i ra David, dami huɛgui ts'ɥ.

³⁹ Nε nu'ɥ yɥ jɔ'i mi 'bäpɥ, bi xifi din hɛ. Pε madague him mi ndepe din yɔ, pε man'da nts'ɛdi bi mbafi, bi 'yɛna:

—Gra Jesús, rám bom'beto i ra David, dami huɛgui ts'ɥ.

⁴⁰ Nu'a ra Jesús bim 'bäh pɥya nε bi manda ba ts'inba a ra xädä. Nε nu'bɥ mim 'bähmi ra Jesús a ra xädä, bi 'yän'na ra Jesús bɥya:

⁴¹ —'Bε'a guí nde ga øt'a'i, bi 'yɛmbi.

Nε nu ra xädä bi ðati:

—Dín nde ga nu ran nεqui.

⁴² —Sä guin nu ya, bi zä ni dä nguetho gá 'yɛc'yɛi i ja ma ts'ɛdi, bi 'yɛmp'a ra Jesús.

⁴³ 'Bex bi zä bi nu ran nεqui rá dä bɥya. Nε bi ðen'na ra Jesús. Bi 'yɛspa Ojɔ bɥ ní mba. Nε'ɥ gätho yɥ jɔ'i mi 'bɥpɥ, bi 'yɛspa Ojɔ bɥya.

19

Ra Jesús nε ra Zaqueo

¹ Nu'a ra Jesús bi yɥrpɥ ja ra hnini Jericó, mi 'yo bɥ, ɛna da thogui.

² Nε mi 'bɥpɥ n'da ra ngɥrpa hyaçahäi, ɛmmε ra mɛmbeti a, í Zaqueo a.

³ Nε nu'a ra Zaqueo, ɛmmε min ndehma da nu'a ra Jesús, pε him mi sä nguetho hingui hɛts'i, nε ɛmmε dɥ yɥ jɔ'i bɥ mi 'yo'a ra Jesús.

⁴ Janangue'a, bin tihi bi ndexa n'da ra za ra sicómoro, ngue da zä da nu ra Jesús 'bɥ bi thopɥ.

⁵ Nε nu'bɥ mi zøn'a ra Jesús bɥ 'bä'a ra za mi huxa ra Zaqueo, bi ndøts'e nε bi 'yɛmbi: —Zaqueo, bá çɔ n'dihi nguetho ga søm bɥ ja ni ngu ra pa ya, bi 'yɛmbi.

⁶ Nε nu'a ra Zaqueo bin johya, 'dahmantho bi gɔi, bi mba rá ngu nε bi zimanho a ra Jesús 'bɥ mi zøm bɥ rá ngu.

⁷ Pε nu'ɥ yɥ jɔ'i him bi numanho nguetho bin säya bɥ ra Jesús bɥ ja rá ngu n'da ra ziyate.

⁸ Nε nu'a ra Zaqueo bim 'bäi bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Ma Hmu i, nuya ga undä yɥ hyoya made 'bε'a gätho i jagä. Nε nu'bɥ mi siyagä n'da ra jɔ'i ngue hin rá 'yu 'bε'a mi øt'ä, goho nidi ga cospa a dá siyabi, bi 'yɛn'a ra Zaqueo.

⁹ Nε nu'a ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Gá päh nin 'yomfɛni nε i ja ra punbi ni ts'oqui ya, nε gätho i 'bɥcua ja ni ngu, gra Zaqueo, rám bom'beto i ra Abraham.

¹⁰ Nε gue'a ná ɛcä, ngue guecä dán jɔ'igä ua ja ra ximhäi, ngue gan yɔnba yú te'ɥ i pɔdi ja yú ts'oqui, nε hin da nu ran ɯnbi mazɔi, pεgue din ja ra te mazɔi ɥ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti yɥ 'yɛhε him bi xɔnd ra mbeti

¹¹ Nu ra Jesús bi xih man'da ran t'uti ɥ yɥ jɔ'i, nguetho bi bɛn'ɥ yɥ jɔ'i ngue nu'bɥ da zøm bɥ Jerusalén ra Jesús, 'bex di japi di manda bɥ rá ts'ɛdi Ojɔ.

¹² Nε bi 'yɛmp'ɥ:

—Mi 'bɥ'a n'da ran 'yohɥ, ra ts'ɯt'abi rá ta. Nε bi mba bɥ n'danni n'da ra hnini ngue bin nde bín t'un bɥ rá 'bɛfi ngue din ts'ɯt'abi bɥ rá häizɛhε.

¹³ Pε nu'bɥ mi nɛts'i, bi zon'dɥ 'ðet'a yú 'yɛhε, 'da'a n'da bi un ra mbeti ngue ra oro xɥn ngu di muui. Nε bi 'yɛmp'ɥ: “Gui hyomhbɥ 'bε'a da zä gui 'yøthɥ ngue di xɔnd ma mbeti,” bi 'yɛmbi.

¹⁴ Nε nu'ɥ yɥ jɔ'i mi 'bɥpɥ ja rá häi, him mi numanho a ran 'yohɥ. Janangue bi mbɛhni 'da yám 'bɛhni ngue m'bɛt'o da zøni da ma ngue hin din t'un rá ts'ɛdi a ran 'yohɥ.

¹⁵ Pε nu'a ran 'yohɥ, bin t'un ran t'ɛdi din ts'ɯt'abi nε bi mbeng bɥ rá häi bɥya. Nu'bɥ mi zøm bɥya, bi zon'dɥ yú 'yɛhε xí un ra

mbeti, nde da badi hangu bi hyuxa rá mbeti xí un'na n'da ngu n'da u.

16 Nu ra mbadi 'yεhe bi 'yεmp'a: “Nuya bin ja 'det'a a ni mbeti,” bi 'yεn'a.

17 Bi 'yεmp'a rá hmu baya: “Xun ho gá 'yøt'e, gra 'yεhe xun ho, gá xanda zu ts'u dá 'da'i, pe ne ga 'da'a nin t'εdi ngue gui manda 'det'a yu hnini,” bi 'yεmbi.

18 Nu ná yoho ra 'yεhe bi 'yεmp'a: “Nuya bin ja cut'a a ni mbeti gá 'daqui ga xandä,” bi 'yεn'a.

19 “Nu'i, ga 'da'a nin t'εdi ngue gui manda cut'a yu hnini 'bε,” bi 'yεmp'a rá hmu baya.

20 Ne xø man'da ra 'yεhe bi 'yεmp'a rá hmu baya: “I ja ua ni mbeti gá 'daqui. Dá pe'ts'ä xun ho.

21 Nguetho dí paçä 'be'a nim 'bäi, ngue ya hin'yε nin huεcate. Guí honi 'berε gdí hyanba rá mbeti yu ja'i. Ne guí hanba yú huahi, janangue dá pe'ts'ä ni mbeti ngue dí su ga 'bedi,” bi 'yεn'a.

22 Nu'a rá hmu bi 'yεmbi: “Nu'a gá ma i udi ngue grá ts'om'bäi.

23 Hanja hin gá hmi'a ma mbeti n'dahma xtí hyux'i ts'u,” bi 'yεmbi.

24 Ne bi 'yεmp'u mi 'bäpε: “Dami hyanbahε rá mbeti na ran 'yohε ne gui unhdε a ra mbadi 'yεhe, nu'a to'o bi dāha xun ngu,” bi 'yεmbi.

25 Pe nu'u mi 'bäpε, him bi nde da 'yøt'e 'be'a bi man yú hmu, nguetho xun ngu i ja a ra mbadi 'yεhe.

26 Pe nu'a ra hmu bi 'yεmp'u: “Nu'a to'o i humbi i øt' ma 'be'fi, hinga hønt'a rán zäbi da dāha, pe man'da xun ngu ga unni. Pe nu'a hingui nde da 'yøt' ma 'be'fi, hin te da dāha, ne ga hanba'a dá unni,” bi 'yεna.

27 “Ne nu'u him mi ndeje dan ts'ut'abi ua, ba sihε, gui secpahε yú 'yuga ua,” bi 'yεn'a ra hmu baya, bi 'yεn'a ra Jesús 'bε mi man ran t'uti.

Ra Jesús bi yurpε ja ra hnini Jerusalén

28 Ne nu'bε mi gua'a bi man ra Jesús, bi thopεya, ní mba bε Jerusalén.

29 Ne nu'bε mi ts'utho da zøm bε ja ra nyuni guepε i ja ra hnini Betfagé ne ra hnini Betania,

30 bi mbe'ni yoho yú xädi, bi 'yεmbi:

—Ní mbe bε nán jombε ja ra hnini. Ne gui tımmi bε n'da ra t'uburu án that'i bε ja

ra nden'yu, ne xınga n'da ra ja'i ní hyuts'i. Bá xocui ne ba siui ua.

31 Ne nu'bε 'bo'o da 'yän'nau: “Hanja gní xocui ra buru,” gui 'yεnui: “Nu'a ra hmu i hon'a ra buru,” gui 'yεnui, bi 'yεmp'u yoho yú xädi.

32 Ne bi mba baya, ne bi dın'a 'be'a xí xi'a ra Jesús.

33 Ne nu'bε mi xoc ra buru, bi 'yän'na rá mbeti:

—Hanja gní xocui na ra buru, bi 'yεmbi.

34 Bi dāh yu xädi baya:

—Nu'a ra Hmu i honi, bi 'yεn'u. Ne bi ndepe da zix baya.

35 Ne nu'u yu xädi bá si ra buru baya, ne bi gāspa yú coto bε ja rá xathä ra buru ne bi hyuxa ra Jesús.

36 Ne nu'bε mi mba bε 'yu ra Jesús, nu'u yu ja'i 'bex bi mbøcua yú pahni bε ja ra 'yu ngue da thopε a ra Jesús.

37 Ne nu'bε mi gāpε ja ra nyuni ní mba bε Jerusalén, gātho ε min 'yohε nts'edi i mbafi, bin johya ne bi 'yεspa Oja nangue yan t'øt'e nuixte bi nu.

38 Bi 'yεn'u:

—Majāpi ra ts'ut'abi bá εhe nangue rá thuhu ra Hmu. Ne din ja rán johya Oja yú mbεi yu ja'i. Nuixtetho rá ts'edi Oja, bi 'yεn'u.

39 Ne nu 'da'u yu fariseo bi 'yεmp'a ra Jesús:

—Dami hecua ni xädi din he.

40 Pe nu'a ra Jesús bi 'yεmp'u:

—Nu'bε ga hecpä yu ngue i εspa Oja, pe go da 'yεspa Oja ya yu do bongua, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ra Jesús bin zoni nangue yu ja'i 'bεpε ja ra hnini Jerusalén

41 Ne nu'bε mi hyän bε ra hnini Jerusalén a ra Jesús, bin zoni.

42 Ne bi 'yεn'a:

—Min ndegä ngue xquí pāhmbε a dí yan'ahε bε ja ran unbi mazāi, pe hin gán nde gá pāhmbε, pe nuya him man zä, nguetho tengu'bε njo'mi ni dāhε.

43 Ne da zøn ra pa ba εh nin sūihε di mbät'a ni hninihε ne njon da zä da bøni ngue din yāni, ne gan tunhdε ε baya.

44 Ne gātho ahε ngue guí 'bεhmbε nε, da hyo ahε ne da guah ni hninihε. Ne da mba nso't'i, ne xınga n'da ra jado da gorε.

Nguetho nu ah_u xíngui ts'_u gá p̄hmb_u a ra pa x̄tí p̄o ah_u Oj̄a, bi 'ȳɛn'a ra Jesús.

Nu ra Jesús bi hȳon'a thi y_u mbä b_u ja ra d̄anij̄a

⁴⁵ Nε nu'a ra Jesús b_uya, bi mba b_u ja ra d̄anij̄a nε bi hȳon'a thi ḡatho y_u mbä mi 'b̄ɛp̄u.

⁴⁶ Nε nu'a ra Jesús bi 'ȳɛmp'_u:

—I mam b_u ja r̄ám hman Oj̄a: “Í th̄o'a ma ngu ngue da mba nth̄andegä b_u,” i ɛn Oj̄a. Pε nu ah_u gá 'ȳɔrpadah_u tengu'b_u ra hȳado guerp̄u nín 'ȳan'_u y_u b̄ɛ, bi 'ȳɛn'a ra Jesús.

Bi t'òmanho a bi man ra Jesús

⁴⁷ Nu'a ra Jesús thocua thoho min x̄änbate b_u ja ra d̄anij̄a. Pε nu'_u y_u nḡurpa mbäjä, nε y_u x̄änbate nij̄a, nε y_u d̄ac'ȳei, min nde da hyo'a ra Jesús.

⁴⁸ Pε hin'y_u 'b̄ɛ'a da 'ȳɔt'e ngue da hyo. Nguetho ḡatho y_u j̄a'i bi 'ȳurpa ra güenda 'b̄ɛ'a bi man ra Jesús. Njon bin nde bi ɛ't' yá mb̄ai ɛ 'da.

20

Rán t'ɛdi ra Jesús

¹ Nε nu ra Jesús n'da ra pa bi x̄änba y_u j̄a'i b_u ja ra d̄anij̄a nangue ran ho ma'da'yo. Nε'_u y_u nḡurpa mbäjä nε y_u x̄änbate nij̄a, nε y_u d̄ac'ȳei, ḡatho bi z̄om b_u.

² Nε bi t'än'na ra Jesús:

—Hanja sä guí ɔt'e 'b̄ɛ'a guí ɔt'e. To'o bi 'da'a nin t'ɛdi, bi 'ȳɛmbi.

³ Pε nu ra Jesús bi d̄ati:

—Necä, ga än'nah_u,

⁴ to'o bi un rán t'ɛdi ra Xuua ngue bi 'ȳɔt' ran xixȳa, Hague Oj̄a uague y_u j̄a'i, bi 'ȳɛna.

⁵ Pε nu'_u bin 'ȳänzɛhɛ ɛ 'b̄ɛ'a dí d̄ati. Nε bi 'ȳɛnɛ:

—Nu'b_u ga ɛmf_u ngue Oj̄a bi un'na rán t'ɛdi a ra Xuua, nε da 'ȳɛnj_u b_uya: “Hanja hin gá 'ȳɛc'ȳeih_u 'b_u.”

⁶ Pε nu'b_u ga ɛmf_u, y_u j̄a'i thoho bi un rán t'ɛdi, dí bat'adoj_u y_u j̄a'i nguetho x̄än ngu y_u j̄a'i ɛc'ȳei rá p̄ongahȳa Oj̄a ra Xuua, bin 'ȳɛmzɛhɛ ɛ.

⁷ Janangue'a bi t'ɛmp'a ra Jesús:

—Hin dí p̄hmb̄e to'o bi un rán t'ɛdi ra Xuua, bi 'ȳɛntho.

⁸ Necä hin ga xi ah_u to'o bi 'dacä ran t'ɛdi ga ɔt'ä 'b̄ɛ'a dí ɔt'ä, bi 'ȳɛna.

Ran t'uti y_u ts'ombɛfi

⁹ Nε bi xih man'da ran t'uti a ra Jesús, bi 'ȳɛna:

—Mi 'b_u'a n'da ran 'yoh_u bi 'ȳɔt'a n'da ra nūandät'o, nε bi hmit'i 'da y_u mbɛfi. Nu'a rá mbɛti bi mba n'danni b_uya, nε nya'atho b̄ám 'b̄ɛp̄u.

¹⁰ Nε nu'b_u mi z̄on y_u pa da th̄ac y_un dät'o, nu'a rá mbɛti bá p̄ehna n'da rá 'ȳɛhɛ da duspa 'da ȳán dät'o, ngue'a án ȳah_u a. Pε nu'_u bi zocpa a ra nūandät'o, bi mbɛmba thoho ra 'ȳɛhɛ nε bi 'ȳɛt'i, xín te bi unni.

¹¹ Nε ná yoho rá 'ȳɛhɛ bá p̄ehna rá mbɛti ra nūandät'o, pε ngutho bi 'ȳɔrpa ra 'ȳɛhɛ, nε'a bi mbɛmba thoho mah̄on'a, bi 'ȳɛr b_uya nε nte bi unni.

¹² Nε ná hyu rá 'ȳɛhɛ x̄o bi mbɛhni mah̄on'a a ran 'yoh_u, ngutho bi t'ørpe, bi ɛnba y_u mbɛfi nε bi 'ȳɛt'i, xíngui ts'_u bi unni.

¹³ Nε nub_uya, nu ra m̄endät'o bi b̄ɛni 'b̄ɛ'a da 'ȳɔt'e. Nε bi 'ȳɛna: “Masque ga p̄ehn'na ma ts'ant'_u, dadí huɛqui, x̄ohma da numansu na,” bi 'ȳɛnɛ.

¹⁴ Pε nu'b_u mi nurpa rá ts'ant'_u ɛ y_u mbɛfi, bi mam b_uya ngue da hyo, bi 'ȳɛn'_u: “Mbähä ga hoh_u rá ts'ant'_u, janangue da zä ga coseh_u ra nūandät'o,” bi 'ȳɛn'_u.

¹⁵ Janangue'a bi zix p̄a ma'ueni, bi hȳon'a thi ra ts'ant'_u, nε bi hyo b_u, bi 'ȳɛn'a ra Jesús.

Nε x̄o bi 'ȳän'da y_u j̄a'i mi 'b̄äp̄u:

—'B̄ɛ'a guím b̄ɛmh_u da 'ȳɔt'a rá mbɛti ra nūandät'o ya, bi 'ȳɛna.

¹⁶ Pε dí xi ah_u, ba ɛɛ nε da hyo'_u, nε n'dan'yo di un'na rá nūandät'o b_uya, bi 'ȳɛn'a ra Jesús.

Nε nu'b_u mi 'ȳɔt'_u y_u j̄a'i 'b̄ɛ'a bi man ra Jesús, nu'_u bi 'ȳɛn'_u:

—Oj̄a da 'ȳɔt'e hin din ja a guím ma, bi 'ȳɛn'_u.

¹⁷ Pε nu'a ra Jesús bi hȳɛt'_u, nε bi 'ȳɛmbi:

—Pε 'b̄ɛ'a nam b̄on'a r̄ám hman Oj̄a nt'o t'i maya'b_u 'b_u, ngue i ɛna:

Nu'a ra do bi b̄ant'_u y_u ḡado 'b_u mi hȳo h ra ngu,

gue'a ra do man'da mahyoni, tengu thoho y_u guangu, i ɛm b_u ja r̄ám hman Oj̄a.

¹⁸ Nε tengu'b_u da guesegä a ra do i hmam b_u. H̄ont'a go to'o hingui ɛc'ȳeigui, din ɛnbazɛhɛ, tengu'b_u da d̄ang b_u ja ra do din

tani, ne go ga sempä a tengu'bu ra do da ze'mi ne da 'yet'i, bi 'yēn'a ra Jesús.

Bin t'än'na ra Jesús 'bu din jut' ra renta ogue hin'na

¹⁹ Nu yu ngurpa mbäjä ne yu xänbate nijä 'bu mi 'yø'a ran t'uti bi man ra Jesús nangue'u yu hyote mbe'fi, min nde da got'a fädi ra Jesús, nguetho bi badi tengu'bu guese u yu hyote mbe'fi u yu mbäjä ne yu xänbate nijä. Pe him bi got'i nguetho bi zutho yu jä'i.

²⁰ Janangue bi bēm mahøn'a büya ne bi mbe'ni 'da yun 'yohu ngue da 'yän yun t'änni a ra Jesús, n'dahma din ja 'be'a sä dí fent'a ra Jesús ngue di dä bu 'buh ra ts'ut'abi.

²¹ Ne nu'u yun 'yohu bi xi a ra Jesús:

—Xänbate i, dí pähmbe hont'a majua'ni guí ma. Ne dí pähmbe guí xänbi xun ho hont'a go to'o má jä'i ne hin guí huahni to'o guí xänbi, pe guí xifi xun ho nangue Ojä.

²² Dami xije ya, ha din theui man t'ēdihü bi 'dajü Ojä 'bu ga juthü ra renta a ra ts'ut'abi Roma, uague hin'na, bi 'yēn'u.

²³ Pe nu'a ra Jesús mi pädi i ts'ämhyä thoho.

²⁴ Ne bi 'yēmp'u:

—Hanja gní 'yängui, xi ni mbeti gní juthü ra renta ra ts'ut'abi, gan nugä, bi 'yēna.

Ne bi un büya.

—To'o rá pøte ne rá thuhu i cuat na ra mbeti, bi 'yēn'a ra Jesús.

Ne nu'u bi 'yēn'u:

—Rá pøte ne rá thuhu ra ts'ut'abi Roma i cuat na.

²⁵ Bi dah ra Jesús büya ne bi 'yēmp'u:

—Nu'a rá mbeti ra ts'ut'abi Roma, guí un'na. Nu'a xin rá mbeti Ojä, guí un'na Ojä a, bi 'yēmp'u.

²⁶ Janangue nu yun 'yohu him bi zä xtá hyät'a ra Jesús, pe bi hyonya thoho u 'be'a bi man'a ra Jesús.

Ran t'änni 'bu da ndants'u xun du

²⁷ Ne nu'u 'da yu saduceo, bi zøm bu 'buh ra Jesús, gue'u hingui ēc'yēi da ndants'u xøn du. Nu'u bi 'yēmp'a ra Jesús:

²⁸ —Nu'a ra Moisés bi 'dajü n'da man t'ēdihü ne bi 'yēna: “Nu'bu bi du n'da ran 'yohu ngue mi 'buh rá xisu ne njo'o yá t'uhni, nu'a rán 'yohu da zinba a rá xisu. Ne nu'a rá mbadi t'uhni dim 'bui, da thuspa rá

thuhu a ran 'yohu bi du ne da'yēmbi rá ta a,” bi man ra Moisés.

²⁹ Pe gue'a ga än'nahe. Bim 'bu'i yoto yun 'yohu din 'yohu zehē. Nu'a ra mbadi n'yohu bi zin'a n'da ra xisu, ne m'bejua büya bi du a ran 'yohu ne him bim 'buh rá t'uhni.

³⁰ Ne nu'bu mi du ran 'yohu büya, ná yoho rán 'yohu bi zin'a ra xisu mahøn'a, ne xø bi du a.

³¹ Ne xø bi zin'a man'da rán 'yohu büya, 'da'ingu bi 'yøt'u gätho yoto yun 'yohu, gätho bi du ne xinga n'da bim 'buh yá t'uhni.

³² Mbejua büya, bi duse ra xisu, bi 'yēn'u.

³³ Nuya, dami xije 'be'a din ja a ra pa da ndants'u xun du. To'o da 'yēmbi rá xisu a ra xisu, nguetho gätho yoto bim 'buhmbu ra xisu ua ja ra häi, bi 'yēn'u yu saduceo.

³⁴ Ne nu'a ra Jesús bi dāti:

—Hont'ua ja ra häi din that'u yu jä'i.

³⁵ Ne gätho to'o yün sähu da mba bu mahēts'i 'bu bi ndants'u xun du, ne him man ja ran thati bu.

³⁶ Nguetho da gohi tengu tho yám 'behni Ojä u, ne him man da du bu. Ne ma'da'yo da gohi 'bu bi xoxa Ojä u ngue yá t'uhniē Ojä u.

³⁷ Pe ne'a ra Moisés bi ma da ndants'u xun du 'bu mi 'yo't'i 'be'a bin ja, nu'bu mi nu mí zø ra za 'bu maya'bu. Ne i mam bu ngue nu Ojä rá Ojä ra Abraham ne ra Isaac ne ra Jacob, ne nu'u, ná ya'a thoho xí du u 'bu mi 'yēmp'a Ojä ra Moisés.

³⁸ Ngubu bi ma nguetho guexta'a i 'buh yá mbui. Nubu na nu Ojä 'da'ingutho 'bu i 'bu'a n'da ogue xun du n'da. Guexta'a i jatho yá te u xun du, bi 'yēn'a ra Jesús.

³⁹ Ne nu'u 'da yu xänbate nijä, bi 'yēmp'a ra Jesús:

—ēmmē xun ho a gá ma, bi 'yēn'u.

⁴⁰ Ne nu'u yu saduceo ya him mi sä da 'yän mi'da yun t'änni.

To'o rámbom'betto a ra Cristo

⁴¹ Ne nubüya, bi 'yēn'a ra Jesús:

—Hague nán zä guí ēmfu ra Cristo rámbom'betto ra David a.

⁴² Nguetho bi manse ra David bu ja ra søcuä bi 'yo't'a:

Nu'a Ojä bi 'yēmp'a ma Hmu:

“Hyucua ga conhui ma ts'edi,

⁴³ gue'bu go dá tapä gätho u nin sui'u," i en Oja, bi 'y'en'a ra David 'bu mi ma nangu ra Cristo.

⁴⁴ Hanja i embi rá Hmu, ne rám bom'beto a, bi 'y'en'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma hinga gue'a bu nán xänbate u yu xänbate nijä

⁴⁵ Nu'a ra Jesús buya, ní jat'a nyähu yú xädi, gätho mi 'bäpu mi øde 'be'a bi man ra Jesús. Bi 'yemp' u buya:

⁴⁶ —O guí urpah u masu 'be'a da man'u yu xänbate nijä, nguetho i he yú mbapahni xum hmadi ngue da t'espí, ne emme di ho da mba ma zengua ngue da 'y'epa yu ja'i. Ne emme i honi da hyupu ja yun thuts'i xun ho bu ja yu nijä, nepu ja yun sihme.

⁴⁷ Ne i siyabi 'be'a i pe'ts' yu xisu xun du yün ndø, ne i tunba yú ngu, ne ní jat'i nya'a thoho i yähu Oja bu ja yu nijä. Pe nu'u, man'da xun uho ran unbi da nu, bi 'y'en'a ra Jesús.

21

Nu'a ran t'unni man'da di muui

¹ Nu'a ra Jesús mi 'bäpu ja ra danija ne bi nu yu membeti i cät yú mbeti bu ja ra huada, ngue rán t'unni Oja.

² Ne bi nu n'da zu hyoya xisu bi gäpu yoho yu t'uc'axt'i.

³ Nu ra Jesús bi 'yemp'u mi 'bäpu buya:

—Majuani dí xi ahü, nuna ra hyoya xisu man'da di muui bi uni xinda gue'u gätho mi'da.

⁴ Nguetho gätho yu membeti 'bu ya bi gät'a n'da ra mbeti ja ra huada, pe ya mbongui thoho yú mbeti, pe nu'a zu hyoya xisu, bi uni gätho mi ja, xingui ts'u bi bongui 'be'a da hyonse, bi 'y'en'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'be'a din ja ra danija

⁵ Nu'a ra Jesús mi ø'a man yu ja'i: "Mahotho ra danija, ne mahotho yun t'unni i zupu." Pe ra Jesús bi 'yemp'u:

⁶ —Nuna gätho guín nuhu ya, da zøn ra pa hin te din ja ua, xingui ts'u da bonga n'da zu xequi ngue hin da yøt'e, bi 'y'en'a ra Jesús.

Ran unbi din ja ua ja ra häi

⁷ Ne nu'u 'da yu ja'i mi ø'a bi man ra Jesús, ne bi 'yänni:

—Gra xänbate i, nda'a ní pa din ja a guím ma, 'be'a ní hme'pya din ja sä ga pähmbe.

⁸ Ne nu ra Jesús bi 'yemp'u:

—Dami jamansu 'be'a guí ec'y'ei'u. Nguetho da zøn ra pa ba eh yu hyäte da hyä ahü: "Nugä drá Cristogä," da 'y'en'ahü. Ne da 'y'en'u: "Ya bi zøn ra pa ran zegui," da 'y'en'u. Pe o guí ec'y'ei'u 'be'a da man'u.

⁹ Ga xi ahü 'be'a gätho din ja ua ja ra häi gue'bu go ba ecä mahøn'a. O guí suhu 'be'a guí 'yøhmbu, nguetho din ja yu dāsu, ne yu ja'i hinga 'da'angu da be'ni. Pe hinga gue'bu ran zegui din ja u, bi 'y'en'a ra Jesús.

¹⁰ Ne xø bi 'y'ena:

—Ne 'da'a n'danni yu häi din ja yu sui. Ne din suse n'da ngu n'da yu ts'ut'abi.

¹¹ Ne din ja yu 'yämhäi nts'utho, ne din ja ra dāthu, ne ra dāgēhe, ne din ja yu hme'pya nts'utho bu mahēts'i.

¹² Pe hin nín ja a dí'm mangä 'bu bim fent'ahü ne da mba ma un'ni ahü. Ne da ts'ix ahü bu ja yu nijä, di un'nahü bu. Ne da mba ma dä ahü bu 'buh yu ts'ut'abi nepu 'bu'u ja yú ts'edi. Gätho ngubu da t'øt'ahü ngue guí tengahü.

¹³ Pe nu'bu da ts'ix ahü bu, da zä guí mamhbu bu ran ho ma'da'yo.

¹⁴ Ne 'yo gadín 'yomfēnihü 'be'a guí mamhbu 'bu bi mba ma juan'ni ahü.

¹⁵ Nguetho nugä, ga be'n'nahü 'be'a da zä guí mamhbu ra ora gam 'bähmbu bu. Ne nu'a ga be'n'nahü, xinga n'da nin sui'u da zä da dāti 'be'a guí mamhbu bu.

¹⁶ Ne madague'bu, ni tahü ogue ni mbehü, ogue ni cuhü, ogue ni menihü, ogue ni amigohü, pe guemhma di dä ahü bu 'buh yu ts'ut'abi. Ne 'da'ahü da tho ahü ngue guí ec'y'eigahü.

¹⁷ Ne gätho da ts'an ahü nanguecä.

¹⁸ Pe o guín suhu nguetho xinga n'da ni xtahu dim 'bepu ja ni yähu.

¹⁹ Pe nu'bu guí hyäthu yun unbi, Oja di 'da ahü ra te mazai, bi 'y'en'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'be'a din ja ra dāhnini Jerusalén

²⁰ Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'y'ena:

—Nu'bu guín nuhu xí mbät ra hnini Jerusalén yu dofui, guí pähmbu mi ts'utho da guah ra hnini.

21 Nε nu'bu bin ja bu Njerusalén, gátho u bu pu ja ra xequi Judea xun ho 'bu da 'dagui da mba bu dapo bu ja yu nyuni. Ne'u i 'bu pu ja ra hnini, xun ho 'bu da bōni, ne gátho i 'bu pu dapo hin da 'yena da mba bu ja ra hnini.

22 Nguetho gue'a ra pa di un rán unbi Oja u, ne gátho din ja tengu tho i mam bu ja rá hman Oja din ja.

23 Nε nu'bu bin ja a, huεcate u in hat'uhni, ne'u gátho u 'bu yá 'uere. Nguetho ndumbuitho rán ts'embu Oja din ja ua ja ra hāi ne xun ngu yun unbi da nu yu ja'i.

24 Nε nu'u 'da'u dí mba ntho ra juai, ne nu'u mi'da da ts'ixpu n'danni yu hāi ne da gohi tengu'bu i ofādi. Gue'u hing yu judío di ts'on na ra dahnini ne di manda ua, gue'bu go da zōn ra pa da hyanba yá ts'edi Oja, bi 'yena ra Jesús.

'Bu bi zōn ra pa ba εh ra Cristo

25 Nε man'da bi man ra Jesús, bi 'yena:

—Nu Oja da 'yot' yu hmerpya bu ja ra hyadi, nepu ja ra zana nepu ja yu sō. Ne yu ja'i 'bu bu ja ra hāi εmme din su'u 'bu da 'yode nts'edi da 'yena ran dahi yu deja.

26 Nε εmme da güent yá mbui nanguie ra mbidi din ja. 'Ne da zu 'bu da bēni 'be'a din ja gátho ua ja ra ximhāi. Ne gátho 'be'a bí ja bu mahets'i di 'yāni.

27 Nε nu'bu bin ja a dí xi ah, 'bex gua εcā, ngue dán ja'igā ua ja ra ximhāi, ba εcā bu ja yu güi, ban 'yo'be ma ts'edi xun ngu ngue dán nuixtegā.

28 Nε nu'bu gán nuhu da mbudi din ja, dami hyuthu nzambui ne gui ndos'hu mahets'i, nguetho ba εh ni pōrpatehu da yan ah, bi 'yena ra Jesús.

29 Nε man'da bi man ra Jesús ngue bi man'a n'da ran t'uti, bi 'yena:

—Gan 'yomfēnih u ts'u 'be'a di ja ra za ra higo ne'u mi'da yu za.

30 Nu'bu guin nuhu i pōx yá paxi yu za, gui pahmbu 'bex ba εh yu pa xam pa.

31 Ngutho 'bu bi mbu'a dí xi ah, gui pahmbu mi ts'utho di manda rá ts'edi Oja ua buya.

32 Majuani dí xi ah, nu yu ja'i 'bu bu ja ra hinga gátho xtí du 'bu bi mbudi din ja a dí xi ah.

33 Nu bu mahets'i ne ra ximhāi da guadi, pe nu'a mam hmangā hin da gua'a, bi 'yena.

34 Jananguie dami jamansu 'be'a gui othu, o guin nde gui 'yothu ni pāhā zehēhu, ne hinga hōnt'a guim bēmbu nin sihmēhu. Dami jamansu a gui 'yothu, hin ga tīn'nah u ngue gdí othu a 'bu bá pengā.

35 Nguetho njon da ba'a ra ora ba εcā, pe gátho yu ja'i 'bu bu ja ra ximhāi da nu.

36 Dami tōm thohohu ne thocua thoho gan yahu Oja, n'dahma din ja ni ts'edihu gui hyathu yun unbi din ja. Nu'bu ngubu gui 'yothu, hin gui pes' ni sāhu 'bu gā 'bāmbu bu ja ma hmigā, nugā ngue dán ja'igā ua ja ra ximhāi, bi 'yena ra Jesús 'bu mi xih yá xādi 'be'a gátho din ja.

37 Nε nu'a ra Jesús 'bu mi 'bu pu Jerusalén, gátho yu pa mi xānba u yu ja'i bu ja ra dānijā. Pe nu'bu ra xui buya, mi pa bu ja ra nyuni Olivos.

38 Nε gátho yu xudi mi pa bu yu ja'i bu ja ra dānijā, da 'yō'a i man ra Jesús.

22

Bi hma da tho ra Jesús

1 Nuya mi ts'utho da zōn ra pa da ts'i ra hme hin'yū rá íxi. Gue'u yu pa ra dāmpeti ran dābaxjua.

2 Nu'u yu ngurpa mbāja ne yu xānbate nijā, mi honi 'be'a dí hyo ra Jesús. Pe mi su'u 'be'a da 'yot' yu ja'i 'bu da hyo'a.

3 Nε nu'a ra zīthu bi yat' rá mbui ra Judas Iscariote, gue'a n'da rá xādi ra Jesús.

4 Nu'a ra Judas bi mba, bin yahu yu ngurpa mbāja ne yu hmu dofai, ne bi xifi 'be'a da 'yot' bu di dā'a ra Jesús.

5 Nu'u bi hyu yá mbui 'bu mi man'a ra Judas 'be'a da 'yot'e. Ne bi xifi da gut rán zābi ra Judas.

6 Nε nu ra Judas buya, bi dō'ma ra ora 'bu njongui 'bu pu yu ja'i ngue di dā'a ra Jesús.

Rán sihme ra Hmu

7 Nε mi sōn ra pa bin ja ra dānts'ihme i ts'i ra hme hin'yū rá íxi, ne i ho ra t'ude'yo.

8 Nε nu'a ra Jesús bi mbēn'na ra Pedro ne ra Xuua ne bi xifi di hoc ran sihme ran dābaxjua, da zi 'bu bin de.

9 Nu ra Pedro ne ra Xuua buya:

—Hapu guin nde ga hoc'be, εn'u.

10 Nu ra Jesús bi 'yēmp'u.

—Nu'bu gán 'youi bu ja ra ndenhni ne gui nuui n'da ran 'yohu i tu n'da ra xaro ra dehe, dami tændui a ran 'yohu, ne gui cæt'ui bu ja ra ngu da yæt'a.

11 Ne gui xihmi a ra mēngu bu: “Nu'a ra xānbate bá pēnga'be ngue gui xic'be hapu i ja ra cuarto ngue ga sǎgāhe ra dānsihme,” gui 'yēnu.

12 Ne nu'a ran 'yohu da zix aui bu magāts'i hapu i ja ra cuarto xun ndoho. Guepu gui hocui rán sihme ran dābaxjua, bi 'yēmp'u yá xādi.

13 Nu ra Pedro ne ra Xuua buya bi mba bi dīni tengutho bi man'a ra Jesús. Ne bi hocpu ran sihme buya.

14 Nu'bu mi zōn ra ora buya, nu'a ra Jesús ne mi'da yá xādi bi zōm bu ne bin sihmehu.

15 Nu ra Jesús bi 'yēmp'u yá xādi:

—ǎmmē dán ndegā ga sihu na ran sihme ran dābaxjua 'bu di 'bēdi ga tugā.

16 Ne dí xi ahū, him man'dandī ga sigā na ran sihme jague'bu bi zōn ra pa ngue gán yāmhbu xun ho 'bu gām 'bāhmbu bu di manda rá ts'ēdi Ojā.

17 Nu ra Jesús buya bi deca n'da baso ra vino ne bi un ra jamadi Ojā, ne bi 'yēmp'u yá xādi buya:

—Dami comhbu na po na ra baso, gui sihu.

18 Nguetho dí xi ahū, hin ga sigā mahōn'a asta gue'bu go da zōn ra pa di manda ua rá ts'ēdi Ojā xun ho.

19 Ne nubuya, bi hyāc ra hme ne nu'bu mi gua'a bi un ra jamadi Ojā buya, bi xēni ne bi darpa u yá xādi, bi 'yēna:

—Nuna ra hme na, ma ngōc'yēigā na, ga ungā nanguē ahū. Ne n'dandī ngu n'dandī 'bu guí sihu, guim bēnjū, bi 'yēn'a ra Jesús.

20 Ne nu'bu mi guadi bin sihme u, nu ra Jesús bi dec'a ra baso ra vino ne bi un'du yá xādi ne bi 'yēmp'u:

—Nuna, ran hoqui ma'da'yo, guehna nam bōni ma jigā ngue bi hoc'a ra 'da'yo'yu bi 'yōt'ahū Ojā na, bi 'yēna.

21 Pe dí huhmbu ua n'da di dāgā.

22 Ne nugā, ngue dán jā'igā ua ja ra ximhāi, da thogā, ngue gue'a bi zānd Ojā, pe í huēhi maha a di dāgā, bi 'yēn'a ra Jesús.

23 Nu yá xādi, 'bex bin 'yānzehē to'o di dā'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma to'o dim 'bet'o

24 Ne man'da ran junt'i bi 'yōt'u yá xādi ngue to'o dim 'bet'o nanguesē u.

25 Pe nu ra Jesús bi 'yēmp'u:

—Nuua ja ra hāi, nu yu ts'ut'abi ne'u i ja yá ts'ēdi, xun hēi i ōrpa yu jā'i 'bu di manda u, i ōt'e yá 'yēhē u, ne i t'ēmbi xun ho a i ōt'e.

26 Pe nu ahū, hin gan jahū bu. Nu'a to'o dim 'bet'o, da 'yōt'e dim 'bejua thoho. Ne nu'a to'o din ngarpi, da 'yōt'e din 'yēhē thoho a.

27 Nu yu hmu 'būcua ja ra hāi, hin dim pe'u, pe gue i tō'mi da mbep'u yá 'yēhē, pe nugā madague dīm hmugā, pe dí ōt'ā ngue ni 'yēhēgahū, bi 'yēn'a ra Jesús.

28 Ne man'da bi xifi, bi 'yēna:

—Pe nu'ahū, dán hyūmhbu 'bu má nugā yun unbi ua ja ra ximhāi.

29 Jananguē ga 'da'a nin t'ēdihū, tengutho bi 'dacā ma Ta.

30 Ne nu'bu bi zōn ra pa ga ōt' ran ts'ut'abi, 'darpū dan johyahū, ne gui comhbu ma ts'ēdi gui juānbahū ma mi'israhū, dyū judiōhū, bi 'yēn'a ra Jesús.

Ra Jesús i pādi 'be'a da 'yōt'a ra Pedro

31 Ne bi t'ēmp'a ra Pedro:

—Ma zu Pedro, nu'a ra zīthu bi 'yāh ran t'ēdi ngue da zā'a ni mbāihū, in nde ahū gan 'uēxthū tengu'bu i 'uēxt ran dāhi yá hāi ra trīgo.

32 Pe nugā, ya dá āp ma Ta him má zā gui pumbēni ni t'ēc'yēihū. Ne nu'bu gán 'yomfēni ts'ū, gui 'yēc'yēi xun ho mahōn'a, ne gui zerpa yá mbāi ni mi'yēc'yēihū, bi 'yēmbi.

33 Ne nu'a ra Pedro bi dāh pūya:

—Nugā, ga tēn'na i madague dan ofādiui ogue ga tuui, bi 'yēna.

34 Bi dā'a ra Jesús buya:

—Gra Pedro, dí xi'i, nu'bu hin ní mbah ra ōni, ná hyundī xquī cōngui, bi t'ēmp'a ra Pedro.

Ra Jesús bi ma mi ts'ūtho da nu ran unbi

35 Xō bi 'yēmp'u yá xādi buya:

—Nu'bu ra mbūdi dá pēn'nahū bu gā mamhbu ran ho ma'da'yo, ne hin te gā hyāxhū. 'Be'a gā 'yōthū, ha bin ja 'be'a gātho gā hyomhbu, uague hin'na.

Ne gātho yá xādi bi 'yēna:

—Hin te dá 'bēhmbē.

36 Pɛ nuya n'dan'yo gui 'yøthɯ, gui tux ni buxahɯ, nɛ gui hyax ni mbɛtihɯ. Nɛ nu'bɯ hin'yɯ ni espadahɯ, gui pä ni pahnihɯ gui tämhɯ n'da.

37 Nguetho i jatho din jagä tengu i mam bɯ ja rá hman Oja, i ɛm bɯ: “Yɯ ja'i da 'yɛmbi ra ts'om'bäi a,” i ɛm bɯ ja rá hman Oja nanguecä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

38 Nɛ nu'ɯ yá xädi bi 'yɛmbi:

—Gra Hmu, i jaje yoho yɯ espada, bi 'yɛn'ɯ.

—Dí gua'ɯ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús in yaqui Oja bɯ ja ra nyuni Olivos

39 Nu'a ra Jesús bɯya, bi bøm bɯ ja ra cuarto mi sihme ɯ, bi mba bɯ ra nyuni Olivos, bi mbähä yá xädi.

40 Nɛ nu'bɯ mi zøm bɯ, nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɯ:

—Dami 'yäfɯ rá ts'edi Oja gue da zä gui hyäthɯ yán ts'äte ra zïthu, bi 'yɛmbi.

41 Nɛ nu'a ra Jesús bi 'ue'i ts'ɯ bɯ mí 'bäh yá xädi, nɛ bin danyahmu, bin yaqui Oja.

42 Nɛ bi 'yɛna:

—Ma Ta'i, nu'bɯ ni pähä, dami japi ngue hin ga sigä a ra mbohi gá sänni ga sigä, pɛ hin dín nde ma pähäzɛhɛ pɛ go ni pähä dín nde ga øt'ä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

43 'Bex bi nɛqui bɯ n'da rá m 'bɛhni Oja mahɛts'i ngue bá hamba a í zɛrpa rá mbäi.

44 Pɛ nu'a ra Jesús ɛmme bi du rá mbäi, nɛ man'da nts'edi bin yaqui Oja. Xøgue ra ji a rá xänthe mi täpɯ häi.

45 Nɛ bi ndants'a ra Jesús bɯya, bi mba bɯ 'bäh yá xädi. Pɛ nu'ɯ, gätho min aha nguetho bi güent yá ja'i ɯ nangue ra dumbäi mim bɛni.

46 Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɯ:

—Hanja gnán aħmbɯ. Dami nuhmbɯ, gan yaħɯ Oja janangue'a da zä gui täħmbɯ rán ts'äte ra zïthu, bi 'yɛmbi.

Bi fɛnt'a ra Jesús

47 Nɛ nu'bɯ min yaħɯ yá xädi, 'bex bá ɛpɯ n'da nets'i yɯ ja'i, nɛ bá 'bet'o ra Judas, gue'a n'da rá xädi ra Jesús. Nɛ nu'a bi zøm bɯ 'bäh ra Jesús nɛ bi zɛspa rá 'yogu 'bɯ mi zɛngua.

48 Pɛ nu'a ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Grá Judas, ha ran ts'ɯts'i gui dägui, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

49 Nɛ nu'ɯ mi'da yá xädi 'bɯ mi nu 'bɛ'a bin ja, bi 'yän'na ra Jesús:

—Ha ga japähe ma espadahe, ɛn'ɯ.

50 Pɛ him bi dø'mi 'bɛ'a da si'a n'da ɯ, 'bex bi zɛcua rán 'yɛizagu rá 'yɛhɛ ra ngurpa mbäja.

51 Pɛ nu'a ra Jesús 'bex bi hɛcua yá xädi:

—O gui øthɯ a, bi 'yɛmbi.

Nɛ 'bex bi hocua mahøn'a a rá zagu a ran 'yohɯ.

52 Nɛ nu'a ra Jesús 'bex bin yaħɯ yɯ ja'i ngue bá ɛhɛ da zits'i. Min 'yohɯ yɯ ngurpa mbäja nɛ yɯ ngurpa mbädi bɯ ja ra dänija, nɛ mi'da yá ngurpi yɯ judío. Nɛ bi 'yɛmbi:

—Ha drá bɛgä ngue guá haħɯ ni espadahɯ nɛ ni zahɯ ngue gui sixcaħɯ, bi 'yɛna.

53 Hanja hin gá bentcaħɯ bɯ ja ra dänija, nɛ zant'a min xänbategä bɯ. Pɛ nuya bi zøn ra ora din ja a bi zänd Oja nɛ n'da ora thoho gui täjɯ, nɛ'a ra dämants'o n'da ora thoho da dąqui, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Pedro bi gøn'a ra Jesús

54 'Bex bi fɛnt'a ra Jesús nɛ bi ts'ixpɯ ja rá ngu ra hmumbäja. Nɛ nu'a ra Pedro bi dɛnni a na 'bɛjua thoho.

55 Nɛ mi zø bɯ n'da ra sibi bɯ mbo rá mbä't'i rá ngu ra hmumbäja. Nɛ nu ra Pedro madin täspihɯ bɯ yɯ ja'i.

56 Nɛ mi 'bäpɯ n'da ra hmute ngue ra 'yɛhɛ bɯ. Nɛ nu'bɯ mi nu'a ra Pedro, bi 'yɛna:

—Nuna ran 'yohɯ hucua, min 'yohɯ ra Jesús.

57 Pɛ nu'a ra Pedro bin cøni, nɛ bi 'yɛna:

—Nu'i grá xisu, xøgue hin dí paçä to'o a gui ma, bi 'yɛna.

58 Nu'bɯ mi tho n'da zɯ t'ɯ ora, n'da ran 'yohɯ bi nu'a ra Pedro nɛ bi 'yɛmbi mahøn'a:

—Nu'i grán 'yohɯ, gue'e gmin 'yohɯ ra Jesús.

Pɛ nu'a ra Pedro bin cøni:

—Hinga guecä, bi 'yɛna.

59 Nɛ nu'bɯ mi thoh man'da ora, xø man'da ran 'yohɯ bi 'yɛmbi:

—Nugä, dí paçä na ran 'yohɯ. Guehna n'da rá xädi ra Jesús. Nɛhna ra mɛngu Galilea na, bi 'yɛna.

60 Pɛ nu'a ra Pedro bi dąti:

—Nu'i grán 'yohɯ, hin dí paçä 'bɛ'a guím ma, bi 'yɛna.

Nε 'bex bi mbah ra øni baya.

⁶¹ Nu'a ra Jesús 'bex bin yεgui ne bi hyant'a ra Pedro. 'Bex bi bεn'a ra Pedro xí xi'a rá Hmu, ngue bi 'yεmbi: “Dí paçä nu'bε hin ná mbah ra øni, hyundj xquí cøngui,” ngue xí 'yεmbi.

⁶² Nε nu'a ra Pedro baya, bi mba bε thi ne bin zoni, bi bεnman'ε 'bε'a bi 'yøt'e.

Ra Jesús bi t'εspi

⁶³ Nε nu'ε yæn 'yohε mi fä'a ra Jesús, bin εspate tho'ε.

⁶⁴ Nε bi gorpa rá dä ra Jesús, ne bi mbεmp' paya, ne bi 'yεmp'a ra Jesús:

—Grá pøngahya, xije to'o bi mbεp'a'i, bi 'yεmbi.

⁶⁵ Nε εmme xæn ngu ran ts'o bi xi'a ra Jesús.

Ra Jesús bi juqnbayú ngurpi yε judío

⁶⁶ Nε nu'bε mi hyax paya, bim peti bε yε dαç'yei, ne yε ngurpa mbäjä, ne yε xänbate nijä. Nε nu'ε bi zixpε madím peti gätho yú ngurpi yε judío, ngue di juqnbayú ra Jesús. Nε bi 'yεmp'a:

⁶⁷ —Dami xije ya, ha majuqni gue'e grá Cristo, rá Thahni i Ojä.

Nε nu'a ra Jesús bi dαti:

—Madague'a ga xi ahε, hin gui 'yεc'yεigahε.

⁶⁸ Nε ngutho'bε ga än'nahε n'da ran t'änni, hin gui thahmbε, bi 'yεn'a ra Jesús.

⁶⁹ Pε nuya, bi zøn ra ora ga com'be rá ts'edi Ojä nuixte thoho, nugä ngue dán jä'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yεn'a ra Jesús.

⁷⁰ Nε nu'ε mi hupε bi 'yänni:

—Ha gue'e rá Ts'ant'ε e Ojä 'bε.

Nε nu'a ra Jesús bi dαti:

—Gue'a guí mamhbε, bi 'yεna.

⁷¹ Pε nu'ε baya, 'bex bi 'yεn'ε:

—Hingui jatho ga homhbε mi'da yε tes-tigo, nguetho ya bin juqnzεhε, ne dá øhmbε a bi ma, bi 'yεn'ε.

23

Ra Pilato bi juqnbayú ra Jesús

¹ Janangue'a bi ndants'ε, bi zix'a ra Jesús bε 'bεh ra ts'ut'abi Pilato.

² Nε gätho ε bi yap'a ra Jesús. Nε bi 'yεmp'a ra Pilato:

—Nuna ran 'yohε i 'bäcua, εmme i hät yε jä'i, ne bi xih yε jä'i ngue hin dín jut yε renta im man ra ts'ut'abi Roma, ne bi mansε ngue gueε ra Cristo, ra hmuts'ut'abi na, bi 'yεn'ε madí yap'a ra Jesús.

³ Nε nu'a ra Pilato baya, bi 'yän'na ra Jesús:

—Ha majuqni gue'e rá hmuts'ut'abi yε judío.

Ra Jesús bi dαti:

—Gue'a gá ma, bi 'yεn'a ra Jesús.

⁴ Nu ra Pilato baya bi 'yεmb yε ngurpa mbäjä ne yε jä'i mi 'bäpε:

—Xinga n'da ra ts'oqui dá tñbä na ran 'yohε, bi 'yεna.

⁵ Pε εmme man'da nts'edi bi man'ε yε yapate:

—Nuna ran 'yohε bi dε'ma n'da ran heque nanguε 'bε'a bi xänba yε jä'i. Gue'a bi 'yørpε ja ra häi Galilea, nεpε ra xεqui Judea, ne nuya bi zøcua ja ra hnini Jerusalén, ngue da 'yøt'ua, bi 'yεn'ε.

Ra Herodes bi juqnbayú ra Jesús

⁶ Nu'bε mi 'yøde 'bε'a bi man yε jä'i, nu ra Pilato bi 'yänni:

—Ha ra mεngu bε Galilea na ran 'yohε 'bε.

⁷ Nε nu'bε mi badi gue ra mεngu bε Galilea a ra Jesús, bi manda da ts'ixpε 'bεh ra Herodes. Nguetho ra Herodes ra ts'ut'abi bε ja ra häi Galilea, ne gue'a ra pa i 'bεpε ja ra dahnini Jerusalén a.

⁸ Nε nu'a ra Herodes, 'bε mi nu'a ra Jesús, bin johya, nguetho mi øde 'bε'a gätho mi øt' ra Jesús, ne in nde da nu n'da ran t'øt'e nuixte.

⁹ Nε nu'a ra Herodes, xæn ngu bi 'yän yæn t'änni, pε nu'a ra Jesús him bi 'yεrpatho ra güenda, xingui ts'ε bi dαdi.

¹⁰ Nε hinga yatho mi 'bäh yε ngurpa mbäjä, ne yε xänbate nijä, ne εmme ts'edi bi mbafi, di yap'a ra Jesús.

¹¹ Pε nu'a ra Herodes ne yú dofai, εmme bi denthoho a ra Jesús, ne xingui ts'ε bi numansu'a. Nε nu'ε yε dofai bi het'a ra pahni tengu yú pahni yε hmuts'ut'abi, ne bi mbεnh mahøn'a bε 'bεh ra Pilato.

¹² Nε madín sähmi a ra Herodes a ra Pilato, pε nu ra pa a, bin amigoui baya.

Nu ra Pilato bi manda dí ho ra Jesús

13 Nε nu'a ra Pilato bi zon'du yu ngurpa mbäjä ne'u mi'da yá ngurpi yu judío.

14 Nε bi 'yεmbi:

—Guá sihu na ran 'yohu 'bäcua, ne gá xijü ra hyäte na. Pe xun ngu yun t'änni xtá ändä ne xínga n'da ra ts'oqui dá tñbä na, bi 'yεna.

15 Ne xínga gue'a ra Herodes bi ma xtán dñba n'da rá ts'oqui, ne bá pentho ua mahøn'a. Ne hin'yü 'be'a bi 'yøt'na ran 'yohu gue dí nu ran ðate.

16 Nuya, ga manda da 'bei ne nubüya ga thøtho, bi 'yεna.

17 Nguetho nu ra Pilato nzai di thø'a n'da ra ofädi 'bu i ja ram peti ran ðabaxjua.

18 Pe nu yu jä'i εmme bi mbafi ne n'dat'a bi man u:

—Dami hyo na ran 'yohu, ne go gui thø'a ra Barrabás, bi 'yεn'u.

19 Ne nu'a ra Barrabás, ra hyodu a, ne mi ofädi nguetho bi parpa yu jä'i din sühmbu ra ts'ut'abi.

20 Pe nu'a ra Pilato, εmme min nde di thø'a ra Jesús, ne bi zäpi din yähu yu jä'i mahøn'a.

21 Pe nu'u yu jä'i εmme i mbafi. Ne bi 'yεn'u:

—Cuarpu ja ra pont'i, bi 'yεn'u.

22 Ne ná hyundi büya, bi 'yän'na ra Pilato:

—'Be'a ní ts'oqui bi 'yøt'na ra Jesús, xínga n'da ra ts'oqui xtá tñbä ngue dí nu ran ðate, pe 'be da gua'a m'bei ga xocä büya, bi 'yεn'a.

23 Pe man'da nts'edi bi mbah yu jä'i, ne n'dat'a bi ma ngue di cuarpu ja ra pont'i ra Jesús. Ne bi ðaha 'be'a min nde büya.

24 Nguetho nu'a ra Pilato bi manda da t'øt'a 'be'a go i nde yu jä'i.

25 Go bi thø'a ra Barrabás, ngue bi man yu jä'i, madague'a ín ofädi a nam parpate ne ne'a ín hodu. Pe nu'a ra Jesús, go bi dáp'u yu jä'i da 'yørpe tengu mim bëni da 'yørpe.

Nu ra Jesús bin cuatpu ja ra pont'i

26 Ne nubüya, bi ts'ixa ra Jesús bu ndehni. Ne bin c'athu n'da ran 'yohu, í Simón, ra mengu bu ra hnini Cirene, ngue ní mba bu ja ra hnini Jerusalén. Ne bi fent'i ne bin japi da duspa rá pont'i ra Jesús.

27 Ne n'dan nets'i yu jä'i bi ðen'na ra Jesús. Ne nu'u 'da yu xisu zom bu ní mba, i tu yá mbui 'be'a da t'ørpa ra Jesús.

28 Pe nu'a ra Jesús bi hyët'u ne bi 'yεmp'u:

—Gyá zu xisuhu, ngue gyá menguhu Jerusalén, o gui zomhu ngue ga tugä, pe man'da go gui zomhu nangue 'be'a gui nusehu, gyü menguhu Jerusalén, ne ni t'ühnihu.

29 Nguetho da zøn ra pa xun u tho ran unbi guin nuhu. Ne him man gui samhu u yu xisu him bi dñn yá t'ühni, pegue guim bëmhu majapi u, nguetho ya njo'o yá t'ühni da nu'a ran unbi xun u tho tengu da nu ni t'ühnihu.

30 Ne da 'yεn'i 'da: “Man'da xun ho 'bu xtan yøt' yu t'øhø ne yu nyuni xtan gogbahü, xinda gue'bu ga thoqui ga nuhu ran unbi xun u tho,” da 'yεn i 'da.

31 Ne gui pähmbu, nu'bu xun u tho ran unbi bi t'ørpa n'da ngue hin'yü rá ts'oqui, man'da xun u tho da t'ørpa u ja yá ts'oqui, bi 'yεn'a ra Jesús 'bu mi xih yu xisu i zoni.

32 Ne'u yoho yun 'yohu bi ts'its'i ngue 'darpü da thohu a ra Jesús. Pe gätho u yoho mi ja yá ts'oqui u.

33 Ne gätho bi zøm bu ja n'da ra nyuni t'εmbi ra yaxmu. Guerpu bi mba ma cuati bu ra Jesús ne'u yoho yun 'yohu. N'da a n'da bi guarpu ja yu pont'i.

34 Ne nu'a ra Jesús bi 'yεna:

—Ma Ta'i, dami punba a i ørcä ya yu jä'i, nguetho hingui pädi 'be'a i øt'e, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ne nu'u yu dofui bi 'yøt'a n'da ran taha to'o da gaxa rá pahni ra Jesús.

35 Ne mi hand thoho yu jä'i. Ne nu yá ngurpi, εmme bi den thoho ne bi 'yεna:

—Nunü ran 'yohu bi pø'i 'da, i sä dim pøse ya gue'bu gue'a ra Cristo rá Thahni Ojä nu, bi 'yεn'u.

36 Ne'u yu dofui εmme bi denthoho ne di säti di un'na ra vino xun ju, εmbi da zi a ra Jesús.

37 Ne bi 'yεmbi:

—Nu'bu gue'e rá Hmuts'ut'abi yu judío, damim pøse 'bu, bi 'yεn'u yu dofui.

38 Ne mán t'o't'i n'da ra xithe bu ja ra pont'i bu ja rá yä ra Jesús. Ne nt'o't'i bu: “Nuna rá Hmuts'ut'abi yu judío na.”

39 Ne nu'a n'da ran 'yohu mi cuat rá pont'i mi 'bäpu nán ja rá hyo ra Jesús, bin sante thoho. Ne bi 'yεna:

—Nu'bu majuaṅi gue'e grá Cristo, hanja hin gám pøse, necä'be xquí pøc'be, bi t'emp'a ra Jesús.

40 Pε nu'a man'da ran 'yohu mi cuarpu buya, bi hecpa a bin sante ne bi 'yεmbi:

—Ha xingui ts'u guí su Oja, ne 'dat'a man unbihu, bi 'yεna.

41 Pε nugüi, ran dæte rán säui a dá øt'ui. Pε nuna ra Jesús, xingui ts'u ran ts'o bi 'yøt'na, bi 'yεmbi.

42 Pε nubuya, bi 'yεmp'a ra Jesús:

—Dami bænc 'bu bin ja ni ts'edi ngue gui manda ua, bi 'yεna.

43 Nu ra Jesús bi 'yεmbi:

—Majuṅi dí xi'a'i, ga sømmi nám pa ya bu mahæts'i, bi 'yεmbi.

Bi du ra Jesús

44 Pε nu'bu huxyadi, bim 'bexui gætho ra ximhäi, asta gue'bu hyunde.

45 Ne nu'bu mim 'bexui, bin xεngui nde ra 'bø't'e i ndam bu mbo ra dænjaja.

46 Ne nu'a ra Jesús nts'edi bi mbafi, ne bi 'yεna:

—Ma Ta i, dadí dæ'a ma te ya, bi 'yεna.

Ne 'bex bi du buya.

47 Ne nu ra hmudofui mi 'bæpu, 'bu mi nu 'be'a bin ja, bi 'yεspa Oja, ne bi 'yεnse:

—Majuṅi nuna ran 'yohu hin te mi ja ra ts'oqui, bi 'yεna.

48 Ne gætho na ngu yu ja'i 'bæpu ngue yu nute, 'bu mi nu 'be'a bin ja, 'bex bi mba yú ngu, bi bændumbui ne bi hyonya thofo.

49 Pε nu'u yú amigo ra Jesús n'danni ts'u mi 'bæi. Ne'u 'da yu xisu mi ten'na ra Jesús 'bu mambá næxpua ja ra häi Galilea, gætho bi nu 'be'a bi t'ørpa ra Jesús.

Bi t'ä'a ra Jesús

50-51 Ne mi 'bu'a n'da ran 'yohu, í José, ra mεngu bu ra hnini Arimatea, n'da rá hnini yu judío bu ra xεqui Judea. Nu'a, ra hoc'ja'i a, ne mi hnumansu. Ne mi tøm' ra pa di manda ua rá ts'edi Oja. N'da rá ngærpi yu judío a, pε hinga 'da'ingu bi bæmhbu u bi juanba ra Jesús.

52 Ne nu'a ra José bi mba bu bí 'bæh ra Pilato ne bi 'yæp rá ngøc'yεi ra Jesús ngue da 'yægui.

53 Ne bi tong bu ja ra pont'i a ra Jesús. Ne bi mbantpa rá ja'i ra Jesús n'da ra hoc'bø't'e

xun ho, ne bi gærpua ja n'da ra hyædo xinga n'dandí bi 'yo n'da ra du.

54 Ne nu'bu mi 'yægui, gue'a ra pa din sä yu ja'i ngue da nu ra pa ran säya.

55 Ne nu'u yu xisu, mi ten'na ra Jesús 'bu xí næxpua ja ra häi Galilea, bi den'na ra José ne bi nu hapu bi jät'a ra Jesús, ne mi nu hapu án ja rá ya.

56 Ne nu yu xisu bi mba buya, di hoc ra 'yεthi i yaman'u, ne ra aceite da gospa rá ja'i ra Jesús. Pε nu'bu mi mbu'a ra pa ran säya, bin säya tengu thofo bi mam bu ja yún t'ædi.

24

Bi dæmbæni ra Jesús bu ja rán 'yægui

1 Ne t'æxuditho ra pa ndomingo, nu'u yu xisu bi dux ra 'yεthi bi hoqui, ne bi mba bu ja ran 'yægui ngue ra hyædo guerpua mi o ra Jesús.

2 Ne nu'bu mi zøm bu, bi nu, ya xí mba njænni a ra do mi juaxpu ja ra hyædo.

3 Ne 'bex bi yærpua mbo, pε him bi dím bu rá ja'i ra Jesús.

4 Ne nu'bu mi 'bæpu ne din 'yomfæni 'be'a bin ja, 'bex bim 'bæhmbu yoho yám 'bæhni Oja, mi he yú pahni di fæxni.

5 Ne nu'u yu xisu, æmme bin su ne bi hyε't'u yun 'yohu. Ne bi 'yεmp'u:

—Hanja gní hyomhbua ua n'da ran 'yohu i 'bæi, guecua ja ran 'yægui.

6 Nu'a guí homhbua, bi ndants'a, njo'o ua a. Nde'bu guim bæmhbu a bi xi ahua 'bu gám 'bæhmbu bu ja ra häi Galilea.

7 Ngue bi ma jatho da nu ran unbi, ne da mba ma dæ bu 'bæh yu ts'om'bæi, ne da du bu ja ra pont'i, ne nu'bu ná hyu pa da dæmbæni, bi 'yæn'ahu, bi 'yæn'u yám 'bæhni Oja.

8 Ne nu'u yu xisu bi bæm buya 'be'a xí man'a ra Jesús.

9 Ne bi næxpua ja ran 'yægui, bi mba bu 'bu'u 'dæ'ma'da yú xædi ra Jesús ne'u gætho mi'da, ne bi xi'u 'be'a bin ja bu ja ran 'yægui.

10 Ne nu'u yu xisu, ra María Magdalena a n'da, ne ra Juana a man'da, ne ra María rá mbe ra Jacobo a man'da, ne'u mi'da min 'yohu gue' u bi xi'u yú xædi a ra Jesús 'be'a bi nu bu ja ran 'yægui.

11 Pε nu'u yú xædi, him bi 'yεc'yεi 'be'a bi man yu xisu, ne bi 'yεmbi bi bænse 'be'a bi man'u.

12 Pɛ nu'a ra Pedro, bi mba n'dihi bɛ ja ran 'yāgui nɛ bi nu bɛ mbo. Nɛ bi nu mi 'bɔntho bɛ ra 'bɔ't'e má mbant'i ra Jesús. Nɛ bi mbeng bɛ ja rá ngu bɛya, bi hyonya thohe 'bɛ'a bin ja.

Ra Jesús bin 'yohɛ bɛ 'yu 'da yá 'yɛc'yɛi

13 Nɛ gue'a ra pa bi mba yoho yɛ 'yɛc'yɛi bɛ ja ra hnini Emaús ngue hinga yatho, hyu ora tho ná 'yo.

14 Nɛ i mam bɛ ní mba 'bɛ'a bin ja bɛ Jerusalén.

15 Nɛ gátho ná yá'ɛ, bi zɛpɛ 'yu a ra Jesús nɛ bin 'yohɛ.

16 Nɛ nu'a bi nu a, pɛ him bi bɛdi to'o a.

17 Nɛ nu'a ra Jesús bi 'yän'dɛ:

—'Bɛ'a guí mammi.

Nɛ nu'a yoho bim 'bäpɛ bɛya, nɛ ɛmmɛ tu yá mbɛi.

18 Nɛ nu'a n'da í Cleofas bi dɛti, bi 'yɛna:

—Masque hɔn'a zɛhɛ hin guí pɛdi 'bɛ'a bin ja bɛ Jerusalén yɛ pa i ja bɛya, bi 'yɛmbi.

19 Nu'a ra Jesús bi 'yänni:

—'Bɛ'a bin ja bɛ.

Nɛ bi xih pɛya 'bɛ'a bin ja, bi 'yɛmbi:

—Nu ra Jesús, ra mɛngu Nazaret, n'da rá pɔngahyá Ojá ɛmmɛ mi ja rá ts'ɛdi, bi 'yɔt' yɛn t'ɔt'e nuixte nɛ bi hoc yɛn zäman'ɛ. Nɛ bi 'yɔt' ran ho bɛ na nu Ojá, nɛ nu yɛ jä'i bi numansu a.

20 Nɛ nu'a yɛ ngɛrpa mbäjä nɛ mi'da ma ngɛrpihɛ, bi dá'a ra Jesús bɛ 'bɛh ra ts'ɛt'abi ngue da tho. Nɛ bi mba ma cuati bɛ ja ra pont'i bɛya.

21 Nɛ nugähe, dá bɛmhbe gue'a da yänjɛ dyá jä'i israēlgähɛ, nɛ xtín jase ma ts'ɛdi zɛhɛhɛ mahɔn'a. Pɛ ya ná hyu pa ya bi tho.

22-23 Pɛ nu'a 'da yɛ xisu ma mi 'yɛc'yɛihe, mán t'ɛxuditho bi mba bɛ ja rán 'yāgui, guɛpɛ bí o ra Jesús, pɛ him bi dɛm bɛ a, nɛ bá peng bɛ ja ra ngu bi xije 'bɛ'a bi nu, nɛ bi man'ɛ bi nu 'da yám 'bɛhni Ojá mahɛts'i, bi xifi i 'bɛ'a ra Jesús. Nɛ ɛmmɛ dadí hyonya thohe.

24 Pɛ nu'a 'da man 'yohe, bi mba bɛ ja ran 'yāgui nɛ ngutho bi man'ɛ ngue hin'yɛ bɛ rá jä'i, bi 'yɛn'ɛ yɛ 'yɛc'yɛi.

25 Pɛ nubɛya, nu'a ra Jesús bi xi'ɛ min 'yohɛ:

—Nu'au, guí 'yāmbɛiui nɛ xíngui ts'ɛ guí ɛhya guí 'yɛc'yɛiui 'bɛ'a gátho bi man yá pɔngahyá Ojá.

26 Nguetho gátho ɛ bi ma jatho da nu ran ɛnbi ra Cristo, gue'bɛ go bi gonhui rá ts'ɛdi Ojá, bi 'yɛn'a ra Jesús.

27 Nɛ nubɛya, bi xi'ɛ 'bɛ'a gátho bi man yɛ pɔngahyá ngue din ja, nɛ 'bɛ'a nam bɔn'a nt'o't'i bɛ. Bi dɛ'mi bɛ rá mbɛdi rá sɔcuá ra Moisés nɛ bi xifi gátho ɛ mi'da yá sɔcuá Ojá.

28 Nɛ nu'bɛ mi ts'ɛtho da zɔm bɛ ní mba, nu ra Jesús bi 'yɔt'e tengu 'bɛ da thogui.

29 Pɛ nu'a yoho min 'yohɛ bi zɛmmi din oxhɛ bɛ, nguetho bin de. Nɛ nu'a ra Jesús bɛya, bi gohmbɛ bɛ ɛ.

30 Nɛ nu'bɛ min sihmɛhɛ, nu ra Jesús bi hyac ra hmɛ, nɛ bi un ra jamadi Ojá, bi xɛni, bi un'dɛ mi 'bɛpɛ bɛya.

31 'Bɛxgue 'dahmantho bi bɛdi to'o a ra Jesús tengu'bɛ ja bin zɔ yá dá. Pɛ nu'a ra Jesús 'bɛxque bim 'bɛtho bɛ, him bi nu hapɛ í mba.

32 Nɛ nu'a yoho bin yáɛɛ ɛ, bi 'yɛn'ɛ:

—Pɛ hanja hin dá pɛhmi 'bɛ mán c'athɛ bɛ ja ra 'yu. Ha him bin johya ma mbɛiui 'bɛ mí xicui 'bɛ'a nam bɔn'a rá m hma Ojá, bin 'yɛmzɛhɛ ɛ.

33 'Bɛx bi ndants'i, bi mbeng bɛ Jerusalén, nɛ bi dɛm bɛ ɛ 'dɛ'ma'da ngue madím pɛtihɛ mi'da yɛ jä'i.

34 Nɛ ɛmmɛ madí johya ɛ, nɛ i ma ngue bi ndants'i mahɔn'a ra Hmu nɛ bin yáui ra Pedro.

35 Pɛ nu'a bi zɔhɔ ngue min 'yohɛ ra Jesús bɛ 'yu, bi xi'ɛ mi'da 'bɛ'a bi 'yɔrpɛ 'yu. Nɛ bi xi'ɛ ngue gue'a í bɛ'a ngue bi xɛn ra hmɛ ra Jesús.

Ra Jesús bin 'yuse bɛ 'bɛh yá xädi

36 Nɛ nu'bɛ gátho na yá'ɛ yɛ xädi, ya xí 'bäpɛ ra Jesús 'bɛ mi nu. Nɛ bi zɛngua ɛ, bi 'yɛmbi:

—Gan johyahɛ.

37 Nɛ ɛmmɛ bin su, bi bɛni gue i nu n'da ran dɛhi, ngue him majuañi.

38 Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Hanja ngue in jabɛ nin 'yomfɛnihɛ, nɛ hingui sä guí 'yɛc'yɛigahɛ.

39 Dami hyɛtcahɛ, nɛ guin nuhɛ ma 'yɛ nɛ ma gua, nɛ guí nuhɛ ngue guɛczɛhɛgä. Dami thäqui, janangue da zä guí pɛhmbɛ

ngue i ja a ma ngøc'yei. Pε nu'a n'da ran dāhi tengu guím bεmhβ, hinguin 'youi rá ngøc'yei a, bi 'yεn'a ra Jesús.

⁴⁰ Nε nubaya, bi 'yut'ε yá 'yε nε yá gua.

⁴¹ Pε guexta'a him 'bexque bi 'yεc'yei nguetho bi hyonya thoho, nε xin di johya ε. Nu ra Jesús βaya, bi 'yāpi 'bε'a da zi.

⁴² 'Bex bi un'na n'da xεqui ra hua.

⁴³ Bi hyam βaya nε bi za, nε gātho yε jā'i mi 'bεpε bi nu.

⁴⁴ Nε nu ra Jesús bi 'yεmp'ε:

—Nuya bin ja 'bε'a gātho dá xi ahε 'bε mām 'bεhmbε. Ya dá xi ahε gue din ja a nt'o't'i bε ja yán t'εdi ra Moisés, nεpε ja yá søcuā yε pøngahyā, nε'a nt'o't'i bε ja yε thuhu, yε salmo, nε ya bin ja, bi 'yεn'a ra Jesús.

⁴⁵ Nu ra Jesús βaya, bi xocpa yán 'yomfεni ngue da zā da bā'ε 'bε'a nam bøn'a rám Hman Ojā.

⁴⁶ Nε bi 'yεmp'ε:

—Nt'o't'i bε ja rám Hman Ojā gue da nu ran εnbi ra Cristo, nε da tho, nε ná hyu pa da dāmbεni.

⁴⁷ Nε nt'o't'i bε ngue dí mbεpε Jerusalén da hman ran ho ma'da'yo, nε gātho ná ngεni ra ximhäi, nε da sih yε jā'i di pāh yán 'yomfεni nε da mba ma punbi yá ts'oqui, ngue nanguε rá thuhu ra Cristo.

⁴⁸ Nu ahε, sā guím mamhβ majuañi ran ho ma'da'yo, nguetho gá nuhε 'bε'a gātho bin ja.

⁴⁹ Nε gua pεn 'nahε rá Hogandāhi Ojā bi mam ma Ta di 'da ahε. Pε jatho gui tømhbε ua Jerusalén, gue'bε go bá εh mahεts'i rá ts'εdi gan 'yohε, bi 'yεn'a ra Jesús, bi 'yεm'bε min yāhε yá xādi.

Bi ndex mahεts'i ra Jesús

⁵⁰ Nu'bε mi gua'a bi man ra Jesús, bi zix ε yá xādi bε ja ra 'yu ní mba bε Betania, nε guεpε bi 'ua'ts' yá 'yε nε bi jāp'ε βaya.

⁵¹ Pε nubaya bi zopε ε yá xādi nε bi ndex mahεts'i.

⁵² Nε gātho ε mi 'bāpε bi 'yεspi nε εmme bin johya yá mbai ε. Nε bi mbeng bε Jerusalén βaya.

⁵³ Nε gātho yε pa bin de bε ja ra dānijā, mi numansu Ojā nε bi un ra jamadi Ojā bε. Nε hønt'a dí xi'a ya.

Xuuu Ran ho ma'da'yo bi 'yo't'a ra Xuuu rá xädi ra Jesús, nε xin rá 'bäiui a

Nu'a ra Cristo t'εmbi ram Hma

1 Nu'a ra Cristo tengu'b_u ram hma nguetho di jaj_u ga p_uhmb_u Oj_u a. Ne ya xmi 'b_u 'b_u hin te mí ja ra ximhäi, ne i 'b_uhmi Oj_u a, ne nu'a Oj_u a.

2 Ne gue'a mí 'b_uhmi Oj_u 'b_u rá mb_udi thoho.

3 Gätho bi 'y_ut'e 'b_ue'a i ja. Nu'b_u hin xtá 'y_ut'a, hin te di ja 'b_u.

4 I jase rá te, ne gue'a ní ja y_u te _u y_u ja'i, ngue di 'yomf_uenip y_u mb_ui _u.

5 Janangue'a nu'a tengu ran nequi di yorp_u ja ra 'b_uxui. Pe nu'a ra 'b_uxui hin da zä di hu_ut'a ran nequi.

6 Nu Oj_u bi huahna n'da ran 'yoh_u gue'a ra Xuuu Nxixy_u a.

7 Nu'a ra Xuuu Nxixy_u bi thahni da ma nangu'e'a ran nequi majua_uni, ndepe gätho da 'y_uεc'y_uei ran nequi y_u ja'i, nangu'e'a bi man'a ra Xuuu.

8 Pe nu'a ra Xuuu Nxixy_u hinga gue'a ran nequi a, pe bi ma nangu'e'a ran nequi.

9 Nu'a ran nequi majua_uni, bá εcua ja ra ximhäi, ndepe gätho din ja ran nequi y_u mb_ui y_u ja'i.

10 Nu'a ran nequi majua_uni bi 'y_ut' ra ximhäi, ne bim 'b_uεcua, pe nu y_u ja'i ua ja ra ximhäi him bi ba_udi gue gue'a.

11 Í z_ucua dí 'b_uhmbe ngue ma mengugähe a. Pe x_un ngu _u him bi 'y_umanho a.

12 Pe gätho to'o bi zim b_u mbo y_u mb_ui a ra Cristo, ne bi 'y_uεc'y_uei gue y_u y_uante a, gue'a í zä bi x_und mah_un'a Oj_u _u ngue bi 'y_ut'e y_u t'uhni zεh_u _u.

13 Pe nu'b_u bi x_und mah_un'a Oj_u n'da, hinguin ja tengu'b_u x_um 'b_u a n'da ra 'uere, ngue bi ndese y_u ja'i ne nangu'e y_u ja'i zεh_u, pe bim 'b_ui mah_un'a nangu'e Oj_u.

14 Ne nu'a tengu'b_u ram hma bin ja'i a, ne mí 'b_uhmbe a. Ne dá nuhe rá nuixte nguetho rá 'dats'unt'_u Oj_u a, hin hap_u i se a rá mate, ne gätho majua_uni bi ma.

15 Nu'a ra Xuuu Nxixy_u bim p_ungahy_u nangu'e'a. Ne ts'edi bi ma bi 'y_uεna:

—Nuna guehna dá mangä 'b_u má xi ah_u, m'bejua ba εh_u, pe man'da nuixte xinda guecä, nguetho ya xmi 'b_u 'b_u rá mb_udi thoho, ne hin'na gä, mí εngä, bi 'y_uεn'a ra Xuuu Nxixy_u.

16 Ne gätho gah_u dy_u 'y_uεc'y_uei_u, dá h_umhb_u rá mate x_un ndoho, ne thocua thoho di 'daj_u man'da rá mate.

17 Nu ra Moisés bi xängah_u y_un t'εdi Oj_u. Pe nu ra Jesucristo bi 'daj_u rá mate ngue majua_uni dí zingdah_u Oj_u a.

18 Njo'o n'da ra ja'i da zä da nu Oj_u ngue xtám b_uε, hinda h_unt'a rá 'dats'unt'_u dim p_uεsui a rá Ta, ne gue'a bi jaj_u dá p_uhmb_u a.

Ra Xuuu Nxixy_u bi ma to'o a

19 Nu'_u ma ngurpihe dy_u judiohe dy_u israelhe ngue mí 'b_up_u ja ra d_uhnini Jerusalén, bi mba _u 'da y_u mbäjä ne'_u 'da y_um fäts'ih_u, bi z_um b_u 'b_uh ra Xuuu Nxixy_u da 'y_uanni to'o a.

20 Ne nu'a bin ju_unni, him bin c_uni, ne bi 'y_uεna:

—Hinga guecä dra Cristo gue x_u huand Oj_u, bi 'y_uεn'a.

21 Ne bi t'änni mah_un'a:

—To'o e, ha gue'e gra Elías.

—Hin'na, hinga guecä, bi 'y_uεn'a.

—Ha gue'e gra p_ungahy_u bi man ra Moisés gue ba εh_u.

Ne bi d_uti:

—Hin'na, bi 'y_uεntho.

22 Ne bi t'änni mah_un'a:

—To'o e. Xije. Nu'b_u gui xije ne da zä ga xihmbe _u bá p_ungähe b_uya.

23 Ne bi d_u'a ra Xuuu Nxixy_u b_uya:

—Nugä guecä bi man ra p_ungahy_u Isaías 'b_u mi ma: “Dim 'b_u a n'da dim 'b_up_u ma'ueni ra hnini, ne ts'edi da ma di hoc y_u mb_ui y_u ja'i gue da 'y_umanho ra Hmu 'b_u bi z_uh_u,” bi 'y_uεn'a ra Isaías, bi 'y_uεn'a ra Xuuu Nxixy_u.

24 Ne nu'_u bi z_um b_u, y_um 'b_uehni y_u fariseo _u.

25 Ne bi t'εmp'a ra Xuuu:

—Hanja gní 'y_ut' ran xixy_u 'b_u hinga gue'e grá Cristo, xínga gue'e grá Elías, xínga gue'e man'da ra p_ungahy_u bi man ra Moisés.

26 Nu'a ra Xuuu b_uya bi d_u'a, bi 'y_uεna:

—Nugä, ra dehe thoho ná xixyába yu ja'i, pεgue i 'bä inde n'da ran 'yohu ua dí 'bähmbu, ngue hin guí pähmbu 'be'a di 'yεt'ui a.

²⁷ Nuna guehna dá mangä ngue m'bejua di damp' rá 'befi, pε man'da nuixte xinda guecä, janangue'a hin dí sacä tengu a, bi 'yεn'a ra Xuua Nxixyá.

²⁸ Ne guehya gätho yun t'änni bi hmam bu ja ra xεqui Betábara, n'danguadi ra dāthe Jordán, guepu bi 'yot' ran xixyá ra Xuua.

Tengu ra t'ude'yo ra Cristo

²⁹ Nu'bu mi hyats'i, nu ra Xuua Nxixyá bi nu ba εpu ra Jesús, ne bi 'yεmp'u mí 'bähmbu bu:

—Dami hyanthu ya, tengu'bu ra t'ude'yo, nguetho bi zänba Oja dim 'bøts'e zεhe, gue di hocpa yú ts'oqui yu ja'i 'bucua ja ra ximhäi.

³⁰ Nunu guehnu mí mangä nu 'bu má εngä: “Ba ε a n'da ran 'yohu m'bejua, nu'a man'da nuixte xinda guecä, nguetho ya xmi 'bu 'bu rá mbudi thoho, ne hin'nagä.”

³¹ Ne nugä him mí paçä to'o a t'εmbi ra Cristo. Pε bi siqui ga xixyá ahu nangue ra dehe, ngue guí pähmbu to'o a ni yāntehu, ma mi israel ahu, bi 'yεna.

³² Ne bi ma majuani ra Xuua Nxixyá, bi 'yεna:

—Dá nugä rá Hogandahi Oja bá çah mahεts'i, tengu n'da ra t'azhu, ne bi gohmi ra Jesús 'bu má ørpa ran xixyá.

³³ Ja dá paçä buya ngue gue'a. Nguetho nu Oja ngue bi xiqui ga øt' ran xixyá nangue ra dehe, ne bi xiqui: “Nu'bu guin nu ma Hogandahi da çai ne da gohmi n'da ran 'yohu, guí paði ngue gue'a di un ma Hogandahi yu ja'i,” bi 'yεngui.

³⁴ Ne gue'a dá nugä a buya, janangue dí mangä: “Guehna rá Ts'unt'u Oja na,” dí εngä, bi 'yεn'a ra Xuua Nxixyá.

Yu mbudi yu xädi ra Jesús

³⁵ Xø man'dapa buya mí yo'be mi 'bähmbe ra Xuua Nxixyá yú xädigä'be a.

³⁶ Nu ra Xuua Nxixyá buya bi hyandi ngue 'yo bu ra Jesús, ne bi 'yεnc'be:

—Dami nuui ya ra t'ude'yo ngue'a rá m 'behni Oja, bi 'yεna.

³⁷ Nu'bu má ø'be a bi ma, dá ten'be ra Jesús.

³⁸ Ne nu'a ra Jesús bin yε 'bu má ten'be ne bi 'yānga'be:

—'Be'a guí hommi, bi 'yεnc'be.

Ne dá än'be a:

—Rabí, nde da ma, xānbate i, hapu guí 'bui.

³⁹ Ne bi xic'be ra Jesús:

—Ga mbähä gua nuui bu dí 'bucä.

Dá mbähmbe buya ne dá nu'be hapu mi 'bui. Ne man'da ora dám 'bu'be bu 'bu má sømhbe bu, nguetho mbe goho nde 'bu má sømhbe bu.

⁴⁰ Ne nu'a man'da gue min 'yohe 'bu mi xic'be ra Xuua Nxixyá ga ten'be ra Jesús, ra Andrés a, rán 'yohu ra Simón Pedro.

⁴¹ Nuna ra Andrés 'bex bi mba bá xi a rán 'yohu.

—Ya dá tım'be ra Mesías, bi 'yεna. Nu'a nde da ma rá Thahni Oja a, ngue gue'a ra Cristo a.

⁴² Ne nu ra Andrés buya, bi zix'a ra Simón guepu bí 'bä a ra Jesús. Ne nu ra Jesús 'bu min nu, bi 'yεmbi:

—Nu'i gra Simón rá ts'unt'u i ra Jonás. Nuya ga xi a man'da ni thuhu ga hut'a ra Cefas, n'dat'a ra Pedro gue nde da ma, ra do.

Ra Jesús bi zon'na ra Felipe ne ra Natanael

⁴³ Xø man'dapa mahøn'a buya bi bεn a ra Jesús da mba bu ra häi Galilea. Ne nu'bu má mbähmbe bin tımmi ra Felipe.

—Dami tεngui, bi 'yεmp'a.

⁴⁴ Nuna ra Felipe ra mεngu bu Betsaida, ne ra Andrés, ne ra Pedro.

⁴⁵ Ne nu'bu mi mba ra Felipe ne bi dın'a ra Natanael, bi 'yεmbi:

—Ya dá tıngähe a gue mi hmam bu ja rá søcuq ra Moisés, nepu ja yú søcuq yú pøngahyá Oja mi hma, ne gue'a ra Jesús ra mεngu Nazaret, rá ts'unt'u ra José, bi 'yεn'a.

⁴⁶ Nu ra Natanael buya bi 'yεna:

—Hague dán zä di nequi n'da ra hocja'i bu Nazaret.

Nu ra Felipe buya bi 'yεmp'a:

—Ga mbe gua nuse.

⁴⁷ Ne nu'bu min nu ra Jesús gue ba εpu ra Natanael, bi 'yεnje bu mi 'bähmbe:

—Dami nuhu nu ran 'yohu ba εhnu ya, gue rán säui njuantho da t'εmbi ra israel, nguetho hingui yoho rán 'yomfēni, bi 'yεna.

⁴⁸ Bi 'yɛn'a ra Natanael bɔya:

—Hanja guí pɔdi gue hingui yoho man 'yomfɛnigä nɛ njam'bɔ gá nugui, bi 'yɛna.

Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Nu'bɔ hin ní zo a ra Felipe, dí pɔdi 'be'a gnám bɛm 'bɔ gmi hupɔ ja ra za, bi 'yɛmp'a.

⁴⁹ Nu ra Natanael bɔya bi 'yɛmp'a:

—Ma Hmu i, rá Ts'unt'ɔ i Ojɔ, gue'e bi zän'na Ojɔ gam hmuts'ut'abi nanguecähe dyɔ israelhɔ, dyɔ judíohe.

⁵⁰ Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Ha gue'a guí 'yɛc'yɛigä a dá xi i, gue'bɔ má xi i: “Dí pɔdi 'be'a gnám bɛm 'bɔ gmi hupɔ ja ra za.” Pɛ man'da nuixte guin nu 'bɔ m'bejua xinda guehna dá xi i.

⁵¹ Nguetho majuani dí xi i, guin nuhɔ da xoh mahɛts'i, ngue guin nuhɔ yám 'behni Ojɔ ba caɥ mahɛts'i, nɛ da zɔpɔ hapɔ gä dan 'yogä, nɛ da ndets'e, gue guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yɛn a ra Jesús.

2

N'da ran thɔti bin ja bɔ Caná

¹ Nɛ nu'bɔ mí tho'a nyopa bɔya bin ja n'da ra dants'ihmɛ 'bɔ mín thɔta n'da ra ts'unt'ɔ bɔ Caná ra häi Galilea. Nɛ bi zɔm bɔ rá mbe ra Jesús, bi mbäx'ɔ bi hoc ran ts'ihmɛ.

² Nɛ ra Jesús nɛcähe yá xädigähe bi ts'oncahe bɔ ja ran ts'ihmɛ.

³ Nɛ nu'bɔ mín theh ra gui'uva dá sihe, bi 'yɛn'a rá mbe ra Jesús:

—Bin the'a ra gui'uva, bi 'yɛmp'a ra Jesús.

⁴ Bi dɔ'a ra Jesús bɔya:

—Ma mbe i, 'bɛ gám bɛnse 'be'a ga ɔt'ä, nguetho hinga na sɔn ra ora ga ɔt'a n'da ran t'ɔt'e nuixte, bi 'yɛmp'a rá mbe.

⁵ Nɛ nu'a rá mbe ra Jesús bɔya bi xi ɔ yɔ 'yɛhe 'bɔpɔ:

—Hɔnt'a go 'be'a da xi ahɔ ra Jesús, dami 'yɔthɔ, bi 'yɛna.

⁶ Nɛ mí hɔpɔ 'dato yɔ xaro ngue yɔ do, mbɛ goho 'däte litro i hät'ɔ. Nguetho i ja ran t'ɛdi ma mi judíohe gue i jatho din xɔt'yɛ.

⁷ Nɛ nu'bɔ mí zɔn ra ora bi man ra Jesús, bi xi ɔ yɔ 'yɛhe 'bɔpɔ:

—Dami yus'hɔ yɔ xaro nangue ra dehe.

—Nɛ bi yus' pɔya.

⁸ Nɛ bi 'yɛmbi mahɔn'a:

—Dami 'yä i ts'ɔ ra dehe nɛ gui un'na ra ngɔrpa 'yɛhe, bi 'yɛna.

Nɛ bi un bɔya.

⁹ Nɛ nu'bɔ mí zä a ra ngɔrpa 'yɛhe gue xín gui'uva a ra dehe, bi zä mancähi. Pɛ him bi bɔdi hapɔ bi nɛqui, pɛ nu yɔ 'yɛhe gue bi 'yä a ra dehe mi pɔ ɔ. Janangue'a nu ra ngɔrpa 'yɛhe bi ma bá ts'i a ra ts'unt'ɔ da 'yänni nangue ra gui'uva, gue nu'a ra ts'unt'ɔ go din thɔti.

¹⁰ Nɛ bi t'ɛmp'a:

—Pɛ hanja 'bɛ bin niyɔ ɔ yɔ ja'i, gá un'na ra gui'uva xɔn cähi, nɛ hinga gue'a zai ɔt' yɔ ja'i a. Pɛ zai rá mbɔdi thohe di un a xɔn cähi bɔ ja n'da ran ts'ihmɛ, nɛ nu'bɔ bin niyɔ yɔ ja'i din t'un'na hin ɛ ho, bi 'yɛn'a ra ngɔrpa 'yɛhe. Nɛ xinga gue'a mí pɔ a.

¹¹ Nɛ guehna rá mbɔdi ran t'ɔt'e nuixte bi 'yɔt' ra Jesús bɔ Caná ra häi Galilea, gue bi 'yuh rá ts'ɛdi. Nɛ man'da dá ɛc'yɛihe bɔya yá xädigähe a.

¹² M'bejua bɔya dá mbähmbe ra Jesús bɔ ra hnini Capernaum, nɛ rá mbe nɛ yán 'yohɔ. Pɛ hinga nya'a däm 'bähmbe bɔ.

Ra Jesús bi mbaxt'a ra dɔnija

¹³ Dá mbähmbe ra Jesús bɔ Jerusalén 'bɔ ma guepɔ da dät' ra pa mahɔn'a ran dɔbaxjua gue 'bɔ mi hyo ra t'udɛ'yo bɔ Egipto mam bombɔtahe.

¹⁴ Nɛ nu'bɔ mí yɔpɔ mbo má mbä't'i ra dɔnija, bi nu ngue 'bɔpɔ yɔ mbändani nɛ yɔ mbäde'yo nɛ yɔ mbäts'äha mim pä bɔ. Nɛ mí 'bɔpɔ ɔ yɔm pämbeti ɔt' yá 'bɛfi bɔ.

¹⁵ Nɛ bi 'yɔt'a n'da ram fɛi gue ra xähi gue í dex'ɔ yɔ mbä. Nɛ gätho bi hyɔn a thi yɔ mbä nɛ yán dani nɛ yá de'yo. Nɛ bi 'uɛnba yá mbeti yɔm pämbeti, bi ndɔnba yá mɛxa.

¹⁶ Nɛ bi t'ɛmp'ɔ yɔ mbäts'äha:

—Ní mbähä, dami six ni dojahɔ. Hingui sä gui 'yɔthɔ ra nguntäi ua rá ngu ma Ta, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁷ Nɛ 'bɛx dá bɛmhbe a män t'o't'i ja rá t'ohni Ojɔ: “ɛna da guah ma mbäi nangue ra dumbäi 'bɔ má nu a ni ngu, nguetho ɛmmɛ dín ndepe xtán hotho bɔ,” bi 'yɛmp'a rá Ta ra Cristo, bi 'yɛn rá t'ohni.

¹⁸ Nu'ɔ ma ngɔrpihe dyɔ judíohe bi 'yän bɔya, nɛ bi 'yɛmbi:

—'Bɛ'a ní hmɛpya gui 'yurcahe ya, n'dahma da zä ga pähmbe 'bɔ i ja nin t'ɛdi gui 'yɔt'a gá 'yɔt' ya, gue gá hyɔn a thi yɔ mbä, bi 'yɛn'ɔ.

19 Nu ra Jesús bi dät'ɥ:

—Ga xi ahɥ ra hmɛpya gá 'yäjɥ. Nu'bɥ guí xothɥ ra niǰa ua, nɛ hyupa thofo dá hõh mahõn'a, bi 'yɛmp'ɥ.

20 Bi 'yɛn'ɥ ma ngærpihe bɥya:

—Pɛ yote ma 'dato njɛya án guahna ra niǰa, nɛ guí ɛna, nhyupa thofo gdí hyõh mahõn'a, bi 'yɛn'ɥ.

21 Pɛ nu'a ra niǰa bi man a ra Jesús, bi manangue rá ngõc'yɛi zɛhɛ.

22 Nu'bɥ mí zõn ra ora bi du nɛ bi dambɛni, 'bɛxgue dá bɛmhbe 'bɛ'a xí man'a, nɛ man'da dá pãhmbe majuani a bi man rá t'õhni Oǰa nɛ yúm hman ra Jesús.

Gãtho i pqɛ ra Jesús

23 Nɛ nu'bɥ mám 'bɥhmbe bɥ Jerusalén, gue'ɥ yɥ pa ran dãbaxjua, xɥn ngu ɛna bi 'yɛc'yɛi ra Jesús 'bɥ mín nu yɥn t'õt'e nuixte bi 'yõrpɥ.

24 Pɛ nu'a ra Jesús hinga gãtho bi xi ɥ 'bɛ'a mí m bɛni, nguetho bi badi 'bɛ'a di ja yú mbai gãtho yɥ jã'i, bi badi hin da 'yõmanho ɥ.

25 Nɛ hinga hñehi tho da sih ra Jesús 'bɛ'a im bɛn yɥ jã'i nguetho ya i pã a ra Jesús 'bɛ'a di ja yú mbai.

3

Bin yqui ra Jesús a ra Nicodemo

1 Mí 'bɥ a n'da ran 'yohɥ, n'da ra fariseo, gue'ɥ min ɛhya da 'yõt' yán t'ɛdi Oǰa, í Nicodemo a. Nu'a n'da rá ngærpi ma mi-judíohe.

2 N'da ra xui bi zõm bɥ 'bɥh ra Jesús, nɛ bi 'yɛmbi:

—Xãnbate i, dí pãhmbe Oǰa bi zãn'ni i gui xãngahe, nguetho hin xtán zã xquí 'yõt' yɥn t'õt'e nuixte 'bɥ hin di zɛ a Oǰa, bi 'yɛna.

3 Nu ra Jesús bi dadi, bi 'yɛmp'a:

—Majuani dí xi a i, nu'a hin dim 'bɥi ma'da'yo, hin da zã da yɥrpɥ di manda Oǰa, bi 'yɛmbi.

4 Nu ra Nicodemo bi 'yɛm bɥya:

—Hague dán zã dim 'bɥi ma'da'yo n'da gue'bɥ xɥn dác'yɛi n'da. Ha da zã da yɥt' mahõn'a bɥ ja rá mbai rá mbe nɛ dim 'bɥi mahõn'a.

5 Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Majuani dí xi a i, gue nu'a to'o him bim 'bɥi ma'da'yo nangue ra dehe nɛ rá

Hogandahi Oǰa, hin da zã da yɥrpɥ di manda Oǰa.

6 Nguetho nu'bɥ din xãnd yɥ jã'i, xõ yɥ jã'itho yú t'ũhni, pɛ nu'ɥ di xãnd rá Hogandahi Oǰa, gue'ɥ i ja rá te Oǰa bɥ ja yú mbai ɥ.

7 Janangue'a o gadi hyonya thofo a dí xi a i, jatho gam 'bɥi ma'da'yo.

8 Nɛ tengu ran dahi i 'yo hõnbɥ go hapɥ in nde, nɛ guí õde di hj, pɛ hin guí pãdi hapɥ ní 'yɛhɛ o hapɥ ní mba. Njabɥ i õt' rá Hogandahi Oǰa 'bɥ bi xãnd mahõn'a n'da, hingat 'batho ha bin ja 'bɥ mí un ra 'da'yote, pɛ mfãdi ngue i ja a, bi 'yɛn a ra Jesús.

9 —Hín dí pãdi 'bɛ'a nam bõn a guí man ya, bi 'yɛn'a ra Nicodemo.

10 Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Nu'i grá xãnbate, zã guí xãnba rãm Hman Oǰa ɥ ma mi israelhɥ, hanja hin guí pãdi 'bɛ'a dí xi a i.

11 Majuani dí xi i, dí m mangã a dí pãcã, nɛ dí m ma majuani 'bɛ'a xtã nugã, pɛ hin guí hãmhbɥ mam hmangã.

12 Dã xi'a rá 'bɛfi Oǰa i õt' ua ja ra ximhãi, pɛ hin gá 'yɛc'yɛi. Pɛ dami 'yɛc'yɛi a, janangue'a da zã ga xi i 'bɛ'a rán 'yomfɛni Oǰa, ngue 'bɛpɥ ní nɛqui rá 'bɛfi i õt' ua.

13 Nɛ hõngdã da zã ga mangã ua a, nguetho drã mɛngugã bɥ mahɛts'i nɛ bá ɛcã bɥ, guecã ngue dán jã'igã ua ja ra ximhãi. Nɛ njo'o man'da ra jã'i ngue bi yɥt mahɛts'i nɛ bá pengui ngue da mangua 'bɛ'a õt' Oǰa.

14 Nɛ tengu thofo bi 'yõt' ra Moisés, gue bi cuarpɥ magãts'i n'da ra pozɥ nt'õt'e ra t'ɛgui, nu'bɥ mín 'yo bɥ ja ra ɥhãi, ngutho jatho din jacã din cuarcã magãts'i, guecã gue dán jã'igã ua ja ra ximhãi.

15 Nɛ nu'bɥ bin jacã tengu a, nɛ hõnt'a go to'o da 'yɛc'yɛi 'bɛ'a dá tugã bɥ, hin da nu ran ɥnbi mazãi, pɛgue din ja ra 'da'yote mazãi a, bi 'yɛn a ra Jesús, bi 'yɛmp'a ra Nicodemo.

Oǰa di huɛc'ɥ 'bɥcua ja ra ximhãi

16 Nguetho ɛmmɛ di huɛgahɥ Oǰa gue dí 'bɥhmbe ɥa ja ra ximhãi. Janangue'a bi 'dajɥ rá 'dats'ũnt'ɥ ngue ma yãntehɥ, n'damhma hin da nu ran ɥnbi mazãi to'o gãtho di dãp rá mbai a, pɛgue din t'un ra 'da'yote mazãi.

17 Nguetho in nde Oja da yañjue gueju dí 'buhmbu ua ja ra ximhäi, ne hinguin nde di 'daju rá muui ma ts'oquih, ne gue'a bí mbenhua rá Ts'unt'u ua ja ra ximhäi a.

18 Ne nu'a to'o di dáp rá mbui a rá Ts'unt'u Oja, hin da nu a rá muui yú ts'oqui. Pe nu'a to'o hin di dáp rá mbui a, pe guehma da nu a xí ts'änbi da nu nangue yú ts'oqui, nguetho hingui ec'yei a rá 'dats'unt'u Oja.

19 Ne gue'a bí mben Oja ran nequi ua ja ra ximhäi, gue ní nequi 'be'a di ho yu ja'i. Nu'u to di ho ra 'bexui hingui sòm bu ja ran nequi, nguetho ot' ran ts'o. Mfadi xan ho din unba u.

20 Nguetho gätho u i ot' ran ts'o hin di ho ran nequi, ne hingui sòm bu ja ran nequi, ngue i su hin da hnumanho 'be'a ot'u.

21 Pe nu yu ja'i i honi da 'yot'a ran ho, i pa bu ja ran nequi, n'dahma da hnu gue gue'a Oja di ze u da 'yot' ran ho.

Nu ra Xuua Nxixya bi ma mahon'a nangue ra Jesús

22 M'bejua dá mbähmbe ra Jesús dyé xädihe, dá mbähmbe bu ja ra häi Judea, ne däm 'buhmbe bu 'da yu pa ne dá xixyabahe yu ja'i bu.

23 Ne'a ra Xuua Nxixya mí ot' ran xixya bu Enón 'darpu ra xequi Salim, nguetho xan ngu yu mbøthe i pøp,

24 ngue'bu hin ní jot'a fädi ra Xuua Nxixya.

25 Bin junthu 'da u yú mijudíohu u yú xädi ra Xuua, gue bi beñi man'da di muui rán xixya i ot'a ra Jesús.

26 Bi zøm bu 'bä'a ra Xuua Nxixya u yú xädi buya, ne bi 'yembi:

—Xänbate i, nu'a ran 'yohu gmín 'youi bu 'danguadi ra dæthe Jordán, gue gá xije to'o a, pe nuya i ot' ran xixya, ne gätho yu ja'i i teni.

27 Nu ra Xuua Nxixya buya bi 'yemp'u:

—Gues Oja bi zänni hangu nangu ra 'befi n'da ngu n'da ngue da zä da 'yot'a n'da.

28 Nu'ehu guí pähmbu 'be'a gätho däm mangä gue dá xi ah, hinga guedä drá Cristo, pe nugä bäm 'bet'ogä, gue dá xih yu ja'i din sä da den ra Cristo.

29 Tengu'bu n'da ra hmute din thäti, da den'na rá ndø. Ne nu'a rá amigo a ran 'yohu bin thäti, i 'bäpu i ø'a i ma, ne di johya gue

i ten'na rá ndø a ra hmute. Dín jadä buya, dadín johyagä 'bu dín nu i ten yu ja'i a ra Jesús.

30 Nu'a ra Jesús jatho da dæha gue nugä, pe nugä jatho ga 'becä, bi 'yæn a ra Xuua Nxixya.

Bí 'yeh mahets'i ra Jesús

31 Nguetho nu'a ra Jesús bá eh mahets'i, man'da nuixte a xinda gue u gäthogahu. Pe nuju däm 'buhmbu nangue yu ja'i ua ja ra ximhäi, dyu menguhu ua ja ra ximhäi, ne hinga gätho da zä ga pähmbu, hont'a 'be'a da zä da bæ'a n'da ua ja ra ximhäi. Pe nu'a bá eh mahets'i man'da xan ho ngue gätho mi'da,

32 ne im ma 'be'a bi nu bu ne 'be'a bi 'yøp. Pe hingui ngu bi hyanba rám hman a.

33 Nu'a to'o bi hyanba rám hma, bi bædi majuani bi man Oja ngue gue'a rá Ts'unt'u a.

34 Nguetho bá penh Oja a, ne gues Oja i ya 'bu i ya a, nguetho nte di 'beh rá Hogandahi Oja a.

35 Nu'a ra Ta emme in numanho rá Ts'unt'u, janangu'e'a bi un ran t'edi gätho di manda rá 'befi.

36 Nu'a to'o i ec'yei rá Ts'unt'u Oja ya i ja ra 'da'yote mazai, pe nu'a hingui ec'yei rá Ts'unt'u Oja, hin da nu ra te pe guexta'a da nu rá cue Oja mi ja da nu, ne gätho yu pa mazai.

4

Nu ra Jesús bi 'yap ra dehe ra xisu bu Samaria

1 Ne nubuya nu yu fariseo bi 'yø a man yu ja'i ngue man'da xan ngu i ten ra Jesús ne man'da xan ngu di xixyabi, xinda gue'a ra Xuua Nxixya.

2 Pe nu ra Jesús him bi 'yøzehe ran xixya, pe hængdähe yú xädigähe dá øthe ran xixya.

3 Ne nu'bu mi bæ'a ra Jesús 'be'a mi 'yø u yu fariseo, bi beñi da 'uetho, ngue hin da beñ yu fariseo din sahmi ra Xuua. Bi bøm bu ja ra häi Judea buya, ne dá mbähmbe mahon'a bu ra häi Galilea.

4 Pe guemhma bá thohmbe bu ja ra häi Samaria.

5 Ne nu'bu má thohmbe bu, dá sømhbue bu ja ra hnini Sicar, mbe häntho ra xequi bi un'a ra Jacob, bi un'na ra José rá ts'unt'u.

6 I jabu n'da ra pozo ra dehe gue bi 'yot'a ra Jacob maya'bu. Ne gueru bin säya ts'u ra Jesús, nguetho bi yäh ra 'yu. Mbε huxhyadi 'bu má sōmhbe bu.

7 Ne bi zōm bu n'da ra xisu ra mēngu Samaria, da gux ra dehe. Bi 'yēn'a ra Jesús:
—'Daqui ts'u ni dehe, ga sigä ts'u, bi 'yēmp'a.

8 Ne gätho gähe dyu xädigähe xtá sohmbe bu ra Jesús, ne dá cäthe bu ja ra hnini ga tämhbe 'be'a gätho ga sihe.

9 Nu'a ra xisu bi 'yēna:

—Hanja gní zoqui ne guí äc ra dehe, nguetho nu'i grá judío, ne nugä drá mēngu Samaria, bi 'yēmbi.

Ngubu bi man ra xisu nguetho nu ma mijudíohe hinguin zomanho yu mēngu bu Samaria.

10 Nu ra Jesús bi 'yēmbi:

—Nu'bu xquí pā a rá mate Ojā in nde di 'da'i, ne'bu xquí paqui to'ogui gue dí ä'a ra dehe, xquí 'yác ra dehe di un ra te, ne nugä xcá 'da'a 'bu, bi 'yēna.

11 Ne nu ra xisu bi 'yēna:

—Nu'i grán 'yohu, hin'yu nin juxthe, ne xun hε ua po na ra dehe. Haru ja a ra dehe di un ra te guím ma.

12 Pe nu mam bombōtahu ra Jacob bi zi ra dehe i po ua ne u gätho yá t'uhni ne yün dāni. Ne bi zogahe ra pozo ja ua. Ha man'da ja ni ts'edi ngue guí εna man'da xun ho ra dehe gui 'daje, bi 'yēn'a ra xisu.

13 Ne nu ra Jesús bi dat'a buya:

—Hōnt'a go to'o i sithe ua, gue'a nám 'bu u yu pa ja buya, pe i tuthe mahōn'a.

14 Pe hōnt'a go to'o da zi ra dehe dadí ungä, njām'bu din tuthe mahōn'a, pe din ja tengu n'da ra mbōthe bu mbo rá mbūi njām'bu din thegue, ne gue'a nám 'buh mazāi n'da a, bi 'yēna.

15 Nu'a ra xisu bi 'yēmbi:

—Grán 'yohu, 'daqui ts'u ra dehe guím ma gue hin dan tuthe mahōn'a, ne hin gua εcä mahōn'a ua ja ra pozo ga jux ra dehe buya.

16 Nu'a ra Jesús bi dat'a:

—Grá xisu, ní mba bá si a ni ndø.

17 Nu'a ra xisu bi dat'a:

—Njo'o ma ndø, bi 'yēntho.

Nu'a ra Jesús bi 'yēmp'a:

—Majuāni guím ma, njo'o ni ndø.

18 Nguetho ya hin guí 'buhmi 'da u cāt'a yun 'yohu xcán thāthu, pe nu'a guí 'buhmi ya hin ni ndøse a. Janangu'e'a majuāni njo'o ni ndø, bi 'yēn'a ra Jesús.

19 Bi dat'a ra xisu buya:

—Nu'i grán 'yohu, masque grá pōngahya Ojā.

20 Xiqui ts'u 'be'a ga øt'ähe, nguetho nu ma tahe mí thānde Ojā ua ja ra t'øhø, pe nu ahū gyu judío ahū guí εmhbu, jatho da mba n'da bu Jerusalén da dānde Ojā bu, bi 'yēna.

21 Nu ra Jesús buya bi 'yēmp'a:

—Grá xisu, dami 'yεc'yεi a ga xi i, ε maguepu da zōn ra pa hinga hōnt'ua ja ra t'øhø, xínga hōnbu Jerusalén din thānde ra Ta.

22 Sä guí εna guí thāndehu Ojā, pe hin guí thāndehu tengu bi zān zεhe Ojā ngue din thānde. Nugähe dyu judíohe dí thāndehe a bi zān Ojā nguetho bi zān Ojā ma t'εc'yεihe, ne'a ra Yānte bi zān'na Ojā ra judío a.

23 Pe bi zān Ojā n'da ra xεqui bu din thānde, gueru ja ní mbūi n'da. Ne mi ts'utho da zōn ra ora, pe ya bi zōni, ngue da dānde Ojā nangue yū mbūi u to majuāni da dānde, ne hin nangue yun t'øt'e ua ja ra ximhäi. Nguetho nu'a Ojā i honi to'o da dānde nangue yū mbūi.

24 Nguetho hin di nequi Ojā. Janangu'e'a hōnt'a go to'o da dānde Ojā, jatho da dānde nangue rá mbūi ne nangue i ten'na ram hma majuāni, bi 'yēn'a ra Jesús.

25 Nu'a ra xisu buya bi 'yēmbi:

—Dí paçä ba ε a rá Thahni Ojā ngue ra Cristo a. Ne nu'bu bá εhe da xāngahu xun ho gätho.

26 Nu'a ra Jesús bi 'yēmbi:

—Guecä drá Cristogä dín zo'a i ya, bi 'yēmbi.

27 Nu'bu mí gua'a bi man ra Jesús, ε xø dí sōmhbe bu dyu xädigähe. Ne dá hyonya thohohe gue nu ra Jesús mi yaui a ra xisu. Pe xínga n'dagähe gue dá änhde hanja bin yaui o 'be'a bin xifi.

28 Nu ra xisu buya 'bex bi zopu rá mbamhmi, ne bi mba bu hnini bi xih yu jā'i:

29 —Mbähä ne gua nuhu n'da ran 'yohu bi xicä gätho 'be'a xtá øt'ä. Ha hinga gue'a ra Cristo 'bu, bi 'yēmp'u.

30 Bi mba yu ja'i buya da zom bu 'ba a ra Jesús.

31 Pe nu'bu hin ni zom bu yu ja'i, nugähe dá xihmbe ra Jesús:

—Xänbate i, xi'bu gan sihme ya, dá emfe.

32 Pe bi da'a ra Jesús, ne bi 'yenje:

—Ja man'da ní niya ma mbwigä, pe hinga ná pahmbu, bi 'yenje.

33 Dán 'yänzehhe:

—Ha 'bui to'o bi 'uini, dán 'yemfe buya dyu xädigähe.

34 Nu'a ra Jesús bi 'yenje:

—Tengu'bu man ts'ihmegä a ngue ga ot'ä rá pähä a bá pengä ne ga juacä rá 'befi a. Ne gue'a man'da ní niya ma mbwigä a.

35 Janangue'a gue'a dí xi ahü a ya, nguetho ya ba ehnu yu ja'i. Ne ha gui emhbu di 'beh man goho zana din ja ran sofo. Pe dami hyanthü yu ba ehnu, tengu'bu n'da ra huahi ya xu 'yot'i gue da mba nsoqui, nguetho 'bexque da zä ga cuthü bu di manda Oja yu.

36 Ne nu'u to i pa ma cu't'i bu din zam bu hont'bu go njam'bu. Janangue'a nu'u to da xoqui di johya, ne nu'u to bi duhu ne'u bi xoqui 'da dán johya thoho.

37 Nguetho majuañi rán theui rá 'befi Oja a bi 'yot'a n'da ra ja'i, “bi zopu rá huahi bi duhu, ne n'dan'yo bi xoqui,” ngue i man yu ja'i.

38 Ya xtá xi ahü gui xojü hapü hin gá tuhmbu, xín gá uafü, pe n'dan'yo bi 'yot' ra 'befi bu, pe guehma gui comhbu 'be'a da da u, bi 'yengähe ra Jesús.

39 Ne nu'bu mí mam bu ja ra hnini ra xisu, xun ngu yá menguhu bi 'yec'yei gue ra Cristo a ra Jesús, nguetho bi man'a ra xisu gue xí xi a ra Jesús gätho 'be'a xí 'yot'e.

40 Nu'bu mí zom bu yu mengu Samaria bu 'bah ra Jesús, bi 'yen'u:

—Dami 'bucua ja ma hninihe, bi t'emp'a ra Jesús.

Ne dán dehe bu nyopa buya.

41 Ne emme man'da xun ngu bi 'yec'yei yu ja'i bu, nangue rá m hmanse ra Jesús.

42 Bi t'emp'a ra xisu buya:

—Ya dí ec'yeihe ya, pe hinga hont'a gá xije ná ec'yeigähe ya, pe ne'a dá øsche bi man na ra Jesús. Ne dí pahmbe majuañi ra Cristo na,

rám pørpate yu ja'i 'bucua ja ra ximhäi, bi 'yen'u yu ja'i.

Ná mbähmbe Galilea a ra Jesús

43 Nu'bu mí gua'a nyopa dá pømhbé bu ra hnini Sicar, dá haxhe ra 'yu mahøn'a ní mba bu Galilea.

44 Ne bi manse ra Jesús, nubü rá häi zehé n'da ra pøngahya hin da hnumansu bu.

45 Pe nu'bu má sømhbe bu ra häi Galilea, bi numanho ma menguhe bu. Nguetho xí nu yan t'ot'e nuixte bi 'yot'a ra Jesús bu Jerusalén 'bu mín ja ra dæpeti ran dæbaxjua, ngue ne'u xí mba bu u.

Bi yqn rá ts'unt'u rá m fäts'iu i ra ts'ut'abi

46 Ne dá mbähmbe ra Jesús mahøn'a bu ra hnini Caná ra häi Galilea, gueru xí päh ra dehe bin gui'uva. Ne mí 'burü n'da rá m fäts'iu i ra ts'ut'abi xun u rá ts'unt'u, ne i 'bem bu ja rán oi nubü ja ra hnini Capernaum.

47 Nu'bu mí 'yøde gue bi zøh mahøn'a bu ra häi Galilea ra Jesús ne i 'burü ra hnini Caná, ne bá eru 'buh ra Jesús buya, bi 'yørpa ra ts'edi da zixpu Capernaum bu ná 'ben a rá ts'unt'u, da xospi nguetho nde da du a.

48 Ne bi da a ra Jesús:

—Pe ha jatho m'bet'o guin nuhu yu hmepya ne yan t'ot'e nuixte, ja gui 'yec'yegahü buya.

49 Pe man'da i humbi sits'i, ne bi 'yembi:

—Pe mbehma ts'u cuø, xøhma da du ma t'uhnigä.

50 Ne bi dat'a ra Jesús:

—Ní mba bá nu, nguetho hin da du ni t'uhnü.

Ne nubüya bi 'yec'yei a rá m hman a ra Jesús, ne bi mba buya.

51 Ne bá thü u 'da yú 'yehé 'bu mí mba bu 'yu bi xifi:

—Bi zä ni ts'unt'u ya, en'u.

52 Ne bi 'yänni:

—'Be'a ma ora bi zä.

Ne bi t'embi:

—N'dande mande bi bøn ra pa, bi 'yen'u.

53 Ne 'bex bi ba'a rá ta gue gue'a ra ora mín yaui ra Jesús 'bu mí 'yembi da yan a rá ts'unt'u. Janangue'a nu'a ran 'yohü bi dæp rá mbui ra Jesús buya, ne'u gätho mi'da 'burü rá ngu.

⁵⁴ Guehna bi 'yøt' ra Jesús 'b_u mambá penje b_u Judea dá sòmhb_e b_u Galilea. Ya ná yondj ra hmepya bi 'yørp_u ja ra häi Galilea.

5

Bi yqñ ran 'yoh_u b_u Betesda

¹ M'bejua b_uya bin ja man'da ra dämpeti ma mijudíohe. Ne dá mbähmbe ra Jesús b_u Jerusalén.

² Nub_u Jerusalén mí po b_u n'da ra mbothe mb_e hántho b_u ja rá goxthi y_u de'yo, gue ma ndehe dy_u judíohe dí emfe Betesda. Ne jab_u cüt'a y_u 'døzangu midí mbä'ts'a ra dehe.

³ Ne x_un ngu i 'bom b_u y_u mb_edi, 'da _u y_u xädä ne _u y_u dogua ne _u bi ts'a yú ja'i. Ne gätho _u i tø'mi di 'yqñ ra dehe.

⁴ Nguetho ja'b_u bí ð mah_ets'i n'da rá m 'behni Oja ne i qñ ra dehe. Ne nu'b_u x_un nu di 'yqñ ra dehe, ne nu'a rá mb_edi da y_up_u ja ra dehe din ho a rá mb_edi i ja.

⁵ Ne mí 'bem b_u n'da ran 'yoh_u, ya ná 'däte ma 'de'ma hyäto njeya madí ts'a rá ja'i, him mi sä din 'yo.

⁶ Ne nu'b_u min nu a ra Jesús, ne bi badi nya'a thoho mi h_em_ubi, bi 'y_em_ubi:

—Ha guín nde xtán ho i, bi 'y_em_up'a.

⁷ Bi dät'a ra mb_edi:

—Dín ndehma thä, n'yø, p_e njongui 'b_ucua da zixcä n_u ja ra dehe. N'dandj ngu n'dandj dí _ena ga c_uhn_u ja ra dehe, 'bex go i 'bet'o _u 'da.

⁸ Bi 'y_em_up'a ra Jesús b_uya:

—Dami ndants'i j_ux ni fidi ne gan 'yo, bi 'y_em_ubi.

⁹ 'Bex bin hoh rá ja'i 'b_u mí ndants'i, ne bi gax rá fidi ne bin 'yo. Ne nu'a gue'a ra pa ran ts'äya a.

¹⁰ Nu'_u 'da ma mijudíohe bi 'y_em_up'a ran 'yoh_u xín hoh rá ja'i:

—Nuya ra pa ran ts'äya ya, hingui sä gui cax ni fidi, bi t'emp'a.

¹¹ Bi dät'a ran 'yoh_u:

—P_e nu'a bi hoga ma ja'i, gue'a bi xiqui nguetho bi 'y_engui: “Dami ndants'i gui cax ni fidi ne gan 'yo,” bi 'y_engui, bi 'y_en'a mí ts'a rá ja'i.

¹² Ne nu'_u 'da ma mijudíohe bi 'yänni:

—To'o nín 'yoh_u bi xi i gui cax ni fidi ne gan 'yo, bi 'y_en'_u.

¹³ P_e nu'a him mi padi to'o xí hocpa rá ja'i, nguetho nu ra Jesús bi y_ut'inde b_u 'yo y_u ja'i x_un ngu.

¹⁴ M'bejua bi mba ra Jesús b_u ja ra danija. Ne nu'b_u mi dñ'a ran 'yoh_u b_uya, bi 'y_em_ubi:

—Bin ho a ya, nde'b_u hin gmi 'yøt' mi'da y_u ts'oqui. Man'da ts'edi ran _unbi guin nu 'b_u gui 'yøt' mi'da y_u ts'oqui, bi 'y_em_ubi.

¹⁵ 'Bex bi mba a ran 'yoh_u b_uya, da xi _u ma mijudíohe xí 'yänni, gue gue'a ra Jesús bi hoqui.

¹⁶ Janangue'a bi d_up'_u ma ng_uripihe dy_u judíohe di _ucpa ra Jesús, ne im b_eni da hyo. Nguetho _en'_u: “I øt' rá 'b_efi a ra pa ran ts'äya.”

¹⁷ P_e nu ra Jesús bi 'y_em_up'_u:

—Nzai dim p_eh ma Ta, janangue'a n_ecä jatho dam p_ecä, bi 'y_em_up'_u.

¹⁸ P_e nanguehna bi man ra Jesús, nu'_u ma ng_uripihe b_uya man'da bi b_eni da hyo, nguetho hinga hønt'a bim p_efi ra pa ran ts'äya í _ucpi, p_e n_e'a í ma gue gue'a Oja rá Ta, nam b_øni 'da i guui Oja.

I ja rá ts'edi rá Ts'unt'_u Oja

¹⁹ Janangue'a nu ra Jesús bi 'y_ena:

—Majuani dí xi ah_u, nte sä ga øzeh_egä p_e hønt'a 'b_e'a dín nu øt' ma Ta. Ne gätho 'b_e'a i øt' ma Ta, gue'a dí øt'ä a.

²⁰ Nguetho nu ma Ta _em_ume in numan-hogui ngue rá Ts'unt'_ugä a, ne i urqui 'b_e'a gätho i øt'e. Ne da 'yurcä mi'da y_un t'øt'e man'da nuixte xinda gue _u gán nuh_u, ne gui hyonya thohoh_u.

²¹ Nguetho tengu ma Ta i xox'_u x_un du ne di un ra te mahøn'a, nguthogä, rá Ts'unt'_ugä a, dadí un ra te mahøn'a _u to'o gätho dín nde ga unni.

²² Ne nu ma Ta hingui juanbates_e, p_e bi 'dacä ra ts'edi go dan juanbategä rá Ts'unt'_ugä a.

²³ Nguetho in nde ma Ta gätho y_u ja'i da numansugui gue rá Ts'unt'_ugä a, tengutho ma Ta i hnumansu. Nu'b_u 'b_u a n'da hingui numansugui, xinga gue ma Ta i numansu a, gue gue'a bá p_engä.

²⁴ Majuani dí xi ah_u, nu'a øh mam hmangä ne i _ec'y_ei ma Ta bá p_engä, gue'a i ja ra 'da'yote mazai a. Ne hin da nu rá muui rá ts'oqui p_e tengutho 'b_u xí thamb_eni b_u 'b_u

u xan du, nguetho ya i ja ra 'da'yote mazai a.

²⁵ Majuani dí xi ah_u, ya bi zøn ra ora da 'yøh mam hmangä u xan du nanguue y_u mbui, pεgue din t'un ra 'da'yote 'b_u da 'yømanho mam hmangä rá Ts'unt'u Ojagä.

²⁶ Nguetho tengu ra Ta i jase ra te rá mbui, ne bi 'dacä ra ts'edi din jase ra te ma mbuigä, ne gue'a ra 'da'yote dí un y_u ja'i.

²⁷ Ne bi 'dac ra ts'edi dan juanbatagä, nguetho dán ja'igä ua ja ra ximhäi, dí paði 'be'a i sä n'da.

²⁸ O gadi hyonya thohoh_u a dá xi ah_u, nguetho da zøn ra ora gätho y_u ja'i x_u t'ägui da 'yøh ma nde 'b_u dá zohni.

²⁹ Ne da bøx'u bi 'yøt' ran ho, din ja ra 'da'yote mazai. Ne da bøx'u bi 'yøt' ran ts'o, da nu ran unbi mazai.

Di dä majuani nanguue ra Jesús

³⁰ Ne man'da bi man'a ra Jesús, bi 'yεna:

—Nugä hin te dí m mangä nanguue man 'yomfεnise. Pe nu'a i xic ma Ta gue'a dí m mangä a. Ne'a 'be'a dí sändä, xan ho a, nguetho him ma pähä zεhe dí honi ga øt'ä, pe hønt'a rá pähä ma Ta bá pengä.

³¹ Nu'b_u hængdä xcä dase majuani gue i ja ma ts'edi, nte di muui a mam hmangä 'b_u.

³² Pe ne a ma Ta di dä majuani ngue rá Ts'unt'ugä a, ne dí paçä ngue majuani im ma 'b_u im ma nanguecä.

³³ Nu ah_u gá penhd_u 'da da 'yän'na ra Xuua Nxixy_u nanguecä. Ne nu'a ra Xuua bi ma majuani a.

³⁴ Ne madague'b_u hin xtí dä majuani, pe guemhma ja ma ts'edigä. Pe dadí bεn'nah_u a bi man ra Xuua Nxixy_u ngue man'da da zä gui 'yεc'yεigah_u ne gan yamhb_u b_uya.

³⁵ Ne tengu ra sibi di hyät'i ne i fät y_u zu'uε, bin ja b_u ra Xuua Nxixy_u, gá numanhoh_u 'da y_u pa.

³⁶ Ne nu'a ra Xuua Nxixy_u bi ma nanguecä. Pe i ja 'be'a gue man'da i udi nanguecä xinda gue'a rá m hman ra Xuua, ne gue'a ra 'be'fi bi 'dacä ma Ta gue ga juacä. Ne gue'a ε xø i uh majuani bá pengä ma Ta.

³⁷ Ne'a ma Ta gue'a bá pengä, di dä majuani nanguecä, pe nu'ah_u njam'b_u gá 'yømanhoh_u 'b_u mín y_u, xín gá 'yørpah_u ra güenda 'b_u mín 'yuse.

³⁸ Mfädi hin gá hyamhb_u rá m hma b_u ja ni mbuih_u, nguetho nu'b_u xquí hyamhb_u a, xquí 'yεc'yεigah_u gue bá pengä a.

³⁹ Nu ah_u thocpa thoho guidín xähmb_u y_u søcu_u Oj_u, nguetho guí εmh_u gue'a gní tımhb_u ra te mazai a. Pe nu'ε gätho y_u søcu_u guidín xähmb_u gätho im ma nanguecä.

⁴⁰ Nu ah_u hin guín nde gui xij_u gan yan'na ni teh_u, pe hinda hønt'b_u guí xij_u gan yan ah_u din ja ah_u ra te mazai 'b_u, bi 'yεn a ra Jesús.

⁴¹ Ne xø bi 'yεna:

—Pe madague'b_u njon da numansugui, pe guexta'a rá Ts'unt'ugä Oj_u.

⁴² Pe dí paði hanja hin guí paj_u, nguetho hín guín numansuh_u Oj_u nanguue ni mbuih_u.

⁴³ Bá εcä nanguue rá thuhu ma Ta, pe nu'eh_u hin guín numanhoj_u. Pe nu'b_u ba ε a n'da nanguue rá thuhu zεhe, man'da guín numanhoh_u a.

⁴⁴ Njam'b_u da zä gui 'yεc'yεigah_u, nguetho guí homhb_u da numanho ah_u y_u ja'i, ne hin guí homhb_u da numanho ah_u Oj_u ngue hønt'a i 'bui.

⁴⁵ Ha guí εmh_u guecä ga yap'ah_u b_u 'buh ma Ta. Pe dí xi ah_u gue gue'ε yám hman ra Moisés gue'ε dí nequi i ja ni ts'oquih_u u, pe sä guím bεmh_u gue'ε dí yan'ah_u u.

⁴⁶ Pe nu'b_u xquí 'yεc'yεih_u yam hma bi 'yo't' ra Moisés, xquí 'yεc'yεigah_u ya, nguetho bi ma nanguecä.

⁴⁷ Pe hin guí εc'yεih_u 'be'a bi 'yo't' ra Moisés, jananguue'a xín guí εc'yεih_u 'be'a dí mangä ya, bi 'yεn'a ra Jesús 'b_u mín y_uh_u ma ngurpihe dy_u judíohe.

6

Ra Jesús bi 'ujn u cät'a mahuqhi

¹ Ne nu'b_u mí tho i 'da y_u pa, m'bejua b_uya, dá mbähmbe ra Jesús b_u 'danguadi ra dādehe Galilea, n'dat'a ra dādehe Tiberias.

² Ne xan ngu y_u ja'i bi dεngähe nguetho bi nu yan t'øt'e nuixte bi 'yøt'a ra Jesús nanguue u mín zāman'u.

³ Ne dá mbähmbe ra Jesús b_u ja n'da ra nyuni, ne dá huhmbe b_u.

⁴ Ne nu'ε y_u pa u mí ts'utho da zøn ra pa ga øt'ähe ra dāmpeti ran dābaxjua, dy_u judíohe.

⁵ Nε nu'a ra Jesús bin hanni nε bi hyandi xɛn ngu yɛ ja'i ba εpɛ. Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'a ra Felipe bɛya:

—'Bεpɛ dí zä ga tämhbu 'bε'a da zi yɛ ba εhnɛ.

⁶ Gue'a bi man ra Jesús nguetho in nde da badi 'bε'a dí dät'a a ra Felipe. Pε nu ra Jesús mí pəσε 'bε'a da 'yøzεhe.

⁷ Nε bi dät'a ra Felipe:

—Pε hin dí gua'ɛ yɛ mahuahi tho dá tämhbu a da zi yɛ ba εhnɛ 'bu dí ja, madague'bu zɛ ts'ɛtho din t'unni n'da ngu n'da, bi 'yεna.

⁸⁻⁹ Nε nubɛya nu'a man'da ma mixädihe ra Andrés, rán 'yohɛ ra Simón Pedro, bi xi a ra Jesús:

—'Bɛcua n'da ra ts'unt'ɛ i hɛ zɛ ts'ɛ rán zedi, gue cɛt'a yɛ hmε ra cebada, nε yoho yɛ t'ɛhuɛ. Pε hin dí gua'ɛ yɛ ja'i nguetho xɛn ngu ɛ, bi 'yεn'a ra Andrés.

¹⁰ Nε bi 'yεngdahe ra Jesús:

—Jafɛ din säya yɛ ja'i, bi 'yεna.

Nguetho mi ja bu ra 'bot'ei. Nε bi hyupɛ häi bɛya, nε mí jua i cɛt'a mahuahi ɛ yɛn 'yohɛ.

¹¹ Nε nu'a ra Jesús bi hyan'a ra hmε, nε bi 'yäp rán japi Oja nanguε ra hmε nε bi 'daje yú xädigähe. Nε nugähe dá darpähe ɛ yɛ ja'i bɛya, nε ɛ yɛ huɛ, nε bin niya gätho yɛ ja'i.

¹² Nε nu'bu mín niya yɛ ja'i, nu ra Jesús bi xicähe:

—Pεthɛ ɛ gätho 'bε'a bi bongui, gue nte dim 'bedi, bi 'yεnje.

¹³ Nε nu'bu má pεthe bɛya bi yu ɛ gätho 'de'ma yoho ma 'bøts'ehe yɛ xεqui, 'bu mín niya yɛ ja'i nanguε cɛt'a yɛ hmε.

¹⁴ Nu'bu mín nu ran t'øt'e nuixte ɛ gue bi 'yøt'a ra Jesús, bi 'yεn'ɛ bɛya:

—Masque majuani guehna ra pøngahya mí hma da zøcua ja ra ximhäi, bi 'yεn ɛ.

¹⁵ Pε nu'a ra Jesús bi badi 'bε'a mbεn ɛ yɛ ja'i ngue nde da bent'i, im bεnbi din ts'ɛt'abi. Jananguε'a bi zoh yɛ ja'i bɛya, bi mbase, nε man'da bi guam bu ja ra dapo.

Ra Jesús bin 'yo maxøts'e ra dehe

¹⁶ Nu'bu mín de bɛya dá mbäsehe bu ja ra dadehe.

¹⁷ Nε dá hux ma mbosahe, gue ga sømhbe bu ja ra hnini Capernaum. Nε hin ná nuthe ra Jesús 'bu mí zaje ra 'bεxui.

¹⁸ Nε nts'edi bi 'yεn ran dahi a ra dehe bɛya.

¹⁹ Nu'bu mí dän i ts'ɛ ra mbosa mí huxhe nε dá sømhbe made ra dadehe, dá nuhe ba εpɛ ra Jesús, ba 'yo maxøts'e ra dehe, ní 'yεpɛ ja a ra mbosa mí huxhe. Nε εmmε dá suhe nguetho him min nuhe xɛn ho, him mí pəhmbe ngue gue'a ra Jesús.

²⁰ Nu ra Jesús bi 'yεnje:

—Guecä, o guín suhɛ.

²¹ Nε bi hyu ma mbaihe, nε dá xihmbe a ra Jesús da hyuxpɛ ja ra mbosa. Nε εna ya xmi 'bähmbe bu ndenthe ná mbähmbe bɛya nubɛ ra hnini Capernaum.

Bi thon'a ra Jesús

²² Nu'bu mí nεc pɛya, nu'ɛ yɛ ja'i 'bɛpɛ hapɛ xí 'uɛn a ra Jesús, bi bεm bɛya gue hønt'a n'da ra mbosa mí høpɛ a ran de dán sihmεhe, nε hin dá mbähmbe ra Jesús 'bu má huhe ra mbosa, pε dá mbäsehe.

²³ Pεgue m'bejua thoho bi zøm bu mi'da yɛ mbosa bí nεxpɛ Tiberias, nε bi zøm bu jom bu dán sihmεhe 'bu mí 'yäp rán japi Oja ra Jesús.

²⁴ Nε nu'ɛ yɛ ja'i 'bu mí hyon'a ra Jesús nε him bi dɛm bu, xinga guecähe, bi hyux'ɛ mi'da yɛ mbosa bɛya nε bi zøm bu ja ra hnini Capernaum, i hon a ra Jesús.

Ra Jesús ra hmε dám 'bɛh mazqi n'da a

²⁵ Nε nu'ɛ yɛ ja'i 'bu mí dɛm bu ra Jesús bu 'danguadi ra dadehe, bi 'yänni:

—Mán jam'bu gá søcua, bi 'yεmp'ɛ.

²⁶ Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'ɛ:

—Majuani dí xi ahɛ, hin gní hyonjɛ gue gui pəhmbe a ran t'uti dá ut'ahɛ, pε nu'a guín niyähɛ 'bu gmín sihmεhɛ gue'a gní hyonjɛ a.

²⁷ Pε dami 'yεs'hɛ ngue hønt'a gní hyomhbɛ ra hmε nám 'bɛhmbe yɛ pa ja bɛya. Pε m'bet'o thoho dami hyomhbɛ a ra hmε nám 'bɛh mazqi n'da a gue ga 'da ahɛ, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. Nguetho gue'a ran t'edi bi 'dac Oja ma Ta, bi 'yεna.

²⁸ Nu yɛ ja'i bɛya bi 'yän'na ra Jesús nε bi 'yεmbi:

—'Bε'a sä ga øt'ähe gue ga tɛmhbe a guím ma, bi 'yεn'ɛ.

²⁹ Nu'a ra Jesús bi dadi:

—Nu'a in nde Oja gui 'yøth_u gui sinj_u b_u ni mb_ui_h_u, guecä bá pengä Oja, bi 'y_εna.

30 Ne bi t'emp'a ra Jesús:

—'Be'a ní hm_εpya gui 'yurcähe, ngue da zä ga sin ahe b_u ma mb_ui_h_u. Ha da zä gui 'yøt'e tengu bi 'yøt'a ra Moisés.

31 Nguetho nu'_u mam bombøtah_u bi zi ra maná 'b_u mí 'yo b_u ja ra ðhäi, tengu män t'o't'i b_u ja rá søcuä Oja, i _εna: “Nu'a ra Moisés, bi un y_u jã'i ra hm_ε bí 'y_εh mah_εts'i,” i _εna, bi 'y_εn'_u y_u jã'i.

32 Nu'a ra Jesús bi 'y_εmp'_u:

—Majuani dí xi ah_u, hinga gue'a ra Moisés bi un'a ra hm_ε bí 'y_εh mah_εts'i, p_ε Oja bi un a. Ne hinga gue'a ra hm_ε nám 'b_uh mazäi n'da a ra maná mi si _u. P_ε nuya, nu ma Ta di un a njuantho ra hm_ε mah_εts'i gue nám 'b_uh mazäi n'da a.

33 Ne nu'a njuantho ra hm_ε di un Oja, bí 'y_εh mah_εts'i a, gue däm 'b_uh mazäi _u y_u jã'i 'b_ucua ja ra ximhäi, bi 'y_εna.

34 Ne bi 'y_εn'_u:

—Daje thocpa thoho a ra hm_ε guím ma, n'yø.

35 Nu'a ra Jesús bi 'y_εmp'_u:

—Guecä drá hm_ε däm 'b_uh mazäi n'da a. Nu'a to'o da zingä b_u ja yá mb_ui tengu 'b_u i sihm_ε, ne njäm 'b_u din tumanthuhu yá mb_ui ne xín din tuthe b_uya.

36 P_ε tengu dá xi ah_u, hin guí _εc'y_εigah_u, madague 'b_u gá nuh_u 'b_ε'a dá øt'ä.

37 P_ε nu'_u to'o bi 'dacä ma Ta, gue'_u di dácä yá mb_ui _u. Ne nu'_u di dác yá mb_ui, njon ga _εm_u hin da zä ga sini.

38 Nguetho bá _εcä mah_εts'i ngue ga øt' rá pähä a bá pengä, ne him bá _εcä ga øt' ma pähä z_εh_ε.

39 Nu'a rá pähä ma Ta bá pengä, gue'a nte ga 'b_εcä gätho bi 'dacä, p_ε ga xoxä _u 'b_u rán z_εgui ra pa, ne dim 'b_ui mazäi.

40 Nu rá pähä ma Ta, gue hønt'a go to'o da badi rá Ts'unt'ugä Oja, ne da 'y_εc'y_εigui, din ja ra te mazäi _u. Janangue'a ga xoxä _u 'b_u rán z_εgui ra pa, bi 'y_εn'a ra Jesús.

41 Ne bi mb_udi bi _ucpa a ra Jesús _u ma mijudíohe 'b_u mí 'yø a bi ma, gue bi 'y_εna: “Nugä drá hm_ε majuani gue bá cãh mah_εts'i.”

42 Ne bin 'y_εmz_εh_ε _u:

—Ha hinga guehna ra Jesús, rá ts'unt'_u ra José na, rá ta ne rá mbe dí pãhmb_u. Hanja ní 'y_εna bí 'y_εh mah_εts'i, bi 'y_εn _u.

43 Ne nu ra Jesús bi 'y_εmp'_u b_uya:

—O gadí c'aman'_uj_u n'da ngu n'da ah_u.

44 Xínga n'da sä da d_εngui 'b_u hin di un ra pähä a ma Ta, gue'a bá pengä, ne ga xoxä 'b_u rán z_εgui ra pa _u, ga undä ra te mazäi.

45 Tengü män t'o't'i b_u ja yá søcuä yá pøngahyã Oja, bi 'y_εna: “Gätho y_u jã'i da xänba Oja,” bi 'y_εn'_u. Janangue'a nu'_u to'o gätho bi hyäni xän ho a bi xänba Oja, ne gue'_u di dác yá mb_ui _u.

46 P_ε hin dí _εna 'bo'o xän nu Oja, hinda høngdä gue bá n_εxä b_u, dín nugä a.

47 Majuani dí xi ah_u, nu'a to'o _εc'y_εigui i ja ra 'da'yote mazäi a.

48 Nugä drá hm_ε majuani gue nám 'b_uh mazäi n'da.

49 Nu'_u mam bombøtah_u bi zi ra maná bí 'y_εh mah_εts'i 'b_u min 'yo b_u ja ra ðhäi, p_ε guehma bi du _u.

50 P_ε nugä drá hm_ε majuani, bá n_εxä b_u mah_εts'i, gue sä da zin'a n'da tengu 'b_u i sihm_ε, ne njäm 'b_u da du.

51 Nugä drá hm_ε majuani, bá _εcä mah_εts'i, tengu ra hm_ε i si n'da i ja rán zaqui y_u pa i ja b_u ya. P_ε nu'a ra hm_ε dím mangä, din ja ran zaqui mazäi to da zi. Ne gue'a ma jã'igä a gue ga uni, ngue din ja ra 'da'yote _u 'b_ucua ja ra ximhäi, bi 'y_εn'a ra Jesús.

52 Bin junz_εh_ε _u ma mijudíohe b_uya, bin 'y_εmz_εh_ε _u:

—Hague nja ran 'yoh_u sä di 'daj_u rá jã'i ga sah_u, bin 'y_εmp'_u.

53 Ne nu ra Jesús bi dät'_u:

—Majuani dí xi ah_u, nu'_u hin gui sih_u ma ngøc'y_εi ne ma ji, guecä dán jã'igä ua ja ra ximhäi, hin'y_u mbo ni mb_ui_h_u ra 'da'yote mazäi.

54 Nu'a to'o da za ma ngøc'y_εi ne da zi ma ji, i ja ra 'da'yote mazäi, ne ga xox 'b_u rán z_εgui ra pa.

55 Nguetho nu ma ngøc'y_εi ne ma ji njuantho ran ts'ihm_ε ngue däm 'b_uh mazäi n'da.

56 Nu'a to'o da za ma ngøc'y_εi ne da zi ma ji dí zãm b_u ja yá mb_ui, ne i ja ra te nanguecä.

57 Tengu thoho dí øt'be ma Ta, nu'a i jase rá te, ne i jagä ra te nangue'a bɥya. Ne bá pengä gue ga thocpa a ra te ɥ to da zingä, tengu'bɥ i sagä.

58 Nuna ra hme dí xi ahɥ gue bá cəh mahɛts'i, hinga ngu a bi zi mam bombøtahɥ, nguetho bi du ɥ. Pe nu'a to'o da zi ra hme dí mangä ya, gue'a dí m 'bɥh mazai a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

59 Ne guehna ram hma bi man'a ra Jesús 'bɥ mín xänbate bɥ ja ra nija bɥ Capernaum.

Yɥm hma di un ra 'da'yote mazai

60 Nu'bɥ mí gua'a bi man ra Jesús, bi 'yɛn'ɥ mí tenni:

—Hingui ho a bi xijɥ nɥ ya, to'o da hyät'i da 'yøde, xɥn ngu ɥ bi 'yɛna.

61 Nu ra Jesús bi badi 'be'a bi bɛn'ɥ yɥ ja'i, gue him bi numanho rá m hma, ne bi 'yɛmp'ɥ:

—Ha guím bɛmhɥ hingui ho a dá xi ahɥ.

62 'Be'a guim bɛmhɥ 'bɥ gá nuɥ ga texä bɥ mahɛts'i guerpɥ bá nexä, guécä dán ja'igä ua ja ra ximhäi.

63 Pe nu'a nam bøn'ɥ yɥm hma dá xi ahɥ, hingan juɥntho gui sajɥ, pe gui 'yɛc'yɛihɥ ngue ga un ma te nangue ahɥ, ne dí n ja ahɥ ra te bɥya.

64 Pe 'bɥ i 'da ahɥ hin gui ɛc'yɛigahɥ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nguetho xmí paði to'o hin da 'yɛc'yɛi, ne xmí paði to'o di dá a.

65 Ne bi 'yɛmp'ɥ mahøn'a:

—Janangue'a dá xi ahɥ, hingui sä n'da ra ja'i ba ɛhe da dengui 'bɥ him bi jap'a ma Ta bi dác rá mbɥi.

66 Nu'bɥ mí 'yøh mahøn'a ɥ mí tenni, xɥn ngu bi 'ue ɥ ne him bin 'yohɥ mahøn'a.

67 Janangue'a nu ra Jesús bi 'yängahe dí 'de'mayohogähe:

—Ha ne ahɥ gui sogahɥ, bi 'yɛnje.

68 Nu ra Simón Pedro bi dät'a:

—Ma Hmu i, pe njo'o man'da da zä ga tɛnhde nguetho nu'i ja nim hma di un ra 'da'yote mazai.

69 Ne nugähe dí ɛc'yɛi ahe ne dí paɥmbe gue gue'e grá Cristo rá Ts'unt'ɥ i Oja i 'bɥi, bi 'yɛna.

70 Bi dät'a ra Jesús:

—Nugä xtá huan'nahɥ gui 'de'mayohohɥ, pe nu'a n'da ahɥ i tɛn ra zithu, bi 'yɛnje.

71 Pe nu'a bi man ra Jesús, gue'a ra Judas a, rá ts'unt'ɥ ra Simón Iscariote, nguetho gue'a di dá a. Ne gue'a n'da mín 'yohe a, mí 'de'mayohogähe.

7

Hingui ɛc'yɛi yán 'yohɥzɛhe a ra Jesús

1 M'bejua bɥya, bin 'yo bɥ mí'da yɥ hnini bɥ Galilea. Him bi nde bi mba bɥ ja ra xɛqui Judea, nguetho nu ma ngɥrpihe dyɥ judíohe, dyɥ israelhe, nde xtá hyo bɥ.

2 Ne ma guerpɥ da dät ra pa ngue zai dim peti ma mijudíohe, 'bɥ xɥ hyøh yɥ t'angu, im bɛni 'be'a bi 'yørpa Oja ɥ mam bombøtahe 'bɥ min 'yo bɥ ja ra ɥhäi.

3 Nu yán 'yohɥ a ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Nde'bɥ gui pøngua ní mba bɥ ja ra xɛqui Judea, ba nu a bɥ i tɛn'ni i nangue'a gui øt'e.

4 Nguetho njo'o to da 'yəh rá 'bɛfi 'bɥ in nde da t'ɛspi. Nu'bɥ majuani gui øt' yɥn t'øt'e nuixte bá ut yɥ ja'i, ne gätho ra ximhäi da bə'a i, bi t'ɛmp'a ra Jesús.

5 Ngubɥ bi xih yán 'yohɥ nguetho him mi ɛc'yɛi ɥ.

6 Nu a ra Jesús bi 'yɛmp'ɥ bɥya:

—Hinga na søn ra ora bi ts'ängä ga mbagä bɥ, pe nu'ahɥ hønt'a go 'be'a má ora da zä gui mbähä bɥ.

7 Nu'ɥ 'bɥcua ja ra ximhäi hin di ɥc'ahɥ nguetho 'da i gu gui øthɥ ɥ, pe go di ugä ɥ nguetho dí m mangä gue hingui ho øt'ɥ.

8 Ní mbäseɥ 'bɥ guín ndehɥ, nugä hin ga mba ya nguetho hinga na søn ra ora ga mba bɥ, bi 'yɛna.

9 Nu'bɥ mí gua'a bi man bɥya bim 'bɥt pɥ mí'da yɥ pa bɥ ra xɛqui Galilea.

Bin xänbate ra Jesús bɥ ja ra dɥmpeti

10 Nu'bɥ mí mba bɥ Jerusalén ɥ yán 'yohɥ, m'bejua bi mba bɥ ra Jesús. Mbɛ bin 'yɥntho nguetho bi nde him 'bɛxque da hnu.

11 Ne nu ma ngɥrpihe dyɥ judíohe i 'bɥpɥ, bi hyon'a ra Jesús bɥ ja ram peti. Ne bin 'yɛm zɛhe ɥ:

—Hapɥ i 'bɥi 'bɥ, bin 'yɛmp'ɥ.

12 Ne xɥn ngu yɥ ja'i bin yɥnjo'dre nangue'a ra Jesús, nu'ɥ 'da im ma ngue xɥn ho a, ne nu'ɥ 'da i ɛna: “Häte a.”

13 Pe xinga n'da bin yə ts'edi nangue'a ra Jesús nguetho i su ma ngɥrpihe 'bɥpɥ.

14 Nu'bu mí tho'i ts'u yu pa, ya bi zo i nde yam peti i t'örpu, ja bi mba bu ja ra danija ra Jesús buya ne bin xänbate bu.

15 Ne nu ma ngurpihe bu ja ra nija bi hyonya thoho ne bi 'yēn'u:

—Hague nja i sä da ma xun ho räm hman Oja na ran 'yohu, ne him bi zu'a man xädiu, bin 'yēm zehē u.

16 Bi dā a ra Jesús:

—Nu'a man xädigä him mam hmansegä a pegue räm hman a to bá pengä.

17 Nu'bu 'bu a n'da gue nde da 'yot' rá pähä Oja, da ba 'bu rán xädi Oja, o gue da ba 'bu mam hmansegä.

18 Nu'bu 'bu a n'da im ma 'be'a mbense, i honi da hnumansuse. Pe nu'bu 'bu a n'da i honi da t'ēspa rá hmu, im ma majuañi a ne hingui häte a.

19 Ne xō bi 'yēna:

—Bi 'daju yun t'ēdi ra Moisés, pe xinga n'da ahū guí øthu nguetho bi ma njon din hote, ne guín nde gui hyoju, bi 'yēn'a ra Jesús.

20 Ne bi dā'u yu ja'i thoho:

—Masque bi bēn'na ra zithu a gām ma, njo'o to in nde da hyo i, bi 'yēn'u.

21 Nu ra Jesús bi dāt'u:

—Nugä dá øt'a n'da ra 'befi 'bu ra pa ran ts'äya, ne gätho ahū gä hyonya thohohu.

22-23 Pe ne'ahu, nu'bu din tñ i yoho yun t'ēdi bi man ra Moisés, nu'a n'da bi ma gue gui hyēcpahu yá ja'i yu 'uere, ne nu man'da buya ra pa ran ts'äya, guí huanhdū nda'a guí øthu, gue guí hēcpahu yá ja'i yu 'uere. Nguetho hin guín nde gui festahu a rán t'ēdi ra Moisés. Ne hinga hōnt'a ra Moisés bi ma da thecpa yá ja'i yu 'uere, pe ne'u mam bombōtahū bi ma. Ne ngutho dá øt' 'bu má hoc'a n'da ra hyēnni 'bu ra pa ran ts'äya. Hanja gní sūju ne gue'a n'yoi bu rán t'ēdi ra Moisés dá øt'ä.

24 Pe damin 'yomfēnihū xun ho 'bu guí ēna guí juānbahū n'da ra ja'i. Jatho 'be guí pāhmbū 'be'a nam bōn'a i øt'a n'da, bi 'yēn'a ra Jesús.

Bin 'yän'dū 'bu gue'a ra Cristo

25 Ne nu'u 'da yu mengu bu Jerusalén bin 'yēmp'u:

—Ha hinga guehna ran 'yohu im ma ma ngurpihu da hyo.

26 Pe hague in ja, in xänbate ua bim peti gätho yu ja'i ne nte i xih ya. Uague bi bēn'u ma ngurpihu gue majuañi ra Cristo na ra Jesús, gue bi huand Oja dim Hmu ua.

27 Pe nuna ran 'yohu, dí pāhmbū hapū bá nexna, pe nu'bu bá ē a majuañi ra Cristo, njo'o to da bādi hapū dí nex'a, bin 'yēm zehē u.

28 Nu'bu mín xänbate ra Jesús bu ja ra danija, nts'edi bi 'yēna:

—Guím bēmhbu guí pajū ne guím bēmhbu guí pāhmbū hapū bá nexä. Pe hin bá ēcä nanguesegä, pegue bá pengä a majuañi i ja rá ts'edi. Nu'ehu hin guí pāhmbū a.

29 Nugä dí pācä a nguetho bá nexä bu i 'bu a, ne gue'a bá pengä a, bi 'yēna.

30 Ne 'bexque nde da bent pūya, pe njom bi zä bi bent'i nguetho hin ní zōn ra ora da bent'i.

31 Ne xun ngu yu ja'i bi 'yēc'yēi gue majuañi ra Cristo a. Ne bi 'yēn'u:

—Guehma majuañi ra Cristo na ra Jesús gue mí hma ba ēhē, nguetho njon da zä da 'yot' yun t'øt'e man'da nuixte, bi 'yēn'u.

Bi 'bēnh yu asmayo da bent'a ra Jesús

32 Nu'bu mí 'yøh yu fariseo ne yu dāmbäjä 'be'a bi man yu ja'i nangu'e'a ra Jesús, bi xi u 'da yu asmayo buya da bent'a ra Jesús ngue da got'i.

33 Nu'a ra Jesús 'bu mí thoqui bin xänbate, bi 'yēna:

—Mi ts'utho dí 'bāhmbū ua nguetho ga mba bu bí 'bu a bá pengä.

34 Ne nu'ahu buya guí hyonju pe hin da zä guí tñju, ne hin da zä guí sōmhbu bu hapū dam 'bucä, bi 'yēna.

35 Ne bin 'yēmzehē ma ngurpihe:

—Hapū da mba gue hin da zä ga tñhbu. Ha da mba bu n'danni 'bu u ma mijudíoū, ne da xänba u, ne'u n'dan'yo yu ja'i gue yu griego.

36 'Be'a ním bōn'a man'a: “Gui hyonju ne hin guí tñju, ne hin da zä guí sōmhbu hapū ga mba,” ēnju, bin 'yēmzehē u.

Tengu n'da ra dāthe da nexpu ní mbūi n'da

37 Nu rán zegui ra pa nangu'e yam peti mí øt'u, gue'a ra pa ēmb yu ja'i man'da xun ndaxqui a. Ne 'bāpu ra Jesús ne nts'edi im man'a:

—Nu'a to'o di 'be a man'da mahyoni thoho rá mbai, tengu'bu i tuthe, ba xe ga un'na mahyoni thoho, tengu'bu da zi ra dehe.

³⁸ Ne nu'a to'o da zi ra dehe dí m angä, din ja tengu n'da ra dæthe da nexpu rá mbai gue di un mahøn'a ra 'da'yote, tengu xí man rá t'ohni Oja, bi 'yæn'a ra Jesús.

³⁹ Ne gue'a bi ma nangué rá Hogandahi Oja da hyani to'o gätho da 'yæc'yæi. Pe hin ní zøh rá Hogandahi Oja 'bu mí m ma nguetho hin ní ndex mahæts'i ra Jesús gue tpa pengahu a.

'Dahma 'dan'yo bi bænyu ja'i

⁴⁰ Nu'bu mí 'yøh yu ja'i 'be'a bi man ra Jesús, bi 'yæn i 'da:

—Masque majuani rá pøngahya Oja mí hma ba xe.

⁴¹ Ne nu mi'da bi 'yæna:

—Nu'a, ra Cristo gue rá Thahni Oja a.

Pe nu mi'da bi 'yæna:

—Pe ha dí 'yæpu Galilea ra Cristo.

⁴² Nguetho bi man rá t'ohni Oja, gue ra Cristo ba xe nangué rá 'yu ra David, ne di nequi bu ra hnini Belén guepu mí 'buh ra David, æn'u.

⁴³ 'Bex bin hec yu ja'i nangué'a bi man'u, ne 'dahma 'dan'yo 'be'a mí m bæni gue to'o a ra Jesús.

⁴⁴ Ne 'da u nde da bent'i ngue da got'i, pe xinga n'da bi zä bi bent'i.

Him bi 'yæc'yæi yu ngurpi

⁴⁵ Nu'bu mbenc'u yu asmayo bu 'bu u yu dambäja ne yu fariseo, nu'u bi 'yänni:

—Hanja hin guá sihu a dá xi ahü, bi 'yæn'u.

⁴⁶ Ne nu yu asmayo buya bi dadi:

—Pe him mí 'bu a n'da im ma tengu man'a ra Jesús, bi 'yæn'u.

⁴⁷ Ne bi dæ u yu fariseo buya:

—Ha ne ahü bi hyä ahü.

⁴⁸ Pe xinga n'dagähe dyu fariseohe dí æc'yæihe a, xinga gue'u mi'da ma mingurpihe.

⁴⁹ Pe nu u yu ja'i thoho gue hingui pah yu t'ædi, hønt'u i æc'yæi a ran 'yohü u, pe da nu ran anbi mazai u, bi 'yæn u.

⁵⁰ Ne nubuya nu ra Nicodemo, gue'a xí zøm bu 'buh ra Jesús 'bu n'da ra xui, bi 'yæmp'u yä mifariseohü:

⁵¹ —Nu'a man t'ædihü, hingui sä ga juanbahü n'da ra ja'i 'bu hin dá øhmbü 'be'a da mansæ, ne'bu hin dí pahmbü majuani 'be'a i øt'e, bi 'yæna.

⁵² Ne bi dæ u, bi 'yæmbi:

—Nu'i tengu'bu ne'i guí 'yæpu Galilea, nguetho ne'i guím ma tengu im man yu 'yambü. Pe dami hyomhbü ja rá søcuæ Oja gue'bu di nequi bu Galilea n'da rá pøngahya Oja.

⁵³ Ne n'da ngu n'da bi mba yä ngu buya.

8

Ra xisu ra 'yomt'æni

¹ Pe nu ra Jesús bi mba bu ja ra nyuni Olivos.

² Ne nu'bu t'æxudi tho bi mbeng bu ja ra dænija mahøn'a ne bi hyupu. Ne gätho nan ngu yu ja'i bá xe nangué'a ne bi xänba u.

³ Ya xí yæ bu ra Jesús 'bu mí zøm bu yu fariseo ne yu xänbate nija, bi zispa n'da ra xisu gue bi nu 'bu mín yaui n'da ran 'yohü hing rá ndø. Ne bi mbä'minde bu 'buh yu ja'i.

⁴ Bi 'yæmp'a ra Jesús:

—Xänbate, nuna ra xisu dá tømhbü bu i øt' ran 'yomt'æni.

⁵ Ne nu ran t'ædi bi xiju ra Moisés, tengu na bi 'yøt' ra xisu ya, ne i jatho da mba ma bat'ado gue da du. Xi'e, 'be go guí xije ya, bi 'yæn'u yu fariseo ne yu xänbate nija.

⁶ Pe guehna bi man u nguetho i sätho ra Jesús, i honi 'bæpu dí yaui. Ne 'bex bi mbom thoho a ra Jesús ne bi 'yo't' rá saha bu häi tengu'bu hin xtá 'yø'a bi man'u.

⁷ Pe man'da bi thoqui bi 'yänni, nu ra Jesús bim 'bäh pæya ne bi 'yæmp'u:

—Nu'bu 'bu a n'da ahü hin'yü ni ts'oquihü, gue'a di dæ'mi da 'yæmba ra do ra xisu a.

⁸ Ne bi mbo'mi mahøn'a bu häi ne bi 'yo't' rá saha bu ja ra häi.

⁹ Ne nu'bu mí 'yø'u 'be'a bi man ra Jesús, bi dæ'mi 'dahmi 'datho bi mba, m'bet'o bi mba a man'da xín dæc'yæi asta gue'bu go mín the u yu yæpate, nguetho bi bæse mbo yä mbai i ja yä ts'oqui. Ne hønt'a ra Jesús bi gohmbü bu mí xänbi, ne'a ra xisu.

¹⁰ Ne nu'bu mí m 'bä'a ra Jesús ne bi nu njo'o bu yu yæpate, pe hønt'a ra xisu bi gopu, bi 'yæmbi:

—Grá xisu, hapu bi mba u bi yap'i i. Ha njo'o ua u in nde xti 'da'a rá muui ni ts'oqui.

11 Ne bi da'a ra xisu:

—Grá Hmu, xinga n'da.

Ne nu ra Jesús bi 'yembi:

—Necä, xinga guecä ga 'da'a rá muui ni ts'oqui. Ní mba ya, pe hin gui 'yot' mi'da yu ts'oqui.

Rá nyot'i yá mbui yu ja'i

12 Nu ra Jesús bi thoqui bi xänba yu ja'i mahøn'a, bi 'yena:

—Nugä, drá nyot'i yá mbui yu ja'i 'bucua ja ra ximhäi. Nu'a to'o da dengui him man 'yo bu ja ra 'bexui, pe din ja ran nequi yá mbui gue ra 'da'yote mazai, bi 'yemp'u.

13 Janangue'a nu'bu mi da u 'da yu fariseo mi 'buru, bi 'yembi:

—Pe nu'i guim manse 'be'a gui øzehε, janangue'a säti thoho a guim ma, sä bi 'yenn'u.

14 Nu'a ra Jesús buya bi dat'u ne bi 'yemp'u:

—Madague'bu dim manse nangesεgä, pe di muui a, nguetho dí pãcä hapu bá nexä ne hapu ná mbagä. Pe nu ahu hin gui pahmbu hapu bá nexä o hapu ná mbagä.

15 Nu'ehu sä gadí juanbahu n'da 'bu hin gui pahmbu xun ho 'be'a øt'a n'da. Pe nugä madague'bu dí pãdi 'be'a øt'a n'da, pe njon dadí juanbä ya.

16 Pe nu'bu dim mangä 'be'a øt'a n'da, majuani dim ma, nguetho hin dí 'dase pe n'dat'a dim mam'be ma Ta gue bá pengä ua.

17 Nt'o't'i bu ja yun t'edi zai guidín xähmbu, gue nu'bu yoho yun 'yohu 'da'angu da ma 'bu xun juanni, mfaði gue ya majuani a buya.

18 Nugä dí xi ahu to'ogä, n'dahma gui pajü, ne'a ma Ta bá pengä di jaqui da faqui, bi 'yena.

19 'Bex bi 'yenn'u:

—Hapu 'buh ni ta, bi 'yembi.

Ne nu ra Jesús bi dat'u:

—Hin gui pajü, xinga gue'a ma Ta gui pahmbu. Nu'bu xqui pajü, ne'a ma Ta xqui pahmbu 'bu, bi 'yena.

20 Ne guehna bi man ra Jesús 'bu mín xänbate bu ja ra danija gueru i pa m'be'ts'i ra mbeti. Ne njom bi bent'i gue xtan got'i nguetho hin ní zøn ra ora dim fent'i.

Him bi zä bi mbähä ra Jesús

21 Nu ra Jesús bi thoqui bi xih mahøn'a u:

—Nugä ga mbagä, ne m'bejua gui hyonju, ne gui tuhü 'bu hin nín hotho ni ts'oquihü. Nubu hapu ga mbagä hin da zä gui mbähä bu, bi 'yena.

22 Ne bi 'yenn'u ma ngurpihe:

—Ha din hyose nangesε nguetho bi ma: "Nubu ga mbagä, hin da zä gui mbähä bu," bi 'yennju, bi 'yenn'u.

23 Ne nu'a ra Jesús bi 'yemp'u:

—Nu'ahu i ja ahü rán 'yomfëni ra ximhäi nguetho gyu menguhü ua ja ra ximhäi. Pe nugä 'da'angu dim bëm'be Oja, nguetho hin dra mengugä ua ja ra ximhäi.

24 Janangue'a dí xi ahü, nu'bu hin gui 'yεc'yεihü 'be'a dim manse gue to'ogä, gui tuhü ne njam'bu din hoh ni ts'oquihü, bi 'yena.

25 Ne bi 'yän'ndu buya:

—To'o i, bi 'yenn'u.

Nu'a ra Jesús buya bi 'yemp'u:

—Ya xtá xi ahü to'ogä ne guexta thohogä.

26 I ja man'da xun ngu ga xi ahü 'beru nín ja ni ts'oquihü. Pe majuani a dim ma nguetho majuani a bá pengä. Ne nu'bu yum hma di bεngä a, gue'u dim mangä ua ja ra ximhäi u, bi 'yena.

27 Pe nu'bu ma ngurpihe 'bu mí xi u, him bi bā gue'a bi ma ra Jesús gue Oja bá penhua.

28 Janangue'a xø bi 'yenn'a ra Jesús:

—Nu'bu gá cuarcahu bu magats'i, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, m'bejua buya ja gui pahmbu to'ogä. Ne ja gui pahmbu buya nte dim manse, pe gätho xtá ma bi xänga ma Ta.

29 Nu a ma Ta gue bá pengä ua, n'dat'a dim bëm'be, ne njam'bu i sogä a nguetho zai gätho dí øt'ä a in numanho, bi 'yenn'a ra Jesús.

30 Nu'bu mí man na, xun ngu u mi'da bi 'yεc'yεi mahøn'a.

Yü 'yεhe a ra ts'oqui

31 Ne nu ra Jesús bi 'yemp'u 'da ma mi-judiohe ngue εna bi 'yεc'yεi a:

—Nu'bu gui thoqui gui tenhdü mam hmangä, majuani ma 'yεc'yεi ahü 'bu.

32 Ne da zä gui pahmbu 'be'a nam bøn'u yum hma majuani, ne gue'a dí yan ahü gue da zin ahü Oja, bi 'yena.

33 Ne bi dā ɯ:

—Pε nugähe, dyɯm bom'betoje ra Abraham janangue'a ya yú t'uhnigähe Oja. Ne njam'bu midí mandagähe man'da ra hmu. Hanja gní xije da mba nhyänigähe gue da zinje Oja, bi 'yɛn'ɯ.

34 Ne nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɯ:

—Majuani dí xi ahɯ, nu'a to'o øt' ra ts'oqui, rá hmu ra ts'oqui a.

35 Nehna man'da guim bɛmhbu, hin gui sä gui comhbu ran ho ra Abraham, pε tengu'bu yú 'yɛhɛ thoho ahɯ a. Pε hønt'ɯ njuantho yú t'uhni da gomhbu ran ho mazai.

36 Nugä njuantho rá Ts'unt'ɯ Ojagä. Ne nu'bu guecä ga juɛ'ahɯ bu ja yɯ ts'oqui, majuani da zin ahɯ ma Ta ne yú t'uhni ahɯ a 'bu.

37 Ne madague'bu bi xant'ahɯ ra Abraham, tengugä, pε guín nde gui hyojɯ, nguetho hin hapɯ da zä da yat' mam hma bu ja ni mbuihɯ.

38 Hønt'a bi 'yurcä ma Ta dí m angä. Ngutho ahɯ, hønt'a bi 'yut'a ni tahɯ guí øthɯ, bi 'yɛmp'ɯ.

39 Ne bi dā ɯ ma mijudíohe mí 'bäpɯ:

—Ra Abraham ma tahe.

Ne nu ra Jesús xø bi 'yɛmp'ɯ:

—Nu'bu majuani yú t'uhni ahɯ ra Abraham xquí comhbu ran 'yomfɛni ra Abraham 'bu.

40 Pε nuya guín nde gui hyojɯ, guecä dí xi ahɯ a majuani gue'a bi xänga ma Ta. Pε hinga ngubɯ bi 'yøt' ra Abraham tengu guín nde gui 'yørcahɯ.

41 Janangue'a dí xi ahɯ, guí øthɯ rá 'bɛfi man'da ni tahɯ, bi 'yɛna.

Ne 'bex bi 'yɛn'ɯ:

—Hin dyɯ 'betat'uhni gähe, pɛgue n'datho ma tahe 'bui, Oja a, bi t'ɛmp'a ra Jesús.

42 Nu'a ra Jesús bi dät'ɯ:

—Nu'bu da gue'a Oja ni tahɯ, xquí numanhojɯ 'bu, nguetho bá ɛcä bu bí 'bu Oja. Ne hin bá ɛcä nangue ma ts'ɛdi zɛhɛ pε gue'a Oja bá pɛngä ua.

43 Hanja hingui sä gui pəhmbu 'bɛ'a dí m angä. Nguetho hin guín nde gui pəhmbu a.

44 Nguetho ra zıthɯ ni tahɯ, ne guí honi gui 'yøthɯ rá pähä a. Ne nu'a, rá mbadi thoho bi dɯ'mi bin hote, ne guet'ɯ yɯ pa i

ja bu ya i øthoho. Ne nu'a, him bin zəmmi a majuani nguetho him bi numanho a. Ne hønt yɯ fehni man'a nguetho rá m 'bäi a. Ne in ta nangue gätho yɯ fehni.

45 Pε nugä dí m ma majuani, janangue'a hin guí ɛc'yɛigahɯ.

46 To'o ahɯ da ma majuani dí øt' ran ts'o o gue dí m man ra fehni. Pε nu'bu gätho majuani a dí xi ahɯ, hanja hingui sä gui 'yɛc'yɛihɯ.

47 Nu'a to'o bim 'bui nangue Oja, i ømanho rá m hman Oja a, pε nu'ahɯ hin guí ømanho rá m hman a nguetho hin gám 'bɛhmbu nangue Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ya xmi 'buh ra Cristo 'bu hin ním 'buh ra Abraham

48 'Bex bi dā ɯ ma mijudíohe baya:

—Ha him majuani dí m mamhbe, gue nu'i grá mɛngu bu Samaria, gue him majuani grá mbom'beto ra Abraham. Ne guí 'bɛhmi n'da ra zıthɯ, sä bi 'yɛn'ɯ.

49 Nu ra Jesús bi dät'ɯ:

—Nugä hin dí 'bu'be n'da ra zıthɯ pε dí numansu ma Ta. Nu'ahɯ hin guí numansujɯ.

50 Ne hin dí honi gue da hnumansugui pε i 'bu a n'da gue i honi da hnumansugui, ne di ɯnbi to'o hingui numansugui.

51 Majuani dí xi ahɯ, nu'a to'o da 'yɛc'yɛi a dí m angä hin da nu ran däte a, bi 'yɛna.

52 'Bex bi dā ɯ ma mijudíohe:

—Nuya dí pəhmbu go gue'e guí 'bɛhmi a ra zıthɯ, nguetho bi du ra Abraham ne gätho yú pəngahyɔ Oja, pε sä guí ɛna, hin da du to'o da 'yɛc'yɛi i.

53 Ha guí ɛna man'da guín nuixte xinda gue'a ma tahe ra Abraham ne ɯ yɯ pəngahyɔ, ne maya'bu xɯn du ɯ. To'o guí ɛna gue gue'e 'bu, bi 'yɛn'ɯ.

54 Nu'a ra Jesús bi dät'ɯ:

—Nu'bu xcá honi dan nuixte zɛhɛgä, säti thoho 'bu. Pε nangue a rá ts'ɛdi ma Ta, gue'a nán nuixtegä a, gue'a guí ɛmfɯ ni Ojahɯ.

55 Pε njam'bu gá pəhmbu a. Pε nugä dí pəcä a, ne nu'bu xcá mangä hin dí pəcä a, xcám fehnigä 'bu, tengu ahɯ. Pε majuani dí pəcä a ne dí øt'a im man a.

56 Nu a ra Abraham, zai guí ɛmfɯ ni tahɯ, pε bin johya 'bu mi badi da zøn ra pa ba ɛcä

ua. Ne bi t'uti gue ga söcä ua, ne bin johya 'b_u mi nugui, bi 'y_ena.

⁵⁷ Ne sä 'bex bi 'y_emp'a ma mijudíohe:

—Hin guí p_e'ts'i yote ma 'det'a njeja ne guí _ena gá nu ra Abraham, bi 'y_en'a.

⁵⁸ Ne nu ra Jesús bi 'y_emp'a:

—Majuani dí xi ah_u, nu'b_u hin ním 'b_uh ra Abraham, xmí 'b_ucä, nguetho zai dí 'b_ui, bi 'y_emp'a.

⁵⁹ 'Bex bi g_ux y_u do _u, _ena di bat'i, p_e nu ra Jesús 'bex bi y_ut'i nde b_u 'b_uh y_u ja'i, bin 'y_ani ne bi b_om b_u ja ra d_anija b_uya.

9

Ra xädä 'b_u mim 'b_ui bi y_ani

¹ Nu'b_u má mbähmbe b_u 'yu ra Jesús, dá nuhe n'da ran 'yoh_u, ra xädä gue'b_u go mim 'b_ui.

² Ne nugähe dy_u xädihe dá änhde:

—Xänbate i, to'o bi 'y_ot' ra ts'oqui, ha gue'a rá ta o gue rá mbe, uague rá ts'oqui z_ehe gue bin xädä, dí _emf_e.

³ Nu'a ra Jesús bi 'y_engähe:

—Xínga guehna ran 'yoh_u ne xinga gue'a rá ta ne xínga gue'a rá mbe, p_e h_ont'a ran t'öt'e nuixte da 'y_orpa Oja gue da nu y_u ja'i.

⁴ Nuj_u i jatho ga humbi ga _orpah_u rá 'b_efi Oja ya tengu'b_u ma patho ya, nguetho da z_on ra pa ga tuh_u, ne hin man da zä ga _oth_u ra 'b_efi ua ja ra ximhäi b_uya.

⁵ Nu'b_u dí 'b_ucua ja ra ximhäi dí xänba y_u ja'i, tengu'b_u dí xocpa y_u dá da nu ran nequi, bi 'y_enje.

⁶ Nu'b_u mí jua'a bi ma, bi zoh rá j_ini b_u häi, ne í 'y_ot' ra b_ohäi rá j_ini ne gue'a í g_ospa rá dá ra xädä a b_uya.

⁷ Ne bi 'y_emp'a ra xädä:

—Ní mba bán xädä n_u ja ra mbothe Siloé.

Bi mba ne bán xädä. Ne nu'b_u mam bá pengui in nu ran nequi b_uya.

⁸ Ne nu'_u din t_ot'am'b_ui h_u ne'_u mi'da y_u ja'i gue zai mín nu 'b_u mín xädä, nu'b_u mín nu _u, bin 'y_emp'a:

—Ha hinga guehn_u ra xädä n_u mí h_axta'a 'b_e'a mí si.

⁹ 'Da'_u bi ma:

—Guehn_u.

Ne nu'_u mi'da bi 'y_ena:

—_ena ngun_u a p_e hinga guehn_u.

P_e nu ra xädä bi d_adi:

—Guecä, bi 'y_en'a.

¹⁰ Ne bi 'yän'd_u b_uya:

—Hague nja bi xoh ni dä.

¹¹ Ne nu ra xädä bi d_adi:

—Nu'a ran 'yoh_u rá thuhu ra Jesús bi 'y_ot' ra b_ohäi ne bi gosca ma dä. Ne bi 'y_engä: “Ní mba b_u ja ra mbothe Siloé ne guan xädä b_u,” bi 'y_engä a. Ne dá mba dán xädä, ne bi zä dá nu ran nequi ma dä b_uya, bi 'y_ena.

¹² Ne bi t'_emp'a:

—Har_u i 'b_u a.

Ne bi d_ah p_uya:

—Hin dí p_adi, bi 'y_entho.

Bi t'_orpa ran t'_anni a mí xädä

¹³ Ne bi zix b_u 'b_uh y_u fariseo b_uya.

¹⁴ Nu'a ra pa bi 'y_ot' ra b_ohäi ra Jesús ne bi xocpa rá dá ra xädä, ra pa ran ts'äya a.

¹⁵ Nu y_u fariseo bi 'yänni mah_on'a:

—Hague nja bi nu ran nequi ni dä.

Ne bi 'y_emp'a:

—Bi gosca ra b_ohäi ma dä, ne bán xädä, ne nuya dín nu ran nequi, bi 'y_ena.

¹⁶ Janangue'a bi 'y_en'a 'da y_u fariseo:

—Nu'a ran 'yoh_u guím ma, hingui numansu Oja nguetho hingui numansu ra pa ran ts'äya, sä bi 'y_en'a.

P_e nu'_u mi'da _u bi 'y_ena:

—P_e nu'b_u ra ts'om'bäi hin xtán zä da 'y_ot' y_un t'öt'e nuixte gue i _ot'a.

'Bex bin hec'_u b_uya.

¹⁷ Ne bi t'_an'na ra xädä:

—'B_e'a guím ma nangue'a bi xoc'a ni dä.

Ne bi 'y_ena:

—Nu'a, n'da rá p_ongahy_a Oja a, bi 'y_ena, ne bi b_om b_uya.

¹⁸ P_e nu'_u him bi 'y_ec'y_ei gue gue'a mí xädä, jague'b_u mí zonpa a rá ta ne rá mbe.

¹⁹ Ne bi 'yän'd_u:

—Ha gue'a ni ts'unt'_ui gue mí xädä a. Hague nja in nu ran nequi ya, bi 'y_en'a.

²⁰ Bi d_a'a rá mbe ne rá ta:

—Dí p_a'be gue gue'a ma ts'unt'_u'be gue mí xädä 'b_u mim 'b_ui.

²¹ P_e hin dí p_a'be hague in ja in nu ran nequi ya, hin dí p_a'be to'o bi xocpa rá dá. Nu'a x_un d_an'yoh_u ya, dami 'yänhd_u, da manse to'o.

²² Ngub_u bi man rá ta ne rá mbe nguetho i su ma ngarpihe dy_u judíohe. Gue bi zän'na n'da ra nde, gue da hy_on'a thi b_u ja ra nija _u

to'o da ma bá pɛnh Oja a ra Jesús, nɛ ma zä hin da hnumanho bɛ ja yá hnini.

²³ Janangue'a bi 'yɛntho rá ta nɛ rá mbe: “Xɛn dɔn'yohɛ ya, dami 'yänhdɛ,” bi 'yɛntho ɛ.

²⁴ Janangue'a bi zonh mahøn'a ran 'yohɛ mí xädä, nɛ bi 'yɛmp'a:

—Pɛ dami ma majuani gue gue'a Oja bi xoc'a ni dä. Pɛ nu'a ran 'yohɛ gá ma, dí pɔhmbe ra ts'om'bäi a, bi 'yɛn'ɛ.

²⁵ Nɛ nu'a mí xädä bi dɔdi:

—Hin dí pɔcä 'bɛ ra ts'om'bäi a, o gue hin'na, pɛ høn't'a dí pɔdi mí xädägä, nɛ dín nu ran nɛqui ya.

²⁶ Nɛ bi 'yɛmbi mahøn'a:

—'Bɛ'a bi 'yøt'a'i 'bɛ mí xoc'a ni dä.

²⁷ Nɛ bi dɔ'a:

—Nugä ya xtá xi ahɛ nɛ hin gá 'yɛc'yɛihɛ. Ha guí 'yɛc'yɛihɛ 'bɛ ga xi ahɛ mahøn'a. Ha nɛ ahɛ guín nde guí tɛnhdɛ a 'bɛ, bi 'yɛna.

²⁸ 'Bex bin sante thoho ɛ 'bɛ mí 'yɛmp'a:

—Nu'i rá xädi i a ra ts'om'bäi. Pɛ nugähe yá xädigähe a ra Moisés.

²⁹ Dí pɔhmbe Oja bin yɔui ra Moisés, pɛ nu'a ran 'yohɛ guí ɛspi hin dí pɔhmbe harɛ bi nɛx'a rán t'ɛdi a, bi 'yɛn'ɛ.

³⁰ Bi dɔ'a mín xädä bɛya:

—Nugä dadí hyonya thoho nangu'e'a gá mamhbɛ, gue hin guí pɔhmbɛ harɛ bí 'yɛ a rán t'ɛdi, nɛ ya bi xoga ma dɔ a.

³¹ Nɛ dí pɔhmbɛ hin da 'yømanho Oja 'bɛ da 'yäp rá ts'edi n'da ra ts'om'bäi, pɛ nu'bɛ 'bɛ a n'da i thənde Oja nɛ ørpa rá pähä, i ø Oja 'bɛ i äp rá ts'edi.

³² Nɛ gätho yɛ jɛya xɛ thogui njəm'bɛ bim 'bɛ a n'da bi xocpa rá dä n'da mí xädä 'bɛ mí mím 'bɛi.

³³ Nu'a ran 'yohɛ dím ma, nu'bɛ hin di fäx Oja a, hin te sä da 'yøt yɛ nuixte 'bɛ, bi 'yɛn'a mí xädä.

³⁴ Nɛ bi t'ɛmp' mahøn'a:

—Nu'i grá dɔdits'oqui, janangue'a guí xädä 'bɛ gmím 'bɛi. Ha go guí xängähe, bi 'yɛn ɛ.

Nɛ bi hyøn a thi gue ma zä hin da numanho ma mijudíohe bɛya.

I xädä yá mbɛi ɛ 'da

³⁵ Nu'bɛ mí 'yø'a ra Jesús gue bi thøn'a thi ra xädä, bi dɔni nɛ bi 'yänni:

—Ha guí ɛc'yɛi rá ts'unt'ɛ Oja, bi 'yɛmbi.

³⁶ Nɛ bi dɔt'a:

—Ma Hmu, to'o a guím ma. Dami xiqui ts'ɛ, ga ɛc'yɛi a, bi 'yɛna.

³⁷ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Guecä guín nug ya, nɛ dí yɔui ya.

³⁸ Nɛ bi 'yɛmbi:

—Ma Hmu i, dí ɛc'yɛi a ya.

Nɛ bin dɔnyahmu bɛ ja rá hmi bɛya.

³⁹ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛna:

—Janangue'a dám 'bɛcä ua ja ra ximhäi, gue ga japi di nɛqui 'bɛ'a mbɛni n'da ngu n'da. Nɛ nu'ɛ i xädä da nu ran nɛqui, nɛ nu'ɛ in nu ran nɛqui din xädä, bi 'yɛna.

⁴⁰ Nɛ nu'ɛ 'da yɛ fariseo bi 'yøh rá m hman a, bi 'yɛn'ɛ:

—Ha nɛcähe dí xädähe, bi 'yɛn'ɛ.

⁴¹ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu'bɛ xquí pɔhmbɛ gue guí xädähɛ, xtán zä xtím pun'nahɛ 'bɛ nɛ njon xtá xi ahɛ gue ja ni ts'oquihɛ bɛya. Pɛ guí ɛnsehɛ guín nuhɛ ran nɛqui, janangue'a hin dim pun'na ni ts'oquihɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

10

Ran t'uti nangu'e'a mbä't'i yɛ dɛ'yo

¹ —Majuani dí xi ahɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús, nu'ɛ hin dí yɛrɛ ja rá goxthi a rá mbä't'i yɛ dɛ'yo, nɛ dí dons pɛ ja ra mbä't'i, yɛ bɛ ɛ.

² Pɛ nu'ɛ dí yɛrɛ ja rá goxthi, njuanthono yɛ mbändɛ'yo ɛ.

³ Nɛ da xocpa a ra mbängoxthi nɛ da yɛt'ambo ra mbändɛ'yo bɛya. Nɛ nu'ɛ yá dɛ'yo i ørpa rá nde a rá mbädi nɛ i øt'a i xifi. Nɛ i ndønba yá thuhu nguetho i pɔ ɛ yá mbɛti a. Nɛ i sixpɛ ja yɛ 'bot'ei.

⁴ Nɛ nu'bɛ mí gɛc pɛ thi gätho ɛ yá dɛ'yo, di 'bɛt'o 'bɛ i sits'i, nɛ nu'ɛ yá dɛ'yo i tenni nguetho i pɔrpa rá nde 'bɛ im mba't'i.

⁵ Hingui tenna n'dan'yo n'da ra ja'i, pɛ i 'dagui, nguetho hingui pɔrpa rá nde a n'dan'yo, bi 'yɛna.

⁶ Nu'a ran t'uti bi man'a ra Jesús, pɛ hingui pɔ ɛ 'bɛ'a nam bøn'a bi si ɛ.

Ra Jesús ra hogambändɛ'yo

⁷ Janangue'a 'bex bi 'yɛmbi mahøn'a:

—Majuani dí xi ahɛ, nugä drá goxthigä a ra mbä't'i guerpɛ i 'bɛh yɛ dɛ'yo.

⁸ Pε gätho ɥ im bɛni dim 'bɛt'o zɛhɛ xinda guecä, nɛ gue'ɥ yɥ bɛ ɥ. Pɛ nu'ɥ yɥ dɛ'yo hingui ɔrpa yú nde ɥ.

⁹ Nugä drá goxthigä, nu'a to'o da yɥt'i nanguecä, ma zä da ts'imanho bɥ. Nɛ da baɖi gue rá ngu bɥ, janangue i 'yo nɛ da ðini 'bɛ'a dí zɛrpa yú mbɥi, tengutho ra dɛ'yo i tɪn yɥ t'ɛi.

¹⁰ Nu'ɥ yɥ bɛ ní 'yɛhɛ dim pɛ nɛ din hodu nɛ di ts'onbi gätho rá 'bɛfi Ojã. Pɛ nugä ná ɛhɛ gue dí tɪn ra te n'da nɛ din ja ra te i juadi xɥn ho.

¹¹ Nugä drá hogambändɛ'yo nɛ ga 'bɛh ma te gue gan yɥn ɥ ma dɛ'yo.

¹² Pɛ nu'ɥ 'da yɥ mbɛfi, hɔnt'ɥ yún zäbi nde da ðaha, nɛ him majuɥni yɥ mbändɛ'yo, gue hin yú mbɛti ɥ yɥ dɛ'yo. Janangue'a nu'bɥ in nu ba ɛpɥ n'da ra zate, i sopɥ yɥ dɛ'yo nɛ i 'dagui. Nɛ nu ra zate bɥya im bɛnt'ɥ yɥ dɛ'yo nɛ im maxt'i.

¹³ Nu'ɥ yɥ mbɛfi i 'dagui nguetho hin'yɥ yún huɛcate nangue yɥ dɛ'yo, nɛ hɔnt'ɥ yún zäbi ní hyu yú mbɥi.

¹⁴ Nugä drá hogambändɛ'yo, nɛ dí pɥh ma dɛ'yo nɛ nu'ɥ i pɥqui.

¹⁵ Tengu thoho dí ɔt'be ma Ta, i pɥqui nɛ dí pɥcä a. Nɛ ga ungä ma te ngue gan yɥn ɥ ma dɛ'yo.

¹⁶ I 'bɥh mi'da ma dɛ'yo gue hinga guecua i 'bɥcua. Nɛ'ɥ jatho gua sigä. Nɛ da 'yɔ 'bɥ dá mba't'i. Janangue'a 'darpɥ din 'yo gätho ma dɛ'yo. Nɛ gätho ga fäh pɥya nguetho hɔngdä drá mbändɛ'yogä.

¹⁷ ɛmmɛ numanho ma Ta 'bɛ'a ga ɔt'ä gue ga ungä ma te nangue ma dɛ'yo. Pɛ ga thɥmbɛnigä mahɔn'a.

¹⁸ Xínga n'da ra ja'i da zä da hyogui, pɛ nugä ga unɛ ma te. Ja ma ts'ɛdi ga uni nɛ ja ma ts'ɛdi ga thɥmbɛni, nguetho gue'a bi xic ma Ta, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁹ Nangue'a bi man ra Jesús, bin hec ma mijudíohe mahɔn'a.

²⁰ Xɥn ngu ɥ bi 'yɛna:

—Nuna 'bɥhmi ra zɪthu nɛ ran gat'i na. Hanja gní 'yɔhmbɥ 'bɛ'a man na, bi 'yɛn'ɥ 'da.

²¹ Pɛ nu'ɥ mi'da bi 'yɛna:

—Pɛ hinguin jabɥ rá m hman a in 'youi ra zɪthu. Nɛ mfɥdi hin'yɥ rá ts'ɛdi ra zɪthu da xɔpa yú dá yɥ xädä, bi 'yɛn'ɥ mi'da.

Him bi hnumanho a ra Jesús

²² Nu yɥ pa xɥn ɛ bin ja ran ts'ihmɛ bɥ Jerusalén ngue ra ðampɛti bi 'yɔt' ma mijudíohe.

²³ Nu ra Jesús mí 'yo bɥ ja rá ngun'yu ra ðanija ní hu ra Salomón.

²⁴ Nu'ɥ 'da ma mijudíohe bɥya bi mbä'ts'a ra Jesús, nɛ bi 'yɛmp'a:

—Hanja gní jacthohohe dan 'yänhde nangue'e, pɛ dami xije njuɥntho 'bɥ gue'e grá Cristo, bi 'yɛn'ɥ.

²⁵ Nɛ nu ra Jesús bi ðat'ɥ:

—Ya xtá xi ahɥ pɛ hin gá 'yɛc'yɛigahɥ. Nɛ'a ra 'bɛfi dí ɔt'ä nangue rán t'ɛdi ma Ta, i udi to'ogä.

²⁶ Pɛ nu ahɥ hin guí ɛc'yɛihɥ nguetho him ma dɛ'yo ahɥ, tengu xtá xi ahɥ.

²⁷ Nu'ɥ ma dɛ'yo i ɔmanho ma nde, nɛ dí pɥrpa yú mbɥi ɥ nɛ i tengui.

²⁸ Nɛ dí un ra 'da'yote mazai ɥ nɛ njam'bu dim 'bɛdi. Nɛ njo'o to'o da zä da huɥ'ts'ɥ i o ma 'yɛ.

²⁹ Nu a ma Ta bi 'dacä ɥ, man'da nuixte a, nɛ njo'o man'da tengu a. Nɛ njo'o to da zä da huɥ'ts'ɥ i o rá 'yɛ ma Ta.

³⁰ Nugä nɛ ma Ta n'datho dí com'be, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³¹ 'Bex bi gɥx yɥ do mahɔn'a ɛna di bat'i ngue da hyo.

³² Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Xɥn ngu yɥ 'bɛfi xɥn ho xtá ut'ahɥ ngue bi xic ma Ta. Nda'a ní 'bɛfi guín nde gdí bajɥ yɥ do, bi 'yɛna.

³³ Nɛ bi 'yɛmp'ɥ yɥ judío:

—Hin nangue yɥ 'bɛfi xɥn ho dí ɛna ga ba ahe, pɛ nangue hin guí ɛspa Ojã gue gá 'yɛna, n'datho guí cohmi Ojã, nɛ grá ja'i thoho, bi t'ɛmp'a ra Jesús.

³⁴ Nu ra Jesús bi ðat'ɥ:

—Ha hinga nt'o't'i bɥ ja yɥn t'ɛdi gadín xähmbɥ, gue bi 'yɛn Ojã: “Nu ahɥ tengu'bɥ gyá ojahɥ,” i ɛm bɥ ja ra t'ohni.

³⁵ Gue bi 'yɛmbi tengu'bɥ yɥ oja ɥ bi un rán t'ɛdi Ojã. Nɛ hingui sä dim 'bɛh rá T'ohni Ojã.

³⁶ Pɛ hanja gní 'yɛnjɥ hin dín numansugä Ojã 'bɥ dí m mangä, rá Ts'ɥnt'ɥ Ojagä, guecä gue bi huangä ma Ta nɛ bá pɛngä ua.

³⁷ Nu'bɥ hin dí ɔt'ä tengu ɔt'a ma Ta, hin gui 'yɛc'yɛigahɥ 'bɥ.

38 Pɛ nu'bɛ dí ɔt'ä tengu ɔt'a ma Ta, dami paḥmbɛ ngue hɔnt'a Ojã sä i ɔt'ɛ yɛ nuixte dí ɔt'ä. Janangue'a da zã gui 'yɛc'yɛihɛ gue n'datho ran 'yomfɛni dí com'be ma Ta, bi 'yɛna.

39 Janangue'a bi 'yɛna da bent'i mahɔn'a ɛ ma mijudíohe mí 'bãpɛ. Pɛ nu ra Jesús bi 'uegue.

40 Nɛ bi mbeng mahɔn'a bɛ 'danguadi ra datho Jordán, guepɛ rá mbudi mí ɔt' ran xixyã ra Xuua, nɛ bim 'bɛpɛ 'da yɛ pa.

41 Nɛ xɛn ngu yɛ jã'i bá ɛpɛ 'bɛh ra Jesús. Nɛ bi man ɛ:

—Madague'bɛ nte man t'ɔt'e nuixte bi 'yɔt' ra Xuua Nxixyã, pɛgue gãtho majuãni a bi mam 'bɛ mi xijɛ nanguehna ra Jesús, bi 'yɛn'ɛ.

42 Nɛ xɛn ngu ɛ bi mba bɛ, bi 'yɛc'yɛi a ra Jesús.

11

Bi du ra Lázaro

1 Mí 'bɛpɛ Betania n'da ran 'yohɛ in zãman'ɛ, í Lázaro. Nɛ mí 'bɛhmbɛ yoho yún ju, ra María nɛ ra Marta.

2 Nɛ nuna ra María, guehna bi xispa ra 'yɛthi rá gua ra Jesús ɛmmɛ yɛman'u nɛ bi 'yonbi nangue yá xtã. Guehna rán ju ra Lázaro na, gue xɛn ɛ.

3 Janangue'a nu'ɛ yún ju bi mbɛhna n'da ra nde bɛ 'bɛh ra Jesús nɛ bi 'yɛmp'a:

—Ma Hmu a'be, xiya 'bɛ'a ga ɔthɛ ya, xɛn ɛ a guidí huɛqui, bi 'yɛmbi.

4 Nɛ nu'bɛ mí 'yøh ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu'a ran ɛ hing ran dãte a pɛ hɔnt'a gue da hnu rá ts'edi Ojã nuixte thoho, nɛcã rá Ts'ɛnt'ɛ Ojãgã, bi 'yɛna.

5 Nu ra Jesús ɛmmɛ madi huɛc'a ra Marta nɛ rá juhue nɛ'a ra Lázaro.

6 Pɛ nu'bɛ mí 'yøde xɛn ɛ ra Lázaro, him 'bɛx bi nde da mba, 'bɛ bi døm' man yopa guepɛ mí 'bɛhmbɛ.

7 M'bejua bɛya bi xije dyɛ xãdigãhe a:

—Ga mbãhã bɛ Judea mahɔn'a, bi 'yɛnje.

8 Pɛ dá ɛmfɛ bɛya:

—Xãnbate i, ha gui mba bɛ mahɔn'a, nguetho nu ma mijudíohe 'bɛpɛ him maya'bɛ gue nde di bat'a do i, dá ɛmfɛ.

9 Nu ra Jesús bi xije n'da ran t'uti bɛya:

—Ha hinga gue'a 'dɛ'mayo ora n'da pa. Nu'bɛ ma pa i 'yo n'da ra jã'i, hin di fet rá gua nguetho in nu hapɛ i pa.

10 Pɛ nu'bɛ 'yoxui n'da, di fet rá gua nguetho hinguin nu hapɛ i pa. Nu'a bi ma gue hingana sɔn ra ora da du.

11 Nɛ m'bejua bi 'yɛnje mahɔn'a:

—Nu'a ma amigohɛ ra Lázaro i ãha. Nɛ ga mbãhã ga ents'ã a, bi 'yɛna.

12 'Bɛx dá ɛmbãhe a bɛya:

—Ma Hmu ahe, nu'bɛ i ãha da yãm 'bɛ, dá ɛmfɛ.

13 Pɛ nu ra Jesús bi ma gue bi du 'bɛ mí ma i ãha. Pɛ dá bɛmhbe gue i ãtho.

14 'Bɛxque njuãntho bi man ra Jesús:

—Ya bi du ra Lázaro.

15 Pɛ nangue ahɛ, xɛn ho gue hin dá nugã 'bɛ mín hyɛn'na, gue man'da gui 'yɛc'yɛigahɛ 'bɛ guin nuhɛ 'bɛ'a ga ɔt'ä ya. Nuya ga mbãhã ba nuhɛ.

16 Pɛ nu'a ra Tomás nɛ i t'ɛmbi ra Go, ma mixãdihe, bi 'yɛnje:

—Mbãhmahɛ 'bɛ, madague'a 'darpɛ ga tuhɛ.

Nu ra Jesús di un ra te ɛ xɛn du

17 Nu'bɛ má sømhbɛ bɛ ra Jesús bɛya, ya ná goho pa xí t'ä a ra Lázaro.

18 Nu bɛ Betania hinga ya bɛ Jerusalén, mbɛ made ora na 'yo.

19 Janangue'a xɛn ngu ma mijudíohe bi mba bɛ rá ngu ra Marta nɛ ra María gue da hyurpa yá mbɛi ɛ, nangue'a rá ida bi du.

20 Nu'bɛ mí 'yøh ra Marta gue ba ɛpɛ ra Jesús, bi mba nɛ bin c'at'ui bɛ 'yu. Pɛ nu ra María bi gotpɛ ja rá ngu.

21 Nɛ nu'a ra Marta bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Ma Hmu i, nu'bɛ xquím 'bɛque ua, hin xtán du ma ida.

22 Pɛ madague'bɛ ya bi du ya, pɛ dí paçã di 'da'a Ojã hɔnt'a go 'bɛ'a gui 'yãpi, bi 'yɛna.

23 Nu a ra Jesús bi dãt'a:

—Nu'a ni ida da ndants' mahɔn'a, bi 'yɛna.

24 Nu ra Marta bi 'yɛna:

—Dí paçã da ndants'a rán zɛgui ra pa a, nɛ ɛ gãtho xɛn du, bi 'yɛna.

25 Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Nugã guecã dadí un ra te ɛ xɛn du. Nu'a to'o da 'yɛc'yɛigui, madague'a da du,

pε ga japi da ndants'i nε din ja ra 'da'yote mazai.

²⁶ Nε nu'a to'o 'bui nanguēcä nε εc'yεigui, njam'bu da du a. Ha gui εc'yεi a dí xi i, bi 'yεmbi.

²⁷ Nε bi 'yεmp'a:

—Haha ma Hmu i, dí εc'yεi gue gue'e grá Cristo, rá Ts'ant'ü i Oja, gue'e mí hma gua εcua ja ra ximhäi, bi 'yεna.

Bin zon'a ra Jesús

²⁸ Nε nu'bu mí gua'a bin yaui ra Marta a ra Jesús, bi mbeng bu rá ngu nε bin yajodreui a rá juhue ra María, nε bi xi a:

—Bí 'bäpu ra xänbate nε in zon'na i, bi 'yεna.

²⁹ Nε nu'bu mí 'yø a 'bε'a bi sifi, bi ndants'a nε bi mba n'dihi guεpu 'bäh ra Jesús.

³⁰ Nu ra Jesús him 'bex bi zøm bu ja ra hnini, pε bim 'bätho bu ndehnini guεpu xín yaui ra Marta.

³¹ Nu ma mijudíohe mí hupu mbo rá ngu ra María gue i hurpa rá mbui, nu'bu mí nu bi ndants'a ra María nε bi mba n'dihi, bi den'du ma mijudíohe buya, nε bi 'yεn u: “Masque ní mba ban zom bu ja ran 'yägüi na.”

³² Nu'bu mí zøm bu ra María bu bí 'bäh ra Jesús, bin danyahmu bu ja rá gua, nε bi 'yεmp'a:

—Nu'bu xquím 'buque ua, hin xtán du ma ida 'bu, bi 'yεna.

³³ Nu'bu mín nu ra Jesús gue i zon'a ra María, nε u ma mijudíohe zoni gue'u bi deni, bin gas' puya nε bi hyundumbui.

³⁴ Nε nu ra Jesús bi 'yänni:

—Hapu bi t'ä a ra Lázaro.

Nε bi t'εm buya:

—Ma Hmu ahe, ga mbähä gua nu, bi t'εmbi.

³⁵ Nε a ra Jesús bin zom buya.

³⁶ 'Bex bin 'yεm zεhe ma mijudíohe buya:

—Nunü ya mfaði εmme madi huεc'a, bin 'yεmp'u.

³⁷ Nε nu'u 'da bi 'yεn'u:

—Nuna guehna bi xocua yú dä ra xädä. Ha hin xtán zä xtí japi hin xtán du ra Lázaro 'bu.

Nu ra Jesús bi xox'a ra Lázaro bu ja rán 'yägüi

³⁸ Nu'bu mí zøm bu ja ran 'yägüi ra Jesús, bin ga'ts' mahøn'a. Nu ran 'yägüi n'da ra hyädo a nε bi juaspa n'da ra xindo.

³⁹ Nε nu ra Jesús bi 'yεmp'u:

—Dami 'ueju ts'u na ra xindo.

Pε nu ra Marta, rán ju a xí du, bi 'yεmbi:

—Ma Hmu i, masque xän xä ya nguetho má goho ma pa ya bi du, bi 'yεna.

⁴⁰ Nu ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Pε dí xi i mahøn'a, nu'bu gui 'yεc'yεi gue i ja ma ts'edi, guin nu rá ts'edi Oja nuixte, bi 'yεmbi.

⁴¹ 'Bex bi mba ma 'ueque ra do buya. Nε nu ra Jesús bi ndøts'e nε bi 'yεna:

—Ma Ta i, dadí 'da a ra jamadi, nguetho gá 'yøh ma nde 'bu má äp'i'i nanguehna ra Lázaro.

⁴² Nε dí paði thocpa thoho gui øh ma nde. Pε nu'a dí xi a ya, ngue dí ndepe da 'yøh ya i 'bäcua ya, n'dahma da 'yεc'yεi gue gue'e bá pengä ua.

⁴³ Nε nu'bu mí jua'a bin yaui Oja bin ya nts'edi:

—Lázaro, bá pøni.

⁴⁴ Nε nu'a xí du bá pøm bu ja rán 'yägüi buya, nsøt'e thoho ra 'bø't'e rá 'yε nε rá gua, nε nu rá ya n'dan'yo ra 'bø't'e män søt'e. Nu ra Jesús bi 'yεmp'u:

—Xothü, da zä din 'yo buya, bi 'yεn'a ra Jesús.

I hma da fent'a ra Jesús

⁴⁵ Nε xän ngu ma mijudíohe ngue xí den'na ra María, bi 'yεc'yεi ra Jesús 'bu mí nu a bi 'yøt'e.

⁴⁶ Pε nu mi'da bi mba bá xih yu fariseo 'bε'a bi 'yøt' ra Jesús.

⁴⁷ Janangue'a bi man yu dambäjä nε yu fariseo ngue 'darpü dim petihü u yú mi ngarpihü, nε bin 'yεm zεhe u:

—'Bε'a sä ga øthü, nguetho nu'a ran 'yohü i øt'e xän ngu yän t'øt'e nuixte.

⁴⁸ Nu'bu hin ga hecpahü, gätho yu jä'i da 'yεmbi yú ngarpi. Nε nubüya nu yu romano da zäju ngue da bēni ya dá tenhdü man'da ra Hmu, nε hinga hønt'ü dí tenhdü u, nε di juarca ma duxca nijahü nε di juaju buya.

⁴⁹ Nε nu'a n'da í Caifás, ra dambäjä a ra jeya a, bi 'yεna:

—Ha hin gui pähmbü 'bε'a da zä ga øthü ya.

50 Ha hin guí p̄hmb̄ man'da x̄n ho 'b̄ n'datho da du n'dahma hinga ḡtho na ngū ga juahmb̄, bi 'ȳna.

51 P̄e him bi b̄n̄se a bi ma, p̄e nangu'e'a ra d̄amb̄j̄ a ra j̄eya a, janangue'a bi jap Oj̄a da ma 'b̄e'a da t'ørpa ra Jesús, gue da du da ȳnje dȳ judíohe.

52 P̄e nu ra Jesús 'b̄ mí du, hinga h̄ngd̄ahe in nde da ȳnje, p̄e n̄e ̄ ḡtho m̄i'da i 'b̄ai h̄n̄b̄ go bi z̄ä ḡtho na ndoho ra ximh̄ai, 'darp̄ dam 'b̄hmb̄ a.

53 N̄e nangu'e'a xí man ra Caifás, 'da'angu bi b̄n̄ ̄ ḡtho ma nḡrpihe b̄ya. N̄e gue'a ra pa bi ma njūntho da hyo ra Jesús.

54 Janangue'a m'bet'o bi 'uetho ts'̄ b̄ 'b̄h ma nḡrpihe, n̄e bi mba b̄ ja rá nȳni n'da ra ̄h̄ai, n̄e d̄ám 'b̄hmbe b̄ 'da ȳ pa b̄ ja ra hnini Efraín.

55 N̄e mi ts'̄tho da z̄on ra pa ran d̄abaxjua, n'da ra d̄ants'ihm̄e bi z̄angahe Oj̄a maya'b̄ dȳ judíohe. Janangue'a x̄n ngu ȳ j̄a'i 'da'a n'danni bi n̄ets'i bi mba b̄ Jerusalén. Nguetho bi sije m'bet'o thoho ga hoc ma j̄a'ih̄e b̄, nangu'e ra dehe.

56 N̄e nu'b̄ mí z̄om b̄ ja ra d̄anj̄ ̄ 'da ma mijudíohe, bi hyom b̄ a ra Jesús n̄e bin 'ȳän'd̄a n'da ngu n'da ̄:

—'B̄e'a guím mamhb̄, ha ba ̄h̄ ra Jesús da nu ram p̄eti ua uague hin'na, bin 'ȳemp'̄.

57 Nu ȳ d̄amb̄j̄ n̄e ȳ fariseo bi 'ȳn'̄:

—Nu'b̄ 'b̄ai to i p̄adi hap̄ i 'b̄ai, jatho da ma, n'dahma da z̄ä gam benthe, bi 'ȳemp'̄ ȳ j̄a'i.

12

Pa nsispi ra 'ȳethi rá gua ra Jesús

1 Di 'b̄eh man 'dato pa din ja ra d̄ants'ihm̄e b̄ Jerusalén nangu'e ran d̄abaxjua, n̄e bi mba mah̄on'a b̄ Betania a ra Jesús, nguēp̄ rá ngu a ra Lázaro, gue'a xí jap ra Jesús bi d̄amb̄ni b̄ ja rán 'ȳägui ngue xí du.

2 Nu'b̄ mí de, nu ra Marta bi 'ȳørpa n'da ran ts'ihm̄e ra Jesús. N̄e'a ra Lázaro 'darp̄ bin sihm̄e b̄ ja ra m̄exa.

3 N̄e bi mba ra María b̄ mí huh ra Jesús, bi xispa rá gua made litro ra 'ȳethi ̄mm̄e ȳman'u n̄e x̄m̄ hmadi, n̄e í 'yonba ra 'ȳethi nangu'e rá xt̄a. N̄e ḡtho ra ngu bi ȳn'a ra 'ȳethi.

4 N̄e mí 'b̄p̄ rá ts'unt'̄ ra Simón, ra Judas Iscariote a, n'da ma mixädihe a, n̄e gue'a bi d̄ä a ra Jesús. N̄e nu'b̄ mí nu a bi 'ȳot'a ra María, bi 'ȳna:

5 —Hanja him bi 'b̄ä a ra 'ȳethi, ȳ mahūhi thoho xt̄in ja rá muui gue xt̄in t'un ȳ hyoya, sä bi 'ȳn̄ a ra Judas.

6 Ngub̄ bi man a nguetho ra b̄e a, n̄e him majuāni di hūc ȳ hyoya. P̄e rá 'b̄efi a gue ní mb̄esca ma mb̄etihe dȳ x̄ädihe n̄e'a rá mb̄eti ra Jesús. N̄e nz̄ai h̄ac z̄eh̄e ra mb̄eti 'b̄ in nde.

7 'Bex bi 'ȳn̄'a ra Jesús:

—O guidí h̄ecpa na ra xisu, nguetho bi 'ȳørca a rán säui da 'ȳørque, nguetho mí ts'̄tho ga tu ngue da t'ägagui. Janangue'a mí p̄esta'a ra 'ȳethi na, xt̄i jac̄a ma j̄a'i 'b̄ä tu.

8 P̄e thocpa thoho gam 'b̄hmb̄ ȳ hyoya, p̄e nuḡa hinga thocpa thoho dam 'b̄hmb̄ ua, bi 'ȳn̄'a ra Jesús.

Ihma da tho ra Lázaro

9 Nu'b̄ mí 'ȳode x̄n ngu ma mijudíohe, gue 'b̄p̄ ja rán ngu ra María a ra Jesús, bi mba bá nu, p̄e hinga h̄ont'a ra Jesús in nde da nu, p̄e n̄e'a ra Lázaro gue xí xox ra Jesús b̄ ja ran 'ȳägui.

10 Janangue'a nu ȳ d̄amb̄j̄ bi b̄ni n̄e'a ra Lázaro da hyo.

11 Nguetho gue'a ra Lázaro í japi man'da x̄n ngu bi 'ȳc'yei a ra Jesús ̄ ma mijudíohe.

Bi t'̄spa ra Jesús 'b̄ mí ȳn'a Jerusalén

12 Nu'b̄ mí hyax b̄ya dá mb̄hmbe ra Jesús b̄ Jerusalén. N̄e nu'̄ ȳ j̄a' i x̄n ngu xí z̄om b̄ Jerusalén gue in nu ra d̄amp̄eti, bi 'ȳode da mba b̄ ra Jesús.

13 Janangue'a bi ḡax ȳä xí ȳ j̄axiza n̄e bi mba bá th̄p̄ 'yu. N̄e n̄ts'edi bi 'ȳn̄'̄:

—Nūj̄te tho rá ts'edi Oj̄a di j̄ap na ma Hmuts'ut'abih̄ dȳ israelh̄, dȳ judíohe, bi z̄ocua ya nangu'e rá thuhu Oj̄a, bi 'ȳn̄ ̄.

14 Nu'a ra Jesús i hux'a n'da ra t'uburu xí d̄ini, tengu mán t'o't'i b̄ ja rá m̄ hman Oj̄a.

15 Gue mán t'o't'i:

Him man gan suh̄ ya gȳ m̄enguh̄ ua Sión, nguetho ba ̄h̄ ni hmuts'ut'abih̄, da hyux'a n'da ra t'uburu, mí ̄n̄ rá t'ohni maya'b̄.

16 Pɛ nuje dyɯ xädihe him 'bexque dá pəhmbe 'bɛ'a nám bøn na bin ja, pɛ nu'bu mí mbeng mahɛts'i ra Jesús dá bɛmhbe buya gue guehna bi t'ørpa ra Jesús gätho män t'o't'i maya'bu.

17 Nu'ɯ yɯ ja'i mí 'buhmbu ra Jesús 'bu mi xox'a ra Lázaro, xí ma gue xí xox'a ra Lázaro.

18 Janangue xən ngu yɯ ja'i bi mba bá thə a ra Jesús, nguetho bi 'yø a xin ja.

19 Janangue'a nu yɯ fariseo bin 'yɛmzɛhɛ ɯ:

—Nte ts'ɯ ní mbatho 'bu dadí hɛcpahɯ yɯ ja'i. Ha hin guín nuhɯ ya gätho ra ximhäi i tɛnnɯ ra Jesús, bin 'yɛmp'ɯ.

I hon ra Jesús ɯ yɯ mɛngu bu Grecia

20 Nɛ nu'ɯ 'da bi mba bu Jerusalén da nu ram pɛti bu, yɯ mɛngu bu ja ra häi Grecia ɯ.

21 Nɛ bin tɪmhbu ra Felipe ɯ 'bu mám 'buhmbe bu Jerusalén. Nɛ nu ra Felipe, ma mixädihe a, ra mɛngu bu Betsaida ra xɛqui Galilea. Nɛ nu yɯ mɛngu bu Grecia bi 'yɛn'ɯ:

—Hague n'yø, dín nde dan yəhe ts'ɯ ra Jesús, bi 'yɛn'ɯ.

22 Nu'a ra Felipe buya bi xi a ra Andrés, nɛ nu'ɯ buya bi xi a ra Jesús.

23 Nɛ nu ra Jesús bi dət'ɯ:

—Ya mi ts'ɯtho da zøn ra pa dan uixtegä 'bu dá tu, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi.

24 Majuəni dí xi ahɯ, tengu n'da ra hmudä, nu'bu hin da thupɯ ja ra häi ngue dim 'bɛpɯ, hin dín xəndi. Pɛ nu'bu da thuhu, da zä dín xəndi xən ho.

25 Nu'a to'o i su dín ɯnba 'bu da dɛngui, da mba ma ɯnbi rá te a, pɛ nu'a hingui su dín ɯnba 'bu da dɛngui guecua ja ra ximhäi, dín ja ra te mazəi a.

26 Nguetho nu'bu 'bu a n'da in nde dín 'yɛhe nanguecä, jatho da bɛni tengu dím bɛngä, nɛ ga com'be ma ts'ɛdi bu mahɛts'i buya. Nu'bu 'bu a n'da dín 'yɛhe nanguecä, nu'a ma Ta da numanho a.

Ra Jesús im ma da tho

27 —Pɛ nuya ɛmmɛ tu ma mbui, bi 'yɛn'a ra Jesús. 'Bɛ'a sä ga xih ma Ta. Ha sä ga äpi di 'uegä 'bɛ'a dín jacä ya. Pɛ hingui sä, nguetho gue'a bá ɛcä ngue gan nu'a i jatho gan nugä ya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

28 Nɛ nubuya bin yəui rá Ta:

—Ma Ta a i, dami jaqui gan nugä hønt'a go nda'a dí t'ɛs'i i, bi 'yɛmbi.

'Bexque bi t'ø'a n'da ra nde bu mahɛts'i, bi 'yɛna:

—Pɛ ya dí ja'i guín nu, nɛ guín nu mahøn'a, bi 'yɛna.

29 Nɛ nu'ɯ yɯ ja'i mí 'bähmbu bu, bi 'yøh rá nde Oja nɛ bi 'yɛn'ɯ 'da:

—Bin gäni.

Nɛ nu'ɯ mi'da:

—Masque n'da rám 'bɛhni Oja mahɛts'i bi zofo, bi 'yɛn ɯ.

30 Pɛ nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɯ:

—Nu'a ra nde gá 'yøhmbu, nts'ɛdi bi zocä Oja, hin nangué ga pəcä bi 'yøh ma nde, pɛ guɛpɯ gui pəhmbu ya i øh ma ndegä a.

31 Nuya mi ts'ɯtho ga øt'ä a dí fədi nda'ɯ da mba ma ɯnbi, nɛ nda'ɯ hin da mba ma ɯnbi. Nɛ mi ts'ɯtho ga təp ra zɪthu, gue in ts'ɯt'abi ua ja ra ximhäi a, nɛ da ts'änba ya da t'ɛrbu ja ran ɯnbi.

32 Nu'bu dá cuat'ä bu ja ra pont'i, gue'a dá zohn'du gätho yú mbui yɯ ja'i ga xifi di dəc yú mbui gan yən'ɯ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

33 Nɛ guehna mi man na, ngue mi ndepe xtám bəh yɯ ja'i 'bɛ'a nín dətɛ dí tho a.

34 Nɛ nu yɯ ja'i buya bi dət'a:

—Nugähe ya dá øhmbe im mam bu ja rán t'ɛdi Oja, i 'bui mazəi a ra Cristo. Nɛ guí ɛnsɛ jatho gui tu bu ja ra pont'i, gán ja'i ua ja ra ximhäi. To'o e ngue guí ɛnsɛ gán ja'i ua ja ra ximhäi. Masque hinga gue'e gra Cristo 'bu.

35 Nu ra Jesús 'bex bi 'yɛmp'ɯ:

—Him min ngu yɯ pa ga xän'nahɯ ya, ngue drán nɛquigä. Nde'bu gan 'yohu bu ja ran nɛqui ya, nɛ hin da zə ahɯ ra 'bɛxui. Nguetho nu'a to'o i 'yo bu ja ra 'bɛxui hingui pədi hapɯ i 'yo.

36 Dami hyəmhbu ran nɛqui ya, janya i ja ya, nɛ dín ja ran nɛqui ni mbuihɯ buya, bi 'yɛmp'ɯ.

Nɛ nu'bu mí jua a bi man ra Jesús bi mba, bin 'yənse.

Hinguin nde da 'yɛc'yɛi ɯ ma mijudíohe

37 Pɛ guexta'a him bi 'yɛc'yɛi xən ngu ma mijudíohe, madague'a xən ngu yən t'øt'e nuixte bi nu bi 'yøt' ra Jesús.

38 Pɛgue bin ja tengu thoho bi man ra pəngahya Isaiás 'bu mí ma 'bɛ'a dín ja, bi 'yɛna:

Ma Hmu i, to'o maha bi 'yɛc'yɛi a dá mamhbe

ne to'o bi bə 'bɛ gmí 'yuh ni ts'edi, bi 'yɛna.

³⁹ Him bi zä bi 'yɛc'yɛi ɛ 'da nguetho nu'bɛ him mín nde ɛ, bi mba njapi tengu bi man ra Isaías 'bɛ mí ma mahø'n'a:

⁴⁰ Nu'a Ojə bi gomba yá dā ɛ ne bi mɛp yá mbɛi ɛ,

gue din ja tengu'bɛ din xädä,
ne hin din ja yún 'yomfɛni yá mbɛi,
ne hin da zä di päh yá mbɛi gue xtí punba
Ojə ɛ, bi 'yɛn a ra Isaías.

⁴¹ Guehna bi man ra Isaías 'bɛ mí 'yut Ojə din ja rá ts'edi nuixte ra Cristo, ne bi mam bɛya 'bɛ'a da 'yøt'a ra Cristo.

⁴² Pɛ xən ngu ma ngɛrpihe mim bɛnse ngue ɛc'yɛi ra Jesús. Pɛ him bi ma gue ɛc'yɛi ɛ, nguetho i su xtá hyøn a thi yɛ fariseo bɛ ja yá nija, gue má zä da zan'ɛ.

⁴³ Nguetho man'da bi bɛni 'bɛ'a da man yá mijə'ihɛ, gue da 'yɛmbi xən ho ɛ, xinda gue'bɛ go xtá 'yɛmp Ojə xən ho ɛ.

Dí mba ma juənbi n'da ɛ yám hman ra Jesús

⁴⁴ Pɛ nu ra Jesús nts'edi bi ma:

—Nu'a to'o i ɛc'yɛigui, i ɛc'yɛi a bá pɛngui.

⁴⁵ Nguetho nu'ɛ to'o i pəqui, i pə a bá pɛngä.

⁴⁶ Nu'a bá ɛcä gue ga yorba yá mbɛi ɛ 'bɛcua ja ra ximhäi. Nu'a to'o da dɛngui hin din 'yo bɛ ja ra 'bɛxui a.

⁴⁷ Nu'a to'o da 'yøh mam hmangä ne hingui ɛc'yɛi, pɛ hinga guécä ga juənbä a, nguetho hin ná ɛcä ga øt' ran juənbate, pɛ ná ɛcä ua gan yən ɛ 'bɛcua ja ra ximhäi.

⁴⁸ Nu'a to'o hin da 'yɛc'yɛigui ne hin da 'yø a dí m angä ya, nu'a mam hma dá mangä ya, gue'a dí juənbə ɛ 'bɛ rán zɛgui ra pa.

⁴⁹ Nguetho him mam hmanse a dá ma, pɛ nu'a ra Ta gue bá pɛngä bi xiqui 'bɛ'a dá mangä ne 'bɛpɛ ná xänba yə jə'i.

⁵⁰ Ne dí pəcä da dɪn ra te mazəi ɛ to'o da hyən rām hma ma Ta. Ne gue'a i xicä a ne dí mangä a bɛya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

13

Ra Jesús bi xəguaba yá xädi

¹ Nu'bɛ mi ts'ɛtho da mbəh ra dəmpɛti nangué ran dəbaxjua, ne mí pəh ra Jesús ya mi ts'ɛtho da zøn ra ora da bəngua ja ra ximhäi, da mbeng bɛ bí 'bɛh rá Ta. Ne gätho yə pa mi 'bɛcua, midí huɛc'ɛ to gätho

bi 'yɛc'yɛi a, ne nuya man'da di huɛc'ɛ di huɛqui.

² Ne nu'bɛ mán sihmɛhe ra Jesús 'bɛ bin de, nu'a ra zɪthu bɛya bi bɛnba ra Judas rá ts'ənt'ɛ ra Simón Iscariote gue di dā a ra Jesús.

³ Nu ra Jesús i pədi bí nɛxpɛ 'bɛh rá Ta ne da mbeng bɛ mahø'n'a, ne i pədi gue rá Ta bi unni gätho 'bɛ'a i ja gue di manda zɛhɛ.

⁴ Pɛ guehma bin 'yɛhɛ nanguecähe. Nguetho bi ndants' 'bɛ mín sihmɛ ne bi mbø'a n'da rá pahni, in nde nte di hɛni. Ne bi dut' rá foho n'da ran thu'yɛ.

⁵ Ne nu'bɛ mí xit' ra dehe ra ximbo, bi dɛ'mi bi mberca ma guahe ne bi dugahe nangué'a ran thu'yɛ mim bongui bɛ rá foho.

⁶ Ne nu'bɛ mí zøm bɛ huh ra Simón Pedro, nu ra Pedro bi 'yɛmp'a bɛya:

—Ma Hmu i, ha gui perca ma gua, bi 'yɛna.

⁷ Nu ra Jesús bi dətɪ ne bi 'yɛmbi:

—Majuəni hingui sä gui pəh ya 'bɛ'a nam bøn'a dí øt'ä, pɛ m'bɛjua da zä gui pədi, bi 'yɛmbi.

⁸ Nu ra Pedro xø bi 'yɛmp'a:

—Njam'bɛ dan uni gui perca ma gua.

Pɛ nu ra Jesús bi dət'a:

—Nu'bɛ hin ga pe't'ä ni gua, nte man jau i 'bɛ, bi 'yɛna.

⁹ Nu ra Simón Pedro bɛya bi 'yɛmp'a:

—Ma Hmu i, hinga hønt'a ma gua 'bɛ, ne'a ma 'yɛ ne'a ma yə, bi 'yɛmbi.

¹⁰ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Pɛ ya ma zä bi bo ahɛ nangué ni ts'oquihɛ, nguetho nu'a to'o bin hi ya bi bo rá jə'i. Pɛ hønt'ɛ ni guahɛ zəi da 'be't'e ngue pərpɛ yə fonthäi hapɛ guí 'yohɛ. Pɛ nu n'da ahɛ him bin hi, bi 'yɛna.

¹¹ Ngubɛ bi ma nguetho bi bədi i hupɛ a di dā a. Janangué'a bi ma hinga gätho dán hihe.

¹² Nu'bɛ mí jua a bi xəguagahe, bi hye mahø'n'a rá pahni ne bin säya. Bi 'yɛnje bɛya:

—Ha guí pəhmbɛ 'bɛ'a nam bøn'a dá øt'ahɛ ya.

¹³ Nu ahɛ guí ɛnjɛ drá xänbategä ne guí ɛnjɛ drá Hmugä. Xən ho guím mamhbɛ nguetho gue'a dí øt'ä a.

14 Dá pe't'ä ni guah_u, guecä ni xänbateju ne ni Hmuju_u. Janangue'a ne ah_u gam perpa ni guah_u n'da ngu n'da ah_u, ngue gui 'yøth_u gui cohmb_u häi ne 'da gdám fäxtah_u.

15 Nuya dá ut'ah_u 'be'a gui 'yøth_u nguetho dín nde ah_u gui 'yøth_u tengu dá øt'ah_u.

16 Majuani dí xi ah_u, man'da nuixte n'da ra Hmu xinda gue'u yú mbefi, man'da nuixte a i pēhnate xinda gue'a ram 'behni.

17 Nu'b_u guí pāhmb_u a dím mangä ya ne thocpa thoho gui 'yøth_u a, gan johyah_u nangue Ojā 'b_u.

18 Pe hín dím mangä gätho ah_u da zä gan johyah_u nangue Ojā, nguetho dí pāt'a ni mbēih_u n'da ngu n'da ah_u gue dá huan'nah_u. Pe guehma dá huahni gätho ah_u, n'dahma dín ja 'be'a bi man rá t'ohni Ojā ngue bi 'yēna: “Nu'a n'da dí sihmē'be, gue'a di dägä a.”

19 M'bet'o dí xi ah_u 'be'a da t'ørcä, janangue'a da zä gui thoqui gui 'yēc'yēigah_u gue drá Cristogä 'b_u ya bin ja.

20 Majuani dí xi ah_u, nu'a to'o da 'yømanho a im man a n'da mam 'behni gä, i siman-hogä a ne i simanho a bá pēngä, bi 'yēnje.

Ra Jesús i pādi di dā a ra Judas

21 Nu'b_u mí jua a bi man ra Jesús, bi du rá mbūi, ne bi xije mahøn'a:

—Majuani dí xi ah_u, i 'b_u a n'da ah_u di dägä, bi 'yēnje.

22 Nugähe baya dy_u xädigähe, dán hyēthe n'da ngu n'daje ne dán 'yänhde: “To'ogah_u di dā 'b_u,” dán 'yēmfe.

23 Ne nugä 'darp_u mi hu'be ra Jesús nguetho ēmmē midí huēgä.

24 Nu ra Simón Pedro baya bi uānga rá 'yē, ndeque ga änni nda'a di dā a.

25 Nugä baya gue 'darp_u mí hu'be ra Jesús, dá änni:

—Ma Hmu i, to'o a guím ma, dá ēmbi.

26 Bi 'yēngä a ra Jesús baya:

—Nu'a ga cārpa a ra hmē ra tūh_u gue ga unni, gue'a di dägä a, bi 'yēngä a baya.

Ne 'bex bi un'na ra hmē a ra Judas Iscariote rá ts'ant'ū ra Simón.

27 Ne nu'b_u mí zi ra hmē, 'bex bi yat' ra zīthu rá mbūi. Ne nu ra Jesús bi 'yēmbi:

—Nu'a guí nde gui 'yøt'e dami 'yøt'a n'dihi ya, bi 'yēna.

28 Ne xínga n'dagähe mi huhmbe b_u ja ra mēxa gue dá pāhmbē 'be'a nám bøn a bi xifi.

29 Pe 'dagähe dím bēmhbe gue gue'a bi xih ra Judas da mba da dāi 'be'a ga homhbe 'b_u bin ja ra dānts'ihmē. Ne nu mi'da gähe dím bēmhbe gue bi xih ra Judas da mba di unni ts'ū ra mbeti y_u hyoya, nguetho mí hā ra buxa i o ma mbetihe.

30 Ne nu'b_u ya xí zi ra hmē, 'bex bi mba n'dihi. Ya bin xui baya.

Ra 'da'yont'ēdi

31 Nu'b_u ya xí mba ra Judas, nu ra Jesús bi 'yēngähe:

—Nuya di nequi dan uixtegä guecä dán jā'igä ua ja ra ximhäi. Ne nu'a ga øt'ä ya, gue'a man'da dí nequi gue xūn hotho Ojā.

32 Ga udi nuixte xūn hotho Ojā, ne nu Ojā da 'yudi gue nuixte xūn hogä guecä ngue dán jā'i ua ja ra ximhäi. Ne mi ts'atho ya dín ja a dím mangä.

33 Ma z_u t'ūhni ah_u, man'da z_u ora dam 'būhmb_u ya. Ne m'bejua guim bēnj_u. Ne ga xi ah_u ya tengu dá xi _u ma ngärpih_u, hingui sä 'darp_u ga mbähä hap_u ga mbagä.

34 Nuya ga xi ah_u n'da ran t'ēdi ma'da'yo, gue 'da xtín huēctah_u n'da ngu n'da ah_u. Tengu thoho b_u dá huēc'ah_u, ngub_u gan 'yørpah_u n'da ngu n'da ah_u.

35 Nangue 'da gdín huēctah_u n'da ngu n'da ah_u, gätho y_u jā'i da bādi guí tēngah_u, bi 'yēnje.

Ra Jesús i pādi dín cøn'a ra Pedro

36 Nu ra Simón Pedro bi 'yēmp'a:

—Ma Hmu i, hap_u gui mba.

Nu ra Jesús bi dāt'a:

—Hingui sä 'bex gui tēngä ya hap_u ga mba. Pe m'bejua da zä gui mba b_u ga mbagä.

37 Janangue'a nu ra Pedro bi 'yēmp'a:

—Hanja hingui sä 'darp_u ga mbē ya, madague'a necä da thogä nangue'a ga ten'ni i, bi 'yēna.

38 Nu ra Jesús bi dāt'a:

—Ha majuani gui tēngui madague'b_u da tho i, nguetho ná hyundī xquí cōng 'b_u bi mbah ra tamfø, bi 'yēmbi.

14

Ra Jesús ra 'yu ní zøm b_u bí 'būh rá Ta

1 —Pε o di tu ni mb̄ih̄. Guí ε̄c'ȳeih̄ Oj̄a janangue'a nεc̄ā dami 'ȳεc'ȳeigah̄.

2 Nub̄ rá ngu ma Ta bí ja b̄ x̄n ngu ȳ ngu mahotho. Nu'b̄ hin te di ja b̄, xcá xi ah̄ 'b̄. Pεgue i ja b̄, janangue'a nu'b̄ dá mbagä gua hoc'ah̄ hap̄ dam 'b̄hmb̄.

3 Nε nu'b̄ dá mbagä ba hoc'ah̄ b̄ dam 'b̄hmb̄, nε ba pengä mah̄n'a ga six ah̄ b̄ ngue 'darp̄ dam 'b̄hmb̄ b̄ya.

4 Nub̄ ga mbagä guí p̄hmb̄ nε guí p̄hmb̄ ra 'yu, bi 'ȳεnje.

5 Pε nu'a ra Tomás bi 'ȳεmp'a:

—Ma Hmu i, hin dí p̄hmb̄ hap̄ gui mba, xín dí p̄hmb̄ a ra 'yu, bi 'ȳεna.

6 Nu ra Jesús bi 'ȳεmp'a:

—Nugä drá 'yugä nε guecä ní f̄a a majuani nε dadí ungä ra 'da'yote maz̄ai. Njon da zä da z̄m̄ b̄ 'b̄h ma Ta hinda h̄nt'b̄ da 'ȳεc'ȳeigui.

7 Nu'b̄ majuani xquí p̄aj̄ nε'a ma Ta xquí p̄hmb̄ 'b̄. Pε ja gá p̄hmb̄ ya nguetho ya guín nuh̄ a ya, bi 'ȳεnje.

8 Pε nu ra Felipe bi 'ȳεmp'a:

—Ma Hmu i, pε hin dín nuhe a ni Ta, dami jaje gan nuhe nε nte ga 'b̄hmb̄, bi 'ȳεna.

9 Nu ra Jesús bi d̄t'a:

—Ha guexta'a hin guí p̄aqui nε nya'a tho xtám 'b̄hmb̄. Nu'a to'o x̄n nugui, ya x̄n nu ma Ta. Hanja gní 'ȳεngui: “Yurcahe ni Ta.”

10 Ha hin guí ε̄c'ȳei gue n'datho dí com'be ma Ta. Nu' ȳm hma dí xi ah̄ him mam hmansεgä, pε ȳm hman a ma Ta i 'b̄cua ja ma mb̄igä, nε gue'a di jacä ga øt'ä a dí øt'ä.

11 Dami 'ȳεc'ȳeigah̄ gue n'datho dí com'be ma Ta. Pε nu'b̄ x̄n h̄i gui p̄hmb̄, dami p̄hmb̄ gue h̄nt'a Oj̄a sä i øt' ȳ nuixte dí øt'ä. Janangue'a da zä gui 'ȳεc'ȳeih̄ gue n'dat'a dí com'be ma Ta.

12 Majuani dí xi ah̄, nu'b̄ gui 'ȳεc'ȳeigah̄, nu ra 'b̄fi dí øt'ä, nε ah̄ da zä gui 'ȳøth̄ 'b̄. Nε man'da nuixte ȳ 'b̄fi da zä gui 'ȳøth̄ nguetho ga mba b̄ bí 'b̄h ma Ta.

13 Nguetho h̄nt'a go 'b̄e'a gui 'ȳähmb̄ 'b̄ 'da angu dím b̄mh̄, ga øt'ä, janangue'a da t̄εspa ma Ta nangue a ga øt'ä, rá Ts'unt'ugä a.

14 H̄nt'a go 'b̄e'a gui 'ȳäqui 'b̄ n'dat'a dím b̄mh̄, ga øt'ä.

Ra Jesús bi ma ba p̄npa rá Hogand̄hi Oj̄a

15 Nε man'da bi man ra Jesús, bi 'ȳεna:

—Nu'b̄ majuani h̄ngdä guín numan-hoj̄, dami p̄εs'h̄ 'b̄e'a gätho dí xi ah̄.

16 Nε ga äp ma Ta ba p̄εn'nah̄ man'da nim fäts'ih̄ da mbäx ah̄ tengu dá øt'ah̄, nε gam 'b̄hmb̄ maz̄ai a b̄ya.

17 Gue'a rá Hogand̄hi Oj̄a a, nε di ja ah̄ gui p̄hmb̄ a majuani. Pε nu' di ho ra ximhäi hin da zä da zini, nguetho hin'ȳ 'b̄e'a dí b̄a, xíngui p̄adi 'b̄e'a rá 'b̄fi a. Pε nu ah̄ gui p̄hmb̄ a nguetho dí 'b̄hmb̄ a, nε da z̄n ra pa din z̄m̄ b̄ mbo ni mb̄ih̄.

18 Hin gan jah̄ tengu ȳ hyoya t'uh̄ni 'b̄ dá mbagä, nguetho ba pengä dam 'b̄cä b̄ mbo ni mb̄ih̄.

19 Mi ts'utho ya him man da nuc' di ho ra ximhäi. Pε nu ah̄ da zä guín nuj̄ nangue ni mb̄ih̄, nε z̄ai gam 'b̄hmb̄ nguetho z̄ai dí 'b̄cä.

20 Nε nu a ra pa da z̄h rá Hogand̄hi Oj̄a, da zä gui p̄hmb̄ gue dam 'b̄p̄ mbo ni mb̄ih̄, nε gam 'b̄hmb̄ b̄ ja ma mb̄igä b̄ya. Nε da zä gui p̄hmb̄ dí 'b̄i nangue ma Ta.

21 H̄nt'a go to'o i øt' man t'εdigä nε p̄ε'ts'a mam hmangä, gue'a majuani h̄ngdä i numanhogä a. Nε nu'a ma Ta nεc̄ā ga huεc'be a, nε ga japi da b̄adi x̄n ho ma ts'edi, bi 'ȳεnje.

22 Nu'a ra Judas, pε hinga gue'a ra Judas Iscariote, bi 'ȳän'na b̄ya:

—Haguen ja h̄ngdähe gui jaje ga p̄hmb̄ x̄n ho ni ts'edi, nε hin'na di ho ra ximhäi, bi 'ȳεna.

23 Nu ra Jesús bi d̄t'a:

—Nu'b̄ i 'b̄ a n'da ah̄ majuani h̄ngdä i numanhogui, da mb̄εca mam hmangä a 'b̄. Nε di huεc'a ma Ta b̄ya, nε ba ε'be, nε dan z̄m̄'be b̄ mbo rá mb̄i a.

24 Pε nu'a to'o hingui numanhogui, hingui p̄ε'ts' mam hmangä a. Nε nu'a mam hmangä, him mam hmansεgä pε rá m hma ma Ta gue'a bá pengä ua, bi 'ȳεna.

25 Nε x̄ø bi 'ȳεna:

—Nuya ȳm hma dá xi ah̄ gätho ȳ pa dám 'b̄hmb̄ ua ja ra ximhäi.

26 Pε nu'a nim fäts'ih̄ rá Hogand̄hi Oj̄a gue ba p̄nh'nah̄ ma Ta, tengu'b̄ da

gucseḡä a, nu'a di bɛn'nahɯ yɯm hma xtá xi ahɯ, nɛ da xän'nahɯ 'bɛ'a gátho mi'da.

27 Dadín 'yɛhmbɯ ya, dami hyɛmhɯ ran t'unni ngue ran johya dadí 'da ahɯ ya, nɛ thocpa thoho din ja ahɯ. Hinguin ja tengu rán johya ra ximhäi. O di tu ni mbɯihɯ nɛ hin din su ni mbɯihɯ.

28 Nɛ nu'bɯ majuaɲi guín numanhojɯ, din johya ni mbɯihɯ nanguehna dí xi ahɯ: “Ga mba bɯ bí 'bɯh ma Ta.” Nɛ man'da ja rá ts'ɛdi xinda gucä.

29 Nugä xtá xi ahɯ 'bɛ'a gátho din ja guerpɯ da zä man'da gui 'yɛc'yɛigahɯ 'bɯ ya bin ja.

30 Nuya him ma nya'a dan yáɯ ya, nguetho ba ɛpɯ rá ngurpi ra ximhäi. Pɛ njám'bɯ bi dɛcpä a, janangue hin'yɯ rá ts'ɛdi da dɛcpä a ya.

31 Pɛ jatho ga ɔt'ä a ma 'bɛfi ga ɔt'ä ya, n'dahma da bɯ ɯ 'bɯcua ja ra ximhäi hɔnt'a ma Ta dín numanhogä, nɛ zai dí ɔt'a i xiqui. Janangue'a ga ndanshɯ ya ga mbähä, bi 'yɛnje ra Jesús.

15

Rá za ra uva majuaɲi nɛ'ɯ yú 'yɛ

1 Nu ra Jesús bi 'yɛna:

—Nugä drá za majuaɲi, ngue i zɯh yún dät'o. Nɛ nu'a ma Ta di jamansu a.

2 Nɛ nu'ɯ yú 'yɛ hingui ja yún dät'o, nu'a ma Ta da hyɛqui, nɛ da mbøgue. Pɛ nu'ɯ yú 'yɛ i ja yún dät'o, di hoqui gue din ja mi'da yún dät'o.

3 Nu'ahɯ ya mahoqui ahɯ nangue mam hmangä dá xi ahɯ.

4 Dami thojɯ ngue thocpa thoho dam 'bɯhmbɯ. Nguetho hingui sä gui 'yɔthɯ rá 'bɛfi Oja 'bɯ hin gui thoqui gui hyɛmhɯ ma tegä, tengu n'da rá 'yɛ ra za hingui sä din jase yún dät'o 'bɯ hin da nɛxpɯ rá te a rá za.

5 Nugä tengu'bɯ drá za, nu ahɯ tengu'bɯ yú 'yɛ ahɯ ra za i zɯh yún dät'o. Nu'a to'o da guat'i nanguecä, da hyɛnga ma ts'ɛdi nɛ din zɛdi xɯn ngu yún dät'o. Pɛ nu'a hin da guat'i nanguecä nte din ja.

6 Nu a to'o da hyɛgä din ja tengu n'da ra 'yɛza 'bɯ bi däse, da 'yot'i, da mba ma bɯnt'i nɛ i pa ma pɛti da t'upɯ ja ra sibi.

7 Nu'bɯ gui thoqui gui cuathɯ nanguecä nɛ'bɯ din zám bɯ ja ni mbɯihɯ mam

hmangä, dami 'yähmbɯ 'bɛ'a guín nde gui 'yähmbɯ nɛ din ja bɯya.

8 Nɛ nu'bɯ din ja xɯn ngu nin dät'ohɯ, gue'a dí 'yu a rá nuixte ma Tahɯ a, nɛ gue'a dí fadi majuaɲi ma 'yɛc'yɛi ahɯ a.

9 Tengu thoho bɯ ni huɛgä ma Ta, ngubɯ na huɛc'ahɯ. Dami thoqui guin ndehɯ man huɛcate.

10 Nu'bɯ gui pɛspɯ ni mbɯihɯ gátho dí xi ahɯ nɛ gui 'yɔthɯ a, da zä thocpa thoho gui pɛhmbɯ man huɛcate 'bɯ. Tengu bɯ na pɛ'ts'ä rá m hma ma Ta, janangue'a thocpa thoho dí pɛh rán huɛcate.

11 Gátho ya dí xi ahɯ n'dahma ga comhbɯ a man johyagä, nɛ da yupɯ ni mbɯihɯ nɛ da bonts' thoho bɯya.

12 Nu'a man t'ɛdi dí xi ahɯ, gan huɛjɯ n'da ngu n'da ahɯ, tengu bɯ na huɛc'ahɯ.

13 Nu'a ran huɛcate man'da xɯn ho, gue di un rá te n'da nangue ɯ yú amigo da yaɲi.

14 Nu ahɯ ma amigo ahɯ 'bɯ guí ɔthɯ 'bɛ'a gátho dí xi ahɯ.

15 Him ma xi ahɯ ma 'yɛhɛ ahɯ, nguetho nu a ra 'yɛhɛ hingui paɲi 'bɛ'a i ɔt' rá hmu. Pɛ nuya dí xi ahɯ ma amigo ahɯ, nguetho ya dá xi ahɯ gátho bi xicä ma Ta.

16 Nu'ahɯ hin gá huangahɯ, pɛ go dá huan'nahɯ nɛ dá sän'nahɯ din zɯh nin dät'ohɯ, nangue gui 'yɔthɯ ma 'bɛfigä nɛ da hyät' mazai. Janangue'a hɔnt'a go 'bɛ'a gui 'yähmbɯ ma Ta nangue n'dat'a dí m bɛmhɯ, din ja bɯya.

17 Nuna man t'ɛdigä dí xi ahɯ, gan huɛjɯ n'da ngu n'da ahɯ.

Nu ra ximhäi di ɯcpa ra Jesús nɛ'ɯ i tenni

18 Nɛ xɔ bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Nu'bɯ di ɯc'ahɯ ɯ di ho ra ximhäi, dami pɛhmbɯ m'bet'o thoho bi ɯgä.

19 Nu'bɯ da 'da angu guí ɔthɯ ɯ di ho ra ximhäi, nu'ɯ da numanho ahɯ ɯ 'bɯ. Pɛ hin guí ɔthɯ tengu ɔt'ɯ nguetho dá huan'nahɯ. Janangue'a di ɯc'ahɯ ya.

20 Pɛ guim bɛmhɯ a ram hma dá xi ahɯ: “Pɛ man'da rán säui da hnumanho n'da ra Hmu xinda gue'ɯ yú mbɛfi.” Nɛ nugä hingui hnumanhogui, janangue'a ha ma gue'adahɯ, da hnumanho ahɯ. Nɛ him bi t'ɔmanho a dá ma, janangue'a ngutho hin da t'ɔmanho a guim mamhbɯ.

21 Ne din ja bu da t'ot'ah_u nangué guí t_ungah_u. Nguetho nu'_u di ho ra ximhäi hingui p_a a bá pengä.

22 Nu'_u hin xcá söcä ua gue xcá zofo, hin xtám b_adi gue ja yú ts'oqui 'b_u. P_e nuya hingui sä da g_on yú ts'oqui _u ya.

23 Nu'a to i p_oh rá cu_e nanguécä, ne a ma Ta i numan'_u.

24 Nu'_u hin xcá ot' y_un t'ot'e njo'o sä da 'y_ot'e, hin xtám b_adi gue ja yú ts'oqui 'b_u. P_e nuya ya bi nu man t'ot'e nuixte. P_e bi cu_ecthohogä _u. P_e nu'_u bi ugä gue'a ma Ta bi _up'_u.

25 P_e gue'a mán t'o't'i bu ja rán t'edi Oj_a maya'b_u, bi 'y_ena: “Din ja ra cu_e nanguécä, p_e hin'y_u 'be'a dín cu_e _u,” mí _en ra t'ohni z_ai din xä _u.

26 P_egue ga xicä ma Ta ba pen'nah_u rá Hogand_ahi, ne da mbäx ah_u di ja ah_u gui p_ahmb_u a maju_ani ne da xi ah_u nanguécä.

27 Ne ah_u da zä guim mamhb_u maju_ani nanguécä, nguetho gätho y_u pa xtám'b_uhmb_u gue'b_u go má t_um' ra 'befi ne guehya, bi 'y_en'a ra Jesús.

16

1 Ne man'da bi man ra Jesús bi 'y_ena:

—Guehya dí xi ah_u n'dahma hin gui hy_egah_u 'b_u gá nuh_u y_un _unbi.

2 Nguetho da hy_on ah_u thi bu ja yú nija ma mijudíoh_u, ne da z_on ra pa da hyo ah_u ne da b_eni gue'a ní 'y_orpa rá 'befi Oj_a a.

3 Ne din ja bu da 'y_ot'ah_u, nguetho him bi b_acä, xínga gue'a ma Ta.

4 P_e nuna dí xi ah_u, janangué'a nu'b_u bin ja, guim b_emhb_u b_uya gue gue'a xtá xi ah_u. Ne nuna dí xi ah_u ya, hin dá xi ah_u mám'bet'o, nguetho hin ní z_on ra ora ga mba.

Nu rá 'befi rá Hogand_ahi Oj_a

5 —Nuya ga mbagä bu bí 'b_u a bá pengä. Ne xínga n'da ah_u guí ängah_u ya hap_u ga mbagä.

6 Nguetho i tu ni mb_uih_u ngue dá xi ah_u ga mbagä.

7 P_e guehma maju_ani dí xi ah_u, man'da x_un ho nangué ah_u ngue ga mbagä. Nguetho nu'b_u hin ga mbagä, hin da zä ba _eh nim fäts'ih_u 'b_u. P_e nu'b_u dá mbagä,

ba pen'nah_u nim fäts'ih_u gue rá Hogand_ahi Oj_a.

8 Ne nu'b_u bi z_ocua ja ra ximhäi rá Hogand_ahi Oj_a, di jap y_u ja'i ua ja ra ximhäi da b_adi i ja yú ts'oqui, ne di japi da b_adi drá 'yugä nangué ran ho, ne di japi da b_adi din ja rá muui ran ts'o.

9 Nu rá Hogand_ahi Oj_a di b_enba y_u ja'i gue i jatho yú ts'oqui nguetho him bi xiqui gan y_anba yú te.

10 Ne di b_enba y_u ja'i gue drá 'yugä nangué ran ho. Da f_adi nguetho ga th_amb_eni ne da zingä ma Ta bu bí 'b_ui, ne hin da hnugä ua ja ra ximhäi.

11 Ne nu rá Hogand_ahi Oj_a di b_enba y_u ja'i ngue din ja ran _unbi rá muui ran ts'o, nguetho da ts'änba rá muui a rá 'befi ra z_ith_u gue nu'a rá ng_urpi ra ximhäi.

12 Guexta'a i jagä x_un ngu dín nde ga xi ah_u, p_e hin gui hyäth_u gui 'y_ohmb_u mi'da 'b_u ga xi ah_u.

13 P_e nu'b_u bi z_ocua rá Hogand_ahi Oj_a, da xän'nah_u gätho a maju_ani. Ne nte da manse nangues_e, p_e h_ont'a 'be'a da xi Oj_a, gue'a da xi ah_u a. Ne da xän'nah_u 'b_ep_u gdí 'y_oth_u rá 'befi Oj_a, ne da xi ah_u 'be'a gätho man'da din ja.

14 Ne di japi da f_adi i ja ma ts'edi x_un ho, nguetho ga un mam hma da xän'nah_u nanguécä.

15 Nu'a nam b_oni n'dat'a ra ts'edi i jac'be ma Ta, janangué'a dá xi ah_u, ga un mam hma da xän'nah_u nanguécä.

Ni dumb_uih_u dim pommi ran johya

16 —Ne hin guin nuj_u man'da pa o gue manyopa, p_e sä guin nuj_u mah_on'a mi'da y_u pa, ne m'bejua ga mba bu bí 'b_uh ma Ta, bi 'y_ena.

17 'Bex bin 'yän'd_u 'da ma mixädihe:

—'Be'a ní mba bi ma, ne _ena: “Hin guin nuj_u man'da pa o gue manyopa, p_e sä guin nuj_u mah_on'a 'da y_u pa, ne m'bejua ga mba bu bí 'b_uh ma Ta,” bi 'y_en_u.

18 'Be'a ní mba gue bi xij_u na, 'be'a da 'y_ot'e 'da y_u pa. Hingui sä ga p_ahmb_u 'be'a man na, bin 'y_emz_ehe ma mixädihe.

19 Nu ra Jesús mi p_adi 'be'a nde da 'yänni, gue 'be'a nam b_on'a xí man a, ne bi 'y_enje:

—Ha gadín 'yänz_eh_eh_u 'be'a nám b_on'a däm mangä 'b_u má xi ah_u: “Hin guin nuj_u

man'dapa o manyopa, pe sä guin nuju mahøn'a mi'da yu pa," gue dá engä.

²⁰ Majuani dí xi ahü, da du ni mbühü ne gan zomhbü, pe nu'ü yu ja'i i ten ra ximhäi din johya ü. Pe m'bejua büya nu ni dumbühü dim pommi ran johya.

²¹ Tengu n'da ra xisu 'bü bi zøn ra ora dim 'büh rá t'ühni, i tu rá mbüh nguetho in nu ran ünbi, pe m'bejua din johya 'bü bim 'büh rá t'ühni büya, ne him mam bæn a ran ünbi mín nu.

²² Ne nguetho ahü i tu ni mbühü ya. Pe gan nu ahü mahøn'a ne da hyu ni mbühü, ne njon da zä da hyac'a nin johyahü büya.

²³ Ne nu'bü bi zøn ra ora a dí m mangä ya, nte gui 'yängahü. Pe majuani dí xi ahü, høn't'a go 'be'a gui 'yäfü ma Ta 'bü 'dat'a dí m bëmhbü, ne din ja büya.

²⁴ Nte ganá äfü ma Ta nanguie ma thuhugä, pe nuya dami 'yäfü ya ne din ja ahü, jananguie'a da yuh ni mbühü ran johya.

Nu ra Jesucristo bi 'berpa rá ts'edi ra ximhäi

²⁵ —Nuya yüm hma dá xi ahü, yün t'uti ü, bi 'yæn'a ra Jesús. Pe da zøn ra ora hin ga xi ahü mi'da yün t'uti, pe njuantho ga xi ahü xün ho nanguie Oja.

²⁶ Ne nu'bü bi zøn'a ra pa dí m mangä, da zä gui 'yärzehchü ma Ta nanguie ya gui pajü, ne him man ga thocpä a gui äfü ma Ta.

²⁷ Nguetho guesü ma Ta di huç'ahü nanguie guín numanhojü, ne gá 'yçc'yehü gue guerpü bí 'büh ma Ta bá nexä.

²⁸ Nugä bá nexä bü 'büh ma Ta, ne dá søcua ja ra häi. Ne ga pøngä mahøn'a ua ja ra häi, ga mba bü bí 'büh ma Ta, bi 'yænje.

²⁹ —Nuya mfädi 'be'a gui xije ya, nguetho hin gui xije n'da ran t'uti ya, dá emfe büya.

³⁰ Nuya dí pähmbe nte guídí 'bedi gui pädi, nguetho m'bet'o thoho gui pädi 'be'a dí m bëmhbü 'bü ya ja a dí n de ga än'nahe. Ne gue'a ná pähmbe gue guerpü bí 'bü Oja gbí 'yçque, dá emfe.

³¹ Nu ra Jesús bi 'yænje mahøn'a:

—Ha majuani gui çc'yehigahü.

³² Pe nuya bi zøn ra ora gan 'uexthü, gui 'dahmbü, n'da an 'danni gui mbähä. Ne gätho ahü gui sogahü. Pe hin dan 'dase nguetho dí 'bü'be ma Ta.

³³ Nuya yüm hma dá xi ahü, n'dahma guexta'a gan johyahü nanguieä, madague'bü guin nuhü ran ünbi nanguie ra ximhäi. Pe o di tu ni mbühü, pe guim bëmhbü dá tapä ra ximhäi.

17

Bin yqui rá Ta ra Jesús

¹ Nu'bü mí jua a man ra Jesús, bi ndøts'e, ne bin yqui rá Ta:

—Ma Ta a i, ya bi zøm ma oragä din ja a gá sängui. Dami jap ya emme da bømanko 'be'a ga øt'ä ya, ni ts'ünt'ugui, ne gue'a dí fädi nuixte xün ho i büya.

² Nguetho ya xcá 'dac ra ts'edi ga unni 'be'a xcá sämba ü gätho i 'bücua ja ra ximhäi, jananguie'a ga un ra 'da'yote mazäi ü gätho gá 'daqui.

³ Ne nu'a to'o i ja ra 'da'yote mazäi, majuani dí m pähmbe ü, gue gue'e høn'a thoho i majuani grá Oja, ne nugä drá Jesucristogä gue guá pengä dan yäntegä ua.

⁴ Ya ní mba bü ga juacä ra 'befi gá 'daqui, guerpü da bäh yu ja'i ua ja ra ximhäi emme xün hotho i.

⁵ Ma Ta i, nu'bü ya dá juacä, dami jaqui ga conhui ni nuixte bü gui 'büi, tengu tho mín jaui 'bü má hin'yü ra ximhäi.

⁶ Nuya dá xih yu ja'i nanguie e, gue nu'ü gá huanhua ja ra ximhäi. Ni mbeti ü, ne gá 'daqui, ne bi mbet's'a nim hma dá xänba ü.

⁷ Ne i pä ü ya gue gue'e gá 'dac ra ts'edi dá øt' ra 'befi dá øt'e, ne ü yüm hma dá mangä.

⁸ Nguetho bi hyän'a ram hma gá xiqui dá xifi. Jananguie'a i pädi majuani bá nexä bü gui 'büi, ne bi 'yçc'yehü gue gue'e guá pengä dan yäntegä ua.

⁹ Nugä dí äp'a ya gui fäx'i ts'ü ü, ne hin dí ä a nim fäts'i nanguie ü i ten ra ximhäi. Pe høn't'ü gue gá 'daqui nguetho ni mbeti ü.

¹⁰ Ne nu'ü gätho ma mbeti ni mbeti ü, ne nu'ü gätho ni mbeti ma mbeti ü. Ne gue'ü i udi nuixte xün hogä ü.

¹¹ Nuya him man dam 'bücua ja ra ximhäi. Ga mbagä bü gui 'büi. Pe nu'ü go di thoqui dim 'bücua ü. Jananguie'a, ma Hogata i, dami jamansu ü gätho gá 'daqui nanguie ni ts'edi zehü, gue da gohi tengu 'bü n'danjä'itho tengu gaui.

12 Gätho yu pa däm 'bähmbe u gá 'daqui, dá jamansu u nangue ni ts'edi gá 'daqui. Ne xinga n'da bim 'bedi, hont'a n'da nts'anni dim 'bedi, tengu män t'o't'i bu ja ni sœcuq maya'bu ngue ngubu din ja.

13 Ne nuya mi ts'utho ga mba bu guí 'bui, pe nuna dí mägä ya ngue dí 'bucua ja ra ximhäi, janangue'a da yuh yú mbui u i øh ya nangue man johyagä.

14 Nugä dá un'na nim hma ne bi hyam buya. Janangue'a di ucpa ra ximhäi u, nguetho hing yú mengu ua ja ra ximhäi u, tengugä hind rá mengugä ua ja ra ximhäi.

15 Hin dí ä'a i gue gui 'uec' u nanguecua ja ra ximhäi u, pe dí ä'a i gui jamansup yú mbui hin da dap ra zithu u.

16 Nu' u hing yu mengu ua ja ra ximhäi u, tengu thogä.

17 Dami xänbi xun ho a nim hma majuani, janangue'a da 'uegue xun ho nangue yun ts'o i ja ua ja ra ximhäi.

18 Tengu tho bu guí 'dac ra 'befi dá jap yu ja' i ua ja ra ximhäi da ba i, nguthogä dí un ra 'befi u, di jap yu ja' i ua ja ra ximhäi da ba' a i.

19 Dan unse janangue'a ne' u tengu'bu da du nangue yú nyombui, ne da zä da den'na ram hma majuani.

20 Ne nu'bu bi mam mam hmammi u i ec'y eigä ya, ne nu'bu bi 'yec'y eigä u da sifi, ne' u dí ap'a nim fäts' i nangue gätho u buya.

21 Janangue'a gätho da gohi tengu'bu n'danja'itho, tengu thogau ma Ta i, n'datho dí conhui. Dami japi n'dat'a da ben u, nguetho n'dat'a man 'yomfëniui dá unui gätho u. Janangue'a da 'yec'y ei u i ten ra ximhäi, gue gue'e guá pengä dan yantegä ua ja ra ximhäi.

22 Nu ra ts'edi gá 'daqui dá undä u, gue da zä da gohi tengu'bu n'danja'itho, tengu gauí.

23 Nugä dí 'bähmbe u, ne'e dí 'bähmi, janangue'a majuani da zä gätho 'dat'a gam bëmhbü. Ne da nu u i ten ra ximhäi, da ba' di gue gue'e guá pengä dan yantegä ua ja ra ximhäi, ne da ba u i ten ra ximhäi gue emme guidí huëc' u tengu bu gní huëgagui.

24 Ma Ta i, dín nde 'darpü dan zämhbü u gá 'daqui, gue da nu mazä a ran ho tate

thoho gá 'daqui. Nguetho zäi guidí huëgä ne gue'bu go má hin'yü ra ximhäi.

25 Ma Hogata a i, nu ra ximhäi hingui pa' a i. Pe nugä dí pa' a i, ne' u 'da gá 'daqui i pa' di gue gue'e guá pengä.

26 Nugä dá japi bi ba' a i, ne man' da man' da ga japi da ba' di gätho nin ho, gue da zä din ja xun ho nin huëcate bu mbo yú mbui u, tengu tho bu nan jägä nin huëcate. Ne dan zam bu ja yú mbui u, bi 'yemp' a rá Ta.

18

Bi fent'a ra Jesús

1 Nu'bu mí jua' a bin yaui rá Ta, dá mbähmbe ra Jesús buya dyu xädihe, dá 'daxhe n'da ra t'uhyë gue ra Cedrón, ne dá cathe bu ja n'da ra nuandät'o.

2 Nu' a ra Judas, gue' a di dä a ra Jesús, mí papü ja ra nuandät'o nguetho zäi mí pähmbe bu ra Jesús.

3 Nu yu fariseo ne yu dambjäjä bá pehn'du 'da yu dofui ne mi' da yun 'yohu gue bán 'yohu ra Judas. Gätho i ha yu sibi ne yú juai.

4 Nu ra Jesús i pa' di gätho 'be' a din ja ngue da t'ørpe. Janangue'a bi mba bin c'athu, ne bi 'yän'du:

—To'o guí homhbü, bi 'yëmbi.

5 Ne bi dä u:

—Dí homhbe ra Jesús ra mengu bu Nazaret, bi 'yën' u.

—Guecä, bi 'yën' a ra Jesús buya.

Ne i 'bähmbü bu ra Judas gue di dä.

6 “Guecä,” bu mí 'yën' a ra Jesús, 'bex bi goh yú xatha u yan hyonte ne bi 'ya u buya nangue ra mbidi.

7 Nu ra Jesús bi ma mahøn' a:

—To'o guí homhbü.

Ne bi dä u:

—Dí homhbe ra Jesús ra mengu bu Nazaret, bi 'yën' u.

8 Nu ra Jesús bi dat' u buya:

—Ya dá xi ahü, guecä. Pe nu'bu hængdä guí honjü, hinga nehya ma xädi gui sixhü, bi 'yëna.

9 Ne guehna bi man na ra Jesús bin theui a bi xih rá Ta 'bu mín yaui, ngue xí 'yëmbi: “Gätho gá 'daqui xinga n'da ga 'bedi,” xí 'yëmbi.

10 Nu ra Simón Pedro baya bi gax a rá juai mí ha ne bi 'yespa rán 'yeizagu a rá 'yehē ra dambäjä, rá thuhu Malco a.

11 Pē nu'a ra Jesús bi 'yēmp'a ra Pedro:

—Fo'ts' ni juai a nin t'ojuai. Nuna ra mbohi xan zānga ma Ta ha hin ga sigā na, bi 'yēmbi.

Bi ts'ix bu 'buh ra hmumbäjä a ra Jesús

12 'Bex bi bēnt'ə yə dofai ne'ə yá hmu ne yə policia bi mbēn ma mijudíohe, ne bi du't'i.

13 M'bet'o bi zixpə 'buh ra Anás rá ndøhyā a ra Caifás, ne nu'a ra Caifás, ra dambäjä a ra jeya a.

14 Guehna ra Caifás ngue xí xi ə yá mi ngarpíhə, gue man'da xan ho 'bə n'datho da du, xinda gue'bə gátho ga juahmbə.

Nu ra Pedro bi gøn'a ra Jesús

15 Nu ra Simón Pedro, necä baya, dá ten'be ra Jesús. Ne madím pə'be a ra dambäjä, janangue'a bi zä dá cat'ä bu bi mba ma cu't'i a ra Jesús bu mbo rá mbä't'i a rá ngu ra dambäjä.

16 Pē nu ra Pedro mí 'bäpə thi bu ja ra goxthi. Pē dá pøngä baya gue dá äp ra mate a ra mbängoxthi, janangue'a bi zä bi yut'ambo ra Pedro baya.

17 Nu'a ra mbängoxthi baya, gue n'da ra xisu, bi 'yēmp'a ra Pedro:

—Nu'i ha hinga gue'e rá xädi'i nə ran 'yohə, bi 'yēmbi.

Nu ra Pedro bi dät'a:

—Hin'na, hinga guecä, bi 'yēna.

18 Madín təspíhə ə yá 'yehē ra dambäjä ne yə policia a ra Pedro, nubə ja ra sibi xí 'yudi, nguetho xan se.

Nu ra hmumbäjä bi juqnbə ra Jesús

19 Nu ra dambäjä bi 'yänna ra Jesús to'o gátho i tenni, ne bi 'yänni 'bē'a ním hma im ma 'bə in xänbate.

20 Nu ra Jesús bi dät'a:

—Nugä zai dá mam bu ja ma nijəhə nepə ja ra danija, guerpə zai dim peti gátho ma mijudíohe. Njam'bə dá mangä bu njongui 'buh yə jä'i.

21 Ne ndetho guí ängui 'bē'a dá mam 'bə mán xänbate. Nde'bə gui 'yän'də bi 'yøh mam hmangä. Nu'ə i pədi 'bē'a dá mangä ə, bi 'yēna.

22 Ne nu'a ra Jesús 'bə mí dät'a ra dambäjä, ne nu'a n'da ra ngərpa dofai bi mbēmp'a rá hmi, bi 'yēmbi:

—Hanja ngubə gá xih ra dambäjä, bi 'yēmbi.

23 Nu ra Jesús bi 'yēmp'a:

—Nu'bə ja 'bē'a dá mangä gue hingui ho, dami ma. Pē nu'bə nte dá mangä, hanja gní pəgbi, bi 'yēmbi.

24 Nu ra Anás baya bi mbēnhna ra Jesús bu 'buh ra Caifás, rá mi dambäjäui.

Nu ra Pedro bi gøm mahøn'a ra Jesús

25 Ne mí 'bäpə ra Simón Pedro madín təspi a. Ne än'də i 'bähmbə:

—Ha ne'e rá xädi'i nə.

'Bex bin cøni:

—Hinga guecä, əna.

26 Nu'a n'da rá 'yehē ra dambäjä baya, gue dim meniui a ra 'yehē xí 'yespa rá zagu ra Pedro 'bə mí 'yēna da yän'a rá Hmu, bi 'yēmbi:

—Əna gue'e dá nu a bu ja ra nuändät'o, bi t'ēmp'a ra Pedro.

27 Ne bin cøm mahøn'a ra Pedro. 'Bex bi mbah ra tamfø.

Nu ra Pilato bi juqnbə ra Jesús

28 T'əxuditho bá ts'i bu ja rá ngu ra Caifás a ra Jesús, ne bi ts'ix bu ja ra nguts'ut'abi. Pē nu ma ngərpihe dyə judíohe dyə israelhe, him bi yəzəhə bu mbo nguetho ən yän t'ēdi din ts'on yá jä'i 'bə da yərpə ja yá ngu ə hing yə judío, ne hin da zä da zi ran ts'ihmē nangue ran dəbaxjua 'bə xtán yərpə mbo.

29 Janangue'a nu ra ts'ut'abi Pilato, bi mba bu thi gue da zo ə yə yəpate, ne bi 'yän'də:

—'Bē'a gní yəfə a ran 'yohə, bi 'yēna.

30 Ne bi dät ə ma ngərpihe:

—Nu'bə hin gra ts'om'bäi, hin xcá dä ahu 'bə, bi 'yēn'ə.

31 Ne nu ra Pilato bi 'yēmp'ə:

—Dami sixhə 'bə, ne gui juqnbəhə nangue nin t'ēdi zəhəhə, bi 'yēna.

Ne nu ma ngərpihe bi dät'a:

—Pē hin'yə man t'ēdizəhəhe gue'a ga hohe n'da, bi 'yēn'ə.

32 Nu'a bi man'ə bin theui a bi man a ra Jesús 'bə mí ma 'bē'a mán däte dí du a, gue da mba ma cuati bu ja ra pont'i.

³³ Nu ra Pilato bi mbeng mahøn'a bu ja ran ts'embate ne bi 'yänna ra Jesús:

—Nu'i ha gue'e grá hmuts'ut'abi yu judío, bi 'yëmbi.

³⁴ Nu ra Jesús bi dät'a:

—Ha guím bense 'be'a guím ma, uague n'dan'yo bi xi i nanguecä, bi 'yëmbi.

³⁵ Nu ra Pilato bi 'yëm büya:

—Hin drá judíogä. 'Be'a gá 'yøt'e thä, ngue bi dä'a ua ni mijudíohu ne ni dambäjähu.

³⁶ Nu ra Jesús bi dät'a:

—Hin däm hmuts'ut'abigä ua ja ra ximhäi. Nu'bu xcám hmuts'ut'abigä ua, xtín tunhdü u ma jä'igä u bi bendgui 'bu, ne hin xtí dägä ua 'bu. Pe nu ma ts'edigä him bi nequi ua ja ra ximhäi a, bi 'yëna.

³⁷ Nu ra Pilato bi 'yëmbi mahøn'a:

—Ha majuani grá hmuts'ut'abi 'bu, bi 'yëmbi.

Nu ra Jesús bi dät'a:

—Majuani guím ma gue drá hmuts'ut'abigä ne gue'a däm 'bucä ua ja ra ximhäi, ne gue'a ná xcä ua gue ga u'a majuani. Nu'u to'o in nde da bā'a majuani, da 'yømanho a dím mangä u, bi 'yëna.

³⁸ Nu ra Pilato i ëna:

—'Be'a maha a majuani, njon da zä da bādi nda'a a majuani, bi 'yëmthoho.

Bi ts'änba rán unbi ra Jesús

Ne nu'bu mí jua'a bi man ra Pilato, bi mba bu thi din yāhu u yá yāpate mahøn'a, ne bi 'yëmp'u:

—Nte mán ts'o dá tñbi.

³⁹ Pe nu'ahu zai guí xijü ga thøc'ahu n'da ra ofädi 'bu bi dät' ra pa ran dābaxjua. Ha guím ndehü ga thøc'ahu ni hmuts'ut'abihü, bi 'yëna.

⁴⁰ Ne bi mbüdi bi mbafi nts'edi u, bi 'yë'n'u:

—Hin'na, hinga gue'a, pe nu'a ra Barrabás, gue'a gui thøgahe a, bi 'yë'n'u ma ngärpihe.

Nu ra Barrabás, n'da ra hyote a.

19

¹ Nu ra Pilato bi manda dí fei a ra Jesús.

² Nu yu dofui büya bi 'yøpa n'da ra corona gue yu 'yu'uñi, ne nts'edi bi huspa rá yā ra Jesús. Ne bim pārba n'da ra 'bøt'e xun jüpoi tengü dim pä't' yu hmuts'ut'abi.

³ Ne bi den büya ne bi 'yenspa yá biba, bi 'yëmbi:

—Biba, grá hmuts'ut'abi yu judío, bi 'yëmbi. Ne bi mbe'mi büya ngue yá 'yë.

⁴ Bi mba bu thi mahøn'a a ra Pilato, bin yāhu ma ngärpihe:

—Nuya ga dä ahü na ran 'yohü, dami pähmbü nte dá tñba n'da ran ts'o gue xu 'yøt' na, bi 'yëna.

⁵ Bi ts'ix bu thi ra Jesús büya, ya i hu'ts' ra corona ngue nt'øt'e yu 'yu'uñi, ne he ra 'bøt'e xun jüpoi.

—I 'bäcua na ran 'yohü ya, bi 'yë'n'a ra Pilato.

⁶ Nu'u yu dambäjä ne ma ngärpihe 'bu mín nu a ra Jesús, nts'edi bi mbafi, ne xun ngu yu nidi bi 'yëna:

—Dá du, dá 'døm'pü ja ra pont'i.

Nu ra Pilato bi 'yëmp'u büya:

—Dami sizehëhu 'bu guím nde gui cuathü bu ja ra pont'i, nguetho nugä hin te dá tñbä n'da ran ts'o xu 'yøt' na, bi 'yëmp'u.

⁷ Nu'u ma ngärpihe bi dāpüya:

—Nugähe i jaje n'da man t'ëdihe gue da du n'da im ma tengü im ma na, nguetho bi manse guesé rá Ts'ünt'u Ojä, bi 'yë'n'u.

⁸ Nu'bu mí 'yø a ra Pilato mí ën'a ra Jesús gue rá Ts'ünt'u Ojä a, man'da bi zu a.

⁹ Ne bi zix pü mbo ja ran ts'embate mahøn'a a ra Jesús, bi 'yänni:

—Hapü e majuani guí nets'i.

Pe nu ra Jesús him bi dät'i.

¹⁰ Nu ra Pilato bi 'yëmp'a:

—Hanja hin gní thārcagui. Ha hin guí pädi ja ma ts'edi ga cuat'a bu ja ra pont'i, ne ja ma ts'edi ga xoc'a bu, bi 'yëmbi.

¹¹ Nu ra Jesús bi dādi:

—Hin xtín ja ni ts'edi ne nte sä gui 'yørqe 'bu hin xtán zän Ojä 'be'a gui 'yørqe. Pe nu'u bi dägä ua, man'da ja yá ts'oqui u xinda gue'e, bi 'yë'n'a ra Jesús.

¹² Ne nubüya nu ra Pilato ëmme bi hyoni 'berü dí hyetho a ra Jesús. Pe nu ma ngärpihe nts'edi bi mbafi, bi 'yë'n'u:

—Nu'bu gui hyet na, nin säiui a ma hmuts'ut'abihü ra César 'bu. Nguetho nu'bu 'bo'o da ma gue im hmuts'ut'abi zehë din sähmi a ra César 'bu, bi 'yë'n'u.

¹³ Nu'bu mí 'yøhna ra Pilato, bá si bu thi mahøn'a a ra Jesús bu ja rá ngun'yu

ran juanbate magats'i, dí emfe ma ndehe Gabata. Ne bi hyux ra Pilato bu ja rá mexa ran juanbate.

14 Nu'a ra pa a, i pa ma hoqui yun ts'ihme da ts'i 'bu bi hyats'i, nangue ran dabaxjua. Ne di 'beh mits'u da zon i huxhyadi. Ne nu ra Pilato bi 'yemp'u ma ngarpihe:

—Nuya 'bäcua na ni hmuts'ut'abih, bi 'yemp'u.

15 Pe nts'edi bi mba u:

—Dá du, dá duhma, dá 'døm'pu ja ra pont'i, bi 'yeng'u.

Ne nu ra Pilato bi 'yemp'u:

—Hanja gni 'yeng'u gam ma da 'døm'pu ja ra pont'i ni hmuts'ut'abih, bi 'yembi.

Pe nu yu dambäjä bi dadi:

—Njongui 'bäcua man'da ma hmuts'ut'abih, hont'a ma hmuts'ut'abih bu Roma ngue ra César, bi 'yeng'u.

16 Nu ra Pilato buya bi 'yot'a bi nde yu mbäjä, bi manda dí cuati bu ja ra pont'i ra Jesús. Ne bi ts'ix buya.

Bi mba n'dø'mi bu ja ra pont'i ra Jesús

17 Ne bi zix yu dofui a ra Jesús buya, ne i tuzehé rá pont'i bu ní mba, da zøm bu ja n'da ra nyuni t'embu Gólgota, nde da ma ra Nyuni nyaxmu.

18 Ne nu'bu mí zøm bu, bi mba n'dø'mi ra Jesús bu ja ra pont'i. Bim 'bä inde rá pont'i, ne n'da an 'danguadi bim 'bä u mi'da yu pont'i, bi guarpu u mi yoho.

19 Nu ra Pilato, bi 'yo't'a n'da ram hma bi 'yena: “Nuna ra Jesús ra mengu bu Nazaret, rá hmuts'ut'abi yu judío na,” bi 'yo't'i. Ne nu'a ra t'ohni bi mba n'dø'mi bu ja ra pont'i.

20 Xun ngu ma mijudíohe dyu israelhe bi nu buya 'be'a nt'o't'i bu, nguetho mbe ndehni tho bu. Ne nt'o't'i nangue ma ndesehe ra hebreo, ne yá nde yu mengu bu Grecia gue ra griego, ne yá nde yu mengu bu Roma gue ra latín.

21 Nu'u yu dambäjä buya bi 'yemp'a ra Pilato:

—Hanja gá 'yo't'i gue ma hmuts'ut'abihe. Pe dami hoqui da ma: “Bi manse: Nugä drá hmuts'ut'abi yu judío,” da 'yena, bi 'yeng'u.

22 Pe nu ra Pilato bi dat'u:

—Ya nt'o't'i 'be'a dá o't'ä, dá guet'a, bi 'yemthoho.

23 Nu'bu mí cuar bu ja ra pont'i ra Jesús, nu yu dofui buya bi gaspa yá he, goho munts'i bin ja yá he, n'da ngu n'da yu dofui n'da n'da munts'i bi gax'u. Pe nu rá pahni rá m 'bexøts'e hin hapu ma zøte a.

24 Janangue'a bin 'yemzεhe u:

—Nde'bu ga øthu n'da ran taha to'o da bøni din theui rá pahni na.

Ne nu'a bi man'u bin theui a mán t'o't'i bu ja rá t'ohni Ojä gue njabu da 'yot'u, mi ena: “Bi mba ma darqui ma he, n'da a n'da munts'i bi gax'u 'da. Pe nu'a mam 'bexøts'e bi t'ot'a n'da ran taha to'o da gats'i,” mí en rá t'ohni. Gue'a bi 'yot' yu dofui a.

25 Nuya mí 'bäpu ja ra pont'i rá mbe ra Jesús ne a rá juhue, ne'a ra María rá bømbe ra Cleofas, ne'a ra María ra mengu bu Magdala a.

26 Ne nu'a ra Jesús 'bu mín nu a rá mbe, necä gue madí huëgä, bi xi a rá mbe buya:

—Ma mbe i, dami 'yembi ni ts'unt'u nu ma xädi guí 'bähmi, bi 'yembi.

27 Ne bi 'yengä ra Jesús buya:

—Dami bæni tengu'bu ni mbe nu ma mbegä, bi 'yengui.

Ne 'bex dá sixä bu ja ma ngu buya, ne dá jamansu a.

Bi du ra Jesús

28 Ne nu'bu mí man a ra Jesús bi bah puya gue bi juah rá 'befi mí mam bu ja rá T'ohni Ojä gue din ja. Ne bi 'yem buya:

—Dí tuthe, bi 'yena.

Ne'a bin theui a mán t'o't'i a bi ma.

29 Ne mí høpu n'da ra tuxaro i po ra guindät'o xun ju. Nu'u mí 'bäpu buya bi gäpu ja ra guindät'o a n'da ena ra funjo gue bi zinni, bi fospa rá yä ra xithi buya ne bi hyurpa rá nde ra Jesús da zøts'i.

30 Nu'bu mí zøts'a ra Jesús:

—Ya bi guah ma 'befi, bi 'yena.

'Bex bin ye'mahäi rá yä, ne bi unse rá te bi du buya.

Bin sanba rá 'bøts'e ra Jesús

31 Nu ma ngarpihe hingui ndepe da guathoho bu ja yu pont'i u yu jä'i 'bu ya xu hyats'i, nguetho gue'a ra pa a ya man'da tate nangue ra dampeti. Janangue'a bi t'ap ra mate ra Pilato da mba n'uacpi yá juangua

gue da du n'dihi ɛ, ne da mba ma tongui bɛya.

³² Bex bi mba ɛ yɛ dofaɪ, ne bi 'uacpa yá juangua ɛ yoho mí cuarɸɸ ja yá pont'i gueɸɸ mí 'bäh rá pont'i ra Jesús.

³³ Pɛ nu'bɛ mi zøm bɛ cuat'a ra Jesús, bi nu gue ya xí du, janangue'a him bi 'uacpa yá juangua a.

³⁴ Pɛ nu'a n'da ra dofaɪ bi sɛnba rá 'bi'bøts'e ra Jesús a ra ts'at'ɛgui. 'Bex bi bøn ra ji ne ra dehe.

³⁵ Ne nugä gätho dá nuse 'be'a bi t'ørpa ra Jesús. Janangue'a majuani na dí o't'ä ya. Ne guehna dí o't'ä na n'dahma da zä gui 'yɛc'yɛihɛ.

³⁶ Ne nu 'be'a gätho bin ja, bin theui a mán t'o't'i bɛ ja rá søcuɔ Oja gue din ja. Ne man t'o't'i: "Xínga n'da rá do'yo da mba n'uacpi," mi ɛn ra t'ohni.

³⁷ Ne man'da bi hmam bɛ ja rá T'ohni Oja, bi 'yɛna: "Nu'ɛ di ɛcpi da nu gue gue'a bi mba ma sɛnbi ra ts'at'ɛgui rá 'bøts'e," mí man'a ra T'ohni.

Bi t'ä'a ra Jesús

³⁸ Ne nubɛya nu ra José ra mɛngu bɛ Arimatea, nu'a n'da rá 'yɛc'yɛi ra Jesús, pɛ him mi ma gue mí ɛc'yɛi nguetho mí su ma ngɛrpihe, pɛ nuya bi 'yáp ran t'ɛdi ra Pilato di tongba rá ngøc'yɛi ra Jesús bɛ ja ra pont'i da 'yägui. Ne nu'bɛ mín t'un ran t'ɛdi ra José, bi mba bɛya ne bi tongba rá ngøc'yɛi ra Jesús.

³⁹ Ne bá ɛh ra Nicodemo bɛya, gue gue'a xí zøm bɛ mí 'bɛh ra Jesús n'da ra xui. Ne i tu ra 'yɛthi ɛmmɛ i yɛman'u, mbe 'däte ma 'det'a kilo nan hyɛ, ma thɛspi ra mirra a ra áloes.

⁴⁰ Nu'bɛ mi mbanɸpa rá ngøc'yɛi ra Jesús ra hoc'bøt'e xɛn ho, ne bi 'yɛrpa ra 'yɛthi gueɸɸ ním fix ra 'bøt'e, tengu zai dí øthe dyɛ judíohe 'bɛ dí ähmbe n'da ra du.

⁴¹ Ne i ja bɛ n'da ra mba'ye jombɛ ja ra pont'i xí 'døm'ma ra Jesús, ne nubɛ häi oqui bɛ n'da ra hyädo ngue ran 'yägui, mahoqui pɛ njon ní 'yo bɛ n'da ra du. Ne jabɛ n'da ra nuandät'o bɛ rá goxthi a ra hyädo gue ran 'yägui.

⁴² Ne nu'a ra pa man'da tɛte thohe nangue ran dɔbaxjua ɛ ma gueɸɸ da mbɛdi. Janangue'a bi cɛ't'a n'dihi bɛ ja ra hyädo a

rá ngøc'yɛi ra Jesús, nguetho hinga yatho bɛ.

20

Bi dɔmbɛni a ra Jesús

¹ T'ɛxuditho domingo hin ní neɛ ra häi nu ra María ra mɛngu bɛ Magdala bi zøm bɛ ja ran 'yägui. Bi nu gue xí mba njɛnni a ra xindo mi juax bɛ ja rá goxthi ran 'yägui.

² Bá pengui ne bán tihi, bi zøm bɛ mí 'bɛ'be ra Simón Pedro ne bi 'yɛnc'be:

—Bin jɛc ma Hmuɛ. Ne hin dí pɔdi hapɸ bi thux ya, bi 'yɛnc'be.

³ Dá mbe'be bɛ ja ran 'yägui bɛya.

⁴ ɛmmɛ dán ti'be, bin ts'ogui ts'ɛ ra Pedro, ne m'bet'o go dá søngä bɛ ja ra hyädo.

⁵ Dá c'ɔ't'ä bɛ mbo dá nu hønt'ɛ yɛ 'bøt'e cɔx bɛ ngue xí 'bant'i. Pɛ him 'bex dá cɛt'ä mbo.

⁶ Ne nu'bɛ mí zøm bɛ ra Simón Pedro, 'bex bi uɛntho bɛ mbo, ne'a bi nu cɔx bɛ yɛ 'bøt'e.

⁷ Ne nu'a n'da ra 'bøt'e xí 'banba rá yɔ ra Jesús n'danni mí cɔts'i, ma do'mi a.

⁸ Neɛä dá cɛt'ä mbo bɛya, madague'bɛ m'bet'o dá søngä bɛ.

⁹ Ne nu'bɛ má nu 'be'a di ja bɛ, dá ɛc'yɛigä gue majuani bi dɔmbɛni a ra Jesús.

¹⁰ Dá peng'be bɛ ma ngu'be bɛya.

Nu ra Jesús bi nequi bɛ mi 'bä a ra María

¹¹ Pɛ nu'a ra María bi gotho bɛ ja rá goxthi ra hyädo ne i zoni ne di c'ɔrɸɸ mbo.

¹² Ne bi nu yoho yám 'behni Oja mahɛts'i i he yɛ t'axcahe. I hupɸ n'da bɛ mí ja rá yɔ ra Jesús ne hupɸ man'da bɛ mí ja yá gua.

¹³ Ne bi xi a ra María:

—Grá xisu, hanja gná zoni, bi 'yɛmp'a.

Ne nu ra María bi dɔt'ɛ:

—Nguetho bin jɛc'a ma Hmu ne hin dí pɔdi hapɸ bi thuts'i, bi 'yɛna.

¹⁴ Ne nu'bɛ mín hannu ra María, bi nu ra Jesús i 'bäɸɸ. Pɛ him mi pɔdi gue gue'a.

¹⁵ Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Grá xisu, hanja gná zoni, to'o guí honi, bi 'yɛmbi.

Pɛ nu ra María mím bɛni gue gue'a ran 'yohɛ di jamansu ra nuandät'o. Janangue'a bi 'yɛmbi:

—Nu'bu gue'e gá jüga ma Hmu, dami 'yurqui ts'u hapu gá pegui ne ga tuxä, bi 'yëmbi.

16 Ne nu ra Jesús bi ndønba rá thuhu:

—María, bi 'yëmbi.

Nu ra María 'bex bi 'bä't'i xun ho büya, bi nu ne bi 'yëna:

—Raboni, nde da ma, “Xänbate i,” bi 'yëmbi.

17 Ne nu ra Jesús bi 'yëmbi:

—Pe hingui sä 'bexque gui thäcä ya nguetho di 'beh mi ts'u ga mba bu bí 'buh ma Ta. Janangue'a 'be ní mbahma bá xi u ma cuui ga pengbu bí 'buh ma Tagä, ne ah ni Tahu a, nu'a ma Ojägä a, ne ah ni Ojähu a, bi 'yëmbi.

18 Nu'a ra María ra mengu bu Magdala bi mba büya, ne bi xije dyu xädihe gue bi nu ra Hmu ne bi xije 'be'a bi man'a.

Nu ra Jesús bi nequi bu mí 'bu u yä xädi

19 Ne nu'bu mín de guet'a ra pa domingo, nthu't'i yä jut'i ra ngu bu däm 'buhmbe nguetho dá su ma ngurpihe, ne nu'bu má nuhe, 'bä inde bu dí 'buhmbe ra Jesús. Ne bi 'yëna:

—Daman johyah, bi 'yënje.

20 Ne nubüya bi 'yurcahe yä 'ye gueru xi 'dombi, ne rán zu'bøts'e gueru xin sunba ra ts'at'egui. Ne nu'bu má nuhe, dá pahmbe majuani ma Hmuhe a, ne emme dân johyahe büya.

21 Ne bi ma mahøn'a ra Jesús:

—Daman johyah. Ne tengu tho bu í 'dac ra 'befi ma Ta dá jap yu jä'i ua ja ra ximhäi da badi, nguthogä dí 'da ah ra 'befi gui jafu yu jä'i ua ja ra ximhäi da badi, bi 'yënje.

22 Ne nu'bu mí jua a bi man na, bi huigähe ran dahi n'da ngu n'dagähe büya.

—Dami hyamhbu rá Hogandahi Ojä, bi 'yënje.

23 Nu'a to'o di päh yä mbui nangue yä ts'oqui, i ja nin t'ëdih gui xihmbu ma punbi a. Pe nu'a hin di päh yä mbui nangue yä ts'oqui, i ja nin t'ëdih gui xihmbu him ma punbi a, bi 'yënje.

Bi hyqanjuani a ra Tomás

24 Pe nu ra Tomás gue'a i t'ëmbi ra Go a, n'da ma mixädihe, njo'o bu 'bu mí nequi ra Jesús.

25 M'bejua büya dá xihmbe ra Tomás:

—Nugähe dá nuhe ra Hmu.

Pe nu ra Tomás bi 'yëna:

—Pe nugä dí ëna him majuani a guí xijü hinda hønt'bu gan nuse hapu bim fospa yu clavo yä 'ye, ne ga fospa ma saha hapu bim fox yu clavo ne ga fot ma 'ye bu ja rá 'bi'bøts'e, sä ga ëc'yëi 'bu, bi 'yënje.

26 Nu'bu mí dät'an hyäto pa büya däm petihe mahøn'a. Ne'a ra Tomás. Ne nthu't'i yu jut'i tengu mam'bet'o, pe xø bi nequi bu ra Jesús mahøn'a, bim 'bä inde bu dí 'buhmbe.

—Daman johyah, bi 'yënje mahøn'a.

27 Nu'a ra Jesús büya bi xi a ra Tomás:

—Dami fos' ni saha ua bim foscä yu clavo ne guin nu ma 'ye, ne bá 'uät ni 'ye gui fo'ts'ua ja ma 'bøts'e. O guí ëna him majuani pe dami 'yëc'yëi, bi 'yëmbi.

28 Nu ra Tomás bi 'yëmp'a:

—Ma Hmu i, ma Ojä i, bi 'yëna.

29 Nu'a ra Jesús bi 'yëmp'a:

—Tomás, guí ëc'yëi ya nguetho ya gá nugui. Pe nu'u to da 'yëc'yëigui 'bu nte ní nu, man'da di jap Ojä u, bi 'yëmbi.

'Bepu án t'o't' na ra søcuq

30 Pe nu'u yu hyonya nt'øt'e dá nuhe bi 'yøt' ra Jesús, hinga gätho dá o't'ä ua ja ra søcuq.

31 Pe hønt'u 'da dá o't'ä dí ja ah gui 'yëc'yëih gui majuani ra Cristo a ra Jesús rá Ts'unt'u Ojä a. Ne nu'bu gue'a gui 'yëc'yëih din 'da ah ra 'da'yote mazai.

21

Bi nequi ra Jesús bu ndenthe

1 M'bejua büya dá nuhe ra Jesús mahøn'a, bi jaje dá pahmbe man'da xun ho bu ja ra dadehe Tiberias, n'dat'a ra dadehe Galilea. Ne ga xi ah gätho bin ja.

2 Mín 'yohe ra Simón Pedro ne ra Tomás i t'ëmbi ra Go, ne ra Natanael ra mengu bu Caná ra xequi Galilea, ne man 'yohugä yä ts'unt'u gä'be ra Zebedeo, ne mí yoho ma mixädihe.

3 Ne nubüya bi 'yënje ra Simón Pedro:

—Nugä ga mba na 'bahuq, bi 'yënje.

—Ga mbähä 'bu, dá ëmfë.

Dá mbähmbe baya 'bex dá huhe n'da ma mbosahe. Pɛ gätho ra xui nte dá thehe yu huä.

⁴ Nɛ nu'bu mí hyax baya mí 'bäpu ndenthe a ra Jesús. Pɛ nugähe him 'bexque dá pähmbe gue gue'a.

⁵ Bi 'yɛnje ra Jesús:

—Gyu ts'unt'u, ha nte gá thehu yu huä.

—Hin'na, dá ɛmfe.

⁶ Nu ra Jesús bi 'yɛnje baya:

—Pɛ dami 'yɛnt ní xit'ähu bu ja rán 'yei ra mbosa, nɛ 'bex gui thehu baya.

Dá øthe a bi xije ra Jesús, nɛ ɛmme xun ngu dá thehe yu huä, him mí sä ga juখে ra xit'ä.

⁷ Nɛ nugä gue madi huɛgä ra Jesús, dá ɛmp'a ra Pedro:

—Guehna ma Hmuhu n.

Nu'bu mí 'yøh ra Simón Pedro gue gue'a ra Hmu a, 'bex bi hye rá he nguetho xí mbøgue. Nɛ bin säcpu ja ra mbosa gue bi zøn'a n'dihi bu i 'bäh ra Jesús.

⁸ Pɛ nuje dá cohmbu bu ja ra mbosa, zun jante dá sømhbe bu ndenthe nguetho dí jut'ähe ra xit'ä nɛ yupu yu huä. Nɛ hinga yatho ndenthe, mbɛ n'da ciɛnto metro.

⁹ Nɛ nu'bu mí zøm bu ndenthe ra mbosa mí huhe, dá nuhe n'da ra sibi i zø bu, nɛ n'da ra huä i oxpu ja yu dɛspi, nɛ mí oxpu ra hme.

¹⁰ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛnje:

—Bá cu 'da ni huähu xcá thehu.

¹¹ Nu ra Simón Pedro baya, bi mba bá jut'a ra xit'ä bu ja ra häi i yuh yu huä, n'da ciɛnto nɛ yote ma 'dɛ'ma hyu yu huä xun ndoho. Pɛ hin hapu bi xet'a ra xit'ä.

¹² Nu ra Jesús bi xije:

—Ba ɛhmbu dan sihmehu, bi 'yɛnje.

Pɛ xinga n'daje xcá änhde to'o a, nguetho dá pähmbe gue gue'a ma Hmuhe.

¹³ Nɛ bi mba bu zø ra sibi a ra Jesús bi hyaç ra hme, nɛ bi 'daje, nɛ ra huä.

¹⁴ Nɛ ná hyundü dá nuhe ra Jesús baya gue bin 'yuse, gue'bu go mí dambɛni bu ja rán 'yägüi.

Iyqui ra Jesús a ra Simón Pedro

¹⁵ Nu'bu mán niyahe, nu ra Jesús bi 'yɛmp'a ra Simón Pedro:

—Simón rá ts'unt'u i ra Jonás, ha man'da guí numanhogui xinda guehya 'da.

Nu ra Pedro bi 'yɛmp'a:

—Häha ma Hmu i, guí pädi gue dí numanho i.

Nu ra Jesús bi 'yɛmb baya:

—Dami 'uün u ma t'udɛ'yo, nanguue mam hmangä gui xänba yu ja'i i ɛc'yɛigüi.

¹⁶ Ná yondü xø bi 'yɛmp'a:

—Simón rá ts'unt'u i ra Jonás, ha majuañi guí numanhogui.

—Häha ma Hmu i, guí pädi gue dí numanho i, bi 'yɛmbi.

Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Dami fäh ma dɛ'yo 'bu.

¹⁷ Nɛ ná hyundü baya bi 'yɛmbi:

—Simón rá ts'unt'u i ra Jonás, ha guí numanhogui, bi 'yɛmbi.

Nɛ bi du rá mbai ra Pedro, nguetho ya ná hyundü bi 'yän 'bu i numanho. Nɛ bi dätü:

—Ma Hmu i, gätho guí pädi, guí pädi dí numanho i.

Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmbi mahøn'a:

—Dami 'uün'u ma zu dɛ'yo dadí huɛcä.

¹⁸ Nu'bu gmín ts'unt'u zäi gán 'yose hønbu go hapu guín nde gui mba, nɛ guí tuzehu rá ngat'i ni foho. Pɛ nu'bu gán dæc'yei gui ñng ni 'ye nɛ n'dan'yo da tut'i i, nɛ da zix'i i hapu hin guín nde gui mba, bi 'yɛmbi.

¹⁹ Guehna bi man ra Jesús, gue da bäh ra Pedro 'bɛ'a nín däte da nu a, nɛ gue'a dí 'yudi xun hotho Ojä a. Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'a ra Pedro mahøn'a:

—Dami tɛngüi gui thoc'a ma 'bɛfigä, bi 'yɛmbi.

Bi t'än'na ra Jesús nanguue a ra Xuua

²⁰ Nɛ nu'bu mí dæ'mi bi dɛn baya bi nyɛgüi, bi nugä gue nɛqui dí tet'i, guecä madí huɛgä ra Jesús, ngue 'darpu xtá hu'be bu ja ra mɛxa 'bu mán sihmehue gue'bu má änni to'o di dä a.

²¹ Nɛ nu'a ra Pedro 'bu mín nugüi dí tet'i, bi 'yän'na ra Jesús:

—Ma Hmu i, 'bɛ'a nín däte xin da nu na ra Xuua, bi 'yɛmbi.

²² Nu ra Jesús bi dätü:

—Nu'bu ma pähä di 'batho ua gue'bu go dá søcä mahøn'a, hin ni 'bɛfi gui 'yängüi. Pɛ nu'a ni 'bɛfi gui tɛngüi gui thoc'a ma 'bɛfi, bi t'ɛmbi.

²³ Pɛ jananguue'a mi manɛ yu 'yɛc'yei gue njam'bu ga tugä. Pɛ hinga ngubu bi man ra Jesús, pɛ bi 'yɛna: “Nu'bu ma pähä di 'batho

ua gue'b_u go dá s_ocä mah_on'a, hin ni 'b_efi
gui 'yängui," xí 'y_emp'a.

²⁴ Guecä rá xädigä gue bi man ra Jesús, ne
guecä xin dí o't' na ra s_ocu_a 'b_e'a dá nu gue
maju_ani bin ja. Ne dí p_ahmbe maju_ani na dí
o't'ä ya.

²⁵ Ne x_un ngu mi'da y_un t'öt'e bi 'y_ot'a ra
Jesús. P_e nu'b_u gätho x_cá o't'ä, hinga x_ot'a
gätho x_tín ja ua ja ra ximhäi 'b_u. Ne h_ont'a
dí xi ah_u ya.

HECHOS Yún t'òt'e yú 'bäihü ra Jesucristo

Bi man ra Jesús ba èh rá Hogandähi Oja

¹ Nu'i Teófilo, rá mbüdi ra søcuä dá o't'a'i mámbet'o, dá xi'i gätho bi 'yòt' ra Jesús nu'bü mi dümp' rá 'bèfi. Nè dá xi'a'i gätho ngue bi ma 'bü mín xänbate.

² Nè dá xi'a'i gätho bi 'yòt'a ra Jesús asta gue'bü mi mba mahèts'i. Nè nu'bü mi 'bücua ja ra häi, nu rá Hogandähi Oja bi xih ra Jesús 'bè'a da xih yú 'bäihü gue da 'yòt'e. Nu'ü yú 'bäihü, gue'ü yün 'yohü bi huanh ra Jesús ngue man yú xädi ü.

³ Nu ra Jesús bi nu ran ünbi nè bi du. Nè gätho nyote pa 'bü mí ndants'i mahøn'a, bin 'yuse bü 'büh yú 'bäihü, ja'bü bi hnu, ja'bü hin'na. Nè bi 'yuti xün ngu yün t'òt'e guepü bi nde da fädi gue i 'büi. Nè bi xi'ü nanguè rá 'bèfi i òt' Oja ua ja ra ximhäi, nè 'bèpü dí manda Oja ü gätho dim 'büi.

⁴ Nu'bü mímbü yú 'bäihü mahøn'a a ra Jesús, nè bin sihmehü, bi xi'ü da dömp'ü Jerusalén 'bè'a bi ma majuani rá Ta gue ba èhe. Nè èn'a ra Jesús:

—Ya xcá 'yòhmbü dá mangä mam'bet'o ngue ba pènh Oja rá Hogandähi.

⁵ Nu'a ra Xuua bi 'yòt'ahü ran xixyä nanguè ra dehe thoho, pè mi ts'ütho ya ga 'da ahü rá Hogandähi Oja, bi 'yèn'a ra Jesús.

Bi ndex mahèts'i ra Jesús

⁶ Nu'bü mim pèti ü, bi 'yänni:

—Ma Hmu ahe, hague guehya yü pa jabüya gui 'yòt'e din ja ma ts'èdi zehèhü mahøn'a, dyü israelhü.

⁷ Bi dā'a ra Jesús:

—Hingui sä gui pähmbü nda'a ní pa xün zän ma Tahü da 'yòt'a 'bè'a gätho da 'yòzèhe. Hin ni 'bèfihü gui pähmbü.

⁸ Pè nu'bü bá èh rá Hogandähi Oja, nè gam 'bühmbü, din ja ni ts'èdihü. Nè nu'bü bin ja, gui xihmbü yü jä'i ua ra dahnini Jerusalén nanguécä, nè gätho ua ra häi Judea, nèpü ra häi Samaria, nè gätho na ngüni ra ximhäi.

⁹ Nu'bü mi gua'a man ra Jesús bi mba mahèts'i. Nu yú 'bäihü bi nu nu'bü mi ndex

mahèts'i. Nè n'da ra güi bi go'mi nè him bi nu yú 'bäihü mahøn'a.

¹⁰ Nè mi 'bäpü, mi ndò'ts' mahèts'i, 'bex mi 'bähmbü yoho yüm 'bèhni Oja mahèts'i, i he yü t'axca pahni.

¹¹ Nè bi 'yèmbi:

—Nu'ahü gyü mengühü Galilea, hanja gní 'bähmbü ua ya nè gni ndòs'hü mahèts'i. Nu ra Jesús bi ndex ua gui 'bähmbü, nè tengutho bü á ndets'e, ngutho 'bü bá çah mahøn'a, nè guet'a ra Jesús a.

Bi thahn'na ra Matías rámpöniui ra Judas

¹² Nu yú 'bäihü ra Jesús bi nèxpü ja ra nyuni Olivos büya, bi mba bü ra hnini Jerusalén, nè hinga yatho, ndehnini.

¹³ Nè nu'bü mi yäpü ja ra hnini bi ndèxpü n'da ra cuarto magäts'i guepü i 'bü'ü. Gue'ü i 'büpü ü, ra Pedro, nè ra Xuua, nè ra Jacobo, nè ra Andrés, nè ra Felipe, nè ra Tomás, nè ra Bartolomé, nè ra Mateo, nè ra Jacobo rá ts'ünt'ü ra Alfeo, nè ra Simón gue t'èmbi ra Zelote, nè ra Judas rán 'yohü ra Jacobo.

¹⁴ Gätho ya 'darpü bim pèti nè çäi min yäpü Oja. Nè bi zòpü 'da yü xisu nè ra María rá mbe ra Jesús, nè'ü yän 'yohü ra Jesús.

¹⁵ 'Darpü madím pèti ü n'da ciento nè 'däte njä'i. Nè nu'ü yü pa'ü bi ndants'a ra Pedro nè bi 'yèna:

¹⁶ —Ma cu ahü nanguè ra Cristo, nu rá Hogandähi Oja maya'bü bi jap'a ra David da 'yo't' ra søcuä, nè bi ma 'bè'a da 'yòt' ra Judas, nguetho mí pä Oja 'bè'a da 'yòt'a. Gue'a ra Judas ngue bi dā'a ra Jesús nu'bü mi fènt'i. Nè gue'a bin ja nguetho gätho 'bè'a mán t'o't'i bü rámpöniui Oja din ja.

¹⁷ 'Dat'a ra 'bèfi dá øthe ra Judas nguetho ra Jesús bi huahn'na ra Judas tengu bü á huancähe.

¹⁸ Nè bi thän'a n'da ra häi nanguè'a í mbä'a ra Jesús. Nu'bü mi zohäi ra Judas, bi nyepü häi, nè bi fòh rá foho, nè bi böni gätho yú xèfo.

¹⁹ Gätho yü jä'i mi 'büpü Jerusalén bi 'yòde 'bè'a bin ja. Jananjabü bi mba ma hutü ra häi ngue yú nde'ü, Acéldama, gue nde da ma bim fäm bü ra jü.

²⁰ Nguetho nt'o't'i bü ja rá søcuä ra Salmos:

Din häitho ra häi nè njon dim 'büpü,

ne nt'o't'i ngue n'dan'yo da hyan rá 'befi mi ja xtá 'yøt'a.

²¹ Janangue'a jatho ga huahndu a dam pɛhmbe. Jatho ga huahndu n'da rámponiui ra Judas, gue'a n'da madí hyenje gátho yu pa mí 'buhmbe ra Hmu, ra Jesús.

²² Ne ga huahndu n'da bi nu 'bu mi xixyaba ra Jesús a ra Xuua, ne madí hyenje gátho yu pa dám 'buhmbe ra Jesús, gue'bu go mí mba mahɛts'i, bi nu, nguetho n'dat'a ga mamhbe ngue bi ndants' mahøn'a ra Jesús 'bu mi du, bi 'yɛn'a ra Pedro.

²³ Ne nubaya bi ndønba yá thuhu to'o da thahni, gue yoho yun 'yohu bi hndøni. Nu'a n'da ra José Barsabás ne í Justo, ne nu'a man'da ra Matías.

²⁴ Ne nu'u yu ja'i bin yaɥu ra Hmu buya, ne bi 'yɛna:

—Ma Hmu ahe, guí paɾpa yá mbui gátho, dami 'yurcahe ya yoho nda'a xcá huahni.

²⁵ Nu'a ga comhbe ra 'befi ngue ma 'bäigähe ra Jesucristo, ngue'a xtá 'yøt'a ra Judas. Nguetho xí 'uepu ja rá 'befi nangue rá ts'oqui, bi mba da nu'a rán säui da nu, bi 'yɛm 'bu min yaɥu Oja.

²⁶ Nu yu 'yɛc'yɛi buya bi 'yøt'e tengu'bu n'da ran taɥa, ngue nde da ba'u nda'a bi nde Oja. Bi bøni gue gue'a ra Matías. Ne nu yu 'yɛc'yɛi buya bi huanh ra Matías, ne bi gomhbü yá 'befi u 'de'ma'da yá 'bäihü ra Cristo.

2

Bi zøh rá Hogandahi Oja

¹ Pe guexta'a di thoqui dim peti gátho yu 'yɛc'yɛi, din ja'a mí tø'mi, gue bá penh Oja a rá Hogandahi, ne bin theui n'da ra dæmpeti mí sänba Oja u yu israel, t'ɛmbi Pentecostés.

² 'Dahmantho bi zøpu di hi, tengu'bu n'da ra ndønthi gue bí 'yɛh mahɛts'i a. Ne nu'a ní hi bu, bi yus'pu ja ra ngu gueru mi hu'u.

³ Bi nequi tengu yu t'usibi ne 'da'i ts'u bi zox yá ya yu ja'i n'da ngu n'da u mi 'buɾu.

⁴ Ngue n'da ngu n'da mi 'buɾu, gátho bin t'un rá Hogandahi Oja, ne bi hæ ra ts'edi xun ho u. Ne bi mbudi 'dahma 'dan'yo bu án ya'u n'da ngu n'da'u nangue rá ts'edi rá Hogandahi Oja in 'yohu.

⁵ Ne nu'u yu pa'u bi zøm bu Jerusalén u yu judío, da 'yøt'a ra dæmpeti mí xi Oja

maya'bu, ngue bá neɣpu gátho yu häi ua ja ra ximhäi.

⁶ Ne nu'bu mi 'yø'a di hi u yu ja'i, bim peti bu, ne n'da ngu n'da u bi zo'u yu 'yɛc'yɛi nangue yá ndese, ne him bi zä bi bɛni ha bin ja.

⁷ Ne bi hyonya thohe ne him bi bædi 'be'a nam bøni, ne bin 'yɛmb zehɛ u:

—Hague án zä bin ja bu, bin 'yɛmp'u. Ha hinga gue'u yu mɛngu bu Galilea gátho i ya ua ya.

⁸ Hanja sä i siju ma ndesehu n'da ngu n'daju.

⁹ Ne nuju n'da'a n'danni bá neɣhu, ne 'daju, 'bu'i 'da bá neɣpu Partia, neɾu Media, neɾu Elam, neɾu Mesopotamia, neɾu Judea, neɾu Capadocia, neɾu Ponto, neɾu ra häi Asia.

¹⁰ Neɾu Frigia, neɾu Panfilia, neɾu ra häi Egipto, neɾu ra häi Africa jom bu Cirene. Ne nu'u mi'da yu romanos u, madague'bu gátho yu judío u, ne nu mi'da u gue ɛc'yɛi tengugahu dyu judíohe, ne 'buh mi'da bá neɣpu Creta, neɾu Arabia.

¹¹ Ne dí øhmbu i mam ma ndehu nangue yun t'øt'e gue i øt' rá ts'edi Oja, bin 'yɛmp'u.

¹² Ne gátho madi hyonya thohe, ne hingui paði 'be'a da bɛni. Ne n'da ngu n'da bi manse u:

—'Be'a ní mba na in ja ya.

¹³ Pe nu'u mi'da bi ma:

—Iti u.

Bi zoh yu ja'i ra Pedro

¹⁴ Ne nu ra Pedro buya 'darpu mí 'bähmbu u mi 'de'ma'da yá 'bäihü ra Cristo, ne nts'edi bin ya, bi 'yɛna:

—N'yohu ahü dyu judíohe ne gátho ahü guí 'bähmbu ua Jerusalén, dami 'yøhmbu xun ho 'be'a ga xi ahü ya.

¹⁵ Nuje hin dí itihe tengu guím bɛmhbu, nguetho ja guto ya.

¹⁶ Pe nuna guehna gue bin ja ya, gue'a bi man ra Joel rá pøngahya Oja, bi 'yɛna:

¹⁷ Din ja bu n'da ra pa ba ɛhe, ɛn Oja, gue ga pen'nahü ma Hogandahi gátho nangu yu ja'i 'bucua ja ra ximhäi.

Ne nu'u ni ts'ant'uhü ne ni t'ixuhü dim pøngahya.

Ne ni ts'ant'uhü da nu'u yun t'uti tengu yu t'i ne ni dæc'yɛihü da 'uj yu t'i.

18 Nu'bu bin ja, nu'u ma 'yεhe, yun 'yohu ne yu xisu, ga penpä ma Hogandahi u, ne dim pøngahya nanguécä.

19 Ne ga uh yu hmerpya bu magats'i, neru ja ra häi, yu hmerpya ra ji, ne ra sibi ne ra 'bifi.

20 Ne nu'a ra hyadi ya hin din ja rán nequi, ne ra zana xtan theni tengu ra ji. M'bet'o nja bu din ja, m'bejua da zøn ra pa dua εh ra Hmu mahets'i, ne nu'a ra pa a, nuixte thoho ne nts'utho 'be'a din ja.

21 Ne nu'a ra pa dua εhe, din ja gue hont'a to'o xí mba't'a ra Hmu da yan Oja a. Ngubu bi 'yo't'a ra Joel 'bu maya'bu, bi 'yεn'a ra Pedro.

22 Nu ra Pedro xø bi 'yεmp'u mahøn'a:

—N'yohu ahü dyu israelhu, dami 'yøhmbu ma nde. Dím mangä nangué ra Jesús ra mengu Nazaret. Oja bi japi ngue bi 'yøt' yun t'øt'e nuixte nangué rá ts'edi Oja, ne yu hyonya nt'øt'e, ne yu hmerpya, gueru da zä gui pøhmbu ngue Oja bi zε'a.

23 Ne maya'bu Oja mi pädi 'be'a gá 'yørpahu rá Ts'ant'u. Ne Oja mi sänni gue gá cuathu bu ja n'da ra pont'i nangué yá 'ye yu tonto, ne gá hyohu.

24 Pe nu'a Oja bi xox 'bu mí du, ne bi hyacua ran dæte, nguetho hin'yu rá ts'edi ran dæte xtán zä xtán zam'ma ra Jesús.

25 Nguetho bi man ra David gue 'be'a da nu ra Jesús, 'bu mí 'yεna:

Nugä thocua thoho dí nugä Oja bu ja ma hmi.

Ne di 'dac ra ts'edi, janangué'a njon da zä di 'uegagui.

26 Janangué'a i hu ma mbui, ne dadín johya 'bu dí m mangä nangué'a.

Ne nu'bu din sunya ma ja'i bu ja ran 'yägui, dí tøp'ma ran ho da t'ørcagui.

27 Nguetho hin gui hyegä ma te da gopu gueru o'u xun du,

Ne hin gui japi da 'ya ma ngøc'yεi, guezä, ni Hoga t'uhnigui.

28 Ne gá 'yurqui 'beru däm 'buhmi mazai mahøn'a,

ne nu'i gui jaqui ngue din ja ran johya ma mbui nu'bu dá nut'a ni hmi,

bi 'yεn ra Pedro tengu bi man ra David.

29 Ne xø bi 'yεn'a ra Pedro:

—N'yohu ahü, da zä ga xi ahü majuani nangué ma ngurpa mbombøtahü ra David mi 'bui maya'bu, him bi manse nanguese 'be'a da t'ørpe, nguetho bi du, ne guexta'a i o bu rán 'yägui i ja ua dí 'buhmbu.

30 Pe nu ra David bim pøngahya 'bu mí man na, ne mí pädi majuani 'be'a bi xi'a Oja, gue n'da rá m bom'betø ra David din ts'ut'abi nangué yu israel tengu ra David, ne guehna ra Cristo na.

31 Ne mi päh ra David 'be'a din ja, janangué'a bi ma nangué da ndants' mahøn'a ra Cristo, ne hin da ts'opu nidu rá te, ne xín da 'ya rá ngøc'yεi a.

32 Nguetho ra Jesús, Oja bi xox 'bu mi du, ne nu'a dí pøhmbu majuani gätho gahe, ne dí mamhbe nguetho dá nuhe 'be'a bi t'ørpe.

33 Oja bi xots'i ne bi zixpu ja rá ts'edi, ne bi un'na rá Hogandahi tengu xí man Oja, janangué'a bi 'dacähe buya. Gue'a rá Hogandahi i øt'e 'be'a gätho guín nuhu ya, ne guí øhmbu ya.

34 Nguetho ra David him bi ndex mahets'i, pe gue'a im manse a:

Nu'a ra Hmu bi xi'a ma Hmu:

“Dami hyucua ja ma ts'edi,

35 asta gue'bu ga tåhui man suiui,” bi 'yεn'a ra David, bi 'yεn'a ra Pedro.

36 Ne xø bi 'yεna:

—Gätho ahü ma mi israel ahü, gui pøhmbu ya majuani bi jap Oja dim hmu a gá cuathu bu ja ra pont'i, ne guehna ra Jesús, ne gui pøhmbu gue bi huan Oja a, bi 'yεn'a ra Pedro.

37 Nu'bu mi 'yøh yu ja'i 'be'a bi man'a ra Pedro, εmme bi du yá mbui, 'bu mí 'yøde gue rá Ts'ant'u Oja a xí hyo. Ne bi t'än'na ra Pedro ne yún 'yohu:

—Man 'yohu ahü, 'be'a da zä ga øthe ya, εn'u.

38 Nu ra Pedro bi dæti:

—Gui päh nin 'yomfñihü nangué ran ts'o, ne gan xixyåhu n'da ngu n'da ahü nangué rá thuhu ra Jesucristo. Ne din ja ra punbi ni ts'oquihü, ne di 'da ahü rá Hogandahi Oja.

39 Nguetho bi man Oja di 'da ahü ran t'unni gue'a rá Hogandahi Oja, ne ni t'uhnihü din t'unni, ne gätho u hønbu go

hapu i 'bui din t'unni, gue hont'a go to'o da zohn'na Oja ra Hmu, bi 'yɛn'a ra Pedro.

⁴⁰ Ne nu ra Pedro man'da xun ngu bi xifi ne bi hecui, ne bi 'yɛmbi:

—Damin yamhbua nangue'a ran unbi da nu'u ya ts'om'bäi i 'bucua ya, bi 'yɛn'a ra Pedro.

⁴¹ Ne gätho to'o bi 'yømanho a bi man ra Pedro bi mba ma xixyabi. Nu ra pa gue bi man ra Pedro, mbe hyu mahuahi ya ja'i bi 'yɛc'yɛi.

⁴² Ne nu'u bi thocta'a bi xänba yú 'bäihua ra Cristo u, ne bi hyu yú mbui nguetho 'da'angu im bɛni. Ne thocua thoho bim peti gue din yahua Oja, ne da zi ra xecahme, ngue bi bɛn rán däte ra Hmu.

Yäm 'bui u mbudi bi 'yɛc'yɛi

⁴³ Gätho ya ja'i bi numansu Oja ne emme bi hyonya thoho 'be'a bin ja nangue yan t'øt'e nuixte ne ya hmɛpya bi 'yøt' yú 'bäihua ra Cristo.

⁴⁴ Ne gätho gue bi 'yɛc'yɛi n'dat'a in numanho n'da ngu n'da, ne nu'a 'be'a mí pe'ts'i n'da ngu n'da, 'da nan gomthoho.

⁴⁵ Ne nu'bu n'da mí honi 'be'a madí 'bedi, nu'a man'da buya bi mbä 'be'a mí pe'ts'i, bi un'na buya.

⁴⁶ Ne mpa 'bu mpa 'bu madím peti bu ja ra danija. Ne nu'bu xun sihme, bin sänbi bi mba bu ja yú ngu yú mi'yɛc'yɛihua, ne bin johya yú mbui, ne 'dat'a im bɛni.

⁴⁷ Ne bi 'yɛspa Oja, ne bi hnumansu u nangue gätho ya ja'i. Ne nu Oja bi japi n'dapa ngu n'dapa i carpu ja rá ts'edi mi'da ya ja'i, gue bi zin'u.

3

Bi zä ra dogua

¹ N'da ra pa 'bu hyunde, gue'a ra ora 'bu nzai mí yahua Oja ya ja'i, bi mba bu ra danija ra Pedro ne ra Xuua.

² Mi 'bupua n'da ran 'yohua ra dogua gue'bu go mim 'bui. Ne nzai bi thuxpu ja rá goxthi ra danija. Nu ra goxthi t'ɛmbi mahotho. Nu ran 'yohua da 'yäp yan t'unni ya ja'i i thopu mbo.

³ Nuna, nu'bu min nu ra Pedro ne'a ra Xuua ní mba bu ja ra danija, bi 'yäp ran t'unni.

⁴ Nu ra Pedro n'youi ra Xuua, nu'bu min nu i hupu, bi 'yɛmbi:

—Hyandgä'be.

⁵ Nu ra dogua bi hyant'u, mi tøm mi da hyani 'be'a di un'du.

⁶ Pe nu ra Pedro bi 'yɛmbi:

—Xing ra t'axi xing ra c'axt'i dí hægä, pe nu'a i jagui dadí 'da'a'i. Nangue rá ts'edi ra Jesucristo mɛngu bu Nazaret, damí ndants'i ne gan 'yo, bi 'yɛmbi.

⁷ Nu ra Pedro bi bentpa rán 'yɛi, bi xots'i. 'Bex bin hats'edi rá gua, ne rá hyudi xingua.

⁸ Ne n'da sägui thoho bi 'yøt' 'bu mi ndants'i ne bin 'yo. Ne'a bi yuthu bu ja ra danija, sägui ne 'yo, ne ɛspa Oja.

⁹ Gätho ya ja'i bi nu ran 'yohua ngue bin 'yo ne bi 'yɛspa Oja.

¹⁰ Ne mi paði gue nu'a mi hupu ja ra goxthi mahotho bu ja ra danija mi äh ra mbeti. Ne gätho bi hyonya thoho 'be'a bin ja ran 'yohu.

Nu ra Pedro im mam bu ja ra ngun'yu t'ɛmbi Salomón

¹¹ Nu'a mi dogua hingui nde da hɛ'a ra Pedro ne ra Xuua, ne bá ɛpu xun ngu ya ja'i guepu ja ra ngun'yu mi 'bä u, t'ɛmbi Salomón, ne madí hyonya tho'u.

¹² Nu'bu mí hyant'u ya ja'i a ra Pedro, bi 'yɛmbi:

—N'yohua ahua dyu israelhu, hanja gadí hyonya thohua nanguehna ra dogua, ne hanja gní hyandgä'be. Ha guí ɛmhbu gue ma ts'edis'e'be ne man hose'be gue xtá jap'be bin 'yo na.

¹³ Hin'na maha, pe ga xi ahua hague bin ja. N'dat'a Oja gue mí ɛspa mam bombøtahua ra Abraham ne ra Isaac ne ra Jacob, bi zixpu mahɛts'i a rá Ts'unt'u, ne bi un rá ts'edi. N'dat'a ra Jesús gue gá dähua bu ja rá hmi ra Pilato ne gá cømhbu bu. Nu ra Pilato mim ma xtá mba nthegui.

¹⁴ Pe nu'ehu gá cømhbu n'da xun ho, ne gue'a rá Thahni Oja a. Ne gá 'yähmbu n'da ra hyodu da soc'ahu.

¹⁵ Ne gá mamhbua gue da mba ntho ra Hmu gue di un ra te. Pe Oja bi xoxpu 'bu'u xun du, gue'a dá nuhe ne dadín juanhde.

¹⁶ Bi zä na ran 'yohua nguetho bi 'yɛc'yɛi ra Jesús. Ne guehna ran 'yohua guín nuhua ya, ne guí pahmbu to'o na.

17 Pɛ nuya, n'yohu ahu, dí paçä ngue hin gmí paḥmbu 'be'a xcá 'yøthu 'bu gmí hyohu ra Jesús, nɛ ximangutho ni ngurpihu.

18 Pɛ Oja bi japi bin ja 'be'a gätho bi ma maya'bu, gue bi man yu pøngahya nangue ran unbi bi nu ra Cristo rá Thahni Oja.

19 Janangue'a nuya, damí päh nin 'yomfɛnihu nɛ gui dāp ni mbuihu Oja. Nɛ nu Oja buya da zä da duc'a ni ts'oquihu nɛ di 'da ahu ran johya ni mbuihu.

20 Nɛ nu Oja ba penhua mahøn'a ra Jesús nɛ gue'a ra Cristo xa ts'änni di jaçuahu.

21 Nu ra Jesús jatho da gopu mahɛts'i jague'bu da zøn ra pa da mba ma hoqui gätho ua ja ra ximhäi, tengu bi man Oja maya'bu, nangue yú nde yú hoga pøngahya.

22 Pɛ bi 'yɛnsɛ a ra Moisés: “Nu'a ra Hmu ma Ojahu, da zänna n'da rá m 'bɛhni ngue gue'a nin 'yohuhu tengugä. Damí 'yøhmbu 'be'a gätho da man'a.

23 Nɛ din ja, hønt'a go to'o má ja'i hin da 'yømanho a, da mba ma 'ueque nangue yú t'uhni Oja, nɛ da mba ma 'bɛpi rá te,” bi 'yɛn'a ra Moisés.

24 Nɛ majuani, gätho bi man yú pøngahya Oja gue'bu mí man ra Samuel nɛ gätho mí da yu pøngahya m'bejua mí 'bui, gätho bi ma 'be'a gätho da 'yøt' Oja, nɛ gue'u dí nuhu yu pa jabuya.

25 Gueju dyum bom'betoju yú pøngahya Oja, nɛ ndeju Oja ga comhbu rán hogui bi 'yørpa ma ngurpa bøtahu nu'bu mí t'ɛmp'a ra Abraham: “Nangue n'da nim bom'beto dim 'buh niya'bu, dí mba ma japi gätho yu ja 'i guecua ja ra häi,” bi t'ɛmp'a.

26 Janangue'a nu'bu mí xoxa Oja a rá Ts'ant'u gue bi du, m'bet'o thoho bá penhua dí 'buhmbu, ngue nde di 'uegahu n'da ngu n'daju nangue ma ts'oquihu, bi 'yɛn'a ra Pedro.

4

Pa ma juanbi ra Pedro nɛ ra Xuua

1 Nu'bu mí xänba yu ja'i ra Pedro nɛ ra Xuua, bá ɛh yu mbäjä nɛ'u yu hmu bu ja rá danija yu judío, nɛ yu saduceos.

2 Nu'u ɛmme bin cue u, nguetho bi xänba yu ja'i gue bi ndants'a ra Jesús bu 'bu'u xän du.

3 Nu'u bi bent'a ra Pedro nɛ ra Xuua, nɛ bi got'a fädi, jague'bu mí hyats'i bi juanbi, nguetho xän de 'bu mí got'i.

4 Pɛ xän ngu u xí 'yøh ram hma bi ma, bi 'yɛc'yɛi. Mbɛ í jua'i cut'a mahuahi yun 'yohu ngue bi 'yɛc'yɛi.

5 Nu'bu mí hyats'i bim peti bu Jerusalén yu ngurpa mbäjä nɛ yu dāc'yɛi nɛ yu xänbate nija.

6 Mi 'buru ra Anás ra dambäjä a, nɛ ra Caifás, nɛ ra Xuua, nɛ ra Alejandro, nɛ gätho mí da yú meni ra dambäjä, bim peti ngue di juanba ra Pedro nɛ ra Xuua.

7 Nɛ bi manda da ts'ispa ra Pedro nɛ ra Xuua, nɛ bim 'bäpu ja yú hmi nɛ bi 'yänni:

—'Bɛ'a má ts'edi o gue to'o rán t'ɛdi ngue xcá 'yøt'ui na.

8 Nu ra Pedro buya n'youi xän ngu rá ts'edi rá Hogandahi Oja, bi 'yɛmbi:

—Gyá ngurpihu yu ja'i nɛ gyu dāc'yɛihu dyu ja'i israelhu.

9 Ha gui ängahe nam pa ya nangue ran ho bi t'ørpa na ran 'yohu, nɛ hague nja bi zä na ran 'yohu ngue mí u.

10 Nu'bu majuani gui ängahe, gui 'yøhmbu ya, nɛ gätho ma mí israelhu, ngue nangue rá ts'edi ra Jesucristo, gue'a í zä ín 'yo na ran 'yohu ya. Gue'a ra Jesús ra mangu bu Nazaret, gue gá cuathu bu ja ra pont'i, nɛ nu Oja bi xoxpu 'bu'u xän du.

11 Guehna ra Jesús hin gá nde gá paḥmbu, ngue tengu'bu gyu gādohu gá samhbu n'da ra do. Pɛ nuya Oja bi japi ngue tengu'bu n'da ra do man'da mahyonidā bu pa nthøe ra nguja do.

12 Njo'o man'da da zä di pø'a n'da hinda hønt'a ra Jesús. Nguetho him bi zän Oja man'da ra ts'edi ua ja ra ximhäi gue da zä di pøju, hinda hønt'a ra Jesús, bi 'yɛn'a ra Pedro.

13 Nɛ madi hyonya thoho u yu juanbate 'bu mí bādi him bi zu din yahu ra Pedro nɛ ra Xuua, gue mí paḍi him bin xädi. Pɛ bi bɛm buya, bin 'yohu ra Jesús ra Pedro nɛ ra Xuua.

14 Nɛ nu'bu min nu ran 'yohu xí zä gue mí 'buhmbu u, hin'yu 'be'a man'da sä da xifi.

15 Nɛ bi mbɛhn bu thi u yoho n'da zu ora, ngue nde din 'yän'du 'be'a da zä da 'yørpe.

16 Nɛ bin 'yän'du:

—'Be'a sä ga øth_u nangue y_un 'yoh_u, nguetho majua_{ni} n'da ran t'øt'e nuixte bi 'yøt'ü. Ne gätho 'b_ucua Jerusalén i pa_{di}, hingui sä ga cømh_u.

17 Pe guehma nde'b_u ga s_uhmb_u n'dahma njon da xifi nangue ra Jesús, gue him man'da di thoc ram hma b_u 'b_uh y_u ja'i, bi 'y_un'ü.

18 Bi zohn mahøn'a ü, bi xih p_uya, gue him man'dandj da ma, xín da xänba y_u ja'i nangue ra Jesús.

19 Bi dah ra Pedro ne ra Xuua, bi 'y_umbi:

—'Be'a go guím b_uñs_uh_u ngue i nde Oja ga øt'be, ha gue'a guím mamh_u o gue'a man Oja a ga øt'be.

20 Nguetho jatho ga mamhbe 'be'a xtá nuhe ne 'be'a xtá øhmbe, bi 'y_un'ü.

21 Nu'b_u man'da mi d_umhy_u ü, bi hy_ugui nguetho him mi t_uni 'be'a dí ünba ü. Nu'ü i supi din cue y_u ja'i 'b_u xtí ünba ra Pedro ne ra Xuua, nguetho gätho y_u ja'i mí ϵ spa Oja nangue'a xín ja.

22 Nguetho nu ran 'yoh_u mi ponga nyote njeya mi pe'ts'i, ngue bi t'ørpa ran t'øt'e nuixte, gue bi zä.

Nu y_u 'y_uc'y_ui bi 'y_up Oja hin din su

23 Nu'b_u mi theh ra Pedro ne ra Xuua, bá ϵ p_u guerp_u mi 'b_uh y_u 'y_uc'y_ui. Ne bi xifi gätho xí xi'ü y_u mbäja ne y_u d_uc'y_ui.

24 Nu'ü, nu'b_u mí 'yøde, bi zo Oja, n'dat'a im b_uni, ne bi 'y_un'ü:

—Ma Oja ahe, gue gra Hmu, gá 'yøt' mah_uts'i ne_ucia ja ra häi ne ra de_uja ne gätho ü i jab_u.

25 Ne nu ní Hogand_uhi bi b_unba mam bombøtahe ra David, ni 'y_uh_u, 'b_u mí 'y_una: Hanja nín 'yo'ts'ü y_u ja'i gue hingui t_un'na Oja,

ne im b_un'ü gue him majua_{ni}.

26 Y_u hmuts'ut'abi y_u häi ya bi d_u'mi bi zä bi d_ump' ra s_ui.

Ne y_u ts'ut'abi bim peti din s_uhmb_u ra Hmu Oja ne ra Cristo rá Thahni Oja, bi 'y_un'ü a ra David.

27 Nguetho majua_{ni} bim peti ua ja ra hnini ra Herodes, ne ra Poncio Pilato, ne y_u ja'i ngue hing y_u judío, ne ma mi'israelhe, ne bi z_uh ni hoga Ts'unt'ü Jesús, gue'a gá huahni.

28 Nu'ü bi 'yøt'ü gätho 'be'a xcá sän mam'bet'o gue bin ja.

29 Nuya ma Hmu ahe, damí nu'ü gue nde di ünje, ne damí 'daje ni ts'edi, ni 'y_uh_ugähe, ga huthe ran zamb_u ga mamhbe nim hma.

30 Ne ga uthe y_u ja'i ni ts'edi gue da zä'ü y_un zäman'ü. Ne gui 'yut y_un t'øt'e nuixte ne y_u hm ϵ pya nangue ni Hoga ts'unt'ü ra Jesús, bi 'y_um 'b_u min y_uh_u Oja ü.

31 Ne nu'b_u mí jua'a bin y_uh_u Oja, nu ra ngu guerp_u xím peti bin hu_uni, ne gätho ü man'da bi hy_u y_u ts'edi nangue rá Hogand_uhi Oja. Ne gätho y_u 'y_uc'y_ui bi hyut'an zamb_u, bi mamp'a rá m hman Oja.

Bi gøhmi 'be'a gätho mi ja

32 Gätho y_u 'y_uc'y_ui i 'b_ui tengu n'danja'i tho, 'dat'a i øt'e, 'dat'a im b_uni. Xínga n'da bi ma gue jase y_u mbeti, ne gätho 'be'a mi ja mi cohmi.

33 Ne nu y_u 'bäih_u ra Cristo, nu'b_u mí thoqui bi ma gue bi ndants'a ra Hmu Jesús 'b_u mi du, ne bi jap Oja bin ja rá ts'edi y_um hma, ne x_un ngu rá mate Oja bin t'un'nd_u n'da ngu n'da ü.

34 Gätho y_u 'y_uc'y_ui nte madi 'bedi 'be'a gätho mi honi, nguetho x_un ngu bi mbä y_u häi o gue y_u ngu mí ja, ne bi un ra mbeti y_u 'bäih_u ra Cristo.

35 Ne nu'ü bi darpa ü to'o di 'be a da hyoni.

36 Ne gue'a bi 'yøt'a n'da ra 'y_uc'y_ui, ra José na, ra m ϵ ngu Chipre, rá 'y_u ra Leví, pe nu'ü y_u 'bäih_u ra Cristo bi zänba man'da rá thuhu gue dí Bernabé, nde da ma i hurpa rá mb_ui n'da.

37 Ne gue'a bi 'yøt'e, bi mbä n'da rá hu_uhi mi ja, ne bá h_u ra mbeti, ne bi dä b_u 'b_uh y_u 'bäih_u ra Cristo, ngue di un'd_u nte mi ja.

5

Rá ts'oqui ra Ananías ne ra Safira

1 Pe nu'a man'da ra 'y_uc'y_ui í Ananías mi 'b_up_u, ne rá xisu, bi mbä y_u häi. Nu'a rá xisu ra Safira a.

2 Ne bi gø'n'i ts'ü ra mbeti ne 'dat'a bi b_u mmi rá xisu. Ne bá hac made ra mbeti, bi gäp_u 'b_u'ü y_u 'bäih_u ra Cristo.

3 Pe nu ra Pedro bi 'y_uemp'a:

—Nu'i grá Ananías, hanja guí c_u't' ni mb_ui ra zjthu, ra Satanás, gue di 'b_up'i'i gui xih ra

fɛhni rá Hogandáhi Oja, ngue gá hyaç'i ts'ɯ ra mbeti gui pä ni häi.

⁴ Nu'ɯ hin xquí pä ni häi, ha hin xquí cohmi gue ni mbeti zɛhɛ. Nɛ nu'i gá pä ni häi, ha hinga gue ni 'bɛfizehɛ xquí 'yøt'e nangue ni mbeti. Hanja ngubɯ guím bɛni. Hinga gue'ɯ yɯn 'yohɯ gá xih ra fɛhni, pɛgue Oja gá xih ra fɛhni, bi 'yɛn'a ra Pedro.

⁵ Nɛ nu'ɯ mí 'yø'a ra Ananías 'bɛ'a bi man'a ra Pedro, 'bex bi du. Nɛ gátho to'o bi 'yøde nangue'a ɛmmɛ bin ja ra mbidi yá mbúi ɯ.

⁶ Nu'ɯ yɯn 'yohɯ mi 'bɯpɯ bi ndants'i, bi mbant'a ra ánima Ananías, bi duts'i, bi 'yágui.

⁷ Nɛ nu'ɯ mi tho'i ts'ɯ nhyu ora, bi zøh ra Safira, rá xisu ra Ananías, nɛ him mi pãdi 'bɛ'a bi thogui.

⁸ Nu ra Pedro bi 'yän'na ra xisu:

—Xiqui hangu guí päui ni häi, tengu man ni ndø, bi 'yɛn'a ra Pedro.

—Hãha ngubɯ rá muui, bi 'yɛntho ra Safira.

⁹ Nu ra Pedro bi 'yɛmp'a bɯya:

—Hanja 'dat'a gá bɛmmi, hanja sä gá cøn rá Hogandáhi Oja. Nuya 'bäcua ja ra goxthi ɯ gue bá äc'a ni ndø, nɛ'e da dux'a ya, bi 'yɛmbi.

¹⁰ Nɛ 'bex bi yørpɯ ja rá gua ra Pedro, nɛ bi du. Bi yɯt'ɯ yɯn 'yohɯ, bi nu, ya xí du, nɛ bi duts'i, nɛ bi 'yágui, 'darpɯ thoho bi 'youi rá ndø.

¹¹ Nɛ ɛmmɛ bi mbidi gátho ɯ yɯ 'yɛc'yɛi, nɛ'ɯ gátho mi'da bi 'yøde bi mbidi.

Xɯn ngu yɯn t'øt'e nuixte bi 'yøt' yá 'bäihɯ ra Cristo

¹² Xɯn ngu yɯ hmɛpya, nɛ yɯn t'øt'e nuixte bi 'yøt' yá 'bäihɯ ra Cristo bɯ 'bɯh yɯ jã'i. Nɛ gátho madim pɛti bɯ ja ra dãnija guerpɯ t'ɛmbi rá ngun'yu ra Salomón, nɛ 'dat'a im bɛn'ɯ.

¹³ Nɛ nu'ɯ mi'da ɯ gue hingui ɛc'yɛi, bi zu din uãns'hɯ yɯ 'yɛc'yɛi, nɛ bi hnumansu yɯ 'yɛc'yɛi.

¹⁴ Pɛ man'da man'da xɯn ngu bi 'yɛc'yɛi ra Hmu, yɯn 'yohɯ nɛ yɯ xisu.

¹⁵ Nɛ nangue bi 'yøt' yɯn t'øt'e nuixte yá 'bäihɯ ra Cristo, jananjabɯ i ts'opɯ ja 'yu yɯ hyɛnni guerpɯ da tho'ɯ, i oxpɯ ja yá t'ots'i nɛ

yá fidi. Nɛ nu'ɯ da thopɯ rá xudi ra Pedro da yãni.

¹⁶ Nɛ xɯn ngu bi bøm bɯ ja yɯ hnini guerpɯ hãn bɯ Jerusalén, bi mba bɯ Jerusalén, bi zix'ɯ yɯn zãman'ɯ, nɛ'ɯ min 'yohɯ yɯ zĩthu. Gátho bi zã.

Ra Pedro nɛ ra Xuua bi hnuman'ɯ

¹⁷ Janangue'a yɯ dãmjäjä nɛ gátho min 'yohɯ, nu'ɯ ɛmbi yɯ saduceos, ɛmmɛ bin ja yɯn ts'ɛya yá mbúi ɯ.

¹⁸ Janangue'a bi bɛnt'ɯ yá 'bäihɯ ra Cristo nɛ bi got'a fãdi.

¹⁹ Pɛ nu'a n'da ram 'bɛhni bí 'yɛh mahɛts'i 'bɯ min xui, bi xocua ra jut'i yɯ ofãdi nɛ bi zixpɯ thi. Nɛ bi xifi:

²⁰ —Ní mba, damam 'bähmbɯ bɯ ja ra dãnija, dami xihmbɯ yɯ jã'i gátho nangue ram 'búi ma'da'yo, bi 'yɛna.

²¹ Nu'ɯ, nu'ɯ mí 'yøh na, bi yarpɯ ja ra dãnija 'bɯ mi t'ɯxuditho, nɛ bi xãnba yɯ jã'i.

Nɛ nu'ɯ mí pɛti yɯ hmumbjäjä bɯ ja n'da ra ngu, nɛ'ɯ min 'yohɯ, nɛ madin zohni yɯ ngurpi nɛ yá dãc'yɛi yɯ israel, nɛ sä bi mbɛnpɯ fãdi yɯ asmayo gue ba si yá 'bäihɯ ra Cristo.

²² Pɛ nu'ɯ mi zøm bɯ ja ra fãdi yɯ asmayo, njom bi dìm bɯ ɯ. Bi mbeng mahøn'a bɯ bí 'bɯh yɯ hmumbjäjä,

²³ nɛ bi 'yɛmbi:

—Dá tĩm'be ra goxthi xø man thũt'i thoho nɛ yɯ mbãdi mi 'bãpɯ thi ja ra goxthi. Nɛ nu'ɯ ma xoc'be, njo'o to'o dá tĩm'be bɯ mbo, bi 'yɛn'ɯ.

²⁴ Nɛ nu'ɯ mi 'yø'a rá hmu yɯ mbãdi bɯ ja ra dãnija, nɛ yɯ hmumbjäjä, bi hyonya thoho. ɛmmɛ bi du yá mbúi: “Harpɯ maha nín sɛ'a øt'ɯ,” din 'yɛmp'ɯ.

²⁵ 'Bex bi zøn'a n'da, bi xifi:

—Nu'ɯ yɯn 'yohɯ gá cothɯ fãdi bí 'bãpɯ ja ra dãnija ya, nɛ i xãnba ɯ yɯ jã'i, bi t'ɛmp'ɯ.

²⁶ Nɛ bi mba rá hmu yɯ mbãdi bɯya, nɛ in 'yohɯ yɯ mbãdi. Nɛ xø bá si yá 'bäihɯ ra Cristo, nɛ him bi ɯnbi, nguetho mí su xtĩ mba ma bat'ado.

²⁷ Nɛ nu'ɯ bá ts'i bɯ ja ra junta, bi 'yän yɯn t'änni a ra hmumbjäjä. Bi 'yɛmp'ɯ:

²⁸ —Ha hin dá hɛc'ahɯ gue hin gui xãnbaɯ yɯ jã'i nangue ra Jesús. Pɛ hin guí øhmbɯ 'bɛ'a dá mangãhe. Nuya gátho yɯ jã'i 'bɯcua Jerusalén i pãh ram hma guí

mamhb_u. Ha guí εnje go ma ts'oquihe bi du ra Jesús.

²⁹ Nu'a ra Pedro nε'ε mi'da yún 'yoh_u bi dāti:

—Jatho ga øthe 'bε'a i xije Ojā xinda gue i xije y_u jā'i.

³⁰ Nu Ojā gue bi dānde ma ngεrpa bøtah_u, bi xox'a ra Jesús, nu'a gue'a gá hyoh_u 'b_u gmí cuath_u b_u ja ra za.

³¹ Pε Ojā bi zixp_u bi gonhui rá ts'edi, ngue dim hmu nε dim pørpate. Nε da japi di pāh yá mbai y_u jā'i israel nε di punba yá ts'oqui.

³² Nε nugāhe dí mamhbe majuāni nanguehna. Nε'a rá Hogandāhi Ojā im ma majuāni nanguehna. Nε nu Ojā bi un rá Hogandāhi to'o gātho bi 'yεc'yεi, gue da bāse gue majuāni a, bi 'yεn'a ra Pedro.

³³ Nε nu'b_u mí 'yø'ε hup_u, ε mme bi dε ra cue, nε min nde xtá hyo _u.

³⁴ Pε bi ndants'a n'da ran 'yoh_u mi hup_u ja ra junta, nuna n'da ra fariseo rá thuhu ra Gamaliel. Gue'a n'da ra xānbate yún t'ēdi y_u judío. Nε gātho y_u jā'i in numansu a. Nu'a bi manda da ts'ixp_u thi n'da z_u ora _u i pa ma juānbi.

³⁵ Nε bi 'yεna:

—N'yoh_u ah_u, dy_u israelh_u, dami ja-mansu 'bε'a guí ørpah_u ya y_un 'yoh_u.

³⁶ Nguetho hin ε huā maya'b_u bi ndants'a n'da ran 'yoh_u ra Teudas, mi εna mi jase rá ts'edi. Nε x_un ngu y_u jā'i bi dēnni, mbe goho ciento. Nε nte dá ørpah_u pε bi tho, nε gātho mi tenni bin 'uεxt'i 'da'a n'danni bi mba.

³⁷ M'bejua b_uya, bi ndants' ra Judas ra mεngu ra häi Galilea. Nu y_u pa bin ja ra pede bin tet'i 'da y_u jā'i. Pε nε'a bi mba ntho, nε gātho mi tenni bin 'uεxt'i.

³⁸ Janangue'a dí xi ah_u, dami hyεhmb_u ya y_un 'yoh_u, nguetho nu'b_u rá ts'edi zεhe gue ra 'bεfi i øt'e, da mba ma juadi 'b_u.

³⁹ Pε nu'b_u rá 'bεfi Ojā i øt'e, hingui sä gui hεcpah_u. Nu'b_u guí εna gui hεcpah_u, gan sahmb_u Ojā 'b_u, bi 'yεn'a ra Gamaliel.

⁴⁰ Nu'ε, bi 'yømanho 'bε'a bi man ra Gamaliel, nε nu'b_u mí xifi da y_ut'a mbo mahøn'a yá 'bāih_u ra Cristo, bi mba m'bei, nε bi xi'ε hin din xānbate nangue ra Jesús, nε bi hyεtho b_uya.

⁴¹ Nu'b_u mí bøm b_u ja ra junta _u, bin johya yá mbai, nguetho ya bi nu ran εnbi nangue ra Jesús.

⁴² Nε xínga n'da ra pa mi ε't'i gue him mi mamp'a ra hogam hma nangue ra Jesu-cristo, nε bi xānba y_u jā'i nub_u ja rá dānija y_u judío, nεp_u ja y_u ngu.

6

Bi thahni yoto má 'yoh_u ngue dim fāxte

¹ Nu'ε y_u pa _u man'da x_un ngu bi 'yεc'yεi. Nu'ε 'da b_uya gue i yā ra griego, bi d_u'mi bi z_u'ε i yā ra hebreo, i εna hingui pa ma pēti x_un ho _u 'da yá mεnguh_u, gue y_u xisu x_un du yá ndø, gue'b_u pa ma dat'i y_un ts'ihmε n'da pa ngu n'da pa.

² Nu'ε 'dε'mayoho yá 'bāih_u ra Cristo bi ma gue dim pēti y_u 'yεc'yεi b_uya, nε bi xifi:

—Hingui sä yoho ga øt'āhe, hingui sä ga thoqui ga unhde y_un ts'ihmε y_u jā'i, nguetho jatho ga mamhbe rām Hman Ojā.

³ Janangue'a ma z_u cu ah_u nangue ra Cristo, dami huahnd_u 'da gue gue'ah_u yoto y_u hogan'yoh_u gue i hā ra ts'edi x_un ho nangue rá Hogandāhi Ojā in 'yoh_u, nε x_un ho yún ' yomfēni, di darpa yún ts'ihmε y_u jā'i ngue nte i ja.

⁴ Pε nugāhe ga thoje dan yāhe Ojā nε ga mamhbe rām Hman Ojā.

⁵ Nε gātho _u gue madi pēti b_u, bi 'yømanho _u 'bε'a bi man'ε yá 'bāih_u ra Cristo. Nε bi than'na ra Esteban, n'da ran 'yoh_u εmme εc'yεi x_un ho nε in 'youi x_un ho rá Hogandāhi Ojā. Nε bi than'na ra Felipe, nε ra Prócoro, nε ra Nicanor, nε ra Timón, nε ra Parmenas, nε ra Nicolás, nu'a mí tenba yá t'εc'yεi y_u judío 'b_u hin ní 'yεc'yεi ra Cristo, nu'a bá nεxp_u ja ra hnini Antioquía.

⁶ Nε gātho bi ts'ixp_u 'b_uh yá 'bāih_u ra Cristo. Nε nu'ε bi gāsra yá 'yε yá yā _u b_uya, nε bin yāh_u Ojā ngue da mbāx'ε nangue ra 'bεfi bin t'un'd_u.

⁷ Nε man'da man'da bi hman rām hman Ojā, janangue'a man'da x_un ngu y_u jā'i b_u Jerusalén bi 'yεc'yεi. Nε'ε y_u mbājā b_u ja yá nija y_u judío, x_un ngu bi 'yεc'yεi nε bi dēnni.

Bi fēnt'a ra Esteban

⁸ Nuna ra Esteban, x_un ngu rām fāts'i Ojā bi unni nε rá ts'edi, nε bi 'yøt' y_un t'øt'e

nuijxte ne yu hmεpya nangue rá ts'edi Oja bu 'buh yu ja'i.

⁹ Pe nu'u da yun 'yohu bi du mi bin junthu ra Esteban, gue'u i pa bu ja n'da rá nija yu judío gueru i pa yu ja'i min 'yεhe, ne'u da yu mengu bu ra hai Cirene, ne'u ja ra hnini Alejandría, ne'u ja ra hai Cilicia, ne 'da yu mengu bu ra hai Asia, gátho bin junthu ra Esteban.

¹⁰ Pe him bi zá bi dap'a ra Esteban, nguetho xun ngu rán 'yomfēni mi ja, ngue mi ya con rá ts'edi rá Hogandahi Oja.

¹¹ Janangue'a nt'agui thoho bi 'ber'i da da man ra fehni, da 'yεna: “Dá øhmbe a bi ma, bi c'aman'u ra Moisés gue bi 'dac man t'ēdih, ne bi c'aman'u Oja,” bi t'εmp'u da.

¹² Bi parpa yu ja'i buya, ne yu dāc'yei, ne yu xānbate nija, bi fent'a ra Esteban ne bi ts'ixru bí ja ra junta nguere i ja rán juānbate yu hmumbäja.

¹³ Ne bi mba nthoni da da man yu fehni, ne bi 'yεna:

—Hingui ε'ts'a ní c'aman'u na ra danija ne'u yún t'ēdi ra Moisés.

¹⁴ Nguetho dá øhmbe bi man na ran 'yohu, bi 'yεna: “Nu ra Jesús ra mengu Nazaret da xo't' ra danija ne di päh yun t'øt'e gue bi xijru ra Moisés,” bi 'yεn na ra Esteban, sä bi 'yεn'u.

¹⁵ Gätho mi hupu ja ra junta bi hyand ra Esteban, ne bi nu ngue majuañi in 'youi xun ngu rá ts'edi Oja.

7

Din juqñ ra Esteban

¹ Nu'a ra dāmbäja bi 'yän'na ra Esteban:

—Ha majuañi 'be'a si'a ya.

² Nu ra Esteban bi dādi:

—N'yohu ah, gyu ta ah, dami 'yøhmbu ya 'bu majuañi guēcä dí øt'ä a i sicä. Nu'a Oja nuijxte thoho bin yaui ma ngarpa bøtahu ra Abraham, nu'bu mí 'buru Mesopotamia, ne hin ní mba bu ra hai Harán.

³ Oja bi xifi: “Dami pøngua ni hai, ne gui socua ni meni, ne gua εru n'da ra hai ga ut'a'i,” bi 'yεmbi.

⁴ Janangue'a bi bøm bu ra hai Mesopotamia, ne i t'εmbi Caldea, ne bim 'buru ra hai Harán. Nu'bu ya bi du rá ta,

bi ne xru Harán ne Oja bá si ua ja ra hai dí 'buhmbu ya.

⁵ Pe nu ra Abraham hinga gue'a ra ora bi xi Oja di un'na ra hai, xinga n'da xεqui da ma gue rá hai zεhe. Pe majuañi bi xifi di un ra hai gue da gomhu yám bom'betu. Nu'bu mi xifi, mán jo'o yá t'uhni ra Abraham.

⁶ Nu'a Oja bi 'yεmbi: “Nu nim bom'betu ban 'yεhe bu n'danni ra hai, ne da mba ma unbi goho ciento njeya.”

⁷ Ne xø bi 'yεmbi: “Nugä ga unbä u yu ja'i 'buru ja ra hai guere din 'yεhe, ne m'bejua buya nu'u ba pøm bu guere min 'yεhe, ne ba εcua ja ra hai, ne guercua da dāndegui,” bi 'yεn Oja.

⁸ Oja bi 'yøt'ui ran hoqui ra Abraham, nu rá hmεpya a gue da mba nthεqui rá xifani, ne'u yá xifani yá ts'unt'u. Bin jahu 'bu mim 'buh ra Isaac rá ts'unt'u ra Abraham, ná hyäto pa bi mba nthεqui rá xifani. Ne nu'bu mín dān'yohu ra Isaac, bim 'buh ra Jacob rá ts'unt'u, ne nu'bu min te ra Jacob bim 'bu'i 'de'mayoho yá ts'unt'u, nu'u gue'u ma ngarpa bøtahu u, bi 'yεn'a ra Esteban.

⁹ Ne xø bi 'yεna:

—Nu'a n'da rá ts'unt'u ra Jacob, ra José a. Ne nu yún 'yohu ra José bi seyabi, ne bi mbä. Ne nu'a to'o bi däi bi zixru ja ra hai Egipto. Pe Oja min 'youi ra José.

¹⁰ Nu Oja bi zeh ra José nangue gátho yun unbi bi nu, ne bi un rá m fäts'i ne bi un rán 'yomfēni xun ho. Ne nu'a ra Faraón, ra hmuts'ut'abi bu ja ra hai Egipto, bi nu-manho a ra José, ne bi japi di manda gátho ra hai bu ne'u ja rá ngu.

¹¹ Ne bin ja n'da ra dāthu bu gátho ra hai Egipto, ne'u ra hai Canaán, ne nu yu ja'i bi nu ran unbi nguetho xø ma hin'yu 'be'a da zi ma bøtahu bu mí 'buru.

¹² Ne nu'bu mi 'yøh ra Jacob gue mi pa m'be'ts'i bu 'be'a da ts'i bu ja ra hai Egipto, bi mben'du da yá ts'unt'u, gue'u ma bøtahu u.

¹³ Ne nu'bu mi mba mahøn'a yún 'yohu, guexta'a him mi pa'a ra José. Nu ra José bi 'yεmp'u: “Dadín 'yohuh.” Ne nu'a ra José bi xi'a ra Faraón gue gue'u yún 'yohu u.

¹⁴ Nu ra José buya bi ma din zohni rá ta, ra Jacob, ne gátho ná ngu mi 'buru ja rá ngu, gue í jua'i hyäte ma'de'ma cat'anja'i.

15 Janangue'a nu ra Jacob bi mba b_u ja ra häi Egipto ne bi du b_u. Ne'u yá ts'ant'u mam bombøtah_u bá tu b_u u.

16 Pe nu'u, him bá t'äp_u, pe bi thuxp_u Siquem nub_u ra häi mí 'b_ui, ne bi t'äp_u ja n'da ra jado. Nu ra jado gue'a bi dän'a ra Abraham gue bi mbä yá ts'ant'u ra Hamor, ra mengu Siquem.

17 Nu'b_u mi ts'utho da hyän y_u pa tengu bi xi Oja ra Abraham, gue di un rá häi yám bom'bet_o, emme bin xand y_u ja'i b_uya, gue ma mi'israelh_u, nub_u ja ra häi Egipto.

18 Ne nub_uya bi ndants' man'da ra Faraón b_u Egipto, nguetho gätho ní huti y_u Faraón y_u ts'ut'abi Egipto. Ne nuna man'da ra Faraón him mí p_uh ra José.

19 Janangue'a bi xpi ne bi unba u mam bombøtah_u. Ne bi manda da mba ma b_unbi gätho yá ts'ant'u a ra pa dim 'b_ui, gue da du, nguetho in ndepe him man'da din xand y_u ja'i israel.

20 Nu'u y_u pa'u bim 'b_u'a ra Moisés. Nu'a, n'da ra t'uhni madi nequi din hocja'i, ne mi numanho Oja. Nhyuzna bi jamansu rá ta ne rá mbe b_u ja yá nguse.

21 Pe nu'b_u mi thøn'a thi ra 'uere Moisés, nu rá t'ixu ra Faraón bi dñi. Ne bi zini ne bi tede tengu'b_u e rá t'uhni zeh_e.

22 Nu'a ra Moisés b_uya gätho mi sänbi 'be'a mí p_uh y_u mengu Egipto. Ne gätho i pømanho 'be'a mi ma, ne x_un ngu mi sä da 'yøt'e.

23 Ne nu'b_u mi mb_e'ts'a nyote njeya, bi b_eni da mba bí zengua hap_u madím peh yá menguh_u gue y_u ja'i israel.

24 Nu'a n'da u, bi nu ran unbi ngue bi unba n'da ra ja'i egipto. Nu'b_u mi nu'a ra Moisés, bi y_uni, bi cospa ra pengui bi hyo ngue bi du ra ja'i egipto.

25 Nu ra Moisés mim b_eni gue mi p_u'u y_u ja'i israel 'be'a da 'yøt' Oja, gue ra Moisés da y_un'u, di japi him man da nu ran unbi. Pe him mi p_u'u y_u ja'i.

26 Man'da pa b_uya bi nu mahøn'a ra Moisés gue bin tuhni yoho y_un 'yoh_u israel, ne nu ra Moisés bi zä bi hocua yá mb_ui, bi 'y_em_bi: "N'yoh_u aui gadín cuui, 'be'a guí xnuí a guí øt'ui gadín s_uhmi," bi 'y_em_bi.

27 Pe nu'a gue mi ja rá ts'oqui bin cue, ne bi ndøn'na ra Moisés, bi 'y_em_p'a: "Ha i ja

nin t'edi gui hegä'be, to'o bi xi'i gan ts'ut'abi ngue gui hogä'be.

28 Ha guí xna gui hyogui tengu'b_u gmí hyo ra mengu Egipto mán de," bi 'y_em_bi.

29 Nu ra Moisés nu'b_u mi 'yøde 'be'a bi man'a ran 'yoh_u, bi 'dagui, bi mba b_u 'danguadi ra häi Madián. Ne mí 'b_up_u tengu b_u nam 'b_u'u y_u 'dan'yo ja'i, ne guep_u ja bim 'b_up_u yoho yá ts'ant'u.

30 Ne nu'b_u mi tho'a nyote njeya ngue mi 'b_up_u, bi nequi n'da rá m 'b_ehni Oja mah_ets'i b_u ja ra t'uzza mi zø ra sibi, nub_u ja ra uhäi, jomb_u ra t'øhø t'ēmbi Sinaí.

31 Nu'b_u mín nu ra Moisés, madi hyonya thoho, bi mba bi hyän'i ts'u b_u ja ra t'uzza xna da nu 'be'a i ja b_u. Bi 'yørpa rá nde ra Hmu mah_ets'i b_uya,

32 bi 'y_em_bi: "Nugä drá Oja gue i thände ni ng_urpa mbombøtah_u. Nugä dra Oja gue i thände ra Abraham, ne ra Isaac, ne ra Jacob," bi 'y_em_bi. Pe nu ra Moisés bi fet'i ne bin su, him bi hyanzamb_ui gue xpi hyandi.

33 Nu'a ra Hmu bi 'y_em_bi: "Dami c'oc ni thixfani nguetho nuua guí 'b_ui, x_un ho ua, ngue ya dí 'bäcä ua," bi 'y_en Oja.

34 Ne xø bi 'y_en Oja: "Dá nu ma t'uhni 'b_up_u ra häi Egipto ngue i pa ma unbi. Ne dá øcä yá hmbafi u. Bá x_ecä ya gue ga japi da thegui. Ne nuya gui mba b_u Egipto," bi 'y_en Oja, bi t'ēmp'a ra Moisés, bi 'y_en'a ra Esteban.

35 Nu ra Esteban xø bi xi'u y_u ju_unbate mahøn'a, bi 'y_ena:

—Guehna ra Moisés bi ts'u 'b_u mí 'y_ena xtí hecua yoho y_un 'yoh_u ma mi'israelh_u, ne bi t'ēmbi: "Ha i ja nin t'edi gui hegä'be, to'o bi xi'i gan ts'ut'abi." Guehna ra Moisés, Oja bi mb_en_pu ngue din ts'ut'abi nangue y_u ja'i israel, ne bi japi bi mba nth_egui. Ne nu'a 'be'a bi 'yøt'a ra Moisés, bi 'yøt'e nangue rá m 'b_ehni Oja mah_ets'i bi nequi b_u, nu'b_u mi de ra t'uzza.

36 Nuna ra Moisés bi 'yøt' y_un t'øt'e nuixte ne y_u hm_ep_ya nub_u ja ra häi Egipto. M'bejua b_uya bi g_uc_pu thi y_u ja'i b_u ja ra häi Egipto, nep_u ja ra thenga deja bi 'yøt'a n'da ran t'øt'e nuixte, nep_u ma'ueni nguep_u bin 'yo yote njeya y_u ja'i.

37 Guehna ra Moisés bi xih y_u ja'i israel: "Oja da huan'nah_u n'da ra pøngah_ya guep_u

'buh nin 'yohuh, tengutho bu bi huancä. Nu'a jatho gui 'yohmbu 'be'a da man'a," bi 'yena, bi 'yēn'a ra Esteban.

³⁸ Nu ra Moisés gue'a bin 'yohu yu ja'i bu ma'ueni. Ne nubu ja rá ya ra t'ohø Sinai bin yaui rá m 'behni Oja mahets'i, 'bu mi gopu ja rán dui ra t'ohø mam bombotahu. Ne bi hyanba rá m hman Oja ra Moisés gue njam'bu da guadi, ne gue'a bi thogahu a ya.

³⁹ Pe nu'u mam bombotahu him bi nde bi 'yēc'yēi a ra Moisés, him bi nde bi dēnni xun ho, pe bi numan'utho ne bi goh yá mbui, mim bēm bu Egipto.

⁴⁰ Nu'u bi 'yēmp'a ra Aarón, ra hmumbäjä: "Dami 'yorcahe 'da yu oja da zixcahu. Nguetho hin dí pahmbe 'be'a bi ja a ra Moisés gue bá jügähe bu ja ra häi Egipto," bi 'yēn'u.

⁴¹ Nu'u bi 'yot'a n'da ra t'undani buya, embi yá oja, ne bi hyo yun dani ne bi mbøx yá 'bøts'e. Ne madín johya a bi 'yot'e nanguē yá 'yēse.

⁴² Pe nu Oja bi 'uegue nanguē'u, ne bi hyēgui da dānde ra hyadi, ra zana, ne yu sø, nguetho nt'o't'i bu ja rá søcuā yu pøngahya: Pe hanja hinga guecä gá pøscahu 'bu gmí hyohu yun dani 'bu gmí 'buhmbu nyote njeya bu ma'ueni, i ēn Oja, bi 'yēn'u yu pøngahya.

⁴³ Pe hinga guecä gá thādegahu pe guá tuhu n'da ra ngu'bøt'e guepu gá thādehu a gá sänba zehē rá thuhu, gá emfu ra Moloc.

Ne guá tuhu n'da rá hmite ra sø gá 'yēmb zehēhu ra oja Renfán, ngue gá nde gá thānde zehēhu.

Jananguē'a ga un'nahu ne ga pen'nahu man'da yatho xinda guepu ra häi Babilonia,

i ēn Oja, bi 'yēn'u yu pøngahya.

⁴⁴ Pe guehma mi tu n'da ra ngu'bøt'e gue mí sänba Oja u ma ngarpu bombotahu 'bu mín 'yo bu ma'ueni, guepu da dānde Oja u, bi 'yot'e tengu xí xi Oja ra Moisés, nu'bu min yaui bu ja ra t'ohø. Bi xifi da 'yot'e tengu ra hmēpya xí nu.

⁴⁵ M'bejua buya, nu'bu mí ngarpi ra Josué, pe guexta'a ra ngu'bøt'e bá tu'u ma ngarpu bombotahu 'bu mí zøm bu ja ra häi xí xi Oja. Ne mí 'bupu mi'da yu ja'i gue hing yu

israel. Nu Oja buya bi hyøn'a thi yu 'dan'yo ja'i ne bim 'bupu yu israel buya. Ne guexta'a mí jatho ra ngu'bøt'e nu'bu min ts'ut'abi ra David.

⁴⁶ Nu'a Oja emme mí numanho ra David, gue 'dat'a Oja mí thānde ra Jacob. Nu'a ra David bi 'yāp rán t'ēdi Oja da hyømba rá ngu gue rá m poniui ra ngu'bøt'e.

⁴⁷ Pe nu ra Salomón rá ts'unt'u ra David a, gue'a bi hyømba rá ngu Oja.

⁴⁸ Pe nu'a Oja nuixte thoho hingui 'bupu ja yu ngu nt'ot'e ngue yá 'yē yun 'yohu. Ngubu bi man ra pøngahya 'bu mi thocpa rá m hma ra Hmu mahets'i, ne bi 'yēna:

⁴⁹ Nuua mahets'i i ja ma ts'ēdi, necua ja ra ximhäi ja ma ts'ēdi, 'be'a ní ngu guín nde gui hyøguahu, o hapu guí emhbu ja ma säya.

⁵⁰ Ha hinga guesēgä dá øt'ä gätho ja ua ya, ēn Oja, bi 'yēn'a ra pøngahya, bi 'yēn'a ra Esteban.

⁵¹ Ne bi thoc'a ra Esteban bi xi'u yu mbäjä i ørpa ran juānbi:

—Nu'ahu xingui ts'u guí øhmbu 'bu ja'a si ah, ne xam me ni mbuihu, xingui ts'u di cu't' ni zaguhu. Thocua thoho guí säman'uhu rá Hogandahi Oja tengutho mam bombotahu, guín jahu bu.

⁵² Xinga n'da rá pøngahya Oja gue him bi hyo mam bombotahu, n'dat'u yu pøngahya gue bi ma dua ēh ra Hoga Cristo, gue'a gá dāhu ne gá yafu ne xin gá hyohu.

⁵³ Nu'u yám 'behni Oja mahets'i bi 'daju rán t'ēdi Oja, pe hin guí urpahu ra güenda a 'be'a bi ma, bi 'yēn'a ra Esteban 'bu mí 'yēmp'u yu ngarpi.

Bi tho ra Esteban

⁵⁴ Ne nu'bu mí 'yøh ya 'be'a bi ma ra Esteban, bi de ra cue yá mbui ne bi yēxpa yá ts'i.

⁵⁵ Pe nu ra Esteban mí ha ra ts'ēdi xun ho rá mbui nanguē rá Hogandahi Oja in 'youi, ne bi ndøs' mahets'i ne di nec thoho hapu 'bu Oja. Ne bi nu ra Jesús 'darpu 'buhmi Oja ne i ja rá ts'ēdi.

⁵⁶ Ne bi 'yēna:

—Pe dami ndøs'hu nu dín nugä, n'yø, nsoqui mahets'i ne dín nugä a bin ja'i ua ja ra ximhäi, i 'buhnu ja rán 'yēi Oja, bi 'yēna.

⁵⁷ Pɛ nu'ɥ bɥya man'da bi got yá zagu, nɛ bi mbafi nangue yá cue, gátho bi muxpɥ 'bäh ra Esteban.

⁵⁸ Nɛ bi gɥcpɥ ja ra hnini nɛ bi bat'ado bɥ ma'ueni. Nɛ nu'ɥ gue bim bate, bi mbøh yá coto nguetho in nde nte di hɛn'ɥ. Bi mbøpɥ ja rá gua n'da ran 'yohɥ ní huti ra Saulo, nɛ bi 'yɛn'ɥ:

—Gui jamansu ts'ɥ ma cotogähe, bi t'ɛmp'a.

⁵⁹ Nɛ nu'bɥ gátho ní mba ma bat'ado ra Esteban, bi zo'a Oja, bi 'yɛmbi:

—Nu'i ma Hmu Jesús, dami hyanga ma te ya.

⁶⁰ Nɛ bin danyahmu, nts'ɛdi bi mbafi, bi 'yɛna:

—Ma Hmu i, o guí ɥrpa ra güenda nanguehna ra ts'oqui bin ja ya.

Nɛ nu'bɥ mi man na, bi du bɥya.

8

Nu ra Saulo bi un ran ɥnbi yɥ 'yɛc'yɛi

¹⁻³ Nɛ nu'a ra Saulo 'da'angu bi mamhbɥ ɥ bi hyo'a ra Esteban. Janangue'a nu ra pa ngue bi nu ran ɥnbi ra Esteban, nu yɥ 'yɛc'yɛi mi 'bɥpɥ Jerusalén bi mba ma ɥcpɥ. Nɛ xɥn ngu ɥ bi mba bɥ mi'da yɥ hnini bɥ ra häi Judea, nɛpɥ ra häi Samaria, pɛ bi gorɥ ɥ 'dɛ'mayoho yá 'bäihɥ ra Cristo. Nɛ 'da'ɥ yɥ 'yɛc'yɛi bi 'yäh ra Esteban, nɛ ɛmmɛ bin zoni nangue'a. Nu ra Saulo ɛmmɛ madi ɥcpɥ yɥ 'yɛc'yɛi, nɛ mi cɥpɥ ja yɥ ngu mi six yɥn 'yohɥ nɛ yɥ xisu, nɛ bi got'a fädi.

I hman ran ho ma'da'yo nubɥ ra häi Samaria

⁴ Pɛ nu'ɥ bi 'dagui, bi mamp'a rán ho ma'da'yo ra Cristo bɥ n'danni ním pa.

⁵ Nu'a ra Felipe bi mba bɥ ja n'da ra hnini ra häi Samaria, nɛ bi xih yɥ ja'i nangue ra Cristo.

⁶ Gätho yɥ ja'i bi 'yømanho 'bɛ'a bi man na ra Felipe 'bɥ mi nu yɥn t'øt'e nuixte bi 'yøt'a.

⁷ Nguetho xɥn ngu yɥ ja'i bi hyønbä thi yɥ zĩthu, nɛ nts'ɛdi bi mba 'bɥ mí bøn'ɥ. Nɛ nu'ɥ mí 'uɛ'ts' yá ja'i nɛ'ɥ yɥ dogua gátho bi zä.

⁸ Janangue'a ɛmmɛ bin ja ran johya bɥ ja ra hnini.

⁹ Nɛ mí 'bɥpɥ n'da ran 'yohɥ í Simón, mi øt' ran thäte, nɛ nu'ɥ yɥ mɛngu Samaria

madi hyonya thoho. Nu ra Simón min ndep yɥ ja'i da bɛni jase rá ts'ɛdi.

¹⁰ Nɛ gátho na ngu'ɥ, yɥ t'ɥhni nɛ yɥ dɔc'yɛi, nu'bɥ mi 'yø'ɥ 'bɛ'a bi man a, bi 'yɛna:

—Nuna ran 'yohɥ na, ja ra ts'ɛdi tengu Oja, ɛn yɥ ja'i.

¹¹ Nu'ɥ mi numansu ra Simón nguetho nya'a thoho mi häte. Nɛ bi hyonya thoho ɥ 'bɛ'a bi 'yøt'a.

¹² Pɛ nu yɥ ja'i bi 'yɛc'yɛi 'bɛ'a bi man'a ra Felipe nu'bɥ mí ma ra Hogamhɥma 'bɛpɥ ní manda rá ts'ɛdi Oja, ngue bi ma nangue ra Jesús. Nɛ bi mba ma xixyabi yɥn 'yohɥ nɛ yɥ xisu.

¹³ Nɛ'a ra Simón ɛna bi 'yɛc'yɛi, nɛ nu'bɥ mín xixyá, bi dɛn'na ra Felipe. Nɛ nu'bɥ mín nu yɥ hmɛpya nɛ yɥn t'øt'e nuixte bi 'yøt' ra Felipe, bi hyonya thoho ra Simón.

¹⁴ Nɛ nu'bɥ mi 'yø'ɥ yá 'bäihɥ ra Cristo 'bɥpɥ Jerusalén gue bi 'yɛc'yɛi yɥ mɛngu Samaria, bi mbɛnpɥ ra Pedro nɛ ra Xuua ɥ mi'da yá 'bäihɥ ra Cristo.

¹⁵ Nu'bɥ mi zøm bɥ bɥya, bin yähɥ Oja, bi 'yäp rá ts'ɛdi ngue da hyän rá Hogandähi Oja yɥ 'yɛc'yɛi 'bɥpɥ.

¹⁶ Nguetho hin ní zøh rá Hogandähi Oja bɥ ja yá mbäi ɥ, pɛ hønt'a nangue rá thuhu ra Hmu Jesús bin xixyá ɥ.

¹⁷ Nu ra Pedro nɛ ra Xuua bɥya, bi gäspa yá 'yɛ yá yá yɥ 'yɛc'yɛi, nɛ bi hyän rá Hogandähi Oja bɥya.

¹⁸ Pɛ nu ra Simón, nu'bɥ mi nu bi hyän rá Hogandähi Oja ɥ bi gäx yá 'yɛ yá 'bäihɥ ra Cristo, bi 'yut ra mbɛti bɥya.

¹⁹ Bi 'yɛmbi:

—Dami 'dac ma ts'ɛdi gue hønt'a to'o ga cäx ma 'yɛ da hyän rá Hogandähi Oja tengu guí øt'ui, ma gá jut'au, bi 'yɛna.

²⁰ Pɛ nu ra Pedro bi 'yɛmbi:

—Di jua Oja ni mbɛti, nɛ'e, nguetho guím bɛni nangue ra mbɛti sä gui tän'a 'bɛ'a di un Oja.

²¹ Nguetho hinga gue'e ga comhbɥ na ra 'bɛfi, mɛfädi ya him mahoqui ni mbäi bɥ ja rá hmi Oja.

²² Dami päh ni mbäi nangue ran ts'o. Dami 'yäp rá punbi ra Hmu, nɛ da zä di pun'na'i nangue ran ts'o gá bɛni.

²³ Nguetho dí p̄adi ɛmmɛ ja ran ts'ɛya ni mb̄ai, nɛ ɛmmɛ x̄n ngu ran ts'o ja ni mb̄ai guím b̄ɛní.

²⁴ Nu ra Simón bi d̄ati:

—Nu'aui gui 'yähmi ts'ɛ rá ts'edi ra Hmu nanguecä, ngue hin gan nugä a guí mammi, bi 'yɛmp'ɛ.

²⁵ Nu'b̄u mim 'b̄u'i ts'ɛ b̄u ra Xuua nɛ ra Pedro, nɛ xí mamp'a rá m hma ra Hmu mahɛts'i, bi mbeng b̄u Jerusalén. Pɛ him 'bex bi z̄om b̄u, nɛ m'bet'o gätho ná ngu ra häi Samaria bi man'a ran ho ma'da'yo b̄u bi thogui.

Nu ra Felipe nɛ ra mɛngu Etiopía

²⁶ Nu'a n'da rá m 'b̄ehni Oj̄a mahɛts'i bi z̄om b̄u bí 'b̄u'a ra Felipe, nɛ bi 'yɛmbi:

—Ní mba 'danguadi guerp̄a bí thoh ra 'yu ní mba Gaza, gue ní b̄om b̄u Jerusalén. Nuna ra 'yu ní mba b̄u ra huɛnhäi na, bi 'yɛmp'a rá m 'b̄ehni Oj̄a.

²⁷ Bi ndants'a ra Felipe 'bex bi mba b̄u. Bi nu, i 'yo b̄u 'yu n'da ran 'yoh̄u x̄n hɛts'i rá 'b̄ɛfi, di jamansup rá mbeti ra xuts'ut'abi Candace b̄u ra häi Etiopía. Janangue'a i t'ɛmbi ra eunuco, ngue nde da ma, m'boqui.

²⁸ Nu'a xp̄i mbeng b̄u Jerusalén guerp̄a bá th̄ande Oj̄a.

²⁹ Nu rá Hogand̄ahi Oj̄a bi 'yɛmp'a ra Felipe:

—Gui mba gui s̄a'a ran 'yoh̄u i hux ra carro.

³⁰ Nu ra Felipe bin tih p̄aya nɛ bi z̄udi. Nu'b̄u mí z̄om b̄u, bi 'ȳode gue mi neh ra s̄ocua ran 'yoh̄u, gue rá s̄ocua ra Isaías rá p̄ongahȳa Oj̄a. Ra Felipe bi 'yän b̄uya:

—Ha guí p̄adi 'b̄e'a nam b̄on'a ra s̄ocua gadín x̄h ya.

³¹ Bi d̄a'a ran 'yoh̄u:

—Hague dán zä ga p̄acä nu'b̄u njon da x̄ngui.

Nɛ bi xih ra Felipe da ndets'e din hȳmmi b̄u.

³² Nɛ nu'a ra s̄ocua madin x̄h ran 'yoh̄u mim ma gue:

I ts'ix'a n'da ran 'yoh̄u tengu n'da ra d̄e'yo i ts'its'i ngue da hyo.

Nɛ tengu n'da ra t'ud̄e'yo nu'b̄u i ɛxp̄a rá x̄ingu, hin di c'uehɛ, nɛ ngutho a ran 'yoh̄u hin din ya.

³³ Nɛ nu'b̄u mín nu ran ɛnbi, njom bi yañi, njom bi mbäts'i.

Nɛ njon da zä da ma hangu da d̄enni, nguetho bi th̄acua rá te ua ja ra ximhäi. Gue'a bi man ra s̄ocua bi nu ran 'yoh̄u.

³⁴ Nu ran 'yoh̄u b̄uya bi 'yän'na ra Felipe:

—Dami xiqui ts'ɛ to'o nín 'yoh̄u na da nu ran ɛnbi, uague guesɛ na ra p̄ongahȳa bi nu, uague n'dan'yo, bi 'yɛmbi.

³⁵ Nu'a ra Felipe b̄uya, bi d̄u'mi bi ma 'b̄e'a nam b̄on'a ra s̄ocua nub̄u madín x̄h na ran 'yoh̄u, nɛ bi xifi nangue ra Jesús bi t'ørpa na im man ra s̄ocua, nɛ bi thoqui bi xifi x̄n ho.

³⁶ Nɛ nu'b̄u mí z̄om b̄u po ra dehe, nu'a ran 'yoh̄u bi 'yɛmp'a ra Felipe:

—Ha hin da zä dan xixyagä 'b̄u, nɛ po ua ra dehe ya, bi 'yɛn'a.

³⁷ Bi d̄a'a ra Felipe:

—Da zä, nu'b̄u guí ɛc'yɛi a dí xi'i nangue ra Jesús, gue gätho ni mb̄ai.

Bi d̄a'a ran 'yoh̄u:

—Dí ɛc'yɛi gue gue'a ra Jesucristo rá Ts'unt'ɛ Oj̄a a.

³⁸ Nɛ bi säyabi rá carro b̄uya. Nɛ bi gap̄a ja ra carro nɛ bi mba b̄u mi po ra dehe. Nu ra Felipe b̄uya bi 'yørpa ran xixȳa a ran'yoh̄u.

³⁹ Nɛ nu'b̄u mi b̄oxp̄a mí po ra dehe, 'dahmantho bi 'b̄erp̄a ra Felipe gue bi zix rá Hogand̄ahi Oj̄a. Nɛ nu ra mɛngu Etiopía him man'dand̄i bi nu'a. Nɛ nu'b̄u mí thogui, bin johya rá mb̄ai.

⁴⁰ Pɛ nu ra Felipe ní n̄equi mah̄on'a b̄u ra hnini Azoto. Nɛ nu'b̄u mambá thop̄a ja ȳu hnini, bi mam b̄u ran ho ma'da'yo asta gue'b̄u mi z̄om b̄u ja ra hnini Cesarea.

9

Nu'a ra Saulo bi p̄ah rán 'yomf̄ɛni

¹ Pɛ nu'a ra Saulo mim man ȳn ɛcuate, nɛ ran d̄ate nangue ȳu 'yɛc'yɛi, gätho ná 'ȳot'a bi 'ȳot' ra Felipe. Nɛ bi mba b̄u bí 'b̄uh ra hmumbäjä.

² Nɛ bi 'ȳäp ra s̄ocua ngue ran t'ɛdi da mba b̄u ja yú nij̄a ȳu judío nub̄u ra hnini Damasco. Nɛ nu'b̄u 'bo'o da d̄im b̄u gue i t̄en ra Cristo, ogue ran 'yoh̄u ogue ra xisu, da b̄ent'i nɛ da zixp̄a Jerusalén nthu't'i din ofädi b̄u.

³ Ne nu'bu mí mba bu 'yu, mí ts'utho da zøm bu Damasco, 'bex bí 'yeh mahets'i n'da ra nyot'i emme bi hyärru i 'bä'a ra Saulo.

⁴ Bi dang bu häi ra Saulo buya, ne bi 'yø'a n'da ra nde bi 'yena:

—Saulo, Saulo, hanja gní ungui.

⁵ Bi dā'a ra Saulo:

—To'o i, gra Hmu.

Nu ra Hmu bi dāt'a:

—Nugä dra Jesús, guecä gadí ungui, ne xun hei guí øt'e tengu n'da ra mbändani i pa ma sani ra t'o ndepe dim pefi xun ho, ne i nete thoho.

⁶ Nu'a ra Saulo emme bin su ne bi fet'i, bi 'yena:

—Ma Hmu, 'be'a guín nde ga øt'ä.

Nu ra Hmu bi 'yembi:

—Dami ndants'i gui mba bu ja ra hnini, nubü, da si'i 'be'a gui 'yøt'e, bi t'embi.

⁷ Ne nu'ü gätho mín 'yohü him mi sä din ya nguetho bin su. Nu'ü mí øh ra nde pe him mín nu to'o min ya.

⁸ Nu'bu mi ndants'a ra Saulo bi zøt' rá dä pe him mi nu, mi xädä thoho. Nu'ü mín 'yohü bi bentpa rá 'ye bi zixru Damasco.

⁹ Ne hyupa bäm 'burü, ne mi xädä, ne him mi sihme, xing ra dehe mi si.

¹⁰ Ne mi 'burü Damasco n'da ra 'yec'yeyi rá thuhu ra Ananías. Nu ra Hmu mahets'i bin 'yuse bu ne bi zofo tengu'bu bin 'u.

—Ananías, bi 'yembi.

Nu ra Ananías bi dādi:

—Dí 'bucä ua gra Hmu.

¹¹ Nu ra Hmu bi 'yemp'a:

—Dami ndants'i gui mba bu ja ra 'yu t'embi xun juani, ne gui hyom bu n'da ran 'yohü ra Saulo, ra mengu Tarso, i 'burü ja rá ngu ra Judas. Nuya in zocä ya.

¹² Ne'a ra Saulo in nu tengu'bu ra t'j ngue guí mba bu ne guí cax ni 'ye, ne da nu ran nequi mahøn'a, bi 'yæn Ojä.

¹³ Bi dāt'a ra Ananías:

—Ma Hmu i, xun ngu yu jä'i bi xiqui 'be'a øt'na ra Saulo, xun ngu yun ts'o xu 'yørpa yu 'yec'yeyi 'burü Jerusalén.

¹⁴ Ne nuna bá äp rán t'edi yu hmumbjä da bent'i ne da got'a fädi gätho to'o da ndøn'na ni thuhu, bi 'yena.

¹⁵ Pe nu'a ra Hmu bi xi'a ra Ananías:

—Ní mbahma nguetho dá huahndä da ma nanguecä bu 'bu'ü hing yu judío, ne yu hmuts'ut'abi, ne yu jä'i israel ngue yu judío.

¹⁶ Ne ga xifi xun ngu yun unbi da nu nanguecä, go bi 'yæn Ojä.

¹⁷ Bi mba ra Ananías buya, ne nu'bu mi yärru ja ra ngu, bi gäx rá 'ye rá ya ra Saulo ne bi 'yembi:

—Ma cu'i Saulo, nu ra Hmu Jesús, nu'a gue gá nu bu 'yu 'bu guá ehé, bá pencä ua ya gue di ja i da xoh ni dä. Ne di ja i gui hyä ra ts'edi xun ho nangué rá Hogandahi Ojä gan 'youi, bi 'yena.

¹⁸ Ne 'bex bi hyø'ü mi comba yü dä tengu ra xihuä. Ne 'bex bi hyand ran nequi yü dä ra Saulo, 'bex bi ndants' püya ne bin xixyü.

¹⁹ Ne nubüya, bin sihme ne bi zac mahøn'a rá jä'i. Ne bäm 'bu'i ts'ü bu bí 'bu'i 'da yu 'yec'yeyi bu ra hnini Damasco.

Nu'a ra Saulo bi mam bu rá m Hman Ojä bu Damasco

²⁰ Ne nu ra Saulo buya 'bex bi du'mi bá mam bu rá m Hman Ojä bu ja yü nijä yu judío. Ne bi xifi gue nu ra Jesús rá Ts'ant'ü Ojä a.

²¹ Gätho mi øde bi hyonya thoho ne bi 'yena:

—Ha hinga guehna ran 'yohü na mi cot'a fädi gätho mi ndønba rá thuhu ra Jesús bu Jerusalén. Ne ha him bá ecua ngubu da 'yøt'e, ne da zits'i nthu't'i bu 'büh yu hmumbjä, bin 'yemp'ü.

²² Pe nu ra Saulo man'da bi hyä ra ts'edi bi ma xun ho. Ne nu yu judío 'burü Damasco nte mi sä da ma, nguetho bi xifi, nu 'be'a gätho män ts'änni da'yøt'a rá Thahni Ojä gue ra Cristo, pe gue'a bi 'yøt'a ra Jesús, guepu bi 'yuti n'dat'a.

Nu'a ra Saulo bi 'dagui, ena xtám bent yu judío

²³ Ne nu ra Saulo 'bu mí m 'burü nya'a ts'ü yu pa, n'dat'a mí man'ü yu judío hing yu 'yec'yeyi, ngue da hyo.

²⁴ Pe nu ra Saulo mi øde 'be'a mbøn'ü yu judío. Nu'ü mí fäh yü goxthi bu ja ra ndehnini, guepu ma mbä't'i ra jado. Ma pa ne ra xui mí fäh yu goxthi ngue nde da hyo.

25 Pɛ nu yu 'yɛc'yɛi bi zix ra Saulo gue ra xui, í cã'ma n'da ra 'bøts'e bu thi bu ja ra jaðo ngue ma fø't'e ra hnini. Gue'a í 'da'a.

Ra Saulo 'buɾu ja ra hnini Jerusalén

26 Nu'bu mí zøm bu Jerusalén ra Saulo, mim bɛni gue xtín 'yohu yu 'yɛc'yɛi. Pɛ nu'bu mín su'u nɛ him mí ɛc'yɛi gue ra 'yɛc'yɛi ra Saulo.

27 Pɛ nu ra Bernabé bi zix'a ra Saulo guɛɾu 'buɾu yá 'bãihu ra Cristo. Nɛ bi xifi ngue bi nu ra Hmu bu 'yu, nɛ bin yãui ra Hmu. Nɛ bi xifi bi hyut' ran zambu bu Damasco nu'bu mí ma nangue ra Jesús.

28 Nu yu 'yɛc'yɛi bi zim buya, nɛ bin 'yohu bu Jerusalén.

29 Nɛ nu ra Saulo bi hyut' ran zambu bi mamp'a rá m Hman Oja nangue ra Jesús. Pɛ nu'bu 'da yá mijudíohu gue i yã ra nde ra griego, madin junthu ra Saulo, nɛ'bu nde da hyo'u.

30 Nu'bu mí 'yøh yu 'yɛc'yɛi gue nde da tho ra Saulo, bi zixɾu Cesarea nɛ bi mbɛɾu Tarso.

31 Nuya bin hɛ yún unbi yu 'yɛc'yɛi gátho ra häi Judea, nɛ ra häi Galilea nɛ ra häi Samaria. Nɛ bin te yá mbu nangue Oja. Bi numansu ra Hmu nɛ bi nu rá m fáts'i rá Hogandãhi Oja. Nɛ man'da xun ngu bi 'yɛc'yɛi.

Bi zã'a ra Eneas

32 Nu'a ra Pedro mí 'yo mi nu u yu 'yɛc'yɛi 'buɾu ja yu hnini, nɛ bi zøm bu ja ra hnini Lida gue da nu yu 'yɛc'yɛi 'buɾu.

33 Nɛ bi dím bu n'da ran 'yohu ní hu Eneas, nhyãto njɛya xí 'yoi gue xun u, xín t'e'ts' rá ja'i.

34 Nu ra Pedro bi 'yɛmp'a:

—Eneas, da zã'i nangue ra Jesús, dami ndants'i pants' ni fidi, bi 'yɛmbi.

'Bex bi ndants'a ra Eneas buya.

35 Nɛ gátho ngue 'buɾu Lida nɛɾu Sarón bi 'yɛc'yɛi ra Hmu 'bu mín nu'a bin ja, nɛ bi hyɛɛ yá t'ɛc'yɛi.

Nu'a ra Dorcas bi dãmbɛni 'bu mi du

36 Nɛ nu'bu yu pa u, mí 'buɾu ja ra hnini Jope n'da ra xisu gue ra 'yɛc'yɛi, í Tabita, nɛ í Dorcas ngue rá nde yu griego. Nuna ra xisu ɛmmɛ xun ngu ran huɛcate mí øɾpa yá mijã'ihu.

37 Pɛ nuya bin zãman'u, nɛ bi du. Nu'bu mí 'berpa rá ja'i, bi jãxɾu bí ja n'da ra t'ots'i magãts'i.

38 Nu ra hnini Lida mí hãn bu Jope. Nu'bu mí 'yøh yu 'yɛc'yɛi, gue 'buɾu Lida ra Pedro, bi mbɛhn'du yoho yun 'yohu gue ba øɾpa ra ts'ɛdi ba ɛhɛ.

39 Nu ra Pedro buya 'bex bán 'yohu u. Nu'bu mí zøhø, 'bex bi ts'ixɾu magãts'i ja a ra cuarto guɛɾu mí 'bã'u yu hyoya xisu mí zoni. Nɛ bi 'yut yá he xí t'øɾpabi, gue bi 'yøɾpa ra Dorcas 'bu mí 'bãi.

40 Pɛ nu ra Pedro bi xifi:

—Dami pømhbu ts'u n'da zø ora gátho ahu.

Nɛ bin danyahmu nɛ bin yãui Oja. Nɛ bi hyant'a gue bi du, bi 'yɛmbi:

—Tabita dami ndants'i, bi 'yɛmbi.

'Bex bi zøt' rá dã, nɛ nu'bu mín nu ra Pedro, bi hyudi.

41 Nu ra Pedro buya bi bentpa rá 'yɛ nɛ bi xots'i, bim 'bãi. 'Bex bi zohn'du yu 'yɛc'yɛi nɛ yu hyoya xisu buya:

—Dami nuhu na xí du, nɛ bi dãmbɛni ya, bi 'yɛmp'u.

42 Nu'bu mí 'yø'u gátho ra hnini Jope, xun ngu bi 'yɛc'yɛi ra Hmu.

43 Nɛ nu ra Pedro xun ngu ts'u yu pa bá copu Jope, bãm 'buɾu rá ngu ra Simón. Nu ra Simón ra hoca xindãni a.

10

Ra Pedro nɛ ra hmudofu Cornelio

1 Mí 'buɾu n'da ran 'yohu í Cornelio, nubu ra hnini Cesarea. Gue nuna ran 'yohu im hmu nangue'u n'da munts'i yu dofai gue'a ní t'ɛmbi Italiano u.

2 Nuna ra Cornelio madague'bu hing ra judío a, pɛ nu'a nɛ gátho 'buɾu rá ngu mí thãnde Oja nɛ mí numansu a. Nzãi mí un yun t'unni yu hyoya nɛ nzãi min yãhu Oja.

3 N'da ra pa mbɛ hyunde, tengu'bu bi 'u' 'bu mí nu n'da rá m 'bɛhni Oja mahɛts'i, bi yãɾu ja ra cuarto mí 'bãi, bi zofu:

—Cornelio, bi 'yɛmbi.

4 Nɛ nu'bu mí hyandi, bin su nɛ bi dãdi:

—'Bɛ'a ma Hmu.

Nu ram 'bɛhni bi 'yɛmbi:

—Nu'a Oja im bɛn'i, nɛ i ø'bu guí yãui, nɛ in nu Oja 'bu gdí un yun t'unni yu hyoya.

5 Nuya, gui pɛhn'da 'da yɛn 'yohɛ bɛ Jope da dɪm bɛ n'da gue ra Simón, nɛ guet'a ra Pedro a, nɛ gua pɛnhua.

6 Nu'a ra Pedro i 'bɛhmbɛ n'da ran 'yohɛ í Simón gue ra hoca xindani a, nɛ i 'bɛpɛ ndendeja. Nu'a da xi'a'i 'bɛ'a gui 'yɔt'e, bi 'yɛn'a rá m 'bɛhni Oja.

7 Nu'bɛ mí gua'a im ma, 'bɛx bi mbeng mahɛts'i ram 'bɛhni. Nu ra Cornelio bɛya bi zohni yoho yá 'yɛhɛ nɛ n'da ra dofai ngue i numansu Oja, ngue rá 'yɛhɛ a.

8 Nɛ nu'bɛ mí xifi gátho 'bɛ'a bi xih rá m 'bɛhni Oja mahɛts'i, bi mbɛnpɛ Jope ɛ bɛya.

9 Man'da pa bɛya mbɛ huxyadi nu'bɛ bá ɛpɛ 'yu yám 'bɛhni ra Cornelio, hántho Jope, nu ra Pedro bi ndɛxpɛ thi bɛ ja ra zɛ'ts'angu bɛ mí 'bɛi, guɛpɛ din yaui Oja.

10 Nu'a ra Pedro ɛmmɛ bin tumanthuhu, nɛ gátho ní mba mahoqui ran ts'ihmɛ, nu ra Pedro bɛya bi nu n'da ran t'uti, tengubɛ bi 'ui.

11 Nɛ bi nu nsoqui mahɛts'i, nɛ bá çai tengu n'da ra the'bɔt'e xɛn ndoho gue mfɛnt'i yá ts'at'i.

12 Nɛ ba 'yo bɛ ja ra 'bɔt'e hɔnt'a go 'bɛ'a má zu'uɛ i ja goho yá gua, nɛ yɛ zate, nɛ yɛ pozɛ, nɛ yɛ doja.

13 Nu ra Pedro bi 'yɔ'a n'da ra nde, bi t'ɛmbi:

—Dami ndants'i gui hyo gue gui sa.

14 Bi dɛ'a ra Pedro:

—Hin'na ma Hmu, nguetho njam'bɛ xtá sagá xɛn ts'o, gue'a i man nin t'ɛdi hingui ho 'bɛ ga sa.

15 Nɛ bi 'yɛmbi mahɔn'a:

—Yo guí ɛna hingui ho 'bɛ'a dá sándá da ts'a, ngue gátho dí hocá ɛ, bi 'yɛmp'a ra nde.

16 Ná hyundi bi sifi, bi ndɛx mahɔn'a mahɛts'i ra 'bɔt'e.

17 Nu ra Pedro, nu'bɛ gátho madí hyonya thoho nɛ im bɛni 'bɛ'a ní mba'a xí nu tengu ra t'i, 'bɛx bi zɔh yám 'bɛhni ra Cornelio. Nɛ mí 'bá pɛ thi ja ra goxthi rá ngu ra Simón, nɛ xí 'yánni hapɛ ja'a ra ngu.

18 Nu'bɛ mí zɔm bɛ, bi 'yánni:

—Ha 'bɛcua ra Simón Pedro.

19 Nɛ gátho nín 'yomfɛni ra Pedro 'bɛ'a ní mba a xí nu, nu'a rá Hogandahi Oja bi 'yɛmbi:

—'Bɛpɛ hyu yɛn 'yohɛ i hon'i.

20 Dami ndants'i, gui çai nɛ gui mbähä ɛ yɛn 'yohɛ, gui tɛnni nɛ hin gan su, nguetho nugá bá pɛhdä ɛ, bi 'yɛmbi.

21 Nu ra Pedro bɛya bi gapɛ mi 'bäh yɛn 'yohɛ gue bá pɛnh ra Cornelio, nɛ bi xifi:

—Nugá guécá guí hongui. 'Bɛ'a gní hyonjɛ.

22 Bi dɛ'a:

—Nu ra Cornelio ra ngɛrpa dofai bá pɛncähe. Nu ra Cornelio n'da ra hocja'i gue i numansu Oja. Nɛ gátho yɛ judío i ndɔmanho nangu'e'a. Nɛ n'da ram 'bɛhni mahɛts'i bi xi'a da zoh'na'i, gue gui mba bɛ rá ngu, nɛ da t'ɔmanho 'bɛ'a gátho gui xifi, bi 'yɛn'ɛ.

23 Nu ra Pedro bi xifi da yɛrpɛ mbo ra ngu, bin oxpɛ bɛya. Nu'bɛ mí hyats'i bi mbähä ra Pedro. Nɛ'ɛ 'da yɛ 'yɛç'yɛi mí 'bɛpɛ Jope bi mbähä.

24 Man'da pa bɛya bi zɔm bɛ ra hnini Cesarea. Nu ra Cornelio xí zohni gátho 'bɛpɛ ja rá ngu nɛ yá amigo, ngue dim peti bɛ ja rá ngu. Gátho i tɔm'bɛ.

25 Nu'bɛ mí zɔm bɛ ja ra goxthi ra Pedro, bá pɔn ra Cornelio, bi dɛdi nɛ bin danyahmu bi dɛnde.

26 Pɛ nu ra Pedro bi gɛ'ts'i nɛ bi 'yɛmbi:

—Dami ndants'i nguetho nugá dran 'yohɛ thohogá tengutho i, bi 'yɛna.

27 Nɛ i yaui gátho án yɛt'a mbo rá ngu. Nɛ bi nu xɛn ngu xím peti bɛ.

28 Nu ra Pedro bi 'yɛmp'ɛ bɛya:

—Guí pɛhmbɛ hin 'yɛ man t'ɛdihe dyɛ judíohe gue dan uans'hɛ o gue ga çuthe bɛ ja ni ngumhbɛ, nguetho hin gyɛ judío ahɛ. Pɛ Oja xɛ 'yurcagui gue xínga n'da yɛ ja'i ga ɛmhbe hin da zá dan yamanhohe, ogue ga ɛmfɛ hingui ho.

29 Janangu'e'a nu'bɛ gmí zoncagui, bá ɛçä nɛ nte mán t'änni dá änni. Nuya dín nde ga paði hanja gá zoncagui, bi 'yɛn'a.

30 Nu ra Cornelio bi 'yɛm bɛya:

—Ná goho pa tengu ra ora jabɛya, dá ɛ't man ts'ihmɛ 'bɛ mán yağá'be Oja, 'bɛx bi zɔ'a n'da ran 'yohɛ ua dí 'bɛi, mí he ra pahni di fɛxni.

31 Nɛ bi 'yɛngui: “Cornelio, Oja bi 'yɔde 'bɛ'a gám ma nɛ bi nu yɛn t'unni gá un yɛ hyoya, nɛ im bɛn'a'i.

³² Nuya guin zohna ra Simón Pedro 'bɛpɛ Jope bɛ ja rá ngu ra Simón ra hoca xindani a, nɛ i ja rá ngu bɛ ndendeja. Nɛ nu'bɛ da zɔcua gan yaui," ɛn'a ram 'bɛhni mahɛts'i 'bɛ min zoqui.

³³ Jananjabɛ dá zonh'na 'i nɛ xɛn ho guá ɛhɛ. Nuya gáthogáhe dí 'bɛhmbe ua ngue da nuje Oja, ga øhmbe 'bɛ'a gátho da xije Oja, gue gui xije, ɛn'a ra Cornelio.

Bi sih ran ho ma'da'yo a ra Cornelio

³⁴ Nu ra Pedro bi 'yɛmp'ɛ:

—Nugá dí paçá ya hingui huahna Oja to'o da numanho gue'bɛ ra judío o hing ra judío.

³⁵ Nu Oja da zini hønt'a go nda'a ní nde i ya, ngue to'o gátho da numansu'a, nɛ to'o i øt' ran ho.

³⁶ Guí paɛmbɛ ram hma bá pɛncáhe Oja dyɛ israelgáhe, dyɛ judíogáhe, bi ma nangue ra Jesucristo, gue nu'a di hocpa ní mbɛi n'da, guehna rá Hmu ɛ gátho hønt'a go 'bɛ'a ní nde i ya.

³⁷ Nɛ guí paɛmbɛ ram hma nangue ra Jesucristo bi hmam bɛ gátho ra hãi Judea, bí mbɛpɛ Galilea, gue'bɛ ya xí juah rá 'bɛfi ra Xuua Nxixya gue bi ma di xixyaba yɛ ja'i.

³⁸ Nɛ guí paɛmbɛ Oja bi un rá ts'edi rá Hogandahi Oja ra Jesús, ra mɛngu bɛ Nazaret. Nu ra Jesús hønbɛ go hapɛ bin 'yo mí øt' ran ho, nɛ gátho ɛ mín 'yohɛ ra zɪthu bi hyønba thi ra zɪthu. Gátho bi 'yøt'ɛ nguetho min 'youi Oja.

³⁹ Nɛ nugáhe ma 'bäigáhe a ra Jesús, dí mamhbe majuani, nguetho dá nuhe 'bɛ'a gátho bi 'yøt' ra Jesús nubɛ ma hãihe dyɛ judíohe, nɛpɛ ma ngɛrpa hninihe Jerusalén. Nɛ m'bejua bi tho, bi guarpɛ ja ra pont'i.

⁴⁰ Pɛ Oja bi xox'a ná hyupa, nɛ bi japi dá nugáhe xɛn ho.

⁴¹ Pɛ njom mi'da bi nu, høngdáhe gue xí huancáhe Oja. Janangue dí mamhbe majuani, gue ya majuani dán sihmegáhe ra Jesús 'bɛ mi ndants' 'bɛ mi du.

⁴² Nɛ nu'a bi mbɛncáhe gue ga xihmbe yɛ ja'i nɛ ga mamhbe, gue gue'a bi huahn'na Oja da 'yørpa ran juanbi yɛ ja'i 'bɛi nɛ'ɛ xɛn du.

⁴³ Nɛ guehna mí m' man'ɛ gátho yá pøngahya Oja, gue gátho to'o da 'yɛc'yɛi nangue ra Jesús, da hyan ra punbi nangue yá ts'oqui, bi 'yɛn'a ra Pedro.

Nu'ɛ hing yɛ judío bin t'un rá Hocandahi Oja

⁴⁴ Nɛ i ya ra Pedro, 'bɛx bá ɛh rá Hogandahi Oja, gátho bi gohmbɛ yɛ ja'i i øh rá m hma ra Pedro.

⁴⁵ Nɛ nu'ɛ yɛ judío min 'yohɛ ra Pedro madí hyonya thohe 'bɛ mí baði bin t'un rá Hogandahi Oja ɛ hing yɛ judío.

⁴⁶ Nguetho bi 'yøde bin ya 'da yɛ nde hing yá ndesɛ ɛ, gue bi 'yɛspa Oja 'bɛ mí ya.

⁴⁷ Nɛ bi 'yɛn'a ra Pedro, bi 'yänni:

—Ha sä da mba ma hɛcpi ya 'bɛcua gue hin din xixya, nɛ ya xɛ hyan rá Hogandahi Oja tengugahɛ, bi 'yɛna.

⁴⁸ Nɛ bi ma di xixyabi nangue rá thuhu ra Jesucristo. M'bejua bɛya bi 'yáp ra mate ra Pedro da gohmbɛ bɛ mi'da yɛ pa.

11

Nu ra Pedro i xih yɛ 'yɛc'yɛi bɛ Jerusalén hague án zä bi 'yɛc'yɛi ɛ hing yɛ judío

¹ Nɛ nu'ɛ mi'da yá 'bäihɛ ra Cristo nɛ yɛ 'yɛc'yɛi bɛ ra hãi Judea mí øde gue yɛ ja'i hing yɛ judío bi hyan rá m hman Oja.

² Pɛ nu'bɛ mí mbeng bɛ Judea ra Pedro, nɛ bi zøm bɛ Jerusalén, nu'ɛ 'da yɛ judío yɛ 'yɛc'yɛi bɛ, bi zɛ'a ra Pedro.

³ Nu'ɛ bi xi'a ra Pedro, bi 'yɛmbi:

—Hanja gá mba bɛ yá ngu yɛ ja'i ngue hing yɛ judío, nɛ gán sihmɛhɛ ɛ.

⁴ Nu ra Pedro bɛya bi xifi 'bɛ'a gátho xín ja, gue'bɛ mí dɛ'mi bi xi Oja gue da zøm bɛ rá ngu ra Cornelio. Bi 'yɛna:

⁵ —Mí 'bɛcä bɛ ra hnini Jope, nɛ mí ya gä'be Oja. Dá nugá tengu'bɛ dá 'ui, bá çah mahɛts'i tengu n'da ra the'bøt'e. Nɛ bá çai mfent'i goho yá ts'at'i, nɛ bi zøpɛ dí 'bɛi.

⁶ Nu'bɛ má handí dá nu hønt'a go 'bɛ'a má zu'uɛ 'bɛcua ja ra hãi. Dá nu'ɛ ja goho yá gua, yɛ zu'uɛ nɛ yɛ zate nɛ mi'da. Nɛ dá nu yɛ pozɛ nɛ yɛ doja.

⁷ Nɛ dá ø'a n'da ra nde bi xiqui: “Pedro, dami ndants'i gui hyo gue gui sa,” bi 'yɛngui.

⁸ “Hin'na ma Hmu,” dá ɛmbi, “nguetho njam'bɛ dá sagä a man nin t'ɛdi ngue hin ga sahe.”

⁹ Pɛ nu ra nde mahɛts'i bi xiqui mahøn'a: “Pɛ 'yo guí ɛna hingui ho 'bɛ'a dí sändä da

ts'a, ngue gätho dá hocä yu," bi 'yengä a ra nde.

¹⁰ Nhyundj bi 'yøt'e njabu, bi mba ra 'bøt'e bu mahęts'i buya.

¹¹ Ne 'bexque gue'a ra pa bi zøpu hyu yun 'yohu bu ja ra goxthi gueru däm 'bucä, gue yum 'behni bá nexpu Cesarea, ne bi hyongui.

¹² Ne nu'a rá Hogandahi Oja bi xiqui ga tenni, ne nte mán t'anni ga änni. Ne 'bäcua ya 'dato yu 'yęc'yeyi ngue dá mbähmbe. Ne dá cüthe bu ja rá ngu n'da ran 'yohu í Cornelio.

¹³ Ne nu'a bi xije gue bi nu n'da räm 'behni Oja mahęts'i mí 'bäpu ja rá ngu, gue bi xifi da mbenpu ja ra hnini Jope 'da yun 'yohu, da 'yänni nanguecä.

¹⁴ Ne bi xifi gue ga xifi hague dán zä dim pøhø, ne'u 'bäpu rá ngu.

¹⁵ Ne nu'bu mí jua'a bi xic ra Cornelio, dá du'mi dá zocä buya. Ne nu'bu má du'mi dá mangä, nu rá Hogandahi Oja bá xhe ne bi gohmbu u mí 'bäpu buya, tengutho bi 'yøcahu rá mbadi thoho.

¹⁶ Ne nubuya dá bęngä räm hma ra Hmu Jesús nu'bu mim ma: "Nu ra Xuua bi xixya ahü ra dehe, pe nugä ga 'da ahü rá Hogandahi Oja," bi 'yengähe ra Jesús, bi 'yęn'a ra Pedro.

¹⁷ Ne xø bi 'yęna:

—Nu'bu n'dat'a ran t'unni bi un Oja u, tengutho bi 'daju 'bu ya xtá ęc'yeyihu ra Hmu Jesucristo, ha da zä ga serpä a in nde da 'yøt' Oja, bi 'yęn'a ra Pedro.

¹⁸ Nu'bu mí 'yø'u yu 'yęc'yeyi 'bäpu Jerusalén 'be'a bi man ra Pedro, him mam bi zhi pe bi 'yęspa Oja, ne bi 'yęn'u:

—A, njabu øt Oja 'bu, gue ne'u yu ja'i hing yu judío di japi di päh yun 'yomfęni nanguue yá ts'oqui, ngue ne'u din ja ra temazaı u, bi 'yęn'u.

Nu yu 'yęc'yeyi dim peti bu Antioquia

¹⁹ Nu'u 'da yu 'yęc'yeyi ngue bi nu ran unbi bu Jerusalén 'bu mí mba ntho ra Esteban, bin 'uęxt'u. Nu'u 'da bi mba bu n'danni yu häi Fenicia neru Chipre neru ja ra hnini Antioquia. Bi man rán ho ma'da'yo ra Cristo bu bim 'bui, pe hønt'u yá mijudío hu bi xifi.

²⁰ Pe nu'bu mí zøm bu Antioquia 'da yu męngu bu Chipre neru Cirene, bi zo'u hing

yu judío, gue ne'u bi xifi nanguue ra Hmu Jesús.

²¹ Nu'u mí ja ra ts'edi xun ho nanguue Oja u, jananguue'a xun ngu yu ja'i hing yu judío bi 'yęc'yeyi, bi hyese yá t'ęc'yeyi, ne bi den'na ra Hmu.

²² Ne bi 'yø'u yu 'yęc'yeyi 'bäpu Jerusalén gue bi 'yęc'yeyi u 'da hing yu judío bu Antioquia. Jananguue'a bi mbenpu a ra Bernabé.

²³ Ne nu'bu mí zøm bu, bi nu ngue i nu rá mate Oja yu ja'i i 'bäpu. Bin johya rá mbui ra Bernabé buya, ne bi zofo, bi xifi hin da hyegui, pe din 'yomanho bu ja rá 'yu Oja, ne da 'yørupa rá 'befi Oja ngue gätho yá mbui.

²⁴ Nuna ra Bernabé n'da ra hocja'i na, ne mí ha rá ts'edi xun ho rá mbui nanguue rá Hogandahi Oja in 'youi, ne mí ęc'yeyi xun ho. Jananguue'a xun ngu mi'da yu ja'i bi 'yęc'yeyi ra Hmu.

²⁵ Nubuya, bá pøm bu ra Bernabé, bi mba bu Tarso bi hyom bu ra Saulo. Ne nu'bu mí dıni, bi zixpu Antioquia.

²⁶ Ne n'dajeya bäm 'bähmi bu, ne mi pa bu ja ram peti ne bi xänbi xun ngu yu ja'i. Gueru ra mbadi bi t'ęmbi yu cristiano u yu 'yęc'yeyi, gue mí nde da ma, i ten ra Cristo u.

²⁷ Nu'u yu pa u, bá nexpu Jerusalén 'da yu pøngahya, bi mba bu Antioquia.

²⁸ Nu'a n'da í Agabo, bi ndants'i bim 'bäpu madım peti yu 'yęc'yeyi, ne bi ma con rá ts'edi rá Hogandahi Oja. Bi ma gue din ja ra thuhu gätho ra ximhäi. Ne nuna bin ja 'bu mim hmuts'ıt'abi bu Roma a ra Claudio.

²⁹ Ne nu'bu mín ja ra thuhu, nu'u yu 'yęc'yeyi bu Antioquia bi zänni hangu na ngu ts'u ra mbeti da badi n'da ngu n'da, gue da 'benpa u yá mi 'yęc'yeyihu 'bäpu ra häi Judea, ngue da mbäx'i ts'u.

³⁰ Ne ngubu bi 'yøt'e, bi mbenpa ra mbeti u yá ngurpi yu 'yęc'yeyi bu Judea, bi hyax'a ra Bernabé ne ra Saulo.

12

Bi tho ra Jacobo ne bi mba mfent'i ra Pedro

¹ Nu'u yu pa u, nu ra ts'ıt'abi Herodes bi manda da mba mfent'i yu 'yęc'yeyi, bi du'mi di unba u.

² Ne bi manda ngue bi tho ra Jacobo rán 'yohu ra Xuua, ra juai í tho a.

³ Nu'bu mi bah ra Herodes gue i nu-manho yu judío hing yu 'yεc'yεi gue bi hyo ra Jacobo, bi bent'a ra Pedro, ne bin theui n'da ra dāmpeti mí sänba Oja u yu israel, t'εmbi dābaxjua.

⁴ Janangue'a him 'bex bi tho ra Pedro, pe bi jot'a fädi. Ne bi manda 'de'ma 'dato yu dofui ra Herodes di jamansu ra goxthi, 'da'i goho n'da cut'i. Mím bεn'a ra Herodes xtán zixpu 'buh yu ja'i, mí εna xtá hyo bu 'bu mí gua'a ram peti ran dābaxjua.

⁵ Nu ra Pedro guexta'a mí pa m'bädi xun ho bu ja ra fädi, pe nu yu mí 'yεc'yεih bu bim peti, ne εmme bin ya hu Oja nangue ra Pedro.

Oja bi guc'a ra Pedro nu'bu mí ofädi

⁶ Nu ra xui a gue mi εn'a ra Herodes xtán guc 'bu mí hyats'i, nu ra Pedro mi cät'inde yoho yu dofui, ne nu'a, nthu't'i yoho yu cadena, ne bin aha. Ne xø mí 'bäpu mi'da yu dofui bu ja rá goxthi ra fädi.

⁷ N'dahmantho bi zøpu 'buh ra Pedro n'da rá m 'behni ra Hmu mahεts'i. Ne bi necpu mbo ra fädi. Nu ram 'behni bi 'yanba rá hyo ra Pedro, bi 'yá'a, ne bi 'yεmbi:

—Ndants'a n'dihi, bi 'yεmbi.

Nu yu cadena bi xose gue'a mán thu't'i rá 'ye.

⁸ Ne nu ram 'behni bi 'yεmp'a mahøn'a:

—Dami tət' ni ngu't'i ne gui 'yut' ni thixfani.

Nu ra Pedro bi 'yøt'e tengu bi si'a. Ne xø bi 'yεmbi:

—Hye ni dāpahni ne gui tengui.

⁹ Nu ra Pedro bi den'na ram 'behni, bi bøm buya. Pe him mí pa 'bu majuani gue'a rá m 'behni Oja bi zits'i, uague tengu'bu bi 'uitho.

¹⁰ Ne nu'bu mi thopu bí 'bäh rá mbädi yu mbädi, ne bi thopu ná yoho 'bäh yu mbädi, bi zøm bu bí ja ra jut'it'εgui bu ja ra 'yu ní mba bu hnini. Bi xose ra jut'i ne bi bøm buya. Ne nu'bu min 'yo bu 'yu, bi 'ue'a rá m 'behni Oja, bi ts'o'a ra Pedro buya.

¹¹ Nu'a ra Pedro, nu'bu mi bādi 'be'a gätho bin ja, ngue majuani ne hing ra t'i, bi 'yεnse:

—Dí pāsegā ya gue ra Hmu mahεts'i bá pēhna n'da rá m 'behni, ne bá jügā bu ja rá ts'edi ra ts'ut'abi Herodes, ne bi yängā

nangue 'be'a nde xtá 'yørcä ma mijudíohe, bi 'yεnse ra Pedro.

¹² Ne nu'bu mín 'yomfēni ts'u, bi mba bu ja rá ngu ra María, rá mbe ra Xuua Marcos, ne xun ngu madím peti bu, i ya hu Oja nangue ra Pedro.

¹³ Ne nu'bu madí jät ra jut'i bu thi ja ra mbä't'i, bi mba bu n'da ra hmute, ra 'yεhe, í Rode, gue da bādi to'o i 'bäpu.

¹⁴ Ne nu'bu mí 'yørpa rá nde ra Pedro, bi bādi to'o, ne εmme madí johya. Pe him 'bex bi xocuabi nguetho in nde m'bet'o bi xi'a n'dihi yu ja'i 'bäpu, gue 'bäpu ra Pedro bu ja ra goxthi.

¹⁵ Nu yu ja'i bi 'yεmbi:

—Guí häte.

Pe nu'a ra hmute guexta'a mi ma gue gue'a ra Pedro. Ne nu'bu bi ma:

—Gue'a rán dāhi a.

¹⁶ Pe nu ra Pedro bi thoc thoho di jät ra jut'i, ne nu'bu mi xocpi ne bi nu gue gue'a ra Pedro, bi hyonya thoho u.

¹⁷ Pe nu'a ra Pedro bi uanba rá 'ye, ndepe din hε. Ne bi xifi ha án zä bi gucpu ja ra fädi ra Hmu. Ne bi 'yεmp'u yu ja'i:

—Dami xihmbu a man'da ra Jacobo, gue ra Santiago a, ne'u mi'da yu 'yεc'yεi 'be'a bin ja, bi 'yεna.

Ne bi bøn'a ra Pedro bi mba n'danni.

¹⁸ Nu'bu mí hyats'i, εmme bin ja ran cui, gue'da xnin 'yänthoho yu dofui, nguetho him bi bādi 'be'a bin ja ra Pedro.

¹⁹ Ne nu ra Herodes bi manda dí honi pe him bá thini. Ne nubuya bi 'yän'du yu mbängoxthi hague bin ja, ne bi manda ngue da tho'u buya. M'bejua bi bøn'a ra Herodes ra häi Judea, bi mba bu ja ra hnini Cesarea, ne bām 'bäpu.

Bi du a ra Herodes

²⁰ Ne nu ra Herodes εmme mí numan'u yu ja'i 'bäpu ra hnini Tiro εpu Sidón. Pe nu yu ja'i bim peti, pe m'bet'o bin amigohu ra Blasto, rá m fäts'iuu ra ts'ut'abi Herodes. Ne bi sih ra Blasto din hocpahu a ra Herodes, nguetho jatho dí necpu 'be'a da zi yu ja'i bu bí ja rá häi ra Herodes.

²¹ Janangue'a bi zän man'da ra pa buya, nu yu ja'i bim peti. Nu ra Herodes bi hye rá pahni εmme xun ho, ne bi hyupu ja rá mēxa, ne bin høt'ahya.

²² Ne εmme bi mbahni yu ja'i ne bi 'yεn'u:

—Hing rá nde n'da ran 'yoh_u b_u na y_a n_u, p_egue rá nde n'da ra oja, sä ϵ n'ü.

²³ 'Dahmantho n'da rá_m 'behni Oja mah ϵ ts'i bi japi 'bex bin zäman'ü ra Herodes, nguetho him bi ma ngue hinga gue'a Oja a, him bi 'y ϵ s_pa Oja. 'Bex bi nequi y_u zu'u ϵ mbo rá foho, bi du b_uya.

²⁴ P_e nu rá_m Hman Oja bi thoqui bi hma, gätho b_u n'danni bi 'yøh rá_m Hman Oja y_u ja'i.

²⁵ Nu ra Bernabé n_e ra Saulo, nu'b_u mi guah yá 'b ϵ fi, gue bi sifi da hy α x ra mb ϵ ti b_u Jerusalén, bá peng b_uya, bán 'yoh_u ra Xuua Marcos, bi zøp_u Antioquía mahø'n'a.

13

Nu ra Bernabé n_e ra Saulo bi d_ump' y_u 'b ϵ fi ngue bi mam rá_m hman Oja b_u n'danni y_u häi

¹ Nub_u ra hnini Antioquía mi 'b_up_u y_u 'y ϵ c'y ϵ i ngue nzai dim peti. 'Da'ü y_u pøngahy α , n_e 'da'ü y_u xänbate. Mí 'b_up_u ra Bernabé, n_e Simón t' ϵ mbi Negro, n_e ra Lucio ra m ϵ ngu b_u Cirene. N_e mí 'b_up_u ra Manaén, nu'a 'dar_u bi mba ma tedeui ra Herodes rá ts'ut'abi ra häi Galilea, n_e mí 'b_up_u ra Saulo.

² N'da ra pa nu'b_u mí 'yøt' ram peti ü, n_e mí ϵ 't' yán ts'ihm ϵ , n_e nu'a rá Hogandähi Oja bi 'y ϵ mp'ü:

—Dami 'uej_u ya yoho y_un 'yoh_u, ra Bernabé n_e ra Saulo, nguetho xtá huanhdä ü da 'yøt' ra 'b ϵ fi dá xifi, bi 'y ϵ mbi.

³ Nu'b_u mí 'y ϵ 't' yán ts'ihm ϵ mahø'n'a, bi 'yäp rá_m fäts'i Oja 'b_u mí dospa rá y_a ra Bernabé n_e ra Saulo.

Bin 'y ϵ hmb_u b_uya:

—Oja da zix ah_u, bi 'y ϵ mbi.

Nu'ü bi 'behni bi mam b_u rá_m Hman Oja b_u Chipre

⁴ Nub_uya nu rá Hogandähi Oja bi zix'a ra Bernabé n_e ra Saulo, bi mba b_u ra hnini Seleucia. Nu'b_u mí n ϵ xp_u, bi hyu ra barco, bi mba b_u ra häi Chipre, ra t'uhäi i ja b_u made ra dejä.

⁵ N_e nu'b_u mi zø_m b_u ra hnini Salamina, bi mam b_u rá_m Hman Oja b_u ja yá nijä y_u judío. N_e ra Xuua Marcos mín 'yoh_u n_e bim fäxp_u.

⁶ Nu'b_u mi thop_u gätho ra häi Chipre, bi zø_m b_u ja yá hyodi ra hnini Pafos. N_e bin t_imh_u n'da ra judío gue ra b α di, ϵ na rá pøngahy α Oja p_egue ra hyäte a, nu rá thuhu í Barjesús.

⁷ Nu'a mín 'youi b_u ja rá 'b ϵ fi ra Sergio Paulo, rá ts'ut'abi ra häi b_u. Nu'a ra Sergio Paulo n'da ran 'yoh_u ϵ mm ϵ mí ja rán 'yomf ϵ ni x_un ho. Nu'a bi zøhna ra Bernabé n_e ra Saulo nguetho nde da 'yøh rá_m Hman Oja.

⁸ P_e nu ra b α di Barjesús, n'dat'a ra Elimas, bi 'y ϵ 't'a ra ts'ut'abi, nguetho hingui ndepe da 'y ϵ c'y ϵ i a i sifi, n_e bin junth_u a ra Bernabé n_e ra Saulo.

⁹ Nu ra Saulo, n'dat'a ra Pablo a, n'youi x_un ngu ra ts' ϵ di nangu ϵ rá Hogandähi Oja a, ϵ mm ϵ bi hy ϵ 't'a ran 'yoh_u ngue ra b α di.

¹⁰ N_e bi 'y ϵ mp'a:

—Nu'i gra ndøhyäte ϵ mm ϵ guín 'youi gätho 'b ϵ 'a x_un ts'o. Nu'i gra ts'unt'ü i ra d α mans't'o. Nu'i gadí μ cua 'ü gätho x_un ho. Ha njam'b_u gui 'y ϵ 'ts'a gní xih y_u ja'i hingui ho 'b_u da d ϵ n Oja.

¹¹ Nuya da 'yøt'a'i ran μ nbi ra Hmu mah ϵ ts'i. Gan xädä gue hin da zä gui nu ran nequi 'da y_u pa, bi 'y ϵ mp'a ra Pablo.

'Bex bin xädä, bi g α 'b ϵ xui rá d α , n_e bi hyoni to'o da g α rpa rá 'y ϵ 'a b_uya.

¹² Nu'b_u mí nu'a ra ts'ut'abi 'b ϵ 'a bin ja, bi hyonya thoho, 'bex bi 'y ϵ c'y ϵ i b_uya, nguetho ya bi b α di maju α ni a rán xädi ra Hmu mah ϵ ts'i ngue mím man'a ra Pablo.

Ra Pablo n_e ra Bernabé nub_u ra hnini Antioquía, gue ra häi Pisidia

¹³ Nu ra Pablo n ϵ 'ü mín 'yoh_u bi hyu ra barco, bi n ϵ xp_u Pafos n_e bi zø_m b_u Perge b_u ja ra häi Panfilia. P_e nu ra Xuua Marcos bá ϵ 'a, bá sotho ü mín 'yoh_u, n_e bá peng mahø'n'a b_u Jerusalén.

¹⁴ Nu ra Pablo n ϵ 'a ra Bernabé mín 'youi, bi n ϵ xp_u Perge bi mba b_u man'da ra hnini Antioquía b_u ra häi Pisidia. N_e nu'b_u mi zø_n ra pa ran säya, bi y α r_u ja rá nijä y_u judío n_e bi hyup_u ü.

¹⁵ Nu'b_u mi gua'a man'ü 'b_up_u, ngue rá søcu α yán t' ϵ di y_u judío n_e rá søcu α y_u pøngahy α , nu'ü di jamansu b_u ja ra nijä bi xi'a ra Pablo n_e ra Bernabé:

—N'yoh_u aui, nu'b_u ja aui ts'_u n'da ran zof_o, dami xije ts'_u.

16 Bi ndants'a ra Pablo b_uya, bim 'bäi, bi u_un rá 'y_e ngue ndepe da 'yøh y_u ja'i, ne bi 'y_embi:

—N'yoh_u ah_u ma mi'israelh_u, ne gätho ah_u guín numansuh_u Oj_u, dami 'yøhmb_u ya.

17 Nu'a Oj_u gue dí t_enhd_u dy_u israelh_u, bi huan'd_u mam bombøtah_u ne bi japi bin x_undi x_un ngu nu'b_u mí 'b_up_u ra häi Egipto, ne mí 'b_up_u tengu y_u n'dan'yo ja'i. Ne nu Oj_u b_uya bá j_uc'_u nangue rá ts'edi b_u mi 'b_ui.

18 Ne madague'a him madí d_up Oj_u y_u mb_ui u 'b_u min 'yo mb_e nyote njeya b_u ma'ueni u, p_e guehma bin ja rá yemb_ui Oj_u.

19 Ne bi un'na ra häi Canaán u ma mi'israelh_u gue di manda z_eh_e, 'b_u mí jua'a bi h_uo'_u yoto y_u nde x_mi 'b_up_u. Ne bin z_um b_u ma mi'israelh_u b_uya.

20 Nu Oj_u b_uya bi japi bim 'b_uh y_u z_e'mi, ne goho ciento ne yote ma'det'a njeya madí manda ma mi'israelh_u, asta gue'b_u go mím 'b_uh ra pøngahy_u Samuel.

21 M'bejua bi ndese y_u ja'i n'da ra hmuts'ut'abi di manda u. Ne bi jap Oj_u a ra Saúl dim hmuts'ut'abi b_uya. Nu ra Saúl, rá ta a ra Cis, gue rá_m bombøta ra Benjamín mí 'b_uh maya'b_u. Ne nu'a ra Saúl bim hmuts'ut'abi yote njeya.

22 Nu'b_u mi 'uec Oj_u ra Saúl b_uya, bi japi bim hmuts'ut'abi ra David. Ne mi man Oj_u, bi 'y_ena: “Nuna ra David, rá ts'unt'_u a ra Isai, ξ mm_e dín numanho, nguetho da 'yørc_a a ma päh_u ne 'be'a gätho dín nde,” bi 'y_en Oj_u, bi 'y_en'a ra Pablo 'b_u mím zo'_u y_u mijudíoh_u b_u ra hnini Antioquí_a, ra häi Pisidia.

23 Ne bi thoqui bi man ra Pablo, bi 'y_ena:

—Ne gue'a ra David rá_m bom'bet_o na ra Jesús gue bá p_encah_u Oj_u, ma pørpateh_u dy_u israelh_u, dy_u judíoh_u, tengu mí man Oj_u maya'b_u.

24 Ya ma guerp_u di d_ump'rá 'befi ra Jesús, nu ra Xuua mí xih ma mi'israelh_u gue din xixy_u to'o gätho bi päh y_u mb_ui nangue y_u ts'oqui.

25 Nu'b_u mi ts'utho da du a ra Xuua, nu'a mí mam buya: “Nu'a gá b_emhb_u gue guecä p_e hinga guecä. P_e m'bejua ba ξ h_e, ne hin dí s_ucä tengu a, nguetho ξ mm_e x_un h_ets'i rá ts'edi a,” mí ξ n'a ra Xuua, bi 'y_en'a ra Pablo.

26 Ne bi thoqui bi man ra Pablo, bi 'y_ena:

—Man 'yoh_u ah_u, y_um bom'bet_ou ra Abraham, ne mi'da ah_u gue ne'ah_u guí numansuh_u Oj_u, guej_u bá p_encah_u na rá_m hma Oj_u, ne i ma hague dán zä di pøj_u.

27 P_e nu ma m_enguh_u mí 'b_up_u Jerusalén, ne y_u ng_urpi u, him mi p_udi gue gue'a ra Jesús mí o't' y_u pøngahy_u, madague'b_u i hmam b_u ja ma ni_uh_u gätho y_u pa ran säya. Janangue'a bi 'yørp_a ra Jesús tengu mán t'o't'i 'b_u mí y_upi gue da h_uo.

28 Nu ra Jesús nte min dupate, p_e bi si'a ra Pilato gue di manda da tho.

29 Ne nu'b_u mí 'yørp_e 'be'a gätho mán t'o't'i b_u ja rá_m hman Oj_u, ne m'bejua b_uya bi mba ma ca'_umi b_u ja ra pont'i, ne bi t'äg_ui.

30 P_e nu Oj_u m'bejua ts'_u bi xoxp_u 'b_u'_u x_un du.

31 Ne nu y_un 'yoh_u mím 'yoh_u mam'bet'o a ra Jesús 'b_u mí n_exp_u ra häi Galilea, ne bi mba b_u ra d_uhnini Jerusalén, ne guet'_u i xih y_u ja'i u ya.

32 Necä'be dí xi ah_u ya nangue ra Jesús, ran ho ma'da'yo gue'a mí xi Oj_u u ma bøtah_u 'b_u mí ma gue 'be'a maju_uni dín ja.

33 Ne gue'a bin ja a ya. Gue bi j_ucuah_u 'b_u mí xox'a ra Jesús, gue guej_u dy_um bom'bet_ou u bi xi Oj_u maju_uni. Tengu mán t'o't'i b_u ja rá_m Hman Oj_u, ná yoho ra Salmo, i ξ na: “Nuya nam pa ya, dí ξ 'ts'i'i, da nu'_u y_u ja'i ya gue maju_uni ma Ts'unt'_u i,” mí ξ n Oj_u 'b_u mí 'y_ena, bi 'y_en'a ra Pablo.

34 Ne xø bi 'y_en'a ra Pablo:

—Ne bi xox Oj_u a ra Jesús 'b_u mí du, ne hin da du mahø'n'a. Ne gue'a bi man Oj_u, 'b_u mí 'y_ena: “Dat'a ra hoganj_upi ga 'da'i tengu dá xih maju_uni ra David,” bi 'y_en Oj_u, bi 'y_en'a ra Pablo.

35 Ne xø bi 'y_ena:

—Ne gue'a bi mam b_u man'da ra Salmo gue bi 'yo't'a ra David, bi xi Oj_u: “Hin gui jap'a ni Hoga Ts'unt'_u da 'ya a rá ngøc'y_ei,” bi 'y_embi.

36 P_e nu ra David nu'b_u mí jua'a rá 'befi ngue bi 'yørp_a rá päh_u Oj_u gätho mí 'b_ucua ja ra häi, bi du. Ne 'darp_u y_un 'yäg_ui y_u bøta bi t'äg_ui, ne bi 'ya b_u rá ngøc'y_ei a b_uya.

37 P_e nu'a rá ngøc'y_ei ra Jesús, bi xox Oj_u a, him bi 'ya a.

38 Ma cu ah_u, dín nde ah_u gui p̄ahmb_u, nangue ra Jesús i jaj_u ra punbi nangue ma ts'oquih_u, ne gue'a dí xi ah_u a ya.

39 Hønt'a go to'o gah_u ga d̄ap ma mb̄ih_u a ra Jesús, din jaj_u ra punbi ḡatho ma ts'oquih_u. Ne madague'a dí øth_u ȳan t'ɛdi ra Moisés bi xi Oj̄a, p̄e hinga gue'ɛ dí punga ma ts'oquih_u ɛ.

40 Dami 'ȳɛc'ȳeih_u ra Cristo ya, janangue'a hin gui nuh_u 'be'a bi man y_u p̄øngahȳa b_u ja r̄am Hman Oj̄a, nu'b_u mí ma:

41 Damin 'yomf̄ɛnih_u ts'ɛ a gn̄an thennate thoh_u,

nguetho dí øt'ä n'da ra 'b̄efi nuixte y_u pa jab̄uya gui 'b̄ahmb_u.

P̄e nu'b_u hin gui 'ȳɛc'ȳeih_u 'b_u 'bo'o i xi ah_u, gui hyonya thohoh_u 'b_u bi mba ma ɛn'ni ah_u, ne gui tuh_u b̄uya.

Gue'a mí man y_u p̄øngahȳa 'b_u mí 'ȳɛn Oj̄a, bi 'ȳɛn'a ra Pablo.

42 Ne nu'b_u mí b̄øm b_u ja ra nij̄a ra Pablo ne'a mín 'youi, ne nu'ɛ 'da gue madim p̄eti b_u bi 'ȳap ra mate gue da xih mahøn'a 'b_u ni yoto ɛ, tengu xí xih ya.

43 Ne nu'b_u mí gua'a ram p̄eti b_u ja ra nij̄a, x̄an ngu ȳá mijudíoh_u ne'ɛ i ɛc'ȳei tengu y_u judío, bi den'na ra Pablo ne ra Bernabé. Nu ra Pablo ne ra Bernabé bi xifi ngue di thoqui da 'ȳɛc'ȳei ra Jesús, gue dí 'daj_u rá mate Oj̄a a.

44 Janangue'a nu'b_u mí zøn'a hȳato pa b̄uya, ngue ra pa ran säya, mb̄e ḡatho na ngu y_u ja'i 'b̄ɛp̄u ja ra hnini bim p̄eti b_u, ngue da 'yøh r̄am Hman Oj̄a mahøn'a.

45 P̄e nu'b_u mi nu'ɛ y_u judío ngue ní mba b_u ja ȳá nij̄a ḡatho y_u ja'i, ne bin seya ɛ b̄uya. Ne bin junth_u ra Pablo ne mí ɛn'ɛ him majūani a bi ma, ne bi c'aman'ɛ a.

46 Nu ra Pablo ne ra Bernabé bi hyut'ran zamb̄ui ne nts'edi bi ma:

—Bi z̄an Oj̄a m'bet'o thoho bi sij_u r̄am Hman Oj̄a dy_u judíoh_u, ne hin gá hȳamhb_u. Janangue'a hin nin säh_u gui hȳamhb_u ra temaz̄ai. P̄e ga mb̄ähmbe ga xihmbe y_u ja'i hing y_u judío ya.

47 Nguetho ra Hmu mah̄ɛts'i bi mb̄encähe ne mi ma:

Ya dá p̄ɛnh'nah_u gui xihmb_u y_u ja'i hing y_u judío, din ja ran nequi ȳá mb̄ui.

Ne ḡatho ra ximhäi gui mamhb_u hague dán z̄ä ga ȳanba ȳá te y_u ja'i,

ne gue'a bi xije ra Hmu a, bi 'ȳɛn'a ra Pablo.

48 Ne nu'b_u mí 'yøh y_u ja'i ngue hing y_u judío 'be'a bi man ra Pablo, bin johya ȳá mb̄ui, ne bi 'ȳɛna:

—X̄an ho r̄am Hman Oj̄a, bi 'ȳɛn'ɛ.

Ne bi 'ȳɛc'ȳei to'o ḡatho mán thahni gue din t'un'na ra temaz̄ai.

49 Ne nu r̄am Hman Oj̄a, ya ḡatho b_u ja ra häi Pisidia bi hma.

50 P̄e nu'ɛ 'da y_u judío bi parpa ɛ 'da y_u xisu, gue'ɛ 'da mí s̄øm b_u ja ȳá nij̄a ne mí pa nt'ɛspi b_u ja ra hnini, ne'ɛ mi'da ȳan 'yoh_u gue y_u ngurpi b_u ja ra hnini. Ne nu'ɛ bi ɛcpa ra Pablo ne ra Bernabé b̄uya, ne bi xifi da b̄øm b_u ja ȳá häi.

51 Janangue'a nu ra Pablo ne ra Bernabé bi hūac ȳá gua y_u fonth̄ai, ngue n'da ra hm̄ɛpya nde da ma, da nu r̄an theui a bi 'yøt'ɛ. Ne bi mba b_u ja ra hnini Iconio b̄uya.

52 P̄e nu y_u 'ȳɛc'ȳei b_u Pisidia ɛmm̄e bin johya, ne bi hȳa ra ts'edi x̄an ho nangue rá Hogand̄ahi Oj̄a.

14

Ra Pablo ne ra Bernabé nub_u ra hnini Iconio

1 Nub_u Iconio, bi ȳarp̄u ra Pablo ne ra Bernabé b_u ja ȳá nij̄a y_u judío, ne bi mam b_u a r̄am Hman Oj̄a. Ne bi ma x̄an ho, janangue'a x̄an ngu ȳá mijudíoh_u bi 'ȳɛc'ȳei, ne'ɛ y_u ja'i gue hing y_u judío.

2 P̄e nu'ɛ 'da y_u judío ngue him bi 'ȳɛc'ȳei ɛmm̄e madin 'ȳath_u ɛ hing y_u judío, bim parbi da z̄ɛ'ɛ y_u 'ȳɛc'ȳei.

3 P̄e nu ra Pablo ne ra Bernabé nya'a bim 'b̄ɛp̄u, nguetho x̄an ngu bi 'ȳɛc'ȳei b_u, ne bi hyut' ran zamb̄ui bi ma nangue ra Hmu mah̄ɛts'i. Nu ra Hmu bi un ȳá ts'edi ɛ ngue da 'yøt' y_u hm̄ɛpya ne ȳan t'øt'e nuixte, guerp̄u da b̄ah y_u ja'i, Oj̄a in 'yoh_u ra Pablo ne ra Bernabé.

4 P̄e nu y_u ja'i b_u ja ra hnini bin heque. 'Da'ɛ bi den y_u judío hing y_u 'ȳɛc'ȳei, ne 'da'ɛ bi den ra Pablo ne ra Bernabé.

5 Janangue'a, nu y_u ngurpi b_u ja ra hnini bi un ran t'edi ɛ hing y_u 'ȳɛc'ȳei, y_u judío ɛ'da, hing y_u judío ɛ 'da, gue da z̄ɛ'ɛ, ne di bat'ado ɛ.

⁶ Pɛ nu ra Pablo nɛ ra Bernabé, 'bɛ mí bɔdi 'bɛ'a nde da 'yɔrpe, bi 'dagui, bi mba bɛ ja ra hnini Listra, nɛpɛ ra hnini Derbe nubɛ ra häi Licaonia. Nɛ bin 'yo gätho ra xɛqui bɛ.

⁷ Nɛpɛ bá mam bɛ rán ho ma'da'yo ra Cristo bɛ ɛ.

Bi mba ma bat'ado ra Pablo bɛ Listra

⁸ Nubɛ ja ra hnini Listra mí 'bɛpɛ n'da ran 'yohɛ, ra dogua, ngue ya xín jabɛ 'bɛ mim 'bɛi. Nɛ mí hurpɛ nguetho hin jam'bɛ bin 'yo.

⁹ Nu ran 'yohɛ i øde 'bɛ'a bi man ra Pablo. Nu'bɛ mí hyɛt a ra Pablo, mí pɔdi 'bɛ'a mí m bɛn'a zɛ dogua, ngue ya i ɛc'yɛi gue dí hocpa rá gua ya.

¹⁰ Janangue'a nu ra Pablo nts'ɛdi bi ma:

—Ndants'i gam 'bäi.

Nu ran 'yohɛ bɛya 'bɛx bi zägui bin 'yo.

¹¹ Nɛ nu'ɛ yɛ jɔ'i, nu'bɛ mín nu 'bɛ'a bi 'yɔt'a ra Pablo, nts'ɛdi bi mbafi, nɛ bin yɔ yá nde 'ɛ licaonia, bi 'yɛna:

—Nuya yɛ oja ya, pɛ bi nɛqui tengu'bɛ yɛn 'yohɛ, bi zɔcua ja ra häi dí 'bɛhmbɛ, bi 'yɛn'ɛ.

¹² Nu ra Bernabé bi 'yɛmbi tengu rá thuhu yá oja zɛhɛ ra Júpiter, ximangutho a ra Pablo bi 'yɛmbi tengu rá thuhu yá oja zɛhɛ ra Mercurio. Nguetho man'da mi yɔ'a ra Pablo, nɛ i ɛmbi rá pɔngahyɔ ra Júpiter a ra Mercurio.

¹³ Nu'a ra mbäjä bɛya, ngue mí pɛp'a yá oja Júpiter, mí ja bɛ n'da ra ngu bɛ ndehni, guɛpɛ mí thɔnde ra Júpiter yɛ jɔ'i. Nu'a ra mbäjä nɛ'ɛ 'da yɛ jɔ'i bá si yɛn dɔni guɛpɛ 'bɛh ra Pablo nɛ ra Bernabé, ɛmbi ra Mercurio nɛ ra Júpiter, gue da hyo yɛn dɔni da mbɔspe. Nɛ bá cɔ yɛ dɔni, gätho da mbɔspe.

¹⁴ Pɛ nu'bɛ mí bɔh ra Bernabé nɛ ra Pablo 'bɛ'a i nde da 'yɔt'ɛ yɛ jɔ'i, bi yɛrɛ 'bɛh yɛ jɔ'i, bi dɔn yá pahni, ndepe da bɔh yɛ jɔ'i hingui numanho 'bɛ'a nde da 'yɔt'ɛ, nɛ bi 'yɛmbi:

¹⁵ —N'yohɛ ahɛ hanja ngubɛ gní 'yɔthɛ. Nguetho dyán 'yohɛ thoho'bɛ, pɛ bá ɛ'be ua gue dín nde ga xi a'be gui 'yɛs'hɛ 'bɛ'a gui øthɛ, nguetho säti thoho 'bɛ'a guím bɛmhɛ. Nde'bɛ gui 'yɛs'hɛ gní thɔndehɛ ɛ gui ɛmfɛ yɛ oja ua ja ra häi, nɛ gui thɔndehɛ majuɔni Oja. Nguetho gue'a bi 'yɔt' mahɛts'i nɛcua ja ra häi nɛ ra dejɔ nɛ gätho i ja ua.

¹⁶ Nu'ɛ yɛ pa bi thogui, Oja bi hyɛtho yɛ jɔ'i da 'yɔzɛhɛ yá pähä zɛhɛ.

¹⁷ Pɛ nu Oja bɛya zɔi i urcahɛ rá hogan 'yomfɛni i ørcahɛ, gue bí pɛnh ra 'yɛ nɛ di japi din ja ma huɔhihɛ, nɛ di 'dajɛ 'bɛ'a dí sihɛ nɛ di 'dajɛ ran johya ma mbɛihɛ, bi 'yɛn'a ra Pablo.

¹⁸ Madague'bɛ ngubɛ mí man ra Pablo, pɛ xɛn hɛi bɛ í hɛcpa yɛ jɔ'i gue hin da mbɔspe.

¹⁹ Pɛ bi zɔm bɛ 'da yɛ judío bá nɛxpɛ ra hnini Antioquia bɛ ja ra häi Pisidia, nɛpɛ Iconio, nɛ nu'ɛ bi parba yɛ jɔ'i da zɛhɛ ra Pablo nɛ ra Bernabé. Nu yɛ jɔ'i bɛya bi bat'ado ra Pablo nɛ bi gɛrɛ häi, bi hyøn'a thi bɛ ja ra hnini, nɛ ɛmbi gue ya bi du.

²⁰ Pɛ nu'bɛ mí zɔh yɛ 'yɛc'yɛi bɛ 'bɛn'a ra Pablo, bi ndants' pɛya, nɛ bi mba mahøn'a bɛ ja ra hnini. Nu'bɛ mí hyax bɛya bi mbɛ ra Bernabé bɛ ja ra hnini Derbe.

²¹ Nubɛ ja ra hnini Derbe bi mamp'a rán ho ma'da'yo ra Cristo, nɛ xɛn ngu bi 'yɛc'yɛi. Nɛ nubɛya, nu ra Pablo nɛ ra Bernabé bá nɛxpɛ, bi thoh mahøn'a bɛ ja yɛ hnini Listra nɛ Iconio nɛpɛ Antioquia bɛ ra häi Pisidia.

²² Guɛpɛ bi thoqui bi hɔt ra ts'ɛdi yá mbɛi yɛ 'yɛc'yɛi, nɛ bi xifi di thocta a dí 'yɛc'yɛi, nguetho gätho to'o da yɛrɛ di manda rá ts'ɛdi Oja, jatho da nu xɛn ngu yɛn ɛmbi.

²³ Nɛ nubɛya nu ra Pablo nɛ ra Bernabé bi 'yɛ't' yán ts'ihmɛ 'bɛ mí huan'dɛ din ngɛrpi n'da ngu n'da bɛ ja yɛm pɛti. Nɛ bi 'yáp Oja ngue da mbäx'ɛ yɛ ngɛrpi. Nɛ bi dáp'a Oja ɛ gätho na ngu ɛ yɛ 'yɛc'yɛi gue di jamansu, nguetho bi 'yɛc'yɛi Oja ɛ.

Bá peng bɛ ra Pablo nɛ ra Bernabé bɛ Antioquia ra häi Siria

²⁴ Nɛ nubɛya ra Pablo nɛ ra Bernabé bi thopɛ ra häi Pisidia nɛ bi zɔm bɛ ra hnini Perge nubɛ ra häi Panfilia.

²⁵ Nɛ guɛpɛ bi mamp'a rán ho ma'da'yo ra Cristo. M'bɛjua bɛya bi mba bɛ ra hnini Atalia.

²⁶ Guɛpɛ bi hyu ra barco bi mba bɛ Antioquia bɛ ra häi Siria, guɛpɛ ra mbɛdi xí un Oja yá 'bɛfi ɛ, nɛ xí t'áp rá m fäts'i Oja ɛ. Nɛ nuya bi juah ya.

²⁷ Nu'bɛ mi zɔm bɛ, bi ma dim pɛti yɛ 'yɛc'yɛi, nɛ bi xifi gätho bi 'yɔt'e ngue bi zɛ'a

Oja, ne bi xifi ne'u hing ya judío bi jap Oja bi 'yεc'yεi.

²⁸ Ne nu ra Pablo ne ra Bernabé, nya'a bim 'bahmbu ya 'yεc'yεi bu buya.

15

Bim peti ya ngarpi bu Jerusalén

¹ Nu'u ya pa u bi zom bu Antioquia 'da yan 'yohu bi nεxpα ra hāi Judea. Ne sā bi xi'u ya 'yεc'yεi hing ya judío ngue hingui sā dim pø'a n'da 'bu hinga nthεqui yá xifani, tengu bi xānba ra Moisés u ya judío.

² Nu ra Pablo ne ra Bernabé nts'edi bin junthu u, janangue'a bi t'εmbi da mba bu Jerusalén, ne'u mi'da ya 'yεc'yεi, din yāhu bu yá 'bāihu ra Cristo ne'u mi'da ya ngarpi bu, nangue 'be'a bi man'u yan 'yohu.

³ Janangue'a nu'u ya 'yεc'yεi bu Antioquia bin 'yεhmbu buya, bi mbenpu ja ra 'yu u. Ne nu'bu mi hyax ra 'yu ní mba Jerusalén, bi thopu ja ra hāi Fenicia nεpu ra hāi Samaria. Ne nubu bi thogui, bi xih ya 'yεc'yεi ngue bi hye'u yá t'εc'yεi zεhe u hing ya judío, ne bi den ra Cristo. Ne nu'bu mí 'yø'u ya cu nangue ra Cristo 'be'a bi man ra Pablo, bin johya buya.

⁴ Nu ra Pablo ne ra Bernabé ne'u mín 'yohu buya, bi zom bu Jerusalén. Ne nu yá 'bāihu ra Cristo ne'u mi'da ya ngarpi mi 'bupu, ne gātho mi'da ya 'yεc'yεi, bin johya 'bu mín nu'u, ne bim petihu. Ne nu ra Pablo ne ra Bernabé bi ma gātho 'be'a bi 'yøt'e, ngue bi zε'a Oja 'bu mí xi'u hing ya judío.

⁵ Pe 'da'u ya judío, ya fariseo u ngue mí εc'yεi, bim 'bāi ne bi 'yεna:

—Jatho da mba nthεqui yá xifani ya 'yεc'yεi gue hing ya judío, ne da sifi da 'yøt' yán t'εdi ra Moisés, bi 'yεn'u.

⁶ Nu'u yá 'bāihu ra Cristo buya, ne'u mi'da ya ngarpi, bim peti ngue bin 'yān'du 'be'a man'da xan ho da 'yøt'e.

⁷ Ne nu'bu nya'a thoho madín 'yomfēni u, bim 'bā'a ra Pedro, ne bi 'yεna:

—N'yohu ah, guí pāhmbu gue maya'bu ts'u bi xicā Oja n'dandj gue ga xi'u 'da ya jā'i hing ya judío ran ho ma'da'yo. Ne nangue dá mangā, bi zā bi 'yøde ne bi 'yεc'yεi.

⁸ Nu Oja gue i parpa yá mbai ya jā'i, bi jaju ga pāhmbu i sin'u hing ya judío, nguetho bi

un rá Hogandāhi Oja u, tengu bi 'daju dyu judío hu.

⁹ Nu Oja him bi 'yøt'a n'da ran heque nangueju dyu judío hu ne'u hing ya judío, pe ne'u bi japi bi bo yá mbai ngue bi 'yεc'yεi.

¹⁰ Nuya hanja guí εmhbu hin da zin Oja u gue him bi 'yøt' yán t'εdi ra Moisés, pe ya bi zin Oja u. Nguetho guí εmhbu i jatho da 'yøt'u yan t'εdi, tengu'bu gui hyøspahu n'da ra 'beni, gue hin dá hāthu, xinga gue'u mam bombøtahu xtá hyät'i, bi 'yεn'a ra Pedro.

¹¹ Ne xø bi 'yεna:

—Pe nujū dí εc'yεihu ngue da mba ma pøhøgāhu nangue rá mate ra Hmu Jesús, nguetho'u hing ya judío, bi 'yεn'a ra Pedro.

¹² Ne nubya bi yā ra Bernabé ne ra Pablo, ne bi xi'u 'be'a gātho bi 'yøt'e nangue rá ts'edi Oja, ya hmεpya ne yan t'øt'e nuixte ngue bi 'yørpα 'bah ya jā'i hing ya judío. Ne gātho ná yā'u njom bin yā.

¹³ Nu'bu mí gua'a bi ma ra Pablo ne ra Bernabé, nu ra Jacobo Santiago bi 'yεmp'u madim peti bu:

—N'yohu ah guí 'yøhmbu ya 'be'a dí mangā.

¹⁴ Nu ra Simón Pedro ya bi xiju ha ín ja Oja ra mbadi bi huahn'ni 'da ya jā'i hing ya judío ngue da 'yεc'yεi.

¹⁵ Ne nguetho bi man ya pøngahyā 'bu maya'bu, 'bu mí 'yo't'i 'be'a bi man Oja.

¹⁶ Bi 'yεna:

M'bejua gua pengā mahøn'a,

ne ga japi din thādegui mahøn'a tengu mi thādegui nu'bu mí 'bah ra David.

Tengutho 'bu di hoc mahøn'a n'da ra nijā gue xan yøt'e.

¹⁷ Ne gātho mi'da ya jā'i da hyongui, guecā dra Hmu mahęts'i.

Gātho to'o ya jā'i hing ya judío ngue ma mbeti u, da hyongui.

¹⁸ Njabu bi man Oja maya'bu ne bi japi bi fāhya gue'bu go maya'bu.

¹⁹ Janangue'a dí xi ah ya, εn'a ra Jacobo, nde'bu hin te ga xihmbu da 'yøt'a xan hēi u hing ya judío, gue nu'u xí hyεε yá t'εc'yεi ne i ten'na Oja.

²⁰ Pe ga othu n'da ra søcuā, ne ga xihmbu u da hyεgui gātho yán t'øt'e ya hmite, ne hin da 'yøt' yan 'yomt'ēni, ne hin da za ra ngø

gue him bi bøn rá ji 'b_u mí tho, nε hin da zi ra ji.

²¹ Janangue'a hin di _unba yá mb_ui to i tεn yán t'ɛdi ra Moisés, nguetho x_un ngu y_u jeya xí thogui i hmam b_u ja yá niǰa y_u judío yán t'ɛdi ra Moisés, gátho y_u hnini i hma 'b_u ra pa ran ts'äya, bi 'yεn'a ra Jacobo.

²² Gätho y_u 'yεc'yεi nε yá 'bäih_u ra Cristo nε mi'da y_u ng_urpi bi numanho 'bε'a bi man'a ra Jacobo. Nε mi εn'ε gue da thanh'ni 'da da 'bεhni da mbähä ra Pablo nε ra Bernabé b_u Antioquía. Nε bi thanh'na ra Judas t'εmbi Barsabás nε ra Silas, nε gue'ε 'da yá ng_urpi y_u 'yεc'yεi _u.

²³ Nε nu ra sœcuǰa ngue bi gǰts'i bi ma:

“Nugähe, ma 'bäigähe a ra Jesucristo, nε mi'da gähe gue dyá ng_urpigähe, nε gátho ni cuje nangue ra Cristo, dí pεn'nah_u ra sœcuǰa, ma cu ah_u, nε dadí zengua ahe. Dadín cuh_u nangue ra Cristo gy_u jǰ'ih_u ngue hin gy_u judío h_u guí 'b_uhmb_u b_u Antioquía, nεp_u gátho ra häi Siria nεp_u ra häi Cilicia.

²⁴ Nugähe dá øhmbe ngue 'da y_un 'yoh_u bi nεxua bi mba b_u, nε bi pat'ah_u nε bi xi ah_u ngue jatho da mba nthεqui ni xifanih_u nε guí 'yøth_u rán t'ɛdi ra Moisés. Pε nu'ε hin dá pεnhdähe _u.

²⁵ Nugähe dám petihe nε dá sänhde 'da y_un 'yoh_u da mbähä ra Pablo nε ra Bernabé.

²⁶ Nu ra Pablo nε ra Bernabé εmme dí numanhohe, nguetho hingui su dín 'yo b_u hap_u εna da tho, ngue da ma nangue ma Hmuh_u ra Jesucristo.

²⁷ Nε dá pεnhde ra Judas nε ra Silas da xi'asεh_u 'bε'a dá othe.

²⁸ Nguetho rá Hogandǰhi Oǰa bi xije, nε dá numanhohe, ngue hin ga 'da ah_u mi'da y_un t'ɛdi x_un hεi guí 'yøth_u nangue yán t'ɛdi ra Moisés. Hønt' ya z_u ts'ε y_un t'ɛdi dá ot'ahe.

²⁹ Nuya dí xi ahe ya, ngue hin guí sih_u 'bε'a bi 'bøspa y_u hmite, xínga gue ra ji guí sih_u, xínga gue guí sah_u ra ngø gue him bi bøn ra ji 'b_u mi tho. Nε hin guí 'yøth_u y_un 'yomt'εni. Nu'b_u guí hyεhmb_u gátho 'bε'a dí xi ahe, x_un ho 'b_u. Oǰa da mbäx ah_u. Nε hønt'a dí xi ahe ya,” bi 'yεn'a ra sœcuǰa bi 'yo't'a ra Jacobo Santiago 'b_u mi ja ram peti b_u Jerusalén, bi gǰx ra Pablo.

³⁰ Nε nub_uya, bi mbähä ra Pablo, ra Bernabé, nε ra Judas, nε ra Silas b_u ja ra hnini

Antioquía. Nu'b_u mí zøm b_u, bi ma dí peti y_u 'yεc'yεi nε bi dä ra sœcuǰa b_uya.

³¹ Nε nu'b_u mí nu'ε 'bε'a mí mam b_u ja ra sœcuǰa, bin johya yá mb_ui nangue ran zofu bi sifi, ngue bi hyurpa yá mb_ui.

³² Nu ra Judas nε ra Silas, nε'ε, y_u pøngahyǰ _u. Nε nangue rán zofu _u bi hyurpa yá mb_ui y_u 'yεc'yεi. Nε bi mbäts'i da 'yεc'yεi x_un ho.

³³ Nu ra Judas nε ra Silas bim 'b_up_u Antioquía 'da y_u pa. M'bεjua bin 'yεte y_u 'yεc'yεi, bi mbεhni da mbeng b_u 'b_uε ngue bá pεnh'd_u.

³⁴ Nε m'bεjua him bi nde bi mbeng b_u ra Silas, nε bá cop_u Antioquía.

³⁵ Nε ra Pablo nε ra Bernabé bi gop_u Antioquía. Nu'ε nε'ε gátho mi'da y_u xänbate bin xänbate b_u, nε bi mamp'a rá m Hman ra Cristo.

Náyondǰi bi mba n'danni ra Pablo, bi man rá m Hman Oǰa

³⁶ Nu'b_u mí tho'i 'da y_u pa, ra Pablo bi 'yεmp'a ra Bernabé:

—Ga mbe b_u ja n'da ngu n'da y_u hnini xtán 'youi xtám mammi rá m Hman Oǰa. Ga nuui ma cuh_u nangue ra Cristo 'bε'a dí ja'ε.

³⁷ Nu ra Bernabé bi nde da zix'a ra Xuua Marcos.

³⁸ Pε nu ra Pablo him mi nde da zix'a, nguetho nu'a bi 'dap_u Panfilia, nε him bi thoc rá 'bεfi b_u.

³⁹ Nε hinga 'da'angu bi bεmmi nε bin heque. Nu ra Bernabé bi zix'a ra Marcos bi hyu ra barco í mba b_u ra t'ähäi Chipre.

⁴⁰ Nu ra Pablo bi huanh'na ra Silas ngue da mbe. Nε nu y_u 'yεc'yεi b_u Antioquía bin yǰh_u Oǰa, bi 'yǰp rá mate Oǰa nangue'ε. Bi mba b_uya.

⁴¹ Nε nu'ε bi thop_u ra häi Siria nεp_u Cilia, nε nya'a ts'ε bim 'b_up_u hap_u bi thogui, gue bi hǰt ra ts'edi x_un ho y_u 'yεc'yεi b_u.

16

Nu ra Timoteo bin 'yoh_u ra Pablo nε ra Silas

¹ Nu ra Pablo nε ra Silas bi mba b_u ra hnini Derbe nεp_u Listra. Nε bin tǰmh_u b_u n'da ra 'yεc'yεi, ra Timoteo na. Nu rá mbe ra judío, nε ra 'yεc'yεi a, pε nu rá ta, ra mεngu b_u Grecia a.

² Nu yu 'yɛc'yɛi bu Listra nepu Iconio bi mamango nangue ra Timoteo.

³ Ne nu ra Pablo bi nde din 'youi a, janangue'a bi hyɛcpa rá xifani, gue hin di ut' yú mbui yu judío. Nguetho gátho yu judío 'bupu i paði ngue rá ta ra mangu bu Grecia a.

⁴ Ne gátho yu hnini bu bi thogui bi xih yu 'yɛc'yɛi da 'yɔt'e 'be'a bi man ra Jacobo ne yú 'báih ra Cristo ne yú ngurpi yu 'yɛc'yɛi bu Jerusalén, ngue 'be'a xun ho da 'yɔt'u hing yu judío.

⁵ Ne gátho yu 'yɛc'yɛi bi thochtatho bin te yú mbui nangue 'be'a bi 'yɛc'yɛi. Ne mpa 'bu mpa 'bu man'da i hux'a ná ngu yu 'yɛc'yɛi.

Nu ra Pablo bi 'ui tengu'bu n'da ra mangu Macedonia

⁶ Nu'u bi thocpu ra hái Frigia nepu ra hái Galacia buya, nguetho him bi jap'a rá Hogandáhi Oja xtá man ram hma bu ra hái Asia.

⁷ Nu'bu mi zom bu ra hái Misia ɛna xtá mba bu ra hái Bitinia, pe nu rá Hogandáhi Oja xinga gueru bi japi da mba bu.

⁸ Bi thorpu ja ra hái Misia buya, bi mba bu ra hnini Troas bu ndendeja.

⁹ Ne nubuya nu ra Pablo bi nu n'da ran t'uti 'bu mín xui, tengu'bu ra t'i, ɛna gue'bu n'da ran 'yohu ra mangu Macedonia mí 'bapu ja rá hmi, ne bi 'yɛmbi: “Ba ɛcua ja ra hái Macedonia ne gui zeje ts'u,” bi 'yɛna.

¹⁰ Ne nugä dra Lucas, dí o't'ä ra søcuu i ja ua, dín nde ga mbähmbe bu ra Pablo. Ne nangue'a bi t'ut'a ra Pablo, janangue'a 'bex dán sähe ga mbähmbe bu ja ra hái Macedonia, nguetho dá haxhe njuani ngue'a Oja bi zoncähe bu, in ndeje ga mamhbe bu ran ho ma'da'yo dí yanjü a.

Bi zom bu Filipos ra Pablo ne ra Silas

¹¹ Nu'bu má pømhbe bu Troas dá huhe n'da ra barco ne njuantho dá uenthe bu ja ra t'uhäi Samotracia gue i jabu made ra deja. Nu'bu mi hyats'i dá thohmbe bu Neápolis.

¹² Dá nexhe bu Neápolis buya ne dá sømhbe bu ra dahhini Filipos, rán guat'i ra hái Roma. Nu ra hnini Filipos man'da ja rá ts'edi xinda gue mi'da yu hnini bu ra hái Macedonia. Ne dám 'buhmbe bu 'da yu pa.

¹³ Ne nu'bu ra pa ran säya dá pømhbe bu ja ra hnini, dá mbähmbe bu ja ra ndendathe

gueru zant'a min yahu Oja yu ja'i. Ne dá huhmbe bu, dá xihmbe rá m Hman Oja u yu xisu ngue madím peti bu.

¹⁴ Ne nu n'da ra xisu í Lidia ra mangu bu Tiatira, bi 'yøde 'be'a dá mamhbe. Nu'a ra Lidia ra mbä'bøt'e na, i pä ra 'bøt'e xun jupoi ngue xun ho. Nu'a í ɛc'yɛi ne mi numansu Oja, janangue'a bi xocua rá mbui da 'yøde xun ho 'be'a bi man'a ra Pablo.

¹⁵ Nu ra Lidia bin xixyü buya ne gátho 'bupu rá ngu. M'bejua bi xicähe:

—Nu'bu guí ɛna majuani dí ɛc'yɛi ra Hmu mahɛts'i, ba ɛhmbu ua ja ma ngu gam 'buhmbu ua 'da yu pa, bi 'yɛnje.

Ne bi 'yørcähe ts'edi janangue'a dá mbähmbe.

¹⁶ N'da ra pa nu'bu má mbähmbe bu zai bi yahu Oja yu ja'i, dán c'athe n'da ra hmute ra 'yɛhe. Nu'a man ra 'yøde nangue ra zithu min 'youi, ne mí taha xun ngu ra mbeti di un'du yú hmu.

¹⁷ Nu'a ra hmute mi ten'na ra Pablo necähe. Bi mbafi bi 'yɛna:

—Nuya yun 'yohu, yú mbe fi Oja nuixte thoho, i xängahu hague dán zä dam pømhbu, bi 'yɛna.

¹⁸ Ne xun ngu yu pa ngubu mi øt' ra hmute. Madí xømbui ra Pablo ne bi xi'a ra zithu min 'youi ra hmute:

—Nangue rá thuhu ra Jesucristo dami pø m bu rá mbui na ra hmute, bi 'yɛmbi.

'Bexque bi bøn ra zithu buya.

¹⁹ Nu'bu mí pah yú hmu ra hmute gue him man zä da dap rán zäbi, bi bent'a ra Pablo ne ra Silas, ne bi zixpu ja ra tai gueru 'buh yu ze'mi.

²⁰ Ne nu'bu mi dä bu 'buh yu ze'mi, bi 'yɛn'u:

—Nuya yun 'yohu 'bucua, yu judío ya. Ne in nde di ts'on yu ja'i 'bucua ja ma hninihu.

²¹ Ne i man yun t'øt'e gue hingui sä ga øthu, nguetho nuju dyu romanohu. Ne hin'yu man t'ɛdi ga øthu a i xiju, sä bi 'yɛn'u yu yäpate.

²² Ne bi munts' yu ja'i ngue nde da zu'u. Nu yu ze'mi buya, bi manda da 'bøcua yú pahni, da mba m'bei ra Pablo ne ra Silas.

²³ Ne nu'bu mi juadi ngue ɛmme xí 'bei, bi mba njot'i bu ja ra fädi. Ne bi sih ra mbängoxthi da mbädi xun ho.

24 Nu'bu min t'un ran t'edi ra mbädi bi zixpu man'da mbo. Ne bi zemba yá gua bu ja ra fädiza.

25 Nu'bu mi zom made ra xui buya, nu ra Pablo ne ra Silas min yah Oja ne bin tuh yá thuhu Oja. Ne gätho mi'da yu ofädi mi øde.

26 Ne 'dahmantho 'bu mi mbädi bin ja n'da ra 'yänhäi, gue'bu go mi guhni yá guangu ra fädi. Gätho yu jut'i bin xozeh ne gätho yu t'egui man that'i yu ofädi bin xozeh.

27 Ne nu'bu mi nuh rá mbängoxthi ra fädi, bi nu gätho nsoqui yu goxthi, bi gax rá juai buya gue nde xtín hyose, nguetho mim beni ngue embi gätho xí 'da'u yu ofädi.

28 Pe nu ra Pablo nts'edi bi mba't'i, bi 'yembi:

—O gadín unba zeh nguetho gätho dí 'bucähe ua.

29 Ne nu'a ra mbängoxthi buya bi 'yä'a n'da ra sibi, bi yurpu mbo, ne emme di fet'i nguetho min su. Ne bi yorpu ja rá gua ra Pablo ne ra Silas.

30 Ne bi gurpu thi u, ne bi 'yänni:

—N'yohu aui 'be'a sä ga øt'ä ngueru da zä dam pöcä, bi 'yena.

31 Nu ra Pablo ne ra Silas bi 'yembi:

—Dami dáp ni mbui ra Hmu, ra Jesu-cristo, di pun'na ni ts'oqui, ne da zimanho i, ne'u gätho 'buru ni ngu, 'bu di dáp yá mbui a, bi 'yembi.

32 Nubuya bi xih rán ho ma'da'yo ra Cristo ne gätho 'buru rá ngu.

33 Ne nu'a ra mbängoxthi ne gätho 'buru ja rá ngu bin xixya a ra xui a.

34 Nu'a ra mbängoxthi buya bi zix'a ra Pablo ne ra Silas bu ja rá ngu, ne bi 'uini. Ne'a, ne gätho 'buru ja rá ngu emme bin johya nguetho bi 'yec'yei Oja.

35 Nu'bu mí hyats'i, nu'u yu ze'mi bi mbenh'du yu asmayo da xih ra mbängoxthi da bøm bu ja ra fädi ra Pablo ne ra Silas.

36 Ne nu'a ra mbängoxthi bi xi'a ra Pablo buya:

—Nu yu ze'mi bá penh ra nde ga xoc'aui. Nuya sä gui pømmi ne nte gui jaui, bi 'yembi.

37 Pe nu ra Pablo bi 'yembi:

—Nugä'be dí ca'be ran t'edi bi bøm bu Roma, pe guehma bi 'benzagä'be bu 'buh yu ja'i, ne him 'be bi juängä'be pe bi goctä'be.

Nuya ha en'u gui jugä'be ngue njon da nu. Hin'na, hingui sä. Bá xifi ba ese da xogä'be, bi 'yena.

38 Nu yu asmayo buya bi mba bi xih yu ze'mi 'be'a bi ma ra Pablo. Nu yu ze'mi nu'bu mi 'yøde ngue i ca yun t'edi bu Roma a ra Pablo ne ra Silas buya, emme bin su.

39 Ne nu'bu bá eh yu ze'mi buya, bi xocuabi ne bi 'yap ra punbi, ne bi xi'u:

—Yorcahe ra mate gui pømmi ua ja ra hnini, bi 'yembi.

40 Pe nu ra Pablo ne ra Silas 'bu mí bøm bu ja ra fädi, bi mba bu ja rá ngu ra Lidia. Ne nu'bu mi nu yu cu nangu ra Cristo, bi hat ra ts'edi yá mbui u, ne bi mba buya.

17

Ran 'yo'ts'i bu Tesalónica

1 Nu'a ra Pablo ne ra Silas bi thopu ja ra hnini Anfípolis neru Apolonia ne bi zom bu ja ra hnini Tesalónica. Gueru Tesalónica bí ja bu n'da rá nijä yu judío.

2 Ne nhyu semana bim 'buru, ne nu'bu xun dät yu pa ran säya, bi mam bu rám Hman Oja a ra Pablo.

3 Ne jante thoho bi xifi xun ho nangu ram hma mán t'o't'i maya'bu, gue gue'a ra Cristo jatho da nu ran unbi ne da du, ne m'bejua da ndants' mahøn'a bu 'bu'u xun du.

—Ne gue'a bi nu ra Jesús a mán t'o't'i tengu dí xi ah, janangu'e'a ga pahmbu gue gue'a ra Cristo rá Thahni Oja a, bi 'yem 'bu mi xänbi.

4 Ne nu'u 'da yu judío bi dáp yá mbui ra Cristo, ne bi den'na ra Pablo ne ra Silas. Ne emme xun ngu yu mengu bu Grecia ngue mí numansu Oja bi 'yec'yei. Ne xun ngu yu xisu yu mengu bu grecia gue mí hnumansu, bi 'yec'yei.

5 Pe 'da yu judío ngue him mí ec'yei bin seya, ne bi zonh'nu yu ts'om'bäi bi xifi di parba yu ja'i, asta gue'bu gätho ra hnini bi parbi. Ne nu'u bi mba bu rá ngu ra Jasón, bi 'uexpa bu rá ngu, i hon'a ra Pablo ne ra Silas, ena da guqui gue di dä bu 'buh yu ja'i.

6 Ne nu'bu him mi dñn ra Pablo ne ra Silas, bi zix'a ra Jasón, nts'edi bi gats'i, ne mi'da yu 'yec'yei, bi zixpu 'buh yu ze'mi bu ja ra hnini. Bi mbafi ne bi 'yena:

—Guehna n'dat'a mbemhba u yan 'yohu gue ya bi ts'oni gätho ra ximhäi, ne bi zocua ya.

⁷ Ne nuna ra Jasón bi säyaba bu rá ngu. Ne nu'u hingui numansu rán t'edi ma ts'ut'abih bu Roma, nguetho en'u i 'buh man'da ra ts'ut'abi guehna ra Jesús, bi 'yén'u yu ts'om'bäi.

⁸ Nu yu ja'i ne yu ze'mi bin cue 'bu mí 'yode 'be'a bi man'u.

⁹ Ne nubuya nu ra Jasón ne'u mi'da bi thacua ra mbeti gue da bøm bu ja ra hnini ra Pablo ne ra Silas, ne bi mba ma thøgue buya.

Bi zøm bu Berea ra Pablo ne ra Silas

¹⁰ Bexque guet'a ra xui a bin 'yehmbu yu 'yéc'yei a ra Pablo ne ra Silas. Bi mba bu ja ra hnini Berea. Ne nu'bu mí zøm bu, bi mba bu ja rá nijä yu judío.

¹¹ Nu yu judío gue 'bupu, man'da xun ho yá mbui xinda gue'u 'bupu Tesalónica. Nguetho 'bexque bi xoc yá mbui, mí ja ra pähä ngue da hyän a bi man ra Pablo. Ne gätho yu pa bi neh yá søcuä Ojä maya'bu, ngue nde bu da badi 'bu din theui u i man'a ra Pablo.

¹² Ne xun ngu u bi 'yéc'yei. Ne yu xisu, yu mengu bu grecia, ngue mi hnumansu, xun ngu bi 'yéc'yei, ximangut yan 'yohu bi 'yéc'yei.

¹³ Ne nu yu judío bu Tesalónica nu'bu mi badi gue i man ran ho ma'da'yo bu Berea a ra Pablo, bi mba bu buya ngue di parba yu ja'i.

¹⁴ Pe nu yu 'yéc'yei 'bex bi zix'a ra Pablo bu ndendejä. Pe nu ra Silas ne ra Timoteo bi gopu Berea.

¹⁵ Nu'u min 'yohu ra Pablo bi zixpu ja ra hnini Atenas buya. Ne bi mbeng bu, ne bi xi'a ra Silas ne ra Timoteo gue ra Pablo ndepe da mba bu n'dihi bu 'bui.

Bi zoh yu mengu Atenas a ra Pablo

¹⁶ Ne nu'bu min dø'mate ra Pablo bu Atenas, emme bi du rá mbui 'bu mín nu gätho ra hnini xí muns' yu nyogui.

¹⁷ Janangue'a nu ra Pablo bin yahu yu judío bu ja ra nijä, ne'u mi'da ngue mi thande Ojä. Ne gätho yu pa mi yahu yu ja'i ngue gätho mi tim bu ja ra täi.

¹⁸ Ne'u 'da yan 'yohu gue i tenba yá t'éc'yei zehé yu Epicúreos, ne mi'da i tenba yá t'éc'yei zehé yu Estoicos, bin yahu ra Pablo. Nu'u 'da bi ma:

—'Be'a ní mba i man na ra ndemhya n'yohu.

Ne'u mi'da bi ma, bi 'yena:

—Masque im ma ngue 'buh mi'da yu ojä, bi 'yén'u.

Ngubu bi ma nguetho bi man ra Pablo nangue ra Jesús, ne bi ma ngue bi ndants' 'bu mi du.

¹⁹ Nu'u bi zix'a ra Pablo bu ja ra nyuni t'embu Areópago bu ja ra hnini gueru zäi i hman yan zofo. Ne bi xi'a ra Pablo:

—'Be'a ním hma guín nde gui xije, dín nde ga pähmbe.

²⁰ Nguetho guí xije 'dan'yo yu hma ngue hin dí pähmbe, ne dín nde ga pähmbe 'be'a nám bøn'a, bi 'yén'u.

²¹ Nguetho yu mengu bu Atenas ne'u mi'da yu 'damhnini mí 'bupu, hont'a numanho da 'yot'a, gue da 'yode 'be'a gue ma' da'yo, ne da ma.

²² Ne nu ra Pablo bi 'bä'inde bu ja ra junta gueru Areópago. Ne bi xi'u:

—N'yohu ahu gyu menguhu ua Atenas, dá nugä emme guí thandehu yu ojä.

²³ Nu'bu män 'yogä bu ja ni hninihä dá nugä 'be'a guí thandehu. Ne dá nugä n'da ra mexado gueru guí thandehu man'da ra Ojä, ne man t'o't'i bu: “Ra Ojä ngue njongui padi to'o a.” Nuya ga xi ahu ya nangue ra Ojä guí thandehu pe hin guí pähmbe to'o.

²⁴ Nu'a Ojä ngue bi 'yot' ra ximhäi ne gätho 'be'a i ja ua, nu'a gue'a ra Hmu mahets'i necua ja ra häi. Nu'a hingui 'bupu ja yu ngu i hoh yu ja'i.

²⁵ Ne nte di 'bedi, hingui jatho da hyani 'be'a da 'yörpa yu ja'i nguetho gue'a di un ra te ne di un ran zaqui gätho to'o i 'bui. Ne gätho mi'da mahyoní di uni.

²⁶ Ne 'dat'a ra ji bi 'yot' Ojä gätho yu ja'i ngue gätho yu nde, ndepe dim 'bui gätho na nguni ra ximhäi, ne bi zänba yu pa dim 'bucua ja ra häi, ne bi zänbi hapu dim 'bui.

²⁷ Njabu bi 'yot' Ojä, ndepe gätho yu ja'i da hyon'a Ojä gueru da dñi. Pe majuani hinga yatho i 'bu Ojä 'bu ga homhbu ga pähmbe a.

28 Nguetho nu Oja bi jajɔ́ dám 'bɔ́hmbɔ́, nɛ bi jajɔ́ dí 'yohɔ́, nɛ dadí 'yɔ́mhɔ́. Tengu bi man'i 'da ni 'yosɔ́cuɔ́hɔ́ nu'bɔ́ i ɛ́na: “Nujɔ́ yá ja'igáɔ́hɔ́ Oja nguetho bi zánmi dám 'bɔ́hmbɔ́ ua,” bi 'yɛ́n'ɔ́.

29 Nu'bɔ́ gue'a Oja di 'dajɔ́ ma tehɔ́, hanja gní 'yɛ́mfɔ́ Oja a ra hmite ra c'axt'i o gue ra t'axi o gue ra do nt'ɔ́t'e ngue yá 'yɛ́ yɔ́n 'yohɔ́, nangue yá'n 'yomfɛ́nise.

30 Pɛ nu Oja him bi 'yɔ́rpa ra güenda 'be'a mim bɛ́nse ɔ́ yɔ́ ja'i 'bɔ́ him mi bá Oja mam'bet'o. Pɛ nuya Oja bi ma ngue gátho yɔ́ ja'i di páh yá'n 'yomfɛ́ni.

31 Nguetho xɔ́n zán Oja n'da ra pa din ja ran t'ánni nangue ra ximhái. Da 'yɔ́t'ran t'ánni xɔ́n ho n'da ran 'yohɔ́ ngue bi huanh Oja. Nuna ran 'yohɔ́, Oja bi xox 'bɔ́ mi du, janangue'a da bə́h yɔ́ ja'i hingui hɛ́i da 'yɔ́t' ran juɔ́nbi, bi 'yɛ́n'a ra Pablo.

32 Nɛ nu'bɔ́ mí 'yɔ́'ɔ́ yɔ́ ja'i 'be'a mí man'a ra Pablo, gue bi ndans' 'bɔ́ mi du, 'da'ɔ́ bin thennate nɛ 'da'ɔ́ mí ɛ́na:

—Ga ɔ́hmbɔ́ mahɔ́n'a nanguehna bi ndants'i.

33 Nu ra Pablo bi 'uepɔ́ bɔ́ya.

34 Pɛ nu'ɔ́ 'da bi den'na ra Pablo nɛ bi 'yɛ́c'yɛ́i. Nuna n'da, ra Dionisio na, gue n'da ra ze'mi bɔ́ guerpɔ́ madím peti yɔ́ ja'i bɔ́ Areópago. Nɛ n'da ra xisu, ra Dámaris, nɛ'ɔ́ mí'da bi den'na ra Pablo.

18

Bi zɔ́m bɔ́ Corinto ra Pablo

1 M'bejua bɔ́ya nu ra Pablo bi bɔ́m bɔ́ Atenas, bi mba bɔ́ ra hnini Corinto.

2 Nɛ bin tɔ́mmi bɔ́ n'da ra judío í Aquila, ra mengu ponto. Ja ní sɔ́hɔ́ bí 'yɛ́pɔ́ Roma bɔ́ ra hái Italia ra Aquila nɛ rá xisu Priscila, nguetho nu ra hmuts'ɔ́t'abi Claudio bá hɔ́n'a thi gátho yɔ́ judío bɔ́ ra dɔ́hnini Roma. Nu ra Pablo bi mba bá nu'a ra Aquila nɛ ra Priscila bɔ́ya.

3 Nɛ bin zɔ́m bɔ́ yá ngu, nguetho 'dat'a ra 'bɛ́fi i ɔ́t'e, i ɔ́t' yɔ́ ngu'bɔ́t'e.

4 Nɛ gátho yá pa yɔ́n sáya mí pa bɔ́ rá nija yɔ́ judío a ra Pablo, nɛ bi mam bɔ́ rám Hman Oja nɛ bi hyoni 'bɛ́pɔ́ dí 'yɛ́c'yɛ́i yɔ́ judío nɛ'ɔ́ hing yɔ́ judío.

5 Nu'bɔ́ bá ɛ́pɔ́ ra hái Macedonia ra Silas nɛ ra Timoteo, bi nu ra Pablo gue gátho yɔ́ pa ɛ́mmɛ mí mam rám Hman Oja. Mí

xánba yɔ́ judío ngue gue'a ra Jesús majuɔ́ni ra Cristo mí tɔ́'bɔ́ yɔ́ judío ngue din yánte a.

6 Pɛ nu yɔ́ judío bi dɔ́'mi bi ɔ́cpa a, nɛ bi man yɔ́ ts'ore nangue ra Pablo. Nɛ nu ra Pablo bɔ́ya bi huɔ́c rá pahni, n'da ra hmɛpya gue hingui numanho 'be'a i ɔ́t'ɔ́. Bi 'yɛ́mbi:

—Ya ni ts'oqui zehɛ́hɔ́ ngue hin gá hyɔ́n ra te mazɔ́i, tengu'bɔ́ gán hyosɛ́hɔ́. Nuya hingui pa ma güendagá, nguetho ya dá xi ahɔ́. Pɛ nuya ga mbagá ga xih yɔ́ ja'i hing yɔ́ judío, bi 'yɛ́n'a ra Pablo.

7 Nɛ má zä bi bɔ́m bɔ́ ja rá nija yɔ́ judío a ra Pablo, bi mba bɔ́ ja rá ngu ra Justo. Nu'a, n'da ran 'yohɔ́ ngue i thánde Oja, nɛ nu rá ngu, 'darpɔ́ jaui rá nija yɔ́ judío, nɛ guerpɔ́ din xánbate bɔ́ mahɔ́n'a.

8 Nu ra Crispo, n'da ra ngarpi bɔ́ ja rá nija yɔ́ judío, bi 'yɛ́c'yɛ́i nɛ gátho 'bɔ́pɔ́ rá ngu. Nɛ xɔ́n ngu yɔ́ mengu corinto mí ɔ́h ran ho ma'da'yo, nɛ bi 'yɛ́c'yɛ́i, nɛ bi mba ma xixyɔ́bi.

9 Nu ra Hmu mahɛ́ts'i bi zo'a ra Pablo bɔ́ya, nu'bɔ́ min xui, tengu'bɔ́ bi 'uɔ́ n'da ra t'i. Nɛ bi xifi:

—O guín su, pɛ dami thoqui gan yá, hin gan hɛ́tho,

10 nguetho dadí hyɔ́n'a'i, nɛ njon da zä di ɔ́n'na'i, nɛ xɔ́n ngu i 'bɔ́cua ja ra hnini da 'yɛ́c'yɛ́igui, bi 'yɛ́n Oja.

11 Nubɔ́ya nu ra Pablo bi gopɔ́ ja ra hnini Corinto n'da jɛ́ya made, nɛ bi xánba rám Hman Oja ɔ́ yɔ́ ja'i.

12 Pɛ nu'bɔ́ mín ts'ɔ́t'abi ra Galión nubɔ́ ra hái Acaya, nu 'da'ɔ́ yɔ́ judío bim peti ngue nde da zɔ́'a ra Pablo. Nɛ bi zix'a ra Pablo bɔ́ 'bɔ́h ra ts'ɔ́t'abi.

13 Bi 'yɛ́mbi:

—Nuna ran 'yohɔ́ na bi xánba yɔ́ ja'i ngue da dɔ́nde Oja, pɛ n'dan'yo im ma, hinga gue'a tengu man t'ɛ́dihɔ́, ɛ́n'ɔ́.

14 Nɛ nu ra Pablo in nde din yá, pɛ nu ra ts'ɔ́t'abi ra Galión 'bɛ́x bi 'yɛ́mp'ɔ́ yɔ́ judío:

—Nu'bɔ́ xcuá sihɔ́ na ran 'yohɔ́ nangue n'da ran ts'o xtá 'yɔ́t na, xcá ɔ́cá a guim mamhɔ́.

15 Pɛ guín cuɛ́hɔ́ nangue rá t'ɛ́c'yɛ́i na, ngue nde da xi ahɔ́ to'o gui thándeɔ́, nɛ nangue nin t'ɛ́di zehɛ́hɔ́. Hin dí nde dan juɔ́nbate nangue nin t'ɛ́di zehɛ́hɔ́,

janangue'a dami hocpa zehéh, bi 'yɛn'a ra Galión.

¹⁶ Bi 'yɛt'i, bi hyøn'a thi bɔya.

¹⁷ Nubɔya gátho yɔ mɛngu bɔ ja ra hnini gue hing yɔ judío bi bɛnt'a ra Sóstenes, ra ngɔrpi bɔ ja rá nijá yɔ judío, nɛ bi 'bɛnza bɔ ja rá hmi ra ts'ut'abi. Pɛ nu ra ts'ut'abi ra Galión him bi 'yørpamasu.

Bi mbeng bɔ ra häi Siria a ra Pablo

¹⁸ Nu ra Pablo bɔya bi thoqui bim 'bɔrɔ nɔya'a ts'ɔ yɔ pa mahøn'a bɔ Corinto. M'bejua bí 'yɛ'ɔ yɔ 'yɛc'yɛi, bin 'yohɔ ra Aquila nɛ ra Priscila, nɛ bi hyu ra barco bi mba ra häi Siria. Nɛ nu'bɔ mí jua'a ra hmɛpya gue bi te rá xtá, bi 'yáx rá yá bɔya, gue'a bi 'yørpɔ Cencrea. N'da ra hmɛpya nangue ram hma xí man ra Pablo gue bi xi Ojá di já'ts'i.

¹⁹ Nu'bɔ mí zøm bɔ ra hnini Éfeso ra Pablo, bi zopɔ ra Priscila nɛ ra Aquila nɛ bi mba bɔ rá nijá yɔ judío. Nɛ bi xih yɔ judío bɔ rán ho ma'da'yo ra Cristo.

²⁰ Nu yɔ judío mí ndepe xtán gopɔ 'da yɔ pa, pɛ nu ra Pablo him bi nde.

²¹ Bin 'yɛte nɛ bi 'yɛmbi:

—Jatho ga mba bɔ Jerusalén ga nu bɔ ra dɔmpɛti da 'yøt' ma mijudío'hɔ. Pɛ nu'bɔ rá páhá Ojá gua pengä mahøn'a, bi 'yɛna.

Bi nɛxpɔ, bi hyu n'da ra barco bɔya.

Ná hyundj bi mba n'danni ra Pablo

²² Nubɔ Cesarea bi gɔrɔ ra Pablo bɔ ja ra barco, nɛ bi mba bɔ Jerusalén, bi zɛngua yɔ 'yɛc'yɛi bɔ ja ra nijá, nɛ 'bɛx bi mba bɔ Antioquía.

²³ Nu'bɔ mí mím 'bɔrɔ 'da yɔ pa, bi mba bɔ ja n'da ngu n'da yɔ hnini bɔ ja ra häi Galacia nɛrɔ Frigia, bi hɔt ra ts'edi yá mbɔi yɔ 'yɛc'yɛi 'bɔrɔ.

Ra Apolos bi mamp rá m Hman Ojá bɔ Éfeso

²⁴ Nu'ɔ yɔ pa ɔ bi zøm bɔ Éfeso n'da ra judío, rá thuhu Apolos, ra mɛngu bɔ ra hnini Alejandría. Nu'a bi bádi xɔn ho rá m Hman Ojá maya'bɔ.

²⁵ Nɛ bi sänbi zɔ ts'ɔ nangue ra Hmu, ra Jesucristo. Nɛ ɛmmɛ bin johya nɛ nts'edi bi ma xɔn ho 'bɔ mí n xänbate, bi ma majuani nangue ra Jesús. Pɛ hønt'a rá m hma ra Xuua Nxixyá mí pádi, nɛ rán xixyá.

²⁶ Nɛ nu ra Apolos bi hyut'an zambɔi him bi zu bi mam bɔ ja rá nijá yɔ judío. Pɛ nu'bɔ mí 'yøh ra Priscila nɛ ra Aquila 'bɛ'a man'a, n'danni bi zits'i nɛ bi xänbi man'da xɔn ho ngue rá 'yu Ojá.

²⁷ Nɛ nu'bɔ mí nde da mba ra Apolos ra häi Acaya, guepɔ Corinto, nu yɔ cu nangue ra Cristo bi xifi ngue xɔn ho da mba. Bi 'yørpa n'da ra søcuá da gáts'i, bi xih yɔ 'yɛc'yɛi bɔ ngue da zini. Nɛ nu'bɔ mí zøm bɔ, bi hɔt ra ts'edi yá mbɔi yɔ 'yɛc'yɛi bɔ, nɛ bi mbäts'i gátho bi 'yɛc'yɛi rá mate ra Cristo.

²⁸ Nguetho nu'bɔ mí n yá hɔ yɔ judío gue hing yɔ 'yɛc'yɛi, bi dáha, ngue ya mí yá con rá ts'edi Ojá. Bi 'yuti nangue rá m Hman Ojá maya'bɔ, gue gue'a ra Jesús ra Cristo mí hmam bɔ, gue mí tø'bɔ.

19

Bi zøm bɔ Éfeso ra Pablo

¹ Nu'bɔ mí 'bɔrɔ Corinto ra Apolos, nɛ nu ra Pablo bɔya i 'yo gátho yɔ hnini maxøts'e, nɛ bi zøm bɔ ra hnini Éfeso. Nɛ bin tømhbɔ bɔ 'da yɔ 'yɛc'yɛi.

² Nu ra Pablo bi 'yän bɔya:

—Ha bin 'da ahɔ rá Hogandáhi Ojá nu'bɔ gmí 'yɛc'yɛihɔ, bi 'yɛna.

Nu'ɔ bi dáti:

—Hin'na, njám'bɔ dá øhmbe gue i 'bɔh rá Hogandáhi Ojá, bi 'yɛn'ɔ.

³ Nubɔya bi 'yän'na ra Pablo:

—'Bɛ'a ním hma gá hyámhbɔ 'bɔ gmín xixyá hɔ, bi 'yɛmp'ɔ.

Nɛ bi 'yɛn'ɔ bɔya:

—Tengu thoho bi man ra Xuua Nxixyá, bi yɛn'ɔ.

⁴ Nɛ nu ra Pablo bi 'yɛmbi:

—Guim bɛmhɔ 'bɛ'a bi man ra Xuua, nguetho nu'a ra Xuua bi xixyá yɔ já'i to'o bi páh yän 'yomfɛni nangue yá ts'oqui, nɛ bi xih yɔ já'i da 'yɛc'yɛi n'da ba ɛhɛ m'bejua, gue ra Jesús ra Cristo na, bi 'yɛna.

⁵ Nɛ nu'bɔ mí 'yøh rá m hman ra Pablo, nu'ɔ bi mba ma xixyábi nangue rá thuhu ra Hmu Jesús.

⁶ Nɛ nu'bɔ mí dospa yá yá yɔ já'i ra Pablo, bi hyän rá Hogandáhi Ojá ɔ. Nɛ n'dan'yo yɔ nde bin yá'ɔ bɔya, nɛ bim pøngahyá bi man rá m Hman Ojá.

7 Nε nu'u yu ja'i gue bi 'yεc'yεi, í jua'i 'de'mayoho u.

8 Nu ra Pablo bim 'bupu nhyuzna bu Éfeso buya. Bi hyut'an zambui bin ya bu ja rá nijá yu judío, bi xih yu ja'i hague dán zä di manda Oja bu ja yá mbui, ne bi hyoni 'beru dí 'yεc'yεi yu ja'i.

9 Pε nu'u 'da bi u't' yá mbui, hingui nde da 'yεc'yεi, ne bi man ra ts'ore nangué rá 'yu Oja, gueru madím peti yu ja'i. Janangu'e'a bi 'ue'a ra Pablo buya ne bi mbähä yu 'yεc'yεi bu ja n'da ra nguxädi, nu'a ra Tiranno ra xänbate bu. Nu'bu xam pøn yá xädi, i cut'a ra Pablo buya ne gätho yu pa mín xänbate bu.

10 Nyo jeya njabu bi 'yot'a ra Pablo. Ne gätho yu ja'i 'bupu ja ra häi Asia, yu judío ne'u hing yu judío mí øh ran ho ma'da'yo nangué ra Hmu, ra Jesús.

11 Ne xun ngu yun t'ot'e nuixte bi 'yot'a ra Pablo, ngue bi 'yot' Oja.

12 Nguetho bi dä'u yu bayu o gue yu 'bø't'e a ra Pablo, gue'u bi mbenpa u yun zäman'u buya, ne gätho bi zä, ne bi bøn'u yu zithu min 'yohu.

13 Nubuya 'da yu judío ngue zai yu mbonni, εna paäi da hyøn'a thi yu zithu, ne sä i ndønpa rá thuhu ra Jesús. Bi du'mi bi xih yu zithu:

—Dami pøni nangué rá thuhu ra Jesús, gue'a ra Jesús i man ra Pablo, sä εn'u.

14 Ne nuya guehya yoto, yá ts'unt'u n'da ra judío, ra Esceva, ra hmumbäjä a. Ne nu'u yá ts'unt'u εna da hyøn'a thi n'da ra zithu.

15 Pε nu ra zithu bi dädi:

—Nu ra Jesús dí paçä ngue ja rá ts'edi, ne ra Pablo dí paçä ngue ja rá ts'edi, pε nu'ehu, to'o ehü, bi 'yεn'a ra zithu.

16 Ne nuna ran 'yohu min 'youi ra zithu, bi zäspa maxøts'e gueru mí 'bä'u yoto má 'yohu, bi dāha bin tunhdü ne bi unbi, gätho di danba yá pahni. Ne bi bøm bu thi yun 'yohu, ya xí unbi gätho, nte he yá he.

17 Ne nu'a bin ja, gätho bi t'øpu ja ra hnini Éfeso. Gätho yu judío ne'u hing yu judío bi 'yøde ne gätho mí ja ra mbidi. Ne gätho bi 'yεspa ra Jesús, ra Hmu buya.

18 Ne xun ngu u gue mí εc'yεi, bi zøm bu, bi nde da gomanho yá mbui, ne bi dä ra güenda a xí 'yøt'e.

19 Ne'u 'da mí m badi bá çä yá søcuä, ngue yu libro yän xädi yu badi, ne bi hyøspu ja ra sibi, gätho da nu'u mí 'bupu. Ne nu'bu mi mbede hangu gätho di muui, mbe mí jua'a yote ma 'det'a mahuähi yu mbeti gue ra t'axi.

20 Ne man'da xun ngu bi 'yεc'yεi rám hman Oja yu ja'i bu Éfeso, man'da bi faäi ja rá ts'edi Oja.

21 M'bejua buya bi ben'a ra Pablo da mba bu Jerusalén, pε m'bet'o da zøm bu ra häi Macedonia, neru ra häi Acaya. Ne bi 'yεna:

—Dam 'bucä ts'u bu Jerusalén, m'bejua ga mbagä bu ja ra dāhnini Roma, bi 'yεna.

22 Ne bi mbenpu Macedonia u yoho yüm fäts'ihu, ra Timoteo ne ra Erasto, pε guesε ra Pablo bim 'bupu mi'da yu pa bu Éfeso gue ra häi Asia.

Ran 'yo'ts'mahyq bu Éfeso

23 Nu yu pa u, xun ngu bi ndesui nangué rá 'yu Oja bu Éfeso,

24 Nguetho nu'a n'da ran 'yohu í Demetrio, rá 'befi da 'yot' yu zä t'angu ngue ra t'axi, ngue yá pøte ra dānijä gueru i pa nthānde ra oja Diana. Nu'a, ne'u madím pehmbu, xun ngu bi dāha nangué ra 'befi í øt'u.

25 Nu ra Demetrio buya bi zonh'du 'da'angu ra 'befi mí øthu, ne bi xifi:

—N'yohu ahü guí pahmbu nangué ma 'befihu xun ngu ra mbeti dí tahmbu.

26 Dí nuhu ne dí øhmbu hinga hønt'ua ra hnini Éfeso pε gätho ra häi Asia, 'be'a øt' na ra Pablo, i xih yu ja'i gue nu'u yu oja nt'øt'e yá 'yε yun 'yohu εmbi ngue hing yu oja u. Ne xun ngu yu ja'i bi päh yän 'yomfēni ne bi 'yεc'yεi a bi man ra Pablo.

27 Nuya dán thehu n'da ra 'yanthj, ngue nu ma pøte dí øthu njon da däi. Ne dim 'beh rá ts'edi rá ngu ra oja Diana, ngue i nuixte. Ne da t'εmbi nte di muui. Pε nu'a ra Diana gue'a oja a, ne gätho yu ja'i 'bucua ja ra häi Asia ne gätho ra ximhäi i thānde a, sä bi 'yεn'a ra Demetrio.

28 Ne nu'bu mí 'yø'u, εmmε bi de ra cuε. Ne nts'edi i mbafi:

—Xun ngu rá ts'edi ra Diana gue ma oja hu dyu mεnguhu ua Éfeso.

²⁹ Nε gätho bi yäntonto gue 'bup̄a ja ra hnini. Nε gätho bin tihi 'darp̄a ní muxp̄a ja n'da ra ngu x̄an ndoho, nε bá bent' ra Gayo nε ra Aristarco, bi zixp̄a, nε nu ra Gayo nε ra Aristarco, yu mēngu bu Macedonia min 'yohu ra Pablo bu 'yu.

³⁰ Nε'a ra Pablo nde xtá mba bu 'buh yu jā'i, pε nu yu 'yεc'yεi bi japi hin da mba.

³¹ Nε 'da'u gue mi ja yú ts'edi bu ja ra häi Asia madin amigohu ra Pablo, bi mbenpa ra nde gue hin da mba bu bí mux yu jā'i.

³² Nε 'dahma 'dan'yo bi man'u n'da ngu n'da nguetho gätho bi yäntonto. Nε x̄an ngu u hingui p̄adi hanja bim peti bu.

³³ Nu ra Alejandro mi 'bä'inde bu 'buh yu jā'i, bi mba nj̄aqui bu ja yú hmi yu jā'i buya, nguetho ndep'u yú mijudíohu din ya. Nu'a ra Alejandro buya bi uanba rá 'yε ndepe din hε yu jā'i, nguetho nde da xifi nte mán ts'o mí øt' yu judío.

³⁴ Pε nu'bu mi nu yu jā'i ngue ra judío ra Alejandro, mbe ma nyo ora bi mbafi, nε 'da'ingu bi ma:

—X̄an ngu rá ts'edi ra Diana ma ojah̄u dyu mēnguh̄u ua Éfeso.

³⁵ Nu ra secretario bu ja ra hnini buya, bi japi ngue bin hε yu jā'i, bi xifi:

—Dȳan 'yohuh̄u, dyu mē'efesoh̄u, hingui 'bucua n'da ran yohu gue hingui p̄adi dí jamansuh̄u ra oja Diana, gueju dyu mē'efesoh̄u, nε gätho dí εspah̄u ra do bi dāh mahęts'i, gue rá p̄ote ra Diana.

³⁶ Nε nuna nj̄o'o da zä da gōni. Janangue'a daman 'yomfēnih̄u ts'u nε hin gui 'yøth̄u a hin da bōmanho.

³⁷ Nu yun 'yohu ngue guá sihu ua, him bim pε bu ja rá nij̄a ra oja Diana. Nε him bi man ra ts'ore nangue'a ma ojah̄u ra Diana, bi 'yεna.

³⁸ Nε x̄o bi 'yεn'a ra secretario:

—Nuna ra Demetrio nε'u mi'da gue dim pεhmb̄u, nu'bu i ja 'be'a i nde dí yapa n'da, nde'bu gue din yaui bu ja ra dangu n'dahma n'da ngu n'da da zä din yase.

³⁹ Nε nu'bu ja man'da guí nde gui 'yøth̄u, dami xihmb̄u ra zε'mi da 'yøt'a n'da ra junta, guep̄a da mba ma hoqui.

⁴⁰ Nguetho dí su da hnεcah̄u häi 'bu da t'ängah̄u nangue ra mbahni dá øth̄u ra pa

jab̄aya, nguetho hin'yu 'be'a sä ga mamhb̄u nangue'a dá øth̄u ya, bi 'yεna.

⁴¹ Nε nu'bu mi gua'a im ma, bi 'yεt' yu jā'i.

20

Nu ra Pablo bi mba bu ra häi Macedonia nεp̄u ra häi Grecia

¹ Nε nu'bu min hε nín 'yo'ts'mahya bu ra hnini Éfeso, nu ra Pablo bi zonh'du yu 'yεc'yεi. Nε nu'bu mí un ran zofo, bin 'yεte buya, bi mba bu Macedonia.

² Nε gätho bi zengua yu'yεc'yεi gätho ra häi Macedonia, bi h̄at ra ts'edi yú mb̄ai nangue rá m hman Oja bi xi'u. Nε m'bejua bi zøm bu ja ra häi Grecia mahøn'a.

³ Hyuzna bim 'bup̄u, εna xtá hyu ra barco, gue xtá mba bu ra häi Siria, pε nu'u 'da yu judío εna xtán däqui. Nε nu'bu mí b̄adi 'be'a nde xtá t'ørpe, bin 'yomfēni nε bá peng bu ja ra häi Macedonia.

⁴ Nε min 'yohu ra Pablo ra Sópater ra mēngu berea a, nε'a ra Aristarco nε ra Segundo, yu mēngu tesalónica u, nε nu ra Gayo ra mēngu derbe a, nε nu'a ra Timoteo nε ra Tíquico nε ra Trófimo, yu mēngu asia u.

⁵ Nu'u bim 'bet'o bi mba ní tōguahe bu ra hnini Troas, nε nugä dra Lucascä, dí o't' ra søcuä jaua, dín hȳnbahe u.

⁶ Nu'bu mí guah yu m peti nangue ran d̄abaxjua, dá huhe ra barco dá nεxhe bu ra hnini Filipos, nc̄at'a pa dán 'yohe dá sømhbe bu Troas guep̄u i tōguahe u mi'da. Nε nyoto pa dām 'buhmbe bu.

Nu ra Pablo i 'bup̄u Troas

⁷ Nu'a ra pa domingo dām petihe yu 'yεc'yεi bu ja ra hnini Troas, dá sihe ra xεcahmε, gue dá bεmhbe rán d̄ate ra Hmu. Nε nu'a ra Pablo bi man rá m hman Oja. Nε nya'athoho bin ya gue'bu go mi zøm made ra xui, nguetho da mba 'bu bi hyats'i.

⁸ Nε εmmε x̄an ngu ra sibi mí zø bu ja ra cuarto magats'i guep̄u bim peti yu jā'i.

⁹ Nε huxp̄u ja n'da ra ventana n'da ra ts'ant'u í Eutico, nε εmmε bi ndet'aha, nguetho ra Pablo nya'a bin ya. Nu ra ts'ant'u bi dop ra t'aha, bi dāgui, ná hyu tōque ra ngu bu bi dāgui. Ya xí du 'bu mi thats'i.

¹⁰ Nε bi gah̄u ra Pablo, ní nyexp̄u 'ben'a ra ts'ant'u nε bi hyafi, nε bi xi'u buya:

—O di tu ni mb̄ih̄u, ya bi d̄ambēni na.

11 Nu ra Pablo bi ndex mahøn'a bꞰ ja ra cuarto bꞰya, nε dán sihmehe. Nε nya'a thoho bin yꞰ ra Pablo mahøn'a, gue'bꞰ go mi bꞰx ra hyadi, ja bi mba bꞰya.

12 Nε nu'bꞰ mí ts'ix'a ra ts'unt'Ʞ gue bi dāgui, nε i te 'bꞰ mí zꞰm bꞰ rá ngu, gātho bin johya Ʞ.

Bi mba bꞰ Mileto ra Pablo

13 Nugāhe dá hugāhe ra barco nε dá mbāhmbe bꞰ ra hnini Asón nguetho nubꞰ dan c'athe ra Pablo, ngubꞰ bi xije mam'bet'o, gue xí 'yꞰn ra Pablo din 'yogua thoho.

14 Nε nu'bꞰ mán tĩmhbe bꞰ Asón a ra Pablo, dá sixhe dá huhe ra barco nε dá sꞰmhbe bꞰ ja ra hnini Mitilene.

15 Nε dá nεxhe bꞰ, nε man'da pa dá sꞰmhbe bꞰ ní hε't'a ra t'uhāi Quío gue i jabꞰ made ra deꞰ. Nε man'da pa bꞰya dá sꞰmhbe bꞰ ra t'uhāi Samos gue i jabꞰ made ra deꞰ. Nε dán sāyahe ts'Ʞ bꞰ ra hnini Trogilio, nε man'da pa bꞰya dá sꞰmhbe bꞰ ra hnini Mileto.

16 Nguetho nu ra Pablo bi nde bi thocho bꞰ ra hnini Éfeso, hingui nde din sāya bꞰ ra hāi Asia. Nguetho di xꞰni da zꞰn'a n'dihi bꞰ Jerusalén, ya dí 'bꞰꞰ 'bꞰ ra pa ra dꞰmpeti t'εmbi Pentecostés.

Nu ra Pablo bi zonh'dꞰ yꞰ ngꞰrpi yꞰ 'yεc'yei bꞰ Éfeso

17 Nε nu'bꞰ má sꞰmhbe bꞰ Mileto, ra Pablo bi ma dín zonh'dꞰ yꞰ dꞰc'yei, ngue yꞰ ngꞰrpi yꞰ 'yεc'yei dim peti bꞰ ra hnini Éfeso.

18 Nε nu'bꞰ mi zꞰꞰꞰ Ʞ, bi 'yεmp'a ra Pablo: —Nu'ehꞰ guí pꞰhmbꞰ 'be'a gātho mam 'bꞰi dá øt'ä ua ra hāi Asia, asta gue'bꞰ go rá mbꞰdi dá sꞰcä ua.

19 Gātho yꞰ pa dām 'bꞰcä ua dá ørpa rá 'beꞰi ra Hmu mahεts'i, nε hin dadín 'yεts'i. Nε xꞰn ngu ma guidä dá fāni gue'bꞰ má hꞰh ma mbꞰi dá äp OꞰa nanguε ahꞰ. Nε xꞰn ngu ran Ʞnbi dá nu ngue bi 'yꞰrcä yꞰ judío.

20 Pε nugā hin te dá cꞰn'nahꞰ pε dá xi ahꞰ gātho 'be'a da mbäx ahꞰ. Nε dá xān'nahꞰ bꞰ dim peti yꞰ jꞰ'i, nε dá xān'nahꞰ bꞰ ja ni ngumhbꞰ.

21 Nε dá xifi xꞰn ho yꞰ judío nε'Ʞ hing yꞰ judío, ngue di pꞰh yꞰn 'yomfꞰni nanguε OꞰa, gue da 'yεc'yei ma HmuhꞰ ra Jesucristo.

22 Pε nuya, rá HogandꞰhi OꞰa i ørca ra ts'edi ga mbagä bꞰ Jerusalén, nε hin dí pꞰdi 'be'a gua thocä bꞰ.

23 Pε høn't'a dí pꞰcä gue dan ofädi bꞰ Jerusalén, nε ga nugā xꞰn ngu yꞰn Ʞnbi, nguetho guesε rá HogandꞰhi OꞰa bi xiqui høn'bꞰ go hapꞰ dá thocä bꞰ ja yꞰ hnini.

24 Pε hinga guet'a dím bꞰn'a, hin te di muui ma tesεgä nanguec zεhεgui. Høn't'a ran johya dí nde ga nu 'bꞰ dá juah ra 'beꞰi bi 'dacä ma HmuhꞰ ra Jesús, gue'a ga mangā ran ho ma'da'yo nanguε rá mate OꞰa.

25 Nε gātho ahꞰ dá xi ahꞰ rām Hman OꞰa gue 'beꞰꞰ ní mandagahꞰ OꞰa, nε dí pꞰcä xínga n'da ahꞰ gui nurcahꞰ ma hmi mahøn'a.

26 Nuya nam pa ya dí xi ahꞰ, hingui pa ma güendagä 'bꞰ gui 'behmbe rán ho OꞰa ya.

27 Nguetho hin te dá cꞰn'nahꞰ, gātho dá xi ahꞰ 'be'a nde OꞰa gui pꞰhmbꞰ.

28 Nuya gui jamansu 'be'a gui 'yøthꞰ, nε da zä bꞰ gui jamansufꞰ yꞰ mbꞰi ni mi 'yεc'yeiꞰ bꞰya. Nε gue'a ra 'beꞰi bi 'da ahꞰ rá HogandꞰhi OꞰa, gue gui jamansufꞰ yꞰ 'yεc'yei ra Hmu, gātho ná ngu'Ʞ i 'bꞰhmbꞰ ra Cristo, nguetho rá jise ra Cristo í gurpa yꞰ ts'oqui 'bꞰ mí du.

29 Pε nu'bꞰ dá mbagä, dí pꞰcä m'beꞰua ba ε'i 'da tengu yꞰ zate, nde da za'Ʞ yꞰ dε'yo, dín jabꞰ da 'yøt'ahꞰ gue di Ʞn'na ni mbꞰihꞰ gyꞰ 'yεc'yeiꞰ.

30 Nε 'da'Ʞ gue guesε ahꞰ da ndants'i, nε hinga njuꞰntho da man rām Hman OꞰa, gue da ndep'a dí tεn'dꞰ mi'da.

31 Jananguε'a gui jamansu ni mbꞰihꞰ ngue hin da hyä ahꞰ Ʞ. Nε guim bεmhꞰ gue nhyu jεya, ma pa nε ra xui, dá xān'nahꞰ n'da ngu n'da ahꞰ, nε εmmε dán zoni nanguε ahꞰ.

32 Nuya dadí dā ahꞰ OꞰa. Nε ga soc'ahꞰ rām Hman OꞰa, nu'a i ma nanguε rá mate OꞰa, gue'a ram hma di zet'a ni mbꞰihꞰ, nε gue'a dín ja ahꞰ gātho i ja OꞰa, tengu tho Ʞ gātho mi'da i pa nthahni.

33 Nugā hin dá nde a ni mbetihꞰ, xínga gue ni pahnihꞰ.

34 Pε guí pꞰhmbꞰ dām pεꞰꞰhe nε dá undä 'be'a gātho mí hon'Ʞ dán 'yogāhe.

35 Dá øt'ä gue dá honse man ts'ihme, dá ut'ahꞰ gue dam pεhmbꞰ nε ga fāxhꞰ Ʞ hin

'y_u 'bɛ'a da hyoni. Nɛ gam bɛmhb_u 'bɛ'a bi ma ma Hmuh_u ra Jesús 'b_u mí 'yɛna: "Man'da di johya ní mb_ui n'da 'b_u di uni, xinda gue'b_u dín t'unna n'da," ngub_u bi man ra Hmu, bi 'yɛn'a ra Pablo.

³⁶ Nɛ nu'b_u mi gua'a rám hma ra Pablo, bin danyahmu gátho mí 'b_uɾp_u, nɛ bin yáh_u Oj_u.

³⁷ Nɛ nu'ɛ gátho bin zoni, nɛ bi hy_u'a ra Pablo nɛ bi z_uspa rá 'yogu.

³⁸ Nu'ɛ ɛmmɛ bi du yá mb_ui, nguetho ra Pablo bi xi'ɛ him man'dand_i da nu mahøn'a. Nɛ nu'ɛ bi zix'a ra Pablo b_u ja ra barco b_uya.

21

Bi mba b_u Jerusalén ra Pablo

¹ Nɛ nu'b_u mán hyɛhmbe y_u 'yɛc' yɛi, dá huhe ra barco, nɛ nju_uantho 'bex dá s_umhbe b_u ja ra t'uh_ui Cos ngue i ja b_u made ra dej_u. Nɛ man'da pa b_uya dá thohmbe b_u ja ra hnini Pátara.

² Nub_u, dá t_umhbe n'da ra barco ní mba b_u ra h_ui Fenicia, dá huhe b_uya dá mb_uhmbe.

³ Nɛ nu'b_u má thohmbe nhandi thoho ra t'uh_ui Chipre i ja b_u made ra dej_u, ngaha dá mb_uhmbe dá s_umhbe b_u ra h_ui Siria nub_u ra hnini Tiro, guɛp_u da zoh rá 'bɛni ra barco. Nɛ dá ç_uhmbe b_uya, dá mb_uhmbe b_u ja ra hnini.

⁴ Nu'b_u má t_umhbe b_u y_u 'yɛc'yɛi b_uya, d_um 'b_uhmbe nyoto pa. Nɛ nu rá Hogand_uhi Oj_u bi bɛnba y_u 'yɛc'yɛi 'bɛ'a da thoh ra Pablo 'b_u dá mba b_u Jerusalén. Janangue'a bi xifi hin da mba.

⁵ Nɛ nu'b_u mí gua'a nyoto pa, dá p_umhbe b_u. Nɛ gátho y_u 'yɛc'yɛi, y_un 'yoh_u nɛ y_u xisu nɛ y_u t'uh_ui, dá mb_uhmbe asta gue dá p_umhbe b_u ja ra hnini. Dán danyahmuhe b_u ja ra ndendej_u b_uya, nɛ dán yáhe Oj_u.

⁶ Nub_uya dán 'yɛhmbe nɛ nugáhe dá huhe ra barco, pɛ nu'ɛ bi mbeng b_u ja yá ngu.

⁷ Bá nɛxhe b_u Tiro, dá mb_uhmbe nɛ dá ç_uhmbe 'b_u má s_umhbe b_u Tolemaida. Nu'b_u má zɛnguahe y_u cu, dán tehe b_u n'da pa.

⁸ Nu'b_u mi hyats'i, gátho gahe ngue dín 'yohe ra Pablo dá thohmbe b_u ra d_uhnini Cesarea. Nɛ dán s_uyahe b_u ja rá ngu ra Felipe. Nu'a ra Felipe z_ui mi mam b_u rán ho ma'da'yo Oj_u. Nu'a, n'da gue'ɛ yoto má 'yoh_u nthahni mín 'yoh_u ra Esteban.

⁹ Nɛ nu ra Felipe mi 'b_ui goho yá t'ixu him bin th_ui, nɛ nu'ɛ, y_u p_ungahy_u ɛ, bi man rám Hman Oj_u.

¹⁰ Nɛ nu'b_u má m 'b_uhmbe b_u 'da y_u pa bi z_u'a n'da rá p_ungahy_u Oj_u í Agabo, bá nɛxp_u ra h_ui Judea.

¹¹ Nu'b_u mi z_um b_u dí 'b_uhmbe a, bi g_uspa a rá ng_ut'i ra Pablo nɛ bi duzehe yá gua nɛ yá 'yɛ ra Agabo, nɛ bi ma:

—Nu rá Hogand_uhi Oj_u bi bɛngá ngue ngub_u da 'y_uɾpa y_u judío a rá mbɛti na ra ng_ut'i b_u Jerusalén, nɛ din dá b_u 'b_uh y_u j_u'i ngue hing y_u judío.

¹² Nu'b_u má øhmbe 'bɛ'a bi man ra Agabo, gátho gahe nɛ y_u mɛngu b_u, dá ørpahe ra ts'ɛdi hin xtá mba ra Pablo b_u Jerusalén.

¹³ Nu ra Pablo bi 'yɛm b_uya:

—'Bɛ'a guí øth_u guí zomhb_u. O gadí ungh_u ma mb_ui. Nugá dadín s_ugá h_unt'a go 'bɛ'a da t'ørcagui, o gue da thurqui o gue da thog b_u Jerusalén nangue ra Jesús, ma Hmu.

¹⁴ Nɛ him bi zä dá s_umhbe, dá hɛthe b_uya nɛ dá ɛmhbe:

—Nu'a rá p_uh_u Oj_u da t'øt'e.

¹⁵ Nɛ m'bejua b_uya dán s_uhe nɛ dá mb_uhmbe ra Pablo b_u Jerusalén.

¹⁶ Nɛ 'da'ɛ y_u 'yɛc'yɛi b_u Cesarea dá mb_uhmbe. Nɛ nu'b_u má s_umhbe b_u Jerusalén, nu'ɛ bi zixcáhe b_u rá ngu ra Mnasón, ra mɛngu chipre. Nɛ maya'b_u thoho mí ɛc'yɛi ra Mnasón. Guɛp_u rá ngu dán s_uyahe.

Bi zɛngua ra Jacobo ra Pablo b_u Jerusalén

¹⁷ Nu'b_u má s_umhbe b_u Jerusalén, nu y_u cu nangue ra Cristo b_u, bi hyu yá mb_ui 'b_u mi nuje, nɛ bi zimanhoje.

¹⁸ Man'da pa b_uya dá mb_uhmbe ra Pablo dá nuhe ra Jacobo Santiago, nɛ'ɛ gátho mí 'b_uɾp_u, yá ming_uɾpih_u, y_u d_uc'yɛi.

¹⁹ Nu ra Pablo bi zɛngua ɛ nɛ 'bex bi d_u'mi 'dahmi'datho bi ma 'bɛ'a gátho bi 'y_ut' Oj_u nangue rá 'bɛfi ra Pablo, nub_u 'b_uh y_u j_u'i ngue hing y_u judío.

²⁰ Nɛ nu'b_u mi 'y_u'ɛ 'bɛ'a bi man ra Pablo gue bi 'y_umanho 'b_u mí sih rám Hman Oj_u, ɛmmɛ bin johya nɛ bi 'yɛspa Oj_u. Pɛ nu'ɛ, bi 'yɛmbi:

—Pε guí p̄adi, ma z̄a cu'i Pablo gue ȳa mahūahi thofo ȳa judío i εc'yei ya, nε ḡätho i εna jatho da 'ȳot' ȳán t'ε̄di ra Moisés.

21 Nε nu'̄a bi sifi 'bε'a ḡätho gá 'ȳot'e. Nε sä εn'̄a gá x̄änbi gue ḡätho da h̄yeh ȳán t'ε̄di ra Moisés ̄a ȳa judío gue 'b̄ap̄a 'b̄ah ȳa j̄a'i hing ȳa judío, nε gá xifi ngue hin da mba nthεqui yú xifani, nε hin da 'ȳot' ȳán t'ot'e ȳa judío, εn'̄a.

22 Nuya 'bε'a sä ga øth̄a ya, guehma dim p̄eti ̄a ma mi 'yεc'yeih̄a ȳa judío, gue da gohmahya'a'i, nguetho da 'ȳode ya gá s̄oh̄o, bi 'yεmbi.

23 Nuya nde'b̄a gui 'ȳot'e 'bε'a ga xi ahe. Nuya 'b̄acua goho ȳan 'yoh̄a ngue bi ma da 'ȳot'a n'da ran hogui nangue Oj̄a, nε jatho da 'ȳot'e. Nuya gui 'ȳot'e 'bε'a da 'ȳot'̄a.

24 Nu'i gue'e gui six b̄aya ȳan 'yoh̄a, nε gui 'ȳot'e tengu jatho da 'ȳot'̄a, ngue mí ma n'da ran hogui nangue Oj̄a. Nε ḡätho gui jurpa yú gasto ̄a, gui t̄amb̄ ȳa dε'yo ngue da mb̄ots'e. Nε nub̄aya sä gui 'yax̄ ni ȳah̄a tengu i øt' ȳa j̄a'i nu'b̄a x̄an guah ȳa pa ȳan hogui. Nε ḡätho ȳa j̄a'i sä da b̄adi ngue him majūani'bε'a bi man'̄a 'da nangue'e. Nε da b̄ah̄ p̄aya nε'e guí t̄en'na rán t'ε̄di ra Moisés.

25 Pε nangue ȳa j̄a'i hing ȳa judío ngue bi 'yεc'yei, ya dá p̄enpahe n'da ra s̄ocua, nε dá xihmbe hin da zi 'bε'a bi 'b̄ospa ȳa hmite, xín da za'a ra nḡo ngue him bi b̄on rá ji, xín da zi ra ji. Nε hin da 'ȳot' ȳan 'yomt'ε̄ni, bi 'yεn'a ra Jacobo Santiago.

Bi mba mfent'i ra Pablo b̄a d̄anij̄a Jerusalén

26 Nu ra Pablo bi zix'̄a ȳan 'yoh̄a b̄aya, nε bi 'ȳot'e tengu bi 'ȳot'̄a. Nε bi mb̄äh̄a b̄a mbo yú d̄anij̄a ȳa judío, ngue da ma nda'a ní pa da guah yú pa ran hogui. Nε bi ma nda'a ní pa di un ȳa 'b̄ots'e.

27 Hin ε ní z̄on'a yoto pa mi juah ran hogui, nu ȳa judío gue hing ȳa 'yεc'yei, ȳa m̄engu ra häi Asia, bi nu b̄a mbo ra d̄anij̄a ra Pablo. Nu'̄a bi parba ȳa j̄a'i nε bi bent' ra Pablo.

28 Bi mbafi:

—N'yoh̄a ah̄a dȳa israelh̄a, dami zεje gam benth̄a na ran 'yoh̄a 'b̄acua, i x̄änba ȳa j̄a'i h̄onb̄a go hap̄a i pa ngue hingui hoj̄a, nε εna nte di muui ȳán t'ε̄di ra Moisés nε nte di muui ma d̄anij̄ah̄a. Nε hinga h̄ont'a bi 'ȳot'e,

pε man'da, bá si ua mbo ra d̄anij̄a ȳa j̄a'i ngue hing ȳa judío. Janangue'a bi ts'on'a ra hoganij̄a ngue maj̄api, sä εn'̄a.

29 Nguetho mi nu min 'youi ra Pablo b̄a ja ra hnini n'da ra m̄engu éfeso í Trófimo. Nε mi mansε ngue εmbi bi zixp̄a mbo ra d̄anij̄a.

30 Nε nub̄aya ḡätho ra hnini bin ja n'da ran 'yo'ts'i, nε ḡätho ní muxp̄a 'b̄ah ra Pablo, bi bent'i, bi ḡacp̄a thi ra d̄anij̄a. Nε 'bex bi gut' yú nij̄a.

31 Nε nu'b̄a mí z̄äpi εna xtá hyo ra Pablo, nu ra hmudof̄ai mí øde ngue ḡätho ra hnini Jerusalén bin 'yo'ts'i.

32 Nu'a 'bex bi zix'̄a ȳa dof̄ai nε ḡätho ȳa hmudof̄ai, nε bi mba n'dihi b̄a 'b̄ah ȳa j̄a'i. Nε nu'b̄a mi nu ȳa j̄a'i gue mba b̄a ȳa dof̄ai nε ȳa hmudof̄ai, 'bex bin hε ní m 'benza ra Pablo.

33 Nε nu'a ra hmudof̄ai b̄aya bi bent' ra Pablo εna da got'i, nε bi manda ngue da mba nth̄at'i yoho ȳa cadena. M'bejua bi t'än'd̄a, nε bi t'εmp'̄a:

—To'o na, 'bε'a bi 'ȳot'na.

34 Pε nu ȳa j̄a'i εmmε madí mbahni nε ḡätho 'dahma 'dan'yo bi ma. Janangue'a nu ra hmudof̄ai him mi sä da b̄adi hanja bin 'yo'ts'i. Bi manda ngue da zixp̄a ja ra ngundof̄ai a b̄aya.

35 Nε nu'b̄a mí z̄om̄ b̄a ja rá 'dede ra ngu, bi dux'̄a ȳa dof̄ai a ra Pablo, nguetho nu ȳa j̄a'i man'da nde da bent'i mah̄on'a.

36 Nguetho x̄an ngu ȳa j̄a'i bi d̄enni bi mbafi:

—Dami hyoh̄a, εn'̄a.

Nu ra Pablo bin juqn̄ zεhε b̄a ja yú hmi ȳa j̄a'i

37 Nε nu'b̄a manguep̄a da zixp̄a mbo ja rá ngu ra Pablo bi 'ȳän'na ra hmudof̄ai:

—Dami 'ȳorqui ts'̄a ra mate dan ȳaui ts'̄a, bi 'yεna.

Nu ra dof̄ai bi d̄adi:

—Ha guí p̄a'a rá nde ȳa griego.

—H̄aha, bi yεn'a ra Pablo.

38 —Oh, ha hinga gue'e gra m̄engu Egipto, ngue gá d̄ap'a n'da ran 'yo'ts'i nε gá sixp̄a ma'ueni goho mahūahi ȳan 'yoh̄a ngue ȳa hyodu, bi 'yεmbi.

39 Nu ra Pablo bi d̄adi:

—Hin'na, hinga guecä. Nugä dra judíogä nε dra m̄engu Tarso, n'da ra d̄ahnini ngue ja

rá ts'edi b_u ja ra häi Cilicia. Nuya dí 'a'a n'da ra mate ngue ga xicä ts'ü y_u ja'í.

40 Nu ra hmudof_ui bi un ran t'edi. Nub_uya, nu ra Pablo bí 'bäp_u ja ra 'dede, ne bi uä'ts' rá 'y_e ndepe din h_e y_u ja'í. Ne nu'b_u min h_e, bi zofu nangué y_u ndese _u, gue y_u nde ra hebreo, bi 'y_ena:

22

1 —N'yoh_u ah_u, gy_u ta ah_u, gui 'yøhmb_u 'be'a ga xi ah_u ya, bi 'y_en'a ra Pablo 'b_u mi d_u'mi bin y_a.

2 Ne nu'b_u mi 'yø'ü nangué bi ts'ofu nangué y_u ndese ra hebreo, man'da bin h_e. Nu ra Pablo bi 'y_em b_uya:

3 —Nugä dra judíogä, däm 'bucä b_u Tarso, nub_u ra häi Cilicia, ne bi mba ma tedegä ua Jerusalén. Ne dán xäcä rán xädi ra Gamaliel, ne dán xäcä x_un ho y_un t'edi _u ma ngärpa bøtah_u. Ne _emm_e mi _ehyagä nangué rá 'b_efi Oj_a nangué gätho ma mb_ui, tengutho ah_u ya.

4 Ne madí undä ran _unbi to'o gätho mi _ec'y_ei ra Jesús, ne 'da'ü dá ho ne'ü mi'da, y_un 'yoh_u ne'ü y_u xisu dá sixp_u fädi.

5 Nu ra hmumbäjä ne y_u d_ac'y_ei da zä din ju_anni 'be'a xtá øt'ä, nguetho dá çanba y_u søcu_a bi 'dacä, gue mí _ena xcä un y_u ngärpi b_u ja y_u nij_a ma mijudíoh_u b_u Damasco. Ne dá h_ax ra 'yu dá mba b_u Damasco. Nu ra søcu_a dá j_ucä nangué'a ran t'edi ga cot'a fädi y_u 'y_ec'y_ei, ne dí _ena xcuá si ua Jerusalén, nangué xtá nu ua ran _unbi.

Nu ra Pablo bi ma ha bin jab_u í 'y_ec'y_ei

6 Ne nu'b_u mán 'yogä b_u 'yu hänb_u Damasco, tengu'b_u mb_e huxyadi, bá ç_a n'da ra nyot'i mah_ets'i, nangué nts'edi bi hyärp_u dí 'bäi.

7 Nugä dá t_ang b_u häi, ne dá ø'a n'da ra nde bi xiqui: “Saulo, Saulo, hanja gní _ungagui,” bi 'y_engui.

8 Ne dá th_ati: “To'o i ma Hmu.” Ne nu'a bi xiqui: “Nugä dra Jesús, dra m_engu nazaret, guecä gadí _ungagui.”

9 Ne nu'ü 'da min 'yogähe bi nu'a ra nyot'i, p_e him bi 'yø'a ra nde nangué bi zocä.

10 Ne dá änni: “Ma Hmu 'be'a sä ga øt'ä.” Ne nu ra Hmu bi 'y_engui: “Dami ndants'i ní mba b_u Damasco, nub_u, da si'a b_u 'be'a gätho dá sän'ni'i gui 'yøt'e.”

11 Ne nugä 'bex dán xädä nangué'a ra nyot'i, ne nu'ü mín 'yogähe bi g_urca ma 'y_e, ne dá sømhbe b_u ja ra hnini Damasco.

12 Ne mi 'b_up_u n'da ra hocjä'i í Ananías, nangué mi t_enni x_un ho y_un t'edi ra Moisés. Ne gätho y_u judío mi 'b_up_u mi numanho a.

13 Nu ra Ananías bi zøp_u däm 'bucä, ne bi xiqui: “Ma cu'i Saulo, dami hyand ran nequi ni dä ya.” Ne 'bex bi zø ma dä, ne bi zä dá nu a ran 'yoh_u b_uya.

14 Ne bi xiqui: “Nu'a Oj_a mi th_ande ma ngärpa bøtah_u bi huahn'na'i nangué gui p_adi 'be'a rá pähä a. Ne bi ja'a'i gä nu rá Hoga Ts'unt'ü, ne bi ja'a'i nangué gä 'yørp_a rá nde a.

15 Nuya gui mam b_u 'b_uh y_u ja'í 'be'a gä nu ne 'be'a gä 'yøde.

16 Ne hin'y_u 'be'a man'da gui tø'mi, dami ndants'i gan xixy_a, gui 'y_ec'y_ei maju_ani a ra Hmu nangué di 'uec'a'ü ni ts'oqui nangué rá thuhu a ra Hmu,” bi 'y_engä ra Ananías, bi 'y_en'a ra Pablo.

Bi man ra Pablo hanja bi mba b_u 'b_u'ü hingy_u judío

17 Ne xø bi 'y_ena:

—Ne nu'b_u j_ambä pengä ua Jerusalén, dán y_a'be Oj_a b_u mbo ra d_anij_a, ne nu Oj_a bi jacä dá nu tengu n'da ra t'í.

18 Ne dá nugä ra Hmu, bi 'y_engui: “Dahmantho dami pøngua Jerusalén, nguetho hin da t'ørpamasu 'be'a gui ma nanguecä.”

19 Ne dá xi'a: “Ma Hmu, nu'ü ma m_enguhe ua gätho i p_adi 'be'a gätho dá øt'ä, dá mba b_u gätho ma nij_ahe, ne dá _unba _u gätho bi 'y_ec'y_ei i, ne dá cot'a fädi _u.

20 Ne nu'b_u mi mba ntho ra Esteban mi 'bäcä b_u, ne 'da'angu dá b_emhbe _u bin hote, ne dá jamansup y_u pahni _u.”

21 P_e nu ra Hmu bi xiqui: “Ní mba, nguetho ga p_enh'na b_u yab_u guerp_u 'b_uh y_u ja'í nangué hing y_u judío,” ngub_u bi xiqui, bi 'y_en'a ra Pablo.

Nu ra Pablo bi mba ma dä b_u 'b_uh y_u hmudof_ui

22 Nu'ü bi 'yømanho 'be'a bi man'a ra Pablo, asta gue'b_u mí ma da mba b_u 'b_uh y_u ja'í hing y_u judío. Nub_uya bin cu'e'ü y_u judío i 'bäp_u gue hing y_u 'y_ec'y_ei, bi mbafi ne bi 'y_ena:

—Dá tho na ran 'yoh_u, man'da x_un ho 'b_u hin di thoqui dim 'b_ui, bi 'y_uen'x.

²³ Man'da bi mbafi bi huaq't' yá pahni ne bi 'y_uents' y_u fonthäi.

²⁴ Nu ra hmudof_ui bi manda da ts'ixp_u mbo ra Pablo, ne bi manda da mba m'bei, ngue ndep'a dín juan'na ra Pablo hanja ná mba'x y_u ja'i.

²⁵ Ne nu'b_u i pa nthat'i ra Pablo ngue ra xifani, bi 'yän'na ra dof_ui ngue mi 'bäp_u:

—Ha i ja nin t'ε dih_u gui fε'a n'da ra romano nu'b_u hin ní t'ørpa ran juanbi, bi 'y_uen'a ra Pablo.

²⁶ Ne nu'b_u mi 'yø'a ra dof_ui a bi man ra Pablo, bi mba bá xi'a rá hmu ne bi 'y_uembi:

—Dami jamansu 'be'a guí ørpa na ran 'yoh_u, n'da ra romano na.

²⁷ Ne bá ε'a ra hmudof_ui b_uya, bi 'yän'na ra Pablo:

—Ha majuani gue'e gra romano.

Nu ra Pablo bi dadi:

—Haha, bi 'y_uena.

²⁸ Nu ra hmudof_ui bi 'y_uemp'a:

—X_un ngu ra mbeti dá jut'ä ngue dán romanogä.

Nu ra Pablo bi xi'a:

—Pe nugä mb_udi thoho ma ta bin t'un ran t'εdi gue din romano, janangue'a man'da dra romanogä.

²⁹ Ne nu'a ra hmudof_ui bin su nguetho ya xí du't'i ne nu'a ra Pablo ra romano na. Janangue'a nu'x nte bi 'yørpa ra Pablo, εna xtá mbei.

Nu ra Pablo mi 'bäp_u ja rá junta x yá hmumbäja y_u judío

³⁰ Ne nu'b_u mi hyats'i, nu ra hmudof_ui nde da badi hanja í yarp'x y_u judío, bi xocta'a ra Pablo mán thu't'i, ne bi manda dim peti y_u hmumbäja ne yá ngurpi y_u judío. Ne bi zix'a ra Pablo b_u dim peti.

23

¹ Nu ra Pablo εmme madín hyεth_u b_u, ne bi xifi:

—N'yoh_u ah_u, nugä zai dí øt'ä'a i xicpa ma mbai Oja, asta gue ra pa jab_uya, bi 'y_uem 'b_u mí d_u'mi din ya.

² Pe nu ra Ananías, ra dambäja, bi xi'x gue 'darp_u mi 'bähmb_u ra Pablo, da mberpa rá nde.

³ Nu ra Pablo bi xi'a ra Ananías b_uya:

—Oja da mberpa'a i nguetho yoho ni mbai. Sä guí εmh_u hin dá øt' y_un t'εdi, pe go gue'ah_u hin guí øth_u y_un t'εdi, ngue gadí manda da 'berca ma nde.

⁴ Ne nu'x 'darp_u mi 'bähmi bi 'y_uembi:

—Hanja gní that'a ra dambäja ngue bi huahn'na Oja.

⁵ Ra Pablo bi dadi:

—Cu ah_u, hin dí paçä ngue ra dambäja a, nu'b_u xcá paçä hin xcá thatä 'b_u, nguetho nt'o't'i gue hin ga c'aman'x ma ngurpih_u, bi 'y_uembi.

⁶ Ne nu'a ra Pablo 'b_u mí nu'x 'da gue hup_u ja ra junta, bi badi hinga 'da'ingu yá t'εc'y_ui x, nguetho 'da'x bi den'd_u i man y_u saduceo ne nu mi'da bi den'd_u i man y_u fariseo. Janangue'a nu ra Pablo bi 'y_uemp'x 'b_ura ja ra junta:

—N'yoh_u ah_u, nugä dra fariseogä, ne xin rá ts'ant'ugä n'da ra fariseo. Nugä dí 'bäcua ne guí ørcah_u ran juanbi nguetho dí εc'y_ui gue i ndants' mahøn'a x i tu, bi 'y_uen'a ra Pablo.

⁷ Ne nangue'a xí man na ra Pablo bin junth_u y_u fariseo x y_u saduceo, ne gätho bin hecp_u ja ra junta.

⁸ Nguetho i man'x y_u saduceo gue hingui ndants' mahøn'a x i tu, ne i ma ngue njo'o yám 'behni Oja mahεts'i, ne i ma ngue njo'o y_un dahi. Pe nu y_u fariseo gätho i εc'y_ui.

⁹ Bin ja n'da ra mbahni, ne nub_uya bin ndants'i 'da'x yá xänbate x y_u fariseo, bi 'y_uen'x:

—Nuna ran 'yoh_u 'bäcua, nte mán ts'o bi 'yøt'e. Xi'b_u majuani n'da ran dahi o gue n'da rám 'behni Oja mahεts'i bin yaui, nde'b_u hin ga sähmb_u Oja, bi 'y_uena.

¹⁰ Pe nu'x 'b_ura ja ra junta, εmme bin s_u'x, asta gue'b_u mí zu ra hmudof_ui da sen'inde ra Pablo. Bi xih yá dof_ui b_uya gue ba jacp_u 'b_uh y_u ja'i, ne da zix mahøn'a b_u ja ra ngundof_ui.

¹¹ Ne nu'b_u min xui, ra Hmu mahεts'i bim 'bähmi ra Pablo ne bi 'y_uembi:

—O di tu ni mbai Pablo, nguetho ngutho gui ma b_u ja ra dahnini Roma nanguecä, tengutho gá mangua Jerusalén.

Mi εna xtá tho ra Pablo

¹² Nu'b_u mi hyats'i, 'da'x y_u judío 'da'ingu bi b_uen'x da hyo ra Pablo, ne bi ma jatho di

ja'ts'a bi man'ɯ. Nε bi 'yɛn'ɯ ngue hin din sihme, xing ra dehe da zi, asta gue'bɯ go bi hyo.

¹³ Nε mi pongui yote má 'yohɯ ɯ 'da'angu bi ma ngue da hyo ra Pablo.

¹⁴ Nu'ɯ bi mba bɯ 'bɯh yɯ hmumbäjä ne yɯ dɔc'yɛi, nε bi xifi:

—Nugähe dá mamhbe majuani 'be'a ga øthe, nε hin dan sihmehe asta gue'bɯ go dá hohe ra Pablo.

¹⁵ Janangue'a nu ahɯ nε'ɯ mi'da guín 'yohɯ bɯ ja ra junta, nu'bɯ nixudi gui xihmbɯ ra hmudofɯi ba si'a ra Pablo, gui 'yɛmbi gue gui 'yänhdɯ mi'da yɯn t'änni. Janangue'a nugähe büya, dan sähe gua täcuahe bɯ ja ra 'yu, ga hohe, bi 'yɛn'ɯ.

¹⁶ Pε nu rá 'be'ue ra Pablo bi 'yøde 'be'a nde da 'yørpa yɯn 'yohɯ. Bi mba bɯ ja ra ngundofɯi nε bi xi'a ra Pablo.

¹⁷ Nu ra Pablo bi zonh'na n'da ra dofɯi büya, bi 'yɛmbi:

—Damí six na ra ts'unt'ɯ bɯ bí 'bɯh ra hmudofɯi, nguetho i ja 'be'a da xifi.

¹⁸ Nu ra dofɯi bi zixpɯ 'bɯ'a rá hmu, nε bi xifi:

—Nu'a ra Pablo ngue i ofädi, bi zoncagui nε bi 'yác ra mate gua siua na ra ts'unt'ɯ, nguetho ja 'be'a da xi'i.

¹⁹ Nu ra hmudofɯi bi bentpa rá 'ye ra ts'unt'ɯ, n'danni bá änni:

—'Be'a guín nde gui xiqui.

²⁰ Nu'a ra ts'unt'ɯ bi xi'a ra hmudofɯi büya:

—Nu'ɯ 'da yɯ judío bin yɔsɛ'ɯ, bi ma da 'yä'a ra mate 'bɯ nixudi, ngue gui sixpɯ mahøn'a bɯ ja ra junta ra Pablo, nguetho da 'yɛn'i, da 'yän mi'da yɯn t'änni.

²¹ Pε 'yo guí øt'e 'be'a da xi'i, nguetho i pongui yote má 'yohɯ yɯ judío ngue xɯn jot' ra 'yu, i täcua bɯ ra Pablo. Nu'ɯ, 'da'angu xɯm ma ngue xín din sithe xín din sihme asta gue'bɯ go bi hyo ra Pablo. Nε i tɔp'a thohe 'be'a go gui ma, bi t'ɛmp'a ra hmudofɯi.

²² Nu ra hmudofɯi bi hɛcua ra ts'unt'ɯ ngue njon da xifi, ngue ya xí xi'a ra hmudofɯi. Nε nubüya bi xifi da mba.

Nu ra Pablo bi mba m'behni bɯ 'bɯh ra Félix

²³ Nubüya nu ra hmudofɯi bi zohn'dɯ yoho yɯ ngørpa dofɯi, bi xifi din sä yociento

ndofɯi da mba bɯ ra hnini Cesarea 'bɯ guto nxui. Nε da mbähä mi hyäte ma 'det'a yɯ dofɯi ngue din tɔgue, nε da mbähä mi yociento yɯ dofɯi ngue i cɯ yɯn ts'at'ɛgui.

²⁴ Nε bi manda da thøspa yɯ fani ngue da hyux a ra Pablo. Nε bi xifi di jamansu xɯn ho bɯ 'yu, asta gue'bɯ go bi dä bɯ 'bɯh ra ts'ut'abi Félix.

²⁵ Nε bi 'yo't'a n'da ra sɔcuɔ ra hmudofɯi, bi mbɛnpa ra ts'ut'abi Félix.

²⁶ Nε bi 'yɛn'a ra sɔcuɔ:

“Nugä dra Claudio Lisias, dadí zɛngua'i, gra Félix, gra hoga ts'ut'abi.

²⁷ Nuna ran 'yohɯ na, nu'bɯ mi bent' yɯ judío, nde xtá hyo. Pε dá yamhbe nangue xɯn ngu yɯ dofɯi, nguetho dá øcä ngue ra romano na.

²⁸ Nugä him mí pɔdi hanja bi mba ma yapi, dá sixpɯ ja rá junta yɯ judío.

²⁹ Pε nubüya dá øde ngue hønt'ɯ yán t'ɛdi zɛhe yɯ judío ngue í mba ma yapi, nε hin'yɯ 'be'a dí tho, o gue dín ofädi.

³⁰ Nε nu'bɯ mi sicä 'be'a nde da 'yøt' yɯ judío, ngue nde da hyo, 'bex dá pɛnh'na bɯ guí 'bɯi. Nε dá xi'ɯ yɯ nyɔpate gue da xi'i 'be'a ní mbɛspa ra hnuman'ɯ. Nε hønt'a dá xi'a ya,” bi 'yɛn'a rá sɔcuɔ ra hmudofɯi.

³¹ Nu yɯ dofɯi büya bi 'yøt'e tengu bi xi'ɯ yá hmu. Nu'ɯ bi zix'a ra Pablo 'bɯ min xui, asta gue'bɯ mí zøm bɯ Antípatris.

³² Nu'bɯ mí hyax büya, bá peng bɯ yɯ dofɯi gue him madín tɔgue. Pε nu'ɯ gätho madín tɔgue bi thoqui bi zix'a ra Pablo ɯ.

³³ Nu'bɯ mí zøm bɯ ra hnini Cesarea, bin dɔp ra sɔcuɔ ra ts'ut'abi, nε bi mba ma dä bɯ ra Pablo.

³⁴ Nε nu'bɯ mi nu'a ra ts'ut'abi a ra sɔcuɔ, bi 'yän'na ra Pablo:

—Hapɯ ni häi.

Nε nu ra Pablo bi xifi gue ra mɛngu bɯ ra häi Cilicia.

³⁵ Nu ra ts'ut'abi büya bi xi'a ra Pablo:

—Nugä ga øcä 'be'a gui mam 'bɯ bi zø'ɯ di yɔp'i'i.

Nε bi manda da mba m'bädi bɯ ja rá nguts'ut'abi ndudɔn Herodes.

24

Nu ra Pablo bin juɔn zɛhe bɯ 'bɯh ra Félix

¹ Nε nu'bɯ mi jua'a cut'a pa, bi mba bɯ ra Ananías, ra hmumbäjä, nε 'da yɯ dɔc'yɛi, nε

ra Tértulo ran hocpate. Ne bi xi'a ra ts'ut'abi 'be'a í mba ma yaꝑi ra Pablo.

² Nu'b_u mí ts'onh ra Pablo, bi d_u'mi bin yapate a ra Tértulo. Nu'a bi xi'a ra Félix:

—Nugähe dí p_hmbe ngue nangue'e i ja ran johya ua ra häi dí 'b_uhmbe.

³ Ne gäthogähe man'da dí 'b_uhmbe x_un ho nangue 'be'a guí øt'e. Ne gätho y_u pa dí xi'ahe ra jamadi nangue'e.

⁴ Nuya hingui ngu 'be'a ga xi'a'i, p_e gui 'yørc_a ra mate gui 'yøde 'be'a dí xi ahe.

⁵ Nuna ran 'yoh_u, εmmε ra ts'om'bäi na, ne εmmε di parba y_u judío høn_bu go hap_u 'b_ui ngue gätho ra ximhäi. Ne nuna, rá ng_urpi 'da'u y_u ja'i t'εmbi y_u nazareno.

⁶ Nu'a mí nde xtí ts'on ra d_unija b_u Jerusalén, p_e nugähe dá benthe, ne dí εmhbe xcá ju_unbahe tengu im mam b_u ja man t'εdihe.

⁷ P_e nu ra hmudof_ui, ra Lisias a, con rá ts'edi bá j_uc_pu mi 'b_uhmbe.

⁸ Ne bi xije dan yafe ua. Nuya, nu'b_u gui 'yän zεhe a, gui paði gue maju_uni 'be'a gätho ní mba ma yaꝑi, bi 'yεmp'a ra ts'ut'abi a ra Tértulo.

⁹ Ne nu'x_u y_u judío min 'yoh_u, 'da'angu bi man'x_u.

¹⁰ Ne nu ra ts'ut'abi bi un ran t'εdi ra Pablo gue din ya b_uya. Nu ra Pablo bi ma, bi 'yεna:

—Nugä i hu ma mb_ui ngue sä dan ju_undä ua, nguetho guí paði 'be'a nám 'b_uhmbe d_yu judíohe, gue x_un ngu y_u jεya guín ts'ut'abi ua.

¹¹ Nu'b_u guí nde gui paði, sä gui paði, ja mán 'de'mayo ma pa ya gue dá mba b_u Jerusalén, dá th_unde Oja b_u.

¹² Ne nu'x_u ma mijudíohe him bi nu 'b_u 'bo'o xcán junthe, xím bi nu 'b_u 'bo'o xcá parbi, xínga guerp_u ja ma d_unijahe, xínga guerp_u ja ma t'uni_ujahe, xínga guerp_u gätho ra hnini.

¹³ Nuya hingui sä din ju_unni x_un ho nguetho him maju_uni 'be'a ní yaꝑ_a ya.

¹⁴ P_e nuya dadín ju_undä gue dí t_undä ra 'yu ma'da'yo, ne gue'a εmbi him maju_uni x_u. P_e guet'a ra 'yu mí t_un'd_u ma ng_urpa bøtahe, gue mí numansu Oja nguetho dí εc'y_ei 'be'a gätho mán t'o't'i b_u ja rá søcu_u y_un t'εdi ra Moisés ne yá søcu_u y_u pøngahya.

¹⁵ Ne nugä dí tø'mi 'be'a nín ho da 'yøt' Oja, tengu i tømp' ya i 'bäcua. Nugähe dí εc'y_eihe ngue gätho x_un du da ndants'i, ne'x_u bi 'yøt' ran ho, ne'x_u bi 'yøt' ran ts'o.

¹⁶ Janangue'a gätho dí øt'ä 'be'a di bεngä Oja n'dahma hin hap_u da th_unga ma ts'oqui, xínga guerp_u 'b_u Oja xínga guerp_u 'b_uh y_u ja'i, bi 'yεna.

¹⁷ Ne xø bi 'yεna:

—Ne nu'b_u mi thogui x_un ngu y_u jεya, bá pengä b_u Jerusalén ngue ga un y_un t'unni ma mεnguhe, ne ga un y_un t'unni b_u ja ma d_unijahe.

¹⁸ Ne ngub_u dá øt'ä b_u d_unija, dá th_unde Oja. 'Da'u y_u judío, y_u mεngu b_u ra häi Asia dán t_umhbe b_u b_uya. Ne njom mí 'b_ur_u x_un ngu y_u ja'i, xíng ra s_ui mi ja b_u.

¹⁹ Nu'x_u gue dán t_ungähe b_u, nde'b_u gue'x_u xtambá 'yεcua x_u, xtá mangua 'b_u ja 'be'a dá øt'ä b_u.

²⁰ O gue guehya y_un 'yoh_u 'bäcua da ma 'b_u ja 'be'a bi n_urcä 'b_u má mbagä b_u ja ra junta.

²¹ Hønt'a nts'edi dá mangä b_u, ne dá εmbä x_u: “Nu ah_u guí ørcä ran ts'εmbi nam pa ya nguetho dí εc'y_ei ngue i ndants'x_u i tu,” dá εngä, bi 'yεn'a ra Pablo.

²² Ne nu'b_u mi 'yø'a ra Félix 'be'a bi man ra Pablo, 'bex bi ma da guah ra junta, nguetho x_un ngu ts'x_u mi pa'a ra Félix nangue rá 'yu Oja. Ne bi xi'x_u:

—Nu'b_u dambá εcua ra hmudof_ui, ra Lisias, sä ga paçä 'be'a gätho bin ja.

²³ Ne nu'a ra Félix bi manda da thoqui da mba m'bädi ra Pablo. Ne bi manda ngue da t'ørpa ran ho nangue'a, ne nu'x_u yá amigo sä da mba b_u ne di unni 'be'a gätho da hyoni.

²⁴ Nu'b_u mí tho'i ts'x_u 'da y_u pa, nu ra Félix bá peng b_u ja ra hnini Cesarea, bán 'youi rá xisu í Drusila, nu'a ra judío a. Ne bi zon'na ra Pablo, ndepe da ma Hague dán zä n'da da 'yεc'y_ei ra Jesucristo.

²⁵ Ne nu'b_u mi man ra Pablo nangue ram 'b_ui nju_untho, ne bi ma ngue di jamansu 'be'a da 'yøt'a n'da, ne bi ma din ja ran t'änni 'b_u ran zεgui nangue y_u ts'oqui, nu ra Félix bin su b_uya, ne bi xifi:

—Hønt'a gá xic ya, 'be ním 'bähma b_u ja ra fädi mahøn'a, ne nu'b_u da bongui ga zon'na'i mahøn'a, bi t'εmp'a ra Pablo.

²⁶ Nu ra Félix mí ɛna xtán gu'ti ts'ɯ, n'dahma xtí thø'a ra Pablo. Janangue'a njant'a thoho min zohni nɛ min yəui.

²⁷ Nɛ nu'bɯ mi gua'a nyojɛya bi mba ma poni a ra Félix, nɛ bi hyu'a ra Porcio Festo. Nu ra Félix 'bɯ mí bøm bɯya, bi zopɯ ra Pablo bɯ ja ra fädi, nguetho mí su da numan'ɯ yɯ judío 'bɯ xtí hocpi.

25

Nu ra Pablo din juan bɯ 'bɯh ra Festo

¹ Nu ra Festo bi mba bɯ ra häi guerpɯ din ts'ut'abi, nɛ hyupa bim 'bɯpɯ ra hnini Cesarea, bi mba bɯ ra hnini Jerusalén bɯya.

² Nubɯ Jerusalén, yɯ hmumbäjä nɛ yá ngarpɯ yɯ judío bi xi'a ra Festo, bi nyari nangué ra Pablo.

³ Nɛ bi 'yørpä ts'edi bi 'yäp ra mate ngue da zohna ra Pablo ngue da zøm bɯ Jerusalén, nguetho im bɛn'ɯ da gorpa bɯ 'yu, gue nde da hyo.

⁴ Pɛ nu ra Festo bi xifi ngue ofädi bɯ Cesarea ra Pablo, nɛ “mí ts'utho ga mbagä ya,” bi 'yɛmbi.

⁵ Nɛ bi xifi:

—Nde'bɯ ga mbähä 'da ahɯ gue ja ni ts'edihɯ, nɛ nu'bɯ ja mán ts'o bi 'yøt'a, sä gui yafɯ.

⁶ Nu ra Festo, masque mbɛ man 'dɛt'a pa bim 'bɯpɯ Jerusalén, bi mba bɯ Cesarea bɯya. Nu'bɯ mí hyax bɯya, bi mba bɯ ja rán juanbate, nɛ bi manda ba ts'i ra Pablo.

⁷ Nɛ nu'bɯ mi zøm bɯ ra Pablo, nu yɯ judío ngue bá nɛxpɯ Jerusalén bi mbä'ts'i. Nɛ ɛmmɛ xən ngu 'bɛ'a xən ts'o í yari. Pɛ hingui sä da bøm majuañi 'bɛ'a bi man'ɯ.

⁸ Nu ra Pablo bi ma nanguese bɯya:

—Nte dá øt'ä ngue hingui ho nangué man t'ɛdihe dyɯ judíohe, xínga gue'a ra danija, xínga gue'a rán t'ɛdi ra hmuts'ut'abi bɯ Roma, bi 'yɛn'a ra Pablo.

⁹ Nu ra Festo nde da 'yøt'a dí numanho ɯ yɯ judío, janangue'a bi 'yän'na ra Pablo:

—Ha guí nde gui mba bɯ Jerusalén, guerpɯ ba øt'a ran juanbi bɯ, nangué 'bɛ'a í yarp'a yɯ judío.

¹⁰ Nu ra Pablo bi dadi:

—Hin'na, guecua rán säui da t'ørcä ran juanbi ua, nguetho bi 'da'a ran t'ɛdi ra hmuts'ut'abi 'bɯpɯ Roma gue gui 'yørcä ran

juanbi ua. Nɛ nte mán ts'o xtá ørpa yɯ judío, gue gui sixcä bɯ. Nu'i guí pañi xən ho ngue te dá øt'ä.

¹¹ Pɛ nu'bɯ xtá øt'ä n'da ran ts'o gue i man nin t'ɛdi gui hyogui, jatho ga tu 'bɯ, hin ga 'dagui nangué man däte. Pɛ nu'bɯ him majuañi 'bɛ'a ní yäcpä ɯ, njo'o n'da i ja rán t'ɛdi dí dägä bɯ ja yá 'yɛ ɯ. Nugä dí ä'a ran t'ɛdi gui thocä bɯ 'bɯh ra hmuts'ut'abi bɯ Roma, bi 'yɛn'a ra Pablo.

¹² Nu'bɯ min yähɯ yäm fäts'ihɯ a ra Festo, bi xi'a ra Pablo:

—Nu'bɯ guí ɛna ga dä ahe bɯ Roma, da zä 'bɯ, bi 'yɛmbi.

Nu ra Festo i yqui ra ts'ut'abi Agripa

¹³ Nu'bɯ mi tho'i 'da yɯ pa, n'da rá ts'ut'abi yɯ judío, ra Agripa na, nɛ'a rán ju, Berenice, bi zøm bɯ Cesarea dí zengua a ra ts'ut'abi Festo.

¹⁴ Nɛ nu'bɯ mi 'bɯpɯ 'da yɯ pa, nu ra Festo bi xi'a ra Agripa nangué ra Pablo, bi 'yɛmbi:

—O bɯ n'da ran 'yohɯ, i ofädi, ngue bi zocua ra Félix, í Pablo a.

¹⁵ Nɛ nu'bɯ má mbagä bɯ Jerusalén, nu yɯ hmumbäjä nɛ yɯ dəc'yɛi ngue yɯ judío bi xicä nangué ra Pablo. Nu'ɯ mi äp ran ɯnbi nangué'a.

¹⁶ Nɛ nugä dá xi'ɯ: “Pɛ nugähe dyɯ romanogähe hingui sä ga hohe n'da 'bɯ hinda nadí juanbähe ɯ, nɛ dim 'bäpɯ ja yá hmi to'o di yari, din yäɛɛ.” Ngubɯ dá xifi.

¹⁷ Nɛ nu'bɯ mi zøcua yən yäpate, nu'bɯ mi hyats'i, 'bɛx dá mba bɯ ja man juanbate nɛ dá manda da ts'ixpɯ a ra Pablo.

¹⁸ Nu'bɯ mí 'bähmbe bɯ ɯ yən yäpate, pɛ xínga n'dare bi ma gue yɯ ts'oqui tengu mím bɛngä ngue xtá ma.

¹⁹ Pɛ hønt'a n'da ram hma madín junthɯ nangué 'bɛ'a mi ɛc'yɛi zɛhɛ ɯ yɯ judío. Nɛ nangué n'da ran 'yohɯ í Jesús nín junt'ɯ, ngue bi du, pɛ nu ra Pablo nts'edi bi ma ngue i 'bɯi, bi 'yɛna.

²⁰ Nu ra Festo bi thoqui bi ma:

—Nɛ nugä hin dí paçä ga øt'ä ran juanbi nangué 'bɛ'a ɛc'yɛi yɯ judío. Janangue'a dá äñ'na ra Pablo 'bɯ nde da mba bɯ Jerusalén, da mba ma juanbi bɯ.

²¹ Pɛ nu ra Pablo bi 'yäc ran t'ɛdi, nde ga dá bɯ 'bɯh ra hmuts'ut'abi Augusto bɯ Roma. Dá manda bɯya da 'bädi asta gue'bɯ

bi zä ga pēhdä b_u 'b_uh ra hmuts'ut'abi, ɛn'a ra Festo.

²² Nu ra ts'ut'abi Agripa b_uya, bi xi'a ra Festo:

—Nugä dín nde ga øde 'be'a da man'a ran 'yoh_u.

Bi dā'a ra Festo b_uya:

—Nixudi da zä gui 'yøde.

²³ Man'da pa b_uya bi mba b_u ja rá ngu ran juānbate ra Agripa n_e ra Berenice. N_e bi mba b_u mbo gātho ja yú ts'edi, min 'yoh_u y_u hmudof_ui n_e y_u ng_urpi b_u ja ra hnini Cesarea. N_e bi ts'ini x_un ho nguetho i ja yúts'edi. N_e nu'a ra Festo bi manda da ts'ixp_u ra Pablo.

²⁴ N_e nub_uya bi 'yēn'a ra Festo:

—Nu'i gra ts'ut'abi Agripa, n_e ah_u gy_un 'yoh_uh_u gātho guí 'b_uhmb_u ua ya, guí nuh_u na ran 'yoh_u. N_e gātho y_u judío 'b_ur_u Jerusalén n_e'_u 'b_ucua Cesarea madín yāpi nanguenh_u. Nu'x njām'b_u mi ɛ't'a mi xiqui ngue mi ädi da mba ntho.

²⁵ P_e nu'b_u má pācä ngue nte bi 'yøt'a rán säui dí tho, dá ɛngä ga pēnp_u 'b_uh ra hmuts'ut'abi b_u Roma, nguetho mí manse da mba ma dā b_u.

²⁶ P_e hin'y_u 'be'a sä ga o't'ä a x_u 'yøt'e ngue ga pēnpa ma hmu. Janangue'a dá zonhdä na ran 'yoh_u, gui 'yøhmb_u ts'x 'be'a da man ya, ma ts'ut'abi Agripa i. N_e nu'b_u gā 'yøhmb_u, masque da zä gui xij_u b_uya 'be'a da zä ga o't'ä nangué ran yāpi.

²⁷ Nguetho dí ɛna hingui ho ga pēnp_u n'da ra ofädi, n_e nte má søcuā da jāts'i ngue da mam b_u hanja i ofädi, bi 'yēn'a ra Festo b_uya.

26

Nu ra Pablo bin juān zeh_e b_u 'b_uh ra ts'ut'abi Agripa

¹ Nu'a ra Agripa bi xi'a ra Pablo:

—Da zä gui manse nangué'a zeh_e, bi 'yēmbi.

Nu ra Pablo bi uān rá 'y_e n_e bi ma nanguese. Bi 'yēna:

²—Ijagä ran johya, nguetho sä dam 'bäcä ua ja ni hmi, gra ts'ut'abi Agripa, n_e sä gam mangä nangué 'be'a í yācpä ma mijudíohe.

³ Nguetho guí pādi x_un ho 'be'a gātho yūn t'øt'e y_u judío, n_e guí pādi 'dahma 'dan'yo ma t'ɛc'y_eihe dy_u judíohe. Janangue'a dí

ä'a ra mate, gui 'yø'i ts'x x_un ho 'be'a gam mangä.

Rám 'b_ui ra Pablo 'b_u hin ní 'y_ec'y_ei

⁴ Nu'x gātho ma mijudíohe i pādi 'be'a ním 'b_ui dá øt'ä b_u 'b_uh ma mēnguhe, 'b_u mán t'uhnigä n_e'_u mām 'b_ucä b_u Jerusalén, asta guehya.

⁵ Nu'x hin'y_u ra pähä da ma, p_e maya'b_u mi pādi ngue nya'a thoho dá tēnni x_un ho tengu man y_u fariseo. Nu y_u fariseo man'da ɛhya da 'yøt' man t'ɛdihe dy_u judíohe xinda gue'x mi'da.

⁶ Nuya dí 'bäcua ja ran juānbate, nangué'a 'be'a dí ɛc'y_ei. Nugä dí ɛc'y_ei 'be'a bi xi'a Ojā ma ng_urpa bombøtahe, ngue da xox'x x_un du.

⁷ Nugähe yām bom'βeto x 'dē'mayoho yá ts'ant'x ma ng_urpa bombøtahe ra Jacob, dí ɛhyahe ma pa n_e ra xui nangué rá 'bēfi Ojā. N_e nugähe dí tømhb_e 'be'a bi man Ojā, gue da xox'x x_un du. Nugä dí ɛc'y_ei gue majuañi bi d_u'mi bi 'yøt'a, n_e gue'a ní yācpä ya ma mijudíohe, ma ts'ut'abi Agripa i.

⁸ Hanja gní bēmhb_u ngue hingui sä Ojā da xox'x x_un du, bi 'yēn'a ra Pablo.

Bi man ra Pablo madí unba y_u 'y_ec'y_ei

⁹ N_e xø bi 'yēm mahøn'a:

—Guec zeh_egä, nya'a thoho dá bēngä ngue mi ɛngä x_un ho 'b_u ga søcä ra Jesús, ra mēngu Nazaret.

¹⁰ Nub_u Jerusalén x_un ngu y_u 'y_ec'y_ei dá cot'a fädi, nguetho bi 'dacä ran t'ɛdi y_u hmumbäjä. N_e nu'b_u mi t'ɛna da mba ntho, 'da'angu dá bēmhb_e.

¹¹ N_e x_un ngu y_u nidj dá unba x y_u 'y_ec'y_ei b_u ja ma nijāhe dy_u judíohe. N_e dá säpi dá serpa yá t'ɛc'y_ei. N_e nugä ɛmme min cuēgä nangué'x, nēp_u ja y_u hnini yatho dá mbagä, dá un ran unbi x, bi 'yēna.

Bi mam mahøn'a ha bin jab_u bi 'y_ec'y_ei

¹² N_e xø bi 'yēm mahøn'a:

—N_e dá çaxä ra søcuā, ngue rán t'ɛdi y_u hmumbäjä, ngue ga unba y_u 'y_ec'y_ei. Dá hā ra 'yu ná mba b_u ra hnini Damasco.

¹³ Nu'i ma ts'ut'abi Agripa i, nu'b_u mbe huxyadi dá nu b_u 'yu n'da ra nyot'i bí 'yēh mahęts'i, n_e man'da madí hyät'i xinda gue ra hyadi. N_e nu'a bi hyärp_u dí 'bähmb_e.

14 Nε nu'b_u gätho má tånje b_u häi, dá øcä n'da ra nde ngue ma ndese í ts'oqui, ra hebreo, i ξna: “Saulo, Saulo, hanja gñí ungui. X_un hxi guí øt'e, tengu n'da ra mb_undani i pa ma s_uni ra t'o hndepe dim p_efi x_un ho, nε i nete thoho,” bi 'y_engui.

15 Nε nugä dá änni: “To'o i, ma Hmu.” Nu ra Hmu bi dadi: “Nugä dra Jesús, guecä gadí ungui.

16 Nuya dami ndants'i, gui 'bäi. Nuya dán 'yusegä ua n'dahma gui ma nε gan juanni nangue gätho 'be'a gä nu ya, nε gätho 'be'a ga ut'a m'bejua.”

17 Nε bi 'y_engui: “Nuya ga pehn'na'i b_u 'b_uh y_u j_a'i hing y_u judío, nε ga jamansu i nangue 'be'a da nde da 'yøt'a'i y_u judío, nε y_u j_a'i ngue hing y_u judío.

18 Nε nangue nim hma, ga japi da xoc yá mb_ui y_u j_a'i nε him man din 'yo b_u ja ra 'bexui, p_e din ja ran nεqui yá mb_ui. Nε ga japi da 'uep_u ja rá ts'edi ra zithu, nε din 'yo b_u ja rá ts'edi Oj_a ma Ta. Nε din ja ra punbi yá ts'oqui. Nε da nu ra te mazai _u, nε gätho ran japi ga unni, tengu mi'da dá 'uecä,” bi 'y_engä ra Jesús, bi 'y_en'a ra Pablo.

Ra Pablo him bi mbesta a bi man ra Hmu 'b_u mín 'yuse

19 Nε nu ra Pablo bi thoqui bi xi'a ra ts'ut'abi Agripa:

—Nugä hin dá festhoho 'be'a bi xicä ra nde gue bá øh mahets'i.

20 Rá mb_udi dá xi' _u 'b_up_u Damasco, gue di päh y_un 'yomf_eni nε din 'yo b_u rá 'yu Oj_a. Nε dá xifi da 'yøt' ra 'befi x_un ho nguep_u da fadi x_u päh y_un 'yomf_eni. Ngutho dá mangä b_u Jerusalén, nεp_u gätho ra häi Judea, nε dá xicä y_u j_a'i ngue hing y_u judío.

21 P_e nangue'a 'be'a dá mangä, nu' _u 'da y_u judío bi b_entcä b_u ja ra d_anij_a, mi nde xta hyogui.

22 P_e asta gue y_u pa jab_uya i fäxcä Oj_a. Nε dí xi' _u ja yá ts'edi, nε dí xi' _u hin'y_u yá ts'edi. Nε hont'a dí xänbi 'be'a bi man ra Moisés nε 'be'a bi man y_u pøngahy_a, ngue bin ja.

23 Nu' _u, bi ma ngue jatho da nu ran unbi ra Cristo, nε gue'a ra mb_udi da mba nsots'i b_u 'b_u _u x_un du. Da mba nsots'i guerp_u da zä di un ran nεqui yá mb_ui _u y_u judío, nε' _u hing y_u judío, bi 'y_en'a ra Pablo.

Ra Pablo ndepe da 'y_ec'y_ei ra ts'ut'abi Agripa

24 Nε nu'b_u ngub_u mi man ra Pablo, nu ra Festo nts'edi bi mbafi:

—Nu'i gra Pablo, guín gät'i, ξmme x_un ngu guí p_ah ra s_øcua_u janangue'a guín gät'i.

25 Bi d_a'a ra Pablo b_uya:

—Hin dí jät'ä, gra hoga ts'ut'abi gra Festo. P_e gätho dí mangä majuani a.

26 Nu ra Agripa in ts'ut'abi b_u 'b_uh y_u judío, i 'b_ucua, i p_adi nangue 'be'a gätho dí mangä. Janangue'a hin dí su ga mangua ja rá hmi. Nε dí haxa njuani ngue i p_adi, nguetho him bi t'agui 'be'a bin ja, bi 'y_en'a ra Pablo.

27 Nε xø bi xih ra ts'ut'abi Agripa:

—Ma ts'ut'abi Agripa i, ha guí øc'y_ei 'be'a bi man yá pøngahy_a Oj_a. Nugä dí p_acä gue guí øc'y_ei, bi 'y_embi.

28 Nu ra Agripa b_uya bi d_a'a ra Pablo:

—Nu'i, guí nde 'bex ga p_acä man 'yomf_eni, ngue ga øc'y_ei ra Cristo.

29 Nu ra Pablo bi 'y_emp'a:

—'Bexgue guehya, ogue niya'b_u ts' _u, Oj_a i p_adi 'be'a dí n_edegä. Dí n_e nde gue guí 'y_ec'y_ei, nε ah_u gätho guí 'b_uhmb_u ua guí øhmb_u 'be'a dí mangä ya. Nε dí n_e nde gui cohmb_u tengugä, p_e hont' _u y_u cadena hin'na _u, bi 'y_embi.

30 Nε nu'b_u ngub_u mi man ra Pablo, ra Festo nε ra Agripa bim 'bäi, nε'a ra Berenice nε' _u mi'da mi hup_u.

31 Nε nu'b_u mi mba b_u thi, n'da ngu n'da bin y_ase _u:

—Nu'a ran 'yoh_u ra Pablo, nte bi 'yøt'a ngue da du, xínga gue'a din ofädi, bin 'y_emzehe _u.

32 Nu ra Agripa bi 'y_emp'a ra Festo:

—Nu'b_u hin xtá ma din dä b_u 'b_uh ra hmuts'ut'abi b_u Roma, sä da mba nso'ts'i 'b_u, bi 'y_embi.

27

Bi 'benp_u Roma a ra Pablo

1 Nu'b_u ya xí hma ngue ga huhe ra barco, nε ga mbäcähe b_u Roma, ra häi Italia, nu ra Pablo nε mi'da y_u ofädi bi mba ma däpi a ra ng_urp_adof_ui, rá thuhu ra Julio, rá ng_urp_adof_ui ra hmuts'ut'abi Augusto b_u Roma.

² Dá huhe ra barco ngue bi nexp̄ra ra hnini Adramitio, ne ɛn'ɯ da thop̄ra ja yɯ hnini bɯ ja ndendej̄a bɯ ra häi Asia. Dá nɛxhe bɯ bɯya, ne dá mbähmbe ra Aristarco, ra mɛngu ra hnini Tesalónica bɯ ra häi Macedonia.

³ Nu man'da pa dá sɔmhbe bɯ ra hnini Sidón, dán säyahe bɯ. Nu ra Julio min yamanhoui ra Pablo, ne bi un ran t'ɛdi da mba bɯ 'bɯh yá amigo. Ne nu yá amigo bi un ran säya.

⁴ Ne nu'bɯ má nɛxhe bɯ, dá thohmbe bɯ nthɛ't'i ra t'uhäi Chipre i ja bɯ made ra dej̄a. Dá thothe bɯ n'danguadi nguetho ɛmmɛ ts'edi ran dahi bɯ njombɯ.

⁵ M'bejua dá thohmbe bɯ ja ra häi Cilicia ne ra häi Panfilia ja bɯ ndendej̄a. Dá sɔmhbe bɯ ra hnini Mira bɯ ra häi Licia.

⁶ Guep̄ra bi d̄im bɯ n'da ra barco a ra hmudof̄ai ngue bá nexp̄ra Alejandría, ní mba bɯ ra häi Italia. Ne nu'a ra hmudof̄ai bi jaje dá huhe ra barco.

⁷ Ne xɯn ngu yɯ pa zɯ njante thoho dán 'yohe bɯ ja ra dej̄a, ne xɯn hɛi dá thohmbe bɯ gätho rá nyani ra t'uhäi Gnido. Nu ran dahi him bi jaje njuantho dá uenthe, janangue'a yabɯ dá cäthe njombɯ ja ra t'uhäi Creta, guep̄ra nthɛ't'i ra t'uhäi Salmón.

⁸ Ne xɯn hɛi dá thohmbe bɯ gätho rá nyani ra t'uhäi Creta, ne dá sɔmhbe bɯ ja yán säya yɯ barco, t'ɛmbi Buenos Puertos. Ne hinga yabɯ ja ra hnini Lasea.

⁹ Ne xɯn ngu yɯ pa ya dá 'behmbe nangué ran dahi, ne nts'utho bɯ dín 'yo ra barco bɯ ja ra dehe, nguetho yɯ pa ya i ja yɯn dahi.

¹⁰ Nu'a ra Pablo bi xi'ɯ min 'yohɯ:

—N'yohɯ ahɯ dí xi ahɯ, nu'bɯ ga thohmbɯ, ga nuhɯ n'da ra 'yanth̄i nguetho xɯn hɛi thoho bɯ dí mba ma 'yoni ra barco. Ne hinga hont'a ra barco ne ra 'beni ga 'behmbɯ, pɛ ts'ar̄p̄ra thoho nɛcähɯ ga tuhɯ, bi 'yɛmp'ɯ.

¹¹ Pɛ nu ra hmudof̄ai man'da mi ɛc'yɛi 'be'a bi ma rá mbɛti ra barco ne ra hmu ngue madí 'yoni, xinda gue'a 'be'a mi man ra Pablo.

¹² Nubɯ Buenos Puertos hingui ho ngue da gop̄ra ra barco yɯ pa xɯ sɛ. Janangue'a nu'ɯ mbɛ gätho ɯ mi ɛna xcá sɔmhbe bɯ ra hnini Fenice, guep̄ra xcám 'bähmbe yɯ pa xɯ sɛ. Nubɯ Fenice, ra hnini bɯ ra t'uhäi Creta,

man'da ja yán säya xɯn ho bɯ yɯ barco, nguetho hin ɛ ts'edi thop̄ra ran dahi.

Ran dahi bi 'yɛn ra dej̄a

¹³ Ne n'da ra pa bi pom bɯ bí 'yɛh ran dahi, ne hinga nts'edi i 'yo. Ne ɛn'ɯ xɯn ho 'bɯ da thogui. Janangue'a bi gax'a ra t'ɛgui mi o bɯ mbo ra dehe, ngue rán ts'ammi ra barco. Dá thohmbe bɯya, zɯ njante thoho á tho'a ndendej̄a ra barco bɯ ra t'uhäi Creta.

¹⁴ Ne 'bex bá ɛ'a n'da ran dahi ɛmmɛ nts'edi, bá nexp̄ra Creta.

¹⁵ Ne nu'bɯ mí mbɛdi bi ndøn ra barco ran dahi, him mí sä da mba ma 'yoni bɯya, dán unthe bɯya, ne dá tɛndahe ran dahi bɯ í mba.

¹⁶ Ne dá cäthe bɯ hɛrp̄ra ja ra t'uhäi Clauda i ja bɯ made ra dej̄a, nguetho bi täc'i ts'ɯ ran dahi ra häi. Ne xɯn hɛi bɯ dá juxhe bɯ mbo a n'da zɯ t'ubarco ngue mí jɛt'a ra barco.

¹⁷ Ne nu'bɯ mí cɛrp̄ra mbo ra t'ubarco, bi mba m'bänba yɯ xahi a ra barco ngue hin da xɔ'ts' yɯ xithe. Ne nu'ɯ bɯya mí supi da 'yɛn ran dahi ra barco bɯ ja ra 'bomu, ne da dontp̄ra guep̄ra t'ɛmbi Sirte. Janangue'a bi gacua yán thäcan dahi ra barco. Ne bi duxtho ran dahi ra barco bɯ ja ra dehe.

¹⁸ Man'da pa bɯya bi dɛ'mi bi hyør̄p̄ra ja ra dehe yɯ 'beni mi hør̄ra mbo ra barco, ndepe hin di hyɯ ra barco, nguetho ɛmmɛ nts'edi mi ɛnje ran dahi.

¹⁹ Ne ná hyu pa bɯya dá sosɛgähe, dá hømhbɛ thi 'be'a gätho mí honi 'bɯ di 'yon ra barco.

²⁰ Ne xɯn ngu yɯ pa ɛmmɛ mi ja yɯ güi, ne nya'a him bin c'ä ra hyadi, xínga gue yɯ sɔ 'bɯ xɯn xui. Ne dá nuhe n'da ran dätendahi ɛmmɛ nts'utho. Ne dí su ga tuhe.

²¹ Ne nya'a thoho njom bin sihmɛ. Nu ra Pablo bim 'bäi bi 'yɛna:

—N'yohɯ ahɯ nde'bɯ xquí 'yøde 'be'a dá mangä. Nde'bɯ xcambán säyahɯ bɯ Creta, ne hin xcá nuhɯ ran ɯnbi ya, ne hin xquí 'bɛh ni 'benihɯ.

²² Pɛ nuya, o di tu ni mbaihɯ, nguetho xínga n'da ahɯ gam 'behmbɯ, pɛ hont'a ra barco dim 'bedi.

²³ Nguetho däm 'bä'be n'da rá m 'behni Oj̄a mahɛts'i má xui, gue nugä rá mbɛtigä Oj̄a ne dí thände a.

24 Ne nu'a ram 'behni bi xiqui: “O guín su Pablo, nguetho jatho da mba ma dâ'i b̄h 'b̄h ra hmuts'at'abi b̄h Roma. Ne nu'a Ojâ hin di japi da du ɥ guí 'b̄hmb̄h ua ja ra barco, tengu gá 'yâpi,” ɛn'a râm 'behni Ojâ mahɛts'i.

25 Nuya, n'yoh̄h ah̄h, dan johyah̄h, nguetho dí ɛc'yɛi gue majuani da 'yõt' Ojâ tengu bi xic râm 'behni.

26 Pɛ nu ran dâhi da 'yɛnj̄h b̄h ja n'da ra t'uhâi i ja b̄h made ra dehe, bi 'yɛn'a ra Pablo.

27 Ne nu'b̄h ya xí gua'i 'de'ma goho ma pa dí 'yohe, nub̄hya bi 'yengâhe ran dâhi b̄h ja rá xɛqui ra dejâ t'ɛmbi Adria, 'b̄h min xui. Ne nu'ɥ ȳh mbɛfi gue di 'yon ra barco, mím bɛni hinga yab̄h ja n'da ra hâi.

28 Ne bi 'yɛni hangu nan hɛ ra dehe, 'dâte ma 'de'ma'dato metro nan hɛ. Ne bi dâ'n'i ts'ɥ ra barco, bi 'yɛni mahøn'a, nɛ nuya hõnt'i 'dâte ma yoto metro nan hɛ ra dehe. Janangue'a bi b̄adi him ma yatho b̄h ndenthe.

29 Nu'ɥ mi supi da zõm b̄h ndenthe ra barco, gue din thɛh̄h ȳh do. Janangue'a bi 'yɛnt'i goho ȳh t'ɛgui ngue yán ts'ãmmi ra barco, bi 'yɛnt̄p̄h ja rá xuthä ra barco, ndepe hin din 'yo. Ne ɛmmɛ mi xõnni din nɛqui.

30 Nu ȳh mbɛfi di 'yon ra barco mim bɛni xtá 'dagui, bi çâ'ma man'da ra t'ubarco b̄h ja ra dehe. Pɛ bin häte, nguetho ɛna gue'ɥ ȳh t'ɛgui xtá 'yɛnt' mi'da b̄h ja rá yâ ra barco, gue yán ts'ãmmi.

31 Pɛ nu ra Pablo bi 'yɛmp'a ra hmudof̄h, nɛ'ɥ ȳh dof̄h:

—I nde da 'dah ȳh di 'yon ra barco, pɛ nu'b̄h da 'dah ȳh, hin da zâ gui ponj̄h 'b̄h.

32 Nu ȳh dof̄h b̄hya bi hyɛcua yán thät'i ra t'ubarco, nɛ bi dux ra dehe, janangue'a njom bi 'dagui.

33 Ne nu'b̄h t'ũnɛqui tho nu'a ra Pablo bi xifi nde'b̄h din sihmɛ. Bi 'yɛna:

—Nuya, ná 'de'magoho ma pa ya ngue mí tutho ni mb̄ih̄h, nɛ hin gán sihmɛh̄h.

34 Nuya dí øt'ah̄h ra ts'edi gui sih̄h ts'ɥ ra hmɛ. Nu'a dí zac ni jâ'ih̄h a, nɛ guep̄h da zâ xinga n'da gam 'behmb̄h nɛ njon din ɯnbi, xingui ts'ɥ.

35 Ne nu'b̄h mi jua'a bi man'a ra Pablo bi hyaçã n'da ra thuhmɛ, bi un ra jamadi Ojâ b̄h ja yá hmi gâtho mí 'b̄hp̄h, nɛ bi xɛni bi d̄h'mi bi zi.

36 Nu'a bi man ra Pablo bi hyurpa yá mb̄h ɥ, bin sihmɛ ts'ɥ b̄hya.

37 Ne nugâhe í juaje yociento nɛ hyate ma 'de'ma 'dato njâ'i mi 'b̄hmbe b̄h ja ra barco.

38 Ne nu'b̄h mi juadi bin sihmɛ ɥ, nu'a ra trigo mi hõp̄h ja ra barco bi hyõm b̄h ja ra dehe, ndepa dí çah nan hȳh ra barco.

Bi xɛn ra barco ra dehe

39 Ne nu'b̄h mí hyats'i, him mi p̄adi 'bɛ'a rá thuhu ra hâi bi hyandi. Nu'b̄h mi nu mi ja b̄h n'da ra 'yɛthe gue him mí ja ȳh do, guep̄h mim bɛni mi sã xtí çt' ra barco.

40 Bi hyɛcua yán thät'i yán ts'ãmmi b̄hya, bi zop̄h dehe. Ne bi xocua yán thut'i yán thãcadehe ngue yám 'bãt'i ra barco. Ne bi 'yɛspa mahøn'a n'da ran thãcandâhi. Nu ran dâhi b̄hya bi 'yon ra barco, nɛ bi d̄h'mi bi hyãm b̄h ja ra ndendejâ.

41 Pɛ nu'b̄h má sõmhbe hap̄h hingui hɛ ra dehe, dán t̄imhbe b̄h yoho ȳh 'yɛthe, n'da n'danni ní yɛhɛ. Nu'a rá yâ ra barco bi yarp̄h ja ra 'bomu nɛ bin d̄h b̄h, nɛ him mí sã da thogui. Pɛ nu rá xuthä b̄hya bi mb̄hdi bi xɛn ra dehe, nguetho nts'ɛdi din thɛ b̄h ȳh dehe.

42 Nu ȳh dof̄h b̄hya, ɛna da hyo ȳh ofãdi, ngue mi supi din xaha, da 'dagui.

43 Pɛ nu ra hmudof̄h him mi ndepe gue nɛ ra Pablo da tho, him bi japi da 'yõt'e 'bɛ'a mim bɛn'ɥ ȳh dof̄h b̄hya. Bi manda ngue to'o p̄ah nan xaha, ra mb̄hdi da zo b̄h ja ra dehe nɛ din xaha, da zõm b̄h ja ra hâi.

44 Nɛ'ɥ mi'da ngue him mi p̄ah nan xaha, bi 'yoxp̄h ja ȳh xithɛ o gue ȳh xɛca barco. Ne gâtho bi zõmanho b̄h ja ra hâi.

28

Bi zõm b̄h ra hâi Malta a ra Pablo

1 Ne nu'b̄h má sõmhbe b̄h ja ra hâi, bi sije ngue rá thuhu ra t'uhâi Malta, i ja b̄h made ra dehe.

2 Nu ȳh mɛngu b̄h ɛmmɛ bi 'yõrcahe ran ho, nguetho bi 'yurcahe n'da ra sibi nguep̄h dán t̄ãspihe. Bin 'ye b̄h nɛ x̄h sɛje.

3 Nu ra Pablo bi pɛt ȳh 'yont'o, bi 'yãsp̄h ja ra sibi, 'bex bi bõn'a n'da ran dâte poz̄h b̄h ja

ra t'o, nu'b_u mi zä ra sibi. Ne nuna ra poz_u bi zap rá 'yε ra Pablo, ne bin z_urp_u.

⁴ Nu'b_u mi nu y_u mεngu b_u ngue i z_urp_u ja rá 'yε ra Pablo ra poz_u, bi 'yεn'_u:

—Masque ra hyodu na ran 'yoh_u, masque him bi du b_u ja ra dehe, pε nuya m'bejua da gut'a 'be'a xí 'yøt'e.

⁵ Pε nu ra Pablo bi huac rá 'yε, ne bi däh ra poz_u, nín so b_u ja ra sibi, ne nte mán unbi bi nu ra Pablo.

⁶ Ne nu'_u 'bäp_u, mi tø'mi nde da nu 'b_u da nden b_u bi zapi, o gue da 'yagui ne 'bex da du. Ne nu'b_u ná nya'a mi tø'mi, hin te bi ja, bi pä'a mim bεn'_u. Ne εn'_u: “Masque n'da ra oja na.”

⁷ Nu'a rá ts'ut'abi ra t'uhäi Malta, í Publio a, mí jase n'da xεqui rá häi jomb_u dán tasp_uhe. Ne bi xije ga mbähmbe b_u rá ngu. Ne hyu pa däm 'buhmbe b_u, ne εmme x_un ho bi 'yørcähe.

⁸ Nu rá ta a ra ts'ut'abi Publio ya xmí _u 'b_u má sømhb_e b_u, mi ja ra pa ne ra mbøni. Nu ra Pablo bi mba b_u da nu, bin yaui Oja ne bi gäx rá 'yε, ne 'bex bi zä b_uya.

⁹ Ne nu'b_u min ja 'be'a bi 'yøt'a ra Pablo, gätho mi 'b_ura ja ra häi ngue mín zäman'_u bi zøm b_u, ne gätho bi hoqui, bi zä b_uya.

¹⁰ Ne x_un ngu y_un t'unni bi 'daje, ne nu'b_u má mbäcähe, xø bi 'daje gätho 'be'a ga homhb_e b_u ja ra barco.

Bi zøm b_u Roma ra Pablo

¹¹ Nhyuzna däm 'buhmbe b_u ja ra t'uhäi Malta, dá huhe n'da ra barco b_uya. Nu ra barco mi hø b_u gätho y_u pa x_u sε, ngue bá nεxp_u Alejandria. Nu rá thuhu ra barco t'εmbi y_u gon'yoh_u Cástor ne Pólux.

¹² Ne dá huhe ra barco, dá nεxhe b_u ra t'uhäi Malta b_uya, ne dá sømhb_e b_u n'da ra hnini Siracusa, ngue 'dan'yo ra häi, ne hyupa dán dehe b_u.

¹³ Dá nεxhe b_u, ne dá cäthe b_u ja ndendeja asta gue'b_u go má sømhb_e b_u ra hnini Regio. Ne man'da pa b_uya bin 'yo x_un ho ran dähi, ne ná yopa dá sømhb_e b_u ra hnini Puteoli, gue ra häi Italia, ne dá cäcähe b_uya.

¹⁴ Nub_u, dá tømhb_e 'da' y_u cu nangu_e ra Cristo. Nu' b_u bi xije dan säyahe b_u nyoto pa. M'bejua b_uya dá haxhe ra 'yu í pa b_u ra dähni Roma.

¹⁵ Ne nu' y_u cu nangu_e ra Cristo mi 'b_ura Roma, mi øde ba εhmbe b_u 'yu. Bá εh p_uya, bi daje b_u ja ra hnini Foro de Apio, ne bi daje mi'da b_u ra hnini Tres Tabernas. Ne nu ra Pablo 'b_u mí nu, bi xi Oja jamadi, ne nu Oja bi hyurpa rá mb_ui b_uya.

¹⁶ Ne nu'b_u má sømhb_e b_u ja ra dähni Roma, nu ra hmudof_ui bi dä b_u y_u ofädi b_u 'b_uh rá hmu y_u mbädi. Pε nu'a ra Pablo bin t'un ran t'εdi dim 'b_uε b_u ja n'da ra ngu, ne hønt'a n'da ra dof_ui da mbädi.

Bi man räm Hman Oja ra Pablo b_u Roma

¹⁷ Ne nu'b_u mi tho'an hyupa, nu ra Pablo bi zon'd_u yá ngurpi y_u judío ngue mí 'b_ura. Ne nu'b_u mim peti b_u 'b_u'a ra Pablo, bi 'yεmbi:

—Man 'yoh_u ah_u, nte man ts'o dá ørpä _u ma mijudíoh_u, xín dá festa yán thande bi thocta _u ma ngurpa bombøtah_u, pε guehma bi mba ma dägä b_u 'b_uh y_u romano b_u Jerusalén.

¹⁸ Ne nu'b_u mi 'yørcä ran juanbi, nu' _u mi nde xtá hyega thoho, nguetho nte dá øt'ä ngue da thogui.

¹⁹ Pε nu ma mijudíoh_u him mi nde xtá hyega thoho, janangu'e dá äh ran t'εdi di dägä ua Roma. Pε hin'y_u 'be'a dím bεni dá yäp_u _u ma mijudíoh_u.

²⁰ Janangu'e dá zohn'nah_u dan nuh_u ne dan yähu. Nuj_u dy_u israelh_u, dí tømhb_u din ja 'be'a bi man Oja gue din ja. Pε dí εc'yεi ngue ya bi d_u'mí bin ja 'be'a bi man Oja, jananjab_u nthu t'igä ra t'εgui ja ua, bi 'yεn'a ra Pablo.

²¹ Nu' _u bi xi'a ra Pablo:

—Nugähe nte má søcuä bi 'bεngähe ní 'yεp_u Judea nangu'e. Xínga n'da man 'yoh_uh_u bí nεxp_u, bi man ran ts'o nangu'e, njo'o to'o bi yäp'a'i.

²² Pε dín nde gui xije ts' _u 'be'a guím bεni, nguetho høn_u bi zä i hma hingui ho 'be'a guí εc'yεih_u, bi 'yεn' _u.

²³ Ne nu' b_u bim peti man'da ra pa nangu'e a xí ma, ne x_un ngu _u bi zøm b_u mi 'b_u'a ra Pablo. Nu ra Pablo b_uya gätho ra pa bi xifi nangu'e rá 'bεfi i øt' Oja ua ja ra ximhäi, ne 'bεp_u ní manda Oja _u y_u ja'i. Bi hyoni 'bεp_u dí 'yεc'yεi ra Jesús, ne bi 'yuti hap_u nt'o't'i nangu'e ra Jesús b_u ja rá søcuä ra Moisés, ne yá søcuä y_u pøngahyä.

²⁴ Nu'ɯ da bi 'yɛc'yɛi 'bɯ mí man ra Pablo, pɛ 'da'ɯ him bi 'yɛc'yɛi.

²⁵ Nɛ nu'bɯ him mí sǎ'ɯ ngue 'da'angu da bɛni, bi mbɯdi bi mba. Pɛ nu ra Pablo man'da ram hma bi xi'ɯ:

—Nuna rá Hogandǎhi Ojǎ majuǎni bi ma nu'bɯ mim pɔngahya ra Isaías, nɛ bi xi'ɯ ma ngɯrpa bombɔtahɯ.

²⁶ Nɛ bi t'ɛmp'ɯ:

Ní mba bɯ 'bɯh ni mijudíohɯ, nɛ gui 'yɛmbi: “Nu ahɯ zǎi guí ɔhmbɯ nangue ni zaguhɯ, pɛ

hin guí pǎhmbɯ 'bɛ'a guí ɔhmbɯ.

Nɛ guín nuhɯ nangue ni dǎhɯ, pɛ hin guí pǎhmbɯ 'bɛ'a guín nuhɯ,”

ngubɯ bi 'yɛmb yɯ jǎ'i.

²⁷ Nguetho nu yɯ jǎ'i xɯm mɛ yú mbɯi,

nɛ xíngui ts'ɯ cɯ't' yú zagu 'bɛ'a ɔde.

Nɛ tengu'bɯ di ts'ǎnt' yú dǎ,

nguetho su da nu,

su da 'yɔde,

nguetho hingui nde di pǎh yú mbɯi

guɛpɯ da zǎ xcá hocpa yú mbɯi,

ɛn'a rá Hogandǎhi Ojǎ 'bɯ mím pɔngahya ra Isaías, bi 'yɛn'a ra Pablo.

²⁸ Nɛ bi thoqui bi 'yɛmbi:

—Dami pǎhmbɯ ngue nuya da si'ɯ hing yɯ judío 'bɛpɯ da zǎ dí zin Ojǎ ɯ, nɛ gǎtho yɯ pa dí mba bɯ. Nɛ nu'ɯ, man'da da 'yɔ'ɯ, bi t'ɛmp'ɯ yɯ judío.

²⁹ Nɛ nu'bɯ mí gua'a bi ma ra Pablo, nu yɯ judío bi mba, nɛ bin junzɛhɛ ɯ 'bɯ mí mba'ɯ, nangue 'bɛ'a bi man'a ra Pablo.

³⁰ Nɛ nu'a ra Pablo bim 'bɯpɯ nyo jɛya bɯ ja ra ngu xí mihi. Nɛ gǎtho to'o bi mba bɯ, bi numanho.

³¹ Nɛ nu ra Pablo bi ma 'bɛpɯ dí manda Ojǎ ɯ, nɛ bi xǎnbi nangue má Hmuhɯ ra Jesucristo. Nɛ nu'a ra Pablo him mi supi to'o da 'yɔde, nɛ njo'o to bi hɛcpi.

ROMANOS

Ra sɔcuɔ bi 'yorba ra Pablo yɛ 'yɛc'yɛi bɛ ja ra ngɛrpa ɔɔhnini Roma

Ran zɛngua

¹ Nugä drá Pablogä, drá 'yɛhɛgä ra Jesu-
cristo. Nɛ bi xic Ojɔ ma 'bäigä'be ra Cristo,
nɛ bi huangui gam mangä rán ho ma'da'yo
Ojɔ.

² Nɛ guet'a ram hma mi man Ojɔ bɛ ja rá
hoga t'ohni bi 'yo't'ɛ yú pɔngahyɔ maya'bɛ.

³ Nɛ n'dat'a ram hma im ma nangue ra
Jesucristo rá Ts'ant'ɛ Ojɔ a, nɛ nangue'a
bim 'bɛcua ja ra ximhäi, rá m bom'beto ra
David a.

⁴ Pɛ nu'bɛ mi dambɛni bɛ 'bɛ ɛ xɛn du, ja
bi 'yu Ojɔ xɛn ho gue rá Ts'ant'ɛ Ojɔ a bɛya
nte hɛmbi nangue rá Hogandɔhi in 'youi.
Gue'a ma Hmuhɛ a.

⁵ Nɛ rá mate zɛhɛ bi xiqui ma 'bäigä'be
ra Cristo, ga japi da'yɛc' yɛi yɛ ja'i gätho yɛ
hnini, nɛ gue'a dí hnumanho ra Cristo a
bɛya.

⁶ Janangue'a in ndec Ojɔ ga mba ga fäx'a
ni t'ɛc'yɛihɛ, nguetho bi zon'nahɛ Ojɔ bi
ja'ahɛ yú mbeti ahɛ ra Jesucristo.

⁷ Guehna dí ot'ahɛ na ya gätho ahɛ guí
'bɛhmbɛ bɛ ja ra ɔɔhnini Roma, ngue bi
huɛc'ahɛ Ojɔ nɛ bi zon'nahɛ, nɛ bi 'uec'a
ni mbɛihɛ in nde ahɛ hɔnt'a guim bɛmhɛ
a. Dí äp Ojɔ ma Tahɛ nɛ ra Jesucristo
ma Hmuhɛ da hyut'a ni mbɛihɛ nangue rá
mate zɛhɛ.

ɛmmɛ in nde da zɔm bɛ Roma a ra Pablo

⁸ M'bet'o thoho dí xi ahɛ ɛmmɛ dadí jo-
hyagä, nguetho dí ø'a man yɛ ja'i hɔnbɛ
go hapɛ dí 'yo ngue guí ɛc'yɛihɛ xɛn ho.
Janangue'a dí xi Ojɔ jamadi nangue gätho
ahɛ. Nɛ di thocpa ra jamadi ma Ojɔhɛ ra
Jesucristo.

⁹ Nɛ i pɔ Ojɔ hin dí ɛ'ts'a ná yɔ'be nangue
ahɛ. Nɛ dí hɔh ma mbɛi dí ørpa rá 'bɛfi
'bɛ dí m man a ran ho ma'da'yo nangue rá
Ts'ant'ɛ.

¹⁰ Nɛ dí äp rá mate Ojɔ ngue hin da ya'a ga
mbagä bɛ guí 'bɛhmbɛ. Nɛ hin dí pɔdi 'bɛ'a

da zä dá sɔm bɛ, pɛ go pɔ Ojɔ, nɛ xɔmhma
thoho da nde Ojɔ ga mba bɛ.

¹¹ Nguetho ɛmmɛ dín nde gan nu ahɛ, ga
fäx ahɛ dín ja ahɛ man'da xɛn ngu rá ts'edi
Ojɔ, nɛ man'da gam 'bɛhmbɛ xɛn ho bɛya.

¹² Nɛcä da zä gui fäxcahɛ, janangue'a da
zä 'da xtám fäxtahɛ nangue ma t'ɛc'yɛihɛ dí
comhbɛ.

¹³ Ma zi cu ahɛ dín nde gui pɔhmbɛ ngue
xɛn ngu yɛ nidí mí ɛna xcá mba bɛ, pɛ hinga
na sä. Pɛ guehna dín nde ga mbagä bɛ nɛ
da hnurca ma 'bɛfi bɛ guí 'bɛhmbɛ, tengu
bɛ mi'da yɛ hnini xtá mba.

¹⁴ Nguetho i 'yo ma güenda ga xänba yɛ
ja'i, nɛ ɛ 'bɛrpa ja yɛ hnini nɛ ɛ yɛm 'bɛndɔpo
ja'i, nɛ ɛ pɔh ra sɔcuɔ nɛ ɛ hingui pɔdi, gätho
ga xänbi.

¹⁵ Janangue'a nɛ ahɛ ɛmmɛ jag ra päh
ga xän'nahɛ rán ho ma'da'yo ra Cristo, gätho
ahɛ guí 'bɛhmbɛ bɛ ja ra ɔɔhnini Roma.

Nu ran ho ma'da'yo ní yɔn ɛ to'o gätho da hyɔn a

¹⁶ Nɛ hin dí pɛs' ma sä gam mangä ran ho
ma'da'yo, nguetho gue'a ram hma rá ts'edi
Ojɔ a dí yɔn ɛ to'o gätho da hyɔn a. Nɛ mbɛdi
bi sije dyɛ israelgähe, nɛ xø bi si ɛ mi'da
bɛya.

¹⁷ Nguetho nu ran ho ma'da'yo i xijɛ 'bɛ'a
ní hogahɛ, gue ga hɔnthohɛ rá mate, nɛ
hin'yɛ 'bɛ'a man'da dí zinɛ Ojɔ a. Tengue
mán t'o't'i: "To'o bi 'yɛc'yɛi rá mate Ojɔ, bi
hocpa yú ts'oqui, bin t'un ra 'da'yote bɛya."

Gätho yɛ ja'i in dupate yɛ ts'oqui

¹⁸ Nguetho nu'bɛ hin da yɔn Ojɔ yɛ ja'i
i jatho di ɛnbi, nangue'a 'dan'yo thoho i
thande, nɛ i øt'e 'bɛ'a gä má ts'oqui. Nɛ nu'a
majuani nde di bɛnba Ojɔ ɛ, pɛ di hɛcpada ɛ,
nguetho man'da in numanhosɛ yú ts'oqui.

¹⁹ Pɛ i pɔhɛma 'bɛ'a sä da fɔdi nangue Ojɔ,
nguetho guesɛ Ojɔ di bɛnbi.

²⁰ Nɛ madague'bɛ hin di nɛqui Ojɔ, pɛ da
zä da bɔh yɛ ja'i gue maguesɛ Ojɔ nɛ i ja rá
ts'edi mazai a, nguetho in nu 'bɛ'a gätho bi
'yøt'ua ja ra häi. Nɛ gue'bɛ go rá mbɛdi ra
ximhäi mi sä xtá fɔdi xɛn ho. Nɛ mi sä xtám
bɔh yɛ ja'i xtá numansu Ojɔ. Janangue'a
njon da zä da xi Ojɔ nte in dupate.

²¹ Nɛ mi sähma xtám bɔ Ojɔ, pɛ him mi
nde xtá numansu a nɛ him bi xifi jamadi

'be'a gätho bin t'un'du. Pe bi du'mi bi bæn a n'da ran 'yomfëni nte ní mba tho. Janangue'a bi 'beh ra hogan'yomfëni. Ne njam'bu bi zä da bæni 'be'a xun ho da 'yør puya.

²² Sä ãna paſe u, ne guepu í 'bepu ra hogan 'yomfëni buya.

²³ Nu Oja täte xun ho a, gue i 'bui mazai. Pe nu'u bi 'yøzehe yu ja'i bi bøni tengu yá pøte yu ja'i dim 'bedi, ne yu doja ne yu zate ne yu pozu, man'da bi 'yëmbi oja u.

²⁴ Janangue'a bi hye Oja u. Ne man'da bi 'yøzehe 'be'a gätho bi numanhose buya gue ran 'yomt'ëni. Ne bi ts'onse yá ja'i n'da ngu n'da u.

²⁵ Bi hye a majuani Oja ne go bi 'yëc'yei u him majuani Oja. Bi dände gätho bi 'yøt' Oja ua ja ra ximhäi xinda gue'a Oja gue bi 'yøt'u. Pe hønt'a Oja mixte xun ho a gätho yu pa mazai. Janangue'a hønt'a ga ëspahu a.

²⁶ Ne gue'a í hye Oja u. Ne nubuya bi zä bi 'yøt' ran ts'o, gue'bu go mí 'yøt' man'da xun ts'o, ne yu xisu bi pä a bi zänba Oja xtá 'yøt'e, gue bi 'yasäba yá mixisuhu tengu'bu ran 'yohu zehë.

²⁷ Ne yun 'yohu bi hyeh yán t'ëdi mi sän Oja xtín thät'u yu xisu ngue xtí manda, nguetho ëmme in nde di 'yasäba yá min'yohuhu, nu'a him mi sä xtá 'yøt'e. Pe bi hyonse ran unbi gue yá ja'i zehë u 'bu mí 'uegue.

²⁸ Ne nu'bu him mi numanho a ran 'yomfëni majuani nangue Oja, ngutho bi hye Oja u, ne man'da bi bæni u yá ts'on 'yomfëni ne bi 'yøt' yun ts'o him mi sä xtá 'yøt'e.

²⁹ Ne ëmme di yus' yá mbui gätho yu ts'oqui, ran 'yomt'ëni, ra ts'om'bäi, ran ts'iyate, ra nexmate, ran ts'eya, ran thote, ran sui, ran thäte, ran ucuate, ran c'äte.

³⁰ Ne yu zänfehni u, ne i san Oja, ne hingui su n'da ra ja'i, ne din 'yëx'u, ne ma magueſe u, thocpa thofo i honse mi'da yu ts'oqui hingui pa'di da 'yøt'e, ne i festa'a 'be'a man yá ta ne yá mbe.

³¹ Ne hingui nde din 'yomfëni u, ne hin di ja'ts'a man u, ne hin'yu yán huëcate, ne hin'yu yá yembui.

³² I pa'hma di unba Oja u gätho yu pa mazai, gue'a yán sähu a nguetho i øt' ya i hmangua. Pe man'da guexta'a i øt'e ne

man'da di johya 'bu xun ngu u 'da'angu øthu u.

2

Di unba Oja u to'o di ho yu ts'oqui

¹ Janangue'a hingui sä ga ëmhbu him man sähu a ran unbi hønt'a go to'o gahu. Nguetho nu'bu dí numan'uhu u 'da nangue yá ts'oqui, ne dí ëmhbu go yán sähu da nu ran unbi u, pe gue'a nán juanba zehëhu a 'bu gue n'dat'a dí øthu.

² Pe dí pa'hmbu gue yán sähu 'bu di unba Oja u øt' yu ts'oqui.

³ Pe sä dí ëmhbu ngue go ga ponju rán juanbi Oja, ngue go dí ëmfu hingui ho øt'u 'da, ne ya 'da'angu dí øthu u.

⁴ Ha hin dí pa'hmbu hanja him 'bexque di unghu Oja nangue ma ts'oquihu. Pe gue'a ní jaju ga päh ma mbuihu xun ho a. Pe nuju dí festa'hu rá yembui i øcahu.

⁵ Pe nu'bu xum me ní mbui n'da, ne xingui ts'u coh rá mbui nangue yá ts'oqui, pe ëmme di pet yun unbi da t'ørpa 'bu bi zøn ra pa, ngue rá muui a bi 'yøt'e, ne da zemp Oja a.

⁶ Ne n'da ngu n'da din t'un'na rán theui 'be'a bi 'yøt'e.

⁷ Nu Oja di unt'a ra temazai 'bu 'bo'o zai øt'a ran ho, nguetho honi dim 'buhmi Oja, ne i honi da 'yøt'a i numanho Oja, ne i honi da t'ørpa ran ho njam'bu din thegue.

⁸ Pe nu'bu dadín sähmbu Oja, ne hin dí numanhohu a ra 'yu majuani pe hønt' yu ts'oqui go dí numanhohu, pe gue'a dí 'daju ra cue Oja a 'bu, ngue ëmme nts'utho.

⁹ Nts'ëdi yun unbi ne 'be'a gätho má dumbui da nu'u n'da ngu n'da to'o gätho nzai øt' yu ts'oqui, neje dyu israelhe, ne ahü hin gyu israelhu.

¹⁰⁻¹¹ Pe hønt'a go to'o da hyoni da 'yøt' ran ho, di japi 'darpu dim 'buhmi Oja ne da numanho Oja a, ne da hyurpa rá mbui thocpa thofo, necähe dyu israelgähe, ne ahü hing yu israelhu. Nguetho gätho 'da'anguju bu na nuju Oja.

¹² Ne nu'u hing yu israel him bi sih yán t'ëdi Oja. Ne madague'bu him bi sifi, pe guehma da nu yun unbi to'o di thocta yu ts'oqui. Ne ngutho u yu israel ngue bi sih yán t'ëdi Oja, ne gue'u yán t'ëdi Oja dí juanba u to'o di thocta yu ts'oqui.

13 Nguetho nu'bu da batho yán t'edi Oja n'da, hin da numanho Oja a 'bu, hinda hont'bu da 'yot'a hmam bu.

14 Nu'u hing yu israel, him bin t'un yán t'edi Oja ngue ran hocja'i xtá 'yot'e. Pe guehma i pase mbo yá mbui nda'a xun ho, nguetho ja'bu i ot'a rán theui u yán t'edi Oja ngue ran hocja'i.

15 Ne madague'bu him bi sih yán t'edi Oja u 'da, pe tengu 'bu mán t'o't'i bu ja yá mbui u yán t'edi Oja, ne guese yá mbui i xifi ngue hingui ho a bi 'yot'e, o ja'bu xun ho.

16 Ne gue'a dí juamba Oja u gátho yu ja'i, nangue ra Jesucristo 'bu bi zøn ra pa. Ne di juamba u nangue u i ase mbo yá mbui u. Ne gue'a i mam bu ja ran ho ma'da'yo ngue dí m mangä.

Sä ín 'yex'u 'da yu israel u yán t'edi Oja

17 Pe nu ah u ma mi'israel ah u, guidín 'yexhu nguetho gyu mengu israelhu, ne, "hønsegahu i numanhoju Oja, nguetho bi 'daju u yán t'edi," sä guí emhb u.

18 Ne gá pahmbu rá pähä Oja, nguetho gán xähmbu yán t'edi, ne gá pahmbu nda'a xun ho da zä da 'yot'a n'da.

19 Ne guím bensehu guí uthu ra 'yu u yu xädä, guím bembhu yá nyot'i ah u i 'yo bu ja ra 'bexui.

20 Ne sä guí emhb u ja nin t'edi guí xänbahu yu 'yambui, nguetho guí pahmbu u yán t'edi Oja ngue majuan, ngue di un ran 'yomfëni n'da.

21 Pe nu'bu gue'a guí othu ma mi'israel ah u guí xänbahu mi'da, hanja hin gán xäseh u thä. Guí xihmbu mi'da ngue hin dim pe, pe hanja go guím pëseh u thä.

22 Guí xihmbu mi'da ngue hin din 'yomt'ëni, pe hanja go guí 'yomt'ëni zehhu. Guí xihmbu mi'da hin da 'yëspa u yu hyäte oja, pe ha hin guím bembhu ngue go guí cüzehhu bu i thände yá oja se u, ne guí pëfä 'be'a guí numanhoh u bu.

23 Gnä yathu a ngue'a guí emhb u guí pahmbu yán t'edi Oja. Pe man'da gadí jafu hin da numansu Oja u mi'da, nguetho guí festahu u yán t'edi bi ma.

24 Janangue'a bin ja tengu mán t'o't'i, ngue di c'aman'u Oja u hing yu israel 'bu i nu a ran ts'o guí othu, gyu israelhu.

25 Pe nu'bu xcá othu yán t'edi Oja bi man ra Moisés, xun ho ngue am hme pya ma ja'ihu, ngue dyu israelhu. Pe nu'bu hin dí tenhd u, säti thoho am hme pyagahu 'bu, ne nte ja bu a uh ma hme pyahu.

26 Ne nu'u hing yu israel ngue him bi mba ma hme pyabi yá ja'i, nu'bu ot' yán thehu u yán t'edi Oja, nu'u i numanho Oja u, tengu'bu xtá hme pya bu na nu Oja u.

27 Ne nu'u hing yu israel ngue nte ma hme pya i ja, pe nu'bu i ot' yán t'edi Oja, gue'u dí jaj u din c'a ma ts'oquihu u, dyu israelhu. Nguetho sä dá me pya ma ja'ihu, tengu man'a ran t'edi, ne hin dá othu a rán säui ma hme pyahu.

28 Ne madague'bu n'dat'a mam bombotahu ra Abraham, pe hinga gue'a ní 'yot'e rá t'uhni Oja n'da a. Ne xín nangue'a am hme pya maxots'e rá ja'i n'da.

29 Pe hinda hont'bu hme pya ma mbuihu nangue rá Hogandahi Oja, nu'a njuantho ra hme pya i nu Oja a. Ne nu'bu njabu ma mbuihu, hin gam bembhu ngue da numanhoju ma mija'ihu, pe hont'a Oja gam bembhu da numanhoju.

3

1 Nu'bu 'bo'o da 'yëngui: "Pe hanja bi huand Oja u yu israel thä, ne 'be'a nam bøn'a ra hme pya bi si u," gue'bu 'bo'o da 'yëngui.

2 Pe xun ngu 'be'a í huand Oja u. M'bet'o thoho gam bembhu bin t'un rám hman Oja maya'bu u ndu mam bombotahu. Ne gue'a ga xi u to'o da 'yängui.

3 Pe xun ngu u him bi nde. Pe ha gam bembhu bi zepu a mí ëna xtá 'yörpa Oja yu ja'i 'bu.

4 Hin'na maha, pe guehma guese Oja di ja'ts'a rám hma, madague'bu gátho xtín hëtho yu ja'i nangue rá 'bëfi. Ne tengu bi man rá t'ohni Oja, gátho di ja'ts'a bi ma, ne hin hapu ga tihbu ngue him bi 'yot' Oja a mí ma, 'bu ga änhdu.

5 Pe sä ën u 'da hingui øh rám hman Oja: "Hingui ho 'bu di unghu Oja nangue ma ts'oquihu, nguetho man'da di necmanho rán ho Oja 'bu gátho xun ts'otho ga othu," ën'u yu ja'i.

6 Pe hingui sähma ngubu ga mamhb u, ne xun ho 'bu di unghu Oja nangue

ma ts'oquih_u, nguetho jatho da 'yøt' ran ts'ut'abi nangue gätho ra ximhäi.

⁷ Nε sä εn u 'da: “Man'da dí εspah_u Ojå nangue ma fεhni_u dí mamhb_u. Pε hanja di unghah_u 'b_u, tengu'b_u dy_u 'yøt'a ts'oquih_u, nε man'da dí uhmb_u ngue njam'b_u dim fεhni Ojå,” sä εn u 'da.

⁸ “Nε mbähä ga øth_u ran ts'o, n'dahma di nεqui a ran ho,” i εnj_u dí εmh_u u 'da 'b_u dí εna hin ní yanj_u Ojå u yün t'εdi, gue'u to i sanj_u. Pεgue da ts'εmba u nangue yäm hman u.

Gätho dín dupateh_u y_u ts'oqui

⁹ Pε ha gam bεmh_u man'da xun hoj_u dy_u israelh_u. Pε hin'na, tengu thoho dá xi ah_u 'b_u rá mbädi, nguetho 'da'angu dy_u 'yøt'a ts'oquih_u, nε'u y_u israel nε'u hin y_u israel.

¹⁰ Nε män t'o't'i:

Njo'o n'da xun ho, xinga n'da.

¹¹ Njo'o n'da i ja rán 'yomfεni, nε njo'o i hon Ojå ngue nde da dεnni.

¹² Gätho gah_u dá 'uethoh_u, nε 'da án ts'ontho 'bε'a dá øth_u.

Xínga n'daj_u dí øth_u ran hocjå'i.

¹³ εmme xun ts'o ma ndeh_u, tengu'b_u n'da ra hyähäi b_u ja ran 'yägüi ngue hingan jo'mi, xun xå, in jab_u ma ndeh_u.

Nguetho εmme dí mamhb_u y_u fεhni, nε ran däte i pøm ma ndeh_u, tengu'b_u dy_u poz_uh_u.

¹⁴ Nu ma ndeh_u εmme yup_u ran ts'ante ngue xun ju.

¹⁵ Nu ma guah_u, εmme i εhya na 'dihi ngue dan hoteh_u.

¹⁶ Pε í huēhi thoho u 'b_urp_u hap_u dí 'yoh_u, ngue xun ts'o 'bε'a dí ørpah_u u.

¹⁷ Nε hin dadí hocpah_u yá mbäi ma mijå'ih_u, xínga gue'a ma mbäi zεhεh_u.

¹⁸ Nε xíngüi ts'u dím bεmh_u ngue ga numansuh_u Ojå.

Nε gue'a bi man rá t'ohni Ojå 'b_u maya'b_u a.

¹⁹ Nε nu'a mí hmam b_u ja ram hma maya'b_u ngue bi xije Ojå dy_u israelgähe, ga pähmb_u gätho i ja ma ts'oquih_u b_u na nuj_u Ojå. Janangue'a gätho ra ximhäi din hεtho 'b_u bi 'yørpa ran juånbi Ojå.

²⁰ Nε nu'u yün t'εdi Ojå, xínga n'da ra jå'i dí 'yεmbi xun ho u ngue bi xij_u ran hocjå'i xcá

øth_u. Pε nu'u yün t'εdi, ja ga tımhb_u b_u 'bε'a dá øth_u.

Da yanj_u Ojå 'b_u ga hāmhb_u rán hoqui

²¹ Janangue'a nuya bi t'urcah_u man'da ran hoqui ngue dí 'yεnj_u xun hoj_u Ojå, nε hin nangue u yün t'εdi ngue bi xij_u xcá øth_u ran ho, madague'b_u midí nεqui ts'u b_u ja ram hma maya'b_u a ran hoqui dí xi ah_u ya.

²² Gue ga hånthoh_u a rán hoqui Ojå nangue ra Jesucristo di hoga ma ts'oquih_u hønt'a go to'o gah_u.

²³ Nguetho njo'o gah_u dá jås'h_u gätho ran ho nguep_u xtá numanhoj_u Ojå, pε gätho dá øth_u y_u ts'oqui b_u án nuj_u.

²⁴ Janangue'a bi zänni di hogazεhεh_u Ojå ngue rán t'unni thoho, nguetho bi gurca ma ts'oquih_u ra Cristo Jesús.

²⁵ Nguetho bi zån Ojå a ra Cristo ngue bim 'bøts'e zεhε, bi gurca ma ts'oquih_u nangue rá ji. Nε gue'a ní yån u to'o da hyån'a bi 'yørpe.

Nε ngutho nangue u mí 'b_uh maya'b_u, nu'b_u mi du ra Cristo, ja bi nεqui a í punba yá ts'oqui u to'o mí nde rá punbi Ojå. Nε ja bi 'yu Ojå baya 'bε'a í thøtho u.

²⁶ Nε ja bi 'yu Ojå a rán jut'i ma ts'oquih_u, janangue'a da zä di hogah_u ya, nε da zimanhoj_u ngue guej_u dá εc'yεih_u rá mate ra Jesús.

²⁷ Pε xiya, hap_u bi go'a man 'yεts'ih_u. Bi mba ma 'berquigah_u. Pε Hague nja. Nguetho hin dá jås'h_u yün t'εdi Ojå, pε bin 'dactah_u rá mate 'b_u má εc'yεih_u a.

²⁸ Nε dí pähmb_u ngue bi hogah_u Ojå 'b_u má hånthoh_u rám hma nangue rán hoqui. Nε hin da 'yängah_u 'b_u xcá jås'h_u, o hin'na.

²⁹ Pε sä dí εmh_u dy_u israelh_u høngdah_u i numanhoj_u Ojå. Pε i jatho ga pähmb_u ngue nε'u hin y_u israel in nde da numanho Ojå.

³⁰ Nguetho n'datho a Ojå, nε gätho to'o da hyån rá mate gätho 'da ni hocpada Ojå u nε da zimanho, nε u y_u israel, nε u hing y_u israel.

³¹ Pε ha dí εn ah_u nte di muui yün t'εdi Ojå ngue dí εn ah_u ga hånthoh_u rá mate. Pε hin'na, pε man'da dí jås'h_u yün t'εdi Ojå ya, nangue ra Cristo rá mate Ojå i fäxch_u.

4

Ran t'uti nangue ra Abraham

1 Xi a mam bombøtah_u ra Abraham ngue dy_u israelh_u, 'be'a í hocpa yá ts'oqui Ojã a thã, ne 'be'a í 'yẽmbi x_un ho a.

2 Pẽ hinga gue'_u 'be'a gãtho bi 'yøt'e í t'ẽmbi x_un ho a, nguetho nu'b_u da gue '_u, ya mí ja 'be'a xtín 'yẽzẽhe 'b_u. Pẽ hin te ín 'yẽx'a ra Abraham b_u an nu Ojã a.

3 Pẽ tengu man rá t'ohni Ojã, nu ra Abraham bi 'yẽc'yẽi tho a ram hma 'b_u mí xifi 'be'a da 'yørpã Ojã. Ne gue'a í 'yẽmbi x_un ho a b_uya.

4 Nu'b_u xtã xij_u Ojã ngue gue'a rá 'bẽfi ga øth_u dí 'yẽnj_u x_un hoj_u a, pẽ hing ra mate thoho a dí 'yẽnj_u x_un hoj_u 'b_u, pẽ tengu'b_u man zãbithoh_u a 'b_u.

5 Pẽ nu Ojã hingui xij_u n'da ra 'bẽfi dí 'yẽnj_u x_un hoj_u, nguetho hingui zaqui ma mb_uih_u nangue ma ts'oquih_u. Janangue'a i xij_u ga hãnthoh_u a rá mate di hoga ma ts'oquih_u, ne gue'a dí 'yẽnj_u x_un hoj_u a b_uya.

6 Nẽ'a ra David ngub_u bi 'yørp_u ja rá t'ohni Ojã maya'b_u ngue:

ẽmmẽ di johya n'da ra jã'i ngue da 'yẽmp Ojã x_un ho, ne hin da 'yørpã ra gãenda 'b_u x_un ho xtã 'yøt'e o hin'na.

7 Nguetho bi mba ma punbi yá ts'oqui, ne him man din c'ã, bi 'yẽna.

8 Nẽ ẽna:

Di johya _u to'o bi mba ma hoqui yá ts'oqui ne nte da thĩnba 'b_u bi mba ma juãnbi, bi 'yẽn'a ra David.

9 Pẽ ha guím bẽmh_u ngue hønt'_u am hmẽpya yá jã'i da nu na ran johya i hman-gua. Ha hin guím bẽmh_u ngue ne _u hin gam hmẽpya, da zin Ojã, ngue'b_u 'da'angu im bẽmh_u a ra Abraham 'b_u mi hyãntho a ra mate bi man Ojã, ne gue'a í t'ẽmbi x_un ho a b_uya.

10 Pẽ ga an'nah_u, ha m'bejua bi t'ẽmbi x_un ho a ra Abraham, 'b_u mi hmẽpya rá jã'i. Uague m'bet'o thoho bi t'ẽmbi x_un ho. Pẽ hinga m'bejua maha, pẽ 'bexque bi t'ẽmbi x_un ho 'b_u hin ní hyẽc rá jã'i.

11 Nẽ m'bejua bi sifi da hyẽc rá jã'i, ngue ra hmẽpya ya xí 'yẽmp Ojã x_un ho a. Pẽ bi 'yẽmbi x_un ho 'b_u mi hyãntho a ram hma 'b_u hin ní hyẽc rá jã'i. Janangue'a i ẽmbi rá ta ra Abraham _u to'o gãtho i ẽc'yẽi tho a bi man Ojã. Nẽ'ã hing y_u israel, ngue him bi mba nthẽqui yá jã'i, nẽ'ã da t'ẽmbi x_un ho _u.

12 Nẽj_u dy_u israelh_u gue dá hẽc ma jã'ih_u, da'igu b_u na 'yẽnj_u x_un hoj_u Ojã a ra Abraham, 'b_u 'da'angu dí m bẽmh_u ra Abraham 'b_u hin ní hyẽc rá jã'i.

Ga hãmhb_u rá m hma Ojã nangue ran jãpi i xij_u

13 Nẽ nu Ojã bi mam majuãni a da 'yørpã ra Abraham, ngue bi 'yẽmbi: “Ga 'da'a ran jãpi nẽ'ã nim bom'betø gãtho ná ndoho ra ximhãi, ne ga 'da ah_u ra 'da'yo hãi,” bi 'yẽmp Ojã a ra Abraham. Pẽ hin nangue n'da ra 'bẽfi nín t'un na ran jãpi na, pẽ nangue bi t'ẽmbi x_un ho 'b_u mí hyãntho na ram hma bi sifi.

14 Pẽ nu'b_u dí m bẽmh_u gue gue'_u yán t'ẽdi dí jãp Ojã n'da, pẽ dí m bẽmh_u nte ní mba tho a man'da ran hogui 'b_u, ngue ga hãnthoh_u a rá m hma, ne hin da zã di jãcpah_u Ojã 'b_u.

15 Nguetho nu'b_u dí ẽna gue gue'_u yán t'ẽdi Ojã ga homh_u, o gue'_u dí pãseh_u xcã øth_u, pẽ dí festah_u _u, ne hønt'a ran unbi ga nuh_u 'b_u. Pẽ nu'b_u hin xtín ja yãn t'ẽdi, o gue'b_u hin xcã pãseh_u mbo ma mb_uih_u, hin xtí nequi y_u ts'oqui 'b_u.

16 Pẽ hingui ma nangue yán t'ẽdi dí jãcpah_u o gue'_u dí pãseh_u, nguetho hin xcã nuh_u ran ho 'b_u. Pẽ i ma ga hãnthoh_u rá m hma nangue rá mate, ne nub_uya da zã majuãni gãtho gah_u ga nuh_u ran ho bi sih ra Abraham da nu yám bom'betø. Nẽ madague'b_u njuãntho dyãm bom'betøj_u ra Abraham o hin'na, pẽ 'da'angu dí m bẽmh_u ra Abraham. Janangue'a ma tah_u ra Abraham b_u nam bẽn Ojã.

17 Nẽ gue'a nam bøn'a mí xi Ojã ra Abraham 'b_u mí 'yẽmbi: “Nu'i grã Abraham, ga øt'e'e ngue grã ta x_un ngu nim bom'betø gãtho nan ndoho ra ximhãi.” Nẽ nu'a ra Abraham bi hyãn'a ram hma bi sifi, nguetho bi bãdi jase rá ts'edi Ojã, gue da zã di un ra ts'edi _u x_un dãc'yẽi ne _u x_un du. Nẽ tengu'b_u ya bin ja 'b_u mí ma Ojã, nguetho majuãni da 'yøt'e. Nẽ gue'a bi bẽn'a ra Abraham.

18 Nẽ nu ra Abraham him mi sä xtín ta nangue _u yãm bom'betø dim 'b_ui. Pẽ bi hyãn a ram hma 'b_u mi sifi: “X_un ngu nim bom'betø dim 'b_ui gãtho nan ndoho ra

ximhäi." Ne bi dø'mi din ja, janangue'a bin ja bɥa.

¹⁹ Ne madague'bu xí thoh yu pa i 'bui ngue xtím 'buh yá t'ahni, nguetho ya xí ndø, xí mbɛ'ts'a n'da ciento njeɣa, ne 'da'angu xín dɛç'yɛiui a rá xisu ra Sara, him mí sã xtím 'buh yá t'ahni, pɛ him bi 'bɛh rá ts'edi rá t'ɛç'yɛi, bi bɛdi majuani dim 'buh rá t'ahni.

²⁰ Ne xingui ts'u bi bɛni ngue hin da 'yøt' Oja a bi ma, nguetho bi bɛdi hingui hɛmp'a da 'yøt' Oja. Janangue'a bi hyan rá ts'edi Oja a bɥa, ne gue'a í 'yɛspa Oja a.

²¹ Ne n'dat'a mim bɛni ngue jase rá ts'edi Oja di ja'ts'a bi ma.

²² Ne nu'a bi hyantho a ram hma 'bu mí sifi 'bɛ'a da 'yøpa Oja, ne gue'a í hocpa Oja a, ne bi 'yɛmbi xun ho, i ɛm bu ja rá m hman Oja.

²³ Pɛ hinga hønt'a ra Abraham bi t'ɛmbi xun ho 'bu mí hyantho a ram hma bi man Oja.

²⁴ Pɛ neju, bi hogahɥ Oja ne bi 'yɛnju xun hoju 'bu má hantohu a ram hma bi xijɥ Oja, ngue bi xox'a ma Hmuɥ ra Jesús 'bu mí du.

²⁵ Nu'a bi un rá te bi gurca ma ts'oquihɥ, ne bi t'ãgui. Ne bi xox Oja a, janangue'a dí pɛhmbɥ majuani bi dɛha bi xogahɥ.

5

Dí yɛmanhohɥ Oja nguetho bi pungahɥ rá Ts'unt'u

¹ Bi hogahɥ Oja 'bu má hɛmhbu rán hoqui bi ma. Midín sɛhmbɥ Oja, pɛ nuya dí yɛmanhohɥ, ngue bi hogahɥ ma Hmuɥ ra Jesucristo.

² Ne bi zixcahɥ ra Jesucristo bu i ja rá mate Oja, nguetho dá hɛmhbu rán hoqui, ne dí 'bɛhmbɥ bu. Ne dadín johyahɥ gue dí tømhbɥ a ran ho tɛte thofo da 'yøcahɥ.

³ Ne hinga hønt'a ran ho dí tømhbɥ nán johyahɥ ya, pɛ ne u yan unbi dín nuhɥ ya, guexta'a dadín johyahɥ. Nguetho nu'u yan unbi ní jajɥ ga háthɥ xun ho u.

⁴ Ne nu'bu dí háthɥ xun ho, gue'a dín te ma mbuihɥ a. Ne nu'bu bin te ma mbuihɥ, gue'a ná tømhbɥ a ran ho di 'dajɥ Oja bɥa.

⁵ Ne dí pɛhmbɥ hin da hyájɥ Oja nangu ran ho dí tømhbɥ, nguetho di huɛgahɥ. Ne nu'a rá Hogandahi bi 'dajɥ, di jajɥ dí sãhɥ rán huɛcate Oja ɛmme xun ngu.

⁶ Ne him mí sã xcán yanse ma tesɛhɥ, nguetho bi güendga ma mbuihɥ nangu ma ts'oquihɥ. Pɛ bi du ra Cristo 'bu mí zøn ra pa bi man Oja, ngue bi yanju dyɥ ts'om'bãihɥ.

⁷ Pɛ hinga ngubɥ rán huɛcate n'da ra ja'i, hønt'bu ra hocja'i rá amigo, da nde di 'bɛh rá te ngue xtán yan a, pɛ nu'bu ra ts'om'bãi, hin da nde di 'bɛh rá te 'bu.

⁸ Pɛ nu Oja i urcahɥ tɛte thofo xun ho rán huɛcate, nguetho hin dyɥ hocja'ihɥ, pɛ bi du ra Cristo bi yanju 'bu man dyú ts'om'bãihɥ.

⁹ Nuya bi hoga ma ts'oquihɥ nangu rá ji ra Jesucristo, ne bi zimanhohɥ Oja. Janangue'a dí pɛhmbɥ majuani da yanju ra Jesucristo nangu rá cuɛ Oja 'bu rán zɛgui.

¹⁰ Ne nu'bu midín sɛhmbɥ Oja, pɛ bi hogahɥ rá Ts'unt'u zɛhɛ 'bu mí du. Ne i 'buh ya, janangue'a bi zã di thoqui di 'dajɥ ra hogambui ya, ne da xoxcahɥ 'bu rán zɛgui.

¹¹ Pɛ ne a i øcahɥ ya dadín johyahɥ nangu dadín amigohɥ Oja ya. Nguetho bi 'uegahɥ 'bɛ'a midín sɛhmbɥ Oja a ma Hmuɥ ra Jesucristo.

Ra Adán bim pommi ra Jesucristo

¹² Pɛ n'datho maha ran 'yohɥ bi dɛmp' ra ts'oqui ua ja ra ximhäi, gue nu ra Adán. Ne bi dɛmp' ran dɛte nangu rá ts'oqui a bɥa. Ne gue'a gãtho ran dɛte bi thoc'u yu ja'i a bɥa. Nguetho tengu'bu 'dat'a dá øthɥ ra ts'oqui ra Adán.

¹³⁻¹⁴ Ne ngutho bin ja u bi xand ra Adán, guehma bi du nangu yú ts'oqui, madague'bu him bi si'a n'da ran t'ɛdi tengu bi sih ra Adán. Gue gãtho yu ja'i mí 'bu 'bu him mí hman yán t'ɛdi Oja, gue hin nám 'buh ra Moisés, pɛ bi du, nguetho yú hmu a ra Adán. Pɛ bi zøh man'da ra hmu ngue rám poniui ra Adán, nu'a ra Jesucristo a, gue mí hma ba ɛhɛ.

¹⁵ Pɛ n'dan'yo thofo bi 'yøt' ra Adán ne ra Jesucristo. Nu'a ra Adán, bi un ran dɛte gãtho yu ja'i, nangu rá ts'oqui a. Pɛ nu ra Jesucristo ɛmme man'da xun ngu rá ts'edi, nguetho rá mate zɛhɛ bi punga ma ts'oquihɥ hønt'a go to'o da hyan a. Ne gue'a rán t'unni Oja bi 'dajɥ.

¹⁶ N'dat'a rá ts'oqui ra Adán, ín unba yu ja'i. Pɛ nu ra Cristo bi gut'i xun ngu yu ts'oqui nangu rá mate zɛhɛ, janangue'a da zã da xocpa yu ja'i.

17 Nε nangue ra ts'oqui bi 'yøt'a n'da ra ja'i ngue ra Adán, gue'a án ja rá ts'edi ran dæte a nangue gátho yu ja'i a bɔya. Pε nu to'o gátho da hyan rá mate Oja, da mba ma hoqui yá mbɔi, 'darpɔ dim hmuhɔ a ra Jesucristo, nε din ja bɔ dim 'bɔhmbɔ gátho yu pa mazai.

18 Nu'ɔ bi xant'a ra Adán gátho bi ts'ánba ran ɔnbi nangue rá ts'oqui ra Adán. Pε nu ran ho bi 'yøt'a ra Jesucristo, da zä da xocpa yu ja'i, nε di un ra temazai.

19 Nu'a ra Adán bi mbɛsta'a rá m hman Oja, gue'a ín ts'om'bäi gátho ɔ bi xandi. Pε nu ra Jesucristo 'bɔ mi 'yøt'a bi man Oja, gue'a ín hocja'i ɔ to'o gátho bi xant'a.

20 Nu Oja bi un yán t'ɛdi, da fadi ɛmmɛ xɔn ngu yu ts'oqui i ja. Nguetho nu'bɔ dí pɔhmbɔ ngue ɛmmɛ xɔn ngu yu ts'oqui i jajɔ, ga pɔhmbɔ bɔya, ɛmmɛ man'da xɔn ndoho rán huɛcate Oja ngue di pungahɔ.

21 Tengu thofo a ra ts'oqui bim hmu, nε mí nde xtí 'dajɔ ran dæte. Nε nguetho a rá mate Oja, bim hmu nε gue'a bi pungahɔ, nε bi 'yɛnjɔ xɔn hojɔ, nε di 'dajɔ ra te mazai nangue ma Hmuhɔ ra Jesucristo.

6

Bi 'berca man 'yomfɛnisehɔ a rán dæte ra Cristo

1 'Bɛ'a maha gam bɛmhɔ bɔya, ha ga thoqui ga øthɔ yu ts'oqui 'bɔ, n'dahma man'da xtán ndoho rán huɛcate Oja di pungahɔ.

2 Pɛ hingui sähma ngubɔ gam bɛmhɔ, ngue xø ga thoqui ga øthɔ yu ts'oqui. Pɛgue dín jahɔ tengu n'da ra du hingui ø 'bɔ sifi da 'yøt' yu ts'oqui. Hague dán zä ga thoqui ga øthɔ yu ts'oqui 'bɔ.

3 Ha hin dím bɛmhɔ 'bɛ'a nám bøn'a ran xixyá dí øthɔ. Nám bøni bi 'berca ma ts'on 'yomfɛnihɔ 'bɔ mí du ra Cristo.

4 Nε nu'a ran xixyá nam bøni bi t'ä a ma ts'on 'yomfɛnihɔ 'bɔ mí t'ä a ra Cristo. Nε bi 'dajɔ ran 'yomfɛni ma'da'yo 'bɔ mi xoxa rá Ta nangue rá ts'edi mixte. Janangue'a bi zä 'darbɔ dí 'bɔhmbɔ bɔ ja ra 'da'yote nε dí øthɔ yán thehɔ a.

5 Nu'bɔ mí du ra Cristo, nε'a ma ts'on 'yomfɛnihɔ bi du bɔya. Janangue'a nu'bɔ mi xox Oja a ra Cristo, dám 'bɔhmbɔ ma'da'yo nε ma'da'yo dím bɛmhɔ ya.

6 Nε dí pɔhmbɔ tengu'bɔ mi mba ma cuati ma ts'on 'yomfɛnihɔ bɔ ja ra pont'i 'bɔ mi du bɔ ra Cristo. Janangue'a bi thɔcpa rá ts'edi man 'yomfɛnisehɔ, ngue hin di mandagahɔ yu ts'oqui.

7 Nguetho tengu'bɔ n'da ra du, ya him ma 'yøt' ra ts'oqui, pɛ ya bi mba ma thøgue bɔ ja rá ts'edi ra ts'oqui.

8 Bi du ma ts'on 'yomfɛnihɔ nangue bi du ra Cristo, janangue'a dí pɔhmbɔ 'darbɔ dí 'bɔhmbɔ ra Cristo ya.

9 Nε dí pɔhmbɔ ngue bi ndants' mahøn'a ra Cristo 'bɔ mi du, nε him man'dandí da du mahøn'a, him man ja rá ts'edi ran dæte mahøn'a nangue ra Cristo.

10 Nguetho má zät'a n'dandí bi du ra Cristo nangue ma ts'oquihɔ, nε nuya nám 'bɔi di japi da fah rá ts'edi Oja ya.

11 Janangue'a i jatho ga pɔhmbɔ tengu'bɔ dá tuhɔ nguetho bi thɔgahɔ rá ts'edi ra ts'oqui nanguejɔ, nε hin dín nde ga øhmbɔ yu ts'oqui ya. Nε nuya nám 'bɔhmbɔ dí jafɔ da fah rá ts'edi Oja, nangue ra Cristo Jesús dí 'bɔhmbɔ.

12 Janangue'a hingui sä dan hyehmbɔ ngue di mandagahɔ ra ts'oqui mahøn'a, ngue di 'bɛcpahɔ ga øthɔ 'bɛ'a im mam man 'yomfɛnisehɔ.

13 Nε hingui sä ga un ma ja'ihɔ da 'yøt' yám pɛfi ra zíthɔ, ngue ga øthɔ yu ts'oqui. Pɛgue dan unsehɔ bɔ 'bɔ Oja ngue bi 'dajɔ ra 'da'yote 'bɔ mí du man 'yomfɛnisehɔ. Nε ga un ma ja'ihɔ da 'yøt' yám pɛfi Oja, ngue ga øthɔ ran ho.

14 Nε hin man sähɔ di mandagahɔ ra ts'oqui ya, nguetho dín 'yohɔ a rá mate Oja ngue di zerca ma mbɔihɔ. Nε hin di mandagahɔ yán t'ɛdi Oja, nu'ɔ hingui sä di zerca ma mbɔihɔ ɔ.

Hin ga ɛc'yɛihɔ yu ts'oqui, pɛ ga ɛc'yɛihɔ Oja

15 Pɛ nu'bɔ rá mate thofo Oja dín 'yohɔ ya, nε hin di mandagahɔ yán t'ɛdi Oja, ha da zä ga øthɔ yu ts'oqui 'bɔ. Pɛ hingui sä ngubɔ gam bɛmhɔ.

16 Ha hin dí pɔhmbɔ nu'bɔ dadí dáp ma mbɔihɔ a n'da ra hmu ngue ga ørpahɔ rá 'bɛfi, ma hmuhɔ a 'bɔ, nε dí tenhdɔ a bɔya. Nu'bɔ gue'a ra ts'oqui ma hmuhɔ, hønt'a ran ɔnbi mazai di 'dajɔ a. Pɛ nu'bɔ da gue'a

Ojã ma hmuh, dí øth a i xij, ne di 'daj ra hogamb, ne dam 'bmanhoh a Ojã gãtho y pa baya.

¹⁷ Pε jamadi Ojã nanguē ah. Ne madague'b gá pεp ni hmuh ra ts'oqui mám'bet'o, pε nuya i ja ni pãhä gui thoctah 'be'a bi 'yut'ah 'b gmín dãh b ja rán xãdi Ojã.

¹⁸ Ne bi mba njεc'i ah nanguē rá ts'edi ra ts'oqui, jananguē'a guín 'yçeh rá ts'edi ran ho ya.

¹⁹ Dí xi ah yun t'uti, n'dahma hingui hçi b dí pãmb. Nguē tengu b dán dãh b ja y ts'oqui, gue dá øth gãtho yun ts'o dím bçmh. Pε ngutho ya, mbãhä dan dãh b ja ran ho, gue dam 'bhm b ga øth gãtho rá hoga'befi Ojã.

²⁰ Pε nu mám'bet'o xíngui ts' mí ndeh ran ho 'b mín 'yçeh y ts'oqui.

²¹ Pε nte mán ho bi bøn'a ma 'befi dá øth. Ne nuya dí pes' ma sãh 'b dím bçmh 'be'a dá øth mam'bet'o, ne gue' mí sixcah b ja ran unbi mazai.

²² Ne nuya bi mba njεguigah nanguē rá ts'edi ra ts'oqui, ne dín 'yçeh b 'b Ojã ya. Jananguē'a man'da da hnurca ma hoga 'befi b. Ne i ts'ixcah b dan zãmhb b, gãtho y pa mazai.

²³ Nu'a rán zãbi da dã to'o øt' y ts'oqui, ran unbi mazai a. Pε nu' to'o i 'bhm b ra Cristo Jesús ma Hmuh, di unda Ojã ra te mazai, ne hingui jut'.

7

Tengu'b dán thqth ra Cristo

¹ Ma zi cu ah, ga xi ah n'da ran t'uti ya. Guim bçmh b hague in ja yun t'edi, di manda n'da 'b i 'b, pε nu' b bi du, ya ma hin'na.

² Tengu'b n'da ran 'yoh i 'b h rá xisu. Ne nu rá xisu i jatho dín zãmmi a rá ndø gãtho y pa i 'b. Pε nu' b bi du rá ndø, him man zã di manda a rá xisu.

³ Pε nu' b hinga na tu rá ndø, ne nu' b dim 'bhmi man'da ran 'yoh ra xisu, da t'çmbi ra 'yomt'çni 'b. Pε nu' b bi du rá ndø, bi mba ma thøgue b mi 'bhmi rá ndø. Nuya da zã dim 'bhmi a man'da ran 'yoh, ne hin da t'çmbi ra 'yomt'çni baya.

⁴ N'da ran t'uti nanguē, nguē bi mba ma thøguegah nanguē ma hmuh mí 'bhmb, nguē yún t'edi Ojã, nguetho tengu'b dá tuh 'b mi du ra Cristo. Ne gue'a ma hmuh dán thqth 'b mí xox Ojã a ya. Ne 'darb dí 'bhmb a ya, pε gue'a ní zã ga øth xun ho rá 'befi Ojã ya.

⁵ Pε nu' b mi 'bthoh a man 'yomfçnisçh çmme xøt y ts'oqui midí hoh. Jananguē'a nu' b mi xij yún t'edi Ojã nguē hin ga øth y dí numanhosçh, man'da dá øth y baya. Ne nu' b bin ja ma 'befih, ran dãte ne ran unbi a baya.

⁶ Pε nuya ma thøguegah nanguē y yún t'edi Ojã nguetho bi du man 'yomfçnisçh mi pa ma hçpi. Jananguē'a dí ørpah rá 'befi Ojã ya, nanguē ma'da'yo ra ts'edi, ne gue'a rá Hogandãhi Ojã a. Ne hin dí tenthohoh y maya'b nt'o'ti nanguē yún t'edi Ojã.

Nán c'q ma ts'oquih yún t'edi Ojã

⁷ 'Be'a gam bçmh b baya, ha ga çmfu hingui ho yún t'edi Ojã. Hin'na maha, xun ho yún t'edi Ojã, nguetho gue'a dá pãcã nguē i ja ma ts'oquigã. Nugã hin jam'b xçã pãcã gue dí øt' ra ts'oqui nguē ran ts'çya. Pε nu' b má bçngã a ran t'edi nguē i çna: "O gadí seyaba ni mijã'iu," ja dá pãcã i ja ma ts'oqui.

⁸ Pε nu' b má bçngã 'be'a man na rán t'edi Ojã, man'da dá øt'ã ran ts'çya mí o ma mbçigã baya. Pε nu' b hin xçã çt' ma mbç i a ran t'edi, hin xtí nequi xun ho y ts'oqui o ma mbçigã 'b.

⁹ Jananguē'a nu' b him ma ná bçngã nanguē rán t'edi Ojã, him mi pãcã nguē drã ts'om'bãigã. Xø mi 'btho, dá bçnsç nguē xun hogã. Pε nu' b má bçngã nanguē'a ran ho xçã øt'ã, dá festã a. Ne ja dá pãcã baya nguē ran dãte mazai a man zãbi.

¹⁰ Jananguē'a nu' yã hogant'edi Ojã, nguē xtí 'dac ra te 'b xçã jã'ts'ã y, pε nanguē hin dá jã'ts'ã, mí ja xtí 'dac ran dãte.

¹¹ Ne mí çngã xçãm 'bmanho nanguē yún t'edi Ojã. Pε bi mu't' yun t'edi a ma ts'oqui, jananguē'a mí ja xtí ungå yún t'edi Ojã baya.

¹² Pε xun hohma yún t'edi Ojã, ne n'da ngu n'da ran t'edi gãtho xun hotho, ne i ma nanguē rá pãhä Ojã y, ne hin hapã di 'bedi.

13 Pε ha gue'a rá hogant'εdi Oja í zixcä b_u ja ran däte 'b_u. Hin'na. Pε nu'_u y_un t'εdi nán c'a ma ts'oqui i o ma mbuigä, ngue n'dan'yo tho ho dí øt'ä. Nε mí ja xtí 'dac ran _unbi nangué a. Da zä ga p_uhmb_u b_uya ngue majuani x_un ts'o_u ma ts'oquih_u, nguetho di jap'a rá hogant'εdi Oja da 'yørcah_u ran _unbi.

I ørcah_u ran sui a man 'yomfεnisch_u

14 Dí p_uhmb_u bi man yán t'εdi Oja a rá Hogand_uhi. Pε n'dan'yo tho ho dí m bεmh_u. Nugä dán dāse b_u ja ra ts'oqui, nε dá øt' ma hmu a.

15 Pε xingui ts'_u dí p_ucä 'bε'a dí øt'ä, nguetho hin dí øt'ä a majuani dín nde. Pε nu'a xingui ts'_u dí numanho, go dí øt'ä a.

16 Nε dín juan zεhεgä 'b_u hin dí øt'ä yán t'εdi Oja, pε nu'a nán juan zεhεgä gue'a ná p_ucä x_un ho yán t'εdi Oja a b_uya.

17 Pε hinga guécä dí øt'ä 'b_u dí øt'a x_un ts'o, pεgue ma nyon 'yomfεnigä i 'b_up_u mbo ma mbuigä gue'a di 'bεcpi ga øt'ä a.

18 Nε dí p_ucä ngue nu ma nyon 'yomfεnigä, hin te manho i ja. Dín ndehma thocpa tho ho ga øt'ran ho, pε ja'b_u hingui sä.

19 Dín nde ga øt'ä ran ho, pε hin dí øt'ä a, nε hin dín nde ga øt' ran ts'o, pε go dí øt'ä a.

20 Nub_uya, dí p_udi ngue hinga guécä dá øt'ä a him ma pähä 'b_u dí øt'e, pεgue gue'_u y_u ts'oqui o ma mbuigä.

21 Nε njab_u dí øt'ä, ngue nu'b_u dín nde ga øt'ä ran ho, pε man'da hingui hεi ga øt'ä y_u ts'oqui.

22 Nε nu'a ε ma mbuigä, gue εmme dadí hohma a rán t'εdi Oja.

23 Pε dín nugä man'da ran t'εdi gue rán t'εdi ra ts'oqui i o ma ja'igä, ngue dín s_uhmi a rá hogant'εdi Oja ngue dí numanhogä. Nguetho nε'a xø in nde da xiqui ga ørpa rá pähä.

24 Pε í hu_uhi mahagä nangué ma nyon 'yomfεnisεgä, i ørca ran sui, in nde da zixcä b_u ja ran däte, ngue gätho y_u dumb_ui gätho y_u pa mazäi. To'o maha da zä da y_ungui.

25 Pε jamadi Oja, da y_ungui nangué ma Hmuh_u ra Jesucristo. Nε nuya dí ørpa rán t'εdi Oja nangué ma 'da'yon 'yomfεnigä, madague'b_u numanho ra ts'oqui a ma nyon 'yomfεnigä.

8

Hønt'a rá Hogand_uhi Oja nám 'b_uhmb_u ya

1 Janangué'a, nuya, hin te da g_ugbah_u a rá muui a ma ts'oquih_u, nguetho dí 'b_uhmb_u ra Cristo Jesús, nε hin dí m bεmh_u man 'yomfεnisch_u ya, pε dí m bεmh_u rá Hogand_uhi Oja.

2 Dí comhb_u ra 'da'yote ra Cristo Jesús nangué rá ts'εdi rá Hogand_uhi Oja. Nε gue'a í thøgah_u b_u ja rá ts'εdi ra ts'oqui, ngue mí εna xtí 'daj_u ran _unbi mazäi.

3 Nu yán t'εdi Oja hin dá hät'i dá øth_u, janangué'a him bi zä bi 'daj_u ra hogamb_ui _u guerp_u xtá numanhoj_u Oja. Pεgue bi 'dactah_u ra hogamb_ui Oja 'b_u mam bá p_unhua rá Ts'unt'_u zεhε, ngue bin ja'i a, tengu'b_u n'da ma mi ts'om'bäih_u, bin dāse, bi nu ran _unbi nangué ma ts'oquih_u. Nε gue'a í y_unj_u nangué ra ts'oqui midí mandagah_u.

4 Nε gue'a í zä bi 'daj_u ra hogamb_ui tengutho ho 'b_u dá jas'h_u yán t'εdi b_u án nuj_u Oja. Janangué'a hin dí m bεmh_u man 'yomfεnisch_u ya, pε nuya hønt'a rá Hogand_uhi Oja dí m bεmh_u ya.

5 Pε nu'a to'o 'b_ui nangué rán 'yomfεnisε, im bεni da 'yøt'e 'bε'a i numanhose, pε nu'a to'o i 'b_ui nangué rá Hogand_uhi Oja, im bεn a rán 'yomfεni Oja di un'na rá Hogand_uhi.

6 Nε nu'a to'o i ten'na rán 'yomfεnisε, ra dumb_ui a ngue gätho y_u pa nε ran _unbi mazäi. Pε nu'a to i ten rá Hogand_uhi Oja, ra te a nε ran johya gätho y_u pa mazäi.

7 Nguetho nu man 'yomfεnisch_u rán suiui Oja a, nε hin jam'b_u da hyät'i da 'yøt'_u yán t'εdi Oja, nε hingui nde da 'yøt'_u.

8 Janangué'a nu'_u to'o i ten tho ho yán 'yomfεnisε, hingui hät'i da 'yøt'a i numanho Oja _u.

9 Pε nuj_u hin dí m bεmh_u a man 'yomfεnisch_u ya, nguetho 'b_up_u mbo ma mbu_uih_u a rá Hogand_uhi Oja. Pε nu'b_u 'b_u a n'da hingui 'b_uhmi rá Hogand_uhi ra Cristo, hin te rán j_uai ra Cristo a 'b_u.

10 Nε madague'b_u o tho ran _u nε ran däte ma ja'ih_u nangué ma ts'oquih_u, pε nangué ra Cristo i 'b_up_u mbo ma mbu_uih_u, dí 'b_umanhoh_u ngue ya bi hogah_u Oja.

11 Nε nu'b_u 'b_up_u mbo ma mbu_uih_u rá Hogand_uhi Oja, gue n'dat'a rá Hogand_uhi bi xox'a ra Cristo Jesús 'b_u mi du, janangué'a

ne'a ma ja'ih_u di un ra 'da'yote 'b_u bi xox-cah_u.

¹² Janangue'a ma zi cu ah_u, hin'y_u ran t'ɛdi ga tenhd_u a man 'yomfɛnisɛh_u ngue rá pähä ma ngøc'yɛih_u.

¹³ Nguetho nu'b_u dí øth_u rá pähä man 'yomfɛnisɛh_u, ga tuh_u 'b_u. Pɛ nu'b_u thocpa thoho dan samzɛhɛh_u nangue rá Hogandähi Oja, tengu'b_u ga hoseh_u man 'yomfɛnisɛh_u, nɛ dam 'b_uhmb_u 'b_u.

¹⁴ Nguetho nu'ɔ di nuni di manda rá Hogandähi Oja, hønt'ɔ yú t'uhni Oja ɔ.

¹⁵ Nɛ nu rá Hogandähi Oja dá hámhb_u hin di jaj_u dan suh_u mahøn'a. Nɛ hinga ngu 'b_u min 'yɛhɛh_u b_u ja y_u ts'oqui min suh_u b_u. Pɛ bi zinj_u yú t'uhnigah_u a, nangue rá Hogandähi. Janangue'a, "ma zi Ta ahe," dí ɛmf_u Oja ya.

¹⁶ Nɛ nu rá Hogandähi Oja di bɛnga ma mbuih_u, gue majuani yú t'uhnigah_u Oja.

¹⁷ Nɛ nangue yú t'uhnigah_u Oja, ga comhb_u rá herencia Oja bin t'un ra Cristo. Nguetho nu'b_u ga comhb_u rán unbi ra Cristo, nɛ ga comhb_u rá herencia b_u bí ja rá ts'edi b_uya.

Nɛ'a ma ngøc'yɛih_u di pärcah_u Oja

¹⁸ Pɛ gam bɛmhb_u ɛmmɛ zi ts'utho ran unbi dín nuh_u ya, pɛ nu'ɔ yun ho gan nuh_u m'bejua ɛmmɛ mixte thoho.

¹⁹ Nɛ gätho 'bɛ'a bi 'yøt' Oja ɛmmɛ i tø'mi 'bɛ'a da t'ørpa ɔ 'b_u bi zøn ra pa dín t'un yun ho mixte thoho ɔ yú t'uhni Oja.

²⁰ Nguetho nu 'bɛ'a gätho bi 'yøt' Oja, gätho him bi gohi xun ho, pɛ hin yú ts'oquizɛhɛ ɔ, pɛ nangue rá ts'oqui ra Adán. Pɛ bi zänd Oja gue hin da gohi xun ho ra ximhäi, nguetho ndep'ɔ y_u ja'i da hyon'a ran ho da 'yørpa 'b_u m'bejua.

²¹ Nguetho nu y_u ximhäi bi 'yøt' Oja, gätho da mba ma hoqui nangue'a ran ts'oni bin ja, ngue him man ja y_u 'yanthi nɛ yun unbi, nɛ 'bɛ'a gä i ja. Nɛ gätho ɔ 'dat'a da mba ma hoquigah_u yú t'uhnigah_u Oja, 'b_u bi pärcä ma ja'ih_u.

²² Nguetho dí pähmb_u gätho 'bɛ'a bi 'yøt' Oja, tengu'b_u gätho 'da na mbahni thoho gue'b_u go maya'b_u nɛ asta guehya, tengu'b_u xun ɔ, nɛ tu yú mbai, tengu'b_u in nde dim 'b_uh rá 'uere n'da ra xisu.

²³ Nɛsɛgah_u tengu thoho 'b_u 'da na mbahni thohoh_u gätho 'bɛ'a i ja, madague'b_u bi d_u'mi bi ts'inj_u ya, gue dí 'b_uhmb_u rá Hogandähi Oja, gue'a rá mb_udi a ran ho da 'yørcah_u Oja. Pɛ dí säh_u ran ɔ nangue ma mbuih_u gätho y_u pa dín dø'mateh_u ua, gue'b_u go nɛ'a ma ngøc'yɛih_u da yāngah_u.

²⁴ Nɛ gue'a dá pähmb_u 'b_u mí zinj_u, ngue him 'bɛx da mba mahoqui gätho ma ngøc'yɛih_u. Janangue'a dí tømhb_u ya. Pɛ nu'b_u 'bɛxque xcá nuh_u a dí tømhb_u, ya hin di tømhb_u a ya 'b_u, nɛ hingui jatho ga tømhb_u a ya bin ja.

²⁵ Pɛ nuya dí tømhb_u a hinga nan ja, nɛ dí häth_u yun unbi, gue'b_u go bi päj_u xun ho Oja.

²⁶ Nɛ gätho y_u pa dín dømthohoh_u, di zɛj_u rá Hogandähi Oja, nguetho xun güent'igah_u, gue hin dí pähmb_u dan yāh_u Oja xun ho, ja'b_u dí çastah_u b_u nam bɛn Oja. Pɛ guesɛ rá Hogandähi i yāui a Oja b_u ja ma mbuih_u 'b_u dí yāh_u a.

²⁷ Nɛ nu Oja di açca ma mbuih_u 'b_u dí yāh_u a. Nɛ i pädi 'bɛ'a dí äf_u, nguetho dín thɛui rá pähä zɛhɛ a bi bɛngah_u rá Hogandähi Oja.

Pɛ dí taf_u xun ho yun unbi nangue ra Cristo

²⁸ Nɛ dí pähmb_u di jap Oja dí 'yørcah_u ran ho a 'bɛ'a gä dí thohmb_u ua, ngue nuj_u ɛmmɛ dí numanhoh_u a Oja. Nguetho ya bi zänni 'bɛp_u dá cohmb_u m'bejua.

²⁹ Ngue nu'ɔ to'o bi huanh Oja mam'bet'o, guet'ɔ bi zänni da gohi tengu rá Ts'unt'ɔ zɛhɛ. Janangue'a dim 'bet'o rá Ts'unt'ɔ zɛhɛ ngue xun ngu yú cu dim 'bejua.

³⁰ Nɛ nu'ɔ bi zänd Oja mām'bet'o, nɛ guet'ɔ in zonh Oja ɔ ya ngue da yarp_u bí 'b_ui. Nɛ nu'ɔ in zonh Oja, gue'ɔ i ɛmbi xun ho ɔ ya, ngue bi hocpa yú ts'oqui. Nɛ guet'ɔ da gohi tengu rá Ts'unt'ɔ zɛhɛ.

³¹ 'Bɛ'a gam bɛmhb_u b_uya, nguetho guesɛ Oja i numanhoj_u. To'o maha da zä da 'yørcah_u ran ts'o.

³² Nu Oja xínga gue rá Ts'unt'ɔ zɛhɛ bi huɛqui, pɛ bi dāp ran dāte nanguej_u. Janangue'a gätho di 'daj_u 'bɛ'a i ja, nte da gøngah_u.

³³ Pɛ nuj_u to'o maha a da xi Oja ngue hingui ho dí øth_u, ngue yú thahnigah_u Oja.

Nguetho guesε Ojā thocpa thoho di hoga ma ts'oquihε.

³⁴ To'o gue da zä da xi Ojā ngue dan unbahε nangue ma ts'oquihε, nguetho guesε ra Cristo bi du, bi nu ran unbi nanguejε, ne xø bi xox Oja baya, ne bí 'bεpε guεpε i conhui rá ts'edi Ojā. Ne thocpa thoho i äp rá mate Ojā nanguejε.

³⁵ 'Be'a maha da zä di 'uegahε, gue hin gan nuhε a rán huεcate ra Cristo. Ha gue'ε yun unbi, uague yε dumbai, uague yun ucpi, uague ra thuhu, uague ra 'yāhe, ua gue'bε nts'utho hapε dí 'yohε, uague da thojε nangue ra juai. Ha gam bεmhε ngue hin di huεgahε ra Cristo 'bε dín nuhε ε.

³⁶ Pε hin'na, nguetho ya nt'o't'i: Thocpa thoho t'εna da thojε nangue Ojā dí εc'yεihε, ne im bεni tengu'bε dyε dε'yohε gue nts'änni da tho.

³⁷ Pε nu gätho yun unbi, dí tafε xεn ho, nangue ra Cristo di huεgahε.

³⁸ Ne dí pahεmbε majuāni hin'yε n'da ra ts'edi da zä di 'uegahε gue hin ga nuhε a rán huεcate ra Cristo. Xínga guehya gue dí 'bεhmbε, ne xínga gue'bε dá tuhε. Ne xínga gue'a n'da rá m'behni Ojā mahεts'i, ne xínga gue'a n'da rá m'behni ra zīthu, xínga gue man'da ra ts'edi. Ne xínga gue'a 'be'a gätho i ja ya, o din ja nixudi o nimani, da zä di 'uegahε.

³⁹ Ne xínga gue'ε 'bεpε mahεts'i, ne xínga gue'ε 'bεcua ja ra häi, ne hin'yε 'be'a gätho i ja ngue da zä di 'uegahε gue hin ga nuhε rán huεcate Ojā i ørcahε ra Cristo Jesús ma Hmuhε, nguetho gätho bi 'yøzche Ojā ε.

9

Bi huand Ojā yε israel maya'bε

¹ Nu ra Cristo dí 'bε'be, i pađi majuāni dí xi ahε ya, ngue εmme dadí huεcmahagä ma mijudíohe yε israel. Pε ne'a rá Hogandāhi Ojā i xicpa ma mbai ngue majuāni dím mangä.

² Ne thocpa thoho dín nu ran unbi ngue ma mbai ne εmme tu ma mbai nangue ma mijudíohe.

³ 'Be'a sä ga øt'ä ngue xtím pø'ε ma mi'israelhe. Ha ga xi Ojā di 'berca ma te

ngue njām'bε ga nu ra Cristo. Ngue gue'a ga øt'ä 'bε gue'a dí pø ε.

⁴ Nguetho nuje dyε israelhe bi thahn ma ngεrpa bøtahe ngue bi nde dyε t'uhnι Ojaje, ne bi nu rá Thai Ojā ma bøtahe ne bi bah paya ngue Ojā mí 'bεhmbε. Ne gue'ε bi 'yøthε ran hoqui a Ojā ε, ne gue'ε bin t'un yán t'edi Ojā nangue 'bεpε dām 'bεmanhohe. Ne bi sih yun t'øt'e dí dānde Ojā. Ne bi sih majuāni nangue 'be'a gä da 'yørpe.

⁵ Ne nu'ε ma mi'israelhe i 'bah ya, yá t'uhnι ndu ma ngεrpa bombøtahe ngue bin yaui Ojā maya'bε. Ne guet'ε yε israel bε ám 'bε'a ra Cristo 'bε min jā'i ua ja ra ximhäi. Pεgue Ojā a, rá Hmu ngue gätho 'be'a i ja, janangue'a gätho yε pa mazāi ga numan-suhε a. Ne hønt'a gam bεmhε a ya.

⁶ Pε xεn ngu hingui εc'yεi ε ma mijudíohe yε israel. Pε hin gam bεmhε ngue bi zεpε a bi man Ojā, ngue hin di jā'ts'a ran hoqui bi ma. Pεgue gam bεmhε ngue'a hinga gätho majuāni yε israel ε yá t'uhnι ra Israel bε nam bεn Ojā, gue'bε mí ma di jāp yε israel.

⁷ Ne hinga gätho yá t'uhnι ra Abraham bε nam bεn Ojā ε bim 'bεi, pε hønt'a bi xi a Ojā ngue dim 'bεi. Tengu bi man Ojā: "Pε hønt'ε di xant'a ra Isaac, ngue ni ts'unt'ε, ga εmbi ni t'uhnι," bi 'yεmp Ojā a.

⁸ Nu'a in nde da 'yurcahε ngue njo'o n'da rá t'uhnι Ojā bim 'bεi nangue rá ta o gue rá mbe. Pε hønt'ε bim 'bεi nangue'a bi man Ojā, da 'yεmbi yá t'uhnι.

⁹ Ne guehna bi xi a Ojā a ra Abraham: "Ni jεya, tengu ya, ga ut'aui ma ts'edi ne din ja a dí xi i, gue dim 'bε a n'da rá ts'unt'ε ra Sara," bi 'yεmp Ojā a.

¹⁰ Ne ngutho nangue yá ts'unt'ε ra Isaac, Ojā bi ma nda'a da numanho. Bin ja ngue bim 'bε i yoho yá ts'unt'ε ra Rebeca, nangue a ra Isaac a rá ta ε.

¹¹ Pε nu'bε hin ním 'bε ε yoho, hin ní 'yøt' ran ho, ne xín ni 'yøt' ran ts'o, pε Ojā mí sänni 'be'a din jāp'ε. Janangue'a bi zä bi jāpi nda'a bi nde di jāpi, nangue bi ndese, ne hin nangue yán t'øt'e bi 'yøt'ε.

¹² Ne nu'bε hin ním 'bεh yá t'uhnι, bi xi Ojā a ra Rebeca: "Nu'a m'bet'o dim 'bεi, din 'yεhε nangue'a m'bejua dim 'bεi."

¹³ Ne tengu nt'o't'i, man'da ram hma i

ena: “Dá numanho a ra Jacob ngue ra Israel, pε nu ra Esaú hin dá numanho,” bi 'yεn Ojā.

¹⁴ Xiya, ha gam bεmhba hingui ho 'be'a bi 'yot' Ojā, ngue bi huahna n'da, nε hin'na a man'da. Pε hingui sä ga εmhba hingui ho ot' Ojā.

¹⁵ Pε tengu bi xi Ojā a ra Moisés: “Ga un ra mate to'o dín nde ga unni, nε ga huεqui to'o dín nde ga huεqui,” bi 'yεn Ojā.

¹⁶ Dí pāhmba ya, nanguε in ndese Ojā di un rá mate nε hin nanguε bi ndese n'da, o gue bi 'yot' yān t'ot'e ngue bi bεni dí dah rán jāpi Ojā.

¹⁷ Nε tengu bi man ra t'ohni, bi sih ra ts'ut'abi ba Egipto, ngue ra Faraón: “Dá sän'ni i ngue gan ts'ut'abi, nε ga mεp'a ni mbai ngue hin gui 'yot'a ga xi i. N'dahma da zä ga ut'a ma ts'edi 'ba ga penh yu 'yānthi ba ja ni häi. Nε da fārca ma ts'edigä gätho na ngani ra ximhäi baya,” bi 'yεn Ojā.

¹⁸ Jananguε'a ga pāhmba ya, Ojā di un rá mate to'o in ndese di unni, nε guese Ojā di mεp rá mbai n'da to'o in nde di mεp rá mbai, tengu thoho bi 'yörpa a ra Faraón.

¹⁹ Pε ha 'bo'o da 'yängä baya: “Nu'ba in jabu i ot' Ojā, hague dán zä da 'yεna i ja rá ts'oqui n'da 'ba, nε njon da zä da zεrpa a in nde Ojā gue xtām bεni 'be'a xān ho xtā 'yot'e.”

²⁰ Pε hingui sä nguba gui mamhba, gyu jā'ihu, to'o ahε ngue gui xihmba hingui ho ot' Ojā. Xi'ba n'da ra ts'oe ngue ra jāhäi, ha da zä da 'yänni to'o bi 'yot'e: “Hanja nguba gá 'yörque,” ha da zä da 'yεna.

²¹ Ha hin'yu rá ts'edi a to i ot' ra ts'oe, ha hingui sä da zän zεhε 'be'a da 'yörpa n'da ra böhäi 'ba, ngue da zän'na n'da mahotho, nε'a man'da him mahotho, nε n'dat'a ra böhäi ní 'yot'e.

²² Nguetho in ndese Ojā da 'yuh rá cuε nanguε u to yān sähu di unbi. Nε madague'ba i hät'i set rá mbai nanguε u to di unbi. Pε nu'ba hingui bεni 'bεpu nan dō'ma Ojā, gue'a man'da dí nεqui xān ho rá cuε Ojā nε rá ts'edi 'ba bi unba u baya.

²³ Jananguε'a da fādi tate xān ho rá mbai Ojā 'ba bi un rá mate u mi'da yu jā'i, madague'ba nε'u yān sähu xtí unbi, tengu thohogahε. Nε nuya m'bet'o thoho di

hogahε Ojā, ngue da zä ga comhba rán ho.

²⁴ Nguε guejε bi zongahε Ojā, nanguε ma 'yūhε 'dahma 'dan'yo, nε u yu judío, nε u hin yu judío, pε hont'ε bi numanhose bá si.

²⁵ Nε gue'a bi mam ba ja rá sōcuā ra Oseas, bi 'yεna:

Nu'ε him mi εmbä ma t'uhnι, gue'ε ga εmbi ma t'uhnι u ya.

Nε nu'ε him madí huεcä, pε nuya ga huεcä u ya, bi 'yεn Ojā.

²⁶ Nε mi εn ra t'ohni:

Nubε hapε bi t'εn ahε: “Him ma t'uhnι ahε,”

guεpu da t'εn ahε baya ngue yú t'uhnι ahε Ojā i 'bai.

²⁷ Pε nanguε yu israel bi man ra Isaías: “Madague'ba εmme xtá ngu u yām bom'betο ra Israel, tengu yu 'bomu ba ja ra dejä, pε hont'ε zi yoho dim pōhø,” bi 'yεna.

²⁸ Nguetho Ojā di juānba ra ximhäi, nε di jua'a n'dihi rán ts'εmbi bi ma.

²⁹ Nε tengutho mi ma mam'bet'o ra Isaías, bi 'yεna:

Nu'ba hin xtá 'yε Ojā 'da yu hmudä nanguεjε, dyε israelhε,

gätho xtí juajε 'ba, tengu ra hnini Sodoma, nε ra hnini Gomorra, ngue bi jua Ojā, bi 'yεna.

Xān ngu yu israel him bi nde bi hyān rá mate Ojā

³⁰ Pε xiya, hague bin ja nanguε yu jā'i hin yu judío. Bi t'εmbi xān ho nguetho bi hyāntho rá mate Ojā ngue bi hocpa yú ts'oqui, madague'ba him mím bεni xtā 'yot' ran hocjä'i i mam ba ja yān t'ēdi Ojā.

³¹ Pε nu yu israel gue mí honi xtā 'yot' ran hocjä'i i mam ba ja yān t'ēdi Ojā, pε him bi zōni ngue xtā t'εmbi xān ho u.

³² Pε hanja him bi t'εmbi xān ho u yu israel. Nguetho him bi nde bi hyāntho rá mate Ojā nguεpu xtā t'εmbi xān ho u. Pε bi bεni xtā hnumanho 'ba mi 'yōzεhε yān t'ēdi Ojā u. Nε nu ra Cristo baya tengu'ba n'da ra do 'bεm ba ja ra 'yu, guεpu di fet rá gua n'da, nε bi dāng ba yu israel 'ba mi 'yεna xtān dah ra 'dihι.

³³ Nε gue'a mán t'o't'i ba rām hman Ojā, i εna:

Dami bεmhba, dí hōpu n'da ra do ba Sión, nguεpu da dāng ba n'da, nε dim 'bedi.

Pε nu'a to'o da 'yεc'yεi a, hin da mbes' yá sá,
pε guehma da hnumanho.

10

¹ Ma zi cu ah, εmme dí hah ma mbai dí
áp rá mate Oja di pø u ma mi'israelhe.

² Nε dí pađi ngue majuađi εmme εhya u
nangue Oja, pεgue hingui pađi ndana ma-
juani rá 'yu Oja u.

³ Nguetho hingui nde da bađi 'bεp u dí
'yεmp'a Oja ngue xtán ho. Im bεni din hoc
zεhe nangue yán hose, nguetho im bεni dí
numanho Oja 'bε'a øt' u. Janangue'a hingui
nde din uni xtí hoc Oja u, nangue ran hoqui
bi zánd Oja.

⁴ Pε gátho to'o bi 'yεc'yεi ngue gue'a ra
Cristo bi hoqui, bi 'yε'ts'a ní hyoni ngue xtín
hoqui nangue yán t'εđi.

*To'o gátho da 'yáp rá m fáts'i ra Hmu, da
yqn u*

⁵ Nu ra Moisés bi 'yo't'i 'bε'a da 'yøt'a
n'da nangue yán t'εđi nguεp u xtán zøni xtá
numanho Oja n'da. Ngue bi 'yεna: “Nu' u yu
ja'i 'b u di ja'ts' u yán t'εđi, gue' u dí japi dim
'b u,” bi 'yεna.

⁶ Pε nu'a ran hoqui ga hámhb u rá mate
Oja, o guí εmhbu xán hεi b u dá tımhb u a,
gue ba sønseh u b u mahεts'i ba sisεh u ua ra
Cristo.

⁷ Nε o guí εmhbu ga mbähä b u 'b u u xán
du ngue ba sisεh u b u a ra Cristo.

⁸ Pε 'bε'a i man'a ran hoqui 'b u. Pε hingui
hεi b u dá tımhb u a. Nε εna: “Gui hyanthoh u
rá mate Oja, nε da zä da 'yo ni mbaih u baya,
nε da zä da 'yo ni ndeh u baya.” Nε gue'a
ram hma dí m mamhbe a.

⁹ Ngue nu' b u ga εmhbu ma Hmu h u ra
Jesús, nε ga εc'yεih u mbo ma mbaih u ngue
bi xox Oja a 'b u mi du, da yanju Oja 'b u.

¹⁰ Nguetho gue'a ní 'yεnj u xán hoju Oja
a ga εc'yεih u mbo ma mbaih u, nε gue'a ní
pøju Oja a gam mamhb u nangue ma ndeh u.

¹¹ Nε mí εn rá t'ohni Oja: “To'o gátho da
'yεc'yεi a bá pεnh Oja, hin da thäda u,” bi
'yεna.

¹² Nε hin gam bεmhbu ngue n'dan'yo yá
hmu i 'b u u yu judío nε u hing yu judío. Pε
n'dat'a yá hmu ngue gátho yu ja'i i 'b u, nε
'da dí unthoho xán ngu to'o gátho da 'yáp
rá m fáts'i.

¹³ Nguetho nu' u to'o gátho da 'yáp rá m
fáts'i ra Hmu, di pø u, mi εn ra t'ohni
maya' b u.

¹⁴ Pε Hague dán zä da 'yáp rá m fáts'i ra
Hmu 'b u him bi ba a rá mate b u ja rá mbai.
Nε Hague dán zä da hyan rá mate 'b u him bi
'yøde. Nε Hague dán zä da 'yøde 'b u njon da
xifi nangue ra Cristo.

¹⁵ Nε Hague dán zä da mba n'da da xifi 'b u
hingam 'b ehni. Janangue'a i εn rá m hman
Oja: “Mahotho i øt'a n'da 'b u i man ran ho
ma'da'yo di 'daj u ran johya, hap u i 'yo,” bi
'yεna.

¹⁶ Pε hinga gátho i ømanho u i sih ran
ho ma'da'yo. Tengu bi man ra Isaías, bi
'yεna: “Ma Hmu i, nda'a u bi 'yømanho a dá
mamhbe ya.”

¹⁷ Pε nu' b u 'b u to'o da sih ram hma
nangue ra Cristo, da zä da hyan rá mate Oja
'b u.

¹⁸ Pε dí än 'b u hin xtamá 'yø u yu judío. Pε
haguen ja ngue him bi 'yεc'yεi ra Cristo. Bi
'yøhma, nguetho høn b u go hap u bi mba rá m
hman Oja, bin 'yo gátho ná ngu ni ra ximhäi.

¹⁹ Nε xø dí än'nah u, ha him mí pa u yu
israel ngue man'da da t'εmbi yá t'uhni Oja
u hing yu israel. Bi bahma, nguetho nub u ja
rá søcuä ra Moisés mí εn Oja:

Ga ja ah u gan seyah u 'b u ga simanho 'da yu
ja'i him mí εmbä ma t'uhni.

Nε ga ja ah u gan cueh u 'b u ga simanho
'da yu 'yambai ja'i, bi 'yεmp Oja u yu
israel.

²⁰ Nε bi xifi xán ho b u ja rá søcuä ra Isaías,
bi 'yεn Oja: “Bi dıngä u 'da him mí hongui,
nε dá japi da bac' u him mi ängui,” bi 'yεna.

²¹ Pε nangue yu israel bi 'yεn Oja, “Gátho
ra pa dá 'uärpa ma 'yε, dá zon'nd u, pε bi
mbesca thoho ma 'yε, nε bi ugä thoho u,” bi
'yεn Oja.

11

'Da u yu israel bim pøh ya

¹ Pε ga än'nah u mahøn'a, ha gátho bi hye
u yá t'uhni Oja, gue nu u yám bom'бето ra
Israel. Pε hin'na. Nguetho gueczεhεgä drá
mε'israel, ngue mam bombøtagä ra Abra-
ham, nε ra Benjamín.

² Pε Oja hingui hε u njuantho yá t'uhni
ngue' u bi huan 'b u mam'bet'o. Ha hin guím

bɛmhbu 'be'a bi man rá t'ohni Oja, gue bi sih ra Elías 'bu mí yap'u yá mi israelhu. Ne bi 'yɛna:

³ “Ma Hmu i, bi hyo ni pɔngahya u yu israel, ne bi xot'a bu ja ni mɛxa mí pa m'bɔts'e ni 'bɔts'e, ne hɔngdä dá pongä, nequi nde da hyogui,” sä bi 'yɛn a ra Elías.

⁴ Pe ha hin guím bɛmhbu 'be'a í dā Oja buya ngue bi t'ɛmb ra Elías. “Pe hin'na, hin guí 'dase,” bi 'yɛmbi. “Pe dá jamansup yá mbui u yoto mahuahi yan 'yohu israel, gue'u him bin danyahmu bu 'bäh ra pɔte ra Baal,” ngue mi t'ɛmbi oja.

⁵ Ne ngutho ya, 'bu i 'da yu israel him bi 'uegue nangue Oja, ngue gue'u to bi huand Oja nangue rá mate thoho.

⁶ Ne gam bɛmhbu nu'bu rá matethoho Oja bi huan'ndu, ga pɔhmbu buya hin nangue yan t'ɔt'e i ɔt'a n'da ní huan'na n'da. Nguetho nu'bu xtá hnumanho nangue yan t'ɔt'e bi sifi, hin xtín ja rá mate tho Oja 'bu, ne nte nam bɔn'a rá mate Oja 'bu.

⁷ Xiya, 'be'a gam bɛmhbu nangue yu israel, ne hinguin ngu u bi dñi 'be'a mí honi, gue da t'ɛmbi xun ho. Pe hɔnt'u nthahni bi dñi, ne bim pɔhɔ. Pe nu'u mi'da bi mɛp yá mbui u.

⁸ Ne gue'a mán t'o't'i: “Oja bi pumbɛnip yá mbui, tengu'bu bin aha. Ne bi japi him bi zä bi nu ne him bi zä bi 'yɔhnahya. Ne guexta u yu pa i jabu ya,” bi 'yɛn rá t'ohni Oja.

⁹ Ne ngutho bi man ra David: Da mbɔspa Oja, pe hin da bɛni 'be'a nam bɔn u yu 'bɔts'e da 'yɔt'u, ne gue'a dán unba u.

¹⁰ Ne din xädä, hin da nu ran nequi. Ne nu yá xutha dim mboqui ma zä, nangue yá ts'oqui xun ngu i tuts'i, bi 'yɛn a ra David.

Ne'u 'da hing yu israel bim pɔh ya

¹¹ Pe dí ä'n'nahu mahɔn'a, nu'bu mí 'ue'u yu israel, ha bi bɛn Oja him man'dandj da 'yɛnsa rán japi u 'bu. Pe hin'na. Pe nangue'a bi zan rá mate Oja u yu israel, ne gue'a í zä bim pɔ u hing yu israel buya. Pe gue'a bi 'yɔt' Oja, n'dahma din seya yu israel 'bu bi nu u bi hyan rá mate Oja, ne da hyon Oja mahɔn'a.

¹² Nu Oja bi zä bi jap'u 'da yu ja'i hing yu israel gätho ná ndoho ra ximhäi, nangue bi

'ue'u yu israel. Ne bi dñi rá mate Oja u hin yu israel 'bu mi thɔcpa rán japi Oja u yu israel. Janangue'a man'da xun ngu ran japi da nu u hing yu israel 'bu bá peng bu 'bu Oja u yu israel mahɔn'a.

¹³ Guehna dí xi ah u na ya, ngue hin gyu israel ah u, nguetho drám 'bɛhnigä nangue ah u. Ne dñi nde ga ja ah u gui pɔmanhohu nangue ra Cristo,

¹⁴ n'dahma din 'yomfɛni u ma mijudíohe yu israel 'bu bi nu a ran ho gá tɔmhbu, janangue'a man'da xtá ngu dim pɔ u buya.

¹⁵ Ne nu'bu mí hye Oja u yu judío, bi zä bi hocpa u hing yu judío 'buca gätho ua ja ra ximhäi. Pe ɛmme man'da xun ho din ja ua gätho ra ximhäi 'bu bi ts'im mahɔn'a xun ngu u yu judío. Ne din ja tengu'bu ya bi ndants'u yu du.

¹⁶ Nu mam bombɔtahe mí yahu Oja maya'bu, yá mbeti Oja u, tengu'bu yá 'bɔts'e Oja u. Ne tengu'bu mí 'bɔspa Oja ra mbudi thuhme 'bu ɔt ra thuhme, janangue gätho a ra jani rá mbeti Oja buya. Ne nu'bu mí huand Oja a ra Abraham, ne gue'a í than'ndu yá 'yu a buya, tengu'bu n'da ra za xun zaqui rán dui, ne'u yá 'ye xun zaqui u.

¹⁷ Pe bi ts'ɛcpa 'da u yá 'yɛɛ a ra hogaza. Ne nu ah u hing yu israel ah u ne tengu'bu bá ts'ɛc'ahu bu gmí tɔhmbu tengu n'da ra za hingui ho. Ne bi t'ɛs'ahu bu bi ts'ɛcpa u 'da yá 'ye ra hogaza. Ne gá comhbu rán zaqui a ra za, gue bá nɛxpɛ rán dui, ngue nu ra Abraham bi huand Oja maya'bu.

¹⁸ Pe hingui sä gdá yaṭhu a ngue bi t'ɛs'ahu bu bi ts'ɛc u 'da yá 'ye ra za. Dami bɛmhbu ngue hinga gue ah u guidí unhd u rán zaqui a rán dui ra za, pe gue'a rán dui ra za i ɔt'ahu rán ho Oja bu guí tɔhmbu.

¹⁹ “Pe man'da xun hoje, nguetho bi ts'ɛc'u 'da yu 'ye, ne go bi t'ɛscähe ua,” masque guí ɛmhbu.

²⁰ Majuani bi ts'ɛc'u 'da yu israel nguetho him bi nde rá mate Oja. Bi bɛni xun hose. Ne guí tɔhmbu bu 'da ah u ngue hing yu israel ah u, nguetho guí pɔhmbu hɔnt'a rá mate Oja nán ho ah u. Pe o guím bɛmhbu gán tɔseh u bu, pe gan jamansuh u.

²¹ Damí bɛmhbu him bi yan Oja u 'da yá 'yɛɛ ra za. Ha má gue'adah u da yan ah u 'bu guím bɛmhbu xun hose ah u.

22 Pɛ nu'bu 'bo'o hinguin nde rá mate Oja, pɛ da nuse a rán säui a to'o da 'uepu ja rá mate. Pɛ nu ahɛ gui nuhu rá mate Oja 'bu gui thoqui guim bɛmhbu a. Pɛ nu'bu hin'na, nɛ ahɛ da ts'ɛc'ahɛ mahɔn'a bu ja ra za 'bu.

23 Nɛ nu'bu yú 'yɛɛ a ra hogaza, ngue yu israel, nu'bu da 'yɛc'yɛi rá mate Oja, da t'ɛs' mahɔn'a bu ja yú zase. Nguetho ja rá ts'edi Oja da 'yɛs' mahɔn'a bu bi zɛqui.

24 Nu'bu mam bá ts'ɛc'ahɛ bu gmi tɔhmbu ja n'da ra za hingui ho, nɛ bi t'ɛs'ahɛ bu ja man'da ra za ngue hin ni zasehu, pɛ man'da hingui hɛi da ndɔpu mahɔn'a u yú 'yɛɛ nguetho rá zase.

Da zɔni n'dat'a dim pɔhɔ xun ngu yu israel

25 Ma zi cu ahɛ, dín nde ahɛ gui pɔhmbu a ja bi t'uhya, n'dahma hin gan 'yɛzɛhɛhu hing yu judío ahɛ. Dín nde gui pɔhmbu, 'da yu patho bi mɛh yú mbui u 'da u yu israel, ja gue'bu bi zɔn ra pa xtí cuthu xun ngu ahɛ hɔnt'a go to'o hing yu judío ahɛ.

26 Nɛ m'bejua buya, xun ngu dim pɔ u yu israel. Nɛ gue'a bi man rá t'ohni Oja, bi 'yɛna:

Di nɛqui n'da yú yante ngue yú mi'israelhu bu Sión,
da yan'a ra Jacob nanguue yú ts'oqui. Nguue ra Israel a ra Jacob.

27 Nɛ ja gue'bu ga ja'ts'a dá xifi, ga punba yú ts'oqui, bi 'yɛm bu ja rá t'ohni Oja maya'bu.

28 Nu'bu yu israel i ɔt'e ngue yán sɔihu Oja ya, ngue'a hingui ɛc'yɛi ra hogamhma. Pɛ gue'a í zä bi zin ahɛ Oja a. Pɛ guehma di huɛc Oja u yu israel, nguetho bi than 'bu maya'bu u yú ngarpa bombɔta.

29 Nguetho njam'bu da goh rá mbui Oja nanguue u to xí zohni, pɛ majuani di un'na bi ma, tengu'bu ya xí um 'bu mí ma 'be'a di unni.

30 Nɛ nu ahɛ hin gyu israel ahɛ gmí ɔthu ram fe'ts'i nanguue Oja mam'bet'o. Nɛ m'bejua nɛ u yu israel bi mbesthoho Oja. Jananguue'a bi zä gá tɔhmbu rá mate Oja.

31 Nɛ gue'a in ja ya, ngue i festa a rá mate Oja u yu israel, nɛ gui tɔhmbu rá mate Oja ya. Pɛ gue'a dí dín rá mate Oja mahɔn'a u yu israel.

32 Oja bi ma, njo'o n'da ra ja'i bi 'yɛc'yɛi a nguetho ja yú ts'oqui. Nɛ bi 'yɔt' Oja buya

gue njon da hyät'i din hoc zɛhɛ, nguetho in nde gätho di un rá mate di hoqui to'o gätho in nde dim pɔhɔ.

33 ɛmme xun ngu rá mate Oja, nɛ ɛmme xun ndoho rán 'yomfɛni. Nɛ hin'yu ngue hingui pa Oja. Njo'o n'da ra ja'i da badi 'be'a nam bɔn'a i ɔt' Oja, nɛ njongui sä da badi 'be'a gätho i sänd Oja da 'yɔt'e.

34 Njo'o n'da ra ja'i da badi da 'yɔt'e tengu rán t'ɔt'e Oja, nɛ njon da 'yut Oja 'be'a da 'yɔt'e.

35 Nɛ njo'o n'da ra ja'i da hyoni 'be'a di un Oja nɛ ngue'a dí 'yɛmbi dín dupate Oja a.

36 Nguetho gätho bí 'yɛpu 'bu Oja, nɛ gätho di 'yonɛ Oja u, nɛ gätho bi 'yɔt'u gue di pɛpɛhɛu. Jananguue'a nde'bu ga ɛspahu Oja gätho yu pa mazai. Nɛ hɔnt'a gam bɛmhbu a ya.

12

Dam 'buhmbu ngue hɔnt'a Oja gam bɛmhbu

1 Ma zi cu ahɛ, ts'edi dí xi'ahɛ, nu'bu dí pɔhmbu rá mate Oja, pɛ nde'bu gätho ma ja'ihu dan umhu bu 'bu Oja gue ga ɔrpahu rá 'befi. Nɛ gue'a majuani ná thandehu Oja a, nɛ gue'a ra 'bɔts'e in numanho Oja a.

2 Nɛ hin gam bɛmhbu ga homhu 'be'a gätho xun ho nanguue yu pa i jabu ya, tengu i ɔt'u 'bucua ja ra ximhäi. Pɛgue thocpa thoho ga päh man 'yomfɛnihu gam bɛmhbu ma'da'yo. Jananguue'a thocpa thoho ga homhu ga pɔhmbu nda'a rá pähä Oja, ngue nda'a xun ho ga ɔthu, nɛ nda'a numanho Oja buya.

3 Bi 'dacä rá ts'edi Oja ga ɔrpa rá 'befi nanguue rá mate. Jananguue'a dí xi'ahɛ, ngue 'nɛ ahɛ gätho n'da ngu n'da ahɛ bin tat'ahɛ rá mate Oja nanguue rá 'befi. Jananguue'a hin gan 'yɛxhu, pɛgue gui pɔsɛhu nda'a ní 'befi bi zän'nahu n'da ngu n'da ahɛ, nanguue rá m fäts'i Oja.

4 Tengu ní ja'i n'da, ngue an ts'änni xun ngu yú xɛqui. Nɛ hinga gätho 'dat'a ra 'befi ɔt'e, pɛ 'dahma 'dan'yo yú 'befi u yu xɛqui. Ngutho dí ɔthu.

5 Nɛ madague'bu xun nguju, pɛ tengu'bu n'danja'itho ma ja'i dí comhu ra Cristo. Nɛ tengu ní ja'i n'da, 'da nam fäxta n'da

ngu n'da yu xequi, ngutho dí øthü ngue dí comhbü rá 'befi ra Cristo.

⁶ Bi 'dajü ra ts'edi Ojå gue ga øthü rá 'befi 'dahma 'dan'yo, nangué rá mate zehé. Pë nde'bü ga øthü xün ho. O nu'bü n'da dim pøngahyå da hyoni 'berü dí ma xün ho a di bënba Ojå, nangué rá m fäts'i.

⁷ O nu'bü n'da bin t'un ra 'befi dim fäxte 'be'a di 'be a n'da, pë di jå'ts'i xün ho, ngue da mbäx yú cu. O nu'bü n'da bin t'un ra 'befi din xänbate, din xänbate 'be'a nam bøn'a rá m hman Ojå.

⁸ O nu'bü n'da ra zote, pëgue da xifi nda'a xün ho da 'yøt'ü yú cu. O nu'bü n'da bin t'un ra 'befi di un rá mbeti, pë hin da bëni da hnumanhosé. O nu'bü yu ngürpi ngue di manda rá 'befi Ojå, di jå'ts'i xün ho nangué ra ts'edi bin t'unni. O nu'bü n'da bin t'un ra 'befi da mbäx ü yu hyoya në yün zäman'ü, mpähä thoho da mbäts'i.

Gam bëmhbü nda'a xün ho dá ténhdü Ojå

⁹ Në hingui yoho gam bëmhbü 'bü ga huëjü n'da, pë majuani ga øthü ran huëcate. Në xingui ts'ü gam bëmhbü ga øthü a hingui ho, pë dan ëhyahü ga øthü a 'be'a gätho xün ho, në nzåi ga øthü a.

¹⁰ Dan huëjü n'da ngu n'dajü nguetho dadín cuhü. Në n'da ngu n'da man'da da bëni da 'yëspa rá mijå'iui, xinda gue'bü da t'ëspa zehé.

¹¹ Në hin ga cüthü ran dånhyëi ma mbüihü, pë dan ëhya ga ørpahü rá 'befi ma Hmuhü.

¹² Dan johyahü nangué'a ran ho dí tømhbü, në hin dan xømbüihü nangué yün ünbi. Në thocpa thoho yu ora thoho dan yahü Ojå.

¹³ Ga fäxhü yu 'yëc'yëi 'bü ja 'be'a di 'bedi. Në mpähä thoho ga säyabahü yu jå'i bü ja ma ngumhbü.

¹⁴ Pë ga äfü ran jåpi nangué ü to di ügahü, në hin ga äfü ra 'yånthi.

¹⁵ Në 'dat'a dan johyahü to'o di johya, o nu'bü 'bo'o tu rá mbüi, 'da dán du ma mbüihü büya.

¹⁶ Në gätho 'dat'a gam bëmhbü. Në hin da bën'a n'da man'da xün ho xinda gue rá mijå'iui, pë din amigohü ü yu jå'i hin'yü yú ts'edi. Në hin gam bëmhbü ngue jase man 'yomfënihü.

¹⁷ Nu'bü 'bo'o ørcahü ran ts'o, hin ga cospahü ran ts'o. Pë gam bëmhbü nda'a xün ho ga ørpahü, ngue 'be'a gätho i hnumanho. Në nubüya da nu gätho yu jå'i ngue xün ho ma mbüihü.

¹⁸ Në dam 'bümanhohü ü gätho yu jå'i 'bü da zä.

¹⁹ Ma zi cu ahü, hin ga cos'hü ra pengui 'bü ja'a da t'ørcahü. Pë 'be ga tømhbü ts'ü di ünba Ojå 'bü gue'a in nde di ünba ü. Nguetho nt'o't'i: "Ma 'befi zehëgä ngue ga ünba n'da në ga un rán theui a bi 'yøt'e," bi 'yën Ojå.

²⁰ Janangué'a nu'bü tumanthuhu man süihü, ga 'uümhbü. Në nu'bü tuthe, ga sithebahü. Nguetho nu'bü njabü dí ørpa man süihü, xün ü da bëni ngue'a midí ügahü, në xøhma thoho da goh yú mbüi büya.

²¹ Hin ga cos'hü ran ts'o pë ga ørpahü ran ho, gue'a dá täfü a ran ts'o a büya.

13

Ga øthü yün t'ëdi yu ts'üt'abi

¹ Gätho gahü ga ëc'yëihü ra ts'üt'abi ua ma häihü. Nguetho njo'o n'da ra ts'üt'abi ua ja ra häi ngue bi zän zehé yün t'ëdi. Pë Ojå bi zänni ngue din ja yú ts'edi.

² Janangué'a nu to din sühmi ra ts'üt'abi, din sühmi a to bi zänba rá ts'edi a, në i honse rán üsë.

³ Nguetho nu'ü yu ts'üt'abi ua ma häihü, hin ga suhü 'bü dí øthü ran ho, hinda hønt'bü ga øthü ran ts'o ga suhü 'bü. Pë nu'bü dín nde hin ga suhü ra ts'üt'abi, pë ga øthü ran ho, në da numanhøjü büya.

⁴ Nguetho nu'ü yu ts'üt'abi, Ojå bi zänni da mbäxcähü. Pë nu'bü dí øthü ra ts'oqui, ga suhü 'bü, nguetho i ja rán t'ëdi di ünba n'da. Në Ojå bi un yün t'ëdi di ünba ü to'o øt' ra ts'oqui.

⁵ Janangué'a i jatho ga ëc'yëihü yün t'ëdi ü yu ts'üt'abi, n'dahma hin di üngahü. Në gue'a di bëngahü Ojå 'bü in zoc ma mbüihü.

⁶ Në janangué'a ga juthü 'be'a gätho i äjü yu ts'üt'abi, n'dahma di thoqui da 'yøt' yú 'befi ngue bi zänba Ojå, në i täh yün zäbi ü.

⁷ Mpähä thoho ga juthü xün ho to'o gä i ja yün t'ëdi da 'yädi 'be'a gä da 'yäjü. Ga jut'a ma häihü, në ga juthü yu puesto, në mi'da yu

cota i äh ra ts'ut'abi. Ne ga numansuh_u yán t'edi u to'o gätho i ja yán t'edi.

Ga ørpah_u ran ho ma mijq'ih_u

⁸ Ne ga juth_u 'be'a gätho dín dupateh_u, ne hin te gam bεmh_u ngue dín dupateh_u b_uya. Pe gam bεmh_u ngue dan huεj_u n'da ngu n'daj_u. Nguetho nu to gätho ja yán huεcate bi ja'ts'i gätho yán t'edi Oja u.

⁹ Nguetho gue'a bi man'u yán t'edi Oja bi 'yεna: "O guí 'yomt'εnih_u, ne o guí hαcpah_u rá te ni mijq'ih_u, ne o guím pεh_u, ne o guidí seyabah_u 'be'a pε'ts' ni mijq'ih_u." Ne nu 'be'a gätho mi'da yán t'edi i man yán t'edi, nu'u gätho n'dat'a i ma: "Gui huεc ni mijq'ih_u tengu b_u gní huεczehε ni ja'ih_u."

¹⁰ Nu'a øt' ran huεcate, hingui ørpa ran ts'o rá mijq'iu i a. Janangue'a di ja'ts'u yán t'edi Oja a ran huεcate i øt'a n'da.

¹¹ Ne man'da ga humbi ga øth_u na, nguetho dí pαhmb_u ya bin de, ya bi thoh y_u pa. Damin 'yomfεnih_u x_un ho ya ngue daná hāmhb_u y_u pa gan nuh_u ra Hmu, xinda gue'a dá øth_u 'b_u ja má d_u'mi dá εc'yεih_u.

¹² Ya bi thoh ra xui, ya maguer_u da hyats'i. Mbähä ga bunth_u yán t'øt'e ra 'bexui, ga he man thäquih_u, ngue dan samzεhεh_u janangue'a da dαh ran nequi.

¹³ Mbähä ga øth_u a rán säui ran nequi, hin dan itih_u, ne hin dam muns'h_u b_u ja yán johya zεhε y_u ja'i. Ne xín dan 'yomt'εnih_u, xínga gue'a ma pähä zεhεh_u ga øth_u, xín ga øth_u y_u sui, xín ga øth_u yán ts'εya.

¹⁴ Pe jatho gam bεmh_u ga hāmhb_u rá ts'edi a ma Hmuh_u ra Jesucristo, ngue ga øth_u tengu bi 'yøt'e, ne him ma gam bεmh_u ga øth_u rá pähä ma ngøc'yεih_u.

14

'Dahma 'dan'yo b_u na εc'yεih_u

¹ Nu'b_u 'b_u a n'da ra 'yεc'yεi gue hin ε pαdi x_un ho, pe ga simanhoh_u b_u ja mam pεtih_u u. Ne hin dan junth_u nangue 'be'a im bεni ngue x_un ho da 'yøt'e.

² Nguetho 'dahma 'dan'yo im bεnse 'bεp_u ní 'yεc'yεi Oja. Nu'u 'da im bεni x_un ho da zi gätho 'be'a i ts'i. Pe nu mi'da im bεni hingui ho 'b_u da za u 'da y_u ngø.

³ Ne nu ra 'yεc'yεi gue i si ne i sa gätho 'be'a i ja, pe hin da zan'a n'da to'o mbεni hingui

ts'i. Ne ximangutho a n'da to'o hingui si, pe hin da 'yεmbi hingui ho øt'a i si gätho 'be'a i ts'i. Nguetho Oja 'da nan zintho.

⁴ Nu'i, to'o e, gue guí εmbi hingui ho øt' ni mi'yεhεh_u. Nu rá hmuse n'da da mam 'b_u x_un ho 'be'a øt'a n'da rá 'yεhε, o hin'na. Pe guehma da bømanho n'da ngu n'da ra 'yεc'yεi, nguetho i ja rá ts'edi ra Hmu di japi da bømanho.

⁵ Ne i 'b_u i 'da y_u 'yεc'yεi im bεni din säya 'da y_u pa. Ne nu mi'da b_uya im bεni x_un ho 'b_u hin din säya 'da y_u pa. Pεgue n'da ngu n'da da bεnse 'be'a x_un ho da 'yøzεhε.

⁶ Nguetho nu to din säya 'da y_u pa, din säya nangue da bεn Oja. Ne ngutho 'b_u hinga Gä i si yán ts'ihmε u 'da, njab_u øt'e nguetho im bεn Oja, ne i xifi jamadi Oja nangue u 'da i si. Ximangutho a to gätho i si, njab_u i øt'e nguetho im bεni Oja bi un'na, ne di un ra jamadi Oja.

⁷ Njo'o gah_u gue gam bεmh_u dyú hmuseh_u. Pe yá mbεtigah_u a ma Hmuh_u. Ne ngutho 'b_u dí 'b_uhmb_u ne ngutho 'b_u dá tuh_u.

⁸ Nguetho dán däsεh_u b_u 'b_u Oja gätho y_u pa dí 'b_uhmb_u. Ne ngutho 'b_u dá tuh_u, dan däh_u b_u 'b_uh ma Hmuh_u ne guexta'a yá mbεtigah_u a.

⁹ Ne gue'a í du ne í ndants'a ra Cristo mahøn'a, ngue dim hmu nangue u x_un du ne'u i 'b_ui.

¹⁰ Pe 'da ah_u hanja gní numan'u a ni cuh_u ngue guí xihmb_u hingui ho 'be'a i si. Ne nu mi'da ah_u guí pαhmb_u x_un ho 'be'a gätho i ts'i, pe hanja gní numan'u 'da ni cuh_u guí εmf_u nte di muui 'b_u hingui nde da zi 'da yán ts'ihmε. Nguetho gätho gah_u dam 'bähmb_u b_u ja rá hmi ra zε'mi ngue'a ra Cristo.

¹¹ Nguetho nt'o't'i 'be'a bi man Oja gue'b_u mí 'yεna:

Guehma majuāni din ja a dím ma, ngue gätho y_u ja'i din dānyahmu b_u dí 'b_ui, ne gätho din juān b_u ja ma hmi ngue guecā drā Oja, bi 'yεn Oja.

¹² Janangue'a dí pαhmb_u, gätho gah_u ga dāfu ra güenda Oja nangue man t'øt'e zεhεh_u.

Hin ga jaf_u da dαng b_u ja ra ts'oqui n'da ma cuh_u

13 Him ma numan'uh_u n'da ngu n'daj_u. Pε hont'a gam bεmh_u hin ga jaf_u n'da ma cuh_u di fet rá gua b_u ja y_u ts'oqui.

14 Dí paçá nangué ran 'yomfēni bi 'dac ma Hmuh_u ra Jesús, gue hin'y_u 'bε'a da ts'i ngue hingui ho. Pε nu'b_u mbεnse n'da hingui ho da ts'i, ra ts'oqui a 'b_u da zi 'b_u.

15 Pε nu'b_u 'da ni cuh_u hingui numanho nin ts'ihmε zεhεh_u, nde'b_u hin gui thoqui gui sih_u, nguetho hin guí ørpa_u ran huçcate 'b_u guidí thoqui gui sih_u. Pε o guí øth_u nangué ran ts'ihmε dí 'ue_u 'da ni cuh_u bi pøh ra Cristo 'b_u mi du.

16 Pε gui 'yεs'h_u a ní jaf_u da ts'an'a guí paħmb_u x_un ho.

17 Nε hin gam bεmh_u nangué ran ts'ihmε ná øth_u rá 'bεfi Oj_u. Pε nu rá 'bεfi Oj_u, ga øth_u ran hocj_u'i, nε 'dat'a gam bεmh_u, nε dan johyah_u nangué rá Hogand_uhi Oj_u dí 'b_uħmb_u. Gue'a nam bøni gue rá 'bεfi Oj_u a.

18 Nε nu'b_u njab_u i øt'a n'da, majua_uni i ørpa rá 'bεfi ra Cristo a 'b_u. Nε Oj_u da numanho a, nε' u y_u mij_u'ih_u da numanho a.

19 Mbähä dan εhyah_u dan hocpa ma mb_uih_u n'da ngu n'daj_u, nε 'da dām fäxtah_u din te ma mb_uih_u n'da ngu n'daj_u.

20 Nε hin ga ts'onbah_u rá 'bεfi Oj_u nangué man ts'ihmεh_u. Mfadi gue gätho x_un ho da ts'i. Pε hingui ho 'b_u dadí unbah_u rá mb_ui n'da ma cuh_u nangué 'bε'a dí sih_u.

21 Man'da x_un ho 'b_u ga εs'h_u a na unbah_u y_u mb_ui 'da ma cuh_u nangué ra ngø dí sah_u, o ra vino o 'bε'a gä ní dehe dí sih_u.

22 Nu'b_u bi bεn'nah_u Oj_u nε guí paħmb_u gue x_un ho 'bε'a guí sih_u, x_un ho a 'b_u. Nε'a Oj_u in numanho. Pε hin dá yaħth_u a. Nε di johya n'da 'b_u xise rá mb_ui x_un ho 'bε'a gätho i øt'e, nε hin te mbεm b_uya.

23 Pε nu'b_u n'da im bεni hingui ho da ts'i 'bε'a gätho i ja, pε nu'b_u bi zi b_uya, ya ra ts'oqui a bi 'yøt' 'b_u. Nguetho 'bexque bi bεni bi mbεsta'a rá pähä Oj_u 'b_u mi zi. Nε' u 'bε'a gätho dí øth_u, nu'b_u hin dí paħmb_u majua_uni rá pähä Oj_u a, ra ts'oqui 'b_u dí øth_u a 'b_u.

15

Ga homhb_u 'bεp_u dí zac y_u mb_ui ma cuh_u

1 Pε nuj_u 'b_u dí paħmb_u x_un ho 'bε'a da zä da 'yøt'a n'da, pε nde'b_u man'da gam bεmh_u ga fäxh_u u hin ε pađi x_un ho, xinda gue'b_u ga øth_u 'bε'a gätho dí m bεnseh_u x_un ho.

2 Pε n'da ngu n'daj_u ga øth_u 'bε'a i numanho ma mi 'yεc'yεih_u gue 'bε'a dín te y_u mb_ui u.

3 Tengu ra Cristo, him bi 'yøt'e 'bε'a di hose pε bi 'yøt'e 'bε'a bi numanho Oj_u. Janangué'a bi 'yεmp'a rá Ta: "Go dá tuxä y_un ts'ante bi si i," bi 'yεn a ra Cristo.

4 Nε 'bε'a gätho bi t'o't' maya'b_u b_u ja rá m hman Oj_u, bi t'o't'i ngue da xängah_u, nε di zerca ma mb_uih_u, di jaj_u ga tømhb_u rá m fäts'i Oj_u, hin dan xømmb_uih_u.

5 Oj_u di jaj_u dan zämhb_u b_u, nε di zerca ma mb_uih_u. Nε dí äp rá mate di ja ah_u 'da'angu guim bεmh_u n'da ngu n'da ah_u, nguetho 'darb_u guí 'b_uħmb_u ra Cristo Jesús.

6 Nε janangué'a da zä n'dat'a guim bεmh_u 'b_u guí thändeh_u Oj_u, ngue nu rá Oj_u nε rá Ta ma Hmuh_u ra Jesucristo.

Gä da sih ra hogamhman u hing y_u judío

7 Janangué'a n'da ngu n'da ah_u gan numanhoh_u, nε u y_u judío nε u hing y_u judío, tengu thoho ra Cristo 'da nan zimanhogdah_u n'da ngu n'daj_u. Nε gue'a ná εspah_u Oj_u a.

8 Nguetho bí 'yεħ ra Cristo ngue din 'yεhε nangué y_u judío. Nε bi ja'ts'a mi man Oj_u maya'b_u ngue bi sih yám bombøta y_u judío ba εħ ma yañteh_u. Janangué'a bi fadi majua_uni bi man Oj_u.

9 Pε nε u hing y_u judío nε u y_u judío bi jap ra Cristo 'darb_u bi 'yεspa Oj_u u nangué rá mate. Tengu mán t'o't'i 'bε'a bi xih rá Ta ra Cristo:

Ga xi u hing y_u judío nangué ni mate, nε ga xifi εmmε x_un ho i, bi 'yεmb rá Ta a ra Cristo.

10 Nε man'da bi man ra t'ohni: Gan johyah_u ya gy_u ja'i gue hin gy_u judío ah_u, gan 'yoh_u u bi huand Oj_u ngue y_u judío.

11 Nε man'da bi mam b_u: Dami 'yεspah_u ra Hmu Oj_u gy_u ja'ih_u ngue 'dahma 'dan'yo b_u gnä yaħ_u gätho ná ng_uni ra ximhäi, gätho guí numansuh_u Oj_u.

12 Nε bi 'yεn a ra pøngahy_u Isaías:

Dim 'b_u a n'da rámbom'b_{eto} ra Isaí gue n_e'_u
hing y_u judío da 'y_embi rá Hmu,
ngue da d_ø'b_u rámb fäts'i a, bi 'y_ena.

13 Nu'a Oj_á di jaj_u dí t_ømhb_u ran ho bi xij_u.
Janangue'a dí äp Oj_á da hyut'a ni mb_uih_u
nangue guí ξ c'y_eih_u a. N_e xíngui ts'_u nte
guim b_emhb_u, p_e thocpa thoho gui t_ømhb_u
da mb_äx ah_u rá Hogand_áhi Oj_á nangue rá
ts'_edi.

Iman ra Pablo hanja bi 'yo't' na ran zofo

14 Ma zi cu ah_u, dí p_äcä gue x_un ngu ni
hogamb_uih_u, n_e i ja nin 'yomf_enih_u x_un ho,
n_e guí p_ähmb_u 'da gdín xänba thohoh_u n'da
ngu n'da ah_u.

15 P_e guehma dá hut'anzamb_ui dá ot'ah_u
na, ngue dadí b_en'nah_u 'b_e'a gá p_ähmb_u.
Nguetho gue'a ran t'_edi bi 'dacä Oj_á nangue
rá mate.

16 Nguetho rá mb_efigä ra Cristo Jesús
b_u 'b_u _u hing y_u judío, dímb mangä ran
ho ma'da'yo. N_e tengu'b_u drá mbäjä dadí
hocpa rá 'b_øts'e Oj_á, nu'a nám b_øni dadí
hoc'a ni mb_uih_u ngue hing y_u judío ah_u
n'dahma da numanho ah_u Oj_á. N_e ma-
hoqui ah_u nangue rá Hogand_áhi Oj_á guín
'yoh_u.

17 Janangue'a ξ mm_e i hu ma mb_uigä
nangue 'b_e'a gätho bi 'y_ørpa _u hing y_u judío
a ra Jesucristo, bi jaqui bi b_ømanho rá 'b_efi
Oj_á dá δ t'ä b_u i 'b_u _u.

18 P_e hingui sä gam mangä 'b_e'a bi 'y_øt'a
ra Cristo nangue _u mi'da yá mb_efi. P_e h_ønt'a
da zä gam mangä 'b_e'a bi 'y_ørpa däm p_ecä.
N_e bi jap _u hing y_u judío da d_en'na ra Cristo
nangue ram hma dá xifi n_e nangue y_un
t'_øt'e bi 'yuti.

19 Nguetho bi 'y_øt' y_u hm_epya, n_e y_un
t'_øt'e mixte nangue rá ts'_edi rá Hogand_áhi
Oj_á. N_e dá j_ä'ts'ä ma 'b_efi dá mangä ran ho
ma'da'yo nangue ma y_änteh_u ra Cristo. Dá
d_u'mi dá mangä b_u Jerusalén, n_e dá mangä
gätho y_u x_equi nán zant'i ra häi gue'b_u go
má s_øm b_u Ilírico, gätho dá mangä b_u ram
hma.

20 N_e guehna dá nde ga δ t'e, gue dá mba
dá mamp'a ram hma guep_u him mi f_ärpa rá
thuhu ra Cristo. Ngu_e hin dá nde dá mba
b_u ja yá 'b_efi _u mi'da bi mb_en'na ra Cristo.

21 P_e dá δ t'ä tengu bi mam b_u ja rá t'ohni,
ngue i ξ na:

Nu'_u 'da gue nj_äm'b_u mi sifi p_e nuya da b_äh
ya.

N_e nu'_u 'da nj_äm'b_u mi δ de da z_øni da b_ädi
nangue rá 'yu Oj_á.

Im b_eni da mba b_u Roma a ra Pablo

22 N_e janangue'a him 'b_exque bi zä dá
mba b_u guí 'b_uhmb_u. Nguetho guexta'a mi
ja ma 'b_efi ua bí ja ra x_equi ua nán jongua.

23 P_e nuya ya nte mi ja ua ma 'b_efi ya. N_e
x_un ngu y_u nidi mín nde x_cá mba b_u guí
'b_uhmb_u b_u Roma.

24 N_e mí ts'_utho ya ga mbab_u ga z_engua
ah_u n_e dam 'b_uhmb_u b_u 'da y_u pa. N_e nu'b_u
dá thop_u España, da zä dan hy_umhb_u ts'_u b_u
ja ra 'yu ní mba b_u.

25 P_e 'b_e ga mba b_u Jerusalén, n_e ga d_ä b_u
a ra mb_eti dí mb_äx _u y_u 'y_ec'y_ei bí 'b_ur_u.

26 Nguetho bi b_en _u y_u cu bí 'b_ur_u Mace-
donia n_er_u Acaya ngue da mb_äx'i ts'_u y_u
hyoya 'y_ec'y_ei bí 'b_ur_u Jerusalén, ngue ga
h_äx 'b_u dá mba b_u.

27 N_e gue'a bi zänni da 'y_øt'_u hing y_u judío,
nguetho in nde di co'ts'a ra mate bi t'_ørpe.
Nguetho bi gomhb_u rán j_äpi Oj_á _u hing y_u
judío _u y_u judío gue yá mi 'y_ec'y_eih_u 'b_ur_u
Jerusalén. Janangue'a nde da mb_enbi ts'_u
ra mb_eti _u.

28 N_e nu'b_u ya dá d_ä a 'b_e'a bi 'b_ehni, ja ga
mba b_u Roma ga nu ah_u b_u, n_e ga thocä b_u
España b_uya.

29 N_e nu'b_u dá s_øngä b_u guí 'b_uhmb_u, dí
p_äcä da 'y_ensc_uh_u rán j_äpi x_un ngu a ra
Cristo nangue dí p_ähmb_u rámb hma.

30 Ma zi cu ah_u 'y_ørcah_u ts'_u ra mate ξ mm_e
gui 'y_äf_u rámb fäts'i Oj_á nanguecä, nangue
'dat'a ma Hmuh_u ra Jesucristo n_e nangue
rá Hogand_áhi Oj_á bi jaj_u dan hu_ej_u.

31 Dami xihmb_u Oj_á da y_ängui nangue
_u hing y_u 'y_ec'y_ei b_u ra häi Judea, guet'a
ra x_equi b_u Jerusalén. N_e dami 'y_äf_u rá
mate Oj_á nangue _u y_u cu bí 'b_ur_u Jerusalén,
ngue da hy_ämanho a ra mb_eti ga h_äx b_u ga
unni, ngue bi mb_en'nd_u hing y_u judío b_u
Macedonia n_er_u Acaya, ngue'_u yá cu.

32 N_e nu'b_u da nde Oj_á dan johyagä 'b_u dá
mbagä b_u, dan säya ts'_u b_u guí 'b_uhmb_u.

33 N_e nu Oj_á nz_äi i hurpa rá mb_ui n'da, p_e
n_e ah_u da hyut'a ni mb_uih_u. N_e h_ønt'a gam
b_emhb_u a ya.

16

Nu ra Pablo i penba ran zengua yá amigo

1 Nuna man juh_u ra Febe, mi ts'atho da mba b_u guí 'b_uhmb_u ya ne di zengua ah_u na. Nuna, rá 'befi im fäxte ram peti b_u Cencrea.

2 Ne dami simanhoh_u na, nangue rá thuhu ma Hmuh_u, ngue nuj_u dy_u 'y_uç'yeih_u gue'a man säh_u ga øth_u. Ne dami fäxh_u 'be'a gätho ní 'befi da 'yøt'a ra Febe, nguetho gues_e bi mbäx_u x_un ngu mi'da, necä bi mbäxqui.

3 Dami zenguagui ts'_u b_u ra Priscila, ne ra Aquila rá ndø, ma mimbefihe nangue rá 'befi ra Cristo Jesús.

4 Ne nugä 'b_u mi t'ena xtá thogä, ne _u mi t'ena xtá tho _u 'b_u mí yängä 'b_u n'dandj. Gue'a ná undä ra jamadi Ojå nangue _u. Pe hinga høngdä pe ne _u gätho yám peti y_u 'y_uç'yei ngue hing y_u judío, 'da xna undähe ra jamadi Ojå nangue _u.

5 Ne dami zenguagui ts'_u _u gätho dim peti b_u rá nguse ra Aquila. Ne'a ma amigogä ra Epeneto dami zenguagui ts'_u b_u a. Nu'a ra mbudi 'y_uç'yei b_u ja ra häi Acaya a.

6 Ne'a ra María, dami zenguagui ts'_u b_u. Nu'a emme x_un ngu ra 'befi bi 'yøt'e nangue ah_u.

7 Ne a ra Andrónico ne ra Junias ma mijudíohe, ne 'darb_u dá sähe ran unbi. Nu'_u gätho yá 'bäih_u ra Cristo i numanho _u, ne m'bet'o bi 'y_uç'yei ra Cristo _u xinda guecä.

8 Ne a ra Amplias dami zenguagui ts'_u b_u. Dadí huçä a nangue rá thuhu ra Hmu.

9 Ne dami zenguagui ts'_u b_u ra Urbano, ma mimbefi'be nangue ra Cristo, ne ra Estaquis ngue dadí huçqui.

10 Ne a ra Apeles dami zenguagui ts'_u b_u. Nu'a emme bi ts'ä rá t'ç'yei, ne bi bømanho. Ne _u 'b_ura ja rá ngu ra Aristóbulo dami zenguagui ts'_u b_u.

11 Ne a ra Herodión ma mijudío'be, ne _u 'b_ura ja rá ngu ra Narciso, gue nu y_u 'y_uç'yei 'b_ura, dami zenguagui ts'_u b_u.

12 Ne a ra Trifena ne ra Trifosa dim pefi nangue ra Hmu, gätho dami zenguagui ts'_u b_u. Ne a ra Pérsida mahuçqui a, ne a x_un ngu ra 'befi bi 'yøt'e nangue ra Hmu.

13 Ne dami zenguagui ts'_u a ra Rufo, an thahni da 'yøra rá 'befi ra Hmu, ne a rá mbe tengu'b_u ma mbegä a.

14 Ne a ra Asíncrito, ne ra Flegonte, ne ra Hermas, ne ra Patrobas, ne ra Hermes, ne _u y_un 'yoh_u bí 'b_uhmb_u _u, dami zenguagui ts'_u b_u.

15 Ne a ra Filólogo, ne ra Julia, ne ra Nereo ne a rán ju a, ne'a ra Olimpás, ne'_u gätho mi'da y_u 'y_uç'yei bí 'b_ura.

16 Ne damín zenguah_u n'da ngu n'da ah_u nangue ran huçcate. Ne gätho yám peti y_u 'y_uç'yei ja ua i pen'nah_u ran zengua.

N'da ran zofu rá zengui bi man ra Pablo

17 Pe dí xi ah_u ma zi cu ah_u, damim fäseh_u nangue _u to'o in nde di hec'ah_u gue di 'uec'ah_u nangue a ra hogamhma gán xänbah_u. Pe hin gui 'y_urbah_u ra güenda _u.

18 Ne nu'_u y_u 'y_ut'ate, hingui ørpa rá 'befi ma Hmuh_u ra Jesucristo _u. Ne i häte thoho nangue emme x_un ho 'be'a mma ne i sixmanho ah_u. Pe i härpa yá mbui _u 'da hingui paði dim fäse. Ne gue'_u yá 'befi zeh_e i øt'_u.

19 Pe nu'_u mi'da gätho i paði hin guí festah_u rá m hman Ojå. Janangue'a i hu ma mbuigä. Pe dadí hec'a thohoh_u ngue'a dín nde ah_u gui paðmb_u gätho 'be'a x_un ho, pe nu'a hingui ho hin dín nde ah_u gui paðmb_u a.

20 Ne nu Ojå ngue'a nzai di hoc ra sui, nu'a di ja ah_u 'dahmantho gui 'yeth_u b_u häi ra zithu nangue _u to in nde di hec'ah_u. Janangue'a gui comhb_u rá mate ma Hmuh_u ra Jesucristo. Ne hønt'a gam b_emhb_u a ya.

21 Nuna ra Timoteo i pen'nah_u ran zengua, ma mimbefi'be na. Nehna ra Licio nehna ra Jasón, nehna ra Sosípater, ma mijudíohe ya, gätho i pen'nah_u ran zengua.

22 Nugä dí Terciogä rá 'yosøcuagä ra Pablo, dí o't'ä ra søcuå ja ua, dadí zengua ah_u nangue ma Hmuh_u.

23 Nehna ra Gayo, i pen'nah_u ran zengua, nuna di säyagui ua rá ngu drá Pablogä, ne _u gätho y_u 'y_uç'yei di säyabi ua rá ngu. Nehna ra Erasto i ja rá 'befi i haç ra mbeti ua ja ra hnini, nehna man 'yoh_uh_u ra Cuarto, gätho i pen'nah_u ran zengua.

24 Dami comhb_u rá mate ma Hmuh_u ra Jesucristo gue gätho ah_u.

Hønt'a Ojå ga espah_u gätho y_u pa mazqi

25 Zai ga espah_u Ojå, nu'a i ja rá ts'edi di zet'a ni t'ç'yeih_u 'b_u guím b_emhb_u ran ho

ma'da'yo ngue 'bɛ'a bi 'yøt' ra Jesucristo, tengu díim mangä. Nguetho nuya i si ahɯ ram hma ngue maya'bɯ tho ho him mí fadi.

²⁶ Pɛ nuya i pa mhman ya, nɛ i sifi gätho yɯ ja'i hønɓɯ go hapɯ i 'bɛi gätho ra ximhäi. Nɛ nu'a ram hma i hman ya, guet'ɯ yám hman ɯ yá pøngahya Oja maya'bɯ. Nɛ i hman ya nangue rán t'ɛdi Oja gue i 'bɛi mazai, in ndepe gätho yɯ ja'i da 'yɛc'yɛi ra hogamhma.

²⁷ ξμμε xɯn ho rá 'yu Oja bi 'dajɯ, janangue'a ga ɛspahɯ Oja gätho yɯ pa mazai nangue ga ɛspahɯ ra Jesucristo. Nɛ hønt'a dí xi ahɯ ya.

1 CORINTIOS

Ná n'da ra sɔcuɔ bi 'yorba ra Pablo ɛ yɛ 'yɛc'yɛi bɛ ja ra ɔɔhnini Corinto

Ran zɛngua

¹ Ma zi cu ahɛ guí 'bɛhmbɛ bɛ ra ɔɔhnini Corinto, dí ot'ahɛ ra sɔcuɔ i jaua. Dí zɛngua ahɛ gátho gyɛ 'yɛc'yɛihɛ Ojɔ. Nɛ nugä drá Pablogä, bi huangä Ojɔ, nɛ rá pähä zɛhɛ bi xiqui gam mangä rá m hman ra Jesucristo hɔnbɛ go hapɛ. Nɛ'a man 'yohɛhɛ ra Sóstenes dí 'bɛ'be ua, di zɛngua ahɛ.

² Nu'a ra Cristo Jesús bi 'uec'a ni mbɛihɛ bɛ ja ra ts'oqui. Nɛ bi zon'nahɛ guí 'yɔrpahɛ rá 'bɛfi Ojɔ. Nɛ tengu'bɛ 'darpɛ guí 'bɛhmbɛ ɛ mi'da to'o gátho i thɔnde ma Hmuhɛ ra Jesucristo, ngue n'dat'a ra Hmu dí comhbɛ ɛ.

³ Nɛ dí äpä Ojɔ ma Tahɛ nɛ ma Hmuhɛ ra Jesucristo ngue di 'da ahɛ yán jɔpi, nɛ'a rán johya guí hyámhbɛ a.

Bi dɪn yán jɔpi Ojɔ nguetho i 'bɛhmbɛ ra Cristo

⁴ Bi 'da ahɛ yán jɔpi Ojɔ nguetho 'darpɛ guí 'bɛhmbɛ ra Cristo Jesús. Gue'a ná undä ra jamadi Ojɔ a ya.

⁵ Nɛ nte di 'bɛpɛ ja nim pɛtihɛ, nguetho 'darpɛ guí 'bɛhmbɛ ra Cristo. Pɛ gä i ja ahɛ ran 'yomfɛni da zä guí pɔhmbɛ xɛn ho a ya, nɛ da zä guim mamhbɛ xɛn ho rá 'bɛfi Ojɔ ya.

⁶ Nɛ gue'a rá m hman ra Cristo gä hyámhbɛ, gue'a gní bɔmanhohɛ a ya.

⁷ Janangue'a i juadi xɛn ho rá ts'edi bi 'da ahɛ Ojɔ nangue rá 'bɛfi guí ɔthɛ gátho gní tɔmhɛ dí 'yɛh mahɔn'a ma Hmuhɛ ra Jesucristo.

⁸ Nɛ di ja ahɛ Ojɔ gan zámhbɛ bɛ gue'bɛ go rán zɛgui yɛ pa, janangue'a nte ma ts'oqui da dɪn'nahɛ 'bɛ bá peng ma Hmuhɛ ra Jesucristo.

⁹ Nguetho dí pɔhmbɛ nzai di ja'ts'a im man Ojɔ, nɛ guesɛ Ojɔ bi zoncahɛ dam 'bɛhmbɛ rá Ts'unt'ɛ ma Hmuhɛ ra Jesucristo.

Bin sɛh yɛ 'yɛc'yɛi

¹⁰ Dí äcä ra mate n'dat'a guim bɛmhɛ, nguetho guí tɛnhɛ a ma Hmuhɛ ra Jesucristo. Nɛ 'yo guidín hejɛ, pɛ jatho n'datho guim bɛmhɛ nɛ n'dat'a guí 'yɔthɛ.

¹¹ Gue'a dí xi ahɛ a, ma zi cu ahɛ, nguetho bi xicä 'da yɛ cu ngue yá mɛnguhɛ ra Cloé, bi xiqui 'bɛ'a guí ɔthɛ.

¹² Nguetho guí ɛmhɛ 'da ahɛ guí tɛngahɛ, nɛ ɛn'i 'da tɛn ra Apolo, nɛ ɛm mi'da tɛn ra Pedro, nɛ ɛm mi'da ngue tɛn'na ra Cristo.

¹³ Pɛ ha guim bɛmhɛ gä xɛmhɛ ra Cristo. O xigä ha dá tugä bɛ ja ra pont'i nangue ahɛ. Uague guim bɛmhɛ ngue gán xixyáhɛ nangue ma thuhugä.

¹⁴ Pɛ jamadi Ojɔ ngue njo'o to dá xixyá ahɛ, hɔnt'a ra Crispo nɛ ra Gayo.

¹⁵ N'damhma njon da zä da ma bin xixyá nangue ma thuhugä.

¹⁶ Nɛ hɔnt'ɛ gátho 'bɛpɛ rá ngu ra Estéfano dá xixyábi. Pɛ hin dí m bɛngä 'bɛ 'bo'o xcamá xixyábi mi'da, uague hɔnt'ɛ.

¹⁷ Nguetho hinga gue'a ra 'bɛfi bi xicä ra Cristo ga ɔt' ran xixyá, pɛ bi xiqui gam mangä ran ho ma'da'yo. Pɛ nu'bɛ dí m mangä a, pɛ hin dí yá tengu bɛ na yá yɛm bɔmhyá, nguetho hɔnt'a dí honi da bɔh yɛ ja'i ma ts'oquihɛ í du ra Cristo bɛ ja ra pont'i. Janangue'a din ja ra ts'edi ram hma di hocpa yá ts'oqui ɛ.

Gue'a ra Cristo ní 'dajɛ ran 'yomfɛni Ojɔ

¹⁸ Pɛ nu'a ram hma ngue ra Cristo bi du bɛ ja ra pont'i, ɛmbi nte ní mbatho ɛ ní mba bɛ ja ran ɛnbi mazai. Pɛ nujɛ ná mbähä bɛ ja ra temazai, dí pɔhmbɛ gue'a ram hma ní zinjɛ Ojɔ ngue bi du ra Cristo bɛ ja ra pont'i, bi hoga ma ts'oquihɛ.

¹⁹ Nɛ i ɛm bɛ rá t'ohni Ojɔ:

Ga uti ngue nte ní mbatho ɛ im ma jase yán 'yomfɛni,

nɛ ga hacpa yá ts'edi zɛhɛ yɛ ja'i, ga ɛm bɛ ma'ueni, bi 'yɛn Ojɔ.

²⁰ Nguetho bi zän Ojɔ hin te ní mbat ɛ to'o ɛna jase yán 'yomfɛni, nɛ'ɛ ɛm mɛ bin xäse yám hmanse yɛ ja'i, nɛ'ɛ ɛna pɔdi da dɔh yɛm hma. Nguetho hingui sä da yán a n'da ɛ nangue yám hman ɛ.

²¹ Nɛ bi bɛnsɛ Ojɔ, bi zän bɛya ngue hin dí bɔ Ojɔ n'da ɛ yán 'yomfɛnise. Pɛ bi zänni da yán

u to da hyan'a rám hma nangué ra Cristo bi du, madague'bu t'ɛmbi nte ní mbatho.

22 Nguetho nu ma mijudíohé im bɛni gue'u yun t'ɔt'e mixte da nu 'bu gue'a n'da ram hma ngue majuaɲi. Ne nu'u 'da ni mɛnguhɛ ngue hing yu judío ahɛ nzai i honse n'da ram hma ngue i ɛmb zɛhɛ majuaɲi.

23 Pɛ nu'a ram hma díɱ mamhbɛ ngue bi du bu ja ra pont'i ra Cristo, njonguin numanhosɛ a. Nɛ'u yu judío i san tho 'bu i sifi, nɛ'u hing yu judío i ɛmbi nte ní mbatho 'bu i sifi.

24 Pɛ nuju ngue bi zoncahu Oja, madague'bu dyu judíohɛ ogue hin dyu judíohɛ, pɛ n'dat'a dí pɔhmbɛ i ja rá ts'edi Oja di hoga ma ts'oquihɛ nangué'a ra Cristo bi du. Janangué'a bi nɛqui ɛmmɛ xun ndoho rán 'yomfɛni Oja.

25 Ne nuna ra 'yu bi zán Oja, pɛ man'da di muui na, madague'bu t'ɛmbi hin te ní mbatho, xinda gue'u yú 'yuse bi zán zɛhɛ yu ja'i. Ngue gue'a í t'ɛmbi hin'yu rá ts'edi Oja a, ngue bi du ra Cristo, pɛ man'da xun ngu bu ní nɛqui a, xinda gue'u gátho yún t'ɔt'e zɛhɛ yu ja'i.

26 Ma zi cu ahɛ ngue bi zoncahu Oja, gam bɛmhbu hague díɱ jahɛ bu na nuju ra ximhái, ngue xun nguju dyú 'yambɛihɛ, nɛ xun nguju hin'yu ma ts'edihɛ, nɛ xun nguju ngue bin hyoya ma tahɛ.

27 Pɛ bi huan Oja u i t'ɛmbi yu 'yambɛi, n'damhma da mbɛ'ts' yú sá u i jase yún 'yomfɛni. Pɛ gue'a í huan Oja u hin'yu yú ts'edi bu na nu ra ximhái, janangué'a da mbɛ'ts' yú sá u i jase yú ts'edi.

28 Ne bi huan Oja u nte di muui bu na nu ra ximhái, nɛ'u to'o i pa nts'ani, pɛ man'da in numanho Oja u, nɛ gue'a dí 'berpa yú ts'edi u to'o ɛna i ja sɛ yún t'ɛdi.

29 Janangué'a njon di jap Oja din 'yɛzɛhɛ.

30 Ne bi jajɛ Oja 'darpɛ dám 'bɛhmbɛ ra Cristo Jesús, nɛ gue'a ní 'daju ran 'yomfɛni Oja a, nɛ nangué'a ra Cristo ní zimanhoju Oja, nɛ gue'a í 'yɔrcahu Oja ngue yú t'uhni gahɛ a, nɛ gue'a ní yanju bu ja ran ts'o.

31 Nguetho i mam bu ja rá t'ohni Oja, hin'yu 'bɛ'a man'da ran ho da zä da man'a n'da, hinda hont'a ran ho bi 'yɔrpa Oja.

2

Hont'a ram hma 'bɛ'a í du ra Cristo i ja rá

ts'edi

1 Ma zi cu ahɛ, nu'bu má mbagä bu guí 'bɛhmbɛ, ngue dá xi ahɛ rám hman Oja majuaɲi, pɛ hin dá huan thohogä yum hma guepu da numanhogä ra ximhái, nɛ hin te dá ma nangué man 'yomfɛnisɛ.

2 Ne nu'bu má bɛni ga mba bu guí 'bɛhmbɛ, pɛ dá bɛni hont'a ga xi ahɛ 'bɛ'a ín unba ra Jesucristo 'bu mí du bu ja ra pont'i.

3 Ne nu'bu mám 'bɛhmbɛ bu, dá ɔt'ä hin'yu ma ts'edi, nguetho dá su Oja hin da numanho 'bu xcá uɔspa mam hmanse, nɛ dá fet'i.

4 Ne nu'bu mán yahɛ bu ngue dá xi ahɛ ram hma, hinga gue'a mam hmanse ngue mahotho bi pät a ni mbɛihɛ, pɛ hont'a rá ts'edi rá Hogandahi Oja bi zä bi hoc a ni mbɛihɛ.

5 Janangué'a hinga gue'u yún 'yomfɛni 'da yun 'yohɛ bi ja ahɛ gá 'yɛc'yɛihɛ Oja, pɛ hont'a rá ts'edi zɛhɛ Oja bi ja ahɛ gá 'yɛc'yɛihɛ.

Rá Hogandahi di japi dí fq Oja

6 Pɛ nu'a ram hma díɱ mamhbɛ nangué ra Cristo, go i pɔ u xun ho yú t'ɛc'yɛi, ngue ran 'yomfɛni majuaɲi a. Ne hinga gue'a rán 'yomfɛni ra ximhái bi bɔ u xun ho yú t'ɛc'yɛi, xinga gue'u yám hmanse u yú ngurpi ra ximhái, nɛ nu'u mi ts'utho di 'bɛh yú ts'edi.

7 Pɛ nu ran 'yomfɛni díɱ mamhbɛ him mám fadi, pɛgue urcahu Oja ya, nangué ra Cristo mí sänni da yanju 'bu him mani 'yɔt' ra ximhái, nɛ da zixcahu bu mahɛts'i ní comhbɛ rán ho buya.

8 Pɛ xinga n'da u i ɛna jase yú ts'edi ua ja ra ximhái ngue i pɔrpa rán 'yomfɛni Oja. Nu'bu xtám bɔ'u 'da, hin xtí cuarpɛ ja ra pont'i a ra Hmu mixte.

9 Pɛ tengu mán t'o't'i bu ja rá t'ohni Oja: Hin da zä da bɔsɛ n'da a ran ho bi zán Oja da 'yɔrpa u to'o hont'a Oja im bɛni, nɛ njám'bu da zä da 'yɔsɛ n'da, nɛ njám'bu da zä da nuse n'da, bi 'yɛn rá t'ohni Oja.

10 Pɛ nuju dí pɔhmbɛ a, nguetho bi xiju rá Hogandahi Oja. Ne nu rá Hogandahi Oja di ɔts'i xun ho bu ja rán 'yomfɛni Oja, nɛ gue'a i xiju a buya.

11 Tengu yu ja'i hin jon da zä da bɔrpa rá mbɛi rá mijá'uii, pɛ hinda hont'a rá mbɛi

zεε n'da i pađi. Ne in jabu Oja, njon da bapri 'be'a mbeni, pe hinda hont'a rá Hogandahi zεε i pađi. Ne di bengahu a.

12 Nguetho bi 'daju rá Hogandahi Oja, ne hinga gue'a rán 'yomfeni ra ximhai, ngue in nde di bengahu rán 'yomfeni Oja, ne gátho yú hogant'unni bi 'daju nangué rá mate xun ndoho.

13 Pe nu'bu dí mambhu rán 'yomfeni Oja, pe hin dí uaspahu yam hma nangué man 'yomfeni seh, pe hont'u yam hma bi xangahu rá Hogandahi Oja, ne da zä dí xihmbu xun ho u to'o bin t'un rá Hogandahi Oja.

14 Pe nu'a hingui 'buhmi rá Hogandahi Oja, hingui sä da hyani 'be'a gátho i xangahu rá Hogandahi Oja, ne embi rá m hman a n'da ra 'yambui. Ne njam'bu sä da bađi, hinda hont'bu dim 'buhmi rá Hogandahi Oja.

15 Pe nu'a ra ja'i ngue 'buhmi rá Hogandahi Oja da zä da bađi 'be'a nam bon'a 'be'a gä i ja, ngue nda'a da numanho ne nda'a hin da numanho. Pe nu'a hing ra 'yεc'yεi hin da zä da bapra yün 'yomfeni u yu 'yεc'yεi.

16 Njon da 'yense da bapra rán 'yomfeni Oja ra Hmu, njo'o da xifi xun ho 'be'a da 'yot' Oja. Pe nuju dí comhbu a rán 'yomfeni a ra Cristo.

3

I comhbu Oja rá 'befi u yú mbefi

1 Ma zi cu ah, nu'bu mám 'buhmbu bu him bi zä dá xi ah u xun hei tengui i si u in 'youi xun ho rá Hogandahi Oja. Pe dá xi ahu tengui'bu gmi 'yothohu ua ja ra ximhai, uague tengui'bu ja gnim 'buhmbu nangué ra Cristo.

2 Pe dá xi ah a hingui hei tengui'bu ra xi'ba thoho dá 'da ah, nguetho tengui'bu hin ní zä gui sihu xun ho ra hme. Ne ngutho ya, guexta'a hont'a ra xi'ba da zä gdin sihme.

3 Nguetho hin guin zac ni mbuihu. Ne guin nde gam mixte zεεhu, jananjabu gadin suhmbu. Pe ha hin guí othu tengui'bu gyu ja'i thohohu ua ja ra ximhai.

4 Nguetho guim mambhu to'o guí tenhdu, ne 'da'ahu guí emhbu guí tengahu, ne mi'da εna ten ra Apolo. Pe gue'a gni 'yothu tengui'bu gyu ja'i thohohu.

5 'Be'a dadí mu'be a ra Apolo. Ha hin guí pahmbu ngue yú mbefi thoho gä'be Oja, ngue dá fáxa'be gá 'yεc'yεihu ra Hmu, nangué ra 'befi bin 'dac'be n'da ngu n'da gä'be.

6 Nugä dá tuh ra hmudä bu, ne nu'a ra Apolo bi uapi, pe nu'a Oja bi japi bin te ne bi bōx u yu hmudä.

7 Janangué'a hin'yú rá ts'edi a bi duh ra hmudä, xinga gue'a bi uapi, pe hont'a Oja i ja rá ts'edi ngue bi japi bin te yu hmudä a.

8 Ne nugä dí comhma'befi'be a ra Apolo, ne nugä dá tuhu, ne nu'a ra Apolo bi uapi. Ne di 'dac'be Oja 'be'a in nde di 'dac'be nangué ra 'befi dá ot'be n'da ngu n'da gä'be.

9 Neεε Oja dí comhbe rá 'befi. Ne nu'ahu tengui'bu yú huahi ah Oja ngue bi thuhu.

Ne nu'ahu tengui'bu n'da ra ngu ngue i hō a Oja.

10 Ne nugä tengui'bu n'da drá ngurpagađo nangué rá mate zεε Oja, ngue dá fá'mi xun ho yú guangujađo a ra ngu. Ne nu man'da pe di thoqui dim pepu ja a ra ngu. Pe n'da ngu n'da ra mbefi 'bu dim pepu ja a ra ngu, pe i jatho dim pefi xun ho.

11 Ne njon da zä di párpa a rá guangujađo ra ngu, ne hont'a ra Jesucristo ngue rá guangu n'da rá ngu Oja.

12 Pe nu'u to'o di thoc'a ra ngu, sä da huahni xun ho 'be'a da japi. Xun ho 'bu xotho yu do dí fōt'a ra ngu, ne nu rá 'bet'e, xotho yu t'egui u. Pe 'bo'o im beni dí fōt' yu za, o gue yu 'yox'yo, ne 'bo'o im beni dí mbet' yu paxi.

13 Ne nu yú 'befi n'da ngu n'da yu 'yεc'yεi da hnu hangu nangu di muui 'bu bi zōn ra pa din ja ran juanbi. Nguetho da zōn ra pa da ts'ä nangué ra sibi, ne da fah puya gue'bu xun ho bi 'yot' rá 'befi n'da ngu n'da yu 'yεc'yεi.

14 Ne nu'bu n'da ra mbefi bi hyät' ra sibi a rá ngu bi hyōe, da dah rán zäbi buya.

15 Pe nu'bu bin zō a ra ngu bi hyōe, ne nte da dah rán zäbi buya nangué rá 'befi bi 'yot'e. Ne maguepu hin xtám bongui, tengui u 'da bi 'da 'bu min zō yú ngu.

16 Pe ha hin guí pahmbu ngue gue ah yú ngu ah Oja, ne nu rá Hogandahi Oja i 'bapu mbo ni mbuihu.

17 Ne nu'a to'o da 'yεna di ts'onba rá ngu Oja, εmme xun ngu yun unbi da 'yørpa Oja. Nguetho nu rá ngu Oja xun nduxqui a, ne guese ahυ rá ngu ahυ Oja.

18 Ne hin da zä gui thoqui gan hyäzehεhυ ngue guim bεmhbu jase nin 'yomfεnihυ. Pe jatho gam pumbεnihυ a guim bεnsehυ, janangue'a da zä gui timhbυ a njuantho ran 'yomfεni xun ho.

19 Pe nu rán 'yomfεni ra ximhäi nte di muui bu na nu Oja. Ne gue'a män t'o't'i bu räm hman a, ngue nu'a nin 'yomfεnise n'da 'bu i εna dim mixte, pe di jap Oja dim 'bese bu n'da buya.

20 Ne man'da bi man ram hma, ngue nu'a to'o εna jase yün 'yomfεni, pe go i pa a ra Hmu ngue nte di muui υ yün 'yomfεni.

21 Janangue'a hin guim bεmhbu man'da di muui n'da ra ja'i. Pe Oja bi 'da ahυ gätho ni ngärpihυ ngue da mbäx ahυ. Ne gätho υ i jaua ja ra ximhäi ne'υ 'be'a Gä i 'bu, ne bi zän Oja di ze ahυ υ.

22 Necä ngue drá Pablogä dí fäx ahυ, ne ra Apolo, ne ra Pedro. Pe ne'a 'be'a gätho dín nuhυ ua ja ra ximhäi i fäxcahυ ga pahmbu Oja, ne ra te i fäxcahυ, ne ran däte, ne ra pa i jabu ya, ne ra pa ba εhe. Ne janangue'a gätho ni mbetihυ υ.

23 Nguetho yá mbeti ahυ ra Cristo ne nu ra Cristo rá mbeti Oja a.

4

Yü 'befi i øt' yü 'bäihυ ra Cristo

1 Pe nugä ne ra Apolo, ne jatho guim bεmhbu ngue yá 'yεhe Gä'be ra Cristo, bin 'dac'be ra 'befi ngue ga xi a'be räm hman Oja him mám fädi.

2 Pe damím bεmhbu, n'da ra 'yεhe thofo 'bu bin t'un ra 'befi, i jats'edi tho di ja'ts'a sifi.

3 Pe hin dí urpä a ra güenda a guim bεmhbu, ximangutho υ mi'da yu ja'i εngui hin dí ja'ts'i. Ne xinga guecä i sä ga pase 'bu dí ja'ts'i uague hin'na.

4 Pe nu ma mbügä dím bεni hin dá soh ma 'befi. Pe madague'bu ngubυ dím bεnse, pe jatho ga tøm'gue'bu go da nuse Oja 'be'a dá øt'ä.

5 Pe hin go m'bet'o gui 'yεmfu hingui ho bi 'yøt'a n'da. Pe 'be gui tømhbυ ba εh ra Hmu, ne gätho di nequi buya 'be'a mim bεmhbu

mbo ma mbühυ n'da ngu n'daju. Ne di un Oja buya 'be'a rán säui a bi 'yøt'a n'da ngu n'da ra 'yεc'yei.

6 Nu ram hma dí xi ahυ, ma zi cu ahυ, nanguécä'be ra Apolo, pe n'da ran zofu ngue hin da donts'i 'be'a gui 'yøthυ. Ne him man guim bεmhbu i ja rá ts'edi n'da ra xänbate, ne xín guim bεmhbu n'datho xun ho xinda gue'υ mi'da. Janangue'a hin gui thoqui gan 'yεxhυ.

7 Pe to'o bi ja ahυ ngue xun ho ahυ xinda gue'υ mi'da. Gätho 'be'a i ja ahυ bi 'da ahυ Oja. Ne nu'bu gui pahmbu bin 'da'adahυ 'be'a Gä i ja ahυ, pe hanja gnán 'yεzehεhυ, tengu'bu gá tñsehυ a ran ho i ja ahυ.

8 Pe guí øthυ tengu'bu gám hmusehυ, ngue hin te guidí 'behmbu, ne tengu'bu ya bin 'da a ni ts'edihυ ngue guidí mandahυ gätho mi'da. Pe nuya tengu'bu ya gá sogae. Pe hyøcta hmaha 'bu xquí søni ngue xtín ja ni ts'edihυ, nguetho necähe n'dat'a xtín 'dac ma ts'edihυ 'bu.

9 Pe nugähe ngue ma 'bäihe ra Cristo, dím bεmhbe Oja bi 'yørcähe ngue i hnuhäigahe xinda gue gätho mi'da. Ne tengu'bu dyü ofädihe i pe'ts'i da thoje. Ne i pa ma unguigahe 'bu i thengahe ra ximhäi. Ne'υ yám 'behni Oja mahεts'i di hyonya thofo nangué 'be'a dí sähe.

10 Ne nuje t'εnje dyü 'yambühε, nguetho dí tenhde ra Cristo. Pe nu'ahυ εmme guí homhbυ da t'εn ahυ i ja nin 'yomfεnihυ nguetho guí εna guí tenhdυ ra Cristo. Pe nugähe hin'yυ ma ts'edihe bu na hnuje, pe nu bu na hnu ahυ tengu'bu εmme i ja ni ts'edihυ. Ne εmme i pa nt'ε'ts'i ahυ, pe nugähe i pa nts'ani gähe.

11 Ne gätho yu pa xυ thogui, ne gätho yu pa i jabu ya, εmme dí sähe ra thuhu, ne ra tuthe, ne dyü 'yαhehe, ne pa m'be'migahe, ne hin hapu põni i ja ma ngumhbe.

12 Ne εmme dí yähmbe ngue dadím pesεhe nangué ma 'yεhe. Ne εmme i ts'anje, pe man'da dí äfe rán jari Oja nangué υ i sante. Ne εmme pa ma unguigahe, pe mpähä thofo dí häthe 'be'a i t'ørcahe.

13 Ne di c'aman'uje, pe man'da dín zomanhohe. Ne ngutho yu pa jabu ya, i t'ørcahe tengu'bu dyü ngohäihe ra ximhäi ngue hin'yυ 'be'a dadí muje.

14 Pɛ hin dín nde ahɛ gui pɛ'ts' ni sähɛ nanguehna dí xi ahɛ. Pɛ dadí 'da ahɛ n'da ran zofo, nguetho tengu'bɛ ma t'uhni ahɛ ɛmmɛ dadí huɛc'ahɛ.

15 Pɛ madague'bɛ xquín nuhɛ 'dɛt'a mahuahi ni ngurpihɛ i xän'nahɛ nangue ra Cristo, pɛ hont'a n'datho ni tahɛ i 'bɛi, ngue guecä, nguetho rá mbadi thoho dá xi ahɛ nangue ra Cristo, jananjabɛ gá 'yɛc'yɛihɛ bɛya.

16 Janangue'a dí ä'ahɛ ra mate ngue gui 'yøthɛ tengu dí øt'ä.

17 Nɛ gue'a dá pɛhdä bɛ ra Timoteo, ngue di zɛ ahɛ. Nɛ nu'a tengu'bɛ majuañi ma ts'ant'ɛ ngue ɛmmɛ dadí huɛqui, nɛ di ja'ts'i xɛn ho, nguetho ɛc'yɛi xɛn ho a ra Hmu. Nɛ di bɛn'nahɛ ngue 'bɛ'a dí øt'ä ngue dí tenni xɛn ho ra Cristo Jesús. Nɛ ngutho dím mangä bɛ hapɛ gätho i ja yám pɛti yɛ 'yɛc'yɛi.

18 Nu bɛ guí 'bɛhmbɛ, i 'bɛpɛ 'da im bɛni jase yú ts'edi, im bɛni ngue hin ga mba bɛ.

19 Pɛ mi ts'ɛtho ga mba bɛ gan nu'ahɛ 'bɛ da nde Oja. Nɛ ga paði to'o gätho i ɛna i jase yú ts'edi. Nɛ hinga hont'ɛ yám hma ga øts'e, pɛ gan nu 'bɛ majuañi i ja yú ts'edi nangue Oja.

20 Nguetho nu'bɛ majuañi di manda Oja bɛ ja rá mbɛi n'da, hinga hontho da baði dín ya xɛn ho, pɛ dín ja ra ts'edi njuantho.

21 Ha guín ndehɛ ga fɛmhyä ahɛ 'bɛ dá mbagä bɛ, uague guín nde ga huɛc'ahɛ 'bɛ dá sɔngä bɛ.

5

Da thøn'a thi n'da ra 'yɛc'yɛi bi 'yøt'e tengu'bɛ ran 'yomt'ɛni

1 Nɛ dí øcä bin thätui rá hømbe n'da ra cu. Pɛ n'da ran thäti gá 'yøthɛ ɛmmɛ xɛn ts'otho, tengu'bɛ ran 'yomt'ɛni. Nɛ njo'o to'o numanho tengu a, xínga gue'ɛ yɛ ja'i hingui ɛc'yɛi Oja.

2 Nɛ sä ɛmmɛ guídín 'yɛxhɛ guí ɛmhɛ nte guídí 'bɛhmbɛ. Pɛ xingui ts'ɛ tu ni mbɛihɛ nangue 'bɛ'a bi 'yøt'a. Hanja ngue hin guí hømhbɛ thi a.

3 Pɛ madague'bɛ njo'ogä bɛ guí 'bɛhmbɛ, pɛ tengu'bɛ 'darpɛ dí 'bɛhmbɛ, ngue dá sändä a ran ɛnbi da nu a bi 'yøt' ra ts'oqui, tengu tho 'bɛ ya dí 'bɛcä bɛ.

4 Pɛ i jatho gätho gam pɛtihɛ nangue rá thuhu ma Hmuhɛ ra Jesucristo. Nɛ tengu thoho 'bɛ nɛcä dí 'bɛcä bɛ, janangue'a dá 'da ahɛ ran t'ɛdi i ja ua. Pɛ gan 'yohɛ rán t'ɛdi ma Hmuhɛ ra Jesús.

5 Nɛ nu'a ran 'yohɛ, dami hyømhbɛ thi da bɛnt'a ra zıthɛ, di ɛnba rá ngøc'yɛi, n'damhɛ da 'yáp rá punbi Oja nangue rá ts'oqui. Nɛ da zä da yañ Oja nangue rá mbɛi 'bɛ bi zøn ra pa bá peng ra Hmu bɛya.

6 Pɛ hingui sä gan 'yɛxhɛ. Ha hin guí pañmbɛ n'da ram hma, ngue ts'ɛtho ra íxi pɛ i sinni gätho ra jɛni.

7 Dami hyømhbɛ thi a ra nyo'ixi ngue ran ts'o guí 'bɛhmbɛ di ts'on'na nim pɛtihɛ. Janangue'a xtán ho ahɛ, tengu ra thuhmɛ an t'øt'e nangue ra jɛni ma'da'yo ngue nte ma íxi da mbɛ, i ts'i 'bɛ ndäbaxjua. Nɛ i jatho dan hojɛ, gue'a bi nde a ra Cristo 'bɛ mim 'bøts'e zɛhɛ bi hoga ma ts'oquihɛ. Nɛ gue'a ra hmɛpya mi u ɛ yɛ ja'i 'bɛ ndäbaxjua mi pøxa n'da ra t'udɛ'yo.

8 Janangue'a thocpa thoho hont'a xɛn ho ga øthɛ, nɛ hont'a ra 'yu majuañi ga tɛhdɛ. Nɛ gue'a ra thuhmɛ a ngue hin'yɛ ra íxi. Pɛ hin ga øthɛ tengu ra nyo'ixi, ngue 'bɛ'a gätho dín numanhosɛ nangue man 'yomfɛnisehɛ, nɛ 'bɛ'a gätho mi'da xɛn ts'o.

9 Pɛ nu ra søcuä dá pɛn'nahɛ mam'bɛt'o, nɛ hin gá pañmbɛ 'bɛ'a dín nde xcá xi ahɛ, ngue dá xi ahɛ hin gan 'yohɛ n'da ra 'yomt'ɛni.

10 Pɛ hin dí ɛn ahɛ him man zohmbɛ ɛ hinga na paði, madague'bɛ yɛ 'yomt'ɛni, nɛ yɛ ziyate, nɛ yɛ bɛ, nɛ'ɛ thände yɛ hyäte oja. Nguetho nu'bɛ guí sothohɛ ɛ, nɛ guí 'uehmbɛ ua ja ra ximhäi 'bɛ. Pɛ hinga gue'a dá xi ahɛ a.

11 Pɛ nu'a mi nde xcá xi ahɛ, ngue hin guí 'yɛmfɛ ni cuhɛ ɛ 'da, nɛ xín guí comhbɛ rá 'bɛfi Oja n'da 'bɛ ɛmbi ra cu 'bɛ guexta'a ran 'yomt'ɛni øt'e o gue'bɛ bin thätui a him mi sä xtín thätui, o ran ts'iyate, o i thände yɛ hyäte oja, o nɛ'ɛ yɛ ɛcuate, o gue ra iti, o gue ra bɛ. Pɛ o guín 'yohɛ ɛ tengu ɛ, xínga 'darpɛ gan sihmɛhɛ ɛ.

12-13 Nguetho ni 'bɛfihɛ guí juañbahɛ ni mi'yɛc'yɛihɛ 'bɛpɛ ja nim pɛtihɛ. Janangue'a guí hyømhbɛ thi a bi 'yøt' ra ts'oqui bɛ guí 'bɛhmbɛ. Pɛ nu'ɛ hinga ná

εξ'yei, hingui sä ga juanbahu u, hont'a Oja di juanba u.

6

Sä din hocpa zehε yu 'yεc'yei

¹ Hanja gnin yap zehεhu bu 'buh ra ze'mi, nu'a hing ra 'yεc'yei. Hanja hinga gue'u ni mi'yεc'yeihu gui xihmbu di hoc'ahu.

² Ha hin gui pahnmbu ngue ga juanbahu ra ximhai 'bu ran zegui yu pa, nguetho yu t'uhni gahu Oja. Hague ma guet'u yan sui di othu hin ga hoju, nguetho man'da hingui hei dan hocpahu.

³ Ne asta gue'u yam 'behni Oja mahets'i ga juanbahu. Ha ma guet'u yan junt'i di ozehehu yu pa i jabu ya ngue hin da za ga hoju.

⁴ Janangue'a nu'bu ja n'da ran junt'i, pe hin ga xihmbu n'da ra ze'mi, nguetho hin di comh ma 'befihu a.

⁵ Gue'a di xi ahu a, janangue'a jatho gui pe'ts' ni sahu 'be'a gui othu. Ha njo'o n'da ahu i ja ts'u ran 'yomfeni ngue'a di hoc'ahu nangue ran sui gui othu.

⁶ Ha i jatho da zix ra cu bu 'buh ra ze'mi n'da ra 'yεc'yei, ne hing ra 'yεc'yei a ra ze'mi.

⁷ Ne nu'a gni 'yothu yan junt'i, ne gue'a gnim 'behmbu a. Hanja hin gni hyathu a ran ts'o i t'ot ahu, ne hin guidi jafu da fe ahu 'be'a gui pesu.

⁸ Hin gui hathu, nguetho guesε ahu gui oprahu ran ts'o ni cuhu, ne gui pefu 'be'a i pe'ts'i.

⁹ Pe ha hin gui pahnmbu ngue hin da za da yurpu di manda Oja n'da ra ts'om'bäi. Ne o sä guim bemhbu da zin Oja u yu 'yomt'eni, o gue'u i thande yu hyäte oja, o gue'u in nutonto yu xisu yu mim 'yohuhu, o gue'u di 'yasäba yu mim 'yohuhu tengu'bu ra xisu.

¹⁰ Ne hin da yurpu di manda Oja u yu be, o yu ziyate, o yu iti, o yu ucuate, o yu nexmate.

¹¹ In jabu ga 'yothu 'da ahu, pe bi mba m'be't'e ni ts'oquihu, ne guesε Oja bi 'yot'e yu t'uhni ahu. Ne bi hoc'ahu nangue a gui εc'yeihu ra Hmu Jesús, ne nangue a gui 'buhmbu rá Hogandahi ma Ojahu.

Rá mbeti Oja ma ja'ihu

¹² Majuani a ram hma ngue i ja man t'edihu ga othu 'be'a gätho dín ndehu. Pe m'batho a da bomanho ga othu. Majuani

ngue i ja man t'edihu ga othu 'be'a gätho dín ndehu. Pe hin gan nde ga othu a da dacpa ma mbuihu.

¹³ Ne majuani a ram hma nangue ran ts'ihme, ngue nu'bu in ndehme ma fohohu, dan sihmehu. Pe hin'yu 'be'a man'da nts'anni nangue ma fohohu, ne da zon ra pa ngue da man Oja him man dan sihmehu. Pe nu'bu in nde ran 'yomt'eni ma ja'ihu, hingui sä ga othu a, nguetho nu ma ja'ihu bi zän Oja dim 'buru ra Hmu.

¹⁴ Ne da xox Oja ma ja'ihu nangue rá ts'edi, tengu thoho a ra Cristo bi xox 'bu mi du.

¹⁵ Ha hin gui pahnmbu ngue nu ma ja'ihu, gue'a rá ja'i ra Cristo a. Ha da za ga hajü n'da xequi rá ja'i ra Cristo, ngue ga ot' ran 'yomt'eni, tengu'bu n'danja'i tho ga ot'be n'da ra xisu ra 'yomt'eni. Pe hingui sä ga othu tengu a.

¹⁶ Pe gue'a i ot' ra 'yomt'eni bu na nu Oja, tengu bi mam bu ja rá t'ohni, ngue nu'u mi yonja'i, pegue bi 'yot'e tengu'bu n'danja'i tho bi gohi.

¹⁷ Pe nu'a ra ja'i 'bu in 'youi ra Cristo, tengu'bu n'danja'i tho da 'yot'ui.

¹⁸ Janangue'a da za gui 'dahmbu buya nangue'a ran 'yomt'eni. Nguetho nu mi'da yu ts'oqui di ts'onba bu maxots'e rá ngu Oja, pe nu ran 'yomt'eni di ts'onba bu mbo rá ngu Oja.

¹⁹ Ha hin gui pahnmbu ngue nu ni ja'ihu rá nguse rá Hogandahi Oja a, nguetho 'buru mbo ma ja'ihu a, gue'a bi 'daju Oja a. Ne nu ni ja'ihu hin ni mbeti zehεhu a.

²⁰ Nguetho Oja bi 'yot'e rá mbeti ahu, ne tengu'bu xam hmadi bi gut'i. Janangue'a ga oprahu rá 'befi Oja nangue ma ja'ihu ne nangue ma mbuihu.

7

Ran zofo nangue ran thati

¹ Pe nuya ga xi ahu a gui ängahu. Ne ya di xi ahu ngue xun ho 'bu da zet'a n'da ran 'yohu, hin da hyon rá xisu.

² Pe emme xun ngu ran 'yomt'eni i ja. Janangue'a man'da xun ho 'bu dim 'buh rá xisu n'da ran 'yohu, ne dim 'buh rá ndo n'da ra xisu.

³ Nu ran 'yoh_u i jatho dim 'b_uhmi x_un ho rá xisu. Ne ngutho ra xisu, i jatho dim 'b_uhmi x_un ho rá ndø.

⁴ Nguetho nu n'da ra xisu hin di manda zeh_e a rá ja'i zeh_e, p_egue di manda a rá ndø. Ne ngutho n'da ran 'yoh_u hin di manda zeh_e a rá ja'izeh_e, p_egue di manda a rá xisu, nguetho n'dat'a ram 'b_ui øt'e.

⁵ P_e hin da 'ue'a n'da nangué rá xisu, n_e xín da 'ueh ra xisu nangué rá ndø. P_e hinda hønt'b_u gá b_emhb_u gan y_ah_u Oj_a 'da y_u pa da zä gui s_eth_u. P_e i jatho 'da'angu guim b_emhb_u ni xisuh_u. Ne m'bejua b_uya da zä gan y_ah_u ni xisuh_u mahøn'a. Nguetho nu'b_u nya'a ts'_u y_u pa hin gui y_ah_u ni xisuh_u, xømhma thoho da hyä ah_u ra zìthu 'b_u hingui sä gui s_eth_u.

⁶ Nu'a dí xi ah_u, tengu'b_u n'da ran t'èdi. P_e hin dadí h_ec'ah_u 'b_u guín nde gan th_ath_u o xin guín nde gam 'b_us_eh_u.

⁷ P_e dí ϵ nsegä ngue x_un ho 'b_u gätho dim 'b_us_e tengugä. P_e hingui sä, nguetho n'da ngu n'da bin 'daj_u ra ts'edi nangué Oj_a, ngue 'dahma 'dan'yo ga øth_u n'da ngu n'daj_u.

⁸ P_e dí xi ah_u, nu'_u to'o hinga na din th_ati, n_e'_u x_un du y_a xisu, n_e'_u x_un du y_a ndø, man'da x_un ho 'b_u ya hin gan simhb_u, tengu thohogä.

⁹ P_e nu'b_u hingui sä da z_ethoho n'da, man'da x_un ho da hyon rá m p_epiui, ngutho n'da ra xisu, n_e ngutho n'da ran 'yoh_u. Nguetho ϵ mme di xøm b_ui ngue njongui 'b_uhmi.

¹⁰ Ne dí xi _u to'o i 'b_uhmi y_a ndø, hingui sä da zogui.

¹¹ Ne nu'b_u bi zoh rá ndø n'da ra xisu, i jatho dim 'b_us_e, o gue dim 'b_uhmi mahøn'a a rá ndø. Ne ximangutho n'da ran 'yoh_u, hingui sä din xummi a rá xisu. Ne nuna ran t'èdi i jaua dí xi ah_u, him mam hmans_egä, p_egue rá m hma ma Hmuh_u ra Jesucristo 'b_u mi'b_ucua ja ra ximhäi.

¹² Ne nu man'da ram hma dí xi ah_u him bi man'a ma Hmuh_u 'b_u mi 'b_ucua. Ne nu'a ram hma dí xi ah_u, nu'b_u n'da ra cu, ngue hing ra 'y_ec'y_ei a rá xisu, p_e nu ra xisu 'b_u in nde ma zä dim 'b_up_u, p_e man'da x_un ho 'b_u di thoqui dim 'b_uhmi.

¹³ Ne ngutho n'da ra xisu 'b_u ra 'y_ec'y_ei, n_e hing ra 'y_ec'y_ei a rá ndø, p_e nu rá ndø 'b_u ma

zä in nde dim 'b_uhmi a rá xisu, p_e man'da x_un ho 'b_u di thoqui dim 'b_uhmi.

¹⁴ Ne nu Oj_a di jamansu n'da ran 'yoh_u ngue hing ra 'y_ec'y_ei, ngue'b_u ra 'y_ec'y_ei a rá xisu. Ne ngutho n'da ra xisu ngue hing ra 'y_ec'y_ei, p_e Oj_a di jamansu ngue'b_u ra 'y_ec'y_ei a rá ndø. Nu'b_u hin xtan jab_u, ya hin xtí ja_p Oj_a ni t'ahnih_u 'b_u. P_egue ya maj_api nangué Oj_a _u.

¹⁵ P_e nu'a ran 'yoh_u hing ra 'y_ec'y_ei, o gue n'da ra xisu, n_e nu'b_u in nde da zo a ra 'y_ec'y_ei mi 'b_uhmi, man'da x_un ho 'b_u di thøtho da mba. Ne hingui sä da 'yøp_a ra ts'edi dim 'b_uhmi 'b_u ya hingui nde. Nguetho Oj_a bi zängah_u dam 'b_umanhoh_u ngue nte man sui din ja.

¹⁶ Ne nu'b_u guí 'b_uhmb_u _u hing y_u 'y_ec'y_ei, xømhma thoho da y_an y_a mb_ui 'b_u gui fäxh_u da d_in ra 'yu, n_e'ah_u gy_a xisuh_u, n_e'ah_u gy_un 'yoh_uh_u.

¹⁷ P_e jatho gui 'yøth_u a dí bøm_anho a rá ts'edi bi 'da ah_u Oj_a, n'da ngu n'da ah_u, ngue nda'a bi zän Oj_a gdám 'b_uhmb_u, tengu gmí øth_u 'b_u hin ní zon'nah_u Oj_a. Ne ngutho dí xicä mi'da ngue høn_bu go hap_u i ja yám peti y_u 'y_ec'y_ei.

¹⁸ Ne nu'_u to'o nth_equi y_a xifani 'b_u mi 'y_ec'y_ei Oj_a, p_e i jatho guexta'a rá hm_epya y_a ja'i nguetho y_u judío. Ne nu'b_u n'da ngue him mán th_equi rá xifani, p_e hin da b_eni ngue m'bejua tho da hy_equi.

¹⁹ Nguetho nte ni mba tho 'b_u am hm_epya uague hin'na. P_e man'da i jats'edithe ga øth_u a i xij_u Oj_a.

²⁰ P_e n'da ngu n'da da 'yøt'e nda'a da zä dám 'b_ui, tengu mi øt 'b_u hin ní 'y_ec'y_ei.

²¹ Nu'b_u gmín 'y_eh_eh_u b_u 'b_uh y_u ja'i 'b_u gmí d_ap ni mb_uih_u Oj_a, p_e hingui jatho gui päh ni 'b_efi_u. P_e nu'b_u da xi a ni hmuh_u ngue gui pømhb_u, p_e man'da x_un ho 'b_u gui pømhb_u b_uya.

²² Ne nu'b_u n'da ra 'y_eh_e, 'b_u mi d_ap rá mb_ui ra Cristo, bi mba ma thøgue b_u na nu Oj_a. Ne ximangutho n'da ra ja'i ngue him bin 'y_eh_e, p_e bin 'y_eh_e nangué ra Cristo.

²³ Ngue nu Oj_a bi 'yøt'e y_a t'ahni gah_u, n_e tengu'b_u x_um hmadi bi gut'i. Janangué'a 'yo guí tenthohoh_u 'b_e'a di 'b_ep ah_u gui 'yøth_u y_u ja'i 'b_u i xi ah_u gui 'yøth_u y_u ts'oqui.

²⁴ Ne n'da ngu n'da ah_u, ma zi cu ah_u, gui

thoqui gui 'yøthohohu ni 'bɛfihu, tengu gmi øthu 'bu hin gni 'yɛc'yɛihu Oja. Pɛ man'da gui thoqui gui 'yøthu xun ho guɛpu da numanho Oja.

25 Nɛ nu man'da ram hma gui ängahu nangue'u njo'o yá xisu o yá ndø, pɛ hin'yü n'da ram hma bi mansɛ a ma Hmuhu ra Jesucristo 'bu mim 'bucua ja ra häi. Pɛ ga xi ahü a dí m bɛngä. Nɛ xun ho 'bu gui 'yøthu a dí m mangä, nangue a rá mate ma Hmuhu bi 'dac ran 'yomfɛni.

26 Nɛ nu mam hmangä dí xi ahü ya, nangue njo'o yá xisu o njo'o yá ndø, xun ho 'bu din jatho tengu in ja ya. Nguetho nu'u yu pa jabu ya, xun hɛitho 'bu gan nuhu yun unbi 'bu dán simhbu.

27 Nɛ nu'bu n'da i 'buh rá xisu, hin da bɛni ngue da hyɛgui, nɛ nu'bu n'da njo'o rá xisu, hin da bɛni da hyoni.

28 Pɛ nu'bu guín ndehu gan simhbu, hin guim bɛmhbu ngue ra ts'oqui a. Nɛ ngutho 'bu n'da ra hmute da bɛni din thati, pɛ hin da 'yɛmbi ra ts'oqui a. Pɛgue nu'bu gan simhbu, man'da xun hɛi ram 'bui gui 'yøthu, xinda gue'bu njon xtím 'bu ahü. Nɛ dí n de gan yan ahü nangue u xun hɛi.

29 Ma zi cu ahü, nu'a nam bøn a dí xi ahü, him min ngu yu pa dam 'buhmbu ua ja ra ximhäi. Janangue'a i jatho ga humbahü ga juahmbu n'dihi rá 'bɛfi Oja yu pa ní mba bu. Nɛ nu'u to'o i 'buh yá xisu buya, nɛ xingui ts'u da bɛni da 'yɛ'ts'a rá 'bɛfi Oja nangue a rá xisu.

30 Nɛ hingui sä nya'a ga ɛshü rá 'bɛfi Oja 'bu ya dí n nuhu ra dumbui, nguetho dí xonhdu ga juahmbu n'dihi rá 'bɛfi Oja. Nɛ xingui sä nya'a dan johyahü nangue ma amigohü, xinga gue'u dí tämhbu nya'a gan numanhohü.

31 Nɛ ngutho u to'o gätho i øt' yá 'bɛfi zɛhu ua ja ra ximhäi, pɛ man'da zi ts'utho da bɛni. Nguetho mi ts'utho da guadi 'bɛ'a gätho dí n nuhu ya.

32 Janangue'a dí n de ahü ngue man'da ts'utho guim bɛmhbu 'bɛ'a di hɛn ahü ua ja ra ximhäi. Nɛ nu'bu n'da ran 'yohü ngue njo'o rá xisu, pɛ man'da ɛmme da bɛn a rá 'bɛfi Oja, nguetho 'buse, nɛ i honi 'bɛ'a da numanho Oja.

33 Pɛ nu'bu ya i 'buh rá xisu, nɛ hinga hønt'a rá 'bɛfi Oja da hyom buya, nɛ'a rá

xisu da numanho nɛ da hyonbi 'bɛ'a gätho da hyoni.

34 Nɛ nu'a n'da ra xisu ngue njo'o rá ndø, pɛ man'da da zä hønt'a rá 'bɛfi Oja da bɛni da 'yøt'e. Pɛ nɛ'a rá ja'i nɛ'a rá mbui hønt'a rá 'bɛfi Oja øt'e. Pɛ nu'a ra xisu 'bu ya i 'buh rá ndø, nɛ da 'yøt'e dí numanho a rá ndø.

35 Nɛ nuna dí xi ahü dí n de ga fäx ahü, nɛ hin dí n de ga un'nahü. Nɛ dí n de ahü gui 'yøthu a xun ho, ngue hin di hɛi ni mbuihu 'bu gui 'yøthu rá 'bɛfi Oja.

36 Pɛ nu'bu n'da ran 'yohü ngue i 'bu a n'da rá t'ixu, nɛ ya bi zøn ra ora din thati. Nɛ im bɛni hingui ho 'bu da zammü, nɛ ɛmme in nde rá t'ixu din thati, xun ho 'bu di tharpa a rá t'ixu, nɛ hin da 'yɛmbi ra ts'oqui a.

37 Pɛ nu'bu n'da ran 'yohü hin te im bɛn rá mbui ngue din thät'a rá t'ixu, nɛ nu'bu ja rán t'ɛdi rá ta da zä da xifi, pɛgue man'da xun ho 'bu dim 'butpu. Nɛ n'dat'a im bɛni ngue gue'a xun ho da 'yøt'a. Nɛ da badi xun ho a bi 'yør buya.

38 Janangue'a nu'u to'o di tharpa yá t'ixu, xun ho i øt'e, pɛ nɛ'u to hingui nde di tharpa yá t'ixu, pɛ man'da xun ho i øt'u.

39 Pɛ nu'bu n'da ra xisu bi hyon rá ndø, pɛ i jatho dim 'buhmi gätho yu pa i 'bu a rá ndø. Nɛ nu'bu ya bi du a rá ndø, 'bu in nde din thät mahøn'a, xun ho ngue din thati, pɛgue n'da rá mi'yɛc'yɛiui din thätui mahøn'a.

40 Pɛ dí ɛnsɛgä ngue man'da din johya 'bu hin din thati mahøn'a. Nɛ dí m bɛni ngutho di bɛngä rá Hogandahi Oja.

8

'Da yun t'änni nangue yu 'bøts'e

1 Nɛ nuya dí n de ga xi ahü a gá 'yängahü, 'bu da zä gui sahu a ra ngø xí 'bøspa u yu hyäte oja, uague hin'na. Nɛ majuani guím mamhbu ngue gätho gahu dí pähmbu xun ho a. Pɛ nu'a gni pähmbu, gue'a gnín 'yɛxtahü a. Pɛ man'da gue'a ran huɛcate nan te rá 'bɛfi Oja a.

2 Pɛ nu'bu gui ɛnsɛhu gui pähmbu ran 'yomfɛni, pɛ guɛpu na fapu buya ngue hinga ná pähmbu xun ho, nguetho guidín 'yɛxhu.

3 Pɛ nu'bu majuani dí n numanhohü Oja, nɛ dí comhbu rán 'yomfɛni Oja 'bu.

4 Nuya, nu'u 'bɛ'a gätho bí 'bøspa u yu hmite, pɛ dí pähmbu hing yu oja u ɛmbi

n'youi. Ne dí p̄hmbu n'datho Oja 'bui, ne hont'a i ja rá ts'edi a.

5-6 Ne madague'bu t'ɛmbi 'buh yu oja ua ja ra h̄ai nepu mahɛts'i, ne t'ɛmbi xun ngu yu oja ne yu hmu, pe nuju, hont'a n'datho a Oja dí 'buhmbu, ngue ra Ta, ne bi zanni 'be'a gátho i ja, neju bi zangahu ga ɔrpahu rá 'befi. Ne hont'a n'datho a ra Hmu dí 'buhmbu, ngue gue'a ra Jesucristo a, ne gue'a í 'yot' Oja 'be'a gátho i ja, ne gue'a bi 'daju ra te xun ho ma mbuihu a.

7 Pe hinga gátho yu cu guí 'buhmbu i pađi xun ho nangu e yu hyate oja, ne zai mi thande u, janangu'e a ɛna guexta'a im bɛm 'bu ya bi za a ra ngø xí 'bøts'e. Ne i ɛnse ngue'a ra ts'oqui a 'bu ya bi za, nguetho hinguin zaqui yá t'ɛc'yɛi.

8 Pe hinga gue yun ts'ihme dí sihu nan numanhoju Oja. Xín gam bɛmhbu ngue'a nan numanhoju a 'bu dí sihu o hin dí sihu.

9 Pe i jatho guí jamansufu yá mbui ni cuhu. Ne mamí jafu da dang bu ja ra ts'oqui, nguetho hinga na pađi 'be'a guí ɔthu 'bu guí ɔthu a guí p̄hmbu xun ho.

10 Pe xi'bu da nu ahu 'da ni cuhu gue'a guí sihmehu bu ja yá niја yu hmite. Ne guí p̄hmbu xun ho 'be'a guí sihu. Pe nu'u ni cuhu im bɛnse gue'a ra ts'oqui a 'bu da ts'i. Ne xi'bu sä da 'yɛna da hyut'an zambu da zi u xí 'bøx buya.

11 Jananjabu nu nin 'yomfɛnihu gue'a nam 'beh ni cuhu a, nguetho hinga na pađi xun ho. Pe nu'u ni cuhu, gue'a í du ra Cristo a ngue da yanba yá te.

12 Janangu'e a nu'bu ngubu guí ɔthu, pe guí ɔrpahu ra ts'oqui ra Cristo 'bu, nguetho guí ɔrpahu ra ts'oqui ni cuhu ngue hinguin zaqui yá t'ɛc'yɛi, ne guidí ts'onbahu yá mbui.

13 Ne nugä drá Pablogä, nu'bu gue'a ra ngø dí sagä nin unba rá mbui n'da ma cu, pe man'da xun ho 'bu him man ga sagä ra ngø 'bu, janangu'e a hin ga japi da mbeng bu ja yu ts'oqui n'da ma cu.

9

Da bɛni nda'a xun ho da 'yot' yá 'b̄aihu ra Cristo

1 Ne nugä man'da ja man t'ɛdi xcá ɔt'ä 'be'a gátho dín numanho ga ɔt'ä, nguetho

majuani ma 'bäigä'be a ra Cristo, ngue dá nusegä a ra Hmu. Ne mfađi majuani bin 'dac man t'ɛdi nguetho dá ja ahu gá 'yɛc'yɛihu Oja nangu e rá m fäts'i ra Hmu.

2 Ne masque i 'buh mi'da ɛngui him ma 'bäigä'be ra Cristo, pe nu'ahu guí p̄hmbu, ne mfađigui nangu e ah.

3 Ne gue'a ga xicä u to'o da 'yangui nangu e man t'ɛdi.

4 Ne i ja man t'ɛdi xcá t̄ah man zäbi o xtín 'dac man ts'ihme.

5 Ne i ja man t'ɛdi xcán thät'be n'da ra xisu, ngue ma mi'yɛc'yɛi'be, ne xcá sits'i hønbu go hapu dí 'yo, tengu i ɔt'u yún 'yohu ra Cristo, ne ra Pedro, ne mi'da yá 'b̄aihu ra Cristo.

6 Pe ha guím bɛmhbu hin'yuh man t'ɛdi'be a ra Bernabé ngue xcá ɛ'ts' ma 'befi zɛhe'be ngue'a ná t̄ah man ts'ihme'be.

7 Nguetho njo'o n'da ra dofai i juzɛhe yá gasto zɛhe. Ne n'da ra ja'i 'bu i ɔt' ran uandät'ä i jant'ɛdi da zi. Ne yu ja'i 'bu di 'yɛh yá de'yo, i jant'ɛdi da zip yá xi'ba u yá de'yo 'bu in nde.

8 Pe hinga hont'u yu ja'i im ma tengu na dí xi ah, pe ne'a Oja im ma tengu na, ne gue'a mán t'o't'i bu ja rán t'ɛdi Oja a.

9 Nguetho nu'a rán t'ɛdi Oja bi 'yo't'a ra Moisés: "Pe nu'bu n'da ra mbundani i pu, hinguí sä da thurpa rá nde, n'damhma da zä da za u yu xi'yømpøhø i jabu," bi 'yɛna. Pe ha gam bɛmhbu hont'u yun dani in nu Oja.

10 Ha hin dí p̄hmbu ngue neju da t'ørcahu a i hmangua, nguetho n'da ran t'uti a, man t'o't'i nangueju. Ne tengu'bu dadím pehmbu bu ja ra h̄ai, ngutho u yu duju ne'u yu mbeju, ne xun ho 'bu da bɛni da dah yún zäbi nangu e yá 'befi ɔt'e.

11 Ne nugä'be tengu'bu ya dá tu'be ra hmudä bu guí 'buhmbu nangu e ra te. Pe xiya ha guím bɛmhbu hinguí ho 'bu xcá xoc'be ngue ga si'be. Nu'a nam bøn'a dí xi ah, tengu'bu ya xquí jurca'be.

12 Pe nu'u mi'da yu xänbate i hani 'be'a guidí unhd, ne man'da i ja man t'ɛdi'be xcá ham'be 'bu xcá nde'be. Pe hinga gue'a dí hongä'be ngue'a ga t̄a'be. Xun ngu u gátho dadín 'yɛpta'be, nguetho dí su'ahu hin xquí hyamhbu a rán ho ma'da'yo ra Cristo.

13 Pe guí p̄hmbu 'be'a i ɔt'u to'o dim pepu

ja yú nijá ma mijudíohe, hõnt'a i tîm b_u ja ra nijá i sí, nε gue'a nam pεp _u y_un t'unni din t'un'na Oj_u b_u.

14 Nε nguthogähe ya, ngue'a dím mamhbe rán ho ma'da'yo ra Cristo, bi zän ra Hmu ngue gue'a dám pεpähe a rám hma.

15 Pε hin dí øt'_u y_un t'ëdi gä bin 'daqui. Nε hinga gue'a nam bõn'a dá ot'ah_u a, ngue gui 'daj_u man zäbigä. Pε man'da x_un ho 'b_u ga tugä, xínda gue'b_u 'bo'o da 'uñgui, nε ndetho dí 'uega man johya.

16 Pε nu'b_u hõnt'a ga øt'ä ngue ga mangä rám hman ra Cristo, pε hin dí guah man johyagä a 'b_u, nguetho gue'a ín 'dac ma 'bεfi a. Nguetho jats'edi tho gam mangä a ram hma.

17 Pε nu'b_u mpähä thoho dí øt'ä rá 'bεfi ma Hmu, nε i ja 'bε'a dí tãhã. Pε nu'b_u dats'edi tho ga øt'e ts'atho, pε guemhma 'yo ma güenda ga juadi.

18 Pε 'bε'a nin jurca 'b_u mpähä thoho dím man rán ho ma'da'yo ra Cristo. Pε man'da dí tãh ran johya 'b_u nte dí tãcã ra hmε. Janangue'a man'da x_un ho 'b_u nte ga tãhã, madague'b_u i ja man t'ëdi ngue xçá tãhã nangue'a ma 'bεfi.

19 Nε madague'b_u hingan ts'änni ngue dan 'yëhëgä, nε njo'o n'da ra jã'i ngue'a ma hmu, pε dí cohi tengu'b_u drá 'yëhëgä _u gätho y_u jã'i, nguep_u da zä ga zedi da dîn ra 'yu x_un ho _u mi'da x_un ngu.

20 Janangue'a nu'b_u dí 'b_uhmbe ma mijudíohe, ngue i øt' y_un t'ëdi bi xi Oj_u y_u judío, necã dí øt'ä _u, madague'b_u hin di mandagä _u. Janangue'a da zä ga zεrpa yú mbai da 'yëc'yëi ra Cristo.

21 Pε nu'b_u dí 'b_uhmbe _u hingui pãh y_un t'ëdi bi xi Oj_u y_u judío, necã hin dí øt'ä _u. Janangue'a da zä b_u ga zedi da 'yëc'yëi ra Cristo. Pε hingui nde da ma ngue dí sotho _u yún t'ëdi Oj_u, nguetho dí tendä a im man ra Cristo.

22 Nε nu'b_u dí 'b_uhmbe _u x_un güent'i thoho yú t'ëc'yëi, pε necã dí øt'ä tengu'b_u x_un güent'i thohogui, janangue'a i sä b_u dí zedi da 'yëc'yëi ra Cristo. Nε gue'a dí øt'ä, ngue 'da'igujε n'da ngu n'da y_u jã'i, nε dí honi x_un ho 'bεp_u dí 'yëc'yëi y_u jã'i.

23 Guehna gätho dí øt'ä na, janangue'a da zä ga comhb_u rán jãpi ra Cristo hõnt'a go

to'o ní jã'i da hyãn'a ran ho ma'da'yo.

24 Pε guín nuh_u y_un t'uti nangu'e_u i tihi, madague'b_u i tihi, pε n'datho a i tãh ran t'unni. Pε dami tihmb_u ya nguep_u da zä gui tãhmb_u.

25 Nε tengu thoho y_un 'yëni ua ja ra ximhäi, εmme din jamansuse, nε hingui nde da 'yõt'a di hëni. Pε hõnt'a dim 'bëdi i tã _u. Pε nu'b_u in jab_u ga øth_u, ga tãhmb_u a da hyät'i mazai.

26 Nε nugä tengu'b_u dí øt' ra 'dihi, dí hãx ra 'yu i uëntho b_u hap_u i ja ran tãhã. Nε tengu'b_u 'bo'o dadín tun'be, pε hinga ha sätho dí pεcpi, pε dí pãdi hap_u dí tãpi x_un ho.

27 Pε dí sãm zεhε ma ngøc'yëi, dín ndepe da 'yõt'a dí xifi, n'damhma hin go ga 'bεcã a 'bε'a dí xi_u mi'da ngue da dãhã.

10

Ma hεcpi y_u 'yëc'yëi nangue y_u hmite

1 Nε gue'a dín nde ah_u gui pãhmb_u a, ma zi cu ah_u, ngue 'bε'a bi 'yõt' mam bombøtahe maya'b_u, gätho mi cot ra güi b_u ní mba _u, nε bi zits'í. Nε gätho bi 'daxp_u 'danguadi ra thengdejã.

2 Nε gätho bin yãm b_u ja ran unbi 'b_u mi dεn ra Moisés, tengu'b_u ya yú yãnte a. Nε janangue'a i t'εmbi tengu'b_u bin xixyã nangue'a ra dejã b_u bi thogui nε ra güi.

3 Nε gätho 'da'an zitho ra maná ngue ra hmε bi un Oj_u hap_u ní mba.

4 Nε gätho bi zi ra dehe bi bøm b_u ja ra do, tengu'b_u bi zip rán zaqui a ra Cristo, nε tengu'b_u ya bin 'yoh_u ra Cristo b_u ní mba _u.

5 Nε madague'b_u bi t'ørpe gätho _u, pε εmme x_un ngu _u him bi numanho Oj_u a bi 'yõt'e. Nε hõnb_u go hap_u bin c'uaxt' yú do'yo b_u ja y_u dãpo bi thogui.

6 Nε gue'a urcah_u a, janangue'a hin gan ndeh_u ga øth_u y_u ts'oqui, tengu mi øt'_u 'b_u mi 'yo b_u ja ra dãpo.

7 Janangue'a o guí thãndeh_u y_u hyäte ojä, tengu mi øt'i 'da _u, tengu mán t'o't'i, ngue bin sihmε _u nε bim mihni, bi ndants'i bin nε 'b_u mi dãnde ra pøte xí 'yøzεhε.

8 Janangue'a hin ga øth_u ran 'yomt'ëni tengu mi øt'i 'da, nε n'dapa thoho án du 'dãte ma hyu mahuãhi njã'i.

⁹ Pɛ hingui sä ga sähɯ ra Hmu nangue ma ts'oquihɯ, tengu mi ɔt'i 'da, nɛ xɯn ngu bi du, bi za yɯ c'ɛyɔ.

¹⁰ Janangue'a hin ga säman'ɯhɯ nangue Ojɔ, tengu bi 'yɔt'ɯ 'da, nɛ gue'a bí mbɛnh Ojɔ n'da ram 'bɛhni mahɛts'i ngue'a bi hyo ɯ.

¹¹ Nɛ gue'a bin ja a tengu'ɯ ya n'da ran t'uti ngue i sujɯ dan jahɯ bɯ. Nɛ gue'a xmán t'o't'i 'bɛ'a dám 'bɯhmbɯ yɯ pa i jabɯ ya ngue rán zɛgui.

¹² Janangue'a nu'ɯ dí m bɛmhɯ tengu bi 'yɔt'ɯ, pɛ hingui sä ga ɛmhɯ, nangue ra ts'ɛdi bi 'dajɯ Ojɔ hin'yɯ 'bɛ'a ga suhɯ. Pɛ i jatho ɛmmɛ dam fäsehɯ, ngue hin ga tɔnjɯ bɯ ja yɯ ts'oqui.

¹³ Pɛ nu'ɯ i ts'ác ma mbɯihɯ ga ɔthɯ yɯ ts'oqui, tengu'ɯ i ts'áp yú mbɯi gátho mi'da yɯ ja'i. Pɛ dí pɔhmbɯ di zerca ma mbɯihɯ Ojɔ ga tɔfɯ ran ts'áte. Pɛ nu'ɯ ɛna da sijɯ mi'da xɯn hɛi ngue hin da zä ga tɔfɯ, hin di jajɯ Ojɔ gan nuhɯ ɯ. Nɛ i urcahɯ 'bɛpɯ dá tɔfɯ ɯ dín nuhɯ.

¹⁴ Nɛ nuya, ma zi cu ahɯ, nɛ xingui ts'ɯ guim bɛmhɯ gui thɔndehɯ yɯ hyáte ojɔ.

¹⁵ Nɛ guehna dá xi'ahɯ na ya, nguetho i ja nin 'yomfɛnihɯ, nɛ sä gui pɔsehɯ 'bɛ'a nam bɔn'a dá xi ahɯ.

¹⁶ Nɛ zai dí äfɯ Ojɔ rán japi 'bɯ dí sihɯ ran ts'ihmɛ bi zán'na ra Cristo bɯ ja ram peti. Nɛ nu'ɯ dí sihɯ rán gui ra uva, ha hin dí m bɛmhɯ ngue dí comhbɯ rá ji ra Cristo ngue bi hogahɯ. Nɛ'ɯ dí xɛmhɯ ra hmɛ nɛ dí sihɯ a, ha hin dí m bɛmhɯ ngue dí comhbɯ rá ja'i ra Cristo ngue bi ɯnba 'bɯ mi hogahɯ.

¹⁷ Madague'ɯ ɛmmɛ xɯn nguɯ ngue dá sihɯ ɯ, pɛ n'dat'a ra hmɛ, nɛ gue'a ní 'yɔrcahɯ n'datho ma ja'i dí comhbɯ a ra Cristo.

¹⁸ Nɛ tengu bi 'yɔt' ma mi'israelhe, gä bi zi yɯn t'unni mí pa nt'unni Ojɔ, nɛ gue'a í gomhma rá te Ojɔ a.

¹⁹ Janangue'a hin nin sähɯ gui comhbɯ a i si ɯ pa m'bɔspe yɯ hmite, madague'ɯ hingui ndɯxqui ɯ yɯ ngø i pa m'bɔspe ɯ, nɛ hin'yɯ yú ts'ɛdi ɯ yɯ hmite.

²⁰ Pɛgue dí xi ahɯ, nu'ɯ da ngue hingui pɔ Ojɔ, i pɔspa yɯ hmite, pɛgue yɯ zɪthu i hani. Janangue'a hin dín nde'ahɯ gui com'ma gui sihɯ ɯ yú 'bɔts'e, n'damhma hin gui comhbɯ rá 'bɛfi yɯ zɪthu.

²¹ Hingui sä ga thecpahɯ rá tasa ra Cristo

'bɯ dí thecpahɯ rá tasa yɯ zɪthu. Nɛ hingui sä ga comhbɯ rá ngøc'yɛi ra Cristo 'bɯ dí comhbɯ yú 'bɔts'e yɯ zɪthu.

²² Uague guím bɛmhɯ go gui muthɯ a Ojɔ. Ha man'da i ja ni ts'ɛdihɯ xinda gue Ojɔ.

I sä 'bɛ'a da 'yɔt' yɯ 'yɛc'yɛi, pɛ da bɛn ran huɛcate

²³ Majuani a ram hma ngue da zä ga ɔthɯ 'bɛ'a go dín numanhohɯ. Pɛ nu'ɯ ga ɔthɯ 'bɛ'a gä i ja, hinga gä xɯn ho bɯ dán gohi. Majuani da zä da 'yɔt'e hɔnt'a go numanho n'da ra ja'i, pɛ hinga gátho nan te rá 'bɛfi Ojɔ ɯ.

²⁴ Pɛ i jatho ga huanhdɯ nda'a man'da xɯn ho, ngue da zä ga fäxhɯ ɯ mi'da, nɛ hin nangue man hosehɯ.

²⁵ Pɛ dami sihɯ 'bɛ'a gátho i 'bä bɯ ja ra täi, nɛ hingui jatho gui 'yänhdɯ 'bɛ'a di ja a ra ngø 'bɯ m'bɔts'e o hin'na.

²⁶ Nguetho gátho rá mbeti Ojɔ ɯ gátho i ja ua ja ra häi, nɛ ra ngø, nɛ'a ra ximhäi buya.

²⁷ Nɛ nu'ɯ 'bo'o da zix'ahɯ na ts'ihmɛ bɯ ja yú ngu ɯ hing yɯ 'yɛc'yɛi, nɛ nu'ɯ guín nde gui mbähä, dami sahɯ 'bɛ'a gátho di 'da'ahɯ, nɛ hin te gui 'yänhdɯ, nɛ o guím bɛmhɯ ngue di hɛc'ahɯ Ojɔ ngue gui sihɯ.

²⁸ Pɛ nu'ɯ n'da ngue da xi'ahɯ: "Nuna ra ngø bi mba m'bɔspe yɯ hmite," da t'ɛn'ahɯ, pɛ o guí sihɯ buya, janangue'a hin gui ɯnbahɯ rá mbɯi a to bi xi'ahɯ, nguetho im bɛni hingui nde Ojɔ gui sihɯ a.

²⁹ Nguetho i jatho gui jamansup rá mbɯi ni mijá'iuu, madague'ɯ guí pɔdi ngue xɯn ho a ra ngø. Pɛ masque 'bɯ i 'da ahɯ guín nde gui 'yängahɯ: "Hanja ngue ga ɛt' man ts'ihmɛhɯ 'bɯ 'bo'o hingui numanho a, pɛ tengu'ɯ hin'yɯ ma ts'ɛdihɯ 'bɯ.

³⁰ Nɛ nu'ɯ dadí unhde ra jamadi Ojɔ nangue man ts'ihmɛ dí sihe, hanja ngue sä di c'aman'ɯje ɯ 'da," gue'ɯ 'bo'o da 'yängui.

³¹ Pɛ dí xi'ahɯ, dami jamansuhɯ a guí ɔthɯ, uague ran ts'ihmɛ guí sihɯ, o 'bɛ'a gátho guí ɔthɯ, pɛ hɔnt'a dí t'ɛspa Ojɔ gui 'yɔthɯ.

³² Nɛ ɛmmɛ ga jamansuhɯ 'bɛ'a dí ɔthɯ ngue njon ga jafɯ da dɔngui, xinga n'da ra judío, xinga gue'ɯ hing yɯ judío, nɛ xinga gue'ɯ ma mi'yɛc'yɛihɯ.

³³ Nguthogä ya, εμμε dí honi ngue ga øt'ä 'be'a gätho da numanho mi'da yu ja'i xun ngu, ne hin dí honi 'be'a dín numanhosegä. Pεgue dí honi nangu mi'da, nguepu da zä da dín ra tema'da'yo u gä mi'da xun ngu.

11

¹ Pε dí xi'ahu gui tenhdu a dí øt'ä, nguetho dí øt'ä a i øt'a ra Cristo dí tendä.

'Be'a da 'yøt' yu xisu bu ja ram peti

² Pε xun ho guí øthu ngue'a guím benthohu 'be'a gätho dá xi'ahu, ngue bi bεngä Oja ga xi'ahu.

³ Pε dín nde ahü gui pähmbu, ngue nu ra Cristo, go rá hmu n'da ngu n'da ran 'yohu, ne nu yu xisu, tengu'bu yá hmu u yá ndø. Ne dín jahu bu nangue Oja. Ne in jabu a ra Cristo, rá Hmu a Oja a.

⁴ Pε nu'bu n'da ran 'yohu i yaui Oja bu i ja ram peti, o gue im man ram hma, pε hingui sä da hyu'ts' rá fui, tengu'bu hin'yü rá ts'edi.

⁵ Pε nu'bu n'da ra xisu i yaui Oja bu ja ram peti, o gue im man ram hma, i jatho da gomp' rá ya, ngue hin da mispa a rá ndø, ne hin da 'yøt'e tengu'bu nt'axi rá ya.

⁶ Pε nu'bu n'da ra xisu hingui nde da gomp' rá ya, man'da xun ho 'bu da 'yax rá ya 'bu. Pε nu'bu guím bεmhbu ra 'yasä 'bu nt'axi n'da ra xisu, o gue'bu tengu'bu hin'yü yá xtä, pε man'da xun ho 'bu xtän gomp' rá ya.

⁷ Pε nu n'da ran 'yohu hingui sä da hyu'ts' rá fui bu ja ram peti, nguetho i udi i ja rá ts'edi xun ho, tengu'bu guese Oja i 'bup. Pε nu n'da ra xisu i udi man'da ja rá ts'edi n'da ran 'yohu.

⁸ Nguetho mbüdi bi 'yøt' Oja a ran 'yohu, ne m'bejua buya bi thäcpa n'da rá do'yo'bøts'e a ran 'yohu, ne gue'a í t'øt' ra xisu a buya.

⁹ Nu ran 'yohu hin í t'øt'e ngue da mbäx'a ra xisu, pε í t'øt'a ra xisu ngue da mbäx'a ran 'yohu.

¹⁰ Ne ε gue'a dím mangä a, ngue nu yu xisu i jatho da gomp' yá ya, janangu'e'a da 'yudi ja yá ts'edi yá ndø. Ne gue'a dín numanho yám 'behni Oja mahçts'i a buya.

¹¹ Pε nu bu ja rá 'befi ra Cristo, hin da bømanho 'bu hønt'u yun 'yohu dim pepu, xín

da bømanho 'bu hønt'u yu xisu, pεgue gätho 'da däm fäxtahu u.

¹² Nguetho majuañi nu'a ra xisu nt'øt'e nangue rá do'yo'bøts'e a ran 'yohu, pε guexta'a majuañi ím 'bu a n'da ran 'yohu nangue rá mbe. Ne gätho bi zän Oja din jabu.

¹³ Pε dami bεnsehü 'be'a man'da xun ho gui 'yøthu, nangue n'da ra xisu 'bu in yaui Oja, 'bu hingan jo'mi rá ya. Ha guí εmhbu xun ho i øt'e uague hin'na.

¹⁴ Ne dí pähmbu 'yasä 'bu xtä mba rá ya n'da ran 'yohu.

¹⁵ Ne ngutho n'da ra xisu, gue'a ní necmanho a rá xtä 'bu xu mba. Ne gue'a í ts'änba n'da ra xisu a, ngue'a xtä mba yá xtä, tengu'bu ya rán jo'mayä a.

¹⁶ Pε nu'bu 'bo'o in nde dán junt'a 'be'a dí xi'ahu, pε hingui sä dán junthu a. Ne i jatho ga xifi ngue ngutho i t'ørpu ja mi'da yám peti yu 'yεc'yεi.

Da hnumansu ran ts'ihme bi zän ra Hmu

¹⁷ Pε nu'a man'da ga xi'ahu ya, hingui sä ga εn'ahu xun ho guí øthu. Nguetho hingui sä di zet'a ni mbühü a guí øthu bu ja nim petihü, pε man'da di ts'on'nahü.

¹⁸ Nguetho i siqui 'be'a guí øthu 'bu guídím petihü, guídín junthu n'da ngu n'da ahü. Ne dí εc'yεi ngue majuañi a i siqui.

¹⁹ Masque guím bεmhbu jatho gan heju. Pε guepu bi fädi nda'a majuañi yu 'yεc'yεi.

²⁰ Nguetho nu bu ja nim petihü guí sihmehü, pε him majuañi gue'a ran t'øt'e bi xic ma Hmuhü guí øthu.

²¹ Pε nu'bu ra ora guí sihmehü, εμμε guídín uεmhbu nin ts'ihmehü n'da ngu n'da ahü. Nu'u 'da xínga n'damhme gá unhdü, ne nu'ahu buya gue'bu go εμμε gán niyahü.

²² Ha hin'yü ni ngumhbu ngue gan sihmehü bu. Nguetho guídí ts'onbahü rá 'befi Oja, ne guídí 'yasabahü u ni cuhü nte gá unhdü. 'Be'a guí εna ga xi'ahu. Ha guí εna ga εn'ahu xun ho a guí øthu. Pε hin'na.

Nangue 'be'a nam bøn a ran ts'ihme bi zän ra Hmu

²³ Janangu'e'a dín nde ga xi'ahu mahøn'a ya 'be'a nam bøn a ran ts'ihme bi zän ra Hmu. Ne tengu tho ho bi xängä ra Hmu, ne ngutho dí xi'ahu. Ngue n'dat'a ra xui bi mba ma dä ra Hmu Jesús, ne bi hyaç ra hme,

24 bi 'yǎp ra jamadi Oja ne bi xem baya. Ne bi 'yena: “Dami siha na, nuna ma ngoc'yegä na, ngue din unbi nangue aha. Ne gui thoqui gui 'yotha na, n'damhma guim benja.”

25 Nu'bu mi jua a bi zi a ra hme, bi dec a ra tasa baya, ngue mi po ra gui'uva, ne bi 'yena: “Nuna nam boni ngue ya di hoc'aha xan ho ra 'da'yo'yu da 'yot'aha Oja nangue ma jigä. Ne n'dandi ngu n'dandi gui siha, guim benja dá tugä nangue aha,” bi 'yen'a ra Jesús.

26 Janangue'a n'dandi ngu n'dandi ga siha ra hme ne ra gui'uva, dí uhmba rán däte ra Hmu gue'bu go bá pengua mahon'a.

'Bepu dá fæn ran ts'ihme bi zän ra Hmu

27 Pe nu'a to'o hin din 'yomfæni, ne sä i si a ra hme ne ra gui'uva, ya i ja rá ts'oqui, nguetho hingui numansup rán däte a ra Hmu bi du.

28 Janangue'a i jatho m'bet'o da baxe n'da 'be'a i ja mbo rá mbai, ne nubaya da zä da zi ra hme ne'a ra gui'uva.

29 Nguetho nu'bu i si a ra hme ne i si rán gui ra uva, ne hingui ben 'be'a in unba ra Hmu 'bu mi du, ne hont'a ran unbi da nu a.

30 Ne gue a gui otha a, janangue'a xan ngu xan aha ne xan güent'i aha, ne ya xca tuha 'da aha.

31 Pe nu'bu m'bet'o dadí juanbazeh ma mbaiha, hin da zegbah ra Hmu 'bu.

32 Pe nu'bu hin dadí juanbazeh ma mbaiha, guemhma da 'yorcaha ram fei 'bu. Pe man'da xan ho 'bu da mbegbah ra Hmu ya, n'damhma hinga 'darpu gan nuha ran unbi ra ximhai.

33 Janangue'a ma zi cu aha, nu'bu guidim petiha, ngue gui siha ra hme ne ra gui'uva, nde'bu hin gan uenseha, pe gui tomhba din 'da aha n'da ngu n'da aha.

34 Ne nu'bu 'bo'o i tumanthuhu, hin da beni din sihme bu ja ram peti, pe jatho 'be din sihme bu ja rá ngu, n'damhma hin da mbep aha Oja nangue'a nim peti gui otha. Ne nu'a 'be'a gätho man'da gui otha, ga hoc'aha 'bu dá mba bu.

12

'Dahma 'dan'yo yu ts'edi bi un rá Hogandahi Oja

1 Ne nuya ma zi cu aha, din nde aha gui pahmba 'be'a nam bon a ra ts'edi di 'dajha rá Hogandahi Oja nangue ga orpaha rá 'befi 'dahma 'dan'yo.

2 Gui pahmba 'be'a gá 'yotha 'bu him maní 'yec'yeha, ne gá hya 'dahya yu hyäte oja, ne hingui ya u.

3 Janangue'a din nde aha gui pahmba a majua ni ya. Nu'bu gui ohmba 'bo'o i ya nangue rá Hogandahi Oja, da 'yembi rá Hmu a ra Jesús 'bu i ya. Pe nu'bu i san'a ra Jesús 'bu i ya, him majua ni in 'youi rá Hogandahi Oja a.

4 Ne 'dahma 'dan'yo yu 'befi da zä da hyan'a n'da ngu n'da yu 'yec'yehi, pe n'dat'a rá ts'edi rá Hogandahi Oja ngue di unni.

5 Ne 'dahma 'dan'yo 'bepu ní 'yorpa rá 'befi Oja n'da ngu n'da, pe n'dat'a ra Hmu dí orpaha rá 'befi.

6 Ne gätho bi ts'anbi 'be'a da mbefi n'da ngu n'da yu 'yec'yehi, pe n'dat'a Oja di beni 'be'a da 'yot'e.

7 Ne nu Oja bi 'dajha ra ts'edi, janangue'a gätho dí uhmba ngue din 'yoha rá Hogandahi Oja. Ne gue'a bi 'yorcaha Oja a, n'damhma da zä 'da dám fäxtaha.

8 Nu'bu 'da bin t'un ra ts'edi da man'a rá hogan'yomfæni Oja ngue him mám fadi, pe nangue rá Hogandahi Oja di beni da ma. Ne nu mi'da bin t'un ra ts'edi da ma xan ho 'be'a nam bon'a rá m hman Oja. Ne n'dat'a rá Hogandahi Oja bi unni gätho yu 'befi 'dahma 'dan'yo.

9 Ne nu mi'da bin t'un ra ts'edi da badi din t'un'na i ap'a Oja. Ne nu'bu 'da bin t'un ra ts'edi da xox yu hyenni, ne n'dat'a rá Hogandahi Oja di unni.

10 Ne nu'bu 'da bin t'un ra ts'edi ngue da 'yot' yan t'ot'e mixte ngue hingui sä da 'yot'a n'da ra ja'i. Ne nu'bu 'da bin t'un ra ts'edi da ma 'be'a din ja. Ne nu'bu 'da bin t'un ra ts'edi da badi nda'a nim hma bi benba rá Hogandahi Oja, ne nda'a bi benba ra zithu. Ne nu'bu 'da baya bin t'un ra ts'edi din ya man'da ra nde ngue hinga fadi 'be'a nam boni. Ne nu'bu 'da baya da ma 'be'a nam bon'a bi man a.

11 Pe gätho ya i øzehé rá Hogandahi Oja, ne di darpi n'da ngu n'da 'be'a da ndese Oja da 'yot'e.

Gätho n'danja'i tho dí comhb

12 Nε tengu n'da ra ja'i εmme xun ngu ní hut rá ja'i, pε n'danja'i tho i cohi. Nε in jabu ra Cristo nanguεj.

13 Nε dá gue'bu dyu judíohu o dyu griegohu, o dá gue'bu dyú 'yεhεhu o hin'na, pε n'dat'a rá Hogandahi Oja dá hamhbu bu ja ma mbaihu, tengu'bu 'darbu í nεx ra dehe dá sihu. Nε gue'a í 'yørcahu ngue n'danja'i tho dín jahu.

14 Pε nu rá ja'i n'da, hinga n'datho ní huti, pε εmme xun ngu i ja yú thuhu, ngue i juadi xun ho n'da ra ja'i.

15 Pε nu'bu n'da ra gua da 'yεnse ngue hinga gue'a ra 'yε: "Janangue'a hin te dí pεcä 'bu," εna. Pε hingui sä ngubu da bεni, nguetho rá gua ra ja'i a.

16 Nε nu'bu n'da ra zagu da bεni: "Hin te dí pεcä," nguetho im bεni hinga gue'a ra dä a. Pε hingui sä ngubu da bεni, nguetho rá zagu ra ja'i a. Nε hingui sä da bεni ngue hing rá ngø ra ja'i a.

17 Nguetho nu'bu gätho xtín ja'i a rá dä n'da, 'be'a dí 'yøhnahyä 'bu. Xi'bu gä xtín zagu rá ja'i n'da, nε hin'yü rá xiyu, 'be'a xtán zä xtám bahä tengu rá xiyu.

18 Pε nu Oja bi zänni 'be'a gätho i ja rá ja'i n'da, nε n'da ngu n'da bi un rá ts'edi ngue da zä da 'yøt'e 'be'a gätho in ndepe da 'yøt'e.

19 Pε nu'bu n'daxεqui tho, ha dán zä din ja tengu ra ja'i.

20 Pε in jabu n'da ra ja'i, εmme xun ngu yu xεqui i ja, guεpu nan ho a n'da ra ja'i.

21 Pε nu rá dä n'da hingui sä da 'yεmp a rá 'yε, ngue nte ní mbäts'i, xinga gue'a rá yä hingui sä da 'yεmp u yú gua nte ní mbäts'i.

22 Pε hingui sä ngubu da ma, nguetho n'da ngu n'da yu xεqui gätho i ja yú 'bεfi. Pε nu yú xεqui ma ja'ihu ngue dí εmfu nte i pεfi, pε man'da εmme di muui u.

23 Nε nu 'da yu xεqui dí εmfu di 'bedi, pε man'da ga hoju n'damhma xtán ho. Nε nu yu xεqui dí εmfu hingui sä da hnu, pε man'da dí jamansuhu n'damhma hin da ts'ani.

24 Pε nu 'be'a di nεcmanho nanguε ma ja'ihu, ya hin'yü 'be'a man'da ga jafu. Pε Oja bi hoqui gätho ma ja'ihu, nε bi japi ngue man'da bi muui a dí εmfu hingui ho.

Janangue'a hin da t'εmp a n'da xεqui nte di muui.

25 Janangue'a hin da zä din hec yu 'yεc'yεi, tengu'bu yú xεqui ma ja'ihu, pε 'da xtín jamansu n'da ngu n'da.

26 Janangue'a nu'bu n'daxεqui ma ja'ihu xun u, ya 'da nan u tho gätho ma ja'ihu buya. O nu'bu n'da ra xεqui ngue hin hapu i sä, ya di johya gätho ma ja'ihu buya.

27 Pε guim bεmhbu nanguε nim pεtih, nε gue'a rá ja'i ra Cristo a, nε n'da ngu n'da ahε tengu'bu n'da a n'daxεqui ahε rá ja'i ra Cristo.

28 Nε ngubu bi zän Oja nanguε ram peti dí øthu, ngue 'be'a ní 'bεfi dí øthu n'da ngu n'daju. Nε nu'bu yú 'bäihu ra Cristo man'da bi ts'änbi da hnumansu u. Nε nu yú pøngahyä Oja, nε'bu bi ts'änbi da hnumansu u, pε hinga 'da'igu. Nε ná hyu buya yu xänbate nanguε rá m hman Oja, nε bi ts'änbi nε'bu da hnumansu u, pε hinga 'da'iguh u mi'da. Nε'bu mi'da i øt' yun t'øt'e mixte, nε'bu mi'da i øthe yu hyenni, pε nε'bu mi'da to'o i fäx yú mi'yεc'yεihε nanguε ran huεcate ørpe, nε'bu mi'da yu ngurbi di manda ram peti, nε'bu to'o 'dahma 'dan'yo bu na yä ngue yu nde hingam fädi, gätho bi ts'änba yú 'bεfi n'da ngu n'da.

29 Pε ha gätho ahε ni 'bäihu ra Cristo 'bu, uague yú pøngahyä ahε Oja 'bu, uague guí εmhbu gätho gan xänbatehu, uague gätho guí 'yøthu yun t'øt'e mixte 'bu.

30 Ha gätho i ja ni ts'edihε ngue guí xoxhu yu hyenni, uague gä 'dahma 'dan'yo yu nde guí yähu, ha gätho guí pädi guim mamhbu 'be'a nam bøn'u yu nde xun hεi. Nε majuañi dí xi ahε ngue hin'na.

31 Pε dami hyomhbu Oja ngue di 'da ahε ra ts'edi nda'a man'da dí fäx ni mija'ihu. Pε nuya ga ut'ahε man'da ra 'bεfi 'be'a ctí fäx ni mija'ihu pε xinda gue mi'da.

13

Nanguε'a ran huεcate

1 Pε nu'bu gä xcán yähu yú nde yu ja'i, o tengu bu na yä u yám 'bεhni Oja mahεts'i, pε nu'bu hin'yü man huεcatehu, hin te ní mba tho 'be'a dí øthu 'bu, tengu thoho n'da ra dambu o gue'u yu xit'εgui zuntho nε ndetho εmme xun hεi.

² Ne madague'bu i ja ma ts'edih_u gam mamhb_u ram hma ngue dí m pøngahyãh_u nangue Oja, pe nu'bu hin dadí huẽj_u to dí xihmb_u ram hma, nte ní mba tho. O nu'bu xcá pãhmb_u 'be'a gãtho an t'ãgui nangue Oja, o gue'bu xcá pãhmb_u 'be'a gãtho man'da xun hẽi, o nu'bu ga pãhmb_u da t'ørcah_u a dí äfu Oja, ne'ã yu t'øhø da zã da 'uegue, pe nu'bu hin'y_u man huẽcateh_u, hin te dadí muh_u 'bu.

³ O nu'bu xcá unhd_u yu hyoya 'be'a gãtho dí pesh_u, pe nu'bu hin dá bẽmhbu a ran huẽcate, ya nte dá tãhmb_u bu na nu Oja 'bu. Ne ma xinda gue'bu gãtho ma ja'ih_u xcá umhb_u ngue xtín zø, pe nu'bu him bin ja man huẽcateh_u, ya nte dá tãhmb_u buya nangue rán jãpi Oja.

⁴ Pe nu'a ran huẽcate nam bõni, ra yembui, ne hin din xõmbui, ne hin din seya, ne xín ná yat'a ngue ja rá ts'edi, xingui honi da t'ẽspa zehẽ.

⁵ Ne nu ran huẽcate nam bõni, pespa rá sä rá mijã'iui, ne hingui honi nangue rán hose pe i honba ran ho rá mijã'iui. Ne hingui säman'ã, ne hingui ørpa ra güenda ran ts'o bi t'ørpe 'bu majuañi ja rán huẽcate.

⁶ Ne nu'ã di huẽc yã mijã'ih_u, hin di johya 'bu 'bo'o in nu i øt' ra ts'oqui, pe emme di johya 'bu 'bo'o in nu i ten'na ra 'yu majuañi.

⁷ Ne nu'a i ja rán huẽcate, hingui sumanhẽi di huẽc'a n'da, madague'bu i ørpa ran ts'o. Ne hinjam'bu ẽc'yẽi 'bu t'ẽmbi øt' ran ts'o a to di huẽqui. Pe nu'bu i pãdi bi 'yøt' ran ts'o, i tø'mi din 'yomfẽni. Ne hinjam'bu ẽ'ts'a ní 'yøt' ran huẽcate.

⁸ Pe nu'ã 'da gã dí øth_u ya, da zøni da ze'ã. Nguetho da zøn ra pa ngue njom mam pøngahyã nangue Oja, ne njom mam ma nangue mi'da yu nde 'dahma 'dan'yo ngue hingam fãdi. Ne nu'ã to'o i ja yã ts'edi da ma 'be'a gãtho xun hẽi da fãdi nangue Oja, pe him ma man'ã, 'bu ya gãtho ga pãhmb_u xun ho.

⁹ Pe nuya nu to'o bin t'unni da man'a xun hẽi, pe hinga gãtho i pãdi xun ho nangue Oja. Ne'ã to bin t'unni dim pøngahyã, pe hinga gã im ma.

¹⁰ Ne nu'a dí øth_u ya ngue dí 'buhmb_u yu pøngahyã, pe ya him ma homhb_u 'bu dá pãhmb_u xun ho, nguetho hinga gãtho im man'ã.

¹¹ Ne tengu'bu mán t'ãhni_u, dá yãh_u tengu bu na yã yu t'ãhni, ne ngub_u dãm bẽmhbu, tengu bu nam bẽn yu t'ãhni. Ne nu'bu mán ðan'yohãh_u buya, ya dá bẽmhbu ngue ga sohmb_u 'be'a gãtho mí øth_u 'bu mán t'ãhni_u.

¹² Ne gue'a dí øth_u yu pa i jab_u a ya, ne hingui sä gan nuh_u 'be'a di ja Oja. Tengu tho ho 'bu dí hẽth_u n'da ran hyẽdã hingui di nequi xun ho rá hmi n'da ra ja'i. Pegue da zøni ngue da zã ga pãhmb_u xun ho 'bu dá nuseh_u Oja. Nuya hingui sä ga pãhmb_u xun ho ha in ja, pegue da zøni ga pãhmb_u xun ho, tengu tho ho Oja i paj_u ya.

¹³ Pe hyu i jaj_u ngue hinjam'bu ga juahmb_u. Nu'a n'da, ngue'a ga pãhmb_u majuañi da 'yøt'a ran ho bi man Oja, ne nu'a ná yoho ngue'a ga tømhb_u a i mam buya, ná hyu buya, ngue a ran huẽcate. Ne man'da xun ngu di muui ran huẽcate xinda gue'ã mi'da i hmangua.

14

Nangue'ã 'dahma 'dan'yo bu na yã

¹ Pe man'da ga humbi ga øth_u ran huẽcate. Ne a man'da di bẽngah_u rá Hogandãhi Oja, dam pøngahyãh_u ga mamhb_u rám hman Oja. Ne m'bẽjua ts'ã da zã ga øth_u mi'da yu 'bẽfi di bẽngah_u rá Hogandãhi Oja buya.

² Pe nu'ã to'o i yã n'da ra nde hingam fãdi, hõnt'a Oja da zã din yãui, ne hinga gue'ã yu ja'i i yãh_u. Nguetho njongui øde 'be'a im ma. Ne masque rá Hogandãhi Oja di bẽnbi, pe nt'ãgui tho ho.

³ Pe nu'ã to'o dim pøngahyã nangue ra nde ngue'a mfãdi, i xih yã mijã'ih_u, ne da zã di jãpi din te yã mbui, ne di zẽrpa yã mbui, ne emme di un ran johya yã mbui.

⁴ Pe nu'ã to'o i yã n'da ra nde ngue hingam fãdi, masque di zẽsẽ rá mbui, pe nu'ã to dim pøngahyã, gã di ze'ã yã mi'yẽc'yẽih_u.

⁵ Ne dín ndehmagã gãtho ah_u gan yãh_u 'dahma 'dan'yo yu nde. Pe emme man'da dín nde ah_u gãtho gui mamhb_u rám hma Oja nangue ra nde ngue mfãdi. Nguetho man'da xun ho a, xinda gue'bu gan yãh_u mi'da yu nde gue n'dan'yo hinda hõn'bu da zã gui mamhb_u 'be'a nam bøn'a gã

mamhb_u, nε gātho din te yá mb_ui y_u 'yεc'y_ei b_uya.

⁶ Jannangue'a ma zi cu'ah_u, xi'b_u hōnt'_u y_u nde hingam fādi gam mangā 'b_u dá mbagā b_u, 'bε'a ním fāts'i ga øt'ah_u 'b_u. Pε man'da x_un ho 'b_u ga xān'nah_u rām hman Ojā nanguē ma ndeseh_u, nε ga 'da ah_u n'da ran 'yomfēni hin guí pāhmb_u, nε ga xān'nah_u 'bε'a bi 'yurcā Ojā.

⁷ Nε gam bεmh_u 'bε'a i øt' y_um 'bixt'i nε y_u 'bida. Nu'_u hingui ja yá te pε i yā. Pε nu'b_u hingui pōmanho a im ma, ya hingam fādi 'bε'a ní 'bεi a b_uya, nguetho 'da nan gētho.

⁸ Nε nguetho n'da ra th_uxi b_u ja ra s_ui, da ma x_un ho a ra 'bεi ngue dín tunh y_u dof_ui. Pε nu'b_u hin da mba m'bixt'i x_un ho, njon da bādi 'bε'a nam bōni, nε njon din sā da mba ra tuhni.

⁹ Nε nguetho ah_u 'b_u hin guí yāh_u n'da ra nde nt'øde x_un ho, Hague dán zā da fādi 'bε'a guím mamhb_u.

¹⁰ Nε masque εmme x_un ngu y_u nde i ja ua ja ra ximhāi, nε gātho x_un ho 'b_u 'bo'o i pādi 'bε'a nam bōni.

¹¹ Pε nugā, nu'b_u hin dí pā a ra nde ní ts'oqui, ya xcá øt'be tengu'b_u n'da an 'danni ma hnini'be, nε hingui sā dam pā'be.

¹² Nu'a guí ndeh_u εmme din ja ni ts'edih_u nanguē rá Hogandāhi Ojā, pε dami 'yāf_u 'bε'a ní ts'edi da zā dín te yá mb_ui gātho y_u 'yεc'y_ei guí 'b_uhmb_u.

¹³ Nu'b_u n'da ra jā'i din yā man'da ra nde hingam fādi, pε da 'yāp rá ts'edi Ojā da zā da ma 'bε'a nam bōni.

¹⁴ Nu'b_u dí yā'be Ojā nanguē man'da ra nde n'dan'yo, go i yā rá Hogandāhi Ojā i o ma mb_ui, pε hin dí thocpa ran 'yomfēni _u mi'da 'b_up_u, ngue 'bε'a nam bōn'a dí ma.

¹⁵ 'Bε'a x_un ho ga øt'e. Pε nde'b_u dan yā'be Ojā nanguē rá Hogandāhi, pε i jatho ga japi da bā _u mi'da 'b_up_u ngue 'bε'a nam bōni. Nε nguetho 'b_u dan tuh y_u thuhu, ga εspa Ojā nanguē rá Hogandāhi, pε guexta'a i jatho ga bēni 'bε'a nam bōni, nε ga japi da bēn'_u mi'da b_uya.

¹⁶ Nguetho nu'b_u guí εspah_u Ojā nanguē n'da ra nde hingam fādi, nε madague'b_u di bēn'nah_u rá Hogandāhi Ojā, pε nu'_u 'da hin da zā guí comhb_u a ram hma 'bε'a

gní 'yεspah_u Ojā, nguetho hingui pādi 'bε'a nam bōn'a guí mamhb_u.

¹⁷ Nε madague'b_u majua_uni guídí unhd_u ra jamadi Ojā gue'b_u n'dan'yo ra nde guí yāh_u, pε hin guídí zεrpah_u yá mb_ui ni mijā'ih_u, ngue nε'_u dí un ra jamadi Ojā.

¹⁸ Jamadi Ojā nguetho man'da i sā dan yāgā y_u nde hingam fādi xinda gue ah_u.

¹⁹ Pε nu b_u ja y_um pεti, madague'b_u hōnt'_i cāt'a thoho y_um hma ga ma gue'_u nt'øde x_un ho, pε man'da x_un ho, xinda gue'b_u ga εna ga mam b_u 'dēt'a mahuāhi y_um hma gue'_u hingam fādi 'bε'a nam bōni. Nguetho dín nde ga xānba y_u cu.

²⁰ Ma zi cu ah_u, o guí øth_u tengu'b_u gyá t'uhni ah_u, pε damín 'yomfēnih_u x_un ho 'bε'a man'da x_un ho guí 'yøth_u b_u ja nim pεtih_u. Nguetho gy_u dajā'ih_u, madague'b_u i t'εn'ah_u gy_u 'uεreh_u ngue'a hin guí nde guí 'yøth_u y_u ts'oqui.

²¹ Bi 'yεm b_u ja rá t'ohni Ojā: “Madague'b_u dá japi bá εh y_u 'damhnini ngue 'dan'yo b_u na yā, ngue da zo _u 'b_ucua, pε nguetho him bi 'yεrpa ra güenda a dām mangā _u,” bi' yεn Ojā.

²² Janangue'a ga pāhmb_u n'da ra hmεpya 'b_u 'bo'o din yā man'da ra nde n'dan'yo, i uh rá ts'edi Ojā, hndepe da 'yεc'y_ei _u hingui nde da 'yεc'y_ei. Nε hinga gue'_u y_u 'yεc'y_ei i pa nt'ørpe y_u hmεpya. Pε nu ra ts'edi ngue da man rām hman Ojā nanguē yá ndese _u, x_un ho ngue'a da xānbi gātho y_u 'yεc'y_ei, nε hin nanguē'_u εmme x_um mε yá mb_ui, hingui nde da 'yεc'y_ei.

²³ Pε xi'b_u bim pεti gātho y_u 'yεc'y_ei nε gātho 'dahma 'dan'yo y_u nde i yā, nε da zøm b_u 'da ngue hing y_u 'yεc'y_ei, o gue'_u hinga na pādi x_un ho. Ha hin guím bεmh_u ngue da 'yεn'ah_u guí jāth_u.

²⁴ Pε nu'b_u gātho guí mamhb_u rām hma Ojā ngue ra nde mfādi, nε da yεrp_u 'da hing y_u 'yεc'y_ei o gue'_u hinga na pādi x_un ho. Nε da bāse b_uya ngue ja yá ts'oqui, nε da bādi 'bε'a i ja yá mb_ui zεhe 'b_u bi 'yø'a guí mamhb_u.

²⁵ Nε nu'a nt'āgui b_u mbo yá mb_ui da japi di nεqui x_un ho. Nε din dānyahmu nε da 'yāp rá punbi Ojā b_uya. Nε da 'yεna: “Majuāni maha guí 'b_uhmb_u Ojā,” da 'yεm b_uya.

Da t'øt'e x_un ho a ram pεti

26 Nuya, ma zi cu ah_u, dín nde ga xi ah_u 'be'a man'da x_un ho gui 'yøth_u 'b_u guídím petih_u. P_e nde'b_u 'b_e guim b_emhb_u 'be'a dín te yá mb_ui gátho y_u 'y_ec'y_ei, n_e da zä gan tuhmb_u n'da ra thuhu guín nde gan tuhmb_u b_uya, o gue n'da ram hma guín nde gan xänbateh_u, o gue n'da ram hma bi b_en'nah_u Oj_a ngue gui mamhb_u, o n'da ram hma guí nde gui mamhb_u n'da ra nde hingam f_adi 'be'a nam b_oni, p_e gue'b_u di 'b_ui to'o da man a 'be'a nam b_oni ngue hingam f_adi.

27 P_e nu'b_u guí y_ah_u man'da ra nde n'dan'yo, h_ont'_u yonj_a'i din y_a, n_e nu'b_u x_un ngu, hyunj_a'i. N_e hinga n'dat'a ra ora din y_a gátho. Nub_uya i jatho dim 'b_ua n'da da ma 'be'a nam b_on a bi hma.

28 P_e nu'b_u njongui 'b_up_u n'da i p_adi da ma 'be'a nam b_on'a bi hma, man'da x_un ho 'b_u nte da mam b_u ja nim petih_u. Da zä din y_a, p_e n'danni din y_as_eui Oj_a.

29 Ximangutho _u i man rá_m hman Oj_a nangue ra nde mf_adi, din y_a yoho o hyu. N_e nu'_u to'o bin t'un ra ts'edi da b_adi 'be'a nam b_on'a ram hma, da mam 'b_u hingui ho, ua gue'b_u x_un ho.

30 N_e nu'b_u i hup_u n'da bi b_enba Oj_a da ma 'be'a im b_eni da ma, p_e 'b_e di jua a i y_a b_u, n_e gui jaf_u din y_a a man'da b_uya.

31 Janangue'a da x_ot'a gan y_ah_u 'dahmi 'datho, n_e gátho ah_u to'o gátho di b_enba Oj_a din y_a. Nub_uya tengu 'b_u gán niy_abah_u y_u cu nangue yá mb_ui n_e gátho da hy_a y_u ts'edi yá mb_ui b_uya.

32 Nu'_u to i man rá_m hman Oj_a i jatho da z_amz_eh_e rá mb_ui z_eh_e, madague'b_u Oj_a bi b_enbi din y_a, p_e jatho da d_o'mi ts'_u, 'b_e din y_a a man'da.

33 Nguetho nde Oj_a da ts'anni 'be'a gátho din ja b_u, n_e hinga 'da ni th_as thoho 'be'a gátho i øt' Oj_a. N_e in jab_u i t'øt'e h_on_bu go har_u i ja yá_m peti ma mi'y_ec'y_eih_u.

34 N_e nu y_u xisu hingui sä din y_a b_u ja y_u d_amp_eti, nguetho hin'y_u yún t'edi din y_a _u, n_e i jatho da 'yø'a 'be'a da sifi, n_e hin dim 'bet'o, tengu i mam b_u ja rá t'ohni Oj_a.

35 N_e nu'b_u in nde da 'yänni 'be'a nam b_on a hmam b_u, i jatho da 'yän'na rá ndø b_u ja rá nguse, nguetho hin di n_ecmanho 'b_u i y_a n'da ra xisu b_u ja ram peti.

36 Ha guím b_emhb_u gá d_amz_eh_eh_u rá 'befi Oj_a, ngue gui _emhb_u da zä gui sänz_eh_eh_u 'be'a gui 'yøth_u. Uague guím b_emhb_u h_on'adah_u gá hy_amhb_u a ram hma.

37 P_e nu'b_u maju_ani bi 'da ah_u rá ts'edi Oj_a gui mamhb_u rá_m hma, o gue'b_u maju_ani bin 'da ah_u nin 'yomf_eni_h nangue rá Hogand_ahi Oj_a, nu'b_u, jatho gui 'yøth_u a dá ot'ah_u 'b_u, nguetho rá manda ra Hmu a.

38 N_e nu'b_u 'bo'o hingui nde da 'yø'a dá ot'ah_u, p_e hingui sä gui 'y_arpah_u ra güenda a.

39 Janangue'a ma zi cu ah_u, man'da _emme gui hyumbi gui mamhb_u rá_m hman Oj_a nangue ra nde mf_adi. P_e hin gui h_ec_pah_u to'o in nde din y_a man'da ra nde.

40 P_e gan 'yomf_eni_h x_un ho, n_e 'darp_u dí mba gui 'yøth_u, n_e hinga 'da dí th_as thoho 'be'a gátho gui 'yøth_u.

15

Bi ndants' mahøn'a ra Cristo

1 Nuya ma zi cu'ah_u, dín nde ga xi ah_u mahøn'a ran ho ma'da'yo, tengu dá xi ah_u mam 'bet'o. N_e gue'a ram hma gá hy_amhb_u, n_e gue'a gním 'b_ahmb_u x_un ho a.

2 N_e guet'a ram hman a gní y_an ni teh_u a 'b_u guidí thoqui gui t_en thohoh_u a dá xi ah_u. P_e nu'b_u hin'na, säti tho guí _emhb_u guí øth_u 'b_u.

3 N_e dá ja ah_u gá p_ahmb_u a ram hma bin 'dacä ngue man'da jats'edi tho ga p_ahmb_u. Ngue dá xän'nah_u bi du ra Cristo, bi hoga ma ts'oquih_u, tengu thoho mán t'o't'i b_u ja rá t'ohni Oj_a.

4 Bi t'ägui, n_e bi xox Oj_a 'b_u ná hyupa, tengu thoho mí mam b_u ja rá t'ohni Oj_a.

5 N_e nu'b_u mi d_amb_eni ra Cristo, m'bet'o bin 'yuse b_u 'b_uh ra Pedro, n_e m'bejua b_uya bi nu mi'da yá xädi.

6 N_e m'bejua b_uya xø 'bexque bi n_equi b_u 'darp_u mídí_m peti c_ut'a ciento y_u cu. N_e _emme x_un ngu i 'b_utho _u ya, madague'b_u x_un du _u da.

7 N_e m'bejua bi nu ra Jacobo, n_e m'bejua mahøn'a bi nu gátho _u yá 'b_aih_u.

8 P_e rán z_egui thoho n_ecä bi zä dá nugä ra Cristo b_u 'yu. N_e _emme x_un h_ei b_u dá _ec'y_eigä a ram 'b_ui ma'da'yo, tengu'b_u n'da ra 'uere hingui sä dim 'b_ui, n_e _emme din _unbi.

9 Nε him man zä'be ngue xtá t'engä ma 'bäi'be ra Cristo, ne man'da ts'utho dadí mu'be xinda gue'ü mi'da yá 'bäihü, nguetho εmmε dá ünba ü yá 'yεc'yεi Oja.

10 Pε nu Oja rá mate zεε bi jaqui tengu dín jagä ya. Nε hinga säti thoho rá mate Oja bi 'yörque, nguetho εmmε dá humbi xinda gue gätho mi'da yá 'bäihü ra Cristo. Pε hinga guecä dá øt' ra 'bεfi, ne gue'a rá mate zεε Oja bi zεqui dá øt'e.

11 Madague'bü guecä o gue'ü mi'da bi xän'nahü, pε n'dat'a ram hma dí mamhbe ngue bi du ra Cristo nangue ma ts'oquihü, ne bi xox Oja 'bü mi du. Nε gue'a ram hma gá 'yεc'yεihü a.

Da xox Oja ü xün du

12 Pε xi a ram hma dí mamhbü, ngue bi dambëni ra Cristo 'bü mí du, pε hanja gní 'yεmhbü 'da ahü büya, ngue hingui sä da dambëni ü xün du.

13 Nu'bü hin da dambëni ü xün du, pε xinga gue'a ra Cristo xtán dambëni 'bü, ne guexta'a ya xün du a ya 'bü.

14 Nε nu'bü hin xtán dambëni a ra Cristo, hin'yü rá ts'edi a ram hma dí mamhbü 'bü, ne ndetho guí 'yohü bü 'bü.

15 Nε nu'bü ngübü guím bεmhbü ngue hingui sä da dambëni ü xün du, guí nubethäni gahe 'bü ngue dí mamhbe bi xox Oja a ra Cristo 'bü mi du.

16 Nu'bü hingui sä da dambëni n'da ra du, pε xínga gue a ra Cristo xtán zä xtán dambëni 'bü.

17 Nε nu'bü guexta'a ra du a ra Cristo, säti thoho guí εc'yεihü a 'bü, ne guexta'a him mahoqui ni ts'oquihü 'bü.

18 Nε nu'bü ngübü guím bεmhbü, pε ne'ü yü 'yεc'yεi xün du bü ja rá 'yε ra Cristo, ne má zä dim 'bεpü 'bü Oja 'bü, gue'bü ya má zä bim 'bε a ra Cristo 'bü mí du.

19 Pε nu'bü höntya dí nuhü ran ho nangue ra Cristo, ha hin guím bεmhbü ga nuhü man'da ran ho 'bü dá tuhü 'bü. Pε huεhigahü 'bü nte ga nuhü, xinda gue'ü gä mi'da yü ja'i ngue nte mbëni da nu.

20 Pε majuäni maha bi dambëni ra Cristo 'bü mí du. Nε tengu'bü rá mbüdi n'da ra thä bi sopü ja n'da ra huähi, ne gue'a nam böni ngue da xox Oja ü to'o gätho i 'bühmi ra Cristo.

21 Tengu thoho 'bü mí dümp' ran däte ua ja ra ximhäi n'da ran 'yohü, ngue ra Adán, ne ngutho a man'da ran 'yohü ngue ra Cristo, bi dü'mi ngue da ndants' mahøn'a yü du.

22 Nε tengu tho ü gätho bi xänd ra Adán, gätho i tu, pε nu gätho di xänd ra Cristo, gätho da mba nsots'i.

23 Pε hinga gätho n'dat'a ra ora da mba nsots'i, nguetho rá mbüdi a ra Cristo, ne nu'bü bá εh ra Cristo, gätho ü xü huahni da mba nsots'i m'bejua.

24 Nε nubüya, ba εh rá pa ran zεgui. Nguetho nu'a ra Cristo xí dapi 'bε'a gätho má ts'edi, ngue yün süihü Oja, ne gätho to'o i hase yün t'edi, ne to'o di manda zεε, ngue'ü yü ja'i ne'ü yü zithu. Nε nu'bü ya bi dāha, di un'na Oja rá Ta rá ts'edi mahøn'a.

25 Nguetho nu ra Cristo, im Hmuts'üt'abi ya, ne gue'bü go bi dāha di 'bεrpa yü ts'edi ü gätho yün süihü.

26 Nε nu'a ran däte ran zεgui thoho da dapi, ne má zä dim 'bε a büya.

27 Tengu bi mam bü ja rá t'ohni Oja, di japi da dāh ra Cristo 'bε'a gätho má ts'edi i ja. Pε njon da bëni ne'a Oja rá Ta da dapi, nguetho guesε bí un rá ts'edi ra Cristo a.

28 Nε nu'bü gätho bi dā a ra Cristo ü 'bε'a gä ní ts'edi i ja, ne nu'a ra Cristo büya, ngue rá Ts'ünt'ü Oja, ne din dāse bü 'bü Oja rá Ta. Nguetho m'bet'o xí un rá ts'edi. Nübüya da hønse Oja din ja rá ts'edi büya.

29 Nε man'da guí øthü guídín xixyähü nangue'ü xün du. Pε hanja gní 'yεmhbü him mam 'bü ü xün du büya.

30 Nε hanja hin dí su man dätehe, gätho ü yü pa dí 'bühmbe ua thä, gue'bü xcá pähmbe hin ga ndanshe mahøn'a.

31 Nε majuäni thocpa thoho dadím pom'be ran däte. Nε gue'a dí xi ahü a ngue'a dín nde ahü gui pähmbü 'bε'a dí øt'ä. Nguetho εmmε dí numanho ahü, ma zi cu ahü, ngue n'dat'a ma Hmuhü ra Jesucristo dí εc'yεihü.

32 Nε dá hä't'i xün ngu yün ünbi, ne xi ü yü zate dán tunhdä'be ua Éfeso, ngübü i εmb yü ja'i. Pε 'bε'a ní mba a dá øt'ä 'bü hin da dambëni ü xün du. Pε nu'bü hin ga ndanshü mahøn'a, mbähä dan sihmehü ya ne dam minhü, nguetho má zä ga tuhü

nixudi mani.

³³ O guídín hyehmbu da thä ahü gui tenhdü yám hman ü 'da yü hyäte, janangue'a hin gui 'behmbü yü hogan t'öt'e.

³⁴ Pε damin 'yomfēnihü xün ho gui pāhmbü nda'a ram hma gue majuañi, ne gui 'yeshü yü ts'oqui büya. Nguetho guí 'bühmbü 'da hinga ná pāhmbü xün ho Ojä. Ne guehna dí xi ahü na, janangue'a gui pes' ni sähü.

Hague din ja 'bu bi dambēni ü xün du

³⁵ Uague guím bēmhbü 'da ahü gui 'yāngahü: “Bε'a di ja 'bu bi dambēni ü xün du, ne 'be'a ní ngøc'yēi din ja mahøn'a.”

³⁶ Pε n'da rán t'änni yü 'yāmbüi a. Ha hin guí nuhü 'be'a di ja n'da rá hmudä 'bü pa nthuhu ngue i 'ya rá xi ne ja da bøx'a rá mbüi büya.

³⁷ Ne hønt'a go má hmudä guí tuhmbü, hinga guexta'a rá ndä 'bü bi bøts'e. Nguetho gue'a rá ndä gá tuhmbü, ne ra paxi bü dán go 'bü bi bøts'e.

³⁸ Ne hønt'a go nda'a má hmudä da thuhu, gätho yá xise 'bü bin ja, tengu bi zänba Ojä a.

³⁹ Ne hinga 'da'angu ma ngøc'yēihü yü fani o gue yü doja o yü huä.

⁴⁰ Ne in jabü 'be'a gätho i ja bü mahęts'i ne 'be'a gätho i ja ua ja ra ximhäi, nu'ü bí ja bü mahęts'i, n'dan'yo thoho nán ho xinda gue'ü ja ua ja ra häi.

⁴¹ Nu'a rán nequi ra hyadi ne ra zāna ne yü sø gätho 'dahma 'dan'yo. Ne hinga 'da'angu ü yü sø, 'dahma 'dan'yo bü ni nequi.

⁴² Ne ngutho nangue'bü bi dambēni yü du, ne nu'bü bi t'ä a ra ngøc'yēi, da 'ya nguetho nts'änbi da 'ya a. Pε nu'bü bi dambēni büya ne hin njām'bü da du mahøn'a.

⁴³ Nu'a bi t'ägui hingui ho, pε nu'a da bøts'e εmme xün ho a. Nu'bü mi t'ägui hin'yü rá ts'edi, pε nu'bü mí bøts'e, man'da εmme bin ja rá ts'edi.

⁴⁴ Nu'a ra ngø 'bü mi t'ägui, nts'änni hønt'ua ja ra ximhäi dim 'büi. Pε nu'bü bi bøts'e, nts'änni dim 'büpü mahęts'i büya. Ne guí pāhmbü i ja ma jä'ihü nangue ra ximhäi, pε man'da i jatho gui pāhmbü ngue ne'a dín ja ma jä'ihü nangue rá Hogandāhi Ojä.

⁴⁵ Ne gue'a in ja a tengu mán t'o't'i bü ja rá t'ohni Ojä, gue ná n'da ra Adán bi ts'änni bin

jä'i ua ja ra ximhäi. Pε nu'a ná yoho gue'a di un ra temazäi ngue njām'bü da guadi, gue'a ra Cristo a.

⁴⁶ Ne m'bet'o dām 'bühmbü nangue ma ngøc'yēihü ngue hønt'ua ja ra ximhäi dim 'büi. Ne m'bejua büya dam 'bühmbü nangue ra ngøc'yēi ngue nts'änni dim 'büpü mahęts'i.

⁴⁷ Ne nu rá mbüdi ran 'yohü nt'öt'e nangue ra häi. Nu a ná yoho gue'a bí 'yęh mahęts'i, ma Hmuhü ra Cristo a.

⁴⁸ Ne ngutho ma ngøc'yēihü ua ja ra häi, tengu tho a ran 'yohü ngue bi t'öt'e nangue ra häi. Pε nu ma ngøc'yēihü m'bejua dín ja tengu thoho rá ngøc'yēi a ma Hmuhü ra Cristo, nu'a ran 'yohü bí 'yęh mahęts'i a.

⁴⁹ Ne tengu thoho bü dá nequihü nangue ra Adán nt'öt'e ra häi, ne ngutho bü dá nequihü mahøn'a nangue'a ra mengü bü mahęts'i.

⁵⁰ Ne dín nde ga xi ahü mahøn'a, ma zi cu ahü, ngue nu'a man ngøhü ne ma jihü i jajü ya, hingui sä da gonhui rá ts'edi Ojä mahęts'i a. Nguetho nu'a hingui hät'i, hingui sä 'darpü da 'bes'ui a da hyät'i høn'bü go njām'bü.

⁵¹ Pε dín nde ahü gui pāhmbü a him mam fädi, ngue hinga gätho ga tuhü ngue dyü 'yęc'yēihü, pε gätho da mba ma pärquigahü ma ngøc'yēihü.

⁵² Ne xøgue n'dan c'üerpädätho da 'yørcahü 'bü bin yä ra thüxi 'bü rán zεgui ra pa. Ne nu'bü bin yä ra thüxi, 'bex da ndants'i gätho ü yü 'yęc'yēi xün du, ne dín ja yä ngø him man zä dín ts'oni. Ne'ü xí du, ne'ü hin ní du, gätho da mba ma pädi.

⁵³ Ne nu ma ngøc'yēihü dí hehü ya hin da hyät'i, janangue'a da mba mahoqui ngue da hyät'i mazäi büya. Ne i ja rán däte a ma ngøc'yēihü ya, pegue dín jajü a njām'bü da du.

⁵⁴ Ne nu'bü bin ja ma ngøc'yēihü ngue njām'bü da du, ya bí jä'ts'a bí man rá t'ohni Ojä büya, bi 'yęna: “Pε nu'bü dām 'bühmbü mahøn'a, gue'a dí guah ran däte a, nguetho ya bi thäpi.”

⁵⁵ “Hague grán däte, hapü i ja ni ts'edi ya ngue gui hyoje. 'Bε'a gá ja ya thä, ne ya guí ęna xquí taje.”

⁵⁶ Ne nu yán t'ędi Ojä ne gue'ü nám fädi ja

ma ts'oquih_u. Ne nu'a ma ts'oquih_u baya, gue'a ní zä di ñngah_u ran ðate a.

⁵⁷ Pe jamadi gah_u Oja, nguetho bi jaj_u dá taf_u ran ðate nangue'a ma Hmuh_u ra Jesucristo.

⁵⁸ Janangue'a, ma zi cu ah_u, damín zamhb_u b_u x_un ho ne hin hap_u gui 'uehmb_u b_u. Ne gui hyumbi man'da man'da gam pehmb_u nangue rá 'befi ra Hmu, nguetho guí p_uhmb_u hinga säti thoho a, xinda gue'b_u hin ga ndansh_u mahøn'a.

16

Nthqqui y_u mbeti da 'bäx y_u cu

¹ Ne nuya dín nde ga xi ah_u 'be'a gui 'yøth_u nangue ra mbeti guidí peth_u, ngue nu'a rá m fäts'i ma mi'y_uç'yeih_u. Dami 'yøth_u tengu thoho dá xicä ñ 'b_up_u ja y_um peti b_u Galacia.

² Ngue gätho 'b_u domingo, n'da ngu n'da ah_u gui hyaj_u ts'ñ a hangu xquí t_uhmb_u nhyato 'b_u nhyato, gui pesh_u. Ne nu'b_u dá sòngä b_u, ya di jab_u, ne hinga ja gui peth_u baya.

³ Ne nu'b_u dá sòngä b_u, ga pehdä b_u Jerusalén ñ y_un 'yoh_u ngue gá huanhd_u. Ne ga un ra s_ucuä da gäts'i nangue ran zengua, ne da hyax'a xquí peth_u baya.

⁴ Ne 'be dán 'yomf_uni 'b_u da zä 'nequi ga mba, ya 'darp_u dá mbähmbe baya.

Bi ma da bøn na 'yo ra Pablo

⁵ Ne nu'b_u dá mba na 'yo, i jatho 'be ba sòngä b_u Macedonia, ne ja ga thocä b_u Corinto baya.

⁶ Ne xømhma thoho dam 'b_uhmb_u b_u 'da y_u pa, uague dam 'b_uhmb_u b_u gätho dam bøn y_u pa x_u se. Ne nubaya xømhma thoho da zä gui zej_u ts'ñ 'b_u di nequi to'o da 'yurca ra 'yu hap_u gätho dan 'yo m'bejua.

⁷ Pe hin dín ndegä ngue xø ga thotho b_u guí 'b_uhmb_u, pe dín nde dam 'b_up_u 'da y_u pa, 'b_u gue'a da nde ma Hmuh_u a.

⁸ 'Be dam 'b_ucä ua ja ra hnini Éfeso man yozna, ja ga mba b_u.

⁹ Nguetho ñmme hndeqe ga man rá m hman Oja ua, madague'b_u x_un ngu man säi'be 'b_ucua. Pe ñmme i te rá 'befi Oja ua, jannangue'a him 'bexque sä ga mba n'dihi.

¹⁰ Ne nu'b_u da zøm b_u a ra Timoteo, dami simanhoh_u, janangue'a nte da b_uni.

Nguetho dim p_ufi nangue rá 'befi ma Hmuh_u a, tengu thohogä.

¹¹ Pe jatho gätho ah_u gui numansuh_u a ra Timoteo. Ne nu'b_u bá çcua, dami fäxh_u ngue da zømanko ua. Nguetho dí tøn'ua a, ne ñmme dín nde ga nu mahøn'a, ne'ñ gätho mi'da.

¹² Ne ñmme dá xicä ma cuh_u ra Apolo xtä mbähä 'da y_u cu 'b_ucua, ngue da nu ah_u. Pe him bi nde bi mba ya. Pe xømhma thoho m'bejua da mba b_u 'b_u bi zä da mba.

Y_un zegui ran zengua

¹³ Ne jant'a thoho gui 'yøth_u tengu'b_u gan äthah_u, ngue gan zamhb_u b_u ja ni t'ç'yeih_u. Dami hyuth_u ran zamb_ui, din ja ni ts'edih_u x_un ho.

¹⁴ Ne 'be'a gätho guí øth_u, pe dami 'yøth_u nangue ran huçcate.

¹⁵ Ne nuya ma zi cu ah_u, guí p_uhmb_u ngue gätho ja a y_un jah_u ra Estéfano, mb_udi y_u 'y_uç'yei b_u ra häi Acaya, ne ñmme høn't'a im b_uni ngue da mbäx y_u mi'y_uç'yeih_u ñ.

¹⁶ Janangue'a dín nde ah_u ñmme gui numansuh_u a ra Estéfano, ngue'a gui 'yøth_u a da man a. Pe ne'ñ mi'da i 'b_up_u, ngue 'da'angu i øth_u a ra Estéfano, ngue'a hin din säi, ne humbi da 'yøt' ra 'befi x_un ho, ne'ñ gui numansuh_u ñ.

¹⁷ Ne ñmme dadí johyagä, ngue nu'a mí h_umbä 'be'a guí øth_u, pe ya dí p_ucä ya, nguetho bi zøcua a ra Estéfano, ne ra Fortunato, ne'a ra Acaico.

¹⁸ Janangue ñmme bi xah ma mb_ui. Ne ah_u bi xah ni mb_uih_u ya, nangue'a ram hma gá 'y_ungah_u gue'a hin gmí p_uhmb_u. Ne dami numanhoh_u ñ y_u ja'i tengu ñ.

¹⁹ Nu y_u cu i 'b_ucua ra häi Asia, gätho i pen'nah_u ran zengua. Nu ra Aquila ne ra Priscila rá xisu, ne gätho ñ dim peti b_u ja rá ngu, ne gätho i pen'nah_u ran zengua nangue rá thuhu ma Hmuh_u.

²⁰ Dami hy_unbah_u y_un zengua gätho y_u cu i 'b_ucua. Damin zengua zeh_uh_u n'da ngu n'da ah_u ngue 'da gdín huçctah_u.

²¹ Pe nugä dra Pablogä ga ozeh_ugä n'da ran zengua dí pen'nah_u nangue ma 'y_uesegä.

²² Nu'b_u i 'b_u a n'da ngue him majua_uni i numanho a ma Hmuh_u ra Jesucristo, ne hin te rán jai Oja a 'b_u, ne da zänba ran

ʌnbi a. Ne mi ts'ʌtho ba ɛh ma Hmuhʌ da
'yøt' ran juʌnbi a.

²³ Ne nuya da mbäx ahʌ rá mate ma
Hmuhʌ ra Jesucristo.

²⁴ Ne ɛmme dadí huɛc'ahʌ gätho ahʌ
nangue 'darpʌ dí 'bʌhmbʌ ra Cristo Jesús.
Ne hønt'a dí xi ahʌ ya.

2 CORINTIOS

Ná yoho ra sɔcuɔ bi 'yorba ra Pablo ɯ yɛc'yɛi bɯ ja ra dɔhnini Corinto

Ran zengua

¹ Nugä drá Pablogä, nɛ nangue rá pähä Ojɔ ma 'bäigä'be a ra Jesucristo. Dín 'yogä'be ma cuhɯ ra Timoteo. Nɛ dí pɛn'nahɯ bɯ ra sɔcuɔ gyɯ 'yɛc'yɛihɯ ngue dim pɛti bɯ ja rán ngu Ojɔ bɯ ja ra hnini Corinto, nɛ gätho yɯ 'yɛc'yɛi i 'bɯpɯ ja ra xɛqui Acaya.

² Nɛ nu'a Ojɔ ma Tahɯ nɛ ra Jesucristo ma Hmuhɯ di 'da ahɯ rá mate a, nɛ da hyut'a ni mbɯihɯ.

Yán ɯnbi ra Pablo

³ Jamadi Ojɔ rá Ta ma Hmuhɯ ra Jesucristo, nguetho i ja rá yembɯi nanguejɯ. Nɛ guesɛ Ojɔ thocua thoho i hurca ma mbɯihɯ.

⁴ Nu'a Ojɔ i hurca ma mbɯihɯ nangue gätho yɯn ɯnbi dín nuhɯ. Janangue'a da zä ga hurpahɯ yú mbɯi 'da to'o in nu ran ɯnbi, tengu tho bɯ í hyurcahɯ ma mbɯihɯ Ojɔ.

⁵ Nu'bɯ dí comhbɯ yán ɯnbi ra Cristo, nu'a di zerca ma mbɯihɯ, go dín theui ran ɯnbi dín nuhɯ.

⁶ Nɛ nangue ran ɯnbi dín nugä'be, gue'a dín te ni t'ɛc'yɛihɯ, nɛ di zet'a ni mbɯihɯ a. Nɛ nu'bɯ di zerca ma mbɯi'be Ojɔ, nɛ ahɯ di zet'a ni mbɯihɯ. Nguetho nu'bɯ guím bɛmhɯ a ran ɯnbi dín nu'be, sä gui hyäthɯ nɛ hin gan xɔmbɯihɯ ran ɯnbi guín nuhɯ, tengu thohogä'be.

⁷ Hin ts'ɯ dadí 'yon ma mbɯi'be nangue ni t'ɛc'yɛihɯ. Nɛ dí pɔ'be ngue gui comhbɯ man ɯnbi'be. Ngutho Ojɔ da hyurca ma mbɯihɯ.

⁸ Nugä'be dín nde ahɯ, ma cu ahɯ, gui pɔhmbɯ ngue dán nu'be ran ɯnbi bɯ ja ra häi Asia. Nɛ hin'yɯ ma ts'edi'be ngue xcá häzɛhɛ'be, nguetho ɛmmɛ ts'edi ran ɯnbi dá nu'be, nɛ mi ts'utho xcá tu'be bɯ.

⁹ Majuɔni ɛ maguerɯ xcá tu'be, pɛ gätho ɯ bin ja n'damhma sä ga pɔ'be ngue hin'yɯ ma ts'edi zɛhɛ'be, pɛ ga tɔm'be 'be'a da 'yɔt' Ojɔ, ngue man'da xɯn ndoho rá ts'edi ngue da xox'ɯ xɯn du.

¹⁰ Nu'a Ojɔ bi yängä'be bɯ ja ran dɔte ngue ɛmmɛ nts'utho, nɛ dí pɔ'be ngue Ojɔ da yängä'be mahɔn'a. Nɛ dí ɛc'yɛi'be nɛ dí tɔm'be ngue thocua thoho da yängä'be Ojɔ.

¹¹ Nɛ nu ahɯ sä gui zec'be ts'ɯ 'bɯ guín yähɯ Ojɔ nanguecä'be, nɛ m'bejua bɯya da zä gätho ahɯ n'dat'a ga xihmbɯ jamadi Ojɔ nangue 'be'a bi 'yɔrca'be.

Ra Pablo bi ma hanja him bi mba n'dihi bɯ ja ra hnini Corinto

¹² I hu ma mbɯi'be nguetho di bɛnga ma mbɯi'be ngue xɯn ho 'be'a dí ɔt'be ua ja ra ximhäi, nɛ xɯn ho 'be'a dí ɔt'be nangue ahɯ. Nɛ hin nangue man 'yomfɛnise'be, pɛ Ojɔ i fäxca'be ngue dí ɔt'be ran ho.

¹³ Dín nde ahɯ gui pɔhmbɯ xɯn ho 'be'a dí ɔt'be, tengu dí ot'ahɯ ya.

¹⁴ Nɛ madague'bɯ hin gui pɔhmbɯ gätho ya dí xi'ahɯ, pɛ nu'bɯ bi zɔn ra pa ba ɛh ra Hmu Jesús, gan johyahɯ nangue a ram hma dí ot'ahɯ. Nɛ ngutho ga'be da hyu ma mbɯi'be nangue ahɯ.

¹⁵ Majuɔni min ndegä xcá mba bɯ, nɛ nu'bɯ xcá mba bɯ, mi sä nyondj xcá hut'a ni mbɯihɯ.

¹⁶ Mim bɛngä ngue xcá thocä bɯ gui 'bɯhmbɯ, gan nu ahɯ ts'ɯ nu'bɯ má mbagä bɯ ja ra häi Macedonia, nɛ dím bɛngä ga thopɯ mahɔn'a 'bɯ dá pɔngä ua ja ra häi Macedonia. Nɛ nu'bɯ dá mba bɯ, dím bɛngä ngue gui fäxcä bɯ ja ra 'yu Judea.

¹⁷ Pɛ hingui yoho man 'yomfɛnigä, tengu gui ɛnjɯ dí ɔt'ä 'bɯ him má thocä bɯ. Hin dí ɔt'ä tengu ɔt'i 'da ɯ yɯn 'yohɯ ngue yoho im bɛni.

¹⁸ Nɛ majuɔni dá bɛngä xcá mba bɯ 'bɯ má xi ahɯ. Nɛ i pɔ Ojɔ majuɔni dí xi ahɯ.

¹⁹ Nugä nɛ ra Timoteo nɛ ra Silvano ya dá xi ahe nangue ra Cristo Jesús, rá Ts'unt'ɯ Ojɔ. Nɛ nu'a ra Cristo hin dí pä a im bɛni, pɛ hɔnt'a majuɔni im man a.

²⁰ Nɛ gue'a ra Cristo ní ja'ts'i 'be'a gätho i sän Ojɔ da 'yɔt'e, nɛ nangue bi hogahɯ ra Cristo dí pɔhmbɯ di 'dajɯ rá mate Ojɔ 'bɯ dí äfɯ, nɛ gue'a ná ɛspahɯ Ojɔ a.

²¹ Guet'a Ojɔ bi 'dajɯ ra ts'edi ngue thocua thoho ga tɛnhɯ ra Cristo, nɛ n'da ngu n'dajɯ bi 'dajɯ ra 'befi.

²² Nɛ guet'a Ojɔ bi 'yɔt'e yú mbɛti gahɯ a, nɛ bi 'dajɯ rá Hogandɔhi mbo ma mbɯihɯ,

guep_u na fãdi majuãni di 'daj_u 'be'a gãtho man'da.

²³ Majuãni a dí xi ah_u ngue hanja hin dá thocã b_u guí 'bãhmb_u. Nu'b_u xcá sɔngã b_u a ra pa dá xi ah_u, xcá ðãmhya_u ah_u ts'ɯ 'b_u, nguetho hinga nadí hoj_u 'be'a guí øth_u. Ne ndetho ɛmmɛ xcá ɯn'na ni mbũih_u 'be'a xcá xi ah_u. Ne dí pãdi majuãni a dí xi ah_u ya, ne dí xi Ojã di 'dac ran ɯnbi 'b_u him majuãni a dí m ma.

²⁴ Pɛ dín nde ah_u da hyu ni mbũih_u, ne hin da du ni mbũih_u 'be'a ga xi ah_u. Ne gue'a dín nde ga øt'ah_u 'b_u dá mbagã b_u. Pɛ hin'y_u man'da sã ga xi ah_u guí 'yɛc'yɛih_u, nguetho i jua'a guí ɛc'yɛih_u ngue guí pãhmb_u majuãni ra Cristo.

2

¹ Janangue'a dá ɛnsɛgã, nu'b_u dá mba b_u mahøn'a, hin ga 'da ah_u ra dumbũ mahøn'a.

² Nguetho nu'b_u guím bɛndumbũih_u, hingui sã guí 'daj_u ran johya 'b_u. Ne hønse ah_u sã guí 'daj_u ran johya, pɛ hingui sã 'b_u i tu ni mbũih_u.

³ Janangue'a dá ot'ah_u ra sɔcuã nguetho dín nde ngue gan 'yomfɛnih_u ts'ɯ, ne sã guí hoj_u 'be'a gnám 'bãhmb_u. Ne nu'b_u dá mbagã b_u, ya xquí hoj_u a 'be'a man'da gnám 'bãhmb_u, ne sã guí 'daj_u ran johya b_uya ne hin dín ja'ah_u ra dumbũ. Nguetho dí ɛnsɛgã ngue n'dat'a dím bɛmh_u, nu'b_u dín johyagã ne ah_u ja nin johyah_u.

⁴ Ne ɛmmɛ mi tu ma mbũ nu'b_u má ot'ah_u ra sɔcuã, ne ɛmmɛ dán zoni, nguetho hin dín nde guí ɯ't' ni mbũih_u nangue 'be'a dá ot'ah_u, pɛ dín nde guí pãhmb_u ngue ɛmmɛ dadí huɛc ah_u.

Da mba ma punbi to'o bi 'yøt' ran ts'o

⁵ Hinga hønse_u pɛ gãtho ah_u i ja ah_u ra dumbũ nangue 'be'a bi 'yøt' ran 'yoh_u ngue bi zin rá hømbe.

⁶ Pɛ dí ɛna xøt'a ya ran ɯnbi gá unhd_u a ran 'yoh_u.

⁷ Ne nuya nde'b_u guí punbah_u rá ts'oqui, ne guí hyurpah_u rá mbũ. Nguetho nu'b_u hin guí hyurpah_u rá mbũ, man'da dín ja ra dumbũ ngue njãm'b_u sã dín hogui.

⁸ Nuya dí ä ah_u ra mate ngue guí 'yuth_u xøn ho nin huɛcateh_u a ran 'yoh_u.

⁹ Nugã dá ot'ah_u nguetho dín nde ga pã 'b_u guí øth_u tengu dí xi ah_u, uague hin'na.

¹⁰ Nu'b_u guí punbah_u n'da ni mijã'ih_u, necã ga punba a. Ne nu'b_u guí punbah_u 'be'a bi 'yøt'a n'da, ne dí punbã a nangue rán t'ɛdi ra Cristo.

¹¹ Nguetho hin dín ndegã da daj_u ra zĩthu nangue 'be'a dí øth_u. Dí pãhmb_u 'be'a nde da 'yøt'a ra zĩthu nguetho in nde da hyãj_u.

Him bin säya a ní bɛm b_u Corinto ra Pablo

¹² Nu'b_u má sɔngã b_u ja ra hnini Troas, Ojã ya xí xocua yã mbũ yã jã'i b_u. Ne hingui hɛi dá mangã b_u rán ho ma'da'yo ra Cristo nguetho yã jã'i min nde da 'yøde.

¹³ Pɛ hin dán johyagã, nguetho hin dá tĩngã b_u ma cuh_u ra Tito. Ngue xtã xiqui 'be'a guí øth_u b_u. Jananjab_u dá socã yã jã'i b_u Troas ne dá mbagã b_u ja ra häi Macedonia, ja dá tĩngã b_u a ra Tito.

Nangue ra Cristo sä ga taf_u ra zĩthu

¹⁴ Pɛ jamadi Ojã, nangue dín 'yoh_u ra Cristo di jaj_u ga taf_u ra zĩthu be'a gãtho dí øth_u. Ne hønbe go hap_u dím mam'be ran ho ma'da'yo, Ojã di japi da tho a, tengu tho 'b_u n'da ra 'yɛthi i tux ran ðãhi i yãmanho.

¹⁵ Ne nangue dín 'yoh_u ra Cristo, Ojã in numanhoj_u, tengu ra 'yɛthi i yãmanho b_u nam bɛn Ojã. Nugã'be dím mam'be ra Cristo Jesús b_u 'bũi gãtho yã jã'i, gue'ɯ i ja yã temazã, ne ɯ di 'beh ra temazã.

¹⁶ Nu a ram hma dím mam'be, da zãnba ran ɯnbi a 'b_u hingui nde da hyãn a n'da, pɛ nu ɯ to'o i ɛc'yɛi 'be'a dím mam'be, di un ra te a. Pɛ to'o maha da hyät'i da'yøt' na.

¹⁷ Hønt'ɯ tengu gã'be ngue n'dat'a Ojã dím bɛmhbe, ne dyãm 'behnigã'be Ojã, ne dyã 'yɛhe gã'be ra Cristo, ne nu a Ojã in nuc'be. Ne nugã'be hin dí øt'be tengu øt'ɯ 'da xøn ngu ngue in nde da ðãse nangue rá 'bɛfi Ojã i øt'e.

3

Rãn hoqui Ojã ma'da'yo

¹ Ha guí ɛmh_u dí ozehe ma certificado'be 'b_u dí xi ah_u 'be'a dí øt'be. Ha jatho dín ja ma certificado'be ngue da xi ah_u xøn ho dí øt'be tengu i çã yã hyäte xãnbate guí 'bãhmb_u b_u. O ha guí ɛmh_u jatho guí 'yørca'be n'da tengu guí ørpa ɯ 'da.

2 Pɛ go guesɛ ahɯ ma certificado ahɯ nguetho nu'bu 'bo'o ngue bi ba'a gním 'buhmbɯ, da baɖi 'be'a ma hoga'befi dá øt'ä bu 'bu máam 'buhmbɯ bu.

3 Ne nu u yu ja'i ngue hingui ɛc'yɛi da nu ahɯ, tengu 'bu bi nu n'da ra søcuɔ nanguie ráam hman Oja. Pɛ hinga gue ra søcuɔ nt'o't'i ra tinta o gue nt'o't'i bu ja ra do ngue da nu u, pɛ gue'a bi 'yo't'a ra Cristo bu ni mbuihu nanguie rá Hogandahi Oja 'bu má xän'nahɯ.

4 Da zä ngubu ga xi ahɯ ngue xɯn ho ra 'befi dí øt'a'be, nguetho i fäxca'be Oja nanguie dín 'yohɯ ra Cristo.

5 Ne hin nanguie man hose'be da zä ga øt'be ran ho, pɛ hønse Oja di 'dac'be ra ts'edi ga øt'be 'be'a dí øt'be.

6 Nu Oja bi 'dac'be 'be'a ga hom'be ngue i juadi xɯn ho, ngue da zä ga xi'be yu ja'i rán hoqui Oja ma'da'yo. Nu ran hoqui hinga 'da'anguui i mammi yɯn t'ɛdi nt'o't'i maya'bu. Nguetho nu'a ran ho ma'da'yo i xijɯ di 'dajɯ ra temazai a rá Hogandahi Oja. Pɛ nu yɯn t'ɛdi i xijɯ tengu 'bu ma yapatehu, ngue'a hin dí hät'i ga øzehɯ a ran ho im mam bu.

7 Pɛ nu'bu rá mbudi bin t'un yɯn t'ɛdi, pɛ min 'youi a rá nuixte Oja, nguetho ɛmme madi yoxni rá hmi ra Moisés 'bu madín t'un yu do nt'o't'i yɯn t'ɛdi, jananguie'a hingui sä u yu ja'i da hyɛpa rá hmi. M'bejua buya bim 'be a rá nuixte mi ja bu rá hmi. Pɛ madague'a in 'youi ra nuixte u yɯn t'ɛdi 'bu ja min t'uni, pɛ din yapate ne ran unbi.

8 Nu yɯn t'ɛdi min 'youi rá nuixte Oja ne bi man a ran ðate. Pɛ ɛmme xɯn ngu man'da rá nuixte Oja in 'youi rá 'befi rá Hogandahi Oja.

9 N'youi rá nuixte Oja yán t'ɛdi ngue din yapate, pɛ ɛmme man'da xɯn ngu rá nuixte Oja din 'youi ran ho ma'da'yo ngue im man Oja di hogahɯ.

10 Nuya bim 'beh rá ts'edi u yɯn t'ɛdi, nguetho ɛmme man'da i ja rá ts'edi ran ho ma'da'yo.

11 Nu yɯn t'ɛdi min 'youi ra nuixte, pɛ nts'änni 'da yu patho da hyät'i, ne bi thogui. Pɛ nuya ɛmme xɯn ngu ra nuixte in 'youi a ran ho ma'da'yo, ne njam'bu da guadi.

12 Dí pahmbu ngue njam'bu dim 'beh rá ts'edi a ran hoqui ma'da'yo ngue bi 'yøt'

Oja. Jananguie'a sä ga huthɯ nzambui gam mamhu ran ho ma'da'yo.

13 Ne nu'bu dím mamhu ran ho ma'da'yo, hin dí øthɯ tengu mi øt' ra Moisés maya'bu, ngue bi gop rá hmi ra 'bø't'e, ndepe hin da nu yu ja'i israel gue'bu xtím 'be a rá nuixte.

14 Pɛ nu yu ja'i him mi pa u ngue dim 'be u yú nuixte yɯn t'ɛdi ne guexta'a yu pa ya, nu'bu in nu ra søcuɔ guepu nt'o't'i yɯn t'ɛdi rán hoqui Oja maya'bu, hingui sä da baɖi. Nguetho tengu 'bu i ja n'da ra 'bø't'e bu ja rá hmi da gop rá dä. Ne hønt'a ra Cristo sä di 'uecpa a.

15 Guexta'a yú mbui u 'da i 'buhya, nu'bu in nde da ðen yán t'ɛdi ra Moisés ne nu'bu im ma, hingui sä da baɖi 'be'a nam bøn u, nguetho njot'i tho yú mbui.

16 Pɛ nu'bu di päh rán 'yomfɛni n'da nanguie a ra Cristo ne di ðäp rá mbui a, din ja ran nequi rá mbui 'bu.

17 Nu'a ra Cristo, 'da anguui rá Hogandahi. Ne nu'bu i 'bupu mbo ma mbuihu, ne gue'a í thøgahɯ bu ja ra 'be xui ne ran unbi.

18 Ne hingan jo'mi ma mbuihu tengu 'bu dí hanthɯ xɯn ho a rá nuixte ra Cristo. Ne tengu n'da ra hyɛdä di nequi bu to'o da hyandi, ne ngutho gahɯ man'da man'da di nequi gahɯ rá nuixte ra Cristo dí hanthɯ, ne gue'a ní 'yørcahɯ a ngue ga cohmbu tengu a.

4

1 Nu rá mate zehɛ Oja ngue bi 'dac'be ra 'befi, jananguie'a hingui cuent ma mbui'be nanguie ra 'befi dí øt'be.

2 Zai hin di thoc man 'yomfɛnise'be nanguie rá 'befi Oja, ne hin dí häte'be 'bu dím mam'be ráam hman Oja tengu i øt'u 'da. Pɛ dím mam'be ngue majuani a ráam hman Oja, ne gätho yu ja'i sä da baɖi ngue dí 'yo'be xɯn ho bu ja rá hmi Oja.

3 Hønt'u ngue ní mba bu ja ran unbi hingui paɖi 'be'a nam bøn a dím mam'be ngue ran ho ma'da'yo.

4 Nguetho nu ra zithu t'ɛmbi oja ua ja ra ximhäi i ja ya di xädäba yú mbui u i tenni, hin di japi ngue da nu nuixte a rán ho ma'da'yo ra Cristo, ngue xtí yorpu 'bai. Pɛ nu'a ra Cristo gue'a ní fa Oja a, ne 'da anguui rá ts'edi.

⁵ Pɛ nugä'be hin dím mam'be a dí hnu-manhoc'be, pɛ dím mam'be ngue gue'a ra Cristo Jesús ra Hmu a. Nɛ dí ɔt'be ni 'yɛhɛ ga'be, nguetho ɛmmɛ dín numanho'be ra Jesús.

⁶ Nu Oja rá mbɛdi bi manda din ja ran nɛqui bɛ mi ja ra 'bɛxui, guet'a Oja bi yorbɛ ja ma mbɛihɛ. Nɛ nangue ran nɛqui i jajɛ bɛ ma mbɛihɛ, sã ga pɔhmbɛ rá nuixte Oja. Nguetho ra Jesucristo bi jajɛ dá pɔhmbɛ rá nuixte Oja.

Nám 'bɛhmbɛ a ngue dí pɔhmbɛ a majuɔni

⁷ Oja bi 'dajɛ rá ts'ɛdi mbo ma mbɛihɛ, tengu n'da ra jãhã bi jãrpɛ a xɛn ngu di muui. Tengu 'bɛ dyɛ ts'ɔehɛ din xɛn'a n'dihi. Pɛ guepɛ na fãdi him ma ts'ɛdi zɛhɛhɛ a ná ɔrpahɛ rá 'bɛfi Oja, pɛ guesɛ rá ts'ɛdi a bi 'dajɛ.

⁸ Nguetho thocua thoho dín nu'be yɛn ɛnbi, pɛ hingui tu ma mbɛi'be nangue rá ts'ɛdi Oja dín 'yohe. Nɛ ja'bɛ hin dí pɔ'be 'bɛ'a dán go a dí ɔt'be, pɛ hin dím mam'be ngue ga hɛh ma 'bɛfi'be.

⁹ I 'bɛh man sãi'be pɛ hin dí 'yosɛ'be nguetho 'bɛh mam fãts'ihe ra Cristo, ja'bɛ in nu ran ɛ ma jã'i'be, pɛ hin dí tu'be.

¹⁰ Hɔnbɛ go hapɛ ga mbɛ'be, dín nu'be ran ɛnbi, nɛ sã xcã tu'be nangue rá 'bɛfi ra Jesús dí ɔt'be, tengu tho 'bɛ mi du ra Jesús. Pɛ nangue dí hãt'be yɛn ɛnbi di nɛqui dí 'bɛhmbe ra Jesús, nɛ di jamansuc'be.

¹¹ Nɛ thocua thoho ɛna da thog'be nangue dí ɔt'be rá 'bɛfi ra Jesús, pɛ gue'a ní nɛqui rá ts'ɛdi ra Jesús dín 'yo'be a, ngue i fãxca'be, nɛ hin'yɛ ma ts'ɛdi zɛhɛ'be.

¹² Janangue'a thocua thoho i thusca man dãtehɛ, pɛ gue'a man'da gním 'bɛhmbɛ Oja xɛn ho a.

¹³ Nu'a n'da ran 'yohɛ bi ma maya'bɛ bɛ ja rá t'ohni Oja: "Nugä dí ɛc'yɛigã, janangue'a dím mangã na," bi 'yɛna. Ngutho dí ɔt'ã'be ya, dí ɛc'yɛi'be, janangue'a dí mam'be a dí ɛc'yɛi'be.

¹⁴ Nɛ hin dí su'be, nguetho dí pɔ'be madã thog'be, pɛ guet'a Oja ngue bi xox'a ma Hmuhɛ ra Jesús 'bɛ mi du, da xoxcã'be tengu bɛ i xox'a ra Jesús. Nɛ ahɛ dan 'yohɛ 'bɛ dá sɔmhɛ bɛ 'bɛ a Oja.

¹⁵ Pɛ nu'ɛ 'bɛ'a gãtho dín nu'be nangue ahɛ, n'damhma man'da xtãn ngu ahɛ guin

nuhɛ rá mate Oja, nɛ man'da xtãn ngu ahɛ gui 'yɛmfɛ Oja, jamadi ni mate. Nɛ gue'a man'da dí t'ɛspa Oja a bɛya.

¹⁶ Janangue'a hingui cuent ma mbɛi'be nangue a ma 'bɛfi'be, madague'bɛ man'da man'da in theh rá ts'ɛdi ma jã'i'be. Pɛ Oja di un ra ts'ɛdi ma mbɛi'be gãtho yɛ pa.

¹⁷ Nu'ɛ yɛn ɛnbi dín nuhɛ ua ja ra hãi hingan ya'a ɛ, pɛ gue'a man'da dá tĩmhɛ ran ho bɛ mahɛts'i. ɛmmɛ man'da xɛn ngu ra nuixte gan nuhɛ bɛ, xinda gue ran ɛnbi dá nuhɛ ua ja ra hãi.

¹⁸ Hin dím bɛmhɛ gãtho yɛn ɛnbi dín nuhɛ ua ja ra ximhãi, nguetho da tho ɛ. Pɛ man'da dím bɛmhɛ 'bɛ'a gãtho hin dín nuhɛ ya, nguetho nu'a din jagãhɛ bɛ mahɛts'i hin da tho a.

5

¹ Nɛ dí pɔhmbɛ ngue ma jã'ihɛ tengu n'da ra ngu ua ja ra ximhãi, hinga ya'a da hyãt'i. Nɛ nu'bɛ da yɔt' ma ngu ua din ja bɛ a man'da ma ngumhbɛ bɛ mahɛts'i ngue bi hyɔ Oja. Nɛ njãm'bɛ da gua a, nguetho him bi hyɔh yɛ jã'i.

² Nɛ nujɛ dadín xɔmbɛihɛ nangue ma ngɔc'yɛihɛ i jajɛ ya, nɛ dín dɔmdahɛ di pãrca ma jã'ihɛ, da gohi ma'da'yo, ngue rán sãui bɛ mahɛts'i a.

³ Nu Oja di japi ngue din ja ma ngɔc'yɛihɛ bɛ.

⁴ Pɛ nuya ngue dí 'bɛhmbɛ ua, nɛ in nu ran ɛnbi ma ngɔc'yɛihɛ nɛ dín xɔmbɛihɛ. Pɛ hin nangue a dín nde ga tuhɛ n'dihi, pɛ man'da dín ndehɛ a ma jã'ihɛ ma'da'yo, ngue dím pãrchɛ ma ngɔc'yɛihɛ i ja ya.

⁵ Nu Oja bi zãnni ngue di pãrca ma jã'ihɛ, nɛ bi 'dajɛ rá Hogandãhi ngue ra hmɛpya majuɔni din ja.

⁶ Nɛ dín dɔ'mate thohɛ yɛ pa dí 'bɛhmbɛ ua. Nguetho dí pɔhmbɛ nu yɛ pa dí 'bɛhmbɛ ma jã'ihɛ i jajɛ ya, hin dí 'bɛhmbɛ ma Hmuhɛ ra Jesús bɛ ja rá ngu bɛ mahɛts'i.

⁷ Dí pɔhmbɛ majuɔni din ja ma ngumhbɛ bɛ, nguetho dí ɛc'yɛigãhɛ Oja, madague'bɛ hin dín nuhɛ.

⁸ Nɛ dín dɔ'mate thohɛ ua, pɛ dí ɛmhɛ ngue man'da xɛn ho ga sohmbɛ ua ma ngɔc'yɛihɛ, nɛ ga mbãhã bɛ bí 'bɛ a ma Hmuhɛ mahɛts'i.

⁹ Pɛ man'da hnɛhi thoho dín nde ga ɔthɯ 'bɛ'a in nde ma Hmuhɯ, madague'a dí 'bɯhmbɯ ua ja ra häi, uague dí 'bɯhmbɯ bɯ guɛpɯ bí 'bɯi.

¹⁰ Nguetho da zɔn ra pa ngue gätho dyɯ 'yɛc'yɛihɯ jatho dam 'bähmbɯ bɯ ja rá hmi ra Cristo, n'da ngu n'dajɯ. 'Dahmi 'datho ga hámhmbɯ 'bɛ'a yán thɛhɯ dá ɔthɯ ua ja ra häi. Ga tãhmbɯ 'bɯ xɯn ho, ga 'bɛhmbɯ 'bɯ hin ɛ ho.

Bi hogahɯ 'bɛ'a nán sɯhmbɯ Oja 'bɯ mí du ra Cristo

¹¹ Nɛ dí su ga ɔt'ä a hin da numanho Oja, janangue'a dí humbi dí xifi 'bɛ'a dí 'yɛc'yɛi Oja ɯ yɯ ja'i. Nugä'be Oja i pɛc'be xɯn ho 'bɛ'a majuaɲi dí ɔt'be, nɛ nu ahɯ dín nde ngue gui pɛc'be xɯn ho.

¹² Hin dín nde a'be guim bɛmhmbɯ ngue dím ma nangue man hose'be. Pɛ dín nde ngue guin numanhoc'be, guɛpɯ da zä gui hɛcuahɯ yɯ ja'i ngue i tɛn'ndɯ yɯn 'yohɯ dín 'yɛzɛhɛ, pɛ nu'ɯ yú mbɯi ɯ him majuaɲi ɯ.

¹³ Pɛ dí ɔt'be 'bɛ'a gätho da numanho Oja, nguetho dín numanho'be Oja, madague'a im man yɯ ja'i dí tontogä'be. Pɛ nu'a 'bɛ'a dí ɔt'ä'be da bɔmanho nangue ahɯ.

¹⁴ Nangue rán huɛcate ra Cristo ná ɔt'be 'bɛ'a gätho dí ɔt'be, nguetho dí pãhmbɯ ngue bi du bi nu ran ɯnbi nangue gätho yɯ ja'i. Nɛ gue'a ní zä dim pomhbɯ ran ɯnbi ɯ, tengu 'bɯ xtán duse ngue xtán guzɛhɛ yú ts'oqui.

¹⁵ Nɛ bi du nɛ bi ndants' mahɔn'a ngue nde di un ra 'da'yote ɯ gätho yɯ ja'i. Janangue'a da 'yɛ'ts'a ní 'yɔt' yú pähä zɛhɛ ɯ to da hyɔn ra 'da'yote, nɛ da 'yɔt'e 'bɛ'a in numanho a.

¹⁶ Janangue'a nuya dá päh man 'yomfɛnihɯ, nɛ nuya hin ná numanhohɯ ma mija'ihɯ 'bɛ'a dí ja, tengu mi ɔthɯ nu'bɯ him mi ɛc'yɛihɯ. Pɛ gam bɛmhmbɯ tengu bɯ nam bɛn Oja ɯ. Nɛ nu'bɯ him mi ɛc'yɛigä, dím bɛni ngue nu ra Cristo n'da ran 'yohɯ thoho tengugä, pɛ nuya hinguin ja bɯ dím bɛngä ya.

¹⁷ Nguetho gätho to'o in 'yohɯ ra Cristo tengu 'bɯ ma'da'yo ɯ, nu yán yon 'yomfɛni zɛhɛ bi 'bɛ'ɯ, pɛ nuya gätho bi gohi ma'da'yo.

¹⁸ Pɛ gätho bi 'yɔzɛhɛ Oja dám 'bɯhmbɯ ma'da'yo. Nguetho bi hogahɯ 'bɛ'a madín sɯhmbɯ Oja 'bɯ mí du ra Cristo. Nɛ nuya bi

'dajɯ ra 'bɛfi ngue ga xihmbɯ yɯ ja'i 'bɛ'a dí zin a Oja ɯ, nɛ da mba ma punbí yú ts'oqui ɯ gätho i ɛc'yɛi.

¹⁹ Nguetho nu'a Oja min 'youi ra Cristo nu'bɯ mi 'yɔt'e 'bɛ'a dí hocpa yú mbɯi yɯ ja'i ja ra ximhäi. Nuya hin da guɛpa a rá muui ɯ yú ts'oqui gätho to'o da 'yɛc'yɛi a. Nɛ bi 'dajɯ ra 'bɛfi ngue ga xihmbɯ yɯ ja'i 'bɛpɯ dín yãmanhohɯ Oja ɯ.

²⁰ Nujɯ ma 'bäigähɯ ra Cristo, ɛmmɛ dí hãh ma mbɯi dí xihmbɯ yɯ ja'i tengu tho 'bɯ xtá xise Oja ɯ, ngue da 'yãpi di hocpa yú mbɯi, nɛ din 'yohɯ xɯn ho Oja.

²¹ Nu'a ra Cristo hin'yɯ rá ts'oqui, pɛ bi nu ran ɯnbi nangue ma ts'oquihɯ tengu 'bɯ yú ts'oqui zɛhɛ. Janangue'a da 'yɛmbi rán ho a rán hose ra Cristo to'o gätho da 'yɛc'yɛi 'bɛ'a í du a.

6

¹ Nɛsɛ a Oja dí comhbe rá 'bɛfi, nɛ janangue'a gätho ma mbɯi'be dí xi ahɯ ngue gui jamansuhɯ rá mate Oja.

² Nguetho Oja bi mam bɯ ja rá t'ohni: "Dá ɔcä ni ndehɯ a ra pa gá zojɯ, nɛ dá ɔt'ahɯ ra mate. Nɛ dá zɛ ahɯ ra pa dá yãn ahɯ," ɛn'a Oja. Nuya yɯ pa ja bɯya Oja sä da 'yɔt'ahɯ ran ho, nuya nám pa ya Oja i sä di p'ahɯ.

³ Nɛ dí honi xɯn ho 'bɛ'a gätho ga ɔt'be, ngue hin di ɯ't' yú mbɯi 'da 'bɛ'a dí ɔt'be, n'damhma njon di c'ãman'ɯ rá 'bɛfi Oja dí ɔt'be.

⁴ Nɛ nangue 'bɛ'a dí ɔt'be dín nde ga ut yɯ ja'i ngue majuaɲi yám 'bɛhniga'be ra Cristo ua ja ra häi. Nɛ gätho dí ɔt'be xɯn ho nɛ hin dín xɔmbɯi'be, madague'bɯ xɯn ngu ran ɯnbi dín nu'be. Nɛ xɯn hɛi 'bɛ'a nám 'bɯ'be, nɛ ja'bɯ hin dí pã'be 'bɛ'a ga ɔt'be.

⁵ Nɛ xɯn ngu yɯ nidi i 'bɛnzaga'be, nɛ dí ofädi'be, nɛ dín nu'be 'da yɯn 'yo'ts'i 'bɯ in cue yɯ ja'i. Nɛ 'da yɯ pa ɛmmɛ dí yä'be nangue ra 'bɛfi xɯn hɛi dí ɔt'be. Nɛ dí äthã'be 'da ɯ yɯ xui, hin dí ã'be, pɛ dí tɔmda'be 'bɛ'a dín ja. Nɛ 'da yɯ pa hin'yɯ ga si'be.

⁶ Pɛ n'datho ma mbɯi'be tengu rán säui a majuaɲi, nɛ dá ɔt'be ran ho nguetho dín 'yo'be rá Hogandãhi Oja. Nɛ hin dadí xɔmbɯi'be nangue ma 'bɛfi'be, pɛ dí utä'be yɯ ja'i ma yembɯi'be nɛ man huɛcate'be.

⁷ Nɛ dím mam'be a ram hma majuaɲi, nguetho di zɛc'be Oja ga ɔt'be rá 'bɛfi. Nɛ

nangue ma hocja'i dí øt'ä'be, hingui sä di yaçpa'be yu ja'i.

⁸ Ja'bu i hnumansuc'be, ja'bu hin'na, nu'u 'da di c'aman'uc'be, nu'u mi'da im ma xun ho dí øt'be, nu'u 'da im ma dí fehniçä'be. Pe madague'a xun ngu 'be'a man u yu ja'i, dí m mam'be 'be'a ngue majuani.

⁹ 'Bu i 'da ngue im ma ngue hingui paði 'be'a dí øt'be, pe 'bu i 'da i paç'be xun ho. Ne n'dapa ngu n'dapa i husca man da'te'be, pe guexta'a dí 'bu'be. Ne xun ngu yun unbi dí nu'be, pe hin dí tu'be.

¹⁰ Ne nu'bu dí nu'be ra dumbai, 'bex di 'dac'be ran johya ra Hmu mahçts'i. Nugä'be dí hyoya'be, pe xun ngu u dí jap'be da dñ a ran ho, nguetho dí xicä'be 'be'a di un'na Oja. Ne hin'yü 'be'a da zä gam mam'be ngue ma mbeti zeh'e'be, pe hin'yü 'be'a dadí 'be'be, nguetho Oja di 'dac'be gätho dí hom'be.

¹¹ Nu ahü ma amigo ahü guí 'buhmbu bu ja ra hnini Corinto, ya dá xi ahü gätho 'be'a dí m beñi, nguetho dadí huçc'ahü ngue gätho ma mbai.

¹² Nugä'be majuani dadí huçc ahü, pe nu ahü hin e ja nin huçcate nanguecä'be.

¹³ Pe dí xi ahü tengu tho 'bu ma t'uhni ahü, dami xoc ni mbaihu ne din ja ahü ran huçcate nanguecä'be, tengu tho dí øt'be nangue ahü.

Oja i 'bupü mbo ma mbaihu

¹⁴ O guín 'yohü u 'da ngue hingui çc'yeyi Oja, nguetho nte yün jahü n'da u øt' ran ts'o 'bu øt' ran ho n'da. Ne nte rán jai ra 'bexui a ran nequi.

¹⁵ Ne hin te rán jai ra Cristo a ra Satanás ngue ra zithu, ne hinga 'dat'a im beçmi n'da ra 'yçc'yeyi a hingui çc'yeyi.

¹⁶ Ne hin te rán jai rá ngu Oja u yu hmite, nguetho ni mbaihu rá ngu Oja ngue i 'bai mazai. Ne gue'a bi man Oja maya'bu: "Nugä dam 'bupü mbo yü mbai, ne dan 'yohü, ne nugä ga øt'e yü Ojagä u, ne nu'u ga øt'e ngue ma t'uhnigä u," bi 'yçn Oja.

¹⁷ Janangue'a bi 'yçn Oja: "Damí 'uehmbu bu, o guí tenhdu ngue'u hingui çc'yeyi, ne 'yo guí sähu 'be'a xun ts'o. Ne ga øt'e ngue ni Ojahu, ne ga sin ahü buya.

¹⁸ Ne ga øt'e ni Tajü ne nu ahü ga øt'e ma ts'unt'u ahü ne ma t'ixu ahü." Gue'a bi man Oja ngue nuixte rá ts'edi.

7

Bim päh yü mbai yu 'yçc'yeyi

¹ Ma amigo ahü dadí huçc ahü, ya xun ngu yun ho bi man Oja da 'yørcahu, pe jatho ga 'uehmbu bu i ja 'be'a gätho xun ts'o. Ne ga 'uehmbu 'be'a in nde di ts'on ma ja'ihu, ne ma mbaihu. Jatho ga hombu man'da man'da 'be'a dí gua'a dán hoju, ngue gan numansuhu Oja.

² Ne nu ahü guí 'buhmbu bu ja ra hnini Corinto, dami beñc'be nanguecä'be, nguetho xinga n'da ahü bi nu ran unbi 'be'a dá øt'ahü, ne hin te dá øt'ä'be ngue di ts'on'na ni mbaihu, ne xinga n'da ahü dá hä ahü ngue m'bejua ga çn'ahü guí jurcahu.

³ Nuya hin dí nde ngue ga damhyä ahü, nguetho ya dí xi ahü ngue çmme dadí huçc ahü, ne thocua thoho dí m beñ ahü, asta gue'bu ga tugä.

⁴ Nugä dí çc'yeyi ngue guí øthu ran ho, ne gue'a ní hyu ma mbai a. Ne nu ahü gadí 'dajü ran johya, madague xun ngu yun unbi dí nu'be, pe çmme hu ma mbai ran johya.

⁵ Nu'bu má søngä'be bu ja ra häi Macedonia, çmme xun he'i 'be'a dá øt'be, nguetho hønbu go hapu dá tho'be bi zhc'be yu ja'i, ne xun he'i 'be'a nám 'bu'be ne mi ja ra mbidi ma mbai'be.

⁶ Pe nu Oja nzai i hurpa yü mbai u to'o i tu yü mbai, ne bi hyurca ma mbai'be 'bu mi zøm bu ra Tito.

⁷ Bi hyurca ma mbai'be nangue gá hyurpa rá mbai ra Tito 'bu gmí 'buhmbu bu. Nu ra Tito bi xicä'be ngue çmme bi du ni mbaihu nangue 'be'a gá 'yøthu ngue hingui ho. Ne bi xicä'be çmme gmín ndehu guin nuju. Ne nu'bu mi c'aman'ugä 'da, nu ahü bu gá yanju. Ne nangue guím beñju, man'da i hu ma mbai.

⁸ Bi du ma mbai'be 'da yu pa nangue rá mbidi søcuä dá pen'nahü bu, pe hin'na ya. Bi du ma mbai nangue ra dumbai dá 'da ahü.

⁹ Nuya dadí johyagä, hin nangue bi du ni mbaihu, pe nangue gá päh nin 'yomfçnihü 'bu mi du ni mbaihu. Ne nu Oja bi japi ngue bi bømmanho 'be'a dá xi ahü. Ne nte man unbi bi gohi 'be'a dá øt'a'be.

¹⁰ Nguetho nu'u i hon Oja 'bu i tu yü mbai, di japi di päh yü mbai nangue yü ts'oqui,

ngue da yãni, ne da 'ue'a ra dumbui baya. Pe nu'bu i tu yá mbui ngue hingui pãdi 'be'a da 'yõt'e ne im bẽn ra ximhãi, hin di pãh rá mbui 'bu, pe man'da di un ran ðate baya.

11 Nu ni dumbuihu bi 'da ahũ ran 'yomfẽni xũn ho nangue gá hyomhbũ Ojã, ne emme gá hyumbi gá hoju 'be'a bin ja. Ne emme gá numan'ũhu a ngue bi 'yõt' ra ts'oqui, ne emme gá suhu 'be'a bin ja. Ne gá un ran unbi to'o bi 'yõt' ran ts'o, ne emme gán ãhyahũ gui 'yõthu ran ho. Emme gmín ndehũ xcá mbagã bu xcá ze ahũ. Ne ya gá 'yuhmbũ bin ho a ra ts'oqui gmín 'yohũ.

12 Jananjabũ gue'a dá ot'ahũ ra søcuã a, ngue hinga hõnt'a ngue di hoc rá mbui a ran 'yohũ ngue bi 'yõt' ran ts'o, xinga gue'a bi t'õrpa ran ts'o, pe nangue ma søcuã dá ot'ahũ, Ojã bi zã bi 'yut'ahũ ngue majuãni guí tẽngahũ.

13 Janangue'a emme hu ma mbui'be. Ne man'da dadí johya'be nu'bu mi xic'be ra Tito ngue gá hyurpa rá mbui a nangue 'be'a gá 'yõthu.

14 Ne dá xih ra Tito, gue da t'õmanho a rá m hma bu guí 'bũhmbũ. Ne gue'a gá 'yõrpaũ, gá 'yõmanho a ram hma bi xi ahũ. Janangue'a hin dí pe'ts' ma sägã nangue 'be'a dá xifi, pe emme i hu ma mbui.

15 Nguetho nu'bu mí mba bu ra Tito, emme gá numansuhũ, ne emme gán ãhyahũ gá 'yõthu 'be'a gãtho bi xi ahũ. Janangue'a man'da bin ja rán huẽcate ra Tito nangue ahũ bu.

16 Ne emme hu ma mbui nguetho sä ga ãc'yẽi ngue majuãni guí õthu ran ho.

8

Yũn t'unni yũ 'yẽc'yẽi

1 Ma zu cu'ahũ, dín nde ahũ gui pãhmbũ 'be'a gãtho bi 'yõt' rá mate Ojã bu mbo yá mbui yũ 'yẽc'yẽi dim peti bu ja ra hãi Macedonia.

2 Nu yũ 'yẽc'yẽi bu bi nu ran unbi nguetho yũ hyoya thoho u. Pe guemhma emme i ja ran johya yá mbui, ne man'da man'da di unda yũn t'unni yá mi'yẽc'yẽihũ.

3 Nugã dí hãxãnjuãni ngue bi unni xũn ngu, madague'a hin'yũ 'be'a da gopũ ja rá nguse, ne rá pãhãzehẽ bi uni.

4 Ne bi 'yãc ra mate ngue ne'ũ da gom'ma ram fãts'i din t'un'ndũ yũ hyoya 'yẽc'yẽi bu ja ra hãi Judea.

5 Ne man'da xũn ho bi 'yõt'e xinda gue'a dá bẽngã, nguetho m'bet'o thoho bi hyon rá pãhã Ojã ngue di bẽnbi 'be'a da 'yõt'e, ne nubũya bi xiqui ngue da mbãxqui ga fãx u yũ cu.

6 Nu ra Tito rá mbudi bi xi ahũ nangue yũn t'unni gui umhbũ. Ne dá xi'be ra Tito di jua'a di peti gãtho nin t'unnihu gá mamhbũ gui umhbũ, nangue nin huẽcatehu, ngue ra mate thoho.

7 Nu ahũ emme xũn ngu yũn ho guí õthu, ne i ja ni t'ẽc'yẽihũ xũn ho, ne sä guím mamfũ rá m hman Ojã xũn ho, ne emme guí pãhmbũ xũn ho, ne emme guí ãhya gui 'yõthu rá 'befi Ojã, ne ja ahũ nin huẽcatehu nanguecã'be. Pe nuya xũn ho 'bu gui umhbũ xũn ho nin t'unnihu, n'damhma hin te gui 'behmbũ nangue rá 'befi Ojã guí õthu.

8 Nugã drá Pablogã hin dín nde ga manda ahũ 'be'a guí õthu. Nuna 'be'a bi 'yõt' yũ cu bu ja ra hãi Macedonia, n'da ra hmẽpya a. Nu'bu ngubũ gui 'yõthu, da zã ga pãcã ngue majuãni i ja ahũ nin huẽcatehu nangue yũ 'yẽc'yẽi.

9 Nguetho guí pãhmbũ rá mate ma Hmuhũ ra Jesucristo. Nu'a tengu 'bu ra mẽmbeti a, pe bin hyoya nangueju ngue bi nde din jajũ xũn ngu.

10 Nuya i ja a ga xi ahũ 'be'a dím bẽngã. Xũn ho 'bu gui juahmbũ 'be'a gá dũmhmbũ má jeyã, nguetho emme gán ãhyahũ má jeyã gá un nin t'unnihu.

11 Nuya dami pẽthu nin t'unnihu, ne daman ãhyahũ ya, tengu 'bu rá mbudi gá bẽmhmbũ, ne gui umhbũ 'be'a gãtho sä gui umhbũ.

12 Nu'bu ja a nde di un a n'da, Ojã da numanho, 'bu gue'a rán theui 'be'a pe'ts'a n'da a di uni.

13 Pe hin dí ãna go din ðãnyẽi u 'da o dim mẽmbeti u 'da nangue a gá unhdũ, ne nu ahũ bũya hin'yũ 'be'a gui hyomhbũ.

14 Pe nu'a dí xi ahũ, pe nuya xũn ngu i ja ahũ, xũn ho 'bu gui unhdũ ts'ũ u 'da hin'yũ 'be'a da hyoni. Ne nu'bu da zõn ra pa ngue hin'yũ 'be'a gui hyomhbũ, nu'ũ di ze ahũ u. Janangue'a gãtho thocua thoho din ja 'be'a da hyoni.

15 Nε gue'a mán t'o't'i b_u ja rám hman Ojā: "To'o di peti x_un ngu, pε hin da bong thoho a da hyonse, pε nε'u di peti z_u ts'utho, hin te di 'bεdi."

Ra Tito nε'u in 'yoh_u

16 Dí εmfe jamadi Ojā ngue bi 'dac mam fāts'i'be ra Tito, ngue nε'a εmme im bεn ah_u nε εmme εhya nangue ah_u.

17 Ngue nu ra Tito min nde da 'yōt'e 'bε'a dá xifi, nε'a mi ja rá pähä zεhe da mba b_u.

18 Nε da mbε ra Tito na man'da ra cu ngue dí pεnhdä b_u, nu'a im man rám hman Ojā x_un ho, nε gātho y_u 'yεc'yεi ngub_u im ma nangue'a.

19 Ma mi'yεc'yεih_u bi huanhna ran 'yoh_u na, ngue dan 'yohe 'b_u dá haxhe ra mbeti b_u Judea. Nε gue'a ná uh man huεcatehe ngue dín nde ga fāx ma cuh_u, nε dí nuixte ra Hmu mahεts'i a.

20 Nugä'be dadí jamansu 'bε'a dí øt'be nangue y_un t'unni x_un ngu, nguetho hin dín nde dín ja 'bε'a dí c'aman'uc'be. Nε gue'a í than'nd_u mi'da y_u cu ngue ga mbähmbe 'b_u dá haxhe a ra mbeti.

21 Nguetho dín nde ga øt'be gātho x_un ho b_u na nu Ojā nεp_u na nu ma mijā'i'be.

22 Nε ga pεn'nah_u b_u man'da ra cu mahøn'a ngue da mbähä ra Tito. Nε nuna dí pāhmbe ngue ra 'yεc'yεi x_un ho na. Nεhna εmme εhya da 'yōt'e x_un ho rá 'bεfi Ojā. εmme nde da mba b_u da nu ah_u, nguetho ya dá xihna nangue ni hogant'øt'eh_u.

23 Nε nuna ra Tito, man 'yo'be nangue ma 'bεfi dadí zε ah_u. Nε nu'u mi'da in 'yoh_u ra Tito, yām 'bεhni _u y_u 'yεc'yεi dim peti ua. Nε da mbäx ah_u nangue rá 'bεfi Ojā, gue'a dín nεqui x_un ho rá nuixte ra Cristo b_u guí 'b_uhmb_u.

24 Nuya dami 'yōrca'be ra mate gui siman-hoh_u y_un 'yoh_u, n'damhma gātho mi'da y_u 'yεc'yεi da bādi ngue majuāni i ja nin huεcateh_u, tengu tho dím mangä ngue nzāi i ja ah_u ran huεcate.

9

Di pet y_un t'unni nangue y_u mi'yεc'yεih_u

1 Nugä hingui jatho ga xi ah_u nangue gui zεhmb_u ni mi'yεc'yεih_u, nangue y_un t'unni gui unhd_u.

2 Nguetho dí pādi ngue εmme i ja ah_u ra pähä gui zεhmb_u _u. Nε ya dá xih y_u jā'i ngue i 'b_ucua ja ra häi Macedonia 'bε'a guí øth_u b_u ja ra häi Acaya. Dá xihya ngue gán εhyah_u gá pet nin t'unnih_u má jεya. Nε y_u cu ua nde da den'nah_u 'bε'a guí øth_u.

3 Nuya dí pεn'nah_u ya y_u cu da mbäx ah_u gui pεth_u nin t'unnih_u jannangue'a di ja b_u 'b_u dá sōngähe b_u, nε din nεqui ngue guín εhyah_u gui fāxh_u y_u hyoya, tengu dá xih y_u cu ua ngue guí øth_u.

4 Nε nu'b_u ga mbähmbe b_u _u da y_u mεngu ua ja ra häi Macedonia, nε hin xquín εhyah_u gui pet nin t'unnih_u, ga pε'ts' ma säh_u 'b_u. Nguetho εmme dí εc'yεi guí øth_u 'bε'a guím mamhb_u.

5 Janangue'a dá xihya y_u cu dim 'bet'o da mba b_u, di zε ah_u, n'damhma da zä gui pεth_u gātho nin t'unnih_u, di jua a gá mamhb_u. Nε nu'b_u dá mbähmbe b_u, ya xti guadi xqui pet' _u gātho nin t'unnih_u. Nε nu man 'yohe da bādi ngue gá umhb_u nangue ni pähä zεhεh_u, nε hin nangue dá xi ah_u.

6 Dami bεmh_u ya, to'o i tu z_u yoho y_u hmudä, z_u yoho da xoc' _u, pε to'o da duhu x_un ngu, da xoqui x_un ngu _u. Janangue'a mpähä thoho gui unhd_u y_u hyoya y_un t'unni, nε nu Ojā x_un ngu ran jāpi di 'da ah_u b_uya.

7 N'da ngu n'da di uni tengu im bεn rá mb_ui zεhe di uni. O gadí umhb_u 'b_u hin guín ndese ni mb_uih_u, pε xinga gue' _u mi'da da xi ah_u gui umhb_u. Nguetho Ojā di huεc' _u to'o i ja ran johya di uni.

8 Nu Ojā sä di 'da ah_u x_un ngu, janangue'a dí gua a gui hyonseh_u, pε nε'a thocua thoho gui unhd_u to'o hin'y_u 'bε'a da hyoni.

9 Nt'o't'i b_u ja rám hman Ojā to'o ngue di unni x_un ho _u y_u hyoya, nu'a rá hogant'øt'e da gohi mazāi.

10 Nguetho nu'a Ojā ngue nzāi di un y_u hmudä to'o i tup_u ja ra huāhi, nε di jāpi din xādi ngue din ja 'bε'a da zi, guet'a Ojā di 'da'ah_u ra hmudä dán xānd ni hogant'øt'eh_u, tengu b_u nan xānd y_u hmudä b_u ja ra huāhi.

11 Nu Ojā di 'daj_u x_un ngu, n'damhma da zä xø ga thoj_u x_un ngu b_uya. Nε nu'b_u dá undähe nin t'unnih_u, nε to'o da hyāni da 'yεspa Ojā nε di un ra jamadi Ojā.

12 Yoho yæn ho da bœni nangué nin t'unnih, nu yæ 'yɛc'yɛi din ja 'bɛ'a da hyoni, nɛ gætho ɯ di un ra jamadi Ojå bɯya.

13 Nɛ gætho to'o da hyæn nin t'unnih da 'yɛspa Ojå, nguetho nu nin t'unnih ra hmɛpya a ngue majuaŋi guí ɛc'yɛih ɾán ho ma'da'yo ra Cristo, nɛ ɛmmɛ di johya ngue guí paŋhmbɯ ni cuhɯ ɯ, nɛ'ɯ gætho mi'da yɯ cu.

14 Nɛ to'o da hyæn nin t'unnih, da 'yåp Ojå da mbæx ahɯ, nɛ di huɛc ahɯ bɯya, nguetho i ja ahɯ xæn ngu rá mate Ojå bɯ mbo ni mbuihɯ.

15 Pɛ jamadi Ojå nangué ran t'unni ɛmmɛ xæn ho bi 'dajɯ, ngue rá Ts'unt'ɯ, nɛ hingui sã gam bɛmhbmɯ hangu na ngu di muui a. Janangué'a nu'bɯ dí m bɛmhbmɯ 'bɛ'a bin 'dajɯ, hin ga hyœjɯ 'bɛ'a dí pɛshɯ 'bɯ.

10

Ijarán t'ɛdi ra Pablo 'bɛ'a da xih yæ 'yɛc'yɛi

1 Nugå drå Pablogå, ɛmmɛ dín nde ahɯ guí 'yœhmbɯ a ga xi ahɯ, pɛ janate tho ga xi ahɯ, tengu thoho 'bɯ da xi'azɛhɛhɯ ra Cristo. Nguetho guí 'bɯhmbɯ bɯ 'da ɯ sã ɛna mbɛ dín su 'bɯ dí 'bɯhmbɯ bɯ, ngue'a janate tho dí m mangå, pɛ nu'bɯ dí pɛn'nahɯ ma sœcuå, ɛmmɛ nts'ɛdi dí m mam bɯya, sã ɛn ɯ 'da.

2 Nu'bɯ dá mbagå bɯ, hin dín nde ga ut'ahɯ hangu rá ts'ɛdi man zambai, pɛ sã ga ðamhyagå ts'ɯ to'o im ma ngue dí m bɛnsɛgå'be 'bɛ'a dí œt'be.

3 Majuaŋi dyɯ ja'i thohoga'be ua ja ra ximhåi, pɛ hin dí tîm'be ua a ra ts'ɛdi ná tåfɯ ra ximhåi.

4 Nujɯ hinga gue'a ma ts'ɛdizɛhɛ nán sɯhmbɯ, pɛ rá ts'ɛdisɛ Ojå a ná tåfɯ rá ts'ɛdi ran ts'o.

5 Nangué rá ts'ɛdi Ojå dí hɛcuahɯ yæn 'yɛts'i yæ ja'i nangué 'bɛ'a pɛsɛ, nɛ'ɯ hinguin nde da bå Ojå. Nɛ nu rá ts'ɛdi Ojå da zå di pårpa yæn 'yomfɛni yæ ja'i ngue 'da'anguui da bɛmhbmɯ ra Cristo.

6 Nɛ nu'bɯ ya dá pa'be ngue majuaŋi guí œthɯ 'bɛ'a in nde Ojå, nugå ga hut'anzambai ngue ga 'uec'ɯ 'da guí 'bɯhmbɯ bɯ, ngue hingui nde da 'yœt'a in nde Ojå.

7 Dami bɛmhbmɯ ya 'bɛ'a i t'œt'ahɯ. 'Bɯ i 'da ahɯ ngue im bœni ngue majuaŋi in 'yohɯ

ra Cristo, xæn ho 'bɯ, pɛ jatho da badi ngue nɛcå'be dín 'yo'be ra Cristo.

8 Hin dí pɛ'ts' ma sã xæn ngu yæ nidi ga xi ahɯ, ngue bi 'dac man t'ɛdi'be Ojå. Nu Ojå bi 'dac'be ra ts'ɛdi ga zɛ ahɯ man'da gui paŋhmbɯ Ojå, pɛ hin nangué ga ts'ongå'be ra 'bɛfi bɯ.

9 Nugå hin dín nde gui suhɯ nangué 'bɛ'a dí œt'ahɯ.

10 Nguetho 'bɯpɯ 'da di c'aman'ugå, nɛ ɛn'ɯ: "ɛmmɛ ja rá ts'ɛdi rá sœcuå ra Pablo, pɛ nu'bɯ i 'bɯcua hin'yæ rá ts'ɛdi, nɛ hingui sã din yå xæn ho," ɛn ɯ 'da.

11 Pɛ jatho guim bɛmhbmɯ 'da ahɯ ngue tengu bɯ nan ja rá ts'ɛdi ɯ ma sœcuagå, nɛ ngutho 'bɯ dá xi a zɛhɛhɯ.

12 Nugå'be hinga 'da'igu dí m bɛmhbe yæ ja'i i 'bɯpɯ, ngue i ja ran 'yɛts'i nangué 'bɛ'a ɛna pɛsɛ ɯ. Pɛ nu'ɯ to'o im bœni man'da i pɛsɛ xinda gue'ɯ mi'da, pɛ hingui pa a majuaŋi. Nguetho sã i nuispa yå mijå'ihɯ nangué 'bɛ'a im bɛnsɛ.

13 Pɛ nugå'be hin dí m mam'be man'da ja man t'ɛdi'be xinda gue'a bi zånga'be Ojå, pɛ hœnt'a dí œt'be 'bɛ'a i xic'be Ojå. Nɛ bi xic'be Ojå dam pɛ'be bɯ guí 'bɯhmbɯ.

14 Nɛ njon da zå da 'yɛna man'da bi tho'a dá œt'be, xinda gue'a bi xic'be Ojå 'bɯ mbadi thoho dá sœm'be bɯ guí 'bɯhmbɯ dá xi ahɯ ɾán ho ma'da'yo ra Cristo.

15 Nɛ hin dín nde ga ɛm'be ngue ma 'bɛfi'be 'bɛ'a bi 'yœt'ɯ mi'da bɯ guí 'bɯhmbɯ, hœnt'a ma 'bɛfi'be ga ja ahɯ guim benthɯ ni t'ɛc'yɛihɯ xæn ho, nɛ gue'a dí zå ga œt'be man'da ra 'bɛfi bɯ, 'bɯ da xic'be Ojå.

16 Nɛ sã ga mbɛ'be bɯ mi'da yæ hnini bɯya ngue man'da yatho guɛpɯ njom bi xih yæ ja'i ɾán ho ma'da'yo ra Cristo. Nɛ njon da zå da ma ngue n'dan'yo dá thocpa rá 'bɛfi bɯ.

17 Hingui ho 'bɯ din 'yɛzɛhɛ n'da, pɛ man'da da hyådumbai da 'yɛspa ra Hmu mahɛts'i.

18 Nguetho hin te di muui 'bɯ din 'yɛzɛhɛ n'da, pɛ nu'bɯ i œt'e 'bɛ'a da numanho Ojå, gue'a di muui.

11

Ra Pablo bi ma nangué yæ hyåte

1 O gadín xœmbuihɯ 'bɛ'a dí xi ahɯ ya, madague'a dí yåtonogå ts'ɯ.

² Pε nugä εμμε dí hah ma mbai nangué ah, nguetho i ja bη mbo ma mbai rán huεcate Oja. Ne εμμε dín nde ah hönse ra Cristo guin numanhoh, tengu n'da ra hmute ngue hin di ts'on rá mbai, hönt'a in numanho a to'o dim 'bηhmi.

³ Pε dín su ngue di ts'on nin 'yomfēnih nangué ra fehni im man ra zīthu, tengu thoho bi 'yörpa ra zīthu ra Eva rá mbadi thoho, ne ts'arpη thoho di ja ah ngue hinga gätho ni mbaih guin numanhoh ra Cristo.

⁴ Pε εμμε guí øhmbη 'be'a gätho i xi ah 'da yη ja'i ngue i søm bη guí 'bηhmbη, madague'a i xi ah n'dan'yo ra Jesús ngue'a hin din theui a dá xi ah, ne n'dan'yo n'da ran 'yomfēni in nde di 'da ah, ne i xi ah n'dan'yo thoho nangué ran ho ma'da'yo, xinda gue'a dá xi ah.

⁵ Pε nugä hingui coh ma ts'edigä xinda gue η 'da guí tēhhdη, ngue im manse ngue man'da yá 'bäihη ra Jesucristo.

⁶ Pε dí paçä a majuani ran 'yomfēni nangué Oja, ne gue'a dá ut'ahη xηn ngu yη nidi, madague'a hingui sä dan hõt'ahyā tengu η yηn 'yohη.

⁷ Uague guí εmhbbη hingui ho dá øt'ä nguetho nte dá haç'ahη 'bη má mangä rán ho ma'da'yo ra Cristo bη. Pε dá øt' ra 'befi dá honse man ts'ihmε, nguetho min nde ga ze ah.

⁸ Ne nu'bη má xän'nahη bη, nu'η yη 'yεç'yēi i 'bηpη mi'da yηm peti, gue'η bi 'dacä 'be'a dá hongä bη, janangué'a bi zä dá xi ahη ran ho ma'da'yo ne nte dá ä ahη.

⁹ Ne nu'bη mám 'bηhmbη bη, him mi ja 'be'a dá hongä, ne hin te dá ä ahη. Pε nu'bη mí zøm bη ma cuhη yη mēngu macedonia, bi 'dacä 'be'a madi 'becä. Ne ngubη ga øt'ahη mahøn'a bη, hin te ga ä ahη.

¹⁰ Ne dím ma majuani bη ja rá hmi ra Cristo, ngue hin te ga haçua yη cu 'bηpη ja ni häihη Acaya, nangué rá 'befi Oja dí øt'ä bη, ne njon da zä da xiqui ga äh ra mbeti.

¹¹ Ha gue'a dí øt'ä gní 'yεmhbbη hin dadí huεc'ahη, pε Oja i paði ngue dadí huεc'ahη.

¹² Ne ga thoqui tengu dá øt'ä, n'damhma di nequi ngue hinga 'da'igu dí øthe yη hyäte madague'bη ná yät'a εna i øt'e xηn ho rá 'befi Oja.

¹³ Nu η im manse η εna yá 'bäihη ra Cristo,

pε him majuani im man η, yη hyäte thoho, ne hin yá 'bäihη ra Cristo η.

¹⁴ Pε nde'bη hin gui hyonya thohohη 'be'a i øt'η, nguetho neεε a ra zīthu da zä da hyä ahη, da zä da 'yøt'e tengu 'bη n'da ra hogam'behni mahεts'i bá pēn'na Oja.

¹⁵ Janangué'a 'da'igu øthη η yá 'yεhε ra zīthu, ne im bēn yη ja'i yη hogam'behni η. Pε da zøn ra pa da nu ran ηnbi din theη 'be'a bi 'yøt'e.

Ran ηnbi bi nu ra Pablo nguetho rá 'bäiui ra Cristo a

¹⁶ Pε εμμε dí nde ahη gui 'yøhmbη 'be'a dí xi ahη, madague'bη guim bεmhbbη ngue dí tontogä ts'η 'bη dí manse 'be'a dí øt'ä.

¹⁷ Nu'bη dím manse 'be'a dí øt'ä, εna gue'bη hinga gue'a bi xicä Oja ngue gam ma, pε εna gue'bη dí tontogä ts'η 'bη dím mangä tengu na.

¹⁸ Pε nu yηn 'yohη bη i xi ahη nangué yän hose, nuya necä ga xi ahη ts'η nangué man hose.

¹⁹ Nu ahη εμμε xηn ho nin 'yomfēnihη, pε εμμε guí εhyahη guí øhmbη 'be'a i xi ahη yη tonto.

²⁰ Ne εμμε gadí hohη gan 'yεhεhη to'o in nde di manda ahη, madague'bη i hä ahη o gue i ä ahη 'be'a gätho i ja ahη. Ne guin numansuhη η εμμε din 'yεzehe, madague da mber'a ni hmihη, pε guexta'a guí tēhhdη η.

²¹ Nugä'be hingui sä ga øt'be tengu η, pε gue'a gním mamhbη hin'yη ma ts'edigä'be. Nu'η yηn 'yohη guí 'bηhmbη bη im man yän hose. Necä ga hut'anzambai gam mangä ts'η nangué man hose, tengu n'da ra tonto.

²² Ná yät'η ngue yη hebreo η, pε necä drá hebreogä. Ne ná yät'η gue yη israel η, pε necä drá israelgä. Ne ná yät'η gue yäm bom'βeto ra Abraham η, pε necä drám bom'βetogä ra Abraham.

²³ Ne ná yät'η ngue yá 'yεhε ra Cristo η, pε nugä man'da drá 'yεhεgä a ra Cristo xinda gue'η. Nuya dím mangä tengu n'da ra tonto. Nugä man'da xηn ngu ra 'befi dí øt'ä xinda gue'η 'da yηn 'yohη, ne man'da xηn ngu yη nidi dán ofädigä, ne xηn ngu yη nidi dá nu ran ηnbi nangué yηm fei, ne xηn ngu yη nidi mi εna xtá thogä.

24 Ne cat'a nidj bi 'yörcä 'däte ma 'de'maguto y_m fei _u ma mēnguhe y_m judío.

25 Ne nhyundj bi 'benzagä, ne n'dandj y_m ja'i bi bat'adogä. Ne nhyundj án xen'a ra barco mi hugä b_uya, bi zo b_u ja ra dehe, ne 'däte ma goho ora dá o b_u ja ra dehe b_uya.

26 Pe x_un ngu y_m nidj dán 'yogä ne x_un ngu y_m nidj má guerp_u xcá tugä b_u ja y_m d_uthe, ne p_u b_uh y_m b_e. Ne bi gorcä ra 'yu ma mēnguhe y_m judío, ne' u hing y_m judío. Ne mi ξna xtá thogä b_u ja y_m hnini ne p_u ja y_m d_upo. Ne dá hu y_m barco b_u ξmme en ra dehe ran d_uhi ξmme nts'utho. Ne mi ξna xtá hyogä _u y_m hyäte 'yεc'yei.

27 Ne ja'b_u ξmme dá yäcä nanguie ma 'befi, ne bin _unba ma ja'i, ne ja'b_u nya'a thoho hin dán açä. Ne ja'b_u nya'a thoho hin dán sihmegä, xinga gue ra dehe dá sigä. Ne ja'b_u x_un se nguetho hinga xöt'a ma pahnigä.

28 ξmme x_un hεi 'be'a dí øt'ä, ne' u y_m 'yεc'yei gätho hönb_u go hap_u dim peti ξmme dí hädumb_ui ga jamansugä _u.

29 Ne'a dí øt'ä 'da'angu dí sägähe _u 'be'a gätho i sä _u, nu'b_u 'b_u a n'da ra 'yεc'yei x_un güent'i, dí com'be rán güent'i a. Ne nu'b_u n'da ra 'yεc'yei i øt' ran ts'o, nugä ξmme dí cuεgä nanguie a to bi 'bepi da 'yøt'e.

30 Pe nu'b_u i ja a dín nde dá yädä, pe hönt'a dán güent'igä dá yädä.

31 Nu Oj_u rá Ta ma Hmuh_u ra Jesucristo majapi mazai a, i pađi ngue hing ra fehni dím mangä.

32 Tengu dá øt'ä n'dandj nu'b_u mám 'bucä b_u ja ra hnini Damasco, nu'b_u min ts'ut'abi ra Aretas, ne nu'a ra ts'ut'abi bi xi _u y_m dof_ui da gorca ra 'yu b_u ja ra goxthi rá mbä't'i ra hnini, mim b_eni ngue da bēndgä b_u.

33 Pe nugä dá pøngä b_u ja n'da ra ventana ne dá hugä b_u ja n'da ra d_u'bøts'e, ne nu' u ma amigo bi c_u'ma ra 'bøts'e ngue ra x_uhi b_u thi rá mbä't'i ra hnini. Ne him bi bēndgä _u y_m cot'yu. Mahotho dá øt'ä 'b_u má pøngä b_u ja ra hnini Damasco.

12

Oj_u bi 'yurp_u mahεts'i ra Pablo

1 Nu'b_u dím mansεgä 'be'a dí øt'ä, hin te di muui. Pe guemhma ga xi ah_u 'be'a bi 'yurcä ra Hmu mahεts'i 'b_u n'dandj.

2 Bi bongä 'de'magoho njeya Oj_u bi zixcä b_u mahεts'i. Hin dí paçä 'b_u ne'a ma ngøc'yei o hin'na, pe Oj_u pađi 'berp_u ín ja.

3 Hönt'a dí paçä ngue dá mba mahεts'i, hin dí paçä 'b_u n'youi ma ngøc'yei o hin'na, hönt'a Oj_u pađi 'be'a dá øt'ä.

4 Ne nu'b_u mí ts'ixcä b_u guerp_u mahotho, dá øcä 'be'a bi hmam b_u, ne njongui man y_m ja'i tengu a. Ne him bin 'dac ran t'εdi gam ma 'be'a dá øp_u.

5 Ne nuna bi t'ørcä i sä xcá yädä a 'b_u gue'a xcä b_eni gam ma, pe hönt'a man hosegä gam mangä ngue dí paçä hin'y_m ma ts'edi zehεgä.

6 Nugä i jagä 'be'a xcan 'yεxä 'b_u xcä ndegä ne hin dadín hyät'ä tengu 'b_u ra tonto, nguetho da zä xcä ma majuani 'be'a bi t'urcä. Pe hin dín nde ngue gue'a dí t'εscä a, pe dín nde ngue gue'a in nuse y_m ja'i a dí øt'ä dí numansugä _u, ne'a 'be'a øse ngue dím mangä.

7 Nugä dá nugä ξmme mahotho b_u. Pe nu ra z_uthi bi 'dacä n'da ran _unbi dí sägä. Ne Oj_u bi un ran t'εdi da 'yörcä, ndeque hin dan 'yεzehεgä nanguie 'be'a bi 'yurcä Oj_u.

8 Ne hyundj dá äpä Oj_u ngue di 'uec'i ts' u ran _u i jagä.

9 Pe nu'a Oj_u bi xiqui hin di 'uec'a ran _u, pe di 'dacä rá mate ne rá ts'edi sä ga hät'ä ran _unbi. "Nu'b_u hin'y_m ni ts'edizεhe, man'da di nequi ma ts'edigä," i εngä Oj_u. Jananguie'a nu'b_u hin'y_m ma ts'edi zehεgä, man'da ξmme dadín johyagä, nguetho dí paçä ngue'a man'da dí nequi rá ts'edi ra Cristo.

10 Nuya hingui tu ma mb_ui 'be'a dí øt'ä, madague'a x_un ngu y_m _unbi dín nugä, ngue di c'aman'ug y_m ja'i, uague i pa ma uguigä. Ne hingui tu ma mb_ui nanguie 'be'a i ørca y_m ja'i 'b_u dí øt' rá 'befi ra Cristo. Nguetho nu'b_u hin'y_m ma ts'edi, pe man'da di 'dac rá ts'edi ra Cristo.

I hq_u rá mb_ui ra Pablo nanguie y_m 'yεc'yei b_u Corinto

11 Nu'a 'be'a guím bεngah_u, jatho ga xi'aseh_u 'be'a dí øt'ä, tengu 'b_u drá tontogä. Man'da x_un ho 'b_u xquím mansεh_u man hogä xinda gue'b_u gam mansεgä. Nu y_m 'yoh_u guí tenhd_u, hin'y_m 'be'a i ja _u ngue hin'y_mgä, madague'a nte i jagä a di muui.

12 Nu'bu mám 'bucä bu, dá ut'ahu ngue majuañi ma 'bäigä'be ra Jesucristo, hin dán xombui 'bu má ut'ahu yun t'ot'e nuixte ne yu hyonya nt'ot'e gue gá nusehu 'bu mám 'buhmbu bu.

13 Hanja guím mamhbu ngue hin dá ot'ahu bu tengu dá ot'ä bu 'buh mi'da yu 'yεc'yεi. Pe 'da'angu dá ot'ahu, pe hont'a n'da, ngue hin dá ä ahü 'be'a dá hongä. Ha gue'a gni 'yεnjü hingui ho a dá ot'ä. Pe dami pungahu 'bu.

14 Nuya ná hyundi ga mbagä bu. Ne hin te ga ä'ahu 'be'a dí hongä mahøn'a, nguetho hin dín ndegä a ni mbetihu, pe dín ndegä gan jahü tengu 'bu ma t'uhni ahü. Ne hinga gue'u yu t'uhni i pe'ts'i 'be'a i hon rá ta o rá mbe. Pe nu yu ta ne yu mbe i pe'ts'i 'be'a da hyon yá t'uhni.

15 Pe da hyu ma mbui 'bu da zä ga 'bedi 'be'a gätho dí pe'ts'i gueru da zä ga hon'na ran ho ni mbuihu, ne gueru go him mi sä dam pefi ga ze'ahu. Pe masque hin gadí huεgahu tengu bu na huεc'ahu.

16 Ne guím mamhbu majuañi ngue hin te dá hacä ni mbetihu, pe guím bεmhbu 'da ahü ngue dá taçä ni mbetihu ngue guí εmhbu dá hä ahü.

17 Ha guím bεmhbu dá hä ahü ngue dá pen'nahü yam 'behni bu.

18 Nugä dá ndep ra Tito da mba bu, in 'yoi man'da ma cuhu. Guí pähmbu hin te bi ðaha ngue ðamá 'yá ahü. Nguetho 'da'ingu dím bεngä'be ra Tito ngue dadí huεc'a'be, ne 'da'ingu bu na ot' ma 'befi'be.

19 Ma cu'ahu, dadí huεc'ahu, dín 'yohü ra Cristo. Ne Ojä paði majuañi a dím mam'be ya, ngue dí hom'be 'be'a dín te ni mbuihu. Janangue'a dí honi ga tapä u yam hma him majuañi, ngue im man'u yu hyäte di ugui. Ne hinga gue'a guím bεmhbu 'da ahü, ngue guí εmhbu dí hom'be guin numanhoju.

20 Pe dí su ngue hin gan numanhogä 'be'a guí øthu bu 'bu dá mbagä bu. Pe ne da du ni mbuihu 'be'a ga xi ahü buya. Dí su ngue ga tñ ahü gadín sühmbu n'da ngu n'da ahü, ne gadín seyabahü, ne gadín cuεfu n'da ngu n'da ahü, ne gadín tafu n'da ngu n'da ahü, ne gadín c'aman'uhü, ne gadín 'yøspatho 'be'a gadín xihmbu, ne gadín 'yεzehεhu, ne dí su ga tñ ahü hinga gue'a guí øthu bu ja nim

petihu.

21 Ne nu'bu dá mbagä bu, dí su ngue ma Ojähu di jaqui ga pe'ts' ma sä nangue 'be'a guí øthu bu. Ne dín jagä ra dumbui nangue to'o bi 'yøt' ran ts'o mam'bet'o, ne guexta'a hin ni päh yá mbui, him bi 'yäp rá punbi Ojä nangue ran ts'o bi 'yøt'e, gue'u bi 'yøt' ran 'yomt'εni, ne'u bi zinba yá xisu mi'da yun 'yohü.

13

Rán zofo ra Pablo, ne yun zengua

1 Na hyundi ya ga mbagä bu gan nu ahü. Ne nu'bu dá mbagä bu, ga juanbä u i 'bähmbu u yoho o gue hyu yu testigo.

2 Nu'bu mám 'bucä bu mam'bet'o dá ðamhyä u to'o zai i ot' yun ts'o. Nuya ga xi'u mahøn'a ne gätho mi'da ahü, nu'bu dá mbagä bu mahøn'a, to'o gätho i ot' ran ts'o hin ga huεcthoho u.

3 Ne nu'ahu da zä guí pähmbu xun ho ngue majuañi rá ts'edi ra Cristo 'bu ja a dím mangä buya, ne him ma ts'edi zehεgä. Ne nu'a ra Cristo hingui 'beh rá ts'edi ne guí pähmbu nguetho dim peru mbo ni mbuihu rá ts'edi.

4 Nu ra Cristo him mi ja rá ts'edi 'bu mi du bu ja ra pont'i, pe nuya i 'bui nangue rá ts'edi Ojä. Necä'be hin'yü ma ts'edi zehε'be tengu tho a ra Cristo 'bu mi du, pe nuya dín 'yohe ra Cristo nangue rá ts'edi Ojä, n'damhma da zä ga hoc'ahu bu.

5 Nuya n'da ngu n'da ahü dami bεmhbu xun ho mbo ni mbuizehεhu, janangue'a guí pähmbu majuañi guí εc'yεihu o hin'na. Nu'bu hin gán hyäzehεhu, sä guí pähmbu majuañi i 'buru mbo ni mbuihu ra Cristo.

6 Necä'be dín nde ahü guí pähmbu ngue majuañi dí εc'yεi'be ra Cristo.

7 Dí äp'be rá ts'edi Ojä ngue guí 'yøthu ran ho, ne hin nangue da bømanho ma 'befi bu, nguetho man'da dín nde ahü gam 'bumanhohü ra Cristo, xinda gue'bu guin numansuc'be.

8 Nugä'be hin dín ndehma ngue ga hεm'be to'o i ot'a majuañi pe hont'a dín nde ga ot'be 'be'a di ze u.

9 Da hyu ma mbui'be 'bu di zac ni mbuihu nangue Ojä, madague'a guím bεmhbu ngue

hin'y_u ma ts'edi'be. Pε hønt'a dí äp'be Oja
ngue din te ni mb_uih_u nangue Oja.

¹⁰ Dí o't'ah_u gue gui hoc ni mb_uih_u,
nguetho hin dín nde nts'edi ga d_umhy_u ah_u
'b_u dá mbagä b_u. Nu Oja bi 'dacä ran t'edi
ngue ga tet'a ni mb_uih_u, pε him bi 'dac ran
t'edi ga u't'a ni mb_uih_u.

¹¹ Nuya hønt'a dí xi'ah_u ya, ma z_u cu'ah_u,
Oja gui cohmb_u b_u gui 'b_uhmb_u. Pε
man'da din te x_un ho ni mb_uih_u. Nε dami
b_umhb_u 'be'a gätho dá xi'ah_u, nde'b_u n'dat'a
guim b_umhb_u n'da ngu n'da ah_u, nε gam
'b_umanhoh_u, nε hin gan s_uhmb_u b_u. Nε
Oja da zä man'da di huεc ah_u nε da hyu ni
mb_uih_u.

¹² N'da ngu n'da dami zomanhoth_u
nangue ran huεcate, nguetho n'dat'a ra
Hmu dí t_unhd_u.

¹³ Nε gätho y_u 'yεc'yεi 'b_ucua i pεn'nah_u
ran zεngua.

¹⁴ Nu rá mate ma Hmu_u ra Jesucristo, nε
rán huεcate Oja, nε rá m fäts'i rá Hogand_uhi
Oja dí comhb_u gätho ah_u. Nε hønt'a dí xi ah_u
ya.

GÁLATAS

Ra søcuą bi 'yorba ra Pablo ɯ yɯ 'yɛc'yɛi bɯ ja ra häi Galacia

Ran zengua

1 Nugä dra Pablogä, guecä him bi huangä yɯn 'yohɯ, pɛ guesɛ a ra Jesucristo, nɛ'a rá Ta, ngue bi xox'a rá Ts'unt'ɯ 'bɯ mi du.

2 Nugä nɛ gätho ya ma cuɯ nanguɛ Ojå ngue i 'bɯcua dí pɛn'nahɯ ran zengua. Guehna ra søcuą dí ot'ahɯ, nanguɛ gätho yɯ 'yɛc'yɛi i 'bɯpɯ ra häi Galacia.

3 Dí äp Ojå ra Ta nɛ ma Hmuhɯ ra Jesucristo dí 'da ahɯ rán jåpi nɛ da hyut'a ni mbuihɯ.

4 Nu'a ra Jesús bin däse bi gurca ma ts'oquihɯ. Nɛ nanguɛ'bɯ mí du a, bi zä da yanjɯ nanguɛ ran ts'o i jaua ja ra ximhäi. Nɛ guehna rá pähä ma Tahɯ Ojå bi 'yørcahɯ.

5 Jananguɛ'a dí ɛspahɯ Ojå nɛ i ja rá nuixte gätho yɯ pa mazai.

Hin'yɯ man'da ram hma ngue dí m pø a n'da

6 Nugä xøgue dadí hyonya thoho hanja 'bexque gá hyɛhmbɯ Ojå ngue bi zon'nahɯ xquí pähmbɯ rá mate ra Cristo, nɛ gá hyäxhɯ n'dan'yo ra 'yu t'ɛmbi ní zin ahɯ Ojå.

7 Pɛ hin'yɯ man'da ra 'yu ní zinɯ Ojå, hinda hønt'a rán ho ma'da'yo ra Cristo. Pɛ i 'bɯ'i 'da'ɯ in nde da hyä ahɯ, ngue nde di pä't'ahɯ ra 'yu nanguɛ ra Cristo.

8 Pɛ ya xtá xi ahɯ ra 'yu ngue majuani dí yanjɯ Ojå a. Nu'bɯ 'bo'o da xi ahɯ nɛ 'dahma 'dan'yotho da xi ahɯ, da nu rán ts'ɛmbi Ojå a, madague'bɯ guecä o n'da rá m 'behni mahɛts'i.

9 Ga xi ahɯ mahøn'a tengu ya xtá xi ahɯ, nu'bɯ 'bo'o xi ahɯ n'dan'yo n'da ra 'yu xinda gue'a gá hyämhɯ, Ojå da zänba ran ɯnbi a.

10 Nuna ram hma dí xi ahɯ nts'ɛdi ts'ɯ. Mfädi hin dí honi guin numanhogɯ, pɛgue dí hongä Ojå da numanhogui. Pɛ nu'bɯ xcá honi 'bɛ'a dí numanhog yɯ jå'i, hingui sä xcán 'yɛhɛgä nanguɛ ra Cristo 'bɯ.

Hønt'a Ojå bi bɛnba ram hma im man ra Pablo

11 Ma zɯ cu ahɯ, dí n nde ahɯ gui pähmbɯ hing rá m hman yɯ jå'i a rán ho ma'da'yo ra Cristo dá xi ahɯ.

12 Nu ran ho ma'da'yo dí m mangä, xínga n'da ran 'yohɯ bi xiqui, nɛ hín dá øcä bɯ ja man xädi a, pɛ guesɛ a ra Jesucristo bi jaqui dí pädi.

13 Nu ahɯ ya gá 'yøhmbɯ 'bɛ'a mí øt'ä nu'bɯ mi tɛndä yá t'ɛc'yɛi ɯ ma mijudíohe, ɛmmɛ madí undä ran ɯnbi ɯ yá 'yɛc'yɛi ra Cristo, nɛ mim bɛngä xcá juadi gätho ɯ.

14 Nɛ mi øt'ä xɯn ho yá t'ɛc'yɛi ma mɛnguhe yɯ judío, ɛmmɛ mí ɛhya ga jå'ts'ä ɯ, nɛ xínda gue'ɯ mí'da 'da ingu yɯ jɛya mí pɛs'he. Nguetho ɛmmɛ min nde xcá thocä yán t'øt'e ɯ ndu mam bombøtahe maya'bɯ.

15 Pɛ nu'bɯ hin nám 'bɯcä, Ojå xí huan-gui, nɛ m'bejua bi zongui nanguɛ rá mate. Nguetho bi ndese Ojå a.

16 Jananguɛ'a bi jaqui dá pä'a rá Ts'unt'ɯ ngue gue'a ra Cristo, guɛpɯ bi zä gam man rá m hma bɯ 'bɯh yɯ jå'i hing yɯ judío. Nɛ nu'bɯ mi zoncä Ojå, xínga n'da ra jå'i bi xängui.

17 Nɛ him 'bex dá mbagä bɯ ja ra hnini Jerusalén ngue xcán yå'be ɯ mí'da yá 'bäihɯ ra Cristo ngue m'bet'o xinda guecä. Pɛ m'bet'o dá mbagä bɯ ja ra häi Arabia bɯ njongui 'bɯi, guɛpɯ dán yåse'be Ojå. M'bejua bɯya duá pengä bɯ ra hnini Damasco.

18 Pɛ xí tho'an hyu jɛya 'bɯ má mbagä bɯ ja ra dähni Jerusalén, ja dá päcä ra Pedro bɯya, nɛ 'dɛ'macɯt'a thoho däm 'bɯ'be bɯ ra Pedro.

19 Pɛ hin dá nugä mí'da yá 'bäihɯ ra Cristo, pɛ hønt'a ra Jacobo rán 'yohɯ ma Hmuhɯ dá nugä bɯ.

20 Pɛ majuani na dí ot'ahɯ, nguetho i pä Ojå hin dí mangä ra fɛhni.

21 M'bejua bɯya dá mbagä bɯ ja ra häi Siria nɛ ra häi Cílicia.

22 Nɛ nu'ɯ yɯ 'yɛc'yɛi dim pɛti bɯ ja yám pɛti bɯ ra häi Judea, him mí päqui nguetho njam'bɯ min nugui.

23 Pɛgue mí øde ngue guecä drá Pablo mí ɛna xcá juah yɯ 'yɛc'yɛi, pɛ nuya dí m mangä rá m hman Ojå.

24 Jananguɛ'a bi un ra jamadi Ojå ngue 'bɛ'a bin ja nanguecä.

2

Mi'da yá 'bäih_u ra Cristo bi zimanho a ra Pablo

¹ Nu'b_u mi tho'a 'de'magoho njeya dá mbagä mahøn'a b_u ja ra dah_unini Jerusalén. Dá mbé'be ra Bernabé ne dá six'be ra Tito.

² Nugä dá mbähmbe b_u nguetho bi bēngä Ojā. Ne dán yahe 'da' u yá ngarpi y_u 'yēc'yēi. Ne hōnt' u dá xi'be 'bē'a nīm hma dí xi' u hing y_u judío, ngue gue'a rán ho ma'da'yo ra Cristo. Nguetho dí su di u't' yá mbui 'bē'a dí øt'ä, ngue hinga ne' u yá t'ēc'yēi y_u judío dí mangä hap_u dí 'yo. Ne nu'b_u hin xtá numanho, xtí ts'onga ma 'bēfi b_u 'b_u.

³ Pē nte bi xic'be, xīm bi ma ngue jatho da thecuā rá xifani ra Tito tengu yá t'ēc'yēi y_u judío. Ne nuna ra Tito hin ra judío na, pē ra griego na.

⁴ Pē mi 'b_ur_u u 'da y_u hyäte ngue y_un 'yōxte, ngue hōntho in øxtho, ngue nde da bađi gue'b_u dí øt'ä yá t'ēc'yēi y_u judío o hin'na. Nu' u in nde di hegah_u 'bē'a gätho bi 'daj_u ra Cristo, ngue bi jaj_u ga hehmb_u yán t'øt'e y_u judío.

⁵ Pē xíngui ts' u dán hyehmbe ngue da hyäje u y_u hyäte, pē dá zaciahe a ram hma majuāni. Nguetho dín ndehe, hōnt'a majuāni rán ho ma'da'yo ra Cristo gui 'yē't'ambuih_u a.

⁶ Ne nu' u njuāntho y_u ngarpi b_u, madague'b_u t'ēmbi man'da ja yán t'ēdi xinda guecä, pē 'da'angudähe, nguetho 'da'angu y_un 'yoh_uthoho b_u na nu Ojā. Ne him bi xiqui n'dan'yo n'da ram hma ga xänba y_u ja'i.

⁷ Pē nu' u y_u ngarpi bi hyäxa njuāni ngue gue'a Ojā bi 'dacä ra 'bēfi ga xi' u hing y_u judío a rán ho ma'da'yo ra Cristo, tengu thofo ra 'bēfi bi un Ojā ra Pedro nangue da xih ma mijudíohe.

⁸ Nguetho n'dat'a Ojā bi 'dac'be ra ts'ēdi ra Pedro, ne bi xifi da xi' u y_u judío, pē nugä, bi xiqui ga xi' u hing y_u judío.

⁹ Janangue'a nu'b_u mi hyäxa njuāni ngue 'da'angu nan hēts'i a ra 'bēfi bin 'daje u y_u ngarpi a ra Jacobo, ne ra Pedro, ne ra Xuua, bi bēndga ma 'yē'be ra Bernabé. Nu'a nám bōn'a n'dat'a dí ēc'yēihe, ne n'dat'a dīm mamhbe ga mbé'be b_u 'b_u u hing y_u judío,

dam pē'be b_u, pē nu' u, di thoqui da xih y_u judío.

¹⁰ Hōnt'a bi xic'be jatho ga fäx'be y_u hyoia, pē ngub_u dí ēhya ga øt'a.

Nu'a ra Pablo bi dāmhya ra Pedro b_u Antioquia

¹¹ Pē nu'b_u mi mba b_u ja ra hnini Antioquia a ra Pedro, nugä dá xip rá hmi, nguetho hingui ho bi 'yøt'e.

¹² Nguetho nu'b_u mi zōm b_u 'da u ma mijudíohe bi mbēn'na ra Jacobo, ne 'bex bi 'yē'ts'a na sihmēh_u u hing y_u judío, sä bi zu da 'yēmp' u yá mijudíohe hingui ho bi 'yøt'e.

¹³ Ne nu' u mi'da y_u judío ngue mi ēc'yēi b_u, bi dēn'na ra Pedro. Ne'a ra Bernabé bi dēn'nd_u ngue madí yorba yán t'øt'e.

¹⁴ Pē nu'b_u má nugä ngue him bin theui ran ho ma'da'yo a bi 'yøt' u, dá xi'a ra Pedro, ne gätho mi 'bäp_u: “Nu'i gra Pedro gra judío, pē hin gmi øt' yán t'øt'e y_u judío. Pē hanja gní 'yøt' mahøn'a yán t'øt'e y_u judío, ne n'danni guín sihmē. Pē tengu'b_u guí uth_u u hing y_u judío ngue da 'yøt' yán t'øt'e y_u judío,” dá ēmbi.

Dy_u judíohe, ní yañje a ra Cristo

¹⁵ Nugähe ngue dām 'b_uhmbe dy_u judíohe, nzāi dá øthe yán t'ēdi Ojā bi sije. Ne hin dām 'b_uhmbe tengu' u hing y_u judío, ngue hingui pañ yán t'ēdi Ojā u.

¹⁶ Pē guehma dí pañmbe hin dí hogahe u y_un t'ēdi gue Ojā bi un mam bombøtahe maya'b_u, pē hōnt'b_u ga hāmhbē rá mate ra Jesucristo, di hoga ma ts'oquihe, dy_u judiógähe. Janangue'a necähe ngue dá pañmbe yán t'ēdi Ojā, pē dá hāmhbē rá mate ra Jesucristo ngue di hogahe. Ne hin dí ēmhbe di hogahe 'b_u dí øzēhēhē u y_un t'ēdi. Nguetho mán t'o't'i: “Xínga n'da da t'ēmbi x_un ho nangue yán t'ēdi Ojā.”

¹⁷ Ne nugähe dy_u judíohe, pē nangue ra Cristo dí homhbe di hogahe ya. Ne gue'a ná ēs'he a dīm bēmhbe di hogahe u yán t'ēdi Ojā. Pē hin dīm bēmhbe ngue dy_u 'yøt'ats'oquihe 'b_u dí ēs'he u, nguetho gätho x_un hofo rá 'yu ra Cristo.

¹⁸ Pē nu'b_u gam mangä ngue jatho ga øt'ä mahøn'a yán t'ēdi Ojā bi un ma mijudíohe, ngue gue' u dí hogä u, pē ga cohi dra

'yøt'ats'oqui 'bɯ, nguetho hin dí hāt'i ga øt'ä yɯn t'ɛdi tengu in nde Oja.

¹⁹ Janangue'a dá ε'ts'ä ná bɛngä ní zingä Oja ɯ yán t'ɛdi, nɛ dá tɛn'na ra Jesucristo nguɛpɯ da zä di 'dac ra 'da'yote, nɛ da zä bɯ ga ørpa rá 'bɛfi Oja bɯya.

²⁰ Nuya däm 'bɯcä tengutho 'bɯ 'darɸɯ xcá tu'be ra Cristo bɯ ja ra pont'i, nguɛ bi 'bɛrca man 'yomfɛnisɛ. Nɛ gue'a ra Cristo i 'bɯcua mbo ma mbɯi ya, di bɛngä a dí m ma nɛ 'bɛ'a gätho man'da dí øt'ä. Pɛ gue'a nám 'bɯcä a nguɛ thocua tho dí hängä rá ts'edi a rá Ts'unt'ɯ Oja, nguɛ bi huɛgä a nɛ bi un rá te nanguécä.

²¹ Nɛ nugä hin te dí m mangä nguɛ säti thoho bi du'a ra Cristo. Pɛ nu'bɯ xti hogahɯ ɯ yán t'ɛdi Oja, säti thoho bi du'a ra Cristo 'bɯ.

3

Hinga gue'ɯ yɯn t'ɛdi ín 'dajɯ rá Hogandɔhi Ojɯ ɯ

¹ Nu'ahɯ ma zɯ cu ahɯ, nguɛ guí 'bɯhmbɯ bɯ ra häi Galacia, hanja gnán 'yambɯihɯ, to'o bi hyä ahɯ nguɛ hin gui 'yøthɯ a ma-juani. Nguetho rá mbɯdi gá 'yøhmbɯ xɯn ho 'bɛ'a nam bøn'a í du'a ra Jesucristo.

² Pɛ damim bɛmhɯ ya nda'a ín 'dajɯ rá Hogandɔhi Oja a, ha gue'ɯ yán t'ɛdi Oja bi man ra Moisés, uague gue'bɯ má ɛc'yɛihɯ bi du ra Cristo nanguɛ ma ts'oquihɯ.

³ Nɛ ya gá dɯhmbɯ gán 'yohɯ rá Hogandɔhi Oja nanguɛ gá 'yɛc'yɛihɯ ra Cristo. Ha guí ɛna gui hyɛhmbɯ a, nɛ guí ɛna gan hoczɛhɛhɯ ya. Hanja gán tontohɯ.

⁴ Nɛ nanguɛ gätho yɯn ɯnbi gá nuhɯ, ha hin te ts'ɯ nin 'yomfɛni bi 'da ahɯ yɯn ɯnbi. Nde'bɯ gui pɔhmbɯ ts'ɯ 'bɛ'a nam bøn'ɯ yɯn ɯnbi.

⁵ Pɛ gá 'yɛc'yɛihɯ 'bɛ'a bi 'yøt'ahɯ ra Cristo, nɛ gue'a ín 'da ahɯ rá Hogandɔhi Oja a, nɛ gue'a ní ja ahɯ gui 'yøthɯ yɯn t'øt'e nuixte, nɛ hinga gue'a gní 'yøthɯ yán t'ɛdi yɯ judío.

⁶ Nu ra Abraham bi 'yɛc'yɛi a bi xi Oja da 'yørpe, nɛ hin'yɯ man'da 'bɛ'a í ts'imanho a.

⁷ Nde'bɯ gui pɔhmbɯ ya nguɛ gätho yɯ 'yɛc'yɛi i comhbɯ rán japi Oja bin t'un'na ra Abraham, tengu'bɯ njuan̄tho gätho yá t'uhni ra Abraham. Nguetho i ɛc'yɛi 'bɛ'a bi man Oja tengu ra Abraham.

⁸ Nu Oja mám'bet'o mi pɔdi nguɛ da nu-manho ɯ gätho to'o da 'yɛc'yɛi 'bɛ'a bi ma, dague'bɯ dyám bom'betohɯ ra Abraham o hin'na. Janangue'a Oja bi xi'a ra Abraham: “Gätho yɯ nde 'dahma 'dan'yo gui comhbɯ ran japi ɯ da 'yɛc'yɛigui tengu i,” bi t'ɛmp'a ra Abraham.

⁹ Janangue'a gätho to'o da hyan̄tho ram hma nanguɛ ran ho da 'yørcahɯ Oja, n'dat'a ran japi ga comhbɯ ra Abraham, nguetho n'dat'a rá t'ɛc'yɛi dí øthɯ.

¹⁰ Nu'ɯ gätho nguɛ i ɛna, jatho da 'yøt' yɯn t'ɛdi bi un Oja yɯ judío, gätho da nu rán ts'ɛmbi Oja ɯ. Nguetho i mam bɯ ja rá m Hman Oja: “Nu'bɯ gui festhohohɯ a n'da ran t'ɛdi, säti thoho 'bɛ'a mi'da gui 'yøthɯ 'bɯ, nɛ guexta'a gui nuhɯ rán ts'ɛmbi Oja.”

¹¹ Mfadi ya nguɛ xinga n'da ra jɔ'i sä da zin'a Oja nanguɛ'a ní 'yøt' yán t'ɛdi yɯ judío. Pɛ tengu i mam bɯ ja rá m Hman Oja: “Gätho to'o da hyan̄tho ram hma nanguɛ ran ho da t'ørpe, nu Oja di hocpa yá ts'oqui, nɛ di un ra temazai.”

¹² Pɛ nu yán t'ɛdi Oja, guí ɛmhɯ gui uɔspahɯ rá mate Oja ɯ. Pɛ bi 'yɛntho ɯ: “Nu'bɯ 'bɯi to'o da hyät'i da 'yøt'e gätho yán t'øt'e yɯn t'ɛdi, dí zin Oja ɯ yán t'ɛdi 'bɯ,” bi 'yɛn'ɯ.

¹³ Nu'a ra Cristo bi yan̄jɯ nanguɛ ran ts'ɛmbi mi ja xcá nuhɯ nguɛ hin dá jɔs'hɯ yɯn t'ɛdi. Nguetho bi nu ran ts'ɛmbi nanguɛjɯ 'bɯ mín zɔpɯ ja ra pont'i. Nɛ gue'a nam bøn'a mán t'o't'i bɯ ja rá m Hman Oja: “Da nu rán ts'ɛmbi Oja a to'o din zɔpɯ ja ra za,” mi ɛna.

¹⁴ Nanguɛ 'bɛ'a bi 'yøt'a ra Cristo Jesús, sä ga hɔmhɯ rá Hogandɔhi Oja, nanguɛ'a dá ɛc'yɛihɯ. Nɛ n'dat'a ran japi bi un Oja ra Abraham nguɛ da comhbɯ yɯ jɔ'i hing yɯ judío, nɛ gätho mi'da nguɛ da 'yɛc'yɛi.

Hingui sä yɯn t'ɛdi di ts'onba ran hoqui bi 'yøt' ra Jesucristo

¹⁵ Ma zɯ cu ahɯ, ga xi ahɯ n'da ra hmɛpya ya. Tengubɯ yoho yɯn 'yohɯ i hon yɯ tes-tigo da 'yøt'a n'da ran hoqui, nɛ i huspa yá firma nɛ rá sello ra zɛ'mi. Njo'o man'da ran 'yohɯ sä di pädi.

¹⁶ Nu ran hogui bi 'yøt'ui Oja a ra Abra-ham nɛ rá m bom'bet'o. Pɛ nu rá m hman Oja

him bi ma ngue gätho yám bom'betó, pɛ bi ma hɔnt'a n'datho, ngue gue'a ra Cristo.

17 Nugä ga xi ahɯ ya 'bɛ'a nam bɔn'a dí m mangä. M'bet'o thoho xí 'yɔt'ui ran hogui Ojã a ra Abraham, nɛ tengu'bɯ ya bi firmabi ngue njam'bɯ dim pädi. Nɛ m'bejua bɯya bi un yɯn t'ɛdi ma mijudíohe, 'bɯ ya xí thoqui goho ciento nɛ 'däte ma 'dɛt'an jɛya. Pɛ hin'yɯ yá ts'ɛdi ɯ yɯn t'ɛdi ngue di ts'onba a ran hogui bi 'yɔt'ui Ojã ra Abraham.

18 Nɛ nu'bɯ da gue'ɯ yɯn t'ɛdi xtí zinjɯ Ojã, pɛ hin xtá man'a Ojã a ran hogui í hogazehɛɯ Ojã 'bɯ. Pɛ nu'a ran hogui bi mammi Ojã a ra Abraham, di untho nangue rá mate zɛɛ.

19 Pɛ hanja í zän'na Ojã ɯ yɯn t'ɛdi, gue'bɯ ya hinga gue'ɯ ɔrcahɯ ran ho ɯ. Pɛ m'bejua bi man Ojã yɯn t'ɛdi, guerpɯ da fãdi gätho i ja yá ts'oqui yɯ jã'i. Pɛ nu'ɯ yám 'behni Ojã mahɛts'i bi xí'a ra Moisés ngue di un yɯn t'ɛdi yɯ jã'i nɛ hinga guesɛ Ojã. Nɛ bi zän Ojã din t'ɛ'ts' 'bɯ bi zøh rá m bom'betó ra Abraham ngue bi ma ba ɛɛ, ngue gue'a ra Cristo.

20 Pɛ nu Ojã bin yãɛui ra Abraham 'bɯ mí 'yɔt'ui ran hogui, njom mi 'bä'inde n'da ra pøngahyã, nɛ him mi 'bähmi n'da rá m 'behni mahɛts'i. Nɛ hɔnt'a Ojã bi 'yɔt'ui ran hogui ra Abraham.

'Bɛ'a nam bɔn ɯ yɯn t'ɛdi

21 Pɛ nu'a Ojã hingui yoho yɯm hma bi xijɯ. Nu'bɯ xcá häthɯ xcá jãs'hɯ yán t'ɔt'e ɯ yɯn t'ɛdi, gue'ɯ xtí 'dajɯ ra temazã 'bɯ.

22 Pɛ nu rá m Hman Ojã i ma ngue gätho yɯ jã'i i ja yá ts'oqui. Nɛ gätho to'o da 'yɛc'yɛi 'bɛ'a bi 'yɔt'a ra Jesucristo, da hyãni 'bɛ'a bi man Ojã ngue di unni.

23 Nu'bɯ hin ní zøcua häi ra Cristo, mí øthe yán t'ɛdi Ojã madí mandagahe xɯn ho, tengu'bɯ dyɯ ofãdihe. Jague'bɯ mi zøh ra Cristo, dá hãmhbɛ rá mate bi xogahe.

24 Nɛ nu yɯn t'ɛdi midí mandagahe 'bɯ hin ná pãhmbe ra Cristo. Nɛ tengu n'da ra t'uhni i pa ma ɯnbi 'bɯ hingui ho ɔt'e, pɛ gue'ɯ dá hãmhbɛ rá mate ra Cristo di hogahe.

25 Nuya dá däh ma mbɯihɯ ra Cristo, nɛ him man dí homhbɯ 'bɛ'a man'da di mandagahɯ.

26 Nguetho gätho bi 'yørcahɯ yá t'uhnihahɯ Ojã 'bɯ má hãmhbɯ rá mate ra Cristo.

27 Nɛ gätho dán xixyãhɯ nangue dí tɛnhɯ ra Cristo nɛ 'da'angu dí m bɛmhɯ a.

28 Nɛ dí 'bɯmhɯ ra Cristo, janangue'a hinga 'dahma 'dan'yo bɯ na nujɯ Ojã, dyɯ judíohe, o gue dyɯ griegohɯ, o gue dyɯ 'yɛhɛhɯ o gue hin dyɯ 'yɛhɛhɯ, o gue yɯn 'yohɯ, o gue yɯ xisu. Pɛ gätho gahɯ tengu'bɯ dí 'bɯmhɯ n'danjã'itho bɯ na nu Ojã.

29 Nɛ nu'bɯ dí 'bɯmhɯ ra Cristo, tengu'bɯ nɛ ahɯ gätho bi xãndgahɯ ra Abraham, nɛ sä ga comhbɯ ran hogui bi 'yɔt'ui Ojã a, nɛ sä ga hãmhbɯ rán jãpi Ojã bi ma di unni.

4

1 Nuya dín nde ga xi ahɯ n'da ra hmɛpya 'bɛ'a mi ɔrcahɛ yán t'ɛdi Ojã 'bɯ him mi tímhbɛ ran 'yomfɛni. Tengu'bɯ n'da ra t'ut'uhni da du rá ta, nɛ i 'bɯi tengu'bɯ n'da ra 'yɛhɛ bɯ ja rá ngu, madague'bɯ xɯn ngu 'bɛ'a bi zocpa a rá ta.

2 Jatho da mba ma manda asta gue'bɯ go bin te ra t'uhni.

3 Nɛ gue'a mi øthe a 'bɯ hin ná pãhmbe, midí mandagahe ɯ yán t'ɛdi Ojã, gue bi xije 'bɛpɯ dán 'yohe ua ja ra ximhäi.

4 Pɛ nu'bɯ mi zøh ra pa ngue bá pɛnh Ojã rá Ts'unt'ɯ, nɛ bim 'bɯi nangue n'da ra xisu ngue ma mijudíohe. Nɛ nu'a rá Ts'unt'ɯ Ojã bi 'yɔt' yán t'ɛdi Ojã.

5 Janangue'a bi zã bi hyãgahɯ gätho yɯ ts'oqui dín dupatehɯ nangue hin dá øthɯ yɯn t'ɛdi xɯn ho, nɛ bi zã bɯ bi zinjɯ Ojã ngue dyɯ t'uhni gahɯ bɯya.

6 Nɛ nujɯ yá t'uhnihahɯ Ojã, nɛ bá pɛngahɯ a rá Hogandãhi bɯ ja ma mbɯihɯ. Nɛ nangue dí 'bɯmhɯ rá Hogandãhi Ojã, sä gam mamhbɯ ngue ma Tahɯ Ojã.

7 Nuya guí 'bɯmhɯ ngue yá t'uhni ahɯ Ojã, nɛ hin guí 'bɯmhɯ tengu gyɯ 'yɛhɛhɯ. Nɛ nangue'a 'bɛ'a bi 'yɔt'a ra Cristo, Ojã di 'da ahɯ 'bɛ'a gätho i ja, nguetho yá t'uhni ahɯ.

I hãdumbɯi ra Pablo nangue yɯ 'yɛc'yɛi

8 Pɛ nu'bɯ hin gní pãhmbe Ojã majuãni, ngue gue'ahɯ hing yɯ judío ahɯ, gmín 'yɛhɛhɯ yɯ ojã ngue him majuãni.

9 Pɛ nu ahɛ ya gá pəhmbɛ Ojə, nɛ'a Ojə i pə ahɛ. Ha guím bɛmhɛbɛ gui hyomhbɛ man'da ra 'yu mahɔn'a, ngue gan 'yɛhɛhɛ yán t'ɛdi Ojə guím bɛnsɛhɛ dí zin'ahɛ Ojə ɛ. Pɛ nu yɛn t'ɛdi hin'yɛ yá ts'ɛdi ɛ, tengutho a ra 'yu gá hyɛhmbɛ mam'bet'o, 'bɛ gmí thəndehɛ yɛ ojə him majuaɲi. Pɛ nte manho da 'yɔt'ahɛ mahɔn'a ɛ.

10 Pɛ nuya gui ɛmhɛbɛ i ja yá ts'ɛdi ɛ 'da yɛ pa, o gue'ɛ 'da yɛ zəna, o gue 'da yɛ jɛya.

11 Nugä dra Pablogä, ɛmmɛ dí su nangue ra 'bɛfi xtá ɔt'ä bɛ gui 'bɛhmbɛ, nɛ 'bɛ'a dá xi ahɛ, ɛna gue'bɛ nte ní mbatho.

12 Nu ahɛ ma zɛ cu ahɛ, dín nde ahɛ gam 'bɛhmbɛ tengugä, nguetho dá ɛ'ts' yɛn t'ɛdi mi ɔt'ä, nɛ dí 'bɛcä tengu ahɛ ngue njəm'bɛ gá 'yɔthɛ yɛn t'ɛdi mam'bet'o. Nɛ nu'bɛ mäm 'bɛhmbɛ bɛ, gán numanhojɛ, nte mán ts'o gá 'yɔrcahɛ. Masque nɛhya gui 'yɔmanhohɛ na.

13 Pɛ gui pəhmbɛ ngue mi ɛgä, nɛ gue'a dá mbagä bɛ. Nɛ nu'bɛ mäm 'bɛhmbɛ bɛ, dá xi ahɛ ran ho ma'da'yo bɛya.

14 ɛmmɛ xɛn hɛi ran ɛ mi jagä, pɛ njo'o ahɛ gá sanjɛ ngue xɛn ɛgui. Pɛ gätho ahɛ gá sinjɛ xɛn ho, tengu'bɛ dram 'bɛhni mahɛts'igä, o tengu'bɛ da guecä dra Jesu-cristogä.

15 ɛmmɛ mi hu ni mbɛihɛ 'bɛ má xi ahɛ ram hma. Nɛ nu'bɛ 'bo'o xtán zä, xtá hyəh rá dá nɛ xtí 'daqui.

16 Pɛ nuya, ha gui sɛjɛ ya nangue dí xi ahɛ majuaɲi.

17 Nu yɛ ja'i ngue i hä ahɛ, hɔntho in nde di 'uec'ahɛ nanguecä, nguetho in nde ahɛ go gui numansuhɛ ɛ nɛ gui tɛnhdɛ ɛ.

18 Xɛn ho ngue gui tɛnhdɛ ɛ 'da, pɛ gui huanhdɛ to'o majuaɲi im ma xɛn ho, madague'a hinga 'darbɛ dí 'bɛhmbɛ.

19 Ma zɛ t'ɛhni ahɛ nangue ra Cristo, nts'ɛdi gá ɛngahɛ, tengu'bɛ n'da ra xisu ngue hinga nam 'bɛh rá t'ɛhni, ngue xɔ ga ja ahɛ gam 'bɛhmbɛ ma'da'yo mahɔn'a. Nɛ guexta'a ga thoqui ga nu ran ɛnbi, jague'bɛ gá pəhmbɛ xɛn ho a ra Cristo.

20 Xi'bɛ di 'bɛcä bɛ, n'dahma sä dan yəɛhɛ, nguetho nuua dí 'bɛcä hingui sä ga pədi 'bɛ'a guím bɛmhɛbɛ.

21 Nu ahɛ ngue guín nde gui 'yɔthɛ yán t'ɛdi ma mijudíohe, ga xi ahɛ ya 'bɛ'a nam bɔn ɛ yɛn t'ɛdi.

22 Nt'o't'i ngue mi 'bɛ'i yoho yá ts'unt'ɛ ra Abraham. N'da rá ts'unt'ɛ ra 'yɛhɛ xisu, nɛ n'da rá ts'unt'ɛ a rá xisu zɛhɛ ngue hinga gue'a rá 'yɛhɛ.

23 Nu rá ts'unt'ɛ ra 'yɛhɛ xisu bim 'bɛi tengutho 'bɛ im man yɛ ja'i dim 'bɛh yá t'ɛhni, pɛ nu rá ts'unt'ɛ a rá xisu zɛhɛ bim 'bɛi nangue rá ts'ɛdi Ojə nguetho ya xí man'a Ojə ngue dim 'bɛi.

24 N'da ra hmɛpya ngue yoho yɛ 'yu i hax yɛ ja'i. Nu ra 'yɛhɛ xisu ní huti ra Agar, rán t'uti ɛ yán t'ɛdi Ojə bin t'un'na Moisés bɛ ja ra t'ɔhɔ Sinaí. Nɛ nu'ɛ to i tɛn'ndɛ, tengu'bɛ yɛ 'yɛhɛ ɛ.

25 Nu ra Agar i uh ra hmɛpya nangue ra t'ɔhɔ Sinaí nubɛ ja ra häi Arabia, nɛ nguetho ra dəhnini Jerusalén ngue'a i ja bɛ a ya. Nɛ nu yɛ ja'i i 'bɛpɛ, i uh ra hmɛpya tengu'bɛ yá 'yɛhɛ ɛ yán t'ɔt'e yɛn t'ɛdi ɛ.

26 Pɛ nu ra xisu ngue hing ra 'yɛhɛ i uh ra hmɛpya nguɛpɛ mahɛts'i, ra hnini Jerusalén ma'da'yo. Nɛ njongui pa ma manda bɛ nangue yɛn t'ɛdi. Nɛ nujɛ dyú menguhɛ bɛ.

27 Nt'o't'i bɛ ja rá m hman Ojə:

Gan johya gra xisu ngue hing ra 'yɛhɛ, madague'bɛ hinga nam 'bɛh ní t'ɛhni.

Nts'ɛdi gan yə nangue nin johya, gue'e hin gana nu ran ɛnbi.

Nguetho dim 'bɛh mi'da ni t'ɛhni ngue yá t'ɛhni Ojə, ɛmme xtán ngu, xinda gue'a ra 'yɛhɛ xisu ngue i tɛn yá t'ɛhni nangue bi mansɛ tengu yɛ ja'i.

28 Ma zɛ cu ahɛ, nuya dí ɔthɛ tengu ra Isaac rá ts'unt'ɛ ra Abraham, ngue Ojə bi ma dim 'bɛi. Nguetho yá t'ɛhnigahɛ Ojə tengu bi ma.

29 Pɛ nu man'da ra ts'unt'ɛ ngue bim 'bɛi nangue bi mansɛ tengu man yɛ ja'i, bi zɛ'a ra ts'unt'ɛ ngue bim 'bɛi nangue rá ts'ɛdi a rá Hogandəhi Ojə, tengutho in ja ya.

30 Im mam bɛ ja rá m hman Ojə; "Dami 'yɛthɛ ra 'yɛhɛ xisu nɛ'a rá t'ɛhni, nguetho hin da gonhui 'bɛ'a i ja rá ts'unt'ɛ ra xisu ngue hing ra 'yɛhɛ."

Rá hmɛpya ra Agar nɛ ra Sara

31 Gui pãhmbu ya, ma zu cu ahũ, ngue hin dyũ t'ũhni gahũ ra 'yẽhe xisu. Pẽ tengubũ dyũ t'ũhnigahũ ra xisu ngue hing ra 'yẽhe.

5

Hin dan 'yẽhehu yũn t'ẽdi mahõn'a

1 Nu'a ra Cristo bi yãnjũ bũ min 'yẽhehu mam'bet'o, ngue ya him man dan 'yẽhehu bũ. Pẽ damin zãmhbũ bũ hapũ bi mbãp'ahũ ra Cristo, nẽ 'yo gadĩn umhbũ gan 'yẽhehu mahõn'a.

2 Dami 'yõhmbũ ya 'be'a dí xi ahũ, nugã dra Pablogã. Nu'bũ gui 'yẽna gui 'yõthũ 'da yũn t'ẽdi ngue gui hyec ni xifanihu, nu'a ra Cristo hin da zã da 'yõt'ahũ n'da ran ho a 'bũ.

3 Dín nde ga xi ahũ mahõn'a. Nu'bũ gui dũ'mi gui 'yõthũ yãn t'ẽdi ma mijudĩohe, jatho gãtho gui 'yõthũ, nguetho hinga xõt'a n'datho gui 'yõthũ.

4 Nu'bũ 'bũ i 'da ahũ ẽna ngue ja yũ ts'edi u yũn t'ẽdi di hoc'a ni mbũihu ngue da zimanho ahũ Ojã, pẽ ya gã hyehmbũ ra Cristo 'bũ, nẽ gã 'uehmbũ bũ ja rán huẽcate Ojã bũya.

5 Pẽ nu rá Hogandãhi Ojã dá hãmhbũ 'bũ má pãhmbũ majuãni ra Cristo, gue'a dí 'yẽnjũ xũn hojũ Ojã a, nẽ gue'a ná tõmhũ da zinjũ xũn ho.

6 Nẽ nu'bũ dí 'bũhmbũ ra Cristo, madague'bũ da mba nthẽqui ma xifanihu o hin'na, hin te di muui. Pẽ man'da hñehi thofo ga simhbũ xũn ho ma mbũihu a ra Cristo, nẽ gue'a dí jajũ ga õthũ ran huẽcate a.

7 Pẽ nu'bũ rá mbũdi thofo, ẽmmẽ gmĩ 'yõhu xũn ho bũ ja rá 'yu Ojã. To'o bi zãmp'ahũ ngue hin gui õthũ ra 'bẽfi majuãni.

8 Him bi zãmp'ahũ Ojã, nguetho guesẽ Ojã bi zon'nahũ gan 'yõhu bũ ja rá 'yu.

9 Nu'bũ gui 'bũhmbũ n'da in nde di ts'on'na nin 'yõmfẽnihu, 'da xni ts'on'natho ni mbũihu 'bũ, tenguthofo 'bũ rá íxi ra thuhmẽ i sinni gãtho ra jũni.

10 Nugã dí hãxa njuãni ngue ma Hmuhũ Ojã di ja ahũ 'da'angu gam bẽmhũ. Nẽ to'o i 'bũpũ ngue in nde di ts'on'na nin 'yõmfẽnihu, da nu rán ts'embĩ Ojã a, hõnt'a go to'o.

11 Nu'bũ guexta'a dí xicã yũ jã'i, jatho gui 'yõthũ yãn t'ẽdi ma mijudĩohe, hin din nugã

ran ucpĩ 'bũ. Pẽ guexta'a i pa ma uguiã nguetho dí m mangã, jatho gui 'yẽc'yẽihu a ra Cristo, ngue bi du bũ ja ra pont'i nanguẽ ma ts'oquihu.

12 Nu'a to'o in nde da hyec'a ni xifanihu, man'da xũn ho 'bũ da 'uetho u.

13 Nguetho nu ahũ, ma zu cu ahũ, Ojã bi ja ahũ bi thõc'ahũ yũn t'ẽdi, nẽ bi zon'nahũ in nde ahũ gan 'yẽhehu n'da ngu n'da ahũ nanguẽ ran huẽcate. Nẽ hínguĩn nde ahũ gui 'yõthũ ni pãhã zẽhehu.

14 Pẽ tengubũ dá jãshũ gãtho yãn t'ẽdi Ojã 'bũ dan huẽjũ n'da ngu n'dajũ tengubũ nan huẽcsehu.

15 Pẽ gan jamansuhũ, xõhma ts'ũrpũ thofo gam 'bẽsehu 'bũ gan sũhmbũ n'da ngu n'da ahũ, nẽ gan tãthũ.

Gam bẽmhũ rá Hogandãhi Ojã

16 Pẽ guehna dí xi ahũ na ya. Dami 'yõthũ a di bẽn'nahũ rá Hogandãhi Ojã, nẽ gue'a gnĩ 'yẽs'hu gnĩ 'yõrpa rá pãhãzẽhe ni jã'ihu bũya.

17 Nguetho nĩn 'yõmfẽnihe n'da, hinga gue'a im man rá Hogandãhi Ojã a, nẽ nu rá Hogandãhi Ojã hinga 'da'anguui ní pãhãzẽhe n'da, nẽ din sũhmi u. Nẽ nu rá Hogandãhi Ojã hin di jajũ ga õthũ 'be'a in nde ma ts'on 'yõmfẽnihu.

18 Nẽ nu'bũ gue'a rá Hogandãhi Ojã dí tenhdũ, di zerca ma mbũihu, jananguẽ'a hin da zã da sijũ dá festahũ yãn t'ẽdi Ojã.

19 Gãtho mfãdi 'be'a nĩn t'õt'e n'da 'bũ õzẽhe 'be'a in nde ní jã'i n'da. Ngue i õt' ran 'yõmt'ẽni, nẽ ran ts'õm'bãi, nẽ ra ts'on'yõmfẽni,

20 nẽ i thãnde yũ za o gue yũ hmite, nẽ i õt' yũn jãxtõni, nẽ i õt' yũn sũi, nẽ i õt' ran ts'eya, nẽ in cue, nẽ i õt'a i numanhõse, nẽ i õt' yũn heque, nẽ i nde n'danni din 'yo,

21 nẽ i siyate, nẽ i hote, nẽ mihni, nẽ di muns' pũ ja yũ ngo ngue da 'yõt' yũ ts'oqui, nẽ n'dan'yo thofo i õt'e. Nẽ dí xi ahũ mahõn'a tengubũ dá xi ahũ, ngue nu'u to'o õt' ya, hin nan sãui da yũrpũ di manda rá ts'edi Ojã.

22 Pẽ nu'a rá Hogandãhi Ojã di jajũ ga õthũ ran huẽcate, nẽ ran johya, nẽ ní hyu ma mbũihu a, nẽ hin dan xõmbũihu, nẽ ga õthũ ra yembũi, nẽ ran hocjã'i, nẽ ga jãshũ dí mamhbũ,

23 Ne hin ga säman'uh, ne ga samzexe ma mbuih. Ne nu'bu ga othu ya, hin'yu n'da ran t'edi da zä dí zuj'bu.

24 Ne nu'a to'o in 'youi a ra Cristo, tengubü xí guarpu ja ra pont'i a rá ts'on'yomfeni zexe, ngue him man di manda a rá pähä zexe ne gätho 'be'a mí nde rá ja'i.

25 Pe nu'bu dí 'buhmbü rá Hogandähi Oja, jatho ga jafu di mandagahu 'be'a gätho dí othu'bu.

26 Pe nde'bu hin dan 'yexehü, janangue'a hin ga benbahü u mi'da ngue da nde da 'yot'e tenguh' da bin 'yets'i.

6

Dam fäxhu n'da ngu n'daju

1 Ma zu cu ah, nu'bu 'bu'a n'da ah bi dang bu ja ran ts'o, pe nu'ahu gue guexta'a guim bemhbü rá Hogandähi Oja, janate tho guin zohmbü a, gui zehmbü da mbeng bu ja rá 'yu Oja, guim bemhbü ne'ahu hin'yu ni ts'edih, ts'arpü thohe ne ah gui tanju'bu da ts'ä ah.

2 Ne nu'bu guí comhbü ni dumbuih, guí othu rán t'edi ra Cristo 'bu.

3 Pe nu'bu 'bu'a n'da ah din 'yexehü, ne hin'yu 'be'a pädi, din hyäzehü 'bu.

4 Ne hinga gue'a nan johyahü ngue gam bemhbü xun ho ma 'befihü xinda gue mi'da. Pe ga orpamasu ma 'befihü ngue ga othu xun ho, ne gue'a dán johyahü a büya.

5 Pe n'da ngu n'da ah jatho gui 'yoxehü 'be'a go ní 'befi di 'da ahü Oja, ngue ni 'befizehü.

6 Nu ahü ngue i sän'nahü ran ho ma'da'yo, nde'bu gui fäxhu ni xänbatehü gätho 'be'a i honi, janangue'a 'da xtám fäxtahü.

7 O guim bemhbü gui nuhü ran ho 'bu guí othu ran ts'o, nguetho guidín hyäzehü 'bu guim bemhbü a, ne hingui sä ga häthü Oja. Tengubü ga tuhmbü yu hmudä. Nu'bu dá tuhmbü a xun ho, xun ho a din ja büya, pe nu'bu ga tuhmbü a hingui ho, hingui ho din ja büya.

8 Nu'bu 'bui to'o i ot'e ngue i numanhose rá ja'izehü, xmá mba di 'beh ra temazai 'bu. Pe to'o 'bui nangue rá pähä rá Hogandähi Oja, nu'a din t'un ra temazai.

9 Nde'bu hin dan xombuihü ngue ga othu ran ho, nguetho da zön ra pa da hnurca ma 'befihü 'bu hin da güent' ma mbuih.

10 Janangue'a jant'a thohe ga orpahü ran ho gätho ma mijä'ihü a ra ora ngue da zä ga orpahü. Ne man'da gam bemhbü ga orpahü ran ho u ma cuhü nangue ra Cristo.

Man'da ran zofo, ne ran zengua ran zegui

11 Guín nuhü ya yu t'ohni xun ndoho dá o't'äzehü.

12 Nu'bu to'o in nde di 'ber'ahü ngue gui hyec ni xifanihü, pe hont'a in nde dí numanho yu ja'i. I su xtá nu ran unbi 'bu xtá ma, hont'a ra Cristo í hogahü 'bu mí du bu ja ra pont'i nangue ma ts'oquihü.

13 Nu'bu to'o im ma ngue da thec'a ni xifanihü, pe nde hont'a dí yat'a gui tenhdü, gue'bu da zä di 'ber'ahü gui hyec ni xifanihü. Ne hingui ot'e gätho yun t'edi.

14 Pe nugä hin dín nde dá yat'a dí oxehü. Pe hont'a nán johyagä a í du bu ja ra pont'i ma Hmuhü ra Jesucristo. Ne nugä tengubü 'darbü dá tu'be ra Cristo, tengubü dá tugä ua ja ra ximhäi, ngue hin dí ot'ä yün t'ot'e a. Ne nu yün t'ot'e ra ximhäi, hin te rán jai a 'be'a dí ot'ä.

15 Pe nu'bu in 'yohü ra Cristo, hin te di muui 'bu nthequi o hin'na, pe man'da di muui ngue i ja ra tema'da'yo.

16 Ne dí äp Oja da hyurpa yá mbai, ne di un rán johya u gätho to'o i 'yo ra 'yu dí xi ahü, nguetho gue'u majuani yá t'uhni Oja u.

17 Nu yu pa dí mba bu ya, o emme gadí unghahü ma mbai, nguetho i ja yu mbedi ma ja'i hapü bi ts'egui, nangue dán 'yehögä ra Hmu Jesús.

18 Ma zu cu ah, dami cohmbü rá mate ma Hmuhü ra Jesucristo. Ne hont'a dí xi ahü a ya.

EFESIOS

Nu ra sɔcuɑ bi 'yorba ra Pablo ɯ yɯ 'yɛc'yɛi bɯ ra dɑhnini Éfeso

Ran zɛngua

¹ Nugä drá Pablogä, nangue rá pähä Ojɑ ma 'bäigä'be ra Jesucristo. Nu'ahɯ gyá 'yɛc'yɛihɯ bɯ ja ra hnini Éfeso, dí ot'ahɯ na ra sɔcuɑ. Nɛ gätho gyɯ mbɛti ahɯ Ojɑ nangue gui ɛc'yɛihɯ ra Cristo Jesús.

² Dí äp Ojɑ ma Tahɯ di 'da ahɯ rán jɑpi, nɛ rán johya da hyut'a ni mbɯihɯ, nɛ ma Hmuhɯ ra Jesucristo.

Ojɑ di jɑcuahɯ nangue dín 'yohɯ ra Cristo

³ Dí ɛspahɯ Ojɑ, nu'a rá Ta ma Hmuhɯ ra Jesucristo. Nɛ nangue a dín 'yohɯ ra Cristo, nu'a Ojɑ bi jɑcuahɯ nangue gätho yán jɑpi i ja bɯ mahɛts'i.

⁴ Nu Ojɑ bi huangahɯ nangue ra Cristo nu'bɯ ma hin'yɯ ra ximhäi, nguetho in ndejɯ hin din ja ma ts'oquihɯ, nɛ xtán hotho ma mbɯihɯ bɯ na nu Ojɑ.

⁵ Nɛ nangue rá pähä Ojɑ ya xɯ huangahɯ, nɛ nangue ra Jesucristo bi jajɯ ngue dyá t'ɯhnigahɯ Ojɑ. Nɛ gue'a bi 'yɔt'e nguetho bi huɛgahɯ.

⁶ Janangue'a zɑi dí ɛspahɯ Ojɑ, nguetho ɛmmɛ xɯn ngu rán huɛ cate bi 'yɔrcahɯ 'darbɯ dí ' bɯhmbɯ a rá Ts'ɯnt'ɯ di huɛqui. Nɛ gue'a rán jɑpi bi 'dajɯ 'bɯ má dɑh ma mbɯihɯ a rá Ts'ɯnt'ɯ.

⁷ Ngue ɛmmɛ bi huɛgahɯ Ojɑ, nɛ gue'a í du a rá Ts'ɯnt'ɯ bi pɔjɯ, bi nde bi punga ma ts'oquihɯ.

⁸ Nɛ ɛmmɛ xɯn ngu rán huɛcate Ojɑ, ngue bi jajɯ dá pɑhmbɯ a rá 'yu, nɛ bi 'dajɯ rán 'yomfɛni xɯn ho.

⁹ Pɛ bi jajɯ Ojɑ dá pɑhmbɯ 'bɛ'a mán t'ɑgui, ngue 'bɛ'a mím bɛnsɛ da 'yɔt'e ngue da 'yɔt'a ra Cristo.

¹⁰ Nguetho da zɔn ra pa di jua'a 'bɛ'a mim bɛn Ojɑ da 'yɔt'e, ngue di jap ra Cristo di manda gätho ja ua ja ra häi nɛpɯ mahɛts'i.

¹¹ Nu'a Ojɑ i ɔt'e 'bɛ'a gätho mim bɛni da 'yɔt'e, nɛ bi huangahɯ maya'bɯ ngue dan

'yohɯ ra Cristo. Nɛ nangue'a dín 'yohɯ ra Cristo, sä ga hɑmhɯ yán jɑpi di 'dajɯ a.

¹² Gue'a bi zán Ojɑ nanguejɯ, janangue'a da t'ɛspa Ojɑ 'bɯ bi hnu a ran ho da 'yɔrcahɯ. Nɛ guecähe yá mbɯdigähe dá ɛc'yɛihe ra Cristo, nɛ yá mbɯdigähe bi 'yɔrcähe a.

¹³ Nɛ ahɯ, nu'bɯ gmí 'yɔhmbɯ rán ho ma'da'yo ra Cristo di pɔjɯ, gue ram hma majuɑni a, gá 'yɛc'yɛihɯ a. Nɛ nu'bɯ gmí 'yɛc'yɛihɯ, nɛ ahɯ gá hyɑmhɯ rá Hogandɑhi Ojɑ, ra hmɛpyɑ ngue yá mbɛti ahɯ Ojɑ, tengu xí ma.

¹⁴ Nu rá Hogandɑhi i udi ngue majuɑni ga hɑmhɯ rán t'unni di 'dajɯ Ojɑ 'bɯ bi zɔn ra pa da zixcahɯ bɯ mahɛts'i, gätho gahɯ ngue yá mbɛtigahɯ a. Gue'a ná ɛspahɯ nuixte thoho a.

Nu ra Pablo i äp Ojɑ di un ran 'yomfɛni xɯn ho yɯ 'yɛc'yɛi

¹⁵ Nɛ nu'bɯ má ɔcä ngue gui ɛc'yɛihɯ a ra Hmu Jesús, nɛ i ja ahɯ ran huɛcate nangue ni mi'yɛc'yɛihɯ, dán yɑ'be Ojɑ,

¹⁶ nɛ zɑi dí xi Ojɑ i hu ma mbɛi ngue di huɛc'ahɯ, nɛ zɑi dí äpɑ rá m fäts'i nangue ahɯ.

¹⁷ Nɛ nu'a ra Ta nuixte thoho, gue'a rá Ojɑ ma Hmuhɯ ra Jesucristo, dí äp'ahɯ ran 'yomfɛni man'da gui pɑhmbɯ xɯn ho a.

¹⁸ Nɛ dí äp'a Ojɑ ngue man'da da xoc'a nin 'yomfɛnihɯ, ngue gui pɑhmbɯ a ran ho nuixte gui tɔhmbɯ, ngue gue'a í zɔn'nahɯ gui comhbɯ a. Nɛ gui pɑhmbɯ ngue ɛmmɛ nuixte thoho di muui 'bɛ'a di 'da ahɯ Ojɑ gätho ɯ to'o yá mbɛti a.

¹⁹ Nɛ dí äp Ojɑ gui pɑhmbɯ ɛmmɛ xɯn ndoho rá ts'edi rá Hogandɑhi hin hapɯ nín zɛgui, ngue dim pɛpɯ mbo ma mbɯihɯ, gätho gahɯ dí ɛc'yɛihɯ.

²⁰ Nɛ n'dat'a rá ts'edi ngue ɛmmɛ sɛ a dim pɛpɯ mbo ma mbɯihɯ, gue'a bá xox'a ra Cristo bɯ 'bɯ ɯ xɯn du, nɛ bi jɑpi ngue da hyupɯ ja rán 'yɛi Ojɑ bɯ mahɛts'i.

²¹ Nɛ nu'a ra Cristo bin t'un man'da ra ts'edi xinda gue'ɯ to'o gätho ja yá ts'edi bɯ mahɛts'i nɛcua ja ra häi, o gue yɯ ts'at'abi, o gue yɯ ngɯrbi, o gue'ɯ mi'da di manda. Nɛ hingui sä n'da da ndɔnba n'da ra thuhu da t'ɛmbi i ja man'da rá ts'edi gue i 'bɑhya o gue yɯ pa dí 'yɛpɯ.

22 Ne gätho 'be'a i ja Oja bi jap'a ra Cristo ngue gätho di manda. Ne bi jap'a ra Cristo ngue di manda gätho yu 'yεc'yεi, nguetho tengu 'bu ma yaħu a di mandagahu.

23 Ne nu yu 'yεc'yεi i 'bui tengu 'bu rá ja'i ra Cristo. Ne dí comhbü 'be'a gätho i ja ra Cristo. Ne nu rá ts'edi í yu'a 'be'a gä øzehe ua ja ra häi, nepu mahεts'i.

2

Dám pøhmbü nangué rán huεcate Oja

1 Ne mam'bet'o tengutho 'bu xtá tuhü nangué ma ts'oquihü, nguetho him mi ørpahü masu a ran ho mi sijü. Pe nuya nu Oja bi 'dajü ra temazaï nangué ra Cristo.

2 Ne nu'ahü nu'bu hin gmí 'yεc'yεihü, gmí tenhdü yán t'øt'e ra ximhäi, ne madí manda ahü rá hmu yu zïthu, tengutho yu pa ja bu ya, gätho to'o hingui ørpa masu Oja, ne hingui øt'e 'be'a nde Oja.

3 Ne gätho gähe 'da'angu tho mi øthü 'bu mam'bet'o, ne mi tenhdü 'be'a min nde ma ja'i zεhehü. Ne dá øt' ma pähä zεhehü. Ne nu'bu xcá thoqui xcá tenhdü, εmme xcá nuhü rá cue Oja 'bu, tengu tho ü mi'da.

4 Pe nu'a Oja εmme xün ngu rá yembü i ja, ne εmme i ja rán huεcate nanguejü.

5 Janangué'a bi 'dajü ra 'da'yote, tengu 'bu 'darbü bi xoxgahü ra Cristo, madague'bü tengu 'bu ya xí du ma tehü nangué ma ts'oquihü. Pe nangué rá mate thohe Oja xtám pøhmbü.

6 Ne nu'a Oja n'dat'a bi xoxgahü ra Cristo Jesús, ne bi jajü 'darbü dá huhmbü a ra Cristo bü mahεts'i bü nam bεn Oja.

7 Guehna bi 'yøt'e, ngue gätho yu pa mazaï da 'yuh rán huεcate, ne da faði hin hapü se a rá mate bi 'yørcahü 'bu mí yañjü ra Cristo Jesús.

8 Bi pøjü Oja 'bu má hãmhbü rá mate thohe Oja, ne hin nangué yu hogant'øt'e dá øthü. Pe nangué a rán t'unni zεhe Oja xtám pøhmbü.

9 Ne hin nangué ra 'befi xün ho xtá øthü, janangué'a njon da zä din 'yεts'i.

10 Nguetho bi 'yørcä zεhehü Oja ngue dám 'bühmbü ma'da'yo nangué ra Cristo Jesús, guepu da zä ga øthü xün ho rá 'befi bi zän Oja maya'bü.

Nu ra Cristo bi jajü dán yañanhohü dyü judíohe ne'ahü

11 Ne nu ahü ngue hin gyü judío'ahü, o gadín 'yεxhü nangué rá mate Oja, pe damim bεmhbü ngue yatho gnán hyajü Oja mam'bet'o. Ne nte má hmεpya gmí øthü tengu mí øt'ähe ngue dá hec ma xifanihe dyü judíohe. Ne gue'a ná hut'a thohe gyü 'yanthequihü.

12 Ne nu'ü yu pa ü, hin te nin jahü ra Cristo, xín te nin jahü ü yu judío. Ne hin gní pañmbü ran hogui ngue mi man Oja da 'yøt'e. Pe gám 'bühmbü ua ja ra ximhäi ne nte gmí tømhbü 'be'a da 'yøt' Oja, nguetho hin gní pañmbü Oja.

13 Ne gmí 'yo man hεthü nangué a Oja, pe nuya bá jün'nahü, ne sä guin 'yohü ra Cristo ngue bi du nanguejü.

14 Pe nu'a ra Cristo bi jajü dán yañanhohü, dyü judíohe ne ahü ngue hin gyü judíohe. Ne bi jajü ngue 'da'angu bü na nuju Oja yu judío ne'ü hing yu judío. Nu'a ra Cristo bi hogahü 'be'a madín hyajü.

15 Nguetho bi du ra Cristo, ne gue'a í jua ü yán t'εdi yu judío bi xi Oja, ngue yün t'uti mi øt'ü. Ne bi japi ngue 'da'angu ga comhbü ra temazaï yu judío ne'ü hing yu judío, nangué ma'da'yo dí 'bühmbü ra Cristo ya, ne hinga 'dahma 'dan'yo bü dán nuju Oja. Janangué'a hin dadín sühmbü ya.

16 Ne nu'bü mi du bü ja ra pont'i ra Cristo, bi japi da numanho Oja ü hønt'a go to'o ma ja'i da 'yεc'yεi a, madague'a yu judío, uague hing yu judío. Ne him man sühmbü ü.

17 Nu'a ra Cristo bi zøcua ja ra häi ne bi xijü ran ho ma'da'yo, ngue'a dá εshü ran sái mi øthü a Oja, guecähe dyü judíohe ngue mi hånthe rá 'yu Oja, ne ahü ngue hing yu judío'ahü ngue gmín 'yomanhεtho nangué rá 'yu Oja.

18 Ne gue'a ra Cristo bi zä dán yañanhohü Oja rá Ta, nguetho n'dat'a rá Hogandahi bi 'dajü, madague'bü dyü judíohe o gue hin dyü judíohe.

19 Pe nuya hin guí 'bühmbü tengu 'bu gyü 'damhninihü ya, pe 'da'angugdahü ngue dyü 'yεc'yεihü. Nguetho nuya gätho gahü dyü mεnguhü bü bí 'bü Oja, ne gätho gahü yú t'ühni gahü Oja.

20 Ne nuju dyü 'yεc'yεihü, tengu 'bu n'da

ra ngu bi thøe nguep_u dim 'b_u Ojå. Nε bi d_u'mi bi hyøh y_u pøngahya_u maya'b_u, nε' u yá 'bäih_u ra Cristo nu'b_u mi ma nanguε ra Cristo. Nε bi d_u'mi tengu 'b_u i pa m'bä'mi yá guangujådo n'da ra ngu, nε guesε a ra Jesucristo a ra do mahyoni bim pεp_u. Nε guenj_u tengu 'b_u dy_u fø't'eh_u b_uya.

²¹ Nε nu'a ra Cristo tengu 'b_u ra cemento nín zøt' u y_u do b_u pa nthøts'e a ra ngu, ngue da gomanho, asta gue'b_u go bi guadi x_un ho, guep_u ja rá ngu Ojå, tengu ndese Ojå.

²² Nε nanguε dín 'yoh_u ra Cristo, nej_u tengu 'b_u dy_u doh_u ngue dim pεp_u ja a rá ngu Ojå, guep_u i 'b_uh rá Hogandåhi.

3

Nu ra Pablo rá 'bεfi i xih ran ho ma'da'yo u hing y_u judío

¹ Jananguε'a dí äpå rá ts'edi Ojå nanguε ah_u, drå Pablogå. Pε dí ofädigå nanguε dí xi ah_u ran ho ma'da'yo, gue ah_u ngue hing y_u judío'ah_u.

² Masque ya gá 'yøhmb_u ngue Ojå bi 'dacå ra 'bεfi ngue dí xi ah_u rá m hma, nanguε rá mate thofo.

³ Nugå ya dá ot'ah_u ts' u 'bε'a bi 'yurcåzεhε Ojå, ngue njom mi påd_i, ngue nε u hing y_u judío da zin Ojå nanguε ra Cristo.

⁴ Nε nu'b_u gå nuh_u ra søcuå, sä gui pånmb_u a bi xicå Ojå ngue njom mi påd_i nanguε ra Cristo.

⁵ Nε x_un ngu y_u jεya bi thogui ngue him mi xi Ojå y_u jå'i 'bε'a mim bεni da 'yøt'e. Pε nuya bi 'uega ma mbaihe gueje ma 'bäigåhe ra Cristo nε u yá pøngahya_u, nε bi jaje rá Hogandåhi ga pånmbε 'bε'a him mam fåd_i, ngue i fåh ya.

⁶ Pε nuna him mam fåd_i, guehna ngue ran ho ma'da'yo sä gui pånmb_u ya 'bε'a i ja ua ya, ngue nε' u y_u jå'i hing y_u judío sä dim 'båhmb_u Ojå tengutho y_u judío. Nε n'dat'a gui comhb_u y_u judío ran hogui bi 'yøt' Ojå nanguε ra Cristo Jesús. Nε n'danjå'itho gui comhb_u nanguε rá jå'i ra Cristo, nguetho ya gá 'yεc'yεih_u rán ho ma'da'yo ra Cristo.

⁷ Pε nanguε rá mate zεhε nε rá ts'edi Ojå sä gam mangå rán ho ma'da'yo ra Cristo, madague'a him man 'yεnigå'be.

⁸ Nugå hin te ts' u dadí mu'be, nε him man 'yεni'be ngue ga xih y_u jå'i ngue hing y_u

judío rán ho ma'da'yo ra Cristo. Pε guehma bi 'dacå Ojå ra mate ngue gam mangå a, nε ga xih y_u jå'i njon da hyåt'i da mbede hangu nan ngu y_un ho in nde di 'daj_u ra Cristo.

⁹ Nε bi 'dac rá 'bεfi ga japi gåtho y_u jå'i da båd_i 'bε'a him mam fåd_i, ngue 'bε'a mím bεn Ojå da 'yøt'e 'b_u rá mbådi thofo, ngue nε' u hing y_u judío da zin Ojå 'b_u da hyån rá mate ra Cristo. Nε gue'a mi sänni da 'yøt' Ojå, n'dat'a Ojå bi 'yøt'e 'bε'a gåtho ja ua ja ra ximhäi, nεp_u mahεts'i.

¹⁰ Gue'a mím bεn Ojå da 'yøp_u y_u 'yεc'yεi, guep_u da fåd_i x_un ho gåtho rá hogan'yomfεni, da bå u i 'b_up_u mahεts'i ngue i ja yá ts'edi.

¹¹ Nε gue'a i øt' Ojå ya, tengu mim bεm 'b_u ra mbådi thofo da 'yøt'e, nanguε ma Hmuh_u ra Jesucristo, nε da 'yøt'e gåtho y_u pa mazåi.

¹² Nε nanguε dí εc'yεih_u ra Cristo, hin dí su ga sømh_u b_u nanguε ma mbaih_u ngue dan yåh_u Ojå. Nε dí pånmb_u da 'yøde.

¹³ Jananguε'a dí ä'ah_u ra mate hin da du ni mbaih_u 'b_u dín nugå ran uñbi, nanguε'a dá xi ah_u ran ho ma'da'yo. Xingui ts' u guim bεmh_u ngue'a dín nugå ran uñbi, pε 'da dán johya thohoh_u ngue bin 'dac ra ts'edi ga hät' y_un uñbi.

Rån huεcate ra Cristo

¹⁴ Nu'b_u dím bεngå ngue nε ah_u gy_u menguh_u b_u bí 'b_u Ojå, dín danyahmu dí äp'ah_u ra jamadi Ojå rá Ta ma Hmuh_u ra Jesucristo.

¹⁵ Nε rá Ta u gåtho y_u 'yεc'yεi, nε' u bi zøm b_u mahεts'i, nε' u 'batua ja ra ximhäi.

¹⁶ Nε dí äp Ojå ma Tah_u nuixte thofo di muui rá ts'edi, ngue di zac ni mbaih_u nanguε rá ts'edi rá Hogandåhi Ojå.

¹⁷ Nε dí äp Ojå ngue din zåm b_u mbo ni mbaih_u a ra Cristo, nguetho gui εc'yεih_u a. Nε dí äp Ojå ngue man'da din te nin huεcateh_u, nε nanguε nin huεcateh_u dí zac ni mbaih_u.

¹⁸ Jananguε'a nε ah_u nε gåtho mi'da y_u 'yεc'yεi da zå gui pånmb_u hangu nan uant'i, nε hangu na mba, nε hangu nan hε, nε hangu nan hεts'i a rán huεcate ra Cristo.

¹⁹ Nε madague'b_u hingui sä gåtho ga pånmb_u rán huεcate ra Cristo nguetho εmme x_un ngu, pε dí äp Ojå ngue man'da

man'da gui p̄ahmbu a, janangue'a da zä gätho da yuh ni mb̄ih̄u a rá ts'edi zeh̄e Oj̄a.

²⁰ P̄e x̄un ho ga εspah̄u Oj̄a gätho yu pa maz̄ai, nguetho i ja rá ts'edi da 'ȳot'e x̄un ngu man'da, xinda gue'a 'be'a dí ähmb̄u o 'be'a dímb̄mh̄u. Ngue n'dat'a ra ts'edi dim p̄ep̄u mbo ma mb̄ih̄u.

²¹ N̄e gätho gah̄u dyu 'ȳεc'ȳeih̄u, x̄un ho dan johyah̄u ga εspah̄u Oj̄a, nangue'a ra Cristo Jesús dí p̄ahmb̄u, h̄on'bu go nj̄am'bu maz̄ai. N̄e h̄ont'a gam b̄mh̄u a ya.

4

Nu rá Hogand̄ahi Oj̄a di jaj̄u n'dat'a gam b̄mh̄u

¹ Nugä drá Pablogä dí ofädigä nangue dí øt'a rá 'befi ra Hmu. N̄e dí ä'ah̄u ra mate ngue gam 'b̄manhoh̄u tengu nin s̄ah̄u ngue ya bi zon'nah̄u Oj̄a.

² N̄e hin gan 'ȳεx̄h̄u, p̄e gui 'ȳoth̄u ngue hin'ȳu ni ts'edi zeh̄eh̄u, n̄e hin gan x̄omb̄ui n'da ngu n'da ah̄u 'be'a i t'øt'ah̄u, n̄e hin gan xuhnyah̄u n'da ngu n'da ah̄u, p̄e gan huεj̄u.

³ N̄e εmme gan jamansuh̄u ngue hinga 'dahma 'dan'yo guim b̄mh̄u. P̄e dami thoqui gui t̄nh̄du rá Hogand̄ahi Oj̄a di ja ah̄u n'dat'a guim b̄mh̄u.

⁴ Nguetho tengu 'bu gätho n'danj̄a'idäh̄u bu na nuj̄u Oj̄a dyu 'ȳεc'ȳeih̄u, n̄e n'dat'a rá Hogand̄ahi Oj̄a dí comhb̄u. N̄e n'dat'a dí t̄mh̄u 'be'a da 'ȳor̄cah̄u Oj̄a, ngue gätho bi zongah̄u.

⁵ H̄ont'a n'da ma Hmuh̄u i 'b̄ui ngue di mandagah̄u. N̄e n'dat'a ma t'εc'ȳeih̄u nangue ma Oj̄ah̄u i 'b̄ui, n̄e n'dat'a man xixȳah̄u dí øth̄u, ngue dí uhmb̄u ȳu mb̄εtigah̄u Oj̄a.

⁶ N̄e n'dat'a Oj̄a gue'a ma Tah̄u dí comhb̄u, ngue gätho gah̄u, n̄e gätho di mandagah̄u, n̄e gätho di 'yonj̄u, n̄e gätho gah̄u i 'b̄up̄u mbo ma mb̄ih̄u a.

⁷ Nu'a ra Cristo, nangue ra mate thoho, 'dahma'dan'yo yu ts'edi bi 'daj̄u n'da ngu n'daj̄u ngue sä ga øth̄u ra 'befi ngue ndej̄u ga øth̄u.

⁸ N̄e gue'a mán t'o't'i bu ja rá m hman Oj̄a maya'bu: "P̄e gue'a ra Cristo bi un ȳu ts'edi u yu j̄a'i 'bu mí mbeng bu mah̄εts'i, 'bu mi

d̄amb̄eni. N̄e bi 'berba rá ts'edi gätho nan ngu ran ts'o mim bent'u yu j̄a'i."

⁹ N̄e nu'bu mi mbeng bu mah̄εts'i, mf̄adi ngue guep̄u bá n̄εxp̄u, n̄e bi z̄ocua ja ra häi, n̄e bi mba nt'äḡui.

¹⁰ Guet'a bá çai, n̄e guet'a bi ndex mah̄εts'i, ngue da yu'ts' rá ts'edi bu mah̄εts'i, n̄e h̄onbu go hap̄u, n̄εcua ja ra häi bi yu'ts' rá ts'edi.

¹¹ N̄e 'dahma 'dan'yo yu ts'edi bin 'daj̄u n'da ngu n'daj̄u ngue dyu 'ȳεc'ȳeih̄u. Bin 'dac ma ts'edihe 'dagähe ngue ma 'bäigähe ra Cristo, n̄e 'da ah̄u di ja'ah̄u gam p̄ongahȳah̄u, n̄e mi'da ah̄u di ja ah̄u gadí 'yomhb̄u a ran ho ma'da'yo, n̄e 'da ah̄u di ja ah̄u gam mb̄adih̄u, n̄e mi'da ah̄u di ja ah̄u ngue gan x̄änbateh̄u nangue rá m hman Oj̄a.

¹² Ngubu bi 'ȳot'a ra Cristo, bi un ȳu ts'edi yu 'ȳεc'ȳei, nguep̄u da zä da 'ȳot'e x̄un ho ra 'befi bi z̄änbi n'da ngu n'da, nangue rá 'befi Oj̄a. Janangue'a da zä 'da dām f̄äxtah̄u. N̄e gue'a dín te rá 'befi Oj̄a a, tengu 'bu bi zac rá j̄a'i ra Cristo.

¹³ N̄e da z̄oni ngue gätho 'dat'a gam b̄mh̄u nangue ma t'εc'ȳeih̄u, n̄e gätho n'dat'a ga p̄ahmb̄u x̄un ho rá Ts'unt'u Oj̄a. N̄e gue'a dín te x̄un ho ma mb̄ih̄u n̄e dam 'b̄manhoh̄u tengu ra Cristo.

¹⁴ N̄e nu'bu gue'a dí homhb̄u, hin da thäj̄u tengu 'bu dyu t'uhnih̄u, 'bu 'bo'o 'dahma 'dan'yo da xij̄u ngue da 'ȳεna da hȳäj̄u. Nguetho nu'u yu hȳäte εna gue'bu εmme p̄adi, p̄e h̄ont'a in ndej̄u ga t̄nh̄du ȳu fehni.

¹⁵⁻¹⁶ P̄e ga p̄adi ga t̄nh̄du a majuq̄ani nangue ran huεcate. N̄e gue'a nán te x̄un ho ma mb̄ih̄u, n̄e di jaj̄u tengu 'bu n'danj̄a'i tho ga cohmb̄u. Tengu 'bu rá j̄a'igah̄u ra Cristo, n̄e nu'a ra Cristo, tengu 'bu rá ȳa a. N̄e gue'a nín z̄øt'u yu 'ȳεc'ȳei. Nguetho di manda gah̄u n̄e di z̄erca ma mb̄ih̄u, di jaj̄u n'dat'a gam b̄mh̄u, n̄e gätho ga comhma'øt'eh̄u x̄un ho ra 'befi bi 'daj̄u n'da ngu n'daj̄u, ngue 'da dām f̄äxtah̄u, nangue ran huεcate. N̄e gue'a nán te x̄un ho rá 'befi Oj̄a, tengu 'bu bin te x̄un ho rá j̄a'i ra Cristo.

Dám 'b̄mh̄u ma'da'yo nangue ra Cristo

¹⁷ Nugä dra Pablogä dí m̄ p̄ongahȳagä nangue ra Hmu 'bu dí xi ah̄u na jaua, ngue nu'ah̄u him mam 'b̄mh̄u ya tengu u yu j̄a'i hinga na p̄a Oj̄a. N̄e him mam

'buhmbu tengu ya ja'i ngue di manda yá ts'on'yomfëni zehë.

18 Ne nu'u i 'yo tengu n'da ra xädä nangué yün 'yomfëni, ne hingui pädi 'be'a nam bön'a i øt'e nguetho hingui 'yo bu ja rán nequi Oja. Ne hinguin nde da bə Oja nguetho emme xum me yá mbui u.

19 Ne hingui pë'ts' yá sä 'bu øt yu ts'oqui, nguetho ya xum bent ran ts'o, ne emme di ho da 'yøt'e hønt'a go 'be'a man ts'o, nguetho hin'yü mbo yá mbui 'be'a di zedi ngue da zammi.

20 Pë nu'ehü hinga ngubu bi xän'nahü u bi xi'ahü nangué ra Cristo.

21 Ya gá 'yøhmbu nangué ra Cristo, ne nu'bu majuani gá 'yøhmbu 'be'a bi xi'ahü, guí pähmbu ya ngue gue'a majuani a.

22 Janangué'a dami hyehmbu gätho 'be'a gnám 'buhmbu, ngue ni nyon'yomfënisëhu i hä'ahü, ngue 'be'a guí ndesë gui 'yøthu.

23 Ne ma'da'yo ni mbuihu ne nin 'yomfënihu, ngue gätho ma'da'yo guim bëmhbü ya.

24 Ne dami hyehü ngue gätho ma'da'yo tengu bi zän'nahü Oja nangué rá pähä zehë. Nuya dami 'yuhmbu ram 'bui njuantho gui 'yøthu, ngue nte man ts'o gui 'yøthu ya.

25 Dami 'yeshü a ra fehni ngue madin xihmbu n'da ngu n'da ahü, ne guim mamhbü a majuani. Nguetho tengu 'bu n'danja'itho dí comhbü ra Cristo.

26 Ne nu'bu guin cüehü nangué ran ts'o i t'øt'e, pë damim fähmbü, mamán dā'ahü ran ts'o. Ne hinga n'dapa gan cüehü.

27 Pë xingui ts'ü ga cüthu ra zithu bu ja ma mbuihu.

28 Nu'bu guim pëhu 'da ahü, pë gui 'yeshü a gnám pëhu. Ne gam pëhmbü xun ho, ne gue'a gdí tühmbü a guí homhbü, ne da zä gui fäx'ü mi'da ngue hin'yü 'be'a da hyoni.

29 Ne 'yo guim mamhbü yu ts'ore, pë guim mamhbü ran ho dí zë'ü ne dí hyu yá mbui u to'o gui xihmbü.

30 Ne 'yo gadí unhdü ra dumbui a rá Hogandahi Oja nangué n'da ra ts'oqui. Nguetho nu'a i 'bupü mbo ma mbuihu, ne gue'a da 'yudi ngue yá mbetigahü Oja 'bu rán zëgui ra pa, tengu 'bu jaju ra sello.

31 Dami 'yeshü a gní bëman'ahü, ne hin gan cüehü 'bu ja 'be'a da si'ahü o ja 'be'a

da t'øt'ahü. Ne 'yo gadí c'aman'ahü n'da ngu n'da ahü, ne o guim bëmhbü ran ts'o nangué ni mijä'ihü.

32 Pë gan 'yørpahü ran ho n'da ngu n'da ahü, ne 'da xtán ja ni yembuihu, ne gam punbahü n'da ngu n'da ahü, tengu tho í pun'nahü Oja nangué ra Cristo.

5

Da 'yøt'e xun ho u yá t'uhni Oja

1 Ga øthu 'be'a øt'a Oja, nguetho yá t'uhni gahü a ngue di huëgahü.

2 Ngue ga ørpahü ran huëcate ma mijä'ihü, tengutho ra Cristo bi huëgahü 'bu mín däse bu ja ra pont'i nanguëju. Ne nu ra Cristo bi un rá te, n'da ran t'unni ngue bi numanho Oja.

3 Ne yá t'uhni gahü Oja, janangué'a xingui ts'ü gam bëmhbü ran ts'o, hin ga øthu ran 'yomt'ëni, xing ran ts'iyate, ne xinga n'da ran ts'o ga øthu.

4 Ne hin gam mamhbü ra ts'ore o gue ran 'yant'ü, ne hin dan yä mangat'ihü, nguetho hin rán thëui rá 'yëc'yëi Oja u. Pë ga xihmbü Oja jamadi nangué rán ho bi 'dajü.

5 Pë dí pähmbü hingui sä n'da da yarpü di manda ra Cristo ne Oja, nu'bu i øthoho ran 'yomt'ëni, o gue im bën ra ts'on'yomfëni, o gue i øt' ran ts'iyate. Nguetho nu ra ziyate tengutho 'bu i thände 'be'a i ja.

6 Ne njon ga jafü da hyäju gue'bu 'bo'o da xiju ngue xun ho 'bu ga øthu ran ts'o. Nguetho to'o da 'yøt' ya yan ts'o, emme xun ngu da nu rá cüë Oja, nangué a him bi 'yørpa masu Oja.

7 Pë hin dan 'yohü to'o i øt' ran ts'o, nguetho hin'yü 'be'a man jahü u.

8 Pë nu'ahü mam'bet'o gmí 'yohü bu ja ra 'bëxui. Pë nangué guí 'buhmbü ra Cristo ya guí 'buhmbü bu ja rán nequi a. Nuya dämam 'buhmbü tengu rán säui bu ja ran nequi.

9 Ne nu'a rán nequi Oja, gue'a dán jahü ra hogambü a, ne gue'a dám mamhbü majuani a, ne gue'a dá øthu ran ho a.

10 Ne dami hyumbi gan xähmbü gui 'yøthu 'be'a dí hyu rá mbui Oja.

11 Pë xingui ts'ü ga øthu tengu øt'ü i 'yo bu ja ra 'bëxui. Pë ga uhmbü ngue nte ní mbatho 'be'a øt'ü.

12 Pɛ ga pɛ'ts' ma sähɯ hin gam mamhbɯ 'bɛ'a ɔt'ɯ i ɔt' mán t'ąguitho ran ts'o.

13 Pɛ nu'a rán nɛqui Ojɔ di yot'ɯ to'o i 'yo bɯ ja ra 'bɛxui, ndepe da bɔdi ngue i ja yú ts'oqui. Nɛ hingui sä da 'yɔn mant'ągui thoho n'da 'bɛ'a ɔt'e, nguetho nu'a rán nɛqui Ojɔ di yot'ɯ gátho ran ts'o.

14 Janangue'a nt'o't'i: "Daman nuhmbɯ ngue guí ąhmbɯ, tengu 'bɯ gyá duhɯ, nguetho nu'a ra Cristo di 'da ahɯ ran nɛqui," bi 'yɛna.

15 Janangue'a dami jamansu 'bɛ'a guí ɔthɯ, nɛ hin gam 'bɯhmbɯ tengu ɯ yɯ jɔ'i ngue hingui pɔdi 'bɛ'a ɔt'e.

16 Pɛ madague'a xɯn hɛi yɯ pa i ja bɯ ya, dami hyumbi gam pɛhmbɯ xɯn ho.

17 'Yo guí co'yambɯihɯ, pɛ dami hyumbi gui hyoni gui pɔhmbɯ rá pähä ra Hmu.

18 Pɛ hin dán johyahɯ a ra sɛi, nguetho di ts'ongahɯ a. Pɛ man'da dán johyahɯ rá Hogandɔhi Ojɔ.

19 Nɛ 'da dán johyabahɯ n'da ngu n'dajɯ ngue dan xihmbɯ 'bɛ'a i ɔrcahɯ ra Hmu, ngue dan tuhmbɯ yú thuhu Ojɔ gátho ma mbɯihɯ dá ɛspahɯ Ojɔ a.

20 Nɛ thocua thoho ga xihmbɯ jamadi Ojɔ ra Ta, nanguɛ 'bɛ'a gátho jajɯ, nanguɛ rá thuhu ma Hmuhɯ ra Jesucristo.

Dim 'bɯmanho yɯ 'yɛc'yɛi bɯ ja yɔn nguse

21 Nɛ hin dan junthɯ, pɛ 'da xtán 'yɛhɛ thohohɯ, nguetho gátho gahɯ dín numansuhɯ ra Cristo.

22 Nɛ nu ahɯ gyá xisuhɯ, dami 'yɔthɯ 'bɛ'a im man ni ndøhɯ, tengutho bɯ gní 'yɔthɯ a im mam ma Hmuhɯ mahɛts'i.

23 Nguetho nu'ɯ yɯn 'yohɯ i 'bɛt'o bɯ ja rá ngu, tengu a ra Cristo i 'bɛt'o bɯ 'bɯh yɯ 'yɛc'yɛi, ngue tengu 'bɯ guesɛ a rá jɔ'i a, nɛ rámpate gátho ɯ.

24 Nu'ɯ yɯ xisu da 'yɔt'e 'bɛ'a gátho im man yú ndø, tengu tho yɯ 'yɛc'yɛi da 'yɔt'e 'bɛ'a gátho im man ra Cristo.

25 Nɛ nu ahɯ ma min'yohɯ ahɯ, dami huɛc ni xisuhɯ, tengu tho a ra Cristo bi huɛc yɯ 'yɛc'yɛi, nɛ bi un rá te nanguɛjɯ.

26 Nɛ nu a ra Cristo ngubɯ bi 'yɔt'e, nu'bɯ mi japi da bo xɯn ho gátho yɯ 'yɛc'yɛi nanguɛ rámp hman Ojɔ. Nguetho ram hma tengu 'bɯ ra dehe i pɛ't'e gátho ran ts'o. Nɛ

nu'a ran xixyɔ, n'da ra hmɛpya ngue ra Cristo bi hoga ma mbɯihɯ.

27 N'damhɯ da zin ɯ yɯ 'yɛc'yɛi, ngue ya gátho mahoqui, nɛ nte man ts'o din 'yohɯ. Nɛ hin'yɯ 'bɛ'a da thɯnbi, pɛgue gátho i jua a ran ho.

28 Nɛ gátho yɯn 'yohɯ, nde'bɯ di huɛc yú xisu, tengu bɯ ní huɛc rá jɔ'izehɛ. Nguetho nu'ɯ to'o di huɛc rá xisu, dín huɛc zɛhɛ a.

29 Nɛ xinga n'da ra jɔ'i i san rá jɔ'izehɛ, pɛ din jamansu, nɛ i 'uɯni xɯn ho rá jɔ'i, tengutho i ɔt'a ra Cristo nanguɛ yɯ 'yɛc'yɛi.

30 Nguetho nujɯ dyɯ 'yɛc'yɛihɯ, tengu 'bɯ rá ngɔc'yɛi nɛ rá do'yo gahɯ a rá jɔ'i ra Cristo.

31 Tengu mán t'o't'i: "Nu'bɯ n'da ran 'yohɯ i sin rá xisu, i soh rá ta nɛ rá mbe, n'damhɯ da zä di manda rá xisu, tengu 'bɯ ɛ rá jɔ'izehɛ," bi 'yɛn'a ra t'ohni.

32 Nɛ xɯn hɛi da bɔdi 'bɛ'a nam bøn na, pɛ dí ɛngä drá Pablogä, ngue i udi nanguɛ ra Cristo nɛ nanguɛ yɯ 'yɛc'yɛi.

33 Pɛ nɛ im ma, gátho ahɯ ngue gyɯn 'yohɯhɯ, dami huɛc ni xisuhɯ tengu bɯ gní huɛc zɛhɛhɯ. Nɛ nu'ahɯ gyɯ xisuhɯ damin numansu ni ndøhɯ.

6

1 Nu'ahɯ gyɯ t'ɯhniɯ gyɯ 'yɛc'yɛihɯ dami 'yɔthɯ 'bɛ'a man ni tahɯ ni mbɛhɯ, nguetho gue'a yɔn thehɯ a ngue gui 'yɔthɯ.

2 Dami numansu ni tahɯ nɛ ni mbɛhɯ. Nɛ gue'a rá mbɔdi a rán t'ɛdi Ojɔ ngue ní jɔp Ojɔ n'da a, ngue bi ma maya'bɯ.

3 Nɛ guehna ran japi bi ma da nu n'da 'bɯ da 'yɔt'e, ngue dín ja ran johya nɛ xɯn ngu yɯ pa dim 'bɯcua ja ra häi.

4 Nɛ nu ahɯ gyá tahɯ, nu'bɯ guí sɯh ni t'ɯhniɯ, nde'bɯ hin gui jafɯ dín cuetho. Pɛ dami temanhoɯ guɛpɛ dí 'yɛc'yɛi ra Hmu ɯ.

5 Nɛ nu ahɯ gyɯ mbɛfiɯ nɛ gyɯ 'yɛhɛhɯ, dami 'yɔthɯ xɯn ho 'bɛ'a im man ni hmuhɯ ua ja ra häi, nɛ guin numansuhɯ ɯ, nɛ gui suhɯ. Nɛ mpähä thoho gui 'yɔthɯ ni 'bɛfiɯ, tengutho bɯ gní 'yɔrpahɯ rá 'bɛfi ni Hmuhɯ ra Cristo.

6 Dami 'yɔthɯ xɯn ho ni 'bɛfiɯ, hinga høn'bɯ in nu ahɯ ni hmuhɯ, pɛ dami 'yɔthɯ tengutho bɯ gnín 'yɛhɛhɯ ra Cristo. Nɛ gátho ni mbɯihɯ, nɛ gue'a rá pähä Ojɔ a bɯya.

7 Dami 'yøt' ni 'bɛfihɯ nangue ran joha, tengu bɯ gní 'yøthɯ rá 'bɛfi ni Hmuhɯ mahɛts'i, nɛ hinga hønt'a dín numanho ahɯ yɯ ja'i.

8 Nɛ damim bɛmhɯ ya, Oja di cos'ahɯ ran ho nangue ran ho xɛá 'yøthɯ, madague'a gyɯ 'yɛhɛhɯ o gue gyɯ hmuhɯ.

9 Nɛ nu ahɯ gyɯ hmuhɯ, pɛ gui 'yørpahɯ a xɯn ho ɯ ni mbɛfihɯ, o gue ni 'yɛhɛhɯ, tengu tho bɯ gní ndepe da 'yøt'ahɯ ran ho. Nɛ hin gui xihmbɯ yɯn ɯnbi, nguetho guí pɔhmbɯ ngue n'dat'a ni Hmuhɯ mahɛts'i. Nɛ nu a ra Hmu mahɛts'i hin di hyɛspɯ na nujuɯ.

Di zerca ma mbɯihɯ rá ts'edi Oja tengu rá he ra dofɯi

10 Nɛ nuya ma zɯ cu ahɯ, ga zacua ma mbɯihɯ nangue rá ts'edi Oja i jajɯ.

11 Ngue tengu n'da ra dofɯi i he rá he ngue ra t'ɛgui ní täcua yán sɔ ɯ yán sɯihɯ. Nɛ ngutho rá ts'edi Oja 'bɯ dí homhɯ ngue hin da zä da hyäjuɯ ra zɪthu.

12 Nguetho hinga gue'ɯ yɯ ja'i man sɯihɯ, pɛ gue'ɯ yá hmu yɯ ts'oqui, ngue ra zɪthu rá hmu ra 'bɛxui i ja gätho ra ximhäi. Nɛ ɯ gätho yám fäts'ihɯ ra zɪthu in 'youi ran dahi, nɛ gätho 'bɛ'a má ts'edi bá nɛxpɯ 'bɯh rá hmu ran ts'o, gätho man sɯihɯ ɯ.

13 Janangue'a tengu 'bɯ ga hehɯ yɯ t'ɛgui ya, nangue gätho rá ts'edi Oja, ngue ga häthɯ ga täfɯ yán sɔ ra zɪthu i säc ma mbɯihɯ. Nɛ nu 'bɯ dá tähmbɯ ran sɯi, ya dá juahmbɯ xɯn ho, nɛ dá nuhɯ xingui ts'ɯ dá 'bɛhmbɯ.

14 Nɛ nu yɯ t'ɛgui dí xi ahɯ, nɛ gue'ɯ nán sähɯ ɯ. Ngue nu'a ram hma dí tɛnhɯ, ngue tengu 'bɯ ran gɯt'i ngue ra t'ɛgui gam päthɯ. Nɛ nu'a ná hɔmhɯ ran hogui bi 'yørcahɯ ra Cristo, tengu 'bɯ ra coto ngue ra t'ɛgui a, ngue hingui sä da dajɯ ra zɪthu.

15 Nɛ nu'a ná yamanhohɯ Oja nangue'a ran ho ma'da'yo dá hɔmhɯ, nɛ gue'a ná huthɯ ran zambɯi tengu 'bɯ dí nɛt' ma zapatohɯ ngue yɯ t'ɛgui, nɛ dan tihmbɯ ga sɔhmbɯ ra zɪthu.

16 Nɛ man'da, nu'a ná pɔhmbɯ majuani Oja, ngue tengu 'bɯ n'da ra xit'ɛgui ní däqui gätho yán sɔ ra zɪthu, tengu 'bɯ t'ɛngbahɯ n'da ra sibi.

17 Nɛ nu'a ná pɔhmbɯ majuani däm pøhmbɯ, tengu 'bɯ dá pant' ma yɔhɯ ra fɯi

ngue ra t'ɛgui, ngue hin gam bɛmhɯ a in nde di bɛngahɯ ra zɪthu. Nɛ nu'a rá m hman Oja, tengu 'bɯ ra espada di 'dajɯ rá Hogandahi Oja, gue'a däm muthɯ ra zɪthu a.

18 Pɛ thocua thoho dan yɔhɯ Oja, ga äfɯ rá ts'edi, xingui ts'ɯ ga ɛshɯ nan yɔhɯ Oja, tengu di bɛngahɯ rá Hogandahi Oja. Nɛ dan ɛyahɯ hin dan xømbɯihɯ, ngue ga äfɯ Oja da mbäx'ɯ gätho ma mi'yɛc'yɛihɯ.

19 Nɛ nugä drá Pablogä, dami 'yäfɯ Oja nanguecä, n'damhma di 'dacä ran 'yomfɛni nɛ ga hut'anzambɯi gam mamp'a rá m hma, nɛ ga xi ɯ hing yɯ judío 'bɛ'a nde Oja ngue da bah ya.

20 Gue'a nán ofädigä a, ngue dí xicä yɯ ja'i 'bɛ'a bi xicä Oja. Dami 'yäfɯ rá ts'edi Oja ngue hin ga su ga thoqui gam mangä rá m hma.

Ran zengua ran zɛgui

21 Nuya dí pɛnhdä bɯ na ma cuhɯ ra Tíquico, ngue ɛmmɛ mahuequi. Nɛ nuna ɛmmɛ øt'e xɯn ho rá 'bɛfi Oja. Nu'a da xi ahɯ 'bɛ'a gätho dadí jagä, nɛ nangue gätho 'bɛ'a dí øt'ä.

22 Nuna ra Tíquico da gax na ra søcuä dí øt'ä, nɛ da xi ahɯ nanguecähe, nɛ da hyut'a ni mbɯihɯ.

23 Pɛ Oja ma Tahɯ nɛ ma Hmuhɯ ra Jesucristo da hyut'a ni mbɯihɯ, nɛ di ja ahɯ gui huɛ c ni mi'yɛc'yɛihɯ, nguetho gá hyɔmhɯ rán ho mbo ni mbɯihɯ.

24 Pɛ Oja di 'da ahɯ rán japi gätho ahɯ to'o gätho hin gui 'yɛ'ts'a gnín numanhohɯ a ma Hmuhɯ ra Jesucristo. Nɛ hønt'a dá xi ahɯ ya.

FILIPENSES

Ra sɔcuɑ bi 'yorba ra Pablo ɯ yɯ 'yɛc'yɛi bɯ ja ra dɑhnini Filipos

Ran zɛngua

¹ Nugä drá Pablogä dí yo'be ra Timoteo drá 'yɛhɛ'be ra Jesucristo. Dí o't'ä'be na ra sɔcuɑ gätho ahɯ ma zɯ cu ahɯ, nɛ ɯ yɯ ngarbi nɛ ɯ yɯm fäts'ihɯ yɯ ngarbi, nɛ gätho ɯ i 'bɯpɯ ra dɑhnini Filipos ngue i ten'na ra Cristo.

² Pɛ dí ndep Ojɑ ma Tahɯ nɛ ma Hmuhɯ ra Jesucristo da 'yɛnts'ahɯ rán jɑpi nɛ da hyut'a ni mbaihɯ.

Nu ra Pablo i äp ra jamadi Ojɑ nangue yɯ 'yɛc'yɛi

³ Jamadi, dí ɛmp'a ma Ojɑ, n'dandɨ ngu n'dandɨ dí m bɛn ahɯ, nguetho gue ahɯ mam fäts'i ahɯ bi 'dacä Ojɑ.

⁴ Nɛ zɑi ɛmmɛ i jagä ran johya 'bɯ dí äpä ra jamadi Ojɑ nangue ahɯ.

⁵ Nɛ dadín johyagä nguetho n'dat'a rá 'bɛfi ran ho ma'da'yo dí comhbɯ, gue'a gní zɛjɯ a, nɛ gue'a gá 'yøthɯ 'bɯ rá mbadi gá 'yɛc'yɛhhɯ, nɛ asta gue yɯ pa i jabɯya.

⁶ Nugä dí pɑdi ngue Ojɑ di thocta a ra hoga'bɛfi ngue bi dɯ'mi bi 'yørbɯ ni mbaihɯ, janangue a di juadi xɯn ho 'bɯ bi zɔn ra pa ba ɛh mahøn'a ra Jesucristo.

⁷ Nɛ gue'a ná äpä ra jamadi Ojɑ a, ngue ɛmmɛ dí m bɛn ahɯ. Nɛ tengu'bɯ 'da'angu dí sähɯ ran ɯnbi dí sägä nɛ gue'a ná comhbɯ rán jɑpi Ojɑ a, dá gue'bɯ dí ofädigä, o gue'bɯ dí 'bäpɯ ja ran juanbate, ngue dadín yɑn a rán ho ma'da'yo ra Cristo dí m ma ngue majuɑni a.

⁸ Nɛ høn't'a Ojɑ i pɑdi hangu nan gu bɯ ná huɛc'ahɯ, nɛ tengu bɯ ɛmmɛ ni huɛgahɯ ra Jesucristo.

⁹ Hanangue'a dí äp Ojɑ ngue man'da xɯn gu din ja ahɯ ran huɛcate n'da ngu n'da ahɯ, nɛ din ja ahɯ ran 'yomfɛni xɯn ho, nɛ guim bɛmhɯ xɯn ho nangue a 'bɛ'a gätho guí øthɯ.

¹⁰ N'damhma gui huanhdɯ 'bɛ'a man'da xɯn ho gui 'yøthɯ, nɛ n'dat'a guim bɛmhɯ,

nɛ hin hapɯ di nɛqui ni ts'oquihɯ 'bɯ bi zɔn ra pa ngue ba ɛh ra Cristo.

¹¹ Nɛ høn't'a ra Jesucristo sä di 'da ahɯ ra hogambɯi, ngue xɯn gu yɯ hoga'bɛfi din ja ahɯ, nɛ gue'a dí t'ɛspa Ojɑ a.

Høn't'a ra Cristo nám 'bɯ a ra Pablo

¹² Ma zɯ cu ahɯ, dí n de ahɯ ngue gui pahmbɯ, gue'a nán te ran ho ma'da'yo a nám 'bäcä ua.

¹³ Ngue gätho yɯ dofai ua ja ran guts'ut'abi, nɛ'ɯ gätho mi'da yɯ jɑ'i i pɑdi ngue rá 'bɛfi ra Cristo a ná 'bäcä ua.

¹⁴ Nɛ dá gue'bɯ dí ofädigä, pɛ gue'a ní hyut'an zambɯi ma cuhɯ ngue'ɯ xɯn gu i 'bɯcua, nɛ hinguin su 'bɯ im man rá m hman Ojɑ.

¹⁵ I 'bɯcua 'da ɯ ngue im mamp'a rá m hman Ojɑ, i sɛya nangue rá m hman Ojɑ dí øt'ä. Pɛ i 'bɯh mi'da ngue im man rá m hman Ojɑ ngue nde da 'yøt' ran ho.

¹⁶ Nɛ nu'ɯ ngue ɯ i ja ran ts'ɛya, im ma nangue ra Cristo, nguetho in nde 'bɛ'a da dɑɛ ɯ. Pɛ hinga gätho rá mbɯi im ma, pɛ høntho nde ɯ ngue di yop a ma dumbɯigä ua ja ra fädi.

¹⁷ Pɛ nu'ɯ mi'da di huɛgä, nɛ nde da mbäxgui, nɛ gue'a ní man rá m hman ra Cristo ɯ, nguetho i pɑdi 'bɛ'a ná 'bäcä ua, ngue dí n yɑnba a rán ho ma'da'yo ra Cristo.

¹⁸ Pɛ madague a høn't'a go to'o im mamp'a rá m hman Ojɑ, dá gue'bɯ n'dat'a im bɛni o hin'na 'bɯ im ma nangue a ra Cristo, nɛ guexta a ɛmmɛ dadín johya. Nɛ thocuɑ tho ho dan johyagä.

¹⁹ Nguetho dí pɑdi ngue ga pømanhogä ua ja ra fädi, nguetho zɑi guí äfɯ rá ts'ɛdi Ojɑ nanguecä, nɛ zɑi i fäxcä rá Hogandɑhi ra Jesucristo.

²⁰ Nugä hin dí n ndegä ngue m'bɛjua ga pɛ'ts' ma sä nangue 'bɛ'a dí øt'ä, pɛ ɛmmɛ dí n de ga hut'an zambɯi gam mangä xɯn ho rá m hman Ojɑ 'bɯ bi ts'ɛgbä. Janangue a gätho yɯ jɑ'i da bɑh rán uixte ra Cristo nangue a dí øt'ä, madague'bɯ dí 'bäcä o gue'bɯ da thogä.

²¹ Nguetho høn't'a dí 'bɯi nangue ra Cristo, dí n ndegä ngue din uixte ra Cristo nangue 'bɛ'a gätho dí øt'ä, nɛ man'da tho 'bɯ dá tugä.

22 Pɛ nu'bu guexa a dadí thoqui dí 'bucua ja ra häi, sä ga täh mi'da yu jä'i ngue da 'yɛc'yɛi a ra Hmu mahɛts'i. Pɛ hin dí pɛsɛ nda a ga huanhni, hague dam 'bui, uague ga tu.

23 Pɛ nugä ɛmmɛ xun hɛi ga pɔdi nda a ngue man'da xun ho. Pɛ nu'bu da hɔnsegä, man'da dín nde 'bu ga tu ngue ga mba ním 'bu'be ra Cristo, nguetho man'da xun ho nanguecä.

24 Pɛ man'da xun ho nangue ahɛ ngue guexa a dí 'bucä ua ja ra ximhäi.

25 Janangue a dí haxanjuani guexa a dam 'bucä ua ngue ga fäx ahɛ ngue dín te ni t'ɛc'yɛihɛ. Nɛ man'da dín ja ahɛ ran johya 'bu man'da gá 'yɛc'yɛihɛ ra Cristo.

26 Nɛ nu'bu dí 'bucä ua ja ra häi, nɛ guín nuju mahɔn'a, ɛmmɛ da hyu ni mbuihɛ nangue ra Cristo, nɛ gui 'yɛspahɛ ra Cristo buya.

27 Pɛ damam 'buhmbɛ 'bɛ'a rán sähu rán ho ma'da'yo ra Cristo. Nɛ madague a 'darbu dí 'buhmbɛ o yabu dí 'bucä, pɛ ga ɔcä ran ho gui 'yɔthɛ buya, nangue 'da' angu guim bɛmhɛ, nɛ gui fähmbɛ ma t'ɛc'yɛihɛ nangue rán ho ma'da'yo ra Cristo.

28 Nɛ hin gui suhu to'o da zu ahɛ nangue ran ho ma'da'yo. Nɛ nangue hin gá suhu, da badi ngue di 'bɛh yá te u, nɛ da badi ngue i ja ahɛ ra temazai ngue bi 'da ahɛ Oja.

29 Nguetho hinga hɔnt'a ran ho bi 'da ahɛ Oja ngue gui 'yɛc'yɛihɛ ra Cristo, pɛ nɛ'a man'da ran ho, ngue gui sähu yun unbi nangue ra Cristo.

30 Nɛ 'da'angu dí ɔthu ya, dadín unbahɛ ngue dín yamhbɛ a ran ho ma'da'yo, tengu thoho gá nuhu dá ɔt'ä mám'bet'o, nɛ gui ɔhmbɛ ngue guexa'a dí ɔt'ä ya.

2

Nu rán uixte ra Cristo, hin'yɛ ran 'yɛts'i

1 Nu'bu gue'a ra Cristo di ze ahɛ, nɛ gui pɔhmbɛ rán huɛcate a, nɛ nu'bu guín 'yohu rá Hogandahi Oja, nɛ gui pɔhmbɛ gui 'yɔthɛ ra yembui nɛ ra mate, dan johyagä 'bu.

2 Pɛ dami yusca ma mbui ran johya nangue 'bɛ'a gui ɔthu ya, ngue n'dat'a guim bɛmhɛ, nɛ 'da xctín huɛctahɛ, nɛ 'da'angu nin 'yomfɛnihɛ guim bɛmhɛ, hinga 'dahma 'dan'yo guim bɛmhɛ.

3 Nɛ hin ga ɔthu ran 'yɛya, nɛ hin dan 'yɛxhɛ, nɛ hin gam bɛmhɛ ngue dan uixtehɛ, pɛ man'da da bɛnse n'da hingui hose xinda gue'u gä mi'da.

4 Nɛ hinga hɔnt'a ga hɔnsehɛ gam bɛmhɛ, pɛ nɛ'a i hon u mi'da ga fäxhɛ.

5 Pɛ n'da ngu'n'da dam bɛmhɛ tengu tho bu í bɛnju ra Cristo.

6 Nu ra Cristo 'da'angu Oja a, pɛ him bin 'yɛzɛhɛ ngue Oja a, nguetho bi bɛnju.

7 Ngue bá sogui gätho rá ts'edi mahɛts'i, nɛ bin 'yɛhɛ 'bu mín jä'i ua ja ra ximhäi, nɛ bi mbäx yu jä'i.

8 Nɛ nu'bu mín jä'i xingui ts'u bin 'yɛts'i, pɛ bi 'yɔt'e gätho 'bɛ'a min nde Oja, nɛ bi du bu ja ra pont'i tengu n'da ra ts'om'bäi.

9 Nɛ nangue a bi 'yɔt' ra Cristo, Oja bi 'yɛspa a, nɛ bi un ra ts'edi man'da xun gu, nɛ gue'a ra thuhu bi unni ɛmmɛ man'da di muui.

10 Janangue a nu'a ra Jesús gue'a rán säui din thande a, gätho 'bɛpɛ mahɛts'i nɛcua ja ra häi nɛ'u gätho xun du, yu jä'i nɛ yúm 'bɛhni Oja nɛ yu zithu, gätho da 'yɛspa ra Jesucristo ra Hmu.

11 Nɛ gätho nán gu da badi nɛ da ma ngue gue'a ra Jesucristo a ra Hmu nangue gätho 'bɛ'a i ja, n'damhma gätho da 'yɛspa Oja ra Ta.

Nu yu 'yɛc'yɛi guesɛ u yun yot'i ua ja ra 'bɛxui

12 Janangue a ma zu cu ahɛ ngue dadí huɛc'ahɛ, zai gá 'yɔthɛ 'bɛ'a dá xi ahɛ nu'bu 'darbu mám 'buhmbɛ, pɛ madague'a yaua dí 'bucä ya, man'da hɛhi thoho gui 'yɔthɛ a nin sähu ngue i 'buh ma pɔrpatehɛ, nɛ hin gan 'yɛxhɛ, pɛ guin numansuhɛ Oja.

13 Nguetho gue'a Oja dim pɛpɛ mbo ma mbuihɛ nɛ gue'a di 'daju rá pähä nɛ rá ts'edi ngue ga ɔrbahɛ rá pähä Oja.

14 Nɛ o gadí yani thohɛ, xín gan junthɛ, pɛ dami 'yɔthɛ gätho in nde Oja.

15 N'damhma njon da dingahɛ n'da ran ts'o ngue da ma i ja ma ts'oquihɛ. Pɛ dam 'buhmbɛ tengu man sähu ngue yá hogat'uhni gahɛ Oja, guerpɛ 'bu u yu jä'i ngue i ɔt' ram fɛ'ts'i. Janangue a ga ɔthu buya tengu n'da ran yot'i bu ja ra 'bɛxui, ngue ga xihmbɛ rá hman Oja di un ra te.

16 Nε nu'b_u gui xihmb_u rām hman ra temazai, nugä dan jhyagä 'b_u bi zøn ra pa ngue ba ξh ra Cristo, ngue hin'y_u 'bε'a dá pε'ts' ma sä nanguie ra 'bεfi xtá øt'ä b_u gui 'b_uhmb_u.

17 Nguetho dadí hoc'a ni t'εc'yεih_u, tengu'b_u dadí hocä n'da ra 'bøts'e, x_un ho 'b_u dá undä Ojå. Nε nugä 'b_u hin dí gua _u y_un _ungi dá sä 'b_u gmí 'yεc'yεih_u, pε man'da x_un ho 'b_u ga un ma te nε ga fām ma ji, ngue dí gua a ra 'bøts'e ga undä Ojå nanguie gätho ah_u. Guexa a dadín johyagä, nε da zä gui hyāmh_u man johyagä.

18 Jananguie a ga comhb_u man johyagä 'b_u bi zøn ra pa da t'εna da thogä.

Ra Timoteo nε ra Epafrodito

19 Nε nu'b_u rá pähä Ojå 'bex ga pεn'nah_u b_u ra Timoteo da nu ah_u. Nε nu'b_u dá pädi 'bε'a gadí jah_u b_u dan johyagä b_uya.

20 Nguetho njohgui 'b_ucua man'da ngue im bεni tengu dí m bεm'be ra Timoteo nanguie ah_u.

21 Nguetho gätho mi'da i 'b_ucua im bεnse nanguie yá 'bεfi zεhε, nε him majuañi rá 'bεfi ra Cristo Jesús im bεm b_uya.

22 Pε ya gui pähmb_u ngue εmme di muui nanguie 'bε'a i øt' na ra Timoteo, ngue dí com'be rá 'bεfi Ojå, tengu n'da ra ts'ant' _u i conhui rá 'bεfi rá ta.

23 Pε dí tø'mi hasta gue'b_u ga paçä 'bε'a din jacä ua. Nε m'bejua ga pεnhdä b_u na ra Timoteo.

24 Pε xømhma da nde ra Hmu mahεts'i ngue da zä ga mba b_u n'dihi, gan nu ah_u.

25 Pε dí m bεni ngue m'bet'o ga pεn'nah_u b_u mahøn'a na ra Epafrodito, ma cuh_u, nε dí com'be rá 'bεfi ra Cristo dí n yānba'be a rán ho ma'da'yo. Guehna guá pεncä'be ua nanguie da mbäxca'be.

26 Pε nuya εmme nde da mba b_u gam 'b_uhmb_u mahøn'a, nε εmme tu rá mbai ngue ya rá 'yøhmb_u ngue mí _u a.

27 Nε majuañi εmme mi _u nε mi ts'utho xtán du. Pε nanguie rá mate Ojå ngue him bi du. Nε nu'b_u xtán du, man'da εmme x_un gu ra dumbai xcá nugä 'b_u.

28 Pε jananguie a dí humbi ga pεnhdä n'dihi na, n'damhma gan johyah_u 'b_u guin nuh_u mahøn'a, nεcä da hyu ma mbuigä ua.

29 Nε nu'b_u bi zøm b_u dami simhb_u x_un ho, nε gui 'yäf_u ra jamadi Ojå ngue bi xox a. Nε gätho y_u ja'i guin numansuh_u ngue øt'e tengu i øt' na ra Epafrodito.

30 Nε nuna mi ts'utho xtán du nanguie rá 'bεfi Ojå, nguetho bi 'yεn rá te nanguie bi zεqui, ngue bi 'yøt' ra 'bεfi tengu tho'b_u gue ah_u xzuí zεj_u.

3

Nura Cristo 'b_u dí εc'yεih_u, gue'a ní bo ma mbu_u a

1 Nuya ma z_u cu ah_u, dí xi ah_u, daman johyah_u nanguie ra Hmu mahεts'i. Nugä hin dadín xøm_ubi ngue ga xi ah_u mahøn'a, gan johyah_u, nguetho nin hos'εh_u ngue dí xi ah_u.

2 Daman jamansuh_u nanguie _u y_u ts'on'yomfεni ja'i, nguetho nu' _u tengu tho'b_u y_u satexa'yo, nε i xi ah_u jatho da hmεpya ni ja'ih_u ngue da mba nthεqui ah_u.

3 Pε nuj_u majuañi am hmεpya gah_u b_u na nuj_u Ojå, nguetho dí thāndeh_u Ojå nanguie rá Hogandāhi, nε dadín johyah_u nanguie a ra Cristo Jesús, nε dí pähmb_u hinga gue'a man hosegah_u ní 'yεnj_u yá t'εnigah_u Ojå.

4 Pε nu'b_u 'bo'o sä εna yá t'uhn_u Ojå nanguie x_un hose, pε man'da sä xcá εngä 'b_u, nguetho man'da mi pømanho man t'øt'egä.

5 Nguetho dām 'bai nanguie y_u judío, nε ná hyātopa xtám 'b_ucä 'b_u mi thegä ma xifani, nε gätho dá comhbe a bi xije Ojå dyú hebreohe dyú judíohe, nguetho nu'a ma ta ra hebreo a gue a bi xānd mam bombøta ra Benjamín mi 'b_uh maya'b_u. Nε dá tēndä 'bε'a im man y_u fariseo, ngue εmme dá humbi dá øt'ä _u yān t'εdi y_u judío.

6 Nε nugä εmme dá yāngä a ma t'εc'yεihe dyú judíohe, jananguie a madí unba yá 'yεc'yεi ra Cristo. Nε mi øt'ä _u gätho y_un ho im man _u yān t'εdi y_u judío, jananguie'a njo'o to'o mi sä da man'a n'da rán t'εdi Ojå ngue dá fεsthoho.

7 Nε mí m bεngä ní zingä Ojå a man hose. Pε nuya dí pädi ndetho di 'berpa nín 'yomfεni n'da a. Nε dá ε'ts'ä a ná bεngä x_un ho sεgä jananguie bi zä dá tīngä ran ho nanguie ra Cristo.

8 Nε madague'a hangu nan gu xtá øzεhεgä, pε ndetho man'da dí 'bedi,

nguetho man'da di muui ngue dí pãcã ra Cristo Jesús ma Hmu. Janangue a gãtho man hose dá 'bedi, ya him mín numanho, n'damhma bi zã dán 'yo'be ra Cristo.

⁹ Ne nuya sä dam 'bũ'be ra Cristo, ne ntemanho i jagã 'be'a dí øzehögã nangue yũn t'ẽdi, pe nangue a dí øc'yẽi 'be'a bi 'yørca ra Cristo, ne gue'a í bo ma mbũi a ne in numanhogã Ojã. Nguetho Ojã in numanho Ƴ i hãntho rá mate ra Cristo.

¹⁰ Ne nuya hønt'a man'da ømme dín nde ga pãdi xũn ho a ra Crsito. Ngue ga com'be xũn ho a rá ts'edi bin t'um 'bũ mí dãmbeñi, nguepũ da zã dam 'bũi xũn ho 'bũ dí 'bũtua ja ra ximhãi, ne da zã dan Ƴnbã tengu yũn Ƴnbi bi nu a, ne da zã ga com'be rán dãte, ngue nde da ma di 'berqui xũn ho a man yombũi zehẽ.

¹¹ Ne nubũya xømhma thoho da zã ga com'be xũn ho a rá ts'edi ra Cristo bin t'um 'bũ mí dãmbeñi, ngue dam 'bũi xũn ho a ra 'da'yote.

Gan uẽnthohũ ga tãhmbũ ra 'dihĩ bũya

¹² Pe nugã hingui sä gam mangã ngue gãtho dí com'be rá ts'edi ra Cristo, nguetho hin danã søni ngue gãtho xtãn hotho ga øt'e. Pe guexa a dadĩ thoqui dí honi ngue ga pãdi gãtho 'be'a bi bẽngã ra Cristo Jesús 'bũ mí bẽndgã.

¹³ Pe ma zũ cu ahũ dí xi ahũ ya, ngue hinga gãtho dí øt'ã xũn ho, pe hin dín nde gam bẽngã mahøn'a 'be'a xtã øt'ã mam'bet'o. Pe guexa a ømme dadĩ thoqui dí nde man'da ga øt'ã ran ho, ngue ga tãhã xũn ho.

¹⁴ Ne dín nde gan uẽntho xũn ho, ngue ga tãhã ga hãn a í zoncahũ Ojã bũ mahẽts'i ga hãmhbũ, nangue dí øc'yẽihũ ra Cristo.

¹⁵ Ne gãtho ahũ ngue xũn te nin 'yomfẽnihũ nangue ni t'øc'yẽihũ, nde'bũ 'da'angu guim bẽmhũ tengu dím bẽngã. Ne nu'bũ bũ a n'da ahũ n'dan'yo guim bẽmhũ, nu a Ojã di ja ahũ ngue gui pãhmbũ 'be'a nde Ojã.

¹⁶ Pe nde'bũ ga thohmbũ tengu zãi dí øthũ, nangue rá 'bẽfi Ojã.

¹⁷ Ma zũ cu ahũ, dami tẽnhdũ a 'be'a dí øt'ã, ne'ũ mi'da 'bũ i øt'a tengu dí øt'ã, dami tẽnhdũ Ƴ.

¹⁸ Nugã drã Pablogã, ga xi ahũ mahøn'a, ømme xũn gu yũ nidĩ ya xtã xi ahũ, nguetho

ømme tu ma mbũi nangue 'be'a i øt'ũ 'da xũn gu, i øna i 'yo bũ rá 'yu Ojã, pegue din sãmhbũ ra Cristo ngue hingui øc'yẽi 'be'a í du bũ ja ra pont'i.

¹⁹ Ne da zøn ra pa ngue da guadi ne di 'beh yã te, nguetho hønt'a 'be'a i si ne 'be'a ndese rá jã'i i hãdumbũi. Pe ømme din 'yøx Ƴ nangue 'be'a i øt'ũ ne hin'yũ yã 'yãsä. Ne hønt'a im bẽni nangue a 'be'a jãua ja ra ximhãi.

²⁰ Pe nuju dyã 'yøc'yẽihũ, dyã mænguhũ bũ mahẽts'i, ne dadĩ thoqui dí tømDAH ngue ba øh mahẽts'i a mam pørpatehũ, ngue gue'a ma Hmuhũ ra Jesucristo.

²¹ Ne nu'a ra Cristo di pãrca ma ngøc'yẽihũ tengu rá jã'izehẽ ngue nuixte thoho, rá rs'edi i ja. Ne n'dat'a rá ts'edi ngue di manda 'be'a gãtho i jãua.

4

Thoscua thoho dan johyahũ nangue ra Hmu

¹ Ma zũ cu ahũ ømme dadĩ huøc'ahũ ne ømme dím bẽn ahũ, nguetho xcã 'dajũ ran johya, ne nangue gã 'yøc'yẽihũ, gue'a ní nequi xũn ho ma 'bẽfigã a. Ne nuya ma zũ cu ahũ, o gadĩ uãnsa nin 'yomfẽnihũ nangue ni t'øc'yẽihũ.

² Ne nu aui man ju aui nangue ra Cristo ra Evodia ne ra Síntique, dami 'yørcaui ra mate ngue 'yo gadín sãmhi, nguetho gadín cuui nangue ra Hmu mahẽts'i.

³ Ne nu i ma hogamfãts'i'i ngue gã fãxca ra 'bẽfi, dami fãx Ƴ yũ xisu ngue dím 'bũmanho, nguetho ømme dãm pecãhe Ƴ nu'bũ má mamhbe bũ rán ho ma'da'yo ra Cristo. Ne a ra Clemente ne'ũ mi'da bi mbãxqui, ngue gãtho bi thusca ma thuhuhũ bũ ja ra xøcuã bũ mahẽts'i nangue bin 'dajũ ra temazãi.

⁴ Pe thocua thoho dan johyahũ nangue ra Hmu, ne dí xi ahũ mahøn'a, dan johyahũ.

⁵ Ne ga fãxhũ ma mijã'ihũ, n'damhma gãtho yũ jã'i da nu ngue dadĩ jamansuhũ 'be'a nám 'bũhbũ. Ne gam bẽmhũ ngue mi ts'ũtho ba øh ra Hmu mahẽts'i.

⁶ Ne hin ga hãdumbũihũ nangue 'be'a gãtho dí homhbũ, pe gãtho ga xihmbũ Ojã 'be'a dí homhbũ, ne ga xihmbũ ra jamadi ngue zãi ørcahũ a xũn ho.

7 Nε nu Ojā da hyurca ma mb̄ih̄u b̄ya nangue ran johya hingui s̄a xtám b̄s̄e n'da, p̄e gue'a ran johya ní jamansuc ma mb̄ih̄u nε man 'yomf̄enih̄u, nangue dín 'yoh̄u ra Cristo Jesús.

Gam b̄mhb̄u 'b̄e'a ḡätho x̄n ho

8 Nuya ma z̄u cu ah̄u, mi'da jaua ngue dín nde ga xi ah̄u. Ngue gam b̄mhb̄u ḡätho 'b̄e'a a majuani, nε ḡätho 'b̄e'a ȳn th̄eh̄u ngue dí hnumansuj̄u, nε gam b̄mhb̄u hin dí yoho b̄u dá øth̄u 'b̄e'a dí øth̄u, nε hin te man ts'o gam b̄mhb̄u. Nε gam b̄mhb̄u ga ørpah̄u 'b̄e'a dí hyu yá mb̄i u ma jija'ih̄u, nε gam b̄mhb̄u ga øth̄u 'b̄e'a mf̄adi ngue x̄n ho. Nε gam b̄mhb̄u ḡätho 'b̄e'a εmme x̄n ho, nε gam b̄mhb̄u ngue 'b̄e'a ḡätho da t'εspi x̄n ho.

9 Nε gui 'yøth̄u 'b̄e'a ḡätho dá x̄n'nah̄u, nε gui t̄nh̄d̄u ḡätho 'b̄e'a xtá ut ah̄u. Nε nu'b̄u ngub̄u gui 'yøth̄u, da z̄a gan 'yoh̄u x̄n ho Ojā ngue z̄ai i hurpa ní mb̄i n'da.

Bi 'benpi ts'u ram f̄ats'i a ra Pablo

10 Nε nu Ojā bi 'dacā ran johya nangue a gá b̄enj̄u mah̄on'a, ngue gadí z̄ej̄u ts'u. Nε dí p̄acā ngue hin gá pumb̄enij̄u, p̄e h̄ont'a nja, him mi s̄a b̄u gui z̄ej̄u mam'bet'o.

11 P̄e hin dí εna ngue xcán unb̄ä 'b̄u hin xquí f̄äx̄cah̄u, nguetho ya xtán z̄ai ngue i jagā ran johya madague'b̄u i ja a ga honi o hin'ȳu.

12 Nugā dí p̄acā 'b̄e'a nám 'b̄umanho n'da ra hyoya, nε dí p̄acā 'b̄e'a nám 'b̄umanho n'da ngue i ja x̄n gu. Nε dadín johyagā madague a dín niyagā o gue dí tumanthuhugā. Nε h̄ont'a go 'b̄e'a dín nu, uague x̄n gu i jagā o hin'ȳu, p̄e i hu ma mb̄igā.

13 Nε h̄ont'a go má ts'edi i ndec Ojā, ya ḡätho s̄a ga øt'e, nguetho i f̄äx̄ca ra Cristo.

14 P̄e guexta a x̄n ho gá 'yøth̄u ngue gá z̄ej̄u ts'u, ngue i pan hnuman'ugā.

15 Nε nu ah̄u guí 'b̄h̄mb̄u b̄u Filipos, guí p̄ah̄mb̄u ngue h̄onse ah̄u gá z̄ej̄u ts'u nu'b̄u má p̄ongā b̄u ra häi Macedonia, ngue rá mb̄udi dá mangā ran ho ma'da'yo b̄u, nε gá p̄encah̄u ra mb̄eti.

16 Nε nu'b̄u guexta a mí 'b̄cā b̄u ra hnini Tesalónica, yondí hyundí gá p̄encah̄u ra mb̄eti, gue'b̄u má hongā.

17 Nε hinga h̄ontho dín nde ga h̄ani, p̄e dín nde ngue dí j̄ap̄ ah̄u Ojā nangue a xcā 'daj̄u, nangue gá z̄ej̄u.

18 Nugā ya dá h̄ani 'b̄e'a guá p̄encāh̄u 'b̄u mi z̄ocua ra Epafrodito, nε i pongui ts'u 'b̄e'a dí honi. Nε nangue 'b̄e'a guá p̄encāh̄u, nu Ojā i numanho, tengu'b̄u n'da ran t'unni εmme di muui.

19 Nε nu'a ma Ojāh̄u di 'da ah̄u x̄n ho 'b̄e'a ḡätho guí homhb̄u nangue dí 'b̄h̄mb̄u ra Cristo Jesús. Nguetho nte di 'b̄e'a, nε εmme x̄n ho a di 'daj̄u.

20 P̄e dí εspah̄u ma Tah̄u Ojā nε ḡätho ȳu pa mazai. Nε h̄ont'a dím b̄ngā a.

Rán z̄egui ran z̄engua

21 Nε dí p̄en'nah̄u ran z̄engua ḡätho ȳu 'ȳc'ȳei ngue i 'b̄up̄u, nangue rá thuhu ra Jesucristo. Nε ḡätho ya ȳu cu dí 'b̄h̄mbe ua i p̄en'nah̄u ran z̄engua.

22 Nε'u mi'da ȳu 'ȳc'ȳei ngue i 'b̄ucua ja ra hnini, ḡätho i p̄en'nah̄u ran z̄engua. Nε nu'u ȳu 'ȳc'ȳei ngue dim p̄ecua ja ran guts'ut'abi man'da in nde di z̄engua ah̄u.

23 Nε nu ma Hmuh̄u ra Jesucristo dí äpä di 'da'ah̄u rán j̄api ḡätho ah̄u. Nε h̄ont'a dí xi ah̄u a, nε h̄ont'a gam b̄mhb̄u a ya.

COLOSENSES

Ra sɔcuɑ bi 'yorba ra Pablo ɯ yɯ 'yɛc'yɛi bɯ ja ra dɑhnini Colosas

Ran zengua

¹ Nugä drá Pablogä, ma 'bäigä'be ra Cristo Jesús, nangué rá páhä Ojɑ.

² Nε dí yo'be ma cuhɯ ra Timoteo, dadí zengua ahɯ gátho yɯ 'yɛc'yɛi ngue guí 'bɯhmbɯ bɯ ja ra hnini Colosas, dadín cuhɯ nangué n'dat'a dí m bɛmhɯ ra Cristo. Nε dí n dehe ngue gátho ahɯ guin nuhɯ rán jɑpi Ojɑ ma Tahɯ, nε da hyut'a ni mbɯihɯ.

Jamadi dí ɛmfɛ Ojɑ

³ Nu'bɯ dí yɑhe Ojɑ ngue rá Ta ma Hmuhɯ ra Jesucristo, thocua thoho dí ɛmfɛ jamadi nangué ahɯ.

⁴ Nguetho ya xtá øhmbe nangué ni t'ɛc'yɛihɯ nangué ra Cristo Jesús, nε dá øhmbe ngue ja ahɯ ran huɛcate nangué ni mi 'yɛc'yɛihɯ.

⁵ Nguetho guí tɔmhɯ 'be'a gátho yɯn ho guin nuhɯ bɯ mahɛts'i, nε guí tɔmhɯ gue'bɯ go rá mbɯdi gmí 'yɛc'yɛihɯ a ram hma majuɑni.

⁶ Nu ran ho ma'da'yo ngue xcá 'yøhmbɯ, nuya dí n xɑndi, nε hɔnbɯ go hapɯ i pa, dí pɑrpa yú mbɯi yɯ jɑ'i, tengu tho bin ja bɯ guí 'bɯhmbɯ 'bɯ gmí 'yɛc'yɛihɯ njuɑntho rá mate Ojɑ.

⁷ Gmí 'yøhmbɯ ran ho ma'da'yo gue'a bi xi ahɯ man 'yo'be ra Epafras. Nugáhe ɛmme dadí huɛje na, nguetho nuna ran 'yohɯ n'da rá 'yɛhɛ ra Cristo, nε di zε ahɯ nangué rá 'bɛfi Ojɑ.

⁸ Nε nuna ra Epafras bi xije ngue gadí huɛgahe nangué rá Hogandɑhi Ojɑ dí bɛn'nahɯ.

⁹ Nε nu'bɯ ra pa dá øhmbe ngue xɯn ho ni t'ɛc'yɛihɯ nε nin huɛcatehɯ, thocua thoho dí äfe rá ts'edi Ojɑ nangué ahɯ, ngue gui pɑhmbɯ rá páhä Ojɑ nε gui pɑhmbɯ rán 'yomfɛni a rá Hogandɑhi Ojɑ.

¹⁰ Nε dí äfe rá ts'edi Ojɑ ngue gam 'bɯhmbɯ tengu rán säui ɯ yú t'ɯhni Ojɑ, nε thocua thoho zɑi gui 'yøthɯ a in numanho

ra Hmu. Nε dí äfe Ojɑ ngue gui 'yøthɯ yɯ hogant'øt'e, nε dí n te ni mbɯihɯ ngue man'da gui pɑhmbɯ Ojɑ.

¹¹ Nε gátho nan gu rá ts'edi Ojɑ dí äpáhe nangué gátho yɯn ɯnbi guín nuhɯ, ngue hin gan xømbɯihɯ. Nε nangué rá ts'edi Ojɑ di ja ahɯ ngue hin di ɯn'na ni mbɯihɯ, nε dí n ja ahɯ ran johya.

¹² Janangué a da zä gui 'yɛmfɯ jamadi ma Tahɯ Ojɑ, nguetho bi hogahɯ da zä ga comhbɯ 'be'a gátho di un yɯ 'yɛc'yɛi guepɯ bí ja rán nεqui.

¹³ Nε bi yɑnjɯ Ojɑ bɯ ja rá ts'edi ra 'bɛxui, nε bi zixgahɯ bɯ di manda rá Ts'ɯnt'ɯ di huɛqui.

¹⁴ Nε nu'a rá Ts'ɯnt'ɯ bi gurca ma ts'oquihɯ, nε gue'a í zä bi pungahɯ Ojɑ a.

Rá 'bɛfi bi 'yøzɛɛ ra Cristo

¹⁵ Nε nu Ojɑ hingui sä da nu n'da, pɛ nu ra Cristo ngue 'da'angudui Ojɑ, nε bin jɑ'i ua ja ra häi tengu tho 'bɯ dá nuhɯ Ojɑ. Nu ra Cristo mi 'bɯ 'bɯ rá mbɯdi thoho, 'bɯ nte mi ja ua.

¹⁶ Nε nangué rá ts'edi Ojɑ ra Cristo bi 'yøt'e 'be'a gátho i ja nε to'o gátho i 'bɯi, guecua ja ra häi, nɛpɯ mahɛts'i, nu'ɯ di nεqui nɛ'ɯ hin di nεqui, gátho ɯ i ja yú ts'edi, nɛ'ɯ ɛmbi i jase yú ts'edi, pɛ nu ra Cristo bi 'yøt'e gátho ɯ ngue di manda ɯ.

¹⁷ Nε nu'a ra Cristo mi 'bɯi nu'bɯ ma hin'yɯ ua ra ximhäi. Nε nangué rá ts'edi di jamansu xɯn ho gátho 'be'a bi 'yøt'e, nε gue'a ní bømanho a.

¹⁸ Nu gátho yɯ 'yɛc'yɛi i 'bɯi n'dam'bɯi tho i øt'e tengu'bɯ n'danjɑ'i tho, nu ra Cristo tengu'bɯ rá yɑ a. Nε di un ra temazɑi yɯ 'yɛc'yɛi. Nε nu'a, rá mbɯdi ngue bi dɑmbɛni a. Janangué a hin'yɯ man'da ra ts'edi nuixte tengu rá ts'edi a.

¹⁹ Nguetho bi zɑn Ojɑ hɔnt'a rá Ts'ɯnt'ɯ bi unni gátho rá ts'edi.

²⁰ Nε nu'bɯ mí mbæn rá ji ra Cristo bɯ ja ra pont'i, bi 'berpa yú ts'edi ɯ gátho madín sɯhmbɯ Ojɑ i 'bɛcua ja ra häi nɛpɯ mahɛts'i. Nε gue'a dí hocpi gátho 'be'a i ja, nε gue'a dí hocpa ɯ to'o gátho in nde.

²¹ Nε nu'a ra Cristo bi hogahɯ, nguetho yatho dá 'uehmbɯ bɯ rá 'yu Ojɑ, nε mí øthɯ yɯn ts'o, nε gue'a dán sɯhmbɯ Ojɑ a. Pɛ nuya Ojɑ sä da numanhojɯ.

22 Nu Oja bi hogaha gätho ma ts'oquihä, nguetho rá ja'i ra Jesús bi nu ran unbi ne ran däte nanguejü. Janangue'a xtán hotho gahä 'bä bi däjü bäh 'bä Oja, ne hin da dïnga ma ts'oquihä.

23 Pë nu'bä guín nde ngue din ja ahä bäh, pë jatho thocua thoho gui 'yëc'yëihä, ne hin gui 'yon nin 'yomfënihä. Ne gui thoqui gui tömhä ran ho ma'da'yo gá 'yøhmbä, nu'a bi sih yä ja'i gätho ra ximhäi. Ne n'dat'a ram hma dí øt'ä ngue dí m pøngahyagä, guecä drá Pablogä.

Rá 'bëfi ra Pablo

24 Ne nugä di johya ma mbäi 'bä dín nu ran unbi nangue ahä. Ne xän zän Oja ga comhbä rán unbi ra Cristo, nguetho yü mbëti gahä a. Nu'a bi nu ran unbi nangue gätho yä 'yëc'yëi, necä dín nu ran unbi tengu bi zän Oja ngue gan nugä.

25-26 Ne bi huancä Oja gätho yä 'yëc'yëi ga pëpi, ngue ga xih ran ho ma'da'yo. Ne nu'a ran ho ma'da'yo ní gua a rám hman Oja a, ngue im ma gätho him mam fädi mam'bët'o. Nguetho gue'bä rá mbädi thoho njom mí pädi. Ne nu'bä mám 'bähmbä büya, ne ja dá pähmbä büya.

27 Ne nuna ram hma him mam fädi, ngue dim 'bäpü ra Cristo bäh mbo ma mbäihä, ngue gätho dyü 'yëc'yëihä i 'bäh ra ximhäi, ne'ä hing yä judío. Ne nangue dim 'bäpü mbo ma mbäihä ra Cristo, sä ga tömhä a rán ho nuixte bí ja bäh mahëts'i. Ne guehna ran t'øt'e nuixte in ndejü Oja ga pähmbä ya.

28 Janangue a nu ran ho ma'da'yo dí m mamhbe ne dí xänbahe xän ho, ne gätho yä ja'i dí xihmbe ran ho, nangue bi 'dacä ran 'yomfëni Oja. Nguetho dí ndepe gätho da mba ma hocpi yü mbäi ä, nu'bä i pädi 'bë'a bi 'yørba ra Cristo. Ne da zä dim 'bäi xän ho ra Cristo bäh mbo yü mbäi büya.

29 Janangue a gätho ma mbäi dí øt'ä ma 'bëfi, nangue ra ts'edi ngue bi 'dac ra Cristo dí øt'ä.

2

1 Nugä drá Pablogä dín nde ahä gui pähmbä ngue dí hädumbäi dí äpä rá ts'edi Oja nangue ahä gyü 'yëc'yëihä. Ne'ä ngue 'bäpü ra hnini Laodicea ne gätho ä mi'da ngue njäm'bä mi nugui.

2 Dín nde ahä ngue da hyu ni mbäihä, ne n'dat'a guim bëmhbä nangue i ja ahä nin huëcatehä n'da ngu n'da ahä. Ne hin te di 'bëdi ngue gui pähmbä nangue ra Cristo, nguetho 'bë'a gätho him mam fädi sä gui tïmhä nangue ra Cristo.

3 Pë nangue ra Cristo sä gui tïmhä 'bë'a him mam fädi nangue rán 'yomfëni ra Cristo. Ne hønt'a ra Cristo sä da 'yut ahä rán 'yomfëni Oja.

4 Nuna guehna dí xi ahä na, nguetho 'bäi 'da nde da hyä ahä, ëmmë mahotho im man ä, pë him majuäni.

5 Nugä hinga 'darbä dí 'bähmbä ya, pë i so ma mbäi nangue ahä. Ne ëmmë i hu ma mbäi 'bä dí øde ngue hingui cuent' ni mbäihä, ne hingui tap a ni mbäihä ä yä hyäte, nangue ni t'ëc'yëihä nangue ra Cristo.

6 Nde'bä thocua thoho gan 'yohä ra Cristo Jesús ra Hmu, nguetho ya gá sin a ra Cristo ngue dim Hmu bäh ja ni mbäihä, ne bi du nangue ahä.

7 Nu ra Cristo tengu'bä ra däjü a, ne n'dat'a guí comhbä rá te ni mbäihä, ne gue'a nän te ni mbäihä a. Ne dami zacua ni t'ëc'yëihä, tengu bi sän'nahä. Ne zäi gui 'yëmfä jamadi Oja gätho bi 'da ahä.

Dí comhbä ra 'da'yote ra Cristo

8 Damin jamansuhä ngue hin din ts'on ni t'ëc'yëihä nangue 'bë'a im man i 'da yän 'yohä, ngue nde da hyä ahä. Pë im bënë a i xi ahä, ne him majuäni a i xi ahä. Gue'ä yäm hmanse yän 'yohä im ma mi'da yä hmu hin di nequi di manda ua ja ra ximhäi, ne hin rán t'ëdi ra Cristo ä.

9 Pë nangue a ra Cristo da zä ga pähmbä xän ho Oja. Nguetho Oja bin ja'i nangue rán gøc'yëi ra Cristo, ne nte di 'bëdi gätho i ja a Oja nangue rá ja'i ra Cristo.

10 Janangue a nu'bä dín 'yohä ra Cristo, i jajü 'bë'a gätho dí homhbä. Ne nu'a ra Hmuts'üt'abi a, ne hønt'a di manda gätho 'bë'a i ja.

11 Ne nu'bä má ëc'yëihä ra Cristo, bi thegahä gätho ma ts'oquihä gätho gahä, ne ahä ngue hing yä judío ahä. Ne gue'a njuäntho ran thequi in nu Oja a bi 'yøt ahä ra Cristo.

12 Nguetho nu'bu máx xixyáhu, tengu'bu 'darbu bi t'ägahu a ra Cristo, ngue dá sohmbu bu ma nyon 'yomfënihu. Ne tengu'bu 'darbu dá thãmbënihu ra Cristo bu ja ra 'da'yote, nguetho dí εc'yëihü rá ts'edi Ojä bi xox'a ra Cristo 'bu mi du, nangue rá ts'edi xun ndoho.

13 Ne nu'bu hin ní hoc ni mbühü, gätho ahü ngue hing yu judío ahü, tengu'bu gyé duhu nangue ni ts'oquihü, ne hin gmi comhbü ran hoqui bi man Ojä maya'bu. Pe nu Ojä bi ja ahü ne'ahü dá comhbü ra tema'da'yo ra Cristo, ne bi pungahu gätho ma ts'oquihü.

14 Ne nuju hin dá jashü yün t'ëdi Ojä, o gue'a ran hocjä'i dí pãsehü hin dá jashü a, ne gue'a gä dín dupatehü a. Pe bi gurga man dupatehü a ra Jesús 'bu mi du bu ja ra pont'i. Ne gue'a ní hogahu Ojä a.

15 Ne nangue a 'be'a bi 'yöt' ra Cristo 'bu mi du bu ja ra pont'i, bi 'berpa yú ts'edi u i éna i ja yú ts'edi ngue hin di nequi. Ne bi japi ngue bi mbë'ts' yú sä 'bu mi hnu ngue bi dá a ra Cristo.

Ga homhbü ga øthu ngue dyu mënguhü bu mahëts'i.

16 Janangue a njon da zä da xijü ga sufü 'be'a dí sihu, ne njon da zä da xijü jatho ga sufü n'da ran go, gue'u yu t'ungopa, o gue'u yu pa ran ts'äya.

17 Ne nuya yun t'ëdi émbi xun duxqui, bi man Ojä maya'bu ngue bi xi u yu judío, pe 'da yu patho u. Ne dín t'es' 'bu bá éh ra Cristo u, nguetho yu hmëpya thoho nangue a ra Cristo. Pe nuya bi zöh ra Cristo, ne gue'a majuañi i ja rá ts'edi a.

18 Ne masque i si ahü gui 'behmbü rán japi Ojä 'bu hin gui thãndehü yüm 'behni Ojä mahëts'i. Pe o guí suhu. Gue'a im man u 'da, nguetho émbi ran 'yëts'i 'bu dí thãndehü ra Cristo, nguetho i ja rá ts'edi. Pe go i éñ u hing ran 'yëts'i 'bu ga thãndehü u i coh yú ts'edi, ngue yüm 'behni Ojä mahëts'i. Pe im manse, ne him bi 'yut Ojä, nguetho émmë xun ts'o yün 'yomfëni u.

19 Pe nu'u hin'yü 'be'a yün jahü ra Cristo. Pe nuju dyu 'yëc'yëihü dí 'bühmbü ra Cristo tengu'bu n'danjä'i tho dí comhbü. Nu ra Cristo tengu'bu ra yä, ne di bëngahu yun

'yomfëni xun ho, ne gue'a nán te ma mbühü a, tengu bi zän Ojä.

'Darbu dá tuhü ra Cristo ne 'darbu dí 'bühmbü a

20 Ha hin gá tuhü ra Cristo, ne guí éna gá hyëhmbü yün t'öt'e ra ximhäi. Pe hanja guexta a gní 'yøthu tengu'bu rá mbëti ahü ra ximhäi, ngue guí ødahü yün t'ëdi u to'o émbi di manda ua ja ra ximhäi.

21 Ngue sä i éñ ahü: “Yo guí thãhmbü ya, ne o guí sahu ya, ne o guí hãxhu ya.” Pe nde'bu hin gan hyëhmbü ngue di 'bëp ahü u yün t'ëdi u.

22 Pe gätho ya éñju ga sufü, pe an ts'änni gätho ga homhbü ne dín thegue.

23 Ne éna gue'bu gue'a ran 'yomfëni xun ho a im man ya yun 'yohü, nguetho im man a n'da ran thãnde ngue hin dín 'yëx a n'da, ne im ma da zethoho 'be'a in nde n'da. Pe mfädi hinga gue'a, nguetho hinga gue'a ní zërpa ní mbüi n'da 'bu im bëni da 'yöt' ran ts'o.

3

1 Pe gam bëmhbü ngue 'darbu dá thãmbënihü ra Cristo, tengu'bu ya dá sohmbü ra ximhäi. Janangue a ga homhbü ga øthu ngue dyu mënguhü bu mahëts'i, ngue ya dí 'bühmbü ra Cristo, ne nu'a i 'bëpü ja rán 'yëi Ojä, i conhui rá ts'edi a.

2 Gam bëmhbü tengu bu nam bëñ u 'bëpü mahëts'i, ne hin gam bëmhbü tengu bu nam bëñ u 'bëcua ja ra ximhäi.

3 Gam bëmhbü ngue 'darbu dá tuhü ra Cristo, ne nuya 'darbu bi 'besca ma tehü ra Cristo bu bí ja rá ts'edi Ojä, bu nam bëñ a.

4 Nu ra Cristo dá simhbü mbo ma mbühü, ne gue'a ma tehü i jajü a ya. Ne nu'bu bi hnu a rá ts'edi nuixte ra Cristo, neju da hnu ngue dí comhbü rá nuixte a.

Hönt'a ma'da'yo gam bëmhbü ya

5 Janangue a nuya gätho yün ts'o ra ximhäi i ja bu mbo ma mbühü ga hëhmbü, tengu'bu dán hyosehü. Hin dan 'yomt'ënihü, xin ga øthu yu 'yäsä, ne ga éshü u yu ts'on'yomfëni. Xín dan siyatehü, nguetho tengu'bu dí thãndehü u yu ojä ngue him majuañi.

6 Pɛgue guehya da nu rán ts'ɛmbi Ojã nts'utho, ngue gãtho ɯ hin di jamansu 'bɛ'a im man Ojã.

7 Nu'ehɯ ngubɯ gmí øthɯ 'bɯ gmí 'yohɯ bɯ ja ra 'bɛxui.

8 Pɛ nuya dami hyɛhmbɯ 'bɛ'a gmím bɛnbahɯ ni mija'ihɯ ya, gãtho ra cuɛ, nɛ dami hyɛhmbɯ a gní 'yɛt'ambɯihɯ ran ts'o. Nɛ o gadí c'aman'ɯ ni mija'ihɯ nangue ra ts'ore, nɛ gui 'yɛshɯ nangue ra ts'ore i pøn ni ndehɯ.

9 Nɛ o gadín xihmbɯ yɯ fɛhni n'da ngu n'da ahɯ, nguetho ya gá pãhmbɯ nin 'yomfɛnihɯ nɛ gãtho 'bɛ'a gmí øthɯ.

10 Nɛ nuya i ja ahɯ ma'da'yo nin 'yomfɛnihɯ. Pɛ nu Ojã man'da man'da di 'da ahɯ ran 'yomfɛni, da gohi tengu thofo rán 'yomfɛni ra Cristo, ngue bi 'dajɯ ra 'da'yote.

11 Nu ra Cristo 'da'angu bɯ na nu yɯ ja'i, madague hønt'a go 'bɛ'a má ja'i, yɯ griego, o gue yɯ judío o gue hing yɯ judío, o gue yɯm 'bɯndapo ja'i, o gue yɯ 'yɛhɛ, o gue hing yɯ 'yɛhɛ. Nu ra Cristo in 'yohɯ hønt'a to'o nde da 'yɛc'yɛi, nɛ nangue ra Cristo ga tĩmhɯ gãtho dí homhbɯ.

12 Nɛ nangue rán huɛcate Ojã ya bi huancahɯ ngue ga ɛc'yɛihɯ. Janangue a nde'bɯ ga øthɯ ran hocja'i, nɛ hin dan 'yɛxhɯ, nɛ ga ørbahɯ ran ho ma mija'ihɯ, nɛ din ja ma yembɯihɯ, nɛ hin dan xømbɯihɯ 'bɛ'a da t'ørcahɯ.

13 Nɛ dam punbahɯ n'da ngu n'dajɯ nu'bɯ da 'yørcahɯ ran ts'o n'da, tengutho bɯ í pun-gahɯ ra Cristo.

14 Pɛ man'da ɛmmɛ hnɛhi thofo ga øthɯ ran huɛcate, hin te dadí 'bɛhmbɯ 'bɯ.

15 Nɛ ga jafɯ ra Cristo di manda gahɯ, n'damhma dim 'bɯmanho ma mbɯihɯ. Nguetho ya bá zoncahɯ Ojã ngue dam 'bɯhmbɯ tengu'bɯ n'danja'itho. Nɛ thocua thofo ga xihmbɯ ra jamadi 'bɛ'a bi 'yørcahɯ Ojã.

16 Nɛ gam bɛmhɯ rámm hman ra Cristo, nɛ nangue rámm hma din jajɯ ran 'yomfɛni xɯn ho. Nɛ gue'a dán xãnbahɯ a n'da ngu n'dajɯ. Nɛ ga ɛmfɯ jamadi Ojã nu'bɯ dí tuhmbɯ yɯ thuhu, o gue dímm mamhbɯ rámm hman Ojã.

17 Nɛ 'bɛ'a gãtho dí øthɯ, nɛ 'bɛ'a gãtho dímm mamhbɯ, pɛ ga øthɯ a dí t'ɛspa ra Hmu

Jesús. Nɛ ga ɛmfɯ jamadi Ojã ma Tahɯ, nangue a ra Jesús.

Dam 'bɯmanhohɯ bɯ ja ma ngumhbɯ

18 Nɛ nu ahɯ gyɯ xisuhɯ, dami 'yøhmbɯ 'bɛ'a im man ni ndøhɯ, nguetho gue'a rán säui n'da ra 'yɛc'yɛi.

19 Nɛ nu ahɯ gyɯn 'yohɯhɯ, dami huɛc ni xisuhɯ, nɛ hin gui sɯhmbɯ ɯ.

20 Nɛ nu ahɯ gyɯ t'ũhnihɯ, dami 'yøthɯ 'bɛ'a gãtho man ni tahɯ nɛ ni mbehɯ, nguetho gue'a in numanho Ojã a.

21 Nɛ nu ahɯ gyɯ tahɯ, nɛ gyɯ mbehɯ, hinga thocua tho gui sɯh ni t'ũhnihɯ, janangue a mpãhã thofo da 'yøt'a guín nu-manhohɯ.

22 Nɛ nu ahɯ gyɯ 'yɛhɛhɯ nɛ gyɯ mbɛfihɯ, dami 'yøthɯ 'bɛ'a gãtho nde ni hmuhɯ, yɯ ja'i. Pɛ hinga hønt'ɯ guim bɛmhɯ da nu-manho ahɯ ɯ, pɛ gue'a Ojã guín ndehɯ da numanho ahɯ. Janangue a gui 'yøthɯ xɯn ho ni 'bɛfihɯ ngue dí numanho ahɯ Ojã.

23 Nɛ nu'ɯ 'bɛ'a gãtho ní 'bɛfi guí øthɯ, gui 'yøthɯ xɯn ho, nguetho hinga hønt'a ra ja'i ni hmuhɯ, pɛ nɛsɛ a Ojã.

24 Nguetho ya guí pãhmbɯ a ra herencia di 'dajɯ ra Cristo, ngue i juadi xɯn ho, nɛ gue'a majuani ni Hmuhɯ a.

25 Pɛ nu'ɯ to'o i øt' ran ts'o, Ojã di cospa a bi 'yøt'e, madague a hønt'a go to'o ní ja'i.

4

1 Nɛ nu ahɯ gyɯ hmuhɯ, dami 'yørpahɯ ran ho ni 'yɛhɛhɯ o gue ni mbɛfihɯ, nguetho guí pãhmbɯ i 'bɯpɯ mahɛts'i ni Hmuhɯ.

Man'da ran zofo

2 Nɛ gãtho gahɯ hin dan xømbɯihɯ nangue dan yãhɯ Ojã, nɛ thocua thofo ga xihmbɯ jamadi Ojã 'bɛ'a gãtho di 'dajɯ.

3 Nɛ nu ahɯ damin yãhɯ Ojã nanguecãhe, ngue di jaje ga thoje gam mamhbe rámm hma, nɛ ga xih yɯ ja'i 'bɛ'a bi 'yurcahɯ, ram hma ngue him mam fãdi, ngue dímm 'bɯpɯ mbo ma mbɯihɯ ra Cristo. Nɛ nugã dí ofãdigã nguetho dímm mangã na ram hma.

4 Dami 'yãfɯ rá ts'ɛdi Ojã ngue da bømanho 'bɛ'a dímm mangã, ngue 'bɛ'a bi 'yurcahɯ, nguetho jatho gam mangã xɯn ho a.

5 Nɛ dami jamansu ni mbɯihɯ, janangue a nu yɯ ja'i hing yɯ 'yɛc'yɛi da nu ngue

majuṽni guín 'yohᵤ ra Cristo. Ne ḁaman ḁyahᵤ guí xihmbᵤ nangue ra Cristo.

⁶ Dami zomanhohᵤ yᵤ ja'i, ne hin gui 'yᵤthᵤ ᵤ, pe ḁami hyurpahᵤ yᵤ mbᵤi. Pe ga pḁhmbᵤ 'be'a dá thḁhmbᵤ n'da ngu n'da, nangue a ran ho di bḁngahᵤ Ojaṽ ngue ga xihmbᵤ.

Ran zengua ran zegui

⁷ Nuna ma zᵤ cuhᵤ ra Tíquico, ḁmme dadí huḁcä na, ne bi mbäxqui xᵤn ho ngue dá ṽt'be rá 'beḁi Ojaṽ. Nu'bᵤ bi zṽm bᵤ, da xi ahᵤ gätho 'be'a dadí jagä.

⁸ Janangue a dí pḁhndä bᵤ ya, ngue gui pḁhmbᵤ 'be'a dí jagähe ua. Ne nu'a da hyut a ni mbᵤihᵤ nangue ra Cristo.

⁹ Ne da mbe ra Tíquico ma cuhᵤ ra Onésimo, nuna i ḁc'yḁi xᵤn ho na, nehna dadí huḁcä na. Nuna n'da ra mḁngu bᵤ guí 'bᵤhmbᵤ, ne da xi ahᵤ 'be'a gätho bin ja ua.

¹⁰ Nehna ma mi ofädi'be ra Aristarco, i pen'nahᵤ ran zengua, ne ra Marcos rá mḁni ra Bernabé i pen'nahᵤ ran zengua. Ne ya dá xi ahᵤ nangue ra Marcos, ne nu'bᵤ da zṽm bᵤ, dami simhbᵤ xᵤn ho.

¹¹ Nehna ra Jesús í Justo i pen'nahᵤ ran zengua. Pe hṽndi hyutho ya ma mijudíohe ngue yᵤ 'yḁc'yḁi dadím pḁhmbe ua nangue rá 'beḁi Ojaṽ, ne guehya hyu ḁmme i hurca ma mbᵤi.

¹² Ne nuna i pen'nahᵤ ran zengua na ra Epafras, n'da ra mḁngu bᵤ guí 'bᵤhmbᵤ, ne rá 'yḁḁḁ ra Cristo na. Ne zḁi i äp rá ts'ḁdi Ojaṽ nangue ahᵤ, ngue hin gui pḁh nin 'yomḁnihᵤ nangue ra Cristo, pe njuḁntho gui 'yṽthᵤ rá pähä Ojaṽ.

¹³ Ne majuṽni dí m mangä nangue ra Epafras, ngue ḁmme xᵤ hyḁdumbᵤi in yḁui Ojaṽ nangue ahᵤ, pe hinga hṽn'a thohᵤ, pe ne'ᵤ yᵤ 'yḁc'yḁi i 'bᵤpᵤ ja ra hnini Laodicea, ne'ᵤ 'bᵤpᵤ ja ra hnini Hierápolis.

¹⁴ Nu'a ra Lucas, ra médico, ḁmme dadí huḁjᵤ a, ne'a i pen'nahᵤ ran zengua.

¹⁵ Necä dra Pablogä dí penpa ran zengua yᵤ 'yḁc'yḁi ngue i 'bᵤpᵤ ja ra hnini Laodicea, ne'a man juhᵤ nangue ra Cristo ra Ninfas, ne gätho ᵤ yᵤ 'yḁc'yḁi ngue dim peti bᵤ rán gu.

¹⁶ Ne nu ahᵤ, nu'bᵤ gá jua a gá mamhbᵤ na ra sṽcuḁ dí pen'nahᵤ ya, dami thocpahᵤ ᵤ yᵤ 'yḁc'yḁi bí 'bᵤpᵤ ja ra hnini

Laodicea. Ne'a man'da ra sṽcuḁ dá pḁhndä bᵤ Laodicea, dami nuhᵤ bᵤ.

¹⁷ Ne nu'i gra Arquipo, pe i jua a dí xi a'i. Dami 'yṽt'e xᵤn ho ra 'beḁi ngue bi 'da a'i ra Hmu, ne hingui ts'utho gui 'yṽt'e.

¹⁸ Nugä dra Pablogä, dá o't'ä ua na man zengua nangue ma 'yḁḁḁ. Pe damim bḁmhᵤ ngue dí ofädigä. Ojaṽ di jamansu ahᵤ ne da mbäx ahᵤ. Ne hṽnt'a dí xi'ahᵤ ya.

1 TESALONICENSES

Ná n'da ra sɔcuɔ bi 'yorba ra

Pablo ɛ yɛ 'yɛc'yɛi bɛ ja ra

ɔɔhni Tesalónica

Ran zɛngua

¹ Nugä dra Pablogä nɛ ra Silvano nɛ ra Timoteo dí ot'ähe na ra sɔcuɔ, nɛ dí pɛnh'nahe ran zɛngua gätho ɛ yɛ 'yɛc'yɛi gue dim pɛti bɛ ja ra hnini Tesalónica, gätho yɛ jɔ'i ngue in 'yohɛ Ojɔ ma Tahɛ nɛ ra Jesucristo ma Hmuhɛ. Nɛ nu ahɛ nɛ dín ndehe din ja ahɛ rán jɔpi Ojɔ, nɛ da hyut'a ni mbɛihɛ Ojɔ ma Tahɛ nɛ ma Hmuhɛ ra Jesucristo.

Bi t'ut'ɛ 'bɛpɛ dí 'yɛc'yɛi ɛ 'bɛpɛ mi'da yɛ häi

² Nɛ zɔi dí xihmbe jamadi Ojɔ nanguɛ ahɛ. Nɛ zɔi dím bɛn ahɛ 'bɛ dí yähe Ojɔ.

³ Nɛ dím bɛn ahɛ 'bɛ dí yähe Ojɔ ma Tahɛ, nanguɛ ni t'ɛc'yɛihɛ gní'yøthɛ rá 'bɛfi Ojɔ nɛ nanguɛ nin huɛcatehɛ ɛmmɛ guí humbi gam pɛhmbɛ, nɛ nanguɛ a guí tɔmdahɛ ngue ba ɛh mahøn'a ra Jesucristo, nɛ gue'a gní hyät'i gní sɛthɛ 'bɛ'a gätho guín nuhɛ.

⁴ Ma zɛ cu ahɛ dí pɔhmbɛ ngue ɛmmɛ di huɛc'ahɛ Ojɔ, nɛ bi huan'nahɛ ngue gyɛ mbɛti ahɛ a.

⁵ Nɛ nu'bɛ rá mbɛdi dá mangähe bɛ a rán ho ma'da'yo ra Cristo, gá pɔhmbɛ him mam hmansegä, pɛ nanguɛ rá ts'ɛdi a rá Hogandɔhi Ojɔ guí hyɔmhɛ a ram hma bi bɛn'nahɛ gue majuaɔni a. Nɛ guí pɔhmbɛ mam 'bɛihɛ nu'bɛ mám 'bɛcähe bɛ, nguetho dá ut'ahɛ 'bɛ'a dám 'bɛ a n'da.

⁶ Nɛ nu ahɛ gá tɛnhɛ a ram 'bɛi dá ut'ahe ngue tengu bi 'yøt' ra Hmu mahɛts'i. Nɛ madague'a xɛn ngu ran ɛnbi gá nuhɛ, pɛ guehma gá hyɔmhɛ a ram hma nɛ gán johyahɛ nanguɛ rá Hogandɔhi Ojɔ.

⁷ Pɛ nanguɛ mpähä thohe gá hyɔmhɛ ram hma nɛ gám 'bɛmanhohɛ, gätho gá 'yuthɛ 'bɛpɛ dí 'yɛc'yɛi ɛ 'bɛpɛ ra häi Macedonia nɛpɛ ra häi Acaya.

⁸ Nɛ nanguɛ ahɛ gá jafɛ bi fɔ a rán ho ma'da'yo ra Cristo, jananguɛ'a hinga hønɔbɛ ra häi Macedonia nɛ ra häi Acaya, pɛ hønɔbɛ

go hapɛ i fɔdi gue ɛmmɛ i ja ni t'ɛc'yɛihɛ nanguɛ Ojɔ. Nɛ him mahyoni ga xihmbe a ram hman ya.

⁹ Nɛ nu'ɛ gätho yɛ jɔ'i i ma ngue ɛmmɛ gá simanhoje 'bɛ má mbähmbe bɛ ni hninihɛ. Nɛ i ma nanguɛ gá sohmbɛ ni nyoguihɛ, nɛ nuya guí thɔndehɛ Ojɔ i 'bɛi ngue majuaɔni a.

¹⁰ Nɛ i ma gue guí tøhmbɛ ba ɛh mahøn'a mahɛts'i ra Jesús, rá Ts'unt'ɛ Ojɔ. Gue'a bá xox'a Ojɔ bɛ 'bɛ ɛ xɛn du, nɛ gue'a ra Jesús da yɔnjɛ nanguɛ rán ts'ɛmbi Ojɔ xɛn ɛ tho ngue ba ɛhɛ.

2

Rá 'bɛfi ra Pablo bɛ Tesalónica

¹ Nɛ nu ahɛ ma zɛ cu ahɛ guí pɔhmbɛ ngue hinga säti thohe dá mbähmbe bɛ guí 'bɛhmbɛ.

² Nɛ guí pɔhmbɛ hangu nangu ran ɛnbi bi mba ma ɛnguigahe nu'bɛ mám 'bɛhmbɛ bɛ ja ra hnini Filipos. Pɛ madague'a dá nuhe ran ɛnbi, nu Ojɔ bi 'daje ran zambɛi dá xi ahɛ rán ho ma'da'yo ra Cristo, madague xɛn ngu min nde da zɛje.

³ Nguetho hin dá xi ahɛ n'da ram hma him majuaɔni, nɛ hin dá xi ahɛ nanguɛ 'bɛ'a ga tɔsehe, nɛ hin dím bɛni ngue høntho xcá hä ahɛ.

⁴ Pɛ nugähe nzɔi dí mamhbe tengu in nde Ojɔ, nguetho Ojɔ bi huangähe ga mamhbe rán ho ma'da'yo ra Cristo, nɛ i pɔ Ojɔ ngue hin te dá cømhbe, nɛ hin dá homhbe 'bɛ'a da numanho yɛ jɔ'i. Pɛ Ojɔ di ɔsca ma mbɛihɛ.

⁵ Nɛ hin dí huanhde yɛm hma mahotho guepɛ da numanhoje yɛ jɔ'i. Nɛ hin dí homhbe ngue ga tɔhmbɛ ra mbɛti. Nu'a Ojɔ i pɔdi 'bɛ'a dí mamhbe.

⁶ Nɛ hin dá homhbe 'bɛ'a dí numan-suje yɛ jɔ'i, xinga gue ahɛ o gue'ɛ mi'da, madague'a mi sä xcá øt'ahe ts'ɛdi nguetho ma 'bäigähe ra Cristo.

⁷ Pɛ ɛmmɛ dá tump'a ma mbɛihɛ tengu'bɛ n'da ra mbe di jamansu yá t'ɛhni, nanguɛ man huɛcatehe dá øt'ahɛ.

⁸ Dín nde ga comhɛ a rám hman Ojɔ madague'a jatho ga ɛm ma tehe, nguetho ɛmmɛ dadí huɛc'ahɛ.

⁹ Ma zɛ cu ahɛ, ha hin guím bɛmhɛ 'bɛ'a dá øthe 'bɛ mám pɛhmbɛ bɛ ma pa nɛ ra xui ngue dá honsɛhe 'bɛ'a dá homhbe, nguetho

him mi nde ga pa ahe. Pε ra mate thoho dá xi ah_u rá_m Hman Oj_á.

10 Pε ha hin guí p_ásεh_u, nε a Oj_á i p_ádi 'bε'a mam 'b_uihe nu'b_u má_m 'b_uhmbe b_u guí 'b_uhmb_u gy_u 'yεc'yεih_u, ngue h_ont'a Oj_á dín ndehe da t'εspi, nε hin'y_u 'bε'a dí mba ma y_ácpihe, nguetho g_átho x_un ho 'bε'a dá øthe.

11 Nε guí p_áhmb_u ngue n'da ngu n'da ah_u dá øthe tengu'b_u ma t'uhni ahe tengutho n'da ra ta di huεc y_á t'uhni nε di un ran zofo. Nε xtá h_át'ah_u ra ts'edi ni mb_ui_hu.

12 Nε dá xi'ah_u ja ts'editho gui 'y_oth_u ram 'b_ui tengu i numanho Oj_á. Nguetho Oj_á bi zonh'nah_u gui comhb_u a rá ts'edi nuixte b_u di manda.

13 Nε nz_ái dadí unhde ra jamadi Oj_á nangue ah_u, nguetho nu'b_u má xi ah_u rá_m Hman Oj_á, g_á h_yamhb_u a maju_áni rá_m Hman Oj_á, nε hin g_á 'yεmh_u gue h_ontho rá_m hman ra j_á'i. Nε gue'a ram hma dim pεp_u mbo ni mb_ui_hu ya, g_átho ah_u ngue guí εc'yεih_u.

14 Nu ah_u ma z_u cu ah_u, g_á nuh_u ran _unbi gue bi 'y_ot'a ni mεnguh_u, tengutho bi nu y_u 'yεc'yεi b_u ra hái Judea nu'b_u mi nu ran _unbi ngue bi 'y_orpa y_á mijudíoh_u u.

15 Nu y_u judío bi hyo a ra Hmu Jesús, tengutho bi 'y_orpa y_á p_ongahy_á Oj_á mam'bet'o, nεc_áhe bi hy_onje thi, nε Oj_á dín s_uhmb_u u, nε njo'o to i numanho u.

16 Nε nu'b_u má xihmbe y_u j_á'i ngue hing y_u judío ra 'yu dí p_o Oj_á u, pε bi hεg_áhe u y_u judío. Janangue'a bin te y_á ts'oqui u, nε nuya bi ts'anni da nu rán ts'embi Oj_á nts'utho u.

Nu'a ra Pablo nde da mba mah_on'a b_u Tesalónica

17 Ma z_u cu ah_u, nu'b_u má njo'og_áhe b_u 'da y_u pa, hin dadí pumbεni ah_u, pε dí_m bεn ah_u nε εmmε dín ndehe g_á mb_áhmbe b_u, gua nu ahe.

18 Nug_áhe mim bεni ga mb_áhmbe b_u, nε nug_á dra Pablog_á mi s_ápi ga mbag_á b_u x_un ngu y_u nidj, pε 'bex bi z_ángua ra z_íthu.

19 Pε gue'a zεhεh_u man johya ahe. Nguetho nu'b_u bá εh mah_on'a ma Hmuh_u ra Jesucristo, di nεqui x_un ho ma 'bεfihe, ngue ya g_á 'yεc'yεih_u.

20 Maju_áni guesε ah_u man johya ah_u, nguetho tengu'b_u man t'unni ah_u ga dá ah_u b_u.

3

1-2 Pε nug_á him mí h_át'i ga t_o'mi mi'da y_u pa ngue da 'b_áx ah_u. Janangue'a dá pεn'nah_u na ma z_u cuh_u ra Timoteo ba f_áx ah_u nε di zε ah_u nangue ni t'εc'yεih_u, nε dá co'be ua ja ra hnini Atenas. Nε nu ra Timoteo n'da rá 'yεhε Oj_á ngue dadím pεhmbe ngue dí mamhbe rán ho ma'da'yo ra Cristo.

3 Nuna ra Timoteo di zε ah_u ngue hin gui 'uehmb_u b_u ja rá 'yu Oj_á nangue ran _unbi guín nuh_u. Nguetho ya guí p_áhmb_u gue rá p_áh_á Oj_á ga nuh_u ran _unbi nangue'a ga tεnhd_u ra Cristo.

4 Guí p_áhmb_u 'bε'a dá xi ah_u nu'b_u má_m 'b_uhmb_u, ngue jatho guín nuh_u ran _unbi tengu guín nuh_u ya.

5 Nε nu'b_u him mi s_á man'da nya'a ga t_o'mi, dá pεhd_á n'dihi b_u ra Timoteo, nguetho dín nde ga p_ádi 'bε'a guí øth_u nangue ni t'εc'yεih_u. Nguetho nug_á dí su da d_á ah_u ra z_íthu, nε s_áti thoho ra 'bεfi dá øt'ahe b_u 'b_u.

6 Pε nuna ra Timoteo ya bí 'b_ár_u guerp_u guí 'b_uhmb_u nε dá h_ám_ube ra nde nangue ni t'εc'yεih_u nε nangue nin huεcateh_u. Nε bi xije ngue nz_ái εmmε guím bεnje nε guín nde guín nuje, tengutho b_u na ndeg_áhe gan nu ahe.

7 Janangue'a ma z_u cu ah_u, madague'a dín nuhe ran _unbi ua, pε nu'b_u má øhmbe ngue'a gadí zacuatho ni t'εc'yεih_u, 'bex bi hyu ma mb_uihe.

8 Nε nug_áhe s_á ga h_áthe u y_un _unbi dín nuhe ua, nguetho dí p_áhmbe gue ya gadí thot'a ni t'εc'yεih_u nangue'a ra Hmu.

9 Thocua thoho dí xihmbe jamadi Oj_á nangue'a ran johya gadí 'daje.

10 Nε nu ra pa nε ra xui dí y_áhe Oj_á nangue ah_u, nε dí _áp'ahe rá ts'edi Oj_á ngue gan nu ah_u mah_on'a. Nguetho dín nde ga x_án'nah_u 'bε'a gadí 'bεhmb_u nangue ni t'εc'yεih_u.

11 Nε dí _ác_áhe Oj_á ma Tah_u nε'a ma Hmuh_u ra Jesucristo gue di jaje ga mb_áhmbe b_u gua nu ah_u.

12 Nε ma Hmuh_u di ja ah_u ngue 'da gdán huεctah_u n'da ngu n'da ah_u, nε gui huεj_u gátho mi'da, tengugähe ngue dadí huεc'ah_u.

13 Gue nu'a ran huεcate i ja ah_u dí zac'a ni mbuih_u nε di ja ah_u n'dat'a Ojā guim bεmh_u, nε gátho ma hoqui b_u dán nu Ojā ma Tah_u nu'b_u bá εh mahøn'a ma Hmuh_u ra Jesús din 'yoh_u gátho x_um pøhø.

4

Dam 'b_uhm_u a dí numanhoj_u Ojā

1 Nuya ma z_u cu ah_u, dí xi ah_u nanguε rá thuhu ma Hmuh_u ra Jesús gue gui thoj_u gui 'yøth_u 'bε'a dá xän'nah_u. Nε gam 'b_uhm_u a dí numanho ah_u Ojā, nε man'da gui thoj_u x_un ho.

2 Nε guim bεmh_u ya 'bε'a gátho dá xän'nah_u nanguε rá thuhu ma Hmuh_u ra Jesús gue gui 'yøth_u.

3 Nε gue'a nde Ojā gue gui dāf_u gátho ni mbuih_u, nε hin gui 'yøth_u ran 'yomt'εni.

4 Nε n'da ngu n'da ah_u nde'b_u gui pāhmb_u guin numansu ni xisu zεhεh_u, jananguε'a hin gui 'yøth_u ran 'yomt'εni mi'da y_u xisu.

5 Nε hin gui 'yøp_u ran ts'o tengu i øt'_u y_u jā'i ngue hingui pā Ojā.

6 Nde'b_u xinga n'da ah_u gui 'yøth_u gui unba ni min'yoh_u ngue gui nutontof_u rá xisu. Nguetho Ojā di cos'ah_u ran unbi 'b_u gue'a gui 'yøth_u, tengu dá xi ah_u.

7 Nguetho Ojā bi zongah_u ga øth_u ran ho nε him bi zongah_u ga øth_u ran ts'o.

8 Nu'a to'o fεsthoh_u u y_un zofo im man-gua, pε hin rá m hmanε n'da ran 'yoh_u i fεsthoh_u pε rán t'εdi Ojā, ngue bi 'daj_u rá Hogandāhi.

9 Nu Ojā ya bi xän'nah_u ngue gan huεj_u n'da ngu n'da ah_u, jananguε'a hin'y_u man'da ga xi ah_u.

10 Nε ya gá 'yuth_u nin huεcateh_u gátho y_u cu i 'b_up_u ra häi Macedonia. Pε dí xi ah_u ma z_u cu ah_u nε man'da gui 'yuth_u nin huεcateh_u.

11 Nε nu ah_u o gadím pate thohoh_u pε gui 'yøzεhε ni 'bεfi zεhεh_u nε gui hyādumb_u gui hyomh_u 'bε'a gdám 'b_uhm_u, tengu xtá xi ah_u.

12 Nu'b_u ngub_u gui 'yøth_u, da numanho ah_u u hingui εc'yεi, nguetho hin guí äth_u 'bε'a guí homh_u.

Ba εh mahøn'a ma Hmuh_u ra Jesucristo

13 Nuya ma z_u cu ah_u dín nde ah_u gui pāhmb_u 'bε'a din ja u y_u 'yεc'yεi x_un du, jananguε'a hin da du ni mbuih_u tengu u y_u jā'i nte mán ho i tø'mi, ngue hingui pā Ojā.

14 Nε tengu b_u na εc'yεih_u ngue bi du ra Jesús nε bi dāmbεni a, nε ngutho b_u dá εc'yεih_u da dāmbεni u y_u 'yεc'yεi x_un du, nε di jap Ojā gátho din 'yoh_u ra Jesús nu'b_u bá εh mahøn'a.

15 Guehna rá m hman ra Hmu dí xi ah_u ya, nuj_u dy_u 'yεc'yεih_u gue dí 'b_uthoh_u 'b_u bá εh mahøn'a ra Hmu, hin dam 'bet'oh_u ga tex_u mahεts'i, pε nu' u y_u 'yεc'yεi x_un du dim 'bet'o u.

16 Nguetho guesε ra Hmu ba cāh mahøn'a mahεts'i, nε εmme ts'edi da ma nanguε rá ts'edi nu'b_u bi zøn ra pa da man Ojā. Nε rá ngarpa m'behni mahεts'i εmme nts'edi da ma. Nε gátho na ngūni ra ximhäi da t'ø a rá th_uxi Ojā. Nε gátho u to'o xí 'yεc'yεi, ngue x_un du, da dāmbεni, nε gue' u rá mbūdi da ndexp_u mahεts'i.

17 Nε dim 'bejua u y_u 'yεc'yεi ngue i 'b_utho, 'dat'a da zixcah_u, nε dan c'ath_u ra Hmu b_u i ja y_u güi nε dam 'b_uhm_u ra Hmu gátho y_u pa māzai.

18 Nε guehna dá xi ah_u gnín hyurpa ni mbuih_u n'da ngu n'da ah_u.

5

1 Ma z_u cu ah_u, hingui jatho ga xi ah_u jāmb_u da zøn u y_u pa dín ja u an ts'änni dín ja.

2 Nguetho nu ah_u guí pāhmb_u x_un ho ngue njongui pādi, o gue ra pa o gue ra xui ba εh ra Hmu. Tengub_u hingui pā a n'da jāmb_u ba ε'a n'da ra bε.

3 Nε nu'b_u da man u hing y_u 'yεc'yεi gue gátho i 'b_umanho nε nte mán ts'o dín ja, 'bex ba εh ran ts'embi da 'yøt' Ojā ngue hin dim pommi u. Nguetho tengu n'da ra xisu gue bi zøn ra ora dim 'b_uh rá t'uhni, nε hin hap_u sä da mbatho.

4 Pε nu ah_u ma z_u cu ah_u, hin di pi ah_u ngue tengub_u ba ε a n'da ra bε, nε hingan ts'ärb_u da zøhø, nε di pi u i hup_u ja ra 'bexui. Pε guí tømhb_u ra pa ba εh ra Hmu.

5 Nguetho gátho gah_u dí 'b_uhm_u b_u ja ra 'bexui tengub_u ra xui.

6 Nde'bu hin dam 'buhmbu tengu'bu dí aḥmbu, tengu u mi'da, pe dí nuhmbu ne dan 'yomfɛnih u xun ho.

7 Nu ra xui i aḥ yu ja'i ne ra xui di ho di mihni.

8 Pe nuju gue dí 'buhmbu ja rán nequi Oja, nde'bu nzai din jaj u ran 'yomfɛni xun ho. Ne nuju jatho ga hehu rá ts'edi Oja nanguie ma t'ɛc'yɛihu, ne ran huɛcate, ne ga tɔmdah rán ho ma'da'yo ra Cristo gue gue'a dí pɔju, jananguie'a hin da daju ra zithu.

9 Nguetho Oja him bi zāngahu ga nuhu rán ts'embi a. Pe bi zāngahu ga hāmbu a ran ho ma'da'yo ngue di pɔju ma Hmuhu ra Jesucristo.

10 Nguetho nu ra Jesucristo bi du nanguieju, ngue in nde 'darbu dam 'buhmbu a, madague'bu xtá tuh o gue dí tehu nu'bu bá ɛh mahøn'a.

11 Jananguie'a damin hyurpa ni mbuihu ne gam fāxhu n'da ngu n'da ah u tengutho guí øth u ya.

Nu ra Pablo di un ran zofu yu 'yɛc'yɛi

12 Nuya ma zu cu ah u damin numan-suhu u gātho bi huan Oja ngue yun ngurpi bu, ngue xān'nah u ne di 'da ah u ran zofu nanguie Oja.

13 Dami numanhoh u ne ɛmme gui huɛju nanguie ra 'beɸi i øt'e nanguie ah u. Ne dami 'yɛs'h a gnín junthu bu guí 'buhmbu.

14 Nuya ma zu cu ah u dí xi ah u, dami xihmbu u i danhyɛi ngue hingui ho 'be'a i øt'e. Ne dami zehmbu to'o i tu yá mbui, ne dami zehmbu u ngue hinguin zaqui yá t'ɛc'yɛi. Ne o gadín xømbuihu nanguie gātho u, pe dami fāxhu u.

15 Ne gan jamansuhu hin gui cospahu ran ts'o 'bu i øt'ah u ran ts'o u 'da, pe gan 'yørpahu ran ho n'da ngu n'da ah u, ne gātho i 'bucua ja ra ximhai.

16 Ne daman johyahu gātho yu pa.

17 Ne 'yo guí ɛs'h u gan yaḥu Oja.

18 Ne Oja gui xihmbu jamadi 'be'a gātho bi 'yøt'ah u. Nguetho gue'a in nde Oja a gui 'yøthu, gue ah u guín 'yohu ra Cristo Jesús.

19 Ne 'yo guí ɛɛrpahu rá ts'edi rá Hogandahi Oja dim pɛpu mbo ni mbuihu.

20 Ne 'yo guí øman'uh u 'bu 'bo'o da ma, ngue dim pøngahya Oja.

21 Dami bɛmhbu gue 'be'a gātho xun ho o hin'na. Nu'bu xun ho, dami pɛs'h u.

22 Dami 'uehmbu gātho 'be'a mán ts'o.

23 Nu Oja gue bi hoc'ahu, ne di ja ah u gātho ni mbuihu guim bɛmhbu a. Ne di ja ah u ni mbuihu ne ni tehu nte mán ts'o din 'yohu nu'bu bá ɛh mahøn'a ma Hmuhu ra Jesucristo.

24 Nu Oja gue'a bi zon'nah u, ngubu da 'yøt'ah u. Nguetho di ja'ts'a im ma ne da 'yøt'e gātho na.

Ran zengua ran zɛgui ne rán japi Oja

25 Ma zu cu ah u dami 'yāfu rá ts'edi Oja nanguiecahe.

26 Dami zengugahu ts' u u yu cu nanguie ran huɛcate.

27 Nuya dí xi ah u nanguie rán t'ɛdi ma Hmuhu, dami mamhu ma søcuagä bu 'bui gātho yu cu.

28 Ne gue'a ma Hmuhu ra Jesucristo di jap'ah u. Hønt'a dí xi ah u ya.

2 TESALONICENSES

Ná yoho ra sɔcuɔ bi 'yorba ra Pablo ɯ yɯ 'yɛc'yɛi bɯ ja ra daɥnini Tesalónica

Ran zengua

¹ Nugä dra Pablo, ne ra Silvano ne ra Timoteo dí o't'ahɯ na ra sɔcuɔ gätho ahɯ gyɯ cuhɯ nangue ra Cristo guí 'bɯhmbɯ bɯ ra hnini Tesalónica, gue ahɯ guí 'bɯhmbɯ Ojɔ ma Tahɯ ne ma Hmuhɯ ra Jesucristo.

² Nu'a Ojɔ ma Tahɯ, ne ma Hmuhɯ ra Jesucristo dí ndepe di 'da ahɯ rán jɔpi ne da hyut'a ni mbɯihɯ.

Di ɯnba ɯ yɯ ts'om'bäi 'bɯ bá peng ra Cristo

³ Ma zɯ cu ahɯ jatho ga xihmbe Ojɔ jamadi nangue ahɯ. Ne xɯn ho ngue ngubɯ dí m bɛmhbe, nguetho thocua thoho man'da te ni t'ɛc'yɛihɯ, ne man'da man'da gnín huɛctahɯ n'da ngu n'da ahɯ.

⁴ Janangue'a man'da jagähe ran johya nu'bɯ dí xihmbe mi'da yɯ 'yɛc'yɛi 'be'a guí ɔthɯ. Nguetho hin gadín xɔmbɯihɯ nangue ni t'ɛc'yɛihɯ, madague'a hangu nangu yɯn ɯnbi guín nuhɯ ne'ɯ 'be'a gätho i t'ɔt'ahɯ ya nangue guí tenhdɯ ra Cristo.

⁵ Nangue a guí häthɯ yɯn ɯnbi, guí uhmbɯ gue jatho di ɯnba Ojɔ ɯ to di ɯn'nahɯ, pɛ nu ahɯ gám pomhbɯ a. Ne nu'ɯ yɯn ɯnbi guín nuhɯ ya, gue'a ní hoc'a ni mbɯihɯ Ojɔ tengu rán säui bɯ di manda Ojɔ.

⁶ Ne xɯn ho da 'yɔt' Ojɔ 'bɯ bi un ran ɯnbi ɯ to di ɯn'nahɯ.

⁷ Ne nu Ojɔ di japi din säya nin ɯnbi guí nuhɯ ya, ne ngutho da 'yɔrcahe 'bɯ bá ɛh mahɔn'a mahɛts'i ma Hmuhɯ ra Jesús, din 'yohɯ yám 'bɛhni gue i ja yá ts'edi, ne ban 'yohɯ ra sibi nts'utho.

⁸ Ne nu'bɯ bá ɛhe, di un ran ts'embi gätho to'o hingui pɔ Ojɔ, ne gätho to'o him bi 'yɔrpamasu rán ho ma'da'yo ma Hmuhɯ ra Jesucristo.

⁹ Ne nu'ɯ to'o da nu ran ts'embi xmá mba da nu ran ɯnbi ngue njɔm'bɯ da guadi, ne ma 'ueque tho bɯ 'bɯh ra Hmu mahɛts'i, ne pɛ hapɯ ja rá ts'edi nuixte.

¹⁰ Pɛ nu'ɯ yɯ 'yɛc'yɛi, gue'ɯ dí hnu a rá nuixte a ra Hmu 'bɯ bi zɔn ra pa ba ɛhe. Ne gätho yɯ 'yɛc'yɛi da 'yɛspa a, ne ahɯ gan 'yohɯ ɯ, nguetho gá 'yɛc'yɛihɯ ran ho ma'da'yo dá xi ahɯ.

¹¹ Janangue a nzai dí yahe Ojɔ nangue ahɯ. Ne dí äfe di 'da'a ni mbɯihɯ ngue yán thehɯ ram 'bɯi bi zän'nahɯ. Ne nu'a Ojɔ di 'da ahɯ rá ts'edi guí 'yɔthɯ ran ho guím bɛni guí 'yɔthɯ. Ne nangue ni t'ɛc'yɛihɯ, Ojɔ dí zɛ ahɯ guí 'yɔthɯ rá 'bɛfi.

¹² Ne nangue'a 'be'a guí 'yɔthɯ bɯya, nu'a ma Hmuhɯ ra Jesucristo da t'ɛspi. Ne nu'a xin da 'yɛs'ahɯ, nangue rá mate zɛhe a Ojɔ ne ma Hmuhɯ ra Jesucristo.

2

Ran 'yohɯ ngue ra ngɯrpa 'yɔt'ats'oqui

¹ Nuya ma zɯ cu ahɯ, dí xi ahɯ ya 'be'a din ja nu'bɯ bá ɛh mahɔn'a ma Hmuhɯ ra Jesucristo, ngue di pɛrcahɯ 'darbɯ dam 'bɯhmbɯ.

² 'Yo gadí päh nin 'yomfɛnihɯ 'bɯ 'bo'o da xi ahɯ, ya bi zɔn ra pa ba ɛh ra Hmu. 'Yo gadí 'yon ni mbɯihɯ 'bɯ 'bo'o da xi ahɯ bi bɛnba Ojɔ ngue ya ba ɛh ra hmu ya. Ne 'yo guí ɛc'yɛihɯ 'bɯ 'bo'o da hyä ahɯ ngue da 'yɛn ahɯ dá o't'ähe ra sɔcuɔ dá mamhbe ya bi zɔh ra Hmu mahɛts'i.

³ Ne 'yo guí ɛc'yɛihɯ 'be'a gätho i man yɯ jɔ'i. Nguetho him ba ɛh ra Hmu asta gue'bɯ go gätho yɯ jɔ'i i 'bɯcua ja ra häi ngue hingui ɛc'yɛi din sɯhmbɯ Ojɔ. Ne him ba ɛh ra Cristo asta gue'bɯ din 'yo a n'da ran 'yohɯ ngue ra ngɯrpa 'yɔt'ats'oqui, ngue m'bɛjua da t'ɛrpɯ ja ran ɯnbi mazai.

⁴ Ne nu'a ra ngɯrpa 'yɔt'ats'oqui da zɛi gätho yɯ 'yɛc'yɛi gue i thɔnde Ojɔ, ne da zɯ ɯ mi'da i thɔnde hɔnt'a go 'be'a i thɔnde, nguetho in nde a dí mba nthɔnde zɛhe. Ne da yɯrpɯ ja n'da ra nijɔ ne da hyupɯ, tengu'bɯ gue'a Ojɔ a.

⁵ Ha hin guím bɛmhbɯ guehna dá xi ahɯ nu'bɯ mám 'bɯhmbɯ bɯ.

⁶ Pɛ nuya guí pɔhmbɯ 'be'a i sɔmmi ngue ba ɛhe, nguetho hinga na sɔn ra pa da man Ojɔ gue ba ɛhe.

⁷ Pɛ nuya ɛmmɛ xɯn ngu dim pɛpɯ yá mbɯi yɯ jɔ'i a rá ts'edi ra zɪthu, ngue hin di nequi. Pɛ i pa nts'ɔmbi thoho rá ts'edi asta

gue'bu go bi zøn ra pa ngue Oja di 'uec'a to'o i sãmmi.

⁸ Ne gãtho da nu ran 'yohu ngue ra ngurpa 'yõt'ats'oqui. Pe nu'bu bá ãh mahøn'a ra Hmu Jesús nuixtetho rá ts'edi, da hyo a ran 'yohu, ngue da huic thoho.

⁹ Ne nu'bu bá ãh ran 'yohu ngue xun ngu rá ts'edi ra zĩthu in 'youi, ne da 'yõt'e xun ngu yu hmepya, ne yan t'õt'e nuixte ngue dí hyät' yu ja'i.

¹⁰ Ne gãtho 'be'a mán thãte da 'yõt'e, ngue da hyät' yu ja'i i 'yo rá 'yu ram 'bedi, gue'u him mín nde da 'yęc'yei a majuani guerpu mí sã xtím pøhø.

¹¹ Ne nu'bu gãtho him bi nde da 'yęc'yei a majuani Oja, di japi da 'yęc'yei yu fẽhni ne da den'na ran 'yohu ngue ra ngurpa 'yõt'ats'oqui.

¹² Janangue'a gãtho u him bi 'yęc'yei a majuani pe man'da di ho ran ts'o, 'darbu da nu rán ts'embi Oja u.

Nthahni dim pøhø

¹³ Pe nzai ga xihmbe jamadi Oja nangue ahu 'be'a gãtho bi 'yõt'ahu ma zu cu ahu, ngue di huęc'ahu ra Hmu. Nguetho Oja bi huahn'nahu rá mbudi thoho ngue di pø ahu. Ne nangue gá 'yęc'yehu a majuani, nu'a rá 'befi rá Hogandahi Oja í bo ni mbuihu.

¹⁴ Ne bi huahn'nahu Oja ngue gá 'yęc'yehu 'bu má xi ahe rán ho ma'da'yo ra Cristo. Ne bi zãn'nahu Oja gui comhu rá nuixte ma Hmu ra Jesucristo.

¹⁵ Nuya ma zu cu ahu dami thoctahu ni t'ęc'yehu, ne 'yo gadí uans'h'u 'be'a guím bẽmhbu, ne 'yo gadí pumbẽnihu 'be'a dá xãn'nahu nu'bu 'darbu mám 'buhmbu, ne'a 'be'a dá xi ahu nu'bu má o't'ahu u yu søcuq.

¹⁶ Nuya gue ma Hmu ra Jesucristo, guesu a, ne Oja ma Tahu, da hyut'a ni mbuihu mazai nangue rán hose Oja. Nu'a Oja di huęc'ahu, ne nangue rá mate bi jajũ ga tõhmbu 'be'a di 'daju.

¹⁷ Ne nu'a Oja da hyu ni mbuihu, ne di zet'a ni mbuihu ngue gui mamhu ne gui 'yøthu 'be'a gãtho xun ho.

3

Gui 'yãfu Oja nanguecãhe, ẽn'a ra Pablo

¹ Hønt'a dí xi ahu ya ma zu cu ahu, dami 'yãfu rá ts'edi Oja nanguecãhe n'dahma din ja rá ts'edi rá m hman ra Hmu, ne da bõmanho hønbu go hapu ga 'yomhbe. Ne gãtho to'o da 'yøde da hyani nangue ran johya, tengutho bin ja bu guí 'buhmbu.

² Ne gui 'yãfu rá ts'edi Oja ngue da yanje bu 'buh yu ts'om'bãi ja'i, nguetho hinga gãtho in nde da hyan rá m hman Oja.

³ Nguetho nu'a ra Hmu njãm'bu da hyegahu pe nzai da mbãju, ne i ja rá ts'edi ngue hin di japi di un'nahu ra dãmants'o.

⁴ Ne nu'a ra Hmu di jaje dí pãhmbe ngue gadí thoctahu guí øthu 'be'a gãtho dí xi ahe.

⁵ Ne nu'a ra Hmu di ja ahu man'da man'da gui pãhmbu rán huęcate Oja, ne di ja ahu gui hyãthu 'be'a gãtho guí thohmbu tengutho bi 'yøt'a ra Cristo.

Jatho gui 'yøt' ni 'befi zehẽhu

⁶ Ma zu cu ahu dí xi ahu nangue rá thuhu ma Hmu ra Jesucristo, dami 'uehmbu ts'u bu 'bu u ni cuhu i dãnhyei, ngue hingui nde dim pefi, gue'u hingui ten'na 'be'a dá xãn'nahe.

⁷ Ne nu'ahu guí pãhmbu 'be'a gdám 'buhmbu, tengu dá ut'ahe 'bu mám 'bucãhe bu, ngue hin dám 'bũdãnhyei thohogãhe.

⁸ Ne xingui ts'u gá 'daje 'be'a dá homhbe. Pe dám pẽhmbe ra pa ne ra xui n'dahma bin ja 'be'a dá homhbe, ne xingui ts'u dá pa ahe.

⁹ Madague mí sã xcã ähmbe ngue xquí zeje. Pe dá ndehe ga ut'ahe ra hmepya gui 'yøthu.

¹⁰ Ne nu'bu mám 'buhmbu bu, dá xi ahu, ngue'bu 'bu a n'da hingui nde dim pefi, hin din sihme 'bu, pe da zã ra thuhu 'bu.

¹¹ Nguetho dí øhmbe gue 'bu i 'da ahu hingui nde dim pefi, pe di hødãnhyei thoho ne ndetho din thĩnt pu hin yá 'befi.

¹² Nuya nangue rá ts'edi ma Hmu ra Jesucristo, dí xi u to'o hingui nde dim pefi, ngue da hyanya zehẽ rá 'befi da 'yøt'e, ne da hyonse 'be'a dám 'bu.

¹³ Pe nu'ahu ma zu cu ahu, o gadín xømbuihu gui 'yøthu ran ho.

¹⁴ Nu'bu 'bu a n'da ahu hingui nde da 'yøt'a 'be'a dí xi ahu, dami hyethu 'bu, janangue'a da mb'e'ts' yá sã.

¹⁵ Pe o gadín sũhmbu, pe gui unhu ran zofo tengubũ ni cuhu.

Ran zεgui ran zofo

¹⁶ Nε guesε ra Hmu, hønt'a sä da hyut'a ni mbuih_u, hønt'a go 'be'a guí thohmb_u gätho y_u pa. Nε nu'a ra Hmu gam 'b_uhmb_u gätho ah_u.

¹⁷ Nugä dra Pablo dí o't'ä na ran zεngua i ja ua ya nanguε ma 'yεsεgä. Tengu'b_u ma firmagä na, ngue gätho ya ma søcu_u.

¹⁸ Nuya nu'a ma Hmuh_u ra Jesucristo di j_up'ah_u, gätho ah_u. Nε hønt'a dí xi ah_u a ya.

1 TIMOTEO

Ná n'da ra sɔcuɔ bi 'yorba ra Timoteo a ra Pablo

Ran zengua

¹ Nugä dra Pablogä, ma 'bäigä'be ra Jesucristo nangue rán t'ɛdi Oja ma yantehɛ, ne ra Jesucristo, guesɛ'a ran ho dí tɔmhɛ a.

² Dí penh'na n'da ra sɔcuɔ gra Timoteo, tengu'bu majuani ma ts'ant'u i, ngue ya dá xän'na ma t'ɛc'yehɛ. Ne dí äp Oja ma Tahɛ di 'da'a rá mate ne rán huɛcate, ne da hyut'a ni mbɛi a ra Cristo Jesús ma Hmuhɛ.

Da mba ma hecpi ɛ n'dan'yo in xänbate

³ Ne tengu dá xi'a 'bu má mba bu Macedonia, ne ngutho dí xi'a ya, dami copɛ Éfeso, ne gui hecpa ɛ 'da bí 'bɛpɛ, ngue hinga n'dan'yo da ma 'bu in xänbate.

⁴ Ne dami xifi hin din xäh mi'da yɛ cuento gue 'be'a sä ɛmbi bi 'yɔt'u ndu ma bombɔtahɛ maya'bu ne'bu ɛmme ma 'be'a yá thuhu ɛ, ngue man'da di xant'u yám hma. Nguetho nu'ɛ yam hma tengu ɛ, säti thoho ran 'yomfɛni di un'na n'da, pɛ hin di 'yomfɛniba n'da da 'yɛc'yehɛ Oja.

⁵ Pɛ nu'a ma 'bɛfihɛ dyɛ xänbatehɛ, ga xänba yɛ ja'i dan huɛjɛ. Ne gue'a ran huɛcate di nequi bu ma mbɛihɛ 'bu m'be't'e a, ne'bu zai dí ɔthɛ a di bɛngahɛ Oja, ne'bu hɔnt'a Oja dí m bɛmhɛ a.

⁶ Pɛ nu'ɛ 'da hinga guehya yam hma dín huɛca n'da i honi, pɛ bi 'uepɛ ja rá 'yu Oja, janangue i ten yam hma säti thoho.

⁷ Nu'ɛ, ɛmme i honi nde din xänbate nangue yán t'ɛdi Oja bi man ra Moisés, pɛ hingui paði 'be'a im ma. Sä i mants'editho, pɛ ne hingui paði 'be'a nam bɔn'u yám hmansɛ i ma 'bu i man yam t'ɛdi.

⁸ Dí pahmbɛ gue xɛn ho ɛ yam t'ɛdi bi xi Oja ra Moisés. Pɛ bi ts'än yán t'ɛdi Oja gue dí mba ma hecpi ɛ yɛ dɔdits'oqui.

⁹ Ne gue'ɛ yam t'ɛdi dí mba ma hecpi ɛ to'o jase yán t'ɛdi zehɛ, ne'ɛ i festa yán t'ɛdi Oja, ne'ɛ to hingui numansu Oja, ne di ho da 'yɔt' yɛ ts'oqui. Ne'ɛ to hingui ɛspa Oja, ne i ten ra ximhäi, ne i ho yá ta ne yá mbe, ne

yɛ hyodu. Gue'ɛ da sih yán t'ɛdi Oja ɛ, ne hinga gue'ɛ hɔnt' Oja mbɛni.

¹⁰ Ne bi ts'än yán t'ɛdi Oja dí mba ma hecpi ɛ ɔt' ran 'yomt'ɛni, ne'ɛ din 'yasäbi yá min'yohɛhɛ tengu'bu n'da ra xisu, ne'ɛ i pɛ yá mijá'ihɛ, ne'ɛ i man yɛ fehni, ne i xih ra fehni yɛ zɛ'mi. Ne gätho ɛ n'dan'yo i ɔt'e xinda gue ra hoganxädi, ne gue'ɛ da sih yán t'ɛdi Oja ɛ, nguetho i xijɛ hin ga ɔthɛ yɛ ts'oqui.

¹¹ Pɛ nu'a rán ho ma'da'yo ra Cristo dí pärcä ma mbɛihɛ Oja a, nu'a mixte xɛn hotho a. Ne gue'a ran ho ma'da'yo bi xicä Oja gam mangä.

I xi Oja jamadi ra Pablo, nangue rá mate xɛn ngu

¹² Jamadi dí xih ma Hmuhɛ ra Jesucristo, nguetho bi huangui dram 'bɛhnigä, ne i paði ga ja'ts'i, nguetho di 'dac rá m fäts'i ga ɔt'a i xiqui.

¹³ Pɛ nugä ɛmme dra nexmategä mam'bet'o, ne mí sangä a ra Cristo gue'bu go má unba ɛ 'da yá 'yɛc'yehɛ. Ne xingui ts'ɛ mí paçä 'be'a nam bɔn'a mí ɔt'ä, nguetho him mí ɛc'yehɛ ra Cristo. Pɛ Oja bi 'dac rá mate bi pungui.

¹⁴ Pɛ ɛmme xɛn ngu rá mate ma Hmuhɛ ra Cristo Jesús, bi jaqui dá dápä ma mbɛi a, ne bi jaqui ɛmme dá numanhogä a Oja ne dá huɛc ma mijá'i'be.

¹⁵ I ja ua n'da ram hma da zä ga pahmbɛ majuani, ngue bi zɔcua ja ra ximhäi a ra Jesucristo di pɔ'ɛ yɛ ts'om'bäi tengugä man'da xɛn ts'o dá ɔt'ä.

¹⁶ Pɛ ɛmme xɛn ngu rá mate bi 'yɔrcä Oja, nguetho nde gätho da 'yut mi'da yɛ ja'i ɛmme ja rá yembɛi a ra Jesucristo. Ne tengu thohogä, ngutho da 'yɔrpa ɛ to'o di dáp yá mbɛi a, ne'ɛ din ja ra te mazai.

¹⁷ Janangue'a ga ɛspa ma Ojahɛ gätho yɛ pa mazai. Nu'a, ra Hmuts'ut'abi mazai a, ne njongui sä da nu, ne njam'bu da guadi. Ne n'datho Oja, njo'o man'da, ne gätho i paði. Ne hɔnt'a gam bɛmhɛ a ya.

¹⁸ Ne nuya gra Timoteo, tengu'bu ma ts'ant'u i, i ja ua a dí xi'a ya. Nu'i gra dofɛi nangue Oja, dami 'yɔt' ra hogatuhni, tengu thoho bi xi'a ɛ yá pɔngahya Oja. Janangue'a dami hyadumbɛi gui 'yɛc'yehɛ rá hogamhɛ

Oja, ne gui 'yøt'a 'be'a i xi'a 'b# in zop'a ni mb#i.

¹⁹ Ne hin gui 'yøt'e tengu mi øt'# 'da 'b# mí zop y# mb#i Oja, pe bi mb#sta'a 'be'a bi sifi, bi ts'onse y# mb#i b#ya.

²⁰ Tengu mí øt'a ra Himeneo ne ra Alejandro. Pe dá ju#nba #, ne dá xifi bi mba ma dá b# 'b#h ra z#thu, di #nbi, da b#di hin da zan Oja.

2

Da mba nt'äpi rá#m fáts'i Oja nangue g#tho y# ja'i

¹ Ne i ja ua n'da ram hma ga xi'i, gra Timoteo, ngue mahyoni gui 'yørp# ja ram peti. Ngue nu'b# guí y#h# Oja, gui xihmb# nangue g#tho y# ja'i, gui 'y#f# rá mate nangue'#, ne gui xihmb# jamadi Oja nangue'a 'be'a bi 'yørpa n'da ngu n'da # y# ja'i.

² Ne'# y# ts'ut'abi ne g#tho to'o ja y# ts'edi, dami 'y#f# rá#m fáts'i Oja nangue'#, ngue hin din ja y# sui ne x#ng ra dumb#i, ne hin te gam b#mh#b#, ne da z# b# ga øth# x#n ho 'be'a bi man Oja b#ya.

³ Ne x#n ho 'b# ga øth# a, nguetho gue'a numanho Oja mam pørpateh# a.

⁴ Nguetho in nde Oja da y#ni g#tho y# ja'i nangue rá ts'edi ra z#thu ne di 'yomf#nibi nangue'a majua#ni.

⁵ Ne n'datho Oja i 'b#i. Ne n'datho a i 'b#'inde ne din hocpate b# bí 'b# Oja, nu'a ra Jesucristo ngue bin ja'i a.

⁶ Nguetho bin d#se ngue g#tho bi gurca ma ts'oquih#. Ne guehna ram hma bi xij# Oja 'b# mí zø#n ra pa bi ma.

⁷ Ne guehna ram hma í thang# gam mang# na, ne guehna bí 'b#nc# na, ne majua#ni hin dí f#hnig#, ngue ma 'b#fig# ga x#nba # hing y# judío, ga japi di d#p y# mb#i Oja, da y#ni, ne da 'y#ç'y#ei a majua#ni.

⁸ Ne man'da dí xi'i, hønb# go hap# dim peti y# 'y#ç'y#ei, xt#n hotho y# 'y# # y#n 'yoh# di 'u#ts' 'b# din y#h# Oja, ngue nte má cue da b#ni, ne x#ng ran #cpate.

⁹ Ne dí xi'i 'be'a gui xih y# xisu, ngue hin din hoc z#h# nangue ran 'y#çs'i, uague di hoc y# y#, uague ra oro o y# thebe o 'be'a x#m hmadi da japi. Pe din hoc z#h#

nangue y# he rán säui n'da ra hogamb#i ne ra hogan'yomf#ni.

¹⁰ Ne da b#di da 'yøt' ra hogamb#, ne gue'a ran hoqui rán säui n'da ra xisu i numansu Oja.

¹¹ Ne nub# ja nim petih#, da ndese y# xisu da s#nbi, ne hin go din x#nbate, ne g#tho da 'yøde.

¹² Ne dí xi'i hin dim 'bet'o y# xisu ngue da x#nba y#n 'yoh#, pe din h#tho.

¹³ Nguetho m'bet'o bi 'yøt' Oja a ra Ad#n, ne m'bejua a ra Eva, janangue'a hingui sä dim 'bet'o n'da ra xisu.

¹⁴ Nguetho nu ra xisu bi numanho 'b# mí xih ra z#thu da 'yøt' ra ts'oqui, pe nu ra Ad#n him mín nde xt# 'yøt'e.

¹⁵ Janangue'a din #nba 'b# x#m 'b#h y# t'uhni # y# xisu, pe da mb#x Oja # 'b# thocpa thoho i #ç'y#ei, ne'b# din ja y#n hu#cate, ne'b# din 'yomf#ni x#n ho, n'dat'a Oja da b#ni.

3

Nda'# y#n 'yoh# din ng#rpi

¹ Majua#ni a ram hma, nu'b# in nde din ng#rpi n'da, in nde n'da ra 'b#fi x#n ho.

² Pe jatho din hocja'i n'da ra ng#rpi, ne nte da th#nba n'da rá ts'oqui. Ne hønt'a n'da rá xisu da zi, ne da b#di da z#mz#h# rá mb#i ne din 'yomf#ni x#n ho, ne di jamansu 'be'a i øt'e, ne di ho di un ran ts'äya b# ja rá ngu, ne da b#di din x#nbate nangue rá#m hman Oja.

³ Ne nj#m'b# dim mihni, x#n din ndes#i, ne hin da 'yøman'# a i sifi, ne x#n din hecpate pe din hocpate, ne hin da nde x#n ngu ra mb#ti.

⁴ Ne da b#di dim 'bet'o b# ja rá nguse, ne nu y# t'uhni da 'yøt'e 'be'a i xifi, nguetho numansu y# ta.

⁵ Nguetho nu'b# hingui p#di dim 'bet'o b# ja rá nguse n'da ran 'yoh#, hin da b#di di jamansu y# 'y#ç'y#ei 'b#.

⁶ Ne hin din ng#rpi n'da ra 'da'yo 'y#ç'y#ei, ts'#rp# thoho din 'y#çs'i tengutho ra z#thu, ne da dex'a Oja a.

⁷ Ne nu y# ng#rpi da 'yøt'e ngue da hnumansu, ne'r# 'b# # hing y# 'y#ç'y#ei da 'yøt'e 'be'a dí hnumansu, janangue'a njon di c'aman'#, ne hin da d#p ra z#thu b#ya.

Ndana ní ja'i dim f#xte

8 Ximangut'u yám fäts'ihü yu ngärpi, ngutho guexta'a jatho din hocjä'i, ne 'da'angu da ma, ne hin dim mihni, xín din siyate nangu ra mbëti.

9 Ne da badi xun ho 'be'a gätho rán theui a ram hma ne din zam bu, ne zai ot'a xi Oja 'bu in zop yá mbüi.

10 Ne nde'bu 'be da hnu 'bu tenni xun ho, ne nubäya nu'bu hin te da thünbi, da zä da 'yot' ra 'befi dim fäxte büya.

11 Ximangutho 'bu dim fäxte n'da ra xisu, i jatho da hnumansu, pe hin din c'ate, ne xín dim mihni, pe din 'yomfëni xun ho, ne di jä'ts'i 'be'a gä ot'e.

12 Ne nu n'da ran 'yohü 'bu im fäxte, n'datho rá xisu da zi, ne da badi dim 'bet'o bu ja rá ngu, ne da 'yot'u yá t'ähni 'be'a da xifi.

13 Nguetho nu'bu i ot'e xun ho rá 'befi n'da ram fäts'i, da hnumanho büya, ne man'da da hyut' ran zambüi nangu rá 'befi ra Cristo.

Mixte xun ho a ram hma dí ëc'yëihü

14 Guehna dí ot'a na ya, gra Timoteo, madague'bu dí m bënë ga mba bu n'dihi.

15 Pe xi'bu him 'bex da zä ga mba bu, pe ya dá xi'i 'be'a xun ho gui 'yot'e nangu a rá ngu Oja. Ngue nu yu 'yëc'yëi xa hyomba rá ngu Oja nangu yá mbüi, ngue 'dat'a Oja i 'büi. Ne tengu'bu rá nguju Oja gueru na fadi xun ho rá m hma Oja, ne dín yámhbü a.

16 Ne gue'a ran ho ma'da'yo dí tenhdü mixte xun ho a,

ngue bin 'yuse ra Cristo ua ja ra häi 'bu mín jä'i a,

pe bin 'youi rá Hogandähi Oja gueru í fadi hin'yü rá ts'oqui a,

ne bi nu ü yám 'behni Oja mahëts'i.

Ne bi hmangua dí 'bühmbü hönbü go harü 'büh yu jä'i gue 'dahma'dan'yo bu na yä.

Ne bi t'ëc'yëi ua ja ra ximhäi,

bi ts'ix mahëts'i bu bí ja rá ts'edi Oja mixte büya.

4

Mi pq Oja da 'ue'u 'da

1 Nu rá Hogandähi Oja m'bet'o di bënëga ngue da 'uerü ja rá 'yu Oja ü 'da. Ngue da

'yömanho ü yá nde ü yu hyäte xänbate bin xädi nangu yám hman yu züthu.

2 Nu yu hyäte hingui sä bu da zop yá mbüi Oja, nguetho bi ts'on yá mbüi nangu yu fëhni zai im ma.

3 Ngue sä di hecpa yu jä'i, i xifi hin din thäti, xín da zi 'da yun ts'ihmë, sä ën'u. Pe bi zängahü Oja ga hámhbü hönt'a go 'be'a mán ts'ihmë 'bu dí xihmbü jamadi Oja, gue nuju dyü 'yëc'yëihü, ne dí pähbü nda'a majuäni.

4 Nguetho gätho xun ho 'be'a bi 'yot' Oja, ne hin'yü 'be'a ga ëmhbü, pe ga hámhbü ne ga ëmfü jamadi Oja büya.

5 Nguetho majapi ngue'a dí äfü rán japi Oja, ne nu rá m hman Oja i ëmbi xun ho a.

Rá hogambëfi ra Jesucristo a ra Timoteo

6 Nu'i gra Timoteo, xun ho 'bu guim bënëba yu cu na ram hma i ja ua, janangu'e'a gam pëfi xun ho nangu ra Jesucristo. Nguetho bi hä'a ra ts'edi ni mbüi a ra hogamhma dí ëc'yëihü, ngue ra hoganxädi guí tenni.

7 Ne o gui ü rpa ra güenda yám hmanse yu jä'i säti thoho ne xun ts'o. Pe dami hyädumbüi nangu rá 'befi Oja.

8 Ne tengu 'bu zai dadin cunh ma jä'ihü, ne da hyä ra ts'edi, ne ngutho ga othü nangu ma mbüihü, da hyä ra ts'edi 'bu zai ga humbahü nangu rá 'befi Oja. Ne ëmmë xun ngu di muui 'bu ga humbahü, nguetho i örcähü ran ho yu pa i jabü ya, ne gätho yu pa mazai.

9 Ne majuäni na ram hman na, janangu'e'a nde'bu gätho ga othü xun ho.

10 Janangu'e'a dí häthü yun ünbi ne dí humberi dadim pëhmbü, gueru go da zä ga xihmbü xun ho rá m hma Oja yu jä'i. Ne da zä ga dáp yá mbüi Oja büya, ne dim pöhö. Nguetho n'dat' Oja dí tömhbü i 'büi, nu'a in nde da yan'ü gätho yu jä'i i 'büi, ne da yan'ü to'o da 'yëc'yëi a.

11 Nuya yun xädi i ja ua, thocpa thoho gui hyädumbüi ëmmë gui bënëbi ne gui xänbi gätho yu cu bí 'bürü.

12 O to guídí japi da 'yü'ts'i'i ngue gra ts'ünt'u thoho. Pe gui 'yut'u yu cu nangu yun t'ot'e bi xijü Oja gue gui 'yözehë xun ho, gui jamansu 'be'a gui ma, o 'be'a gui 'yörpü. Janangu'e'a gui 'yuti din huëqui n'da ngu n'da, ne di jä'ts'i, ne da zamzehë yá mbüi.

13 Pe gätho 'bu hin ná söngä bü, pe gui jamansu ni 'befi 'bu guí man rá m hman

Oja, ne'bu gadí un ran zofu yu ja'i, ne'bu gui xänbi 'be'a nam bøn'a n'daxequi gui xifi.

14 Damim pefi xun ho nangue a rá ts'edi Oja bi 'da'i, tengu bi xi'a u 'da yá pøngahya Oja. Ngue bi bøn'na ni mbui Oja 'bu mí 'yap rá mfäts'i nangue'e, ne bi gäx yá 'ye bu ja ni ya.

15 Thocpa thoho gui 'yot'a dí xi'i, ne hont'a gui hyadumbui gui 'yot'a, ne nubuya da nu i gätho yu ja'i ngue bin te xun ho ni mbui nangue rá 'befi Oja gui ot'e.

16 Ne thocpa thoho gui hyadumbui gam fäse nangue ni mbui, ne gui jamansu 'be'a gätho gui xi u 'buru nangue rá m hman Oja. Ne nu'bu ngubu gui 'yot'e, ne di jap'a Oja, ne'u gä mi'da yu ja'i gui xänbi.

5

Ga fäx ma cuhu

1 O gui su'a n'da ra dác'yei, pe dami zofu xun ho, tengutho 'bu ni ta. Ne nu'u yu ts'unt'u gui 'yot'e tengutho 'bu nin 'yohuhu.

2 Ne nu yu zi bømbe gui 'yot'e tengutho 'bu ni mbe, ne nu yu hmute, gui 'yot'e tengutho 'bu nin ju, ne hin guim bøn'a n'da ra 'yasä nangue'u.

3 Ne nubu ja yum peti gui jamansuhu n'da ra bømbe 'bu xun du rá ndø, ngue'bu njo'o to'o di jamansu.

4 Pe nu'bu n'da ra bømbe xun du rá ndø, ne 'buh yá t'uhni, o gue yá 'beto, da badi rán t'edi Oja a di jamansu yá mbe, tengutho bi 'yörpa 'bu mín t'uhni. Ne gue'a in nde Oja.

5 Ne nu'bu n'da ra zi bømbe i nyäui Oja gä ra pa ne ra xui, ne hont'a Oja im bēni, ne nu'bu njo'o to'o di jamansu, pe gui fäxhu a buya.

6 Pe nu mi'da yu xisu, xun du yá ndø, ngue hingui bøn Oja, ne i honi da 'yøzehe yá pähä zehē. Madague'bu i 'bui, pe tengu'bu xun du bu nam bøn Oja. Hinga gue'u da mba ma jamansu bu ja ram peti u.

7 Ne nuya yum hma i ja ua, gui xänba u yu cu, janangue'a njon da 'yēna hingui ho ot'u.

8 Ne nu'bu n'da hin di unni 'be'a di 'be a rá ta o gue rá mbe, o gätho mi'da yá meni, man'da xun ts'o rá mbui 'bu, xinda gue'bu hin xtá 'yēc'yei, ne bi gøn'a ra Cristo.

9 Nuya ga xi'i nda'u ní hyoya bømbe gui hyuspa yá thuhu dim pēpu ja ram peti.

Hont'u pēts'a hyate njeya ne emme bim 'bumanhoui yá ndø.

10 Ne i hnumanho nangue yu hoga'befi i ot'e, ne bi jamansu xun ho yá t'uhni, ne zai di säyaba yu ja'i bu ja yá ngu, ne him bin 'yēzehe pe bin 'yēhe nangue yá mi'yēc'yēihū, ne bi hyurpa yá mbui to'o mi tu yá mbui, ne bin ēhya bi 'yot' mi'da yu hogant'ot'e. Ne guehya yu hyoya bømbe gui hyuspa yá thuhu ya.

11-12 Pe nu mi'da yu xisu xun du yá ndø, nu'bu hingui ngu yu jeya pēts'i, hin gui hyuspa yá thuhu gue gui 'yēmfu dim pēpu. Nguetho ts'urpu thoho da bēni din thati, ne nu'bu din thati mahøn'a hin da 'yot'a ra 'befi mí ma xtá 'yot'e. Ne ra ts'oqui a nguetho him bi ja'ts'a bi ma.

13 Ne nu'u, ts'urpu thoho din danyēi yá mbui 'bu njo'o yá ndø, ne da hya'da thoho yu ngu, ne høn nan c'ate di ja, im man'a hingui ho, ne sä din thint'i i ot'e ne hin rá 'befi bu.

14 Janangue'a man'da xun ho 'bu din thati mahøn'a, dim 'buh yá t'uhni, ne dim pēpu ja yá nguse. Ne nu'bu din jabu da 'yot'e, hin di c'aman'uju man suihu 'bu.

15 Nguetho i 'bu i 'da yu xisu xun du yá ndø, ne ya xu mbengui ne i ten ra zithu.

16 Ne dí xi'i mahøn'a, nu'bu 'bu a n'da ra cu ngue bi du rá ndø a rá mbe, jatho da mbepi, o gue rá nana bi du rá ndø, o gue rá meni, i jatho di jamansu, ne hinga gue'a ra mbeti pa ma peti bu ja ra nijä dí mba ma jamansu u. Janangue'a dí gua'a ra mbeti bu ja ra nijä ngue hont'u njo'o to'o di jamansu da mba m'bepe bu.

17 Nu yu ngurpi bu ja ram peti, nu'u to di ja'ts'i xun ho yá 'befi, da t'ēspa u, ne da mba m'bäts'i 'be'a di 'bedi. Ne nu'u to i humbi din xänbate nangue rá m hman Oja, man'da jats'editho da t'ēspi.

18 Nguetho nt'o't'i: "Nu yu uafanindani 'bu i uahi hingan thu't'i yá nde, pe da zä da za yu paxi i ja bu." Ne man'da ram hma i ja: "Nu'a to dim pefi ja rán t'edi din ju't'i," i ēna.

19 Ne hin gui 'yurpa ra güenda 'bu da mba ma yapi n'da ra ngurpi t'ēmbi bi 'yot' ra ts'oqui, hinda hont'bu di yoho hyu u di yapi gui 'yøh pēya.

20 Ne nu'bu majuani bi 'yot' ra ts'oqui, da mba ma hēcpi bu dim peti u mi'da, n'dahma

gätho din su.

²¹ Nε madague'b_u gadín amigoui o hin'na, pε 'da'angu gui 'yørpe. Nε gue'a i jats'edi dí xi'i gui 'yøt'a, nguetho in nu a Ojå, Ojå da bådí 'b_u guí jå'ts'i, nε'a ra Hmu, ra Jesucristo, in nu i, nε yá hogam 'behni Ojå mahęts'i in nu i.

²² Him 'bex gui un ra 'befi n'da ran 'yoh_u, 'be gui pãhmb_u 'be'a rá mb_ui. Nguetho nu'b_u n'da gá un ra 'befi, nε da 'yøt' ra ts'oqui, guí conhui rá ts'oqui a b_uya. Janangue'a gan 'yomfęni x_un ho, nε nte gan dupate b_uya.

²³ Nuya dí xi'i gra Timoteo, nangue ni mb_ui x_un u, nε jant'a p_unts' thofo, dami si zits'atho ra vino, nε hinga hont'a ra dehe gui si.

²⁴ Guim bęmh_u ndana u y_un 'yoh_u da sih ra 'befi b_u ja ram peti, 'b_u i 'da ngue mfadi i ja yá ts'oqui, nε 'b_uh mi'da ngue hinga mfadi i ja yá ts'oqui jague'b_u da zøn ra pa da thj_uba yá ts'oqui.

²⁵ Nε ngutho nangue ran hocjå'i i øt'a n'da, mfadi nangue y_u jå'i. Nε nu'b_u him 'bexque mfadi, pε m'bejua da fadi, nguetho hingui sä da 'yağui.

6

¹ Nu'u y_u 'yęhe bí 'b_up_u, da numansu u yá hmu to i ørpa yá 'befi. Nε nu'b_u din jab_u da 'yøt'e, njon di c'aman'u nangue Ojå nε njon di c'aman'u rán xädi Ojå.

² Nε nu'b_u y_u 'yęc'yęi u yá hmu y_u 'yęhe, pε guexta'a da numansu u yá hmu nε hin da zani ngue'b_u mbęni din cuh_u u. Pε man'da da bęni da mbępi x_un ho, nguetho rá mi'yęc'yęiui da mbępi, nε di huęc'a rá hmu. Dami xänba na ram hma, nε thocpa thofo gui bęnba u.

X_un ngu dí tqhmb_u nangue rá 'befi Ojå nguetho i hurca ma mb_uih_u

³ Pε i 'b_ui 'da y_u xänbate n'dan'yo ram hma in xänbate, nε hin din theui a räm hma ma Hmuh_u ra Jesucristo ngue majuani di zerca ma mb_uih_u, nε hin din theui a ram hma ga dáp ma mb_uih_u Ojå.

⁴ Pε nu'u, bi u't' yá mb_ui nangue ran 'yęts'i, nε nte i padi. Nε ęmme honi di dunba yam hma guerp_u i fup_u ran ts'ęya, ran heque, ran

ts'ante, ran t'u't'ate, 'be'a gätho im bęn rá mb_ui.

⁵ Nε nu'u thocpa tho din s_ui n'da ngu n'da u, gue'u bin ts'on yán 'yomfęni, nε hingui sä da bådí ndana a majuani. Nε im bęni x_un ngu ra mbęti da dąha nangue rá 'befi Ojå. Pε o guí øhmb_u a i man u.

⁶ Pε majuani x_un ngu dí tqhmb_u nangue rá 'befi Ojå, i hurca ma mb_uih_u, nε dí 'b_umanhoh_u nangue Ojå.

⁷ Nguetho nte bá hąh_u 'b_u mám 'b_uhmb_u ua ja ra ximhäi, nε nte da zä ga hąxh_u 'b_u bi zøn ra pa ga tuh_u.

⁸ Pε hin da du ma mb_uih_u 'b_u zí ts'atho dí pęs'h_u yän ts'ihmε nε y_u he.

⁹ Pε nu'u to'o in nde dim męmbęti, hingan ts'ärp_u thofo da thät'i da 'yøt'a ra ts'oqui. Nε tengu'b_u da mba nthu't'i rá mb_ui, nε man'da man'da nín xandı 'be'a gätho da bęn rá mb_ui. Pε ndetho din unbazehę, nε din tonto rá mb_ui 'be'a gätho honi, nε gue'u yán t'øt'e ní zo b_u ja ram 'bedi.

¹⁰ Nguetho nu'b_u 'b_u a n'da ęmme in nde ra mbęti, gue'a ní mbadi gätho y_u ts'oqui b_u rá mb_ui a. Nε nu'a ní ho ra mbęti u 'da, bi 'uep_u rá 'yu Ojå, nε di unba zehę rá mb_ui nangue ra dumb_ui.

I øt' ra hogatuhni nangue Ojå a ra Timoteo

¹¹ Pε nu'i gra Timoteo, rá mbęfi'i Ojå, dami 'uegue nangue yän ts'o i mangua. Pε gui hyumbi gui ten'na ran ho, nε hont'a Ojå guim bęni da mbäx'i'i, nε gui huęc ni mijå'ih_u, nε hin gan xømb_ui, nε din ja ni yemb_ui.

¹² X_un ngu y_u jå'i bi 'yø 'b_u gmím ma x_un ho ni t'ęc'yęi. Nε ngutho ya gui hyut'anzamb_ui gui tąha, tengu'b_u n'da ra dof_ui i hät yän unbi ngue da dąh ran s_ui. Janangue'a da zä guim bęnt'i x_un ho a ra te ma'da'yo, gue'a í zon'na a.

¹³ Nε guim bęni Ojå in nu i, nu'a di un yá te 'be'a gätho i 'b_ui. Janangue'a gui hyut'anzamb_ui nε hin gui su nin dąte. Nε in nu'a ra Jesucristo ngue bi ma x_un ho a majuani 'b_u mí mba ma dāpi ra Poncio Pilato.

¹⁴ Janangue'a dí xi'i, jats'editho gui jå'ts'i gätho ra 'befi bin 'da'i, nte gui ts'oni, nε njon da man ran ts'o nangue'a b_uya. Nε gue'a

gui 'yøt'a ya, gue'bɛ go bi zøn ra pa di nequi ma Hmuhɛ ra Jesucristo.

¹⁵ Nguetho nu'bɛ bi zøn ra pa nts'änni, Ojɔ ba penhua ra Cristo mahøn'a. Ne nu Ojɔ mixte xɛn hotho, ne ɛmme di johya, ne i 'dase ngue di manda. Ne nu'a Ojɔ ra ts'ut'abi xinda gue gätho mi'da yɛ ts'ut'abi 'bɛi, ne nu'a ja rá ts'edi xinda gue gätho mi'da ja yú ts'edi.

¹⁶ Ne hønt'a Ojɔ njɔm'bɛ da du. Ne ɛmme di nec thoho hapɛ bí 'bɛi, njon da zä da hyäm bɛ, ne njongui sä da nu Ojɔ. Nu'a ɛmme i t'ɛspi ne da 'yuh rá ts'edi mazɔi. Ne hønt'a gam bɛmhɛ a ya.

¹⁷ Dami xi'ɛ yɛ mɛmbeti 'yɛc'yɛi, ngue'ɛ to i ja yú mbeti ua ja ra ximhäi, dami xifi hin din 'yɛts'i, ne xín da bɛni di muui yú mbeti, nu'ɛ ts'ɛrpɛ thoho dim 'bɛdi. Pɛ dami xifi hønt'a Ojɔ da bɛni, ngue di muui xɛn ho, ne da bɔdi bí nɛxpɛ 'bɛ Ojɔ gätho xɛn ho dí pɛs'hɛ, ndejɛ dan johyahɛ.

¹⁸ Pɛ dami xifi da 'yøt' ran ho, ne man'da tengu'bɛ gue'a ná mɛmbeti ɛ bɛya. Ngue hin din 'yɛya pɛ da gomhɛ yɛ jɔ'i 'bɛ'a pɛ'ts'i.

¹⁹ Ne nu'bɛ din jabɛ ga øthɛ, ga pɛs'hɛ 'bɛ'a majuɔni di muui, ne ga nuhɛ xɛn ngu rán jɔpi Ojɔ 'bɛ bi zøn ra pa, ne majuɔni dam 'bɛmanhohɛ gätho yɛ pa mazɔi.

N'da ran zofo ran zɛgui

²⁰ Nu'i gra Timoteo, dami jamansu xɛn ho ra 'bɛfi nangue rá m hma Ojɔ bi 'da'i. Ne dami 'uegue nangue'ɛ yɛm hma ɛmbi ní dɔn ran 'yomfɛni n'da, pɛ hingui ho ɛ. Säti thoho, ne n'dan'yotho ra 'yu i ut'a n'da. Ne nu'ɛ to'o bi dɛnni, bi 'bɛh rá 'yu Ojɔ.

²¹ Ne nuya Ojɔ di 'da ahɛ rá mate. Ne hønt'a dí xi'a ya.

2 TIMOTEO

Ná yoho ra sɔcuɔ bi 'yorba ra Timoteo a ra Pablo

Ran zengua

¹ Nugä dra Pablogä, Ojã bi zänni ma 'bäi'be a ra Jesucristo, ga xih yu ja'i a bi mam majuañi Ojã, ngue di un ra temazaï u to di dâp yá mbui ra Cristo Jesús.

² Dí pen'na ra sɔcuɔ gra Timoteo, dadí huɛc'a'i tengubɔ ma ts'unt'u i. Ne dí äp Ojã ma Tahɔ di 'da'a rá mate ne rán huɛcate ne da hyut'a ni mbui, ne ra Cristo Jesús ma Hmuhɔ.

Ra Timoteo da ma ran ho ma'da'yo nangue ra Jesucristo

³ Dí ɛmbä jamadi Ojã 'bɔ dím bɛn'i, ra xui ne ra pa thocpa thoho, nguetho dí paði guí ɛc'yɛi xun ho tengugä, ngue dá øt'ä ra 'bɛfi bi 'dacä Ojã, ne ngutho mi øt'u mam bombøtahe 'bɔ maya'bɔ.

⁴ Dím bɛn'i gán zom 'bɔ mán xummi, ne bi däh ni guidä. Ne ɛmme dín nde ga nu i mahøn'a, ne din jagä ran johya xun ho 'bɔ ga nu i.

⁵ Dím bɛn'i ngue hingui yoho ni mbui. Pe guí ɛc'yɛi xun ho, tengubɔ na 'yɛc'yɛi ni ndømbe ra Loida ne'a ni mbe ra Eunice.

⁶ Janangue'a dín nde'e thocpa tho guim bɛni bi 'da'a rá ts'edi Ojã 'bɔ má cäx ma 'ye bɔ ni ya, ne dí xi'i gan ɛhya gui 'yøt' rá 'bɛfi Ojã bi 'da'i.

⁷ Nguetho nu'a rá Hogandahi Ojã bi 'dajɔ hin di jajɔ dan suhɔ, pe di jajɔ ga huthɔ ran zambui, ne dan huɛjɔ n'da ngu n'dajɔ, ne ga sãm zɛhe ma mbuihɔ.

⁸ Janangue'a o guí pes' ni sä gui mamp'a rá m hman ma Hmuhɔ, ne o guí su ngue dí ofädigä nangue Ojã. Pe ne'i dami hyät'i gui set yun unbi tengu thohogä, nangue rá m hman Ojã guí øt'e. Ne Ojã da mbäx'i'i.

⁹ Ne bi yanjɔ Ojã ne bi mberca ma mbuihɔ, ne nubɔya bi xijɔ ga øpaha rá 'bɛfi. Pe hin í yanjɔ a rá 'bɛfi Ojã dí øthɔ, pe bi yanjɔ 'bɔ má hãmhbɔ rá mate. Ne gue'a bi zän zɛhe Ojã 'bɔ him maní 'yøt' ra ximhäi, ngue da yanjɔ ra Jesucristo.

¹⁰ Nuya bi nequi a mán ts'änni, ngue bi nequi ma yantehɔ ra Jesucristo, nu'a bi dâp rá ts'edi ran däte, ne bi jajɔ dán 'yohɔ rá 'yu ra te mazai. Ne gue'a i xijɔ rán ho ma'da'yo ra Cristo.

¹¹ Ne gue'a ram hma dá mangä, ne bá 'bɛngä, ne gue'a ram hma dá xänba u yu ja'i hing yu judío.

¹² Janangue'a dí sägä ran unbi ya. Pe hin dí pes' ma sä, nguetho dí paçä a to'o dí ɛc'yɛigä, dí paði i ja rá ts'edi da mbɛsca ma tegä ngue dá däpi, ga pømanho 'bɔ rán zɛgui.

¹³ Ne nangue ran ho ma'da'yo dá xän'ni'i, dami thoqui gui 'yɛc'yɛi ra Cristo Jesús ne dami 'yøt' ran huɛcate bi 'da'i.

¹⁴ Ne dami jamansu ran ho ma'da'yo i 'yo ni güenda, nangue rá Hogandahi Ojã i 'bɔpɔ mbo ma mbuihɔ.

¹⁵ Guí paði gätho bi 'ue'u yu cu ngue yu mɛngu bɔ Asia, bi 'uegue nanguecä, ne ra Figelo ne ra Hermógenes.

¹⁶ Pe nu'u gätho 'bɔpɔ rá ngu ra Onesíforo, Ojã dí jap'u. Nguetho nu ra Onesíforo xun ngu yu nidí bi mbäxcagui, ne him bi mbɛs' rá sä nangue yu cadena i thurcä.

¹⁷ Ne nu'bɔ mi zøcua Roma a, ɛmme bi hyongui ne bi dɛngui.

¹⁸ Nu ra Jesucristo di japi xun ho 'bɔ rán zɛgui ra pa, nguetho nu'bɔ mán 'bɔpɔ Éfeso, ne ɛmme xun ngu 'be'a gätho bi 'yørpɔ ngue bi mbäx rá 'bɛfi Ojã bɔ a. Ne man'da guí paði xinda guecä.

2

Ra hoga dofui nangue ra Jesucristo

¹ Pe nu'i tengubɔ ma ts'unt'u i, gra Timoteo, dami hyã ra ts'edi nangue rá mate bi 'da'a ra Jesucristo.

² Nu ram hma gá 'yøde dá mangä, ne xun ngu'u i man'a majuañi. Ne n'dat'a ram hma gui thocpa ra 'bɛfi mi'da yu hocja'i, gui huan'ndu to'o da zä da xänba u mi'da.

³ Dami hyät yun unbi tengugä, nguetho gra hogadofui nangue ra Jesucristo.

⁴ Nu ra dofui hingui sä xtán hɛti rá mbui, ngue xun ngu mi'da 'be'a gätho da 'yøt'e tengu mi'da yu ja'i thoho, janangue'a da zä da 'yøt'a i numanho rá hmu ngue bi cãt' ran dofui.

5 Nu'a to'o nde da dah ran t'ɛni, pɛ hin da da 'bɛ hin da 'yɔrpa yún t'ɛdi a ran t'ɛni.

6 Nu'a to dim pɛpɛ ja ra hãi da zi a rá mbɛdi din ja, janangue'a da hyumbi da 'yɔt' rá 'bɛfi, ngue da bɔdi rá mbɛdi i tɔsɛ rá 'bɛfi nangue rá mbɛi zɛhɛ.

7 Dami pɔdi 'bɛ'a dí xi'i, Ojɔ di 'yomfɛni'i ngue 'bɛ'a gátho gui 'yɔt'e.

8 Thocpa thoho guim bɛni i 'bɛ'a ra Jesu-cristo ya, bi dambɛni 'bɛ mi du, nɛ nu'a n'da rãm bom'bɛto ra David. Nɛ gue'a ram hma dí mangä a.

9 Janangue'a dí sä ran ɛnbi ya, nɛ dí ofädi, tengu'bɛ drá ts'om'bäigä. Pɛ nu rãm hman Ojɔ hingui ofädi a.

10 Nɛ dí häti dí thocä a ra 'bɛfi, madague'bɛ pa ma ɛnguigä, dín ndepe nɛ'ɛ dim pø ɛ to'o gátho nthahni. Nɛ ga comhbɛ rá ts'edi mixte a ra Cristo, gátho yɛ pa mazai.

11 Majuani a ram hma, ngue Nu'bɛ dí m bɛmhɛ tengutho 'bɛ 'darbɛ xcamá tuhɛ ra Cristo, da zä 'darbɛ dam 'bɛhmbɛ 'bɛ.

12 Nɛ nu'bɛ dí häthɛ yún ɛnbi, pɛ 'darbɛ ga comhbɛ bɛ ja rá ts'edi 'bɛ.

Pɛ nu'bɛ dí cømhɛ a ra Cristo, nɛ'a da gønjɛ a.

13 Nu'bɛ hin dí ɛc'yɛihɛ gue majuani a, pɛ guexta'a majuani a, nɛ gátho da 'yɔt'a bi ma da 'yɔt'e.

Ojɔ da numanho ra hogambɛfi

14 Dami bɛnba ɛ bí 'bɛpɛ nanguehya yɛm hman ya, nguetho in nu Ojɔ ɛ. Gui xifi hin din junt'i nangue yám hma. Nguetho säti tho 'bɛ din junt'i, ndetho di ɛ't'ɛ to'o i øde.

15 Nɛ gan ɛhya gan xädi nguetho gra hogambɛfi nangue a ram hma majuani. Damin 'yomfɛni gui hyoni 'bɛ'a nam bøni n'da ngu n'da ram hma, nɛ gui pɔdi 'bɛ'a pɛ ɛ n'da ngu n'da yɛm hma, nɛ gui pɛpi xɛn ho. Janangue'a da numanho Ojɔ a gui øt'e, nɛ hin gui pɛs' ni sä.

16 Nɛ gui 'uegue nangue yɛm hma säti thoho, nguetho nu'ɛ hingui ho ɛ, nɛ di japi ɛmmɛ din ts'om'bäi n'da.

17 Nɛ nu'ɛ yám hma, tengu'bɛ ra sɔsi din ndoqui, nɛ da 'ya rá jɔ'i n'da. Ngue tengu yám hma i man'a ra Himeneo nɛ ra Fileto.

18 Nu'ɛ bi 'uegue nangue ram hma majuani, nɛ sä ɛn'ɛ ya bin ja ngue ya xɛn dambɛni ɛ yɛ 'yɛc'yɛi i 'bɛi. Janangue'a bi pãrpa yú t'ɛc'yɛi ɛ 'da.

19 Pɛ nu rá 'bɛfi Ojɔ i ørpa yɛ 'yɛc'yɛi, hin da zä dim 'bɛdi, nguetho di jamansu ɛ yú t'ɛhni Ojɔ. Nɛ nu'ɛ yú t'ɛhni Ojɔ, ngue i man rá thuhu ra Cristo, i jatho da 'uepɛ ja ra ts'oqui.

20 Nɛ nujɛ dyɛ 'yɛc'yɛihɛ, dí øthɛ tengu'bɛ dyɛm pɛfihɛ bɛ ja rá ngu Ojɔ. Nɛ tengu'bɛ xɛn ngu yɛm pɛfi bí ja bɛ. Nu'ɛ 'da yɛ oro, nɛ yɛ t'axi, pɛgue ra za ɛ 'da, nɛ ra jãhãi ɛ mi'da. Nu'ɛ 'da ɛmmɛ pa nthoni, nu'ɛ 'da hin ɛ mahyoni.

21 Nu'bɛ n'da ra jɔ'i da 'uesɛ bɛ ja ra ts'oqui, da gohi xɛn ho, tengu n'da ram pɛfi i pa nthoni, da mba ma jamansu, nɛ da zä dí pɛpi xɛn ho rá hmu bɛ ja rá ngu.

22 Janangue'a dami 'uegue nangue yɛ ts'oqui di ho yɛ ts'ɛnt'ɛ, pɛ gan ɛhya gui 'yɔt' ran ho in nde Ojɔ. Nɛ gui hyɔ ra ts'edi nangue guim bɛn Ojɔ, nɛ din ja nin huɛcate, nɛ n'dat'a guim bɛmhɛ ɛ gä mi'da i ɛc'yɛi Ojɔ, nangue'ɛ m'be't'e yú mbɛi.

23 Nɛ gui 'uetho nangue ran junt'i im man'ɛ to'o hin din 'yomfɛni, nguetho ja guepɛ da mbɛpɛ n'da ra sæi.

24 Pɛ nu yú 'yɛhɛ ra Hmu hingui sä din sæi, pɛ din ja yú yembɛi nangue n'da ngu n'da ɛ, nɛ din ɛhya din xãnbate, nɛ da hyät'i xɛn ho 'bɛ'a da t'ørpe.

25 Nɛ nu'bɛ 'bɛ'a n'da n'dan'yo im bɛni, jante thoho gui 'yuti, xøhma tho Ojɔ di japi di pãh rá mbɛi, da zøni da bɔ a majuani.

26 Nɛ da dɛn ran 'yomfɛni xɛn ho bɛya, nguetho da yãni nangue rá 'dihi ra zɛthu xí bɛnt'i, mín nde a ra zɛthu xtá 'yørpa rá pãhä.

3

Ijatho dam fãhmbɛ nangue'ɛ yɛ ts'om'bäi

1 Nu'i Timoteo, dami pɔdi 'bɛ'a din ja. Ba ɛpɛ yɛ pa xɛn hɛi, nguetho dim 'bɛh yɛ ts'om'bäi.

2 Nguetho din huɛc zɛhɛ, nɛ hønt'a ra mbɛti da nde. Nɛ ná yãt'a, nɛ din 'yɛzɛhɛ, nɛ din sante, da mbɛsta'a 'bɛ'a i xih rá ta nɛ rá mbe, nɛ hinguim bɛn ra mate bi t'ørpe, nɛ hingui numansu Ojɔ.

³ Nε hin din ja yán huɛcate, nε njám'bu din hoh yá mbai, nε hont'a go 'be'a da xih yá mija'ihu, nε øzehε yá pähä zehε, nε njo'oto i su, nε i san'u i øt' ran ho.

⁴ Nε yu zandatho, nε hingam 'be din 'yomfɛni 'be'a da 'yøt'e. Nε mbɛni ma guesε, nε di ho rán johya ra ximhäi xinda gue rá pähä Oja.

⁵ I ja yán t'øt'e tengu yá t'ɛc'yɛi, pε hingui nde da hyan rá ts'edi Oja u. Pε gui 'uegue nanguε'u.

⁶ Nε i pa bu ja yu ngu, i hät' yu xisu, i xifi 'da'angu da 'yøthε ngue'u yu xisu hinguin zaqui yá mbai, ngue'a xun ngu yá ts'oqui i tu. Nε man'da ní ts'ixpu ja ra ts'oqui.

⁷ Nε da 'yømanho 'be'a gä ním hma da sifi nε thocpa tho din xädi pε njám'bu da bə a majuani.

⁸ Tengui mi øt'u ra Janes nε ra Jambres, ngue'a mim badi u, nε midín sühmbu ra Moisés, ngue rá pøngahya Oja. Nε ngutho i øt' yun 'yohu ya, din sühmbu a ram hma majuani. Nε bi ts'on yán 'yomfɛni, nε bim 'bedi nanguε'a ra 'yu majuani.

⁹ Pε hingui ngu yu pa da hyät'i, nguetho gätho da t'uti nte ní mbat'u yám hma, tengui bin jap'u yu badi ngue ra Janes nε ra Jambres.

Rán zegui ran zofu

¹⁰ Pε nu'i Timoteo, gá tenni 'be'a dá xän'na'i. Nε guí paði 'be'a däm 'bucä, nε guí paði hanja dá øt'ä a. Guí paði 'be'a dí ɛc'yɛigä, nε gán nu njám'bu dán xømbuigä. Nε guí paði ja man huɛcate.

¹¹ Nε guí paði εmme bi mba ma ugui, nε gán nu 'be'a män unbi dá hät'ä. Nε guí paði 'be'a gätho dá thocä bu Antioquia, nεpu Iconio, nεpu Listra, ngue nu yun ucpí dá nugä. Pε Oja bi yangui nanguε gätho u.

¹² Nε majuani dí xi'i, to'o gätho da nde n'dat'a ra Cristo da denni, da mba ma ucpí u.

¹³ Nu yu ts'om'bäi nε yu hyäte, man'da man'da xun ts'o 'be'a da 'yøt'e. Nε 'da xtín hyäthoho.

¹⁴ Pε nu'i, dami thoqui 'be'a gán xädi, guí paði gue majuani a, gue guí paði to'o bi xän'na'i.

¹⁵ Nε gue'bu go gmín t'uhni, gá pah rá t'ohni Oja, i ja rá ts'edi bi bɛn'ni'i gá dáp ni mbai ra Jesucristo, nε gán yañi.

¹⁶ Gätho rá t'ohni Oja bi bɛnba Oja nanguε rá mbai to'o bi 'yo't'i. Nε mahyoni di jajū ga pahmbu 'be'a rán 'yomfɛni Oja, nε da xijū 'bu hinga gue'a dí øthε, nε gue'a dí pärcä ma mbuihu a, nε da xängahu ran ho ga øthε.

¹⁷ Jananguε'a nte di 'be a rá mbɛfi Oja, da zä bu da 'yøt'e 'be'a gätho xun ho.

4

¹ Jananguε'a dí xi'i gra Timoteo, Oja in nuju, nε ra Jesucristo, nu'a i jatho ba pengua da 'yøt' ran ts'ut'abi, di juanba u 'bui ne'u xun du. In nuju, jananguε'a εmme dí xi'i:

² Dami mamp'a rám hma, εmme gan ɛhya guim ma, hønbu go hapu nε hont'a go ní ora, pε guehma gui xifi n'da ngu n'da yu ja'i. Dami hεcpa yu dädits'oqui, japi da 'yɛ'ts' yá ts'oqui, nε gui zεcpa yá mbai buya. Nε jante thoho gui xänbi nε hin gan xømbai.

³ Gui hyumbi nguetho ba εpu yu pa njon da nde da 'yø'a ram hma di hocpa yá mbai, pεgue da zonh'nu mi'da yu xänbate, da man u 'da yum hma man'da di hose.

⁴ Da goh yá mbai nanguε'a majuani, nε da dɛn'nu yum hma him majuani.

⁵ Pε nu'i thocpa thoho gan 'yomfɛni xun ho. Dami hyät' yun unbi, dami ja'ts'i xun ho a ni 'bɛfi, nanguε rán ho ma'da'yo ra Jesucristo.

⁶ Nε nugä, mi ts'utho da zøn ra pa da guah ran t'unni nanguε ma te dadí un Oja, da zøn ra ora ga pøngä ua, ngue ga tu.

⁷ Bi gua a ran taha dá øt'ä ya nanguε'a ran taha xun ho, nε bi gua a ra 'dihí dá øt'ä. Dá jamansu ma 'bɛfi nanguε ma t'ɛc'yɛi dá øt'e.

⁸ Nε nuya bí jabu a ran ho di 'dacä ra hoga Inspector, ngue rán thɛui a ran ho dá øt'ä. Nε di 'dacä 'bu bi zøn ra pa. Nε hinga høngdä, nε gätho u mi'da gue i xønni ba ɛh ra Hmu, nε'u gätho din t'un ran ho u.

Bi mba ma bɛnbi ra Timoteo

⁹ Nε nu'i, Timoteo, dami 'yøt' ra ts'edi gua ɛcua n'dihi.

¹⁰ Nguetho nu ra Crescente bi mba bu Galacia, nε ra Tito bi mba bu Damacia,

nu'a go ra Demas bi mbase b_u ra hnini Tesalónica, ngue bi ho ra ximhäi in nu ya.

¹¹ Hønt'a ra Lucas dí 'b_u'be ua. Bá si a ra Marcos 'b_u guá xhe, nguetho ga hongua a.

¹² Ne dá penh p_u ja ra hnini Éfeso a ra Tíquico.

¹³ Pe nu'b_u guá xhe, gua çangui ts'ü ma coto dá sop_u Troas b_u bí 'b_uh ra Carpo, ne'ü ma libro gua çangui ts'ü, pe man'da jats'edi gua çanga y_u søcuç hinga nt'o't'i.

¹⁴ Nu ra Alejandro ra 'yøt'acobre, x_un ts'o 'be'a bi 'yørque. Oj_u di cospi nangue y_un t'øt'e.

¹⁵ Damim fädi hin da 'yøt'e'e tengu bi 'yørcä, nguetho x_umm_e bi gorca ma nde 'b_u män y_u.

¹⁶ Nu'b_u rá mb_udi bi mba ma ju_ungui njom bi mbäxcagui, pe gätho bi hyega thoho. Oj_u di punba ü.

¹⁷ Pe Oj_u däm 'bä'be ne bi zerca ma mb_ui, janangue'a dá ja'ts'i dá man'a rá m hman b_u bí 'b_u'ü hing y_u judío. Ne Oj_u bi mbäxqui bi y_ungui nangue y_u nde y_u zate.

¹⁸ Ne Oj_u da y_ungui nangue gätho 'be'a x_un ts'o, ne 'bex da zixca b_u mahçts'i b_u di manda. Ga xspah_u Oj_u gätho y_u pa maz_ui. Ne hønt'a gam b_uxmh_u a ya.

Y_un zengua rán zegui

¹⁹ Dami zenguagui ts'ü ra Prisca, ne'a rá ndø, nu'a ra Aquila, ne'ü 'b_up_u rá ngu ra Onesíforo.

²⁰ Nu ra Erasto bí cop_u Corinto. Nu'a ra Tróximo dá sop_u Mileto ngue x_un ü.

²¹ Dami 'yøt' ra ts'edi gua x' b_u hin ní y_ut' y_u pa x_un se. I penh'na ran zengua gätho y_u cu i 'b_ucua, nu ra Eubulo ne ra Pudente, ne ra Lino, ne ra Claudia, ne gätho mi'da y_u cu 'b_ucua, gätho i penh'na ran zengua.

²² Nu ma Hmuh_u ra Jesucristo da mbäx'a ni mb_ui, ne di 'da ah_u rá mate Oj_u. Ne hønt'a dá xi'a ya.

TITO

Ra sɔcuɑ bi 'yo't'a ra Pablo bi mbɛnpa a ra Tito

Ran zɛngua

¹ Nugä drá Pablogä, dí pɛn'na ra sɔcuɑ i ja ua grá Tito. Nugä rá 'yɛhɛgä Oja, nɛ ma 'bäigä'be ra Jesucristo. Ga zɛdi da 'yɛc'yɛi ɯ bi huan Oja, nɛ da bɑ a ram hma majuɑni, janangue'a da 'yɔt' ran hocjɑ i nangue Oja.

² Guehna dí ɔt'ä nguetho dín ndɛp ɯ ga comhbɯ ra temazɑi ngue bi ma majuɑni Oja 'bɯ rá mbɛdi ra ximhäi. Nɛ nu Oja hingui sä da man ra fehni a.

³ Nɛ nuya bi zɔn ra pa ngue bi ts'änni da hman ran ho ma'da'yo, nɛ bi 'dac man t'ɛdi gam mangä, ngue guesɛ Oja ma yɑntehɯ.

⁴ Nɛ nu'i Tito, tengu'bɯ majuɑni ma ts'unt'ɯ i, ngue dá ja i gá 'yɛc'yɛi. Nɛ dí ɑp Oja ma Tahɯ di 'da'a rán jɑpi nɛ rán huɛcate, nɛ da hyut'a ni mbɛi, nɛ ra Jesucristo ma Yɑntehɯ.

Ipa nsifi ra Tito 'be'a da 'yɔrɸɯ Creta

⁵ Janangue'a dá soc'a bɯ ja ra häi Creta, ngue gui juadi hapɯ di 'be'a ra 'bɛfi. Ngue gui huan'ndɯ yɯ ngarbi n'da ngu n'da yɯ hnini bɯ guí 'bɛi, ngue nu yɯ ngarbi nangue yɯ 'yɛc'yɛi, tengu dá xi'a mam'bet'o.

⁶ Gui huan'ndɯ to'o nte ma ts'oqui i thɛnbi, nu'a n'datho rá xisu i si, nɛ nu yú t'ɯhni bi dɑp yú mbɛi Oja, nɛ hingui ɔt'a n'da ran tonto, xinga gue ram fɛ'ts'i i ɔt'ɯ yú t'ɯhni, janangue'a njon di yɑpi.

⁷ Nguetho nu yɯ ngarbi i 'yo yú güenda a rá 'bɛfi Oja. Janangue'a da thahni to'o hingui ɔt' ran ts'o, nu'a hin din 'yɛzɛhɛ, nɛ hin din cuɛ, nɛ xín dim mihni, xín din ndesɛi, xín din siyate ngue ra mbɛti.

⁸ Nɛ da thahni to'o di säyaba yú mija'ihɯ bɯ ja rá ngu, nɛ di ho 'be'a gätho xɯn ho. Nɛ din 'yomfɛni ts'ɯ, nɛ 'da ni huɛcthoho gätho, nɛ da numansu Oja nangue n'da ra hogambɛi, nɛ i sɑmzɛhɛ rá mbɛi hin din tonto.

⁹ Nɛ din zɑm bɯ ja ram hma majuɑni, nangue ram hma dadín xähmbɯ, janangue'a da zä da xänba ɯ bí 'bɯrɸɯ, da mbäts'i. Nɛ nu mi'da bí 'bɯrɸɯ, ngue'ɯ di

ɯcpa rá m hman Oja, di bɛnbi hapɯ di 'be'ɯ, janangue'a da 'yɛc'yɛi.

¹⁰ Nguetho nu'ɯ to'o im ma da 'yɔthoho yɯn t'ɔt'e mi xi Oja yɯ judío maya'bɯ, i jatho da mba ma hɛcpi ɯ. Nguetho nte ní mbat'ɯ yú m hma ɯ, nɛ i häte ɯ, nɛ i ɔt' yú pähä zɛhɛ.

¹¹ Nɛ hɔnbɯ go hapɯ i cɯrɸɯ ja yɯ ngu, i ɯt'ɯ gätho i 'bɯrɸɯ, nangue yú m hmanɛ yɯ hyäte, ngue hingui sä da hma. Nɛ hɔnt'a ra mbɛti in nde.

¹² Nɛ i ɔt'e tengu mi man'a n'da yú mɛngu zɛhɛhɯ bɯ ra häi Creta, ngue n'da ra bɑsɔcuɑ, bi ma: “Zɑi yɯ ndɔbɛthɑni ɯ ma mɛnguhe ua, nɛ tengu yɯ zate ngue xɯn ts'o ɔt'ɯ, nɛ hɔnt'a da zi i honi, nɛ ɛmmɛ i dɑnhyɛi,” bi 'yɛna.

¹³ Nɛ majuɑni bi man'a n'da yú mɛnguhɯ. Janangue'a gui hɛcpa ɯ, n'damhma da bɔmanho yú t'ɛc'yɛi ɯ i 'bɯrɸɯ.

¹⁴ Nɛ gui xifi hin da 'yɛc'yɛi bi yú m hman sɛ ɯ yɯ judío, nɛ xín da numansup yú t'ɛc'yɛi sɛ yɯ jɑ'i, gue'ɯ hinguin nde da 'yɔt'a majuɑni.

¹⁵ Nu'ɯ to'o xɯn ho yú mbɛi, hɔnt'a xɯn ho im bɛni, pɛ nu'ɯ to'o hin bi dɑp yú mbɛi Oja nɛ xɯn ts'o yú mbɛi, nu'ɯ, hin'yɯ 'be'a numanho ɯ. Nguetho bin ts'on yán 'yomfɛni, nɛ him bi zä bi 'yɔ'a bi xi Oja 'bɯ mi zop yú mbɛi.

¹⁶ Nɛ nu'ɯ yɯ jɑ'i tengu ɯ, ɛna ngue i ɛc'yɛi Oja, pɛ n'dan'yo thoho yán t'ɔt'e, gueɸɯ ní fɑdi hingui ɛc'yɛi ɯ. Nɛ xɯn ts'o yú mbɛi nangue'a festhoho 'be'a sifi, hingui sä da 'yɔt' ran ho.

2

Ra Tito din xänbate nangue ra hoganxädi

¹ Pɛ nu'i gra Tito, dami xänbi 'be'a nín t'ɔt'e rán thɛui a ra hoganxädi.

² Nu yɯ zí ndɔ, dami xifi hin din ɪti, nɛ da 'yɔt'e ngue da hnumansu, nɛ da bɛni xɯn ho 'be'a da 'yɔt'e, nɛ da 'yɛc'yɛi xɯn ho, nɛ da 'yɔt' ran huɛcate, nɛ hin din xɔmbɛi.

³ Nɛ'ɯ yɯ zí bɔmbe, dami xifi da numansu Oja hapɯ din 'yo, nɛ njon di c'ɑman'ɯ, nɛ xín dim mihni, nɛ da 'yuh ra hoga'yɯ.

⁴ Nɛ nu yɯ zí bɔmbe da xänba yɯ hmute di huɛc yú ndɔ nɛ yú t'ɯhni.

⁵ Nɛ da xänba n'da ran 'yomfɛni xɯn ho, hin din 'yomt'ɛni, nɛ di jamansu bɯ ja yú

nguse, din ja ra yembui, ne da 'yot'a da xih yú ndø, n'damhma njon da zä da man ran ts'o nangué rá m hman Ojã.

6 Ne nu'ü yu ts'ant'ü, gui xifi din 'yomfënisë ts'ü.

7 Ne nu'i Tito, dami 'yut'ü mi'da 'be'a gätho guí øt'e, ngue dim 'bumanho. Ne n'dat'a guim bëni ngue gui xänbi 'be'a majuani, ne gui 'yot'e ngue da hnumanho'i 'bü guín xänbate.

8 Ne ëmmë xtán ho 'be'a gätho guim ma, n'damhma nte da thïn'na nim hma. Ne da mbë'ts' yú sä to'o nde da züjü, ne hin hapü dí mbü'a 'be'a da ma.

9 Ne'ü yu 'yëhe i 'büpü, dami xifi da 'yot'e gätho i xih yú hmu, ne hin da dätü, ne mpähä thoho da 'yot'a i sifi.

10 Ne hin da bëpi 'be'a pë'ts' yú hmu, pë da 'yot'a gätho in numanho yú hmu. Ne nu'bü gätho din jabü da 'yot'e, gue'a dí necmanho ram hma nangué ma yäntehü Ojã.

11 Nguetho bi nequi rá mate Ojã ngue in nde di pø'ü gätho 'bücua ja ra ximhäi.

12 Ne nu rá mate Ojã di bëngahü ga hehmbü ran ts'om'bäi, ne ga hehmbü ma pähä zehëhü. Ne di bëngahü ga samzëhe ma mbüihü ne ga øthü ran hocjä'i, ne gan numansuhü Ojã gätho yu pa dí 'bühmbü ua ja ra ximhäi.

13 Ne di bëngahü ga tømhbü ja gue'bü bi nequi a ran johya dí tømhbü, ngue di nequi a ma Ojãhü ra Jesucristo tãte tho rá ts'edi, ne ma yäntehü a.

14 Ne bin däse a ngue di 'bercahü gätho man ts'om'bäihü, ne da mberca ma mbüihü, da 'yot'e ngue yú t'ühni zehëgahü Ojã, ne di ëhyagahü nangué ran ho ya.

15 Ne guehna i ja ua gui xänba büya. Dami xänbi, gui 'yomfënip yu cu, ne gui hecpi, nguetho bin 'da'a ran t'ëdi xän ho gui 'yot'e. Ne o guidí japi da mbësta'a nim hma.

3

I sih ra Tito nda'a nín zofo da xänba yu 'yëc'yëi

1 Ne nu'i gra Tito, dami bënba ü yu cu ngue da numansu ra ts'üt'abi, ne'ü yám fäts'ihü ra ts'üt'abi gätho da numansu. Ne hin da 'yörpa ram fë'ts'i, pëgue mpähä thoho da 'yot'e 'be'a gätho xän ho.

2 Ne gui xifi njon ga c'aman'ühü, ne hin dan junthü, pë ma pähä zehëhü da thãcpahü. Ne din jajü ra yembui nangué gätho yu jä'i.

3 Guim bëmhbü ngue nejü dán tontohü mäm'bet'o, ne mi jase man t'ëdihü, nejü dán hyäzehëhü, ne gätho dán 'yëhëhü rá ts'oqui ra ximhäi. Ne dá 'bëh ma pahü nangué man ts'om'bäihü dá øthü, ne dá seyabahü ma mijã'ihü. Mí ts'anjü ne xim mí santehü.

4 Pë bi zøn ra pa bi nequi rá mate Ojã ma yäntehü, ngue bi 'yörpa ran huëcate ü yu jä'i.

5 Ne bi yänjü Ojã. Pë hin nangué yän t'øt'e xän ho dá øthü, pë bi yänjü nangué rán huëcatesë 'bü má ømanhohü a. Bi 'dajü ra 'da'yote 'bü mi mberca ma mbüihü, ne dí 'bühmbü ma'da'yo nangué rá Hogandähi.

6 Ne bi 'dajü xän ho rá Hogandähi n'youi xän gu rán jäpi ne rá ts'edi nguetho ra Jesucristo ma yäntehü a.

7 Ngue bi hogahü nangué rá mate, janangué'a 'darbü dam 'bühmbü nangué ra temazäi, ne gue'a dí tømhbü a ya.

8 Ne gätho majuani na im mangua. Gui hyäh ni mbüi gui xänbi xän ho yu 'yëc'yëi 'büpü, janangué'a da bëni ëmmë da hyumbi da 'yot'a ran ho. Nguetho xän ho a, ne da mbäx yú mijã'ihü büya.

9 Pë o guidín junthü nangué'ü yüm hma nte ní mbatho, ne hinguin junthü nangué 'be'ü yú thuhu ü yüm bombøta maya'bü. O guidín sühmbü nangué yän t'ëdi midí un Ojã yu judío, nguetho säti thoho 'bü dán sühmbü ü.

10 Nu'bü 'bü a n'da n'dan'yo yüm hma im ma ní dëp'ahü yän junt'i, dami hecpi. N'dandí o yondí gui hecpi. Pë nu'bü hin da 'yøde, gui hyëthohü a.

11 Nguetho nu'a xi'ahü yüm hma ní dëp'ahü yän junt'i, xí bøm bü ja rá 'yu Ojã a, ne øt' yu ts'oqui, ne da nuse bü 'be'a xí 'yör büya.

Man'da i xih yú amigo ra Pablo

12 Dí ëna ga pënhna ra Temio o gue ra Tíquico. Nu'bü bi zøm bü, 'yörqui ts'ü ra mate gua ë'a n'dihi, dan c'at'ui bü ra hnini Nicópolis. Nguetho dín nde dam 'bühmbü bü 'bü bin ja yu pa xän së.

13 Dami fäts'i xän ho a ra Zenas, nu'a im pøngahyã nangué yän t'ëdi. Ne'a rá Apolos,

dami zɛdi da dɪn'a mahyoni ngue da hyax
'bɛ bi mbɛ bɛ n'danni.

¹⁴ Nguetho nu yɛ cu da bɔdi ngue dim pɛfi
xɛn ho nanguɛ yɛ 'bɛfi zɛhɛ, n'damhma da
zɛ da mbäx ɛ mi'da di 'bɛ'a mahyoni.

¹⁵ Dami zɛngua gahe ts'ɛ ɛ bí 'bɛpɛ,
ngue'ɛ ma mi 'yɛc'yɛihɛ, ngue 'da xtán
huɛctahɛ. Nɛ dí äp Oja da 'yɛnts'ahɛ rán japi
gätho ahɛ. Nɛ hɔnt'a dí xi ahɛ ya, nɛ hɔnt'a
gam bɛmhɛ a ya.

FILEMÓN

Ra sɔcuɔ bi 'yo't'a ra Pablo bi mbɛnpa a ra Filemón

Ra Pablo bi 'yorba ra sɔcuɔ ra Filemón

¹ Nguä drá Pablogä dí ofädigä nangue ra Cristo Jesús. Dí ot'ä'be ra sɔcuɔ ra Timoteo, ne ga pɛn'na'be ma amigo'a'be grá Filemón, man 'yohɩ i nangue rá 'bɛfi Ojɔ.

² Ne dadí zɛngua'be yɩ 'yɛc'yɛi ngue zai dim pɛti bɩ ni ngu, ne ma cuhɩ ra Apia. Ne dadí zɛngua ra Arquipo man 'yohɩhɩ dín yamhbe rá 'bɛfi Ojɔ.

³ Nu Ojɔ ma Tahɩ ne ma Hmuhɩ ra Jesucristo di 'da'ahɩ rá mate ne da hyut'a ni mbɩhɩ.

Rán huɛcate ne rá t'ɛc'yɛi ra Filemón

⁴ Ne nu'i ma zɩ cu mahuɛqui i, nu'i grá Filemón, dadí undä ra jamadi nangue'e nu'bɩ dí yá'be Ojɔ.

⁵ Nguetho dá øde 'bɛ'a guí ørpɩ guí 'bɩhmbɩ, ɛmmɛ i ja nin huɛcate nangue yá t'ɩhni Ojɔ bɩ. Ne dí øde ngue i ja ni t'ɛc'yɛi xɩn ho nangue ra Jesús ra Hmu.

⁶ Ne dí äcä rá ts'edi Ojɔ ngue xɩn ngu yɩ já'i da 'yɛc'yɛi ra Jesús nangue nim hma, ne da hyani 'bɛ'a gátho ran ho di 'dajɩ ra Cristo Jesús.

⁷ Gueczɛhɛgä ɛmmɛ dadí johya, ne i hu ma mbɩ nangue nin huɛcate, ma zɩ cu i grá Filemón. Nguetho xɩn ngu gá hyurpa yá mbɩ yá t'ɩhni Ojɔ.

Bi t'äp ra mate ra Filemón nangue rá 'yɛhɛ ra Onésimo

⁸ Nuya madague a i ja man t'ɛdigä nangue ra Cristo ngue xcá manda i,

⁹ pɛ man'da xɩn ho ga ä'a n'da ra mate tho gui 'yøt'e nangue ran huɛcate tho, ngue gui simanho mahøn'a na ni 'yɛhɛ ra Onésimo. Nugä drá Pablogä, ya xtán dɔc'yɛigä, ne dí ofädigä nangue rá 'bɛfi ra Cristo Jesús.

¹⁰ Dí ä'a ra mate nangue ra Onésimo, nu'a tengu'bɩ ma t'ɩhni gä nangue ra Cristo, nguetho bi 'yɛc'yɛi ra Cristo nangue dá xicä ua ja ra fädi.

¹¹ Nu'ɩ 'da yɩ pa xɩ thogui, hin te madí muui ni 'yɛhɛ ra Onésimo. Pɛ nuya xɩn ho da 'yørcauí.

¹² Nuya ga pɛn'nahɩ ra Onésimo bɩ guí 'bɩi. Ne nu'bɩ bi mba a, da du ma mbɩi, nguetho ɛmmɛ dím bɛn a.

¹³ Ne dín ndepe xtán gocua ra Onésimo, sä xtí zɛqui ts'ɩ, nguetho dí ofädigä, ngue dím mangä ran ho ma'da'yo, ngue tengu'bɩ da gue'a zɛhɛ xquí zɛqui.

¹⁴ Pɛ hin dín nde gam ma ngue da gocua 'bɩ nte guím ma, nguetho nu'a ran huɛcate jatho da bɛnɛ n'da, hin da t'ørba ts'edi n'da a.

¹⁵ Pɛ nu'a bi 'yøt'na bi 'dapɩ guí 'bɩi 'da yɩ pa, pɛ bi bømanho, nguetho bi hocpa rá mbɩi Ojɔ ya. Ne nuya gadín cuui mazai na ya.

¹⁶ Hin gui sini nangue ni 'yɛhɛ thoho pɛ gui sini nangue ni zɩ cu nangue ra Cristo, nguetho nuna ma zɩ cuhɩ mahuɛqui. Nuya man'da di nuui ya, nguetho hinga hønt'a ni 'yɛhɛ, pɛ ni zɩ cu nangue ra Cristo ma Hmuhɩ ya.

¹⁷ Nu'bɩ majuani dadín amigoui xɩn ho, dami sin na ra Onésimo, tengu tho 'bɩ xquí sin zɛhɛgä 'bɩ xcá mbasegä bɩ.

¹⁸ Nu'bɩ ja 'bɛ'a bi 'yøt'e'e, uague i ja 'bɛ'a i tu'a'i, pɛ 'yo ma güenda ga juzɛhɛgä.

¹⁹ Nugä ga firmagä, drá Pablogä, janangue da fadi majuani ga ju'tä a rá güenda na. Janangue'a hingui hɛi gui sin ya ne gadín cuui. Pɛ nde'bɩ guin 'yomfɛni ts'ɩ, nguetho guengä dá ja'a'i gá tɩn a ra temazai 'bɩ gmí 'yɛc'yɛi ram hma dá xi'i.

²⁰ Nuya ma zɩ cu, 'yørcui ts'ɩ ra mate 'bɛ'a dí ä'a'i, nangue guín 'youi ra Hmu. Nu'bɩ gui 'yut nin huɛcate nangue ra Onésimo, da hyu ma mbɩi 'bɩ.

²¹ Nugä dá o't'ä a ra sɔcuɔ i ja ua ya, nguetho dí ɛc'yɛi ngue gui 'yøt'e 'bɛ'a dí xi'a'i. Ne dím bɛni hinga hønt'a dí xi'a'i pɛ man'da ran ho guim bɛnɛ 'bɛ'a gui 'yøt'e.

²² Dami hoqui ts'ɩ hapɩ sä dan säyagä bɩ, ne dami 'yäfɩ Ojɔ nanguecä, ne Ojɔ da 'yøt'e da xogagui, da zä ga mbagä bɩ, gan nu'ahɩ baya.

Yán zɛngua ra Pablo, ne bi ma da nu ran japi a ra Filemón

²³ Nuya dí ofädi'be ra Epafraſ, nɛ'a di zɛngua i. Nɛ nu'a i ofädi nangue bi mamp'a rán ho ma'da'yo ra Cristo Jesús.

²⁴ Nu ra Marcos nɛ ra Aristarco nɛ ra Demas nɛ ra Lucas, nuya ma mimbɛfihe nangue rá 'bɛfi Oja di zɛngua i.

²⁵ Nɛ nu'a ma Hmuhɛ ra Jesucristo di 'da'ahɛ rán jaɓi a, gätho ahɛ. Nɛ hɔnt'a dí xi a ya.

HEBREOS

Ra sɔcuɑ bi 'bɛnba yɯ 'yɛc'yɛi, yɯ israel, ngue na yɑ ra hebreo ɯ

Bin 'yusɛ Ojɑ nangue'a rá Ts'unt'ɯ

¹ Nu'bɯ maya'bɯ thoho 'dahmi ts'ɯ bɯ í 'yu'a rán 'yomfɛni Ojɑ, nɛ 'dahma 'dan'yo bɯ á xi'ɯ yú pɔngahyɑ. Nɛ gue'ɯ bi xi a mam bombɔtahɯ ɯ, gue dyɯ israelhɯ.

² Pɛ nuya rán zɛgui yɯ pa ya, bi jajɯ ga pɑhmbɯ xɯn ho Ojɑ ya nangue rá Ts'unt'ɯ bi zɔcuɑ dí 'bɯhmbɯ. Nɛ guesɛ a rá Ts'unt'ɯ í 'yɔt' Ojɑ gátho yɯ ximhái, nɛ bi zänni dim Hmu 'be'a gátho i ja.

³ Nɛ ní 'yɛpɯ bí 'bɯ Ojɑ rá Ts'unt'ɯ tengu'bɯ rá thai ra hyadi, gue'a di jajɯ ga pɑhmbɯ a rán ho Ojɑ. Nɛ tengu 'bɯ ra sello, 'da angu da bɔni. Nɛ di 'yonse 'be'a gátho i ja a rá Ts'unt'ɯ Ojɑ, nangue rá m hma i ja rá ts'edi. Nɛ nu'bɯ mí juasɛ bi hoga ma ts'oquihɯ ua, bi mbeng bɯ mahɛts'i 'darpɯ ní mandau i a tɑte thoho i ja rá ts'edi.

Man'da i ja rá ts'edi rá Ts'unt'ɯ Ojɑ xinda gue'ɯ yám 'behni mahɛts'i

⁴ Nu rá Ts'unt'ɯ Ojɑ 'bɯ ya xí hogahɯ, bin t'un rá ts'edi xɯn ho xinda gue'ɯ yám 'behni mahɛts'i. Nguetho ya rá Ts'unt'ɯ zɛhɛ Ojɑ a, i conhui rá ts'edi rá Ta xinda gue'ɯ yám 'behni.

⁵ Nguetho:

Nu'i ma 'dats'unt'ɯ i, dí 'da a ni ts'edi ya, pɛ njɑm'bɯ bi t'ɛmp'ɯ yám 'behni Ojɑ, pɛ hinda hɔnt'a rá Ts'unt'ɯ zɛhɛ. Nɛ: Nugɑ dra Ta nangue ma Ts'unt'ɯ, nɛ xinga n'da rá m 'behni Ojɑ bi 'yɛmbi.

⁶ Pɛ nu Ojɑ 'bɯ mambá si ua ja ra ximhái a rá Ts'unt'ɯ, nɛ bi 'yɛna:

Nu ahɯ gyɯm 'behnihɯ mahɛts'i, gátho gui thɑndehɯ na ma Ts'unt'ɯ, bi 'yɛn Ojɑ. Nguetho nu'a rá Ts'unt'ɯ go da t'ɛspa a bɯ na nu Ojɑ.

⁷ Pɛ nu yám 'behni mahɛts'i, i ɔt' Ojɑ yú 'yɛhɛ thoho ɯ, tengu mán t'o't'i:

ɛmmɛ i tih yám 'behni 'bɯ i ɔrpa rá 'bɛfi tengu 'bɯ yɯn dɑhi,

nɛ di juadi 'be'a gátho hingui numanho Ojɑ tengu 'bɯ yɯ sibi, nangue rá ts'edi zɛhɛ Ojɑ.

⁸ Pɛgue bi 'yɛmp'a rá Ts'unt'ɯ Ojɑ: Nu'i gra Ojɑ, thocpa thoho gam manda zɛhɛ mazɑi,

njɑm'bɯ dim 'bɛh ni ts'edi, nɛ guidí manda xɯn ho.

⁹ Nɛ bi 'yɛmbi:

Nu'i gra Ojɑ, ɛmmɛ guí numanho a ran ho, nɛ 'be xingui

ts'ɯ guí nde gui nu a ran ts'o.

Janangue'a ni Ojɑgui man'da dá 'da'a ran johya

xinda gue'ɯ gátho mi'da ni cu gue ma 'yɛc'yɛi,

bi 'yɛmbi.

¹⁰ Nɛ bi 'yɛmp'a rá Ts'unt'ɯ a Ojɑ:

Nu'i gra Hmu, rá mbɛdi gá 'yɔt' ra ximhái, nɛ gá 'yɔzɛhɛ 'be'a gá bí ja mahɛts'i,

bi 'yɛn Ojɑ.

¹¹ Nɛ nu'a ra ximhái dim pádi, nɛ mahɛts'i, pɛ nu'i gam 'bɛi mazɑi.

Gátho yɯ din ts'oni tengu'bɯ yɯ yahe.

¹² Nɛ tengu'bɯ di páh ní he n'da,

din jabɯ 'bɯ gá páh ra ximhái.

Pɛ nu'i njɑm'bɯ gam pádi gátho yɯ pa, nɛ njɑm'bɯ da gua'a ni te.

¹³ Nɛ, dami manda ua ja ma ts'edi ui,

ja gue'bɯ ga ja i gui tɑp'ɯ gátho man sɯihɯ,

bi 'yɛmp'a rá Ts'unt'ɯ a Ojɑ. Pɛ njɑm'bɯ bi xi ɯ yám 'behni Ojɑ tengu a.

¹⁴ Gátho yám 'behni bí pɛnhua, tengu'bɯ yɯn dɑhi gue hin dí nuhɯ, i ɔt' yú 'yɛhɛ Ojɑ nangueju to'o gátho nts'änni da hyɑn a ra te njɑm'bɯ da guadi.

2

Jatho ga ɯrpahɯ ra güenda a ní yɑnjɯ Ojɑ

¹ Pɛ nu'a rá Ts'unt'ɯ Ojɑ bi 'yurcahɯ rá 'yu Ojɑ, xinda gue ɯ 'be'a mí hma maya'bɯ. Janangue'a man'da ɛmmɛ jats'edithe ga jamansuhɯ a 'be'a dí ɔhmbɯ ya, n'dahma hin ga 'behmbɯ a, nɛ xín dam 'behmbɯ bɯya.

² Nu'bɯ mí man'ɯ yám 'behni Ojɑ ɯ yán t'ɛdi Ojɑ maya'bɯ, pɛ guehma bi nu ran ɯnbi a rán sɑui a to bi mbɛsta a bi ma. Pɛ nu'a rá m hma Ojɑ bi man'a rá Ts'unt'ɯ, man'da ja rá ts'edi a.

³ Janangue 'be xingui ts'ɯ ga ponju 'bɯ hin dí ɯrpahɯ ra güenda a rá m hma mixte

thoho. Ne gue'a ram hma ní yanj_u Oj_a a. Ne rá mb_udi bi mans_e ra Hmu 'b_u mim 'b_ucuja ra ximhäi. Ne m'bejua bi xij_u yá xädi gue bi 'yø a bi man ra Hmu.

⁴ Ne'a Oj_a bi 'yudi maju_uni a ram hma 'b_u mí 'yøt' y_u hm_epya ne x_un ngu y_un t'øt'e mixte. Ne'b_u mí 'daj_u ra ts'edi nangue rá Hogand_uhi, tengu mí ndes_e Oj_a bi darcah_u. Ne gue'a í 'yudi maju_uni a ram hma.

Nu ra Jesús nju_untho bin ja tengu thohogah_u

⁵ Pe nuna rá ts'edi Oj_a gue dí mangä, hinga nan ja x_un ho. Pe hinga gue'u y_um 'behni mah_ets'i di jap Oj_a di manda b_u ja ra 'da'yo ximhäi 'b_u bin ja rá ts'edi Oj_a x_un ho b_u.

⁶ Pegue bi zän Oj_a to'o di manda b_u, tengu bi si'a Oj_a 'b_u mí t'änni 'be'a di 'y_et'ui y_u ja'i: 'Be'a gue e dí p_ehmbe gue _emm_e guím b_enje, ne dy_u ja'i thohohe. Ne man'da guidí jamansuje.

⁷ Pe ja 'da y_u pa gá jaje him mí ja ma ts'edihe, xinda gue'u nim 'behni b_u mah_ets'i.

Pegue gá sänni gui 'y_escahe, ne gui 'dac ma ts'edihe.

Ne gá sänni ga mandahe 'be'a gätho i 'b_ui ne 'be'a gätho i ja gue gá 'yøt'e.

⁸ Ne gätho gá sän'nd_u mi'da 'be'a gä gá 'yøt'e gue da 'y_ec'y_eigahe,

bi 'y_em b_u mán t'o't'i. Janangue'a hin'y_u 'be'a bi zänni gue hin ga mandah_u, nguetho bi 'y_ena: "Gätho da t'_ec'y_ei _u y_u ja'i." Pe hindaná nuh_u gue gätho da 'y_ec'y_eigah_u.

⁹ Pe hinda hont'a ra Jesús, bin ja tengu mán t'o't'i, bi t'_es_pa 'b_u mí du, bin t'un rá ts'edi. Pegue xín ja 'da y_u pa bin japi him mí ja rá ts'edi xinda gue'u y_um 'behni Oj_a mah_ets'i. Janangue'a bi zä bi du nangue n'da ngu n'daj_u, nangue rán hu_ecate Oj_a. Ne nu'a ran d_ute bi nu, gue'a í t'_es_pa a.

¹⁰ Nu Oj_a bi zän'nd_u gätho da hyonse. Ne bi nde bá si x_un ngu yá t'uhni b_u ja rá ts'edi. Janangue'a x_un ho a bi 'yøt' Oj_a gue bin unba _u yá Hmu, gu_eru bi zä bi yanj_u x_un ho.

¹¹ Ne nu'a ra hocpate ne'u to'o mahoqui, ne n'dat'a y_u Ta. Janangue'a hingui p_e'ts' rá sä a ra hocpate da 'y_em_i yá cu _u bi hoqui.

¹² Tengu mán t'o't'i, bi 'y_ena:

Ga xi _u ma cu gätho nangue'e, ne ga _es'i'i nub_u ja rá m peti ma cu,

bi 'y_en'a ra Cristo.

¹³ Ne man'da bi man ra Cristo:

Dí tø'mi da mbäxcä Oj_a.

Ne xø bi 'y_ena:

Dí 'bähmbe ua ya yá t'uhni Oj_a bi 'daqui,

bi 'y_en'a ra Cristo.

¹⁴ Nuj_u yá t'uhnigah_u a, dy_u ja'i thohoh_u, ngue i ja ma ngøh_u ne ja ma jih_u. Ne a ra Jesús bin ja'i ne bin ja rá ngøc'y_ei tengu thoho gah_u. Janangue'a bi zä bi du ngue í 'berpa rá ts'edi a rá hmu ran d_ute, ngue ra z_ithu.

¹⁵ Ne gu_eru da zä di 'uecpa yá mbidi _u to'o i su ran d_ute gätho y_u pa i 'b_ui.

¹⁶ Ne mfädi hinga gue'u y_um 'behni Oj_a mah_ets'i bi 'yørpa ra güenda da y_uni, pegue guenj_u dy_u 'y_ec'y_eih_u y_um bom'betoj_u ra Abraham, nde Oj_a da yanj_u.

¹⁷ Janangue'a nu ra Jesús nju_untho bin ja tengu thoho gah_u, bi b_eni 'be'a gätho dí m b_emhb_u, bi zä 'be'a gätho dí säh_u. Nu'b_u hin xtín jab_u, hin xtán zä xtí hu_egah_u, hin xtán zä xtí juah rá 'b_efi Oj_a gue bi hoga ma ts'oquih_u. Gue'a í t'_em_i bim hmumbäjä a.

¹⁸ Ne nuya da zä da mbäxcah_u to'o i ts'ä nangue y_un unbi, nguetho nes_e a bi ts'ä nangue y_un unbi, ne bi hyät'i.

3

Nu ra Jesús man'da sä da t'_es_pi xinda gue'a ra Moisés

¹ Nuya, ma hoga cu ah_u, gue bi huan'nah_u 'darp_u dam 'b_uhm_u b_u mah_ets'i a Oj_a. Dami 'yøhmb_u ya nangue ra Jesús, nu'a ra pøngahy_u ne ra hocpate nangue rá 'yu Oj_a dí t_enh_u.

² Nu ra Jesús bi juah rá 'b_efi bi un'na Oj_a, tengutho ra Moisés bi juah rá 'b_efi gue bi jamansu _u n'dam'b_ui yá t'uhni Oj_a.

³ Pe nu ra Jesús man'da sä da t'_es_pi xinda gue'a ra Moisés, tengu thoho ra ta b_u ja n'da ra ngu man'da da t'_es_pi xinda gue'u yá t'uhni.

⁴ Pe madague'b_u i ørpa rá 'b_efi Oj_a _u y_u ja'i, tengu bi 'yøt' ra Moisés, p_e nu'a Oj_a i øz_ehe gätho rá 'b_efi.

⁵ Nguetho rá 'y_ehe Oj_a a ra Moisés, ne bi ja'ts' rá b_efi bi jamansu gätho yá t'uhni Oj_a maya'b_u. Ne nu rá 'b_efi ra Moisés bi 'yu i ts'u a rá 'b_efi ra Cristo da 'yøt' 'b_u bi zøhø.

6 Pɛ nu ra Cristo rá Ts'unt'ɯ Ojɑ a, nɛ bi ja'ts'i bim hmu nangue'ɯ n'dam'buɪ yú t'ɯhni Ojɑ. Nɛ guectahɯ ya n'dam'buɪ yú t'ɯhni gahɯ Ojɑ, 'bɯ dadí thoctahɯ dí pɑhmbɯ majuɑni a, nɛ'bɯ dadí thojɯ a nán johyahɯ a ran ho dí tɔmhɯ.

Da zin yú t'ɯhni Ojɑ da hyurpa yú mbuɪ

7 Janangue'a i ɛn'a rá Hogandɑhi Ojɑ bɯ ja rá t'ohni:

Nuya ra pa i jabɯ ya in zo ahɯ Ojɑ. Pɛ ɛmme xɯn ho 'bɯ gui 'yɔhmbɯ a i xi ahɯ.

8 'Yo gadí ɯ't' ni mbuɪhɯ tengu bi 'yɔt'ɯ mí tɛn ra Moisés, bi numan'ɯtho Ojɑ 'bɯ mín 'yo bɯ ja ra ɯhɑi.

Nɛ bi zɑ Ojɑ ɯ yɯ ja' i nangue 'bɛ'a bi numan-hosɛ.

9 Nu nim bombɔtahɯ bi 'yɔrcɑ ran ts'áte nɛ bi

numan'ɯthogui 'bɯ nyote njɛya mín 'yo bɯ ja ra 'yu, madague'bɯ bi nu xɯn ngu yɯn t'ɔt'e gue dá ut ma ts'ɛdi, bi 'yɛn Ojɑ.

10 Janangue'a dán cuɛgɑ nangue'ɯ yɯ ja' i, nguetho thocpa thoho i 'uegue nangue yú mbuɪ,

hin jam'bɯ bi bɑ a ra 'yu dá xifi, bi 'yɛn Ojɑ.

11 Janangue'a ɛmme dán cuɛgɑ nangue'ɯ. Majuɑni dá ma,

hin ga singɑ bɯ ja ra hɑi ɯ ngue da hyu yú mbuɪ, bi 'yɛn Ojɑ.

12 Ma zi cu ahɯ, pɛ dam fɑhmbɯ. Xi'bɯ n'da ahɯ gui 'uehmbɯ 'bɯ din ja ahɯ ra ts'ombuɪ, gue gui 'yɛna hin gui nde gui 'yɛc'yɛihɯ Ojɑ, i 'buɪ.

13 Pɛ n'da ngu n'da ahɯ damim fɑxhɯ bɯ ja ra hoga'yu, n'da pa ngu n'da pa, janya i sɑ ga ɔhmbɯ a im ma Ojɑ, yɯ pa ya. Nɛ nu'bɯ dín jabɯ gui 'yɔthɯ, xínga n'da ahɯ da hyɑ ahɯ yɯ ts'oqui, gue di 'bɑt'a ni mbuɪhɯ.

14 Nguetho dí comhbɯ a rán ho ra Cristo 'bɯ dí thojɯ a ní hyu ma mbuɪhɯ a, gue'bɯ go rán zɛgui tengu 'bɯ rá mbuɪ dí tɪmhɯ.

15 Janangue'a i xijɯ a rá t'ohni Ojɑ ya: ɛmme xɯn ho 'bɯ gui 'yɔhmbɯ a rá nde Ojɑ gue in zo ahɯ ya.

'Yo gadí ɯ't' ni mbuɪhɯ tengu bi 'yɔt'ɯ 'da bi numan'ɯtho Ojɑ, bi 'yɛna.

16 To'o ɯ bi 'yɔh rɑm hma Ojɑ nɛ bi numan'ɯtho. Ha hinga gue ɯ yɯ ja' i bi yɑn Ojɑ nangue'a ra hɑi Egipto mín 'yohɯ ra Moisés.

17 Nɛ to'o bi un ra cuɛ Ojɑ gɑtho nyote njɛya. Ha hinga guet'ɯ bi yɑn Ojɑ bɯ ja ra hɑi Egipto, bi 'yɔt' yɯ ts'oqui, janangue bi du bɯ ja ra ɯhɑi.

18 Nɛ to'o ɯ majuɑni bi t'ɛmbi hin da hyurpa yú mbuɪ Ojɑ. Ha hinga guet'ɯ him bi 'yɛc'yɛi Ojɑ.

19 Gam bɛmhɯ ya hanja him bi zɑ bi zin Ojɑ ɯ, nguetho him bi 'yɛc'yɛi Ojɑ ɯ.

4

1 Nuya i jatho ga suhɯ, janya i ja yɯ pa i xijɯ Ojɑ da zinjɯ bɯ ja rá ngu ngue da hyurca ma mbuɪhɯ. Xɔhma ts'ɛrbɯ thoho hin da zɔni ga cɑthɯ bɯ.

2 Nguetho nɛjɯ bi sijɯ a ram hma gue dí cɯ't'a n'da, tengu bi sih yɯ ja' i mí 'bɯh maya'bɯ, gue'ɯ bin 'yohɯ ra Moisés. Pɛ nu'ɯ, him bi zɑ í ts'im bɯ a ram hma bi sifi, nguetho him bi nde bi bɑ ɯ gue majuɑni a.

3 Pɛ nujɯ gue dí pɑhmbɯ majuɑni a ram hma, guenjɯ gue ga cɑthɯ bɯ da hyurca ma mbuɪhɯ Ojɑ. Nɛ guɛpɯ him bi zɑ bi yɑt'ɯ 'da, bi 'yɛn Ojɑ:

Janangue'a dán cuɛgɑ nangue ɯ, nɛ majuɑni dá ma,

njam'bɯ ga singɑ ɯ gue da hyu yú mbuɪ, bi 'yɛn Ojɑ.

Pɛ bi dɯ'mi bi xih yɯ ja' i gue da zim bɯ 'bɯ mí jua a bi 'yɔt' ra ximhɑi Ojɑ, nɛ bin sɑya bɯ, bi hyu rá mbuɪ zɛhɛ.

4 Tengu bi ma rá t'ohni gue nubɯ bi ma, gue: Ná yoto ma pa bin sɑya Ojɑ 'bɯ mí jua a bi 'yɔt' ra ximhɑi.

5 Pɛgue bi xi'ɯ bɯya nangue'ɯ 'da mín 'yohɯ ra Moisés:

“Njam'bɯ ga singɑ ɯ gue da hyu yú mbuɪ,” bi 'yɛn Ojɑ.

6 Pɛ guehma 'buɪ to'o din sɑya bɯ da hyu yú mbuɪ. Pɛ hinga gue'ɯ 'da bi sifi maya'bɯ, nguetho him bi 'yɛc'yɛi a ram hma.

7 Pɛgue bi 'yu Ojɑ n'da ra pa mahɔn'a, gue ra pa i jabɯ ya, tengu bi ma ra David nangue ɯ xɯn ngu yɯ jɛya xí thogui 'bɯ mí 'bɯh ra Moisés. Nɛ gue'a ram hma xí hmangua, gue ɛna:

Nuya ra pa i jabɯ ya in zo ahɯ Ojɑ. Pɛ ɛmme xɯn ho 'bɯ gui 'yɔhmbɯ a i xi ahɯ.

'Yo gadí ɯ't' ni mbuɪhɯ tengu bi 'yɔt'ɯ 'da bi numan'ɯtho Ojɑ, bi 'yɛn'a ra David.

⁸ Nu'a ra Moisés bim pommi a ra Josué bi thoqui bi zix u yu ja'i. Bi säyabi bu ja a ra häi Canaan bi un Oja, bin johya bu. Pe nu'bu da gue'a ran johya bi man a Oja, hin xtá ma mahøn'a Oja nangue man'da ra pa 'bu.

⁹ Janangue'a guexta'a i ja n'da ra xequi í juadi xun ho, guepu da hyurca ma mbuihu Oja, gue yú t'ahnigahu a.

¹⁰ Nu'u to'o da yut'i gue da hyurpa yú mbui a Oja, din säya nangue gátho yú 'befi u tengu tho Oja bin säya nangue gátho rá 'befi bi hyu rá mbui 'bu mí jua a bi 'yot' ra ximhäi.

¹¹ Janangue'a nde'bu emme ga ndehu ga cuthu bu. Hin ga othu tengu u him bi 'yec'yei ram hma 'bu mí xi Oja.

¹² Pe nu'a rá m hman Oja dim pefi tengu'bu ra theni yoho yú het'i, pe man'da i ja rá ts'edi a xinda gue ra theni, ngue i sä da zorpu mbo ní mbui n'da, i urcahu 'be'a gátho dí m bembu mbo ma mbuihu, 'be'a majuañi dín nde ga othu, ngue nda'a bi bengahu Oja, ne nda'a dá benschu.

¹³ Xinga n'da u bi 'yot'a Oja gue i sä da 'yacpi 'be'a mbeni, gátho i pañi, ne di nequi bu ja rá dá a to i hascahu ra güenda.

Nu ra Jesús ma hmumbäjähu xun ndoho rá ts'edi

¹⁴ Nu ra Jesús rá Ts'unt'u Oja, i t'embu ma hmumbäjähu nguetho ma hocpatehu a. Ne bi zom bu mbo mahets'i. Ne i faxcahu a gue i ja rá ts'edi mixte. Janangue'a ga thoqui ga tenhdu a rá m hma.

¹⁵ Nu ra Jesús ma hmumbäjähu i pañi hinga gátho dí häthu u dí sähu, nguetho bi zä 'be'a gátho dí sähu. Pe hin jam'bu bi 'yot'a n'da ra ts'oqui.

¹⁶ Janangue'a hin ga suhu dan yahu Oja bu bí ja rá ts'edi, nguetho di huégahu ne di pungahu, ne da mbäxcahu a ra ora dí homhbu a.

5

¹ Bi than'du 'da yu ja'i israel 'bu maya'bu ngue dim hmumbäjä. Ne da 'yap'a Oja nangue gátho mi'da. Ne midí thocpa Oja u yú 'bøts'e nangue u yu zu'uε bi tho, gue ní mba ma punbi yú ts'oqui yu ja'i.

² Ne nangue yu ja'i thoho u yu hmumbäjä, hinga gátho bi 'yot'e xun ho, ngutho u mi'da

yú mi ja'ihu. Janangue'a bi zä janate tho bi hoc'u yu 'yambui ne yu 'yot'ats'oqui.

³ Ne jatho rá mbudi midí un Oja n'da ra 'bøts'e ra mbäjä nangue yú ts'oqui zehε, tengu bi 'yot'e nangue yú ts'oqui yu ja'i.

⁴ Njongui sä da 'yot'e gue dim hmumbäjäse, ne hønt'a Oja sä da huahna n'da ra hmumbäjä, tengu 'bu mí huahna ra Aarón.

⁵ Ne ngutho bin ja nangue ra Cristo, him bi manse gue dim hmumbäjäse, pe Oja bi un ran t'edi gue dim hmumbäjä, tengu bi ma rá t'ohni Oja 'bu mí 'yena:

Nu'i ma 'dats'unt'u i, dadí 'da'a ni ts'edi ya.

⁶ Ne bi 'yembi mahøn'a:

Nu'i gam mbäjä gátho yu pa ya, tengu ra hεpya bi 'yot' ra Melquisedec, bi 'yεn Oja bu ja rá t'ohni.

⁷ Nu ra Cristo 'bu mim 'bucua ja ra häi, zañ nan yaui Oja, bi 'yap rá mfäts'i da dap'u. Nts'edi bi mbafi ne bin zoni. Pe bi bañi ja rá ts'edi Oja da yam bu ja ran däte. Ne bi 'yot Oja 'bu mí nde din unse bu ja rá pähä Oja.

⁸ Nu'a ra Cristo, madague'bu rá Ts'unt'u Oja a, pegue bin ja'i a, janangue'a bi xänba yan unbi 'be'a dí 'yorpa rá pähä Oja a.

⁹ Bin jabu bi 'yot'e, janangue'a bi zoni bi ja'ts'i gátho rá pähä Oja. Ne bi zä bi un'na ra te mazai gue to'o gátho da 'yec'yei a.

¹⁰ Nguetho bi huan Oja a gue dim hmumbäjä nangue dyu 'yec'yehi, tengu ra hεpya bi 'yot' ra Melquisedec.

Nts'utho 'bu ga penju

¹¹ I ja xun ngu 'be'a dín nde ga xi ahu nangue a bim hmumbäjä a ra Cristo. Pe xun heñi ga xi ahu nguetho hin guí honi guí pahmbu.

¹² Ne xun ngu yu pa xu thogui gue mí ja ngue xquín xänbatehu, pe guexta'a i jatho da si ah u yam hma hinguí heñi nangue Oja. Nguetho gá cohi gán 'yambuihu. I jatho guí sihu ra xi'ba tengu'bu gyu 'uerehu, ne hin guí häthu guí sihu njuantho ran ts'ihme.

¹³ Ne nu'a gnán ts'ihmehu ra xi'ba, in ja tengu yu 'uere, ne hinda ná pahmbu 'be'a ra te gue däm 'bahmbu njuantho.

¹⁴ Pe nu ran ts'ihme xun ho nt'ot'e nangue yu daja'i. Ne xun te yú mbui nangue zañi din

'yomfɛni, janangue'a pɔdi nda'a xɛn ho ne nda'a hingui ho.

6

¹ Janangue'a nde'bɛ ga thoqui ga homhbɛ gue dan dajɔ'ihɛ. Nde'bɛ hinga hɔnt'a ga mamhbɛ a rɔ mbɛdi bi sɔngahɛ nangue ra Cristo. Nde'bɛ hinga hɔnt'a ga mamhbɛ gue ga pɔh ma mbɛihɛ gue mɪ ɛna xtá hyoju, ne hinga hɔnt'a ga mamhbɛ ga dɔp ma mbɛihɛ Ojɔ.

² Nde'bɛ hinga hɔnt'a ga mamhbɛ ram hma dan xixyɔhɛ, ne nangue ran jɔxa'yɛ, ne nangue da dɔmbɛni ɛ xɛn du, ne nangue din ja ran juɔnbi 'bɛ rɔn zɛgui, nde'bɛ hinga hɔnt'a ga mamhbɛ ya, nguetho dí pɔhmbɛ nda'a ɛ.

³ Mbähä ga thojɛ 'bɛ da zä da xoc'a ni mbɛihɛ Ojɔ, nguetho i ja mi'da.

⁴⁻⁶ Nguetho nu'bɛ hin ga thohmbɛ, xɔhma thoho da bɛni da mbenc i 'da. Ne nubɛya him man'dandɪ da nde ba pengui mahɔn'a. Nguetho nu'bɛ mɪ numanho n'dandɪ rɔn nequi Ojɔ, ne bi zämanho a bi un Ojɔ, ne bin 'yohɛ rɔ Hogandɔhi Ojɔ, ne bi zämanho a rɔ hogamhma Ojɔ, ne bi bɔ i ts'ɛ rɔ ts'ɛdi a ra 'da'yo ximhäi din ja. Pɛ nu'bɛ da mbengui, ya him man'dandɪ da zä di hoc yɛ mbɛi mahɔn'a. Nguetho im bɛni tengu'bɛ da zä di cuat mahɔn'a bɛ ja ra pont'i a rɔ Ts'unt'ɛ Ojɔ, ne di japi din thenda a ra Cristo.

⁷ Nguetho tengu'bɛ n'da ra häi a ra jɔ'i, n'dandɪ ngu n'dandɪ din 'ye, i pɔt'e, ne i pɔts'e 'bɛ'a pa nthuhu bɛ. Ne nu'a ra häi nu'bɛ di japi din ja 'bɛ'a tupɛ a ra mbɛfi, da hyɔn rɔn japi Ojɔ a.

⁸ Pɛ nu'bɛ hin di japi da bɔx'a 'bɛ'a bi thupɛ, ne hɔnt'ɛ yɛ 'uɪni i ja bɛ, nte di muui 'bɛ. Ne hin da hnumanho a ra häi 'bɛ. Ne nzɛgui da mba nt'udi nangue ra sibi.

Bi zɔngba ma mbɛihɛ a ra Jesús, dí tɔmhbɛ a ran hɔ ya

⁹ Pɛ madague'bɛ njabɛ dá mamhbe, ma zi cu ahɛ, pɛgue dí hɔxhe njuɔni gan jahɛ tengu ra hogahäi, bin japi bin ja xɛn ngu 'bɛ'a bi thupɛ, nguetho bi hoc'a ni mbɛihɛ Ojɔ. Ne xɛn ndoho ran japi ba ɛhɛ, guin nuhɛ.

¹⁰ Nguetho xɛn ho ɔt' Ojɔ ngue hin di pumbɛni a ra 'bɛfi gá 'yɔthɛ, ne ran huɛcate

gá 'yuthɛ ɛ 'da ni cuhɛ, nangue rɔ thuhu Ojɔ, ne nangue a guí ɔdahɛ ya.

¹¹ ɛmmɛ dí ndehe gui thojɛ gan ɛhyahɛ, n'da ngu n'da ahɛ, gue'bɛ go rɔn zɛgui ra pa. Janangue'a da zɔni gui hyɔmhbɛ 'bɛ'a gätho guí tɔmhbɛ.

¹² Hin dí ndehe da yɔndɔnhɛyɛi thoho ahɛ, pɛ dami 'yɔthɛ 'bɛ'a mɪ ɔt'ɛ 'da 'bɛ mɪ bɔdi majuɔni a rɔm hma Ojɔ, ne bi hyät'i bi zɛt yɛ mbɛi, janangue'a bi hyɔn a ra herencia bi ma majuɔni Ojɔ.

¹³ Nu Ojɔ 'bɛ mɪ xih majuɔni a ra Abraham, bi ma majuɔni nangue rɔ thuhu zɛhɛ. Nguetho njo'o man'da xɛn ndoho rɔ ts'ɛdi hinda hɔnse a.

¹⁴ Ne bi 'yɛn Ojɔ: “Majuɔni xɛn ngu ran ho ga 'da i, ne ga 'da i xɛn ngu nim bom'betɔ,” bi t'ɛmp'a ra Abraham.

¹⁵ Nu ra Abraham bɛya bi hyät'i bi dɔ'mi, janangue'a bi hyɔni 'bɛ'a bi xi a Ojɔ.

¹⁶ Nu'bɛ 'da yɛ jɔ'i im ma majuɔni 'bɛ'a da 'yɔt'e, i ndɔnba rɔ thuhu Ojɔ, ne ya him ma hyom mi'da yɛm hma dí hoc'a, nguetho i fɔdi majuɔni a bi ma.

¹⁷ Ne'a Ojɔ 'bɛ mɪ nde da 'yurcahɛ ngue majuɔni a rɔm hma, bi man rɔ thuhu zɛhɛ 'bɛ mɪ xijɛ ra herencia. Ngue guejɛ nts'änni ga hɔmhbɛ a. Janangue'a ga pɔhmbɛ njɔm'bɛ di pä a bi xijɛ.

¹⁸ Janangue'a yoho bɛ dá pɔhmbɛ, rɔm hmansɛ ne rɔ thuhu zɛhɛ, ga pɔhmbɛ hin dim fɛhni Ojɔ, pɛ majuɔni da zinjɛ bɛ. Ngue guejɛ bá 'dahmbɛ bɛ mɪ ja xcá tuhɛ, dá bɛnthɛ bɛ hapɛ da zinjɛ ya.

¹⁹ Janangue'a bi zinjɛ bɛ a ra Jesús, bi zɔngba ma mbɛihɛ bɛ mbo rɔ ngu Ojɔ, njɔm'bɛ da hyɛgahɛ.

²⁰ Nguetho m'bet'o bi yɛrpɛ a ra Jesús. Ne bi xi a Ojɔ ngue bi hogahɛ ngue da numanhojɛ bɛ. Gue'a nam bɔni ma hmumbäjäɔhɛ, ngue i 'bɛi mazɔi, tengu ra hmɛpya bi 'yɔt' ra Melquisedec.

7

Bim mbäjä ra Jesús tengu ra hmɛpya bi 'yɔt'a ra Melquisedec

¹ Nu ra Melquisedec bim hmuts'ɛt'abi bɛ ja ra hnini Salem, ne bim mbäjä nangue Ojɔ mixtetho rɔ ts'ɛdi. Ne nu ra Abraham 'bɛ mam bá tɔp'ɛ 'da yɛ ts'ɛt'abi, bin c'at'ui ra

Melquisedec, bi t'äp rán japi Oja nangué a ra Abraham.

² Nε nu'a ra Abraham baya bi un'na ra Melquisedec a ná 'det'a gue xpí hyanba yún sɔihɔ, gue rán t'unni Oja a ná 'det'a. Nε nu rá thuhu ra Melquisedec nde da ma “ra hoga hmuts'ut'abi.” Nε nde da ma gue “ra hmuts'ut'abi di hocpa ra sɔi,” nε gue'a nam bɔn'a rá thuhu rá hnini Salem.

³ Nε hinga mfadi to'o rá ta ra Melquisedec, o to'o rá mbe. Nε hinga mfadi nda'a rá 'yɔ, nε hinga nt'o't'i gue'bɔ mím 'bɔi o gue'bɔ mí du. Janangué'a tengu'bɔ rá ts'edi rá Ts'ant'ɔ Oja bɔ ín 'yu a ra Melquisedec, gue dim mbäjä gátho yɔ pa hɔn'bɔ go njam'bɔ.

⁴ Janangué'a sä ga pahmbɔ ya gue xɔn ngu rá ts'edi ra Melquisedec 'bɔ min ja, nguetho guesε ma ngurpa bɔtahɔ ra Abraham bi un'na ná 'det'a bá tap'ɔ yún sɔihɔ.

⁵ Nu rán t'edi Oja bi xi ɔ yá t'ɔhni ra Leví gue yá mbäjä yɔ israel, gue da hyacpa a ná 'det'a ɔ yá mɛni, madague'bɔ yám bom'beto ra Abraham ɔ, pε nεsε ɔ.

⁶ Pε nu ra Melquisedec, madague'bɔ hin-gui conhui rá 'yɔ ra Leví gue ra Abraham, pε bi un'na ná 'det'a gue'a bá tah ra Abraham. Nε nu ra Abraham, madague'bɔ xɔn ngu rá ts'edi bɔ nam bɛn Oja, nguetho bi xifi majuani da 'yɔrpa a Oja. Pε man'da ja rá ts'edi ra Melquisedec nguetho bi t'äp a ran japi a ra Abraham.

⁷ Nε mfadi nu'a di jap'a n'da man'da ja rá ts'edi xinda gue'a pa ma japi.

⁸ Pε nu'ɔ yá mbäjä ra israel zai midin t'un'na ná 'det'a, pε yɔ jã'i ɔ, nε i tu ɔ. Pε nu man'da ra mbäjä gue ra Melquisedec, i mam bɔ ja ra t'ohni tengu 'bɔ i 'bɔtho.

⁹ Nε da zä gam bɛmhɔ ya, gue gátho rá 'yɔ ra Leví, gue yá mbäjä ra israel, gue i äp'a ná 'det'a ɔ yá mɛni, gam bɛmhɔ gue nε'ɔ tengu'bɔ bin jut'ɔ 'bɔ mí un'na ná 'det'a xεqui a ra Melquisedec a ra Abraham.

¹⁰ Nguetho da zä gam bɛmhɔ nangué ra Abraham, tengu'bɔ ya xmín 'yohɔ yám bom'beto 'bɔ mín c'at'ui ra Melquisedec, madague'bɔ hin nám 'bɔi.

¹¹ Bim mbäjä ra Aarón gue rá 'yɔ ra Leví, nε rá ngurpa bɔta a ra Abraham a. Nε gue'ɔ bim mbäjä ɔ nangué'ɔ yɔ israel, tengu bi

man yún t'edi Oja. Pε nu'bɔ da guehya yá 'bɛfi gue ní yán Oja ɔ yɔ jã'i, him mi jatho xtí nεqui man'da ra mbäjä gue n'dan'yo 'bɔ, tengu ra hmɛpya bi 'yu a ra Melquisedec, nε hin nangué a ra Aarón.

¹² Pε nu'bɔ mí mba ma pädi yɔ mbäjä, nε 'bɛ'a mí øt'e, nε ɔ yán t'edi mí tenni, mí jats'editho da mba ma pädi ɔ.

¹³⁻¹⁴ Bi 'yɛn ra t'ohni gue nu a man'da ra mbäjä gue ra Cristo a, bim 'bɔi nangué man'da rá ts'ant'ɔ ra Israel, ngue hing rá 'yɔ yɔ mbäjä. Nguetho mfadi xɔn ho gue ma Hmuhɔ bim 'bɔi nangué rá 'yɔ ra Judá. Nε nte bi ma yún t'edi ra Moisés, gue dim mbäjä a rá 'yɔ ra Judá.

¹⁵ Pε man'da gui pahmbɔ 'bɛ'a dá mangä 'bɔ guim bɛmhɔ nangué a ra Melquisedec, gue i udi tengu a man'da ra mbäjä, nu'a ra Cristo a.

¹⁶ Nε hin nangué ra 'yɔ bi man ɔ yán t'edi da zä dim mbäjä a ra Cristo. Nε xín nangué ɔ yán t'edi mí ma 'bɛ'a da t'øt'ua bi dɛn'na, nguetho him mán ts'änni zai din ja ɔ. Pεgue bi zä bim mbäjä nangué a rá ts'edi a rá tēsε njam'bɔ da zä da guadi.

¹⁷ Gue'a bi man Oja:

Nu'i gra mbäjä mazai,
tengu ra hmɛpya bi 'yøt'a ra Melquisedec,
bi 'yɛn Oja.

¹⁸ Gue'a án t'ε'ts'a ra 'yu gue bi ts'än maya'bɔ, nguetho mbε nte midí muui a.

¹⁹ Nguetho njom bi zä bi hocpa yá ts'oqui ɔ yán t'edi bin t'un ra Moisés. Pε bi nεqui man'da xɔn ho, gue i sixcahɔ bɔ bí 'bɔ Oja.

²⁰ Nε man'da xɔn ho ra 'yu nangué ra 'da'yo mbäjä, nguetho bi mansε rá thuhu Oja 'bɔ mí un rán t'edi a rá Ts'ant'ɔ.

²¹ Pε nu mi'da yɔ mbäjä 'bɔ mín t'un yá 'bɛfi, him bi hndɔnba rá thuhu Oja. Nε nanguéhna ra hmumbäjä, bi mansε rá thuhusε Oja. Tengu bi mam bɔ ja rá t'ohni Oja, bi 'yɛmp'a rá Ts'ant'ɔ zεhε:

Nugä dra Oja, dí mansε ma thuhugä, nε hin ga pä a dí ma.

Nu'i gam mbäjä gátho yɔ pa mazai,
tengutho ra hmɛpya bi 'yøt'a ra Melquisedec,
bi 'yɛn Oja.

²² Nu ra Jesús, da zä di jã'ts'a n'da ran hoqui man'da xɔn ho xinda gue'a mí ja

mam'bet'o, nguetho dim hmumbäjä mazai

²³ Nu'u da yu mbäjä bi zöni xun ngu mí 'bui, nguetho i tu, ne him bi zä bi thoqui hön'bu go njam'bu.

²⁴ Pe nu ra Jesús hingui tu, janangue'a njo'o man'da sä da hyänba rá 'befi.

²⁵ Janangue'a da zä di hoqui xun ho u to'o da zöm bu 'bu Ojä ya, nangue a ra Cristo. Nguetho i 'bui mazai, da zä thocpa thoho da 'yap'a Ojä nangue u to da zöm bu.

²⁶ Njuantho e gue'a ra Jesús a ma hmumbäjä dí homhbu. Nguetho xun hotho a, nte in dupatese him bi 'yöt' yu ts'oqui, ne him bi hyänba yüm 'bäi u yu ts'om'bäi, ne man'da i pa nt'εspi gue i ja rá ts'edi bu mahets'i.

²⁷ Nu yu jä'i 'bu mim hmumbäjä di thoqui da mbøspa Ojä gätho yu pa, mbudi bi mbøspe nangue yu ts'oqui zehε, ne m'bejua yu ts'oqui yu jä'i. Pe nu ra Jesús him bi 'yöt'e tengu u, ne n'dandi thoho bi mbøspa Ojä 'bu mi un rá tesε, nguetho di muui mazai a.

²⁸ Nu rán t'edi Ojä bi man ra Moisés bi t'εmbi dim hmumbäjä u yu jä'i thoho, pe him bi hyät'i bi jä'ts'u yün t'edi Ojä. Pe nu'bu mí manse rá thuhu Ojä, bi ma gue dim hmumbäjä rá Ts'unt'u zehε. Ne nu'a gätho bi jä'ts'u yün t'edi ne bi juadi, nte di 'beh ya. Ne gue'a rám poniui a rán t'edi Ojä bin t'un ra Moisés a ra Jesús.

8

Nu ra Jesús bin hocpate nangue ra 'da'yon hogui

¹ Bí 'bupu mahets'i a ma hmumbäjähu gue ma hocpatehu, 'darpu ní mandau i a tate thoho rá ts'edi. Ne guehna man'da jats'edi na dí xi ahu.

² Ne dim mbäjä bu majuani i pa nthande Ojä bu mahets'i, tengu'bu ra nijä bi 'yöt' Ojä, ne him bi hyöh yu jä'i.

³ Gätho yu hmumbäjä u yu israel, bi ts'änni di un yu 'bøts'e nangue u yu zu'uε bi tho, ne mi'da. Janangue'a ne a ra Jesucristo ja 'be'a bi uni, nguetho ne a ra hmumbäjä a.

⁴ Pe hinga guecua ja ra ximhäi bim mbäjä a. Ne nu'bu xtín zangua ja ra häi, njam'bu xtán zä xtím mbäjä. Nguetho hing rá 'yu ra Leví a, ne hing yu zu'uε bi mbøx'a, tengu bi man rán t'edi Ojä bi man ra Moisés.

⁵ Ne nu'a ra nijä bu midím pe u yu mbäjä ua ja ra ximhäi, n'da ra hmεpya thoho gue 'be'a ørpu mahets'i. Nguetho bi sih ra Moisés 'bu mí darp'a ra nijä: "Dami jamansu 'be'a gui jap'u i ja bu, ne 'be'a gätho gui 'yørpu, tengu thoho dá ut'a 'bu gmí 'bupu ja ra t'øhø," bi 'yεmp Ojä.

⁶ Pe nu ra Cristo bin t'un'na n'da ra 'befi εmmε man'da xun ho xinda gue'u mi'da yu mbäjä. Nguetho din hocpate nangue ran hogui man'da xun ho 'be'a gätho i ma da 'yørcahu.

⁷ Nu'bu xtán zä xtí hocpa n'da a rá mbudi ran hogui, him mí jatho xtán ja a ná yoho ran hogui.

⁸ Pe nu Ojä him bi zä bi numanho yu jä'i nangue a ran hogui mí ja, pe guexta'a ndupate bu na nu Ojä u. Janangue'a bi 'yεna:

Da zön'a n'da ra pa
ga øt'ä n'da ra 'da'yon hoqui mahøn'a
nangue yu me israel ne yu me judá.

⁹ Ne hin din ja tengu ran hoqui dá xi u yüm bombøta
'bu mambá jεcpu ra häi Egipto, ne dá ja-mansu.

Dá xifi xtí jä'ts'i, pe him bi hyät'i da 'yøzεhe man hoqui dá xifi, gue man t'edi dá xi a ra Moisés.

Janangue'a him bi zä dá numanho u, bi 'yεn'a ra Hmu.

¹⁰ Pe nu ran hoqui ga ørpa yu israel 'bu m'bejua mi'da yu pa, din ja tengu gam mangä ya.

Ga un man 'yomfεni bu ja yün 'yomfεni u, ne ga japi mpähä thoho da dengui.

Janangue'a da numanhogui, ne ga øt'ä gue yu Ojägä u, ne din ja gue ma t'uhni zehε u buya.

¹¹ Ne hinga hneh i thoho 'bo'o da xänba u, ne njon da sänbi gue da baqui, nguetho gätho da bac zehε u, yu ngurpi o gue yu jä'i thoho.

¹² Ne ga punbi nangue ran ts'o, ne him man gam bεngä u yu ts'oqui, bi 'yεn Ojä.

¹³ In jabu a ra 'da'yon hoqui, ne gue'a í t'εmbi ra nyonhoqui a mí ja, gue ya bi juah rá 'befi a, ne ní mba bu dim 'bedi 'bu mí man na.

9

Necua ja ra häi mí ja rá ngu Oja, nepe mahets'i

¹ Nu'a rá mbädi ran hoqui, mí ja yán t'edi nangué yän t'ot'e mí t'örpe ja ra nija ua ja ra ximhäi.

² Ne nu'a ra nija bi t'ot'e, bin ja n'da ra cuarto rá mbädi, t'embí xän daxqui, guere mí ja rán 'døgue yä lámpara, ne ra mexa gue i cux yä 'bøxthuhme.

³ Ne mí ja man'da ná yoho ra cuarto gue nubä mbo, mán joti n'da ra 'bøt'e, guere mí t'embí man'da xän daxqui.

⁴ Ne nubä, mí ja bæ ra mexa ra oro guere mí zø ra xeca xiza yumanho. Ne a rá huada ran hoqui gue mán jots'i ra oro gätho yä hyo. Ne nubä mbo ra huada mí hørpe n'da ra xaro gue ra oro, mí o bæ zi ts'ä ra hme i t'embí ra maná. Ne a rá tøhø ra Aarón gue bi 'dogui, ne ä yä xindo bi t'o't'a ra nyonhoqui, gue nu'ä yän t'edi Oja maya'bä.

⁵ Ne nu rán jo'mi ra huada, n'da ra xithe i t'embí ran ts'äya ram punbate. Ne mí tørpe yoho yä pøte ä yä mbädi Oja mahets'i, mí com'pe mate ra xithe bæ mí pa nsits'i ra ji díim punba yä ts'oqui yä ja'i. Pe hinga xøt'a ga xi ahä 'be'a nam bøn'ä gätho yä hmepya mí ja bæ mbo ra nija.

⁶ Bin jabä bi t'ot'e. Nu yä mbäja thofo, thocpa thofo mí cørpe a rá mbädi ra cuarto, gue mí øt' yä 'befi nangué ran dände bæ ja ra nija.

⁷ Pe nubä ná yoho ra cuarto man'da xän daxqui, hønt'a ra hmumbäja mí thopä, hønt'a n'dapa thofo i tho a n'da jeya. Ne nu'bä mí yørpe, i thexpe rá ji yä zu'uë gue mí xixpe, nangué rá ts'oqui zehä 'bä rá mbädi, ne nangué yä ts'oqui yä ja'i 'bä ná yondj.

⁸ Nu'a rá Hogandähi Oja di jajä ga pähmbä, ngue hin ní soc'a ra 'yu ní mba bæ bí'bä Oja 'bä gätho mí t'øthoho ran dände bæ ja a ra nija ua ja ra ximhäi. Ne gue'a n'da ra hmepya bi 'yu a ra 'bøt'e mí corpe man'da xän daxqui, mí corpa bæ ä yä ja'i.

⁹ Gätho ä yän t'ot'e mí t'örpe ja a ra nija, n'da ra hmepya thofo nangué a njuantho i jajä ya. Nguetho yän t'unni ne yä 'bøts'e bi un'na Oja, him bi zä bi hocpa bæ mbo rá mbäi ä mí øt'e. Janangué mí pa njorpi bæ ä.

¹⁰ Nguetho hønt'a mí man yän t'edi nangué yän ts'ihme midí hoqui, ne midín xät'i. Pe nu'ä gue'ä 'da yän t'edi gue i ja thi. Ne gue'a bi zän Oja da 'yøt'ä, ja gue'bä mam bá èh ra Cristo, ja bi nequi a majuäni ra 'yu ja rá ts'edi a büya.

¹¹ Gue ya bá èh ra Cristo, ne gue'a ma hmumbäjähä a, nangué ra 'da'yo nhoqui i ja ya. Ne nu'a ra nija guere dim pähna ra mbäja ya, man'da xän ho, ne guere majuäni bæ. Ne him bi 'yøt' yä ja'i, nguetho hing ra ngugua ja ra ximhäi a.

¹² Pegue mahets'i bæ bi yät' na ra Cristo ya, tengu ra hmepya bi 'yuh yä hmumbäja 'bä mí yørpe man'da xän daxqui. Ne ya hin di un yä ji yä t'ude'yo o gue yä t'undäni, pe bi un rá jisä. Ne n'dandj thofo bi yørpe, ne bi yänjä xän ho a.

¹³ Nu rán t'edi Oja bi t'embí xän ts'o ní ngøc'yäi n'da 'bä xí dä a n'da ra du. Ne bi ma jatho da mba ma c'uaspa rá ji ra toro ne ra de'yo, ne rá 'bospi a ra t'usundäni gue bi t'upe ja ra sibi. Ne gue'a dí hocpa ní ngøc'yäi n'da a. Ja bi zä bi dände Oja ä büya.

¹⁴ Pe gam bæmhä man'da emme i ja rá ts'edi a rá ji ra Cristo, bi mberca ma ts'on'yomfënihä midí 'uegähä nangué Oja, n'dahma da zä ga ørpähä rá 'befi Oja gue i 'bäi. Nguetho hin'yä rá ts'oqui ra Cristo, ne bin unse bæ 'bä Oja, ra 'bøts'e gue mazäi di muui bæ nam bæñ Oja.

¹⁵ Nu ra Jesucristo bin hocpate nangué ra 'da'yon hoqui 'bä mí du. Janangué'a gätho bi mba mahoqui ma ts'oquihä, gue guejä mí tenhdä rá mbädi ra yonhoqui. Hinga høngdahä, pe ne ä mí 'bä 'bä hin nän ja a ra 'da'yon hoqui. Ne nubäya gätho bi zä dá comhä ran japi mazäi gue bi xi Oja ä bi zohni.

¹⁶ Nu'bä i man'a n'da to'o da zocpa ä 'be'a pe'ts'i, pe 'be da fädi 'bä majuäni bi du, ja da t'ot'a xi ma büya.

¹⁷ Hingui sä da t'ot'a xi ma 'bä i 'bätho, hinda høñ'bä bi du.

¹⁸ In jabä bin ja 'bä rá mbädi a ran hoqui bi man Oja, gue bin ho 'bä mí mba m'bänbi rá ji n'da ra zu'uë, ja bi fädi majuäni bi nu ran däte büya.

¹⁹ Janangué'a nu'a ra Moisés 'bä mí xih rán t'edi Oja gätho yä me israel, ne bi c'uaspa

ra ji baya. Bi mit' ra thenga xide'yo ne n'da ra t'ueza gue n'youi yá paxi, ne bi garba ja ra dehe n'youi rá ji ra t'undani ne rá ji yu chibo, bi c'uaspa bu ja rá sœcuá i man rán t'edi Oja, ne gátho yu ja'i bi mba ma c'uaspi a ra ji baya.

²⁰ Nubaya bi 'yena: “Nuna ra ji, guehna dí hoc'a ran hoqui na, gue bi man Oja nanguemu. Nuya da zä di punga ma ts'oquihä,” bi 'yên a ra Moisés.

²¹ Ne nubaya bi c'ua'ts' ra ji bu ja rá nijä Oja, ne 'be'a gátho mí ja bu mbo mí pa nthoni bu ja rán thande Oja, gátho bi mboxpu yu ji.

²² Ne i mam bu ja rán t'edi Oja, gue gue'a ra ji í hoc'u 'be'a gátho mí t'ot'e. Pe nu'bu hin dim fân ra ji, hin'yu ra punbi nangué ra ts'oqui, i em bu mán t'o't'i.

Í 'uec yu ts'oqui a ím 'bøts'e ra Cristo

²³ Nu'a ra nijä, n'da ra hmeþya thoho mí ja ua ja ra häi, bi mba ma hoqui nangué u yá ji yu zu'ue mí hma. Janangué'a bin ja ra 'bøts'e man'da xun ho gue dí hogahä, tengu'bu dyá nijahä majuani bu mahets'i.

²⁴ Ne hinga gueru ja ra nijä bi 'yøt' yu ja'i i 'bah ra Cristo ya, nguetho yu hmeþya tho u nangué a majuani rá ngu Oja. Pe e gueru mahets'i bi yat'i, i äp Oja ya nanguemu.

²⁵ Nu yá hmumbäjä yu israel, jeya 'bu njeya mí carpu ja ra cuarto man'da xun duxqui, midí un ra ji, pe hin rá jise. Pe nu ra Cristo hinga thocpa thoho di un ra 'bøts'e.

²⁶ Xi'bu xtín ja tengu yu hmumbäjä, jeya 'bu njeya midí un ra ji. Mí jatho xun ngu yu nidí xtán du ra Cristo 'bu, gue'bu go rá mbudi ra ximhäi. Pe him bin jabu bi 'yøt'a. Pe nuya n'dandí thoho bi zœcuá ra Cristo gue bin unse bim 'bøts'e zehé, gue í 'uecpa yá ts'oqui yu ja'i. Ne guehya yu pa gue di ja'ts'a mí hma mám 'bet'o.

²⁷ Tengu yu ja'i, nts'änni n'dandí thoho da du, ne m'bejua da nu ran juanbi.

²⁸ Ne ngutho ra Cristo, n'dandí thoho bin uni bim 'bøts'e, ngue bi 'uecpa yá ts'oqui u xun ngu yu ja'i. Ne m'bejua ba pengua da zin u i t'omi, pe hin dí 'yehé dí 'uec yu ts'oqui mahøn'a.

10

¹ Nu'a ran t'edi bin t'un ra Moisés nangué yu 'bøts'e bi 'yøt' yu mbäjä, n'da ra hmeþya thoho nangué'a ran ho bá ehya. Ne hinga gue'a majuani ran ho a. Ne njam'bu bi zä bi mba ma hocpi yá ts'oqui u mí øt' yu 'bøts'e, madague'bu njeya 'bu njeya midí uni.

² Nu'bu da gue'u yu 'bøts'e xtán zä xtín hoc'u, pe n'dandítho xtí uni, ne xtá 'ye'ts'a ní un yu 'bøts'e 'bu. Ne ya xtám badi n'dandí thoho bi bo yá ts'oqui buya.

³ Pe nangué yu 'bøts'e bi uni gátho yu jeya, bi japi da beni gue in dupate tho yá ts'oqui.

⁴ Nguetho hinjam'bu da zä di punba yá ts'oqui n'da u yá ji yu ndani ne yu de'yo.

⁵ Janangué'a bi 'yên ra Cristo 'bu mí zœcuá ja ra häi, bi 'yemp'a Oja rá Ta:

Hinga njuantho gue'u yu zu'ue guí nde.

Janangué gá jaqui dán ja'igä ngue dam 'bøts'egä, bi 'yên'a ra Cristo.

⁶ Ne hin gnán johya n'da ran t'unni ngue yu zu'ue bi t'upu ja ra sibi, xinga gue'u yu 'bøts'e nangué yu ts'oqui.

⁷ Janangué dá engä: “Bá ecä ya ga øt'ä ni pähä ma Oja i, dam 'bøts'e zehägä,

tengu mán t'o't'i bu ja nim hma,”

bi 'yên'a ra Cristo.

⁸ Nu'a rá mbudi bi mangua, hin nán johya Oja u yu 'bøts'e gue yu zu'ue bi t'udi nangué yá ts'oqui n'da, madague'bu gue'a bi man'a n'da rán t'edi a.

⁹ Pe ø bi 'yem mahøn'a buya: “Bá ecä ya gue ga øt'ä ni pähä, ma Oja i, gue dam 'bøts'e zehägä.” Gue nde da ma, dí 'ueh yu yu 'bøts'e mí ja, ne din ja nu man'da ra 'bøts'e.

¹⁰ Nu ra Jesucristo bi 'yøt' rá pähä Oja, gue bi unse rá ja'i n'dandí thoho bi juadi. Janangué'a bi hogahä Oja ya.

¹¹ Nu yá mbäjä yu israel mí øt'u yá 'befi gátho yu pa, ne thocpa thoho midí un yu 'bøts'e, madague'bu hinjam'bu mí sä di hocpa yá ts'oqui n'da u.

¹² Pe nu ra Jesucristo n'dandí thoho bin uni bim 'bøts'e nangué ma ts'oquihä, pe him man'dandí din uni. Ne bí 'bupu 'darbu ní mandauí Oja ya.

¹³ Ne gueru bí 'bupu ya, gue'bu go bi dap'u yán suihä.

14 Nguetho nangué n'dandì thoho bin unse, janangué'a bi juadi bi hoc'ũ to'o bi 'yõt'e yé mbeti.

15 Guesé a rá Hogandãhi Ojã di jajũ ga pãhmbũ a mangua, 'bũ mí ma:

16 Nu ran hoqui ga ørpa yũ jã'i 'bũ m'bejua, din ja tengu na, ga bẽnba bũ ja yé mbai ma pãhä zehẽ, da ndese gue da dengui.

Nguetho ga un man 'yomfẽni bũ ja yãn 'yomfẽni ẽ.

17 Nẽ xø bi 'yẽm mahøn'a:

Him man'dandì gam bẽngã yé ts'oqui, nẽ xinga gue'ũ yãm fẽ'ts'i mí øt'ũ,

bi 'yẽn rá Hogandãhi Ojã.

18 Nangué Ojã bi punga ma ts'oquihũ, hingui sä ga unhdũ mi'da yãn t'unni dí punga ma ts'oquihũ.

Da zã ga sømhbũ bũ 'bũ Ojã

19 Ma zi cu ahũ, gam bẽmhbũ nangué a ra nyonhoqui mi ja, njo'o n'da ra jã'i thoho mí sä da yãrpũ man'da xãn dũxqui, nẽ gue'a í t'u'a ra 'bø't'e mí ndam bũ. Pẽ nuya bi zã dí cũthũ bũ ja a rá ngu Ojã mahẽts'i, man'da xãn dũxqui. Nẽ dí cũthũ nangué a rá ji ra Jesucristo, bi hogahũ. Nẽ hin dín suhũ ya.

20 Nẽ dí cũthũ nangué a ra 'yu ma'da'yo gue i 'bai. Nguetho bi 'uegahũ ra 'bø't'e mí ndam bũ ja ra goxthi, 'bũ mí unse rá jã'i ra Cristo ya.

21 Nu'a ra Jesús, gue'a ma hmumbãjahũ, nanguẽjũ gue yút'ũhnigahũ Ojã.

22 Janangué'a mbãhä ga sømhbũ bũ 'bũ Ojã ya, n'dat'a gam bẽmhbũ majuãni i ndejũ. Nguetho bi mberca ma mbaiihũ nangué rá ji ra Cristo, hin gam bẽmhbũ gue dín dupatehũ yũ ts'oqui ya. Nẽ tengu 'bũ am 'be't'egahũ a ra dehe xãn güe.

23 Nẽ ga thoqui ga mamhbũ a ran ho dí tõmhbũ, hin ga suhũ. Nguetho majuãni di jã'ts'a rá m hma bi xijũ Ojã gue di pøjũ.

24 Mbãhä dan xãnbahũ ga øthũ ran huẽcate, nẽ 'da dán øhyadahũ ga øthũ a.

25 Nẽ hin ga øthũ tengu øt'i 'da him mi søm bũ ja mam pẽtihũ. Pẽgue mbãhä ga thoqui dam pẽtihũ, nẽ dan xãnbahũ n'da ngu n'dajũ. Nẽ man'da ga humbi ga øthũ ya, nguetho ya mí ts'ũtho ba øh ra Hmu.

26 Pẽ nu'bũ dí ndese ga thoctahũ yũ ts'oqui 'bũ ya má pãhmbũ a majuãni, tengu'bũ hin

dã jamansuhũ a ra 'bøts'e xtím pungahũ. Pẽ ya hin'yũ 'be'a man'da sä ga umhbũ bũya, gue dí mba ma pungui ma ts'oquihũ.

27 Pẽ hønt'a ra mbidi gan nuhũ 'bũ, gue ran unbi dí co'ts'a Ojã, nangué ra sibi nts'ũtho 'bũ bi de, gue di jua ẽ yãn søihũ Ojã.

28 Gam bẽmhbũ tengu ran t'ẽdi bin t'un ra Moisés, gue'bũ 'bũ a n'da i øt' ram fẽ'ts'i, nẽ di nẽqui yoho o gue hyu yũ testigo gue bi nu, bi tho a ra jã'i bũya, nẽ hin da mba ma huẽqui.

29 Pẽ ha hin dím bẽmhbũ gue man'da nts'ũtho ran ts'ẽmbi ga nuhũ 'bũ dím bẽni ga nẽmhbũ bũ häi a rá Ts'ũnt'ũ Ojã, nẽ dí ẽmhbũ nte di muui a rá ji xtí hoga ma mbaiihũ, nẽ'bũ dí numan'ũ tho a rá Hogandãhi Ojã gue mí ẽna xtí huẽgahũ.

30 Pẽ dí pãhmbũ a ra Hmu gue bi ma: "Nugã ma 'bẽfi ga ju't'i, ga un'na rá muui bi 'yõt'e." Nẽ bi 'yẽn ra t'ohni: "Da zẽmba yé t'ũhni Ojã 'bũ di thoqui da 'yõt' ra ts'oqui."

31 Ɛmmẽ nts'ũtho 'bũ da dãnba yé ts'oqui n'da a Ojã bũ ja ran juãbi, gue'a i 'bai.

32 Pẽ dami bẽmhbũ 'be'a gá 'yøthũ ẽ yũ pa xũ thogui, gue'bũ ja gmí tĩmhbũ ran nẽqui. Xãn ho gá 'yøthũ, jante tho gá hyãthũ yãn unbi xãn ndoho.

33 Nẽ 'da ahũ bi mba nthenni ahũ, nẽ bi mba ma un'ni ahũ bũ ja yé hmi yũ jã'i. Nẽ mi'da ahũ gue hin gá suhũ da mba ma un'ni ahũ 'bũ 'darbũ gmí 'yohũ ẽ bi mba ma unbi.

34 Nẽ hin gãn suhũ gue gá zẽnguahũ ẽ ni cũhũ 'bãpũ ja ra fãdi, nẽ gãn johya thohohũ 'bũ mí thãn'nahũ 'be'a gmí pẽs'hũ. Nẽ gá pãhmbũ ja ahũ bũ mahẽts'i a man'da xãn ho, gue da hyãt'i mazai.

35 O guí ẽs'hũ a gní hyuthũ nzambai, janangué'a din 'da ahũ n'da ran t'unni xãn ndoho.

36 Pẽ i jatho ga sethũ ts'ũ, n'dahma da zã ga øthũ rá pãhä Ojã, janangué ga hãmhbũ a bi ma majuãni di 'dajũ.

37 Nguetho i mam bũ ja rá t'ohni Ojã:

Mi ts'ũtho ba ẽ'a i ja gue ba øhẽ, ya hin da ya'a ba øhẽ, nẽ di 'da ahũ a guí tõmhbũ.

38 Nẽ nu'ũ to da 'yẽc'yẽi majuãnigã, gue'ũ ga hocpa yé ts'oqui, ga ẽmbi xãn ho bũya, nẽ ga un'ndũ ra temazai ẽ.

Pẽ nu'ũ bi mbengui hin ga numanho ẽ, bi 'yẽn Ojã.

39 Pɛ nujɐ hinga guejɐ dá penjɐ guepɐ xɔ́a nuhɐ ran ɐnbi mazɔ́i. Pɛ dí ɛ́c'yɛihɐ gue majuɔ́ni a Ojɔ́, janangue'a din jajɐ ra temazɔ́i.

11

Nɛ gue'a ná ɛ́c'yɛihɐ majuɔ́ni a Ojɔ́

1 'Bɛ'a nam bɔ́n'a na ɛ́c'yɛihɐ majuɔ́ni a Ojɔ́. Nám bɔ́ni, gue dí ɛ́c'yɛihɐ majuɔ́ni ga hɔ́mhɐ a ran ho bi xijɐ Ojɔ́. Nɛ nam bɔ́ni ga ɛ́c'yɛihɐ majuɔ́ni 'bɛ'a gátho i ma Ojɔ́, madague'bɐ hin dí nuhɐ a.

2 Nu ma bombɔ́tahɐ bi hnumanho nguetho bi 'yɛ́c'yɛi majuɔ́ni a Ojɔ́.

3 Dí ɛ́c'yɛihɐ majuɔ́ni bi 'yɔ́t' Ojɔ́ yɐ ximhái, madague'bɐ hin dá nuhɐ 'bɐ mí 'yɔ́t'ɐ. Nu'bɐ mí 'yɛ́na din ja, ya bin ja bɐya, gue bi 'yɔ́t'e nangue ɐ 'bɛ'a him midí nɛqui.

4 Nu'a ra Abel bi un Ojɔ́ n'da ra 'bɔ́ts'e xɐn ho xinda gue a bi un a ra Caín, nguetho bi 'yɛ́c'yɛi majuɔ́ni a bi xi Ojɔ́. Nu'bɐ mí thɔ́nba a rán t'unni ra Abel, bi fɔ́di bi numanho Ojɔ́ a. Nɛ madague'bɐ bi du ra Abel, pɛ tengu 'bɐ 'bɐtho, gue urcahɐ 'bɛ'a mí ɔ́t'a, gue bi 'yɛ́c'yɛi majuɔ́ni a Ojɔ́.

5 Ngutho ra Enoc, bi 'yɛ́c'yɛi mbo rá mbɐi a majuɔ́ni. Janangue'a bi ts'ixpɐ ja rá ngu Ojɔ́ nɛ him bi du. Nɛ him bi thɔ́ngua ja ra hái a, nguetho bi zix'a Ojɔ́. Nɛ i ɛ́n ra t'ohni: "Nu'bɐ hin ní ts'its'i, bi hnumanho a."

6 Pɛ nu'bɐ i 'bɐ a n'da i nde da zɔ́m bɐ 'bɐ Ojɔ́, pɛgue da 'yɛ́c'yɛi majuɔ́ni i 'bɐ a, nɛ da 'yɛ́c'yɛi majuɔ́ni din t'un ran ho a to i hon Ojɔ́. Nguetho hingui sá da numanho Ojɔ́ n'da 'bɐ hingui ɛ́c'yɛi a majuɔ́ni.

7 Bi 'yɛ́c'yɛi a ra Noé gue majuɔ́ni a mí xi Ojɔ́ din ja a ra dɔ́mbɔ́nt'i, madague'bɐ hin ní nu. Nɛ bi 'yɔ́t'a ra dɔ́barco bi xifi, guepɐ da yɔ́n'ɐ i 'bɐpɐ rá ngu. Nɛ bi 'yɛ́mbi xɐn ho Ojɔ́ a nguetho mí ɛ́c'yɛi mbo rá mbɐi a Ojɔ́. Nɛ gue'a í nɛqui hing yɐ 'yɛ́c'yɛi gátho ra ximhái, jɔ́n í ts'emba ɐ.

8 Bi 'yɛ́c'yɛi majuɔ́ni Ojɔ́ a ra Abraham. Janangue'a bi bɔ́m 'bɐ mí zon'na Ojɔ́, gue da mba bɐ ja a ra hái bi xi Ojɔ́ gue di unni. Bi nɛxpɐ ja rá hái zɛhɛ, nɛ him mí pɔ́di hapɐ man ní mba.

9 Nɛ nu'bɐ mí zɔ́m bɐ, pɛ bin 'yotho bɐ. Nguetho bi 'yɛ́c'yɛi majuɔ́ni gue ja nín zɔ́m bɐ rá ngu Ojɔ́ mahɛ́ts'i. Janangue'a bi hyótho yɐ ngum'bɔ́t'e bɐ. Nɛ ngutho bi

'yɔ́t'a ra Isaac rá ts'ɔ́nt'ɐ, nɛ a ra Jacob rá 'bɛto, gue nɛ'ɐ da gomhbɐ ra herencia bi sih majuɔ́ni ra Abraham.

10 Nguetho nu ra Abraham mí tɔ́'mi da zɔ́ni nín zɔ́m bɐ ja n'da ra dɔ́hnini gue mahɛ́ts'i, din ja hɔ́n'bɐ go njɔ́m'bɐ, gue bi bɛ́n Ojɔ́ nɛ bi 'yɔ́zɛhɛ.

11 Nɛ bi 'yɛ́c'yɛi majuɔ́ni a ra Sara, nɛ gue'a í hyɔ́n rá ts'edi Ojɔ́ a gue dim 'bɐh rá ts'ɔ́nt'ɐ. Nɛ him mí sá xtím 'bɐh rá t'ɔ́hni, gue ya xɐm bɔ́mbe. Pɛ bim 'bɐ'a rá ts'ɔ́nt'ɐ, nguetho bi bɔ́di majuɔ́ni da 'yɔ́t'a bi man Ojɔ́.

12 Nɛ ngutho ra Abraham, madague'bɐ ya xí thoh yɐ pa gue mí sá xtím 'bɐh yú t'ɔ́hni, pɛgue bi zɔ́ni bim 'bɐh yú m bom'bɛto ɛ́mmɛ xɐn ngu, tengu yɐ sɔ́ mahɛ́ts'i, o tengu yɐ 'bomu bɐ ja ra ndendejɔ́, gue njongui há́t'i da mbede.

13 Nɛ gátho ɐ bi du 'bɐ him mani hyɔ́n a ran ho bi xi Ojɔ́. Pɛ tengu'bɐ mí handi yatho bɐ bí ja a ran ho bi sifi, nguetho mí ɛ́c'yɛi mbo yú mbɐi gue majuɔ́ni din t'unni. Janangue'a bin johya 'bɐ mí bɛ́ni gue da nu a. Jananjabɐ bi mansɛ tengu'bɐ bi thotho ua ja ra ximhái ɐ.

14 Nɛ nu ɐ im ma tengu na, i udi gue i 'yotho nɛ i hon man'da ra hái guepɐ din zɔ́i.

15 Nɛ nu'bɐ xtám bɛ́ntho a ra hái bɐ xpí bɔ́n ɐ, mí sá xtá mbeng mahɔ́n'a ɐ 'bɐ.

16 Pɛ mí nde n'da ra hái man'da xɐn ho, gue nde da ma, ra hái mahɛ́ts'i. Janangue'a bin johya Ojɔ́ gue da 'yɛ́mbi yú Ojɔ́ ɐ, nɛ bi hocpa yú hnini ɐ.

17-18 Nɛ nu'bɐ mí ts'äp rá mbɐi ra Abraham, gue bi sifi bá si a rá ts'ɔ́nt'ɐ ra Isaac, da mbɔ́spa Ojɔ́. Nɛ mí nde xtá 'yɔ́t'e, nguetho bi 'yɛ́c'yɛi majuɔ́ni a Ojɔ́, madague'bɐ bi xifi dim 'bɐh yú m bom'bɛto 'bɐ bi xɔ́nd ra Isaac.

19 Gue'a bi bɛ́n'a ra Abraham gue i ja rá ts'edi Ojɔ́ da xox ɐ xɐn du. Janangue'a tengutho 'bɐ bi dɔ́mbɛ́ni bɐ 'bɐ ɐ xɐn du a ra Isaac 'bɐ mam bá si mahɔ́n'a a rá ta. Nɛ n'da ra hmɛpya bi 'yɔ́t' na.

20 Nɛ nangue a bi 'yɛ́c'yɛi majuɔ́ni ra Isaac gue da gomhbɐ rán ho Ojɔ́ ɐ yú t'ɔ́hni, janangue bi sih majuɔ́ni ra Jacob nɛ ra Esáu gue da mba majɔ́pi. Nɛ bi sifi 'bɛ'a bi zánba Ojɔ́ n'da ngu n'da ɐ.

21 Nɛ ngutho a ra Jacob, bi 'yɛ́c'yɛi majuɔ́ni a ran jɔ́pi bi man Ojɔ́. Nɛ ní mba bɐ da

du, pɛ bi thocpa a ran ʒaɪ ɪ yá 'beto, gue'ɪ yá ts'ant'ɪ ra José. Nɛ bi dɔnde Oʒa 'bɪ mí dospa rá yá rá tɔhɔ a ra Jacob.

²² Nɛ a ra José bi 'yɛc'yɛi majuʒani a bi man Oʒa. Janangue'a nu'bɪ mí ts'ɪtho da du, bi xi ɪ yá mɛnguhɪ gue yɪ israhɛl, gue da zɔni da mbeng bɪ yá hɛi zɛhɛ. Nɛ bi xifi da thux'a ra ánima 'bɪ bi bɔm bɪ ɪ, gue'a ra José xi du.

²³ Nɛ rá ta nɛ rá mbe ra Moisés 'bɪ mim 'bɪh ra Moisés, bi 'yá'a rá ts'ant'ɪ an hyuzna. Nɛ him bi numansu a rán t'ɛdi ra ts'ɪt'abi gue mí ma xtí tho ɪ yá ts'ant'ɪ yɪ israhɛl. Nguetho midí nɛqui dín hocʒa'i, nɛ mí ɛc'yɛi majuʒani di jamansu Oʒa.

²⁴ Nɛ a ra Moisés guexta'a mí ɛc'yɛi majuʒani a Oʒa. Janangue'a nu'bɪ mín dɔn'yohɪ, him mam bi nde da t'ɛmbi rá ts'ant'ɪ a rá t'ixu ra ts'ɪt'abi bɪ Egipto, gue xtán zã xtín jase rá ts'edi. Nɛ gue'a rá t'ixu a ra ts'ɪt'abi bi dɪm bɪ mán t'ɔgui nɛ bi tede.

²⁵ Pɛ man'da bi nde 'darbɪ bin ɪnbahɪ ɪ yá t'ɪhni Oʒa a ra Moisés nu'ɪ yá mɛnguhɪ, xinda gue'bɪ xtán dɛn rán johya ra ximhɛi gue ní mba bɪ da guadi.

²⁶ Nɛ nu'bɪ mín 'yomfɛni ra Moisés, man'da di muui 'bɪ n'dat'a yɪn ts'ante da nuui ra Cristo, xinda gue'bɪ xtí manda 'bɛ'a gátho mí ja bɪ ra hɛi Egipto, nguetho man'da mí numanho 'bɛ'a di un Oʒa m'bejua.

²⁷ Nɛ nangue bi 'yɛc'yɛi majuʒani ra Moisés, janangue'a bi bɔm bɪ ra hɛi Egipto, nɛ him bi zu a nán cue a ra ts'ɪt'abi. Pɛ bi hyut'an zambɪi, nguetho bi bɔdi in 'youi Oʒa, madague'bɪ him mí nu.

²⁸ Pɛ bi 'yɛc'yɛi majuʒani a bi xi Oʒa a ra Moisés, janangue'a bi 'yɔt'a bi xifi, ngue bi manda dí cots'i ra ji bɪ ja yá 'yojut'i yɪ israhɛl. Janangue'a him bi thop yá mbɔdi ts'ant'ɪ ɪ yɪ israhɛl 'bɪ mam bá ɛh rá m 'bɛhni Oʒa. Gue'a t'ɛmbi ndɔbaxjua bi dɪ'mi bi 'yɔt'ɪ.

²⁹ Bɪ mí 'yɛc'yɛi mbo yá mbɪi i ja rá ts'edi a Oʒa ɪ yɪ israhɛl, janangue'a bi jap'a Oʒa bi xocpa n'da ra 'yu bɪ ja ra deʒa, gue bi tho ɪ. Pɛ nu'bɪ mí 'yɛna nɛ ɪ xtá 'dax'ɪ yɪ mɛ egipto, gue'ɪ mí cute, bi comp' ra dehe bi du ɪ bɪya.

³⁰ Nu yɪ israhɛl bi sifi di thɛ'ts'a ra dɔhnini Jericó gátho nyoto pa, nguetho ma mbá't'i

ra ʒado a ra hnini. Nɛ nu'a í 'yɛc'yɛi majuʒani a Oʒa, nɛ gue'a í 'yɔt' ra ʒado a 'bɪ mí gua'a nyoto pa di thɛ'ts'i. Nɛ bi zã bi dɔp ra hnini ɪ yɪ israhɛl bɪya.

³¹ Pɛ mí 'bɪpɪ n'da ra xisu gue ra Rahab. Nɛ madague'bɪ man ra 'yomt'ɛni mam'bet'o, pɛ hinga nɛ a bi tho a 'bɪ mí tho yá mɛnguhɪ gue him mí ɛc'yɛi Oʒa. Nɛ nu'a í zimmanho ɪ yám 'bɛhni yɪ israhɛl, nɛ gue a í fadi mí ɛc'yɛi mbo rá mbɪi a Oʒa.

³² Nɛ xɪn ngu mi'da xtán zã xcá xi ahɪ, pɛ hinga xɔt'a yɪ ora ga xi ahɪ, nangue ra Gedeón nɛ ra Barac, nɛ nangue ra Sansón nɛ ra Jefté, nɛ nangue ra David nɛ ra Samuel, nɛ gátho mi'da yɪ pɔngahɪ.

³³ Nɛ mí ɛc'yɛi majuʒani Oʒa ɪ, nɛ gue'a í hyɔn rá ts'edi Oʒa ɪ, gue bi dɔp yɪ ʒa'i mí 'bɪpɪ n'danni mi'da yɪ hɛi 'bɪ mín sɪhmbɪ. Nɛ bin ts'ɪt'abi xɪn ho. Nɛ mí ɛc'yɛi majuʒani a bi sifi, janangue'a gátho bi zã bi 'yɔr bɪya. Nɛ nu'ɪ mi'da mí ɛc'yɛi majuʒani a Oʒa, janangue'a him bi za yɪ dɔzate.

³⁴ Nɛ him bin zɔ ɪ mi'da bí thɔtɪpɪ ja ra orno 'bɪ ɛmmɛ midí thoni nám pa, nguetho bi 'yɛc'yɛi a majuʒani ɪ. Nɛ him bi zã bi tho mi'da 'bɪ mí t'ɛmbi xtá tho nangue ra juai. Nɛ nu'bɪ mí güent yá ʒa'i ɪ mi'da, bi jap'a Oʒa bi zaqui. Nɛ madague'bɪ him mí ja yá ts'edi ɪ mi'da, pɛgue tengu'bɪ ya mí ja yá ts'edi 'bɪ mí 'yɛc'yɛi majuʒani Oʒa, nɛ gue'a í 'da ɪ yɪ dofɪi yán sɪihɪ.

³⁵ Nɛ mí 'bɪ i 'da yɪ xisu 'da'a n'danni, gue xi du yá t'ɪhni. Pɛ bi dɔmbɛni ɪ yá t'ɪhni 'bɪ mí 'yɛc'yɛi majuʒani ɪ yá mbe. Nɛ nu'ɪ mi'da bi ndesɛ bi tho nangue'a bi 'benza, nɛ him bi nde bi goh yá mbɪi guerpɪ xtá mba ma thɔgue, nguetho bi 'yɛc'yɛi majuʒani da bɔmanho bɪ ja ran dɔte ɪ, da mba bɪ ja ra te man'da xɪn ho.

³⁶ Nɛ nu'a í 'yɛc'yɛi majuʒani ɪ mi'da, nɛ gue'a í hyät' yɪn ɪcpi gue bi t'ɪspi, nɛ bi hyät' 'bɪ mí m 'benza, nɛ bɪ bi thu't'i 'da nangue yɪ cadena nɛ bi jot'a fädi.

³⁷ Nɛ bi tho ɪ 'da gue bi mba ma bat'ado. Nɛ nu'ɪ mi'da bi thɛngui nde nangue ra thɛgui. Nɛ mi'da í tho ra juai 'bɪ mí sifi da mba ma thɔgue. Nɛ mí 'yotho ɪ mi'da, nɛ í huɛhi thoho ɪ, mí he yɪ xidɛ'yo, nguetho pa ma ɪcpi. Nɛ mí sä ran ɪ gue mí pa ma ɪnbi. Nɛ gátho ɪ bi hyät'i, nguetho bi 'yɛc'yɛi

majuani a Oja.

³⁸ Ne him mí fadi gue man'da xun ho u, pe man'da di muui u xinda gue'u gätho ra ximhäi. Pe ha sä mí 'yotho bu ja yu uhäi 'bu mí 'dagui, nepu ja yu t'ohø. Ne mí 'buru ja yu hyädo nepu ja yu hyähäi.

³⁹ Pe gätho bi hnumanho u nangue bi 'yec'yei majuani Oja. Janangue'a i pa mfeni thoho u. Pe him 'bex bi hyan a bi xi a Oja di unni.

⁴⁰ Nguetho xí zän Oja 'be'a man'da xun ho da 'yot'e nangueju, gue 'darbu ní hamhbu ran ho u mí 'bah maya'bu.

12

Thocpa thoho ga tenhdu a ma ngurpihu ra Jesús

¹ Janangue'a nuju i 'bai xun ngu yu ja'i gue xu 'yurcahu a majuani Oja tengu ja dá xi ahü. Janangue'a ga 'ueju ts'u gätho di pajü, ne yu ts'oqui gue tengu'bu an thu'ti ma guahu, n'dahma ga häthu dan tihmbu nangue'a ran taha bin 'daju gueru go him min sä.

² Ne thocpa thoho ga hanthu a ma ngurpihu ra Jesús, janangue'a da zä n'dat'a ga øthu büya. Ne di jaju ga øthu tengu bi 'yøzehε, gue bi 'yec'yei majuani a Oja, ne gue'a í hyät' ran unbi bu ja ra pont'i a. Ne nu'a ran date bi nu, yün date u yu ts'om'bäi, emme ma ucpu a. Pe him bi zu da nu a tengu a, nguetho mí paði din ja ran johya m'bejua nangueju. Ne nuya bí 'buru mahets'i 'darbu ní mandaui Oja. Ne gueru i sixcahu bu.

³ Ne gam bεmhbu tengu bi 'yot' ra Jesús, bi hyät 'bu mí ts'ui, ne'bu bin unba bu 'buh yu ts'om'bäi. Janangue'a hin dan xømbühü, ne hin gam bεmhbu gue ga penju.

⁴ Pe nu ahü hinga ná εs'hu yu ts'oqui gueru gdí tuhü. Pe dami 'yes'hu u, madague'bu gdí tuhü 'da ahü.

⁵ Ha gá pumbenihü a ran zofo gue i xiju Oja, gue yú t'uhni gahu a, tengu mam bu ja ra t'ohni bu i εna:

Ma ts'unt'u i, dami beni 'be'a dí mber'a a ni Hmu, gue'bu bi xi i hapu gá 'bedi.

Ne xín gui säman'u 'bu bi zu i.

⁶ Nu'a ra Hmu i xänba u di huεqui, ne i fe u gätho u i εmbi yú t'uhni.

⁷ Dami hyäthu u yam fei, nguetho gue'u i xän'nahü u. Nu Oja i εna yú t'uhni ahü. Ne jo'o n'da ra t'uhni gue hin da xänba rá ta nangue yam fei.

⁸ Pe nu'bu hin da mber'ahu Oja, tengu u gätho yú t'uhni i fei, nu'bu, masque hin yú t'uhni ahü 'bu. Guín jahü tengu ra t'uhni gue hinga mfadi to'o rá ta.

⁹ Ne man'da, nu'bu mín t'uhnihü, gue'bu mí mbegba ma tahü dám 'buhmbu ua ja ra häi, dá numansuhu u. Hanja man'da hin dín umhbu da mbegbahu Oja, rá Ta ma mbühü, janangue ga tihmbu ra te ma mbühü.

¹⁰ Nu ma tahü ua ja ra ximhäi bi mbegbahu 'bu n'dandj, gue mí m beni xun ho. Pe nu Oja 'bu i fegbahu, zai xun ho i ørcahu, gue di jaju xtán hothogahu tengu a.

¹¹ Majuani hin dí εmhbu xun ho a ram fei 'bu ra ora dí sähu a, nguetho xun u. Pe nu'bu bin hoh ma mbühü nangue ram fei, ne dí 'bumanhohü büya, ne i hu ma mbühü.

Nts'utho 'bu ga hehmbu rá nde Oja

¹²⁻¹³ Janangue'a dan εhyahu mahøn'a gue ga thoju a rá 'befi Oja, ne hin ga 'uehmbu. Pe ga haxhu ra 'yu xun juani. Nubüya nu ni guahu guí hemfu, mí εna xtá 'uagui, pegue da yäni, da hyä ra ts'edi mahøn'a.

¹⁴ Ne gui hyomhbu hin gui damhbu n'da ra sui. Ne gui hyomhbu ra hogambu. Nguetho nu'a hin'yü ra hogambu hin da zä da nu a ra Hmu.

¹⁵ Ne 'da gdám fäxta nin 'yomfenihü n'da ngu n'da ahü, janangue'a hin dim 'bu i 'da ahü hin da nde rá mate Oja. Ne xinga n'da ahü din ja tengu n'da rá 'yu ra ts'oqui, gue hin di nequi 'bu rá mbüdi, pe nu'bu bi bøts'e din xändi, di ts'on u mí'da büya.

¹⁶ Ne dam fähmbu njon dan 'yomt'fenihü. Ne xín ga samhbu a rá mate Oja, tengu bi 'yot' ra Esaú, gue í pä a ra tuhü a rán japi mí εna xtí un'na Oja, gue rá mbüdi ts'unt'u ra Isaac.

¹⁷ Ne guí pahmbu 'be'a bi 'yot' ra Esaú, gue m'bejua bi nde a ran japi mí εna xtí un'na rá ta. Pe him mam bi zä bi un'na. Ne ts'edi bin zoni, pe him bi dñi 'be'a xtá 'yot' mahøn'a gue xtá hyän'a.

¹⁸ Gam bεmhbu 'be'a bi 'yot' yu israel, bi zøm bu ja n'da ra t'ohø ua ja ra ximhäi, gueru bi de ra sibi nts'utho, ne bi 'bexui yu

güi tengu 'b_u ra xui, n_e bin ja ra ndønthi 'b_u mi sih yún t'èdi Ojå _u. P_egue n'da ra hmεpya a tengutho b_u rá ngu Ojå gue εmme x_un d_uxqui.

19 N_e bi 'yøh ra th_uxi, n_e rá nde Ojå bi 'yø _u. N_e nu'b_u mí 'yø a rá nde _u y_u israhel, εmme bi 'yäh ra mate gue hin da 'yøh mahøn'a, nguetho εmme bin su.

20 Him mí hä't'i da 'yø a ra nde bi xifi, bi 'yèna: “Xinga n'da ra ja'i n_e xing y_u zu'uε da zä da däcua, nu'b_u da däcua, 'bexque da tho, n_e da mba ma 'yε'mado o gue da mba ma s_unza.”

21 εmme nts'utho 'b_e'a bin ja b_u. N_esε ra Moisés bi 'yèna: “Dí fet'i gue dín su.”

22 P_e nuj_u ya nju_uantho rá hnini Ojå b_u mahèts'i dí c_uth_u, i p_up_u ma mb_ui_u, gue Ojå z_ui 'b_ui. N_e i t'εmbi ra t'øhø Sión a rá hnini Ojå, n_e i t'εmbi Jerusalén b_u mahèts'i. N_e dá s_umhb_u b_u 'b_uh yám 'b_ehni Ojå mahèts'i gue y_u mahu_uhi thoho, guerp_u di munts'i i th_unde Ojå εmme di johya.

23 N_e dá c_uth_u b_u an thuts'i ma thuhuh_u b_u mahèts'i, guerp_u d_um petih_u gätho to'o bi hy_un ra herencia bi un Ojå. N_e dá c_uth_u b_u bí 'b_u Ojå ra Zε'mi di ju_unbi gätho. Nerp_u 'b_uh y_u mb_ui _u i tu, gue nu'_u bi t'εmbi x_un ho 'b_u mí hoc'a Ojå.

24 N_e dá c_uth_u b_u 'b_uh ra Jesús ma hoc-pateh_u b_u bí 'b_u a i ørcah_u ran hoqui ma'da'yo. N_e dí c_uth_u nangue rá ji ra Jesús 'b_u mí tho, í p_ungah_u Ojå a. Janangue'a man'da x_un ho i xij_u rá ji 'b_u mí tho, xinda gue'a rá ji ra Abel 'b_u mí tho, nu'a i ma di _unba a to bi hyo a.

25 Janangue'a i jatho dam fähmb_u hin ga h_ehmb_u a rá nde a in zoj_u ya. Gam b_emhb_u him bi zä bi zo a ran _unbi _u bi mb_esta a rá nde Ojå, 'b_u mí ts'ocua ja ra ximhäi. Janangue'a 'b_e xingui ts'_u da zä ga sohmb_u ran _unbi 'b_u ga f_estah_u a Ojå, nguetho mahèts'i b_u in zoj_u ya.

26 Nu'b_u mí man y_un t'èdi Ojå b_u ja ra t'øhø, bi japi bi 'y_un ra häi. P_e nuya i εn Ojå: “Man'dand_i ga japi di 'y_uni, p_e hinga høn ra häi, p_e n_e mahèts'i,” bi 'y_un Ojå.

27 N_e nu'a 'b_e'a gätho hingui d_u, da mba ma b_unt'i. N_e din z_um b_u _u hingui sä da mba ma 'ueque, gue nu'_u 'b_e'a gätho bi zän Ojå gue din z_um b_u.

28 N_e bin 'daj_u b_u di manda Ojå gue hingui sä da mba ma 'ueque. Janangue'a ga xihmb_u jamadi Ojå, n_e ga th_undeh_u ngue ga numansuh_u n_e ga suh_u. N_e gue'a numanho a b_uya.

29 Nguetho nu ma Ojåh_u di juadi 'b_e'a hingui numanho tengu ra sibi.

13

Ga øth_u a dí numanhoj_u Ojå

1 O guí ε'ts'a gnán huεj_u n'da ngu n'da ah_u tengu'b_u guidín cuh_u.

2 N_e guim b_emhb_u gui säyabah_u ja ni ngumhb_u to'o da zøm b_u. N_e nu'_u 'da njabu mí øt'e, bi zin _u 'da yám 'b_ehni Ojå bá nεxp_u mahèts'i n_e him mí p_udi.

3 N_e dami b_emhb_u _u y_u ofädi, ngue tengu'b_u n'da gn_un ofädithoh_u. N_e guim b_emhb_u _u bi mba ma _unbi, nguetho n_e ah_u i ja ni ja'ih_u gue sä da mba ma _un'ni ah_u.

4 N_e gätho ah_u guin numansuh_u a ran th_uti gá 'yøth_u ni xisuh_u, n_e a bi 'yøt'_u mi'da. N_e gam 'b_umanho nangue nin th_uti_u, njon di ts'on a. Nguetho di _unba Ojå to'o da 'yøt' ran 'yomt'èni, n_e _u hinga na din th_uti, n_e _u x_un th_uti nu'b_u i øt' ran 'yomt'èni.

5 N_e 'yo guí numanhoh_u x_un ngu ra mbeti. P_e gan johyah_u nangue hangu ts'_u i ja ah_u. Nguetho: “Nj_um'b_u ga hεc'ah_u, thocpa thoho ga jamansu ah_u,” bi 'y_un Ojå.

6 Janangue'a sä dan johyah_u 'b_u dí εmh_ub_u:

I fäxch_u ra Hmu,

n_e hin ga suh_u 'b_e'a da zä da 'yørcah_u y_u ja'i.

7 Dami b_emhb_u 'b_e'a bi 'yøt'_u y_u ng_urpi gue bi xi ah_u r_um hman Ojå. N_e guim b_emhb_u 'b_e'a bi bøni nangue ra te man nám 'b_u _u. N_e gui thoj_u a bi 'yut'ah_u, nangue bi 'yεc'y_ei maju_uni a Ojå _u.

8 Nu ra Jesucristo hingui dim pädi, gue'b_u go maya'b_u, n_ehya n_e gätho y_u pa høn'b_u go nj_um'b_u.

9 Janangue'a hin gan hy_ehmb_u da ts'ix ah_u b_u ma'ueni, guerp_u i hman y_um hma 'dahma 'dan'yo n_e hingam f_udi. P_e nu'a ná b_emhb_u rá mate Ojå gue'a ní zac ma mb_ui_u a, xinda gue'_u y_un t'èdi gue 'b_e'a i ts'i. Nguetho njo'o to'o xí zac y_u mb_ui 'b_u supi 'b_u ja a i si.

10 Pɛgue i jajɥ n'da ran ts'ihmɛ, tengu ra hmɛpya gue ra 'bøts'e mí øt' yɥ mbäjä bɥ ja ra nijä maya'bɥ, him mí ja ran t'ɛdi da zi.

11 Pɛ nu rá hmumbäjä yɥ israel 'bɥ mí mbøspa Ojä nangue yɥ ts'oqui, bi dɛxpɥ mbo a rá ji ɥ yɥ zu'uɛ, guerpɥ ja ra cuarto man'da xɥn dɛxqui. Pɛ nu yá ngø ɥ yɥ zu'uɛ mí zø bɥ ndehnini.

12 Nɛ gue'a bi 'yøt' ra Jesús, bin ɥnbi bi du bɥ ndehnini bɥ 'bɥh yɥ israel. Nɛ gue'a rá jise í hoc yɥ jä'i.

13 Pɛ ga mbähä ga tɛnhdɥ bɥ ndehnini bɥ 'bɥh ra Jesús, tengu'bɥ n'da na 'bɛngadahɥ bɥ ma'ueni.

14 Nguetho nuua ja ra ximhäi hin'yɥ ua n'da ma hninihɥ gue din zäi xɥn ho. Pɛ dí homhbɥ ra dɛhnini gue njäm'bɥ da gua a, guerpɥ nín zämhbɥ bɥ.

15 Nɛ nde'bɥ thocpa thoho ga thandehɥ Ojä nangue ma ndehɥ, nɛ ga xihmbɥ ra jamadi. Nɛ di thoc'a mam hmamhbɥ a ra Jesucristo, tengu'bɥ di un Ojä ma 'bøts'ehɥ.

16 Nɛ hin dam pumbɛnihɥ a na øthɥ ran ho, nɛ hin dam pumbɛnihɥ ga comhbɥ 'bɛ'a jajɥ, nguetho nɛ'ɥ tengu'bɥ yɥ 'bøts'e i numanho Ojä ɥ.

17 Nɛ gui 'yøthɥ a xi a ni ngɛrpihɥ, nɛ gui pähmbɥ ja yán t'ɛdi da xi ahɥ 'bɛ'a gui 'yøthɥ. Nguetho i fät'a ni mbɛihɥ ɥ, nɛ i jatho di dáp Ojä ra güenda nangue ahɥ. Gui 'yøthɥ a dán johya ni ngɛrpihɥ, nɛ hin da du yá mbɛi. Nguetho nu'bɥ hin gui 'yøthɥ a, xín da bømanho ahɥ 'bɥ.

18 'Yäfɥ rá m fäts'i Ojä nanguécähe, nguetho n'dat'a dí m bɛmhbe ga tɛnhde a, nɛ dí nde ga øthe xɥn ho gätho.

19 Dí ä ahɥ ra mate, gue ɛmmɛ gui 'yäfɥ Ojä di jaqui ga mbagä bɥ n'dihi.

I äp rán jäpi Ojä ɥ yá cu

20 Nu Ojä ra hocpate a, bi xoxpɥ 'bɥ ɥ xɥn du a ma Hmuhɥ ra Jesucristo, nu'a di jamansuc ma mbɛihɥ. Nɛ nu'a rá ji í hoc'a ran hoqui njäm'bɥ da guadi.

21 Nɛ dí äp rá mate Ojä da 'yøt'ahɥ hin hapɥ gui 'bɛhmbɥ, n'dahma da zä gui 'yøthɥ rá pähä a. Nɛ dí äp rá mate da 'yørcahɥ 'bɛ'a gätho i nde a rá ts'edi ra Jesucristo. Ga numansuhɥ Ojä gätho yɥ pa mazäi. Nɛ hønt'a gam bɛmhbɥ a.

22 Ma zi cu ahɥ, dí ä ahɥ ra mate hin gan xømbɛihɥ gui 'yøhmbɥ na ran zofo, nguetho nuna ram hma dá ot'ahɥ hingui ngu 'bɛ'a ma.

23 Ja n'da ram hma dí nde ga xi ahɥ, nu'a man 'yohɥhɥ ra Timoteo ya bi so'ts'i. Nu'bɥ da zøcua n'dihi, ga six 'bɥ dá mba bɥ.

24 Zɛnguagahɥ ts'ɥ bɥ gätho ni ngɛrpihɥ, nɛ gätho ɥ yɥ cu gue ma mi'yɛc'yɛihɥ. Nɛhya bá nɛxpɥ Italia i pɛn'nahɥ ran zɛngua.

25 Nɛ dí äp rán jäpi Ojä nangue gätho ahɥ. Nɛ hønt'a dí xi ahɥ ya.

SANTIAGO

Ra sɔcuʌ bi 'yo't'a ra Jacobo Santiago

Ran zengua

¹ Nugä drá Jacobogä, rá 'yɛhɛgä Oja ne ma Hmuh ra Jesucristo. Ne hɔnbu go hapu gá mbähä n'da ngu n'da ahü, dí zengua ahü ma meni ahü, ngue n'dat'u mam bombøtahü u 'de'mayoho yú ts'ant'u ra Israel.

Di 'dajm ran 'yomfɛni Oja

² Ma zi cu ahü, nde'bu dan johyahü 'bu dí sähü yun unbi, hɔnt'a go man unbi dín nuhü.

³ Nguetho dí pähmbü nu'bu da ts'ac ma t'ɛc'yɛihü, gue'a ní jajü ga häthü xun ho a.

⁴ Pɛ i jatho ga häthü xun ho ne hin gan suhü, ne gue'a dín te ma mbaihü a, ne di hajü xun ho ra ts'edi, ne nte ga 'behmbü büya.

⁵ Pɛ nu'bu hin dí pähmbü nda'a xun ho ga øthü, ga äfü Oja ran 'yomfɛni ne di 'dajm a. Nguetho di unni xun ho to'o da 'yäpi, ne hin di japi da mbɛ'ts' rá sä n'da.

⁶ Pɛ jatho n'dat'a gam bɛmhbü 'bu ja 'be'a dí äfü, ne hinga 'dahma'dan'yo gam bɛmhbü. Hin ga øthü tengu ra t'øthe bu ja ra daðadehe, hɔnbü go hapu ní 'yɛn ran dahi.

⁷ Nu ra ja'i i øt'e tengu a, sä im bɛni di un'na i äp a Oja, pɛ nte di unni.

⁸ Nguetho 'dahma'dan'yo im bɛnsɛ, ne hingui sä n'dat'a da 'yøt'e.

⁹ Pɛ ɛmmɛ di johya n'da zi hyoya 'yɛc'yɛi, nguetho i paði ɛmmɛ xun ngu di muui bü nan nu Oja.

¹⁰ Ne'a ra mɛmbeti 'yɛc'yɛi, ɛmmɛ di johya 'bu mi baði hinga gue'a rá mbeti ní numanho Oja a, ngue nu rá mbeti tengu yú døni u yu paxi i høe.

¹¹ Ngue nu'bu xpám bøx ra hyadi ɛmmɛ xum pa, di hman yu paxi ne i høh yú døni büya, ne him man di nɛcmanho. Dín jabü n'da ra mɛmbeti 'bu hɔnt'a ra mbeti in numanho, madague'bu di thoqui dim pɛfi, pɛ di 'bedi 'be'a gätho i pɛ'ts'i.

Ga häthü 'bu bi ts'äjü

¹² Nu'bu ga häthü yan unbi, dan johyahü büya. Nguetho nu'bu mi ts'äjü ne dá häthü,

ya din 'dajm ra temazai, tengu bi man Oja di 'dajm 'bu hɔnt'a gam bɛmhbü a.

Dím bɛnsɛhü yu ts'oqui

¹³ Nu'bu 'bu'a n'da da bɛni da 'yøt'a n'da ra ts'oqui, pɛ hin da 'yɛna Oja bi bɛnbi. Nguetho xun ho Oja ne hingui xifi da 'yøt' ra ts'oqui n'da ra ja'i, ne xín da zä da si Oja da 'yøt' ra ts'oqui.

¹⁴ Pɛ n'da ngu n'da yu ja'i 'bu im bɛni da 'yøt' yu ts'oqui, pɛ bin 'yørpazɛɛ nangue rán 'yomfɛni sɛ.

¹⁵ Ne nu'a 'be'a bi numanho sɛ, ne nu'bu mi bɛni da 'yøt'e, ne gue'a dí mbaxca yu ts'oqui rá mbüi a. Ne nu'bu mi 'yøt'u yu ts'oqui mi bɛni, ne man'da bi thoqui bi 'yørbüya, ne gue'a dí nu ran unbi mazai a büya.

¹⁶ Ma zi cu ahü, hin dan hyäzɛhɛhü 'bu dí øthü yu ts'oqui, gue'a hin gam bɛmhbü Oja di 'bɛcpahü.

¹⁷ Nguetho xun hotho 'be'a gätho di 'dajm Oja, ne hɔnt'u gätho xun ho bí nɛxpü bí 'bu Oja, ngue bi zän yu nyot'i ua ja ra häi. Nu'bu ja'bu di 'beh yün nɛqui 'bu xü 'bät'u, pɛ nu Oja njam'bu di 'beh ran ho.

¹⁸ Rá pähä zɛhɛ Oja bi xändgahü 'bu má hambahü rá m hma majuañi, ne yú t'uhni gahü a büya. Janangue'a man'da xun hojü xinda gue'u mi'da gätho bi 'yøt'e.

Dan xähmbü ram hma ne ga øthü yün thehü

¹⁹ Gue'a dí pähmbü a, ma zi cu ahü. Janangue'a dan ɛhya dan xähmbü a rá m hma, xinda gue'bu go dan yäɛhü, ogue ga ɛmhbü go dí paɛhü ngue dan junthü.

²⁰ Nguetho nu'bu dadín junthü, hingui sä ga øthü 'be'a nde Oja.

²¹ Pɛ ga ɛshü a ná øthü yu ts'oqui, ne ran ts'o zai dá bɛmhbü. Ne hin dan 'yɛzɛhɛhü. Janangue'a dá zä ga cü't' ma mbaihü a ram hma, tengu'bu n'da ra hmudä da thupü, ne din te bü. Ne gue'a dí pøcpa ma mbaihü a büya.

²² Pɛ hinga hɔntho dan xäthohü ram hma. Nguetho dán hyäzɛhɛhü 'bu dím bɛmhbü hin'yü man'da ga øthü. Pɛ i jatho thocpa thoho ga øthü yün thehü a ram hma dadín xähmbü.

²³ Nguetho nu'bu dí ɛmhbü dadín xähmbü ram hma, ne hin dí øthü yün thehü, dadí pumbɛni thohü a dán xähmbü 'bu. Tengü'bu

dí hęthę ran hyędä ma hmihę, ne hin dí ząmhբę bę.

²⁴ Dá nuhma a ma hmihę, pe 'bex dá pumbęnihę 'bę má 'uehmbę.

²⁵ Pe nu'bę dan ząmhբę a ra 'da'yomhma, gue'a di zeję ga ęthę yán thehę a. Ne nu'bę ząi dí ęthę a, ne hin dí pumbęnihę a, di jęcpahę Ojå bųya nangue 'be'a gątho dí ęthę.

²⁶ Nu'bę sä ęna ęrpa rá 'befi Ojå n'da, ne hin di jamansu 'be'a ma, din hyäzehe 'bę, ne nte ní mbat'a ní 'yęrpa rá 'befi Ojå 'bę.

²⁷ Pe nuna majuaņi rá 'befi Ojå ma Tahę da numanho 'bę ga fąxhę yę hyoya t'ųhni, ne yę xisu xęn du yę ndę, ngue in nu ran ųnbi. Ne nde'bę dam fąsehę hin di ts'onga man 'yomfęnihę rán t'ęt'e ra ximhäi.

2

Hin ga huandahę to'o gan numanhohę

¹ Ma zi cu ahę, nu'bę dí ęc'yęihę ma Hmuhę ra Jesucristo ngue mixte xęn ho a, nde'bę ga ęthę tengu i ęt'a, ngue hin ga huandahę to'o dín numansuhę.

² Xi'bę da zęm bę ja mam petihę n'da ran 'yohę i fo rá 'yę ram fo'yę ęmmę xęm hmadi, ne mahotho rá he. Ne da zęm bę n'da zi hyoya hingui ho rá he.

³ Ne man'da gan numanhohę a mahotho rá he, xinda gue'a n'da zi hyoya. Ne ga ęmfę a mahotho rá he: "Nu'i n'yę, damin säya ts'ę ua ja ran thuts'i," ga ęmfę. Ne nu'a zi hyoya bųya: "Nu'e, damim 'bäh nę ogue dami hyuh nę häi ja rá hyo ran thuts'i," ga ęmfę a bųya.

⁴ Ha hin dím bęmhբę ngue yoho man t'ęt'ehę 'bę dí samhբę a nan hyoya ę 'da, ne nu'a na męmbeti ę 'da, gue'a na ęspahę. Ne guexta'a ra ts'oqui dí ęthę 'bę dí huandahę a dín numanhohę.

⁵ Ma zi cu ahę, dami 'yęhmbę na ga xi ahę. Ha him bi huan Ojå ę xęn ngu i hyoya bę na nu ra ximhäi, ngue da dín a man'da di muui, ngue da gomhբę yán jąpi ę di un yę t'ųhni Ojå. Ne gue'a bi ma majuaņi di un'ndę to'o gątho da bęn a.

⁶ Pe nuya gá 'yąsąbahę yę hyoya. Ha hin dí pąhmbę ngue gue'ę yę męmbeti di ųngahę, ne i sixcahę bę ja yę ngunts'ųt'abi.

⁷ Ha hinga gue'ę yę męmbeti dí ęhmbę im man ra ts'ore nangue rá hoga thuhu ma Hmuhę ra Cristo.

⁸ Pe: "Ga huęc ma mija'ihę tengutho bę na huęczehe ma jå'ihę." Guehna xęn ho ga ęthę na, nguetho rán t'ędi ra Cristo mixte thoho a, tengu man t'o't'i bę rá m hman Ojå.

⁹ Pe nu'bę hinga gątho yę jå'i dadí huęję, ra ts'oqui a dí ęthę 'bę, ne dín dupatehę a ran t'ędi ngue im ma gątho 'da i gu bę dán huęję.

¹⁰ Pe dín ndehę made tho ga ęthę gątho rán t'ędi Ojå. Pe madahęnt'a n'datho rán t'ędi Ojå hin dá ęthę, ya dín dupatethę gątho rán t'ędi Ojå 'bę.

¹¹ Ngubę dí ęrpahę yán t'ędi Ojå ngue bi 'yęna: "O guí ęthę ran 'yomt'ęni," ne: "O guí hęcpahę rá te ni mija'ihę," bi 'yęna. Madague'bę hin dí ęthę ran 'yomt'ęni, pe dí hęcpahę rá te ma mija'ihę, guemhma dín dupatethę gątho rán t'ędi Ojå 'bę. Nguetho n'dat'a Ojå bi ma gątho yán t'ędi.

¹² Pe nu'a rán t'ędi ra Cristo, gue'a di zeję ga ęthę yán thehę. Ne gue'a rán t'ędi dí 'yąngahę Ojå a 'bę dá ęthę o hin'na. Janangue'a ga jamansuhę a dím mamhբę ne'a dí ęthę.

¹³ Ne nu'bę him bi 'yęt' ran huęcate n'da, ne hingui ngu 'be'a dí huęc Ojå a 'bę bi juąnbi. Pe nu'bę bi 'yęt' ran huęcate n'da, da bęmanho 'bę bi juąnba Ojå a.

Hingui ho 'bę nte n'yoi yęn t'ęt'e rá t'ęc'yęi n'da

¹⁴ Ma zi cu ahę, 'be'a gue ní mba a i ęt' i 'da sä ęna ja yę t'ęc'yęi, pe hingui ęt'ę yán thehę. Hin da yąn Ojå n'da 'bę sä ęna ja rá t'ęc'yęi.

¹⁵⁻¹⁶ Xi'bę 'bę'a n'da ma cuhę ra 'yąhe ne sä ra thuhu. Ne ga ęmfę: "Ní mba, bá he ni he, ne bán sihme, da hyu ni mbai," ga ęmfę. Pe nte dá unhdę 'be'a honi. 'Be'a gue ní mba a dá ęrpahę 'bę.

¹⁷ In jabhę n'da 'bę hingui ęt' yęn t'ęt'e rán säui rá t'ęc'yęi, nu rá t'ęc'yęi nte di muui, tengu bę n'da ra du ngue hingui di 'yąni.

¹⁸ Pe nu'bę gui 'yęnję: "Nu'i ja ni hogant'ęt'e, pe nugąhe dí ęc'yęi mbo ma mbaihe." Ne ga xi'ahę bųya, dami 'yurca ni t'ęc'yęi ngue nte n'yoi nin t'ęt'ehę, gan nugą. Nugą da zą ga ut ahę yęn t'ęt'e dí

øt'ä, janangue'a di nequi ma t'εc'yεigä ngue majuani a.

¹⁹ Guí pažmbu i 'bu Oja, pe hin dí gua a zi ts'u. Nguetho ne'u yu zıthı i pađi i 'bu Oja, pe εmme di fet'i, nguetho yán sũihı Oja u.

²⁰ Gyá 'yambũihı, ha hin guí pažmbu ngue xingui ts'u nte di muui ni t'εc'yεihı 'bu hin te guí øthı.

²¹ Nde'bu gam behbı ts'u nangue mam bombøtahı ra Abraham. Ja bi nequi a xmi pa Oja xun ho 'bu mi 'yøt'a bi xifi, ngue bi gäxpı ja ra do a Isaac rá ts'unt'u, ngue εna xtá hyo xtı un'na Oja.

²² Nangue bi 'yεc'yεi mbo rá mbũi, bin ja ra ts'edi buya ngue da 'yøt'u yán thehı. Janangue'a rá m pe ra t'εc'yεi u yun t'øt'e.

²³ Ne gue'a mi mam bu ja rá m hman Oja, bi 'yεna: "Nu ra Abraham bi 'yεc'yεi a bi man Oja, janangue'a bi 'yεmp Oja xun ho," ne bi 'yεmbi rá amigo xun ho Oja buya.

²⁴ Dí pažmbu ya, i εmp Oja xun ho n'da ra ja'i 'bu øt' rán säui rá t'εc'yεi, ne hinga sä da 'yεna εc'yεi Oja.

²⁵ Ximangutho a Rahab, ngue ra xisu zaı min 'yomt'εni mam 'bet'o. Pe bi 'yεmp Oja xun ho 'bu midı nequi rá t'εc'yεi, 'bu mi 'yøt'a ran ho bi 'yøt'e, ngue bi jamansu u yu 'yεc'yεi 'bu mi mba bá aspa rá hnini. Ne bá uti n'dan'yo ra 'yu bá hax 'bu mam bá pengui, janangue'a him bi mba mfent'i u.

²⁶ Ja ga pažmbu buya ngue hingui ho rá t'εc'yεi n'da 'bu hingui øt'u yán thehı, tengu n'da ra ja'i xun du ngue hin'yı bu rá mbũi.

3

Ga samzehe ma janihu

¹ Ma zi cu ahı, nde'bu hinga gätho dan xänbatehı bu ja ram peti. Nguetho dí pažmbu Oja da nu 'be'a dí øthı, ne nuje, man'da da 'yängahe Oja, xinda gue'bu hin xcán xänbatehe.

² Ne gätho gahı xun ngu yu nidi ja'bu dí øthı yu ts'oqui. Pe nu'bu 'bu'a n'da xinga n'da ra ts'oqui im ma, ya xun te xun ho rá mbũi a, ne i pađi di jamansu xun ho gätho i øt'a 'bu.

³ Tengu'bu dí cärbahı yán ts'are yu fani, da 'yøt'a dí xihmbı buya, ne hinga hønt'a rá nde di 'bät'i, pe 'da dí 'bäthoho. Ngutho 'bu i samzehe rá jani n'da, ne hinga hønt'a

rá m hma da bađi da zammi, pe da da bađi di jamansu xun ho gätho i øt'e.

⁴ Ne tengu ra daıbarco, madague'a xu ndoho, ne ts'edi ran dađi i joni, pe εmme zicue a ní mba ma 'yoni, pe hønbı go da ndepe dí mba a di 'yoni.

⁵ Ngutho ma janihu, zicue, pe εmme xun ngu da bøni nangue 'be'a da ma. O tengu'bu n'da ra despi zicue, pe εmme xun ngu 'be'a da 'yudi, ne da zä da 'yu a n'da ra xanthø xu ndoho.

⁶ Nguetho ma janihu tengu'bu n'da ra sibi. Ne man'da xun ts'o øt' ma janihu xinda gue'a ma 'yehı ogue ma guahı. Ne gue'a ní ts'oni gätho dí øthı a, ne di xand ran ts'o gätho ra ximhäi, ngue di benba a ra zıthı.

⁷ Pe nu yu ja'i man'da da zä di maxubi hønt'a go má zate ne yu doja ne yu pozı ne yu huı.

⁸ Pe nu rá jani n'da, njo'o to da zä di hat ra 'yu. Ne i hote, tengu n'da ra pozı, εmme in cue, ran dađe a rá nde.

⁹ Nangue ma janihu sä dí εmhbu dí εspahı Oja ma Tahı, pe ne dí äfu ra 'yanthı ma mija'ihı. Pe nu'u, bi zän'na Oja u, bi ndepe dim 'bũi tengu tho Oja u.

¹⁰ N'dat'a ma ndehı ná yahı 'bu dí εspahı Oja ne'bu dí äfu ra 'yanthı ma mija'ihı. Pe ma zi cu ahı, hingui sä ga øthı tengu a.

¹¹ Ha i sä 'darbu da bøhmi ra dehe xun ho a ra dehe xun xı.

¹² O 'be'a di ja yu za'ixi, ma zi cu ahı, ha ne'u yu peni i zıpı. O xi n'da ra zabot'i, ha zıpı yu ixi. Xıngui sä 'darbu da bøhmi ra dehe xun ho a hingui ho.

Bı nexpı bı 'bu Oja ran 'yomfεni xun ho

¹³ Nu'bu dí pažmbu ran 'yomfεni, pe ga uhmbı 'bu, nangue ran hocja'i ga øthı, ne hin dan 'yεzehehı, guerpı da fađi majuani i ja man 'yomfεnihı.

¹⁴ Pe nu'bu xun ju dí m benba ma mija'ihı nangue ran ts'εya, ne dadı mispahı, ne sä dí εmhbu ja man 'yomfεnihı, pe ra fehni a dí m mamhbı 'bu.

¹⁵ Pe nuna ra ts'on'yomfεni na him bı nexpı bı 'bu Oja, pe bi nequida ua ja ra ximhäi, ne dá bense ma mbũihı, ne ra zıthı bi beıgahı tengu na.

16 Nguetho nu'bu dí øthu ran ts'eya, ne dín nde dam mixtehu, nu'bu, dí øthu gátho yu ts'oqui 'bu, ne yu sui.

17 Pe nu ran 'yomfëni di 'daju Oja, n'dat'a gam bëmhbü, ne ga hocpahü rá mbüi ma mijá'ihü, ne gan numanhohü ü, ne din ja man huëcatehu, ne ga fäxhü ü, ne hin da goh ma mbüihü 'bu ja a dí xihmbü ü, ne hin ga häthü ü.

18 Pe nu'bu jante thoho ga hocpahü rá mbüi ma mijá'ihü, dí øthu tengu'bu dí pomhbü ra hmudä dí bøx ran ho 'bu.

4

Hin ga øthu rá pähä ra ximhäi

1 Ha hin guí pähmbü hapü di nequi ü yün sui guí øthu, ne yün heque. Ha hinga gue'ü di ho ni mbüi zehëhu a gnín sühmbü.

2 Nu'a hin ní zä guí tïmhbü a guín ndehü, gue'a gnín hote thohohü a. Ne gue'a ran ts'eya a gnín sühmbü 'ne gnín tunhdü, nguetho hingui sä guí tähmbü a guín ndehü nangué ni pähä zehëhu. Pe hin guí tïmhbü ngue hin guí äfü Oja.

3 Pe madague'bu guí äfü Oja a guín ndeschü, pe hin di 'da'ahü, nguetho hingui ho guím bëmhbü, guín nde guí xänd ni pähä zehëhu.

4 Sä guí ëmhbü hønt'a Oja guím bëmhbü, ne ya guí ten thohohü ra ximhäi. Ha hin guí pähmbü gadín sühmbü Oja 'bu guín numan-hothü ra ximhäi.

5 Uague guí ëmhbü säti thoho bi man rá t'ohni Oja ngue bi 'yëna: "Pe ëmmë dín ndepe da bëngui, janangué'a dá un ma Hogandähi di huëc'ü, ne di jamansup yá mbüi," bi 'yën Oja.

6 Pe di zet'a ni mbüihü Oja, n'damhma da zä hønt'a guim bëmhbü a. Janangué'a ën Oja, di un rá mate n'da 'bu hin din 'yëzëhe, pe da zü a n'da 'bu din 'yëzëhe, i ën rá t'ohni Oja.

7 Damin unsehü ya ngue di manda ahü Oja, ne dami sühmbü ra zïthu, da 'dagui nangué'ahü.

8 Zäi damim bëmhbü ngue 'darbü guí 'bühmbü Oja, ne zäi da hyut'a ni mbüihü büya. Dami 'yëshü yu ts'oqui guí øthu, ne hingui yoho da bën ni mbüihü.

9 Pe i jatho da du ma mbüihü nguetho dyü ts'om'bäi hü. Ne dan zomhbü, hingui sä dan thethohü. Nu ma thedehü dim pommi ra ts'oni, ne nu man johyahü dim pommi ra dumbüi.

10 Ne ga øthu ngue hin'yü ma ts'ëdi zehëhu bü ja rá hmi Oja. Ga äfü ra punbi, janangué'a di pungahü ne di jajü dan johyahü büya.

Hin dan c'qman'ühü

11 Ma zi cu ahü, o gadín c'qman'ühü, nguetho nu'bu gadín c'qman'ühü, masque guím bëmhbü hingui ho rán t'ëdi Oja i ëna dan huëjü. Ne nu'bu hin dí øthu rán t'ëdi Oja, ëna gue'bu jase man t'ëdihü 'bu.

12 Pe hønt'a n'da sä di 'daju yün t'ëdi, nguetho Oja a, ne hønt'a sä da yän'a n'da ne i sä di jua'a n'da. Pe ha dím bëmhbü dyü ojahü ngue sä ga ëmhbü ja yü ts'oqui ü 'da.

Hin dí hand bü ní 'yëh man zaquihü

13 Mbähä dan 'yomfënihü ts'ü ya, nguetho dí ënthohü: "Nuya ogue nixudi ga mbähä n'danni, dam 'bühmbü n'da jëya bü, ne dam pëhmbü, ga tähmbü," dadín 'yëmfü.

14 Pe hingui sä gam mamhbü tengü a, nguetho ya hin dí pähmbü 'be'a ga øthu, ne hin dí hand bü ní 'yëh man zaquihü. Tengü tho n'da ra güi, guín nu, jabü, ne xø gán nu, hin'yü bü. Njarbü n'da ra jä'i.

15 Pe nde'bu ga ëmhbü: "Nu'bu da nde Oja, dam 'bühmbü ts'ü, ne din ja 'be'a da zä ga øthu büya." Guehna gam mamhbü na ya.

16 Pe dán 'yëzëhehü 'bü hin dá äfü Oja 'be'a da zä ga øthu. Pe ra ts'oqui a.

17 Nu'bu dí pähmbü a ran ho, ne hin dí øthu a, ra ts'oqui a 'bü.

5

N'da ran zofo i sih yü membëti

1 Damin 'yomfënihü ts'ü gyü membëtihü, gan zomhbü ne ga mbahmbü nguetho nts'utho ra 'yänthjü guin nuhü.

2 Nu'a 'be'a gä guí pëshü tengü'bü xü 'ya bü nam bën Oja, ne ni hehü tengü'bü xün za yü zu'uë.

3 Nu ni mbëtihü xün ts'om bü na nu Oja a, nguetho nin ts'iyatehü a gní tïmhbü ü, ne hin gä pähmbü nda'a xün ho xquí jafü. Ne gue'a dí jua ahü a tengü'bü ra sibi. Ne tengü'bü

guidí munsh_u a ran _unbi guin nuh_u 'b_u ran zεgui.

⁴ Gá hyät ni mbe_ufi_u hin gá juarpah_u yán zäbi 'b_u min xop_u ni huā_uhi_u. Ne nu'a ran zäbi gá cōnba ni mbe_ufi_u, ne gue'a dí yāp ah_u a. Ne nu'a rá ts'oni ni mbe_ufi_u bi 'yō Ojā tate thoho rá ts'edi, ne da hyā ra güenda nangue'ū.

⁵ Nu'ah_u gám 'b_uhmb_u nangue nin johya zεhεh_u nguεcua ja ra ximhäi gyá ziyateh_u. Ne bi zac ni mb_ui_u tengu n'da ra ts'edi. Pe gue'a dín ja'ah_u tengu'b_u ran thots'udi 'b_u rán zεgui ra pa.

⁶ Ne nu'ah_u guí coth_u fädi _u nte in dupate, ne xø guí hoh_u b_uya, ne hin di mu.

Ga häth_u 'be'a i t'ørcah_u

⁷ Janangue'a ma zi cu'ah_u, nu'b_u i t'ørcah_u a, pe hin dan xømb_ui_u, ne ga tømhb_u gue'b_u go bá εh ma Hmuh_u ra Cristo. Tengu'b_u dí tuhmb_u y_u hmudä ua ja ra häi, dí tømhb_u hōnt'b_u go njām'b_u ba εh ra 'ye, di hoqui 'be'a gä xtá tuhmb_u b_uya. Ne din ja a mi numanhoh_u din ja b_uya.

⁸ Janangue'a ga sεth_u hin dan xømb_ui_u, nguetho ya him maya'a ba εh ra Hmu.

⁹ Ma zi cu'ah_u, hin ga εmh_u rá ts'oqui na n'da ma cuh_u 'b_u dín nuh_u y_un _unbi, ne xømhma di _ungah_u Ojā. Pe guim bεmh_u mi ts'utho da zø'a ra zε'mi ya.

¹⁰ Ma zi cu'ah_u, gam bεmh_u gue bi hyät y_un _unbi _u yá pøngahyā Ojā, ne ngutho ga häth_u _u.

¹¹ Nguetho dí pāhmb_u majāpi _u i hät y_un _unbi. Xtá øhmb_u ngue bi hyät y_un _unbi a ra Job, ne x_un ngu ran ho bi t'ørpa m'bejua. Nguetho nu'a Ojā x_un ngu rán huεcate ne x_un ngu rá mate.

¹² Hnεhi thoho hin ga uāspah_u rá thuhu Ojā a mam hmansεh_u, xín ga ndønbah_u rá thuhu 'be'a man'da jaua ja ra häi ngue ga εmh_u di zεrca mam hmansεh_u. “Ha guí εc'yēi a dí xi'i uague hin'na,” ga εmthohoh_u. Janangue'a hin di _ungah_u Ojā.

Dan yāh_u Ojā

¹³ Nu'b_u dín nuh_u ran _unbi, dan yāh_u Ojā 'b_u. O nu'b_u dadín johyah_u, dan tuhmb_u n'da ra thuhu ngue dí εspah_u Ojā.

¹⁴ Nu'b_u x_un _uja, ga xihmb_u y_u ngarbi b_u ja ram pεti ba εhε da 'yāp rá mfäts'i ra

Hmu, ne da jaj_u ra aceite nangue rá thuhu ra Hmu.

¹⁵ Ne Ojā di 'uec'a ran _u dí hεmf_u, nguetho dá εc'yēih_u ngue majuāni da yānj_u 'b_u má äf_u a. Ne nu'b_u ma ts'oquih_u a dán hyεnhd_u, pe di pungah_u.

¹⁶ Ne dan xih ma ts'oquih_u n'da ngu n'daj_u, janangue'a da zä dan 'yāf_u rá mate Ojā n'da ngu n'daj_u, ne nu'b_u x_un _u n'da da yām b_uya. Nguetho x_un ngu rá ts'edi da 'yōt' Ojā 'b_u da 'yāp a majuāni n'dat'a Ojā im bēni, ne gue'b_u di bēnba Ojā a i ädi.

¹⁷ Tengu a ra Elías, nu'a n'da ra jā'i thoho tengu gah_u, ne bi hyāh rá mbai bi 'yāp Ojā ngue hin din 'ye. Ne him bin 'ye ua ja ra ximhäi gätho nhyunjεya ne n'dato zāna.

¹⁸ Ne xø bin yāui Ojā mahøn'a ngue bi 'yāp ra 'ye. Ne bá pēnh'na Ojā ra 'ye, ne bi bøx y_u hmudä ua ja ra häi b_uya.

¹⁹⁻²⁰ Ma zi cu'ah_u, nu'b_u n'da ra 'yεc'yēi da 'uep_u ja ra 'yu x_un juāni, ne nu'b_u da zä ba sih_u mahøn'a, ga pāhmb_u ngue dá yānbah_u rá te a xí 'uegue. Ne madague'b_u x_un ngu yā ts'oqui, pe bi mba ma punbi.

1 PEDRO

Ná n'da ra sɔcuɔ bi 'yo't'a ra Pedro

Ran zengua

¹ Nugä drá Pedrogä, ma 'bäigä'be ra Jesucristo. Dí pɛnh'nahɛ ra sɔcuɔ gyɛ 'yɛc'yɛihɛ ra Cristo, n'da'a n'danni gá mbähä ja ra häi Ponto nɛpɛ Galacia nɛpɛ Capadocia nɛpɛ Asia nɛpɛ Bitinia.

² Nu ma Tahɛ Ojɔ maya'bɛ thoho bi huancahɛ, nɛ bi zänni da 'yɔrcahɛ yú t'uhni gahɛ. Nɛ bi 'uega ma mbuihɛ a rá Hogandahi Ojɔ, nɛ bi mbän rá ji nanguejɛ a ra Jesucristo, guɛpɛ nan zä ga ɔthɛ a i xijɛ. Dí äp'a Ojɔ ngue man'da gui hyámhbɛ rá mate, nɛ man'da da hyu ni mbuihɛ baya.

Ga tafɛ ran dɔte

³ Jamadi Ojɔ, ngue nu rá Ta ma Hmuhɛ ra Jesucristo, nɛ rá Ojɔ a. Nguetho xɛn ngu rán huɛcate bi jajɛ dám 'buhmbɛ ma'da'yo. Nuya dí pähmbɛ gan nuhɛ ran ho mazai, nguetho bi dambɛni ra Jesucristo.

⁴ Nɛ nuya dí tɔmhɛ ɛ yɛ erencia di 'dajɛ Ojɔ ngue m'be'ts'i bɛ mahɛts'i, nɛ njám'bɛ dim 'bedi, nɛ njám'bɛ din ts'oni.

⁵ Nɛ nuya i fäjɛ Ojɔ nangue rá ts'edi, nguetho dí ɛc'yɛihɛ a. Nɛ ya i sänni da yanjɛ xɛn ho 'bɛ bi zɔn ra pa ran zɛgui.

⁶ Nɛ nu'bɛ dím bɛmhɛ ya, nɛ guehya ní 'dajɛ ran johya, madague'bɛ da du ma mbuihɛ bɛ na sähɛ hɔnt'a go man ɛnbi 'da yɛ pa ya, 'bɛ da 'yɛn Ojɔ.

⁷ Tengu ra oro i ts'ä ngue ra sibi ngue din hogui. Nɛ ngutho ma t'ɛc'yɛihɛ i ts'ä, nɛ man'da di muui a xinda gue'a ra oro ngue dim 'bedi. Janangue'a di nɛcmanho ma t'ɛc'yɛihɛ 'bɛ bá peng ra Jesucristo, nɛ da numanhojɛ, nɛ di 'dajɛ ran ho, nɛ 'darbɛ dam 'buhmbɛ baya.

⁸ Nɛ nuya madague'bɛ hinga nán nuhɛ ra Cristo, pɛ ɛmmɛ guín numanhohɛ a. Nɛ madague'bɛ hin guín nuhɛ a ya, pɛ guí pähmbɛ majuani a. Janangue'a ɛmmɛ dadí johyahɛ, tengu tho'bɛ ya dí 'buhmbɛ ra Cristo bɛ mahɛts'i. Nɛ hin di jua ɛ mam hmansɛhɛ gam mamhbɛ a ran johya.

⁹ Nguetho ya dí dɛ'mi dí hámhbɛ a dí tɔmhɛ, ngue da yanjɛ Ojɔ.

¹⁰ Guehna bi 'yo't'ɛ yɛ pɔngahya maya'bɛ ngue da yanjɛ rá mate Ojɔ. Nɛ bi hyádumbɛi min nde xtám badi xɛn ho 'bɛ'a nam bɔn a ram hma bi 'yo't'ɛ.

¹¹ Min nde xtám badi jam'bɛ din ja a, nɛ nda'a ní pa din ja a bi man rá Hogandahi ra Cristo mi o yú mbui. Nguetho bi bɛnbi da 'yo't'i 'bɛ'a da 'yɔt' ra Cristo 'bɛ bi zɔhɔ, ngue da nu ran ɛnbi ngue da tho, nɛ da t'ɛspa 'bɛ m'bejua.

¹² Pɛ bi xi Ojɔ ɛ yɛ pɔngahya ngue hin da bɔsɛ, xinga gue'ɛ yɛ jã'i mi 'buhmbɛ, pɛgue gue'a go i sijɛ a ya nangue ran ho ma'da'yo. Nɛ nu'ɛ to bi xijɛ na, bi ma nangue rá Hogandahi bá pɛnpa Ojɔ. Nɛ'ɛ yám 'bɛhni Ojɔ mahɛts'i ɛmmɛ in nde da badi 'bɛ'a nam bɔn a i sijɛ ya.

I xijɛ Ojɔ ngue xtán hojɛ

¹³ Pɛ nuya dan sähɛ ga ɔthɛ a rán thɛhɛ a dí tɛnhɛ, ngue ga sãmzɛhɛ ma mbuihɛ 'bɛ'a gätho dím bɛmhɛ. Nɛ hɔnt'a rá mate Ojɔ ga tɔmhɛ di 'dajɛ 'bɛ bá ɛh ra Cristo.

¹⁴ Nɛ ga ɔthɛ 'bɛ'a i xijɛ Ojɔ, tengu yɛ t'uhni i ɔt'a i xih yá ta. Nɛ hin ga ɔthɛ tengu mi ɔthɛ mam'bet'o ngue ma pähä zɛhɛhɛ 'bɛ nte mi pähmbɛ.

¹⁵ Pɛ gä xtán hotho ga ɔthɛ, nguetho xɛn hotho Ojɔ ngue bi zoncahɛ bi 'yɔt'e yú t'uhni gahɛ a.

¹⁶ Tengu nt'o't'i: "Xtán hotho ahɛ nguetho xɛn hotho gä," bi 'yɛn Ojɔ.

¹⁷ Pɛ nu'bɛ dí yähɛ Ojɔ, dí ɛmfɛ ma Tahɛ. Pɛ gam bɛmhɛ njuantho da gurcahɛ 'bɛ'a dá ɔthɛ n'da ngu n'dajɛ. Janangue'a dam fähmbɛ ngue gan numansuhɛ Ojɔ gätho yɛ pa dí 'buhmbɛ ua ja ra ximhäi.

¹⁸ Nguetho dí pähmbɛ bi yanjɛ Ojɔ nangue yɛn t'ɔt'e bi xänga ma tahɛ säti thoho. Pɛ hing ra mbɛti í yanjɛ a, nu'a dim 'bɛ'a.

¹⁹ Pɛ bi yanjɛ ra Cristo 'bɛ mi du ngue bi mbän rá ji, nɛ hɔnt'a da zä di pø a n'da a. Nguetho xɛn hotho ra Cristo, tengu n'da ra dɛ'yo mi man Ojɔ maya'bɛ ngue da 'bɔts'e, pɛ gue'a hing ra mbɛdi nɛ xɛn hotho.

²⁰ Nu ra Cristo bi ts'änni din yante 'bɛ hin ní 'yɔt' ra ximhäi a Ojɔ. Nɛ ran zɛgui ya ja bi nɛqui ua ja ra ximhäi nanguejɛ.

21 Nε nangue ra Cristo bi zøcua, gue'a dá εc'yεihε Ojå ya, ngue bi xox a ra Cristo 'bε mi du, nε bi 'yεspi. Janangue'a dí pãhmbε majuani di 'dajε rán ho Ojå dí tømhbε ya.

22 Nuya nangue rá Hogandahi Ojå dá tenhdε ram hma majuani, nε gue'a dán hojε a. Nε gue'a dán zä ya majuani ga huεc ma cuhε. Janangue'a mpähä thoho dan huεjε n'da ngu n'dajε nangue gätho ma mbuihε.

23 Nguetho dám 'bεhmbε ma'da'yo nangue rám hman Ojå da hyät'i mazai a, nε njãm'bε di 'bεh rá ts'edi a. Pε nu ma tehε bi 'dac ma tahε nε ma mbehε, hinga gue'a da hyät'i mazai a.

24 Nε nt'o't'i:
Tengu yε paxi thoho yε jå'i,
nε gätho xεn ho 'bε'a pε'ts'i tengu yé døni ε yε paxi.

Pε nu yε paxi di hmangui, nε yé døni i høe.

25 Pε nu'a rám hman a ra Hmu njãm'bε dim 'bεh rá ts'edi.

Gue'a ran ho ma'da'yo i sijε a.

2

Nu'a ra Cristo tengu n'da ra do

1 Jatho ga εshε gätho ran εcpate nε ra fehni nε'bε yoho ma mbuihε, nε ga εshε ran ts'εya nε ran c'äte.

2 Nε tengu yε 'uεre ngue ma'da'yo bim 'bεi, ngue εmmε i hon ra xi'ba da zi, nε ngutho ga øthε, thocpa thoho ga homhbε rá hogamhma Ojå, ngue dín te xεn ho ma mbuihε a.

3 Nguetho ya dá tømhbε a rá mate Ojå nangue rám hma, nε dá pãhmbε ngue xεn ho a.

4 Nε man'da gam bεmhε ga cuathε ra Cristo xεn ho, nu'a bi 'dajε ra te. Madague'bε i pa ma εcpi, tengu'bε n'da ra gädo di bεnt'a n'da ra do, pε Ojå bi huahni man'da di muui bε da thøh rá ngu.

5 Tengu'bε n'da ra do man'da di muui a ra Cristo bε ja ra ngu, nε nujε i pa ma cuati gahε bεya, tengu'bε dyε dohε, da 'yøjε rá ngu Ojå ngue hin di nεqui. Nε yé mbäjä gahε Ojå, nguetho dí unhdε Ojå yεn t'unni gätho ma mbuihε. Nε di thocpa a rá Ta man t'unnihε a ra Cristo, janangue'a da numanho Ojå ε.

6 Nε nt'o't'i maya'bε bε ja rám hman Ojå nangue 'bε'a da t'ørpa ra Cristo. Bi 'yεn Ojå:

Tengu'bε drá ngurpagädo dá huahna n'da ra do man'da di muui, nε dá hørpε ja ma dongu bε Sión, nubε hapε ja ma ts'edi, bi 'yεn Ojå.

Nε nu'a to'o da guat'a, hin da mbε'ts' rá sä 'bε bi nu ran juanbi,
bi 'yεn Ojå.

7 Nεjε xεn ngu dadí muhε nguetho dí cuathε a ra Cristo. Pε madague'bε hin da guat'ε 'da, pε guexta'a din ja tengu bi man Ojå, ngue bi 'yεna:

Madague'bε him bi numanho ε 'da yε gädo a ra do,

pε da gopε ja ma dongu, ngue man'da di muui 'bε da thøh ma ngu,

bi 'yεn Ojå.

8 Nε man'da mi hma:

Nu'a ra Cristo tengu'bε n'da ra do ngue di ferpε rá gua n'da, nε dim 'bεpε, bi 'yεn ra t'ohni. Nε bi ts'anbi dim 'bεpε, nguetho hinguin nde da 'yεc'yεi ram hma nangue ra Cristo.

Yé t'uhnigahε Ojå

9 Pε nujε, Ojå bi huancahε bi 'yørcahε tengu'bε n'da'bεi gahε, ma'ueque ma mbuihε. Nε gätho gahε dyε mbäjä gahε bi 'dac ma ts'edihε Ojå, nε yé mbeti gahε a. Nguetho in nde ga uhmbε ngue mixte xεn ho Ojå, ngue bá jεgahε bε ja ra 'bexui mi 'bεhmbε, nε bi zixcahε bε ja rán nεqui mahotho ya.

10 Nu'bε mám'bet'o mi 'bεhmbε tengu'bε dyε hyoya t'uhnihε, nε nuya dí 'bεhmbε yé t'uhnigahε Ojå. Pε nu mám'bet'o him mi pãhmbε rá mate Ojå, pε nuya dá hãmhbε rá mate Ojå ya.

Ga humbi ga øthε ngue yé mbεfi gahε Ojå

11 Ma zi cu ahε, εmmε dadí huεc'ahε. Janangue'a nts'edi dí xi'ahε ga øthε tengu'bε hin dyε mεnguhε ua ja ra ximhäi, hin ga øthε rá pähä ma nyon 'yomfεnihε ngue i ørcahε ran sui ma mbuihε.

12 Nε thocpa thoho dam fähmbε dan 'yomanhohε, nguetho in nujε ε hinguu pã Ojå. Nε madague'bε i εnjε dyε ts'om'bäihε, pε xømhma thoho da zøn ra pa da 'yεspa Ojå 'bε bi nu ran hocjä'i dí ørpahε. Nguetho da zä da xocpa yé mbui Ojå ε.

13 Nε ga øth_u a im man a ra ts'ut'abi ngue i 'bet'o ua ja ma häih_u, janangue'a da hnumanho ma Hmuh_u ra Cristo b_uya.

14 Nε' u mi'da to'o gätho bi un yän t'edi ra ts'ut'abi, gätho ga εc'yεih_u u. Nguetho i ja yä ts'edi di unba u to'o øt' y_u ts'oqui, nε da numanho u to'o øt' ran ho.

15 Nguetho nε'a Oja rá pähä a 'b_u dí øth_u a, nε gue'a dí 'yε'ts' u yän c'ate im man u y_u 'yamb_u b_uya.

16 Nuya hingui ørcah_u ra ts'edi ga tenhd_u yän t'edi Oja, nguetho in ndej_u mpähä thoho ga tenhd_u. Pε hin gam bεmh_u gue'a ní jaj_u ga øth_u y_u ts'oqui a, pε man'da ga øth_u ngue yä mbεfi gah_u Oja.

17 Nε gan numanhoh_u gätho y_u ja'i, nε ga huεc ma mi'yεc'yεi h_u, nε gan numansuh_u Oja, nε ga εspah_u ra ts'ut'abi i 'bet'o ua ma häih_u.

Ga øth_u tengu bi 'yøt ra Cristo bin unbi nanguej_u

18 Gy_u 'yεhεh_u nε gy_u mbεfih_u dami 'yεc'yεi ni hmuh_u 'b_u gadí zεhm_u u. Nε' u y_u hocja'i nε' u y_u ts'om'bäi 'b_u di un'nah_u, gätho guin numansuh_u u.

19 Nguetho man'da da numanho ah_u Oja 'b_u gui hyäth_u yän unbi 'b_u nte man ts'o gá 'yøth_u, pε bi un'nah_u nangue guí tenhd_u Oja.

20 Pε nu'b_u gan nuh_u ran unbi nangue ma ts'oquih_u, nε ga häth_u, pε hin gam bεmh_u ga tåhm_u n'da ran ho nangue'a. Høntho dá jut ma ts'oquih_u. Pε nu'b_u ga häth_u ran unbi nangue ran ho dí øth_u, da numanhoj_u Oja.

21 Oja bi zänni ga häth_u yän unbi tengu ra Cristo, bi nde bin unbi nanguej_u, nε bi 'yurcah_u 'bε'a ga øth_u.

22 Nguetho nu ra Cristo njam'b_u bi 'yøt' y_u ts'oqui, nε njam'b_u bi man y_u fεhni.

23 Nε nu'b_u mi ts'ani, njam'b_u bi dadi. Nu'b_u mi mba ma εcpi, him bi ma dí co'ts'i. Him bi zu da zan y_u ja'i, nguetho bi badi Oja da numanho a.

24 Nu rá ja'i zεhε ra Cristo bi nu ran unbi nangue ma ts'oquih_u 'b_u mi 'dømp' u ja ra za. Nε gue'a í thøgah_u ma ts'on 'yomfεnih_u a, nguep_u da zä ga øth_u ran ho ya. Nu yän unbi bi zä 'b_u mi tho, gue'a í yanj_u a.

25 Nuj_u dá 'bεhm_u ra 'yu, tengu y_u dε'yo. Pε nuya bá penj_u b_u 'b_uh ma mbändε'yoh_u, nu'a i färca ma mb_uih_u.

3

Ran zofo bi sih y_u xisu nε yä ndø

1 Nu'ah_u gy_u xisuh_u, gui 'yεspa ni ndøseh_u n'da ngu n'da ah_u. Nε nu'b_u 'da ni ndøh_u hinguin nde da 'yεc'yεi rá m hman Oja, pε nu'b_u bi nu gui 'b_umanhoh_u, xømhma thoho da zøni da 'yεc'yεi u, nε hinga hnehi thoho ja a gui xihmb_u 'b_u hinguin nde da 'yøde.

2 Nguetho da nu ah_u gadím fähmb_u ngue guín numansuh_u Oja, nε hin gui 'yomt'εnih_u.

3 Nε nu'b_u guím bεni gan hoczεhεh_u, pε nangue ni mb_uih_u. Nε hin guim bεmh_u nangue 'bε'a gä i ja'ah_u thi ngue dí nεcmanho ah_u, ogue ni yåh_u, ogue ni heh_u gui hoj_u, ogue y_u thebe, ogue y_u ts'ungu.

4 Pε gan hoczεhεh_u ngue ni mb_uih_u, ngue di nεcmanhotho b_u dá nu Oja, ngue hin di nεqui, nε nu'a njam'b_u dim 'bε a. Ngue'a hin gan 'yεzεhεh_u, pε gan johyah_u nangue Oja. Nε εmme xæn ngu di muui b_u nam bεn Oja a.

5 Nε njab_u mi øt' y_u xisu mi 'b_uh maya'b_u, ngue gue' u y_u 'yεc'yεi mi numansu Oja, nu' u mi hoczεhε yä mb_u ngue mi numansu yä ndø.

6 Teng_u ra Sara bi 'yεc'yεi a rá ndø ngue ra Abraham, nε bi 'yεmbi rá hmu. Nuya teng_u b_u yä t'ixu ah_u ra Sara 'b_u gui øth_u 'bε'a mi øt'e, ngue thocpa thoho gui 'yøth_u ran ho nε nte gui suh_u.

7 Nε ngutho dí xi'ah_u, man 'yoh_u ah_u, dam 'b_umanhoh_u ma xisuh_u nangue ran 'yomfεni bi 'daj_u Oja. Ga pähmb_u hin'y_u yä ts'edi yä ja'i u y_u xisu, janangue'a ga fäxh_u u. Nε gan numansuh_u u, nguetho n'dat'a rá mate Oja i conhui rá xisu n'da ran 'yoh_u, ngue n'dat'a ra te ma'da'yo. Nε nu'b_u hin dam 'b_umanho ma xisuh_u, hin da 'yømanho ma ndeh_u Oja 'b_u.

Ga øth_u a di bεnga ma mb_uih_u Oja

8 Nε gätho gah_u n'dat'a gam bεmh_u n'da ngu n'daj_u, nε gam bεmh_u teng_u b_u 'da dá säh_u 'bε'a i sä a n'da. Nε dan huεj_u n'da ngu

n'dajɛ, nɛ din ja ma yembɛihɛ, nɛ hin dan 'yɛzɛhɛhɛ n'da ngu n'dajɛ.

⁹ Nɛ hin ga cospahɛ ran ts'o 'bɛ 'bɛi to da 'yɔrcahɛ ran ts'o, xín ga cospahɛ ran ts'ante 'bɛ 'bo'o da zanjɛ. Pɛ ga äfɛ ran japi tengu tho ho i ɔrcahɛ Ojɔ, bi zoncahɛ di 'dajɛ rán japi.

¹⁰ Nguetho nt'o't'i:

Hɔnt'a go to'o in nde dim 'bɛmanho, nɛ da nu yɛ pa xɛn ho,

pɛ i jatho da zɛm rá jani nangue ran ts'o,

nɛ xín da man yɛ fɛhni.

¹¹ Nɛ da hɛ a ran ts'o, da 'yɔt' ran ho.

Nɛ hin da nde dim 'bɛh yún sɛihɛ, pɛ ɛmme da hyoni 'bɛpɛ dí hocpa rá mbɛi rá mijá'iui.

¹² Nguetho nu ra Hmu in numanho ɛ to i ɔt' ran ho,

nɛ i ɔmanho 'bɛ ja a äpi,

pɛgue da zɛ ɛ ɔt' ran ts'o,

bi 'yɛn rá t'ohni.

¹³ Pɛ to'o maha di ɛngahɛ 'bɛ dan ɛhya ga ɔthɛ ran ho.

¹⁴ Pɛ madague'bɛ ga sähɛ ran ɛ 'bɛ dí ɔthɛ ran ho, pɛ gue'a man'da ná tɛmhɛ rán ho Ojɔ a. Janangue'a hin ga suhɛ 'bɛ in nde di pijɛ ɛ 'da, xín da du ma mbɛihɛ.

¹⁵ Pɛ hɔntho gan numansuhɛ ra Cristo mbo ma mbɛihɛ, ngue ma Hmuhɛ a. Nɛ thocpa tho ho dan sähɛ ga xihmbɛ 'bɛ'a dí ɛc'yɛihɛ 'bɛ 'bo'o da 'yängahɛ. Pɛ jante tho ho ga xihmbɛ nɛ gan numansuhɛ ɛ.

¹⁶ Nɛ thocpa tho ho ga ɔthɛ a di bɛnga ma mbɛihɛ Ojɔ. Janangue'a da mbɛ'ts' yá sä to'o di c'aman'ɛ ran ho dí ɔthɛ 'bɛ dí tɛnhɛ ra Cristo.

¹⁷ Nguetho man'da xɛn ho 'bɛ gue'a ran ho ná sähɛ ran ɛnbi, 'bɛ da nde Ojɔ, xínda gue'bɛ ga sähɛ ran ɛnbi nangue ma ts'oqui zɛhɛhɛ.

¹⁸ Nɛ'a ra Cristo bin ɛnbi, nɛ njam'bɛ bi 'yɔt' yɛ ts'oqui. Pɛ n'dandj tho ho bi du nangue ma ts'oquihɛ, guejɛ dyɛ ts'om'bäihɛ, nguetho bi nde da zixcahɛ bɛ bí 'bɛ Ojɔ. Nɛ majuanj bi tho rá ngɔc'yɛi, pɛ nu rá mbɛi guexta'a mi 'bɛi.

¹⁹ Nɛ nu rá mbɛi ra Cristo 'bɛ mi du, bi mba bi zop yá mbɛi ɛ xɛn du ngue ofädi.

²⁰ Ngue yá mbɛi yɛ jã'i nangue ɛ ngue him bi 'yɛc'yɛi Ojɔ 'bɛ maya'bɛ tho ho. Pɛ Ojɔ mi tɔ'mi xtá 'yɛc'yɛi gätho ní 'yɔt' ra barco

ra Noé. Guepɛ bi zä bin yɛn ɛ zi hyɔto njã'i tho ho, bi bong 'bɛ min ja ran ts'ɛmbi, nangue ra dehe ra dambant'i.

²¹ Nɛ nu ran xixyɔ nam bɔni, nɛjɛ däm pomhbɛ ran ts'ɛmbi nangue bi dambɛni ra Jesucristo. Nɛ nu ran xixyɔ hinguin nde da ma ngue i pa m'be't'e ma jã'ihɛ ngue ra häi, pɛ nam bɔni dí äfɛ Ojɔ di hoga ma mbɛihɛ.

²² Nɛ nuya, nu ra Jesucristo bi mba mahɛts'i, darbɛ di mandauj bɛ ja rá ts'edi Ojɔ. Nɛ nu'ɛ gätho yɛ ts'edi i 'bɛi i su a ra Cristo, nguetho hɔnt'a i ja rá ts'edi xínda gue'ɛ yám 'bɛhni Ojɔ mahɛts'i nɛ yɛ zĩthu.

4

Dan darbahɛ rá mate Ojɔ

¹ M'bet'o tho ho dan sähɛ din ɛnba ma ngɔc'yɛihɛ tengu ra Cristo, nɛ gue'a ní tãc yɛ ts'oqui a. Nguetho nu'a to bin ɛnba rá ngɔc'yɛi, him man da nde yɛ ts'oqui a.

² Nɛ gätho mi'da yɛ pa dí 'bɛhmbɛ ua ja ra ximhäi, hin däm 'bɛhmbɛ nangue ma pähä zɛhɛhɛ, pɛ dam 'bɛhmbɛ ga ɔthɛ rá pähä Ojɔ.

³ Dá xɔt'a dá ɔthɛ rán t'ɔt'e ra ximhäi, midí hohɛ ran 'yomt'ɛni, nɛ mi ɔt' ma pähä zɛhɛhɛ, nɛ mi minhɛ, nɛ madín sixhɛ bɛ ja yɛ calle nɛ mi mbahmbɛ bɛ, nɛ däm munshɛ bɛ däm minhɛ, nɛ mi thãndehɛ yɛ pɔte, pɛgue Ojɔ him bi zãnni ga thãndehɛ ɛ.

⁴ Nɛ nu'ɛ 'bɛcua ja ra ximhäi hingui sä da bãdi hanja hin dí ɔthɛ ran tonto tengu i ɔt'ɛ, janangue'a i sanjɛ ɛ ya.

⁵ Pɛ Ojɔ di ɛnba ɛ to i sanjɛ, nguetho di juanba Ojɔ ɛ 'bɛi nɛ'ɛ xɛn du.

⁶ Nɛ nu yɛ jã'i xɛn du ya, bi sih ran ho ma'da'yo 'bɛ mi 'bɛi, ngue'a í zä bi un Ojɔ ra te yá mbɛi ɛ, madague'bɛ ya xɛn du yá ngɔc'yɛi. Nɛ gue'a rán säui nangue yá ts'oqui, nangue gätho yɛ jã'i i tu.

⁷ Nuya bi zɔn ra pa ran zɛgui. Janangue'a dan 'yomfɛnihɛ xɛn ho, nɛ ga sãmzɛhɛ ma mbɛihɛ, ngue da zä thocpa tho ho dan yãhɛ Ojɔ bɛya.

⁸ Nɛ m'bet'o tho ho ga ɔthɛ ngue ɛmme dan huɛjɛ n'da ngu n'dajɛ. Nguetho nu'a to'o ja rán huɛcate, di punba rá ts'oqui rá mijá'iui, madague'bɛ xɛn ngu yá ts'oqui.

⁹ Dan säyabahɛ n'da ngu n'dajɛ bɛ ja ma ngumhbɛ nangue ma pähä zɛhɛhɛ.

10 Ne 'da dám fäxtah_u n'da ngu n'daj_u nangue rá 'bēfi Ojā 'dahma 'dan'yo bin 'daj_u, gue dan darbah_u a rá mate Ojā 'dahma 'dan'yo ngue dá hāmhb_u.

11 Ne nu to bin t'un ra 'bēfi da mamp'a rām hman Ojā, da ma tengu'b_u da guesε Ojā da ma. Nu to bin t'un ra 'bēfi da mbäx'h_u mi'da, da mbäts'i nangue ra ts'edi x_un ho bi un'na Ojā. Ngue'a da nde dí 'yεspa Ojā a 'bē'a gätho øt'e, nangue dí tēnhd_u ra Jesucristo, nu'a mixte thofo, ne i ja rá ts'edi gätho y_u pa mazai.

Gan nuh_u ran unbi nangue dí tēnhd_u ra Cristo

12 Ma zi cu'ah_u, hin ga hyonya thohoh_u 'b_u i ts'äj_u y_un unbi nts'edi, ne hin ga εmh_ub_u, hague in ja a ya.

13 Pε dan johya thohoh_u, nguetho dí comhb_u y_un unbi ra Cristo. Ne nu'b_u bi nequi x_un ho rá ts'edi, man'da x_un ngu ran johya gan nuh_u b_uya.

14 Nu'b_u pa ma ugui gah_u nangue dí tēnhd_u ra Cristo, pε majapi gah_u, nguetho mixte thofo rá ts'edi rá Hogandahi Ojā dín nuh_u b_uya. Ne madague'b_u dí ucpa ra Cristo u'da, pε nuj_u dí εspah_u a.

15 Pε nu'b_u gan hoteh_u ne gam pεh_u, ogue n'da ran ts'o ga øth_u, ogue sä dan thĩnth_u 'bē'a øt' ma mijq'ih_u, ga pε'ts' ma säh_u 'b_u, ne gan nuh_u ran unbi nangue a ra ts'oqui dá øth_u.

16 Pε nu'b_u dín nuh_u ran unbi nangue dí tēnhd_u ra Cristo, hin ga pε'ts' ma säh_u 'b_u. Pε ga εmf_u jamadi Ojā, ngue dí pahmb_u ngue dí tēnhd_u ra Cristo.

17 Nguetho bi zøn ra pa ya di dē'mi øt' rán ts'emb_u Ojā. Pε rá mbudi thofo gah_u i ørcah_u ran ts'emb_u, ngue yú t'uhni gah_u a. Pε ts'utho dín nuh_u. Pε nu' u hingui εc'yēi rām hman Ojā, x_un ngu 'bē'a gä da nu u 'b_u bi zøn ra pa da 'yøt'e x_un ho rán ts'emb_u Ojā.

18 Ne εmme x_un ngu y_un unbi gan nuh_u b_u dí pøj_u Ojā, ngue dy_u 'yεc'yēih_u, nguetho ja'b_u n'dand_u hin dí øhmb_u a i xij_u. Ne 'b_uh mi'da 'bē xingui ts' u nde da 'yøde, ne i san Ojā. Ne nu' u hin da zä dim pø u.

19 Janangue'a nu'b_u dí säh_u y_un unbi bi zāngah_u Ojā, pε ga däh ma mbuih_u Ojā di jamansuj_u. Ne njām'b_u da hyegah_u, nguetho

gue'a bi 'daj_u ra te. Ne ga thoqui ga øth_u ran ho.

5

Di jamansu yú dē'yo Ojā u y_u ngurbi

1 Nuya n'da ram hma dí xi'ah_u, yú ngurbi ah_u y_u 'yεc'yēi. Necä drä ngurbigä, dá nuse ra Cristo 'b_u mi du, necä ga comhb_u ran japi din 'daj_u m'bejua.

2 Ma mi ngurbi ah_u dy_u mbändē'yoh_u, dí xi'ah_u ya, jatho ga jamansuh_u yú dē'yo Ojā, nguetho 'yo ma güendah_u ga jamansuh_u u. Ne hin gam bεmh_ub_u i t'ørcah_u ts'edi, pεgue gam bεmh_ub_u ma pähä zehēh_u ga øth_u. Ne hin nangue a din jurgah_u ngue dy_u ngurbi h_u, pε nangue a dín numanho seh_u a.

3 Ne hin ga sathoh_u yú t'uhni Ojā hap_u dí 'b_uhmb_u n'da ngu n'daj_u, pε janate tho ga uth_u ra 'yu nangue man t'øt'e zehēh_u.

4 Ne nu'b_u bi nequi ma Hmuh_u dy_u mbändē'yoh_u, di 'daj_u ran japi ngue ga tåhmb_u, ngue hin jam'b_u din thegue.

5 Ngutho ah_u man 'yoh_u ah_u, dami 'yεc'yēih_u 'bē'a im man y_u dāc'yēi ngue ni ngurbi h_u. Ne gätho ah_u gan umhb_u da si ah_u n'da ngu n'da ah_u. Ne njām'b_u gan 'yεzehēh_u, nguetho:

Da z_u Ojā a din 'yεts'i,

pε di un rá mate a to'o hin din 'yεts'i.

6 Janangue'a ga øth_u ngue hin'y_u ma ts'edi zehēh_u b_u ja rá hmi Ojā, gam bεmh_ub_u hønt'a ja rá ts'edi xında guej_u. Janangue'a da 'yεsca zehēh_u Ojā 'b_u bi zøn ra pa.

7 Ne ga xihmb_u Ojā gätho ma dumb_uih_u, nguetho di jamansuj_u a.

8 Damín äthah_u x_un ho, ngue damím fähmb_u, nguetho nu man s_uih_u ra zĩthu i 'yo ua, tengu n'da ra zate i 'yo, in cue, i honi to'o da za.

9 Pε dami s_uhmb_u a ra zĩthu nangue rá ts'edi Ojā guí εc'yēih_u. Ne gam bεmh_ub_u ngue n'dat' u y_un unbi dín nuh_u ma mi'yεc'yēih_u ngue gätho ra ximhäi.

10 Pε nu Ojā εmme x_un ngu rá mate, bi zoncah_u ga comhb_u rá ts'edi mixte gätho y_u pa mazai, nangue dí 'b_uhmb_u ra Cristo. Pε m'bet'o thofo dan unbah_u ts' u, ngue di hoga ma mbuih_u Ojā, ne di hāt ra ts'edi ma mbuih_u, ne di jaj_u dan zāmhb_u x_un ho b_u.

¹¹ Nu Oja nte hɛmbi, gätho da zä da 'yøt'e, gätho yɛ pa mazai. Nɛ gue'a gam bɛmhɛ a ya.

Rän zɛgui ran zɛngua

¹² Dí pɛnh'nahɛ ra sɔcuɔ i ja ua, ngue da gaɣ a ra Silas, nuna n'da ma cuhɛ ngue da zä ga ɛc'yɛihɛ a man a. Nuna ra sɔcuɔ ja ua, hingui ngu 'bɛ'a ma, n'da ran zofo thoho, nɛ dí xi'ahɛ majuani rá mate Oja a guí tɛnhɛ. Janangue'a damín zɛmhɛ bɛ.

¹³ I pɛnh'nahɛ ran zɛngua ni cuhɛ i 'bɛcua Babilonia, nthahni nangue Oja, tengu ahɛ. Nɛhna ra Xuua Marcos di zɛngua ahɛ, tengu'bɛ ma ts'unt'ɛ na.

¹⁴ Nɛ zai gan zohmbɛ n'da ngu n'da ahɛ nangue ran huɛcate. Nɛ dín nde da hyu ni mbɛihɛ nangue guí tɛnhɛ ra Cristo. Nɛ gue'a gam bɛmhɛ a ya. Hønt'a dí xi'ahɛ ya.

2 PEDRO

Ná yoho ra sɔcuɔ bi 'yo't'a ra Pedro

Ran zengua

¹ Nugä dra Simón Pedrogä, rá 'yɛhɛgä ra Jesucristo, nɛ ma 'bäigä'be a. Dí pɛnh'nahɛ ra sɔcuɔ ja ua, ngue gätho n'dat'a dí ɛc'yɛihɛ a bi zängahɛ Ojɔ. Nɛ 'da nan zimanhogdahɛ Ojɔ, nguetho 'da í hoga thohohɛ ra Jesucristo, nu'a ma Ojɔhɛ a nɛ mam pɔrpatehɛ a.

² Dí äp Ojɔ man'da gui pɔhmbɛ a, nɛ ma Hmuhɛ ra Jesús. Nɛ man'da gui hyámhɛ rá mate, nɛ man'da da hyu ni mbɛihɛ bɛya.

Nu Ojɔ i ɔrcahɛ dan jahɛ tengua

³ Nu rá ts'edi Ojɔ bi 'dajɛ 'bɛ'a gätho ga homhbɛ ngue dam 'bɛhmbɛ ra 'da'yom'bɛi, janangue'a bi zä bɛ dá tɛnhɛ Ojɔ. Nguetho dá pɔhmbɛ a bi zoncahɛ 'darbɛ dam 'bɛhmbɛ bɛ bí ja rá ts'edi mixte.

⁴ Nɛ nangue rá ts'edi i ɔrcahɛ ran ho mixte thoho ngue mím ma, nguetho i ɔrcahɛ dan jahɛ tengua, ngue in yänjɛ bɛ ja rá ts'o'yu ra ximhäi i ɔt' ran ts'iyate.

⁵ Nɛ nu'bɛ dí pɔhmbɛ in yänjɛ Ojɔ nangue ra ts'o'yu, ɛmmɛ ga hɔdumbɛihɛ ga ɔthɛ 'bɛ'a mangua 'bɛ. Ya dí ɛc'yɛihɛ rá mate bi hogahɛ. Pɛ hinga hɔnt'a, nuya ga ɔthɛ yɛ hogant'ɔt'e. Nɛ hinga hɔnt'a ga ɔthɛ yɛ hogan t'ɔt'e, pɛ man'da ga homhbɛ dan xähmbɛ ga pɔhmbɛ rá 'yu Ojɔ.

⁶ Nɛ hinga hɔnt'a dan xähmbɛ rá 'yu Ojɔ, pɛ man'da ga sɔmzɛhɛ ma mbɛihɛ. Nɛ hinga hɔnt'a ga sɔmzɛhɛ ma mbɛihɛ, nɛ man'da ga sethɛ. Nɛ hinga hɔnt'a ga sethɛ, nɛ man'da hɔnt'a Ojɔ gam bɛmhɛ.

⁷ Nɛ hinga hɔnt'a ga ɔthɛ ngue gam bɛmhɛ Ojɔ, nɛ man'da ga fäx ma mi 'yɛc'yɛihɛ. Nɛ hinga hɔnt'a ga fäx ma mi 'yɛc'yɛihɛ, nɛ man'da ga huɛjɛ gätho yɛ jɔ'i.

⁸ Nɛ nu'bɛ ɛmmɛ ga humbi ga ɔthɛ ɛ im mangua, dyɛ hoga mbɛfi gahɛ a ma Hmuhɛ 'bɛ, nɛ da zä ga fäx ma mi jɔ'ihɛ bɛya, nguetho dí pɔh ma Hmuhɛ ra Jesucristo.

⁹ Pɛ nu'bɛ hin ga ɔthɛ ɛ im mangua, hin dí cɛthɛ xɛn ho ran nɛqui ma mbɛihɛ 'bɛ.

Nguetho dí pumbɛni thohɛ ngue m'be't'e ma mbɛihɛ nangue yɛ ts'oqui mi ɔthɛ.

¹⁰ Pɛ ma zi cu'ahɛ, ɛmmɛ ga hɔdumbɛihɛ ga uhmbɛ ngue yɛ thahni gahɛ Ojɔ, ngue bi zoncahɛ a. Nɛ nu'bɛ din jabɛ ga ɔthɛ, hin hapɛ ga tɔnjɛ 'bɛ.

¹¹ Nɛ din johya Ojɔ 'bɛ dá cɛthɛ bɛ di manda rá ts'edi mazɔi a ma Yántehɛ ma Hmuhɛ ra Jesucristo bɛya.

¹² Janangue'a thocpa thoho dín nde ga bɛn'nahɛ na mangua, madague'bɛ guí pɔhmahɛ a, nɛ guí zánthɛ bɛ ja ram hma majuɔni ngue bi si ahɛ.

¹³ Pɛ man'da xɛn ho 'bɛ ga thoqui ga 'yomfɛni ahɛ, ngue gätho yɛ pa dí 'bɛcä ua gätho ma ngɔc'yɛi, ga ja ahɛ guim bɛmhɛ a dá xi'ahɛ.

¹⁴ Nguetho mits'ɛtho da zɔn ra pa ngue ga soh ma ngɔc'yɛi, ngubɛ bi xicä ma Hmuhɛ ra Jesucristo.

¹⁵ Janangue ɛmmɛ dí humbi dí xi'ahɛ, n'damhma thocpa thoho guim bɛmhɛ a 'bɛ dá mbagä.

Dá nuhe rá ts'edi mixte ra Cristo ngue ma däsɛhe

¹⁶ Nugä xtá xi'ahɛ nangue rá ts'edi ma Hmuhɛ ra Jesucristo, din ja 'bɛ bá ɛcua mahɔn'a a. Hinga ngu mi'da yɛ jɔ'i im bɛnsɛ 'da yɛ cuento ngue ní hyät'a n'da. Pɛ nu'a dá nuhe, gue'a dí m mamhbe a. Nɛ gue'a xtá xi'ahɛ a, nguetho dá nusɛhe rá ts'edi mixte ra Cristo ngue ma däsɛhe.

¹⁷ Gue'bɛ má ɔhmbe n'dandj rá nde Ojɔ bí 'yɛh mahɛts'i mixte thoho, nɛ gue'a í 'yɛspa a rá Ts'unt'ɛ 'bɛ mi 'yɛna: “Guehna ma Ts'unt'ɛgä na, ngue ɛmmɛ dadí huɛcä na, nɛ ní hyu ma mbɛi na,” bi 'yɛn Ojɔ. Nɛ bi japi ɛmmɛ bi nɛthoho.

¹⁸ Nɛ majuɔni dá ɔhmbe rá nde Ojɔ bí 'yɛh mahɛts'i, nguetho 'darbɛ mi 'bɛhmbe ra Jesucristo bɛ ja ra t'ɔhɔ guerpɛ bin yɔ.

¹⁹ Janangue'a man'da da zä ga pɔhmbɛ majuɔni a mi hmam bɛ ja yɛ sɔcuɔ yɛ pɔngahyɔ maya'bɛ, ngue mi ma nangue ra Cristo ba ɛhɛ, nɛ din ja rá ts'edi mixte. Nɛ nu ram hma man t'o't'i, xɛn ho 'bɛ thocpa thoho ga honi ga pɔhmbɛ, tengua bɛ ra nyot'i di yot'ua ja ra 'bɛxui, gue'bɛ go bi zɔn ra pa ngue da mbɛdi gan nuhɛ yɛ hmɛpya ngue

udi ya ba ɛpɛ ra Hmu, ga pəhmbɛ xɛn ho 'be'a man t'o't'i bɛya.

²⁰ Nɛ m'bet'o thoho ga pəhmbɛ ngue xinga n'da ra ja'i sä da bəɛ n'da rá t'ohni Oja 'bɛ hin nangue a rá Hogandəhi di zedi.

²¹ Nguetho nu'ɛ yá pəngahya Oja ma'ueque yá mbɛi, him bi bɛnsɛ a ram hma bi 'yo't'ɛ, pɛ guesɛ a rá Hogandəhi Oja bi bɛnbi 'be'a bi 'yo't' 'bɛ mi 'yo't' rám hman Oja ɛ.

2

Dim 'bɛh yɛ hyäte xänbate

¹ Nɛ mi 'bɛhmbɛ 'da yɛ hyäte pəngahya yɛ ja'i israel maya'bɛ, nguetho ahɛ, gam 'bɛhmbɛ 'da yɛ hyäte xänbate. Nɛ yɛ zəndate tho, nguetho di cɛ't' yám hmanɛ 'bɛ im man rám hman Oja. Nɛ nangue ɛ yám hma dím 'be'a n'da ɛ. Nɛ hingui ɔrpa rá pähä a ra Hmu ngue bi gurba yá ts'oqui. Janangue a ja xɛn dəmbɛni, ya xím 'bedi.

² Nɛ xɛn ngu da dɛn'na dí 'yɔt' yá pähəzɛɛ ɛ yɛ hyäte xänbate. Janangue da mba nthenni thoho a ra 'yu majuani.

³ Nɛ ɛmmɛ da nde da hyä ahɛ nangue yɛm hma mahotho, nguetho da nde gui juthɛ ɛ. Pɛ ya maya'bɛ thoho bi ts'änni da nu yɛn ɛnbi ɛ, tengu ɔt'ɛ, nɛ guehma da nu nguetho hingui pa ma pumbɛni 'be'a da nu.

⁴ Nguetho xinga gue'ɛ yám 'bɛhni Oja mahɛts'i bi yám 'bɛ mi 'yɔt' ra ts'oqui. Nɛ'ɛ bi hyɔtɔpɛ ja ra 'bɛxui, bi dət'i con yɛ cadena, guepɛ bi got'ɛ, da dɔmp'ɛ ran juanı.

⁵ Nɛ xím bi yán yɛ ja'i 'bɛ maya'bɛ a Oja, hinda hɔnt'a ra Noé, ngue bi 'yɛc'yɛi Oja, nɛ bi xih yɛ ja'i xtá 'yɔt' ran ho. Nɛ hɔnt'ɛ yotonja'i min 'yohɛ ra Noé bi yán Oja 'bɛ mam bá pɛnh ra 'ye, bin ja ra dəmbɛnt'i gätho ra ximhäi nangue ɛ yɛ ts'om'bäi mi 'bɛi.

⁶ Ximangutho a ra hnini Sodoma nɛ Gomorra, bi nu ran ts'ɛmbi nɛ bi gohi bim 'bospi ɛ. Janangue'a nu Oja i urcahɛ 'be'a din jap ɛ yɛ ja'i hinguin nde da dɛn Oja.

⁷ Pɛ bi yán a ra Lot ra hocja'i a. Nɛ nu'a ɛmmɛ madin xɔmbɛi nangue ɛ yán t'ɔt'e ɛ mi sänzɛɛ 'be'a mi ɔt'e.

⁸ Nɛ ɛmmɛ madi ɛnba rá mbɛi a ra hocja'i, nguetho n'dapa ngu n'dapa min nu yán

t'ɔt'e xɛn ts'o nɛ mi ɔh yá ts'ore 'bɛ 'darbɛ mi 'bɛhmbɛ bɛ ra hnini Sodoma.

⁹ Janangue'a dí pəhmbɛ ja rá ts'edi Oja i färpa yá mbɛi ɛ to'o mbɛn Oja, hin da 'yɔt'e tengu ɔt' yɛ ts'om'bäi 'bɛ 'darbɛ i 'bɛhmbɛ. Nɛ i ja rá ts'edi Oja da gorbɛ ja ran ɛnbi ɛ yɛ ts'om'bäi, nɛ ya in nu ya gätho yɛ pa tɔmp'ɛ ran juanı ɛ.

¹⁰ Nɛ nu'ɛ 'da i ɔrpa yá pähä yá ngɔc'yɛi, man'da da nu ran ɛnbi ɛ. Pɛ di ts'on yá mbɛi ngue i ɔzɛɛ yá pähä zɛɛ, nɛ i san ma Hmuɛ ra Cristo. Nu'ɛ yɛ zambɛi ɛ, nɛ yɛn 'yɛts'i ɛ, i thenda ɛ to'o ja yán t'ɛdi, nɛ hingui su.

¹¹ Pɛ nu yám 'bɛhni Oja mahɛts'i man'da i ja yá ts'edi nɛ yán t'ɛdi xinda gue'ɛ yɛn 'yohɛ i sante, pɛ i su di cospa ran ts'ante ɛ go i sante, nguepɛ ja rá hmi Oja.

¹² Tengu yɛ zu'uɛ i 'bɛcua ja ra ximhäi, i ts'änba ɛ ngue da fɛnt'i nɛ ma zä dim 'bedi, nɛ nguetho ɛ yɛ hyäte xänbate. Nɛ i sani 'be'a hingui pədi. Nɛ nu'bɛ bi du, hɔnt'a ran ɛnbi mazai da nu.

¹³ I ɔt' ran ts'o, pɛ hɔnt'a ran ɛnbi da dəhə. Nɛ im bɛni ngue ran johya 'bɛ di thoc'a ní 'yɔt' yá pähä zɛɛ gä ra pa. Nɛ nu'ɛ tengu yɛn ts'oni nɛ yɛ mbɛdi bɛ guidím pɛtiɛ, nguetho di johya i ɔt' yá pähəzɛɛ 'bɛ gui sihmɛhɛ ɛ.

¹⁴ Nɛ hɔnt'a ran 'yomt'ɛni im bɛm 'bɛ i hand yɛ xisu, nɛ njəm'bɛ sä da 'yɛ'ts' yá ts'oqui. I hä't'ɛ 'da hinga na ɛc'yɛi xɛn ho, nguetho nu'ɛ thocpa thoho yɛ ziyate. Pɛ Oja di ɛnba ɛ.

¹⁵ Nguetho bi zoh ra 'yu xɛn juanı, bi mbase bɛ ma'ueni. Nɛ i tɛn ra 'yu mi tɛn ra pəngahya Balaam, rá ts'ɛnt'ɛ a ra Beor, nu'a ɛmmɛ madí ho din ju't'i nangue yɛ ts'oqui mi ɔt'e.

¹⁶ Pɛ bi hɛcpa Oja 'bɛ n'dandj, ngue bi japi bin yá rá fani hingui sä din yá. Pɛ bin yá rá fani ngue bi hɛcpa a ra pəngahya, ngue hin da 'yɔt'a ra ts'oqui mi ɛna xtá 'yɔt'e.

¹⁷ Pɛ nuya yɛ hyäte ya, tengu n'da ra hyädo ɛna i po bɛ ra dehe, pɛ nte po bɛ. Nɛ tengu yɛ güi i tuxta ran dəhi, sä ɛna din 'ye. Nɛ nts'änni ra 'bɛxui man'da xɛm pothi da nu ɛ, tengu ɛ, gätho yɛ pa mazai.

¹⁸ Nguetho ɛmmɛ xɛ ngu 'be'a ma, pɛ hin'yɛ 'be'a nam bɔni. Nɛ i hä't'ɛ yɛ ja'i mi ɛna xtá 'uepɛ ja ra ts'o'yu. Nɛ xɔ i xifi dá

'yøth_u y_u ts'oqui, ne εmme da 'yørpa yá pähä yá ngøc'yēi, ne im bēni nte din japi.

¹⁹ Ne i xifi, mathøgue thofo ah_u, njon da zamp ah_u 'b_u gui tēgahe, sä εna. Pe i fehni _u, nguetho guesε _u i sam ra zithu _u. Nguetho nu'b_u bi dap ra ts'oqui n'da ra ja'i, ya rá 'yēhε ra zithu a baya, ne hingui sä da mba mathøgue nanguε yá ts'oqui.

²⁰ Nguetho nu'b_u n'da ra ja'i bin ya_{ni} nanguε rá ts'o'yu ra ximhäi, nanguε bin xäh rá_m hma ma Hmu_h mam pøteh_u ra Jesucristo, pe nu'b_u da mbengui mahøn'a, hingui sä da bøm b_u ja y_u ts'oqui mahøn'a a. Ne nubaya man'da xøn ts'o da 'yøt'e xinda gue'a mi øt' 'b_u him mi pa_h ra Cristo.

²¹ Jananguε'a nu'_u to bi mbenc 'b_u ya mi d_u'mi da ba'a ra hoga'yu, man'da xøn ho 'b_u hin xtí d_u'mi, nguetho bi hyetho rá hogant'εdi Oja 'b_u mi sänbi.

²² Ne bi 'yøt'e tengu man t'o't'i: "Tengu'b_u n'da ra fo'yo bi zi mahøn'a yá ts'odi xí zani. Ne tengu'b_u n'da ra ts'udi bi 'yo mahøn'a ra bøhäi 'b_u xín hi."

3

Ra Cristo bi ma majuani ba εh mahøn'a

¹ Ná yoho na ra søcuä dí ot'ah_u ya, ma zi cu'ah_u. Ne nu gätho yoho y_u søcuä n'dat'a dí_m bēni man'da ga bēn'na ni hogan 'yomfēnih_u.

² N'damhma guim bεmh_u _u y_um hma mi ma mam'bet'o _u yá pøngahya Oja. Ne guim bεmh_u mam hmamhbe dá xi'ahe, ma 'bäi gähe ma Hmu_h ra Jesucristo, ne ma pørpateh_u a.

³ M'bet'o thofo ga pa_hmb_u 'be'a din ja 'b_u rán zegui y_u pa. Di nequi 'da y_u 'y_uspate da denthoho ra 'yu majuani, gue'_u zai øt' yá pähä zεhε.

⁴ Ne da 'yεna: "Hap_u gán ya_hu ngue bi xi'ah_u ra Jesucristo ba εh mahøn'a, ne hin jam'b_u i sä ba εhε. Ne gue'b_u go mi 'b_u _u ndu ma ngarba bøtah_u maya'b_u thofo, guexta'a i ja, gue'b_u go rá mbadi ra ximhäi," da 'yεna.

⁵ Pe nu'_u 'da i εna, i εna nguetho di pumbēni tho 'be'a bin ja maya'b_u, ne hinguin nde da ba_{di}, ngue bi juah ra ximhäi Oja nanguε ra dambunt'i. Nguetho xí 'yøt' Oja mahęts'i ne ra ximhäi nanguε rá_m hma.

Ne bi japi bi bøx p_u ja ra dehe a ra häi, ne gue'a ra dehe ín 'yøt' ra häi.

⁶ Pe guet'a ra dehe bi juah ra ximhäi mi ja, ngue bi mbunt'i.

⁷ Ne nuya mahęts'i ne ra ximhäi ngue i ja ya, Oja i sänni di juadi mahøn'a. Pe i tøm_i da zøn ra pa ngue bi ma ba penh ra sibi ua ja ra häi, gue'a ran _unbi da 'yøt'a Oja a nanguε y_u ts'om'bäi.

⁸ Ma zi cu'ah_u, hin ga pumbēni thoh_u ngue nu'a dí εmf_u n'da mahuahi njeya, da zä da 'yεn Oja n'dapa tho b_u nam bēn a, ne nu'a dí εmf_u n'dapa thofo, da zä da 'yεn Oja n'da mahuahi njeya b_u nam bēn a.

⁹ Ne hingui danhyēi Oja tengu im man i 'da, guemhma da 'yøt'e 'be'a bi ma da 'yøt'e. Pe i tøgbah_u Oja da zøni ga coh ma mbuih_u, nguetho in nde xinga n'da dam 'behm_u.

¹⁰ Pe nu'b_u bá εh ra Hmu, tengu'b_u ba ε'a n'da ra bε 'b_u bin xui, hinga mfadi 'be'a ma ora da zøhø. Ne di juadi gätho _u di nequi mahęts'i, εmme din thoni ndøspi, ne gätho 'be'a i ja da mbunt'i ngue nám pa. Ne gätho ra häi, ne gätho 'be'a bi 'yøt' y_u ja'i ua ja ra häi, gätho din zø _u.

¹¹ Jananguε'a nte man ts'o da bēn ma mbuih_u, ne thocpa thofo gan numansuh_u Oja, nguetho dí pa_hmb_u da mbunt' ra ximhäi ra sibi.

¹² Ne nuya dí_n dømdah_u da zøn ra pa bi man Oja, ngue da 'yuh mahęts'i, ne dim 'bedi gätho jab_u. Ne din hyεgui 'be'a gätho i ja nanguε ra sibi. Ne dí xønhd_u din ja n'dihi a.

¹³ Nguetho dí tøm_dah_u ma'da'yo mahęts'i ne ra ximhäi, tengu bi ma majuani Oja, ngue din zam b_u ran ho.

¹⁴ Jananguε'a, ma zi cu'ah_u, nu'b_u dí tømhb_u ngue din ja, ga humbi gan nde da numanhoj_u ra Cristo 'b_u bá εhε da 'yøt' ran ts'ut'abi. Ne nte man ts'oni, ne nte man dupate da dīngah_u 'b_u bá εh p_uya.

¹⁵ Ne gam bεmh_u ngue i set rá mbui Oja, i tøm_i dim pø'_u 'b_ucua ja ra ximhäi. Tengu thofo bi 'yot'ah_u ma zi cuh_u ra Pablo nanguε rán 'yomfēni bi un Oja.

¹⁶ Ne mbe gätho yá søcuä bi 'yo't'i im ma tengu dí ot'ah_u ya. Pe xøn hēi da fadi 'be'a nam bøn'i 'da y_um hma bi 'yo't'a ra Pablo. Ne 'b_u'i 'da him bin xädi ne him bin zam b_u ja ram hma. Jananguε'a nu'b_u sä im man'a

rá t'ohni ra Pablo, ogue mi'da yá t'ohni Oja, pɛ hinga gue'a bɛ na hma. Nɛ gue'a ím 'bɛ'i 'da a.

¹⁷ Pɛ nu'ahɛ guí pɔhmbɛ ngue ngubɛ da 'yɔt'i 'da yɛ ja'i. Janangue'a gam fáhmbɛ hin da zix'ahɛ bɛ rá 'yu Oja gmí zámhbɛ, guɛpɛ i yá ɛ yɛ ja'i i honɛ yúm hmansɛ.

¹⁸ Pɛ man'da damí pɔhmbɛ rá mate ma Hmuhɛ ra Jesucristo, nɛ ma pɔrpatehɛ a. Nɛ nu'a ga ɛspahɛ a ya, nɛ gátho yɛ pa mazai. Nɛ gue'a gam bɛmhɛ a ya. Hɔnt'a dí xi'ahɛ ya.

2

1 XUUA Ná n'da ra sɔcuɔ bi 'yo't'a rá 'bäiui ra Jesucristo ra Xuua

Ram Hma ngue di 'dajɔ ra 'da'yote

¹ Nu'a mí 'bɔ 'bɔ rá mbɔdi thoho, gue'a dá hɛthe ma dáhe, nɛ dá øhmbe a bi ma, nɛ dá nuhe xɛn ho, nɛ dá thähmbe ma 'yɛhe. Nɛ gue'a ra Jesucristo a, rá m Hma Ojɔ ngue bi ma di 'dajɔ ra 'da'yote.

² Nguetho nu'a di 'dajɔ ra 'da'yote bin 'yuse gue bin jɔ'i, nɛ dá nuhe, janangue'a dí mamhbe majuaɔi a bin ja, nɛ dí xi ahɛ ya gue zɔi xɛmí 'bɔi nɛ zɔi dim 'bɔi. Mam bí 'bɔhmi rá Ta nguetho n'dat' Ojɔ a, nɛ bin 'yuse ua dí 'bɔhmbɔ.

³ Nɛ nu'a dá nuhe nɛ dá øhmbe a bi ma, gue'a dí xi ahe a ya, n'dahma nɛ'ahɛ guí pɔhmbɔ a, nɛ gátho dan yámanhohɔ a ra Ta nɛ rá Ts'ɛnt'ɛ ra Jesucristo.

⁴ Guehna dí ot'ahɛ na ya, n'damhma nɛ'ahɛ din ja ahɛ ran johya xɛn ho.

Nu Ojɔ ran Nɛqui a

⁵ Nu'a Ojɔ ran Nɛqui a, nde da ma xɛn hotho a, nɛ hin'yɔ ra 'bɛxui nangue'a. Nɛ gue'a ram hma bi xije ra Jesucristo, nɛ gue'a dí xi'ahɛ a ya.

⁶ Sä dí ɛmhɔ dí yámanhohɔ ra Jesús, pɛ nu'bɔ guexta'a dí 'yohɔ bɔ ja ra 'bɛxui, dí fehnihɔ 'bɔ, nguetho hín dí øthɔ a rán säui a majuaɔi.

⁷ Pɛ nu'bɔ majuaɔi dí 'yohɔ bɔ ja ran nɛqui guerpɔ 'bɔ Ojɔ, hin'yɔ 'bɛ'a ga ɔhmbɔ bɔ, nɛ dí yámanhohɔ a 'bɔ, nɛ nu rá ji ra Jesús rá Ts'ɛnt'ɛ Ojɔ, thocpa thoho i thugahɔ gátho ma ts'oquihɔ a.

⁸ Pɛ nu'bɔ sä dí ɛmhɔ hin'yɔ gahɔ ra ts'oqui, dadín hyäzehɛhɛ 'bɔ, nguetho hin dá cɛ't' ma mbɔihɔ a majuaɔi.

⁹ Pɛ nu'bɔ ga mamhɔ ma ts'oquihɔ, gue hingui ho dá øthɔ, da zä di pungahɔ Ojɔ nangue ra Cristo bi gut'i, nɛ da mbercahɔ gátho ran ts'o, tengu mí m ma.

¹⁰ Pɛ nu'bɔ sä dí ɛmhɔ hin te dá øthɔ yɔ ts'oqui, dí nubɛthɔnihɔ Ojɔ 'bɔ, nguetho bi 'yɛn Ojɔ gátho bi 'yøt' yɔ ts'oqui. Pɛ xíngui ts'ɛ dí cɛ't' ma mbɔihɔ rá m hman a 'bɔ.

Ma hocpatehɔ a ra Jesucristo

¹ Ma zi t'ɔhni ahɔ gue dyɔ 'yɛc'yɛihɔ, dí ot'ahɔ ra sɔcuɔ i ja ua, dadí hɛc'ahɔ hin guí 'yøthɔ yɔ ts'oqui. Pɛ nu'bɔ ga øthɔ n'da ra ts'oqui, gue him majuaɔi dí numanhohɔ, pɛ dí 'bɔhmbɔ ma Hocpatehɔ din hocpauí bɔ 'bɔh ra Ta, ra Jesucristo, ra Hocjɔ'i a.

² Nguetho guesɛ a ran t'unni a di hoga ma ts'oquihɔ. Nɛ hinga hɔngdahɔ in nde di hogahɔ, pɛ gátho yɔ ts'oqui ja ua ja ra ximhäi in nde di hoqui nangue bi du ra Cristo.

³ Nu'bɔ majuaɔi dí øthɔ yɔn t'ɛdi Ojɔ, da zä ga pɔhmbɔ gue dí yámanhohɔ a bɔya.

⁴ Pɛ sä ɛn i 'da: "Dí pɔcä Ojɔ," ɛn ɔ, pɛ fehni ɔ nɛ hingui ørpa yɔn t'ɛdi, nɛ hin di cɛ't' rá mbɔi a majuaɔi.

⁵ Pɛ nu'bɔ i øt'a man Ojɔ n'da, hinga nde-tho bi huɛc Ojɔ n'da 'bɔ, pɛ bi bɔmanho a bi 'yørpe. Ga xi ahɔ ya 'bɛpɔ dán zä ga pɔhmbɔ 'bɔ majuaɔi dí 'bɔhmbɔ a ra Cristo.

⁶ Nguetho nu'bɔ ɛn'a n'da gue i 'bɔhmi ra Cristo, "jatho ga øt'ä tengu bi 'yøt' ra Cristo," da 'yɛnsɛ 'bɔ.

⁷ Ma zi cu ahɔ, nu ran t'ɛdi dí ot'ahɔ gue dan huɛjɔ, him ma'da'yo a, pɛgue guet'a ram hma mbɔdi bi sijɔ maya'bɔ, 'bɔ ra mbɔdi thoho dá pɔhmbɔ ra Cristo.

⁸ Pɛgue tengu 'bɔ ma'da'yo a, nguetho janaguehya dí øthɔ ya tengu bi 'yøt' ra Cristo. Nguetho bi dɔ'mi di 'uegahɔ ra 'bɛxui ma mbɔihɔ ra nyot'i majuaɔi.

⁹ Nu'bɔ sä ɛn'a n'da i 'bɔpɔ ja ran nɛqui, nɛ i san rá cu, pɛ guexta bɔ ja ra 'bɛxui i 'bɔ 'bɔ.

¹⁰ Nɛ nu'a to'o di huɛc rá cu, bin zɔm bɔ ja ran nɛqui a, nɛ nu'a hin hapɔ da dɔnc'a.

¹¹ Pɛ nu'a to'o san rá cu, i 'bɔpɔ ja ra 'bɛxui a, nɛ i zɔm bɔ. Hingui sä da bɔdi nda'a xɛn ho, nguetho bi 'bɛrpa ran 'yomfɛni a ra 'bɛxui.

¹² Dí ot'ahɔ ma zi t'ɔhni ahɔ, nguetho dí pɔdi xɔ pun'na ni ts'oquihɔ, bi hoc'ahɔ ra Cristo.

¹³ Nɛ nuya 'da ahɔ dyɔ dɔc'yɛihɔ, dí ot'ahɔ nguetho dí pɔdi guí pɔhmbɔ a mí 'bɔi gue'bɔ rá mbɔdi thoho. Nɛ 'da ahɔ gyɔ ts'ɛnt'ɛhɔ, dí ot'ahɔ nguetho dí pɔdi gá tɔfɔ ra zıthɔ. Nɛ

xø dí ot'ah_u ya gátho ah_u ma zi t'uhni ah_u, nguetho gátho gah_u dá pãhmb_u ra Ta.

14 Ne xø dí ot'ah_u, dy_u ðaç'y_eih_u, nguetho dí pãdi gá pãhmb_u a mí 'b_ui gue'b_u rá mb_udi thoho. Ne xø dí ot'ah_u gy_u ts'unt'uh_u, nguetho dí pãdi i ja ni ts'edih_u gá taf_u ra zĩthu, nangue rãm hman Ojã thocpa thoho guím bẽmh_u.

15 O guídí hoh_u rá pãhã ra ximhãi, gue hin gui 'yøt' ni pãhã zeh_u. Nguetho nu'b_u dadí ho ma pãhã zeh_u, hin dadi hoh_u Ojã 'b_u.

16 Nguetho nu'uh_u yá pãhã ra ximhãi, gátho him bi zãn Ojã u, 'be'a gã di ho ní ngøc'y_ei n'da, ne ní dã n'da di ho 'be'a gátho in nu nde da mb_uz_eh_u, ne'b_u im b_uni jase rãn 'yomf_uni n'da. P_e nu'uh_u bi nequidã ua ja ra ximhãi u tengu u.

17 P_e nu ra ximhãi ní mba b_u da guadi, ne'uh_u yán 'yomf_uni ra ximhãi da gua'uh_u. P_e nu'uh_u ørpa rá pãhã Ojã, dim 'b_umanho gátho y_u pa mazãi.

Ba ðh rãn sãiuu ra Cristo

18 Ma zi t'uhni ah_u, rãn z_egui ya. Ne xtã øhmb_u ngue di nequi n'da rãn sãiuu ra Cristo. Ne nuya bi mb_udi bi nequi x_un ngu yá mfãts'ih_u a rãn sãiuu ra Cristo. Janangue'a dí pãhmb_u mb_u rãn z_egui ya.

19 Ne gue'uh_u 'da x_um bøngua dí 'b_uhmb_u. P_e him majua_uni ma mi'y_ec'y_eih_u u, nguetho nu'b_u majua_uni ma cuh_u u, hin xtã 'ue u 'b_u. P_e bi bøn'uh_u janangue'a bi 'yuse gue him majua_uni ma cuh_u u gátho u bi bøni.

20 P_e nu ah_u bi 'daj_u rá Hogandãhi Ojã a ra Cristo. Janangue'a gátho gah_u dí pãhmb_u nda'a majua_uni.

21 Dí ot'ah_u na, p_e hin dí ðn'i hin gui pãhmb_u a majua_uni. P_e gui pãhmb_u a, ne gui pãhmb_u hinguin 'youi ra fehni a majua_uni.

22 Nu'a gue ðna hing ra Cristo a ra Jesús, e gue'a ra ngørpa fehni a, ne rãn sãiuu Ojã a, nguetho i ðna hing rá Ts'unt'uh_u Ojã a ra Jesucristo, ne xĩngui ðc'y_eiba a rá Ta b_uya.

23 Nguetho nu'a to'o hingui ðc'y_ei ra Cristo rá Ts'unt'uh_u Ojã xĩnga gue'a Ojã rá Ta i pãdi. P_e nu'a to'o ðc'y_ei rá Ts'unt'uh_u ne'a rá Ta i pãrpa a b_uya.

24 Ne nu'a 'be'a gátho dá øhmb_u ra mb_udi dá pãhmb_u ra Cristo, ga thoqui gam bẽmh_u a. Nguetho nu'b_u dí thoqui dím

bẽmh_u a, zãi dí 'b_uhmb_u a ra Ts'unt'uh_u ne'a rá Ta b_uya.

25 Ne bi xij_u majua_uni di 'daj_u ra 'da'yote gue i ja ya ne njãm'b_u da guadi.

26 Guehna dí ot'ah_u na, nguetho 'b_u i 'da in nde da hyã ah_u.

27 P_e nu ah_u, nu'a rá Hogandãhi bi 'daj_u ra Jesucristo bin zãm b_u ma mb_uih_u a, ne gues_e a i xãngah_u gátho 'be'a man Ojã. Janangue'a him mahyoni to'o da xãngah_u yán theh_u. Ne nu'a i xãngah_u rá Hogandãhi Ojã majua_uni a, hing ra fehni a. Ne di b_ungah_u dan zãmhb_u b_u 'b_uh ra Cristo.

28 Ne nuya ma zi t'uhni ah_u, damin zãmhb_u b_u 'b_uh ra Cristo, n'damhma dan johyah_u 'b_u dá nuh_u ne hin ga pes' ma sãh_u.

29 Nu'b_u dí pãhmb_u gue x_un ho Ojã, ngutho ga pãhmb_u gue bim 'b_ui ma'da'yo nangue Ojã u to'o gátho i øt' ran ho.

3

Yá t'uhnigah_u Ojã

1 Dy_u 'y_ec'y_eih_u, gam bẽmh_u gue ðmme x_un ngu rãn hu_ecate ra Ta, ngue bi 'yøt'e ngue yá t'uhnigah_u a. Janangue'a hingui paj_u u i t_en ra ximhãi, nguetho njãm'b_u mi pã Ojã.

2 Ma zi t'uhni ah_u, nuya yá t'uhnigah_u Ojã. Ne hinga na urcah_u hague dán jah_u m'bejua. P_e nu'b_u bi nequi 'be'a da 'yørcah_u, dí pãhmb_u dan jah_u tengu ra Cristo, nguetho da zã ga pãhmb_u hague majua_uni in ja a ra Cristo.

3 Ne n'da ngu n'daj_u 'b_u dí tømhb_u dan jah_u tengu ra Cristo, janangue'a dadín hoc zeh_u ma mb_uih_u, dín ndeh_u da gohi x_un ho tengu ra Cristo.

4 Nu'a to'o øt' ra ts'oqui i f_esthoho rãn t'edí Ojã, nguetho nu'a ra ts'oqui nam bøni ram f_e'ts'i nangue y_un t'edí.

5 P_e dí pãhmb_u bi zøcua ra Cristo gue di 'berca ma ts'oquih_u. Ne nu'a ra Cristo hin'y_u rá ts'oqui a.

6 Nu'b_u zãi 'b_uhmi ra Cristo n'da, hingui nde da 'yøt' y_u ts'oqui a. P_e nu'b_u bin zãm b_u ja y_u ts'oqui n'da, njãm'b_u bi c_u't' rá mb_ui hague in ja a ra Cristo, ne njãm'b_u bi ndepe di hocpa rá mb_ui.

7 Ma zi t'uhni ah_u, njon gui jaf_u da hyä ah_u, nguetho hont'uh gue zai ot' ran ho bi mba mahoqui _u ne xan ho _u tengu ra Cristo.

8 Pe nu'a zai ot' ran ts'o, rá 'yeh_e ra zithu a. Nguetho nu ra zithu zai ot' ra ts'oqui gue'b_u go rá mbudi thoho. Ne gue'a í zocua ja ra ximhäi rá Ts'unt'uh Oja, gue di ts'onba rá 'befi ra zithu.

9 Nu'uh to'o bim 'bui mahon'a nangué Oja, hingan zai ot' y_u ts'oqui _u, nguetho í hyaxta Oja yá ta gue ra hogambai. Hingui sä din zam b_u ja y_u ts'oqui nguetho bim 'bui mahon'a nangué Oja.

10 Da zä ga p_uhmb_u nda'uh yá t'uhni Oja ne nda'uh yá t'uhni ra zithu. Nguetho nu'uh to'o bin zam b_u ja ra ts'oqui, ne hin di huéc yá cu, hing yá t'uhni Oja _u.

Dan huej_u n'da ngu n'daj_u

11 Nguetho guehna ran t'edi bi sij_u 'b_u rá mbudi dá p_uhmb_u ra Cristo, ngue dan huej_u n'da ngu n'daj_u.

12 Ne hin ga oth_u a bi 'yot'a ra Caín gue í hyaxta a rá m 'bäi ra zithu ne bi hyo rán 'yoh_u. Hanja ngue bi hyo a. Nguetho hingui ho rá mbui a, janangué'a bi hyo rán 'yoh_u ngue xan ho rá mbui a.

13 Janangué'a, ma zi cu ah_u, hin ga hyonya thohoh_u ngue'b_u di uga_u y_u ja'i i ten ra ximhäi.

14 Pe nuj_u dí p_uhmb_u dá sohmb_u rá ts'edi ran däte, ne dá s_omh_u b_u ja rá ts'edi ra te. Guehna dí p_uhmb_u nguetho dadí huéc ma mi'y_ec'y_eih_u. Nu'a to'o hin'y_u rán huécate, bin zam b_u ja rá ts'edi ran däte a.

15 Nu'a to'o di up rá cu, ra hyodu a. Ne dí p_uhmb_u njo'o n'da ra hyodu i ja ra 'da'yote mazai.

16 Pe nu ra Cristo bi 'yurcah_u 'be'a njuantho ran huécate, ngue bi däs_e rá te nanguej_u. Ne jatho ngutho ga oth_u, hin ga su ga dä ma teh_u guerp_u da zä ga fäx ma cuh_u.

17 Pe nu'a to'o i ja 'be'a i pe'ts'i, ne i p_udi hin'y_u 'be'a da hyon a rá cu, ne nu'b_u hingui orpa ran huécate, hingui b_eni da numanho Oja a 'b_u.

18 Ma zi t'uhni ah_u, hinga hontho gam manthoh_u ran huécate, pe guemhma ga oth_u a.

Dadín johyah_u 'b_u dí yq_u Oja

19 Ne nu'b_u majuani dí oth_u ran huécate, janangué dí p_uhmb_u yá t'uhnigah_u a Majuani, ne gue'a nan johyah_u b_u ja rá hmi a.

20 Pe nu'b_u ga juanba zeh_e ma mbuih_u, pe da hyurca ma mbuih_u Oja, madague'b_u i p_udi 'be'a gätho dá oth_u, nguetho man'da ja rán huécate xinda guej_u.

21 Janangué'a ma zi cu ah_u, nu'b_u hin te dí t_umh_u ja ma mbuih_u a xan ts'o, dadín johyah_u ngue dí p_uhmb_u dí yamanhoh_u Oja,

22 ne di 'daj_u 'be'a gätho dí äf_u 'b_u dí yq_u, nguetho dí orpah_u yán t'edi, ne dí orpah_u gätho i numanho.

23 Ne i ja ua yán t'edi Oja, gue ga e'c'y_eih_u rá Ts'unt'uh, ra Jesucristo, ne dan huej_u n'da ngu n'daj_u, tengu bi xij_u.

24 Ne nu'a to'o i orpa yán t'edi, i 'b_uhmi Oja ne bim 'b_urp_u Oja b_u rá mbui a b_uya. Ne dí p_uhmb_u dí 'b_uhmb_u Oja, nguetho gue'a di b_engah_u rá Hogandahi bi 'daj_u.

4

Nda'a rá m Hman Oja, ne nda'a rá m hman a rán s_uiui Oja

1 Ma zi cu ah_u, hingui sä ga e'c'y_eih_u 'be'a gätho ním hma embi rá m hman Oja. Pe i jatho ga p_uhmb_u 'b_u majuani ngue gue'a rá m hman Oja, uague hin'na. Nguetho xan ngu y_u hyäte p_ongahy_u i 'youa ja ra ximhäi.

2 Ne nu'a jatho ga p_uhmb_u nda'a ním hma bi b_enba rá Hogandahi Oja, nu'b_u im ma ngue rá Thahni Oja ngue bin ja'i ne gue'a ra Jesucristo a, gue'a ram hma bi b_enba rá Hogandahi Oja a b_uya.

3 Pe to'o gätho ngue ena hin bin ja'i a rá Thahni Oja gue ra Jesucristo, pe nu'a ra hyäte a 'b_u, nguetho bi thocpa rá m hman a rán s_uiui ra Cristo. Xtá o_hmb_u ngue din 'yo ua rá m hma, ne ya i 'yo ua rá m hman a ya.

4 Ma zi t'uhni ah_u, yá t'uhnigah_u Oja. Ya dá taf_u y_u hyäte p_ongahy_u, nguetho nu'a dí 'b_uhmb_u, man'da ja rá ts'edi a xinda gue'a rán s_uiui Oja, ngue i 'b_ucua ja ra ximhäi.

5 Nu y_u hyäte p_ongahy_u, yá mbefi ra ximhäi _u, ne guécua ja ra ximhäi bi nequid_u yám hman _u, janangué'a i omanho ra ximhäi 'be'a im man _u.

6 Pe nuj_u yá t'uhnigah_u Oja. Janangué'a hont'a to'o i p_u a Oja i omanho ma hmamhb_u _u. Pe nu'uh ngue hin yá t'uhni Oja, hingui

ømanho ma hmamhb_u u. Guep_u na p_hm_hb_u b_uya nda'a i ten'na majua_{ni}, ne nda'a i ten'na him majua_{ni}.

Ran huɛcate a Oja

⁷ Ma zi cu ah_u, nde'b_u dan huɛj_u n'da ngu n'daj_u. Nguetho nu ran huɛcate bí 'yɛp_u 'b_u Oja. Ne nu'a di huɛc rá mija'iui, gue'a bim 'b_ui ma'da'yo nangue Oja, ne dim p_hm_i Oja a.

⁸ Pɛ nu'a hin'y_u rán huɛcate, hingui p_a a Oja a, nguetho nu'a Oja ran huɛcate a.

⁹ Oja bi 'yurcah_u ran huɛcate 'b_u mambá pɛnhua ja ra ximhäi rá 'dats'ant'_u bi ya_nj_u, n'dahma din jaj_u ra 'da'yote.

¹⁰ Oja bi 'yurcah_u ran huɛcate ngue majua_{ni}, nguetho bá pɛnhua rá Ts'ant'_u ngue bin däse bi gurca ma ts'oquih_u. Ne mada hangu gam bɛmhb_u Oja, pɛ njam'b_u da zä gam bɛmhb_u, tengue b_u nam bɛnj_u.

¹¹ Ma zi cu ah_u, nu'b_u emmɛ x_un ngu rán huɛcate bi 'yørgah_u Oja, nde'b_u ne_j_u dan huɛj_u n'da ngu n'daj_u.

¹² Hingui sä gan nuh_u Oja nangue ma däh_u. Pɛ mfädi bin z_am b_u ja ma mb_uih_u 'b_u dadín huɛj_u. Ne bi bømanho rán huɛcate i ørcah_u b_uya.

¹³ Dí p_hm_hb_u ngue dí 'b_uhmb_u Oja, ne nu Oja bin z_am b_u ja ma mb_uih_u. Guehna dí p_hm_hb_u, nguetho bi 'daj_u rá Hogand_hi,

¹⁴ neje dí bɛn'nah_u nguetho dá nusehe rá Ts'ant'_u Oja, ne dí mamhbe majua_{ni} bá pɛnh Oja ua ja ra ximhäi gue da ya_nba y_u te y_u ja'i.

¹⁵ Nu'a to'o im ma ngue rá Ts'ant'_u Oja a ra Jesús, nu'a Oja bin z_am b_u ja rá mb_ui, ne nu'a ra ja'i xim mi 'b_uhmi Oja a.

¹⁶ Dín nuh_u rán huɛcate Oja, nguetho dí ɛc'yɛibah_u a. Nu Oja ran huɛcate a. Nu'a to'o z_ai ɛc'yɛi rán huɛcate Oja, ne'b_u z_ai di huɛc rá mija'iui, nu'a i 'b_uhmi Oja a, ne Oja bin z_am b_u ja rá mb_ui a.

¹⁷ Ne nangue dí 'b_uhmb_u Oja dí p_hm_hb_u x_un ho rán huɛcate. Janangue'a dan johyah_u 'b_u bi zø_n ra pa din ja ran ju_anbi. Nguetho dí 'b_uhmb_u tengutho ma Hmu_hu ra Cristo i 'b_uhmi Oja, madague'b_u guexta dí 'b_uhmb_u ua ja ra ximhäi.

¹⁸ Nu'a to'o i su ran ju_anbi, i su nguetho hinga na p_adi x_un ho ran huɛcate i ørpa Oja. Pɛ nu rán huɛcate Oja di 'uec'a ra mbidi a.

Pɛ nu'b_u dín suh_u, dí ɛmhb_u di unghah_u Oja 'b_u.

¹⁹ Dí øth_u ran huɛcate, nguetho m'bet'o bi huɛgah_u Oja.

²⁰ “Dí numanho Oja,” sä dí ɛmhb_u, pɛ dadí _up ma cuh_u. Dí fɛhni_h 'b_u. Nguetho nu'b_u hin dadí huɛc ma cuh_u gue z_ant'a dín nuh_u, hague dán zä ga numanhoh_u Oja gue njam'b_u dín nuh_u.

²¹ Ne j_aua rán t'ɛdi Oja, bi xij_u: “Nu'a to'o da numanho Oja, pɛ i jatho ngue ne'a rá cu da numanho, ne di huɛqui.”

5

Dí tqf_u ra ximhäi nangue ma t'ɛc'yɛih_u

¹ Nu'a to'o gätho i ɛc'yɛi gue bin ja'i Oja ne n'dat'a ra Jesucristo a, y_u t'uhni Oja u. Ne gätho to'o i numanho Oja ne'u y_u t'uhni Oja di huɛc'ɛ nguetho n'dat'a Oja y_u Ta.

² Ne nu'b_u majua_{ni} dín numanhoh_u Oja, ne'b_u dí øth_u y_un t'ɛdi, dí p_hm_hb_u b_uya ngue majua_{ni} dadí huɛc ma cuh_u.

³ Ne nu'b_u majua_{ni} dín numanhoh_u Oja, ga øth_u y_un t'ɛdi, ne nu'u y_un t'ɛdi hingui hɛi.

⁴ Nguetho nu'u to'o bim 'b_ui ma'da'yo nangue Oja bin t'un ra ts'edi rá mb_ui gue da d_ap ra ximhäi. Ne dí tqf_u rá ts'edi ra ximhäi nangue dí ɛc'yɛih_u ra Cristo.

⁵ To'o ngue i t_ap rá ts'edi ra ximhäi. Nu'a gue i ɛc'yɛi ngue rá Ts'ant'_u Oja a ra Jesús.

Rá Hogand_hi Oja di bɛngah_u rá Ts'ant'_u Oja a ra Jesús

⁶ Nu ra Jesucristo bi zøcua ja ra häi. Bin xixy_a ra dehe a. Ne n'dat'a gue bi mb_un rá ji 'b_u mi du a. Ne hinga hønt'a ngue bin xixy_a ra dehe, pɛ ne bi mb_un rá ji, ngue bi du. Nu'a ra Jesucristo, rá Thahni Oja a. Gue'a im ma majua_{ni} rá Hogand_hi Oja nguetho hingui sä dim fɛhni a.

⁷ Hyu u bí 'b_uh mahɛts'i im ma majua_{ni} gue rá Ts'ant'_u Oja a ra Jesucristo. Nu'a n'da, ra Ta, nu'a n'da ram Hma, nu'a n'da rá Hogand_hi Oja, ne n'dat'a im man'u.

⁸ Ne hyu u i urcah_u majua_{ni} ua ja ra ximhäi gue rá Ts'ant'_u Oja a ra Jesucristo. Nu'a n'da, rá Hogand_hi Oja, nu'a n'da rán xixy_a ra Jesucristo, nu'a n'da, rán d_ate ra Jesucristo. Ne gätho u hyu n'dat'a i urcah_u.

⁹ Dí ɛc'yɛih_u y_um hman y_u ja'i 'b_u majua_{ni}, pɛ man'da ja ts'edi tho ga ɛc'yɛih_u rám

hman Ojã. Ne bi man Ojã gue rá Ts'unt'u a ra Jesús.

¹⁰ Nu'a to'o εc'yeyi rá Ts'unt'u Ojã, i pãse mbo rá mbui gue majuañi a. Pe nu'a to'o hingui εc'yeyi, i nubethañi Ojã a 'bũ, nguetho hingui εc'yeyi a bi man Ojã nangue rá Ts'unt'u.

¹¹ Ne i jaua a ram hma ngue bi ma, gue Ojã bi 'dajũ ra 'da'yote mazai 'bũ má εc'yeyihũ rá Ts'unt'u.

¹² Nu'a 'bũhmi rá Ts'unt'u Ojã, i ja ra te ma'da'yo a, pe nu'a hingui 'bũhmi rá Ts'unt'u Ojã, hingui ja ra te ma'da'yo a.

Dí pãhmbũ dí peshũ ra 'da'yote mazai

¹³ Janangue'a dí ot'ahũ gyũ 'yεc'yeyihũ a rá Ts'unt'u Ojã, n'dahma gui pãhmbũ i jajũ ra 'da'yote.

¹⁴ Ne dadín johyahũ gue dan yãhũ Ojã, dí pãhmbũ i numanhojũ. Ne nu'bũ din theui rá pãhã Ojã a dí ähmbũ, dí pãhmbũ i ømanho 'bũ dí yãhũ a.

¹⁵ Ne nu'bũ dí pãhmbũ ngue ømanho, ga pãhmbũ gue da 'yøt'a dí ähmbũ 'bũ.

¹⁶ Nu'bũ dín nuhũ n'da ma cuhũ i øt' ra ts'oqui, ngue him má zã bi hyãx ra ts'o'yu, ga äfũ rá mate Ojã nangue a. Nu Ojã bũya di japi ba pengui to'o bi 'yøt' ra ts'oqui. Pe nu'bũ 'bo'o má zã bi hyãx ra ts'o'yu, pe hin dí εn ahũ ga äfũ rá mate Ojã nangue a.

¹⁷ Gätho u hing yún thehũ i øt'a n'da, ra ts'oqui a. Pe ja'bũ øt' ra ts'oqui n'da him má zã bi hyãx ra ts'o'yu, janangue'a ga äfũ Ojã bũya.

¹⁸ Dí pãhmbũ to'o gätho bim 'bui ma'da'yo nangue Ojã, hin din zãm bũ ja yũ ts'oqui a. Nguetho i fãh rá Ts'unt'u Ojã a, ne hingui sä di 'uec'a ra zĩthu bũ 'bũ Ojã a.

¹⁹ Ne dí pãhmbũ ngue yã t'ũhnigahũ Ojã. Ne dí pãhmbũ i o rá ts'edi ra zĩthu u gätho mi'da i 'bũcua ja ra ximhäi.

²⁰ Nujũ dí pãhmbũ bi zøcua ja ra ximhäi rá Ts'unt'u Ojã, ne nu'a bi jajũ dá pãhmbũ a majuañi. Ne dí 'bũhmbũ a majuañi nguetho dí 'bũhmbũ ra Jesucristo. Ne gue'a majuañi Ojã a, ne gue'a di 'dajũ ra 'da'yote ma mbuihũ a gue nãm'bũ da guadi.

²¹ Ma zi t'ũhni ahũ, hin ga εc'yeyihũ yũ hyãte ojã. Ne hønt'a dí xi ahũ ya.

2 XUUA

Ná yoho ra sɔcuɔ bi 'yo't'a rá 'bäiui ra Jesucristo ra Xuua

Ran zengua

¹ Nugä dra dɔc'yɛi ngarpigä, dí pɛnh'na ra sɔcuɔ jɔua, grá xisu, nthahni nangue Ojɔ, nɛ guí 'bɔhmbɔ bɔ ni t'ɔhni. Dadí huɛc'ahɔ ngue'a n'dat'a dí tɛnhdɔ ram Hma majuɔni. Nɛ hinga hɔngdä dadí huɛc'ahɔ pɛ nɛ'ɔ gätho mi'da ngue i pɔ a Majuɔni.

² Dadí huɛc'ahɔ, nangue'a ram Hma majuɔni bin zɔm bɔ ja ma mbɔihɔ nɛ njɔm'bɔ dim 'bɛpɔ a.

³ Ma zi cu ahɔ, 'da'angu dí m bɛmhɔ a ram hma majuɔni, nɛ dadín huɛjɔ. Janangue'a dí äp Ojɔ ma Tahɔ nɛ'a rá Ts'ɔnt'ɔ ra Jesucristo da gopɔ ni mbɔihɔ a rá mate, nɛ rán huɛcate, nɛ thocpa thoho da hyut'a ni mbɔihɔ.

Ga cohmbɔ bɔ ja rán xädi ra Cristo

⁴ Nugä ɛmmɛ dán johyagä 'bɔ má ɔcä ngue i tɛn'na ram Hman ɔ 'da ɔ ni t'ɔhni, tengu i xijɔ ra Ta.

⁵ Nɛ nuya, grá xisu, nthahni nangue Ojɔ, n'da ran t'ɛdi dí nde ga bɛn'ni i. Nɛ him ma'da'yo na ran t'ɛdi gue ga xi i, pɛ tengu thoho bi sijɔ rá mbɔdi dá pɔhmbɔ ra Cristo, ngue dan huɛjɔ n'da ngu n'dajɔ.

⁶ Nu'a ran huɛcate nam bɔni, gätho ga ɔthɔ yán t'ɛdi Ojɔ. Nɛ gue'a rán t'ɛdi bi sijɔ rá mbɔdi gue thocpa thoho dan huɛjɔ.

⁷ Guehna dí xi ahɔ na, nguetho xɔn ngu yɔ hyäte i 'youa ja ra ximhäi, ngue i ɛna him bin jɔ'i a ra Jesucristo. Pɛ nu'ɔ häte ɔ, nɛ i tɛn rán sɔiui Ojɔ ɔ.

⁸ Pɛ jatho gam fähhmbɔ njon da hyä ahɔ, janangue'a hin dim 'bɛ a xtá pɛhhmbɔ. Pɛ dami thojɔ xɔn ho ni 'bɛfihɔ, janangue'a gätho guí tɔhmbɔ 'bɛ'a in nde Ojɔ di 'da ahɔ m'bɛjua.

⁹ Pɛ nu'a to'o in nde da mispa rán xädi ra Cristo, nu'a hinguin 'youi Ojɔ 'bɔ. Pɛ nu'a to'o copɔ ja rán xädi ra Cristo, nu'a dí n'youi ra Ta nɛ rá Ts'ɔnt'ɔ a bɔya.

¹⁰ Nu'bɔ da zɔm bɔ n'da ɛna im man rá m Hman Ojɔ, pɛ nu'bɔ hin dí n' theui rá m hman

ra Cristo, hin ga säyabahɔ bɔ ma ngumhbɔ, xín ga äfɔ rá m fäts'i Ojɔ nangue a.

¹¹ Nguetho nu'a to i äp rá m fäts'i Ojɔ nangue a, tengu thoho 'bɔ i fäx'ɔ yán t'ɔt'e gue hingui ho.

Dím bɛni ga mba bɔ

¹² ɛmmɛ xɔn ngu 'bɛ'a dí nde ga xi ahɔ, pɛ masque hɔnt'a dá huxä ra sɔcuɔ jɔua. Nguetho xɔmhma da zä ga mbagä bɔ, gan nu ahɔ bɔ, nɛ dan yɔhɔ bɔ, janangue a hin te ga 'bɛhhmbɔ ran johya.

¹³ I pɛnh'na ran zengua ɔ yú t'ɔhni a ni juhue, nɛ'a nthahni nangue Ojɔ a. Nɛ hɔnt'a dí xi ahɔ ya.

3 XUUA

Ná hyu ra sɔcuɔ bi 'yo't'a rá 'bäiui ra Jesucristo ra Xuua

Ran zengua

¹ Nugä dra ðac'yei ngurpigä, dí penh'na ra sɔcuɔ ma zi cu i Gayo, mahuequi i. Dadí huɛc'i i nangue ram Hma majuani dí ɛc'yeiui.

² Dí äp Oja di ja i gui pømmanho, ne di zac ni ja'i, tengu nán zaqui ni mbui.

³ ɛmmɛ dán johyagä nangue'e, nguetho bi xicä 'da yu cu bá peng bu guí 'bui, ngue guí ten'na ram Hma majuani, ne nu'u gätho guí ɔt'e din theui a ram Hma.

⁴ Hin'yu man'da dán johyagä 'bu dí øde i ten'na ram hma majuani u dá xänbi.

Xun ngu rá mate ra Gayo

⁵ Ma zi cu i, xun ngu ni mate ngue'a gadí jamansu ni cuhu, madague'bu hin guí pa u.

⁶ Nu'u 'da yu cu gue bá peng bu guí 'bui bi ma nangue'e. Nu'bu mám petihe bi xije ngue i ja nin huɛcate. 'Yörqui ts'u ra mate gui fäx'u 'bu bi zøm bu mahøn'a, nguetho yün sähu da 'bäx'u yüm 'behni Oja.

⁷ Nguetho nu'u 'da bi 'behni da mba n'danni da ma nangue ra Jesucristo, ne hin te da 'yäp'u hingui ɛc'yei.

⁸ Janangue'a jatho ga jamansuh u. Ne nu'bu dí fäxhu u, dí comhbu ra 'befi nangue rá m Hman Oja buya.

Nu ra Diótfes in hecpate

⁹ Dá penh'na n'da ra sɔcuɔ bu ja nim petihu. Pe nu ra Diótfes hinguin nde da 'yøde 'be'a dí mamhbe, nguetho in nde dim 'bet'o nanguese.

¹⁰ Janangue'a, nu'bu dá mbagä bu, ga xi ahü 'bu dám petihu, 'be'a i ɔt'a ra Diótfes, ngue di c'aman'uje. Ne hinga hønt'a, ne hingui sin'u yüm 'behni ya ní nets'i, ne di hecpa u to'o ɛna da zin u, ne i høn a thi buya.

Im mamanho nangue ra Demetrio

¹¹ Ma zi cu'i, dí xi i, hin ga tenhdu u yün t'ɔt'e yu ts'om'bäi, pe ga humbi ga tenhdu yün t'ɔt'e yu hocja'i. Nu'u to'o zai ɔt' ran ho,

bim 'bui ma'da'yo nangue Oja. Pe nu'u to'o zai ɔt' ran ts'o hingui pa Oja u.

¹² Pe nu ra Demetrio gätho im mamanho yu cu nangue'a. Ne nu yün t'ɔt'e gätho din theui a ram Hma majuani. Necä n'dat'a dí m mangä ngue xun ho a ra Demetrio. Ne guí pa di ngue majuani dí m mangä.

Rán zegui ran zengua

¹³ ɛmmɛ xun gu 'be'a dí nde ga xi'i, pe hønt'a dá huxä ra sɔcuɔ jaua.

¹⁴ Nguetho xømhma mi ts'utho ga mbagä bu ba nu i, ne dan yaui bu.

¹⁵ Oja da hyut'a ni mbui. I penh'na ran zengua ni amigo 'bucua ne dami zenguagahe ts'u n'da ngu n'da u guí 'bühmbu bu. Ne hønt'a dí xi ahü ya.

JUDAS

Ra sɔcuɔ bi 'yo't'a rá 'bäiui ra Jesucristo ra Judas

Ran zengua

¹ Nugä drá Judascä, drá 'yɛhɛgä ra Jesucristo, nɛ man 'yohugä a ra Jacobo Santiago. Dí o't'ahɛ ra sɔcuɔ hɔnbɛ go harɛ i 'bɛh yɛ 'yɛc'yɛi, gätho ahɛ ngue Ojɔ bi huahn'nahɛ nɛ ɛmmɛ di huɛc'ahɛ, nɛ ra Jesucristo di jamansu ahɛ.

² Nɛ Ojɔ dí ndepe di 'da ahɛ rá mate xɛn ngu, nɛ da hyut'a ni mbɛihɛ. Nɛ thocpa tho man'da gui hyamhbɛ rán huɛcate Ojɔ.

Yɛ hyäte xänbate

³ Nu'ahɛ ma zɛ cu ahɛ dadí huɛc'ahɛ, mí ndegä ga o't'ahɛ nangue 'bɛ'a í pɔjɛ Ojɔ gätho gahɛ. Pɛ dí m bɛngä ngue n'dan'yo jatho ga xi ahɛ. Jatho gui hyuthɛ nzambɛi guin yamhbɛ a rá m hma ma t'ɛc'yɛihɛ ngue bi 'dajɛ Ojɔ, dɛyɛ 'yɛc'yɛihɛ, n'damhma njon da zä di pät'ahɛ 'bɛ'a guí ɛc'yɛihɛ.

⁴ Dí xi ahɛ na, nguetho i 'bɛ i 'da ɛ yɛ hyäte xänbate, gue'ɛ 'darbɛ gadím petihɛ, nɛ him bi xi ahɛ ngue xɛn ts'o im bɛni da 'yɔt'e. ɛmmɛ xɛn ts'otho nɛ hinguin 'yohɛ Ojɔ ɛ. Nguetho sä i ɛn ɛ: “Sä gui 'yɔthɛ 'bɛ'a go guím bɛnsɛhɛ, nɛ hin di ɛn'nahɛ Ojɔ nguetho i ja rá mate,” sä i ɛn ɛ yɛ hyäte. Him majuɔni i man ɛ, nɛ nu'ɛ hingui ɛc'yɛi ma Hmuɛ ra Jesucristo gue'a di mandagahɛ. Nɛ nt'o't'i bɛ ja rá m Hman Ojɔ 'bɛ'a ran ɛnbi da nu ɛ i ma tengu na. Nɛ Ojɔ da 'yɔt'e tengu bi ma.

⁵ Nuya dín nde ga bɛn'nahɛ 'bɛ'a gá pahmbɛ má m'bet'o, ngue 'bɛ'a bi 'yɔt' Ojɔ maya'bɛ. Nu Ojɔ bi yɔn ɛ yɛ jɔ'i israel gue bi gɛcpɛ ja ra häi Egipto, pɛ to'o gätho him bi 'yɔt'e 'bɛ'a nde Ojɔ, gätho Ojɔ bi japi bi du bɛ ma'ueni ɛ.

⁶ Nɛ nu 'da ɛ yɛm 'bɛhni mahɛts'i mí ja yú ts'edi. Pɛ m'bejua bi 'bɛh yú ts'edi 'bɛ mí ts'on yán 'yomfɛni. Janangue'a bá pɔm bɛ mahɛts'i guerpɛ mí 'bɛi. Nuya Ojɔ hin di japi da bɔm bɛ ja ra 'bɛxui guerpɛ 'bɛhya. Nguetho nu'ɛ tengu nthu't'i yɛ cadena bɛ,

nɛ da gopɛ asta gue'bɛ go da zɔn ra pa din ja rán ts'embí Ojɔ nts'utho.

⁷ Nɛ'ɛ yɛ jɔ'i mí 'bɛpɛ ja ra hnini Sodoma nɛ ra hnini Gomorra nɛ yɛ hnini mbɛ 'darbɛ mí jahɛ, bi 'yɔt' ran ts'o. Bi 'yɔt' yɛn 'yomt'ɛni, nɛ yɛn 'yohɛ bi 'yɔrpa ran ts'o yá min 'yohahɛ, tengu 'bɛ ra xisu i 'bɛhmi, nɛ yɛ xisu mí ɔt'e tengu a. Pɛ nu Ojɔ bi juadi nangue ra sibi mahɛts'i. Nɛ nu'a 'bɛ'a bi t'ɔrɛpɛ, Ojɔ bi 'yuh ra hmɛpɛya 'bɛ'a da 'yɔrpa yɛ dɔdits'oqui.

⁸ Pɛ madague'bɛ i ja yɛ hmɛpɛya 'bɛ'a da 'yɔt' Ojɔ, pɛ nu yɛ hyäte xänbate guexta'a i ɔt'e tengu mí ɔt' yɛ jɔ'i bɛ ja ra hnini Sodoma. I ma guesɛ Ojɔ i uti 'bɛ'a da 'yɔt'e xɛn ho gue'bɛ i 'uɛ, nɛ i ɔrpa ran ts'o rá jɔ'izɛhɛ. Nɛ i fɛsthoho yán t'ɛdi ra Hmu mahɛts'i, nɛ di c'aman'ɛ tho yɛm 'bɛhni mahɛts'i.

⁹ Pɛ nu ra Miguel rá hmu yɛm 'bɛhni mahɛts'i, hingui ɔt'e tengu i ɔt'ɛ yɛ hyäte xänbate. Nguetho nu'bɛ mín junt'ui ra zɔtho nangue rá jɔ'i ra Moisés xɛn du, nu'a ra Miguel mí pɔdi ngue hingui ho 'bɛ dí yɔp'a ra zɔtho ram hma xɛn ts'o. Janangue'a bi t'ɛm thoho a ra zɔtho: “Ojɔ di hɛc'a'i.”

¹⁰ Pɛ nu'ɛ yɛ hyäte i man ran ts'o nangue yɛm 'bɛhni mahɛts'i, nɛ nangue 'bɛ'a gue majuɔni. Pɛ nu'ɛ hingui pɔdi 'bɛ'a gue majuɔni. Hɔnt'a i pɔdi tengu yɛ xɔ'yo nɛ yɛ buru, nɛ i ɔt'e tengu ɛ. Pɛ Ojɔ di un yɛn ɛnbi nɛ di jua ɛ nangue ran ts'o i ɔt'ɛ.

¹¹ Huɛcate ɛ i ɔt' yá pähä zɛhɛ tengutho bi 'yɔt'a ra Caín. Nɛ nu'ɛ i nde da xänba yɛ jɔ'i 'bɛ'a gue him majuɔni, tengu bi 'yɔt'a ra Balaam, n'damhma da dɔh ra mbɛti. Nu'ɛ i fɛsthoho yán t'ɛdi a i ja rá ts'edi di mandagahɛ, tengu bi 'yɔt'a ra Coré. Nɛ'ɛ da mba ma juadi, tengutho ra Coré.

¹² Nɛ nu'bɛ guí ɔt' nin ts'ihmɛhɛ, gue'a ra hmɛpɛya gadín huɛjɛ n'da ngu n'da ahɛ, nɛ i sɔm bɛ yɛ hyäte xänbate, nu'ɛ tengu 'bɛ i pät'a xɛn ts'o bɛ ja ni pahniɛ. Nɛ nu'ɛ xingui ts'ɛ i pɛ'ts' yá sä da zi nangue yán johya zɛhɛ, nɛ xinguim bɛni 'bɛ'a nam bɔn'a ran ts'ihmɛ. Pɛ nu'ɛ yɛ hyäte hin te i ja a di muui, tengutho yɛ güi hinguin 'youi ra 'ye, nɛ ran dɔhi i tuts'i. Nɛ nu'ɛ tengu tho n'da ra za njam'bɛ zɛh yán dät'o. Tengutho n'da ra za xɛ 'yot'i bi yɔt'e.

13 Nε nu'ɥ yɥ hyäte xänbate 'bɥi yɥ, i mbafi tengu 'bɥ ɛmmɛ mahyoni tho ɥ yám hma. Tengu ra dehe bɥ ja ra dɔdejaŋ gue ɛmmɛ di hɥ 'bɥ i ɛn ran dahi, pɛ hɔnt'a 'bɛ'a xɥn ts'o min 'youi ra dehe bi zopɥ ndendeja. Nε nu'ɥ hingui sä da 'yut ra 'yu n'da nguetho tengu yɥ sɔ bi dɔgui, hin din ja ran yot'i mahɔn'a, da gohi ra 'bɛxui mazai.

14 Nu'a ra Enoc bim pɔngahyɥ maya'bɥ 'bɛ'a nín juɔnbi da nu a n'da ngue i ɔt'e tengu i ɔt'ɥ. Nu'a ra Enoc, ná cɔt'a a rá m bom'beto ra Adán, bi ma: “Dami 'yɔhmbɥ ya 'bɛ'a da 'yɔt' ra Hmu mahɛts'i. Ba ɛhe din 'yohɥ yɥ miyone thoho ɥ yám 'bɛhni mahɛts'i,

15 ngue di juɔnba ɥ gátho ɥ i ɔt' ran ts'o. Nε di ɔnbi nangue 'bɛ'a hingui ho bi 'yɔt'ɥ, nε bi man ran ts'o nangue Oja gátho ɥ ngue him bi 'yɛc'yɛi Oja.”

16 Nε nu'ɥ yɥ hyäte xänbate i sani nangue dí ɔt' mam 'bɥihɥ tengu i nde Oja. Nε i ma ɛmbi ngue'a n'da ra ja'i rá ts'oqui a 'bɛ'a nám 'bɥ ɥ. Nu'ɥ i ɔt' ran ts'o tengu i ndese rá mbɥi ɥ, nε din 'yɛzɛhe. Nε i xih rán ho ɥ mi'da yɥ ja'i ngue i honi 'bɛ'a i ndese.

Nura Judas bi zɔm yɥ 'yɛc'yɛi nε bi xifi 'bɛ'a da 'yɔt'e

17 Pɛ nu'ahɥ ma zɥ cu ahɥ, dadí huɛc'ahɥ, o guí pumbɛniɥ 'bɛ'a bi man ɥ yá 'báihɥ ma Hmuhɥ ra Jesucristo.

18 Ya bi xi ahɥ ngue dim 'bɥ i 'da, gue'bɥ rán zɛgui, ngue da den'nahɥ nε da 'yɔt' ran ts'o i ja bɥ mbo yá mbɥi ɥ nε gue'a bi si ahɥ.

19 Nε nu'ɥ yɥ hyäte di dɔmp ɥ yɥ 'yɛc'yɛi din junt'i. Pɛ i sänzɛhe 'bɛ'a i ɔt'e, nε hinguin 'yohɥ rá Hogandahi Oja ɥ.

20 Pɛ nu'ahɥ ma zɥ cu'ahɥ, o guí ɔthɥ tengu i ɔt' yɥ hyäte, pɛ dami tɛnni xɥn ho ni t'ɛc'yɛihɥ him ma thɔspi, nε gue'a dán te ni mbɥihɥ a bɥya. Nε dami japi di manda ahɥ rá Hogandahi Oja 'bɥ guí yɔhɥ Oja.

21 Dami 'yɔthɥ ram 'bɥi xɥn ho ngue din theui rán huɛcate Oja, nε dami tɔmhɥ a ra pa ba ɛh ra Jesucristo ma Hmuhɥ, din ja rá yembɥi nanguejɥ nε di 'dajɥ ra temazai.

22 Dami japi da 'yɛc'yɛi to'o di 'yon yá mbɥi nangue Oja.

23 Dami yɔm bɥ ja ran ts'o, tengu tho 'bɥ gá yɔm bɥ ja n'da ra sibi. Nε din ja ni yembɥi nangue ɥ 'da, pɛ damin jamansuse

ngue hin gui 'yɔthɥ yɥn ts'o tengu i ɔt'ɥ. Dami samhbɥ 'bɛ'a i ɔt'ɥ gue bi ts'on yá mbɥi ɥ.

I ɛspa Oja ra Judas

24 Nu'a Oja i ja rá ts'ɛdi di jajɥ hin ga ɔthɥ yɥn ts'o, nε di dájɥ bɥ ja rá hmi mahoqui tho ma mbɥihɥ. Nε ɛmmɛ din jajɥ ran johya bɥ.

25 Hɔnt'a n'datho Oja i 'bɥi, nε hɔnt'a i pɔdi xɥn ho. Nε di pɔjɥ nangue 'bɛ'a bi 'yɔt'a ra Jesucristo ma Hmuhɥ. Nε nu'a Oja i ja rá nuixte thoho, nu'a ra Hmuts'ɔt'abi, nε di manda 'bɛ'a gátho i ja a rá ts'ɛdi, nε gátho mí ja, nε i ja ya, nε din ja mazai. Nε hɔnt'a dí xi'ahɥ ya.

APOCALIPSIS

Rán t'uti ra Jesucristo bi nu ra Xuua

Rám hman ra Jesucristo bi sih ra Xuua

¹ Nu'a Oja bi 'yut yá 'yēhē i 'bucua ja ra hāi. Janangue'a nu ra Jesucristo bá pēhna n'da rām 'bēhni mahēts'i bi 'yurcā dra Xuuagā, rá 'yēhēgā, 'bē'a dín ja.

² Nē nugā dra Xuuagā dí o't'ä ya 'bē'a gātho dín nugā, nē'a rām hman Oja nē'a rām hman ra Jesucristo i xiqui. Gātho dí o't'ä ngue da fādi 'bē'a majuāni dín ja.

³ Dín johya gātho to'o da man'a 'bē'a nt'o't'i ua ja ra sōcuā. Nē dín johya to'o gātho da 'yōde 'bē'a dín ja. Nē dín johya 'bē'a da 'yōt'e 'bē'a gātho i mangua ja ra sōcuā, nguetho him maya'a dín ja 'bē'a gātho nt'o't'i ua.

I t'orpa ra sōcuā yu 'yēc'yēi bē ja yoto yu hnini

⁴ Nugā dra Xuuagā dí ot'ahē ra sōcuā gātho yu 'yēc'yēi dim pēti bē ja yoto yu hnini bē ja ra hāi Asia. Oja dí jap ahē nē da hyut'a ni mbēihē, guet'a Oja i 'bēi nē mi 'bēi, nē guet'a dim 'bēi mazāi. Nē rá Hogandāhi Oja i juadi xān ho rá ts'ēdi, gue i 'bēpē hapē di manda rá ts'ēdi Oja, i pēn'nahē rán japi.

⁵ Nē bí pēn'nahē rán japi a ra Jesucristo, nē da hyut'a ni mbēihē. Nu'a ra Jesucristo zāi i mam majuāni, nē rá mbēdi bi dāmbēni 'bē mi du, nē dim hmuts'ut'abi nē di manda gātho yu ts'ut'abi gue i 'bucua ja ra hāi. Nu'a di huēgahē nē bi yānjē nangue ma ts'oquihē, bi mberca ma mbēihē nangue ran ts'o, nangue rá ji bi mbām 'bē mi du bē ja ra pont'i.

⁶ Nu ra Jesucristo bi 'dajē ra ts'ēdi dan ts'ut'abihē nē dam mbājahē ga ōrpahē rá 'bēfi bē i ja rá ts'ēdi Oja rá Ta. Nē nu'a ra Jesucristo dín ja rá nuixte nē rá ts'ēdi hōn'bē go njām'bē mazāi. Nē hōnt'a gam bēmhē a ya.

⁷ Nuna ra Jesucristo guet'a ba ēhē ban 'yohē yu gūi, nē gātho yu jā'i da nu. Nē gātho to'o bi ucpi da nu, nē gātho yu jā'i i 'bucua ja ra ximhāi ēmmē dín ja ra dumbēi 'bē bi nu

a. Majuāni njabē dín ja 'bē bá ēhē. Nē hōnt'a gam bēmhē a ya.

⁸ Nu ra Cristo bi 'yēna: “Nugā ra mbēdi dām 'bēcā, nē njām'bē him mi 'bēcā,” ēn'a ra Hmu mahēts'i nuixte rá ts'ēdi, nu'a i 'bēi nē mi 'bēi, nē i 'bēi mazāi.

Ra Xuua bi nu madq rá ts'ēdi ra Cristo

⁹ Nugā dra Xuuagā, ni cujē nangue ra Cristo, dí ot'ahē ra sōcuā ya. Nujē dí comhbē yu nbi guín nuhē nangue dí ēc'yēihē ra Hmu mahēts'i. Nu'a Oja di manda bē ja ma mbēihē, nē ra Jesucristo bi 'dajē ra ts'ēdi ngue hin dadí xōmbēihē 'bē'a dí nuhē. Nē nugā dra Xuuagā dí ofädigā bē ja ra hāi Patmos, n'da ra t'uhāi i ja bē ja ra dehe nguetho dím mangā rām hman Oja nē dí mangā nangue ra Jesucristo.

¹⁰ Nu'a ra pa domingo dán yā'be Oja, nē 'bex bi bēngā a rá ts'ēdi rá Hogandāhi Oja. Nē dá ōcā n'da ra nde bē ja ma xūthā tengu'bē n'da ra thaxi, ēmmē nts'ēdi thoho.

¹¹ Nē nu ra nde bi 'yēna: “Nugā dra mbēdigā nē hinjām'bē ngue him mi 'bēcā, nē zāi dí 'bēcā.” Nē nu'a ra nde bi xicā, bi 'yēna: “Gui 'yo't' ya 'bē'a gātho gui nu, nē gui pēnpē 'bēh yu 'yēc'yēi, gue'ū dim pēti bē ja yoto yu hnini bē ja ra hāi Asia, guerpē ja ra hnini Efeso, nēpē ja ra hnini Esmirna, nēpē ja ra hnini Pérgamo, nēpē ja ra hnini Tiatira, nēpē ja ra hnini Sardis, nēpē ja ra hnini Filadelfia, nēpē ja ra hnini Laodicea.”

¹² Nē nugā dra Xuuagā 'bex dá nyēgui ngue dín nde ga nugā to'o bin yā. Nē dá nugā yoto yu lámpara ngue ra oro yá gua.

¹³ Nē dá nugā i 'bā inde bē ja yu lámpara ra Cristo, ngue'a bin jā'i ua ja ra ximhāi, mi he ra pahni xām mba, i sōrpē ja yá gua, nē man thu't'i rá tija n'da ran gat'i ngue ra oro.

¹⁴ Nu'ū yá xtā tengu ra t'axca xidē'yo, ogue tengu ra t'axcasē. Nē nu yá dā ēmmē bi hyāt'i tengu'bē n'da ra sibi i sō.

¹⁵ Nē nu'ū yá gua, ēmmē di fēxni tengu ra xit'ēgui ra bronce di hoc ra sibi nē i pa nthāmmi xān ho. Nē nu'a rá nde tengu yu dāthe xān ngu nē nts'ēdi di hī.

¹⁶ Nē mi o rán 'yēi yoto yu sō, nē bi bōxpē ja rá nde tengu n'da ra espada i yoho yá het'i ngue dín juānbate. Nē nu'a rá hmi ēmmē bi fēxni tengu rá ts'ēdi ra hyadi 'bē bi nu hyuxyadi.

17 Nε nu'bu má nugä, dá tängä bu ja rá gua tengu'bu ya xtá tugä. Pε nuna bi dosca rán 'yεi nε bi xiqui: “Yo guín su, nguetho nugä dra mbüdigä nε dran zeguigä, nε hinjam'bu him mi 'bucä.

18 Nugä zai dí 'bui, guecä dá tugä pε nuya guí nu dí 'bucä ya, nε dam 'bucä mazai høn'bu go njam'bu. Nε i ja ma ts'edi gue dadí manda hapu i pa u xun du. I jagä ran sogui ngue ga xocpa u 'da, nε ga jurpa u mi'da.”

19 Nε bi xiqui, bi 'yεna: “Dami 'yo't' ya 'be'a gätho guí nu ya, ngue gätho i ja ya, nε'u gätho din ja m'bejua.

20 Ga xi a ya 'be'a ní hmεpya i ja bu man 'yεi, ngue yoto yu sø nε'u yoto yu lámpara ngue yu oro yá gua. Gue yoto yu sø, rá hmεpya u yoto yuam 'behni mahεts'i, gue di zε'u dim peti bu yoto yu hnini, ngue 'da'a n'danni yu hnini i 'bui. Nε nu'u yoto yu lámpara rá hmεpya u yoto yám peti yu 'yεc'yεi hapu zai dim peti.”

2

Ram hma da hmam bu ja ra hnini Éfeso

1 Nu'a ra nde bi xicä ngue ga o't'a n'da ra søcuä, ga undä a ram 'behni ngue i fäx u yu 'yεc'yεi bu ja ra hnini Éfeso. Nε nu'a ra søcuä da hmam bu 'buh yu 'yεc'yεi. Nu yám hmanse a gue i 'yo inde bu ja yoto yu lámpara, nε i o rán 'yεi yoto yu sø.

2 Nε nu'a ra nde bi xi'u yu 'yεc'yεi bu, bi 'yεna: “Dí paçä 'be'a gätho gá 'yøthü bu, nε dí paçä hangu nangu ra 'befi gá 'yøthü. Nε dí paçä gue hin gán xømbui nangu ni 'befihü. Nε dí paçä ngue xingui ts'u gadí jafu da 'yøt' ran ts'om'bäi n'da. Nε gá 'yänhdü 'da yuam hman u to'o εna yá 'bäihü ra Cristo, nε gá pahmbu yu hyäte thoho u.

3 Nε dí paçä gue hin gán xømbuihü ran unbi gá nuhü, nε ra 'befi gá 'yøthü nangu gá 'yεc'yεigahü, nε xingui ts'u gá 'ye'ts' ni t'εc'yεihü.

4 Pε i ja ahü ts'u gue hin dí numanhogä, ngue gá 'yes'hü ts'u a guí bεnjü ya nε hín gadín huεjü. Nε hin guín jahü bu 'bu ra mbüdi thoho gá 'yεc'yεigahü.

5 Dami bεmhbu ya hangu na ngu bi ga'a ni t'εc'yεihü 'bu gmí 'yes'hü a gní bεnjü nε gá 'ye'ts' nin huεcatehü. Dami päh nin 'yomfεnihü ya. Dami thojü a gmí øthü rá

mbüdi thoho. Pε nu'bu guexta'a guí øthü, ga 'uecä n'da ra lámpara 'bu, nε him man ga ja ahü tengu'bu ra lámpara bu guí 'buhmbü, 'bu hin gui hoc nin 'yomfεnihü.

6 Pε i ja ahü 'be'a xun ho ts'u, nguetho n'dat'a dí m bεmhbu gue hin dín numanhohü a i øt'u yu nicolaítas.

7 Nu'bu i ja ni zaguhü, gui 'yøhmbü 'be'a da xi ahü a rá Hogandahi Ojä gätho gyü 'yεc'yεihü. Nε nu'u to'o hin da thapi nangu ran ts'o, ga undä ran t'εdi da za yun dät'o bu ja ra za t'εmbi rá za ra temazai, gue i 'bäpü 'bu Ojä,” bi 'yεn'a ra nde bi zoqui.

Ram hma da hmam bu ra hnini Esmirna

8 Nε xø bi 'yεngui: “Nuya gui 'yorpa ra søcuä ram 'behni gue i fäx yu 'yεc'yεi bu ja ra hnini Esmirna. Nε gui xifi gue mam hmangä, guecä mi 'bucä 'bu ra mbüdi thoho nε dam 'bucä mazai, nugä dá tugä nε dá ndants' mahøn'a nε dí 'buhya, gui 'yεna. Nε nu'a ra søcuä da hmam bu 'buh yu 'yεc'yεi bu ra hnini Esmirna.”

9 Nε εn'a ra nde: “Dí paçä 'be'a gätho nín unbi guí sähü nangu ecä. Nε dí paçä gue gyü hyoyahü bu ja ra häi, pε xun ngu i ja ahü nangu Ojä. Nugä dí paçä gue di c'aman'u ahü 'da yu judío gue εnse majuani yu judío u, gue nde da ma yá t'uhni Ojä u. Pε him majuani yá t'uhni Ojä u, pegue rám peti ra zithu a i øt'u.

10 Nε 'yo guí suhü ran unbi gue mi ts'atho din ja ahü. Gui 'yøhmbü ya 'be'a din ja ahü, ngue gui nuhü rán ts'äte ra zithu nu'bu da jo ahü 'da ahü. Nε 'det'apa guín nuhü yun unbi. Nε nu'bu hin gui 'ye'ts' ni t'εc'yεihü madague'a gui tuhü, gá tåhmbü xun ho a ra te 'bu.

11 Nu'bu i ja ni zaguhü, gui 'yøhmbü ya 'be'a i xi ahü rá Hogandahi Ojä gyü 'yεc'yεihü. Nε nu'u to'o hin da thapi nangu ran ts'o, hin da mba bu ja ran unbi mazai, nε hin di unba a ná yoho ran däte,” bi 'yεn'a ra nde bi xiqui.

Ram hma da hmam bu ra hnini Pérgamo

12 Nε bi xic mahøn'a ra nde, bi 'yεna: “Nuya gui 'yorpa ra søcuä ram 'behni ngue i fäx u yu 'yεc'yεi bu ja ra hnini Pérgamo, gue da mam bu 'buh yu 'yεc'yεi. Nε gui 'yo't'i 'be'a dí mangä gue i jagä ra espada yoho yá het'i.

13 Nugä dí pãcã 'be'a guí øthũ hapũ guí 'bũhmbũ, guepũ di manda ra zĩthu. Nẽ dí pãcã gue hin gá hyehmbũ ni t'ẽc'yẽihũ, xĩngui ts'ũ gá cõnjũ nu'bũ mi mba ntho bũ a ma hoga'yẽhẽ ra Antipas, guepũ 'bũh ra zĩthu.

14 Pẽ i ja ahũ ts'ũ a gue hin dí numanhogã, nguetho i 'bũ i 'da ahũ i ten rãn xãdi ra Balaam, nu'a ran 'yohũ gue bi xãnba ra Balac 'be'a da 'yõt'e gue da hyãt'ũ yũ israel. Nu ra Balac bi xih yũ jã'i da den yũn gopa yũ hmite, ngue da zi 'be'a bi mbøspa ỹ, nẽ da 'yõt' ran 'yomt'ẽni.

15 Nẽ i 'bũ i 'da ahũ gue hingui nde da 'yẽ'ts' yũn xãdi yũ nicolaĩtas, nẽ hin dí numanho 'be'a øt'ũ.

16 Janangue'a dami pãh nin 'yomfẽnihũ. Nẽ nu'bũ hin'na, ga mbagã bũ n'dihi nẽ ga sũ'ũ nangue mam hmangã, tengu ra espada gue i pøm bũ ma ndegã," bi 'yẽn'a ra nde gue bí 'yẽh mahẽts'i.

17 Nẽ bi thoqui bi xiqui, bi 'yẽna: "Nẽ to'o i ja yũ zagu, da 'yøde 'be'a xi'a rá Hogandãhi Ojã yũ 'yẽc'yẽi. Nẽ to'o hin da thãpi nangue ran ts'o, ga undã ra manã mahẽts'i gue nt'ãgui. Nẽ ga undã n'da a n'da ra do xũn t'axi guepũ nt'o't'i ma'da'yo rá thuhu zẽhẽ. Nẽ xĩnga gue'ũ mi'da yũ jã'i da bãdi 'be'a nt'o't'i bũ, hønt'a to'o da hyãni," ẽn'a ra nde bí 'yẽh mahẽts'i.

Ram hma da hmam bũ ra hnini Tiatira

18 Nẽ bi xic mahø'n'a, bi 'yẽna: "Nuya gui 'yorpa ra søcuã ram 'behni gue i fãx ỹ yũ 'yẽc'yẽi bũ ja ra hnini Tiatira, gue da hmam bũ 'bũh yũ 'yẽc'yẽi. Gui 'yorpi 'be'a dí mangã rá Ts'ũnt'ũgã Ojã, gue i sø ma dã tengu ra sibi i the, nẽ nu'ũ ma gua di fẽxni tengu n'da ra bronze ra xit'ẽgui gue i pa nthãmmi xũn ho.

19 Dí pãcã 'be'a gãtho guí øthũ nẽ dí pãcã gue i ja nin huẽcatehũ nẽ majuãni guĩm bẽnjũ, nẽ ja a ni t'ẽc'yẽihũ xũn ho. Nẽ dí pãcã gue guí øthũ xũn ho rá 'bẽfi Ojã, nẽ hin gãn xømbũihũ. Nẽ man'da xũn ho guí øthũ yũ xinda gue'bũ ra mbũdi tho gá 'yẽc'yẽihũ.

20 Pẽ i ja ahũ ts'ũ a hin dí numanhogã, nguetho gadí jafũ in xãnbate bũ n'da ra xisu, ra Jezabel, gue'a i ẽnse rá pøngahyã Ojã. Pẽ nu'a i xãnba yũ 'yẽc'yẽi bũ da den yũn ts'ihme yũ hmite, nẽ i xãnba ran 'yomt'ẽni.

21 Nugã dá tø'mi a ra xisu ngue xtí pãh rãn 'yomfẽni, pẽ hingui nde, i nde di thocta a ra ts'on'yomfẽni.

22 Janangue'a ga un ran ỹnbi nts'ẽdi, gue din hyẽn'na ra xisu, nẽ'ũ gãtho to'o i tenni da nu ran ỹnbi nts'ẽdi gue ga undã. Nẽ din jabũ ga øt'ã nu'bũ hin di pãh yũn 'yomfẽni ỹ nẽ hin da hyeh ran ts'o i øthũ a ra xisu.

23 Nẽ nugã ga ho gãtho yũ t'ũhni a ra xisu, guepũ da bã ỹ gãtho yũ 'yẽc'yẽi gue dí pãcã yũn 'yomfẽni yũ jã'i, nẽ dí pãcã 'be'a gãtho in nde yũ mbũi ỹ. Nẽ ga cos'ahũ 'be'a gã 'yøthũ n'da ngu n'da ahũ.

24 Pẽ mi'da ahũ bũ ja ra hnini Tiatira gue hin gá tenhdũ rãn xãdi ra xisu, nẽ hin guí pãhmbũ rãn xãdi ra zĩthu tengu i man ỹ 'da gue ẽna pãdi xũn ho rãn xãdi ra zĩthu. Nẽ nugã hin ga 'da ahũ man'da xũn hẽi gui 'yøthũ.

25 Pẽ hønt'a ga xi ahũ, guim benthũ xũn ho ni t'ẽc'yẽihũ asta gue'bũ go bá ẽcã mahø'n'a.

26 Nẽ nu'ũ to'o hin da thãpi nangue ran ts'o, nẽ'bũ di thoqui da 'yøt'e 'be'a gãtho dí ndegã asta gue'bũ go rãn zẽgui ra pa, ga undã ran t'ẽdi di manda 'da yũ xẽqui ra hãi, ngue ga comhbe ra ts'ẽdi bi 'dacã ma Ta.

27 Nẽ'ũ di manda gãtho ỹ yũ jã'i ngue 'dahma 'dan'yo bũ na yã. Nẽ da 'yut ram fet'ẽgui ỹ man sũihe, tengu'bũ da xẽn ra jãhãi a ra bareta ngue din tẽxt'i. Nẽ gue'a ra ts'ẽdi bi 'dacã ma Ta.

28 Nugã tengu'bũ dra Dãsø. Nẽ to'o da 'yøt'e 'be'a xũn ho, dam 'bũhmbe 'bũ guã pengã.

29 Nẽ nu'bũ i ja ni zaguhũ, gui 'yøhmbũ 'be'a i xih rá Hogandãhi Ojã yũ 'yẽc'yẽi," ẽn'a rá Ts'ũnt'ũ Ojã.

3

Ram hma da hmam bũ ra hnini Sardis

1 Nẽ xø bi 'yẽng mahø'n'a: "Nuya gui 'yorpa ra søcuã ram 'behni i fãx ỹ yũ 'yẽc'yẽi 'bũpũ ja ra hnini Sardis. Nẽ gui xih mam hmangã, ngue dí 'bũ'be rá Hogandãhi Ojã i juadi xũn ho yũ ts'ẽdi. Nẽ i o ma 'yẽ ỹ yoto yũ sø. Nẽ nuna mam hma da hmam bũ 'bũh yũ 'yẽc'yẽi. Nugã dí pãcã 'be'a gãtho guí øthũ bũ. Nu ahũ guí mamhbũ maxøts'e thocho, nẽ sã guí ẽmhũ guí 'bũhmbũ nangue Ojã, pẽ dí pãcã, nu ahũ, tengu'bũ yũ xũn du ni tehũ.

2 Pɛ daman nuhmbu ya, nɛ dami zacuahu a zu ts'u ni t'ɛc'yɛihɛ bi bongui, n'damhma him majuaɲi da du ni tehɛ ngue gan unbaɲu mazä. Nguetho dí paçä gue hin guí øthɛ in nde Oja gui 'yøthɛ.

3 Dami bæmhbu ya 'be'a bi sän'nahɛ. Nuya dami päh nin 'yomfɛnihɛ, nɛ dami tɛnhdu 'be'a gá paɲmbu rá mbudi. Pɛ nu'bu hin gui päh nin 'yomfɛnihɛ, ga mbagä bu tengu n'da ra bæ, nɛ hin gui paɲmbu 'be'a má ora ga søngä bu, nɛ ga un'nahɛ.

4 Pɛ i 'bu'i 'da ahɛ gue him bi ts'on yú mbui. Nɛ nu'u dan 'yohe u, nɛ da hye u yu pahni xun t'axi nguetho yún sähu dan 'yohe," bi 'yɛn'a ra nde bí 'yɛh mahɛts'i.

5 Nɛ bi thoqui bi xic ra nde, bi 'yɛna: "Nɛ nu'u to'o hin da thaɲi nangue ran ts'o, da hye yu pahni xun t'axi. Nɛ hin ga ts'onba yú thuhu i huxpu ja ra søcuɔ i ma to'o i ja ra temazaɲi. Nɛ gam mangä gue ma mbetigä u, gueru ja rá hmi ma Ta, gueru i 'bäh yám 'behni mahɛts'i.

6 Nɛ nu'bu i ja ni zaguhu, dami 'yøhmbu 'be'a i xih rá Hogandahi Oja u yu 'yɛc'yɛi," ɛn'a ra nde.

Ram hma da hmam bu ra hnini Filadelfia

7 Nɛ bi xiqui mahøn'a: "Nuya gui 'yo't' man'da ra søcuɔ, gui un'na ram 'behni i fäx'u yu 'yɛc'yɛi 'buɲu ja ra hnini Filadelfia, gue da hmam bu 'bah yu 'yɛc'yɛi. Nɛ gui xih mam hmangä gue xun hothogä, hin'yu ma ts'oqui, nɛ hønt'a majuaɲi dí m mangä. Nɛ dí ha ran sogui ngue ra hmɛpya i jagä ra ts'edi tengu ra hmɛpya bi 'yu'a ra David. Nɛ nu'bu ga xocpa n'da bu ja ma ts'edi, njo'o n'da da zä da gurpi, nɛ nu'bu ga jurpa n'da, njon da zä da xocpi.

8 Nugä dí paçä 'be'a gätho guí øthɛ bu, nɛ dá xoc'ahɛ rá 'yu Oja man'da da zä gui 'yøcahu ma 'beɲi, nɛ hingui sä n'da ra ja'i da got ra 'yu. Nɛ dí paçä ngue hingui zaqui ni t'ɛc'yɛihɛ, pɛ i ja ahɛ ts'u. Thocua tho ho gá tɛn man xädigä, xingui ts'u gá hyegahu.

9 Pɛ nuya dami 'yøhmbu ts'u ya 'be'a din ja yu ja'i bu gue i tɛn ra zɪthu, nu'u im ma gue yu hogajudío u, pɛ him majuaɲi yu hogajudío, ngue hingui tɛn Oja u. Nugä ga japi din danyahmu bu ja ni guahu to'o i tɛn'na ra zɪthu, n'dahma da ba u ɛmme ngue dá dí huɛc'ahɛ gyu 'yɛc'yɛihɛ.

10 Nɛ nangue a dá xi ahɛ, nɛ hin gán xømbuihu 'bu mi mba ma un'ni ahɛ, tengugä, janangue'a ga jamansu ahɛ nu'bu bi zøn ra pa din ja ran unbi nts'utho ua ja ra ximhäi, ngue da ts'ä gätho yu ja'i i 'buca ja ra ximhäi.

11 Nuya him maya'a ga mbagä bu. Nde'bu gan jamansuhu gue hin gui jafu n'da di ts'on'na ni t'ɛc'yɛihɛ, ngue hin da zä gui hyambhu 'be'a gá taɲmbu.

12 Nɛ nu'u to'o hin da thaɲi nangue ran ts'o, ga japi da hyaɲ a ra 'beɲi nuixte tho ho, ngue tengu n'da ra guangu bu ja rá ngu ma Ojahɛ mahɛts'i, nɛ njam'bu da bøm bu. Nɛ ga o't'ä rá thuhu ma Oja bu ja rá ja'i, nɛ ga orpu rá thuhu rá hnini ma Oja, Jerusalén ma'da'yo, guet'a ra hnini ba çapu bí 'bu Oja mahɛts'i. Nɛ'a ma thuhu ma'da'yo ga o't'ä bu ja rá ja'i u.

13 Nɛ to'o i ja yú zagu, dami 'yøhmbu 'be'a i xih rá Hogandahi Oja u yu 'yɛc'yɛi," bi 'yɛna.

Ram hma da hmam bu ra hnini Laodicea

14 Nɛ bi xiqui mahøn'a, bi 'yɛna: "Nuya gui 'yorpa ra søcuɔ ram 'behni i fäx'u yu 'yɛc'yɛi 'buɲu ja ra hnini Laodicea, da hmam bu a. Nɛ gui xih mam hmangä guecä zaɲi dí m mam majuaɲi. Nugä dá øt'ä 'be'a gätho i ja ua ya gue bi zänd Oja.

15 Nugä dí paçä 'be'a gätho gá 'yøthɛ bu, xøgue guí 'yo indethɛ, yoho nin 'yomfɛnihɛ, nɛ 'da xni hothɛ. Man'da xcá numanho ahɛ 'bu n'dat'a ni t'ɛc'yɛihɛ xquí 'yøthɛ, xtán ho ogue hin di ho.

16 Pɛ nugä dí san'nahɛ a gá 'yøthɛ, nɛ ga sox ahɛ.

17 Guetho nu ahɛ sä guí ɛmhbu gyu membetihɛ 'be'a gätho guí homhbu, nɛ guí ɛmhbu hin'yu 'be'a man'da guí homhbu. Pɛ nugä dí paçä gue hin'yu 'be'a i ja ahɛ di muui. Pɛ huɛcate ahɛ, xøgue ndumbui tho ho ahɛ, tengu'bu gyu 'yahehu nɛ guí xädähu," ɛn'a ra nde bí 'yɛh mahɛts'i.

18 Nɛ xø bi 'yɛna: "Nugä gan zo ahɛ ts'u, gua ɛhmbu ga 'da ahɛ ra temazaɲi, tengu'bu gui tämhbu ra oro mahoqui ngue ra sibi, janangue'a majuaɲi gam membetihɛ. Nɛ ga 'da ahɛ ran ho ni mbuihu, tengu'bu gui tãn yu pahni xun t'axi gui hyehu, janangue'a hin gui pɛ'ts' ni sähu ngue hin'yu 'be'a gdí comp' ni ja'ihɛ. Nɛ ga xoc'a ni dähɛ,

tengu'bu gui tämhbu ra 'yēthi gui cospa ni dähbu, janangue'a da zä gui nuhbu xän ho.

¹⁹ Nugä ga dämhyä ahbu ts'bu, ne ga 'da ahbu ts'bu ran unbi gätho to'o dadí huēcä, n'damhma di hoc'a ni mbühbu. Janangue'a daman ēhyahbu gui päh nin 'yomfēnihbu.

²⁰ Nuya gui 'yōhmbu ts'bu, nguetho dí 'bäcä bu ja ra goxthi, dín zo ahbu. Ne to'o da 'yōh ma ndegä ne da xogui, ga cärbu, dam 'bu'be bu ne dam pa'be.

²¹ Ne to'o hin da thäpi nangue ran ts'o, ga japi ga huxhe bu mahēts'i, guerbu i ja ma ts'edi, tenguthoho 'bu má tapä ran ts'o ne dí hux'be ma Ta bu mahēts'i.

²² Ne to'o i ja yé zagu, da 'yō'a i xi a rá Hogandähi Ojä u yu 'yēc'yēi," bi 'yēn'a ra nde bi xiqui.

4

Ran thānde bu mahēts'i

¹ Ne nu'bu mi jua a bi mam buya, dá ndōts'e, ne dá nugä nsoqui n'da ra jut'i mahēts'i. Ne nu'a ra nde dá öcä tengu thoho n'da ra thäxi i yä nts'edi, bi 'yēngui: "Ba ēcua ne ga ut'a i 'be'a jatho din ja m'bejua."

² 'Bex bi 'dacä ra ts'edi rá Hogandähi Ojä gue bi zä dá nugä bu. Ne dá nugä bu mahēts'i n'da ran thuts'i mahoqui xän ho, tengutho bu hux yu hmuts'ut'abi. Ne mí huxpu n'da.

³ Ne nu'a to'o mi hupu, di fexni tengu yu fexna sodo ra jaspe oge ra cornalina. Ne bi go'ma ra 'bejani di fexni tengu ra fexna sodo ra esmeralda.

⁴ Ne bi mbäs' pu ja ran thuts'i mi 'däte ma goho yän thuts'i, guerbu mi hupu 'däte ma goho yu dāc'yēi. Gätho mi he yu pahni xän t'axi ne mi hu'ts' yé corona ra oro.

⁵ Ne guerbu ja ran thuts'i mi hō inde, bi bōm bu ra huēi nts'edi, ne ran gāni ēmme di thoni, ne yu nde. Ne nubu mi hu a n'da, mi ja bu yoto yu sibi gue mi xeh yu t'usibi, rá hmēpya rá Hogandähi Ojä u, gue í juadi xän ho yé ts'edi.

⁶ Ne nubu mi hu a n'da, mi ja bu n'da ēna ra dejä, ne ēna ra xito. Ne dá nugä goho yän t'uti gue madim 'bä't'a ran thuts'i, gue i 'bui. Ne gätho goho yän t'uti mi ja yé dá bu yé hmi ne yé xäthä, ne gätho yé jä'i.

⁷ Nu'a n'da ran t'uti bi nequi tengu n'da ra zate ra león, ná yoho buya bi nequi tengu n'da ra toro, ne ná hyu buya bi nequi tengu rá hmi ran 'yohbu, ne ná goho bi nequi tengu n'da ra dāpents'bu madí tants' yé zahua, tengu'bu 'yo.

⁸ Ne gätho goho yän t'uti i 'bui, ja n'da ngu n'da 'dato yé hua. Ne gätho yé hua i ja xän ngu yé dá maxōts'e ne pu mbo. Ne ma pa ne ra xui bi dānde Ojä, xingui ts'bu bin hē'a nán tuhu, ne bi 'yēm 'bu min tuhu:

Xän ho, xän ho, xän hotho Ojä

nuijxte rá ts'edi,

gue'a mi 'bui ne i 'bahya, ne guet'a i 'bui mazai.

⁹ Ne gätho goho yän t'uti bi dānde a gue mi hu inde bu, bi 'yēspa a Ojä ne bi xifi jamadi Ojä gue i 'bahya ne dim 'bui mazai hōn'bu go njām'bu.

¹⁰ Ne nu'bu mi dānde Ojä yän t'uti, gätho 'däte ma goho yu dāc'yēi bin dānyahmu bu ja rá hmi a i hu inde bu, ne bi un'ndu yé corona ra oro gue mi hu'ts'i.

¹¹ Ne bi 'yēna:

Nu'i ma Hmu ahe, ma Ojä ahe,

hōn'a thoho nin säui dín ja ni nuijxte ne ni ts'edi, ne hōn'a thoho nin säui da numansu a u gätho i 'bui.

Nguetho gätho gá 'yōt'e 'be'a i ja ya, nangue ni pähä zehē, ne gue'a ni pähä án ja'bu 'be'a i ja ya.

5

Ra T'udē'yo rán säui di tants'a ra søcuä

¹ Ne nugä dra Xuuagä dá nugä a mi huxpu ja ran thuts'i mi cä bu rán 'yēi n'da ra søcuä m'bants'i ne nt'o't'i maxōts'e ne pu mbo. Ne mi ja yoto yän cuahmi bu ja ra søcuä.

² Ne dá nugä n'da ram 'behni mahēts'i xän zaqui, ne nts'edi bi ma: "Ha 'bu a n'da rán säui da xōc'bu yän cuahmi i ja ua ja ra søcuä, ngue di tants'i," bi 'yēna.

³ Ne xinga n'da mi 'burpu mahēts'i, xinga n'da mi 'burpu ja ra häi, ne xinga n'da mi 'burpu i 'bu u xän du rán säui da xōc yän cuahmi ra søcuä ngue da bādi 'be'a nt'o't'i bu.

⁴ Ne nugä dra Xuuagä ēmme dán zongä nguetho njongui 'bui rán säui di tants'a ra søcuä ngue da nu 'be'a nt'o't'i bu.

5 Nε nu n'da ra dαc'yεi bi 'yεngui: “O guí zoni,” bi 'yεngui, “nguetho 'bη'a n'da t'εmbi ra León nanguε rá 'yη ra Judá, nε rá 'yη ra ts'ut'abi ra David, nu'a him bi thαpi nanguε ran ts'o, nε da zā da xøc'η yán cuahmi ra søcuα.”

6 Nε 'bex dá nugä n'da i 'bä inde bη 'bηh yηn t'uti, nε'η 'däte magoho yη dαc'yεi. Nε nu'a bi nεqui tengu n'da ra T'udε'yo bi mba ntho. Nu'a ra T'udε'yo mi ja yoto yú dāni nε mi ja yoto yú dā, gue'a ra hmεpya rá Hogandāhi Ojα gue í juadi xηn ho yú ts'edi, bá 'behni gätho ná ngηni ra ximhäi.

7 Nε bi mba bη nε bi gαnba ra søcuα gue mi ja bη rán 'yεi n'da gue mi hupη ja ran thuts'i.

8 Nε nu'bη mi gαnba ra søcuα, nu'η 'däte magoho yη dαc'yεi bin danyahmu bη ja rá gua ra T'udε'yo. Nε n'da ngu n'da mi hα yú arpa'bida, nε gätho mi ja yú ximbo ra oro mayuh rán dεga ra za i yηmanho, ra hmεpya gue ní mba nt'εspi Ojα, gue i εspa Ojα η yú t'ηhni.

9 Nε gätho bin tu a n'da ra thuhu ma'da'yo, εn'η:

Høn'a zεhε i nin säui gui xøcua yán cuahmi ra søcuα,

nguetho ya bi tho i, nε nanguε ni ji guí jut'η yη jα'i, ngue gá 'yørpα yú mbeti Ojα η

gätho η 'da gue 'dahma 'dan'yo bη na yα, nε gätho η 'da gue 'dahma 'dan'yo yú 'yη, nε gätho η 'da gue 'dahma 'dan'yo yú häi mi 'bηi.

10 Nε gá un ni ts'edi din ts'ut'abi, nε dim mbäjä bη di manda rá ts'edi Ojα,

nε di manda bη ja ra häi, bi 'yεm 'bη min tuhu.

11 Nε nugä dra Xuuagä, 'bex dá nugä nε dá øcä yú nde yηm 'behni mahεts'i εmme xηn ngu yη munts'i, ngue yη millone thoho madím 'bä't'a mi hupη ja ran thuts'i, nε yηn t'uti nε yη dαc'yεi.

12 Nε gätho yηm 'behni mahεts'i nts'edi bin tuhu, nε bi 'yεm 'bη min tuhu:

Nanguε bi du ra Jesús ra T'udε'yo, rán säui din t'un rá ts'edi, nε 'bε'a gätho di muui,

nε ran 'yomfεni nuixte, nε ra ts'edi nuixte, nε da hyαnba yúm hman η i numansu. Nε da t'εspi nε εmme da hnumanho.

13 Nε 'bex dá øcä bi mba nt'εspi a huxpη ja ran thuts'i, nε ra Jesús ra T'udε'yo. Gätho i 'bηi bi man'η tengu n'dare thoho:

Majαpi thoho nε i hnumansu ngue nuixte thoho. Nε din ja rá ts'edi xηn ho, nε gätho i 'bηi da 'yεspi høn'bη go njam'bη mazαi. Njabη bi ma gätho i 'bηpη mahεts'i, nεpη ja ra häi, nε'η xηn du, nε'η 'bηpη ja yη dejα, ngue n'dat'a bi man'η.

14 Nε gätho goho yηn t'uti i 'bäpη mahεts'i bi 'yεna: “Nεcähe n'dat'a dím bεmhbe a,” bi 'yεn'η. Nε gätho 'däte magoho yη dαc'yεi mi 'bηpη bin danyahmu i thānde a hu'inde bη mahεts'i, nε ra T'udε'yo.

6

Yoto yηn cuahmi

1 Nε nugä dra Xuuagä dá nu ra Jesús ra T'udε'yo bi xøc'a rá mbηdi rán cuahmi ra søcuα nε bi dη'mi di tunts'a ra søcuα. Nε n'da ran t'uti bi xicä, nε nt'øde rá nde tengu ran gäni: “Ba εcua gua nuua,” bi 'yεngui.

2 Nε dá hεtä bη, nε dá nu n'da ra t'axca ndøfani. Nε nu'a mi huxpη mi hα n'da ran sα, nε bi mba ma unni n'da ra corona. Nε bi mba bη zαi da dαh yηn sæi din ja.

3 Nε nu ra Jesús ra T'udε'yo bi xøc'a ná yoho rán cuahmi ra søcuα. Nε dá øcä a bi mam man'da ran t'uti, bi xicä: “Ba εhε, gua nu,” bi 'yεngui.

4 Nε dá nugä, bi bøm bη n'da ra thenga ndøfani. Nε mi huxpη n'da, nε bi mba ma unni ra espada xηm mba. Nε bin t'un'na ran t'εdi gue di japi din sη'η yη jα'i gätho 'bηpη ja ra ximhäi, ngue din hyo n'da ngu n'da η.

5 Nε nu'a ra Jesús ra T'udε'yo bi xøcua ná hyu ran cuahmi, nε xø dá øcä rá nde man'da ran t'uti bi xicä: “Ba εhε, gua nu,” bi 'yεngui. 'Bex dá nugä bi bøm bη n'da ra 'bondøfani, nε mi huxpη n'da mi hα ra t'ent'i.

6 Nε dá øcä n'da ra nde bi bøm bη mi 'bäh yηn t'uti, bi 'yεna: “Hønt'a n'da kilo ra trigo da dän'a n'dapa, nε hønt'i hyu kilo ra cebada da dän'a n'dapa. Pε dami jamansuhη ra aceite nε ra vino, o gadí japi dim 'bεdi.”

7 Nε nu'bη mi xøc'a ná goho ran cuahmi a ra T'udε'yo, dá øcä rá nde man'da ran t'uti, bi 'yεngui: “Ba εhε gua nu,” bi 'yεna.

8 Ne 'bex dá nugä bi bøm b_u n'da ra ndøfani x_un c'axt'i ts'ü. Ne mi huxp_u a n'da t'ẽmbi ran d_ute, ne mí ten'na ran d_ute n'da gue xí bøm b_u 'b_u x_un du. Nu'ü bin t'un ra ts'edi di manda ü ná goho b_u 'b_uh y_u j_u'i gätho ra ximhäi. Ne nu'ü bin ja ra ts'edi gue da hyo y_u j_u'i nangue ra espada, ne nangue din tumanthuhu, ne nangue ra g_uh_u, ne y_u zate da hyo y_u j_u'i.

9 Ne nu'b_u mi xøc'a ná cut'a rán cuahmi ra søcu_u a ra T'udε'yo, dá nugä b_u n'da ra mεxa guerp_u i pa m'bøspe Oj_u, gue bim 'bøts'e zεhε ü y_u 'yεc'yεi. Ne dá nugä bi hyup_u 'bimεxa y_u te ü gätho í tho a rám hman Oj_u, ne bi ma nangue ra Cristo.

10 Ne gätho ü mi hup_u 'bimεxa nts'edi bi 'yεna: “Ma Hmu t_utethoho ni ts'edi, ne x_un ho i, ne maju_uni guím ma. Ham'mi pa gui tø'mi ngue gui 'yørpa ran ju_unbi ü, ne gui cospa ü y_u j_u'i 'b_up_u ja ra ximhäi 'be'a bi 'yørcahe,” bi 'yεn'ü.

11 Pε nu'ü bin t'un y_u pahni x_un t'axi, ne bi sifi da dø'mi ts'ü 'da y_u pa, ja gue'b_u bi gua'ü dí du a rám hman Oj_u ü y_u mí'yεhεhε, ngue tengu ü.

12 Ne nugä dra Xuuagä dá nugä ra T'udε'yo bi xøc'a ná 'dato rán cuahmi a ra søcu_u. Ne 'bex bin ja n'da ra 'y_umhäi nts'utho. Ne nu'a ra hyadi gätho 'bex bi boqui tengu n'da ra 'bo'bø't'e, ne nu'a ra z_una 'bex bi thengui tengu ra ji.

13 Ne gätho y_u sø bi d_up_u häi, tengu n'da ra za i høh y_un dät'o 'b_u i hu_un ran d_uhi.

14 Ne nub_u x_un c'ammi ra ximhäi, bi mba m'bants'i tengu'b_u ra søcu_u, bim 'bedi. Ne gätho y_u t'uhäi mi ja b_u ja ra dehe, pε ne'ü gätho y_u t'øhø, bi mba ma pädi b_u mi ja.

15 Ne gätho y_u ts'ut'abi b_u ja ra häi, ne gätho y_u ngurpi y_u j_u'i, ne gätho y_u hmudof_ui, ne gätho y_u membeti, ne gätho i jase y_u ts'edi, ne gätho y_u 'yεhε, ne gätho hing y_u 'yεhε, bi mba b_u d_upo, mi honi har_u din 'y_uni guerp_u ja y_u hy_unhäi, o guerp_u ja y_u hy_udo.

16 Ne gätho mi nde ü da zemba y_u y_u da do 'b_u bi xo't' y_u t'øhø ne da go'mi, ngue i su da nu a rá cue a i huxp_u ja ran thuts'i mahçts'i, ne'a ra T'udε'yo.

17 Nguetho bi zø_n ra pa ran _unbi nts'utho, ne njon da zä da hyät ran _unbi.

7

Rá 'bede ü y_u israel b_u mahçts'i

1 Ne nub_uya dá nugä goho y_um 'behni mahçts'i, ne 'da a n'danni mi 'b_up_u rá ny_uni ra ximhäi i s_um'ma ran d_uhi i 'yo ua gue xíngui ts'ü din 'yo b_u ja ra häi, o guerp_u ja ra d_udeja, ne xínga gue di 'y_un y_u za. Ne'ü y_u d_udeja hin di 'y_uni, di nequi tengu n'da ra xito x_un ju_uni thoho.

2 Ne dá nugä n'da ram 'behni mahçts'i bí 'yεp_u ní bøx ra hyadi, ne nu'a bá hy_u a rá sello Oj_u ngue i 'b_ui, ne nts'edi bi mba't'ü goho y_um 'behni Oj_u gue i 'b_up_u y_u ny_uni ra ximhäi. Gue'ü mi 'b_up_u bin t'un ra ts'edi di _unba ra häi ne ra d_udeja.

3 Ne nu'a ram 'behni mi h_u ra sello, bi xi ü mi'da gue da dø'mi ts'ü, him 'bex di _unba ra häi o gue ra d_udeja o gue y_u za, ja gue'b_u di selloba b_u ja y_u dε y_u 'yεc'yεi a rá sello Oj_u.

4 Ne dá øcä hangu bi 'beh y_u j_u'i di jap ra sello y_u dε, n'da ciento ne yote ma goho mahu_uhi, bi th_usta ü y_um bom'beto y_u ts'_unt'ü ra Israel.

5 Bi th_usta ü 'de'mayo mahu_uhi y_um bom'beto ra Judá. Ne bi th_usta ü 'de'mayo mahu_uhi y_um bom'beto ra Rubén. Ne bi th_usta ü 'de'mayo mahu_uhi y_um bom'beto ra Gad.

6 Ne bi th_usta ü 'de'mayo mahu_uhi y_um bom'beto ra Aser. Ne bi th_usta ü 'de'mayo mahu_uhi y_um bom'beto ra Neftalí. Ne bi th_usta ü 'de'mayo mahu_uhi y_um bom'beto ra Manasés.

7 Ne bi th_usta ü 'de'mayo mahu_uhi ü y_um bom'beto ra Simeón. Ne bi th_usta ü 'de'mayo mahu_uhi y_um bom'beto ra Leví. Ne bi th_usta ü 'de'mayo mahu_uhi ü y_um bom'beto ra Isacar.

8 Ne bi th_usta ü 'de'mayo mahu_uhi ü y_um bom'beto ra Zabulón. Ne bi th_usta ü 'de'mayo mahu_uhi ü y_um bom'beto ra José. Ne bi th_usta ü 'de'mayo mahu_uhi ü y_um bom'beto ra Benjamín.

Y_u j_u'i mi he y_u pahni x_un t'axi

9 Ne nugä dra Xuuagä, dá handi ne dá nugä x_un ngu y_u j_u'i ne njon da zä da mbede hangu na ngu dá nugä. Dá nu ü i 'b_up_u gätho ü 'da gue 'dahma 'dan'yo b_u na y_u, ne gätho ü 'da gue 'dahma 'dan'yo y_u 'y_u, ne gätho ü 'da gue 'dahma 'dan'yo y_u häi mi 'b_ui. Ne

gätho ɯ mi 'bäpɯ mí hɛt'a mí huxpɯ ja ran thuts'i bɯ mahɛts'i, nɛ mi hɛt'a ra Jesús ra T'udɛ'yo. Gätho mi 'bäpɯ mi he yú pahni xɯn t'axi, nɛ mi çá yɯ xijam'boza.

¹⁰ Nɛ gätho nts'edi bi 'yɛna:

ɛmmɛ dín numanho ahe, ma Ojɔ́ ahe, tətetho ni ts'edi, nɛ'e gra Jesús gra T'udɛ'yo, dí ɛs'ahe ngue gá pøje, bi 'yɛn ɯ.

¹¹ Nɛ gätho yɯm 'bɛhni mahɛts'i bi mbä'ts'a mi hupɯ made bɯ mahɛts'i, nɛ gätho 'däte ma goho yɯ dɔç'yɛi nɛ'ɯ gätho goho yɯn t'uti bi mbäs' thoho gätho mi 'bɯpɯ, bin dɔnyahmu, bi nye'mahäi, bi dɔnde Ojɔ́ i hu inde bɯ.

¹² Gätho bi 'yɛna:

Nɛcähe 'dat'a dím bɛmhbe, dí ɛs'ahe, ma Ojɔ́ ahe, nuixte xɯn ho i.

Nɛ gätho guí pɔdi. Zai dí xi ahe jamadi nangue ran ho guí ørcahe. Dín numansu ahe, nɛ nte guí hɛmbi, pɛ i ja ni ts'edi xɯn ho, nɛ gam 'bɯi høn'bɯ go njam'bɯ mazai.

Nɛ høn'a tho dím bɛn ahe ya, bi 'yɛn'ɯ.

¹³ Nɛ nu n'da ra dɔç'yɛi bi 'yängä dra Xu-uagä: “Ha guí pɔdi hapɯ bá nɛx yɯ.”

¹⁴ Nɛ dá ɛmp'a ra dɔç'yɛi: “Nu'i guí pɔdi.” Nɛ nu'a ra dɔç'yɛi bi 'yɛngui: “Nu'ɯ gue'ɯ bi 'yɛç'yɛi Ojɔ́ 'bɯ mi ja ran ɯnbi ndumbɯi tho bɯ ja ra ximhäi. Nɛ nu'a rá ji ra Jesús gue a í bo yú pahni ɯ, bi japi xtan t'axi.

¹⁵ Janangue'a i 'bähnu ja rá hmi Ojɔ́ yɯ. Nɛ in 'yɛhe ma pa nɛ ra xui ua ja rá nijɔ́ Ojɔ́. Nɛ gue'a i huxpɯ ja ran thuts'i di jamansu yɯ.

¹⁶ Nɛ him man'dandɔ́ din tumanthuhu yɯ, nɛ him man'dandɔ́ din tuthe. Nɛ him man'dandɔ́ da nu ran ɯnbi nam pa ra hyadi, xinga gue ɯ mi'da xɯm pa di ɯnbi.

¹⁷ Nguetho nu ra Jesús ra T'udɛ'yo gue i 'bɯ inde bɯ mahɛts'i da 'yøt'e tengu 'bɯ ra mbändɛ'yo, nɛ da zixpɯ hapɯ i ja ra dehe gue di un ra te yú mbɯi. Nɛ nu'a Ojɔ́ him man'dandɔ́ di japi din zoni.”

8

Ná yoto ran cuahmi nɛ ra t'uts'i ra oro

¹ Nɛ nu'bɯ mi xøcua na yoto yún cuahmi ra søcuá, made ora njom bin yá bɯ mahɛts'i nɛ nte bi 'yɛni.

² Nu'bɯ mí gua'a bɯya dá nugä yoto yɯm 'bɛhni mahɛts'i zai i 'bäpɯ ja rá hmi Ojɔ́, nɛ bin t'un yɯ thɯxi n'da ngu n'da.

³ Nɛ dá nugä n'dan'yo ram 'bɛhni mahɛts'i, bi mba bim 'bäpɯ ja rá mɛxa yɯn t'unni, nɛ mi the n'da ra t'uts'i ra oro nɛ bi mba nt'unni xɯn ngu rá ndɛga ra za din zø bɯ, i yɯman'u, nɛ nu'a rá 'bifi da mba ma uɔspi yám hma yɯ 'yɛç'yɛi 'bɯ i ɛspa Ojɔ́. Nɛ gätho i zø bɯ ja rá mɛxa ra oro gue i høpɯ ja rá hmi a Ojɔ́ i hu inde bɯ.

⁴ Nɛ nu'a ra 'bifi i nɛxpɯ ja rá t'uts'i a ram 'bɛhni, mauɔts'i yám hman yɯ 'yɛç'yɛi 'bɯ i ɛspa Ojɔ́, nɛ bi zø m bɯ bí 'bɯ Ojɔ́.

⁵ Nɛ nu'a ram 'bɛhni bi yus' yɯ dɛspi bɯ ja ra t'uts'i ra oro gue mi zø bɯ ja ra mɛxa, nɛ bi 'yem bɯ ja ra ximhäi. Nɛ 'bex dá øcä nts'edi yɯn gäni din thoni. Nɛ dá nu nts'edi yɯ huɛi bi c'uɛti bɯ ja ra ximhäi, nɛ bin ja n'da ra 'yámhäi bɯ.

Yɯ thɯxi

⁶ Nuya bim 'bäpɯ yoto yɯm 'bɛhni mahɛts'i i tø'mi da huixt' yá thɯxi.

⁷ Nɛ rá mbɔdi ram 'bɛhni bi huixt' rá thɯxi, 'bex bi t'ɛn bɯ häi yɯn do, nɛ ra sibi, mauɔspi ra ji. Nɛ ná hyu xɛqui ra häi bin zø, bi gopɯ mi yoxɛqui ra häi. Nɛpɯ na hyu xɛqui bin zø yɯ za nɛ yɯ t'ɛi xɯn c'ammi. Pɛ bi gohi yo xɛqui ngue him bin zø.

⁸ Nɛ na yoho yɯm 'bɛhni bi huixt' rá thɯxi, nɛ dá nu tengu n'da ra t'øhø xɯn ndoho, i sø nɛ ɛmmɛ ndøspi, nɛ bi mba nt'ɛnt'i bɯ ja ra dɔdeja.

⁹ Nɛ na hyu xɛqui ra dɔdeja bi japi din ji. Nɛ gätho bi du ɯ mi 'bɯpɯ mbo ra dehe. Nɛ gätho yɯ dɔmbosa gue mi 'yo bɯ bin ts'oni. Pɛ bi go ɯ yoxɛqui ra dɔdeja ngue him bin ts'oni.

¹⁰ Nɛ ná hyu yɯm 'bɛhni bi huixt' rá thɯxi. Nɛ 'bex bi däh mahɛts'i n'da ra sø xɯn ndoho ngue i zø nɛ ɛmmɛ xɛh yɯ t'ɛsibi. Nɛ bi däpɯ ja ná hyu yɯ dɔthe nɛ ná hyu yɯ mbøthe bɯ ja ra ximhäi.

¹¹ Nu rá thuhu ra sø ngue bi dägui ra Ajenjo na. Nɛ guɛpɯ bi däh ra sø gätho ra dehe ɛmmɛ bi ju'ts'i. Nɛ xɯn ngu yɯ jɔ́'i bi du ngue bi zi a ra dehe xɯn ju.

¹² Nɛ nu ná goho ram 'bɛhni bi huixt' rá thɯxi. Nɛ 'bex bi boqui ná hyu xɛqui ra hyadi, nɛ'a ná hyu xɛqui ra zana bi boqui.

Nε a ná hyu nεts'i yu sθ bi boqui. Nε mbe ngoho ora ra pa nε ra xui him bin ja ran nεqui.

¹³ Nε drá Xuuagä dá nu n'da ram 'behni mahεts'i mi 'yo inde bu mahεts'i, nε εmme nts'edi mbafi, bi 'yεna: “Huεcate, huεcate, huεcate yu ja'i 'buru ja ra ximhäi, nangue 'be'a din ja 'bu bi huixt' yú thaxi yu mi hyu yu 'behni mahεts'i gue i 'bähna,” bi 'yεna.

9

¹ Nε ná cut'a yu 'behni bi huixt' rá thaxi nε dá nu n'da ra sθ tengu n'da ram 'behni mahεts'i ngue hingui ho, bi därü mahεts'i bi zörü ja ra ximhäi. Nε bin t'un'na n'da ran sogui da xoc ra hyähäi ngue εmme xun hε nε nts'utho, gueru i 'bu a ra zithu.

² Nε nu'bu mí xoc'a, bi böm bu ra 'bifi xum pothi tengu 'bu fan ra sibi xun ndoho. Nε 'bex bi go'ma ra hyadi a ra 'bifi nε bin uants'ui ran dahi gätho ra ximhäi.

³ Nε xun ngu yu hε'yaxi bi böm bu ja ra 'bifi ngue bin 'yo gätho ra ximhäi. Nε bin t'un yú ts'edi da 'yöt'e tengu ran unbi di un yu mbozu.

⁴ Nε bi sifi ngue hin di ts'on yu t'ei o gue yu za o gue mi'da i ja ua ja ra ximhäi, hont'u yu ja'i di unbi gätho to'o him mi ja rá sello Oja bu ja yú dε.

⁵ Nε him bi japi da hyo yu ja'i, hont'a cut'a zana di unba yu ja'i, tengu i ot' yu mbozu 'bu i sa n'da.

⁶ Nε nu'u yu pa gue i 'yo ua yu hε'yaxi in nde yu ja'i da du pε hingui sä da du, hont'a ran unbi thoho da nu.

⁷ Nε nu yu hε'yaxi di nεqui tengu yu fani εna da mba ra sui, pε nu yú hmi tengu yú hmi yu ja'i, nε i hu'ts' yu corona yu oro.

⁸ Nε nu u mi ja yú xtä tengu n'da ra xisu, nε mi ja yú ts'i tengu yú ts'i ra dazate.

⁹ Nε nu u mi ja bu yú tija tengu rá xi ra dahuä, pε xum mε tengu ra t'εgui. Nε di hi yú zahua tengu'bu yu carro i jut yu fani i tih, εmme di thoni tengu'bu i pa bu ja ran sui.

¹⁰ Nε nu yú 'yozu tengu yu mbozu, nε cut'a zana bin t'un ran t'εdi di unba yu ja'i, nangue yú 'bite i ja yú 'yozu.

¹¹ Nε nu'a rá hmu u yu hε'yaxi 'buru ja ra hyähäi ngue εmme xun hε, nε nu'a rá thuhu ra Abadón ngue rá nde ra hebreo, nε nu'u

yu griego εmbi ra Apolión. Pε nu rá thuhu nde da ma, gue nde di ts'oni 'be'a gätho i ja.

¹² Nuya rá mbadi ran unbi bi thogui, pε ba εh mi yoho yun unbi.

¹³ Nε ná 'dato yu 'behni bi huixt' rá thaxi. 'Bex dá ocä n'da ra nde bi böm bu ja yú dani gue'u mi ja bu goho yú ts'at'i ra mεxa ngue ra oro i hörü ja rá hmi Oja.

¹⁴ Nε nu a ra nde bi 'yεmp'a ná 'dato yu 'behni mahεts'i gue i ja bu rá thaxi: “Dami xoc'u goho yu 'behni mahεts'i ngue nthu't'i bu ja ra dathe Eufrates,” bi t'εmbi.

¹⁵ Nε bi mba nsoqui, nguetho bi dθ'mi da zön ra ora, nε ra pa, nε ra zana, nε ra jeya da soc'u. Nε da mba u da hyo a ná hyu njä'i bu 'buh yu ja'i gätho ra ximhäi.

¹⁶ Nε yociento millone yu dofai i hux yu ndofani bi den'ndu. Nugä dra Xuuagä dá ocä hangu na ngu bi mba.

¹⁷ Nε in ja bu 'bu má nugä yu ndofani, nε nu'u yu dofai madin togue bi dác yú tija ra t'εgui ma cahu xun theni, xun c'ammi nε xun c'axt'i. Nε nu'u yú yä yu ndofani tengu yú yä yu dazate. Nε bi böm bu ja yú nde yu ndofani ra sibi nε ra 'bifi nε ra despi.

¹⁸ Nε na hyu ram 'bede yu ja'i mi 'bucua ja ra ximhäi bi du nangue rán unbi ra sibi, ra 'bifi nε ra despi gue bi böm bu yú nde yu ndofani.

¹⁹ Nu yu ndofani mi ja yú ts'edi nangue 'be'a bi böm bu ja yú nde, nε mi ja ra ts'edi yú 'yozu, nguetho yú 'yozu i ja yú yä tengu yu pozü di unba yu ja'i.

²⁰ Nε gätho mi'da yu ja'i gue him bi du, him bi päh yän 'yomfēni, pε guexta'a bi dände yu zithu nε'u yu hmite bi 'yözehε, yän t'öt'e ra oro nε ra t'axi nε ra fεxna t'εgui, nε ra do, nε yu za, yu hmite u gue hingui nute nε hingui øhnahya, nε hingui sä din 'yo.

²¹ Nε xingui ts'u bi hyeh yun t'öt'e xun ts'o. Guexta'a bin hyodu nε bim badi nε bin 'yomt'ēni, nε bim pε.

10

Ra t'usocuq i cä n'da rá m 'behni Oja

¹ Nε nugä dra Xuuagä dá nugä man'da rá m 'behni Oja bá cah mahεts'i, mi ja rá ts'edi. Nε bán 'yoi n'da ra güi, nε mi comba ra 'bejuni rá yä. Nε nu'a rá hmi bi yoxni

tengu ra hyadi, ne nu'ɥ yá gua madi nequi tengu'bɥ n'da ra sibi.

² Ne mi cã n'da ra t'usocua ma tant's'i. Ne nu'a rán 'yeigua mí nemp'ɥ ja ra dãdejã, ne nu'a rá gãhãgua mi nemp'ɥ ja ra häi.

³ Ne nu'a ram 'behni nts'edi bi mbafi, tengu'bɥ i mba a ra dazate.

⁴ Ne nu'bɥ mi mbafi, 'bex dá ocã yoto yɥn gãni. Ne mí engã xcã o't'ã ra sɔcua 'be'a dá nugã, pe 'bex dá ocã n'da ra nde mahets'i bi 'yengui: “Yo guí o't'ya 'be'a bi ma yɥn gãni, nguetho hingui sã gui ma 'be'a bi man'ɥ.”

⁵ Ne dá nugã rá m 'behni Ojã mahets'i gue i 'bãpɥ ja ra dejã nepɥ ja ra häi, bi 'ua'ts' rán 'yei bɥ mahets'i.

⁶ Ne bi ndonba rá thuhu Ojã i 'bui ne dim 'bui mazai, gue bi 'yøt' mahets'i ne ra ximhäi ne ra dejã ne gãtho 'be'a i jabɥ. Bi ndonba rá thuhu, gue majuañi hin da dø'mi mi'da yɥ pa 'be'a din ja.

⁷ Ne ɛna, nu'bɥ bi huixt' rá thuxi a ná yoto rá m 'behni Ojã gue mi 'buhnɥ, 'bex din ja bɥya 'be'a bi xi Ojã yá pøngahyã maya'bɥ gue din ja, gue him mám fãdi.

⁸ Ne nu'a ra nde mahets'i bi 'yengã mahøn'a: “Nu'i, ní mba bɥ, bá cãñ'a ra sɔcua gue i cã'a rá m 'behni Ojã mahets'i i 'bãhnɥ ja ra dejã ne ra häi.”

⁹ Janangue'a dá mbagã bɥ mi 'bã'a ram 'behni mahets'i, ne dá xifi gue di 'dac'a ra sɔcua. Ne nu'a ram 'behni bi 'yengui: “Cãni, ne gui sa. Ne nu'bɥ gã sa, tengu'bɥ ra t'afit'asa bɥ dán zã ni nde, pe nu'bɥ bi mba bɥ ni foho ɛmme xtán ju bɥya.”

¹⁰ Ne dá cãngã ra sɔcua bɥya, ne dá sagã a. Ne bin ja tengu bi xicã ram 'behni, xɥ cãhi 'bɥ má sagã, ɛmme xɥn ɥ, pe guepɥ ma foho, ɛmme xɥn ju.

¹¹ Ne bi xiqui: “Jatho gui mamp'a rá m hma Ojã mahøn'a, hønɥ go hapɥ 'bɥh yɥ jã'i 'dahma 'dan'yo bɥ na yã ne 'da n'danni yá häi, nepɥ 'bɥh yɥ ts'ut'abi.” Ne gue'a bi sicã a dra Xuuagã.

11

Yoho yɥ pøngahyã

¹ Ne nugã dra Xuuagã, bin 'dacã n'da ra t'eni gue ra za, ne bi t'engui: “Ní mba bɥ ja ra dãnijã ne gui 'yeni hangu na ndoho ra ngu. Nepɥ ja ra mɛxa i pøx yɥn t'unni yɥ

jã'i.” Ne bi siqui ga pede hangu na ngu yɥ jã'i i thãnde Ojã bɥ.

² Pe bi sicã: “O guí ɛni hangu na ndoho ra häi ma mbã't'i bɥ thi ja ra dãnijã, nguetho bin t'un'dɥ yɥ jã'i 'dahma 'dan'yo bɥ na yã, gue'ɥ hingui pã Ojã. Ne yote ma yozna din 'yo bɥ ne di ɥn'na rá hogahnini Ojã.”

³ Ne bi 'yengui: “Ga pɛnhdã bɥ yoho ma pøngahyã, ne da hye yɥ he tengu'bɥ i tu yá mbui. Ne n'da mahuãhi yo ciento ne hyãte pa da man'a mam hmangã bɥ ɥ,” ɛn Ojã.

⁴ Ne nu'ɥ yoho yá pøngahyã Ojã, gue'ɥ mí u'ɥ yoho yɥ za ngue yɥ olivo, ne'ɥ yoho bɥ tøh yɥ lámpara gue i 'bãpɥ ja rá hmi ra Hmu mahets'i, gue'a di manda gãtho ra ximhäi.

⁵ Ne to'o im bɛni di ɥnba ɥ yoho yɥn 'yohɥ gue yá pøngahyã Ojã, da bøn ra sibi bɥ yá nde ngue'a i zø'ɥ. Ne gue'a dí du'ɥ gãtho yán suiɥ ɥ yoho yá pøngahyã Ojã.

⁶ Ne nu'ɥ yoho yɥ pøngahyã, din ja yá ts'edi ngue di japi hin din 'ye gãtho yɥ pa gue dim pøngahyã bɥ. Ne din ja rá ts'edi gue gãtho yɥ dehe di japi ngue din ji. Ne din ja yá ts'edi hønt'a go 'be'a man ɥnbi di ɥnba ra ximhäi, hønt'a go ní pa i nde.

⁷ Ne nu'bɥ mi gua'a rá 'bɛfi Ojã ɥ, 'bex bi bøm bɥ ja ra hyãhäi ɛmme xɥn hɛ tengu n'da ran dãtezate, rá m 'behni ra zĩthu ɛmme nts'utho. Ne bi mba bɥ, bi zɥ'ɥ yoho yá pøngahyã Ojã, ne bi dãha bi hyo ɥ.

⁸ Ne nu'ɥ yá ngøc'yei ɥ yoho bi du, mi 'bem bɥ ja ra calle made ra dãhnini, gue n'dat'a ra hnini guepɥ bi du ra Hmu mahets'i bɥ ja ra pont'i. Ne nu'a ran ts'o bin ja bɥ ja ra dãhnini 'da'angu nan ts'oui bin ja bɥ ja ra hnini Sodoma, nepɥ ja ra häi Egipto.

⁹ Ne nhyupa made bi mba yɥ jã'i gãtho 'dahma 'dan'yo bɥ na yã gue bi nepɥ gãtho yɥ häi, bi hyɛt'ɥ 'bom bɥ xí du. Ne him bi japi bi mba nt'ãgui.

¹⁰ Ne gãtho yɥ jã'i i 'bucua ja ra ximhäi bin johya 'bɥ mi du ɥ, ne nangue ran johya, bi un yɥn t'unni n'da ngu n'da, ne bi hyu yá mbui ngue hin di paha mahøn'a ɥ yá pøngahyã Ojã, nguetho bi nu ran ɥnbi nangue 'be'a bi 'yøpɥ ɥ.

¹¹ Pe nu'bɥ mi tho a nhyupa made mi 'bom bɥ, pe Ojã bi un ra xehyã mahøn'a, ne 'bex bi ndants'ɥ, ne gãtho to'o bi nu, ɛmme bin su ɥ.

12 'Bex bá ε'a n'da ra nde mahęts'i nts'edi bin ya, bi 'yęmp'u: "Ba εcua ya," bi 'yęna. Ne bi ndex mahęts'i u, in 'yohu n'da ra güi. Ne gätho yün sühü mi 'bäpü bi nu 'be'a bin ja.

13 Ne nu'bu mi mba u yá pøngahya Oja, 'bex bi 'yan ra häi bu ja ra dahnini, emme nts'utho. Ne ná 'det'a ra xęqui ra hnini bin ts'oni, yoto mahuahi yu ja'i bi du nangue nts'edi ra 'yanhäi. Ne nu'u yu ja'i gue him bi du, emme bin su, ne bi 'yęspa Oja mahęts'i büya.

14 Nuya ná yoho yun unbi bi thogui, ne 'bex ba ε'a ná hyu ran unbi.

Ná yoto ra thuxi

15 Ne nu'bu mi huixt' rá thuxi a ná yoto ram 'behni mahęts'i gue mi 'bäpü, 'bexque nt'øde bu mahęts'i xun ngu yu nde nts'edi bin ya, bi 'yęna:

Nuya gätho ra ximhäi bi dą Oja ma Hmuhü, ne'a ra Cristo bi huahni, ne hont'u di manda bu høn'bu go njam'bu mazai, bi 'yęn'u yu nde i ya mahęts'i.

16 Ne nu'u 'däte magoho yu dąc'yęi ngue mi hupü ja yün thuts'i di mbä't'a Oja bu mi hudi, bin danyahmu ne bi dąnde Oja.

17 Ne bi 'yęm 'bu mi dąnde:

Nu'i ma Oja ahe nte gui hęmbi,
Nu'i zai gui 'büi, ne zai gmi 'büi,
nuya gá dą'mi gá 'berpa yá ts'edi gätho mi'da,
ne da zä gui manda xun ho 'be'a gätho i ja.
Dí xi ahe jamadi, ngue ya gá 'yuh ni ts'edi tate thoho.

18 Nu'u yu ja'i i 'bäpü høn'bu go hapü i ja yu häi emme bin cüe
ngue ya bi zøn ra ora da nu ran unbi.
Nuya bi zøn ra ora da nu nin juanı, ne gätho u xun du.

Bi zøn ra ora gue gui un'du ya 'be'a bi dą'u ni 'yęhe ne ni pøngahya.

Ne bi zøn ra ora gue gui un'du yun t'unni gätho bi 'yęc'yęi,
hont'a go to'o i ja yá ts'edi, ne'u hin'yü yá ts'edi.

Ne bi zøn ra ora, gue gui jua'u gätho to'o di unba yá mijá'ihü, bi 'yęn'u.

19 Ne nu'bu mi gua'a bi man'u yu dąc'yęi, dra Xuuagä dá nugä nsoqui ra dąnijä mahęts'i. Ne dá nugä ra huada i hørü mbo, guerpü m'be'ts'i ran hoqui bi 'yøt'ui Oja u yá 'yęc'yęi.

Ne bin ja nts'edi ra huęi, ne bin thoni, ne yun gäni, ne bin ja n'da ra 'yámhäi, ne bi hyøh yun do.

12

Ra xisu ne ra jarga

1 Ne dá hant'a n'da ran t'uti xun ndoho bu magęts'i, ngue n'da ra xisu mi he ra hyadi ngue rá pahni, ne mi tørü ja ra zana. Ne mi hu'ts'a n'da ra corona gue min 'youi 'de'mayoho yu sø.

2 Ne nu'a ra xisu mi hat'uhni a, ne emme mi mbafi ngue xun u, ngue nde dim 'buh rá t'uhni.

3 Ne bi nequi bu man'da ran t'uti tengu n'da ra jarga xun ndoho ne xun theni, emme nts'utho. Ne nu'a ra jarga mi ja yoto yá ya, ne n'da ngu n'da yá ya mi hu'ts' yu corona. Ne mi ja 'det'a yá dani.

4 Ne nu'bu mi uan'na rá 'yozu, bi hyøm bu häi ná hyu nets'i yu sø mi ja bu mahęts'i. Ne nu ra jarga 'darbu mi 'bähmi ra xisu, i nde da zap'a rá t'uhni 'bu bim 'büi.

5 Ne bim 'bu'a n'da ra ts'unt'u, rá t'uhni ra xisu büya. Ne guehna ra ts'unt'u din ts'ut'abi gätho yu häi, ne njon di japi da mbesta'a da ma. Pe nu'bu mim 'büi, bi jamansu Oja, ne 'bex bi zixpü mahęts'i bí ja rá ts'edi.

6 Pe nu ra xisu bi 'dagui, bi mba bu ma'ueni guerpü bi hocua Oja dim 'büi n'da mahuahi ne yociento ne hyate pa. Ne din ja bu 'be'a gätho da hyoni.

7 Ne nu bu mahęts'i bin ja n'da ra dąsüi, nu'a rá ngurba m'behni Oja mahęts'i ngue ra Miguel ne gätho u mi'da yám 'behni Oja mahęts'i, bin sühmbü a ra jarga ne'u gätho yá 'yęhe a ra jarga.

8 Pe nu'a ra jarga him bi dąha, ne Oja him bi japi dim 'bäpü mahęts'i büya.

9 Ne bi thøn'a thi bu mahęts'i a ra jarga, guet'a ra c'ęya, ra zıthu a, rá thuhu ra Satanás, gue i häte gätho ua ja ra ximhäi gue'bu rá mbüdi thoho.

10 Ne nubüya nugä dra Xuuagä dá øcä n'da ra nde mahęts'i nts'edi bin ya bi 'yęna: "Ya bi zøn ra pa da yan'u yu 'yęc'yęi, ne da nu a rá ts'edi Oja, di manda rá ts'edi Oja u, ne a ra Cristo. Nguetho ya bi thøn'a thi bu mahęts'i ra zıthu ngue nzai madi yap'u ma cühü bu ja rá hmi Oja ma pa ne ra xui.

11 Pɛ gue'a rá ji ra Jesús, tengu'bu ra Dɛ'yo, ní dɔp'a ra zĩthu u yu 'yɛc'yɛi, nɛ'bu i ma ngue ɛc'yɛi ra Jesús, nɛ'bu híngui su da du.

12 Janangue'a dan johyah u gátho dí 'buhmbu mahɛts'i. Pɛ ndumbai thoho ah u gue guí 'buhmbu bu ja ra hái, nɛpu ja ra deɟa, nguetho bi zom bu ja ra ximhái ra zĩthu, nɛ ɛmme in cue. I pɔdi him maya'a yu pa din ja rá ts'edi bu," bi 'yɛn'a ra nde dá ɔcá bin yá bu mahɛts'i.

13 Nɛ nu'bu mi nu ra jarga zĩthu ngue bá t'ent'ua hái, bi gu'a ra xisu gue bim 'buh rá ts'unt'u.

14 Pɛ nu'a ra xisu bi mba nt'unni yoho yu zahua tengu n'da ra pents'u xun ndoho, nɛ bi zágui bi mba ma'ueni gueru him bi zá bi bent'a ra jarga. Nɛ bi mba ma jamansu bu hyu jɛya made.

15 Nu ra jarga buya bi bɔn ra dehe rá nde, tengu'bu n'da ra dɔthe xun ndoho, ɛna xtán dux'a ra xisu ra dehe.

16 Pɛ Oɟa bi xoc'a n'da ra hyahái gueru bi yu'a ra dehe bi bɔm bu rá nde ra jarga.

17 Pɛ nu ra jarga buya ɛmme bi dɛ ra cue nangue'a ra xisu, nɛ bi mba bi zu'u gátho mi'da ngue rá 'yu'a ra xisu, gátho u gue bi 'yɔt'a bi man Oɟa nɛ bi dɛn'du 'be'a bi man'a ra Jesús.

13

Ran t'uti bi bɔxpɛ ja ra deɟa, nɛ ran t'uti bi bɔxpɛ ja ra hái

1 Nɛ bi mba bim 'bápu ja ndenthe a ra jarga zĩthu. Nɛ nugá dra Xuuagá dá nu man'da tengu n'da ra zate, bi bɔxpɛ ja ra dɔdeɟa. Nɛ nuna ra zate mi ja yoto yú yá, nɛ 'dɛt'a yú dani, gueru mi ja 'dɛt'a yu corona. Nɛ mán t'ot'i bu yú yá yú thuhu zɛhe a ra zate ɛmbi guesɛ Oɟa, nɛ bi ma mants'o nangue Oɟa.

2 Nɛ nuna ra zate dá nu, gue bi bɔxpɛ ja ra deɟa, tengu n'da ram hmasni, pɛ nu yú gua tengu yú gua yu oso, nɛ nu u yú nde, tengu yú nde yu león. Nɛ nu'a ra jarga bi un zɛhe rá ts'edi ná yoho ra zate gue xí bɔxpɛ ja ra deɟa. Nɛ bi un ran t'ɛdi di manda bu hapu i ja rá ts'edi ra jarga zĩthu, ɛmme xun ngu ra ts'edi mi ja a.

3 Nu'a n'da rá yá mi ja bu n'da ra seni ngue mí ɛmbi dí du a, pɛ bi zá. Nɛ gátho yu já'i mi

'bucua ja ra ximhái, bi dɛnni, nɛ bi hyonya thoho nangue rá ts'edi mi ja.

4 Nɛ nu u yu já'i bi dɔnde ra jarga, nguetho ya xi un rá ts'edi ra zate xi bɔxpɛ ja ra deɟa. Nɛ bi dɔnde ra zate, nɛ bi 'yɛna: "Njo'o man'da tengu na, nɛ njo'o to'o da zá din sɔhmi na."

5 Nɛ bin t'un rán t'ɛdi ra zate xí bɔxpɛ ja ra deɟa, da man ra ts'ore xun ts'o nangue Oɟa. Nɛ bin t'un ran t'ɛdi din ja rá ts'edi yote ma yozna.

6 Nɛ nu'bu mí nyá, ɛmme xun ts'o bi ma nangue Oɟa. Bi ndom mánts'o rá thuhu Oɟa, nɛpu bí 'bui, nɛ gátho u i 'bupu mahɛts'i.

7 Nɛ bin t'un ran t'ɛdi ngue din sɔhmbu yú t'uhni Oɟa ngue di japi di 'be'u. Nɛ bin t'un ra ts'edi ngue di manda gátho ná ngu yu já'i 'bucua ja ra ximhái, gátho yu hái, nɛ gátho 'dahma 'dan'yo bu na yá yu já'i, gátho yu hnini.

8 Nɛ gátho yu já'i bi dɔnde a. Pɛ him bi dɔnde u xmán t'ot'i yú thuhu bu ja rá sɔcuá ra Jesús gue bi 'yo't'a ra T'udɛ'yo gue'a bi tho. Nɛ ya mán t'ot'i bu u yú thuhu u 'bu má hin'yu ra ximhái, im ma to'o i ja ra temazái.

9 Nu'u to'o i ja yú zagu, dami 'yɔhmbu xun ho ya.

10 Nu'a to'o di un ran unbi yu já'i gue da got' ra fádi, nɛsɛ a da nu ran unbi ngue da mba njot'i. Nɛ to'o din hote ngue di sente, nɛsɛ a da nu ran dɔte ngue da ts'eni. Janangue'a to'o gátho u yú t'uhni Oɟa, jatho hont'a da bɛni gue yú yante Oɟa, nɛ hin din xɔmbui.

11 Nɛ nubuya dá nu man'da ran t'uti gue bi bɔxpɛ ja ra hái, nɛ mi ja yoho yú t'udani tengu n'da ra t'udɛ'yo. Pɛ nu'bu mín yá ɛmme nts'utho tengutho ra jarga zĩthu.

12 Nɛ nu'a ran t'uti xí bɔxpɛ ja ra hái bin ja rá ts'edi tengu ra zate ngue xí bɔxpɛ ja ra dɔdeɟa ngue mi ja n'da ra seni a n'da rá yá gue xí zá. Nɛ bi japi gátho i 'bucua ja ra hái da dɔnde ra mbudi ra zate.

13 Nɛ nu'a ran t'uti gue bi bɔxpɛ ja ra hái, bi 'yɔt' yun t'uti nts'utho, bi japi bá cɔh mahɛts'i ra sibi ngue da nu yu já'i.

14 Nɛ bi hyát' yu já'i gátho 'bucua ja ra ximhái 'bu mi 'yɔt' yu hyonya nt'ot'e. Nɛ hɔn'bu i 'bápu ja rá hmi ra zate xí bɔxpɛ ja ra deɟa, bi zá bi 'yɔt'u. Nɛ bi xih yu já'i da 'yɔt'a n'da ra nyoguido tengu ra zate xí bɔxpɛ ja

ra deĵa, gue mí ja ra seni b_u ja n'da rá ya, ngue xí zä.

¹⁵ Ne nu'a ran t'uti gue bi b_oxp_u ja ra häi, bin t'un ran t'edi di japi dim 'b_u a ra nyoguido nt'ot'e tengu ra zate bi b_oxp_u ja ra deĵa. Ne di japi din ya. Ne bi japi da mba ntho gätho to'o him bi dände a.

¹⁶ Ne bi manda ngue gätho y_u ja'i din ja rá hmepya ra nyoguido b_u ja rá d_e nep_u ja rán 'yei, madague'a hont'a go má ja'i, gätho i ja yá ts'edi ne'ü hin'y_u yá ts'edi, gätho y_u membeti ne gätho y_u hyoya, gätho y_u 'y_ehe ne gätho ngue hing y_u 'y_ehe, gätho y_u ja'i jatho din ja ra hmepya.

¹⁷ Ne hingui sä n'da ra ja'i dim pä o gue din täi 'b_u hin di nequi rá hmepya ra zate xí b_oxp_u ja ra deĵa, nu b_u ja rá ja'i. Gätho jatho din ja ra hmepya ngue nam b_oni rá thuhu, o rá número, rá hmepya rá thuhu ra zate.

¹⁸ Jatho gan 'yomf_eni_u x_un ho ngue gui pa_hmb_u 'be'a nam b_on'a rá número ra zate, nguetho nu rá número, 'dato ciento ne hyate ma 'dato, rá número n'da ra ja'i.

14

Bin tuhu u bim pøhø

¹ Ne nub_uya dá nugä ra Jesús ra T'ade'yo i 'bäp_u ja ra nyuni t'emb_i Sión. Ne mi 'bähmb_u ra Jesús n'da ciento ne yote ma goho mahu_uhi y_u ja'i ngue gätho i ja b_u ja yá d_e rá thuhu ra Jesús ne rá thuhu rá Ta.

² Ne dá øcä n'da ra nde b_u mahets'i nt'øde tengu y_u dehe x_un ngu emme di h_i ne tengu ran gäni nts'edi di thoni. Ne dá øcä tengu 'b_u y_u arpa'bida x_un ngu i pei.

³ Ne nu'ü n'da ciento ne yote ma goho mahu_uhi bi ya_n Oĵa b_u ja ra ximhäi, ne bin tup_u n'da ra thuhu ma'da'yo b_u ja rá hmi Oĵa gue'a i huxp_u ja rán thuts'i, ne guerp_u 'bäh ya_n t'uti i 'bäi, ne y_u d_ac'y_ei. Ne njo'o mi'da bi zä bi b_a a ra thuhu.

⁴ Ne nu'ü, gätho x_un hotho ü, gue hont'a Oĵa mb_eni. Ne i ten'na ra D_e'yo h_onb_u go hap_u da mba. Ne nu'ü gue bi ya_m b_u ja ra ximhäi b_u 'b_uh mi'da y_u ja'i, ya_n t'unni man'da x_un ho bin t'un Oĵa ne ra D_e'yo.

⁵ Ne xinga n'da ra fehni bi th_inba ü, xøgue xingui ts'ü yá ts'oqui b_u na nu Oĵa.

Nu'a bi man'ü hyu yäm 'behni Oĵa mahets'i

⁶ Ne nub_uya dá nugä man'da ram 'behni mahets'i mi 'yo inde b_u mahets'i, ne i c_a ra søcu_u nt'o't'i b_u ran ho ma'da'yo hin njam'b_u da guadi ne da mba gätho nang_uni ra ximhäi. Da mba b_u gätho y_u häi ne nu y_u ja'i 'dahma 'dan'yo b_u na ya da 'yøde hont'a go to'o ní ja'i.

⁷ Ne nu'a ram 'behni mahets'i nts'edi bi 'y_ena: "Dami numansuh_u Oĵa ne gui 'y_espah_u rá ts'edi nuixte a, nguetho ya bi z_on ra ora da 'yøt' rán ju_anbi Oĵa. Dami th_andeh_u a ya, gue'a gue bi 'yøt' mahets'i ne bi 'yøt' ra ximhäi. Ne bi 'yøt' y_u deĵa ne bi 'yøt' y_u mbøthe," bi 'y_ena.

⁸ Ne nu'a man'da ram 'behni mahets'i mah_on'a bi den'na rá mb_udi m'behni, ne bi 'y_ena: "Ya bin theh rá ts'edi ra d_ahnini Babilonia ngue emme mi ja rá ts'edi. Nguetho nu'ü y_u ja'i mi 'b_up_u bi x_andi gätho ra ximhäi a ran 'yomt'eni mí øzeh_e. Ne gätho ü bi 'yøt' ran ts'o tengu n'da ra iti gue com'ma rá s_ei gätho mi'da," bi 'y_ena.

⁹⁻¹⁰ Ne nu'a ná hyu ram 'behni mahets'i bi den'na ná yoho, ne nts'edi bi 'y_ena: "To'o gue da dände ra zate gue bi b_oxp_u ja ra deĵa, ne ra nyoguido, ngue i ja rá hmepya b_u ja rá d_e o guerp_u ja rá 'y_e, da nu hangu nangu rá ts'edi rá cu_e Oĵa. Nu Oĵa xingui ts'ü da 'y_e'ts'a ran ünbi di un'nd_u nangue rá cu_e. Ne da nu a ra Jesús ra D_e'yo ne yá hogam 'behni mahets'i 'b_u bin t'un'na, ngue ra sibi n'youi ra despi.

¹¹ Nu'a ra 'bifi i pøm b_u njam'b_u din h_e a hont'b_u go njam'b_u mazai. Ne nu'ü i 'b_up_u njam'b_u din h_e a ran ünbi i nu ü ma pa ne ra xui. Gue'ü gätho bi dände ra zate xí b_oxp_u ja ra deĵa, ne ra nyoguido, gätho ü i ja b_u ja rá ja'i rá hmepya ne rá thuhu ra zate.

¹² Pe nu ah_u gy_u 'y_ec'y_ei_u pe nde'b_u man'da gui hy_adumb_ui_u gui thoc ni t'ec'y_ei_u ne gui hy_ath_u ya_n ünbi. Nguetho yá t'uhni Oĵa ü gätho di thoqui i øt' ya_n t'edi ne di thoqui i ec'y_ei ra Jesús," bi 'y_en'a ná hyu rá m 'behni Oĵa mahets'i.

¹³ Ne nub_uya bi 'y_engä man'da ra nde dá øcä mahets'i: "Dami 'yo't' ya 'be'a ga xi a i. Din johya thoho gätho ü x_un du 'b_u ya mí ec'y_ei a ra Hmu Cristo mahets'i. Majapi

thoho, ɛn'a rá Hogandahi Oja, nguetho din säya a rá 'bɛfi mi ɔt'e. Ne nu'a ran ho mi ɔt'ua ja ra ximhäi ɛ, ne nubɛ mahɛts'i da nu rá muui bɛ.”

Rán sofo ra ximhäi

¹⁴ Ne dá nu n'da ra güi xɛn t'axi thoho ne mi hu inde bɛ ja ra güi a n'da tengu n'da ra ja'i. Ne mi hu'ts'a n'da ra corona ra oro. Ne mi ha ra mbore theni ɛmmɛ hɛt'i.

¹⁵ Ne bá pøm bɛ rá dɛnija Oja mahɛts'i man'da rá m 'behni Oja, ne nts'edi bi xi a mi hupɛ ja ra güi: “Dami 'yørpa yɛ ja'i bɛ häi tengu'bɛ da hɛc yɛ uva xɛn yɛxɛpɛ ja ra nuandät'o. Nguetho ya bi zøn ra ora gue gui pɛ'ts'ɛ bin ja bɛ ni huɛhi,” bi 'yɛn'a rá m 'behni Oja.

¹⁶ Ne 'bex bi 'yɔt'a mi hupɛ ja ra güi tengu xi sifi.

¹⁷ Ne man'da ram 'behni bá pøm bɛ ja rá ngu Oja mahɛts'i nɛ'a mi ha n'da ra mbore theni ɛmmɛ i hɛt'i.

¹⁸ Ne xø bá pøm bɛ man'da rá m 'behni Oja bɛya guepɛ ja rá mɛxa yán t'unni Oja, ne nu'a di manda da dɛ ra sibi bɛ. Ne nts'edi bi xi a ram 'behni gue mi ha ra mbore theni: “Dami 'yɔt' ya tengu i ɔt' yɛ ja'i 'bɛ i hɛc yɛ uva hingui ho nguetho bi zøn ra ora gue da nu ran ɛnbi ɛ nangue rán juɛnbi Oja,” bi 'yɛna.

¹⁹⁻²⁰ Ne njabɛ bi 'yɔt' rá m 'behni Oja, tengutho 'bɛ di pɛt yɛ uva ne da 'yɛn bɛ ja ran the'mi da bøn rán gui bɛya. Ne tengutho ra ja'i i nɛ't'ɛ yɛ uva da bøn yán gui, ne ngutho da 'yørpa ɛ to da zɛmbi, da nu rá cue Oja ɛmmɛ nts'utho. Janangue'a ran t'uti ngue bi mbän rá ji. Ne bi 'yørpa ja ra ndehnini, ne ɛmmɛ xɛn ngu ra ji bi mbäni, hyuciento kilómetro nan jɛnni, ne nan hɛ tengu 'bɛ da hɛcɛpɛ ja yá nde yɛ fani a ra ji bi 'yugui.

15

Yoto yɛm 'behni di manda yoto yɛn ɛnbi

¹ Ne nugä dra Xuuagä dá nu man'da ran t'uti bɛ mahɛts'i, ne ɛmmɛ dá hyonya thoho. Mi 'bähmbɛ bɛ yoto yám 'behni Oja mahɛts'i, gue ɛ di manda yoto yɛn ɛnbi dɛn ja ua ja ra ximhäi, ne nu'bɛ bi thoh yɛn ɛnbi, ya bi thoh rá cue Oja bɛya.

² Ne dá nu n'da ra xito di nɛqui tengu ra deja, rá cɛhɛ xɛn theni tengu ra sibi. Ne gätho mi 'bäpɛ ja ra xito, gue'ɛ gue him bi dɛnde ra zate xí bɔxɛpɛ ja ra dehe, bi zedi, him bi dɛnde ra nyoguido ngue ra pøte a, ne xím bin jap'a rá número o rá thuhu a. Ne n'da ngu n'da mi ha yɛ 'bida, ngue yɛ arpa xí un'na Oja ɛ.

³ Ne gätho mi 'bäpɛ bin tuh rá thuhu ra Moisés rá 'yɛhɛ Oja, ne bin tuh rá thuhu ra Jesús ra Dɛ'yo. Bi 'yɛn'ɛ:

Nu'i ma Oja ahe, ma Hmu ahe, nuixte thoho ni ts'edi, ɛmmɛ xɛn ho i, ne ma hyonya thoho nin t'ɔt'e.

Majuɛni nin t'ɔt'e xɛn hotho ɛ.

Nu'i grá hoga ts'ɛt'abi mazai.

⁴ Xinga n'da dim 'bɛi gue hin da dɛnde i, gue hin da numansu ni thuhu, nu'i ma Hmu ahe.

Høn'a thoho i xɛn ho i, ma Oja ahe.

Gätho hønt'a go 'bɛ'a má nde da dɛnde i, nguetho gätho ya bi nu ngue xɛn ho 'bɛ'a gätho gui ɔt'e, bi 'yɛn'ɛ.

⁵ Ne nubɛya dá nu nsoqui n'da ra jut'i i ja bɛ mbo rá dɛnija Oja bɛ mahɛts'i, guepɛ m'be'ts'i yɛn t'ɛdi bi 'yo't' ra Moisés.

⁶ Ne yoto yám 'behni Oja ngue di manda yɛn ɛnbi bɛ ja ra häi bi bøm bɛ. Gätho i he yá pahni xɛn t'axi ngue ra lino, ne gätho bi du't' yá tjya ra oro.

⁷ Ne nu'a n'da ran t'uti mí 'bäpɛ bi un'i yoto yɛ ximbo bi un'ndɛ yám 'behni Oja. Gätho ma yudi rá cue Oja, ne nu'bɛ 'dah mi'da da mbän ɛ mí po bɛ ja ra ximbo, gätho yɛ ja'i i 'bɛcua ja ra ximhäi da nu rá cue Oja, gue i 'bɛi mazai.

⁸ Ne gätho rá nija Oja bɛ mahɛts'i ma yudi rá ts'edi ne rá nuixte Oja tengu ra 'bifi 'bɛ i yupɛ mbo ra ngu. Ne xinga n'da sä da yɛpɛ asta gue'bɛ bi gua'a rá 'bɛfi ɛ yoto yɛm 'behni gue di manda yoto yɛn ɛnbi ua ja ra ximhäi.

16

Yɛ ximbo i po yɛn ɛnbi ngue rá cue Oja

¹ Ne dá ɔcä n'da ra nde gue bi bøm bɛ ja rá dɛnija Oja. Ne nu'a ra nde bi xi yɛm 'behni: “Dami fämhbɛ bɛ ja ra ximhäi rán ɛnbi Oja nts'utho i po ɛ yoto ni ximbohɛ,” bi 'yɛna.

² Nu rá mbädi ram 'behni bi mbäm b_u ja ra ximhäi rá cue Oj_a mí po b_u ja rá ximbo. Ne gätho y_u ja'i gue bin ja rá hmεpya a ra zate xí bōxp_u ja ra dehe, ne'a ra nyoguido ngue i thānde _u, bi nu ran _u ngue y_u s_asi x_un ts'otho.

³ Nub_uya ná yoho ram 'behni mahεts'i bi mbän a rá cue Oj_a mi po b_u ja rá ximbo, b_u ja ra dādej_a. Nu'a ra dehe b_uya bin ja tengu rá ji n'da ra ja'i x_un du. Ne gätho mi 'b_up_u mbo ra dej_a bi du.

⁴ Ne ná hyu ram 'behni mahεts'i bi mbän'a rá cue Oj_a mi po b_u ja rá ximbo hap_u ja gätho y_u dāthe ne gätho y_u mbøthe. Gätho ra dehe mi po b_u bin ji.

⁵ Bex dá øcä rá nde rá m 'behni Oj_a gue'a bi _unba y_u dehe bi 'yεna: “Nu'i ma hoga Hmu, ma Oj_a i, z_ai guí 'b_ui ne gmí 'b_ui, x_un hotho gätho nin ju_unbi, nguetho rán säui _u gá _unbi.

⁶ Ya gá un ra ji da zi _u, nguetho bi hyo _u nim 'behni b_u häi ne ni pōngahy_a. Nuya gá cospa ra pengui nangue 'be'a bi 'yøt'_u,” bi 'yεna.

⁷ Ne dá øcä n'da ra nde bi bøm b_u ja ra mεxa guerp_u mí ja y_un t'unni Oj_a, i εna: “Ma Hmu i Oj_a nuixte ni ts'edi x_un ho, nju_untho a nin ju_unbi, ngue rán säui _u,” bi 'yεna.

⁸ Ne nu'a ná goho rá m 'behni bi mbäm b_u ja ra hyadi a rá cue Oj_a mi po b_u ja rá ximbo. Ne εmmε bin ja rá ts'edi ra hyadi ngue bin zø _u mi 'b_up_u ja ra ximhäi nangue nam pa ra hyadi.

⁹ Ne nu'_u gue bi nu ran _unbi nangue rá ts'edi ra hyadi, bi ndømants'o rá thuhu Oj_a, gue'a bi manda y_un _unbi, pε guexta'a him bi 'yεspa Oj_a, him bi p_ah y_un 'yomfεni _u.

¹⁰ Nuya ná c_ut'a ram 'behni bi mbäm b_u rá cue Oj_a mi po b_u ja rá ximbo, ne bi mbäm b_u hap_u i ja rá ts'edi ra zate xí bōxp_u ja ra dehe. Ne nup_u hap_u ja rá ts'edi, gätho x_um 'bexui tho ho b_u. Ne nu'_u y_u ja'i gue i 'b_up_u bi zase y_u j_ani nangue ran _unbi bi nu.

¹¹ Ne bi c'āmants'otho Oj_a nangue y_un _u, ne nangue y_u s_asi mi ja. Pε guexta'a him bi 'yε'ts'a ran ts'o mi øt'e, him bi p_ah y_un 'yomfεni.

¹² Ne nu'a ná 'dato ram 'behni bi mbäm b_u rá cue Oj_a mi po b_u ja rá ximbo, bi mbäm b_u ja ra dāthe x_un ndoho t'εmbi Eufrates. Ne bi

xä ra dehe ne 'bex bi 'yo't' ra dāthe ngue da zä da thop_u y_u ts'at'abi gue ní 'yεp_u ní bōx ra hyadi.

¹³ Ne nugä dra Xuuagä, dá nu hyu y_u ts'onthi di nequi tengu y_u 'ue, ngue bi bøm b_u ja rá nde ra j_arga zithu, ne p_u ja rá nde ra zate xí bōxp_u ja ra dej_a, ne bi bøm b_u ja rá nde ran t'uti xí bōxp_u ja ra häi, gue ra hyäte pōngahy_a.

¹⁴ Nguetho nu'_u, gue'_u y_u ts'onthi ra zithu _u i ja y_u ts'edi ngue da 'yøt' y_u hyonya nt'øt'e. Ne nu'_u bi mba b_u gätho ná ng_uni ra ximhäi, høn b_u go hap_u 'b_uh y_u ts'at'abi, ngue bi japi di pεt y_u ja'i. Ngue din ja ra d_as_ui din s_uhmb_u Oj_a. Ne nu'a ra pa din ja ra s_ui gätho da nu rá ts'edi Oj_a nuixte.

¹⁵ Ne dá øcä rá nde ra Jesucristo ngue bi 'yεna: “Gui 'yøhmb_u ya, nugä ba εcä tengu n'da ra bε. Hinga mf_adi nj_am'b_u ga søhø. Din johya tho ho _u gue him bin _ah_a pε bi jamansu y_u he dá unni, janangue'a hin din 'y_ahe ne hin din 'y_asä b_uya, ngue im bεntho a ran hoqui dá ørpa _u, janangue'a hin di nequi y_u ts'oqui, ne hin da mbε'ts' y_u sä,” bi 'yεna.

¹⁶ Ne gätho bim pεti b_u y_u ts'at'abi ne y_u ja'i b_u ja ra xεqui t'εmbi Armagedón, ngue y_u nde y_u hebreo a.

¹⁷ Nuya ná yoto ram 'behni bi mbäm b_u rá cue Oj_a mi po b_u ja rá ximbo, bi huic ran d_ahi 'be'a mi po b_u. 'Bex bi t'ø a n'da ra nde bi bøm b_u ja rá nij_a Oj_a mahεts'i, guerp_u i hu inde Oj_a. Ne nu'a ra nde bi 'yεna: “Ya da guadi gätho man ts'εmbi,” bi 'yεna.

¹⁸ Ne 'bex bi hyät'i nts'edi y_u huei, ne nts'edi bin thoni y_u ngäni. Ne bin ja n'da ra 'y_anhäi nts'edi hin j_am'b_u bi nu n'da ra ja'i tengu na, asta gue'b_u go mim 'b_u y_u mbädi tho ho y_u ja'i.

¹⁹ Nu ra 'y_anhäi bi xεn'a ra d_ahnini Babilonia, hyu xεqui bi bøni. Ne gätho mi'da y_u hnini høn b_u go hap_u mi ja bi guadi. Ne bi bεn Oj_a gue x_un ts'otho mi øt' y_u ja'i 'b_up_u ja ra d_ahnini Babilonia, ne nts'edi bi _unba _u, nangue rá cue nts'edi a, asta gue'b_u go min theh rá cue Oj_a.

²⁰ Ne gätho y_u t'uhäi i ja b_u ja y_u dej_a bim 'bedi. Ne gätho y_u nyuni ne y_u t'øhø bim 'bedi, hin'y_u b_uya.

²¹ Ne 'bex bi d_ap_u mahεts'i y_un do εmmε

nts'utho nguetho yote kilo nán hya n'da ran do, bi zə i 'da yə ja'i. Pə nu ɛ yə ja'i bi c'amants'o Oja nanguə ran ɛnbi nts'edi bi nu nanguə yən do.

17

Ra ngərpa 'yomt'ɛni xisu

¹ Nə nu'a n'da ɛ yám 'bɛhni Oja mahɛts'i gue'a mí ja n'da ra ximbo, bi xicä: “Ba ɛhe ga ut'a i rán juənbi Oja da nu ra 'yomt'ɛni xisu i hupə ja yə dehe 'dahma 'dan'yo bə gätho ra ximhäi.

² Nu'ɛ yə ts'ut'abi bə ja ra ximhäi bi 'yøthə ran ts'o a ra 'yomt'ɛni xisu. Nə yə ja'i 'bucua ja ra ximhäi bi xänba bə gue da 'yøt' ran ts'o guepə 'bə a ra 'yomt'ɛni xisu. Gätho mi øt' ran ts'o tengu'bə iti thoho,” bi 'yɛm 'bə mi xiqui.

³ Nə nubəya nu rām 'bɛhni Oja bi zixcä bə ja n'da ra huənhäi ma'ueni njon mi 'bəpə. Nə nu rá Hogandəhi Oja bi jaqui gue dá handi, nə dá nugä a ra xisu i hux'a n'da ra zate xən theni. Nu ra zate mi ja yoto yá yə nə 'dɛt'a yá dani, nə nt'o't'i bə ja rá ja'i ɛna jase rá ts'edi, gue rá thuhu ɛna gueɛ Oja.

⁴ Nu ra xisu mi he n'da ra hoc'bøt'e xən jəpoi nə xən theni. Nə ɛmmɛ madín 'yøt'e xən ho nanguə yə thebe nə yəm fo'yɛ ra oro nə yə ts'angu ɛmmɛ xəm hmadi thoho, nə hønt'a go mi cuat rá pahni. Nə mi the n'da ra tasa ra oro. Pə gätho 'bɛ'a mi po ra tasa ra hmɛpya nanguə gätho yən ts'o mi øt' ra xisu.

⁵ Nə nubə ja rá dɛ nt'o't'i bə rá thuhu: “Ra dahnini Babilonia, ngue ja rá ts'edi tengu'bə rá mbe gätho yə 'yomt'ɛni nə tengu'bə rá mbe gätho i øt' ran ts'o hønba go hapə i ja ra ximhäi,” bi 'yɛn'a ra t'ohni. Pə hin da bəɛ n'da 'bɛ'a ním bøn'a.

⁶ Nə dá hant'a ra xisu, tengu 'bə iti thoho nanguə yá ji ɛ gätho bi hyo 'bə mi dɛn Oja nə'bə mi mamp'a rām hman ra Jesús. Nə nugä drá Xuuagä, dadí hyonya thoho 'bə má nugä a n'da ran t'uti.

⁷ Nə nu rām 'bɛhni Oja mahɛts'i bi xiqui: “O gadí hyonya thoho, nguetho ga xi a ya 'bɛ'a ni hmɛpya a ra xisu, nə 'bɛ'a ni hmɛpya a ra zate i hux'a ra xisu, gue i ja yoto yá yə nə i ja 'dɛt'a yá dani.

⁸ Nu'a ran t'uti ngue ra zate gá nu, pə gue'a n'da mi 'bəi, nə hingui 'bəh ya, pə him ma ya'a ba ɛhe mahøn'a, da bøm bə ja ra hyähäi ɛmmɛ xən hɛ. Nə m'bɛjua da nu ran dɛte xən ho hin dim 'bəh mahøn'a. Nə gätho yə ja'i ngue hinga nt'o't'i yá thuhu bə ja ra søcuə mahɛts'i, gue bi t'orpə 'bə ma hin'yə ra ximhäi, di hyonya thoho 'bə bi nu mahøn'a tengu bə í hnu ra zate. Nguetho mi 'bəi, nə njo'o ya, pə dim 'bəi mahøn'a.

⁹ Nu'ɛ to'o i ja yán 'yomfɛni xən ho, sä da bədi 'bɛ'a ním bøn a ra hmɛpya. Nu yoto yá yə ra zate ra hmɛpya ngue ɛ yoto yə nyuni guepə i hu a ra xisu.

¹⁰ Nə ra hmɛpya gue'ɛ yoto yə ts'ut'abi, ngue yə ts'om'bäi thoho. Bi du ɛ cət'a nə nu ná 'dato i 'bəpə ya, nə ná yoto dim 'bəi, pə hingan ya'a dín ts'ut'abi.

¹¹ Nə nu'a n'da, ná hyəto ra ts'ut'abi bəya, gue'a gue mi 'bəi, pə njo'o ya. Nu'bə bá ɛh mahøn'a, di manda tengu ɛ yoto yə ts'om'bäi ts'ut'abi, pə m'bɛjua da mba da nu ran ɛnbi mazai.

¹² Nə nu'ɛ yá dani ra zate gá nu, yə hmɛpya ngue 'dɛt'a yə ts'ut'abi dín ja yá ts'edi 'da yə t'ɛ ora tho nə da gomhbə rá ts'edi ra zate.

¹³ Nə gätho yə ts'ut'abi 'dat'a da bɛni ngue di un ra ts'edi di manda ra zate.

¹⁴ Nə gätho yə ts'ut'abi da zə'a ra Jesús ra Dɛ'yo. Pə nu'a ra Jesús da dəha, nguetho ra Hmu a nanguə gätho mi'da yə hmu, nə ra hmuts'ut'abi nanguə gätho mi'da yə ts'ut'abi. Nə nu'ɛ gätho dín 'yohə ra Jesús 'bə bi dəhə, gue'ɛ bi zon Oja ɛ, nə bi huahni, nə him bi 'yɛ'ts'a ní dɛnni,” bi 'yɛn'a ram 'bɛhni.

¹⁵ Nə nu rām 'bɛhni Oja mahɛts'i xø bi xicä mahøn'a dra Xuuagä: “Nu yə dehe gá nu guepə mi huh ra xisu, ra hmɛpya a nanguə gätho mi'da yə ja'i i 'bəh nangəni ra ximhäi, gätho yə häi gätho yə nde 'dahma 'dan'yo bə na yə.

¹⁶ Nə nu yə dani gá nu, ngue yá hmɛpya yə ts'ut'abi, nə'a ra zate, m'bɛjua da zə a ra 'yomt'ɛni xisu ɛ. Nə nu'ɛ da hyəcpi 'bɛ'a gätho mi ja a ra xisu, nə da zap rá ngøc'yɛi a, nə da 'yu'ma ra xisu nanguə ra sibi.

¹⁷ Nguetho Oja bi bənba yə ts'ut'abi da 'yøt'e tengu mim bɛn Oja, ngue n'da ngu n'da ɛ di un rá ts'edi ra zate di manda, asta

gue'bu go bin ja 'be'a bi man Oja ngue din ja.

¹⁸ Ne nu'a ra xisu ga nu bu, ra hmeppya ra dahnini gue'a di manda yu ts'ut'abi a, nangue gätho yu häi i ja ua ja ra ximhäi," bi 'yēn'a ram 'behni.

18

Bi 'beh rá ts'edi ra dahnini Babilonia

¹ M'bejua dá nugä man'da ram 'behni bá çah mahęts'i, ne emme i ja rá ts'edi. Ne i ja rán nequi, bi hyät ra ximhäi 'bu mi gai, tengu ra hyadi.

² Ne emme ts'edi bin ya, bi 'yēna: "Bi guahya, bi guahya rá ts'edi ra dahnini Babilonia. Ne hont'u yu zıthu dim 'bu, ne gätho yu ts'onthi. Ne i 'bu hont'a go 'be'a mán ts'o, ne yu doja gue hingui ho ot'e, xun ts'otho.

³ Nguetho nu yu mengu bu bi xänba ran ts'o gätho yu ja'i mi som bu gue i 'bu ná nguni ra ximhäi. Ne gätho yu ts'ut'abi bi gomhu ran ts'o ra hnini, gue tengu'bu ra 'yomt'eni xisu bu. Ne xun ngu yu ja'i 'da n'danni yä häi, bim membeti 'bu mí mbäp'u 'be'a gätho bi numanhose yu mengu bu ja a ra hnini," bi 'yēn'a ram 'behni.

⁴ Ne dra Xuuagä dá ocä man'da ra nde bí 'yēh mahęts'i, bi 'yēna: "Ba xe gätho yu ja'i ngue ma mbetigä, dami pøm bu ja ra dahnini, gue hin gui cohma ot'eha ran ts'o i ja bu, ne hin guin nuha ran unbi gue da nu u to'o da gopu.

⁵ Nguetho nu'bu sä da mba ma munts'i yün ts'o i t'orpu, tengu'bu da zah nán hęts'i ra ximhäi mahęts'i. Ne nu'a Oja xingui ts'u bi pumbeni ran ts'o 'be'a bi t'orpu."

⁶ Ne bi sih yäm 'behni Oja büya: "Nuya dami cospahu ra pengui tenguthoho bi 'yörpa mi'da, dami cospahu ran u gue gui yofu mahon'a.

⁷ Dami un ya ran unbi ne nts'edi ra dumbai 'be'a rán theui bi 'yöt'e. Nguetho bi bēni magese, ne bi 'yöt' yu ts'oqui bi numanhose, ne xun ngu 'be'a gätho bi hyonse. Tengubü n'da ra xisu da manse mbo rá mbai, da 'yēna: "Nugä xun ngu ma ts'edigä, hingan ts'ogui thohogä, ne njam'bu din jagä ra dumbai," ngubu bi ma.

⁸ Pe janangue'a da nu ran unbi di und Oja, ne gätho 'be'a din ja, 'da huętho án ja gätho yu 'yanthi. Ne da nu ra gęhe ne ra dumbai, ne di juadi nangue ra sibi. Nguetho tate thoho rá ts'edi Oja ra Hmu, gue di un'na rán theui bi 'yöt'e.

⁹ Ne nu yä ts'ut'abi gätho yu häi gue zai i comhu ran ts'o, gätho din zoni ne dim mbafi 'bu i hand rá 'bifi ra dahnini ngue i zø.

¹⁰ Ne gätho dim 'bämanhe nguetho emme i su da nu ran unbi tengu in nu u i 'bu ja ra dahnini. Ne da ma: "Huęcate, huęcate, nguetho mahotho ra dahnini, ne emme mi ja rá ts'edi, pe n'da huętho gue bi ts'embi," da 'yēn'u.

¹¹ Ne gätho yu mbä bu ja gätho ra ximhäi din zoni ne dim mbafi, nguetho njo'o da dämbi 'be'a da mbä.

¹² Ngue yu oro, yu t'axi, yun 'yöt'e, yu perla, ne ra 'böt'e ra lino xun ho, ra 'böt'e ra seda, ra 'böt'e xun tudi xun jupoi ne xun theni, ne gätho yu za gue muman'u, ne'u nt'ot'e yu do'yo, ne gätho u yu za nt'ot'e emme xam hmadi, ne'u nt'ot'e ra bronce ngue ra thenga fexna t'egui, ne'u nt'ot'e ra t'egui, ne'u nt'ot'e ra 'yaxi.

¹³ Ne zai mi 'bä bu yu canela, yu 'yęthi ngue in 'yohu yu tahu, ra t'aza muman'u, yu 'yęthi i yumanho, yu perfume, yu vino, yu aceite, ra hocjani, ra trigo, yun dani, yu de'yo, yu fani, yu carro, ne yu 'yęhe mi 'bä bu, nguetho mi 'bäp yä te yu ja'i tengu'bu i 'bä yu fani.

¹⁴ Ne da 'yēn'u yu mbä: "Gätho gue xun ho gmi honi bin thegue. Ne gätho yu mbeti ne gätho 'be'a mahotho ya bi mba. Him man'dandj guin nu mahon'a tengu mí ja bu," da 'yēn'u.

¹⁵ Ne nu'u gue bim membeti ngue'u mim pä bu ja ra dahnini, dim 'bämanhe tho, nguetho i su da nu ran unbi, tengu in nu'u mí 'bu. Ne emme din zoni, i tu yä mbai, nguetho njo'o da däi 'be'a i ja da mbä.

¹⁶ Ne da 'yēna: "Dumbai thoho nangue 'be'a bin ja ra dahnini, emme mi ja bu mahotho, ne mi ja bu yu 'böt'e ra lino, ne yu 'böt'e xun jupoi, ne yu 'böt'e xun theni, ne madi nequi bu 'be'a mahotho gue yu oro ne yun 'yöt'e ne yu perla xam hmadi.

¹⁷ Nuya nte jabu ya, n'da oratho ám 'bedi

gätho εμμε xηm hmadi mi ja bu,” da 'yεn'u mim pä bu. Ne gätho yá hmu yu barco ne'u gätho i hu bu, ne gätho yu mbe'fi di 'yon yu barco, mi 'bämanhεtho.

18 Ne bi du yá mbui 'bu mi nu ra 'bifi i zø ra dahnini, ne bi 'yεna: “Hin'yu man'da ra hnini mahotho tengu nu.”

19 Ne nu'u, bi 'yux yá yá yu fonthäi, ra hμεpya gue tu yá mbui, ne bin zoni ne bi mbafi, εna: “Huεcate ra dahnini εμμε mi ja rá ts'edi, nguetho gätho gahu dyá hmuhu yu barco däm membetih u, ne xøgue n'da oratho ám 'bedi gätho mi ja bu,” bi 'yεn'u.

20 Pe gan johyah u gätho ah u gue gui 'buhmbu ua mahεts'i, gan johyah u nanguie 'be'a bin ja ra dahnini, bi ts'embi. Ne dan johyahe gätho gahe ma 'bäihe ra Cristo ua ja ra häi, ne gätho gyu pøngahya u Oja, ne gätho gahu ngue dí tenhd u Oja, dan johyah u, nguetho ya bi cos'ah u 'be'a bi 'yøt'ah u yu ja' i mi 'buru ja a ra dahnini.

21 Ne nubaya n'da rá m 'behni Oja mahεts'i ngue xηn ngu rá ts'edi, bi gu'ts'a n'da ra do εμμε xηn ndoho, ne nts'edi bi 'yεm bu ja ra dadeja. Ne bi 'yεna: “Tengu thohe din ja ra dahnini Babilonia ngue mi ja rá ts'edi, pe njam'bu da hnu mahøn'a, gätho n'da m'bedi thohe.

22 Ne hin da t'øpu mahøn'a yu mbe'bida, gätho u i pe yu arpa, ne gätho u i huixt yu thuxi, xinga gue'u yu hyuxi. Xinga n'da ran 'yohu dim pεpu mahøn'a, ne njon din cam bu mahøn'a.

23 Ne din ca'be'xui thohe, him man'dandj mahøn'a di nequi bu yu sibi, ne njon da 'yøt' ran thati bu ngue din johya tengu mi øt'e. Nguetho man'da mi ja yá ts'edi u mi øt' yá 'be'fi bu xinda gue'u mi'da gätho ra ximhäi. Pe mi hät yu ja' i 'bu mi xänbi di ho yá pähä zεhe u gätho mi søm bu, bí nεxp u ná nguni ra ximhäi.

24 Ne guεpu bim fän yá ji u yá pøngahya Oja, ne u gätho mi'da yá t'uhni Oja, gue bi tho. Pe guεpu bi tho u, ne gue'a i ts'emba a ra dahnini,” bi 'yεn'a rá m 'behni Oja.

19

1 Ne nubaya, dra Xuuagä dá øcä yá nde n'da munts'i yu ja' i 'buru mahεts'i. Ne bi 'yεn'u: “Dí εspahu Oja, nguetho ma

pørpatehu a, ne hønse ma Ojah u i ja rá nuixte ne tate thohe rá ts'edi.

2 Xηn ho rán ts'embi Oja, nguetho rán säui bi t'øpa ra dahnini, tengu'bu ra 'yomt'εni xisu, gue bi ts'onba yá mbui gätho yu ja' i ra ximhäi. Ne nuya Oja bi cospa u gätho to'o bi hyo yá 'yεhe,” bi 'yεna.

3 Ne nts'edi bi mam mahøn'a yu nde dá øcä: “Dí εspahu Oja nguetho ya bi juah ra sibi a ra dahnini, ne hin din he a nín 'yo rá 'bifi,” bi 'yεn'u yu ja' i.

4 Nubaya gätho 'däte magoho yu dác'yεi ngue zai di mbä'ts'a Oja, ne'u goho yan t'uti i 'bu, bin danyahmu bu i hu a Oja, ne bi dande. Ne gätho bi ma bi 'yεn'u: “Nεcähe, ngubu dí m dím be'mhbe dí εspahu Oja,” εn'u.

Bi zin rá xisu ra De'yo

5 Ne dá øcä man'da ra nde bi bøm bu guεpu i hu a Oja, ngue bi ma: “Dami 'yεspa ma Ojah u gätho u yá 'yεhe. Dami 'yεspahu gätho to'o i numansu Oja, ne'u i ja yá ts'edi ne'u hin'na,” bi 'yεn'a ra nde.

6 Ne dá øcä yá nde yu ja' i xηn ngu, ngue di hi tengu'bu xηn ngu yu dehe, ne tengu'bu bi thoni yan gäni. Ne bi 'yεm 'bu mi yá: “Dí εspahu Oja, nguetho di manda ya ra Hmu, ma Ojah u tate thohe rá ts'edi.

7 Gätho dan johyah u, ne da hyu ma mbuihu, ne ga εspahu Oja ngue i ja rá ts'edi. Nguetho bi zøn ra ora da zin yu 'yεc'yεi ra Jesús, ra De'yo, tengu thohe n'da ran 'yohu din thät'ui rá xisu. Ne mahøntho da mba ra xisu, mahoqui thohe.

8 Ne bin t'un ran t'εdi da hye ra pahni di fεxni, gue ra lino xingui ts'u ts'o. Nu'a ra pahni xηn t'axi nam bøni ngue bi mba mahoqui yá ts'oqui u yá t'uhni Oja ne nubaya i øt' yan thehu.”

9 Ne nuna ram 'behni mahεts'i bi xicä 'be'a ga o't' ya: “Din johya gätho to'o u bi ts'on bu ja ran sihme nanguie rán thati ra De'yo. Majuani rá m hman Oja na dí xi a ya,” bi 'yεng rá m 'behni Oja mahεts'i.

10 Ne nubaya dán danyahmu bu ja rá gua ram 'behni mahεts'i. Pe nu'a bi xicä: “O guín jabu, nguetho nugä rá 'yεhe thohogä Oja tengu thohe i, ne tengu ni cuhu, gätho u i mamp'a rá m hman Oja nanguie ra Jesús, gätho dadí jafu da fah ra Jesús,” bi 'yεng 'bu mi xiqui.

Nu'a n'da bi hyux ra t'axca ndøfani

11 Ne nubaya, dra Xuuagä, dá nugä nsoqui mahëts'i. Ne mi 'bäpə n'da ra t'axca ndøfani pa nthuts'i. Ne nu'a i huts'i, Majuani a rá thuhu, nguetho zai im mam majuani a. Ne di Jä'ts'a rá thuhu, janangue'a n'da ngu n'da di un'na rán säui 'bə bi juanbi, ne xən ho 'bə i øt' ran səi a.

12 Ne nu'ə yá dá a mi huxpə, mi zø tengu ra sibi, ne mi jabə xən ngu yə corona bə ja rá yə. Ne nu rá thuhu nt'o't'i bə, hønse mi pađi 'bə'a rá thuhu.

13 Ne nu rá pahni mi he, bi zinni gätho ra ji, ne nu rá thuhu, ngue rá m Hman Oja a.

14 Ne nu'ə yə dofəi mahëts'i, gätho mi he ra t'axca lino mahotho, xingui ts'ə xən ts'o. Ne gätho mi hux yə t'axca ndøfani, ne bi den'na ra mbədi mi huxpə ja ra ndøfani.

15 Ne nu'a ra ngərbi i pøxpə ja rá nde n'da ra espada emme het'i, ngue da dəp yán səihə 'bəpə gätho yə häi bə ja ra ximhäi. Ne gätho di manda ə bəya, ne njon di japi da mbəsta'a da ma. Ne tengutho ra ja'i bə ja ran the'ma gui'uva, i nen yə uva, ne ngutho da 'yørpa ə to da zəmbi, di un rá cue Oja nts'utho, ngue nu'a nte həmbi da 'yøt'e.

16 Ne nt'o't'i bə ja rá pahni ne rá xınthe rá thuhu, ngue ra Hmuts'ət'abi a ngue di manda gätho yə ts'ət'abi, ne rá thuhu, ngue ra Ngərpa Hmu a ngue di manda gätho yə hmu.

17 Ne dá nugä n'da rá m 'bəhni Oja mahëts'i mi 'bäpə ja ra hyadi, ne nts'edi bi mba't'ə gätho yə doja mi 'yo bə magəts'i, bi 'yəmbi: "Gätho ahə gyə dojahə, ba əhmbə ya, nguetho Oja bi 'yøt'ahə n'da ra dənts'ihme.

18 Ba əhmbə ya gui sihə yá ngøc'yəi yə ts'ət'abi ne yə hmudofəi, ne'ə gätho mi ja yá ts'edi. Ne yə ndøfani ne gätho mi huts'i, ne gätho yə ja'i yə 'yəhe ne gätho hing yə 'yəhe, ne yə hmu uague yá mbəfi," bi 'yə m 'bə mi mba't' yə doja.

19 Ne dá nugä ra zate gue xí bøxpə ja ra dədeja, ne 'darbə bim pətihə gätho yə ts'ət'abi ngue gätho yə häi, ngue da 'yørpa n'da ra dəşəi a mi huxpə ja ra t'axca ndøfani, ne'ə gätho mi tenni.

20 Ne nu ra zate bəya bi mba mfent'i a, ne'a ra hyäte pøngahyə bi fent'i, gue'a ran

t'uti í bøx ra häi ne xí 'yøt' yə hyonya nt'øt'e bə ja rá hmi ra zate. Ne gue'a mi hät yə ja'i gätho to'o mi ja rá thuhu bə ja rá də. Gätho yoho bi t'entpə ja ra sibi ra azufre, tengu n'da ra deja na ndoho a ra sibi.

21 Ne gätho yə ja'i mi ten'na ra zate, bi tho nanguie ra espada mi pøxpə ja rá nde a mi huxpə ja ra t'axca ndøfani. Ne nu'ə yə doja bəya bin niyə thoho nanguie yə ngøc'yəi.

20

N'da mahuəhi njeya

1 Ne nubaya, dra Xuuagä dá nugä man'da rá m 'bəhni Oja mahëts'i bá çai ne bá hyə rán sogui ra hyəhäi emme xən hə ne nts'utho, guerpə i 'bəh yə zıtho. Ne nu'a rá m 'bəhni Oja mi çə n'da ra cadena xən ndoho.

2 Ne bi bent'a ra jərga, ne t'əmbi ra c'əyə, pə guet'a ra zıtho, rá thuhu í Satanás. Ne bi mba nthə't'i n'da mahuəhi njeya nanguie ra cadena.

3 Ne nu'a rá m 'bəhni Oja bəya, bi 'yentpə ja ra hyəhäi a ra zıtho. Ne bi go'mi, ne bi hyət'a ran sogui, ne bi cuahmi xən ho, ngue hin da zä da bəm bə da hyät yə ja'i, asta gue'bə bi gua'a n'da mahuəhi njeya. M'bejua da mba nso'ts'i 'da yə pa.

4 Ne dá nugä man'da ra hməpya mahëts'i, xən ngu yən thuts'i, ne nu to'o mi huxpə bin t'un ran t'ədi da 'yøt' ran juənbate, gätho min 'yohə ə bi tho 'bə mi ma í əc'yəi ra Jesús, ne'bə mi mamp'a rá m hman Oja. Gue nu'ə gätho him mi thənde ra zate xí bøxpə ja ra deja ne rá nyoguido. Ne nte mi ja bə yá də rá thuhu ra zate, xinga guerpə ja yá 'yə. Nu'ə bi ndants' mahøn'a 'bə mi du, ne bin 'yohə ra Jesús bin ts'ət'abi n'da mahuəhi njeya.

5 Ne guehya yá mbədi bi xox Oja bi t'urcä. Pə nu'ə mi'da gue bi du, hin da dəmbəni asta gue'bə bi gua'a n'da mahuəhi njeya.

6 Ne di johya ne majəpi ə gätho ə ra mbədi da xox Oja, ne hin da nu a na yoho ran dəte ngue ra sibi mazai. Ne dim mbəja nanguie ra Cristo bə bí ja rá ts'edi Oja, ne din 'yohə ra Cristo ngue din ts'ət'abi n'da mahuəhi njeya.

Da mba nthəpi ra zıtho

7 Ne nu'bə bi gua'a n'da mahuəhi njeya, da mba nsocui a ra zıtho mi ofədi.

8 Ne nu'a ra zı̄thu b̄uya da b̄øm b̄u, x̄ø da hyät mahøn'a ȳu ja'i gätho na nḡuni ra ximhäi. Da mba b̄u ja ra häi Gog ne ra häi Magog ne di japi dim p̄eti gätho nanguie din ja ra d̄as̄ui. Ne x̄un ngu da d̄enni hingui sä da 'bede, tengu ra 'bomu 'bom b̄u nden-deja, njon da hyät'i da mbede.

9 Ne din 'ȳerpa thoho b̄u ní mba bi mbä'ts'i hap̄u mi 'b̄u u min 'yoh̄u Oja, guep̄u ja ra d̄ahnini di hūc̄ Oja. P̄e bá c̄ah mah̄ets'i ra sibi bi juadi gätho ȳun s̄uih̄u.

10 Ne nu'a ra zı̄thu ngue bi hyät'u, bi t'entp̄u ja ra sibi i the ra azufre, tengu n'da ra deja na ndoho, guep̄u xí t'entp̄u ra zate xí b̄oxp̄u ja ra d̄adeja, ne'a ra hyäte p̄ongahȳa gue ran t'uti xí b̄oxp̄u ja ra häi. Ne gätho hyu da nu ran unbi nanguie ra sibi, ma pa ne ra xui h̄øn'b̄u go njam'b̄u gätho ȳu pa mazai.

Ran zegui ran juanbi

11 Ne drá Xuuagä dá nugä mahøn'a, gue n'da ran thuts'i x̄un ndoho x̄un t'axi, ne mi hup̄u Oja. Ne nu ra ximhäi ne mah̄ets'i bim 'be 'b̄u mi hyant'a mi hup̄u, ne him man ja b̄uya.

12 Ne dá nugä gätho u x̄un du, h̄ont'a go 'be'a ní ja'i, mi 'b̄ap̄u ja rá hmi Oja i hup̄u. Ne bi mba ma t̄ants'i ȳu s̄ocūa b̄u, ne'a ra s̄ocūa im ma to'o i ja ra temazai. Ne gätho bi mba ma juanbi nanguie'a nt'o't'i b̄u 'be'a gätho bi 'ȳot'a, nu'b̄u mi 'b̄ui.

13 Ne gätho u gue bi du b̄u ja ra deja, ne gätho u mi'da bi du h̄øn̄b̄u go hap̄u, ngue gätho i 'b̄up̄u 'b̄u u x̄un du, bi b̄øm b̄u, ne bim 'b̄ap̄u ja rá hmi Oja. Ne bi mba ma juanbi nanguie 'be'a gätho bi 'ȳot' 'b̄u mi 'b̄ui.

14 Ne nu'a ra x̄equi mi 'b̄u u x̄un du, bi t'entp̄u ja ra sibi, tengu ra deja na ndoho. Gue'a na yoho ran d̄ate a.

15 Ne nub̄u ja ra s̄ocūa gue im ma to'o i ja ra temazai, ne nu'u gätho him man t'o't'i ȳu thuhu b̄u, bi t'entp̄u ja ra sibi.

21

Ma'da'yo mah̄ets'i ne ra ximhäi

1 Ne nub̄uya, dra Xuuagä, dá nugä man'da bi t'urcä, ngue ma'da'yo mah̄ets'i ne ma'da'yo ra ximhäi. Nguetho ya bim 'bedi 'be'a gätho mi ja b̄u mah̄ets'i ne ra ximhäi. Ne hin'ȳu ra deja b̄u ja ra 'da'yo ximhäi.

2 Ne dá nugä bá c̄ah mah̄ets'i guep̄u bí 'b̄u Oja n'da ra hogahnini, gue'a ra Jerusalén ma'da'yo, mahotho, mahoqui, tengu n'da ra hmute i he ra pahni mahotho da mba dín thät'ui rá ndø.

3 Ne dá øcä n'da ra nde nts'edi bin ya, gue bá ne xp̄u ja ran thuts'i b̄u bí hu Oja, bi 'ȳena: "Dami hyand ya, bi ḡacua mah̄ets'i rá ngu Oja," bi 'ȳena, ne nuya zai dim 'b̄uhmb̄u ȳu ja'i a.

4 Ne gues̄e Oja di un ran johya, ne him man ja ȳu guidä ȳu ja'i, ne hin din ja ran d̄ate mahøn'a b̄u, ne hin din ja ȳu dumb̄ui b̄u. Nguetho gätho 'be'a mán unbi mi ja, ya bi thogui.

5 Ne nu Oja ngue i hup̄u ja ran thuts'i, bi 'ȳena: "Gätho ma'da'yo dá øt'ä ya." Ne bi xiqui, dra Xuuagä: "Dami 'yo't' ya 'be'a dí xi a i, ne sä da t'̄c'yei nguetho majuañi a."

6 Ne bi xiqui mahøn'a: "Ya bi guadi 'be'a gätho dá øt'ä ya. Gätho dá d̄u'mi, ne ga juacä ra 'befi dá d̄u'mi. Zai dám 'b̄ucä ne dam 'b̄ui mazai. Ne nu'u to'o i sä ngue di 'be a ra te mahyoni thoho, tengu'b̄u i tuthe, ga undä ra te i juadi, tengu'b̄u ra mbøthe im fonts'a ra dehe ga unni, ne hin da gurqui.

7 Ne to'o da d̄aha, ga comhbe 'be'a gätho i jagä, ne ga øt'e ma t'uhnigä u, ne dyu Ojagä u.

8 P̄e ga entp̄u ja ra sibi u to'o i su ȳun unbi 'b̄u da dengui, ne'u to'o yoho ȳun 'yomf̄eni, ne gätho u x̄un ts'o yá mb̄ui, ne gätho ȳu hyodu, ne gätho ȳu 'yomt'̄eni, ne gätho u in ȳah̄u ȳu zı̄thu, ne gätho u i th̄ande h̄ont'a go 'be'a gue him majuañi, ne gätho u i man ȳu f̄ehni. Gätho ya da nu na yoho ran d̄ate, da t'entp̄u i z̄ø ra sibi ra azufre, tengu ra deja na ndoho," bi 'ȳen Oja.

Ma'da'yo ra hnini Jerusalén

9 Ne x̄ø dá nugä man'da ra hm̄ep̄ya bi t'urcä. Nu'a n'da u yám 'behni Oja mah̄ets'i gue min 'yoh̄u 'dato ȳum 'behni, gue'u mi the ȳu ximbo gue bi un ȳun unbi b̄u ja ra häi, ne nu'a bi xiqui: "Ba ̄he, ga ut'a ra hnini, tengu'b̄u ra hmute bin thät'ui ra De'yo."

10 Ne nu'a rá Hogand̄ahi Oja bi b̄engä man'da mahøn'a, tengu'b̄u bi zixcä a rá m 'behni Oja b̄u ja n'da ra t'øhø x̄un h̄ets'i, ne bi 'yurca ra hogahnini Jerusalén ma'da'yo, bi ḡah mah̄ets'i guep̄u bí 'b̄u Oja.

11 Nε nu'a ra hnini εmmε di yoxni nanguε rán hose Ojā i 'bɛpɛ mbo. Nε di yoxni tengu ra do ra jaspe i pɔmhyats'i.

12 Nε nu'a ra hnini mi ja bɛ ra mbä't'i, ra jado xɛn hɛts'i, goho yá ts'at'i. Nε nu'a ra mbä't'i, mi ja bɛ 'dε'magoho yɛ dajut'i, nε n'da ngu n'da yɛ jut'i mi 'bäpɛ n'da rám 'bɛhni Ojā mahɛts'i, da mbäh ra goxthi. Nε nu'ɛ 'dε'mayoho yɛ jut'i, n'da a n'da nt'o't'i yá thuhu ɛ 'dε'ma yoho yá ts'ant'ɛ ra Israel.

13 Nε n'da nguadi min ja hyu yɛ jut'i, hyu i xopɛ ní bɔx ra hyadi, nε hyu i xopɛ ní yɛh ra hyadi, nε hyu i xopɛ ra norte, nε hyu i xopɛ ra sur.

14 Nε nu'a ra hnini mi fa'ts'i 'dε'mayoho yɛ do, n'da'a n'da nt'o't'i yá thuhu ɛ 'dε'mayoho yɛn 'yohɛ gue yá 'bäihɛ ra Jesús, ngue ra Dε'yo.

15 Nε nu'a rám 'bɛhni Ojā mahɛts'i gue dán yá'be, mi hɔ n'da ra t'ɛni ra oro, tengu'bɛ ra metro, gue da 'yɛn ra hnini, hangu na ndoho yɛ jut'i, nε yɛ fɔt'e.

16 Nu'a ra hnini xɛn zant'ma ndoho, 'da'angu ná mba, nε 'da'angu nán jɛnni. Nε nu'a ram 'bɛhni mahɛts'i bi 'yɛn ra hnini, nε bi 'yɛ' ra güenda ngue yo mahuqhi nε yo ciento kilómetro ná ndoho, 'da'angu ná mba, 'da'angu nán jɛnni, nε 'da'angu nán hɛts'i.

17 Nε nu'a ram 'bɛhni bi 'yɛni hangu nán hɛts'i rá mbä't'i ra hnini, nε bi 'yɛ' ra güenda ngue hyate ma goho metro. Nε bi 'yɛni tengutho i ɔt' yɛ jā'i.

18 Nε nu'a ra mbä't'i nt'ɔt'e nanguε yɛ do ra jaspe, pɛ nu ra hnini nt'ɔt'e nanguε ra oro, tengu'bɛ ra xito a ra oro.

19 Nε nu'ɛ 'dε'mayoho yɛ dɔdo mi fa'ts'a ra mbä't'i, xɛn ngu nt'ut'i yɛ t'ɛdo 'dahma 'dan'yo, ngue di fɛxni, xɛm hmadi di muui. Nu'a rá mbɛdi ra dɔdo nt'ut'i yɛ t'ɛdo ra jaspe, nu'a ná yoho ra dɔdo nt'ut'i yɛ t'ɛdo ra zafiro, nu'a ná hyu ra dɔdo nt'ut'i yɛ ágata, nu ná goho ra dɔdo nt'ut'i yɛ esmeralda.

20 Nε nu'a ná cɛt'a ra dɔdo nt'ut'i yɛ ónice, ná 'dato ra dɔdo nt'ut'i yɛ cornalina, ná yoto ra dɔdo nt'ut'i yɛ crisólita, ná hyato ra dɔdo nt'ut'i yɛ berilo, ná gɛto ra dɔdo nt'ut'i yɛ topacio, ná 'dɛt'a ra dɔdo nt'ut'i yɛ crisoprasa, ná 'dε'ma'da ra dɔdo nt'ut'i yɛ jacinto, ná 'dε'mayoho ra dɔdo nt'ut'i yɛ

amatista.

21 Nε gätho 'dε'mayoho yá jut'i rá mbä't'i ra hnini nt'ɔt'e nanguε yɛ perla gue xɛn t'axi, nε n'da'a n'da yɛ perla gue bi t'ɔt'e n'da ngu n'da ra jut'i. Nε nu'a ra calle xɛn ndoho bɛ mbo ra hnini nt'ɔt'e nanguε ra oro xɛn ho, tengu'bɛ ra xito a ra oro.

22 Nε hin dá nugä n'da ra nijā bɛ, nguetho gätho rá nguse Ojā a ra hnini, ngue ra Hmu tɛtetho rá ts'edi, nε ra Dε'yo, nε 'darpɛ i 'bɛhmbɛ ɛ i 'bɛpɛ ja ra hnini.

23 Nε nu'a ra hnini, him mahyoni ra hyadi di yorpɛ, ogue ra zana, nguetho guesε Ojā nε ra Dε'yo di yorpɛ.

24 Nε nanguε'a ra nyot'i i ja bɛ, gätho di yot'ɛ nε dim 'bɛmanho ɛ yɛ jā'i dim 'bɛpɛ gätho yɛ häi ua ja ra ximhäi. Nε yɛ ts'ut'abi gätho yɛ häi dim 'bɛi di dá bɛ ɛ yɛn ho xɛ 'yɔt'e, tengu'bɛ di um bɛ yɛn t'unni xɛn ngu di muui.

25 Nε nsoquitho yɛ jut'i gätho ra pa, nε njɛm'bɛ da mba njut'i, nguetho njɛm'bɛ din xui bɛ.

26 Nε hɔnt'a go 'bε'a gätho di muui, gue bi zän Ojā bi 'yɔt' yɛ jā'i 'dahma 'dan'yo yɛ häi ua ja ra ximhäi, nε gue'a da hyaxpɛ ɛ, ní thim bɛ mbo ra hnini.

27 Pɛ hin da yɛrpɛ ja ra hnini 'bε'a xɛn ts'o, xing yɛ ts'om'bäi da yɛrpɛ, xing yɛ hyäte. Pɛ hɔnt'ɛ to'o bi 'yorpɛ rá thuhu ra Dε'yo bɛ ja rá sɔcuɔ, gue to'o gätho bi un ra temazai, hɔnt'ɛ da zä da yɛrpɛ.

22

Mi ts'utho ba εh ra Jesucristo

1 Nε nu'a rám 'bɛhni Ojā xɔ bi 'yurcä man'da mahɔn'a, dra Xuuagä. Ngue n'da ra dɛthe mahoqui thoho ra dehe xɛn güε tengu ra xito, t'ɛmbi rá dehe ra temazai. Nε bí nɛxpɛ ja rán thuts'i Ojā nε ra Jesús ra Dε'yo.

2 Nε bi tho'inde bɛ ja ra calle xɛn ndoho bɛ ja ra hnini. Nε n'da n'danguadi mi 'bäpɛ yɛ za t'ɛmbi yɛ za gue di un ra te. Nε nu'ɛ yɛ za din zɛdi, n'dazna ngu n'dazna ma'da'yo yɛn dät'o din zɛpɛ, jananguε'a 'dεmayo nidj din zɛdi n'dajɛya. Nε nu'ɛ yá xi di un yɛn zaqui gätho yɛ jā'i.

3 Nε hin'yɛ 'bε'a dí hnu rán ts'ɛmbi Ojā bɛ. Pɛ din ja bɛ rá ts'edi Ojā nε rá ts'edi ra Jesús

ra De'yo. Ne gätho yá 'yēhe da dānde u ne da 'yørpa yá 'befi.

⁴ Ne nu' u dim 'bærpa da nu rá hmi Oja, ne gätho din ja rá thuhu Oja b u ja yá dē.

⁵ Ne hin'y u b u ra xui, janangue'a njon da hyom man'da ran nequi, xing ra hyadi, nguetho guesē Oja ra Hmu di yozēhe b u. Ne nu' u dim 'bærpa din ts'ut'abi gätho y u pa mazai.

⁶ Ne nu'a ram 'behni bi xicä: “Gätho ram hma gá 'yøde, majuani a, ne da zä da t'ēc'yēi gätho. Nu'a Oja ra Hmu, gue'a di un rá Hogandahi yá pøngahya, ya bá pēncä ua drám 'behnigä a, ngue ga xi ah u 'be'a din ja, gue yá 'yēhe ah u Oja. Ne him maya'a din ja,” bi 'yēna.

⁷ “Dami 'yøhmb u ya,” ēn'a ra Jesús, “him maya'a gue gua ēcä. Gan johyah u gätho ah u gue guí ēc'yēih u 'be'a din ja, nt'o't'i b u ja ra søcuä,” bi 'yēna.

⁸ Ne nugä dra Xuuagä, majuani dá øde ne dá nugä 'be'a gätho bi t'urqui ngue dá o't'ä ua. Ne nu' b u mi gua'a 'be'a dá øcä ne 'be'a xí 'yurqui, dán danyahmu b u ja rá gua ram 'behni mahēts'i bi 'yurqui gätho, dí ēna gue ga thānde.

⁹ Pe nu ram 'behni bi xiqui: “O guí thāndegui, nguetho nugä dra 'yēhēgä tengu i, ne ni cuh u mi'da y u pøngahya, ne gätho mi'da u gue i ēc'yēi 'be'a gá 'yørp u ja ra søcuä. Hønsē Oja gui thānde,” bi 'yēna.

¹⁰ Ne xø bi xicä ram 'behni baya: “O guí pēs' thoho na gá 'yo't'i, ngue 'be'a din ja, nguetho him maya'a din ja.

¹¹ Ne nu' u to'o i øt' ran ts'o, thocua thoho da 'yøt' ran ts'o, ne gätho to'o i øt' ran ts'om'bäi, thocua thoho da 'yøt'e. Pe nu' u to'o i øt' ran ho, thocua thoho da 'yøt' ran ho, ne to'o mahoqui thoho yá mbai thocua thoho gue xtán ho yá mbai,” bi 'yēn'a rām 'behni Oja mahēts'i 'b u mi xiqui.

¹² Ne bi 'yēngä ra Jesús baya: “Ne guehna dí xi ah u, him maya'a ba ēcä. Ne n'da ngu n'da ga un rán theui 'be'a gätho bi 'yøt'e.

¹³ Nugä gätho dá d u mi ne ga juacä ra 'befi dá d u mi, dra mbädigä ne dran zeguigä, zai dām 'bai ne dam 'bai mazai.

¹⁴ Majapi thoho gätho mahoqui yá mbai nangue Oja, tengu' b u m'beni yá pahni. Janangue'a i ja yán t'ēdi da yærp u ja yá goxthi ra hnini. Ne nu' u to'o da zä da yærp u, da zä da zi yán dät'o y u za gue t'ēmbi y u za di un ra temazai.

¹⁵ Pe hingui sä da yærp u gätho u ngue bi 'uegue nangue Oja. Ne da gop u thi u gätho i yāh u y u zithu, ne gätho y u 'yomt'ēni, ne gätho y u hyodu, ne gätho i thānde 'be'a him majuani, ne gätho y u jā'i gue di ho da man y u fehni, hingui sä da yærp u u.

¹⁶ Nugä dra Jesús gä, dá pēnhdä b u mam 'behnigä gue da xi ah u gy u 'yēc'yēih u, gue 'be'a gá 'yørp u ja ra søcuä. Nugä dram bom'betogä ra David, ne tengu' b u dra Dāsø dín 'yo'be ran nequi,” bi 'yēn'a ra Jesús.

¹⁷ “Ba ēhmb u gätho ah u,” ēn'a rá Hogandahi Oja, ne'a rá xisu ra De'yo ēna. Ne u gätho gue i øde, da ma: “Ba ēhmb u.” Ne ba ēcua gätho i tuthe, ne gui sih u ra dehe gue di un ra temazai, ne hin gui juth u a.

Ran zofo ran zegui

¹⁸ Ne nuya dí xi ah u, gätho ah u guí nuh u ya y u m hma i jaua, ngue i ma 'be'a din ja, o gue ah u guí øhmb u 'b u i hman ya y u m hma nt'o't'i ua, pe nu' b u guí ēna gui hyuspah u mi'da y u m hma, pe da hyus'ah u Oja u y u n u nbi im mangua ja ra søcuä 'b u.

¹⁹ O nu' b u guí ēmh b u him majuani 'da y u m hma nt'o't'i ua, ēna gue' b u gdí 'uej u u, pe Oja di 'uec'ah u y u n jāpi im mangua ngue hin di ja ah u gui cærp u ja ra hogahnini, ne hin di ja ah u gui sif u yán dät'o a ra za di un ra temazai.

²⁰ Ne nu'a ra Jesús gue bi man ya y u m hma gätho i jaua, i ēm baya, “Majuani ba ēcä n'dihi,” bi 'yēna. Ne gue'a dín nde'e, ne dí xi a i, ba ēhe ma Hmu i Jesús.

²¹ Ne gätho ah u dín nde guin nuh u rán jāpi a ma Hmu h u ra Jesús. Ne hønt'a dí xi ah u ya.